KERTOMUS

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLISHALLINNOSTA

47

1934

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTON
JULKAISEMA

HELSINKI 1936

SISÄLLYSLUETTELO.

Sivu

Alkulause IV

I. Kaupunginvaltuusto.

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat 3
1. Kaupungin asemakaavaa koskevat kysymykset 3
2. Kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan sellaisen omaisuuden luovutusta koskevat kysymykset 7
3. Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset 13
4. Kaupungille kuuluvain talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat kysymykset 22
5. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat kysymykset 25
B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat 32
C. Muut asiat 79

II. Kaupunginhallitus.

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat 95
1. Kiinteän omaisuuden hankintaa, luovutusta ja käyttöoikeutta koskevat asiat 95
2. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat 108
B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat 128
C. Muut asiat 199

III. Kiinteistölautakunta.

1. Kiinteistötoimiston päällikön toimialaan kuuluvat asiat 229
2. Kiinteistötoimiston kansliaosaston toimialaan kuuluvat asiat .. 232
3. Kiinteistötoimiston tonttiosaston toimialaan kuuluvat asiat .. 233
4. Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimialaan kuuluvat asiat 246
5. Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat 249
6. Kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston toimialaan kuuluvat asiat 251
7. Kiinteistötoimiston talo-osaston toimialaan kuuluvat asiat 251
8. Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston toimialaan kuuluvat asiat 257
9. Erinäisten kiinteistölautakunnan alaisten viranhaltijain toimintakertomukset 264

IV. Tilastotoimisto 1*
V. Ulosottolaitos 5*
VI. Verotusvalmistelukunta 9*
VII. Yleiset työt 11*
VIII. Puhtaanapito 27*
IX. Satamahallinto 37*
X. Palolaitos 49*
XI. Teurastamo 57*
XII. Köyhäinhoito 71*
XIII. Lastensuojelu 110*
XIV. Kotitalouslautakunta 139*

Sivu

XV. **Kaupunginkirjasto** 141*
XVI. **Kaupunginmuseo** 150*
XVII. **Musiikkilautakunta** 151*
XVIII. **Rakennustarkastuskonttori** 155*
XIX. **Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunta** 157*
XX. **Holhouslautakunta** 158*
XXI. **Oikeusaputoimisto** 159*
XXII. **Työnvälitystoimisto** 162*
XXIII. **Naisten työtupa** 170*
XXIV. **Myyntiaitta** 174*
XXV. **Urheilulautakunta** 176*
XXVI. **Ammattioppilaslautakunta** 180*
XXVII. **Työttömyyden torjumista koskevat Helsingin kaupungin toimenpiteet v. 1931—34** 181*
Hakemisto 203*

HELSINKI 1936. SUOMALAISEN KIRJALLISUUDEN SEURAN KIRJAPAINON OY.

ALKULAUSE.

Tämä neljäskymmenesseitsemäs vuosikerta julkaisua »Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta« on toimitettu pääasiallisesti saman suunnitelman mukaan kuin edellinen saman julkaisusarjan vuosikerta. Osastojen luku on lisääntynyt yhdellä, nimittäin kaupunginhallituksen laadituttamalla selostuksella Helsingin kaupungin toimenpiteistä työttömyyden lieventämiseksi v. 1931—34.

Kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja kiinteistölautakunnan toimintaa käsittelevät osastot sekä hakemisto on laadittu tilastotoimistossa, kaksi ensinmainittua ylim. virkailijan Aino Souran ja kolmas amanuenssin hovioikeudenauskultantti Eero Ruudun kirjoittamana. Muita, asianomaisten johto- ja lautakuntain sekä viranhaltijain laatimia vuosikertomuksia on tilastotoimistossa muodollisesti paranneltu, jolloin eräitä kertomuksia on lyhennetty jättämällä pois vähäpätöisiä yksityisseikkoja, ja kaikki päivämäärät ja numerotiedot on, mikäli mahdollista, tarkistettu.

Toimitustyöt on johtanut amanuenssi Valborg Kuhlefelt.

Helsingin kaupungin tilastotoimistossa, elokuun 10 p:nä 1936.

Otto Bruun.

I. Kaupunginvaltuusto.

Joulukuun 4 ja 5 p:nä 1933 toimitetussa vaalissa valittiin[1]) alla mainitut henkilöt kaupunginvaltuutetuiksi kolmivuotiskaudeksi 1934—36:

Toimittaja J. Ahokas.
Johtaja, filosofianmaisteri G. K. Bergman.
Apteekkari P. F. Elmgren.
Tullivartija B. Engman.
Filosofianmaisteri G. Estlander.
Oikeusneuvosmies K. Furuhjelm.
Kauppaneuvos R. Gesellius.
Veturinkuljettaja F. B. Gröndahl.
Opettaja M. Hannula.
Toimistonjohtaja Y. Harvia.
Filosofianmaisteri V. Helanen.
Asianajaja J. Helo.
Toimittaja J. E. Huttunen.
Toimistonjohtaja J. E. Janatuinen.
Filosofiankandidaatti S.-K. Kilpi.
Pankinjohtaja K. Kivialho.
Toimittaja V. Koivula.
Insinööri F. Kreander.
Arkkitehti S. Lagerborg-Stenius.
Dosentti F. Langenskiöld.
Toimittaja A. E. Leino.
Kutoja O. Leinonen.
Kauppaneuvos I. Lindfors.
Professori E. Linkomies.
Insinööri E. Lucander.
Toimittaja E. Lähde.
Lääketieteenlisensiaatti A. Nikula.
Asianajaja G. Norrmén.
Posliiniteknikko A. G. Nyman.
Kansakoulunopettaja O. Oinola.
Päätoimittaja S. J. Pentti.
Toimittaja E. A. Pulli.
Liittosihteeri P. Railo.
Johtaja, filosofiantohtori H. Ramsay.
Pankinjohtaja E. Hj. Rydman.
Toimittaja Y. Räisänen.
Järjestösihteeri E. Sallila.
Toimistoapulainen M. Salmela-Järvinen.
Sähköteknikko V. V. Salovaara.
Johtaja, insinööri E. von Schantz.
Rehtori M. Sergelius.
Tarkastaja M. Sillanpää.
Pastori J. Sinnemäki.
Pankinjohtaja V. Sipi.
Lääketieteentohtori E. Suolahti.
Libristi F. Sundqvist.
Professori B. A. Sundström.
Toimittaja C. Sundström.
Filosofianmaisteri K. Tamminen.
Lääkintöneuvos A. Tollet.
Toimistonjohtaja R. Tuhti.
Asianajaja E. Tulenheimo.
Rakennusmestari I. W. Udd.
Valaja A. Valta.
Pastori J. Waltasaari.
Johtaja, filosofianmaisteri H.J.Viherjuuri.
Pankinkamreeri T. H. Wilppula.
Pianoteknikko J. Virtanen.
Pankinvirkailija K.-E. Östenson.

Valtuutettujen varamiehiksi valittiin:

Varatuomari I. Ahlroth.
Aktuaari H. Allenius.
Dosentti V. Annala.
Lehtori J. Ant-Wuorinen.
Konttoristi V. Aronen.
Konttoripäällikkö F. Bonn.
Professori Z. Castrén.
Liikennepäällikkö H. Dahlberg.

---

[1]) Kvsto 10 p. tammik. 1 §.

Kansliasihteeri E. Ekroth.
Kauppias W. J. Elki.
Kähertäjä M. Fager.
Tullipäällysmies A. Forsström.
Lehtori N. Furustam.
Johtaja J. Hellsten.
Rakennusmestari K. A. Himanka.
Rehtori A. L. Hjelmman.
Kauppaneuvos S. A. Hohenthal.
Toimistonjohtaja K. Huhtala.
Rouva A. Huotari.
Rouva E. Hämäläinen.
Asiamies T. Hänninen.
Apulaistullitarkastaja O.W. Johansson.
Järjestelymestari K. J. Kahila.
Opettaja A. Kallioniemi.
Kirjaltaja A. Karvosenoja.
Seppä K. Kaukonen.
Professori K. Kauppi.
Kauppamatkustaja P. Kivi.
Rehtori A. A. Koskenjaakko.
Ravintolantarkastaja S. Koskinen.
Toimittaja K. Kukkonen.
Professori H. Kyrklund.
Asianajaja N. Lahtinen.
Kirjelajittelija W. Lampenius.
Dosentti J. V. Lehtonen.
Kirjaltaja S. Leino.
Oikeusneuvosmies G. Leopold.
Konttoristi M. Leskinen.
Insinööri A. W. Liljeberg.
Arkkitehti B. Liljeqvist.
Filosofianmaisteri A. Lähteenoja.
Toimittaja P. Lönngren.
Rouva E. Malin.
Esittelijäneuvos N. A. Mannio.
Lehtori R. Meinander.
Lehtori A. Mickwitz.
Järjestösihteeri L. Mikkonen.
Pankinvirkailija A. E. Monnberg.
Kivityöntekijä O. Nuutinen.
Johtaja, filosofiantohtori B. Nybergh.
Johtaja, insinööri O. R. Nylund.
Pankinjohtaja K. F. Nyman.
Asiamies R. Paasio.
Lautatarhantyöntekijä V. A. Puska.
Osastonhoitaja A. Ruokosalmi.
Asianajaja R. Rönnholm.
Johtaja T. Salmio.
Toimittaja E. Sarkia.
Toimistonjohtaja M. Schulz-Cajander.
Puhelinmonttööri E. Skog.
Toimittaja Y. Soini.
Prokuristi W. Stenbacka.
Ammattientarkastaja E. Sundbäck.
Kirvesmies W. Söderström.
Professori O. Tarjanne.
Johtaja, insinööri J. E. Tuokkola.
Lääketieteenlisensiaatti U. Tötterman.
Työnvälitysneuvoja T. Uski.
Tehtailija A. W. Widén.
Konttoristi S. Wickström.
Yliopistonapulainen A. Voipio.
Lautatarhantyöntekijä J. H. Väätäinen.

Paikkakunnalta poismuuttaneiden vttn Elmgrenin [1]) ja Östensonin [2]) sijaan tulivat kaupunginvaltuuston jäseniksi varamiehet Hellsten ja Monnberg sekä rahatoimenjohtajaksi valitun vtn Helon [3]) sijaan varamies Leskinen. Vtn Huttusen [4]) ja vtn Virtasen [5]) tilalle, jotka matkojen vuoksi väliaikaisesti vapautettiin valtuutetun tehtävistä, edellinen syyskuun 15 p:ään saakka ja jälkimmäinen syyskuun 1 p:n ja joulukuun 15 p:n väliseksi ajaksi, tulivat valtuustoon vastaavasti varamiehet Leskinen ja Karvosenoja.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi [6]) kertomusvuonna vt Lindfors ja varapuheenjohtajana vt Helo sekä tämän lokakuun 31 p:nä erottua valtuuston jäsenyydestä vt Janatuinen.

Kaupunginvaltuusto kokoontui kertomusvuonna 20 kertaa.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjain pykäläluku oli kertomusvuonna 479 ja valtuuston puolesta lähetettyjen kirjeiden luku 211.

Kaupunginvaltuuston v. 1934 käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

---

[1]) Kvsto 29 p. elok. 1 §. — [2]) S:n 29 p. elok. 2 §. — [3]) S:n 21 p. marrask. 1 §. — [4]) S:n 13 p. kesäk. 1 §. — [5]) S:n 19 p. syysk. 1 §. — [6]) S:n 10 p. tammik. 2 § ja 21 p. marrask. 2 §.

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

1. Kaupungin asemakaavaa koskevat kysymykset.

Sisäasiainministeriön vahvistamat asemakaavanmuutokset. Sisäasiainministeriö vahvisti seuraavat kaupunginvaltuuston v. 1933 hyväksymät asemakaavanmuutokset [1]): joulukuun 12 p:nä 1933 päätöksen [2]) XIV kaupunginosan korttelia n:o 524 ja sen ympäristöä koskevan asemakaavan muuttamisesta [3]); helmikuun 22 p:nä päätöksen [4]) V kaupunginosan kortteleita n:ot 83, 84 ja 91 koskevan asemakaavan ja tonttijaon muuttamisesta [5]); sekä syyskuun 26 p:nä II kaupunginosan korttelin n:o 42 asemakaavan muuttamista [6]) koskevan päätöksen [7]).

Korttelin n:o 25 asemakaavanmuutos. Ostettuaan maakappaleen I kaupunginosan korttelissa n:o 25, Maurin- ja Kristianinkadun kulmassa sijaitsevasta Maurinkadun tontista n:o 2 Kristianinkadun leventämistä varten [8]) kaupunginvaltuusto päätti [9]) hyväksyä tästä johtuvan, kyseisen korttelin asemakaavan ja tonttijaon muuttamisen kiinteistölautakunnan kaupunginhallituksen kehoituksesta laadituttaman piirustuksen n:o 1,480 ja siihen liittyvän tonttijakokartan mukaisesti alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Korttelin n:o 119 asemakaavanmuutos. Suomen kaapelitehdas osakeyhtiö, joka jo pitkähkön ajan viranomaisten luvalla oli harjoittanut tehdastoimintaa omistamassaan VI kaupunginosan korttelissa n:o 119, oli anonut tämän korttelin muuttamista tehdaskortteliksi sekä että sen pinta-alasta tällöin kuten sen asuntokorttelina ollessakin saisi rakentaa $^4/_5$ $^3/_4$:n asemesta. Tästä johtuvan asemakaavan- ja tonttijaonmuutoksen kaupunginvaltuusto hyväksyi [10]) kiinteistölautakunnan laadituttaman piirustuksen n:o 1,471 mukaisesti, ja sisäasiainministeriö vahvisti [11]) heinäkuun 27 p:nä päätöksen.

Erinäisiä Ruoholahdenkadun ja Lapinrinteen tontteja tarkoittava asemakaavanmuutos. Kaupunginhallituksen tehtäväksi jätetyn IV kaupunginosan kortteleita n:ot 166 ja 167 tarkoittavan asemakaavanmuutoksen [12]) laatimisen yhteydessä hallitus kehoitti kiinteistölautakuntaa yhdistämään Ruoholahdenkadun leventämistä koskevaan suunnitelmaan, mistä asemakaavanmuutos johtui, kaupunginvaltuuston Lastenkodinkadun tontin n:o 1 b ja Lapinlahdenkadun tontin n:o 10 ostamisen [13]) johdosta suunnitellun Lapinrinteen leventämisen ja jatkamisen korttelien n:ot 154, 166 ja 167 halki. Lautakunnan valmisteltua asiaa kaupunginvaltuusto hyväksyi [14]) levennettyjen katujen varsilla olevien tonttien rakennusoikeuksien rajoittamista tarkoittavine asemakaavamääräyksineen Lapinrinteen jatkeen vetämistä suorasuuntaisesti Lapinlahdenkadun tontin n:o 19, nykyisen kansakoulutontin, ja Lastenkodinkadun tontin n:o 1, halki leikaten osan korttelin n:o 167 itäkulmasta Hietalahdenkadun kohdalle Ruoholahdenkatuun, koskevan suunnitelman pohjalla laaditun asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksen n:o 1,465, johon oli piirretty tavanmukaiset rakennusrajat kansakoulutontista muodostuneille tonteille sekä Lapinrinteen kaakkoispuolella oleville, korttelin

---

[1]) Ks. Kunnall. asetuskok. v:lta 1933 s. 135 ja v:lta 1934 s. 85 ja 92. — [2]) Ks. v:n 1933 kert. s. 5. — [3]) Kvsto 24 p. tammik. 6 §. — [4]) Ks. v:n 1933 kert. s.3. — [5]) Kvsto 11 p. huhtik. 1 §. — [6]) S:n 31 p. lokak. 2 §. — [7]) Ks. v:n 1933 kert. s. 3. — [8]) Ks. tämän kert. s. 9. — [9]) Kvsto 31 p. lokak. 8 §. — [10]) S:n 20 p. kesäk. 4 §. — [11]) S:n 29 p. elok. 4 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 89. — [12]) Ks. v:n 1932 kert. s. 6. — [13]) Ks. v:n 1932 kert. s. 10 ja v:n 1933 kert. s. 6. — [14]) Kvsto 23 p. toukok. 7 §.

n:o 154 tonteille n:ot 10 ja 28, joista oli erotettava maata Lapinrinteen leventämistä varten. Tämän kortteleita n:ot 166 ja 167 kokonaisuudessaan sekä kortteleita n:ot 154, 155, 156, 157 ja 158 eräiltä osin koskevan asemakaavanmuutoksen sisäasiainministeriö vahvisti[1]) syyskuun 13 p:nä.

Kortteleita n:ot 176 ja 177 koskeva asemakaavanmuutos. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) hyväksyä kiinteistötoimiston Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiön esittämien sille luovutettavien alueiden H_1 ja H_2[3]) rajajärjestelyä koskevien toivomusten mukaisesti laatiman tehdaskortteleita n:ot 176 ja 177 koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,463 alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Korttelien n:ot 200 ja 202 asemakaavanmuutos. It. Puistotien leventämisestä johtuvat kiinteistölautakunnan laadituttamat IX kaupunginosan kortteleita n:ot 200 ja 202 koskevat asemakaavan ja siihen liittyvän tonttijaon muutosehdotukset n:ot 1,485 ja 1,419 kaupunginvaltuusto hyväksyi [4]).

Länt. Kaivopuiston tontin asemakaavan muuttaminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [5]) kiinteistölautakunnan kaupunginhallituksen kehoituksesta Svenska samskolan i Helsingfors nimiselle koululle vuokrattavalle Länt. Kaivopuiston tontille [6]) laadituttaman n:olla 1,418 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, jossa vuokrattava alue oli merkitty IX kaupunginosan korttelin n:o 234 tontiksi n:o 2, asemakaavamääräyksineen. Sisäasiainministeriö vahvisti [7]) elokuun 31 p:nä kyseisen päätöksen.

Korttelien n:ot 274 ja 282 asemakaavanmuutos. Sörnäisten kuritushuonealuetta koskevan valtion ja kaupungin välisen tilusvaihtosopimuksen [8]) mukaisesti oli kuritushuonealueen itäpuolelle rakennettava uusi katu, mistä johtui, että korttelien n:ot 274 ja 282, joista osa oli erotettava katumaaksi, osan liittyessä edellä mainittuun alueeseen, länsiosat oli kokonaan järjestettävä uudelleen. Kiinteistölautakunnan tämän johdosta laadituttaman asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,421, jossa uusi katu oli saanut nimekseen Sörnäistenkatu—Sörnäsgatan, kaupunginvaltuusto hyväksyi [9]) alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Korttelin n:o 340 tonttijaonmuutos. Asunto-osakeyhtiö Hämeentie 38, joka aikoi ryhtyä rakentamaa.. omistamaansa XI kaupunginosan korttelissa n:o 340 sijaitsevaa Hämeentien tonttia n:o 35, oli anonut mainitun korttelin tonttijaon muuttamista siten, että tonteille sijoitetut rakennukset tulisivat entistä valoisammiksi ja niiden yhteyteen voitaisiin rakentaa aurinkoiset, kadusta eristetyt pihamaat. Kiinteistölautakunnan tämän johdosta laadituttamassa suunnitelmassa oli tätä silmälläpitäen suunnassa itä—länsi olevien rakennusten lukumäärä supistettu 6:sta 5:een ja Pengerkadun puoleinen rakennusrivi suunniteltu yhtäjaksoiseksi. Koska kuitenkin lopullisen tonttijaonmuutoksen aikaansaaminen veisi pitkähkön ajan, kaupunginvaltuusto, päättäen periaatteellisesti hyväksyä kiinteistölautakunnan sitä koskevan ehdotuksen, sitoutui[10]) jo ennen muutoksen lopullista vahvistamista järjestämään yhteisen pihamaan saman korttelin tonteille n:ot 35 ja 37 kiinteistölautakunnan edellä olevan mukaisesti laadituttaman luonnospiirustuksen pohjalla, minkä päätöksen avulla yhtiö välittömästi saisi haluamansa ra-

---

[1]) Kvsto 31 p. lokak. 1 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 92. — [2]) Kvsto 11 p. lokak. 7 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 11. — [3]) Ks. v:n 1933 kert. s. 13 ja tämän kert. s. 16. — [4]) Vrt. tämän kert. s. 9 ja Kunnall. asetuskok. s. 94 ja 88. — [5]) Kvsto 23 p. toukok. 8 §. — [6]) Ks. tämän kert. s. 17. — [7]) Kvsto 11 p. lokak. 1 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 89. — [8]) Ks. v:n 1930 kert. s. 16 ja v:n 1931 kert. s. 138. — [9]) Kvsto 31 p. lokak. 7 §. — [10]) S:n 28 p. helmik. 11 §.

kennusluvan, koska sen nykyiselle tontille ei lainkaan ollut vahvistettu rakennusrajoja ja yhtiö näin ollen saisi oikeuden sijoittaa ikkunoita yhteistä pihamaata vastaan.

Kiinteistölautakunnan laadituttaman kyseistä korttelia koskevan lopullisen asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksen siihen liittyvine asemakaavamääräyksineen valtuusto sittemmin hyväksyi[1]) piirustuksen n:o 1,467 mukaisesti, ja sisäasiainministeriö vahvisti[2]) päätöksen syyskuun 5 p:nä.

Korttelin n:o 463 asemakaavanmuutos. Kaupunginvaltuusto hyväksyi[3]) kiinteistölautakunnan laadituttaman ehdotuksen n:o 1,447 Asunto-osakeyhtiö Töölöntori nimisen yhtiön XIV kaupunginosan korttelissa n:o 463 omistamaa Töölöntorinkadun tonttia n:o 3 koskevan asemakaavan muuttamisesta siten, että tontille pihan puolelle suunniteltu kylkirakennus jätettäisiin asemakaavasta pois ja tämän korvauksena saataisiin kadun vastainen rakennus kuusikerroksisesta korottaa osittain seitsenkerroksiseksi. Sisäasiainministeriö vahvisti[4]) huhtikuun 20 p:nä mainitun päätöksen.

Korttelin n:o 470 tonttijaonmuutos. Rakennusmestarien L. A. Pajusen ja U. V. Lehtisen anomuksen johdosta heidän ostamansa XIV kaupunginosan korttelissa n:o 470 sijaitsevan Döbelninkadun tontin n:o 3 jakamisesta kahtia, kiinteistölautakunta laadituttі tonttijaon muutosehdotuksen n:o 1,432, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi[5]); sisäasiainministeriö vahvisti[6]) päätöksen helmikuun 20 p:nä.

Kivelän sairaala-alueen asemakaavan muuttaminen. Kaupunginvaltuusto vahvisti[7]) XIV kaupunginosan korttelia n:o 481 eli Kivelän sairaala-aluetta koskevan, kiinteistölautakunnan laadituttaman asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,276, missä sairaala-alueen luoteiskulma oli rakennettavan uuden hallintorakennuksen[8]) vaatimusten mukaisesti siirretty kymmenisen metriä pohjoiseenpäin. Päätöksestä päätettiin ilmoittaa valtioneuvostolle.

Kyseisen asemakaavamuutoksen vahvisti[9]) sittemmin, syyskuun 1 p:nä, myöskin sisäasiainministeriö.

Korttelien n:ot 781 ja 786 asemakaavanmuutos. Kaupunginvaltuusto hyväksyi[10]) ehdotuksen XX kaupunginosan korttelia n:o 781 koskevan asemakaavan muuttamisesta[11]) kiinteistölautakunnan laadituttaman piirustuksen n:o 1,512 mukaisesti ja mainitun korttelin tonttijaon muuttamisesta sekä samassa yhteydessä laaditun ehdotuksen viereisen korttelin n:o 786 asemakaavan muuttamisesta alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Tonttien yhdistäminen. Suomen osuuskauppojen keskuskunnan anottua omistamiensa XII kaupunginosan tehdaskorttelissa n:o 368 olevien Fleminginkadun tontin n:o 34, Pääskylänkadun tontin n:o 20 sekä Aleksis Kiven kadun tonttien n:ot 13 ja 15 yhdistämistä yhteenrakentamistarkoituksessa yhdeksi tontiksi kaupunginvaltuusto hyväksyi[12]) tästä johtuvan tonttijaonmuutoksen kiinteistölautakunnan laadituttaman piirustuksen mukaisesti alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Tonttien jakaminen pienemmiksi. Sen jälkeen kun pienten tonttien kysynnän lisääntymisen johdosta kertomusvuoden tonttimyyntiluetteloa laa-

---

[1]) Kvsto 20 p. kesäk. 3 §. — [2]) S:n 11 p. lokak. 3 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 90. — [3]) Kvsto 14 p. maalisk. 9 §. — [4]) S:n 23 p. toukok. 1 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 87. — [5]) Kvsto 24 p. tammik. 28 §. — [6]) S:n 14 p. maalisk. 1 §. — [7]) S:n 20 p. kesäk. 5 §. — [8]) Ks. tämän kert. s. 24. — [9]) Kvsto 11 p. lokak. 2 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 90. — [10]) Kvsto 5 p. jouluk. 14 §. — [11]) Ks. tämän kert. s. 11. — [12]) Kvsto 21 p. marrask. 33 §.

dittaessa oli havaittu olevan syytä jakaa erinäiset myymättömät suuret tontit pienemmiksi, kiinteistötoimiston asemakaavaosasto laati asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotukset n:ot 1,440, 1,438 ja 1,439, joiden mukaan XIII kaupunginosan korttelissa n:o 413 olevat Väinämöisenkadun tontti n:o 1 ja Mechelininkadun tontti n:o 2 jaettaisiin kolmeksi tontiksi, n:oiksi 1 a, 2 a ja 19; korttelissa n:o 448 oleva Apollonkadun tontti n:o 9 kolmeen osaan, n:oilla 9 a, 11 ja 13 merkityiksi tonteiksi; samassa korttelissa olevat Vänrikki Stoolin kadun tontti n:o 6 ja Etel. Hesperiankadun tontti n:o 8 neljäksi tontiksi, n:oiksi 6 a, 6 b, 8 a ja 8 b; ja Etel. Hesperiankadun tontit n:ot 16, 18 ja 20 samoin neljäksi tontiksi, n:oiksi 16 a, 16 b, 18 a ja 18 b; sekä XIV kaupunginosan korttelissa n:o 522 sijaitsevat Turuntien tontit n:ot 41 ja 43 neljäksi tontiksi, numeroilla 41 a, 41 b, 43 a ja 43 b merkityiksi. Nämä ehdotukset kaupunginvaltuusto hyväksyi [1]), ja sisäasiainministeriö vahvisti [2]) maaliskuun 28 p:nä kyseisen päätöksen.

Valtuusto hyväksyi [3]) Fastighetsaktiebolaget Arc nimisen yhtiön omistaman XIV kaupunginosan korttelissa n:o 473 sijaitsevan Kivelänkadun tontin n:o 1 jakamisen johdosta yhtiön anomuksesta viideksi eri tontiksi, jotka voitaisiin rakentaa jakamatonta tonttia ajanmukaisemmin entistä valoisammin ja ilmavammin rakennuksin, laaditun asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksen n:o 1,431; sisäasiainministeriö vahvisti [4]) syyskuun 5 p:nä päätöksen.

Asunto-osakeyhtiö Tykistökatu 7 niminen yhtiö oli anonut [5]) saada jakaa XIV kaupunginosan korttelissa n:o 474 omistamansa Tykistökadun tontin n:o 7 viideksi eri tontiksi, koska jakamattoman tontin rakentaminen, ollen se sangen suuri, kävisi vaikeaksi; kiinteistölautakunnan tämän johdosta laadituttaman tonttijaon muutosehdotuksen n:o 1,408, jossa tonteille oli määrätty rakennuskorkeudet ja kulmatonttien sekä niiden viereisten tonttien väliset rajat oli määrätty jätettäviksi aitaamatta, valtuusto hyväksyi [6]), ja sisäasiainministeriö vahvisti [7]) päätöksen heinäkuun 4 p:nä.

Vielä valtuusto hyväksyi [8]) Asunto-osakeyhtiö Stenbäckinkatu n:o 10 nimisen yhtiön XIV kaupunginosan korttelissa n:o 513 omistaman Stenbäckinkadun tontin n:o 10 jakamisesta yhtiön anomuksesta kahtia johtuvan asemakaavan- ja siihen liittyvän tonttijaonmuutoksen n:o 1,511 asemakaavamääräyksineen, ollen uudet tontit laaditussa ehdotuksessa nimitetty n:oiksi 10 a ja 10 b. Päätös alistettiin valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Rakennuksen torniosan sisustaminen. Asunto-osakeyhtiö Haukka oli anonut saada sisustaa V kaupunginosan korttelissa n:o 91 olevalla Uudenmaankadun tontilla n:o 31 sijaitsevan talonsa torniosan sekä sitoutunut suorittamaan kaupunginkassaan heinäkuun 1 p:nä 1935 yhteensä 45,000 markan korvausmäärän, ehdoin, että tästä johtuva asemakaavan muutosehdotus n:o 1,501 asemakaavamääräyksineen asianmukaisessa järjestyksessä vahvistettiin. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [9]) kyseisen muutosehdotuksen alistaen sen valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Tontin rakennusoikeuden lisääminen. Lassila & Tikanoja osakeyhtiön anomuksen johdosta saada rakentaa omistamalleen III kaupunginosan kort-

---

[1]) Kvsto 28 p. helmik. 13 §; vrt. myös tämän kert. s. 82. — [2]) Kvsto 2 p. toukok. 1 §; ks. Kunnall.asetuskok. s. 86. — [3]) Kvsto 20 p. kesäk. 6 §. — [4]) S:n 11 p. lokak. 4 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 91. — [5]) Vrt. v:n 1933 kert. s. 113. — [6]) Kvsto 23 p. toukok. 10 §. — [7]) S:n 29 p. elok. 3 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 88. — [8]) Kvsto 19 p. jouluk. 18 §. — [9]) S:n 21 p. marrask. 34 §.

telissa n:o 49 sijaitsevalle Etel. Esplanaadikadun tontille n:o 5 sellaisen rakennuksen, jossa Etel. Esplanaadikadun puoleinen sallittu rakennuskorkeus olisi ulotettu Korkeavuorenkadunkin puolelle koko julkisivupituudelta, kiinteistölautakunta laaditutti asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,468, johon sisältyvien asemakaavamääräysten mukaisesti saatiin rakentaa kyseisen tontin kattolista sekä Etel. Esplanaadi- että Korkeavuorenkadun varrella tasoon + 31.5. Kyseisen asemakaavan muutosehdotuksen siihen liittyvine asemakaavamääräyksineen kaupunginvaltuusto hyväksyi[1]), ja sisäasiainministeriö vahvisti[2]) päätöksen heinäkuun 31 p:nä.

Reijolan alueen osan rakennuskielto. Tämän alueen asemakaavoitukselle haitallisen rakennustoiminnan syntymisen estämiseksi ja sen asemakaavan toteuttamisen helpottamiseksi kaupunginvaltuusto asemakaavalain 16 §:n nojalla päätti[3]) anoa valtioneuvostolta lain määräämin edellytyksin ja sen säätämän ajan voimassa olevaa rakennuskieltoa sille piirustukseen lähemmin merkitylle Reijolan alueen osalle, jonka periaatteellisen asemakaavasuunnitelman[4]) valtuusto oli hyväksynyt.

2. Kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan sellaisen omaisuuden luovutusta koskevat kysymykset.

Eräiden kaupungin pohjoispuolella olevien maa-alueiden ostaminen. Jo v. 1917 tapahtuneiden erinäisten suurehkojen maanhankintain yhteydessä Aktiebolaget parkstad—Vanda—puistokylä osakeyhtiö oli tarjonnut kaupungille ostettavaksi Helsingin pitäjän Malmin kylässä omistamansa maa-alueen, sekä uudistanut tarjouksensa v. 1929, käsittäen se tällöin osittain yhtiön omistaman maa-alueen, osittain sen sisaryhtiön Aktiebolaget Malm kalksandtegelbruk — Malmin kalkkihiekkatiilitehdas osakeyhtiön, mutta kummankin kaupan toteuttaminen raukesi. Sittemmin oli parin vuoden aikana saatu useita Vanda-puistokylä osakeyhtiön, maanviljelysneuvos I. Kavaleffin ja tehtailija V. Långin omistamien, kaupungin pohjoispuolella sijaitsevien alueiden myyntitarjouksia, joita kuitenkaan ei ollut voitu puoltaa, mutta sen jälkeen kun syksyllä 1933 Helsingin läheisyyteen suunnitellun lentokentän sopivimmaksi paikaksi oli havaittu joko Tuomarinkylän kenttä tai Tattarisuon tasanko Malmilla, oli katsottu asianmukaiseksi tarkemmin tutkia kysymystä niihin liittyvien alueiden hankkimisesta kaupungille, minkä johdosta syntyneiden neuvottelujen[5]) tuloksena oli, että kaupunginvaltuusto päätti[6]):

ostaa Vanda-puistokylä osakeyhtiön 694 osaketta sekä saman määrän Malmin kalkkihiekkatiilitehdas osakeyhtiön osakkeita talonkeineen ja korkolippuineen v:lta 1933 ja siitä eteenpäin 15,350 markan yksikköhinnasta osakeparilta eli yhteensä 10,652,900 markasta; yhtiöiden luovutettava maa-alue Malmilla käsitti n. 444.5 ha; kauppahinnan suoritus tapahtuisi kaupungin antamissa 5 %:n obligatioissa parikurssiin kuoletusajan ollessa 25 vuotta ja korkolippujen ollessa lasketut huhtikuun 1 p:stä 1934 10,410,000 markan määrään, jonka ohessa käteisellä suoritettaisiin 242,900 markkaa; kaupan tuli muuten tapahtua myyntitarjouksessa mainituin ehdoin[5]);

[1]) Kvsto 20 p. kesäk. 8 §. — [2]) S:n 29 p. elok. 5 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 89. — [3]) Kvsto 21 p. marrask. 14 §. — [4]) Ks. v:n 1931 kert. s. 3. — [5]) Kvston pain. asiakirj. n:o 5. — [6]) Kvsto 11 p. huhtik. 8 §.

ostaa maanviljelysneuvos J. Kavaleffille kuuluvat, Helsingin pitäjässä sijaitsevat yhteensä n. 400 ha käsittävät Tomtbackan, Nackbölen ja Långforsin tilat, jolloin niistä jo oli erotettu n. 20 ha:n suuruinen maa-alue Nackbölen päärakennuksen ympäriltä, 9,000,000 markan hinnasta, joka oli suoritettava Helsingin kaupungin antamissa 5 %:n obligatioissa parikurssiin kuoletusajan ollessa 25 vuotta ja korkolippujen ollessa lasketut huhtikuun 1 p:stä 1934; muilta osin kaupan tuli tapahtua myyntitarjouksessa mainituin ehdoin [1]); sekä

ostaa tehtailija V. Långille kuuluvan n. 13.5 ha:n suuruisen osan Filppus nimistä tilaa Tattarisuon lähistöltä Helsingin pitäjässä 5 markasta m²:ltä eli yhteensä n. 675,000 markasta, josta 500,000 markkaa suoritettaisiin kaupungin antamissa 5 %:n obligatioissa parikurssiin kuoletusajan ollessa 25 vuotta ja korkolippujen ollessa lasketut huhtikuun 1 p:stä 1934, ja loppusumma käteisellä; muilta osin kauppa oli tapahtuva myyntitarjouksessa mainituin ehdoin [1]).

Edelleen valtuusto päätti ottaa edellä olevien kauppahintain suorittamiseksi yhteensä 19,910,000 markan suuruisen obligatiolainan [2]);

merkitä käteisellä suoritettavan osan kauppahintaa, enintään 430,000 markkaa, seuraavan vuoden talousarvioon ja oikeuttaa kaupunginhallituksen käyttämään sitä jo kertomusvuonna; sekä

oikeuttaa kaupunginhallituksen ennakolta käyttämään karttamerkkeihin ja muihin kuluihin tarvittavat varat, ollen kaupunginhallituksen aikanaan tehtävä esitys niiden osoittamisesta valtuustolle.

Maan hankkiminen Nikkilän sairaalan uutta vedenottamoa varten. Kun kuivan syksyn vuoksi vedenpuute Nikkilän sairaalassa alkoi käydä uhkaavaksi, oli kaupunginhallituksen toimesta tehty kyseisen sairaalan vedenottamoa varten tarvittavan maan omistajain kanssa alustavat lunastussopimukset, joiden mukaan työt oli saatu panna käyntiin heti vuoden alussa [3]). Sittemmin kaupunginvaltuusto päätti [4]):

että kaupunki ostaa Nikkilän sairaalan uutta vedenottamoa varten tarpeellisen n. 1,500 m²:n suuruisen alueen valtion omistamasta Staffas n:o 7 nimisestä Sipoon pitäjän kirkonkylässä sijaitsevasta virkatalosta 15,000 markan kauppahinnasta m.m. ehdoin, että tätä aluetta erotettaessa perustetaan Nikkilän sairaalan hyväksi rasiteoikeus veden johtamiseen mainitun virkatalon maiden halki; sekä

antaa kaupunginhallitukselle tehtäväksi anoa valtioneuvostolta lupaa saada pakkolunastusteitse hankkia Nikkilän sairaalalle pysyväisen käyttöoikeuden Sipoon pitäjän Pigbyn kylässä olevien Teiras, Mannis, Broböle n:o 1 ja Broböle n:o 2 nimisten tilojen tarvittaviin maihin, jotka käsittivät n. 4,000 m², veden johtamista varten laaditun kartan mukaisesti niiden halki edellä mainitusta vedenottamosta Nikkilän sairaalaan.

Maa-alueen pakkolunastaminen Käpylän—Tuomarinkylän uutta maantietä varten. Kiinteistölautakunnan ilmoitettua Tuomarinkylän rajalla olevaa yhteismaata koskevan pakkolunastusmenettelyn [5]) Käpylän—Tuomarinkylän uutta maantietä varten tulleen loppuunsuoritetuksi kaupunginvaltuusto osoitti [6]) tarkoitusta varten kiinteän omaisuuden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 12,674 markan määrärahan.

---

[1]) Kvston pain. asiakirj. n:o 5; ks. myös tämän kert. s. 95. — [2]) Vrt. tämän kert. s. 39. — [3]) Ks. v:n 1933 kert. s. 113. — [4]) Kvsto 14 p. maalisk. 5 §. — [5]) Ks. v:n 1932 kert. s. 12. — [6]) Kvsto 28 p. helmik. 8 §.

Maan hankkiminen katujen leventämistä varten. Sen jälkeen kun It. Puistotien levennystyötä [1]) suoritettaessa oli havaittu, että mainitun kadun varrella sijaitsevan, IX kaupunginosan korttelissa n:o 200 olevan tontin n:o 4 katurajaa vieläkin oli siirrettävä metrin verran sisäänpäin, minkä muutoksen toimeenpanemiseen tontin omistaja ilmoitti suostuvansa edellytyksin, että hänelle tontin länsipuolella olevasta puistoalueesta luovutettaisiin yhtä paljon maata kuin hän siirrossa menetti, kiinteistölautakunta tämän mukaisesti laaditutti kyseistä tonttia koskevan asemakaavan- ja tonttijaonmuutoksen [2]), minkä kaupunginvaltuusto hyväksyi [3]) alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Valtuuston jatkettua neuvotteluja It. Puistotien leventämistä varten tarvittavien maa-alueiden, tällä kertaa IX kaupunginosan korttelissa n:o 202 sijaitsevan tontin n:o 5 osan luovuttamisesta, sovittiin kyseisen tontin omistajan kanssa n. 2 m:n levyisen tonttikaistaleen luovuttamisesta mainittuun tarkoitukseen edellytyksin, että vastikkeeksi annettaisiin saman suuruinen maakaistale puistoalueesta tontin länsi- ja pohjoisrajalta. Kiinteistölautakunnan laadittua ehdotuksen sopimuksesta aiheutuvasta asemakaavan ja siihen liittyvän tonttijaon muuttamisesta [2]) valtuusto hyväksyi [4]) tämän. Kyseisen tilusvaihdon valtuusto päätti [5]) hyväksyä edellytyksin, että sisäasiainministeriö vahvisti edellä mainitun asemakaavan- ja tonttijaonmuutoksen, mikä tapahtuikin [6]) toukokuun 11 p:nä.

Valtuusto päätti [7]) ostaa Asunto-osakeyhtiö Kristianinkatu 2:lta sen omistamasta Maurin- ja Kristianinkadun kulmassa sijaitsevasta Maurinkadun tontista n:o 2 Kristianinkadun ajoradan leventämiseen käytettävän 60 m²:n suuruisen tonttikaistaleen 30,000 markan suuruisesta kauppahinnasta, joka osoitettaisiin pääluokkaan Kiinteä omaisuus sisältyvistä valtuuston käyttövaroista sekä jätti kaupunginhallituksen tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin siitä aiheutuvan tonttijaonmuutoksen [8]) aikaansaamiseksi.

Kaupungin ja evankelis-luterilaisten seurakuntain välinen tilusvaihto. Kaupungin suomalaisten ja ruotsalaisten evankelis-luterilaisten seurakuntain kirkkohallintokunnan anottua, että kaupunki luovuttaisi seurakunnille Malmin hautausmaan laajentamista varten maa-alueita, katsottiin ajatus mukavimmaksi toteuttaa tilusvaihdoin, jonka toimeenpanemisen kaupunginvaltuusto hyväksyi [9]) seuraavista sopimusluonnoksista ilmenevien periaatteiden mukaisesti:

Kaupungin ja evankelis-luterilaisten seurakuntain välinen tilusvaihtosopimusluonnos.

1) Seurakunnat luovuttavat kaupungille laadittuun karttaan kirjaimilla C, D ja F merkityt alueet, joista C:n pinta-ala on 1.34 ha, D:n 13.65 ha ja F:n 8.5 ha.

2) Kaupunki luovuttaa seurakunnille karttaan kirjaimilla A, B, ja E merkityt alueet, joista A:n pinta-ala on 4.4 ha, B:n 12.25 ha ja E:n 8.5 ha.

3) Edellä mainittujen tilusosien arvojen tasauksena suorittavat seurakunnat kaupungille 528,000 markkaa, viimeistään v:n 1936 loppuun mennessä.

---

[1]) Ks. v:n 1932 kert. s. 7 ja v:n 1933 kert. s. 3, 4 ja 6. — [2]) Ks. tämän kert. s. 4. — [3]) Kvsto 31 p. lokak. 9 §. — [4]) S:n 24 p. tammik. 16 §. — [5]) S:n 28 p. helmik. 7 §. — [6]) S:n 13 p. kesäk. 4 §. — [7]) S:n 23 p. toukok. 14 §. — [8]) Ks. tämän kert. s. 3. — [9]) Kvsto 2 p. toukok. 7 §.

4) Vaihdettavat alueet luovutetaan puolin ja toisin täysin rasitevapaina; mikäli luovutettavilla tilusosilla on vuokra-alueita, jotka eivät kokonaisuudessaan joudu näiden rajojen sisäpuolelle, on niistä kannettavien vuokramaksujen jaosta erikseen sovittava.

5) Seurakunnat sitoutuvat olemaan sulkematta Malmin hautausmaan koillispuolella Puodinkylään johtavaa tietä, ennenkuin kaupunki on rakentanut karttaan merkityt uudet tiet hautausmaa-alueen ympärille.

6) Ne alueet, jotka nykyään eivät ole vuokrattuja, luovutetaan kauppakirjaa allekirjoitettaessa; muiden alueiden luovutus tapahtuu välittömästi sitä mukaa kuin ne vapautuvat niitä rasittavista vuokrasopimuksista, kuitenkin viimeistään kesäkuun 1 p:nä 1943.

Sopimusluonnos yleisen ruumishuoneen sisustamisesta kauppahinnan suorituksena Harjun ruumisasemalle.

1) Seurakunnat sitoutuvat laajentamaan omistamallaan tontilla korttelissa n:o 366 olevaa ruumishuonetta siten, että sen itäiseen osaan sisustetaan erityinen osasto kaupungin yleiseksi ruumishuoneeksi ja rakennetaan lisärakennus, joka sisältää m.m. vahtimestarin asunnon, kaikki pääasiallisesti luonnospiirustuksista lähemmin ilmenevin tavoin, ja sitoutuvat seurakunnat suorittamaan mainitut työt ennen v:n 1936 päättymistä.

2) Lopullisia piirustuksia laadittaessa on kaupungin terveydenhoitoviranomaisille varattava tilaisuus niihin tutustumiseen ja on ne jätettävä asianomaisten kaupungin viranomaisten hyväksyttäviksi, jotka myös valvovat rakennustöiden suoritusta.

3) Seurakunnat jättävät yleisen ruumishuoneen kaupungin käytettäväksi.

4) Kaupunki korvaa edellä mainitut rakennus- ja sisustustyöt sekä yleisen ruumishuoneen käytön maksamalla seurakunnille kerta kaikkiaan 528,000 markkaa, mikä summa suoritetaan viimeistään töiden valmistuttua.

5) Seurakunnat vastaavat koko rakennuksen ja kiinteistön käyttö-,ylläpito- ja korjauskustannuksista sekä palkkaavat sinne vahtimestarin; kuitenkin suorittaa kaupunki tarpeelliset sisäkorjaustyöt siinä osassa rakennusta, jota käytetään yleisenä ruumishuoneena.

6) Tilapäisen tarpeen sattuessa saadaan yleisessä ruumishuoneessa säilytettäviä ruumiita pitää myös siihen rajoittuvassa varastokellarissa, mikäli siellä silloin on tilaa.

7) Yleisen ruumishuoneen käytön valvonta kuuluu kaupungin terveydenhoitolaukunnalle.

8) Tämä sopimus on voimassa niin kauan kuin edellä mainittua rakennusta voidaan käyttää ruumishuoneena. Jos seurakunnat, ennenkuin 50 vuotta on kulunut edellä mainittujen rakennus- ja sisustustöiden valmistumisesta, tahtovat käyttää rakennusta toiseen tarkoitukseen niin, että yleistä ruumishuonetta ei siinä enää voida ylläpitää, tai haluavat purkaa rakennuksen, on seurakuntien maksettava kaupungille vahingonkorvausta, laskettuna 10,560 markaksi jokaiselta vuodelta, joka silloin vielä on kulumatta edellä mainituista 50 vuodesta. Seurakuntien on hyvissä ajoin ja viimeistään kaksi vuotta ennen rakennuksen purkamista tai käyttämistä muuhun tarkoitukseen ilmoitettava siitä kaupungin terveydenhoitolautakunnalle.

Lopullisten sopimusten laatiminen jätettiin kaupunginhallitukselle tehtäväksi.

Posti- ja lennätintalon paikan määrääminen ja sen yhteydessä toimeenpantava tilusvaihto. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön hyväksyttyä Helsingin posti- ja lennätintalon rakennustoimikunnan laatiman postitalon sijoitusehdotuksen ja kiinteistötoimiston asemakaavaosaston tämän yhteydessä toimeenpantavaa valtion ja kaupungin välistä tilusvaihtoa varten laatiman piirustusten n:ot 1,392 b ja 1,393 b mukaisen ehdotuksen[1]), kaupunginvaltuusto päätti [2]) näiden mukaisesti:

luovuttaa posti- ja lennätintalon rakentamista varten II kaupunginosan korttelista n:o 103 tarpeellisen tontin, suuruudeltaan n. 5,699.347 m², ja rautatiehallitukselle lisäksi 1,584.630 m²:n suuruisen maa-alueen suunnitellun postitalon itäpuolelta;

oikeuttaa valtion omalla kustannuksellaan järjestämään postitalon ääreen suunnitellun uuden kadun alle n. 2,000 m²:n suuruisen alueen kellaritilaksi, josta 1,636.420 m² sijaitsisi kaupungin jo omistamalla alueella ja 386.193 m² kaupungille luovutettavalla alueella; sekä

luovuttaa IV kaupunginosan korttelista n:o 215 b valtioneuvoston kirjapainoa varten 1,800 m²:n suuruisen tontin.

Kaiken tämän valtuusto päätti ehdoin, että:

valtio luovutti kaupungille omistamansa alueen IV kaupunginosan korttelista n:o 194;

rautatiehallitus luovutti kaupungille katumaaksi 1,636 m²:n suuruisen maa-alueen postitalon länsi- ja pohjoispuolelta;

rautatiehallitus suostui korvauksetta siihen, että yleistä liikennettä varten Kaasutehtaankadulta rautatiehallituksen II kaupunginosan korttelissa n:o 99 omistaman tontin halki rakennettiin ja pantiin kuntoon 25 m leveä liikenneväylä siihen rakennettavine johtoineen;

tilusvaihto toimeenpantiin siten, että valtio luovutti alueensa mahdollisimman pian, viimeistään kesäkuun 1 p:nä, kaupungin luovuttaessa omansa sitä mukaa kuin ne vapautuivat vapaasti sen käytettäviksi, viimeistään lokakuun 1 p:nä; sekä

jos rautatiehallitus vastaisuudessa halusi järjestettäväksi uudelleen osia korttelin n:o 99 itäpuolella, kaupunkia ei katsottaisi velvolliseksi lunastamaan sitä maata, joka mahdollisesti tarvittaisiin avoimia paikkoja varten postitalon ja rautatieaseman edustalla.

Tilkan sairaala-alueella toimeenpantava tilusvaihto. Kaupunginvaltuusto päätti[3]) puolestaan hyväksyä kiinteistölautakunnan laadituttaman ehdotuksen tilusvaihdon toimeenpanemisesta valtion ja kaupungin välillä Tilkan sairaala-alueen laajentamiseksi. Ehdotuksen mukaisesti valtio saisi kaupungilta n. 3,400 m² maata sairaala-alueen koillissivulta ja jotta tontin itäsivu liittyisi rakenteilla olevaan valtakatuun tämän kadun varrelta n. 100 m² käsittävän kaistaleen; vastikkeena kaupungille luovutettaisiin valtion maata sairaala-alueen eteläsivulta n. 3,500 m².

Salmisaaren tontin myynti. Asiasta käytyjen pitkäaikaisten neuvottelujen jälkeen kaupunginvaltuusto päätti[4]) myydä Osakeyhtiö Alkoholiliike aktiebolagille XX kaupunginosan suunnitellun korttelin n:o 781 muodostaman, laadittuun piirustukseen tontiksi n:o 6 merkityn ja siinä 19,500 m²:stä

---

[1]) Kvston pain. asiakirj. n:o 2. — [2]) Kvsto 7 p. helmik. 3 §. — [3]) S:n 23 p. toukok. 13 §. — [4]) S:n 20 p. kesäk. 7 §.

20,000 m²:iin laajennetun Salmisaaren tehdastontin. Kauppakirja laadittiin seuraavan sisältöiseksi:

1) Tontin kauppahinta on 10,500,000 markkaa, josta 6,400,000 markkaa on suoritettu heinäkuun 13 p:nä 1934. Loppukauppasummasta, 4,100,000 markasta, Osakeyhtiö Alkoholiliike aktiebolag antaa velkakirjan, sitoutuen maksamaan kyseisen summan vain siinä tapauksessa, että Alkoholiliikkeen toiminta Helsingin kaupungissa 10 vuoden kuluessa tammikuun 1 p:stä 1936 lakkaa tai että Alkoholiliike sanotun ajan kuluessa myy kyseisen tontin. Jos velka täten erääntyy maksettavaksi, on siitä suoritettava korkoa 6 %, laskettuna siitä päivästä, jona Alkoholiliikkeen toiminta Helsingin kaupungissa lakkaa tai Alkoholiliike myy tontin. Ellei tämä velka sanotun ajan kuluessa siten eräänny maksettavaksi, on Alkoholiliike velan suorittamisesta vapaa. Velkakirjan ynnä sille erääntymispäivästä laskettavan 6 %:n koron maksamisen vakuudeksi on kaupungilla oikeus ostajaa kuulematta ja ostajan kustannuksella saada kiinnitys myytyyn tonttiin ja sille rakennettaviin rakennuksiin.

2) Kaupunki vakuuttaa, ettei tonttia rasita mikään kiinnitys eikä mikään anomus kiinnityksestä ole vireillä. Kauppaa ei seuraa myöskään mitään irtaimistoa.

3) Myyjä sitoutuu louhimaan tontilla olevan kallion tasoon + 2.8 m, kuitenkin siten, että tontille voidaan satamaraiteistoon sallitulla nousulla liittyen rakentaa kaksi rautatieraidetta, joiden kaltevuus tontin rajojen sisäpuolella on enintään 1.5 : 1000, sekä että tällöin jää tarpeellinen tila raiteiden alussoraa ja ratapölkkyjä varten. Jos ostaja haluaa tontin sisäpuolelle rakentaa useampia raiteita, on ostajan itsensä asiana toimittaa niiden rakentamiseen mahdollisesti tarpeellinen lisälouhinta.

Noin puolet tontista louhitaan talvikautena 1934—35, jota vastoin muu osa on louhittava viimeistään maaliskuun loppuun 1936 mennessä, ellei toisin sovita. Niinikään sitoutuu myyjä sanottuun korkeuteen asti täyttämään sen osan tonttia, joka nykyään on vesialuetta. Myyjä on oikeutettu kuljettamaan pois ja käyttämään hyväkseen sen osan louhitusta kalliosta, jota ei tarvita tontin vesialueen täyttämiseen.

4) Alkoholiliike on oikeutettu omalla kustannuksellaan rakentamaan pistoraiteen myydylle tontille. Raiteen käyttämisestä tehdään erityinen sopimus.

5) Kaupungilla on oikeus rakentaa laituri tontin merenpuoleisille rannoille tonttirajan ulkopuolelle, ja kaupunki sitoutuu, ellei tämän laiturin rakentamiseen ole ryhdytty vuoden kuluessa siitä kun yhtiö on sitä vaatinut rakentamaan tontin viereen purkaussillan kaupungin viranomaisten piirustusten mukaisesti.

6) Tontin rakentamisen ja aitaamisen suhteen on Alkoholiliikkeen noudatettava niitä määräyksiä, joita tehdastonttien rakennusjärjestys sisältää tai kaupunginvaltuusto on noudatettavaksi vahvistanut tai vastedes vahvistaa.

Alkoholiliike sitoutuu kaupunginvaltuuston syyskuun 12 p:nä 1923 tekemän päätöksen mukaisesti noudattamaan rakennusjärjestyksen 133 §:n nojalla tontin rakentamisen suhteen vahvistettuja tai annettavien säännösten mukaisesti vastedes vahvistettavia yleisiä julkisivupiirustuksia.

Tontin pintasuhteiden järjestämisen suhteen on Alkoholiliikkeen noudatettava tontista annettavan mittakirjan määräyksiä, eikä tontin pihamaata saa nostaa ylemmäksi kuin tonttikarttaan on merkitty.

7) Kaupungille pidätetään oikeus ottaa huolehtiakseen tontin omistajalle kuuluvasta kadun kunnossapidosta kaupunginvaltuuston määräämästä maksusta.

8) Vastaanotto tapahtuu heti ja ostaja ottaa vastatakseen tontista menevistä veroista ja rasituksista tämän kauppakirjan allekirjoittamispäivästä lähtien.

Samalla valtuusto antoi kaupunginhallitukselle tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin alueen lopullisen asemakaavan ja tonttijaon[1]) vahvistamiseksi.

3. Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset.

Vuokraoikeuksien lunastaminen pakkohuutokaupalla. Kaupunginhallituksen asiamiehen lunastettua lokakuun 18 p:nä toimitetussa pakkohuutokaupassa Pasilan korttelissa n:o 572 olevan Pasilankadun tontin n:o 29 vuokraoikeuden myyntikustannuksia vastaavasta 1,991 markan hinnasta, kaupunginvaltuusto päätti[2]) hyväksyä tämän toimenpiteen sekä osoittaa mainitun määrän kiinteän omaisuuden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Kaupunginhallituksen asiamiehen kaupunginhallituksen valtuutuksin[3]) ostettua elokuun 30 p:nä pidetyssä pakkohuutokaupassa kaupungin vakuudeksi kiinnitettyjen saatavain turvaamiseksi Kumpulan korttelissa n:o 927 olevan tontin n:o 71 vuokraoikeuden ja tontilla olevat rakennukset 106,091: 40 markan kauppahinnasta, valtuusto hyväksyi[4]) tämän hallituksen toimenpiteen osoittaen kiinteän omaisuuden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 23,766: 40 markkaa huutokauppakulujen, Pohjoismaiden yhdyspankin lainan ynnä korkojen ja Työväen säästöpankin lainan korkojen suorittamista varten, viimeksi mainitun lainan edelleen jäädessä kiinnityksenä rasittamaan vuokra-aluetta rakennuksineen.

Maksamattomain korkojen ja kuoletusmaksujen suoritukseksi myytiin pakkohuutokaupalla kirvesmies K. Salmisen vuokraoikeus Kumpulan korttelin n:o 935 tonttiin n:o 43 sekä sillä olevat rakennukset, jolloin ne kaupungin saatavien turvaamiseksi huudettiin kaupungille 117,421: 50 markasta. Valtuusto hyväksyi[5]) tämän kaupan osoittaen kiinteän omaisuuden pääluokkaan merkityistä käyttövaroistaan 26,880: 70 markkaa suoranaisia kuluja, Helsingin työväen säästöpankin lainan korkoa sekä kokonaisuudessaan suoritettavaa Kaupunkien yleisen paloapuyhdistyksen lainapääomaa sekä korkoja huhtikuun 1 p:nä varten. Työväen säästöpankin myöntämä laina päätettiin jättää edelleen rasittamaan kyseistä kiinteistöä. Lisäksi oikeutettiin kiinteistölautakunta jälleen myymään puheena oleva vuokraoikeus ja tontilla sijaitsevat rakennukset.

Alueen luovuttaminen stadionia varten. Stadion-säätiön ilmoitettua stadionin lopullisten luonnospiirustusten valmistuneen[6]) kaupunginvaltuusto päätti[7]):

vuokrata säätiölle alla olevassa vuokrasopimuksessa[8]) mainitut alueet;

hyväksyä sopimuksen vuokraehdot;

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 5. — [2]) Kvsto 21 p. marrask. 11 §. — [3]) Ks. tämän kert. s. 98. — [4]) Kvsto 19 p. syysk. 7 §. — [5]) S:n 14 p. maalisk. 11 §. — [6]) Ks. v:n 1932 kert. s. 15. — [7]) Kvsto 7 p. helmik. 4 §. — [8]) Kvston pain. asiakirj. n:o 3.

ilmoittaa Pallokenttä osakeyhtiölle, jolle kuului osa säätiölle luovutettavaa aluetta, ettei sillä ollut mitään muistutettavaa yhtiön ja säätiön välistä, niinikään alempana olevaa sopimusta vastaan, joka koski kyseisellä, kaupungin ja yhtiön välisen sopimuksen perusteella luovutettavalla alueella sijaitsevien rakennuksen ja laitoksien korvaamista; sekä

ryhtyä vuokrasopimuksen 19) ja 20) kohdissa mainittuihin töihin.

Edellä mainitut sopimukset olivat seuraavan sisältöiset:

Helsingin kaupungin ja Stadion-säätiön välinen vuokrasopimus.

Helsingin kaupunki luovuttaa täten Stadion-säätiö nimiselle säätiölle vuokralle Eläintarhan puistoalueesta Helsingin kaupungissa n. 6.3 h:a käsittävän, joulukuun 21 p:nä 1933 päivättyyn karttaan n:o 1,435 kirjaimella S merkityn stadionalueen sekä siihen liittyvät, kirjaimilla g—h—i—j, l—m—n—o ja p—r—s—t merkityt etupiha-alueet seuraavin ehdoin:

1) Vuokra-aika on viisikymmentä vuotta, ja lasketaan se alkavaksi tammikuun 1 p:nä 1934, päättyen siis joulukuun 31 p:nä 1983.

2) Vuotuinen vuokramaksu on sata markkaa, ja on se suoritettava rahatoimistoon vuosittain lokakuun kuluessa.

3) Vuokra-aluetta on ensi sijassa käytettävä urheilun ja voimistelun harjoittamiseen ja edistämiseen; sen ohessa voidaan aluetta käyttää näytäntöjen, juhlien ja kokousten sekä yleisten näyttelyjen järjestämiseen.

4) Säätiön on rakennettava kirjaimella S merkitylle alueelle urheilulinna kaupungin hyväksymien piirustusten mukaisesti. Sen ohella säätiöllä on oikeus, kaupungin niinikään hyväksymien piirustusten mukaisesti, rakentaa tälle alueelle ravintolahuoneistoja, voimistelu- ja terveydenhoitolaitoksia, kerhohuoneistoja urheiluseuroille sekä kilpailujen järjestämistä varten tarkoitettuja toimistoja, niin myös huoneistoja urheilumuseota, postia, lennätintä, radiota, sanomalehdistöä, ensiapua ja muita tämänkaltaisia, stadiontoimintaan liittyviä tarkoituksia varten. Asuinhuoneistoja on säätiöllä oikeus rakentaa ainoastaan sellaisia toimihenkilöitä varten, joiden alituinen läsnäolo paikalla on stadionin toiminnalle ja sen rakennusten hoidolle välttämätöntä.

Yksinomaan ansaitsemistarkoituksessa ei säätiö saa rakentaa mitään huoneistoja.

Muu osa vuokra-aluetta etupihoineen, liikenneväylineen, käytävineen ja istutuksineen on säätiön toimesta tasoitettava ja pantava kuntoon kaupungin hyväksymien piirustusten mukaisesti.

5) Säätiön on ryhdyttävä suorittamaan kirjaimella S merkityn alueen tasoitustöitä viimeistään v:n 1935 kuluessa. Stadionin urheilulinnan rakennustyöt on aloitettava viimeistään v. 1938, ja on tämän rakennuksen samoin kuin etupihojen oltava lopullisesti valmiina viimeistään v. 1943.

6) Vuokra-alueella olevat etupihat liikenneväylineen ja käytävineen säätiö saa kaupungin suostumuksetta sulkea ainoastaan stadionilla toimeenpantavien kilpailujen ja muiden tilaisuuksien ajaksi, kuitenkin ehdoin, että, mikäli pallokentällä samanaikaisesti järjestetään kilpailuja tai muita tilaisuuksia, on pallokentän yleisölle varattava tilaisuus käyttää mainittuja etupihoja.

7) Tarpeen vaatiessa on kaupungilla oikeus korvauksetta käyttää stadionin eteläpuolella olevaa, kirjaimilla g—h—i—j merkittyä etupihaa.

8) Kaupungilla on oikeus korvauksetta käyttää, siitä hyvissä ajoin säätiölle ilmoitettuaan, urheilulinnaa ja vuokra-aluetta kokonaisuudessaan yhtenä sunnuntai- ja kahtena arkipäivänä vuodessa. Tällöin kaupungin on kuitenkin säätiölle korvattava tilaisuudesta johtuvat suoranaiset kustannukset.

9) Milloin vuokra-alue sillä olevine laitoksineen joko kokonaisuudessaan tahi osittain luovutetaan toisten käytettäväksi, on, jos luovutusaika on yhtäjaksoisesti seitsemää päivää pitempi, tähän hankittava kaupungin suostumus.

10) Vuokra-alueen vuotuinen luovutusohjelma on laadittava yksissä neuvoin kaupungin kanssa siten, että vuokra-alueelle, pallokentälle, Suomen messujen alueelle tai Eläintarhan alueelle järjestettävät tilaisuudet eivät mainittavasti häiritse toisiaan. Erimielisyyksien sattuessa on kaupungilla asiassa ratkaisuvalta.

11) Vuokra-alueen luovuttamisesta kannettava maksu on määrättävä siten, ettei siitä synny huomattavia vuotuisia ylijäämiä sen jälkeen kun kaikki kulut on suoritettu ja tarpeelliset poistot tehty.

12) Vuokra-alueella olevat rakennukset, laitokset ja istutukset on säätiön pidettävä hyvässä kunnossa.

Säätiö on velvollinen pitämään puhtaana vuokra-alueeseen rajoittuvat katuosuudet puoleen leveyteen ja poistamaan niiltä lumen.

13) Joka kolmas vuosi tahi tarpeen vaatiessa useamminkin toimittaa kaupunki kesä—syyskuussa vuokra-alueella katselmuksen, jotta saataisiin selville sen kunto ja selvitys vuokraehtojen täyttämisestä; toimituksen ajasta on ilmoitettava säätiölle hyvissä ajoin edeltäpäin.

14) Säätiön tilit on vuosittain esitettävä kaupungin tarkastettaviksi.

15) Jos kaupunki vuokra-ajan kuluessa tarvitsee vuokra-alueen joitakin silloin rakentamatta olevia osia yleisten liikenneväylien rakentamista tai muuta julkista tarvetta varten, on säätiön korvauksetta ja ilman että vuokramaksu sen vuoksi alenee luovutettava ne kaupungille kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta.

16) Kaupungilla on oikeus sijoittaa tai sallia muiden sijoittaa yleisiä vesi-, viemäri- ja muita johtoja sekä niihin kuuluvia laitteita vuokra-alueelle.

17) Vuokrakauden päätyttyä on alueella sijaitsevat rakennukset ja laitokset sekä niiden hoitoa ja käyttöä varten hankittu irtaimisto luovutettava korvauksetta kaupungille.

18) Kaupunki sitoutuu viipymättä ryhtymään toimenpiteisiin sellaisen asemakaavanmuutoksen ja tonttijaon aikaansaamiseksi, jonka mukaisesti vuokra-alueen kirjaimella S merkitty osa muodostetaan rakennustontiksi ja muut osat urheilualueeksi; kustannukset tästä suorittaa kaupunki.

19) Kaupunki sitoutuu v:n 1934—36 kuluessa rakentamaan vuokra-alueelle johtavat, karttaan kirjaimilla A—B, C—D, M—L, L—K, K—S, S—R ja E—G merkityt tiet. Samoin kaupunki sitoutuu rakentamaan tarpeelliset vesi-, viemäri-, kaasu- ja sähköjohdot vuokra-alueen rajoille saakka sitä mukaa kuin tässä mainitut tietyöt suoritetaan. Tienosa K—S on kuitenkin rakennettava vasta sitten kun säätiö sitä tarvitsee ja viimeistään heti urheilulinnan valmistuttua.

20) Kaupunki sitoutuu omalla kustannuksellaan siirtämään vuokra-alueella olevan puhdistuslaitoksen alueen rajojen ulkopuolelle ennen tammikuun 1 p:ää 1937.

21) Tähän vuokrasopimukseen perustuvaa vuokraoikeutta säätiö ei saa siirtää kolmannelle henkilölle.

22) Jos säätiö olennaisilta kohdin rikkoo tämän vuokrasopimuksen määräyksiä eikä kolmen kuukauden kuluessa kaupungin huomautettua asiasta ole ryhtynyt siitä aiheutuviin toimenpiteisiin, on vuokrasopimus rauennut, kaupungin sitä vaatiessa, ja joutuvat vuokra-alueella olevat rakennukset ja laitokset kaupungin omistukseen 17) kohdassa mainitulla tavalla.

23) Tästä vuokrasopimuksesta johtuvat riitaisuudet ratkaisee kolmijäseninen välimieslautakunta välimiesmenettelystä voimassa olevan lain mukaan.

Stadion-säätiön ja Pallokenttä osakeyhtiön välinen sopimus.

1) Yhtiö myy Stadion-säätiölle huvialueellaan olevan ravintolarakennuksen 60,000 markasta, joka käteisesti maksetaan kohta sen jälkeen kuin työt on aloitettu.

2) Rakennusta on tarkoitus käyttää stadionin rakennustöiden aikana, kuitenkin siten, että sivullisia ei päästetä rakennukseen niinä aikoina, jolloin Pallokenttä osakeyhtiön alueella pidetään kilpailuja.

3) Säätiö on oikeutettu poistamaan rakennuksen milloin se itse niin tahtoo, mutta on säätiö oikeutettu vuokratta pitämään sitä nykyisellä paikallaan siihen asti, kuin stadionlinna on valmistunut.

4) Säätiö sitoutuu omalla kustannuksellaan poistamaan nykyisen aidan, mikäli se joutuu stadionin alueelle, sekä omalla kustannuksellaan rakennusajaksi rakentamaan tiiviin puuaidan uudelle yhteiselle rajalle.

5) Säätiö sitoutuu, mikäli kaupunki sitä vaatii, vastaisuudessa rakentamaan mainitulle rajalle pysyväisen aitauksen, joka muodoltaan ja ulkonäöltään sopeutuu säätiön tai yhtiön samankaltaiseen aitaukseen.

6) Mikäli kaupunki on omalla kustannuksellaan rakentanut tien, joka kartassa on merkitty kirjaimilla L—K—S—R, on säätiön ja yhtiön yhteisesti kunnossa- ja puhtaanapidettävä ne osat mainitusta tiestä, jotka eroittavat säätiön ja yhtiön vuokra-alueet toisistaan.

7) Helpottaakseen toistensa toimintaa, myöntää kumpikin asianosainen toiselle oikeuden käyttää edellä mainittua tietä, jolloin aina on otettava huomioon, että toisen asianosaisen alueelle järjestettäviä tilaisuuksia ei häiritä siten, että asiaankuulumattomat henkilöt kyseistä tietä pitkin kulkevat toisen alueelle.

Erinäisten alueiden vuokralleanto. Kaupunginvaltuusto päätti[1]) vuokrata Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiölle tehdaskortteleissa n:ot 176 ja 177 sijaitsevat sen sulkutelakan laajentamista ja uivan telakan hankkimista koskevassa sopimusehdotuksessa[2]) mainitut alueet D, F, G, H_1 ja H_2[3]), kirjaimella F_1 merkityn vanhan sulkutelakan pohjoispuolella olevan yhtiön täyttämän vesialueen sekä yhtiöllä jo aikaisemmin vuokralla olleet alueet C, C_1 ja E sen suuruisina ja sellaisin ehdoin kuin kiinteistölautakunnan pääpiirteittäin edellä mainitun sopimusehdotuksen pohjalla sekä viimeksi mainittuja alueita koskevain aikaisempien vuokrasopimusten mukaisesti laadituttamat vuokrasopimukset[4]) kaupunginhallituksen erinäisiltä kohdin hieman muuttamina määräsivät.

---

[1]) Kvsto 11 p. lokak. 7 §. — [2]) Ks. v:n 1933 kert. s. 53. — [3]) Vrt. tämän kert. s. 4. — [4]) Kvston pain. asiakirj. n:o 11.

Länt. Kaivopuiston tontin vuokralleanto. Kaupunginvaltuusto päätti[1]) vuokrata Svenska samskolan i Helsingfors nimiselle koululle jotakin yleistä rakennusta varten varatun Länt. Kaivopuiston länsikulmassa sijaitsevan tontin, joka kiinteistölautakunnan vuokrausasian yhteydessä laadituttamassa asemakaavan muutospiirustuksessa [2]) oli merkitty kortteliksi n:o 234, jättäen kaupunginhallitukselle tehtäväksi ryhtyä tästä aiheutuvan asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksen aikaansaamiseksi. Samalla oikeutettiin kiinteistölautakunta aikanaan laatimaan tonttia koskeva vuokrasopimus ehdoin, että vuokra-aika oli 50 vuotta ja vuotuinen vuokra 45,000 markkaa, että rakennusaika päättyisi syyskuun 1 p:nä 1938 sekä että tontille sen kuluessa rakennettavaa kaksikerroksista rakennusta pohjakerroksineen, jonka teettämiseen nähden vuokraajan tuli alistua mahdollisiin valtuuston tai kaupungin rakennusjärjestyksen vastaisiin määräyksiin, sai käyttää ainoastaan koulutarkoitukseen.

Tontin luovuttaminen rakennustoimiston putkivalimon paikaksi. Kaupunginvaltuusto päätti[3]), että X kaupunginosan korttelissa n:o 283 oleva Sörnäisten rantatien tontti n:o 6 luovutettaisiin yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi 10 vuodeksi tammikuun 1 p:stä 1935 lukien 64,500 markan vuosivuokrasta rakennustoimiston katurakennusosaston putkivalimon siirtämistä varten sinne asuntotarkoituksiin varatusta Käpylän korttelista n:o 809, jossa se n. 15 vuoden ajan oli toiminut ahtaissa ja epäkäytännöllisissä oloissa.

Hiilisataman varastoalueiden vuokralleanto. Yleisten töiden lautakunnan ilmoitettua Saukonlaiturin jatkeen rakennustöiden, jotka lautakunta v. 1932 oli oikeutettu suorituttamaan varatöinä, valmistuvan heinäkuun 1 p:ään mennessä, joten sen varrelle järjestetyt hiilivarastoalueet tällöin voitiin ottaa käytäntöön, kaupunginvaltuusto päätti[4]):

että korttelista n:o 760 luovutettaisiin lokakuun 1 p:stä lukien toistaiseksi yhden vuoden molemminpuolisin irtisanomisajoin 1,600 m^2:n suuruinen alue vuokratta merenkulkuhallitukselle käytettäväksi valtion jäänmurtajain hiilivarastopaikkana ja että merenkulkuhallitus oikeutettaisiin vuokra-aikana korvauksetta ottamaan kaupungin vesijohdosta vettä jäänmurtajain tarpeisiin; sekä

että peruuttaen aikaisemmin Helsingin makasiiniosakeyhtiön kanssa tehdyt, kortteleita n:ot 751, 752, 754, 755 ja 758 koskevat vuokrasopimukset[5]) heinäkuun 1 p:stä lukien samasta päivästä v:n 1944 heinäkuun 1 p:ään asti vuokrattaisiin yhtiölle mainitut korttelit osittain uudestaanjärjesteltyinä sekä uusi kortteli n:o 757 ja merenkulkuhallitukselle luovutetun alueen vieressä oleva osa korttelia n:o 760, kaikki 12 markan vuosivuokrasta m^2:ltä.

Sopimuksien laatiminen annettiin satamalautakunnan tehtäväksi.

Kirkon rakentaminen Temppeliaukiolle. Kirkon sijoittamisesta Temppeliaukiolle julistetun kilpailun [6]) toimeenpanon jälkeen kaupunginvaltuusto, kumoten aikaisemman päätöksensä aukion järjestämisestä [7]), päätti [8]) luovuttaa sieltä kirkon rakentamista varten kiinteistölautakunnan laadituttamassaan asemapiirustuksessa ehdottaman, n. 4,300 m^2:n suuruisen alueen, jonka lopullinen muoto ja pinta-ala määrättäisiin kirkon luonnospiirustusten

---

[1]) Kvsto 14 p. maalisk. 10 §. — [2]) Ks. tämän kert. s. 4. — [3]) Kvsto 21 p. marrask. 17 §. — [4]) S:n 23 p. toukok. 11 §. — [5]) Ks. v:n 1923 kert. s. 31 ja v:n 1928 kert. s. 23. — [6]) Ks. v:n 1932 kert. s. 16. — [7]) Ks. v:n 1930 kert. s. 58. — [8]) Kvsto 28 p. helmik. 10 §.

tultua hyväksytyiksi, ehdoin, että luovutettavalle alueelle ei saanut rakentaa muita rakennuksia kuin kirkon eikä sen yhteyteen sisustaa muita kuin kiinteistön hoitohenkilökunnalle tarpeellisia asuinhuoneistoja, että valtuustolle varattiin oikeus tarkastaa ja hyväksyä kirkon piirustukset ja että näiden oli valmistuttava kahden vuoden kuluessa esillä olevan päätöksen teosta ja kirkon rakennustöihin ryhdyttävä yhden vuoden kuluessa siitä, kun kaupunki oli hyväksynyt piirustukset, sekä että valtuustolle varattiin oikeus vastedes vahvistaa muut luovutuksen yhteydessä tarpeelliset ehdot.

Maalentokentän rakentaminen Helsinkiin. Sen sijaan, että valtioneuvoston v. 1932 Helsingin lentokentän perustamista ja sijoittamista tutkimaan asettama komitea yksimielisesti esitetyistä vaihtoehdoista pani ensi sijalle Tuomarinkylän kentän luovuttamisen tarkoitukseen, kaupunginhallitus hankittuaan lisäselvitystä asiassa yleisten töiden lautakunnan ja kiinteistölautakunnan mielipiteen mukaisesti asettui puoltamaan Tattarisuon alueen käyttämistä siihen syystä, että tätä aluetta oli pidettävä siihen asemakaavallisesti edellistä sopivampana [1]). Tämän jälkeen kaupunginvaltuusto päätti [2]), että kaupunki:

1) ei luovuttaisi lentokentän paikaksi Tuomarinkylän kenttää, koska se tarvittaisiin kaupungin asutukseen, mutta luovuttaisi korvauksetta lentokentäksi tarvittavan, n. 55 ha:n suuruisen alueen Tattarisuon viljelysalueesta Malmin kylästä, mikä alue ennen sopimuksen tekoa oli karttaan merkittävä, käytettäväksi posti- ja siviili-ilmailuliikenteeseen, niin pitkäksi ajaksi kuin valtio katsoi sen tarpeelliseksi ja sitä käytettiin sanottuun tarkoitukseen, ei kuitenkaan 50 vuotta pidemmäksi ajaksi; jos aluetta tai osaa siitä ei 5 vuoden kuluttua ollut käytetty edellä mainittuun tarkoitukseen, oli se korvauksetta luovutettava takaisin kaupungille;

2) osallistuisi lentokentän kuivatus-, tasoitus-, pintavahvistus- ja nurmetustöiden sekä kiitoteiden rakennuskustannuksiin 50 %:lla niiden todellisista määristä, kuitenkin enintään 2,350,000 markalla;

3) osallistuisi v:n 1939 loppuun saakka 50 %:lla niihin kustannuksiin, jotka kenttäpinnan mahdollisesti välttämättömäksi havaittu lisävahvistus saattoi aiheuttaa;

4) rakentaisi yhdystien yleiseltä maantieltä lentokentän hallintorakennukselle, valtion osallistuessa 50 %:lla rakennuskustannuksiin;

5) kaataisi omalta alueeltaan metsän lentokentän ympäristöltä 200 m:n leveydeltä ja kahdeksaan ilmansuuntaan noususuhteessa 1: 15 800 m pitkien kiitomatkojen loppupäästä laskien sekä sitoutuisi siihen, että lentokenttäalueen ympäristölle kaupungin omistamalle maalle yhden kilometrin säteellä kentän keskipisteestä lukien rakennettavien rakennusten ynnä muiden sinne tulevien rakenteiden tuli samoilla 200 m:n levyisillä alueilla, joilta metsä edellisen mukaan oli kaadettava, olla sen kaltevuuden alapuolella, joka 800 m pitkien kiitoteiden loppupäästä nousi suhteessa 1: 15;

6) oikeuttaisi valtion kaupungin kanssa erityisesti sovitulle lentokenttäalueen paikalle tai, jos se osoittautui välttämättömäksi, sen välittömään yhteyteen omalla kustannuksellaan mutta ilman kaupungille suoritettavaa korvausta rakennuttamaan lentokonesuojia, hallintorakennuksia y.m. posti- ja siviili-ilmailuliikennettä varten tarvittavia laitteita; sotilaallisiin tarkoituksiin tarvittavien rakennusten ja laitteiden rakentamisesta olisi kaupungin kanssa tehtävä eri sopimus; sekä

[1]) Vrt. v:n 1933 kert. s. 130 ja tämän kert. s. 125 ja kvston pain. asiakirj. n:o 6. — [2]) Kvsto 2 p. toukok. 6 § ja 23 p. toukok. 5 §.

7) luovuttaisi lentokentän hallinnan valtiolle, joten valtioneuvoston asiaksi jäi antaa lentokentän ja sen laitteiden käytöstä ohjeet, joita kaikkien kenttää käyttävien ja siellä oleskelevien oli noudatettava, samoin kuin määrätä lentomaksujen suuruus ja keneltä niitä oli perittävä; kaikki tulot lentokentästä lankeisivat valtiolle.

Valtuuttaen kaupunginhallituksen ehdoin, että 2) ja 4) kohdissa mainitut työt suoritettiin loppuun v:n 1936 syksyyn mennessä, työntekijät otettiin ensi sijassa Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston välityksellä ja kaupunki osaltaan sai valvoa 2) ja 3) kohdissa mainittujen töiden suoritusta, laatimaan edellä mainituista päätöksistä aiheutuvan sopimuksen valtion kanssa valtuusto päätti: että edellä mainittu kaupungin avustus saataisiin suorittaa tarkoitukseen osoitetuista varoista sitä mukaa kuin työt edistyivät, kuukausittain tilitysten perusteella, jotka kaupungin asettama edustaja tarkasti ja hyväksyi; että mahdolliset rakennusaluetta, työn laatua tai tehtävän sopimuksen oikeata tulkintaa koskevat erimielisyydet saataisiin jättää välimiesten ratkaistaviksi helmikuun 4 p:nä 1928 välimiesmenettelystä annetun lain mukaisesti; sekä että sopimus tulisi voimaan heti, kun se oli valtion taholta hyväksytty.

Alueiden luovuttaminen hautausmaiksi. Mooseksenuskoisen seurakunnan anottua v. 1929 rahatoimikamarille lähettämässään kirjelmässä saada kaupunginvaltuuston päätöksen[1]) mukaisesti sille luvatun hautausmaa-alueen käytettäväkseen ryhdyttiin valmistelemaan asiaa, minkä yhteydessä myöskin yksityinen kreikkalais-katolinen seurakunta teki anomuksen alueen luovuttamisesta seurakunnan jäsenten sekä varattomien venäläisten pakolaisten hautaamista varten. Tällöin kuitenkin edellä mainitussa valtuuston päätöksessä roomalais-katoliselle seurakunnalle samoin hautausmaana käytettäväksi luovutettu alue ollen pelkkää kalliota havaittiin sopimattomaksi tarkoitukseen mutta sen sijaan huomattiin venäläisen sotaväen hautausmaasta olevan melkoisia osia käyttämättä, joista siis voitaisiin luovuttaa alueita edellä mainituille seurakunnille, minkä johdosta kiinteistölautakunta laadituttti useita hautausmaa-alueiden uudelleenjärjestelyehdotuksia, jonka jälkeen valtuusto kiinteistölautakunnan laadituttaman kartan n:o 1,449 mukaisesti päätti[2]):

luovuttaa kartalle kirjaimilla $A^1B^1C^1D^1$ merkityn alueen mooseksenuskoiselle seurakunnalle hautausmaaksi, niin kauaksi aikaa kuin aluetta käytettiin hautaustarkoitukseen, sekä sen yhteydessä kaupungin kustannuksella siirtää mainitun alueen itäpuolella sijaitsevan osan vanhaa kiviaitaa uudelle aluerajalle, rakentaa tien ja vesijohdon aluerajalle, kuitenkin vasta silloin, kun Sivutie niminen katu rakennettiin, puhdistaa luovutettavan alueen lounaiskulman sekä seurakunnan kustannuksella ja sen hyväksymän sopimuksen mukaisesti toimittaa alueen täyttämisen hiekalla;

luovuttaa kirjaimilla F.G.H.I. merkityn alueen roomalais-katoliselle seurakunnalle hautausmaaksi niin kauaksi aikaa, kuin aluetta käytettiin hautaustarkoitukseen, ehdoin, että alueella olevat hautakivet ja -ristit siirrettiin seurakunnan toimesta vahingoittumattomina venäläisen sotaväen hautausmaa-alueelle;

luovuttaa kirjaimilla F.I.R.S. merkityn alueen yksityiselle kreikkalais-katoliselle seurakunnalle 40 vuoden ajaksi hautausmaana käytettäväksi, edellytyksin, että, ellei hautausmaata hoidettu kaupungin hyväksymällä

---

[1]) Vrt. v:n 1917 kert. s. 7. — [2]) Kvsto 14 p. maalisk. 4 §.

tavalla, oli alue 5 vuoden kuluttua kaupungin tekemästä ilmoituksesta luovutettava takaisin kaupungille; sekä

kehoittaa kaupunginhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin tästä johtuvan asemakaavanmuutoksen aikaansaamiseksi.

Edellä kerrotun valtuuston päätöksen johdosta varatuomari L. Pohjanheimo oli jättänyt valtioneuvostolle valituskirjelmän, jossa hän anoi, että valtioneuvosto ryhtyisi toimenpiteisiin valtuuston päätöksen kumoamiseksi ja asian saattamiseksi uuden tutkimisen ja päättämisen alaiseksi sekä heti keskeyttäisi päätöksen täytäntöönpanon, koska päätös, koskien kaupungille kuuluvan kiinteän omaisuuden luovuttamista niin, että se supisti ja muutti kaupungin oikeutta siihen, kunnallislain 41 §:n nojalla olisi ollut alistettava valtioneuvoston tutkittavaksi, koska kyseiset alueet olivat välttämättömät Töölön kaupunginosan puistojentarpeen tyydyttämiseksi sekä koska alueiden luovuttaminen hautausmaaksi edellä mainituille kaupungin seurakunnille loukkasi evankelis-luterilaisen asukasenemmistön oikeuksia, joka sekin kaupungin hautausmailla vallitsevan tilanpuutteen ja hautapaikkain kalleuden vuoksi oli pakotettu käyttämään Malmin hautausmaata.

Maaherran sisäasiainministeriön toimeksiannosta kehoitettua valtuustoa valituskirjelmän johdosta antamaan selityksen sekä samalla ilmoittamaan oliko valtuusto päättänyt alistaa valituksenalaisen päätöksen valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi, valtuusto esitti[1]), ettei valtioneuvosto ottaisi puheena olevaa valitusta asiallisesti käsiteltäväkseen. Valtuusto ei ollut päättänyt pyytää edellä mainittua valtioneuvoston vahvistusta, koska tämän perusteena oleva edellä mainittu kunnallislain säännös tarkoitti ainoastaan sellaisen kaupungin kiinteän omaisuuden luovuttamista, joka oli joutunut sen haltuun lahjoituksen tai testamentin kautta ja oli määrätty erikoiseen kaupungin yleistä hyötyä tarkoittavaan tarpeeseen, sekä se oli käytännössä vakiintunut sellaiseksi, ettei alistamisvelvollisuus missään tapauksessa koskenut vahvistetun asemakaavan alueella olevaa lahjoitusmaata, sitä vähemmän kun oli kysymys ainoastaan sellaisen maan käyttöoikeuden luovuttamisesta. Oli myös otettava huomioon, että laadittavan muutosehdotuksen mukaan ainoastaan puheena olevassa valtuuston päätöksessä mainitut alueiden osat säilyttäisivät hautausmaan luonteen, jota vastoin hallituksen lokakuun 10 p:nä 1917 vahvistaman asemakaavan mukaan hautausmaiksi käytettäväin alueiden muu osa luovutettaisiin puistoksi. Lisäksi oli huomattava, että jos valtuuston päätöksen harkittiin olevan sitä laatua, ettei alistaminen ollut tarpeellinen, valituskirjelmä oli kunnallislain 43 §:n 1 kohdan mukaan katsottava jätetyksi väärälle viranomaiselle sekä että valittaja joka tapauksessa oli laiminlyönyt mainitun lain 43 §:n 1 ja 4 kohdan mukaan 14 päivän pituisen valitusajan huomioonottamisen.

Myöhemmin sisäasiainministeriö ilmoitti[2]), että koska kyseistä valtuuston päätöstä ei ollut alistettu valtioneuvoston vahvistettavaksi eikä valtioneuvostolle kuulunut muussa yhteydessä ottaa asiaa tutkittavakseen, valituskirjelmä ei antanut ministeriölle toimenpiteen aihetta.

Lapinlahden ranta-alueen luovutus. Kaupungin suomalaisten ja ruotsalaisten evankelis-luterilaisten seurakuntain kirkkohallintokunnan anottua, että seurakunnille luovutettaisiin kaupungin niille vuokraaman vanhan hautausmaan ja Hietaniemen silloisen vuokra-alueen välinen Lapinlahden poh-

[1]) Kvsto 13 p. kesäk. 7 §. — [2]) S:n 19 p. syysk. 2 §.

joisrannan kaistale, jonka vuokrasopimus[1]) päättyi v:n 1933 lopussa, kaupunginvaltuusto päätti[2]) korvauksetta luovuttaa seurakunnille uuteen hautausmaahan liitettäväksi karttaan lähemmin merkityn, hautausmaan eteläräjan ja nykyisen rantaviivan välisen alueen. Luovutus tapahtuisi muuten varsinaisen hautausmaa-alueen suhteen voimassa olevin ehdoin, paitsi että ainoastaan karttaan kirjaimilla A ja B merkittyjä alueita sai käyttää hautaustarkoituksiin, että kaupungille jäi oikeus esteettä rakentaa luovutettavan alueen ulkopuolelle rantatie ja toimeenpanna korvauksetta alueen rajajärjestelyjä, jos havaittiin tien sijoituksen sitä vaativan, sekä että hautausmaa-alue rantatien valmistuttua aidattiin koristeellisella kaupungin hyväksymällä aidalla.

Tonttivuokrien alentaminen. Huonossa taloudellisessa asemassa olevien Asunto-osakeyhtiö Eura ja Asunto-osakeyhtiö Euranlinna nimisten yhtiöiden, joilla oli vuokralla edellisellä Vallilan korttelissa n:o 582 sijaitseva tontti n:o 92 ja jälkimmäisellä saman korttelin tontti n:o 5, päärahoittajan, Pohjoismaiden yhdyspankki osakeyhtiön, luvattua alentaa niille myöntämiensä lainojen korot 6 $^1/_2$ %:iin sekä myöntää uutta luottoa samoin koroin edellytyksin, että kaupunki alensi tonttivuokransa koko jäljellä olevaksi vuokrakaudeksi 50 %:lla, yhtiöt tekivät tätä koskevan anomuksen[3]). Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti[4]):

että Asunto-osakeyhtiö Euran vuokrasarja alennetaan v:n 1934—59 väliseksi ajaksi siten, että se v. 1934—44 oli 50,000 markkaa, v. 1945—54 62,500 markkaa ja v. 1955—59 75,000 markkaa vuodessa; että yhtiön vuokrasarja jäljellä olevaksi vuokrakaudeksi arvioidaan vuokrasopimuksessa edellytetyin tavoin asetetun sovintolautakunnan toimesta, jolloin arvioimisen perusteena käytetään niitä tonttiarvoja tai tonttivuokria, joita kaupunki käyttää luovuttaessaan uusia vastaavanlaisia tontteja, huomioonottaen tontin asema uusiin tontteihin verraten; ja että tonttivuokran alennus on voimassa ainoastaan niin kauan kuin tontti ja sillä olevat rakennukset ovat nykyisen Asunto-osakeyhtiö Euran hallussa; sekä

että Asunto-osakeyhtiö Euranlinnan tonttia koskeva tonttivuokrasarja vahvistetaan jäljellä olevaksi vuokrakaudeksi niin, että vuokra on v. 1934 110,000 markkaa, v. 1935—37, 140,000 markkaa, v. 1938—44 190,000 markkaa, v. 1945—54 235,000 markkaa, v. 1955—64 280,000 markkaa, v. 1965—74 335,000 markkaa, v. 1975—84 390,000 markkaa ja v. 1985—99 450,000 markkaa vuodessa.

Uunisaaria koskeva vuokrasopimus. Kiinteistölautakunta valtuutetiin[5]) pidentämään Uunisaarten[6]) vuokraajan Suomen väri- ja vernissatehdas osakeyhtiö — Finska färg- och fernissfabriks aktiebolaget nimisen yhtiön vuokrasopimus, jonka mukaan kaupunki oli oikeutettu kolmen kuukauden irtisanomisen jälkeen saamaan haltuunsa saarista tarvitsemansa ranta-alueet, kuudella vuodella nykyisen vuokrasopimuksen päättymisestä, joulukuun 31 p:stä 1936 lukien, jolloin vuosivuokra samalla alennettiin 10,000 markkaan.

Ruotsalaisen teatterin laajentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti[7]) ilmoittaa hyväksyvänsä Nya teaterhusaktiebolaget nimisen yhtiön valtuustolle sen aikaisemman päätöksen[8]) mukaisesti tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi jättämät ruotsalaisen teatterin nykyisen teatteritalon perusteellisen korjaamisen ja osittaisen laajentamisen käsittävät piirustukset.

---

[1]) Ks. v:n 1909 kert. s. 28. — [2]) Kvsto 19 p. syysk. 17 §. — [3]) Kvston pain. asiakirj. n:o 4. — [4]) Kvsto 28 p. helmik. 12 §. — [5]) S:n 11 p. huhtik. 7 §. — [6]) Vrt. myös tämän kert. s. 32 — [7]) Kvsto 23 p. toukok. 22 §. — [8]) Ks. v:n 1919 kert. s. 5.

Messurakennuksen piirustusten ja kustannusarvion hyväksyminen. Kaupunginvaltuusto päätti [1]) hyväksyä Osuuskunta Suomen messujen esittämät messuhallin lopulliset piirustukset, joissa liian alhaisten ennakkolaskelmien jälkeen odottamattoman suurien rakennuskustannusten johdosta oli ollut pakko huomattavasti supistaa alkuperäistä rakennusohjelmaa, sekä n. 10,200,000 markkaan päättyvän kustannusarvion.

Yhteisen palomuurin rakentaminen kahdelle tontille. Asunto-osakeyhtiö Pergola bostadsaktiebolag nimisen yhtiön anottua saada rakentaa XIII kaupunginosan korttelissa n:o 433 omistamansa Väinämöisenkadun tontin n:o 29 ja kaupungin omistaman rakentamattoman naapuritontin, Mechelininkadun n:on 5, rajalle yhteisen palomuurin, joka rakennettaisiin keskelle tonttirajaa, jolloin se ulottuisi 30 cm kaupungin tontille, kaupunginvaltuusto oikeutti [2]) kiinteistölautakunnan yhtiön kanssa laatimaan sekä sen kustannuksella maistraatin pöytäkirjaan ja kaupungin tonttikirjaan merkityttämään sopimuksen palomuurin rakentamisesta edellä mainitulla tavalla.

Bensiininjakeluaseman rakentaminen. Teurastamolautakunta oikeutettiin [3]) luovuttamaan teurastamon alueelta Nobel-Standard osakeyhtiö Suomessa nimiselle yhtiölle paikka bensiininjakeluaseman rakentamiseksi varsinkin sellaisia lihaa ja teuraskarjaa teurastamoon tuovia autoja varten, jotka kauan joutuivat laitoksen alueella odottelemaan sen avaamista ja vuoroaan. Sopimus tehtäisiin vuodeksi kerrallaan ja lautakunta määräisi vuosivuokran.

Yksityistä raidetta koskevan sopimuksen ehtojen muuttaminen. Osuustukkukauppa niminen toiminimi oli ilmoittanut aikovansa rakentaa kortteliin n:o 288 suuren, sinne johtavien raiteiden liikennettä 35—40 milj. kg vuodessa lisäävän myllylaitoksen anoen sen johdosta, että nykyinen raideyhteys [4]) kortteliin sitouduttaisiin pysyttämään ilman irtisanomisehtoa valmistavissa neuvotteluissa laaditun ehdotuksen mukaisesti, kuitenkin siten, että saatiin rakentaa nykyisestään suuresti lisääntyvää täysien ja tyhjien vaunujen raidetarvetta tyydyttävä lisäraide, jos nykyinen läpikulkuraide Kaikukadun kohdalta katkaistiin suunnitellun uuden satamaraideverkoston valmistuttua ja sisääntuloraiteiden siirryttyä Sörnäisten niemelle kaasutehtaan ja meren välille. Lisäksi toiminimi anoi, että sen ja yhdessä sen kanssa raiteita myöskin kortteliin n:o 289 liikennöivän Osuusliike Elannon kanssa tehtäisiin tästä aiheutuva uusi sopimus [5]). Kaupunginvaltuusto päätti [6]) suostua anomukseen 30 vuodeksi, edellytyksin, että kyseinen myllylaitos rakennettiin ja pidettiin toiminnassa sekä ehdoin, että toiminimi sitoutui sallimaan kaupungin tehdä sellaisia yksityisten raiteiden tai muita muutoksia, jotka eivät oleellisesti vähentäneet raideyhteyden sopivuutta tarkoitukseensa.

4. Kaupungille kuuluvain talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat kysymykset.

Tuberkuloottisten naisten asuntolan järjestäminen. Ottaen huomioon, että tällä tavoin voitaisiin järjestää asuntoja useammalle tuberkuloottiselle, kaupunginvaltuusto päätti [7]) muuttaa aikaisempaa päätöstään [8]), jonka mukaisesti Loviisankadun 6—8:ssa olevaa asuntotaloa olisi käytettävä sellaisten

[1]) Kvsto 29 p. elok. 26 §; vrt. myös v:n 1933 kert. s. 11 ja tämän kert. s. 39. — [2]) Kvsto 23 p. toukok. 9 §. — [3]) S:n 29 p. elok. 22 §. — [4]) Ks. v:n 1926 kert. s. 149. — [5]) Vrt. v:n 1920 kert. s. 28. — [6]) Kvsto 31 p. lokak. 25 §. — [7]) S:n 29 p. elok. 18 §. — [8]) Ks. v:n 1922 kert. s. 18.

perheiden asuntoina, joiden keskuudessa oli todettu tuberkuloosia, siten, että kyseistä taloa voitaisiin joko osittain tai kokonaan käyttää yksinäisten tuberkuloottisten naisten asuntolana. Samalla päätettiin valtuuttaa terveydenhoitolautakunta käyttämään irtisanottua rouva E. Söderlund-Bylinin tuberkuloottisten naisten sairaskotia varten talousarvioon sisältyvän määrärahan syyskuun 1 p:nä jäljellä olevat varat yksinäisten tuberkuloottisten naisten asuntolan ylläpitämiseen sekä myöskin pienehköjen sisustustöiden suorittamiseksi siellä ja kaluston hankkimiseksi vähäisessä määrin sinne [1]).

Pohjoispaloaseman luovuttaminen palopäällystökouluna käytettäväksi. Kaupunginvaltuusto päätti [2]), että pohjoispaloasema marraskuun 1p:stä lukien toistaiseksi oli vuokratta luovutettava Suomen palosuojeluyhdistykselle käytettäväksi palopäällystökouluna, ehdoin, että yhdistys itse suoritti välttämättömät korjaustyöt. Samalla valtuusto oikeutti palotoimikunnan ylittämään palolaitoksen kertomusvuoden vuokramäärärahaa 1,700 markkaa, mikä määrä tarvittiin pohjoispaloasemalla säilytetyn kaluston sekä palokunnan polttopuiden varastoimista varten luovutettavan Lauttasaarenkadun varastoalueella n:o 6 olevan vajan kertomusvuoden vuokran maksamiseen, sekä päätti, että v:n 1935 talousarvioon samaa tarkoitusta varten oli merkittävä 10,000 markkaa.

Huoneiston luovuttaminen verhoilija-ammattikoululle. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) oikeuttaa kiinteistölautakunnan toistaiseksi vuokratta lyhyin irtisanomisajoin luovuttamaan verhoilija-ammattikoululle 142 m² käsittävän huoneiston eräästä Turun kasarmin alueella olevasta rakennuksesta koulun oltua pakotettu muuttamaan pois kaupungin sille samanlaisin ehdoin aikaisemmin luovuttamasta Heikinkadun 17:ssä sijaitsevasta huoneistosta [4]) postitalon rakentamisen johdosta tähän kortteliin.

Teurastamon rakennusten lisääminen. Koska teurastamon rakennusohjelmaa aluksi oli täytynyt supistaa m.m. jättämällä siitä pois varanavetta ja vuotavarasto, oli nämä puutteet myöhemmin poistettava. Teurastamon eläinsuojien osoittauduttua riittämättömiksi kaupunginvaltuusto myöntyi [5]) varanavetan rakentamiseen sinne rakennustoimiston laatimien piirustusten mukaisesti 115,000 markkaan päättyvin kustannusarvioin, päättäen merkitä seuraavan vuoden talousarvioon kyseistä tarkoitusta varten mainitun suuruisen määrärahan ja oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan käyttämään sitä ennakolta jo kertomusvuonna. Lisäksi valtuusto päätti [6]) hyväksyä laaditun piirustuksen tarvittavan vuotavaraston rakentamiseksi teurastamon alueelle sekä asemapiirrokseen merkityn tämän rakennuksen paikan.

Teurastamon vastaanottaminen. Teurastamon rakennustoimikunnan kaupunginvaltuuston maaliskuun 31 p:nä 1920 kunnallisten rakennusyritysten suunnittelusta ja järjestämisestä vahvistamien sääntöjen mukaisesti teurastamon vastaanottamiseksi kaupungin puolesta ilmoitettua laitoksen rakennuskustannusten kokonaisuudessaan nousevan 40,080,000 markkaan, josta jo oli myönnetty 39,800,000 markkaa, kaupunginvaltuusto päätti [7]), että v:n 1935 talousarvioon merkittäisiin 280,000 markan määräraha teurastamon rakennustöiden loppuunsaattamista varten oikeuttaen rakennustoimikunnan käyttämään sen ennakolta jo kertomusvuonna. Samalla valtuusto päätti valita katselmusmiehet [8]) teurastamon loppukatselmusta toimittamaan sekä

---

[1]) Vrt. tämän kert. s. 67. — [2]) Kvsto 11 p. lokak. 32 §. — [3]) S:n 21 p. marrask. 32 §. — [4]) Ks. v:n 1931 kert. s. 21. — [5]) Kvsto 11 p. huhtik. 15 §. — [6]) S:n 19 p. syysk. 16 §. — [7]) S:n 23 p. toukok. 24 §. — [8]) Ks. tämän kert. s. 90.

kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa rakennustoimikunnan saatua vapautuksen tehtävästään laitoksen urakoitsijan kanssa valvomaan tehtyjen sopimusten suhteen kaupungin etuja ja oikeuksia.

Kivelän sairaalan uudisrakennukset. Koska Kivelän sairaalan hallintorakennusta teetettäessä[1]) ei enää voitu noudattaa sellaisinaan ennen sen sairaspaviljongin [2]) rakentamista näitä kumpaakin rakennusta varten laadittuja piirustuksia, jotka oli suunniteltu edellyttäen, että ne rakennettaisiin samanaikaisesti, oli piirustuksia jonkun verran muutettava. Sen jälkeen kun asiaa oli valmisteltu, kaupunginvaltuusto päätti[3]) hyläten sairaalahallituksen tekemän ehdotuksen kuudennen kerroksen sisustamisesta hallintorakennukseen periaatteellisesti hyväksyä rakennusta varten laaditut muutospiirustukset 8,738,000 markkaan päättyvine kustannusarvioineen, johon oli lisättävä 45,000 markkaa tehoisan äänieristyksen aikaansaamiseksi yöhoitajattarien asunnoissa. Samalla valtuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan jatkamaan rakennustöitä edellä mainittujen piirustusten mukaisesti siksi kuin lopulliset pääpiirustukset oli vahvistettu.

Myöhemmin valtuusto hyväksyi[4]) yleisten töiden lautakunnan muutospiirustusten nojalla laadituttamat pääpiirustukset sekä aikaisemmin hyväksytyn kustannusarvion lisäksi hallintorakennuksen ja valmistuneen sairaspaviljongin välille rakennettavan yhdyskäytävän sekä aidan ja tarpeellisten sairaala-alueen pohjoispuolella suoritettavien täsoitustöiden kustannusarviot, jotka nousivat yhteensä 385,000 markkaan.

Marian sairaalan lastenosaston rakennusten muutostyöt. Marian sairaalan lastenosaston toiminnan vaikeuduttua sen potilasmäärän viimeisten kymmenisen vuoden aikana jatkuvasti noustua oli ryhdytty suunnittelemaan oman poliklinikan ja lääkäripäivystyksen järjestämistä sille sekä sen sairaspaikkain lisäämistä. Tällöin kaupunginvaltuusto hyväksyi[5]) piirustuksen, joka käsitti suunnitelman sairaalan rakennuksen n:o 9, jossa lastenosasto II toimi, pohjoispäässä sijaitsevien yhteensä 150 m²:n alan käsittävien siivoojattarien huoneiden muuttamisesta poliklinikaksi, jolloin samalla saataisiin 8 uutta sairaspaikkaa, sellaisin sairaalahallituksen esittämin muutoksin, että piirustuksesta näkyvistä neljästä kopista kaksi oli paremman eristysmahdollisuuden aikaansaamiseksi jaettava n. 2 m:n korkuisella lasiseinällä kahtia ja että kuhunkin näin syntyvään koppiin oli sijoitettava pesuallas. Kyseisten töiden kustannusarvion loppusumma nousi 160,000 markkaan.

Ryttylän koulukodin ammattiopetusrakennus. Koska Ryttylän koulukodin työpajat eivät lähimainkaan vastanneet tarkoitustaan lastensuojelulautakunta oli esittänyt kaupunginhallitukselle valmistaviin toimenpiteisiin ryhtymistä uuden ammattiopetusrakennuksen teettämiseksi kotiin, huomauttaen samalla, että tarkoitukseen saataisiin 50 %:n suuruinen valtionapu, edellytyksin, että valtion viranomaiset voivat hyväksyä piirustukset ja kustannusarvion. Kaupunginhallituksen toimeksiannon johdosta rakennustoimiston talorakennusosasto laati piirustukset niihin liittyvine vaihtoehtoisine kustannusarvioineen. Sosialiministeriön tämän jälkeen ilmoitettua hyväksyvänsä rakennuksen piirustukset ja kustannusarvion ensimmäisen vaihtoehdon mukaisesti, joka käsitti sen rakentamisen kivestä ja kaksikerroksisena, kellarikerrosta lukuunottamatta, tilavuuden ollessa 5,800 m³ ja kustannusten

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 28. — [2]) Ks. v:n 1931 kert. s. 22 ja 154. — [3]) Kvsto 13 p. kesäk. 12 §. — [4]) S:n 11 p. lokak. 13 §. — [5]) S:n 5 p. jouluk. 20 §.

noustessa 1,208,000 markkaan, kaupunginvaltuustokin päätti [1]) hyväksyä kyseiset piirustukset ja kustannusarvion.

Entisen kansakoulutalon käyttö. Muutostöiden suorittamiseksi Kirstinkadun kunnallisten työväenasuntojen ryhmään kuuluvassa entisessä kansakoulutalossa, johon oli tarkoituksena siirtää köyhäinhoitolautakunnan Pengerkadun työtupa, kaupunginvaltuusto päätti [2]) merkitä v:n 1935 talousarvioon 77,200 markkaa, joita varoja kaupunginhallitus kuitenkin oikeutettiin käyttämään jo kertomusvuoden aikana.

Oman talon hankkimista ruotsinkieliselle työväenopistolle koskeva vttn Ramsayn y.m. aloite lähetettiin [3]) kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaasulaitoksen työpajan siirtäminen. Sitten kun II kaupunginosan korttelissa n:o 103 sijaitsevassa Kaasutehtaankadun talossa n:o 3 toiminut kaasulaitoksen työpaja oli irtisanottu kyseisen korttelin tontin luovuttamisen johdosta rakennettavan posti- ja lennätintalon [4]) paikaksi, kaupunginvaltuusto päätti [5]) mainitun työpajan siirtämistä varten Kampin alueella oleviin rakennuksiin n:ot 9 ja 11 sekä näiden kunnostamista varten merkitä v:n 1935 talousarvioon 67,000 markan suuruisen määrärahan, jota kaasulaitos sai käyttää jo kertomusvuonna.

Ruokailuvajan rakentaminen Kyläsaaren kuormauspaikalle. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) merkitä v:n 1935 talousarvioon ruokailuvajan rakentamista varten Kyläsaaren kuormauspaikalle 17,500 markan määrärahan, jota puhtaanapitolaitos sai käyttää jo kertomusvuonna.

Leijonasuojan rakentaminen Korkeasaareen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [7]) kiinteistölautakunnan ehdotuksen säilytys- ja näyttelysuojan rakentamisesta Korkeasaaren eläintarhan leijonia varten.

5. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat kysymykset.

Vesi- ja kaasujohtojen laskeminen Humaliston- ja Rajasaarenkatuun. Kaupunginvaltuusto päätti [8]) merkitä v:n 1935 talousarvioon 250,000 markan määrärahan vesijohdon laskemista varten Savilan pumppuaseman ja Rajasaareen johtavan viemärijohdon töiden [9]) yhteydessä Humaliston- ja Rajasaarenkadun Topeliuksenkadun ja Rajasaaren puhdistuslaitoksen väliseen osaan ja 27,000 markkaa kaasujohdon laskemiseksi niiden Topeliuksenkadun ja Sutelantien väliseen osaan samalla päättäen, että mainittuja määrärahoja saisi käyttää jo kertomusvuonna.

Kivelänkadun tasoittaminen sekä varustaminen vesi-, viemäri-, kaasu- ja sähköjohdoilla. Kaupunginvaltuusto päätti [10]) Kivelänkadun kunnostamiseksi merkitä v:n 1935 talousarvioon seuraavat määrärahat, joita saisi käyttää jo kertomusvuonna: kadun tasoittamiseen 296,000 markkaa, sen viemärijohtoa varten 94,000 markkaa, vesijohtoa varten 128,000 markkaa, kaasujohtoa varten 11,000 markkaa ja sähköjohtoa varten 85,000 markkaa.

Vesi-, viemäri- ja kaasujohdon ulottaminen Kuusitiestä rakennettavaan Tilkan katusiltaan. Kaupunginvaltuusto päätti [11]) merkitä v:n 1935 talousarvioon 305,000 markkaa vesijohdon vetämiseen Kuusitiestä rakennettavaan Tilkan katusiltaan, 285,000 markkaa vastaavan viemärityön suorittamiseen

---

[1]) Kvsto 21 p. marrask. 28 §. — [2]) S:n 29 p. elok. 23 §. — [3]) S:n 29 p. elok. 31 §. — [4]) Ks. tämän kert. s. 11. — [5]) Kvsto 13 p. kesäk. 9 §. — [6]) S:n 2 p. toukok. 14 §. — [7]) S:n 11 p. lokak. 12 §. — [8]) S:n 28 p. helmik. 17 §. — [9]) Ks. v:n 1933 kert. s. 72. — [10]) Kvsto 11 p. huhtik. 9 §. — [11]) S:n 11 p. huhtik. 6 §.

sekä 46,000 markkaa kaasujohdon laskemiseen tähän katuosaan, myöntyen samalla näiden määrärahain käyttämiseen jo kertomusvuonna.

Kaasulaitoksen uuden painejohdon ja säätäjälaitoksen rakentaminen. Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä periaatteellisesti teknillisten laitosten hallituksen esityksen uuden painejohdon ja säätäjälaitoksen rakentamisesta[1]) hallitus merkitsi työtä varten v:n 1934 talousarvioehdotukseensa määrärahan, mutta talousarvion käsittelyssä päätettiinkin, että työn suorittaminen oli siirrettävä tuonnemmaksi. Kaasulaitos teki sittemmin asiasta uuden esityksen, mihin tutustuttuaan valtuusto päätti[2]) merkitä v:n 1935 talousarvioon kyseistä tarkoitusta varten 2,275,000 markan suuruisen määrärahan, josta puolet saisi käyttää kertomusvuonna.

Stenbäckinkadun kunnostaminen. Kaupunginvaltuusto päätti[3]) merkitä v:n 1935 talousarvioon 86,000 markan määrärahan Stenbäckinkadun pohjoisen jalkakäytävän Turuntien ja Topeliuksenkadun välisen osa kunnostamiseksi sekä oikeuttaa rakennustoimiston käyttämään mainittua määrärahaa ennakolta kertomusvuonna.

Sörnäisten radan yli kulkevan katusillan leventäminen. Sörnäisten radan yli kulkevan katusillan liikenteen yhä enemmän vilkastuessa[4]) kaupunginvaltuusto päätti[5]) esittää rautatiehallitukselle, että siltaa levennettäisiin 10 m eli 30 m:n levyiseksi.

Kasarmintorin uudelleenpäällystäminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi[6]) kaupunginhallituksen aikaisemman ehdotuksen[7]) Kasarmintorin uudelleenjärjestämisestä ja -päällystämisestä.

Tehtaanpuiston järjestäminen. Kaupunginvaltuusto päätti[8]) kokonaisuudessaan hyväksyä kiinteistölautakunnan laatiman Tehtaanpuiston järjestelyehdotuksen[9]), joka aikaisemmin oli hyväksytty ainoastaan mikäli se koski kirkon lähiympäristöä.

Topeliuksenpuistikon järjestely. Kaupunginvaltuusto hyväksyi[10]) kiinteistölautakunnan laadituttaman suunnitelman Topeliuksenpuistikon kunnostamisesta siten, että sen kumpaankin Kammionkadun toisistaan erottamaan osaan järjestettäisiin lasten leikkikentät sekä nurmikkokaistaleita puineen, pensaineen ja kukkaryhmineen Meilahdenkadun vastaisen pään jäädessä luonnonpuistoksi.

Lietesäiliön rakentaminen Kyläsaaren puhdistuslaitokseen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi[11]) periaatteellisesti yleisten töiden lautakunnan ehdotuksen Pääskylän- ja Suvilahdenkadun risteyksestä Kulosaarenkadulle johtavan, keväällä valmistuneen kokoojajohdon[12]) likaveden kuljettamiseksi Kyläsaaren puhdistuslaitokseen tarvittavan uuden lietesäiliön rakentamisesta laitokseen. Tämän rakennustoimiston katurakennusosaston laatiman ehdotuksen mukaan säiliö rakennettaisiin erilliseksi ja lietteen lämmittämistä varten tarvittavat lämpökattilat sijoitettaisiin laboratoorirakennuksen kellarikerrokseen, rakennuskustannusten noustessa 1,590,000 markkaan. Kyseiset varat merkittiin v:n 1935 talousarvioon.

---

[1]) Ks. v:n 1933 kert. s. 19. — [2]) Kvsto 11 p. huhtik. 11 §. — [3]) S:n 29 p. elok. 16 §. — [4]) Ks. v:n 1925 kert. s. 51 ja v:n 1926 kert. s. 36. — [5]) Kvsto 28 p. helmik. 15 §. — [6]) S:n 23 p. toukok. 12 §. — [7]) Ks. v:n 1933 kert. s. 21. — [8]) Kvsto 28 p. helmik 9 §. — [9]) Ks. v:n 1933 kert. s. 21. — [10]) Kvsto 31 p. lokak. 10 §; ks. myös tämän kert. s. 75. — [11]) Kvsto 31 p. lokak. 11 §; ks. myös tämän kert. s. 74. — [12]) Ks. tämän kert. s. 27.

Kuivatusjohdon rakentaminen Mechelininkadun kokoojajohtoon. Rakennustoimiston todettua Asunto-osakeyhtiö Caloniuskatu 3:n autohallissa oleviin pohjavesikaivoihin tunkeutuvan likavesitulvan, mistä yhtiö oli tehnyt valituksen maistraatille, aiheutuvan betonisten viemäriputkien rikkoutumisesta, kaupunginvaltuusto päätti [1]) merkitä v:n 1935 talousarvioon 75,000 markkaa kuivatusjohdon rakentamista varten XIII kaupunginosan korttelista n:o 438, missä kyseisen asunto-osakeyhtiön talo sijaitsi, Mechelininkadun kokoojajohtoon oikeuttaen rakennustoimiston jo kertomusvuonna käyttämään tätä määrärahaa.

Nikkilän sairaalan viemäriveden puhdistamo. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [2]) yleisten töiden lautakunnan laatiman suunnitelman Nikkilän sairaalan viemäriveden puhdistamon laajentamiseksi [3]), jonka mukaan nykyinen puhdistamo liitettäisiin uuteen ja sitä käytettäisiin vastedeskin. Kokonaiskustannusten oli siinä laskettu nousevan 2,105,000 markkaan, ja jakautuisi niistä saostuskaivon osalle 573,000 markkaa, suodattimen osalle 1,185,000 markkaa, jälkisaostuskaivon osalle 204,000 markkaa ja lietelavan osalle 55,000 markkaa sekä viemärin uusimiseen 68,000 markkaa ja tien siirtoon ja ympäristön tasoitukseen 20,000 markkaa.

Urheilu- ja leikkikentät. Kaupunginvaltuusto päätti [4]) merkitä v:n 1935 talousarvioon Kaisaniemen läntisen urheilukentän ja sen pohjoispuolella olevan pienemmän leikkikentän kunnostamiseksi yhteensä 177,000 markan määrärahan, jota saataisiin käyttää jo kertomusvuonna.

Käpylän ravirata. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [5]) kiinteistölautakunnan laatiman suunnitelman erilaisia palloleikkejä varten tarkoitetun yhtenäisen ruohokentän rakentamisesta yksinkertaisine pukusuojineen ja vesijohtoineen Käpylän raviradan sisäalueelle. Arvioidut kustannukset nousivat n. 300,000 markkaan, mutta lautakunta ehdotti suunnitelman toteuttamista vaiheittain. Kyseisiä töitä varten merkittiin v:n 1935 talousarvioon 114,000 markkaa,

Vuoden 1934 vara- ja ylimääräisten töiden järjestäminen. Kaupunginhallitus lähetti kaupunginvaltuustolle selonteon työttömyystilanteesta ja ilmoitti samalla oikeuttaneensa yleisten töiden lautakunnan töiden keskeytymättömän jatkumisen vuoksi vuoden alusta toimeenpanemaan laatimansa ohjelman pohjalla varatöitä 1,105 miehelle ja tammikuun 15 p:stä lukien lisäksi vara- ja ylimääräisiä töitä 545 miehelle. Neuvoteltuaan kaupungin yleisten töiden lautakunnan kanssa kaupunginhallitus ehdotti, että kaupungin vara- ja ylimääräisissä töissä pidettäisiin tammikuussa 1,745, helmikuussa 2,055, maaliskuussa 2,025, huhtikuussa 1,635, toukokuussa 1,110, kesäkuussa 530, heinäkuussa 560, elokuussa 870, syyskuussa 1,150, lokakuussa 1,200, marraskuussa 1,465 ja joulukuussa 1,445 miestä. Nämä työntekijät suorittaisivat yleisistä varatöistä katurakennusosaston töinä Turuntien, Toukolantien, Lauttasaaren tien, Koskelantien, Josafatinkadun, Kirstinkadun ja Kumpulantien sekä Suvilahden kokoojajohdon työt, talorakennusosaston töinä työväenopistotalon tontin työt sekä satamarakennusosaston töinä Lauttasaaren sillan [6]) työt, yleisinä satamavaratöinä Salmisaaren ja Länsisataman louhinnan ja Kyläsaaren ratapihan työt, Herttoniemen töitä satamarakennus-

---

[1]) Kvsto 13 p. kesäk. 14 §. — [2]) S:n 23 p. toukok. 23 §; ks. myös tämän kert. s. 74. — [3]) Ks. v:n 1933 kert. s. 17. — [4]) Kvsto 13 p. kesäk. 13 §. — [5]) S:n 21 p. marrask. 15 §. — [6]) Ks. tämän kert. s. 29 ja 53.

osaston ja katurakennusosaston töinä, ylimääräisinä vakinaisina töinä Mäkelänkadun, Paciuksenkadun, Merikadun kokoojajohdon, Katajanokan varastosuojan ja Vallilan työväenasuntojen pihamaiden työt sekä työttömyyslainan varoilla stadioniin liittyvien alueiden, Rajasaaren kokoojajohdon ja puhdistuslaitoksen, Käpylän kokoojajohdon, lentokentän ja Kivelän sairaalan työt. Edellä mainittujen töiden lisäksi kaupunginhallitus puolsi leikkikentän järjestämistä Kallion paloaseman viereen kortteliin n:o 327 86,000 markaksi arvioiduin kustannuksin.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi[1]) kaupunginhallituksen toimenpiteet vara- ja ylimääräisten töiden toimeenpanemisesta vuoden alussa sekä edellä olevassa ohjelmassa mainitut työt, leikkikentän järjestäminen kortteliin n:o 327 mukaanluettuna, suoritettaviksi vara- ja ylimääräisinä töinä päättäen myöntää kaupunginhallituksen käytettäväksi yleisten varatöiden toimeenpanemista varten 10,000,000 markkaa ja yleisiä satamavaratöitä varten 2,000,000 markkaa vastaavia töitä varten varatuista käyttövaroistaan, ylimääräisiä vakinaisia töitä varten 4,100,000 markkaa määrärahasta Ylimääräiset työt työttömyyden johdosta kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan sekä yleisiä varatöitä varten 11,400,000 markkaa määrärahasta Yleiset varatyöt työttömyyslainan varoilla kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan[2]). Herttoniemen töitä varten tarvittava määräraha, 9,110,000 markkaa, oli jo talousarviossa asetettu kaupunginhallituksen käytettäväksi; menoarvioon oli näitä töitä varten merkitty 7,000,000 markkaa, ja edellisestä vuodesta siirtyi n. 2,110,000 markkaa. Lisäksi valtuusto määräsi, että kesä-elokuun aikana teetettäisiin vara- ja ylimääräisiä töitä mahdollisimman vähän.

Myöhemmin valtuusto päätti[3]) hyväksyä kaupunginhallituksen toimenpiteen yleisten töiden lautakunnan oikeuttamisesta ylimääräisinä vakinaisina töinä jatkamaan Toukolan- ja Kumpulantien tasoitustöitä käyttäen tähän Merikadun kokoojajohtoa varten, jonka rakennustöitä ei vielä ollut aloitettu, tarkoitettuja varoja.

Työttömyyden jonkun verran lisäännyttyä päätettiin[4]) joulukuun ajaksi lisäksi järjestää varatöitä vielä 200 sekatyöntekijälle, jolloin tulisi suoritettavaksi Koskelantien tasoittaminen, metsänraivaustyöt Puodinkylässä ja Herttoniemessä, valtaojan kaivaminen Puodinkylään, Kaivopuiston rantamuurin rakentaminen sekä erinäisten vanhain nurmikenttäin kääntäminen. Näiden töiden kustannukset nousivat yhteensä 380,000 markkaan, mikä rahamäärä suoritettaisiin varatöitä varten kaupunginhallituksen käytettäviksi myönnetyistä varoista.

Valtio aikoi[1]) kertomusvuoden talvella järjestää varatöitä kaikkiaan 1,330 helsinkiläiselle, ehdoin, että kaupunki piti vara- ja ylimääräisissä töissään suunnilleen saman miesmäärän kuin edellisenä talvena.

Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiön kaupungin avustuksella suoritettavia laajennustöitä[1]) ei vielä ollut saatu suunnitelman edellyttämässä laajuudessa käyntiin, mutta yhtiön ilmoituksen mukaan nousi työntekijäin lukumäärä tammi—helmikuun vaihteessa suunnilleen kahden kuukauden ajaksi n. 500—600:aan oltuaan siihen asti n. 300—500, ja kestäisivät työt heinäkuuhun saakka.

Erään louhimistyön suorittaminen Hietalahdessa. Kaupunginhallituksen hyväksyttyä yleisten töiden lautakunnan ehdotuksen, että Hietalahden tela-

---

[1]) Kvsto 24 p. tammik. 11 §. — [2]) Ks. v:n 1933 kert. s. 33 ja tämän kert. s. 38. — [3]) Kvsto 5 p. jouluk. 11 §. — [4]) S:n 5 p. jouluk 12 §.

kan laajennustöiden yhteydessä sen vesialueelta louhittavan pohjakallion telakka-alueen pohjoisrajasta lähtien kaupungin alueelle joutuva jatke varatyönä louhittaisiin 7 m:n syvyyteen siten, että tähän työhön helmi—maaliskuun ajaksi sijoitettaisiin 35—40 miestä ja että työhön tarvittavat varat, n. 180,000 markkaa, otettaisiin satamavaratöiden määrärahasta supistaen vastaavasti Länsisataman louhimiseen varattua määrärahaa, sekä oikeutettua yleisten töiden lautakunnan aloittamaan ehdotetun louhimistyön suorittamisen lautakunnan esittämällä tavalla, kaupunginvaltuusto hyväksyi [1]) hallituksen toimenpiteen.

Lauttasaaren ja Salmisaaren välisen sillan rakentaminen. Kaupunginvaltuuston päätettyä, että kaupunki rakentaisi Salmisaaren ja Lauttasaaren välisen sillan [2]) yleisten töiden lautakunta kaupunginhallituksen toimeksiannon johdosta laati rakentamissuunnitelman, jonka mukaan sillan keskiviiva suunnattaisiin Itämerenkadun päästä 5 m kadun keskikohdasta etelänpäin Lauttasaaren rantaan suuntautuvan pääkadun keskelle. Sillan ajoradan korkein kohta tulisi olemaan suunnilleen korkeudella + 11.5 m ja nousu sillan penkereellä enintään 1 : 20 alkaen Salmisaaren ja Lauttasaaren laiturien tasolta sekä avattavan jänteen ja Salmisaaren välisellä osalla samoin enintään 1 : 20 mutta muuten enintään 1 : 25. Läppäsillan aukko sijoitettaisiin 16.5 m:n päähän Salmisaaren rannasta, jolloin se olisi 95—120 m:n päässä Salmisaaren tulevasta laituriviivasta. Sillan kansi tehtäisiin puusta, mutta läppäsillan vastapaino-osan kansi rautabetonista, ja ajorata päällystettäisiin asfaltilla, jota vastoin pengerten jyrkkien osien ajoradat kivettäisiin pienillä nupukivillä ja muut osat päällystettäisiin samalla tavalla kuin niihin liittyvät kadut ja pengerten jalkakäytävät erotettaisiin ajoradasta reunakivillä ja päällystettäisiin asfaltilla sekä reunustettaisiin tukevilla rautakaiteilla. Sillan avattavan jänteen molemmille puolille rakennettaisiin tarpeelliset johteet. Kyseisen rakennussuunnitelman valtuusto hyväksyi [3]) siten muutettuna, että ajoradan leveys 6 m:n sijasta määrättiin 6.4 m:ksi ja kummankin jalkakäytävän leveys 1.5 m:n sijasta 1.4 m:ksi eli siis koko sillan leveys 9.2 m:ksi.

Valtuusto päätti [4]) merkitä v:n 1935 talousarvioon Kone- ja siltarakennus osakeyhtiön urakalla suoritettavia Lauttasaaren ja Salmisaaren välisen sillan rautarakenteita varten 5,378,000 markan määrärahan, mistä yleisten töiden lautakunta kertomusvuonna saisi käyttää 1,882,300 markkaa. Sillanrakennustyön kokonaiskustannukset oli arvioitu 10,578,000 markaksi, josta siis 5,200,000 markkaa tulisi alusrakenteiden [5]) osalle.

Kaupungin ja Munkkiniemen alueet yhdistävä silta. Uudenmaan läänin maaherran tiedusteltua Helsingin kaupungilta Munkkiniemen yhdyskunnan hallintolautakunnan anomuksen johdosta, että hän velvoittaisi asianomaiset kunnossapitovelvolliset korjaamaan kaupungin ja Munkkiniemen tiellä, joka jälkeenpäin hankitun selvityksen mukaan ei ollut luonteeltaan kunnantie eikä kuulunut mihinkään tielaissa mainittuun tieluokkaan, olevan sillan sekä määräisi sen jatkuvien korjauskustannusten jaon, kaupunginvaltuusto päätti [6]) annettavassa lausunnossaan ilmoittaa, että kaupunki ei katsonut olevansa velvollinen osallistumaan sillan korjauskustannuksiin, mutta että se kohtuussyistä suostuisi tällä kertaa suorittamaan niistä puolet, kuitenkin

---

[1]) Kvsto 28 p. helmik. 16 §. — [2]) Ks. v:n 1933 kert. s. 25. — [3]) Kvsto 2 p. toukok. 8 §; vrt. myös tämän kert. s. 27. — [4]) Kvsto 13 p. kesäk. 25 §. — [5]) Ks. tämän kert. s. 124. — [6]) Kvsto 11 p. huhtik. 16 §.

enintään 10,000 markkaa, sekä esittää tie- ja vesirakennushallitukselle, että sen mielestä asian yhteydessä esitetty kokonaan uuden sillan rakentaminen toiseen paikkaan saisi jäädä sillensä siksi kuin kysymys uuden maantien rakentamisesta Pikku-Huopalahden poikki tulisi ajankohtaiseksi.

Sillan korjaustöiden tultua loppuunsuoritetuiksi kaikkiaan 30,182: 45 markan työkustannuksin valtuusto myönsi [1]) sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan tarkoitukseen lupaamansa suurimman määrän, 10,000 markkaa.

Kulosaaren silta [2]). Kulosaaren sillan siltamaksujen kannannan siirtämiseksi sillan kumpaankin päähän nopeamman ja tehoisamman kannannan aikaansaamiseksi eri suuntaista liikennettä silmälläpitäen, kaupunginvaltuusto päätti [3]) hyväksyä suunnitelman uuden kannantakojun rakentamisesta sillan kaupungin puoleiseen päähän sekä asfalttikäytävän teettämisestä jalankulkuliikenteen helpottamiseksi sillan ja rautatienylikäytävän väliin, minkä töiden kustannukset arvioitiin yhteensä 30,000 markaksi. Rakennustoimisto oikeutettiin suorittamaan työt jo kertomusvuonna, ollen edellä mainitun suuruinen kertakaikkinen määräraha sekä 79,000 markan vuotuinen lisäys sillan käyttökustannuksia, kuten uusien vartijain palkkoja, kojun kalustoa y. m. tarpeita varten, huomioitava v:n 1935 talousarviossa.

Degerön—Herttoniemen sillan uudelleenrakentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [4]) Uudenmaan läänin maaherran siltä Degerön—Herttoniemen sillan uudelleenrakentamisen suhteen pyytämässä lausunnossa huomauttaa, ettei kaupunki ollut velvollinen osallistumaan tämän Helsingin maalaiskunnassa sijaitsevan, kaupunkia hyvin vähän hyödyttävän sillan rakennuskustannuksiin, mutta ettei sillä ollut mitään sitä vastaan, että silta rakennettiin uudelleen nykyiselle paikalleen tai sen välittömään läheisyyteen.

Vantaanjoen rautatiesilta. Valtioneuvosto suostui helmikuun 8 p:nä kaupunginhallituksen esitykseen Vantaanjoen rautatiesillan perustuksien rakentamista kahdelle raiteelle koskevan ehdon poistamisesta [5]) Oulunkylän—Viikin—Herttoniemen radan toimiluvasta. Uudenmaan läänin maaherran annettua luvan sillan rakentamiseen oli ryhdytty sen rakennussuunnitelman laatimiseen syntyen vaihtoehdotuksia tällöin kaikkiaan neljä, joista kolmannen mukaisesti rautatiehallitus sittemmin ilmoitti hyväksyvänsä sillanrakennustyön suoritettavaksi siten, että silta rakennettaisiin viisijänteiseksi jännevälin ollessa $2 \times 18 + 54 + 2 \times 18$ m. Maatuet ja välipilarit perustettaisiin betonipaalutukselle valetuille betonilaatoille; maatukien taakse oli suunniteltu maanpaineen poistava puupaalutus. Tämän suunnitelman kustannusarvio päättyi 150 m:n pituiselle rataosalle laskettuna 4,700,000 markkaan. Tämän jälkeen valtuusto hyväksyi [6]) kyseisen sillan rakentamisen yksiraiteiseksi edellä selostetun suunnitelman mukaisesti päättäen samalla, että sillan perustukset oli rakennettava yhdelle raiteelle.

Helsingin—Pitäjänmäen maantien mutkain oikaiseminen. Tie- ja vesirakennushallitus pyysi kaupungilta tieasetuksen 15 §:n edellyttämää lausuntoa laaditutettuaan kaksi vaihtoehtoista tiesuuntaa käsittävän suunnitelman, joka koski Helsingin—Pitäjänmäen maantiellä Haagan kauppalan ja Huopalahden kunnan alueella olevain mutkain oikaisemista, tiedustellen samalla, jatkaisiko kaupunki Tilkan sairaalan luona keskeytyneenä olevan katutyön suorittamista sekä huomautti lisäksi, että kyseisen, suunnitellulla maantiellä n. 1.1 km Tilkan sairaalasta pohjoiseen oleva jyrkkä mutka olisi

[1]) Kvsto 19 p. syysk. 21 §. — [2]) Ks. tämän kert. s. 41 ja 137. — [3]) Kvsto 5 p. jouluk. 9 §. — [4]) S:n 20 p. kesäk. 9 §. — [5]) Ks. v:n 1933 kert. s. 129. — [6]) Kvsto 5 p. jouluk. 10 §.

oikaistava tai ainakin pyöristettävä tie kääntymään pidemmällä säteellä kuin mitä laadittu asemakaava edellytti.

Tällöin kaupunginvaltuusto päätti [1]) annettavassa lausunnossaan, kuten samantapaisia kysymyksiä aikaisemminkin ratkaistessaan [2]), edellytyksin, että valtio toteutti Helsingin—Pitäjänmäen maantien oikaisemisen Haagan kauppalan ja Huopalahden kunnan osalta kahden vuoden kuluessa, sitoutua samassa ajassa rakentamaan tähän tiehen liittyvän maantienjatkeen kaupungin omistamilla mailla kaupungin alueella ja Bölen tilan osalla Huopalahden kunnassa. Turuntien suunnan muuttamista n. s. Reijolan alueella ei kaupungilla ollut syytä puoltaa, mutta aikaisemmin laadittua tiesuunnitelmaa voitaisiin muuttaa siten, että tie siinä kohdassa, missä se nykyisten ehdotusten mukaisesti kääntyi 30 m:n säteellä luoteeseen päin, pyöristettäisiin kääntymään 60 m:n säteellä. Tie- ja vesirakennushallituksen valtion suoritettavasta tienoikaisusta laadituttamista vaihtoehdoista valtuusto päätti ilmoittaa asettavansa etusijalle numerolla II merkityn, jonka mukaisesti Helsingin—Pitäjänmäen maantie kulkisi Haagan kauppalan rajalta eräiltä osin Ulkoympyrä nimistä katua pitkin suoraan Turuntielle; suunnitelmaa ei kuitenkaan liikennenäkökohtia silmälläpitäen voitu pitää täysin onnistuneena, sillä joskin se aikaansaisi liikenneoloihin huomattavan parannuksen, ei se lopullisesti ratkaisisi kysymystä pohjoisesta ja lännestä tulevan liikenteen johtamisesta kaupunkiin.

Erinäisten teiden kunnossapito. Maaherran tiedusteltua, oliko kaupunki edelleenkin halukas vastaamaan Kulosaaren—Puodinkylän tien kunnossapidosta Kulosaaren asemakaavoitetun alueen itärajan ja Herttoniemen radan ylikäytävän väliseltä osalta, jotta mainittu tienosa voitaisiin julistaa kunnantieksi, kaupunginvaltuusto päätti [3]) maaherralle annettavassa lausunnossaan ehdottaa, että kysymys edellä mainitun tienjakson julistamisesta kunnantieksi saisi raueta, koska sen kunnossapidon lopullinen järjestely tulisi tapahtumaan vasta silloin kun Helsingin—Porvoon uuden tien kunnossapitokysymys oli lopullisesti järjestetty, ja voisi kaupunki toistaiseksi edelleen huolehtia tien ylläpidosta. Samassa yhteydessä valtuusto päätti esittää tie- ja vesirakennushallitukselle, että samalla kun Helsingin—Porvoon tien ylläpitokysymys ratkaistiin ja tie julistettiin maantieksi, Hevossalmen—Degerön—Viikin tie Degerön ja mantereen välisestä salmesta pohjoiseen hiljattain kunnostettuna myös julistettaisiin maantieksi.

Tuomarinkylän tien julistaminen maantieksi. Helsingin—Tuomarinkylän—Hyrylän maantiestä [4]) kaupungin rakennettavaksi langenneen tienjakson, Vantaanjoen ja kaupungin rajan välisen Tuomarinkylän tien osan, valmistuttua, kaupunginvaltuusto päätti [5]) tehdä tie- ja vesirakennushallitukselle esityksen sen julistamisesta maantieksi kaupungin rajaan saakka sekä tarjoutua kohtuullisesta urakkakorvauksesta toistaiseksi huolehtimaan mainitun maantienjatkeen kunnossapidosta, peläten, ettei valtio asianmukaisesti hoitaisi kaupungin asfaltoitua tietä, koska ylläpitokustannukset ainakin alkuvuosina tulisivat olemaan suuremmat kuin tavallisen maantien.

Eräiden kaupungin pohjoispuolelta ostettujen maa-alueiden viljeleminen. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) hyväksyä kiinteistölautakunnan ehdotuksen Aktiebolaget parkstad — Vanda — puistokylä osakeyhtiöltä, tehtailija V. Långilta ja maanviljelysneuvos J. Kavaleffilta ostettujen maa-alueiden [7])

---

[1]) Kvsto 23 p. toukok. 6 §. — [2]) Ks. v:n 1932 kert. s. 35 ja v:n 1933 kert. s. 23. — [3]) Kvsto 14 p. maalisk. 6 §. — [4]) Vrt. v:n 1932 kert. s. 33. — [5]) Kvsto 14 p. maalisk. 7 §. — [6]) S:n 2 p. toukok. 9 §. — [7]) Ks. tämän kert. s. 7.

ottamisesta kaupungin viljelykseen, siten että ensimmäinen välittömästi jatkaisi toimintaansa, toinen voitaisiin yhdistää Pukinmäen tilaryhmään, mutta suuri osa sitä olisi luultavasti toistaiseksi varattava lentokenttää varten, ja kolmannen hoidon rahoitukseen käytettäisiin kertomusvuonna nettobudjettia oikeuttaen kiinteistölautakunta tarkoitusta varten saamaan ennakolta kaupunginkassasta enintään 400,000 markan suuruinen määräraha.

Uunisaarten uimalaitos. Kaupunginhallituksen asettaman komitean [1]) laatimassaan mietinnössä käsittelemän kysymyksen uuden uimalaitoksen rakentamisesta Uunisaarille kaupunginvaltuusto palautti [2]) hallitukseen liikenteen järjestelyn suhteen edelleen valmisteltavaksi.

Satamalautakunnan annettua tämän johdosta lausuntonsa valtuusto päätti [3]) hyväksyä komitean ehdotuksen uuden uimalaitoksen sijoittamisesta Uunisaarille [4]), ottaen huomioon, että liikenne uimalaitokseen oli järjestettävä lautakunnan lausunnon toisen vaihtoehdon mukaisesti moottoriveneellä Neitsytpolun kohdalta Uunisaarille. Tätä tarkoitusta varten valtuusto päätti merkitä v:n 1935 talousarvioon 480,000 markan suuruisen määrärahan oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään sen jo kertomusvuonna.

Muuttaen täten hieman Uunisaarten uimalaitoksen töiden suorittamisjärjestystä hyväksyttiin [5]) laitoksen kertomusvuoden työohjelmaan hiekkarannan kunnostaminen, vesijohdon rakentaminen ja aidan siirtäminen; v:n 1935 talousarvioon merkittiin tarkoitusta varten 137,000 markan määräraha, josta kaupunginhallitus sai oikeuden kertomusvuonna käyttää 79,000 markkaa. Kun kaikki edellä mainitut työt valmistuivat niin hyvissä ajoin että laitos voitiin avata jo heinäkuun 1 p:nä, päätettiin [6]) sittemmin oikeuttaa kaupunginhallitus käyttämään kertomusvuonna ennakolta myöskin tarkoitukseen varattujen varain jäännöserä, 58,000 markkaa.

Mustikkamaan kansanpuiston uimarannan itäpuolen hiekoittamista varten kaupunginvaltuusto päätti [7]) merkitä v:n 1935 talousarvioon 71,000 markan suuruisen määrärahan, oikeuttaen kiinteistölautakunnan käyttämään sen jo kertomusvuonna.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kaupungin vuoden 1933 tilit ja tilinpäätös. Kaupungin v:n 1933 tilinpäätöksen yhdistelmä oli seuraava:

Menot.

Määrärahat talousarvion mukaan	Smk	601,528,640: —
Määrärahain ylitykset	»	15,401,040: 35
Tulovajaukset	»	5,458,854: 83
Yhteensä	Smk	622,388,535: 18

Säästyneet lainavarat	Smk	506,589: 80
Tilierotus v:een 1934, säästö	»	95,170,620: 36
Yhteensä	Smk	718,065,745: 34

[1]) Ks. v:n 1931 kert. s. 268. — [2]) Kvsto 14 p. maalisk. 8 §. — [3]) S:n 11 p. huhtik. 7 §. — [4]) Vrt. myös tämän kert. s. 21. — [5]) Kvsto 23 p. toukok. 18 §. — [6]) S:n 19 p. jouluk. 9 §. — [7]) S:n 13 p. kesäk. 16 §.

Tulot.

Säästö v:sta 1932	Smk	69,974,113: 40
Tulot talousarvion mukaan	»	596,528,640: —
Määrärahain säästö	»	29,271,240: 16
Tulot yli arvion	»	21,555,216: 67
Talousarvioon merkitsemättömät tulot	»	736,535: 11
Yhteensä	Smk	718,065,745: 34

Tilinpäätöksen valmistumisesta päätettiin [1]) ilmoittaa vuositilintarkastajille, joiden tuli ennen elokuun loppua antaa kertomuksensa kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginvaltuusto oli kutsuttu kesäkuun 13 p:nä kaupunkien kunnallislain säännösten mukaisesti päättämään edellä esitetyn tilinpäätöksen hyväksymisestä, mutta koska tilintarkastuskertomus oli saapunut niin myöhään, ettei siitä ollut ehditty hankkia lautakuntain lausuntoja, kokous siirrettiin [2]) mikäli se koski kyseisen vuoden tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä valtuuston puheenjohtajan määrättävään ajankohtaan.

Kaupungin v:n 1933 tilien ja hallinnon tarkastus. Saatuaan kaupungin revisionikonttorin heille osoittaman kertomuksen vuositilintarkastajat suorittivat tarkastustyönsä, johon kuului perehtyminen revisionikonttorin kertomukseen, kaupungin tilien ja tilinpäätöksen tarkastaminen, tutustuminen kaupungin taloushallintoa koskeviin pöytäkirjoihin ja revisionikonttorin tarkastuksistaan laatimiin pöytäkirjoihin sekä muunkin tarkastusta varten tarpeellisen aineiston läpikäyminen, ja antoivat tämän jälkeen tilintarkastuskertomuksensa [3]), jossa he aluksi totesivat lisääntyvällä varmuudella samaa kuin edellisessä kertomuksessaan, nimittäin että uusi hallintojärjestelmä vahvisti kaupungin taloudenhoidon kontrollitarkkuutta, sekä ilmaisivat sen jälkeen mielipiteensä m.m. seuraavista asioista alla mainitulla tavalla.

V:n 1933 taloustuloksen puheena ollen oli mainittava, että talousarvion kestäneisyys oli osoittautunut merkillepantavan vankaksi, mutta arvion suotuisan tuloksen suhteen vuositilintarkastajat kuitenkin tahtoivat lausua käsityksenään, että v:een 1934 siirtyväksi kirjatusta säästöstä, 95,170,620: 36 markasta, tarvittaisiin todennäköisesti toistakymmentä miljoonaa markkaa perimättä jäävien verojäämien lisäpoistoihin, ennenkuin riittämättömien poistovarausten aikaisemmin synnyttämä epäsuhde tasaantuisi.

Sen jälkeen kun edelliseen tilintarkastuskertomukseen sisältyvän huomautuksen [4]) johdosta oli toimitettu kaupungin kiinteän omaisuuden uudelleenarviointi v:n 1932 lopussa olevien reaaliarvojen perusteella, ja tällöin huomattu kaupungin omaisuus näin laskettuna lähes 400,000,000 markkaa suuremmaksi kuin kirjanpidon mukaan, velkain todellisen määrän taas miltei saman verran ylittäessä niiden kaupungin omaisuuslaskelmaan merkityt määrät, mikä viimeksi mainittu erotus suurimmaksi osaksi johtui siitä, että v. 1909 ja 1911 otetut puntalainat edelleen olivat omaisuuslaskelmaan merkityt punnan silloiseen parikurssiin, vuositilintarkastajat alistivat kaupunginvaltuuston harkittavaksi, eikö kyseisiä puntalainoja olisi merkittävä kau-

[1]) Kvsto 14 p. maalisk. 12 §. — [2]) S:n 13 p. kesäk. 2 §. — [3]) Kvston pain. asiakirj. n:o 8. — [4]) Ks. v:n 1933 kert. s. 28.

pungin omaisuuslaskelmaan sen puntakurssin mukaisesti, mikä viimeksi oli voimassa punnan kultakanta-aikana.

Kaupunginhallituksen ja lähimpien sen alaisten viranomaisten toimipiiriin kuuluvien asiain ollessa esillä vuositilintarkastajat ilmoittivat lukevansa ostos- ja hankintatoimen keskittämisen tärkeimpiin kaupungin viranomaisten pula-ajan johdosta käsittelemistä edelleen keskeneräisiksi jääneistä erikoiskysymyksistä. Tämän asian osalta, jonka järjestelymahdollisuuksia edelleen tutkittiin, vuositilintarkastajat esittivät sellaisen toivomuksen, että keskittämissuunnitelmain kypsyttämistä mahdollisuuksien mukaan joudutettaisiin, koska tällaiset suunnitelmat harkitusti toteutettuina epäilemättä olisivat monessa suhteessa kaupungille hyödyksi. Havaittuaan rakennustarkastuskonttorin, kaupunginhallituksen ja kaupunginreviisorin kesken syntyneen erimielisyyttä siitä, oliko aidatusta katualueesta kannettava maksu käsitettävä korvaukseksi aituuden tuottamasta liikennehäiriöstä vaiko julkiseksi maksuksi etusijassa rakennustarkastuskulujen korvaamiseksi, vuositilintarkastajat yhtyivät revisionikonttorin toivomukseen, että kaupunginvaltuusto päättäisi, minkä luontoiseksi tämä maksu oli käsitettävä, näin antaen tarvittavan ohjeen asianomaisille kaupungin viranomaisille.

Sairaalatoiminnan alalla oli kertomusvuoden varrella ilmaantunut erimielisyyksiä Suomen punaisen ristin sairaalan, Kellokosken piirimielisairaalan ja kaupungin välisten sopimusten tulkinnassa, jotka kylläkin tosin jo oli selvitetty, mutta joiden johdosta vuositilintarkastajat lausuivat toivovansa, että kaupungin viranomaiset kaikenlaatuisia sopimuksia tehtäessä aina tarkoin ja täsmällisesti määrittelisivät sopimusehdot sekä sopimusten sanamuodon niin selväpiirteisiksi, etteivät sopimusten määräykset antaisi aihetta eriäviin tulkintoihin.

Siihen katsoen, että köyhäinhoidon suoranaiset avustukset kertomusvuonna olivat kohonneet ennätysmäärään, tuntui vuositilintarkastajista vastaisen varalle mieleen pantavalta, että yhteiskunnan apu olisi mahdollisuuksien mukaan säännöllisesti pyrittävä järjestämään työsuoritusta vastaan tapahtuvaksi.

Valmistavan tyttöjen ammattikoulun johtajattaren virka, jonka haltijan työtaakka oli lisääntynyt yhdelle henkilölle miltei ylivoimaiseksi, ehdotettiin järjestettäväksi uudelleen niin, että hänen opetustyönsä supistettaisiin alimpaan velvollisuustuntimäärään, jotta hän voisi kiinnittää täyden huomionsa johtajatartoimeen, tai että taloudellisen puolen johto koulussa järjestettäisiin jollakin muulla sopivalla tavalla. Lastentarhain kesävirkistystoiminnan tilityksiä koskevan vuositilintarkastajain edellisen tarkastuskertomuksensa yhteydessä tekemän huomautuksen [1]) johdosta kaupunginhallitus oli päättänyt, että avustuksen saajan oli annettava oikeaksi todistettu jäljennös kesävirkistyksen kustannuksia osoittavasta tilistä kokonaisuudessaan, mutta revisionikonttorin huomautettua, ettei tämä järjestely käytännöllisesti tyydyttänyt kontrollivaatimusta, elleivät jäljennöksen ohella myöskin alkuperäiset tilit olleet olleet tarkastavan viranomaisen nähtävinä, vuositilintarkastajat ilmoittivat yhtyvänsä tähän, koska huomautus kaiken tilintarkastuksen kannalta oli periaatteellisesti tärkeä.

Kun sekä vesijohto- että sähkölaitoksen v:n 1933 kirjanpito osoitti melkoista ylijäämän nousua, mutta kaasulaitoksen sitä vastoin huonompaa tulosta kuin lähinnä edellisenä vuonna, vuositilintarkastajat esittivät har-

[1]) Ks. v:n 1933 kert. s. 29.

kittavaksi eikö nykyisissä oloissa kaasulaitoksen vuositulosta voisi parantaa kaasun hintaa sopivalla tavalla alentamalla, ilman että tästä toimenpiteestä koituisi mainittavaa haittaa sähkölaitoksen tuotolle, jonka viimeksi mainitun laitoksen käyttö tällöin ehkä jonkun verran syrjäytyisi.

Jotta saataisiin poistetuksi kaasu- ja sähkölaitoksen n.s. vakuusjärjestelmässä vallitseva epäkohta, että sellaiset kaupungin saatavat, joita ei onnistuttu perimään, ylittivät kuluttajilta vaaditut luottovakuutukset, jolloin saatavan vakuuttamaton osa, ollen se kuinka mitätön tahansa, oli poistettava tileistä, vuositilintarkastajat pitivät suotavana sellaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä kyseisen järjestelmän uusimiseksi, että ainakin pienet, turhaa työtä aiheuttavat poistot saataisiin tilinpidosta katoamaan.

Kaupungin maatalouden hoitoa koskevia asioita käsiteltyään vuositilintarkastajat lausuivat, että jo vuosia vireillä ollut kysymys kaupungin omistamien maatilojen hyväksikäyttöjärjestelmästä olisi otettava mahdollisimman monipuolisen selvittelyn alaiseksi, jotta täten saataisiin luotettavia ohjeita tilojen vastaista käyttöä varten. Koska maanvuokrasaatavien monien poistojen joukossa oli m. m. sellainen tapaus, että eräältä maanvuokraajalta oli jäänyt perimättä kaupungin vuokrasaatavia [1]), joita ei enää voitu saada enempää vuokraajalta kuin takaajiltakaan, koska kannevalta takausten suhteen oli vanhentunut, vuositilintarkastajat ehdottivat sen seikan selvittämistä, oliko joku, ja tässä tapauksessa kuka, asiassa korvausvelvollinen sen johdosta, että kaupungin oikeutetut edut olivat edellä mainitussa määrin tulleet syrjäytetyiksi asian puutteellisen hoidon vuoksi. Muutenkin vuositilintarkastajat tähdensivät sen tärkeyttä, että kaupungin viranomaiset tarkoin valvoivat kaupungin etuja, niin etteivät perittävät saatavat, esim. maksunlykkäysten myöntämisen kautta, käyneet epävarmoiksi ja kenties päässeet vanhenemaan.

Lisäksi vuositilintarkastajat vielä huomauttivat, että heidän mielestään yhä edelleen olisi kiinnitettävä huomiota köyhäinhoidon vuokra-avustuksia nauttivien perheiden sijoittamiseen asumaan kaupungin omistamiin tyhjinä oleviin huoneistoihin, mitä koskevan toivomuksen [2]) he olivat lausuneet jo vuotta aikaisemmin.

Saatuaan kaupunginreviisorin ja vuositilintarkastajain kertomuksissaan tekemien huomautusten johdosta asianomaisilta laitoksilta ja lautakunnilta pyytämänsä selitykset kaupunginhallitus antoi vuositilintarkastajain ponsilausumain johdosta lausuntonsa ja selityksensä [3]), jotka hyväksyen kaupunginvaltuusto päätti [4]):

ettei v:n 1909 ja 1911 puntalainain merkitsemistä kaupungin omaisuuslaskelmaan puntakurssin mukaan koskeva huomautus asian tässä vaiheessa antanut valtuustolle toimenpiteen aihetta;

että korvaus kadun aitaamisesta rakennustyömaata varten oli katsottava korvaukseksi aitaamisen tuottamasta liikennehäiriöstä ja kaupungin omistaman maan käytöstä;

ettei valmistavan tyttöjen ammattikoulun johtajattaren viran uudelleenjärjestelysuunnitelman johdosta ollut ryhdyttävä enempiin toimenpiteisiin, ottaen huomioon, että ammattiopetuslaitosten johtokunta jo oli ryhtynyt toimenpiteisiin johtajattaren kirjanpito- ja kassakontrolli- sekä

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 42. — [2]) Ks. v:n 1933 kert. s. 29. — [3]) Kvston pain. asiakirj. n:o 12. — [4]) Kvsto 5 p. jouluk. 1 §.

kansliatyössä aikaisemmin esiintyneiden puutteellisuuksien korjaamiseksi sekä päättänyt vähentää hänen ylituntinsa 22:sta 10:een; sekä

että lastentarhain lasten kesävirkistykseen tarvittavien varojen saannin ehtona [1]) edelleen, paitsi sitä tilitystä, jonka avustuksen saaja oli velvollinen antamaan saamistaan varoista, tuli olla oikeaksi todistetun jäljennöksen antaminen kaupungin viranomaisille kesävirkistyskustannusten tilistä kokonaisuudessaan.

Vastuuvapaus myönnettiin samalla kaupunginhallitukselle sekä kaupungin muille hallituksille, lautakunnille ja virastoille niiden v:n 1933 hallinnosta ja tileistä.

Vastuuvapauden myöntäminen Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin johtokunnalle. Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin johtokunnan lähetettyä [2]) kaupunginvaltuustolle kertomuksensa kyseisen säätiön pientenlastenkoulujen toiminnasta v. 1933 sekä asianomaisten tilintarkastajain toimittamastaan koulujen saman vuoden tilien tarkastuksesta antaman kertomuksen, valtuusto myönsi [3]) johtokunnalle vastuuvapauden sen hallinnosta mainittuna vuonna.

Kaupungin lainoja koskevien päätösten vahvistaminen. Sisäasiainministeriö vahvisti [4]) joulukuun 16 p:nä 1933 135,000,000 markan suuruisen konverttausobligatiolainan ottamista ja käyttämistä [5]) sekä kaupungin dollarimääräisten obligatioiden vaihtamista alempikorkoisiin Suomen markoissa tai muussa eurooppalaisessa rahalajissa määrättyihin obligatioihin [6]) koskevat kaupunginvaltuuston päätökset. Tammikuun 30 p:nä sisäasiainministeriö vahvisti otettavaksi päätetyn 40,000,000 markan obligatiolainan [7]) ja v:n 1922, 1924, 1930 ensimmäisestä, 1932 ensimmäisestä ja 1933 toisesta lainasta käyttämättä jääneen määrän, 13,513,646 markan [7]), käyttösuunnitelmain muuttamisesta [8]) sekä helmikuun 8 p:nä 12,000,000 markan työttömyyslainan ottamista ja käyttämistä [9]) koskevan valtuuston päätöksen [8]).

Dollariobligatioiden takaisinosto sekä lainain konverttaaminen. Valtioneuvoston vahvistettua joulukuun 16 p:nä 1933 kaupunginvaltuuston päättämän [6]) v:n 1924 6 $^1/_2$ %:n ja v:n 1930 samoin 6 $^1/_2$ %:n dollarilainain obligatioiden vaihtamisen alempikorkoisiin Suomen markoissa tai muussa eurooppalaisessa rahalajissa määrättyihin obligatioihin, valtuusto päätti [10]) hyväksyä kaupunginhallituksen suunnitelman konverttauksen toteuttamiseksi laskemalla liikkeeseen 70,000,000 Suomen markan arvosta 25 vuodessa kuoletettavia obligatioita, joiden varat, sitten kun tavanmukainen pääoma-alennus y.m.s. oli vähennetty, saisi käyttää ainoastaan kaupungin dollarimääräisten obligatioiden ostamiseen. Samalla valtuusto määräsi, että, jos näillä varoilla ostettuja dollariobligatioita käytettiin kaupungin dollarilainain kuolettamiseen suuremmassa kuin uuden lainan kuoletuksen edellyttämässä määrin, oli uuden lainan kuoletusta kunakin vuonna vastaavasti lisättävä. Pääomamarkkinat eivät kuitenkaan sallineet kaupunginhallituksen käyttää tätä määräaikaan sidottua valtuutusta hyväkseen.

Myöhemmin valtuusto hyväksyi [11]) kaupunginhallituksen laatiman ohjelman kyseisten lainain obligatioiden takaisinostamisesta sekä lisäksi kolmen korkeakorkoisen pienehkön lainan, nimittäin v:n 1922 7 %:n lainan sekä v:n

---

[1]) Ks. v:n 1933 kert. s. 30. — [2]) Kvsto 13 p. kesäk. 23 §. — [3]) S:n 20 p. kesäk. 13 §. — [4]) S:n 24 p. tammik. 2 §. — [5]) Ks. v:n 1933 kert. s. 32. — [6]) S:n s. 31. — [7]) Kvsto 28 p. helmik. 1 §. — [8]) Ks. v:n 1933 kert. s. 33; vrt. myös tämän kert. s. 38—39. — [9]) Kvsto 28 p. helmik. 2 §. — [10]) S:n 23 p. toukok. 17 §. — [11]) S:n 19 p. syysk. 25 §.

1932 ja 1933 8 %:n lainain, konverttaamisesta, yhteensä 170,000,000 markan arvosta, antamalla uusia obligatioita tai velkasitoumuksia 70,000,000 markasta enintään 100,000,000 markkaan korotetuin määrin sekä uusia yksinomaan Suomen markoissa määrättyjä obligatioita enintään 70,000,000 markan arvosta. Ensiksi mainitun lainan kuoletusaika ei saanut ylittää 25 eikä jälkimmäisen 15 vuotta, minkä ohessa uusien lainain koron tuli olla vastaavien aikaisempien obligatioiden korkoa alempi. Edellinen laina käytettäisiin v:n 1924 ja 1930 lainain obligatioiden takaisinostoon ja jälkimmäisestä lainasta käytettäisiin v:n 1922, 1932 ja 1933 lainain konverttaamiseen vastaavasti 24,400,000 markkaa, 20,000,000 markkaa ja 20,000,000 markkaa sekä pääoma-alennukseen ja vastedes määrättäviin tarkoituksiin 5,600,000 markkaa. Lainavaroilla takaisinostetut obligatiot oli jätettävä säilytettäviksi Suomen pankkiin ehdoin, ettei niitä saanut käyttää muuhun kuin asianomaisen lainan kuolettamiseen ja konverttaamiseen; jos näillä varoilla ostettuja obligatioita käytettiin kaupungin dollarilainain kuolettamiseen suuremmassa kuin uuden lainan kuoletuksen edellyttämässä määrin, oli uuden lainan kuoletusta kunakin vuonna vastaavasti lisättävä. Edelleen valtuusto päätti alistaa päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi ja valtuuttaa kaupunginhallituksen ryhtymään kaikkiin siitä aiheutuviin toimenpiteisiin sekä täysin valtuuksin edustamaan kaupunkia vaihtoa ja lainanottoa koskevissa neuvotteluissa ja päätösten teossa sekä kaupungin puolesta allekirjoittamaan kaikki tarpeelliset vaihto-, laina- ja vastuusitoumukset ja muut asiakirjat. Lisäksi valtuusto päätti, että edellä mainittu valtuutus olisi voimassa v:n 1935 loppuun. Sisäasiainministeriö vahvisti[1]) lokakuun 13 p:nä päätöksen noudatettavaksi ehdoin, että 5,600,000 markan erän osalta aikanaan tehtiin uusi alistus, ennenkuin se osoitettiin lopullisesti käytettäväksi.

Kaupunginhallitus, joka oli jo ennenkuin oli saatu valtioneuvoston vahvistus tähän tarvittavien uusien obligatiolainain ottamiseen käynyt neuvotteluja v:n 1922 sekä v:n 1932 lainain konverttaamiseksi sekä lainan ottamiseksi v:n 1924 ja 1930 lainain takaisinostamiseen, valtuutettiin[2]) sittemmin lisäämään v:n 1924 lainan kuoletusta tai kokonaan irtisanomaan se sekä ottamaan yksi tai useampia määrältään enintään 130,000,000 Suomen markkaisia obligatiolainoja Suomen tai ulkomaisessa valuutassa alle 6 $^1/_2$ %:n koroin ja enintään 25 vuoden takaisinmaksuajoin käytettäviksi yksinomaan v:n 1924 lainan konverttaamiseen ja uusien lainain pääoma-alennuksiin. Tämän päätöksen sisäasiainministeriö vahvisti[3]) noudatettavaksi lokakuun 30 p:nä. Lisäksi valtuusto päätti, että edellä mainittu valtuutus oli oleva voimassa v:n 1935 loppuun. Kaupunginhallitus teki valtuutuksen nojalla jo ennen vahvistuksen saamista sopimuksen uuden 5,000,000 Ruotsin kruunun suuruisen 4 $^1/_2$ %:n obligatiolainan ottamisesta puolen v:n 1924 lainan konverttaamista varten, ollen lainaneuvottelujen kestäessä kuitenkin käynyt ilmi, että saman lainan kuoletukseen olisi mahdollista saada Ruotsista lisäluottoa vuosittain lunastettavia velkasitoumuksia vastaan. Koska valtuuston antama valtuutus rajoittui obligatiolainain ottamiseen, päätettiin[4]) sitä laajentaa niin, että kaupunginhallitus edellä mainitun lainan konverttaamiseksi oikeutettiin antamaan obligatioiden lisäksi velkasitoumuksia. Tämän päätöksen, mikäli oli kysymys velkasitoumuksista 2 vuotta pidemmin takaisinmaksuajoin, sisäasiainministeriö vahvisti[5]) noudatettavaksi marraskuun 20 p:nä.

---

[1]) Kvsto 31 p. lokak. 3 §. — [2]) S:n 11 p. lokak. 39 §. — [3]) S:n 21 p. marrask. 4 §. — [4]) S:n 31 p. lokak. 27 §. — [5]) S:n 5 p. jouluk. 4 §.

Valtuuston edellä mainittujen valtuutuksien nojalla kaupunginhallitus oli joulukuuhun mennessä ottanut v:n 1924 ja 1930 obligatioiden lunastamista varten lainoja yhteensä n. 152,000,000 Suomen markkaa, joissa lainaneuvotteluissa oli käynyt ilmi, että kaupungille tarjoutui edullinen tilaisuus ostaa v:n 1930 lainan obligatioita, maksusuorituksena kaupungin antamat uudet yksinomaan Ruotsin kruunuiset obligatiot. Tämän johdosta valtuusto päätti[1]) valtuuttaa kaupunginhallituksen ennakolta ostamaan kaupungin v:n 1930 dollariobligatiolainaan kuuluvia obligatioita sekä tätä tarkoitusta varten ottamaan yhden tai useampia lainoja Suomen tai ulkomaisessa valuutassa enintään 6 $^1/_2$ %:n koroin ja viimeistään v. 1960 takaisinmaksettaviksi, ollen otettavat lainat käytettävä yksinomaan v:n 1930 lainan obligatioiden ostamiseen sekä uusien lainain pääoma-alennukseen ja kuluihin. Uusien lainain kokonaismäärä ei saanut ylittää 100,000,000 Suomen markkaa. Tämä päätös alistettiin heti valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi sekä julistettiin samalla heti tarkistetuksi ja kiireellisenä täytäntöönpantavaksi. Edellä mainittu valtuutus oli oleva voimassa v:n 1935 loppuun.

Kellokosken piirimielisairaalan lainain konverttaaminen. Hyväksyen Kellokosken piirimielisairaalan johtokunnan ehdotuksen mainittua sairaalaa varten jäsenkuntien yhteisellä vastuulla Suomen teollisuudenharjoittajain keskinäiseltä paloapuyhdistykseltä otetun 3,000,000 markan suuruisen lainan, Vakuutusosakeyhtiö Pohjolalta otetun 500,000 markan suuruisen lainan ja Tuusulan kunnan sähkölaitokselta otetun 700,000 markan suuruisen lainan konverttaamisesta alempikorkoisiksi, kaupunginvaltuusto oikeutti[2]) kyseiseen sairaalaan osallistuneiden kuntain liiton liittovaltuuston tätä varten ottamaan lainoja yhteensä 4,200, 000 markkaa enintään 25 vuoden maksuajoin ja korkeintaan 7 %:n tehoisin koroin vuodessa.

Erinäisten aikaisempien lainain käyttösuunnitelmain muuttaminen. Koska v:n 1922 7 %:n, 1932 ensimmäisestä 8 %:n, 1933 kolmannesta 6 %:n ja 1934 toisesta 5 $^1/_2$ %:n obligatiolainasta, joiden käyttösuunnitelmat valtioneuvosto oli aikanaan vahvistanut, oli käyttämättömänä palautunut kaupunginkassaan yhteensä 12,988,943 markkaa, kaupunginvaltuusto päätti[3]) alistaa valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi myöskin päätöksensä, että kyseisestä määrästä käytettäisiin 10,563,943 markkaa kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden ostoon sekä 2,425,000 markkaa satamauudistöihin.

Mjölbollstadin parantolan lyhytaikaisten lainain vakauttaminen. Sisäasiainministeriö vahvisti[4]) joulukuun 9 p:nä 1933 kaupunginvaltuuston päätöksen[5]) ottaa yhdessä Mjölbollstadin parantolaan osallistuneiden muiden kuntain kanssa 1,490,000 markan suuruisen kuoletuslainan parantolan lyhytaikaisten lainain vakauttamiseksi.

Työttömyyslainan käyttösuunnitelman muuttaminen. Koska kaupunginvaltuuston päättäessä 12,000,000 markan työttömyyslainan[6]) ottamisesta ei vielä ollut olemassa tarkkaa suunnitelmaa varain käytöstä ja kun yleisten töiden lautakunnan sittemmin tästä laatima ehdotus muutamissa kohdin erosi valtuuston hyväksymästä ja valtioneuvostolle vahvistettavaksi jättämästä lainavarain käyttösuunnitelmasta, valtuusto hyväksyi[7]) seuraavan muutetun varain käyttösuunnitelman:

---

[1]) Kvsto 5 p. jouluk. 28 §. — [2]) S:n 28 p. helmik 30 §. — [3]) S:n 12 p. jouluk. 1 §. — [4]) S:n 24 p. tammik. 1 §. — [5]) Ks. v:n 1933 kert. s. 34. — [6]) Ks. v:n 1933 kert. s. 33 ja tämän kert. s. 36. — [7]) Kvsto 24 p. tammik. 11 §.

Stadioniin liittyvien alueiden järjestelyyn	Smk	3,000,000: —
Lentokentän rakentamiseen	»	1,310,000: —
Kivelän sairaalan hallintorakennuksen taettämiseen	»	4,200,000: —
Rajasaaren puhdistuslaitoksen ja kokoojajohdon töihin	»	2,090,000: —
Käpylän kokoojajohdon töihin	»	800,000: —
Pääoma-alennukseen	»	600,000: —
Yhteensä	Smk	12,000,000: —

Sisäasiainministeriö vahvisti[1]) päätöksen maaliskuun 12 p:nä.

Obligatiolainan ottaminen. Eräiden kaupungin pohjoispuolella olevien maa-alueiden ostamista[2]) koskevan päätöksensä yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti[3]) kauppahintain suorittamiseksi ottaa 19,910,000 markan suuruisen obligatiolainan 5 %:n koroin laskettuna huhtikuun 1 p:stä ja 25 vuoden kuoletusajoin, sekä valtuuttaa kaupunginhallituksen päättämään muista lainaehdoista. Sisäasiainministeriö vahvisti[4]) päätöksen toukokuun 26 p:nä.

Lyhytaikainen luotto. Kaupunginhallitus oikeutettiin[5]) v. 1935 ottamaan lyhytaikaista luottoa enintään 150,000,000 markkaa tai vasta-arvo ulkomaan rahassa laskettuna lainaa otettaessa käyvän kurssin mukaan.

Helsingin makasiiniosakeyhtiölle annetun lainan korko. Helsingin makasiiniosakeyhtiön anottua kaupungin sille v:n 1930 dollarilainasta myöntämän kuoletuslainan[6]) 7 1/2 %:n koron alentamista, joka oli 0.2 % korkeampi kuin mitä kaupunki itse suoritti edellä mainitusta dollarilainasta, kaupunginvaltuusto päätti[7]), että kyseisestä lainasta perittäisiin v. 1934—36 korkoa ainoastaan 7 %.

Takauksen ehtojen muuttaminen. Koska messuhallin rakennuskustannusten oli havaittu nousevan yli 10,000,000 markan[8]), Osuuskunta Suomen messut oli anonut valtioneuvostolta, että se aikaisemman lainansa lisäksi saisi valtiolta kuoletuksina suorittamiensa 200,000 markan lisäksi 1,000,000 markkaa uutta lainaa, mistä valtioneuvosto ilmoitti hallituksen tekevän eduskunnalle esityksen, siinä tapauksessa, että 1,800,000 markan lainalle myönnettiin ensimmäinen kiinnitys, jolloin 1,200,000 markan laina saisi jäädä kaupungin takauksella myönnettävän 5,000,000 markan lainan kiinnityksen jälkeen. Osuuskunnan anomukseen, että, jos eduskunta hyväksyi tämän esityksen, kaupungin takaaman lainan vakuudeksi hyväksyttäisiin toinen kiinnitys 1,800,000 markan valtiolainan jälkeen, suostuttiin[9]) ehdoin, että kaupunginhallitus oikeutettaisiin määräämään ainakin kaksi varsinaista jäsentä osuuskunnan hallintoneuvostoon.

Lainan kuoletuksen suorittamisen siirtäminen ja koron maksusta vapauttaminen. Uimahalli osakeyhtiön anottua vedenhinnan alentamista sen maksettavalta osalta tai vapautusta kaupungilta saamansa lainan koron maksamisesta, koska sen taloudellinen asema yhä edelleen oli tukala[10]), kaupunginvaltuusto päätti[11]) myöntää yhtiölle v:n 1936 loppuun saakka lykkäystä sen lainan kuoletuksen suorittamisessa sekä vapauttaa sen maksamasta lainalle korkoa samalta ajalta kertomusvuoden alusta lukien.

---

[1]) Kvston 11 p. huhtik. 2 §. — [2]) Vrt. tämän kert. s. 7. — [3]) Kvsto 11 p. huhtik. 8 §. — [4]) S:n 13 p. kesäk. 3 §. — [5]) S:n 12 p. jouluk. 1 §. — [6]) Ks. v:n 1931 kert. s. 44 ja 172. — [7]) Kvsto 24 p. tammik. 26 §. — [8]) Ks. v:n 1933 kert. s. 11 ja tämän kert. s. 22. — [9]) Kvsto 29 p. elok. 26 §. — [10]) Vrt. v:n 1933 kert. s. 34. — [11]) Kvsto 23 p. toukok. 30 §.

Koiton näyttämön kannatusyhdistyksen akordianomus. Koiton näyttämön lopettaessa toimintansa, jota jatkaisi vastaperustettu Helsingin kansanteatteri osakeyhtiö, näyttämö sai valtiolta apurahan asioittensa selvittämistä varten, mutta koska tämä ei riittänyt sen velkojen suorittamiseen kokonaan, oli sen pakko tarjota velkojilleen, m.m. kaupungille, 50 %:n suoritusta. Tällöin kaupunginvaltuusto päätti [1]) myöntää sitä anoneelle Koiton näyttämön kannatusosakeyhtiölle 50 %:n akordin kaupungin 7,726: 40 markan suuruisesta saatavasta korkoineen ehdoin, että kaikki muutkin saamamiehet suostuivat samaan osasuoritukseen.

Pysyväisen käyttörahaston ja verotasausrahaston perustaminen. Sen jälkeen kun kuntien taloudenhoitoa koskevan lainsäädännön muuttamisesta annettujen lakien heinäkuun 1 p:nä tultua voimaan ei enää ollut estettä rahastojen muodostamiseen tarpeellisessa laajuudessa, kaupunginhallitus teki kaupunginvaltuustolle esityksen[2]) pysyväisen käyttörahaston perustamisesta käytettäväksi kalliiksi käyvän lyhytaikaisen luoton asemesta, milloin kaupunginkassalta puuttui varoja juoksevien menojen suorittamiseen, sekä niinikään pysyväisen verotasausrahaston muodostamisesta, johon kerättäisiin varoja edullisina verotusvuosina taloudellisesti epäedullisempien vuosien verorasituksen helpottamiseksi. Valtuuston tämän johdosta asettaman valiokunnan [3]) puolettua lausunnossaan [4]) hallituksen ehdotuksia rahastojen perustamisesta erinäisin muutoksin, edellistä siten, että sen tarkoitukseksi tulisi yleensä pitää kaupunginkassan käytettävänä varoja eikä ainoastaan kassan käteisvarain satunnaisen tarpeen tyydyttäminen, valtuusto käsiteltyään uudelleen asiaa päätti [5]) hallituksen edellä mainitun ehdotuksen mukaisesti perustaa kummatkin rahastot sekä hyväksyä niille laaditut sääntöehdotukset alistaen ne valtioneuvoston tutkittaviksi ja vahvistettaviksi.

Satamamaksutariffin muuttaminen. Kaupunginvaltuusto antoi kaupunginhallitukselle tehtäväksi [6]) laatia ja esittää valtuustolle ehdotuksen voimassa olevan satamamaksutariffin muuttamisesta siten, että turistilaivoille voitiin myöntää alennus satamamaksuista, siitä riippumatta, laskivatko ne laituriin vai ankkuroivat ulkosatamaan, edellytyksin, etteivät ne jättäneet eivätkä ottaneet matkustajia eikä lastia.

Turistilaivain satamamaksujen palauttaminen. Kaupunginvaltuusto myönsi [6]) palautettavaksi 50 % niistä täysistä satamamaksuista, jotka oli kannettu Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij N.V. nimisen laivanvarustamon turistilaivalta Colombia sekä The Polish Transatlantic Shipping C:o nimisen varustamon turistilaivoilta Warszawa ja Pulaski, jotka kesällä Helsingissä käydessään jättämättä tai ottamatta matkustajia tai lastia matkailijain mukavuuden vuoksi olivat laskeneet sataman laituriin sen sijaan, että olisivat ankkuroineet ulkosatamaan.

Turistilaivain satamamaksujen alentaminen. Kaupunginvaltuusto myönsi [7]) Hamburg—Amerika Linie nimisen laivanvarustamon laivoille Oceana ja Reliance, Aktiebolaget Svenska Amerika Linien nimisen yhtiön laivalle Kungsholm sekä Norddeutscher Lloyd nimisen laivanvarustamon laivalle Sierra Cordoba 75 %:n alennuksen satamamaksuista näiden turistilaivain käydessä kesällä Helsingissä edellyttäen, etteivät ne ottaneet eivätkä jättäneet matkustajia tai lastia eivätkä myöskään vaatineet laituripaikkaa.

---

[1]) Kvsto 14 p. maalisk. 18 §. — [2]) Kvston pain asiakirj. n:o 14. — [3]) Ks. tämän kert. s. 90. — [4]) Kvston pain.asiakirj. n:o 17. — [5]) Kvsto 19 p. jouluk. 7 §. — [6]) S:n 11 p. lokak. 33 §. — [7]) Kvsto 13 p. kesäk. 19 §; vrt. myös v:n 1933 kert. s. 36.

Samoin edellytyksin myönnettiin[1]) myöhemmin Cunard Steam Ship Company Ltd, Anchor Line, Orient Steam Navigation Company Ltd, Compagnie Générale Transatlantique ja Svenska Amerika Linien nimisten laivanvarustamoyhtiöiden turistilaivoille Carinthia, Tuscania, Orontes, Colombie ja Gripsholm 75 %:n alennus satamamaksuista niiden käydessä samana kesänä Helsingissä.

Verovelvollisen henkilön tulosta verotettaessa tehtävä vähennys. Vahvistaessaan v:ksi 1934 ne määrät, jotka joulukuun 8 p:nä 1873 kaupunkien kunnallishallinnosta annetun asetuksen 55 §:n 3 ja 4 kohdan mukaan, sellaisina kuin ne esiintyvät tammikuun 20 p:nä 1922 mainitun asetuksen muuttamisesta annetussa laissa, kunnallisverotuksessa on vähennettävä verovelvollisen henkilön tuloista, kaupunginvaltuusto päätti[2]), että tällaisista tuloista, milloin ne eivät ylittäneet 9,000 markkaa, sai vähentää 4,000 markkaa sekä että verovelvollinen henkilö jokaisen lapsen osalta, jonka hän elatusvelvollisuutensa nojalla oli elättänyt ja joka verotusvuoden päättyessä ei ollut täyttänyt 15 vuotta, sai vähentää tuloistaan 1,200 markkaa.

Teurastamon jäähdytyslaitoksen taksan muuttaminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi[3]) teurastamolautakunnan esityksen maksujen laskemiseksi Helsingin kaupungin teurastamon jäähdytyslaitoksen käyttämisestä vahvistetun taksan 3 kohdan muuttamisesta[4]).

Vapautus maidontarkastusmaksuista. Helsingin maidontarkastusyhdistyksen, joka sen ja Helsingin kaupungin välisen sopimuksen mukaisesti oli sitoutunut suorittamaan kaupungille m.m. maaseudulla sijaitsevien meijerien lähettämän maidon tarkastusmaksun, päätettyä luopua erinäisten meijerien lähettämän maidon tarkastusmaksusta, koska niiden kotipaikkakunnilla oli otettu käytäntöön maidontarkastus, terveydenhoitolautakunta esitti, että kaupungin ja edellä mainitun yhdistyksen väliseen sopimukseen seuraavaksi vuodeksi otettaisiin sellainen määräys, että toisesta kaupungista tai kauppalasta lähetetty maito olisi vapaa tarkastusmaksusta, jos kulloinkin kyseessä olevaan kaupunkiin tai kauppalaan oli järjestetty kunnallinen maidontarkastus samoin edellytyksin kuin Helsinkiin. Kaupunginvaltuusto päätti[5]) hyväksyä edellä mainitun esityksen hyväksymistä tarkoittavan kaupunginhallituksen toimenpiteen[6]).

Kaasun hinta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi[7]) teknillisten laitosten hallituksen esityksen, että kaasulaitos kaasunkulutuksen ja siten sivutuotteiden, ensi sijassa koksin, tuotantoa suurentamalla, kaasulaitoksen kannattavuuden lisäämiseksi oikeutettaisiin ottamaan käytäntöön uusi tariffi[8]), jossa nykyinen 1:30 markan pohjahinta pysytettäisiin muuttumattomana, mutta alennuksia myönnettäisiin yli 200 m^3:n kuluttajille.

Kulosaaren siltamaksut. Valtioneuvosto vahvisti[9]) toukokuun 3 p:nä noudatettavaksi Kulosaaren sillalla kannettavien siltamaksujen suuruutta koskevan kaupunginvaltuuston päätöksen[10]).

Kyseisten maksujen poistamista koskeva erinäisten kaupungin itäisten lähiseutujen asukkaiden anomus ei antanut[11]) kaupunginvaltuustolle toimenpiteen aihetta.

Kiinteistöjen ja katujen puhtaanapitomaksujen uusien perusteiden vahvistaminen. Kaupunginvaltuusto vahvisti[12]) puhtaanapitolautakunnan ehdo-

[1]) Kvsto 29 p. elok. 27 §. — [2]) S:n 24 p. tammik. 9 §. — [3]) S:n 24 p. tammik. 18 §. — [4]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 3. — [5]) Kvsto 29 p. elok. 19 §. — [6]) Ks. tämän kert. s. 136. — [7]) Kvsto 11 p. lokak. 14 §; vrt. v:n 1931 kert. s. 64. — [8]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 36. — [9]) Kvsto 13 p. kesäk. 5 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 34. — [10]) Ks. v:n 1932 kert. s. 50. — [11]) Kvsto 31 p. lokak. 22 §. — [12]) S:n 2 p. toukok. 11 §.

tuksen uudeksi kiinteistöjen ja katujen puhtaanapidosta kannettavien maksujen veloitustaksaksi [1]).

Erinäisten raitiotielinjain ajomaksut. Sen jälkeen kun Haagan raitiotielinjan alennetun ajomaksutariffin raja määrättiin kulkemaan heti Ruskeasuon pysäkin pohjoispuolella [2]), useat Reijolan pysäkkiä käyttävät henkilöt anoivat kaupunginvaltuustolta alennuksen ulottamista myöskin tälle pysäkille, mikä kuitenkaan ei antanut [3]) aihetta toimenpiteisiin.

Kunnalliskodin työlaitoksessa tapahtunut kavallus. Sen jälkeen kun oli käynyt ilmi kunnalliskodin työlaitoksen vahtimestarin M. T. Råberghin, nostettuaan köyhäinhoidon kassa- ja tilivirastosta hoidokkien ahkeruus- ja työosuusrahoja yhteensä 5,238 markkaa, karanneen vieden mennessään rahat 1,000 markkaa lukuunottamatta, jotka hänen vaimonsa oli ottanut haltuunsa ja sittemmin luovuttanut kunnalliskodin johtajalle, kaupunginvaltuusto päätti [4]) kaupunkien kunnallislain 52 §:n nojalla pidättää vahtimestari Råberghin virastaan, ollen pidätys laskettava alkaneeksi joulukuun 4 p:stä, sekä ilmoittaa tapauksesta Uudenmaan läänin maaherralle.

Köyhäinhoidon työtuvassa tapahtunut varkaus. Saatuaan tietää, että Kotkankadun 9:ssä toimivan köyhäinhoidon työtuvan mestarinapulaisena ollut hoidokkityöntekijä E. Koivula ja hoidokkityöntekijä E. Nieminen olivat tehneet itsensä syypäiksi varkauteen ja varastetun tavaran kätkemiseen myymällä työtuvan maaliaineita yli 500 markan arvosta, mikä omaisuus kuitenkin sittemmin saatiin takaisin, sekä että molemmat rikolliset jo oli tuomittu teostaan rangaistukseen, kaupunginvaltuusto päätti [5]) ilmoittaa asiasta maaherralle.

Väärinkäytökset puhtaanapitolaitoksen ostoissa. Valtionsyyttäjän nostettua syytteen [6]) puhtaanapitolaitoksen johtajaa N. E. Rosenbröijeriä vastaan hyvitysten vastaanottamisesta virantoimituksessa, mihin syytteeseen kaupungin asiamies oli yhtynyt, raastuvanoikeus käsitellessään asiaa marraskuun 24 p:nä hylkäsi syytteen ja vapautti johtaja Rosenbröijerin kaikesta edesvastuusta asiassa. Siihen nähden, että syyte kuitenkin perustui todennäköisiin syihin hylättiin hänen vaatimuksensa valtionsyyttäjän ja kaupungin velvoittamisesta korvaamaan hänen oikeudenkäyntikulunsa. Kaupunginhallitus ilmoitti [7]) päättäneensä, ettei raastuvanoikeuden päätöksestä ollut valitettava.

Takaussitoumuksen vanhentumisen aiheuttama vahinko. Lukuberg n:o 6 nimisen Pukinmäen viljelysalueen vuokraajan [8]) maanviljelijä F. Ahon jäätyä vuokravelkaa kaupungille yhteensä 40,611: 75 markkaa otettiin haaste häntä sekä takaajia vastaan. Vuokraajalta itseltään ei saatavasta kuitenkaan mitään kertynyt ja mitä takaajiin tulee, havaittiin heille annettu haaste vanhentuneeksi, koska se ei ollut tapahtunut ulosottolain voimaantuloasetuksen 24 §:n mukaisesti 12 kuukauden kuluessa pääsitoumuksen eräänty-mispäivästä lukien. Kaupunginagronoomi A. J. Tamminen lienee maatalouskonttorin silloisena johtajana kassa- ja tililaitoksen johtosäännön 18 §:n sekä entisen maatalouskonttorin johtosäännön 3 ja 6 §:n säännösten perusteella pidettävä syypäänä sattuneeseen vahinkoon. Siihen katsoen kuitenkin, ettei kaupunginagronoomi ollut lakimies, ja kyseinen vahinko oli aiheutunut lainopillisen erikoiskysymyksen tuntemattomuudesta, kaupunginval-

---

[1]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 6. — [2]) Ks. v:n 1933 kert. s. 38. — [3]) Kvsto 14 p. maalisk. 16 §. — [4]) S:n 19 jouluk. 14 §. — [5]) S:n 31 p. lokak. 19 §. — [6]) Ks. v:n 1933 kert. s. 39. — [7]) Kvsto 19 p. jouluk. 8 §; ks. myös tämän kert. s. 207. — [8]) Ks. v:n 1923 kert. s. 178.

tuusto päätti[1]) ainoastaan lähettää asiassa kertyneet asiakirjat kiinteistölautakunnalle virkasäännön 12 §:n 1 kohdan tarkoittamaa kurinpitotoimenpidettä varten.

Viranhaltijain palkkain väliaikaisen vähennyksen poistamista koskeva Helsingin kaupungin virkamiesten yhdistyksen esitys ei antanut[2]) kaupunginvaltuustolle toimenpiteen aihetta.

Irtisanomattomain viranhaltijain palkkain väliaikainen vähentäminen. Joulukuun 30 p:nä 1933 oli annettu uusi laki, jonka mukaan kaupungin varoista palkkaa tai palkkiota nauttivan viran- tai toimenhaltijan, joka lain tai asetuksen nojalla ei ollut virastaan tai toimestaan irtisanottavissa, v:n 1934 palkkauksesta saatiin vähentää kaupunginvaltuuston päättämä määrä, ei kuitenkaan muissa tapauksissa eikä enempää kuin valtion viran- ja toimenhaltijain palkkausten vähentämisestä v. 1934 vastaavasti oli säädetty. Tämän jälkeen valtuusto, hyväksyen kaupunginhallituksen toimenpiteen vähentää irtisanomattomien viranhaltijain kokonaispalkasta 4 % ja 8 % kertomusvuoden alusta lukien siksi kuin valtuusto oli asiasta tehnyt päätöksen, päätti[3]) täydentäen ja muuttaen päätöstään[4]) viranhaltijain palkkain väliaikaisesta vähentämisestä v. 1933, että kaupungin viranhaltijain voimassa oleva palkkasääntö määrätään v:n 1934 aikana olemaan voimassa kaupungilta palkkaa nauttivien irtisanomattomien viranhaltijain suhteen siten, että näiden viranhaltijain nauttimain palkkain, ikäkorotukset mukaanluettuina, sekä palkkioiden kokonaismääristä vähennetään huoltovelvollisilta 4 % ja huoltovelvollisuutta vailla olevilta 8 %, jolloin huoltovelvollisuuskysymyksiä ratkaistaessa sovelletaan kyseisessä päätöksessä hyväksyttyjä periaatteita, mikäli ne eivät muodostu asianomaisille viranhaltijoille epäedullisemmiksi kuin lain määräysten soveltaminen.

Makkaratehtaiden valvojain virka-aseman määritteleminen. Hautausavun myöntämisen[5]) yhteydessä eräälle makkaratehtaiden valvojalle, joutui käsiteltäväksi kysymys siitä, olivatko kyseiset valvojat, joille suoritettavasta palkasta kaupunki sai makkaratehtailta korvauksen, virka-asemansa puolesta kunnallisia viranhaltijoita. Tällöin kaupunginvaltuusto päätti[6]) kehoittaa terveydenhoitolautakuntaa sen vahvistaessa makkarain ja muiden lihatuotteiden valmistuksen valvonnasta huhtikuun 29 p:nä 1932 annetun lain mukaisesti makkaratehtaiden valvojain palkkioita ja myöntäessä virkaloman aikaisia ja viransijaispalkkioita, noudattamaan virkasäännön määräyksiä sekä vaatimaan asianomaisilta laitoksilta korvaukset tällä tavoin vahvistetuista palkkioista. Valvojille oli suoritettava eläkettä ja heidän kuolinpesilleen hautausapua kaupungin virka- ja eläkesääntöjen mukaisesti. Lisäksi päätettiin, että talousarvioon oli menopuolelle merkittävä terveydenhoitolautakunnan vahvistamat valvojain palkkiot sekä tulopuolelle kaupungin makkaratehtailta kantama korvaus.

Kulkutautisairaalan ja Nikkilän sairaalan sairaanhoitohenkilökunnan luontoisetukorvaukset. Sen jälkeen kun olosuhteiden muuttumisen takia ei enää tuntunut tarkoituksenmukaiselta pitää kulkutautisairaalan ja Nikkilän sairaalan hoitohenkilökuntaa luontoisetukorvausten suhteen siinä erikoisasemassa, että niistä oli vähennettävä 20 %, vaan olisi luonnollisempaa saattaa uudet luontoisetukorvausten perusteet voimaan myös niiden suhteen,

---

[1]) Kvsto 21 p. marrask. 13 §. — [2]) S:n 14 p. maalisk. 15 §. — [3]) S:n 24 p. tammik. 14 §. — [4]) Ks. v:n 1933 kert. s. 40. — [5]) S:n s. 189. — [6]) Kvsto 11 p. lokak. 9 §.

kaupunginvaltuusto päätti[1]) purkaa kaupungin sääntöpalkkaisten viranhaltijain palkkausohjesäännön vahvistamisen yhteydessä tekemänsä päätöksen, jonka mukaan kyseisten sairaalain sairaanhoitohenkilökunnan luontoisetujen arvosta vähennetään 20 %.

Kansakoulujen tarkastajain vakanssisäästöjen suorittaminen siviilivirkakunnan leski- ja orpokassaan. Valtioneuvoston hyväksyttyä suomenkielisten kansakoulujen ensimmäisen tarkastajan ja ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajan virkain liittämistä siviilivirkakunnan leski- ja orpokassaan koskevan anomuksen[2]) kaupunginvaltuusto myönsi[3]) sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 33,300 markkaa palkansäästöjen suorittamiseksi.

Kansliasihteerinvirkain uudelleenjärjestely. Koska kaupunginkanslian viiden kansliasihteerin tehtävien monilukuisuus oli johtanut siihen, että toinen 14 palkkaluokkaan kuuluva sihteeri pääasiallisesti ja toinenkin osittain olivat joutuneet suorittamaan samoja töitä kuin 17 palkkaluokkaan kuuluvat kolme sihteeriä, siis etupäässä valmistelemaan asioita, joten oli täytynyt käyttää tilapäistä työvoimaa heille kuuluvaa jaoston pöytäkirjain pitoa varten, päätettiin[4]) näiden virkatehtäväin järjestämiseksi siten, että toiselle sihteerille jäisi yksinomaan asiain valmistelu, toiselle pöytäkirjain pito kokonaisuudessaan, että samalla kun toinen alempaan palkkaluokkaan kuuluva kansliasihteerinvirka marraskuun 1 p:stä lukien oli luettava kuulumaan 16 palkkaluokkaan oli toinen luettava 12:nteen. Edellisen viran haltijan palkkaukseen kertomusvuonna kaupunginvaltuusto osoitti uusien virkain palkkoja ja palkankorotuksia varten varatuista käyttövaroistaan 2,000 markkaa.

Satamalautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot. Satamalautakunnan saatua v:n 1932 alusta voimaan tulleen uuden johtosääntönsä[5]) nojalla joukon lisätehtäviä kaupunginvaltuusto päätti[6]) korottaa lautakunnan puheenjohtajan vuosipalkkion 12,000 markkaan sekä sen jäsenten kokouspalkkion 100 markkaan v:n 1935 alusta lukien.

Kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajat. Ottaen huomioon kaupungin laitosten huomattavan kasvun sekä lukumäärältään että suuruudeltaan sen jälkeen kun kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajain johtosääntö v. 1918 vahvistettiin, kaupunginvaltuusto hyväksyi[7]) inventtaajain anomuksen heidän vuosipalkkionsa korottamisesta v:n 1935 alusta lukien 1,500 markkaan ja heidän puheenjohtajansa palkkion korottamisesta 2,000 markkaan sekä heidän lukumääränsä lisäämisestä 12:ksi.

Palotoimikunnan sihteerin palkan korottaminen. Kaupunginvaltuusto päätti[8]), että palotoimikunnan sihteerin bruttopalkka korotettaisiin 500 markkaan kuukaudessa huhtikuun 1 p:stä lukien sekä osoitti tarkoitusta varten kertomusvuodeksi 2,025 markkaa uusien virkain palkkoja sekä palkankorotuksia varten varatuista käyttövaroistaan.

Lihantarkastamon viran uudelleenjärjestäminen. Lihantarkastamon kassanhoitajanvirka päätettiin[9]) sen jouduttua haltijansa kuoltua avoimeksi v:n 1935 alusta lukien siirtää 6 palkkaluokasta 4:nteen.

Köyhäinhoitolautakunnan kanslian viran uudelleenjärjestely. Köyhäinhoitolautakunnan kanslian rekisteritoimiston hoitajan viran velvollisuuk-

---

[1]) Kvsto 28 p. helmik. 6 §. — [2]) Ks. v:n 1933 kert. s. 85. — [3]) Kvsto 23 p. toukok. 19 §. — [4]) S:n 19 p. syysk. 10 §. — [5]) Ks. v:n 1931 Kunnall. asetuskok. s. 89. — [6]) Kvsto 12 p. jouluk. 1 §. — [7]) S:n 19 p. syysk. 11 §. — [8]) S:n 23 p. toukok. 27 §. — [9]) S:n 21 p. marrask. 24 §.

sien ja edesvastuun aikojen kuluessa lisäännyttyä siinä määrin, ettei sen palkkaus enää tuntunut oikeudenmukaiselta, kaupunginvaltuusto päätti[1]) korottaa kyseisen viran v:n 1935 alusta lukien 5 palkkaluokasta 6:nteen.

Henkilökohtaisen palkankorotuksen myöntäminen. Kaupunginvaltuusto päätti[2]) myöntää työlaitoksen puuseppäosaston työnjohtajalle K. Hiltuselle, jonka työmäärä ja edesvastuu työssään olivat suuresti lisääntyneet, henkilökohtaista palkankorotusta 200 markkaa kuukaudelta kertomusvuoden alusta lukien sekä myöntää tätä varten käyttövaroistaan uusien virkojen palkkoja ja palkankorotuksia varten 2,400 markkaa.

Suomenkielisten kansakoulujen eräiden opettajain tuntipalkkioiden korottaminen. Kaupunginvaltuusto päätti[3]), että kansakouluissa annettavan uskonnonhistorian ja siveysopin tuntiopetuspalkkio, joka ennen oli ollut sama kuin tavallisten kansakoulutuntien, siis 22 markkaa tunnilta, vaikka kyseinen opetus annettiin ylimääräisinä tunteina iltaisin ja varsinaisen oppikirjan puutteessa, oli oleva sama kuin jatkokoulun tietopuolisten aineiden ja veiston eli 28 markkaa tunnilta.

Kaupunginkirjaston kirjavaraston inventtaustarkastajain palkkio vahvistettiin [4]) 100 markaksi tarkastustoimitukselta.

Evättyjä palkankorotusanomuksia. Kaupunginvaltuusto epäsi[5]) yleisten töiden lautakunnan ehdotukset rakennustoimiston satama- ja katurakennusosastojen toimistoinsinöörinvirkain siirtämisestä 14 palkkaluokasta 15:nteen ja viimeksi mainitun osaston kolmen apulaisinsinöörinviran siirtämisestä 13 palkkaluokasta 14:nteen.

Kiinteistötoimiston tonttiosaston johtajan viran siirtämistä ylempään palkkaluokkaan koskevan kiinteistölautakunnan ehdotuksen kaupunginvaltuusto epäsi[6]).

Kaupunginvaltuusto epäsi palkankorotusanomukset, jotka olivat tehneet kaupunginlakimies E. Cavonius [7]), kaupunginhallituksen asiamiesosaston asiamies V. Merivirta [8]), kunnalliskodin sikalan lämmittäjä A. Leskinen [9]) ja rakennustarkastuskonttorin apulaisrakennusinsinööri M. Malmberg [10]).

Eräiden viransijaisuuspalkkioiden suorittaminen. Syyskuun 27 p:nä 1933 antamallaan päätöksellä korkein hallinto-oikeus oli vähentänyt Helsingin kaupungin varatuomareille C. Oker-Blomille ja Å. Pircklénille, hovioikeudenauskultantti A. Wennerqvistille ja ylioppilas E. Jokiselle maksettavat sijaispalkkiot[11]) vastaavasti 5,000 markkaan, 300 markkaan, 2,000 markkaan ja 1,800 markkaan oikeuttaen kaupungin kahdessa ensinmainitussa tapauksessa vaatimaan oikeusneuvosmies E. Gottlebeniltä takaisin sen osan hänelle maksettua peruspalkkaa, jonka kaupungin mahdollisesti voitiin katsoa olleen oikeutettu pidättämään sijaisten palkkaamiseksi.

Koska ratkaisu edellä mainituissa valitusasioissa samoin kuin korkeimman hallinto-oikeuden samanaikaisesti käsittelemissä, vanhempain oikeusneuvosmiesten B. C. Carlsonin ja E. von Bonsdorffin sairaslomasijaisten palkkioiden maksamista koskevissa riita-asioissa osoitti kyseisten myöskin valtion tehtävissä toimivain viranhaltijain virkavapauden aikaisten palkkaetujen nostamisen suhteen olevan edullisemmassa asemassa kuin muiden sekä valtion

---

[1]) Kvsto 21 p. marrask. 25 §. — [2]) S:n 7 p. helmik. 15 §. — [3]) S:n 11 p. lokak. 24 §; vrt. myös v:n 1928 kert. s. 64. — [4]) Kvsto 2 p. toukok. 15 §. — [5]) S:n 31 p. lokak. 13 §. — [6]) S:n 29 p. elok. 13 §. — [7]) S:n 29 p. elok. 11 §. — [8]) S:n 29 p. elok. 12 §. — [9]) S:n 11 p. huhtik. 12 §. — [10]) S:n 11 p. lokak. 17 §. — [11]) Ks. v:n 1932 kert. s. 57.

että kunnan virkamiesten, kaupunginvaltuusto päätti[1]) heidän poikkeusasemansa poistamiseksi ehdottaa, että oikeusministeriön vahvistamaan eräiden Helsingin kaupungin maistraatin, raastuvanoikeuden ja ulosottolaitoksen viranhaltijain palkkasääntöön sekä sisäasiainministeriön vahvistamaan edellä mainittujen viranhaltijain kanssa samassa asemassa olevien Helsingin kaupungin ensimmäisen ja toisen kaupunginlääkärin palkkasääntöön tehtäisiin sellainen lisäys, että, milloin viranhaltijalle sairauden tai muun pakottavan syyn tähden on myönnetty virkavapautta, pidätetään virkavapauden ajalta kolmannes hänen peruspalkastaan sekä virkaan kuuluvat toimituspalkkiot ja toimituskirjain lunastukset sijaisen palkkaamiseen, taikka, jos oikeusministeriö katsoi, ettei palkkasääntöön tehtävällä lisäyksellä voitaisi antaa määräystä, joka olisi virkain nykyisiä haltijoita sitova, ministeriö ryhtyisi asian vaatimiin muihin lainsäädäntötoimenpiteisiin.

Oikeus palkan nauttimiseen sairauden takia myönnetyn virkavapauden ajalta. Kivelän sairaalan alihoitajattarelle S. Lönngrenille, joka jo oli nauttinut kaikki viranhaltijalle virkasäännön mukaan sairasloman aikana kuuluvat palkkaedut, myönnettiin[2]) oikeus nostaa puolet pohjapalkastaan hänelle tammikuun 10 p:n ja heinäkuun 10 p:n väliseksi ajaksi myönnetyn jatketun sairasloman ajalta.

Nautittuaan edellisten 12 kuukauden aikana palkallista sairaslomaa virkasäännön myöntämässä laajuudessa puhtaanapitolautakunnan toimistoapulaisen A. Ståhlbergin oli maaliskuun 1 p:nä ryhdyttävä virkaansa hoitamaan, mutta loukkaantui hän tällöin tapaturmaisesti vaikeasti, jolloin hänelle virkasäännön 29 §:n nojalla myönnettiin[3]) oikeus maaliskuun 1 p:n ja toukokuun 1 p:n välisen jatketun sairaslomansa aikana saaada $^2/_3$ pohjapalkastaan ikäkorotuksineen.

Oikeus lukea hyväkseen virkavuosia. Suomenkielisten kansakoulujen laulunopettaja J. Leino, joka oli v. 1889—1900 palvellut soittajana Filharmonisen seuran orkesterissa ryhtyen v. 1912 kyseistä laulunopettajanvirkaa hoitamaan, oikeutettiin[4]) eläkkeen saamiseksi lukemaan hyväkseen mainittu 11 vuoden aika.

Kaupunginorkesterin alttoviulunsoittaja K. Heikel oikeutettiin[5]), hänen korkean ikänsä johdosta erotessaan virastaan, eläkkeen saamiseksi lukemaan hyväkseen se kuuden vuoden aika, jonka hän oli palvellut kaupungin avustamassa Filharmonisen seuran orkesterissa, ennenkuin syyskuun 1 p:nä 1919 siirtyi kaupunginorkesteriin.

Toisen kaupunginvoudin konttori oikeutettiin[6]) ylittämään painatus- ja sidontamäärärahaansa 12,252: 50 markkaa.

Lisämäärärahan myöntäminen raatihuoneen arkistolle. Raatihuoneen arkiston riittämättömäksi osoittautuneeseen painatus- ja sidontamäärärahaan myönnettiin[7]) sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista 7,000 markan suuruinen lisämääräraha.

Määrärahan myöntäminen kaluston ostoon. Kaupungin järjestettäviin juhla- y.m. tilaisuuksiin sekä kaupunginvaltuuston istuntosaliin ja sivuhuoneisiin tarvittavien tuolien y.m. kalustoesineiden hankkimiseen valtuusto osoitti[8]) pääluokkaan Sekalaiset menot sisältyvistä käyttövaroistaan 38,440 markan määrärahan.

---

[1]) Kvsto 24 p. tammik. 7 §. — [2]) S:n 11 p. huhtik. 23 §. — [3]) S:n 11 p. huhtik. 19 §. — [4]) S:n 5 p. jouluk. 25 §. — [5]) S:n 20 p. kesäk. 14 §. — [6]) S:n 19 p. jouluk. 11 §. — [7]) S:n 13 p. kesäk. 8 §. — [8]) S:n 14 p. maalisk. 13 §.

Oikeudenkäyntikulut. Kaupunginhallituksen asiamiesosaston riittämättömään oikeudenkäyntikulumäärärahaan kaupunginvaltuusto myönsi[1]) 45,000 markan lisämäärärahan pääluokkaan Sekalaiset menot sisältyvistä käyttövaroistaan.

Erinäisten kaupunginhallituksen käytettävinä olevien määrärahain ylittäminen. Kaupunginhallitukselle myönnettiin[2]) oikeus seuraavin määrin ylittää alla mainittuja v:n 1933 määrärahoja, jotka eivät olleet riittäneet: Pidätettyjen henkilöiden ylläpito, kaupunginhallituksen käytettäväksi nimistä poliisilaitoksen määrärahaa 928: 50 markkaa, pääluokkaan Eläkkeet ja apurahat sisältyvää määrärahaa Hautausapu 21,552 markkaa, sekalaisten menojen pääluokan määrärahoja Puhelinmaksut ja uudet puhelimet 67,578: 15 markkaa, Sijaispalkkiot virkavapaustapauksissa 37,198: 10 markkaa sekä Yleiset vesipostit; vedenkulutus, hoito ja kunnossapito 13,432: 85 markkaa.

Satamahallinnon määrärahat. Kaupunginvaltuusto suostui satamahallintotoimiston satamaliikenneosaston riittämättömän v:n 1933 nosturien tilapäisen työvoiman määrärahan ylittämiseen enintään 15,000 markalla[3]) sekä toimiston satamakannantaosaston v:n 1933 määrärahain Korvaus Helsingin makasiiniosakeyhtiölle satamakannannasta sekä Poistot ja peruutukset ylittämiseen vastaavasti 11,889: 35 markalla ja 1,630: 80 markalla[4]).

Viimeksi mainitun osaston v:n 1934 määrärahan Korvaus Helsingin makasiiniosakeyhtiölle satamakannannasta ylittämiseen satamatulojen lisääntymisen johdosta 140,000 markalla valtuusto niinikään päätti[5]) suostua.

Satamalautakunta oikeutettiin[6]) ylittämään sen ja satamahallintotoimiston tarverahoja 2,000 markkaa sekä satamakannantaosaston poisto- ja peruutusmäärärahaa 3,762: 10 markkaa.

Tilastotoimiston tilapäinen työvoima. Köyhäinhoito- y.m. tilaston laatimista varten tarvittavan tilapäisen työvoiman palkkaamiseksi tilastotoimistoon kaupunginvaltuusto myönsi[7]) sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 4,000 markan lisämäärärahan toimiston tilapäisen työvoiman tilille; lisäksi toimisto oikeutettiin[8]) ylittämään samaa määrärahaa 12,000 markkaa vuokratiedustelun y.m. ylimääräisten töiden suorittamisen johdosta.

Työnvälitystoimiston työttömyyskortiston uusiminen. Kaupunginvaltuusto myönsi[9]) sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 60,000 markkaa työnvälitystoimiston työttömyyskortiston uusimista varten sen moninkertaisesti lisäännyttyä.

Rakennustarkastuskonttorin määrärahat. Kaupunginvaltuusto epäsi[10]) rakennustarkastuskonttorin anomuksen määrärahan myöntämisestä tilapäisen työvoiman palkkaamista varten konttoriin.

Vilkastuneen rakennustoiminnan aiheuttamien lisämenojen, lomakevaraston täydentämisestä ja autokuluista johtuvien, suorittamiseksi rakennustarkastuskonttori oikeutettiin[11]) ylittämään painatus- ja sidontamäärärahaansa 2,000 markkaa sekä tarverahojaan 2,500 markkaa.

Oikeusaputoimiston määrärahan ylittäminen. Oikeusaputoimiston johtokunta oikeutettiin[12]) ylittämään toimiston v:n 1933 tarverahoja 278: 60 markkaa.

---

[1]) Kvsto 19 p. syysk. 9 §. — [2]) S:n 28 p. helmik. 22 §. — [3]) S:n 24 p. tammik. 21 §. — [4]) S:n 7 p. helmik. 9 §. — [5]) S:n 31 p. lokak. 14 §. — [6]) S:n 5 p. jouluk. 18 §. — [7]) S:n 29 p. elok. 17 §. — [8]) S:n 21 p. marrask. 31 §. — [9]) S:n 28 p. helmik. 21 §. — [10]) S:n 23 p. toukok. 15 §. — [11]) S:n 11 p. lokak. 16 §. — [12]) S:n 7 p. helmik. 10 §.

Palolaitoksen määrärahain ylittäminen. Palotoimikunta oikeutettiin [1]) erinäisten kanslia- y.m. tarvikkeiden oston johdosta ylittämään palolaitoksen tarverahoja 2,000 markkaa.

Oikeus määrärahan siirtämiseen. Teurastamolautakunta oikeutettiin [2]) sille v. 1933 peruskaluston hankintaa varten myönnetystä määrärahasta [3]) siirtämään enintään 125,000 markkaa v:een 1934, koska eräiden kalustoesineiden hankinta-aika oli niin pitkä, että ne vasta tällöin laskutettaisiin.

Poliisilaitoksen moottoriveneen hankintakustannusten suorittaminen. Sisäasiainministeriön tiedusteluun, oliko kaupunki suostuvainen suorittamaan valtiolle 1/3 poliisilaitoksen edellisenä kesänä tuhoutuneen aluksen tilalle järjestyksen ylläpitämistä ja muuta poliisitoimintaa varten kaupungin ulkopuolella olevilla saarilla tarvittavan moottoriveneen hankintakustannuksista, kaupunginvaltuusto päätti [4]) annettavassa lausunnossaan ilmoittaa, ettei katsottu kaupungin voivan osallistua kyseisen aluksen hankkimiseen, syystä että se ei ollut kaupungille mitenkään välttämätöntä, koska kansanpuistojen järjestyksestä huolehti pääasiallisesti niihin vakinaisesti palkattu henkilökunta, eikä viime aikoina niissä ollut sattunutkaan mitään erikoisia järjestyshäiriöitä, ja sen johdosta, että kesäkuun 27 p:nä 1931 kaupunkien osanotosta poliisilaitosten menoihin annetun lain mukaan kyseisen aluksen kustannukset eivät kuuluneet niihin, joihin kaupungin oli otettava osaa.

Teurastamon määrärahat. Kaupunginvaltuusto oikeutti [5]) teurastamolautakunnan enintään 15,000 markalla ja 55,000 markalla ylittämään riittämättömiä määrärahojaan Painatus- ja sidonta sekä Yleisten laitteiden kunnossapito.

Lisäksi valtuusto päätti [5]) suostua teurastamon kaluston hankintamäärärahan säästön siirtämiseen käytettäväksi v. 1935, jolloin peruskaluston hankinta saataisiin lopullisesti suoritetuksi.

Terveydenhoitomäärärahat. Terveydenhoitolautakunta oikeutettiin [6]) ylittämään v:n 1933 lääkärien, eläinlääkärien ja sairaanhoitohenkilökunnan tilapäisen työvoiman määrärahaa, tämän osoittauduttua vallitsevan pulaajan ja työttömyyden vuoksi välttämättömäksi, enintään 10,000 markkaa.

Kaupunginvaltuusto päätti [6]) sallia v:n 1933 talousarvion Terveydenhoito nimisen pääluokan lukuun Terveysolojen valvonta sisältyvän tilapäisen työvoiman määrärahan ylittämisen 712 markkaa.

Terveydenhoitolautakunta oikeutettiin [7]) ylittämään maidontarkastamon määrärahoja Tilapäistä työvoimaa 1,100 markkaa, Tarverahat 6,000 markkaa ja Vaatteiden pesu 1,000 markkaa, kutakin enintään edellä mainituin määrin.

Terveystoimiston tarverahoja terveydenhoitolautakunnan sallittiin [8]) ylittää enintään 1,000 markkaa.

Tuberkuloosihuoltotoimiston loppuunkäytettyyn määrärahaan Parantolahoitoa keuhkotautisille valtuusto myönsi [9]) terveydenhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 50,000 markan suuruisen lisäyksen sekä päätti lisäksi sallia kyseisen määrärahan ylittämisen enintään 125,000 markkaa.

Kouluhammasklinikan riittämättömiä määrärahoja Lämpö sekä Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet terveydenhoitolautakunta oikeutettiin ylittämään vastaavasti enintään 1,000 markkaa [10]) ja enintään 12,000 markkaa [7]).

---

[1]) Kvsto 11 p. lokak. 18 §. — [2]) S:n 24 p. tammik. 17 §. — [3]) Ks. v:n 1933 kert. s. 42. — [4]) Kvsto 11 p. huhtik. 3 §. — [5]) S:n 19 p. jouluk. 13 §. — [6]) S:n 24 p. tammik. 24 §. — [7]) S:n 5 p. jouluk. 19 §. — [8]) S:n 21 p. marrask. 21 §. — [9]) S:n 11 p. lokak. 21 §. — [10]) S:n 31 p. lokak. 15 §.

Henkisesti sairaiden huoltotoimistoa varten talousarvioon merkittyä määrärahaa päätettiin [1]) sallia ylittää enintään 3,600 markkaa.

Valtuusto päätti[1]) sallia terveydenhoitolautakunnan ylittää desinfioimismajalan valaistusmäärärahaa enintään 500 markkaa sekä ruokintamäärärahaa enintään 1,000 markkaa.

Sairaalain määrärahat. Kaupunginvaltuusto oikeutti[2]) sairaalahallituksen ylittämään Marian sairaalan määrärahoja Sairaslomasijaiset 15,000 markkaa, Valaistus 12,000 markkaa, Painatus ja sidonta 4,000 markkaa, Tarverahat 1,500 markkaa, Ruokinta 80,000 markkaa ja Käyttövoimaa 8,000 markkaa, kutakin enintään edellä mainitun verran.

Kulkutautisairaalan kohdakkoin valmistuvan makuuhallin irtaimiston hankkimista varten kaupunginvaltuusto myönsi[3]) Sairaanhoito nimiseen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 50,000 markkaa.

Jotta uhkaavalta näyttävän lapsihalvausepidemian uhreille heti taudin alkuasteella voitaisiin järjestää suoraan selkäydintulehdukseen vaikuttavaa röntgenhoitoa, asiantuntijat olivat ehdottaneet tuberkuloosisairaalan verraten vähän käytettävän röntgenhoitokoneen väliaikaista siirtämistä kulkutautisairaalaan. Kaupunginhallituksen tämän johdosta kiireellisesti toimitettavaksi määräämä siirto tuli maksamaan 12,000 markkaa, minkä määrän valtuusto myönsi [4]) edellä mainituista käyttövaroistaan.

Kivelän sairaalan uuden sairaspaviljongin kohdakkoin avattavan osaston kalustamista varten myönnettiin [5]) niinikään edellä mainituista varoista 139,850 markkaa. Myöhemmin valtuusto päätti [6]) oikeuttaa sairaalahallituksen käyttämään jo kertomusvuonna v:n 1935 talousarvioon merkittävästä mainitun sairaalan kalustomäärärahasta enintään 200,000 markkaa, jotta sen uuden sairaspaviljongin kaksi vielä sisustamatonta sairasosastoa [7]) voitaisiin ottaa käytäntöön heti v:n 1935 alusta.

Sairaalahallitus oikeutettiin[2]) ylittämään Kivelän sairaalan määrärahoja Tilapäistä työvoimaa 24,200 markkaa, Kesälomasijaiset 36,140: 65 markkaa, Sairaslomasijaiset 20,000 markkaa, Vedenkulutus 35,000 markkaa, Painatus ja sidonta 3,000 markkaa ja Käyttövoimaa 20,000 markkaa, jolloin ylitykset eivät saisi nousta edellä mainittuja suuremmiksi.

Nikkilän sairaalan hoitajattarien asuntorakennuksen sisustamista varten valtuusto myönsi [8]) sairaanhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 175,000 markkaa ja sairaalan uusien hoitopaikkain kalustamiseen 275,000 markkaa, mitkä erät myönnettiin siirtomäärärahoina.

Saman sairaalan lämpömäärärahaa [9]) sairaalahallitus oikeutettiin ylittämään 210,000 markkaa, mikä oli tarpeen osittain hiilten hinnan nousun, osittain henkilökunnan uuden asuntorakennuksen lämmittämisen takia, sekä seuraavia sairaalan määrärahoja [2]) enintään alla mainituin määrin :Kesälomasijaiset 37,300 markkaa, Sairaslomasijaiset 44,500 markkaa, Kaluston hankinta 40,000 markkaa, Kaluston kunnossapito 20,000 markkaa, Tarverahat 4,000 markkaa, Yleisten laitteiden kunnossapito 30,000 markkaa ja Perhehoitomaksut 20,000 markkaa.

Sairaanhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto vielä myönsi[10]) 24,000 markkaa tuberkuloosisairaalan hissien saattamiseksi

[1]) Kvsto 5 p. jouluk. 19 §. — [2]) S:n 5 p. jouluk. 21 §. — [3]) S:n 23 p. toukok. 25 §. — [4]) S:n 31 p. lokak. 16 §. — [5]) S:n 28 p. helmik. 18 §. — [6]) S:n 21 p. marrask. 22 §. — [7]) Vrt. tämän kert. s. 85. — [8]) Kvsto 21 p. marrask. 23 §. — [9]) S:n 29 p. elok. 21 §. — [10]) S:n 11 p. lokak. 25 §.

hissintarkastusviranomaisen lausunnon mukaisesti uusien määräysten edellyttämään kuntoon sekä oikeutti[1]) terveydenhoitolautakunnan ylittämään tämän sairaalan määrärahaa Sairaslomasijaiset enintään 10,000 markkaa ja Desinfioimisaineet enintään 1,000 markkaa.

Lisämäärärahan myöntäminen sairaanhoitajatarkoululle. Kaupunginvaltuusto myönsi[2]) Sairaanhoito nimiseen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 9,600 markan suuruisen lisämäärärahan sairaanhoitajatarkoulun tilapäisen työvoiman määrärahaan.

Köyhäinhoitomäärärahat. Kaupunginvaltuusto oikeutti[3]) köyhäinhoitolautakunnan ylittämään v:n 1933 köyhäinhoitolautakunnan ja kanslian tilapäisen työvoiman määrärahaa 15,453: 65 markkaa sekä köyhäinhoidon pääluokan luvun Kustannukset elätteelleannosta, laitoshoidosta köyhäinhoidolle kuulumattomissa laitoksissa ja suoranaisista avustuksista määrärahaa Sairaanhoitokustannukset 1,351,866: 15 markkaa, mitkä määrärahat köyhäinhoitomenojen noustessa olivat käyneet riittämättömiksi, edellinen lähinnä uusien ylityökorvausperusteiden soveltamisesta aiheutuen.

Köyhäinhoidon pääluokkaan sisältyvistä valtuuston käyttöväroista[4]) myönnettiin[5]) 4,500,000 markan suuruinen lisämääräraha viimeksi mainittuun lukuun sisältyvään suoranaisten avustusten määrärahaan.

Kurssien järjestäminen köyhäinhoitovirkailijoille. Kaupunginvaltuusto myönsi[6]) köyhäinhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 3,000 markkaa köyhäinhoitoviraston virkailijakunnalle edellisenä talvena pidettyjen kurssien[7]) opetuksen täydentämiseksi kertomusvuoden marraskuun 15 p:n ja seuraavan vuoden toukokuun 15 p:n välisenä aikana järjestettävien kurssien toimeenpanemiseen.

Lastensuojelutarkoituksiin varatut määrärahat. Pääluokkaan Lastensuojelutoiminta sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi[8]) lastenhuoltolaitosten tilapäisen työvoiman määrärahaan hoitajatarharjoittelijan palkkaamiseksi vastaanottokodin tyttöosastolle 9,600 markan lisämäärärahan, mikä määrä oli jäänyt pois kertomusvuoden talousarviosta.

Lisäksi valtuusto päätti[9]) myöntää pääluokkaan Lastensuojelutoiminta sisältyvistä v:n 1933 käyttövaroistaan 42,800 markan suuruisen lisämäärärahan mainitun pääluokan Sijoitus yksityishoitoon, apumaksut y.m. nimisen luvun yksityishoidon ja jatko-opetuksen määrärahaan sekä oikeuttaa lastensuojelulautakunnan ylittämään saman luvun määrärahoja Yksityishoito ja jatko-opetus 51,498: 20 markkaa, Keuhkotautisten lasten hoito lastenkoti Droppenissa 21,629 markkaa, Tylsämielisten lasten erikoishoito ja opetus 38,491: 50 markkaa sekä Lasten hampaidenhoito 3,315: 45 markkaa. Myöhemmin lastensuojelulautakunta vielä oikeutettiin[10]) ylittämään v:n 1933 talousarvion vastaavan luvun matkakulumäärärahaa 8,076: 30 markkaa.

Kansakoulujen määrärahat. Koska v:n 1931 ja 1933 elokuun 1 p:nä vakinaisiksi opettajiksi tulleiden suomenkielisten kansakoulujen vuosisijaisopettajien palkka heidän viimeisen sijaisvuotensa yhdeltä kuukaudelta oli jäänyt maksamatta syystä, että vuosisijaisten palkka maksetaan jälkeenpäin seuraavana kuukautena, mutta vakinaisten opettajain palkka kulloinkin kuluvalta kuukaudelta, ja he viimeiseltä sijaiskuukaudeltaan olivat nostaneet

[1]) Kvsto 5 p. jouluk. 21 §. — [2]) S:n 2 p. toukok. 13 §. — [3]) S:n 7 p. helmik. 12 §. — [4]) Vrt. v:n 1933 kert. s. 67. — [5]) Kvsto 5 p. jouluk. 22 §. — [6]) S:n 21 p. marrask. 26 §. — [7]) Ks. v:n 1933 kert. s. 197. — [8]) Kvsto 28 p. helmik. 24 §. — [9]) S:n 7 p. helmik. 11 §. — [10]) S:n 28 p. helmik. 25 §.

vain toisen palkan, suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oikeutettiin [1]) tämän erehdyksen korjaamiseksi ylittämään mainittujen koulujen v:n 1933 määrärahaa Sääntöpalkkaiset virat 66,992 markkaa.

Samoin johtokunta oikeutettiin, mainittujen koulujen oppilasmäärän entistä enemmän lisäännyttyä, ylittämään niiden v:n 1933 tilapäistä työvoimaa varten varattua määrärahaa 19,744 markkaa[1]) ja suoranaisten avustusten v:n 1934 · määrärahaa 85,933 markkaa[2]).

Kallion uuden kansakoulutalon työntekijäin lakon takia valmistuessa vasta lokakuun 1 p:nä osoitettiin [3]) sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä valtuuston käyttövaroista 10,000 markkaa sinne sijoitettavien kansakoululuokkien väliaikaisen opetuksen järjestämiseksi osittain asettamalla lukuvuoroja käytettävissä oleviin koulutaloihin, osittain ulkoilmaopetuksen, museoissa ja kokoelmissa käyntien sekä retkeilyjen muodossa.

Edellä mainitun kansakoulutalon kalustamisen jatkamista varten valtuusto päätti [4]) merkitä v:n 1935 talousarvioon 50,000 markan määrärahan. Koulun lopulliseen kalustamiseen tarvittavan määrärahan myöntäminen otettaisiin harkittavaksi saman talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Valtuusto myönsi [5]) Opetus- ja sivistyslaitokset nimiseen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan ruotsinkielisille kansakouluille 7,290 markkaa ja pääluokkaan Sekalaiset menot merkityistä käyttövaroistaan suomenkielisille kansakouluille 90,615 markkaa kansakoulujen kustannuslain helmikuun 6 p:nä 1932 muutetun täytäntöönpanoasetuksen mukaisesti sellaisille opettajille, jotka koevuoden jälkeen oli nimitetty vakinaisiksi, heidän palvelemaansa koevuotta edeltävältä elokuulta maksettavien palkkain suorittamiseksi.

Koska oli havaittu, ettei iltakoulussa annettu teoreettinen opetus ole jaksanut pitää päivätyöstään väsyneiden oppilaiden mielenkiintoa riittävästi vireillä, oli suunniteltu yhden poikain iltaluokan järjestämistä seuraavan lukuvuoden alusta kokeeksi siten, että käytännöllinen työ, nimittäin veisto, muodostettaisiin keskeiseksi opetusaineeksi, johon liittyisi opetusta piirustuksessa, laskennossa ja kirjoituksessa. Uudistettavaksi suunnitellun ruotsinkielisten kansakoulujen iltaluokan kahtiajakamisesta oppilaslukunsa suuruuden vuoksi aiheutuvasta järjestelystä johtuviin kustannuksiin valtuusto myönsi [6]) pääluokkaan Opetus- ja sivistyslaitokset sisältyvistä käyttövaroistaan ruotsinkielisille kansakouluille 3,840 markan suuruisen määrärahan.

Valtuusto päätti [7]) lisäksi suostua siihen, että ruotsinkielisten kansakoulujen puhtaanapitomäärärahaa ylitettiin enintään 2,000 markkaa ja vaatteiden pesumäärärahaa enintään 1,000 markkaa sekä myöntää [8]) erinäisten ruotsinkielisten kansakoulujen sisustuksen puutteellisuuksien korjaamiseksi pääluokkaan Opetus- ja sivistyslaitokset sisältyvistä käyttövaroistaan 5,500 markan lisäyksen mainittujen koulujen määrärahaan Kaluston hankinta.

Yleisen ammattilaiskoulun määrärahaa Tilapäistä työvoimaa kaupunginvaltuusto päätti [9]) sallia ylittää 5,285 markkaa.

Valmistavalle tyttöjen ammattikoululle myönnetyt määrärahat. Kaupunginvaltuusto oikeutti ammattiopetuslaitosten johtokunnan ylittämään valmistavan tyttöjen ammattikoulun v:n 1933 määrärahoja Lämpö 1,642: 45 markkaa [10]) sekä Siivoaminen 3,393 markkaa ja Ruokinta 4,268: 90 markkaa [11]).

---

[1]) Kvsto 24 p. tammik. 22 §. — [2]) S:n 21 p. marrask. 27 §. — [3]) S:n 29 p. elok. 24 §. — [4]) S:n 31 p. lokak. 20 §. — [5]) S:n 13 p. kesäk. 18 §. — [6]) S:n 13 p. kesäk. 17 §. — [7]) S:n 19 p.jouluk. 16 §. — [8]) S.:n 19 p. syysk. 14 §.— [9]) S:n 19 p. jouluk. 17 §. — [10]) S:n 28 p. helmik. 23 §. — [11]) S:n 7 p. helmik. 13 §.

Pääluokkaan Opetus- ja sivistyslaitokset sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi[1]) 4,000 markan lisämäärärahan koulun tarverahoihin.

Määrärahaa Vaatteiden pesu valtuusto päätti[2]) koulun mankelin korjaamisen johdosta sallia ylittää 2,234 markkaa.

Kotitalouslautakunta oikeutettiin ylittämään v:n 1933 loppuunkäytettyä siivoamismäärärahaansa 1,765 markkaa[3]) sekä saman vuoden määrärahaansa Tarveaineet havainto- ja käsityönopetusta varten 675 markkaa[4]).

Opetus- ja sivistyslaitokset nimiseen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi[5]) 2,000 markan suuruisen lisämäärärahan kotitalouslautakunnan v:n 1934 riittämättömään siivoamismäärärahaan.

Lastentarhain määrärahat. Kaupunginvaltuusto päätti[6]) sallia lastentarhain ynnä niihin liittyvien laitosten määrärahan Sairaslomasijaiset ylittämisen enintään 15,000 markkaa.

Liian pieneksi osoittautuneeseen lastentarhain ja niihin liittyvien laitosten ruokintamäärärahaan kaupunginvaltuusto myönsi[7]) 10,000 markan suuruisen lisäyksen Opetus- ja sivistyslaitokset nimiseen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Musiikkilautakunta oikeutettiin[8]) ylittämään v:n 1933 tarverahojaan 1,054: 70 markkaa.

Samoin lautakunta oikeutettiin[3]) ylittämään kaupunginorkesterin v:n 1933 Muut kulut nimistä määrärahaa enintään 8,000 markkaa uusien nuottien hankkimisen johdosta.

Vesijohtolaitoksen määrärahat. Kaupunginvaltuusto päätti[9]), että vesijohtolaitoksen uutta varapääjohtoa varten v:n 1933 talousarvioon merkitty 140,000 markan määräraha saatiin siirtää kertomusvuoden tileihin, koska kyseistä työtä ei vielä ollut voitu suorittaa.

Samoin valtuusto päätti[10]), että vesijohtolaitoksen kertomusvuoden määrärahasta Satamaposteja Laivarantaan ja Saukonlaituriin sai siirtää v:een 1935 18,000 markkaa, koska työtä ei ollut kertomusvuonna voitu suorittaa loppuun.

Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin[11]) ylittämään vesijohtolaitoksen v:n 1933 määrärahoja Johtoverkon, palopostien, venttiilien ja säiliön korjaus ja kunnossapito sekä Mittaukset ja sekalaista, edellistä 40,000 markkaa ja jälkimmäistä 3,000 markkaa.

Samoin hallitus oikeutettiin[12]) ylittämään vesijohtolaitoksen v:n 1934 määrärahoja Vedennostokulut 50,000 markkaa, Kemiallisen puhdistuksen kustannukset 150,000 markkaa, Vanhankaupungin laitosten korjaus ja kunnossapito 25,000 markkaa, Yövartija ja sekalaista 5,000 markkaa ja Vesimittarien vaihto ja korjaus 20,000 markkaa sekä 500 kVA:n muuntajan hankkimiseen Vanhaankaupunkiin varattua määrärahaa 30,000 markkaa.

Lisäksi valtuusto päätti[13]) merkitä v:n 1935 talousarvioon 130,000 markkaa Etel. Makasiini- ja Bernhardinkadun välisen Unioninkadun osan vesijohdon uusimista varten oikeuttaen vesijohtolaitoksen käyttämään tätä määrärahaa jo kertomusvuonna.

---

[1]) Kvsto 19 p. syysk. 15 §. — [2]) S:n 19 p. jouluk. 17 §. — [3]) S:n 24 p. tammik. 24 §. — [4]) S:n 28 p. helmik. 26 §. — [5]) S:n 11 p. lokak. 29 §. — [6]) S:n 21 p. marrask. 30 §. — [7]) S:n 5 p. jouluk. 23 §. — [8]) S:n 28 p. helmik. 27 §. — [9]) S:n 24 p. tammik. 20 §. — [10]) S:n 5 p. jouluk. 16 §. — [11]) S:n 24 p. tammik. 19 §. — [12]) S:n 5 p. jouluk. 17 §. — [13]) S:n 11 p. lokak. 15 §.

Kaasulaitoksen kassa- ja tiliviraston riittämätöntä tilapäisen työvoiman määrärahaa kaupunginvaltuusto päätti [1]) sallia ylitettävän 18,000 markkaa.

Samoin sallittiin kaasulaitoksen v:n 1933 siirtomäärärahan Pääputkiverkon laajentaminen ja uusiminen ylittäminen 47,000 markkaa [2]) rakennusaineiden hintain korotuksen ja erinäisten rakennussuunnitelmiin tehtyjen muutosten johdosta sekä laitoksen v:n 1934 määrärahain Kaasumittarien korjaus ja kunnossapito ja Liittymisjohdot ylittäminen vastaavasti 85,000 markkaa [3]) ja 14,000 markkaa [2]).

Sähkölaitoksen tarpeisiin varatut määrärahat. Kaupunginvaltuusto oikeutti [4]) teknillisten laitosten hallituksen ylittämään sähkölaitoksen v:n 1933 määrärahoja Poistot ja peruutukset 22,000 markkaa sekä Kaluston hankinta 5,000 markkaa.

Samaten hallitus oikeutettiin [5]) ylittämään sähkölaitoksen v:n 1934 käytön määrärahoja Työpalkat 30,000 markkaa, Polttoaineet ja ostettava sähkövirta 250,000 markkaa ja Vesijohtovesi, voitelu- ja puhdistustarpeet, hiiliharjat y.m. 25,000 markkaa, asemarakennusten korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa 20,000 markkaa, mittaritoimiston työpalkkamäärärahaa 25,000 markkaa sekä sekalaisiin menoihin kuuluvia määrärahoja Tapaturmavakuutukset, sairaus- ja hautausapumaksut 220,000 markkaa ja Työntekijäin kesäloma- ja vapaapäiväpalkat 20,000 markkaa.

Ottaen huomioon, että heinäkuun puolivälissä tuli kuluneeksi 25 vuotta siitä kun sähkölaitos aloitti virranjakelunsa, kaupunginvaltuusto oikeutti [6]) teknillisten laitosten hallituksen osoittamaan käyttövaroistaan enintään 35,000 markan suuruisen määrärahan laitoksen muistojulkaisun painattamista varten myöntäen samalla yleisistä käyttövaroistaan 16,000 markkaa sen toimittamiseksi ruotsinkielellä.

Yleisiin töihin varatut määrärahat. Kaupunginvaltuusto oikeutti [7]) yleisten töiden lautakunnan ylittämään satamaradan Töölön tavara-aseman ja Ruoholahden välisen osan teettämiseen kaksiraiteiseksi v:ksi 1933 varattua määrärahaa 30,000 markkaa.

Lisäksi yleisten töiden lautakunta oikeutettiin ylittämään toimintaansa kertomusvuoden kuluessa laajentaneen Kyläsaaren puhdistuslaitoksen [8]) käyttö- ja hoitomäärärahaa 60,000 markkaa [7]), satamain korjaus- ja kunnossapitomäärärahoja Nosturit 20,000 markkaa [9]), Rautatieraiteet 100,000 markkaa [10]) ja myöhemmin vielä 60,000 markkaa [9]), ja Veneiden kiinnityspaikat 25,000 markkaa [9]) sekä kesävesijohdon ynnä mittarikaivon rakentamiseen Porthanin- ja Pengerkadun väliselle istutukselle ja Runeberginkadun leikkikentälle varattuja määrärahoja vastaavasti 834: 65 markkaa ja 5,410: 20 markkaa [11]).

Valtuusto päätti [12]) sallia kaupunginhallituksen kertomusvuonna osoittaa ennakolta Lauttasaaren sillan rakennustöitä sekä Osakeyhtiö Alkoholiliike aktiebolagin omistaman XX kaupunginosan korttelin n:o 781 louhimista varten [13]), joihin tarkoituksiin osoitetut varatyömäärärahat eivät tulisi riittämään, 600,000 markkaa v:n 1935 talousarvioon merkitystä varatyömäärärahasta.

V:n 1930 talousarvioon sisältyvässä satamain uudistöiden siirtomäärärahassa Lentosatama Kellosaarella, sillat ja toimisto y.m. rakennukset ja v:n

---

[1]) Kvsto 5 p. jouluk. 17 §. — [2]) S:n 21 p. marrask. 18 §. — [3]) S:n 11 p. lokak. 15 §. — [4]) S:n 24 p. tammik. 19 §. — [5]) S:n 11 p. lokak. 15 § ja 5 p. jouluk. 17 §. — [6]) S:n 23 p. toukok. 26 §. — [7]) S:n 5 p. jouluk. 15 §. — [8]) Ks. tämän kert. s. 27. — [9]) Kvsto 31 p. lokak. 12 §. — [10]) S:n 29 p. elok. 15 §. — [11]) S:n 21 p. marrask. 16 §. — [12]) S:n 19 p. jouluk. 10 §. — [13]) Ks. tämän kert. s. 11 ja 27.

1931 talousarvioon merkityssä satamain uudistöiden siirtomäärärahassa Kellosaaren lentosatama, tasoitustöiden viimeistely ja valaistus syntynyt yhteensä 985,000 markan suuruinen säästö päätettiin[1]) siirtää v:een 1935 käytettäväksi maalentokentän kuivatus-, tasoitus-, pintavahvistus- ja nurmetustyökuluihin sekä kiitoteiden rakennuskustannuksiin. Kertomusvuoden talousarvioon Kivelän sairaala-alueen Mechelininkadun puoleisen aidan rakentamista varten rakennusten ja talojen uudis- ja muutosrakennustöiden kohdalle merkityn 80,000 markan suuruisen määrärahan, jota ei vielä ollut voitu käyttää[2]) sekä satamain uudistöiden kohdalle Eteläsataman 25 tonnin nosturin korottamista varten merkityn 230,000 markan määrärahan[3]) siirtäminen v:een 1935 päätettiin niinikään, samoin kuin kertomusvuoden valtuuston käyttövaroista yleisiä varatöitä varten, ylimääräisiin töihin työttömyyden johdosta sekä yleisiin varatöihin työttömyyslainan varoilla syntyneet säästöt, n. 500,000 markkaa, n. 1,200,000 markkaa ja 2,500,000 markkaa[1]), siirtäminen v:een 1935, koska varat osittain vasta silloin voitaisiin käyttää niille määrättyihin tarkoituksiin.

Lisäpalkkion myöntäminen kunnallisen keskussairaalan suunnittelutyöstä. Siihen katsoen, että kunnallisen keskussairaalan luonnospiirustusten laatiminen muodostui huomattavasti suuritöisemmäksi kuin mitä oli oletettu, kaupunginvaltuusto myönsi[4]) sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 40,000 markan lisäpalkkion sairaalaa suunnitelleen komitean arkkitehdille E. Forsmanille.

Puhtaanapitomäärärahan ylittäminen. Kaupunginvaltuusto oikeutti[5]) puhtaanapitolautakunnan ylittämään kertomusvuoden talousarviossa liian pieneksi arvioitua Katujen ja kiinteistöjen puhtaanapito nimisen luvun hevosten elatusmäärärahaa 13,243 markkaa.

Keskuskeittolan määrärahain ylittäminen. Sen jälkeen kun keskuskeittolaa entistä suuremmassa määrin oli alettu käyttää köyhäinhoidon ruoanhankkijana, jolloin kuitenkin vastaavasti lisääntyneet tulot korvasivat määrärahain ylitykset, kaupunginvaltuusto oikeutti[6]) sen johtokunnan ylittämään keittolan v:n 1933 ruokintamäärärahaa 1,300,000 markkaa ja saman vuoden käyttövaroja 80,000 markkaa.

Kiinteistötoimiston sihteerin kesälomasijainen. Kaupunginvaltuusto myönsi[7]) kiinteän omaisuuden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 2,000 markan suuruisen lisämäärärahan Kiinteistölautakunta ja kiinteistötoimisto nimisen luvun momentille Kesälomasijaiset lainoppineen kesälomasijaisen palkkaamiseksi kiinteistötoimiston sihteerille.

Erinäisten kiinteistömäärärahain ylittäminen. Kaupunginvaltuusto oikeutti[8]) kiinteistölautakunnan ylittämään seuraavia riittämättömiksi osoittautuneita v:n 1933 määrärahoja alla mainituin määrin: kiinteistötoimiston maatalousosaston hoitamain tilain määrärahoja Maanviljelys 33,000 markkaa ja Verot ja vakuutukset 22,000 markkaa, kaupungintalojen määrärahaa Korjaukset 6,000 markkaa sekä kansanpuistojen määrärahaa Kevät- ja syysliikenne Korkeasaareen 9,000 markkaa.

Kulosaaren silta. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin[9]) ylittämään Kulosaaren sillan tulojen käyttömäärärahan korjauserää 10,000 markkaa.

---

[1]) Kvsto 5 p. jouluk. 11 §. — [2]) S:n 19 p. jouluk. 12 §. — [3]) S:n 21 p. marrask. 19 §. — [4]) S:n 11 p. huhtik. 22 §. — [5]) S:n 21 p. marrask. 20 §. — [6]) S:n 24 p. tammik. 25 §. — [7]) S:n 13 p. kesäk. 15 §. — [8]) S:n 24 p. tammik. 15 §. — [9]) S:n 31 p. lokak. 12 §.

Kaupunginvaltuusto päätti[1]), että v:n 1935 talousarvion pääluokkaan Tuloa tuottavat pääomamenot sisältyvää Siirto Kulosaaren sillan rahastoon nimistä määrärahaa sai tarvittaessa ylittää. Kuten siltamaksuista kertyviä tuloja, oli niistä riippuvaa, rahastoon kulloinkin siirrettävää määrää mahdotonta ennakolta tarkalleen arvioida.

Ammattikursseja varten varatut määrärahat. Kaupunginvaltuusto päätti[2]), että kertomusvuoden talousarviossa naisten opinto- ja ammattikursseja sekä miesten samanlaisia kursseja varten kaupunginhallituksen käytettäviksi varattujen määrärahain säästöt, n. 1,400,000 markkaa ja 200,000 markkaa, siirretään vuoden vaihteessa kaupunginhallituksen käyttövaroihin työttömyyden varalta, minkä määrärahan tällöin syntyvä jäännöserä siirretään v:een 1935 samanlaiseen tarkoitukseen käytettäväksi.

Työntekijäin palkkain korottamista koskevan Suomen kunnantyöntekijäin liiton anomuksen, joka aikaisemmin oli pantu pöydälle[3]), kaupunginvaltuusto epäsi[4]).

Vtn Salovaaran esitettyä, viitaten yllä mainittuun aloitteeseen, että asia mitä pikimmin otettaisiin käsiteltäväksi, kaupunginvaltuusto kuultuaan asianomaisia virastoja ja laitoksia päätti[5]) korottaa vahvistamiansa työntekijäin alimpia tuntipalkkoja[6]) sekä perheettömien varatyöntekijäin palkat[7]) siten, että kivityöntekijäin ja heihin verrattavien ammattilaisten tuntipalkka olisi 4: 60 markkaa, rusnaajien 4: 20 markkaa ja apurien 3: 80 markkaa. Menoarvion ylityksenä osoitettiin kaupunginhallituksen käytettäväksi työntekijäin palkkain korottamisesta aiheutuviin lisämenoihin 575,000 markkaa.

Työntekijäin palkkain korottamista koskeva uusi vttn Salovaaran y.m. aloite lähetettiin[8]) kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Työntekijäin oikeus lukea hyväkseen palvelusvuosia. Kulkutautisairaalan lämmittäjä E. Alanne oikeutettiin[9]) eläkkeen saamiseksi lukemaan hyväkseen v:n 1902 marraskuun 1 p:n ja v:n 1913 maaliskuun 31 p:n välinen aika, jonka hän oli palvellut Helsingfors elektriska belysningsaktiebolag nimisen osakeyhtiön lämmittäjänä, ennenkuin hän kaupungin otettua haltuunsa mainitun liikkeen huhtikuun 15 p:nä 1913 siirtyi lämmittäjäksi kulkutautisairaalaan.

Tuomarinkylän tilan työnjohtaja J. Thorman, joka oli ollut mainitun, kaupungin v. 1917 ostaman tilan työnjohtajana kaikkiaan 53 vuotta ja nyt korkean ikänsä vuoksi sanottu irti toimestaan marraskuun 1 p:stä lukien, ja samoin 17 vuotta sitten kaupungille ostetun Oulunkylän tilan työnjohtaja I. Pietilä, joka oli yhtäjaksoisesti palvellut kaupungin nyttemmin omistamilla tiloilla marraskuun 1 p:stä 1894 lukien ja nyt irtisanottu, syystä että katsottiin tarkoituksenmukaiseksi lopettaa edellä mainitun tilan itsenäinen talous, oikeutettiin[10]) eläkkeen saamiseksi lukemaan hyväkseen koko palvelusaikansa näillä tiloilla.

Työntekijäin kuljetuskustannusten peittäminen. Kaupunginvaltuusto myönsi[11]) v:n 1933 käyttövaroistaan työttömyyden varalta 176,703 markan määrärahan työntekijäin kuljetuksesta valtion siirtotyömaille aiheutuneiden kustannusten peittämiseen.

Työntekijäin kuljetuksesta valtion varatöihin y.m. työttömyyden aiheuttamista toimenpiteistä johtuvien kulujen peittämiseksi kaupungin-

---

[1]) Kvsto 12 p. jouluk. 1 §. — [2]) S:n 5 p. jouluk. 11 §. — [3]) Ks. v:n 1933 kert. s. 48. — [4]) Kvsto 7 p. helmik. 2 §. — [5]) S:n 28 p. helmik. 29 §. — [6]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 5. — [7]) Ks. v:n 1931 kert. s. 33. — [8]) Kvsto 12 p. jouluk. 2 §. — [9]) S:n 11 p. huhtik. 20 §. — [10]) S:n 11 p. lokak. 34 §. — [11]) S:n 24 p. tammik. 13 §.

valtuusto myönsi [1]) kaupunginhallituksen käytettäväksi määrärahasta Kaupunginvaltuuston käyttövarat työttömyyden varalta jäljellä olevan erän, 180,000 markkaa.

Tapaturmaisesti loukkaantuneen työntekijän palkkaedut. Rakennustoimiston konepajassa v:n 1933 syyskuussa sattuneessa räjähdysonnettomuudessa loukkaantunut työntekijä M. Pyykönen, jolle syyskuun 12 p:n ja lokakuun 24 p:n 1933 väliseltä ajalta oli maksettu täysi palkka sekä jälkimmäisestä päivästä saman vuoden joulukuun 15 p:ään 2/3 palkastaan, oikeutettiin [2]) viimeksi mainitusta päivästä lukien edelleen saamaan 2/3 palkastaan niin kauan kuin hänen sairautensa jatkui ja kunnes todettiin, johtaisiko se pysyvään työkyvyttömyyteen.

N.s. köyhäinhoidollisten varatöiden järjestäminen. Köyhäinhoidon toimitusjohtajan anottua toimenpidettä epäsäännöllistä elämää viettävien yksinäisten tai perheestään erossa asuvien miesten avustamisen helpottamiseksi kaupunginvaltuusto myönsi [3]) käyttövaroistaan työttömyyden varalta kaupungin lähimetsien raivaus- ja puhdistushakkuutöiden suorittamiseen 125,000 markkaa määräten työt suoritettaviksi varatöinä sellaisin poikkeuksin varatyömääräyksistä, että työntekijät tarvittavia ammattityöntekijöitä lukuunottamatta osoitettaisiin köyhäinhoitoviranomaisten toimesta, joiden kanssa myös oli neuvoteltava heidän erottamisestaan.

Määrärahan elo—syyskuun vaihteessa loppuessa, kaupunginvaltuusto myönsi [4]) kyseisten töiden jatkamiseen samanlaisin määräyksin kertomusvuoden loppuun edellä mainituista varoista vielä 225,000 markkaa kiinteistölautakunnan käytettäväksi, jonka alaisina työt olivat olleet.

Työttömien lähettäminen siirtolaan. Eduskunnan myönnettyä varoja siirtolain järjestämiseksi työttömille nuorukaisille ja nuorille miehille sosialiministeriön siirtolatoimikunta ilmoitti kaupunginhallitukselle, että toukokuun aikana otettaisiin 40 pääasiallisesti 16—20 vuotiasta helsinkiläistä työtöntä nuorukaista Lappträskin pitäjässä olevaan Latokartanon nuorisosiirtolaan yhden vuoden ajaksi. Asian kiireellisyyden vuoksi hallituksen oli pakko ennenkuin kaupunginvaltuusto oli käsitellyt asiaa valtioneuvoston huhtikuun 11 p:nä nuoriso- ja työsiirtolatoimintaa varten vahvistamien ehtojen ja ohjeiden mukaisesti ilmoittaa siirtolatoimikunnalle, että kaupunki oli valmis täyttämään sen käytettäväksi varatut siirtolapaikat sekä sitoutui suorittamaan kyseisissä ohjeissa mainitut matkakulut ja korvaukset. Valtuusto hyväksyi [5]) edellä mainitun hallituksen päätöksen ja osoitti siitä aiheutuvien kulujen peittämiseen 70,000 markkaa käyttövaroistaan työttömyyden varalta.

Myöhemmin valtuusto päätti [6]) täyttää Tuusulan vastaperustetussa 21—25 vuotiasten työttömien nuorten miesten työsiirtolassa sille varatut 70 paikkaa, mikäli riittävästi pyrkijöitä ilmoittautui, oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään miesten oleskelu- ja matkakulujen suorittamiseen nuorisosiirtolaan lähetettäviä varten myönnettyä määrärahaa, joka toistaiseksi riittäisi tähänkin tarkoitukseen.

Maaseudulle asutustilallisiksi siirtyvien työttömien avustamista koskevaa maatalousministeriön suunnitelmaa [7]) ei vielä v. 1933 ollut ennätetty ruveta toteuttamaan, joten osa asutustilallisiksi pyrkivistä kaikkiaan 381 helsin-

---

[1]) Kvsto 11 p. lokak. 28 §. — [2]) S:n 19 p. syysk. 13 §. — [3]) S:n 23 p. toukok. 20 §. — [4]) S:n 19 p. syysk. 8 §. — [5]) S:n 23 p. toukok. 21 §. — [6]) S:n 20 p. kesäk. 2 §. — [7]) Ks. v:n 1933 kert. s. 171.

kiläisestä sittemmin jo oli saanut työtä eikä niin ollen enää voinut tulla kysymykseen, minkä johdosta kaupunginhallitus oli kehoittanut työnvälitystoimistoa aikanaan lähettämään hallitukselle uuden luettelon asutustilallisiksi suositeltavista työttömistä. Kaupunginhallituksen maatalousministeriölle mainitun vuoden kesällä lähettämän kirjelmän[1]) johdosta oli valtion taholta huomautettu, ettei se voinut hyväksyä ehtoa jo suoritetun avustuksen takaisinmaksamisesta kaupungille.

Kaupunginvaltuusto päätti[2]) ilmoittaa maatalousministeriölle, että kaupunki sitoutui avustamaan Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivia kaupunginhallituksen suosittelemia työttömiä siirtymään erikoisasutustoiminnasta tammikuun 10 p:nä annetun lain nojalla asutustilallisiksi suorittamalla valtiolle asutettaville työttömille välttämättömän maatalousirtaimiston, kotieläinten, siemenen y.m.s. hankintaa varten enintään 10,000 markkaa henkilöä kohden, mistä ministeriöllä oli päätösvalta erikoisasutustoiminnasta annetun lain täytäntöönpanosta helmikuun 9 p:nä annetun valtioneuvoston päätöksen nojalla.

Valokuvaajakurssin järjestäminen. Kaupunginvaltuusto päätti[3]) puolestaan suostua siihen, että taideteollisuuskeskuskouluun järjestettäisiin valokuvaajakurssit edellytyksin, että valtio osallistui kurssien vuosikustannuksiin puolta johtajan ja opettajain palkoista vastaavalla määrällä, ja muuten voimassa olevien asetusten mukaisesti. Kurssit olisivat kaksivuotiset, ja käsittäisi ensimmäisen vuoden kurssi 12 ja toisen vuoden kurssi 10 viikkotuntia, opetuksen ollessa liitettynä keskuskoulun iltaosaston yhteyteen ja pääasiallisesti opinsuorittaneita, työpaikoissa toimivia ammattilaisia varten. Syyslukukaudella järjestettävää kurssia varten valtuusto myönsi sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 23,220 markkaa.

Varatöiden järjestäminen henkisen työn tekijöille. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö suunnitteli varatöiden järjestämistä myöskin työttömille henkisen työn tekijöille sijoittamalla heitä ylimääräisiin töihin valtion virastoihin ja laitoksiin, minkä töiden järjestäminen Helsingissä annettiin tehtäväksi erityiselle komitealle[4]), johon kuului valtion määräämä puheenjohtaja sekä yksi valtion ja yksi kaupungin määräämä jäsen. Töitä järjestettäisiin arvion mukaan 6 kuukaudeksi n. 600—700 työttömälle, joista n. 450 helsinkiläisiä, kokonaispäiväpalkan vaihdellessa 30—60 markan välillä. Siihen katsoen että kaupunki toistaiseksi oli tehnyt verraten vähän henkisen työn tekijäin keskuudessa vallitsevan työttömyyden lieventämiseksi ja että tällaisten töiden järjestäminen ilmeisesti helpottaisi kaupungin köyhäinhoitomenoja, kaupunginvaltuusto päätti[5]) sitoutua suorittamaan valtiolle töiden järjestämiseksi kultakin niissä olleelta työttömältä helsinkiläiseltä 6 markkaa työpäivää kohden, jolloin kaupungin kustannukset nousisivat 900 markkaan työntekijää kohden koko ajalta eli yhteensä 405,000 markkaan. Kaupungin puolelta lausuttiin kuitenkin toivomus, että jos sen laitoksissa ilmaantui samanlaatuisia sopivia töitä, komitea oli oikeutettu osoittamaan näihinkin enintään niin suuren määrän näitä työttömiä, että heidän kokonaispalkkionsa vastasi kaupungin tarkoitukseen maksamaa avustusta.

Lastialuksen rakentaminen kotimaassa. Jotta Suomen höyrylaiva osakeyhtiön suunnittelema, n. 285 jalan pituinen n. 2,800 D.W. tonnin lastilaiva työttömyyden lieventämiseksi ja kokemuksen saavuttamiseksi voitaisiin

---

[1]) Ks. v:n 1933 kert. s. 171. — [2]) Kvsto 2 p. toukok. 5 §. — [3]) S:n 29 p. elok. 25 §. — [4]) Vrt. tämän kert. s. 222. — [5]) Kvsto 5 p. jouluk. 5 §.

rakentaa Helsingissä, Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiön veistämössä, kaupunginvaltuusto päätti[1]), että kaupunki myöntäisi kyseiselle yhtiölle 500,000 markan avustuksen osallistuen tarkoitukseen tarvittavan rakennusalustan, vesillelaskualustan, yhdysteiden y.m. laitteiden rakentamiseen normaalityöpalkoin, edellytyksin, että, koska yhtiön ja eräiden ulkomaisten alimpien tarjousten välinen hinnanero oli melkoinen edellisen noustessa 15,769,500 markkaan ja jälkimmäisten ainoastaan n. 12,000,000 markkaan, valtio osaltaan myönsi riittävästi varoja hankkeen toteuttamista varten, ja ehdoin, että yhtiö ei laskenut itselleen voittoa kyseisestä työstä. Kaupunginhallitus oikeutettiin osoittamaan edellä mainittu rahamäärä Yleiset varatyöt kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan nimisestä määrärahasta[2]).

Erinäisten yleishyödyllisten yhtymien avustukset. Kaupunginhallituksen otettua talousarvioehdotukseensa erityiset avustuserät Helsingin sokeaintalo-säätiölle, Pelastusarmeijalle, Lasten työkotiyhdistykselle, Koteja kodittomille lapsille nimiselle yhdistykselle, Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton Helsingin osastolle, Suomen lastenhoitoyhdistykselle, Helsingin kaupunkilähetykselle ja Maitopisarayhdistykselle, jotka ylläpitivät pysyväisluontoisia huoltolaitoksia mutta aikaisemmin olivat saaneet avustuksia yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahasta, kaupunginvaltuusto päätti[3]):

että mainitut avustuksensaajat edelleen avustusten asianmukaisen käytön suhteen oli alistettava sellaiseen valvontaan, joka säädetään valtuuston marraskuun 25 p:nä 1913 vahvistamissa, kaupungille tulevain juovutusjuomavoittovarain käytössä noudatettavaa menettelyä koskevissa säännöissä, niin että kaksi ensiksi mainittua avustuksensaajaa olivat köyhäinhoitolautakunnan ja muut lastensuojelulautakunnan alaiset, ollen mainitut lautakunnat velvolliset v:n 1935 helmikuun kuluessa antamaan kaupunginhallitukselle selonteon puheena olevan valvontatyön suorittamisesta ja toimenpiteistään sen yhteydessä; sekä

että kaikkien avustuksensaajain, jotka saamatta vastaavaa korvausta myönsivät tarvitseville henkilöille apua, samalla kuin niiden soveltuvissa kohdin oli tehtävä ero täällä kotipaikkaoikeutta nauttivien ja muiden täällä oleskelevien henkilöiden välillä, tuli jokaisessa eri tapauksessa köyhäinhoitolautakunnan rekisteritoimistosta hankkia tarkka tieto avustuksenanojan oloista sekä sikäli kuin jonkinlaista avustusta annettiin, ilmoittaa se toimiston rekisteröitäväksi samoin kuin avustusten myöntämisen ja käytön valvonnan suhteen alistuttava niihin määräyksiin, joita köyhäinhoitolautakunta katsoi tarpeelliseksi antaa.

Lisäavustus Lasten työkotiyhdistykselle. Kaupunginvaltuusto myönsi[4]) sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 20,000 markan suuruisen lisäavustuksen Lasten työkotiyhdistykselle[5]) sen toimintaa varten kertomusvuonna.

Valkonauhayhdistyksen avustaminen. Helsingin valkonauhayhdistykselle, joka saatuaan kertomusvuonna valtiolta entistä paljon pienemmän avustuksen oli kääntynyt avustusanomuksin kaupungin puoleen, kaupunginvaltuusto myönsi[6]) pääluokkaan Sekalaiset menot sisältyvistä käyttö-

---

[1]) Kvsto 29 p. lokak. 1 §. — [2]) Vrt. tämän kert. s. 28. — [3]) Kvsto 12 p. jouluk. 1 §. — [4]) S:n 5 p. jouluk. 24 §. — [5]) Vrt. tämän kert. s. 68 ja edell. asia. — [6]) Kvsto 19 p. syysk. 18 §.

varoistaan 15,000 markkaa tilapäisenä avustuksena yhdistyksen toiminnan tukemiseksi.

Avustusanomuksen epääminen. Kaupunginvaltuusto epäsi [1]) edellisenä syksynä Helsingin ja sen ympäristön asujamiston taloudellisen, henkisen ja hengellisen elämän terveyttämiseksi kristillisellä pohjalla perustetun Elämän terveyttämisyhdistyksen avustusanomuksen.

Kalevalan riemujuhlain toimeenpanon avustamista koskeva esitys päätettiin [2]) panna pöydälle.

Kaupunginorkesterin Lontoon konserttimatkan avustaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) kaupunginorkesterin Lontooseen suunnitellun konserttimatkan avustamiseksi kaupungin puolesta hyväksyä musiikkilautakunnan esityksen:

että kaupunginorkesteri asetettaisiin orkesterin Lontoon matkakomitean käytettäväksi toukokuun 23 p:stä alkaen, jolloin lähtö tapahtuisi, kesäkuun 11 p:ään saakka, jolloin orkesteri jälleen palaisi Helsinkiin;

että orkesterin johtaja, jäsenet ja henkilökunta saisivat tänä aikana nauttia vahvistettuja palkka- ja kaikkia muita etujaan;

että kaupunki maksaisi myöskin tarvittavien enintään 12 ylimääräisen orkesterinjäsenen palkat ja ottaisi 5 ainoastaan soittovuodeksi eli syyskuun 1 p:stä seuraavan kesäkuun 1 p:ään orkesteriin kiinnitettyä soittajaa kyseisen matkan johdosta lisäksi puolen kuukauden ajaksi orkesterin palvelukseen;

että kaupunki myöntäisi komitealle oikeuden ilmaiseksi käyttää orkesteria kolmen ylimääräisen konsertin antamista varten Helsingissä toukokuussa matkakuluihin tarvittavan rahamäärän keräämiseksi; sekä

että kaupunki suostuisi enintään 50,000 markan määräiseen takuuseen matkakustannuksista siinä tapauksessa, että syntyisi tappiota; jos takauksia ei tarvitsisi käyttää ja matkasta jäisi ylijäämää, käytettäisiin se komitean ja musiikkilautakunnan yhteisen harkinnan perusteella Helsingin musiikkielämän edistämiseksi.

Ylimääräisten soittajien palkkaamiseksi kaupunginvaltuusto myönsi pääluokkaan Opetus- ja sivistyslaitokset sisältyvistä käyttövaroistaan 20,000 markkaa sekä samoista varoista 50,000 markkaa matkakustannusten peittämiseksi sikäli kuin matkasta syntyi tappiota yksityisten hankkimien takaussitoumusten yli.

Helsingin työväen teatterin kannatusyhdistyksen avustaminen. Kaupunginvaltuusto myönsi [4]) sekalaisten menojen pääluokkaan merkityistä käyttövaroistaan Helsingin työväen teatterin kannatusyhdistykselle 15,000 markan kertakaikkisen ylimääräisen avustuksen yhdistyksen ylläpitämän Vallilan ulkoilmanäyttämö nimisen kesäteatterin näyttämölaitteiden kunnostamiseen.

Nuorisokokouksen avustaminen. Kaupunginvaltuusto myönsi [5]) Finlands svenska folkdansring nimiselle yhdistykselle sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä yleisistä käyttövaroistaan 10,000 markan suuruisen avustuksen Helsingissä heinäkuun 13—16 p:nä pidettävän XI pohjoismaisen nuorisokokouksen kulujen peittämiseksi.

Avustuksen myöntäminen Voimisteluliitto r.y:lle. Voimisteluliitto r.y:n, joka oli muodostunut Suomen voimistelu- ja urheiluliitosta itsenäiseksi

---

[1]) Kvsto 14 p. maalisk. 17 §. — [2]) S:n 19 p. jouluk. 15 §. — [3]) S:n 28 p. helmik. 28 §. — [4]) S:n 2 p. toukok. 17 §. — [5]) S:n 11 p. huhtik. 18 §.

liitoksi, päätettyä jatkaa ensiksi mainitun liiton siihen asti joka kolmas vuosi järjestämien voimistelujuhlien pitämistä toimeenpanemalla kesäkuun 2—4 p:nä koko maata käsittävän XI voimistelujuhlan kaupunginvaltuusto myönsi [1]) sille kyseistä juhlaa varten sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä yleisistä käyttövaroistaan enintään 25,000 markan suuruisen avustuksen maksettavaksi mikäli tämän juhlan osoitettiin tuottaneen tappiota, ollen täydellinen tilitys annettava kaupungille neljän kuukauden kuluessa juhlan pitämisestä.

Avustuksen myöntäminen Työväen urheiluliitolle. Kaupunginvaltuusto myönsi [2]) Työväen urheiluliitolle sen Helsingissä kesäkuun 28 p:n ja heinäkuun 1 p:n välisenä aikana pidettävää toista liittojuhlaa varten sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä yleisistä käyttövaroistaan enintään 25,000 markan suuruisen avustuksen, maksettavaksi mikäli juhlan osoitettiin tuottaneen tappiota, ollen täydellinen tilitys annettava kaupungille neljän kuukauden kuluessa juhlan pitämisestä. Kaupungin avustus maksettaisiin ainoastaan siinä tapauksessa, että valtioneuvosto katsoi voivansa suorittaa eduskunnan tähän tarkoitukseen myöntämän 200,000 markan avustuksen.

Avustusanomuksen epääminen. Kapteeni E. J. Heikkinen oli marraskuussa 1933 menettänyt henkensä siten, että joutui harhaan kulkiessaan pimeässä Turuntieltä Tilkan sotilassairaalaan johtavaa, tilusvaihdon [3]) aiheuttaman omistajan vaihdon jälkeen tilapäisesti valaisematonta tietä, kompastui loukkaantuen hengenvaarallisesti kiveen eikä jaksanut nousta vaan luultavasti tukehtui, jolloin hänet vasta aamun valjettua löydettiin ruumiina. Hänen leskensä, joka katsoi valaistuksen puutteen välillisesti aiheuttaneen kuoleman, anoi hädänalaiseen asemaansa viitaten kaupungilta avustusta, mutta kaupunginvaltuusto epäsi [4]) anomuksen, koska ei ollut käynyt selville, että kapteeni Heikkisen kuolema olisi johtunut kaupungin tai sen viranomaisten tuottamuksesta.

Viranhaltijoille myönnetyt eläkkeet. Alla mainituille viran- tai toimenhaltijoille myönnettiin ylimääräiset elinkautiset eläkkeet, joiden kuukausimäärät olivat seuraavat:

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja on toiminut.	Eläkkeensaaja.	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi.	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan.	Eläkemäärä kuukautta kohden, Smk.
Köyhäinhoitolautakunnan lastenpäiväkoti	Heikel, A.[5])	Johtajatar	19 1/10 34	430 —
Kunnalliskoti	Enberg, S.[6])	Osastonhoitajatar	19 1/6 34	600 —
S:n	Borgström, K.[7])	Keittäjä	19 1/9 34	250 —
Kansakoulut	Finni, V.[8])	Siivooja	19 1/6 34	300 —
S:n	Fristedt, A.[9])	»	19 1/1 34	290 —
Rakennustoimisto	Lehti, J.[10])	Kirvesmies	19 1/6 34	200 —
S:n	Narinen, A.[11])	Työntekijä	19 1/5 34	300 —
S:n	Pelander, K.[12])	»	19 1/4 34	450 —

[1]) Kvsto 28 p. helmik. 33 §. — [2]) S:n 28 p. helmik. 34 §. — [3]) Ks. tämän kert. s. 11. — [4]) Kvsto 19 p. syysk. 20 §. — [5]) S:n 29 p. elok. 28 §; ks .myös tämän kert. s. 85. — [6]) Kvsto 20 p. kesäk. 15 §.— [7]) S:n 19 p. syysk. 22 §. — [8]) S:n 13 p. kesäk. 21 §. — [9]) S:n 24 p. tammik. 29 §. — [10]) S:n 29 p. elok. 28 §. — [11]) S:n 2 p. toukok. 18 §. — [12]) S:n 11 p. huhtik. 24 §.

Leski- ja orpoeläkkeet. Alla mainituille henkilöille myönnettiin ylimääräiset elinkautiset, joissakin tapauksissa lyhyempiaikaiset, eläkkeet, joiden kuukausimäärät olivat seuraavat:

Eläkkeensaajan mies- tai isävainaja.			Eläkkeen saaja.	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan.	Eläkemäärä kuukautta kohden, Smk.	
Virasto tai laitos, jossa on toiminut.	Nimi.	Virka tai toimi.				
Toisen kaupunginvoudin kontt.	Schönberg, A. T.[1]	Ulosottoapul.	Leski	19 1/6 34	300	—
S:n	» [1]	»	Poika	19 1/6 34	[2] 150	—
Kaupunginkanslia	Hård af Segerstad, K.[3]	Kansliansihteeri	Leski	19 1/7 34	500	—
Satamaliikennekonttori	Karlsson, K. E.[4]	Satamakonst.	»	19 1/5 34	300	—
Vesijohtolaitos ..	Eerola, T. H.[5]	Mittarinlukija	»	19 1/3 34	250	—
S:n ..	» [6]	»	Poika	19 1/11 33	[2] 150	—
S:n ..	Peltola, A.[1]	»	Leski	19 1/7 34	300	—
S:n ..	Wolff, K.[5]	Työntekijä	»	19 1/3 34	300	—
Kaasulaitos	Winter, A.[7]	Putkityöntekijä	»	19 1/11 33	300	—
S:n	Ahokangas, O.[1]	Lämmittäjä	»	19 1/7 34	300	—
Rakennustoimisto	Eklund, R.[8]	Apulaiskaupunginarkkitehti	»	19 1/5 34	400	—
S:n	» [8]	»	Tytär	19 1/5 34	[9] 250	—
S:n	Ahlqvist, V.[10]	Rakennusmest.	Leski	19 1/6 34	400	—
S:n	Laine, K.[11]	»	»	19 1/5 34	400	—
S:n	Liljeström, U.[4]	Työnjohtaja	»	19 1/6 34	300	—
S:n	Soilander, V.[1]	Muurari	»	19 1/6 34	300	—
S:n	Palin, H.[5]	Viilaaja	»	19 1/3 34	300	—
S:n	Rinne, A.[12]	Kirvesmies	Tytär	19 1/1 34	[2] 150	—
S:n	Rundbacka, J.[4]	»	Leski	19 1/5 34	300	—
S:n	Vallenius, S.[10]	»	»	19 1/6 34	300	—
S:n	Gustafsson, R.[6]	Työntekijä	»	19 1/1 34	300	—
S:n	Koskinen, A.[6]	»	»	19 1/12 33	300	—
S:n	Merikanto, A.[13]	»	»	19 1/6 34	250	—
S:n	Pulliainen, V.[1]	»	»	19 1/7 34	200	—
Puhtaanapitolait.	Suhonen, V.[14]	»	»	19 1/10 34	300	—
S:n	Sällström, A.[14]	»	»	29 1/10 34	300	—
Kiinteistötoimisto	Weckström, E. A.[5]	Hallivartija	»	19 1/3 34	300	—

Evättyjä eläkeanomuksia. Kaupunginvaltuusto ei katsonut olevan syytä myöntyä niihin eläkeanomuksiin, joita seuraavat henkilöt olivat esittäneet: ent. liikennekonttorin vanhemman kirjurin F. Lammisen leski [14]) Bengtsårin koulukodin ent. opettajan V. L. Müllerin leski [13]), sähkölaitoksen ent. apulaiskoneenkäyttäjän A. Tassbergin leski [6]), rakennustoimiston muurarin K. Kanervan leski [1]), rakennustoimiston työntekijän K. Laaksosen leski [10]), rakennustoimiston työntekijän A. Lindgrenin leski [6]), rakennustoimiston ent. työntekijä D. Smal [13]), puhtaanapitolaitoksen ent. työntekijä F. Hartman [15]), puhtaanapitolaitoksen työntekijän J. Johanssonin leski [16]),

[1]) Kvsto 29 p. elok. 28 §. — [2]) Eläke maksetaan kunnes saaja täyttää 16 vuotta. — [3]) Kvsto 31 p. lokak. 24 §. — [4]) S:n 13 p. kesäk. 21 §. — [5]) S:n 14 p. maalisk. 20 §. — [6]) S:n 24 p. tammik. 29. — [7]) S:n 28 p. helmik. 38 §. — [8]) S:n 23 p. toukok. 31 §. — [9]) Eläke maksetaan kunnes saaja täyttää 18 vuotta. — [10]) Kvsto 20 p. kesäk. 15 §. — [11]) S:n 2 p. toukok. 18 §. — [12]) S:n 7 p. helmik. 16 §. — [13]) S:n 11 p. lokak. 35 §. — [14]) S:n 21 p. marraśk. 36 §. — [15]) S:n 11 p. huhtik. 24 §. — [16]) S:n 19 p. syysk. 22 §.

puhtaanapitolaitoksen työntekijän T. Laihon leski[1]) sekä kaupungin eri laitoksissa palvellut kirvesmies F. Tähtinen[2]).

M. Kotschakin lastenvaatetusrahasto. Kaupunginvaltuusto vahvisti[3]) kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti määräykset M. Kotschakin lastenvaatetusrahaston varain hoidosta ja käyttämisestä[4]).

Kaupungin hyväksi tehdyt testamentit. Kaupunginvaltuusto päätti[5]) vastaanottaa Aina ja Ivar Gordien lahjoitusrahaston, jolle tulevat varat kaupunginlakimiehen ilmoituksen mukaisesti nousivat n. 30,000 markkaan, sekä antaa lastensuojelulautakunnalle tehtäväksi määrätä rahaston korkovarojen käytöstä kuvernööri I. Gordien ja rouva A. Gordien kesäkuun 7 p:nä 1915 tekemän keskinäisen testamentin mukaisesti.

V. 1934 kuollut kunnallisneuvos V. J. von Wright oli testamentannut Helsingin kaupungille 25,000 markkaa, jonka koroista ammattiopetuslaitosten johtokunnan vuosittain tuli jakaa $^{9}/_{10}$ palkintoina ahkerille ammattikoulunoppilaille; rahaston pääoman noustua 150,000 markkaan, voitiin lakata lisäämästä siihen korkoja. Kaupunginhallituksen valvottua testamentin valtuusto päätti[6]) vastaanottaa varat testamentin määräysten mukaisesti käytettäviksi.

Lahjoitettujen varain käyttö. Sen jälkeen kun C. F. Ekholmin stipendirahastosta oli julistettu haettaviksi kolme 4,000 markan suuruista matka-apurahaa, tällainen apuraha myönnettiin[7]) puuseppä K. Vaittiselle, huonekalupiirtäjä Å. Holmbergille ja insinööri A. E. L. Kjellbergille, joista ensiksi mainittu sittemmin, pääasiallisesti vallitsevien epäedullisten valuuttaolojen vuoksi, oikeutettiin[8]) siirtämään matkalle lähtönsä v:een 1935.

Kauppatieteidenkandidaatti R. Tengströmille myönnettiin[9]) Gustaf Pauligin lahjoitusrahaston v:n 1933 ja 1934 korkovaroista[10]) haettavaksi julistettu 10,000 markan suuruinen matka-apuraha.

Rafael Ahlströmin rahastojen korkovarain käyttö. Kaupunginvaltuusto päätti[11]) panna pöydälle Suomen kirjailijaliiton esityksen Rafael Ahlströmin rahastojen korkovarain käyttöä koskevien säännösten muuttamisesta siten, että suomen- ja ruotsinkielisen kirjallisuuden edistämiseksi vuosittain varatut korkovarat jaettaisiin suurin piirtein maan väestösuhteita noudattaen eikä kuten ennen tasan.

Jatkettujen neuvottelujen jälkeen lahjoittajan oikeudenomistajain kanssa valtuusto palautti[12]) asian kaupunginhallitukseen.

Talousarvioasetelman uudistaminen. Niin pian kun oli nähty, mihin suuntaan sittemmin päätökseen tullut kuntien taloudenhoitoa koskevan lainsäädännön uudistus tulisi käymään, ryhdyttiin laatimaan ehdotusta talousarvioasetelman uudistamiseksi[13]).

Uusi asetelma rakentui entisen kehityksen pohjalle, ja oli rahatoimenjohtaja Huplin laatimassa ehdotuksessa siinä soveltuvissa kohdin koetettu seurata samoja periaatteita kuin valtion pari vuotta aikaisemmin uudistaessa omaansa noudatettiin.

Talousarvioehdotus jakautui kahteen osaan, nimittäin hallinto- ja käyttötalouteen kohdistuvaan, joka sisälsi varsinaiset menot ja tulot, sekä muutok-

---

[1]) Kvsto 13 p. kesäk. 21 §. — [2]) S:n 11 huhtik. 24 §. — [3]) S:n 2 p. toukok. 12 §; vrt. v:n 1933 kert. s. 59. — [4]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 7. — [5]) Kvsto 24 p. tammik. 10 §; vrt. myös v:n 1933 kert. s. 205. — [6]) Kvsto 29 p. elok. 9 §. — [7]) S:n 29 p. elok. 10 §; vrt. myös v:n 1933 kert. s. 59. — [8]) Kvsto 31 p. lokak. 23 §. — [9]) S:n 5 p. jouluk. 13 §. — [10]) Ks. v:n 1933 kert. s. 59. — [11]) Kvsto 2 p. toukok. 16 §. — [12]) S:n 23 p. toukok. 4 §. — [13]) Kvston pain. asiakirj. n:o 7; vrt. myös v:n 1929 pain. asiakirj. n:o 7.

sia kaupungin varallisuuden tilaan tuovat pääomamenot ja -tulot käsittävään. Varsinainen momenttien järjestely oli tarkoitettu tapahtuvaksi vasta v:n 1935 talousarvion laatimisen yhteydessä. Kaupunginhallituksen tarkoitusta varten asettaman komitean tarkastettua ehdotuksen sekä laitosten ja lautakuntain annettua siitä lausuntonsa, jolloin oli ilmennyt vain pienehköjä erimielisyyksiä, kaupunginvaltuusto päätti[1]), että talousarvio pääkohdittain oli laadittava valmistetun asetelmaehdotuksen mukaisesti, huomioonottaen kaupunginhallituksen esittämät paraasta päästä pienemmästä merkityksestä olevat lisäykset ja muutokset sekä talousarvion laatimisen yhteydessä mahdollisesti havaittavat hyväksyttävät lisämuutokset, sekä samalla kassa- ja tililaitoksen, kiinteistötoimiston, yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston johtosääntöjen[2]) muutokset ja lisäykset talousarvion uuden rakenteen edellyttämin tavoin.

V:n 1935 talousarviota laadittaessa noudatettu uusi asetelma aiheuttaa luonnollisesti huomattavia vaikeuksia verrattaessa sen eri momentteja kertomusvuoden talousarviossa oleviin. Paljon momentteja oli siirretty toisiin kohtiin, vieläpä erinäisiä pitkän ajan kuluessa vakiintuneita jaettukin. Useita kaupungin välisten laitosten tilityseriä, joista tärkeimmät olivat vuokrat, oli nyt poiketen aikaisemmasta käytännöstä, johdonmukaisesti merkitty talousarvioon. Yleisten töiden lautakunnan ja sen alaisten toimielinten suunniteltuihin töihin varatut määrärahat eivät uudessa asetelmassa esiintyneet yhtenäisinä omassa pääluokassaan, vaan sijoitettuina eri pääluokkiin. Teknillisten laitosten talousarviossa merkittiin nyt laitosten tuottamat nettotulot, kuitenkin siten, että niiden menot ja tulot eriteltiin momentittain sarakkeen ulkopuolella.

Vuoden 1935 talousarvio. Kaupunginhallituksen laadittua ja lähetettyä kaupunginvaltuustolle v:n 1935 talousarvioehdotuksen valtuusto otti tämän käsiteltäväkseen ja vahvisti[3]) v:n 1935 talousarvion[4]), jonka loppusummat olivat seuraavat:

M e n o t.

Varsinaiset menot.

1.	Yleinen kunnallishallinto	Smk	18,303,795: —
2.	Oikeus- ja järjestystoimi	»	19,850,970: —
3.	Palotoimi	»	6,942,086: —
4.	Terveydenhoito	»	9,935,242: —
5.	Sairaanhoito	»	57,414,980: —
6.	Köyhäinhoito	»	53,159,114: —
7.	Lastensuojelu	»	16,213,151: —
8.	Erinäiset sosialiset tehtävät	»	4,501,980: —
9.	Opetustoimi	»	47,491,642: —
10.	Sivistystoimi	»	7,428,598: —
11.	Kiinteistöt	»	20,234,104: —
12.	Yleiset työt	»	30,341,854: —
13.	Puhtaanapito	»	12,920,550: —
14.	Satamat	»	12,383,282: —

[1]) Kvsto 23 p. toukok. 35 § ja 30 p. toukok. 1 §. — [2]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 30, 31 ja 32. — [3]) Kvsto 12 p. jouluk. 1 § ja 19 p. jouluk. 1 §. — [4]) Kvston pain. asiakirj. n:ot 15, 16, 18 ja 19.

15. Teurastamo	Smk	5,559,020: —
16. Keskuskeittola	»	7,578,600: —
17. Teknilliset laitokset	»	—
18. Sekalaiset yleiset menot	»	5,432,180: —
19. Korot ja lainakustannukset	»	73,471,348: —
20. Verojen poistot ja palautukset	»	28,300,000: —
Yhteensä	Smk	437,462,496: —

Pääomamenot.

21. Tuloa tuottavat pääomamenot	Smk	80,556,872: —
22. Tuloa tuottamattomat pääomamenot	»	44,548,249: —
23. Velan kuoletus	»	14,403,494: —
Yhteensä	Smk	139,508,615: —
Kaikkiaan	Smk	576,971,111: —

Tulot.

Varsinaiset tulot.

1. Yleinen kunnallishallinto	Smk	391,850: —
2. Oikeus- ja järjestystoimi	»	436,200: —
3. Palotoimi	»	768,400: —
4. Terveydenhoito	»	1,438,373: —
5. Sairaanhoito	»	23,205,290: —
6. Köyhäinhoito	»	14,179,910: —
7. Lastensuojelu	»	6,358,371: —
8. Erinäiset sosialiset tehtävät	»	154,000: —
9. Opetustoimi	»	12,283,657: —
10. Sivistystoimi	»	1,488,328: —
11. Kiinteistöt	»	54,452,706: —
12. Yleiset työt	»	4,177,070: —
13. Puhtaanapito	»	12,228,000: —
14. Satamat	»	29,506,530: —
15. Teurastamo	»	3,188,640: —
16. Keskuskeittola	»	7,685,000: —
17. Teknilliset laitokset	»	46,576,218: —
18. Sekalaiset yleiset tulot	»	1,548,240: —
19. Korot ja osingot	»	33,131,785: —
20. Verot	»	201,183,600: —
Yhteensä	Smk	454,382,168: —

Pääomatulot.

21. Kaupungin omaisuudesta saadut pääomatulot	Smk	32,690,000: —
22. Lainavarat	»	32,898,943: —
Säästö v:sta 1934	»	57,000,000: —
Yhteensä	Smk	122,588,943: —
Kaikkiaan	Smk	576,971,111: —

Talousarvioehdotuksessa huomioonotetut näkökohdat. Puheena olevassa talousarvioehdotuksessa oli lainavaroista ehdotettu käytettäväksi ainoastaan aikaisempien lainain jäännöseriä sekä kaupungin jo kertomusvuonna ottama, eräisiin kiinteistöostoihin kokonaan käytettäväksi tarkoitettu 19,910,000 markan obligatiolaina, sillä katsottiin, että lainamarkkinain nyt ollessa suotuisat oli pidättäydyttävä rasittamasta niitä uusilla lainoilla, jotta voitaisiin konvertata vanhoja. Muutenkin oli talousarvioehdotusta laadittaessa koetettu noudattaa mahdollisimman suurta säästäväisyyttä. Edellisten vuosien säästöstä oli talousarviossa osoitettu 57.0 milj. markkaa, josta määrästä kuitenkin 15.0 milj. markkaa tarkoitettiin siirrettäväksi perustettavaksi suunniteltuun käyttörahastoon ja 5.0 milj. markkaa vastaavasti verotasausrahastoon, jolloin talousarvion osalle jäisi 37.0 milj. markkaa.

Koska oireet talouselämän vilkastumisesta pitkän pula-ajan jälkeen olivat käyneet yhä selvemmiksi, oli mikäli mahdollista koetettava siirtyä ylen laajaksi käyneestä varatyöjärjestelmästä takaisin runsaampiin vakinaisiin töihin, minkä katsantokannan mukaisesti varatyömäärärahat oli merkitty ehdotukseen entisestään huomattavasti supistettuina. Samalla vilkastuvan yksityisen yritteliäisyyden laskettiin vaikuttavan helpottavasti myöskin köyhäinhoidon tarvitsemiin määrärahoihin, etenkin suoranaisia avustuksia varten varattuihin.

Kaupunginhallituksen talousarvioehdotuksen menojen yhteismäärä osoitti 16.0 milj. markan nettolisäystä kertomusvuoteen verraten. Menojen lisäyksistä aiheutui suurin osa, 25.9 milj. markkaa, tuloa tuottavista pääomamenoista; kiinteistöostoihin oli näet varattu 8.4 milj. markkaa enemmän kuin edelliseksi vuodeksi ja tähän pääluokkaan sisältyivät myöskin yhteensä 20 milj. markan suuruiset varaukset käyttö- ja verotasausrahastoihin. Vähennyksistä on mainittava köyhäinhoitomenoihin kohdistuva 14.1 milj. markan ja tuloa tuottamattomiin pääomamenoihin kohdistuva 11.1 milj. markan suuruinen määrä. Tulosäännössä taas oli arvioitujen tulojen lisäys 16.0 milj. markkaa. Tulojen nousun aiheutti etupäässä se, että säästöä oli merkitty käytettäväksi 35.0 milj. markkaa enemmän kuin kertomusvuodeksi, mutta tuntuvampaa tulojen lisääntymistä osoittivat lisäksi satamain ja teknillisten laitosten määrärahat, nimittäin vastaavasti 4.9 ja 4.4 milj. markkaa. Tulojen vähennyksistä kohdistui 32.2 milj. markkaa lainavaroihin sekä tämän jälkeen suurimmat erät, 3.7 ja 3.2 milj. markkaa, sekalaisiin yleisiin tuloihin, joista nyt oli poistettu viranhaltijain palkkojen supistuksesta aikaisemmin aiheutunut tuloerä, sekä keskuskeittolan tuloihin. Verotuksella koottavaksi kaupunginhallitus ehdotti 198.2 milj. markkaa eli 1.2 milj. markkaa enemmän kuin kertomusvuoden talousarviossa. Kaikista talousarvioon merkityistä tuloista, tilityserät mukaanluettuina, verotus oli 29.0 %.

Seuraavassa tehdään tarkemmin selvää tärkeimmistä muutoksista, jotka ovat havaittavissa kaupunginvaltuuston v:ksi 1935 hyväksymässä talousarviossa v:n 1934 talousarvioon verraten.

Menosääntö. Varsinaisten menojen ensimmäiseen pääluokkaan, Yleinen kunnallishallinto, sisältyi luetellussa järjestyksessä erityisinä lukuina vanhan talousarvioasetelman kolmanteen pääluokkaan luetut kaupunginvaltuuston, revisionilaitoksen, kaupunginhallituksen, rahatoimiston, tilastotoimiston ja verotusvalmistelun menot sekä kahdeksannentoista pääluokan, Eläkkeet ja apurahat, menot kokonaan ja erinäiset osittain kolmanteen, osittain yhdeksänteentoista pääluokkaan ennen sisältyneet menoerät käsittävä luku Erinäiset hallintomenot. Toisessa luvussa aiheutti lisäyksen etupäässä vuosi-

tilintarkastajain ja inventtaajain palkkioihin varatut varat, jotka oli arvioitu ottaen huomioon päätökset inventtaajain [1]) lukumäärän lisäämisestä ja palkkion korottamisesta sekä v:n 1932 jälkeen ensimmäisen täydellisen kiinteän omaisuuden katselmuksen toimittamisesta. Kaupunginhallituksen asiamiesosaston tilapäisen työvoiman määrärahaan sisältyi uusi erä Verojäämien perimispalkkio kaupunginhallituksen päätöksen [2]) mukaisesti, että verojäämien perimistä varten oli asiamiesosastolle otettava tilapäinen lainopillinen apulainen. Osaston oikeudenkäyntien aiheuttamien menojen momentin lisäyksen aiheutti valtuuston v. 1934 päättämä [3]) lisämääräraha. Rahatoimiston tilapäisen työvoiman palkkain lisääntyminen 45,000 markalla johtui m. m. perustetun verohuoltotoimiston [4]) palkoista. Viimeisen luvun menojen vähentyminen aiheutui siitä, että uuden talousarvioasetelman mukaan teknillisten laitosten eläkkeet ja apurahat esiintyivät asianomaisten laitosten kohdalla. Uuden asetelman mukaan autoasemien puhelinmaksut oli siirretty kiinteistöjen pääluokkaan [5]).

Oikeus- ja järjestystoimi nimiseen toiseen pääluokkaan kuuluivat erillisinä lukuina entisen toisen pääluokan luvut Maistraatti, Ulosottolaitos, Raastuvanoikeus, Syyttäjistö ja Raatihuoneen arkisto, joista viimeksi mainittu nyt oli muutettu Maistraatin ja raastuvanoikeuden arkisto nimiseksi, sekä niinikään kukin oman lukunsa muodostaen, kolmanteen pääluokkaan kuuluneet rakennustarkastuksen, julkisivupiirustusten tarkastuksen, holhouslautakunnan ja henkikirjoituksen menot samoin kuin koko entinen viides pääluokka, Poliisilaitos. Maistraatin ja raastuvanoikeuden arkiston painatus- ja sidontamäärärahassa oli otettu huomioon valtuuston myöntämä [6]) määrärahan korotus tuomiokirjain sidontaa varten. Poliisilaitoksen menoihin oli lisätty pari aivan vähäpätöistä uutta määrärahaa, Tarverahat ja Sairaanhoitokustannukset, yhteensä 6,750 markkaa.

Kolmannen pääluokan, Palotoimi, muodosti aikaisemmin vastaavat menot käsittänyt neljäs pääluokka. Vuokramäärärahaan oli tilitysvuokran lisäksi valtuuston päätöksen mukaisesti sisällytetty vuosivuokra palokunnan käytettäväksi luovutetusta Lauttasaarenkadun varastoalueella n:o 6 olevasta vajasta [7]). Pääluokan toisena lukuna oli avustus Suomen palosuojeluyhdistykselle, 40,000 markan vuokrakorvaus yhdistykselle vuokratta palopäällystökouluna käytettäväksi luovutetusta pohjoisesta paloasemasta [7]).

Terveydenhoito nimiseen neljänteen pääluokkaan luettiin samat menot kuin vastaavaan entiseen pääluokkaan, ollen huomattavia muutoksia toimeenpantu vain eri menoryhmien järjestelyssä. Jakoa uusiin lukuihin oli noudatettu, joten niiden lukumäärä nyt entisten kolmentoista sijasta nousi kahdeksaantoista. Ensimmäiseen lukuun, Terveydenhoitolautakunta ja sen toimisto, oli yhdistetty terveydenhoitolautakunnan sekä lääkärien ja sairaanhoitohenkilökunnan menot, käsittäen se lisäksi vähävaraisten kätilöapua sekä rokotusainevarastoa varten varatut määrärahat, jotka ennen olivat kuuluneet lukuun Poliklinikat ja muu sairaanhoito. Tähän lukuun oli lisäksi valtuuston päätöksen [4]) mukaisesti merkitty uusi määräraha sukupuolineuvontaa varten. Seuraavat luvut, Terveysolojen valvonta, johon oli siirretty viimeiseksi momentiksi ensimmäiseen lukuun ennen kuulunut ruokanäytteiden ostomääräraha, Terveydellisten tutkimusten laboratoori, Eläinlääkintäosasto, Maidontarkastamo, Asuntotarkastus ja Ammattientarkastus, oli yhdistetty

[1]) Ks. tämän kert. s. 81. — [2]) S:n s. 209. — [3]) S:n s. 47. — [4]) S:n s. 84. — [5]) S:n s. 70. — [6]) S:n s. 46. — [7]) S:n s. 23.

yhteisen tarkastustoimen otsakkeen alaisiksi. Eläinlääkintäosaston tilapäisen työvoiman määrärahaa laskettaessa oli otettu huomioon valtuuston päätös [1]) terveydenhoitolautakunnan vahvistamien makkaratehtaiden valvojain palkkioiden merkitsemisestä talousarvioon. Huoltotoimeen kuuluviksi luettiin seuraavat yhdeksän lukua, joista järjestyksessä toinen, kolmas, neljäs, viides ja kahdeksas oli muodostettu erittelemällä aikaisempia yksityisiä määrärahoja: Tuberkuloosihuolto, Poliisilaitoksen suojeluosaston sairasosasto, Sielullisesti sairaiden huoltotoimisto, Sielullisesti sairaiden naisten keskuskoti, Sielullisesti sairaiden miesten keskuskoti, Kouluhammasklinikka, Terveystoimisto, Veneeristen tautien poliklinikka ja Desinfioimislaitos. Rouva E. Söderlund-Bylinin sairaskodille, jonka hoidokit oli siirretty Loviisankadun n:oissa 6—8 sijaitsevaan kaupungin tuberkuloottisten perheiden asuntolaan [2]), ennen myönnetty avustus poistui näin ollen. Sielullisesti sairaiden huoltotoimiston lukuun oli viimeisenä momenttina liitetty lukuun Poliklinikat ja muu sairaanhoito ennen kuulunut henkisesti sairaiden perhehoidon määräraha nimellä Perhehoito. Veneeristen tautien poliklinikan tilapäisen työvoiman määrärahassa oli huomioitu uuden vahtimestarin palkka ja uuden hoitajattaren palkka, yhteensä 10,800 markkaa. Pääluokan viimeistä edelliseen lukuun, Avustukset, oli poimittu kaikki entiseen yhdenteentoista lukuun kuuluneet yksityisten hoitolaitosten avustusmäärärahat, joita ei ollut sijoitettu muihin lukuihin ja viimeinen luku, Käyttövarat, järjestyksessä kahdeksastoista, sisälsi valtuuston arvaamattomiin tarpeisiin käytettäviksi varatut varat.

Viidennen, Sairaanhoito nimisen pääluokan menojen lisäys oli sangen huomattava. Siinä Kivelän ja Nikkilän sairaalain määrärahat kohosivat laitosten laajentamisen ja niiden henkilökunnan lisäämisen johdosta [3]). Kivelän sairaalan tilapäistä työvoimaa varten varatuissa varoissa oli otettu huomioon uusi 4,500 markan erä potilaiden hammashoitoa varten. Erinäisten sairaanhoitomenojen luvun nimikkeeseen Erinäiset menot oli lisätty 100,000 markan suuruinen uuden talousarvioasetelman aiheuttama momentti Poistot ja palautukset, kaupunginhallituksen käytettäväksi.

Kuudennen pääluokan, Köyhäinhoito, ennen järjestyksessä yhdeksännen, menojen vähentyminen v:een 1934 verraten johtui taloudellisen elämän alalla syntyneen nousun aiheuttamasta työtilaisuuksien lisääntymisestä, joka tosin vielä aluksi oli päässyt oleellisesti helpottamaan vain ruumiillisen työn tekijäin asemaa, mutta kuitenkin huomattavasti oli keventänyt köyhäinhoidon työtaakkaa. Köyhäinhoitolautakunnan lakkautetun lastenpäiväkodin menot käsittävä luku oli nyt poistettu ja lisätty uusi luku, Avustukset, johon köyhäinhoitolautakunnan käytettäviksi oli yleishyödyllisille yrityksille ja laitoksille varatusta yhteismäärärahasta siirretty Helsingin sokeaintalo-säätiölle ja Pelastusarmeijalle köyhäinhoitolautakunnan toimesta annettavat avustukset, yhteensä 65,000 markkaa. Köyhäinhoitolautakunta ja sen kanslia nimisen ensimmäisen luvun menojen vähennys kohdistui miltei kokonaan tilapäisen työvoiman määrärahaan, johtuen v:n 1935 alusta lukien voimaan tulevan köyhäinhoidon uuden ohjesäännön [4]) mukaisesta erinäisten virkain uudelleenjärjestelystä. Momentille Palkkiot sisältyvissä menoissa syntyi myöskin pieni vähennys sen johdosta, että edellä mainitun ohjesäännön mukaan tulisi useimpien jaostojen puheenjohtajana toimimaan köyhäinhoitoviraston virkamies palkkiotta sekä jaostot yleensä olemaan vain kolmijäsenisiä, ja sääntöpalkkaiste nvirkain määräraha oli laskettu huomioonottaen

[1]) Ks. tämän kert. s. 43. — [2]) S:n s. 22. — [3]) S:n s. 85. — [4]) S:n s. 82.

aikaisemmin päätetyt[1]) virkajärjestelyt. Edellä mainitulta tilapäisen työvoiman momentilta oli siirretty luvun Tilivirasto, ent. Kassa- ja tilivirasto, tilapäisen työvoiman määrärahaan 4 ylim. avustavan kassanhoitajan palkkiot, yhteensä 64,800 markkaa.

Seitsemänteen pääluokkaan, Lastensuojelu, lisättiin uusi Avustukset niminen luku, johon merkittiin osa entistä yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahaa lastensuojelulautakunnan käytettäväksi. Lastenhuoltolaitosten tilapäisen työvoiman määrärahaan sisältyi erä v. 1932 laajennetun vastaanottokodin[2]) hoitajatarharjoittelijan vuosipalkkaa varten, jota ei ollut merkitty kertomusvuoden talousarvioon. Kokonaan uuden momentin muodostivat kaupungin haltuun otettavan Toukolan lastenhoidon neuvonta-aseman menot, jotka valtuuston päätöksen[3]) mukaisesti merkittiin talousarvioon.

Kahdeksas pääluokka, Erinäiset sosialiset tehtävät, sisälsi ennen kunnallishallinnon pääluokkaan kuuluneet luvut Oikeusaputoimisto ja Työnvälitystoimisto, entisen sekalaisten menojen pääluokan luvut Työttömyyden aiheuttamat erinäiset toimenpiteet ja Yleishyödyllisten tarkoitusten määrärahat sekä lisäksi Urheilu nimisen luvun, jonka ensimmäisenä nimikkeenä oli ennen kunnallishallinnon pääluokkaan kuulunut luku Urheilulautakunta ja toisena, Avustukset nimisenä, erinäiset entisen sekalaisten menojen pääluokan lukuun Sekalaiset määrärahat sisältyneet voimistelun ja urheilun edistämismäärärahat. Luku Yleishyödyllisten tarkoitusten määrärahat alennettiin 300,000 markan suuruiseksi oltuaan ennen 750,000 markkaa, koska joukko siitä ennen myönnettyjä apurahoja merkittiin muiden pääluokkien kohdalle. Pääluokan suurimmat muutokset kohdistuivat kuitenkin lukuun Työttömyyden aiheuttamat erinäiset toimenpiteet, jonka loppusumma, osoittaen sekin osaltaan taloudellisen elämän parantumista, huomattavasti laski.

Yhdeksänteen pääluokkaan, Opetustoimi, oli muutetussa järjestyksessä siirretty Opetus- ja sivistyslaitokset nimiseen pääluokkaan ennen kuuluneet menot lukuunottamatta seuraavaan pääluokkaan siirrettyjä erinäisten sivistyslaitosten menoja sisällyttäen puheena olevaan pääluokkaan myöskin Ammattioppilaslautakunta niminen luku kunnallishallinnon pääluokasta. Suurinta muutosta osoittivat suomenkielisten kansakoulujen määrärahat, joiden korotukset aiheutuivat etupäässä Kallion uuden kansakoulun lisäkustannuksista. Vaikka aika olikin parantunut, olivat lasten vanhemmat edellisinä vuosina vallinneen työttömyyden johdosta siinä määrin köyhtyneet, että oli välttämätöntä jakaa vaatteita ja ruoka-annoksia entistä suuremmille oppilasjoukoille. Yleisten laitteiden kunnossapitoa varten oli tähän lukuun merkitty uusi 18,000 markan suuruinen momentti. Kuten suomenkielisille kouluille oli ruotsinkielisiäkin varten merkitty uusi määräraha Yleisten laitteiden kunnossapito, 10,000 markan suuruinen. Lastentarhain luvun määrärahoja laskettaessa oli noudatettu valtuuston päätöstä Vallilan ja Barnabon lastentarhain tilapäisten kokopäiväosastojen vakinaistamisesta[4]). Pasilan lastenseimen avustusmäärärahaan oli nyt lisätty se 15,000 markan erä, joka aikaisemmin oli sisältynyt yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahaan. Yleiset ammattikoulut nimiseen lukuun ennen luetut eräiden koulujen apurahat sekä taideteollisuuskeskuskoulun, teknillisen opetuksen y. m. määrärahat luettiin nyt kuuluviksi omaan erityiseen lukuunsa, Avustukset. Kyseiseen lukuun sisältyvä taideteollisuuskeskuskoulun määräraha

[1]) Ks. tämän kert. s. 44 ja 86. — [2]) S:n s. 50. — [3]) S:n s. 85. — [4]) S:n s. 86.

oli laskettu ottaen huomioon valtuuston järjestettäviksi päättämien valokuvaajakurssien [1]) opetuspalkkiot, jotka oli määrätty 40 markaksi tunnilta.

Sivistystoimi nimiseen kymmenenteen pääluokkaan oli siirretty aikaisemmin opetus- ja sivistyslaitosten menot käsittäneeseen pääluokkaan kuuluneet luvut Kaupunginkirjasto, Museo, Musiikkilautakunta sekä Erinäiset sivistyslaitokset, viimeksi mainittu Avustukset nimisenä, ollen tähän lukuun sisältyvät määrärahat merkitty musiikkilautakunnan käytettäviksi. Kaupunginkirjaston palkkiomäärärahaan oli lisätty kirjaston kirjavaraston inventtaustarkastajain [2]) palkkiot toimitetuista kolmesta tarkastuksesta, yhteensä 600 markkaa. Musiikkilautakunnan alaisen kaupunginorkesterin palkkoja laskettaessa oli huomioitu valtuuston päättämä [3]) orkesterin viiden siihen asti vain 9 kuukaudeksi vuodessa kiinnitetyn soittajan viran muuttaminen koko vuodeksi palkatuiksi soittajanviroiksi sekä kahden uuden soittajanviran perustaminen orkesteriin. Pääluokan viimeiseen lukuun sisällytettyjen taidelaitosten avustusten saannin ehdoksi valtuusto päätti asettaa, että Suomen kansallisteatteri ja Svenska teatern antoivat vähintään 25, Helsingin kansanteatteri vähintään 10 ja Suomalainen ooppera vähintään 8 kansannäytäntöä puolin tai vielä halvemmin lipunhinnoin.

Yhdenteentoista pääluokkaan, Kiinteistöt, kuului aikaisempiin pääluokkiin Kiinteä omaisuus, Yleiset työt ja Sekalaiset menot ennen luettuja määrärahoja. Sen luku Siirtolapuutarhat oli nyt omaksi luvukseen muodostettu ent. vastaavan pääluokan nimike ja lukuun käyttövarat oli yhdistetty tämän pääluokan valtuuston käyttövarat käsittävän luvun lisäksi saman pääluokan sekalaisiin menoihin kuulunut kiinteistölautakunnan tilapäismenoja varten varattu määräraha. Geodeettisten kojeiden hoitoa varten lukuun Kiinteistölautakunta ja kiinteistötoimisto ennenkin sisältynyt määräraha oli nyt varattu myöskin niiden hankintaa varten ja uutena sisältyi lukuun 10,000 markan suuruinen määräraha Kaupungin omistamien rakentamattomien tonttien ja alueiden hoito. Ent. luku Maatalousosaston hoitamat tilat oli muutettu Maatalousosasto nimiseksi. Lukuun Talo-osasto kuuluivat Hallinto ja hoito otsakkeen alaisina nimikkeet Kaupungin talot, Poliisihuoneistot, Kunnalliset työväenasunnot sekä Kauppahallit, kioskit ja torit, sekä otsakkeen Rakennusten korjaukset alaisiksi yhdistettyinä ja yleisten töiden lautakunnan käytettäviksi merkittyinä erinäiset aikaisemmin yleisten töiden pääluokan lukuun Rakennukset ja talot kuuluneet yleisen kunnallishallinnon, oikeus- ja järjestystoimen, palolaitoksen, terveydenhoidon, lastentarhain ja kirjaston rakennusten ja huoneistojen, työväenasuntojen sekä erinäisten rakennusten korjausten y. m. menoerät. Sen viimeistä edelliseen nimikkeeseen oli kahdessa vuodessa toimitettavaa sähköjohtojen uudelleenasentamista varten merkitty ensimmäinen erä 125,000 markan suuruisena. Luvun viimeiseen nimikkeeseen oli merkitty kaksi uutta määrärahaa, Kirstinkadun entisen kansakoulutalon huoneiston sisustamiseen valtuuston päätöksen [4]) mukainen määrä sekä korvauksena rakennustoimiston yleiskustannuksista 214,873 markkaa. Ent. luvun Kansanpuistot, siirtolapuutarhat ja urheilukentät nimikkeistä oli jo mainitun siirtolapuutarhain luvun lisäksi muodostettu luvut Kansanpuistot sekä Urheilu- ja pesäpallokentät. Edellisen luvun korjausmäärärahassa oli huomioitu erä valtuuston päättämää Mustikkamaan uimarannan hiekoittamista [5]) varten; palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain määräraha oli laskettu ottaen

[1]) Ks. tämän kert. s. 57. — [2]) S:n s. 45. — [3]) S:n s. 86 ja 87. — [4]) S:n s. 25. — [5]) S:n s. 32.

huomioon valtuuston päätös [1]) uuden eläintenhoitajanviran perustamisesta Korkeasaaren eläintarhaan. Jälkimmäisen luvun menoihin oli liitetty otsakkeen Korjaus ja kunnossapito alaisina erinäiset ent. yleisten töiden pääluokan korjausmäärärahat yleisten töiden lautakunnan käytettäviksi merkiten lukuun lisäksi muutamia uusia määrärahoja rakennustoimiston katurakennusosaston tarpeisiin. Erinäisiin menoihin varatut varat käsittävään lukuun kuuluivat muutamat kiinteän omaisuuden pääluokkaan ja sekalaisten menojen pääluokkaan aikaisemmin luetut menoerät sekä uudet momentit Autoasemien puhelinkustannukset [2]), joka oli erotettu itsenäiseksi puhelinmaksujen ja uusien puhelimien määrärahasta, 90,000 markan suuruisena, ja Poistot ja palautukset 800,000 markkaa. Siihen lukuun, joka oli nimeltään Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjaukset, oli siirretty osa määrärahoja yleisten töiden pääluokasta. Köyhäinhoidon rakennusten kohdalle oli lisätty 25,000 markan määräraha uusia vartijankojuja varten kunnalliskotiin, tulli- ja satamarakennusten menojen kohdalle 29,300 markan määrä passintarkastuskojun rakentamiseksi Eteläsatamaan ja vartiokojua varten Länsisatamaan sekä kaikkien laitosten yhteisten menojen kohdalle 376,870 markan erä, Korvaus rakennustoimiston yleiskustannuksista. Teurastamon rakennuksiin kohdistuva 120,000 markan suuruinen määräraha oli samoin uusi. Paitsi jo lueteltuja laitoksia varten oli tässä otettu huomioon terveydenhoidon, sairaalain, lastensuojelun, kansakoulujen ja ammattiopetuslaitosten rakennusten korjausmenot.

Yleiset työt nimisen kahdennentoista pääluokan kohdalle merkityt arviomenot lisääntyivät suurin piirtein 7,000,000 markkaa v:n 1934 talousarvion vastaaviin menoihin verraten, jolloin kuitenkin eri lukuihin aikaisemmin kuuluneet uudistöiden nimikkeet oli siirretty pääomamenojen ryhmään. Pääluokkaan kuuluivat, hieman muutettuina, vastaavan aikaisemman pääluokan luvut Yleisten töiden lautakunta ja rakennustoimisto, Tilivirasto, Kadut ja tiet, Viemärit, Istutukset, Varasto, Työntekijäin erinäiset edut, Käyttövarat sekä uutena lukuna Erinäiset menot, johon merkittiin 50,000 markan määräraha poistoja ja palautuksia varten. Yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston sääntöpalkkaisten virkain määräraha oli kohonnut johtuen valtuuston päättämästä eräiden rakennustoimiston virkain uudelleenjärjestelystä [1]), joka koski myöskin palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain määrärahaa. Myöskin tiliviraston menot käsittävän luvun määräraha Sääntöpalkkaiset virat oli laskettu valtuuston edellä mainitun päätöksen mukaisesti. Tämän luvun palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain määräraha poistettiin siitä, mutta merkittiin samalla lukuun uusi momentti Korvaus kannannasta, 600 markan suuruinen. Kadut ja tiet nimiseen lukuun oli merkitty myöskin kustannukset katujen, teiden ja yleisten paikkojen valaistuksesta, jotka aikaisemmin olivat olleet katuvalaistuksen pääluokassa, kustannukset katujen y. m. puhtaanapidosta, joka oli uusi tilityserä, sekä kustannukset yleisistä vesiposteista, jotka oli siirretty sekalaisten menojen pääluokasta. Neljänteen lukuun, Viemärit, sisältyvien menojen lisääntymisen aiheuttivat Kyläsaaren puhdistuslaitoksen käyttöja hoitomäärärahan kohoaminen, koska sinne nyttemmin oli johdettu puhdistettavaksi entisestään kolminkertaistunut likavesimäärä [3]), sekä uusi määräraha rakennustoimiston katurakennusosaston putkivalimon tontin vuokran maksamiseksi valtuuston päätöksen [4]) mukaisesti. Luvussa Istutukset oli

[1]) Ks. tämän kert. s. 87. — [2]) S:n s. 66.—[3]) S:ns. 27. — [4]) S:n s. 17.

uudet momentit Lasten kiikkuja ja Alppilan lintulammikkojen ruoppaus, sorastus ja reunojen korjaus, yhteenlaskettuina 75,000 markkaa. Tähän lukuun sisältyi myös momentti Kaupunginpuutarhan rakennukset Eläintarhassa, joka ennen oli kuulunut vastaavan pääluokan lukuun Rakennukset ja talot. Lukuun Varasto liittyvään nimikkeeseen Konepajat oli merkitty 27,500 markan suuruinen uusi määräraha moottoripyörän hankintaa varten. Pääluokan viimeiseen, Käyttövarat nimiseen lukuun kuului ent. samannimisen pääluokan lukuun Arvaamattomiin tarpeisiin ja varatöihin sisältyneet kaupunginhallituksen käyttövarat ja saman pääluokan lukuun Yleisten töiden lautakunta ja rakennustoimisto kuuluneet lautakunnan käyttövarat.

Kolmannentoista pääluokan, Puhtaanapito, lukuun Tilivirasto sisältyi uusi momentti, Korvaus kannannasta, 3,000 markan suuruinen. Luku Katujen ja kiinteistöjen puhtaanapito oli muodostettu yhdistämällä ent. tämän nimiseen lukuun Uudishankinnat ja uudistyöt niminen ja määrärahassa Uudistyöt oli otettu huomioon erä valtuuston Kyläsaaren kuormauspaikalle rakennettavaksi päättämän ruokailuvajan [1]) teettämiseen. Lisäksi oli luvussa uusi 5,000 markan suuruinen momentti poistoja ja palautuksia varten.

Neljännentoista pääluokan, Satamat, luvut, Satamalautakunta ja satamahallintotoimisto, Satamaliikenne, Satamakannanta ja Käyttövarat, olivat aikaisemmassa talousarvioasetelmassa muodostaneet kunnallishallinnon pääluokan luvun Satamahallinto. Toisen, satamaliikenteen luvun menoissa oli tapahtunut huomattava menojen nousu johtuen suurin piirtein siitä, että sen nimikkeeseen Erinäiset menot sisältyi uusia määrärahoja satama-alueen valaistus- ja puhtaanapitotarkoituksiin yhteensä 1,978,900 markkaa. Lukuun Satamakannanta oli lisätty 18,000 markan suuruinen uusi momentti nimeltä Autopuhelimet. Lukuun Satamien korjaus ja kunnossapito sisältyvät määrärahat oli merkitty yleisten töiden lautakunnan käytettäviksi; ne olivat v:n 1934 talousarviossa yleensä kuuluneet yleisten töiden pääluokkaan. Uusina merkittiin tähän lukuun momentit Sörnäisten keskimmäisen pistolaiturin uusiminen, 800,000 markkaa, Masutin pistolaiturin uusiminen, 380,000 markkaa, sekä Korvaus rakennustoimiston yleiskustannuksista, 554,067 markkaa. Eri lukuun, Avustukset, oli sisällytetty merimieshuoneen ja Suomen meripelastusseuran huoneistoista maksettavia uusia tilityseriä.

Teurastamon menot käsittävän viidennentoista pääluokan määrärahoissa oli yleensä havaittavissa paljon, vaikkakin pienehköjä muutoksia, nähtävästi johtuen siitä, ettei vasta lyhyen aikaa toimineen teurastamon käytettävien varojen merkitsemisen suhteen vielä omattu riittävää kokemusta. Sen sääntöpalkkaisten virkain määrärahaa laskettaessa oli otettu huomioon valtuuston päätös [2]) lihantarkastamon kassanhoitajanviran siirtämisestä 6 palkkaluokasta 4:nteen.

Kuudenteentoista pääluokkaan luetut keskuskeittolan menot oli arvioitu pienemmiksi kuin v:n 1934 talousarviossa, edellyttäen, että tämän laitoksen liikevaihto jonkun verran laskisi, kun köyhäinhoitolautakunnan ei todennäköisesti enää taloudellisten olojen hieman parannuttua, tarvitsisi käyttää sitä samassa määrin kuin siihen asti. Uutena momenttina sisältyi pääluokkaan 20,000 markan suuruinen määräraha kaluston kunnossapitoa varten.

Seitsemänteentoista pääluokkaan, Teknilliset laitokset, luettiin, vaikkakin eri tavalla kuin ennen ryhmiteltyinä, samat menoerät kuin v:n 1934 talousarvion samannimiseen pääluokkaan, vesijohto-, kaasu- ja sähkölaitoksen

[1]) Ks. tämän kert. s. 25. — [2]) S:n s. 44.

uudistöiden ja -hankintain nimikkeitä lukuunottamatta, joista kustakin oli tähän pääluokkaan kunkin laitoksen asianomaisiin yhteisiin sekalaismenoihin otettu ainoastaan kaluston hankintamäärärahat sekä niiden käyttövaranimikkeen kohdalle kaupunginhallituksen käyttövarat. Kuten kertomusvuoden talousarviossa oli nytkin jokaisen laitoksen menoissa otettu huomioon 1/3 teknillisten laitosten hallituksen kuluista. Ensimmäiseen lukuun, Vesijohtolaitos, merkityt menot oli kaikkiaan jaettu nimikkeisiin Hallinto, Kassa- ja tilivirasto, Käyttö, Jakelu, Yhteiset sekalaismenot ja Käyttövarat; jälkimmäisissä luvuissa Kaasulaitos ja Sähkölaitos oli kummassakin näiden nimikkeiden lisäksi Katu- ja satamavalaistus niminen. Yhteisiin sekalaismenoihin sisältyi 262,512 markan suuruinen uusi määräraha Osuus kaupungin suorittamiin eläkkeisiin. Jotta ilman muuta voitaisiin laskea laitoksen tuottama nettomäärä, oli sen laitteiden arvon kuoletukset ja pääoma-arvon korko, jotka tulopuolella sisältyivät korkojen ja osinkojen sekä kaupungin omaisuudesta saatujen pääomatulojen osastoihin, merkitty, vesijohtolaitoksen kohdalla 4,500,000 markan ja 7,455,000 markan suuruisina. Kaasulaitoksen luvussa jakelun nimikkeessä korjausten ja muiden kustannusten momentilla kaasumittarien korjaus- ja kunnossapitovarat oli laskettu ottaen huomioon valtuuston päätös [1]) v:n 1934 määrärahan ylittämisestä 85,000 markkaa ja huoneistomenot oli samoin laskettu ottaen huomioon työpajan siirtämistä Kampin alueelle koskeva päätös [2]). Yhteisten sekalaismenojen kohdalle oli ennen esiintymättömänä eränä merkitty 322,788 markkaa osuutena kaupungin suorittamiin eläkkeisiin sekä laitteiden arvon kuoletusta 6,730,000 markkaa ja pääoma-arvon korkoa 4,582,270 markkaa. Sähkölaitoksen yhteisiin sekalaismenoihin oli samoin merkitty osuuden kaupungin suorittamiin eläkkeisiin käsittävä uusi määräraha, 188,580 markkaa, sekä laitteiden arvon kuoletusta 12,060,000 markkaa ja pääomaarvon korkoa 8,065,000 markkaa.

Kahdeksannentoista pääluokan, Sekalaiset yleiset menot, ensimmäiseen lukuun oli siirretty erinäiset ent. sekalaisten menojen pääluokan määrärahat ja kiinteän omaisuuden pääluokasta Kulosaaren sillan tulojen käyttö- ja korjauskustannusten erä. Lisäksi siihen oli sijoitettu seuraavat uudet määrärahat: Helsinki-seura, avustus, 20,000 markkaa, Suomen sukututkimusseura, 30,000 markkaa, Taideteosten osto, 75,000 markkaa, ja Sekalaisten tulojen poistot ja palautukset, 150,000 markkaa. Pääluokan toinen luku, sisälsi kaupunginvaltuuston ja -hallituksen yleiset käyttövarat sekä uuden 3,500,000 markan suuruisen määrärahan Työläispalkkojen korottamisen varalta, kaupunginhallituksen käytettäväksi.

Korot ja lainakustannukset niminen yhdeksästoista pääluokka käsitti entisen talousarvioasetelman ensimmäisen, velkain pääluokan korko- ja sekalaisten menojen lukuihin luetut menoerät, jotka nyt oli jaettu lukuihin Vakautetun velan korot, Tilapäisluoton korot sekä Kustannukset ja poistot. Ensimmäisessä luvussa oli erotettu ulkomaisessa rahassa maksettavat obligatiolainat, joiden korko oli muunnettu Suomen markoiksi lainoja otettaessa vallinneiden valuuttakurssien mukaan, ja Suomen rahassa maksettavat sekä rakennus- ja velkakirjalainat. Luvussa Kustannukset ja poistot oli korkojen ja kuoletusten kurssitappiot erotettu eri momenteiksi ja lisätty siihen 25,000 markkaa käsittävä momentti Poistot.

Kahdennenkymmenennen pääluokan, varsinaisten menojen viimeisen, joka käsitti verojen poistot ja palautukset, ainoaan lukuun oli siirretty suurin

[1]) Ks. tämän kert. s. 53. — [2]) S:n s. 25.

osa ennen käytetyn talousarvioasetelman sekalaisten menojen pääluokan määrärahaa Verotusvarojen ja muiden tulojen poisto ja palautus muiden kuin verotulojen poistojen tultua siirretyiksi asianomaisiin pääluokkiin. Kunnallis- ja muiden verojen poistoja ja palautuksia varten otettiin kaksi eri momenttia käytäntöön.

Kahdennestakymmenennestäensimmäisestä pääluokasta, Tuloa tuottavat pääomamenot, lukien alkoi pääomamenojen ryhmä. Ensimmäisenä oli ent. kiinteän omaisuuden pääluokkaan aikaisemmin sisältynyt luku Kiinteistöostot, johon oli merkitty määrärahat valtuuston päättämien uusien kiinteistöjen [1]) ostoa varten sekä jo ennemmin päätettyjen hankintain kauppahintain suorittamisen jatkamiseksi, m. m. Aktiebolaget parkstad Vanda puistokylä osakeyhtiön ja Malmin kalkkihiekkatiilitehdas osakeyhtiön osakkeiden sekä Tomtbackan, Nackbölen ja Långforsin tilojen ostoa varten. Luvun Talorakennukset menot oli tarkoitettu yleisten töiden lautakunnan käytettäviksi; lukuun oli sijoitettu ent. pääluokan Yleiset työt uudis- ja muutosrakennusmäärärahat, 280,000 markkaa, teurastamon lopputöitä varten [2]) sekä 115,000 markkaa teurastamon varanavetan [2]), 855,000 markkaa teurastamon vuotavaraston ja 2,000,000 markkaa tulevan linja-autoaseman töitä varten. Samoin oli lukuun Satamat sijoitettu yleisten töiden lautakunnan käytettävänä olevat ent. yleisten töiden pääluokan saman nimisen luvun uudistöiden nimikkeen katujen ja laiturien päällystysmäärärahaa lukuunottamatta sekä lisätty uusia eriä yhteensä 5,968,830 markkaa, josta suurimmat erät olivat 4,000,000 markkaa Rahapajanrannalle rakennettavan tavarasuojan perustuksia ja rautabetonirakenteita varten ja 220,000 markkaa Masutin pistolaiturin jatkamiseen ja tihtaalin pystyttämiseen sen pohjoispuolelle sekä 1,600,830 markkaa korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista. Ent. teknillisten laitosten pääluokan saman nimisten lukujen uudistöiden ja -hankintain nimikkeistä kaluston hankintaan varattuja varoja lukuunottamatta, oli muodostettu luvut Vesijohtolaitos ja Kaasulaitos. Edelliseen oli merkitty uusia määrärahoja [3]) vesijohtojen laskemiseksi Turuntien eri osiin yhteensä 957,000 markkaa, Rajasaarenkatuun 250,000 markkaa, Kivelänkatuun 128,000 markkaa, Arabiankadun ja Pohjolankadun väliseen Käpyläntien osaan 299,000 markkaa, Hietasaarenkatuun Tarmonkadusta eteläänpäin 124,000 markkaa ja Mittaajankatuun Melkönkadun ja IV poikkikadun välille ja viimeksi mainittuun katuun Mittaajan- ja Saukonkatujen välille 113,000 markkaa sekä vesijohtojen uusimista varten Unioninkadussa Etel. Makasiini- ja Bernhardinkadun välillä 130,000 markkaa ja Pohj. Esplanaadikadussa Katariinan- ja Helenankadun välillä 104,000 markkaa. Kaasulaitoksen lukuun sisältyi pääputkiverkon laajennus- ja uusimismomentille määrärahoja yhteensä 2,488,000 markkaa [4]), josta osa valtuuston päätösten mukaisia töitä varten, jotka jo oli suoritettu; suurin osa, 2,275,000 markkaa, kohdistui osaksi suoritettuun johtojen laskemiseen Sörnäisten rantatiehen, Hakaniementoriin, Siltasaarenkatuun, Unioninkatuun, Senaatintoriin ja Fabianinkatuun. Luku Sähkölaitos sisälsi Teknilliset laitokset nimisen ent. pääluokan luvun Sähkölaitos uudistöiden ja -hankintain nimikkeen kaluston hankintamäärärahaa lukuunottamatta. Lukuun oli merkitty uusi 80,000 markan määräraha uuden tikapuuauton ostoa varten Töölön valaistuspiirin laajentumisen takia. Kokonaan uutena lukuna sisältyi tähän pääluokkaan Muut sijoitukset niminen,

[1]) Ks. tämän kert. s. 7 ja 8. — [2]) S:n s. 23. — [3]) S:n s. 25 ja 52. — [4]) S:n s. 25 ja 26.

jossa Muiden kuin kiinteistöosakkeiden osto nimikkeen alaiseksi oli merkitty 50,000 markan suuruinen erä Puhelinosuuksia. Viimeiseen, Siirrot rahastoihin nimiseen lukuun luettiin erä siirtoa varten Kulosaaren sillan rahastoon, joka ennen oli sisältynyt kiinteän omaisuuden pääluokan sekalaisten menojen luvun määrärahaan Kulosaaren sillan tulojen käyttö, sekä uudet määrärahat Varaus siirtoa varten käyttörahastoon [1]), 15,000,000 markkaa, ja Varaus siirtoa varten verotasausrahastoon [1]), 5,000,000 markkaa.

Kahdennenkymmenennentoisen pääluokan, Tuloa tuottamattomat pääomamenot, eri lukujen menot, jotka miltei kaikki olivat tarkoitetut yleisten töiden lautakunnan käytettäviksi, olivat ennen olleet sijoitetut yleisten töiden pääluokkaan, paitsi viimeinen luku, Yleiset varatyöt, johon oli siirretty saman pääluokan Arvaamattomiin tarpeisiin ja varatöihin myönnetyt määrärahat. Lukuun Talorakennukset merkityistä menoista kohdistui sairaalain osalle 5,128,000 markkaa, josta 4,583,000 markkaa Kivelän sairaalan hallinto- ja asuntorakennuksen [2]) rakennuskustannuksiin, joita varten v. 1934 oli myönnetty 4,200,000 markkaa työttömyyslainan varoista, sekä valtuuston päätöksen mukaisesti 197,000 markkaa edellä mainitun rakennuksen ja uuden sairaspaviljongin välisen yhdyskäytävän [2]) teettämiseen ja 188,000 markkaa sen alueen osittaiseksi aitaamiseksi ja eräiden tarpeellisten tasoitustöiden suorittamiseksi sen alueella [2]). Lastensuojelun osalle tuli 1,200,000 markkaa Ryttylän koulukodin ammattiopetusrakennuksen töitä varten, opetuslaitosten osalle 49,000 markkaa, sivistystoimen osalle 28,000 markkaa sekä kansanpuistojen osalle 500,000 markkaa Korkeasaaren leijonasuojan rakentamista varten ja 731,295 markkaa korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista. Toisessa luvussa oli m. m. otettu huomioon Topeliuksenkadun ja Turuntien välisen Stenbäckinkadun osan pohjoisen jalkakäytävän päällystämistä [3]), Kivelänkadun tasoittamista [4]) ja yhdystien rakentamista Turuntieltä Reijolan lastenkodin pohjoispuolitse Haagan kauppalaan, joista viimeksi mainittua työtä varten merkittiin 650,000 markkaa, sekä Lauttasaaren sillan rautaosien [5]) rakentamista koskevat valtuuston päätökset. Lisäksi lukuun merkittiin Turuntien eräiden osien lopputasoitukseen yhteensä 1,237,000 markkaa, stadioniin liittyvien teiden ja kenttien tasoitustöiden jatkamiseen 1,000,000 markkaa, Pääskylänkadun ja Merisatamanrannan osittaista päällystämistä varten 157,000 markkaa, Pohj. Hesperiankadun Hertan- ja Pasilankadun risteyksessä olevan aukion sekä Myllytien tasoitustöihin 539,000 markkaa, täytemaan vastaanottoon 50,000 markkaa sekä Mechelinin- ja Nordenskiöldinkadun ratsastustien rakentamiseen 170,000 markkaa. Kolmanteen lukuun merkityistä määrärahoista tuli eri katuihin rakennettavien viemärien, m.m. valtuuston päätösten mukaisesti Kivelänkatuun [4]) ja Turuntiehen Kuusitiestä Tilkan siltaan [4]), kaikkiaan 2,558,000 markkaa, valtuuston rakennettavaksi päättämää kuivatusjohtoa [6]) varten korttelista n:o 438 Mechelininkadun kokoojajohtoon 75,000 markkaa sekä Nikkilän mielisairaalan puhdistuslaitosta varten 2,105,000 markkaa, Savilan pumppulaitosta ja Rajasaarelle vievää painejohtoa varten 1,000,000 markkaa, Rajasaaren puhdistuslaitoksen mekaanisen puhdistuksen menoihin 7,210,000 markkaa, Kyläsaaren puhdistuslaitoksen lietesäiliön laajentamiseen ja koneiston ostoon yhteensä 2,034,529 markkaa, vanhain betonisten viemäriputkien uusimista

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 40. — [2]) S:n s. 24. — [3]) S:n s. 26. — [4]) S:n s. 25. — [5]) S:n s. 29. — [6]) S:n s. 27.

varten lasitetuilla saviputkilla 400,000 markkaa sekä rakennustoimiston katurakennusosaston putkivalimon [1]) siirtämiseen Käpylästä Sörnäisten rantatien varrelle 398,000 markkaa. Neljännen luvun menoihin luettiin valtuuston suoritettavaksi päättämää Kaisaniemen urheilukentän tasoitusta [2]) varten 177,000 markkaa, erinäisten puistojen ja urheilukenttäin rakentamis- y. m. kustannuksiin 336,000 markkaa, Uunisaarten uimalaitoksen töihin [3]) 617,000 markkaa sekä korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista, 126,225 markkaa. Viidennessä luvussa oli hieman korotettuina otettu huomioon määrärahat Hesperian esplanaadin Runebergin- ja Mechelininkadun välisen osan tasoitus- ja viimeistelytöitä sekä Merisataman istutustöitä varten sekä merkitty uusia määrärahoja erinäisten puistojen ja aukioiden perustus-, uudistus- ja kunnostamistöitä sekä istutuksia varten yhteensä 842,200 markkaa, josta suurimmat erät 256,000 markkaa ja 200,000 markkaa olivat Arkadian-, Hietaniemen- ja Väinämöisenkatujen kolmion istutuksia sekä Topeliuksenpuiston kirkkotontin ja Kammionkadun välisen osan töiden aloittamista varten. Viimeisen luvun, Yleiset varatyöt, ainoaan, valtuuston määräyksen mukaan käytettävään määrärahaan oli sisällytetty myöskin Lauttasaaren sillan maatukia, pilareita y. m. varten tarvittavat varat [4]).

Näiden menojen puheena ollen mainittakoon valtuuston päätös, että sellaisia pääluokkiin Tuloja tuottavat pääomamenot ja Tuloa tuottamattomat pääomamenot kuuluvia uudistöitä, joita varten talousarvioon oli merkitty siirtomääräraha, sai aloittaa ainoastaan kaupunginhallituksen suostumuksella.

Viimeiseen pääluokkaan, velan kuoletuksen käsittävään, järjestyksessä kahdenteenkymmenenteenkolmanteen, kuului ent. talousarvioasetelman ensimmäisen, velkain pääluokan lukuun Kuoletukset luetut menoerät, ollen näissä menoissa nyt erotettu ulkomaisessa ja Suomen rahassa maksettavat obligatiolainat, joista jälkimmäisten kuoletukset oli muunnettu Suomen rahaksi lainoja otettaessa vallinneiden valuuttakurssien mukaan, sekä rakennuslainat ja velkakirjalainat. Obligatiolainain suhteen on huomattava, että yhdenmukaisuuden säilyttämiseksi Korot ja lainakustannukset nimisen pääluokan vastaavien kohtien kanssa oli puheena olevaan pääluokkaan tyhjinä merkitty useiden sellaistenkin lainain kuoletusmomentit, joiden kuolettaminen alkaisi vasta v. 1936. Samasta syystä oli pysytetty v:n 1922 lainan ja v:n 1932 toisen lainan kuoletusmomentit, mitkä lainat kokonaisuudessaan oli sanottu irti ja maksettaisiin v:n 1935 lainoilla saaduilla varoilla, sekä velkakirjalainain momentti Vuoden 1935 lainat, jonka kuoletus alkaisi v. 1936.

Tulosääntö. Varsinaisten tulojen ensimmäisen, Yleinen kunnallishallinto nimisen osaston ensimmäiseen, kolmanteen ja neljänteen lukuun Kaupunginhallitus, Verotusvalmistelu ja Sekalaiset tulot oli yhdistetty muutamat tuloerät, jotka aikaisemmin oli luettu sekalaisten tulojen osastoon, ensiksi mainittuun perittäviä oikeudenkäyntikuluja, toiseksi mainittuun kirkkokonttorin suoritettavaa korvausta verotusluettelon jäljennöksestä ja valtion suoritettavaa korvausta verotusvalmistelukunnan huoneiston vuokra-, lämpö- ja valaistuskustannuksista sekä viimeksi mainittuun erinäisiä pienehköjä tuloja, jolloin v:n 1934 talousarvion vastaavasta määrästä oli jaettu yhtä paljon eräille muille momenteille. Järjestyksessä toinen luku, Rahatoimisto, käsitti yhden ainoan, 11,850 markan suuruisen erän, Kannantaprovisiot, joka oli uusi ja arvioitu kertomusvuoden kannannan perusteella.

Toisen, Oikeus- ja järjestystoimi nimisen osaston kolmesta luvusta Ra-

[1]) Ks. tämän kert. s. 17. — [2]) S:n s. 27. — [3]) S:n s. 32. — [4]) S:n s. 29.

kennustarkastus, Raastuvanoikeus ja Henkikirjoitus keskimmäinen käsitti ent. toisen osaston momentin Menetettyjen sakko-osuuksien vastike ja molemmat muut vastaavasti sekalaisten tulojen osaston momentit Rakennustarkastuskonttorin toimitusmaksut ja Valtion suoritettava korvaus henkikirjoittajan käyttämän huoneiston vuokrasta, lämmöstä ja valaistuksesta.

Palotoimen tulot käsittävän kolmannen osaston alaisiksi oli yhdistetty tulot sairaiden kuljetuksesta ja osa erinäisiä luontoisetuja, jotka ent. talousarvioasetelmassa olivat kuuluneet sekalaisiin tuloihin, sekä 20,000 markaksi arvioitu uusi momentti Sekalaiset tulot.

Neljäs, terveydenhoidon osasto oli pääpiirteittäin muodostettu ent. kolmannen osaston terveydenhoidosta saatavat tulot käsittävästä luvusta. Sen lisäys kohdistui etupäässä uusiin momentteihin Makkaratehtaiden suoritettavat tarkastuskustannusten korvaukset, jolla otettiin huomioon valtuuston päätös [1]) kaupungin makkaratehtailta asianomaisten tehtaiden valvojille maksettavista palkkioista kantaman korvauksen merkitsemisestä talousarvioon, ja Muut poliklinikat, joista edellinen käsitti 206,400 markkaa ja jälkimmäinen 30,000 markan edestä potilasmaksuja.

Viidenteen, sairaanhoidon osastoon kuului aivan samat momentit kuin ent. kolmannen osaston lukuun Sairaanhoito.

Kuudenteen köyhäinhoitotulot käsittävään osastoon merkittiin tuloja, jotka aikaisemman talousarvioasetelman mukaan olivat muodostaneet köyhäinhoidon ja lastensuojelutoiminnan osaston luvun Kunnalliskoti ja työlaitos, 2,121,198 markkaa v:n 1934 tulosääntöön merkittyä määrää enemmän. Tämä melkoinen lisäys aiheutui kokonaan köyhien ylläpidon korvauksista, joita nyt laskettiin saatavan 2,400,000 markkaa enemmän kuin kertomusvuonna, koska m. m. tulot vierailta kunnilta oli arvioitu entistä paljon suuremmiksi.

Lastensuojelun osastoon, järjestyksessä seitsemänteen, luettiin köyhäinhoidon ja lastensuojelun osaston lukuun Lastenhuoltolaitokset ennen kuuluneet tulot.

Kahdeksannen, Erinäiset sosialiset tehtävät nimisen osaston muodosti yhden ainoan, ennen sekalaisiin tuloihin kuuluneen momentin, Valtionapu työnvälityksestä, käsittävä luku nimeltä Työnvälitystoimisto.

Yhdeksäs osasto, Opetustoimi, vastasi ent. Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen osaston lukua Opetuslaitokset. Osaston tuloja lisäsi suuresti entisestään kohonneet valtionapuerät. Kolmeen ensimmäiseen lukuun, Kansakoulut, Työväenopistot ja Ammattiopetuslaitokset, merkittiin uudet luontoisetumomentit, jotka nousivat kansakoulujen kohdalla 160,152 markkaan, työväenopistojen kohdalla 14,256 markkaan ja ammattiopetuslaitosten kohdalla 37,584 markkaan.

Ent. opetus- ja sivistyslaitosten osaston luvusta Sivistyslaitokset muodostetun osaston Sivistystoimi menojen arvioimisen yhteydessä valtuusto päätti anoa kaupunginorkesterille v. 1935 500,000 markan suuruista valtionapua.

Yhdennentoista osaston, Kiinteistöt, pääpiirteissään ent. kiinteän omaisuuden osaston mukaisen, luku Kiinteistötoimisto käsitti samat momentit kuin saman niminen entinen. Luvussa Maatalousosasto oli erotettu ent. Maatalousosaston hoitamat tilat nimisestä momentista uusi 286,000 markkaa käsittävä momentti Vuokralle annettujen tilojen vuokramaksut ja muodos-

[1]) Ks. tämän kert. s. 43.

tettu Rakennusten sekä myynti- ja toripaikkojen tuottamat vuokrat nimisestä ent. luvusta luvut Kiinteistölautakunnan hoidossa olevien rakennusten ja huoneistojen vuokrat sekä Myynti- ja toripaikkojen vuokrat. Edellisen luvun tulojen huomattava lisäännys johtui virastovuokrien uudesta järjestelystä. Ent. luvun Erinäiset vuokrat momentista, joka käsitti kadun erilleen aitaamisesta rakennustarkoituksiin kertyvät tulot, ja uudesta momentista Autoasemien puhelinmaksut, jolle merkittiin 80,000 markkaa, muodostui nykyinen luku Erinäiset vuokrat y. m. tulot. Ennen esiintymättömänä merkittiin luvun ensimmäisen nimikkeen, Kansanpuistot, kohdalle uusi momentti Uunisaaren merikylpylä, minkä laitoksen arvioitiin tuottavan 20,000 markkaa.

Kahdennessatoista osastossa, Yleiset työt, oli pysytetty ennallaan aikaisemman talousarvioasetelman yleisten töiden osaston luku Istutukset sekä muodostettu toinen luku, Voitot ja korvaukset suoritetuista töistä, edellä mainitun osaston Sekalaista nimisen luvun momentista Korvaus Hämeentien kunnossapidosta ja momenteista Valtionapu teiden ylläpitämisestä sekä Sekalaiset tulot, jotka oli muutettu Valtionapu teiden kunnossapidosta ja Voitot tilaustöistä nimisiksi. Viimeiseen lukuun, Erinäiset tulot, sisältyi edellä mainittuun lukuun Sekalaista luettujen luontoisetujen lisäksi uusia tuloja vuokrista 10,000 markkaa, sekalaista 3,000 markkaa ja korvauksia rakennustoimiston yleiskustannuksista 3,728,970 markkaa.

Puhtaanapitotulot käsittävään kolmanteentoista osastoon luettiin lisäten siihen eräitä uusia momentteja samat tulot kuin sitä vastaavaan ent. osastoon Puhtaanapitolaitos, tehden tällöin miltei jokaisen momentin nimitykseen joku pieni muodollinen parannus. Kokonaan uudet erät olivat nimeltään Valtiolle kuuluvien tieosuuksien puhtaanapito, Kaupungin katujen, teiden ja yleisten paikkojen puhtaanapito ja Satama-alueen puhtaanapito ja käsittivät ne vastaavasti 5,600 markkaa, 4,940,000 markkaa ja 1,536,400 markkaa.

Neljästoista, satamain osasto muodostui siten, että siihen oli siirretty aikaisemman talousarvioasetelman tuloa tuottavain oikeuksien osaston luku Satamat kokonaisuudessaan lisäten siihen viimeisenä momenttina automaattipuhelimista saatavat tulot.

Viidennessätoista osastossa arvioitiin teurastamon tuloja kertyvän 3,188,640 markkaa, kun niitä sitä vastoin oli sisältynyt kertomusvuoden erinäisten liikelaitosten osaston toiseen lukuun, Teurastamo, 4,059,440 markkaa. Vähennykset oli tehty ottaen huomioon kertomusvuoden todelliset tulot, jotka olivat melkoisesti pienemmät kuin kyseisen vuoden talousarvioon merkityt.

Keskuskeittolan tulot sisältävässä kuudennessatoista osastossa, joka vastasi ent. pääluokan Erinäiset liikelaitokset ensimmäistä lukua, Keskuskeittola, oli myöskin havaittavissa melkoinen arvioitujen tulojen vähennys.

Seitsemännentoista osaston, Tekniilliset laitokset, ent. kuudennen osaston, Vesijohtolaitoksen luvun momentit Yleisten vesipostien vedenkulutus, hoito, kunnossapito y. m. ja Satamien vedenkulutus, hoito ja kunnossapito y. m. oli saatu yhdistämällä edelliseen ent. momentit Korvaus vedenkulutuksesta yleisistä vesiposteista ja Korvaus yleisten vesipostien hoidosta ja kunnossapidosta y. m. ja jälkimmäiseen momentit Korvaus vedenkulutuksesta satamissa ja Korvaus satamapostien hoidosta ja kunnossapidosta. Muutamien muiden momenttien otsakkeisiin oli myös tehty joitakin muodollisia muutoksia. Ottaen huomioon laitoksen sekä tulot että menot havaittiin sen talousarviossa kertomusvuonna ylijäämää 7,604,141 markkaa. Uutena momenttina sisältyi kaasulaitoksen lukuun 170,000 markkaa satamavalaistuksen

tuloja. Luvun momentti Katuvalaistus oli yhdistetty ent. momenteista Katuvalaistuksen korvaus ja Katuvalaistus, hoito ja kunnossapito; parin muunkin momentin otsakkeita oli hieman paranneltu. Laitoksen ylijäämä oli 4,958,094 markkaa. Kolmannen ja viimeisen luvun, Sähkölaitos, virta- y. m. tulot oli arvioitu ottaen huomioon viime aikoina havaittava kehitys, joka johti n. s. normaalien valo- ja voimatariffien käytön vähenemiseen ja erilaisten muiden kuluttajille edullisten tariffien käytön lisääntymiseen. Tämänkin luvun joidenkin momenttien otsakkeita oli hieman paranneltu muodollisesti muuttaen samalla jonkun verran niiden järjestystäkin. Uutena momenttina oli samoin kuin kaasulaitoksen tulojen kohdalla siinäkin Satamavalaistus niminen, jolla laskettiin kertyvän 272,500 markkaa. Sähkölaitoksen tuottama nettomäärä oli tällöin 34,013,983 markkaa. Teknillisten laitosten tulojen yhteinen ylijäämä nousi edellä mainitun mukaisesti 46,576,218 markkaan.

Sekalaisten yleisten tulojen osastoon, järjestyksessä kahdeksanteentoista, oli jäänyt vain kaksi sitä vastaavan ent. sekalaisten tulojen osaston momenteista, jotka oli hajoitettu moneen eri osastoon. Jäljelle jääneiden tuloerien, Kulosaaren sillan siltamaksut ja Helsingin kaupungin työlaitosten myyntiaitta ohella luettiin osastoon uusina momentteina sekalaisia tuloja 50,000 markkaa ja Ryttylän koulukodin ammattiopetusrakennuksen teettämistä varten saatava valtionapu, 600,000 markkaa. Lisäksi on otettava huomioon, että koska sääntöpalkkaisten virkain palkat nyt laskettiin vähentämättöminä, jäi entiseen vastaavaan osastoon edellisinä vuosina sisältynyt niiden vähennyksen tuloerä nyt kokonaan pois.

Yhdeksänteentoista osastoon, Korot ja osingot, sisältyi ensimmäisenä lukuna, Korot, v:n 1934 tulosäännön osaston Lainat ja korot saman niminen toinen luku, lukuunottamatta osakkeiden osinkomomenttia, joka oli jaoiteltuna eri yhtiöiden maksamiin osinkoihin erotettu toiseksi luvuksi, Osingot, sekä neljäntenä lukuna ent. kolmas luku, Sekalaista, Erinäiset tulot nimisenä. Kolmas luku, Teknillisten laitosten pääoma-arvon korot, oli uusi, käsittäen kyseiset määrät, jotka oli menopuolella merkitty kunkin laitoksen kohdalle, eri laitosten mukaan jaoiteltuina. Helsingin makasiiniosakeyhtiön lainan korko oli valtuuston päätöksen [1]) mukaisesti v. 1934—36 merkitty 7%:ksi.

Kahdenteenkymmenenteen osastoon, Verot, luettiin tuloeriä, jotka olivat kuuluneet ent. talousarvioasetelman useampiin eri kohtiin. Sen ensimmäisen luvun, Erinäiset verot, muodostivat tuloa tuottavain oikeuksien osaston ensimmäisen, Erinäiset verot nimisen luvun tuloerät sekä köyhäinhoidon ja lastensuojelutoiminnan osaston Verot nimisen luvun ainoa tuloerä Perunkirjoitusprosentit. Toisen luvun, Veronlisäykset, muodosti tuloa tuottavain oikeuksien osaston luvun Sekalaista momentti Veronlisäystä kannanta-ajan jälkeen maksetuista kunnallisveroista muutettuna Veronlisäystä kannanta-ajan jälkeen maksetuista veroista nimiseksi. Viimeinen luku, Kunnallisverot, oli muodostanut aikaisemman talousarvioasetelman osaston Verotus.

Pääomatulojen ryhmän, jonka muodostivat kaksi viimeistä osastoa, ensimmäiseen osastoon, järjestyksessä kahdenteenkymmenenteenensimmäiseen, Kaupungin omaisuudesta saadut pääomatulot, luettiin ensimmäisenä lukuna teknillisten laitosten arvon kuoletukset, jotka ovat olleet puheena jo mainittujen laitosten menojen kohdalla, 23,290,000 markaksi arvioiduin määrin. Toiseksi luvuksi, Tulot kaupungin omaisuuden myynnistä, oli yhdistetty ent. kiinteän omaisuuden osaston Tontinlunastukset nimisen luvun ainoa

[1]) Ks. tämän kert. s. 39.

momentti Tonttien myynti nimisenä, sekä momentti Hautapaikkamaksut, ent. sekalaisten tulojen osaston momentti Hautapaikkamaksuja.

Pääomatulojen jälkimmäinen ja koko tulosäännön kahdeskymmenestoinen eli viimeinen osasto, Lainavarat, sisälsi lainain ja korkojen osaston lukuun Lainat ennen kuuluneet tulot yhteen ainoaan lukuun Osoitukset lainavaroista merkittyinä. Siinä valtuusto osoitti alla mainitut määrärahat:

V:n 1922 ja 1924 lainain sekä v:n 1932 ensimmäisen, v:n 1933 toisen, v:n 1933 kolmannen ja v:n 1934 toisen lainan käyttämättä jääneistä varoista:

Aktiebolaget Gräsviksgatan 5 osakeyhtiön osakkeiden ostoon	Smk	1,767,000: —
Talin kartanon ostoon	»	2,000,000: —
Valtion ja kaupungin välistä tilusvaihtoa varten	»	5,796,943: —
Ostetun Lapinlahdenkadun talon ja tontin n:o 10 osamaksua varten	»	1,000,000: —
Länsisataman rakennustöiden jatkamiseen	»	2,425,000: —
Yhteensä	Smk	12,988,943: —

V:n 1934 ensimmäisestä lainasta:

Vanda-puistokylä osakeyhtiön ja Malmin kalkkihiekkatiilitehdas osakeyhtiön osakkeiden ostoon	Smk	10,410,000: —
Tomtbackan, Nackbölen ja Långforsin tilain ostoon	»	9,000,000: —
Filppus nimisen tilan erään osan ostoon	»	500,000: —
Yhteensä	Smk	19,910,000: —
Kaikkiaan	Smk	32,898,943: —

Tulosääntöön merkittiin kertomusvuoden säästönä 57,000,000 markkaa, mistä käytettäisiin 37,000,000 markkaa talousarvion tasaukseen sekä varattiin 15,000,000 markkaa siirtoa varten käyttörahastoon ja 5,000,000 markkaa siirtoa varten verotasausrahastoon.

C. Muut asiat.

Pohjoismaiden yhdyspankin uudisrakennus. Pohjoismaiden yhdyspankki osakeyhtiön ilmoitettua muuttaneensa II kaupunginosan kortteliin n:o 32 suunnittelemansa uudisrakennuksen aikaisempia piirustuksia [1]) siten, että pihan puoleinen ylin kerros jätettäisiin kokonaan rakennussuunnitelmasta pois, ja tiedusteltua, millä ehdoin kaupunki suostuisi rakennuksen rakentamiseen tällä tavoin, kaupunginvaltuusto vahvisti [2]) pankin kaupungille edellä mainitusta uudisrakennuksesta suoritettavan korvauksen 20,000 markan yksikköhinnan mukaan huoneelta 460,000 markaksi, mikä olisi suoritettava viimeistään v:n 1935 huhtikuun 1 p:nä.

Tyytymättömänä tähän päätökseen pankkiyhtiö rakennusjärjestyksen 50 §:n 2 kohdan nojalla alisti asian sisäasiainministeriön ratkaistavaksi, huomauttaen valituskirjelmässään, että koska se jo ennestään oli saanut nauttia suurempaa kuin voimassa olevan rakennusjärjestyksen sallimaa rakennuskorkeutta, ylittäen yhtiön talon Fabianinkadun puoleinen eteläosa rakennusjärjestyksen salliman korkeuden siten, että rakennusjärjes-

[1]) Ks. v:n 1931 kert. s. 108. — [2]) Kvsto 11 p. huhtik. 17 §.

tyksen ylittävä kuutiomäärä käsitti kahdeksan 35 m²:n suuruista huonetta, mikä kaupungin viimeksi vahvistaman yksikköhinnan mukaan vastasi 160,000 markkaa, se anoi, että ministeriö vahvistaisi sen maksettavan korvausmäärän tämän verran pienemmäksi. Ministeriön tämän jälkeen tiedusteltua maistraatin välityksellä valtuuston kantaa asiassa tämä päätti annettavassa lausunnossaan kiinnittää ministeriön huomion etupäässä seuraavaan:

Edellä mainittu eteläinen rakennus oli rakennettu v. 1874 silloin voimassa olevien määräysten mukaisesti 20 m:n korkeuteen ja oli rakennusjärjestys vasta jälkeenpäin rajoittanut sen korkeuden 17.5 m:iin, mutta kyseinen rakennus tulisi nyt purettavaksi ja uudelleenrakennettavaksi, jolloin nykyisen rakennusjärjestyksen määräyksiä rakennuskorkeudesta oli noudatettava. Pankki olikin jättänyt rahatoimikamarille joulukuun 22 p:nä 1930 päivätyn sitoumuksen vaaditun lisäalan korvauksen, 1,102,000 markan, maksamisesta kaupunginkassaan siinä tapauksessa että uudisrakennussuunnitelma toteutettiin ja heti sen tultua loppuunsuoritetuksi. Toukokuun 27 p:nä 1931 valtuusto hyväksyi tämän sitoumuksen, jonka sisällöstä pankki ja kaupunki olivat olleet täysin yhtä mieltä, mutta sittemmin pankki teki edellä mainitun uuden anomuksen, jonka tuloksena oli korvausmäärän alentaminen. Alistaessaan asian sisäasiainministeriön ratkaistavaksi pankki ilmeisesti oli katsonut uuden rakentamisehdon tultua hyväksytyksi vapautuneensa aikaisemmasta sitoumuksestaan, koska tällöin esitetyt piirustukset jossain määrin erosivat edellisistä. Valtuuston mielestä oli kuitenkin otettava huomioon, että oli kysymys samojen tonttien rakentamisesta samaan korkeuteen ja samaan tarkoitukseen, kuin mistä aikaisemmassa sopimuksessa oli ollut kysymys, rakennussuunnitelmankin pysyessä pääpiirteittäin ennallaan. Näin ollen tuntui selvältä, että pankin aikaisempi sitoumus edelleen oli voimassa ja ettei maksunalennusta jo annetun lisäksi voitu myöntää ilman valtuuston suostumusta, sillä rakennusjärjestyksen 50 §:n nojalla ministeriöllä oli oikeus määrätä maksun suuruudesta ainoastaan milloin kaupunki ja tontinomistaja eivät päässeet asiassa yksimielisyyteen. Edellä olevan perusteella valtuusto päätti [1]) ilmoittaa ministeriölle, ettei kaupunki suostuisi alentamaan 460,000 markaksi määrättyä korvaussummaa, viitaten siihen, että kyseinen pankki oli sitoutunut suorittamaan vieläpä tätä määrää suuremmankin korvauksen siinä tapauksessa, että kyseinen uudisrakennus rakennettiin suurimpaan sallittuun kattolistakorkeuteen.

Rakennusajan pidentäminen. Kaupunginvaltuusto päätti pidentää Pelastusarmeijan kiinteistöosakeyhtiön omistaman XI kaupunginosan korttelissa n:o 326 sijaitsevan Alppikadun tontin n:o 25 rakennusaikaa kesäkuun 1 p:ään 1936 [2]) asti sekä Stiftelsen Tekniska läroverket i Helsingfors nimisen säätiön omistaman XIII kaupunginosan korttelissa n:o 436 Apollonkadun varrella sijaitsevan tontin n:o 10 rakennusaikaa joulukuun 1 p:ään 1937 saakka [3]).

Kuusisaaren liittäminen Munkkiniemeen. Kaupunginhallituksen annettua ehdotuksensa Kuusisaaren liittämistä Munkkiniemen taajaväkiseen yhdyskuntaan koskevan mainitun yhdyskunnan valtioneuvostolle osoittaman anomuksen johdosta Helsingin kaupungin puolesta annettavaksi lau-

[1]) Kvsto 21 p. marrask. 5 §. — [2]) S:n 28 p. helmik. 32 §; vrt. myös v:n 1929 kert. s. 18. — [3]) Kvsto 28 p. helmik. 31 §; vrt. myös v:n 1929 kert. s. 125.

sunnoksi, kaupunginvaltuusto palautti [1]) asian hallitukseen edelleen valmisteltavaksi.

Kaupunginvaltuuston kuulutusten julkaiseminen. Kaupunginvaltuusto päätti [2]), että sen kuulutukset julkaistaan myöskin Ajan suunta nimisessä päivälehdessä.

Lisäyksien tekeminen virkasääntöön. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) täydentää viranhaltijain kesälomaoikeutta koskevaa virkasäännön 26 §:ää uudella kaupungin palveluksesta eroavien viranhaltijain kesälomia koskevalla kohdalla.

Samoin valtuusto päätti [4]) lisätä sairasloman myöntämistä koskevan uuden säännöksen virkasäännön 29 §:n 1 kohtaan.

Lisäys määräyksiin Helsingin kaupungin työntekijäin sairas- ja hautausavusta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [5]) lisättäväksi viimeistä edellisenä kohtana Helsingin kaupungin työntekijäin sairas- ja hautausapua koskevien määräysten 1 §:ään sairasloman myöntämistä koskevan uuden säännöksen [6]).

Kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajain johtosääntöön päätettiin [7]) tehdä erinäisiä pieniä inventtaajain palkkioiden korottamisesta ja heidän lukumääränsä lisäämisestä johtuvia y. m. muutoksia.

Toisen kaupunginlääkärin johtosäännön vahvistaminen. Uudenmaan läänin maaherra vahvisti [8]) helmikuun 7 p:nä tekemällään päätöksellä kaupunginvaltuuston hyväksymän [9]) toisen kaupunginlääkärin johtosäännön [10]).

Terveydenhoitojärjestyksen muuttamista koskeva anomus. Helsingin säilyke osakeyhtiö, Osakeyhtiö G. J. Sundberg, Hangon säilyketehdas ja Porkala konservaktiebolag nimisten toiminimien anomus tavaraa astioitaessa käytetyn säilytysaineen merkitsemis- ja sen kokoonpanon ilmoittamisvelvollisuutta koskevan terveydenhoitojärjestyksen 24 §:n muuttamisesta ainoastaan ulkomaisia tuotteita koskevaksi ei antanut [11]) kaupunginvaltuustolle toimenpiteen aihetta.

Tuberkuloosisairaalan ja tuberkuloosihuoltotoimiston välinen suhde. Terveydenhoitolautakunta otti v. 1931 käsiteltäväksi kysymyksen tuberkuloosityön järjestämisestä asettamalla asiaa valmistelemaan komitean, jonka muiden asiain ohella koskettelema kysymys tuberkuloosisairaalan ylilääkärin ja tuberkuloosilääkärin sekä tuberkuloosisairaalan ja tuberkuloosihuoltotoimiston välisestä suhteesta sittemmin muodostui koko kyseessä olevan asian keskeisimmäksi probleemaksi, joka oli saatava ratkaisuun, ennenkuin asiaa voitiin kehittää edelleen. Sen jälkeen kun asia sitten oli ollut käsittelyn alaisena sairaalahallituksessa, joka myöskin sitä varten asetti komitean, ja tämän jälkeen vielä terveydenhoitolautakunnassa, ja sen järjestelystä oli esitetty toisilleen täysin vastakkaisia mielipiteitä [12]), kaupunginvaltuusto päätti [13]) evätä sairaalahallituksen esityksen tuberkuloosihuoltotyön siirtämisestä terveydenhoitolautakunnalta sairaalahallitukselle sekä lisätä Helsingin kaupungin sairaalain sääntöihin tuberkuloosisairaalan ylilääkärin ja tuberkuloosilääkärin yhteistoimintaa koskevan uuden kohdan [14]).

---

[1]) Kvsto 19 p. jouluk. 5 §. — [2]) S:n 24 p. tammik. 27 §. — [3]) S:n 23 p. toukok. 16 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 30. — [4]) Kvsto 7 p. helmik. 6 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 4. — [5]) Kvsto 7 p. helmik. 7 §. — [6]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 4. — [7]) Kvsto 19 p. syysk. 11 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 35 — [8]) Kvsto 28 p. helmik. 3 §. — [9]) Ks. v:n 1933 kert. s. 87. — [10]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 1. — [11]) Kvsto 28 p. helmik. 36 §. — [12]) Kvston pain. asiakirj. n:o 1. — [13]) Kvsto 7 p. helmik. 5 §. — [14]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 4.

Köyhäinhoidon hallintojärjestelmän uudistaminen. Köyhäinhoitolautakunnan laadittua ja kaupunginhallituksen sosialisten lautakuntain ja laitosten ohje- ja johtosääntöjä tarkastamaan asettaman komitean korjattua ehdotukset [1]) asetukseksi köyhäinhoidon hallinnon perusteista ja uudeksi köyhäinhoidon ohjesäännöksi, joissa pääpiirteittäin oli noudatettu köyhäinhoidon hallinnon uudistamisesta hyväksyttyä yleistä suunnitelmaa [2]), kaupunginvaltuusto päätti [3]):

anoa valtioneuvostolta edellä mainitun asetuksen hyväksymistä komitean ehdotuksen sisältöisenä;

hyväksyä komitean ohjesääntöehdotuksen;

antaa kaupunginhallitukselle tehtäväksi asetuksen hyväksymisen jälkeen anoa Uudenmaan läänin maaherralta vahvistusta ohjesäännölle; sekä

määrätä, että toisen ponnen mukainen hyväksyminen raukeaisi, jos valtioneuvosto hylkäsi anomuksen asetuksen antamisesta, mutta että uusi ohjesääntö tulisi voimaan tammikuun 1 p:nä 1935 edellytyksin, että maaherra oli sen sitä ennen vahvistanut.

Valtioneuvoston annettua elokuun 31 p:nä edellä mainitun asetuksen maaherra vahvisti [4]) ohjesäännön lokakuun 18 p:nä [5]).

Muutosten aikaansaaminen kansakoulutointa koskevaan lainsäädäntöön. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) pyytää valtioneuvostoa ryhtymään toimenpiteisiin kansakoulun järjestysmuodosta kesäkuun 4 p:nä 1931 annetun asetuksen muuttamiseksi lastensuojelulautakunnan sen ja lautakunnan ohjesäännön säännösten välisen ristiriitaisuuden poistamista koskevan ehdotuksensa [7]) yhteydessä tekemien esitysten suhteen, että enemmän kuin kuusi kunnanvaltuuston valitsemaa jäsentä käsittävä lastensuojelulautakunta voisi sellaisenaan toimia alaistensa kansakoulujen johtokuntana sekä että lastensuojelulautakunnan alaisen kansakoulun johtajaa ei tarvitsisi valita uudelleen joka kolmas vuosi eikä taloudenhoitajaa eikä johtokunnan sihteeriä sillä tavoin kuin tavallisissa kansakouluissa.

Kaupunginkirjaston ohjesäännön muuttaminen. Kaupunginkirjaston ohjesäännön määräämän, kirjaston laajennuttua ja sen liikkeen lisäännyttyä vanhentuneen sen kirjavaraston inventtaustavan nykyaikaistamiseksi kaupunginvaltuusto päätti [8]) muuttaa kirjaston ohjesäännön [9]) 11 §:ää sekä kokonaan poistaa 9 §:n 3 kohdan.

Kiinteistölautakunnan päätösvalta. XIII kaupunginosan korttelien n:ot 413 ja 448 sekä XIV kaupunginosan korttelin n:o 522 asemakaavan ja tonttijaon muuttamista koskevan päätöksensä [10]) yhteydessä kaupunginvaltuusto oikeutti [11]) kiinteistölautakunnan palotoimikunnan antaman suostumuksen nojalla tarpeen mukaan tavanmukaisin ehdoin laatimaan sopimukset yhteisten palomuurien rakentamisesta näille tonteille.

Myöhemmin valtuusto päätti [12]) oikeuttaa lautakunnan lopullisesti päättämään yhteisen palomuurin rakentamista eri tonteille tarkoittavista anomuksista, mikäli ne koskivat kunkin vuoden tonttimyyntiluettelossa olevia tontteja ja mikäli palotoimikunta katsoi voivansa puoltaa anomuksia.

Eräiden tiealueiden lunastusmaksut. Helsingin maalaiskunnan anottua, viitaten tielain 93 §:ään siinä muodossa, minkä se oli saanut toukokuun 27

---

[1]) Kvston pain. asiakirj. n:o 9. — [2]) Ks. v:n 1933 kert. s. 84. — [3]) Kvsto 20 p. kesäk. 10 §. — [4]) S:n 21 p. marrask. 7 §. — [5]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 41 ja 44. — [6]) Kvsto 11 p. huhtik. 14 §. — [7]) Ks. v:n 1933 kert. s. 85. — [8]) Kvsto 14 p. maalisk. 14 §. — [9]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 5. — [10]) Ks. tämän kert. s. 6. — [11]) Kvsto 28 p. helmik. 13 §. — [12]) S:n 23 p. toukok. 9 §; vrt. myös tämän kert. s. 22.

p:nä 1933, valtioneuvostolta vapautusta erinäisten sen alueella olevien maanteiden oikaisu- ja leventämistöihin tarvittujen maa-alueiden lunastusmaksujen suorittamisesta joko kokonaan tai osittain, kaupunginvaltuusto päätti [1]) kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön siltä asiasta pyytämässä lausunnossa ilmoittaa, ettei kaupunki katsonut velvollisuudekseen osallistua kyseisiin lunastuskustannuksiin.

Lauttasaaren taajaväkisen yhdyskunnan hallinto-ohjesääntö. Uudenmaan läänin maaherran pyydettyä kaupungilta lausuntoa Lauttasaaren taajaväkisen yhdyskunnan anomuksen johdosta, joka koski sen hallinto-ohjesääntöehdotuksen vahvistamista, kaupunginvaltuusto päätti [2]) annettavassa lausunnossaan huomauttaa katsovansa olevan syytä laatia ohjesääntö kokonaan uudelleen, koska se joka tapauksessa eräiden siinä esiintyvien virheellisyyksien vuoksi oli otettava uudelleen käsiteltäväksi.

Hietalahden telakkain taksa ja säännöt. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) satamalautakunnan esittämin muutoksin ja lisäyksin puoltaa kauppa- ja teollisuusministeriölle annettavassa lausunnossaan Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiön ehdotusta Hietalahden sulkutelakan ja uivan telakan telakoimistaksaksi ja telakkasäännöiksi valtioneuvoston vahvistuksen saamiseksi niille.

Lihan jälkitarkastus. Kaupunginvaltuusto päätti [4]) anoa valtioneuvostolta määräystä lihantarkastuslain 6 §:n 4 kohdan edellyttämän lihan jälkitarkastuksen toimeenpanemisesta Helsingissä, ottaen huomioon, että lihakaupan kehitys maassamme suurin piirtein on riippuvainen sen kehityksestä Helsingissä, ja että se oli täällä tarpeen jo senkin vuoksi, että tänne maan suurimpana kulutuskeskuksena tuotiin lihaa pidempien matkojen päästä kuin maan muihin asutuskeskuksiin, mistä aiheutui m. m. suurempi lihan pilaantumisvaara.

Satamissa aluksista tapahtuvan kaupan ajan määrääminen. Ottaen huomioon, että ulkomaiset maalaistuotteiden myyjät saivat Eteläsatamassa veneistään harjoittaa kauppaa klo 18:aan saakka kotimaisten myyjien ollessa poliisijärjestyksen nojalla pakoitetut lopettamaan kauppansa jo klo 16, kaupunginvaltuusto päätti [5]) lisätä satamajärjestykseen uuden pykälän, jonka mukaan aluksista tapahtuvan kaupan harjoittaminen oli satamaalueella sallittua arkipäivisin klo 8—16, kuitenkin niin, että kauppa lauantaisin ja juhlapäivien aattoina oli lopetettava jo klo 15.

Sisäasiainministeriö ei kuitenkaan katsonut [6]) voivansa vahvistaa kyseistä päätöstä, koska se oli ristiriidassa poliisijärjestyksen säännösten kanssa, joiden nojalla kaupunginhallitus määräsi ajan, jolloin kauppaa saatiin harjoittaa satamissa.

Hietalahden torin torikaupan laajentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [7]), että Hietalahden torilla kalojen, puuastioiden ja luutien lisäksi kesäkuun 1 p:stä lukien saisi myydä myöskin hedelmiä, vihanneksia, marjoja, kukkia ja oksia.

Makkarain myyntiajan pidentäminen. Kaupunginvaltuusto päätti [8]) oikeuttaa kiinteistölautakunnan myöntämään harkintansa mukaan makkara-

---

[1]) Kvsto 21 p. marrask. 6 §. — [2]) S:n 24 p. tammik. 8 §. — [3]) S:n 20 p. kesäk. 12 §; vrt. myös v:n 1933 kert. s. 54. — [4]) Kvsto 28 p. helmik. 19 §. — [5]) S:n 28 p. helmik. 14 §. — [6]) S:n 2 p. toukok. 2 §; ks. myös tämän kert. s. 102. — [7]) Kvsto 2 p. toukok. 10 § ja Kunnall. asetuskok. s. 6; vrt. myös v:n 1920 kert. s. 167. — [8]) Kvsto 11 p. huhtik. 21 §.

kauppiaille kaupungin kaduilla myyntiajan pidennystä vappu- ja uudenvuodenyönä, kuitenkin enintään klo 5:een aamulla.

Täydellisen alkoholinmyynnin järjestäminen Käpylään. Maistraatin pyydettyä kaupunginvaltuustolta lausuntoa eräiden Käpylässä asuvien henkilöiden anomuksen johdosta, että Alkoholiliikkeen Käpylän myymälään sikäläisen salakaupan ehkäisemiseksi järjestettäisiin kaikkien väkijuomien myynti, valtuusto päätti [1]) ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään huomauttamista anomuksen hyväksymistä vastaan.

Ylipaikkojen ottaminen käytäntöön Suomen punaisen ristin sairaalassa. Suomen punaisen ristin sairaalan kaupungin vakinaisille paikoille [2]) lähetettyjen potilaiden luvun siinä määrin lisäännyttyä, että oli käynyt vaikeaksi ottaa sairaalaan äkillisiä sairastapauksia päivystysaikaan, kaupunginvaltuusto suostui [3]) siihen, että kyseisessä sairaalassa tarpeen vaatiessa otettiin käytäntöön 6 sopimuksenmukaisista 15 ylipaikasta.

Kaupungin nuohoustoimen kunnallistamista tarkoittava vttn Huttusen y. m. aloite lähetettiin [4]) kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Aktiebolaget Bollplan nimisen yhtiön purkamista koskeva vttn Ahokkaan y. m. aloite lähetettiin [5]) kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Huoltotoimiston perustaminen kaupungin viranhaltijoita ja työntekijöitä varten. Helsingin kaupungin virkamiesten yhdistyksen esitettyä verohuoltotoimiston perustamista kaupungin viranhaltijoita ja työntekijöitä varten kaupunginvaltuusto teki päätöksen [6]) tällaisen huoltotoimiston [7]) perustamisesta, joka kunnallis- sekä tulo- ja omaisuusverojen lisäksi huolehtisi myöskin kirkollisveroista ja vakuutusmaksuista, samalla päättäen että kaupungin laitosten ei tulisi avustaa henkilökuntiensa keskeisiä huoltotoimistoja.

Sukupuolineuvonta-aseman perustaminen. Tarkastaja M. Sillanpään ja filosofianmaisteri K. Snellmanin anottua kaupunginvaltuustolle osoittamassaan kirjelmässä sukupuolineuvonta-aseman perustamista Helsinkiin, kaupunginvaltuusto päätti [8]) hyväksyä terveydenhoitolautakunnan pyynnöstä antamassaan lausunnossa esittämän suunnitelman tällaisen aseman perustamisesta v:n 1935 alusta merkiten sen perustamis- ja käyttökustannuksia varten kyseisen vuoden talousarvioon 25,000 markkaa. Terveydenhoitolautakunnalle annettiin toimeksi järjestää neuvonta-aseman toiminta pääasiallisesti lautakunnan ennen lausuntonsa antamista kysymystä käsittelemään asettaman komitean mietinnön mukaisesti. Komitea oli ehdotuksessaan lausunut, että tämän terveydenhoitolautakunnan valvonnan alaiseksi jätettävän, täysi-ikäisille naisille ja miehille tarkoitetun kaupungin sukupuolineuvonta-aseman johtajan, jonkun naistautien erikoislääkärin, apuna toimisi sairaanhoitajatar, jolla mikäli mahdollista olisi terveyssisaren pätevyys. Toimisto olisi sijoitettava jonkun ennestään toimivan huoltotoimiston yhteyteen, ja vastaanottoja olisi aluksi kahdesti viikossa, yhtaikaa kummallekin sukupuolelle, ollen ne maksuttomat köyhäinhoitoviranomaisten varattomiksi todistamille henkilöille kertamaksun ollessa muilta asiakkailta 10 markkaa.

Kunnallisen hammasklinikan perustamista koskeva vttn Sillanpään y. m. aloite lähetettiin [9]) kaupunginhallitukseen edelleen valmisteltavaksi.

---

[1]) Kvsto 24 p. tammik. 32 §. — [2]) Ks. v:n 1931 Kunnall. asetuskok. s. 125. — [3]) Kvsto 7 p. helmik. 14 §. — [4]) S:n 21 p. marrask. 38 §. — [5]) S:n 7 p. helmik. 21 §. — [6]) S:n 24 p. tammik. 12 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 3 ja Kunnalliskalenterin s. 18. — [7]) Vrt. tämän kert. s. 66. — [8]) Kvsto 11 p. lokak. 8 §. — [9]) S:n 11 p. huhtik. 27 §.

Köyhäinhoitolautakunnan lastenpäiväkodin lakkauttaminen. Köyhäinhoitolautakunnan lastenpäiväkodin käytön vähennyttyä syystä, että koti ei enää vastannut ajanmukaisen lastenhuollon vaatimuksia, lautakunta oli tehnyt kaupunginvaltuustolle esityksen sen lakkauttamisesta. Tällöin valtuusto, hyväksyen lautakunnan toimenpiteet kodin viranhaltijain sekä sen huoneistoa koskevan vuokrasopimuksen irtisanomisesta kodin lakkauttamiseksi, päätti [1]) heinäkuun 1 p:stä lukien lakkauttaa kodin johtajattaren, lastenhoitajattaren ja keittäjättären virat, ollen köyhäinhoitolautakunta kuitenkin oikeutettu käyttämään asianomaisia palkkamäärärahoja virkain nykyisten haltijain palkkain suorittamiseen virkasäännön mukaiselta irtisanomisajalta.

Lastenhoidon neuvonta-aseman perustaminen. Koska jo muutaman vuoden ajan Toukolassa yksityisten kustannuksella kaupungin vuosittain avustaessa ylläpidettyä lastenhoidon neuvonta-asemaa, joka oli osoittautunut erittäin tarpeelliseksi, ei enää jatkuvasti voitaisi yksityisillä varoilla pitää toiminnassa, kaupunginvaltuusto päätti [2]) v:n 1935 alusta lukien ottaa sen kaupungin haltuun merkiten sen ylläpitoa varten saman vuoden talousarvioon 30,100 markan suuruisen määrärahan.

Kansanpuistojaoston asettamista koskevan kiinteistölautakunnan esityksen kaupunginvaltuusto epäsi [3]).

Kaupungin keskuskeittolan uudelleenjärjestäminen. Kaupunginhallitus antoi kaupunginvaltuustolle esityksen [4]), joka tarkoitti kaupungin keskuskeittolan uudelleenjärjestämistä saattamalla se vakinaiselle kannalle ja sen toiminnan piiri enemmän ajan oloja vastaavaksi, siten, että siihen tulisi kuulumaan, paitsi lihan ja mahdollisesti muidenkin elintarpeiden hankintaa kaupungin laitoksiin, kansakoulujen oppilaille ja köyhäinhoidon hoidokeille annettavan ruoan valmistus ja jakelu sekä lastentarhain oppilaille ja köyhäinhoidon hoidokeille annettavain ruokatavarain jakelu samoin kuin kahvilaliikkeen harjoittaminen kaupungin kansanpuistoissa y. m. erityisen toimeksiannon nojalla. Asia palautettiin [5]) kuitenkin hallitukseen uuden ehdotuksen laatimista varten sillä pohjalla, että yleisölle harjoitettua ruoantarjoilua edelleen jatkettaisiin, sekä tästä aiheutuvien kustannusten ilmoittamista varten.

Uusien virkain perustaminen Kivelän sairaalaan. Kivelän sairaalaan päätettiin [6]) siellä toimitettavien laajennusten yhteydessä perustaa v:n 1935 alusta lukien kaksi 5 palkkaluokkaan luettavaa osastonhoitajattarenvirkaa, seitsemäntoista alihoitajattarenvirkaa ja konttoriapulaisenvirka, jotka kuuluisivat 3 palkkaluokkaan, ja 4 palkkaluokan mukainen apulaisruokalanhoitajanvirka sekä kolme siivoojattarentointa, kylvettäjättärentoimi, kaksi palvelijattarentointa ja pesuapulaisentoimi.

Uusien virkain perustaminen Nikkilän sairaalaan. Nikkilän sairaalan hoitopaikkain lisääntyessä hoitajattarien uuden asuntorakennuksen [7]) valmistuessa toimeenpantavan järjestelyn kautta, sairaalaan päätettiin [8]) v:n 1935 alusta lukien perustaa erinäisiä uusia virkoja, nimittäin 13 palkkaluokkaan luettava viidennen alilääkärin virka, osastonhoitajattarenvirka, kolme hoitajanvirkaa, voimistelunopettajattarenvirka ja perhehoidon hoitajattaren virka, jotka kaikki kuuluisivat 5 palkkaluokkaan, 3 palkkaluokan mukaiset

[1]) Kvsto 20 p. kesäk. 11 §. — [2]) S:n 21 p. marrask. 29 §. — [3]) S:n 29 p. elok. 14 §.— [4]) Kvston pain. asiakirj. n:o 10. — [5]) Kvsto 19 p. syysk. 6 §. — [6]) S:n 13 p. kesäk. 11 §. — [7]) Ks. v:n 1933 kert. s. 17. — [8]) Kvsto 13 p. kesäk.10 §.

neljä alihoitajattarenvirkaa ja naisten puutarha- ja käsitöiden ohjaajan virka sekä neljä palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten tointen ryhmään kuuluvaa siivoojattarentointa. Samasta ajankohdasta lukien päätettiin lakkauttaa sairaalan yksi perhehoidon hoitajan virka.

Erinäisten köyhäinhoitoviraston virkain uudelleenjärjestely. V:n 1935 alusta lukien voimaan tulevan köyhäinhoidon uuden ohjesäännön [1]) aiheuttaman köyhäinhoitolautakunnan kanslian uudelleenjärjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti [2]), että joulukuun 31 p:stä lukien oli lakkautettava neljä 5 palkkaluokkaan kuuluvaa mainitun viraston apulaiskanslianhoitajanvirkaa ja 7 palkkaluokkaan kuuluva kodissakävijäin valvojan virka sekä että samaan virastoon v:n 1935 tammikuun 1 p:stä lukien oli perustettava neljä uutta 5 palkkaluokan mukaista kodissakävijänvirkaa ja 7 palkkaluokan mukainen kanslianhoitajanvirka. Köyhäinhoitolautakunta oikeutettiin harkintansa mukaan virkoja haettaviksi julistamatta siirtämään lakkautettujen virkain haltijoita uusiin virkoihin.

Kaupunginvaltuusto epäsi [3]) köyhäinhoitolautakunnan anomuksen lautakunnan kanslian ylimääräisen apulaisjohtajan viran vakinaistamisesta ja lukemisesta 13 palkkaluokkaan.

Kunnalliskodin erään osaston laajentaminen. Kunnalliskodin mieshoidokkien keskuudessa vallitsevan tilanahtauden vähentämiseksi päätettiin varata C rakennuksen alakerrassa sijaitsevat viisi virkailijain asuinhuonetta toukokuun 1 p:stä lukien mieshoidokeille, mikä edellytti uuden siivoojattaren palkkaamista. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto myönsi [4]) pääluokkaan Köyhäinhoito sisältyvistä käyttövaroistaan 5,600 markan lisäyksen kunnalliskodin tilapäisen työvoiman määrärahaan.

Reijolan lastenkodin erinäisten virkain vakinaistamista koskevan lastensuojelulautakunnan ehdotuksen kaupunginvaltuusto hylkäsi [5]).

Vahtimestarin- ja lämmittäjäntoimen perustaminen Kallion uuteen kansakouluun. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) perustaa elokuun 1 p:stä lukien Kallion uutta kansakoulua varten 5 palkkaluokkaan kuuluvan vahtimestarintoimen ja palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain ryhmään kuuluvan lämmittäjäntoimen, myöntäen tätä varten 18,700 markkaa määrärahasta Uusien virkojen palkat ja palkankorotukset, kaupunginvaltuuston käytettäväksi.

Kolmannen kotitalousneuvojan viran perustaminen. Kotitalouslautakunnan alaisten opetuskeittiöiden talousopetuksen järjestämiseksi vakinaiselle kannalle kaupunginvaltuusto päätti [7]) perustaa v:n 1935 alusta kolmannen kotitalousneuvojan viran, joka luettaisiin 7 palkkaluokkaan.

Erinäisten lastentarhain kokopäiväosastojen vakinaistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [8]) vakinaistaa Vallilan ja Barnabon lastentarhain kokemuksen tarpeen vaatimiksi osoittamat, syksystä 1930 tilapäisinä toiminceet kokopäiväosastot perustamalla niille kummallekin v:n 1935 alusta 6 palkkaluokan mukaisen opettajattarenviran sekä palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten tointen ryhmään kuuluvan aputytöntoimen.

Kaupunginorkesterin jäsenmäärän lisääminen. Kaupunginvaltuusto päätti [9]) v:n 1935 alusta lukien perustaa kaupunginorkesteriin kaksi uutta soittajanvirkaa, joiden kummankin kuukausipalkka oli oleva 2,300 markkaa.

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 82. — [2]) Kvsto 11 p. lokak. 20 §. — [3]) S:n 11 p. lokak.19 §. — [4]) S:n 11 p. huhtik. 13 §. — [5]) S:n 11 p. lokak. 23 §. — [6]) S:n 28 p. helmik. 20 §. — [7]) S:n 11 p. lokak. 30 §. — [8]) S:n 31 p. lokak. 21 §. — [9]) S:n 11 p. lokak. 27 § ja 31 p. lokak. 18 §.

Kaupunginorkesterin jäsenten palkkain järjestely. Kaupunginvaltuusto päätti [1]), että kaupunginorkesterin viisi siihen asti vain 9 kuukaudeksi vuodessa täytettyä soittajanvirkaa v:n 1935 alusta oli muutettava koko vuodeksi palkattaviksi soittajanviroiksi.

Rakennustoimiston virkain järjestely. Rakennustoimiston virkain palkkauksessa vallitsevien epäjohdonmukaisuuksien oikaisemista tarkoittavan yleisten töiden lautakunnan esityksen johdosta kaupunginvaltuusto päätti [2]), että rakennustoimiston neljä 4 palkkaluokkaan kuuluvaa toimistoapulaisenvirkaa ja kuusi 1,500 markan pohjapalkkaista palkkasääntöön merkitsemätöntä pysyväistä virkaa oli v:n 1935 alusta siirrettävä 3 palkkaluokkaan sekä oikeutti yleisten töiden lautakunnan nimittämään kahteen ensiksi mainituista viroista, julistamatta niitä avoimiksi, rouva A. Blomqvistin ja neiti T. Holmbergin, jotka viransijaisina olivat lähes neljän vuoden ajan hoitaneet 4 palkkaluokan mukaisia toimiston kanslian ja tiliviraston toimistoapulaisenvirkoja.

Kiinteistötoimiston työvoiman lisääminen. Kokemuksen osoitettua, että kiinteistötoimiston tontti- ja asemakaavaosastojen oli mahdotonta nykyisillä työvoimillaan tyydyttävästi hoitaa tehtäviään, kaupunginvaltuusto päätti [3]), että tonttiosastolle lokakuun 1 p:stä perustettaisin 14 palkka- ja III kielitaitoluokkaan kuuluva avustavan osastonjohtajan virka ja 12 palkka- ja III kielitaitoluokan mukainen notaarinvirka sekä asemakaavaosastolle samoin lokakuun 1 p:stä 13 palkka- ja III kielitaitoluokan mukainen insinöörinvirka. Samalla valtuusto hyväksyi uusien virkain perustamisen johdosta kiinteistötoimiston johtosääntöön tehtävät lisäykset ja muutokset [4]). Suunnitelman toteuttamisesta johtuvia palkkausmenoja varten myönnettiin kertomusvuodeksi sekalaisten menojen pääluokan lukuun Lisäykset palkkamenoihin sisältyvästä Uusien virkojen palkat sekä palkankorotukset, kaupunginvaltuuston käytettäväksi nimisestä määrärahasta 39,750 markkaa.

Erinäisten toimien uudelleenjärjestely. Kokemuksen osoitettua, että sama henkilö haitatta voi hoitaa Kasarmitorin kauppahallin sekä kaitsijan että hallirengin toimia kaupunginvaltuusto päätti [5]) tointen entisen hoitajansa kuoltua jouduttua avoimiksi korottaa kaitsijantoimen 3 palkkaluokasta 4:nteen ja samalla lakkauttaa hallirengintoimen, kummatkin kesäkuun 1 p:stä 1934 lukien, sekä osoittaa korotetun palkan maksamiseen kertomusvuonna 1,400 markkaa määrärahasta Uusien virkain palkat sekä palkankorotukset, kaupunginvaltuuston käytettäväksi.

Eläintenhoitajanviran perustaminen Korkeasaaren eläintarhaan. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [6]) kiinteistölautakunnan ehdotuksen palkkasääntöön merkitsemättömiin pysyväisiin virkoihin kuuluvan uuden eläintenhoitajanviran perustamisesta Korkeasaaren eläintarhaan v:n 1935 alusta lukien 18,600 markan vuosipalkoin.

Raastuvanoikeuden virkamiehet. Vanhemmiksi oikeusneuvosmiehiksi valittiin raastuvanoikeuden nuoremmat oikeusneuvosmiehet G. Nybergh [7]) ja K. Pohjolan-Pirhonen [8]) sekä nuoremmaksi oikeusneuvosmieheksi asianajaja J. Helo [9]).

Rahatoimenjohtajaksi valittiin [10]) raastuvanoikeuden nuorempi oikeusneuvosmies J. Helo.

---

[1]) Kvsto 11 p. lokak. 26 § ja 31 p. lokak. 17 §. — [2]) S:n 31 p. lokak. 13 §. — [3]) S:n 29 p. elok. 13 §. — [4]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 34. — [5]) Kvsto 11 p. huhtik. 10 §. — [6]) S:n 19 p. syysk. 12 §. — [7]) S:n 14 p. maalisk. 3 §. — [8]) S:n 5 p. jouluk. 7 §. — [9]) S:n 20 p. kesäk. 1 §. — [10]) S:n 31 p. lokak. 6 §.

Satamalaitoksen johtajan virkaan valittiin [1]) filosofianmaisteri K. W. Hoppu [2]).

Toisen kaupunginlääkärin viran täyttäminen. Terveydenhoitolautakunnan toimesta haettavaksi julistetun toisen kaupunginlääkärin viran [3]) vaalissa 6 hakijasta saivat ääniä lääketieteenlisensiaatit O. Elo, G. E. Svanljung ja M. Kaila. Kaupunginvaltuusto päätti [4]) esittää valtioneuvostolle, että hakija Elo nimitettäisiin virkaan.

Tuberkuloosilääkäriksi valittiin [5]) lääketieteenlisensiaatti V. Virta.

Myönnetyt virkavapaudet. Kansanedustajiksi vaalikaudeksi 1933—36 valituille kiinteistöjohtaja E. von Frenckellille ja köyhäinhoidon toimitusjohtajalle B. Sarlinille myönnettiin jatkettua virkavapautta eduskunnan koollaoloajaksi lokakuun 22 p:stä vaalikauden loppuun samoin oikeuksin ja velvollisuuksin kuin edellisillä kerroilla [6]).

Hermannin alueen aluelääkärille H. Roosille myönnettiin [7]) jatkettua sairaslomaa helmikuun 1 p:n ja elokuun 30 p:n väliseksi ajaksi viransijaisenaan edelleen lääketieteenlisensiaatti W. Grönholm [8]).

Lastenvalvoja R. Kallialle, joka oli määrätty hoitamaan kolmannen kaupunginviskaalin virkaa, myönnettiin [9]) jatkettua virkavapautta maaliskuun 9 p:n ja kesäkuun 30 p:n väliseksi ajaksi [10]). V.t. lastenvalvojaksi täksi ajaksi määrättiin edelleen varatuomari H. Löfgren, päättäen pyytää tälle määräykselle raastuvanoikeuden hyväksyminen.

Eroamisvelvollisen viranhaltijan oikeus pysyä virassaan. Asuntotarkastaja K. Wasastjerna, joka lokakuun 6 p:nä täytti 67 vuotta, oikeutettiin [11]) pysymään virassaan v:n 1935 loppuun.

Sotaväen ravinto- sekä rehu- ja kuivikeannokset. Uudenmaan läänin maaherran pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa sotalaitoksen tarpeisiin rauhan aikana annettavia luontoissuorituksia koskevan lain määräämien ravinto- sekä rehu- ja kuivikeannoksien hinnoituksesta valtuusto majoituslautakunnan ehdotuksesta ja sen laatimien laskelmain mukaisesti päätti [12]) ehdottaa, että miehen päivittäisen perusravintoannoksen hinnaksi v. 1935 määrättäisiin 6 markkaa eli, kun lisätään käteisvarat, 30 penniä, yhteensä 6: 30 markkaa, mistä aamuteen korvaukseksi 1: 58 markkaa, lounaan 2: 52 markkaa ja päivällisen 2: 20 markkaa, sekä hevosen päivittäisen perusrehu- ja kuivikeannoksen hinnaksi 9: 20 markkaa, jota paitsi, sen varalta että muita kuin perusrehuannoksia käytettäisiin, oli laskettu annosten hinnat erikseen ratsu- ja kuormahevosia varten.

Kansalaisoikeudet. 80 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ja 6 tapauksessa ehdotti evättäviksi anomuksia [13]), jotka koskivat Suomen kansalaisoikeuksien myöntämistä; 1 tällaisesta anomuksesta valtuusto ei katsonut asiakseen antaa lausuntoa. Ensinmainituista tapauksista 28 koski ent. Venäjän, 20 Ruotsin, 10 Saksan, 7 Viron, 6 Puolan, 3 Norjan, 2 Pohjois-Amerikan yhdysvaltain, 1 Danzigin vapaavaltion, 1 Kanadan, 1 Latvian ja 1 Neuvosto-Venäjän kansalaisia.

---

[1]) Kvsto 21 p. marrask. 3 §. — [2]) Ks. myös. tämän kert. s. 211. — [3]) Ks. v:n 1929 kert. s. 139. — [4]) Kvsto 11 p. lokak. 22 §. — [5]) S:n 23 p. toukok. 29 §. — [6]) S:n 11 p. lokak. 10 ja 11 §; ks. myös v:n 1933 kert. s. 89 ja 159 sekä tämän kert. s. 147. 150, 208 ja 213. — [7]) Kvsto 28 p. helmik. 35 § ja 13 p. kesäk. 20 §. — [8]) Ks. v:n 1933 kert. s. 90. — [9]) Kvsto 28 p. helmik. 37 §. — [10]) Ks. tämän kert. s. 213. — [11]) Kvsto 29 p. elok. 20 §. — [12]) S:n 31 p. lokak. 5 §. — [13]) S:n 24 p. tammik. 4 §, 7 p. helmik. 1 §, 28 p. helmik. 4 §, 14 p. maalisk. 2 §, 11 p. huhtik. 4 §, 2 p. toukok. 4 §, 23 p. toukok. 2 §, 13 p. kesäk. 6 §, 29 p. elok. 6 §, 19 p. syysk. 3 §, 11 p. lokak. 5 §, 31 p. lokak. 4 §, 21 p. marrask. 9 §, 5 p. jouluk. 6 § ja 19 p. jouluk. 6 §.

Väkijuomain anniskeluoikeudet. Maistraatin pyydettyä kertomusvuoden varrella kaupunginvaltuuston lausuntoa 13 väkijuomain anniskeluoikeuksia koskevasta anomuksesta valtuusto päätti [1]) 1 tapauksessa puoltaa lisättyjen ja 8 tapauksessa uusien oikeuksien myöntämistä mutta 4 tapauksessa ehdottaa mainittujen oikeuksien myöntämistä koskevat anomukset evättäviksi.

Samoin pyynnöstä maistraatille annettavassa lausunnossa 320 väkijuomain anniskeluoikeuksien myöntämistä v:n 1935 alusta kesäkuun 1 p:ään 1937 kestäväksi anniskelukaudeksi koskevasta anomuksesta [2]) valtuusto päätti [3]) yksityiskohtaisten perustelujen jälkeen 186 tapauksessa puoltaa jo myönnettyjen oikeuksien pysyttämistä ennallaan sekä 5 tapauksessa lisättyjen oikeuksien, 16 tapauksessa vähennettyjen oikeuksien ja 18 tapauksessa uusien oikeuksien myöntämistä, mutta 95 tapauksessa ehdottaa mainittujen oikeuksien myöntämistä koskevat anomukset evättäviksi.

Elinkeino-oikeudet. 7 tapauksessa kaupunginvaltuusto antoi [4]) puoltavan ja 6 tapauksessa epäävän lausunnon ulkomaalaisten anomuksista, jotka koskivat oikeutta elinkeinon harjoittamiseen kaupungissa.

Poliisimestaria sekä kaupunginhallitusta kuultuaan valtuusto päätti [5]) myöntyä 43 talousspriin myyntilupahakemukseen, jolloin 17 luvista myönnettiin olemaan voimassa kesäkuun 1 p:ään 1935 ja 26 kesäkuun 1 p:ään 1936.

Valtuusto päätti [6]) ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistuttamista 2 huutokauppaliikkeen harjoittamista koskevaan anomukseen myöntymistä vastaan.

Työnvälityksen harjoittamislupa. Maistraatille annettavissa lausunnoissa kaupunginvaltuusto päätti [7]) ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistuttamista sitä vastaan, että Suomen konemestariliitto ja Suomen farmaseuttiliitto saivat oikeuden paikallisen työnvälityksen harjoittamiseen jäseniänsä varten, jälkimmäinen kantaen asiakkailtaan kulujensa peittämiseksi 50 markan palkkion kultakin välitykseltä. Samaten valtuusto päätti [8]) puoltaa Suomen ravintoloitsijayhdistys ja Finlands svenska kvinnoförbund nimisten yhdistysten oikeuttamista edelleen kolmen vuoden aikana jatkamaan työnvälitystoimintaansa edellytyksin, että viimeksi mainittu yhdistys harjoitti sitä samassa muodossa kuin aikaisemmin.

Sitä vastoin valtuusto ei katsonut [8]) voivansa puoltaa Isänmaallisen kansanliikkeen Helsingin paikallisyhdistyksen anomusta saada Helsingissä maksutta välittää työtä omille jäsenilleen, ottaen huomioon, että paikkakunnalla jo toimi julkinen kunnan ylläpitämä työnvälitystoimisto.

Tilintarkastajain vaali. Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin v:n 1934 tilien tarkastajiksi valittiin [9]) pankinkamreeri S. Ehrstedt ja kirjaltaja K. Hellgren sekä heidän varamiehikseen metallityöntekijä G. Andersson ja pankinvirkailija B. Armfelt.

Vuositilintarkastajain vaali. Kaupungin v:n 1934 hallinnon ja tilien tarkastajiksi valittiin [10]) toimittaja E. Lähde, pankinkamreeri T. H. Wilp-

---

[1]) Kvsto 24 p. tammik. 33 §, 7 p. helmik. 19 §, 28 p. helmik. 41 §, 14 p. maalisk. 22 §, 11 p. huhtik. 26 § ja 11 p. lokak. 37 §. — [2]) Kvston pain. asiakirj. n:o 13. — [3]) Kvsto 5 p. jouluk. 8 §. — [4]) S:n 24 p. tammik. 5 §, 28 p. helmik. 5 §, 11 p. huhtik. 5 §, 29 p. elok. 7 § ja 21 p. marrask. 8 §. — [5]) S:n 24 p. tammik. 34 §, 28 p. helmik.42 §, 14 p. maalisk. 23 §, 2 p. toukok. 21 §, 23 p. toukok. 34 §, 13 p. kesäk. 24 §, 20 p. kesäk. 17 §, 29 p. elok. 30 §, 19 p. syysk. 24 §, 11 p. lokak. 38 § ja 5 p. jouluk. 27 §. — [6]) S:n 24 p. tammik. 3 § ja 21 p. marrask. 10 §. — [7]) S:n 23 p. toukok. 3 §. — [8]) S:n 29 p. elok. 8 §. — [9]) S:n 20 p. kesäk. 13 §. — [10]) S:n 10 p. tammik. 2 §.

pula, taloudenhoitaja J. Klami, toimittaja A. Aalto, toimistonjohtaja R. Tuhti, pankinkamreeri V. Hougberg, toimistonjohtaja A. Edberg, pankinjohtaja W. Evers, konttoripäällikkö F. Smedberg, taloudenhoitaja A. Lassila, dosentti V. Annala ja osastonhoitaja A. Ruokosalmi sekä tilintarkastajain varamiehiksi konttoristi M. Sinisalo, toimittaja E. Sarkia, konttoristi V. Aronen, toimittaja K. Kukkonen, asiamies R. Paasio, pankinvirkailija A. Monnberg, opettaja, valtiotieteidenkandidaatti H. Schybergson, pankinprokuristi B. Halleen, varatuomari S. Selin, pankinjohtaja Hj. Hultin, lehtori E. Malmberg ja professori K. Kauppi.

Kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunnan asettamista koskeva vttn Salovaaran y. m. aloite, joka jo aikaisemmin oli ollut kaupunginhallituksen valmisteltavana [1]), palautettiin [2]) toistamiseen takaisin hallitukseen kehoituksin, että se laatisi aloitteentekijäin esityksen mukaisesti ehdotuksen valtuuston voimassa olevan työjärjestyksen muuttamisesta siten, että asetettaisiin yleinen valmisteluvaliokunta antamaan lausuntoja kaikista niistä valtuustolle esiteltävistä asioista, joita erikoisvaliokunta ei ollut käsitellyt.

Kaupunginhallituksen tämän jälkeen laadittua ehdotuksen uudeksi valtuuston työjärjestyksen 26 a §:ksi valtuusto päätti [3]) asettaa kuusijäsenisen valiokunnan asiaa edelleen valmistelemaan. Kyseiseen valiokuntaan valittiin puheenjohtajaksi vt Salovaara sekä jäseniksi vtt Furuhjelm, Harvia, Räisänen, Sergelius ja Tulenheimo.

Asemakaava- ja rakennusasiain käsittely maistraatissa. Huhtikuun 24 p:nä 1931 maistraatin kokoonpanosta asemakaava- ja rakennusasioita käsiteltäessä annetun lain mukaisesti kaupunginvaltuusto asetti [4]) maaherran toimitettavan maistraattiin mainitunlaatuisten kysymysten käsittelyä varten valittavan lisäjäsenen vaalin ehdokkaiksi asemakaava-arkkitehti B. Brunilan, avustavan asemakaava-arkkitehdin B. Aminoffin ja kaupunginarkkitehti G. Taucherin.

Valtion ja Helsingin kaupungin yhteisen sairaalakomitean päätettyä työnsä ja annettua valtioneuvostolle ja kaupunginvaltuustolle mietintönsä se jätti [5]) tilityksen valtioneuvoston ja valtuuston sille myöntämien varain käytöstä.

Kellokosken piirimielisairaalan varsinaisen ja varajäsenen vaali. V:n 1936 lopussa päättyväksi toimikaudeksi valittiin [6]) Kellokosken piirimielisairaalaan osallistuneiden kuntain liiton liittovaltuustoon varsinaiseksi jäseneksi sosiali- ja opetusasiain johtaja J. Keto sekä varajäseneksi vt Rydman.

Valiokunnan asettaminen. Antamaan lausuntoa pysyväisen käyttörahaston ja verotasausrahaston perustamista koskevasta kaupunginhallituksen ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti [7]) asettaa valiokunnan [8]), jonka puheenjohtajaksi valittiin vt Ramsay ja jäseniksi vtt Pentti, Sipi, Tollet, Tuhti ja Vilppula.

Teurastamon loppukatselmusta toimittamaan valittiin [9]) sosiali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto, vtt Bergman, Sallila ja Udd sekä arkkitehti V. Vähäkallio.

---

[1]) Kvsto 7 p. helmik. 20 §. — [2]) S:n 19 p. syysk. 4 §. — [3]) S:n 5 p. jouluk. 2 §. — [4]) S:n 11 p. lokak. 6 §. — [5]) S:n 23 p. toukok. 28 §. — [6]) S:n 28 p. helmik. 30 §. — [7]) S:n 21 p. marrask. 12 §. — [8]) Ks. tämän kert. s. 40. — [9]) Kvsto 23 p. toukok. 24 §; ks. myös tämän kert. s. 23.

Hallitusten ja lautakuntain täydentäminen. Kaupunginvaltuuston vaalilautakunnan jäseneksi valittiin[1]) paikkakunnalta poismuuttaneen pankinvirkailija K.-E. Östensonin sijalle vt Monnberg.

Verotusvalmistelukuntaan valittiin [2]) vt Railo rahatoimenjohtajaksi valitun asianajaja J. Helon sijaan.

Puhtaanapitolautakunnan uudeksi jäseneksi valittiin[3]) apteekkari P. F. Elmgrenin paikkakunnalta poismuuton takia vt Hellsten.

Kunnallisten lautakuntain puheenjohtajain vaalitapa. Satama-, puhtaanapito- ja kaupungin yleisten töiden lautakunnan puheenjohtajain vaalitavan muuttamista koskeva vttn Janatuisen y.m. aloite, joka jo aikaisemmin oli ollut kaupunginhallituksen valmisteltavana[4]), palautettiin [5]) takaisin hallitukseen myöskin kiinteistö-, teurastamo- ja kotitalouslautakunnat käsittävän uuden ehdotuksen laatimista varten asiassa. Hallitus muodosteli tämän jälkeen kolmen viimeksi mainitun lautakunnan johtosäännöt jo muuttamiensa mukaisiksi, mutta käsiteltyään asiaa kaupunginvaltuusto hylkäsi [6]) aloitteen.

Kaupunginhallituksen jäseniksi v:ksi 1934 valittiin[7]) vtt Estlander, Janatuinen, Norrmén, Rydman, Räisänen, Salovaara, C. Sundström, Suolahti ja Udd.

Hallitusten ja lautakuntain jäsenten y.m. vaali. Kaupungin hallitusten ja lautakuntain puheenjohtajiksi, varapuheenjohtajiksi, jäseniksi ja varajäseniksi y.m. valittiin [8]) seuraavaksi toimikaudeksi alla mainitut henkilöt:

kaupunginvaltuuston vaalilautakuntaan: jäseniksi pankinjohtaja K. Kivialho, toimittaja A. E. Leino ja pankinvirkailija A. E. Monnberg sekä varajäseniksi insinööri E. Lucander, filosofianmaisteri K. Tamminen ja toimistonjohtaja R. Tuhti;

satamalautakuntaan: puheenjohtajaksi kauppaneuvos I. Lindfors ja jäseniksi vahtimestari U. Ilmanen, merenkulkuneuvos A. V. Lindberg, vuorineuvos K. A. Paloheimo, johtaja, filosofiantohtori H. Ramsay, varastonhoitaja K. V. Saxell ja merikapteeni A. Wihuri;

työnvälitystoimiston johtokuntaan: puheenjohtajaksi asianajaja E. Tulenheimo ja varapuheenjohtajaksi työnjohtaja K. Hiltunen sekä jäseniksi johtaja W. Korhonen ja insinööri M. Muoniovaara työnantajain edustajina ja järjestösihteeri L. Mikkonen ja eristäjä K. R. Saarnijärvi työntekijäin edustajina, ja varajäseniksi kamreeri O. Tiderman työnantajain ja toimitsija T. Bryggari työntekijäin edustajana;

kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajiksi: kamreeri V. Apajalahti, maalarimestari H. A. Bergström, ylikonemestari R. Forsbom, konttoripäällikko K. E. Grönlund, rouva E. Hämäläinen, kirjaltaja A. Karvosenoja, seppä K. K. E. Linnamaa, toimittaja J. Raitio, insinööri B. Svedlin, kansakoulunopettaja J. A. Tarpila, kirjeenkantaja B.Wäisänen ja lautatarhantyöntekijä J. H. Väätäinen;

kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi: tullipäällysmies A. Forsström, apulaisammattientarkastaja S. Kurkinen, maalari K. Ollila, lehtori, insinööri J. I. Packalen ja rakennusmestari G. Welroos;

kaupunginkassan tarkastusmiehiksi: kamreeri V. Hougberg ja konttoristi E. Jokinen sekä varalle kamreeri S. Ehrstedt ja autonkuljettaja V. Jussila;

taksoituslautakuntaan: jäseniksi toimitusjohtaja E. von Bonsdorff, sihteeri B. von Fieandt, maalarimestari A. Haanoja, konttoripäällikkö L. Ha-

---

[1]) Kvsto 29 p. elok. 2 §. — [2]) S:n 21 p. marrask. 1 §. — [3]) S:n 29 p. elok. 1 §. — [4]) S:n 30 p. toukok. 2 §. — [5]) S:n 19 p. syysk. 5 §. — [6]) S:n 5 p. jouluk. 3 §. — [7]) S:n 10 p. tammik. 2 §. — [8]) S:n 19 p. jouluk. 2 ja 3 §.

gert, faktori A. Josefsson, metallityöntekijä H. P. Kalervo, kirjelajittelija K. Lampenius, toimitsija L. Lehto, kutoja O. Leinonen, varatuomari A. Linturi, johtaja J. Louhivaara, liikennetarkastaja H. Mustonen, sähkötyöntekijä T. Mutikainen, kauppaneuvos A. F. Nyman, toimittaja E. A. Pulli, lautatarhantyöntekijä V. A. Puska, konttoripäällikkö G. Pätynen, asiamies V. Ruohonen, sihteeri U. Rusk, puhelinmonttööri E. Skog ja hovioikeudenauskultantti W. Wirtanen;

tutkijalautakuntaan: jäseniksi autonkuljettaja K. Altti, protokollasihteeri G. W. Boijer, johtaja K. M. Lassila, johtaja R. Laurén, hydrografi T. Olin, kirjaltaja E. Pihl, eristäjä K. R. Saarnijärvi ja pankinjohtaja V.V. Sipi;

julkisivupiirustusten tarkastustoimikuntaan: jäseniksi professori O. Tarjanne ja työnvälitysneuvoja T. Uski;

holhouslautakuntaan: jäseneksi asianajaja N. Lahtinen;

oikeusaputoimiston johtokuntaan: jäseniksi hovioikeuden auskultantti A. E. Heiskanen, apulaistullitarkastaja O. W. Johansson, oikeusneuvosmies G. Leopold sekä asianajajat S. T. Mannermaa ja E. Tulenheimo;

urheilulautakuntaan: jäseniksi liikemies O. Fellman, toimittaja V. Koivula, lääketieteenlisensiaatit L. Tanner ja U. Tötterman sekä pankinkamreeri T. H. Wilppula;

ammattioppilaslautakuntaan: puheenjohtajaksi apulaisjohtaja, insinööri E. Söderman, jäseniksi talousneuvos A. Haanoja, ilmajarrun tarkastaja J.V. Laine, kultaseppä O. Lindroos ja työnjohtaja F.E. Merikoski sekä varajäseniksi rouva L. Ahmala, insinööri F. Kreander, kirjapainonjohtaja J. K. Paasio ja vaatturi R. Virta;

palotoimikuntaan: jäseniksi metallityöntekijä Hj. Blomqvist, insinööri E. Lucander, johtaja, filosofiantohtori B. Nybergh, toimistopäällikkö L. Pesonen ja työntekijä H. Puukko;

teurastamolautakuntaan: puheenjohtajaksi kauppaneuvos S. A. Hohenthal ja jäseniksi kaupungineläinlääkäri W. Ehrström, toimittaja A. E. Leino, osastopäällikkö F. Moisala ja pankinvirkailija A. E. Monnberg;

kaupungin sairaalain hallitukseen: jäseniksi rakennusmestari P. Astikainen, professori S. A. Brofeldt, ensimmäinen kaupunginlääkäri F. Hisinger, lääketieteenlisensiaatti T. V. Jääskeläinen, dosentti F. Langenskiöld, johtaja, filosofiantohtori B. Nybergh, toimittaja A. Pohjanmaa ja lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti, minkä ohessa valittiin puheenjohtajaksi dosentti Langenskiöld ja varapuheenjohtajaksi lääketieteen- ja kirurgiantoht. Suolahti;

ammattiopetuslaitosten johtokuntaan: puheenjohtajaksi rehtori M. Sergelius ja jäseniksi rouva E. Ivalo, konemestari G. A. Lemström, kirjaltaja I. Mattila, posliiniteknikko A. G. Nyman, ompelijatar M. Paaso ja teollisuusneuvos P. Pero;

kotitalouslautakuntaan: puheenjohtajaksi tarkastaja M. Sillanpää ja jäseniksi rouvat H. Brander ja H. Gebhard, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja rouva M. Mutikainen;

suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan: jäseniksi kauppamatkustaja P. V. Kivi, lastensuojelun toimitusjohtaja R. Liukkonen, kivityöntekijä O. Nuutinen, liittosihteeri P. Railo, sihteeri K. N. Rauhala ja pastori J.Waltasaari sekä varajäseniksi rouva A. Lehtokoski ja lehtori B. Malmio;

ruotsinkielisen työväenopiston johtokuntaan: jäseniksi tullivartija B. Engman, kähertäjä M. Fager, toimittaja K.-A. Fagerholm, opettaja, filosofiantohtori J. af Forselles, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja lehtori A. Mickwitz sekä varajäseniksi järjestösihteeri G. Andersson ja insinööri H. Leander;

lastentarhain johtokuntaan: jäseniksi rouva T. Hanemann, lääketieteenlisensiaatti N. Jännes, rouva M. Oksanen, konttoristi I. Rainio, lastentarhanjohtajatar S. Siirala, kätilö H. Walta ja kirkkoherra E. Wirén, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin kirkkoherra Wirén ja varapuheenjohtajaksi lääketieteenlisensiaatti Jännes;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin johtokuntaan: jäseniksi koulunjohtaja F. Freudenthal ja rouva E. Stolt;

kaupungin kirjaston johtokuntaan: jäseniksi konttoristi V. Aronen, ylikirjastonhoitaja A. H. Bergholm, rouva E. Peräläinen, professori H. E. Pipping ja dosentti H. Renqvist;

kaupunginmuseon johtokuntaan: jäseniksi professori A. Hämäläinen, intendentti T. Stjernschantz ja professori V. Voionmaa;

musiikkilautakuntaan: jäseniksi filosofianmaisteri E. von Frenckell, kirjaltaja S. K. Leino, johtaja, filosofiantohtori H. Ramsay, lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti ja asianajaja T. Sventorzetski;

kaupungin teknillisten laitosten hallitukseen: jäseniksi järjestösihteeri L. Mikkonen, seppä Y. Salo, insinöörit E. von Schantz ja E. Schröder sekä professori B. Wuolle, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin professori Wuolle ja varapuheenjohtajaksi järjestösihteeri Mikkonen;

yleisten töiden lautakuntaan: puheenjohtajaksi johtaja, filosofianmaisteri G. K. Bergman ja jäseniksi oikeusneuvosmies K. Furuhjelm, pankinjohtaja T. Grotenfelt, toimittaja J. E. Huttunen, sähkötyöntekijä O. Oksanen, professori O. Tarjanne ja lehtori T. R. Vähäkallio;

puhtaanapitolautakuntaan: puheenjohtajaksi toimittaja A. Aalto ja jäseniksi johtaja J. Hellsten, seppä K. Kaukonen, pankinvirkailija A. E. Monnberg, ylijohtaja Y. Sadeniemi, pankinjohtaja V. V. Sipi ja valaja A. Valta; sekä

kiinteistölautakuntaan: puheenjohtajaksi toimistonjohtaja Y. Harvia ja jäseniksi veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, johtaja J. Hellsten, toimistonjohtaja K. Huhtala, järjestösihteeri E. Sallila, johtaja T. Salmio, insinööri E. von Schantz, lasinhioja O. Turunen ja arkkitehti V. Vähäkallio.

Vapautuksen myöntäminen taksoituslautakunnan jäsenyydestä. Taksoituslautakunnan jäsenen, kamreeri R. Estlanderin ehdotettua lautakunnan v:n 1933 ensimmäisessä kokouksessa tämän menetelmän käytäntöönottamista ja ehdotuksen tultua hyväksytyksi oli sen jäsenille v:n 1933 toiseen kokoukseen annettu kirjallinen kokouskutsu sekä esityslista ja tarpeelliset asiakirjat, vuoden kolmannen ja viimeisen suhteen ei tämä ollut tarpeellista, koska siinä käsiteltävät asiat olivat jäsenille ennestään tuttuja, mutta laiminlyöty se v:n 1934 ensimmäisissä kokouksissa, joihin eräille jäsenille jälleen annettiin kutsu vain puhelimitse toimittamatta heille esityslistoja, johtuen vahtimestarin huolimattomuudesta. Tämän johdosta kamreeri Estlander pitäen menettelyä kunnallisten lautakuntain toimintaa koskevain määräysten syrjäyttämisenä pyysi eroa lautakunnan jäsenyydestä, mihin suostuttiinkin[1]), sekä valittiin hänen tilalleen konttoripäällikkö L. Hagert.

Kaupunginkirjaston kirjavaraston inventtaus. Kaupunginkirjaston johtokunnan ehdotettua, että äskettäin muutetun kirjaston ohjesäännön[2]) mukainen kirjavaraston inventtaus aloitettaisiin jo kertomusvuoden kesällä valittiin [3]) inventtaustarkastajiksi viisivuotiskaudeksi 1934—38 filosofianmaisterit

[1]) Kvsto 14 p. maalisk. 19 §. — [2]) Ks. tämän kert. s. 45 ja 82. — [3]) Kvsto 2 p. toukok. 15 §.

S.-K. Kilpi ja C.-R. Gardberg sekä heidän varamiehikseen filosofianmaisteri E. Olsoni ja libristi F. Sundqvist.

Asutuslautakunnan asettaminen. Maaliskuun 16 p:nä vahvistetun lain mukaan oli kaupunkeihinkin asetettava asutuslautakunta, mutta oli asutushallituksella kuitenkin oikeus siirtää sen tehtävien hoito kaupunginhallitukselle tai toistaiseksi vapauttaa kaupunki niiden hoitamisesta. Asutushallituksen sen jälkeen kiertokirjeessä kehoitettua kaupunginvaltuustoja ottamaan kysymyksen harkittavakseen sekä edellä mainitun lain toimeenpanosta maaliskuun 23 p:nä annetun asetuksen 3 §:n mukaisesti toimittamaan hallitukselle ehdotuksen siitä, kuinka suuri päiväraha ja matkakulujen korvaus olisi määrättävä kolmeksi vuodeksi eteenpäin asutuslautakunnan puheenjohtajalle, jäsenille sekä asutusneuvojalle, jos tällainen oli otettava asutuslautakunnan avuksi, Helsingin kaupunginvaltuusto päätti[1]) asutushallitukselle annettavassa esityksessään anoa, että Helsingin kaupunki toistaiseksi vapautettaisiin asutuslautakunnan toimien hoitamisesta, ottaen huomioon, ettei kaupunkiin yhdistetyllä alueella ollut sellaista maata, jonka lunastaminen pakkolunastusteitse tai muuten valtion varoilla voisi tulla kysymykseen. Lisäksi valtuusto päätti esityksessään huomauttaa, ettei se näin ollen pitänyt tarpeellisena tehdä ehdotusta edellä mainitusta päivärahan ja matkakulujen korvauksen suorittamisesta.

Raittiuslautakunnan asettamista Helsinkiin koskevat yleisen raittiusväen neuvottelukokouksen ja Helsingin sosialidemokraattisen raittiusaluejärjestön esitykset kaupunginvaltuusto hylkäsi[2]).

Jäsenten valitseminen Helsingin tulo- ja omaisuusverolautakuntaan. Uudenmaan läänin maaherran määrättyä Helsingin kaupungin tulo- ja omaisuusverolautakunnan jäsenmäärän seuraavaksi toimikaudeksi kahdeksaksi kaupunginvaltuusto valitsi[3]) omasta puolestaan mainitun lautakunnan varsinaisiksi jäseniksi sihteeri B. von Fieandtin, kirjaltaja A. Karvosenojan, varastomies N. Lehdon ja johtaja J. Louhivaaran sekä sen varajäseniksi asiamies V. Ahteen, konttoripäällikkö G. Pätysen, asessori E. Stigzeliuksen ja asiamies M. Tammilehdon.

Jäsenten valitseminen yksityisten laitosten hallituksiin. Taideteollisuuskeskuskoulun johtokunnan jäseniksi valittiin[4]) seuraavaksi toimikaudeksi arkkitehti V. Jung ja toimittaja Y. Räisänen sekä varajäseniksi rouva E. Ryömä ja ylijohtaja Y. Sadeniemi.

Ammattienedistämislaitoksen säätiön johtokuntaan valittiin[4]) samoin seuraavaksi toimikaudeksi jäseniksi teollisuusneuvos I. Killinen ja maalari J. Nikula sekä varajäseneksi asiamies T. Hänninen.

Stadion-säätiön edustajistoon valittiin[5]) rahatoimenjohtaja V. Huplivainajan tilalle raastuvanoikeuden nuorempi oikeusneuvosmies J. Helo.

Oppikoulun vanhempainneuvoston täydentäminen. Kaupunginvaltuusto päätti[6]) valita v:n 1934 marraskuun 1 p:n ja v:n 1936 elokuun 31 p:n väliseksitoimikaudeksi valitun Svenska lyceum i Helsingfors nimisen koulun vanhempainneuvoston eronneen jäsenen tilalle uuden.

---

[1]) Kvsto 2 p. toukok. 3 §. — [2]) S:n 11 p. lokak. 31 §. — [3]) S:n 19 p. jouluk. 4 §. — [4]) S:n 19 p. jouluk. 2 §. — [5]) S:n 19 p. syysk. 19 §. — [6]) S:n 21 p. marrask. 35 §.

II. Kaupunginhallitus.

Kaupunginhallituksen kokoonpano. Kaupunginhallitukseen kuuluivat kaupunginjohtaja ylipormestari A. Tulenheimo sekä apulaiskaupunginjohtajat rahatoimenjohtaja V. Hupli, hänen kuoltuaan filosofiantohtori lakitieteenkandidaatti J. Helo, kiinteistöjohtaja insinööri E. von Frenckell, teknillinen johtaja insinööri E. Moring, sosiali- ja opetusasiain johtaja filosofianmaisteri J. W. Keto samoin kuin kaupunginvaltuuston v:ksi 1934 valitsemat jäsenet filosofianmaisteri G. Estlander, toimistonjohtaja J. E. Janatuinen, lakitieteenkandidaatti G. Norrmén, pankinjohtaja E. Hj. Rydman, toimittaja Y. Räisänen, sähköteknikko V. V. Salovaara, toimittaja C. Sundström, lääketieteentohtori E. Suolahti ja rakennusmestari I. W. Udd.

Kaupunginkanslia [1]). Kaupunginsihteerinä toimi filosofianmaisteri K. Rein. Kansliasihteereinä olivat varatuomari A. Blomberg, filosofianmaisterit G. Brotherus ja A. Danielson sekä varatuomarit E. Mantere ja T. Nordberg. Viimeksi mainitun erottua toimestaan syyskuun 1 p:nä valittiin hänen tilalleen varatuomari J. Ståhlberg, joka astui virkaan marraskuun 5 p:nä. Ylimääräisenä virkailijana toimi filosofianmaisteri O. Wiherheimo ja kirjaajana neiti I. Heikel. Kaupunginkanslian henkilökuntaan kuului sitä paitsi viisi vakinaista ja kaksi ylimääräistä kanslistia. Kaupungin painatustöiden valvojana oli ent. kirjapainonjohtaja T. Artman ja hänen apulaisenaan V. Stenman.

Kaupunginhallituksen asiamiesosaston henkilökunnan muodostivat kaupunginlakimies, molempain oikeuksien kandidaatti E. Cavonius, ja asiamies, varatuomari V. Merivirta, sekä kaksi konttoriapulaista.

Kokoukset. Kaupunginhallituksella oli kertomusvuonna 66 ja sen yleisjaostolla 51 kokousta. Pöytäkirjain yhteenlaskettu pykäläluku oli 6,268, siitä hallituksen yleisten kokousten 2,184 ja sen yleisjaoston 4,084, joista viimeksimainituista 2,566 koski verotusasioita. Lähetettyjen kirjeiden luku oli 1,200, siitä 730 verotusasiakirjettä.

Kaupunginhallituksen vuoden varrella käsittelemistä asioista mainitaan tässä seuraavat:

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

1. Kiinteän omaisuuden hankintaa, luovutusta ja käyttöoikeutta koskevat asiat.

Filppus nimisen tilan erään osan ostaminen. Päättäessään [2]) ostaa tehtailija V. Långilta osan Filppus nimistä tilaa kaupunginvaltuusto ei tarkkaan määritellyt mainittua erottamatonta aluetta eikä sen rajoja. Jotta alueen erottaminen voitaisiin suorittaa ja lainhuudatus saada kaupunginhallitus määritteli [3]) mainitun alueen seuraavasti: Kaupunginvaltuuston huhtikuun

[1]) Ks. myös tämän kert. s. 209. — [2]) Ks. tämän kert s. 8. — [3]) Khs 11 p. toukok. 870 §.

11 p:nä 1934 tehtailija Viktor Långilta ostettavaksi päättämä alue käsittää Filppus RN 7[214] nimisestä Helsingin pitäjän Malmin kylässä sijaitsevasta tilasta erotettavan Stormossa ängsskifte nimisen tiluspalstan, mikä sijaitsee n.s. Tattarisuolla ja jota rajoittaa pohjoisessa Tapaninkylän tilukset, itäpuolella Örskis RN 3 niminen Malmin kylään kuuluva tila, eteläpuolella Karls RN n:o 1[3], Brusas RN 6[2] ja Påls RN 1[4] nimiset Malmin kylään kuuluvat tilat sekä länsipuolella Ströms RN 4 niminen myöskin Malmin kylän tila ollen mainittu Stormossa ängsskifte niminen alue v. 1906 vahvistetussa isonjaon järjestelyssä laaditussa kartassa merkitty pyykkien n:ot 135, 136, 137 ja 138 sekä etelässä maantien rajoittamaksi.

J. Tallbergin perillisten, Aktiebolaget Julius Tallberg osakeyhtiön ja kaupungin väliset sopimukset. Asiamiesosaston kaupunginvaltuuston päätöksen[1]) nojalla laatiman ehdotuksen J. Tallbergin perillisten ja Aktiebolaget Julius Tallberg osakeyhtiön kanssa tehtäviksi sopimuksiksi kaupunginhallitus hyväksyi [2]).

Nikkilän sairaalan vedenottamo. Sitten kuin sisäasiainministeriö syyskuun 22 p:nä antamallaan päätöksellä oli myöntänyt kaupungille luvan pakkolunastusteitse hankkia erinäisistä Sipoon pitäjän tiloista tarpeellisen maa-alueen vesijohdon vetämiseksi uudesta vedenottamosta Nikkilän sairaalaan, kaupunginhallitus antoi [3]) kaupunginlakimiehen tehtäväksi ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin pakkolunastuksen toteuttamiseksi.

Päätettiin [4]) hyväksyä asutushallituksen laatima ehdotus kauppakirjaksi, joka koski n. 1,500 m²:n suuruisen alueen ostamista Nikkilän sairaalan uutta vedenottamoa varten valtion omistamasta Sipoon pitäjän Staffas nimisestä virkatalosta 15,000 markan suuruisesta kauppahinnasta.

Tilusvaihtoja koskevat kysymykset. Kaupunginhallitus päätti [5]) olla käyttämättä valitusoikeuttaan n.s. suuressa tilusvaihdossa valtiolle luovutettuja alueita koskevissa maanmittaustoimituksissa.

Puolustusministeriön ilmoitettua valtioneuvoston heinäkuun 5 p:nä suostuneen Tilkan sotilassairaala-alueen järjestelyä koskevaan kaupunginvaltuuston esitykseen [6]) kaupunginhallitus päätti [7]) antaa sopimuksen laatimisen asiamiesosaston tehtäväksi. Vaihtosopimus, joka allekirjoitettiin [8]) lokakuun 24 p:nä, sisälsi m.m. määräyksen, että kaupungille siirtyvällä alueella sijaitsevat valtion rakennukset ja laitteet saivat jäädä paikoilleen siksi, kunnes kaupunki aluetta tarvitsee.

Rautatiehallituksen asettamaan tilusvaihtotoimikuntaan kuuluvain kaupungin edustajain tiedustelun johdosta kaupunginhallitus päätti [9]) ilmoittaa rautatiehallitukselle, ettei kaupunki ollut halukas vastaanottamaan Pitäjänmäen rautatieaseman läheisyydessä olevaa vanhaa rautatiealuetta rautatien oikaisua varten luovutetun n. 14,260 m²:n suuruisen alueen vastikkeeksi.

Asiamiesosaston tehtäväksi annettiin [10]) kaupungin puolesta laatia sopimus kaupunginvaltuuston päättämästä aluevaihdosta valtion kanssa postitalon rakentamiseksi.

Kaupungingeodeetin tehtyä selkoa Haagan tilan vaihtamista Helsingin evankelis-luterilaisten seurakuntien omistamiin tiloihin koskevasta tilus-

---

[1]) Ks. v:n 1933 kert. s. 24. — [2]) Khs 7 p. kesäk. 1,084 §. — [3]) S:n 12 p. huhtik. 697 § ja 4 p. lokak. 1,633 §. — [4]) S:n 28 p. jouluk. 2,170 §; ks. myös tämän kert. s. 8. — [5]) Khs 3 p. toukok. 820 §. — [6]) Ks. tämän kert. s. 11. — [7]) Khs 9 p. elok. 1,313 §. — [8]) S:n 1 p. marrask. 1,767 §. — [9]) S:n 29 p. marrask. 2,010 §; ks. myös tämän kert. s. 221.— [10]) Khs 28 p. kesäk. 1,197 §.

vaihtotoimituksesta kaupunginhallitus päätti[1]), ettei siitä ollut kaupungin puolesta valitettava.

Salmisaaren tontin myynti. Päätettiin[2]) kehoittaa asiamiesosastoa laatimaan Osakeyhtiö Alkoholiliike aktiebolagin ja kaupungin välinen kauppakirja korttelin n:o 781 tehdastontin n:o 6 myymisestä[3]) kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen [4]) mukaisesti huomioonottaen, että kauppahinnasta oli suoritettava 6.4 milj. markkaa heti valtuuston päätöksen tultua lainvoimaiseksi, mutta että itse kauppakirja oli allekirjoitettava vasta asemakaavanmuutoksen tultua vahvistetuksi.

Apollonkadun tontin n:o 9 A myynti. Kaupunginhallitus oikeutti[5]) kiinteistölautakunnan myymään Apollonkadun tontin n:o 9 A arkkitehti S. Kuhlefeltille vapauttaen samalla kyseisen tontin tavanmukaisesta rakennusvelvollisuudesta.

Degerön vesialueen jako. Kaupungin edustajaa Degerön vesialueen jakoa tarkoittavassa toimituksessa, kamarineuvos W. O. Lilleä, kehoitettiin[6]) kieltäytymään hyväksymästä jakoperustetta, rauhoituspiirien sijoitusta ja jyvitystä, jolloin asia näiltä kohdin jakolaitoksesta annetun asetuksen 113 §:n 2 kohdan mukaan joutui maanjako-oikeuden ratkaistavaksi.

Tilojen erottaminen itsenäisiksi. Kaupunginhallitus päätti[7]) antaa asiamiesosastolle tehtäväksi ryhtyä taloustirehtööri V.Långilta ostetun sekä kaupungille luovutettujen Lauttasaaren tilojen erottamista tarkoittaviin toimenpiteisiin.

Saatuaan kaupungingeodeetin Kulosaaren kirkkotontin erottamistoimitusta koskevan selonteon kaupunginhallitus päätti[8]), ettei toimituksesta ollut kaupungin puolesta valitettava.

V. 1919 rouva L. Pfauder osti maa-alueen Boxbacka yhtiöltä, alueen erottamisen jäädessä toimeenpanematta ja erottamisoikeuden kiinnittämättä, ja luovutti sen sittemmin prokuristi J. O. A. Höferille, joka anoi että kaupunki, jolle Boxbacka yhtiön koko omaisuus oli siirtynyt, suostuisi kyseisen alueen erottamiseen. Kaupunginhallitus päättikin[9]) ilmoittaa suostuvansa ositukseen edellytyksin, että anoja suorittaisi kaupungin kulujen y.m. korvauksena 100 markkaa.

Eräiden Oulunkylän tilojen yhdistäminen. Kaupunginhallitus päätti[10]) kehoittaa kaupunginlakimiestä ryhtymään Oulunkylän kunnassa sijaitsevien kruununtilain luontoisten tilojen Nybondas RN 5^1 ja 5^2 sekä perintötilain luontoisten tilojen Lands-Kåttby RN 1^{19}, Landboas RN 1, Monsas RN 2^1, Monsas RN 2^2, Hästföreningens travbana RN 2^6, Britas RN 3 ja Hästföreningens travbana 3^1 yhdistämisestä aihetuviin toimenpiteisiin.

Stadionin vuokra-alue. Päätettiin[11]) valtuuttaa kiinteistölautakunta Aktiebolaget Bollplan nimisen yhtiön kanssa laatimaan alueen luovuttamista stadionia varten koskevassa kaupunginvaltuuston päätöksessä edellytetty vuokrasopimus erään maakaistaleen luovuttamiseksi stadionin tarpeisiin.

Vuokraoikeuksien lunastaminen pakkohuutokaupalla[12]). Kaupunginhallitus päätti valtuuttaa kaupunginlakimiehen tai tämän määräämän henkilön toimitettavissa pakkohuutokaupoissa huutamaan kaupungille Kumpulan korttelin n:o 935 tontin n:o 43 [13]) vuokraoikeuden ynnä tontilla olevat rakennukset

---

[1]) Khs 8 p. marrask. 1,822 §. — [2]) S:n 28 p. kesäk. 1,199 §. — [3]) S:n 3 p. toukok. 826 §. — [4]) Ks. tämän kert. s. 11. — [5]) Khs 28 p. maalisk. 608 §. — [6])S:n 22 p. maalisk. 573 §. — [7]) S:n 24 p. toukok. 968 § ja 26 p. heinäk. 1,285 §; ks. myös tämän kert. s. 8 ja 95. — [8]) Khs 8 p. marrask. 1,823 §; ks. myös v:n 1930 kert. s. 19. — [9]) Khs 27 p. syysk. 1,558 §. — [10]) S:n 29 p. marrask. 2,005 §. — [11]) S:n 28 p. kesäk. 1,198 §. — [12]) Ks. myös tämän kert. s. 13. — [13]) Khs 18 p. tammik 144 §.

niin korkeasta hinnasta, että sen saatavat tulivat turvatuiksi, sekä asiamiesosaston asiamiehen huutamaan Kumpulan korttelin n:o 927 tontin n:o 71 [1]) vuokraoikeuden ja rakennukset niin korkeasta hinnasta, että kaupungin saatavat tulivat turvatuiksi, mikä päätös, siinä tapauksessa että kauppa syntyi, oli alistettava kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi, korttelissa n:o 572 olevan Pasilankadun asuntotontin n:o 29 [2]) vuokraoikeuden ynnä omistusoikeuden alueella oleviin rakennuksiin yhteensä enintään 8,900 markasta, sekä korttelissa n:o 915 sijaitsevan Toukolantien tontin n:o 41 [3]) hallintaoikeuden ynnä omistusoikeuden sillä oleviin rakennuksiin sellaisin ehdoin, että kaupungin saatavat tulivat valvotuiksi, ollen tästä, jos kauppa syntyi, tehtävä kaupunginhallitukselle eri esitys.

Humallahden vuokra-alueen käyttö. Kiinteistölautakunnan ehdotuksen mukaisesti kaupunginhallitus päätti [4]) antaa sairaalahallitukselle käyttöoikeuden karttaan tarkemmin merkittyyn osaan Humallahden puisto-aluetta ehdoin:

että sairaalahallitus pitää alueen kunnossa hoitamalla alueella olevia käytäviä, istutuksia ja nurmikoita;

että sairaalahallitus oikeutetaan eristämään alue asettamalla sopiville paikoille pääsykieltotauluja ja tarpeen vaatiessa aitaamaan alue matalilla paaluilla ja rautalangalla, kuten kaupungin istutukset yleensä aidataan; säle- y.m. sen kaltaisella aidalla aluetta ei saa aidata;

että sairaalahallitus luopuu käyttöoikeudestaan puheena olevaan alueeseen saatuaan tiedon siitä, että alue aiotaan liittää muuhun yleiseen puistoalueeseen, ja on tämä luovutus toimeenpantava siitäkin huolimatta, että alueella olevat rakennukset ovat luovutusaikana edelleen sairaalahallituksen hoidossa; sekä

että sairaalahallitus merkitsee menoarvioonsa tilitysmenona puheena olevan alueen vuokraa 22,400 markkaa.

Ranta-alue oli toistaiseksi luovutettava vain sairaanhoitohenkilökunnan käytettäväksi.

Puhtaanapitolaitoksen hiekkavaja. Puhtaanapitolautakunta oikeutettiin [5]) rakentamaan uusi hiekkavaja Arabiankadun ja Sampsantien kulmaukseen kiinteistölautakunnan tonttijaoston ehdottamalle paikalle.

Työttömien viljelyspalstatoiminta. Kaupunginhallitus kehoitti [6]) kiinteistölautakuntaa luovuttamaan Oulunkylän n. 6 ha:n suuruisen alueen litt. d, e, f, g, h, i, j, k, o-p ja m-n viljelyspalstatoimikunnan käytettäväksi v:n 1934 viljelyskaudeksi. V:ksi 1935 päätettiin [7]) varata sama alue viljelyspalstatoimintaa varten.

Hiilisataman varastoalueet. Helsingin makasiiniosakeyhtiön hiilisataman varastoalueiden alivuokraajia koskeva ehdotus hyväksyttiin [8]).

Malmin kalkkihiekkatiilitehdas. Kaupunginhallitus päätti [9]) ilmoittaa kaupungin edustajalle Malmin kalkkihiekkatiilitehdas osakeyhtiön yhtiökokouksessa, ettei kaupunginhallituksella ollut mitään sitä vastaan, että mainittu tehdas vuokrattiin Osakeyhtiö Rapido aktiebolagille viideksi vuodeksi.

Kaupungin ja konsuli J. Kavaleffin välinen vuokrasopimus. Revisionikonttori oli huomauttanut, että konsuli J. Kavaleffin kanssa tehdyn Tuomarinkylän tilaa koskevan kauppakirjan [10]) mukaan herra Kavaleffin haltuun

---

[1]) Khs 29 p. elok 1,406 §. — [2]) Khn jsto 16 p. lokak. 4,239 §. — [3]) S:n 18 p. jouluk. 4,470 §. — [4]) Khs 22 p. maalisk. 568 §. — [5]) S:n 9 p. maalisk. 510 §. — [6]) S:n 26 p. huhtik. 777 §. — [7]) S:n 8 p. marrask. 1,819 §. — [8]) S:n 14 p. kesäk. 1,140 §. — [9]) S:n 22 p. marrask. 1,943 §; vrt. tämän kert. s. 7 ja 223. — [10]) Ks v:n 1917 kert. s. 16.

jäi n. 6 ha:n suuruinen maa-alue 1,000 markan vuosivuokrasta marraskuun 1 p:ään 1926 asti sekä muutamat rakennukset ynnä 9.5 ha:n suuruinen maa-alue 4,000 markan vuosivuokrasta marraskuun 1 p:ään 1942 saakka, mutta ettei tästä ollut tehty vuokrasopimusta eikä kannettu vuokramaksuja. Sittemmin suoritetussa tutkimuksessa selvisi, että konsuli Kavaleff tosiasiallisesti ei ollut hallinnut kaikkia kauppakirjan mukaan hänelle kuuluvia rakennuksia ja alueita, jota vastoin kaupunki oli viljellyt suurta osaa hänen peltomaastansa sekä myöskin käyttänyt eräitä hänen rakennuksiaan. Tällöin kaupunginhallitus päätti [1]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa laatimaan konsuli Kavaleffin kanssa vuokrasopimuksen joulukuun 31 p:ään 1949 saakka vallitsevien olosuhteiden mukaisesti ja vuokravapaasti, jolloin aikaisempia vuokramaksuja ei ollut otettava huomioon, edellytyksin, että konsuli Kavaleff sitoutui olemaan tekemättä aikaisempaan vuokrasuhteeseen perustuvia vaatimuksia.

Vuokraehtojen muuttaminen. Kaupunginhallitus hyväksyi [2]) kiinteistölautakunnan esityksen maanviljelijä F. A. Lepistölle Pukinmäen Gästgivars nimisestä alueesta vuokratun vuokra-alueen uudelleenjärjestämisestä siten, että se tulisi käsittämään 32.206 ha ja että vuosivuokra maaliskuun 14 p:stä lukien vahvistettaisiin 16,103 markaksi. Sittemmin tehty vuokrasopimus täytyi kuitenkin muuttaa kaupungin ja Helsingin evankelis-luterilaisten seurakuntien välisen tilusvaihdon johdosta, koska osa Lepistön hallussa olevaa aluetta sisältyi tähän tilusvaihtosopimukseen. Kiinteistölautakunnan tehtäväksi annettiin [3]) kiireellisesti laatia ehdotus kyseisen sopimuksen tarpeellisesta muuttamisesta.

Osakeyhtiö Ikopal aktiebolagille luovutetun Hernesaaren alueen n:o 6 vuosivuokraa alennettiin [4]) 10,700 markkaa kertomusvuodeksi, koska kaupunki aikaisemmasta sopimuksesta huolimatta ei ollut rakennuttanut rautatietä vuokra-alueelle.

Vuokraveloitusten peruuttaminen. Seuraavat vuokraveloitukset peruutettiin: Finska skyltindustri aktiebolaget nimisen yhtiön Kaisaniemenkadun varrella olevaa aitaa koskeva, helmikuun 24 ja toukokuun 7 p:n väliseltä ajalta [5]), arkkitehti A. Nybergille vuokrattua Hernesaarenkadun korttelin n:o 178 varastoaluetta n:o 3 koskeva, tammikuun 1 ja toukokuun 7 p:n väliseltä ajalta [6]) sekä neiti E. Sillmanille vuokrattua Hakaniementorin korttelin n:o 5 hedelmäinmyyntipaikkaa n:o 22 koskeva, lokakuun ajalta [7]).

Vuokrasopimusten purkaminen. Palstatilallisen E. Martinmäen kanssa lokakuun 10 p:nä 1933 tehdyn Helsingin pitäjän Malmin kylän n.s. Sunnuntaipalstat nimisen viljelysryhmän palstoja n:ot 1 ja 2 koskeva vuokrasopimus päätettiin [8]) purkaa maaliskuun 14 p:stä lukien. Vielä kaupunginhallitus päätti purkaa vuokrasopimukset, jotka koskivat: tehtailija J. Merivaaran vuokraamaa Elimäenkadun tonttia n:o 11 tammikuun 1 p:stä [9]); maanviljelijä F. Siltverin vuokraamaa n. 4 ha:n suuruista Pukinmäen tilan viljelysryhmän aluetta tammikuun 1 p:stä [10]); Aktiebolaget Tennis nimisen yhtiön Eläintarhasta vuokraamaa aluetta huhtikuun 1 p:stä, jolloin jo suoritetut vuokramaksut, 7,600 markkaa, oli palautettava yhtiölle ja siitä johtuva meno peitettävä stadionin ja Suomen messujen yhteistä pysäköimispaikkaa

---

[1]) Khs 4 p. lokak. 1,621 §; vrt. myös tämän kert. s. 8. — [2]) Khs 7 p. kesäk. 1,080 §. —. [3]) S:n 7 p. jouluk. 2,053 §. — [4]) S:n 1 p. marrask. 1,781 §. — [5]) Khn jsto 30 p. toukok. 3,894 §. — [6]) S:n 30 p. toukok. 3,895 §. — [7]) Khs 8 p. marrask. 1,820 §. — [8]) S:n 1 p. maalisk. 432 §. — [9]) S:n 22 p. maalisk. 566 §. — [10]) S:n 3 p. toukok. 815 §.

varten myönnetyillä määrärahoilla [1]); torppari K. Sundin vuokraamaa Helsingin pitäjän Malmin kylän Vindåbacka nimistä torppaa maaliskuun 14 p:stä sekä sen viereistä 2.6 ha:n suuruista aluetta toukokuun 1 p:stä [2]); rakennusmestari J. N. Syvähuokon vuokraamaa korttelissa n:o 502 sijaitsevaa aluetta lokakuun 1 p:stä 1933 lukien, jolloin v:n 1933 vuokramaksun poistamiseksi myönnettiin 2,500 markkaa kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista ja v:n 1934 maksut peruutettiin [3]); valtionrautateiden v. 1889 50 vuoden ajaksi vuokraamaa 14,400 neliöjalan suuruista Sörnäisten rautatieraiteen länsipuolella sijaitsevaa maa-aluetta, joka v. 1928 Pääskylänkadun korttelin n:o 252 tonttina n:o 19 oli myyty valtiolle; vuokramaksut kesäkuun 21 p:n 1928 ja joulukuun 31 p:n 1933 väliseltä ajalta, 796 markkaa, oli palautettava ja v:n 1934 veloitus peruutettava; menomäärä oli maksettava tililtä Verotusvarojen ja muiden tulojen poisto ja palautus [4]); sekä verhoilija J. A. Teräsmaan vuokraamaa 18 ha:n suuruista Tattarisuon aluetta tammikuun 1 p:stä lukien [5]).

Kiinteistölautakunnan tehtäväksi annettiin [6]) kiireellisesti ryhtyä toimenpiteisiin Tattarisuon vuokra-alueiden vapauttamiseksi lentokenttää varten. Korvauksena sittemmin luovutetuista maa-alueista kaupunginhallitus hyväksyi [7]) suoritettavaksi tililtä Yleiset varatyöt työttömyyslainan varoilla kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan maanviljelijä A. Lithille 1,083: 20 markkaa, maanviljelijä K. O. Suistolle 2,259: 95 markkaa sekä työntekijä K. K. Lithille 1,601: 05 markkaa. Korvauksena arvioinnista maksettiin samalta tililtä 314 markkaa.

Rakennusluvan myöntämistä koskevat anomukset. Uudenmaan läänin maaherralle lähetettiin lausunnot, jotka koskivat rakennusluvan myöntämistä seuraaville tiloille: alaikäisten V. ja S. Ammunetin omistamalle, Helsingin pitäjän Pakinkylässä sijaitsevalle palstalle [8]); asemamies K. J. Hentmanin omistamalla Vandaäng n:o 1 nimiselle Oulunkylän tontille [9]); herra K. E. Liljebergin Oulunkylästä vuokraamalle alueelle Ängsåker n:o 3 [10]); rakennusmestari K. E. Koskisen Käpylässä omistamalle Oulunkylän korttelin n:o 258 tontille n:o 1 litt. A [11]); verhoilija S. I. Hurmeen omistamalle Pakinkylän palstalle Aune I [12]); monttööri J. Karlssonin vuokraamalle, Helsingin pitäjän Tapaninkylässä sijaitsevalle vuokratontille RN 122 [13]); monttööri B. Liukkosen omistamalle Helsingin pitäjän Puodinkylän tontille RN 2^{529} [14]); herra H. V. Eriksénin Helsingin pitäjän Pukinmäessä omistamalle Bäcksängen nimiselle tilalle [15]); uunintekijä E. Taipaleen omistamalle Helsingin pitäjän Pakinkylässä, Välitalontien varrella, sijaitsevalle Hovi nimiselle tilalle [16]); Helsingin puhelinyhdistyksen omistamalle Oulunkylän tontille [17]); lihakauppias V. Lintulan omistamille Oulunkylän tiloille Arthurdahl 2 RN 4^{58} ja Arthurdahl 3 RN 4^{59} [18]); kauppias A. Kännön omistamalle, Pakinkylässä olevalle Elontien tontille n:o 62 [19]); herra L. Povilan omistamalle Kotola nimiselle Helsingin pitäjän Malmin kylän tilalle [20]); herra F. V. Lehtimäen omistamalle tontille n:o P 43 Helsingin pitäjän Malmin kylässä [21]); liikemies B. Blaugrundin vuok-

---

[1]) Khs 11 p. toukok. 866 §. — [2]) S:n 17 p. toukok 926 §. — [3]) S:n 31 p. toukok. 1,009 §. — [4]) S:n 22 p. marrask. 1,939 §. — [5]) S:n 3 p. toukok. 814 §. — [6]) S:n 26 p. huhtik. 789 §. — [7]) S:n 7 p. jouluk. 2,061 §. — [8]) S:n 1 p. helmik. 223 §. — [9]) S:n 15 p. helmik. 304 § ja 27 p. syysk. 1,557 §. — [10]) S:n 15 p. helmik. 305 §. — [11]) S:n 15 p. maalisk. 533 §. — [12]) S:n 19 p. huhtik. 718 §. — [13]) S:n 26 p. huhtik. 782 §. — [14]) S:n 26 p. huhtik. 783 §. — [15]) S:n 3 p. toukok. 816 §. — [16]) S:n 7 p. kesäk. 1,078 §. — [17]) S:n 14 p. kesäk. 1,135 §. — [18]) S:n 5 p. heinäk. 1,229 §. — [19]) S:n 26 p. heinäk. 1,281 §. — [20]) S:n 9 p. elok. 1,319 §. — [21]) S:n 16 p. elok. 1,340 §.

raamalle Oulunkylän eteläisen huvilaryhmän huvilapalstalle n:o 9 [1]); herra V. Lehdon omistamalle, Pakinkylässä olevalle Välitalontien palstalle n:o 68 [2]); maalari A. Hyvärisen omistamalle Pakinkylän palstalle Elo I [3]); maalari E. Lepistön omistamalle Enne II nimiselle tilalle RN 3^{344} Helsingin pitäjän Pakinkylässä [4]); työntekijä O. I. Siposen omistamalle, Helsingin pitäjän Pakinkylässä sijaitsevalle Elo II nimiselle tilalle RN 3^{340} [5]); työntekijä E. Uotisen omistamalle, Helsingin pitäjän Pakinkylässä olevalle Aune II nimiselle palstalle RN 3^{306} [6]); autonkuljettaja Hj. Verhon omistamalle Tapaninkylän tilalle RN 12^{23} [7]); rakennusmestari F. M. Vainion omistamalle, Helsingin pitäjän Tapaninkylässä olevalle Kullervo nimiselle tilalle RN 12^{260} [8]); konetyöntekijä A. Forseliuksen omistamalle Tammisto nimiselle tilalle RN 6^{263} Helsingin pitäjän Tapaninkylässä [9]); sekä herra G. Moliisin Oulunkylästä vuokraamalle tontille Linsved n:o 10 [10]).

Helsingin turkisteollisuus osakeyhtiön anomuksen saada laajentaa omistamallaan Sillankorva nimisellä tilalla RN 7^{355} Helsingin pitäjän Tapaninkylässä sijaitsevaa teollisuustarkoitusta varten rakennettua rakennusta kaupunginhallitus päätti [11]) Uudenmaan läänin maaherralle antamassaan lausunnossa ehdottaa evättäväksi pyytäen samalla maaherraa ryhtymään toimenpiteisiin rakennuskiellon noudattamisen tehokkaammaksi valvomiseksi.

Stadion-säätiö oikeutettiin [12]) aloittaamaan säätiölle luovutetun alueen maastotyöt.

Erään Herttoniemen tien sulkemiskielto. Herttoniemen kartanon omistavan Svenska odlingens vänner i Helsinge nimisen yhdistyksen ilmoitettua aikovansa sulkea kartanon alueella olevan museon toimintaa häiritsevän tien kaupungin maiden kohdalta, kaupunginhallitus päätti[13]) vastata yhdistykselle, ettei kaupunki voinut sallia kyseisen tien sulkemista.

Teiden julistaminen maan- ja kyläteiksi. Kaupunginhallitus päätti [14]) hyväksyä yleisten töiden lautakunnan ehdotuksen Degerön—Herttoniemen—Puodinkylän tien julistamisesta maantieksi sekä tehdä siitä esityksen tie- ja vesirakennushallitukselle.

Kaupunginhallitus päätti [15]) pyytää kiinteistölautakunnalta Pukinmäen ja Oulunkylän välisen tien julistamiseksi kylätieksi tarvittavia tietoja sekä aikanaan tehdä Uudenmaan läänin maaherralle asiaa koskevan esityksen.

Minervankadun tontin n:o 4 kunnossapito. Kaupunginhallitus päätti [16]) kieltää vaatteiden kuivaamisen ja pölyttämisen Minervankadun tontilla n:o 4 sekä osoittaa 200 markkaa yleisistä käyttövaroistaan kieltotaulun asettamista varten ja kehoittaa puhtaanapitolaitosta huolehtimaan tontin puhtaanapidosta.

Kaatopaikat. Uudenmaan läänin maaherran ilmoitettua marraskuun 30 p:nä 1933 antamassaan päätöksessä Malmin kaatopaikalla vallitsevista epäkohdista harkinneensa oikeaksi velvoittaa kaupungin ennen heinäkuun 1 p:ää ryhtymään erinäisiin huomattaviin parannuksiin kaatopaikka-alueella, kaupunginhallitus päätti [17]) tästä päätöksestä valittaa korkeimpaan hallintooikeuteen.

---

[1]) Khs 16 p. elok. 1,341 §.—[2]) S:n 13 p. syysk. 1,499 §.—[3]) S:n 20 p. syysk. 1,530 §.—[4]) S:n 27 p. syysk. 1,563. — [5]) S:n 27 p. syysk. 1,564 §. — [6]) S:n 12 p. lokak. 1,652 §. — [7]) S:n 22 p. marrask. 1,942 §. — [8]) S:n 7 p. jouluk. 2,047 §. — [9]) S:n 7 p. jouluk. 2,048 §.— [10]) S:n 20 p. jouluk. 2,136 §. — [11]) S:n 11 p. toukok. 861 §. — [12]) S:n 8 p. helmik. 255 §.— [13]) S:n 26 p. heinäk. 1,280 §. — [14]) S:n 1 p. marrask. 1,774 §. — [15]) S:n 22 p. marrask. 1,949 §. — [16]) S:n 7 p. kesäk. 1,076 §. — [17]) S:n 4 p. tammik. 13 §.

Kaupunginhallitus päätti [1]) luovuttaa yksityisen hallinnassa olleen puutteellisesti hoidetun Pasilan kaatopaikan välittömästi puhtaanapitolaitoksen hoidettavaksi.

Eläintarhanajo. Kaupunginhallitus päätti [2]) oikeuttaa Suomen automobiiliklubin ja Helsingin moottorikerhon kevätkaudella järjestämään Eläintarhaan autojen ja moottoripyöräin nopeuskilpailut omalla vastuullaan ehdoin, että kaupunki sai bruttotuloista 15 % niiden noustessa enintään 500,000 markkaan mutta 20 % niiden ylittäessä tämän määrän. Kaupunki huolehtisi pääsylippujen painatuksesta.

Myöhemmin edellä mainitut seurat ilmoittivat [3]), että Eläintarhanajo pidettäisiin toukokuun 13 p:nä.

Eläintarhanajon työvaliokunnan kilpailualueen eristämistä koskevan anomuksen johdosta kaupunginhallitus päätti [4]) puolestaan puoltaa kilpailualueen eristämistä samalla tavoin kuin v. 1933 [5]).

Liito- ja purjelentonäytös. Suomen ilmailuklubille päätettiin [6]) myöntää oikeus järjestää liito- ja purjelentonäytös Tomtbackan peltoalueelle oikeuksin oman harkintansa mukaan kantaa pääsymaksuja. Samalla myönnettiin klubille oikeus saada ilmaiseksi 20 Suomen lippua tankoineen rakennustoimiston varastosta. Rumpujen rakentamiseen ja erään ojan täyttämiseen myönnettiin yleisten töiden pääluokkaan merkityistä kaupunginhallituksen käyttövaroista 1,500 markkaa.

Torikauppa. Sisäasiainministeriön jätettyä vahvistamatta kaupunginvaltuuston satamissa aluksista tapahtuvan kaupan ajan määräämistä koskevan päätöksen [7]) kaupunginhallitus antoi [8]) kiinteistöjohtajalle tehtäväksi valmistella kysymystä kaupan rajoittamisesta myöskin ulkomaalaisiin nähden.

Sittemmin kaupunginhallitus päätti [9]) määrätä, että satama-alueella aluksista tapahtuvan kaupan harjoittaminen oli sallittu arkipäivisin klo 8—16; lauantaisin ja juhlapäivien aattoina kauppa kuitenkin oli lopetettava jo klo 15.

Kaupunginhallitus hyväksyi [10]) kaupunginkanslian toimenpiteen kuuluttaa sanomalehdistössä siitä, että Uudenmaan läänin maaherra kalamarkkinain ajaksi oli kieltänyt kaiken ulkosalla tapahtuvan kaupan lukuunottamatta saaristolaistuotteiden kauppaa, tavallista torikauppaa ja kaupunginhallituksen erikoisluvalla määrätyillä paikoilla tapahtuvaa kauppaa.

Arpain myynti kaupungin kaduilla. Kaupunginhallitus päätti [11]) omasta puolestaan suostua siihen, että poliisiviranomaiset ovat oikeutettuja kaupunginhallitusta kuultuaan suurina juhlapäivinä harkintansa mukaan myöntämään arpain myyntilupia liikenneväylillä samalla kuitenkin huomauttaen, että tämä oikeus ei koske kioskien pystyttämistä tarkoitusta varten.

Edellä mainitun päätöksen nojalla hallituksen harkittavaksi alistettiin Helsingin sokeat [12]) ja Lotta Svärd [13]) yhdistysten arpain myyntilupa-anomukset.

Kaupungin puistojen y. m. käyttöoikeudet. Kaupunginhallitus päätti [14]) suostua Pelastusarmeijan anomukseen, joka koski ulkoilmakokouksen pitämistä Kaivopuistossa heinäkuun 8 p:nä järjestön vuosikongressin yhteydessä, edellytyksin, että hakija vastasi siitä, etteivät kaupungin ruohokentät tulleet tallatuiksi.

---

[1]) Khs 30 p. elok. 1,419 §. — [2]) S:n 15 p. maalisk. 531 §. — [3]) S:n 12 p. huhtik. 684 §. — [4]) S:n 12 p. huhtik. 685 §. — [5]) Vrt. v:n 1933 kert. s. 109. — [6]) Khs 6 p. syysk. 1,457 §. — [7]) Ks. tämän kert. s. 83. — [8]) Khs 11 p. toukok. 838 §. — [9]) S:n 24 p. toukok. 967 §. — [10]) S:n 4 p. lokak. 1,615 §. — [11]) S:n 18 p. lokak. 1,682 §. — [12]) S:n 18 p. lokak. 1,683 § ja 8 p. marrask. 1,824 §. — [13]) S:n 1 p. marrask. 1,785 § ja 29 p. marrask. 2,009 §. — [14]) S:n 3 p. toukok. 817 §.

Koteja kodittomille lapsille niminen yhdistys oikeutettiin [1]) niinikään käyttämään Kaivopuistoa syyskuun 16 p:nä ulkoilmajuhlaa varten eristäen puiston samalla tavoin kuin lastenpäivien juhlassa oli tehty.

Maitopisaran, Koteja kodittomille lapsille r. y:n ja Suomen lastensuojelun kansallisryhmä r. y:n juhlatoimikunta oikeutettiin [2]) syyskuun 23 p:nä toimeenpanemaan merijuhla Hietarannalla ehdoin, että juhlan jälkeen toimitettiin siistiminen paikalla, sekä saamaan vuokravapaasti tilaisuutta varten lipputankoja lippuineen ja soihtuja.

Helsingin Kisa-toverit nimiselle yhdistykselle myönnettiin [3]) lupa järjestää juoksukilpailut Kaisaniemeen ehdoin, että yhdistys huolehti järjestyksen ylläpidosta ja vastasi mahdollisista vahingoista sekä suoritti kaupungille 5 % pääsylippujen bruttotuloista, kuitenkin vähintään 300 markkaa.

Autoasemat. Kaupunginhallitus päätti [4]) puoltaa poliisilaitoksen ehdottaman aseman järjestämistä Huopalahdenkadulle tämän kadun ja Topeliuksenkadun kulmaukseen, samalla osoittaen tililtä Puhelinmaksut ja uudet puhelimet tarpeellisen määrärahan puhelimen asettamista varten.

Autoasemien puhelimet. Kaupunginhallitus päätti [5]) vastata myöntävästi herrojen K. F. Vesterlundin ja J. B. Björkellin tiedusteluun, saivatko he edelleen pitää hallussaan kahta yksityistä puhelinta, jotka sijaitsivat Katajanokalla ja Etelärannassa olevilla kuljetusautoasemilla, koska kyseiset puhelimet sijaitsivat kuljetusautoasemilla, jotka luonteeltaan eroavat henkilökuljetukseen käytettävien vuokra-autojen asemista.

Bensiininjakeluasemat. Kaupunginhallitus päätti maistraatille annettavissa lausunnoissa erinäisin ehdoin puoltaa Suomalaisen Shell osakeyhtiön anomusta bensiininjakelulaitteen rakentamisesta Ruoholahden satamaalueelle Itämerenkadun itäpäähän [6]); Osakeyhtiö autohalli aktiebolagin anomusta saada asettaa bensiinipumppu Vuorikadun tontin n:o 10 edustalle [7]); sekä Bensiinin-kuluttajain osakeyhtiön anomusta saada rakentaa bensiininjakeluasema Turuntien ja Kivelänkadun risteykseen [8]).

Johtaja Y. Parviaisen anomuksen johdosta saada avata bensiininjakeluasema valtion omistamalla korttelin n:o 42 tontilla n:o 2 kaupunginhallitus päätti [9]) ilmoittaa maistraatille, ettei lisäbensiininjakeluasemia näillä seuduilla olisi tarvittu, mutta että koska asema liikenneteknillisesti voidaan tyydyttävästi hoitaa, edellytyksin että sisäänajo määrätään tapahtuvaksi Kaisaniemenkadulta ja ulosajo Puutarhakatua pitkin itäänpäin, että koko pihamaa asfaltoidaan, että pohjoisportti levennetään ainakin 1 m:llä ja että aseman asiakkaita kielletään pysäköimästä kadulla aseman ulkopuolella, hallitus ei halua vastustaa jo rakennetun aseman avaamista, edellyttäen kuitenkin, että palopäällikön asettamat sekä edellä mainitut ehdot täytetään. Hallitus päätti kuitenkin huomauttaa, että aseman käyttämiseen olisi annettava lupa vain määräajaksi, enintään 3 vuodeksi.

Nobel-Standard osakeyhtiön Suomessa esitys eräiden muutosten tekemisestä bensiininjakelupaikkain vuokraamista koskeviin määräyksiin ei antanut [10]) aihetta muihin toimenpiteisiin, kuin että yhtiölle päätettiin ilmoittaa määräyksen jakeluasemien aukioloajasta olevan tulkittava niin, ettei jakeluasemaa tarvitse pitää avoinna koko vuorokautta, vaan on sen tarkoi-

---

[1]) Khs 23 p. elok. 1,400 §. — [2]) S:n 20 p. syysk. 1,532 §. — [3]) S:n 13 p. syysk. 1,500 §. — [4]) S:n 27 p. syysk. 1,565 §. — [5]) S:n 25 p. tammik. 173 §. — [6]) S:n 21 p. kesäk. 1,166 §. — [7]) S:n 9 p. elok. 1,315 §. — [8]) S:n 8 p. marrask. 1,826 §. — [9]) S:n 5 p. heinäk. 1,231 §. — [10]) S:n 18 p. tammik. 139 §.

tuksena, että aseman on yhtäjaksoisesti vuorokauden aikana oltava yleisön käytettävänä.

Auto-Commerce Lindvall & Degerth nimisen toiminimen kanssa kaupunginhallitus päätti [1]) oikeuttaa kiinteistölautakunnan tekemään sopimuksen 400 litran vetoista maanpäällistä bensiininjakeluasemaa varten tarvittavan alueen vuokraamiseksi Uudenmaankadun länsipäästä Sinebrychoffin alueen vierestä ehdoin, että vuokra-alue luovutettaisiin 250 markan kuukausivuokrasta 1 kuukauden irtisanomisajoin sekä siten, etteivät muut kuin alueen vieressä olevan autohallin asiakkaat tulisi mittaria käyttämään.

Maistraatille päätettiin [2]) ilmoittaa, ettei kaupunginhallituksella ollut mitään muistutettavaa Nobel-Standard osakeyhtiön Suomessa Sturen- ja Helsinginkatujen kulmaukseen rakennettavan bensiininjakeluaseman piirustusten hyväksymistä vastaan.

Liikenneluvat. Liikemies M. Törnroosin anottua linja-autoliikenteen harjoittamista Helsingin—Seurasaaren linjalla koskevan toimilupansa muuttamista siten, että hän kolmen avonaisen linja-auton sijasta saisi harjoittaa mainittua liikennettä yhdellä avonaisella ja kahdella umpinaisella kaksiovisella kaupunkityyppisellä linja-autolla saadakseen linjalle nykyistä useampia pysähdyspaikkoja, kaupunginhallitus annettavassa lausunnossaan päätti [3]) puoltaa vaunutyyppien muuttamista sekä erinäisten uusien pysähdyspaikkain järjestämistä Heikinkadulle ja Turuntielle.

Osakeyhtiö Omnibus aktiebolagin toimilupaa harjoittaa linja-autoliikennettä Kruununhaan—Eiran linjalla kaupunginhallitus päätti [4]) puoltaa muutettavaksi siten, että vaunut tulisivat kiertämään korttelit n:ot 129 ja 130. Samalla kaupunginhallitus päätti antaa rakennustoimiston tehtäväksi järjestää korokkeen Merikadun ja Kapteeninkadun kulmaukseen, myöntäen tähän tarkoitukseen 300 markkaa uusia korokkeita ja liikennemerkkejä varten sen käytettävänä olevista varoista.

Kaupunginhallitus päätti ilmoittaa maistraatille puoltavansa Aktiebolaget Nyländska Trafik-Uudenmaan Liikenne osakeyhtiön anomuksia saada harjoittaa linja-autoliikennettä Kaivopuiston ja Ulfåsa nimisen vuokra-alueen välillä koululasten kuljettamiseksi pitkin Etel. Rantatietä, Kauppatoria, Etel. Esplanaadikatua, Bulevardia, Fredrikinkatua, Runeberginkatua ja Topeliuksenkatua mainitulla vuokra-alueella olevaan kouluun ja takaisin, ehdoin, että autojen lähtökohdaksi määrättiin paikka roomalais-katolisen kirkon sisäänkäytävän ja Puistokadun välillä [5]), sekä Kampintorilta pitkin Runeberginkatua, Turuntietä ja Helsinginkatua teurastamoon lihakauppiaiden kuljettamiseksi [6]).

Munkkiniemen raitiotielinja. Kaupunginhallitus päätti [7]) hyväksyä Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön laatiman ehdotuksen Munkkiniemen raitiotielinjan liittämisestä Turuntien raiteistoon. Kun sittemmin toimitetussa tarkastuksessa uuden raitiotielinjan oli havaittu olevan liikennöitävässä kunnossa Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiö oikeutettiin [8]) avaamaan liikenne sillä sen tultua yhdistetyksi siihenastiseen Munkkiniemen linjaan, edellytyksin, että Paciuksenkadun penkereellä olevaa raidetta pidettiin erikoisen tarkkailun alaisena.

Lupa jakokaapin pystyttämiseen. Helsingin puhelinyhdistyksen anomus

---

[1]) Khs 29 p. marrask. 2,011 §. — [2]) S:n 6 p. syysk. 1,455 §. — [3]) S:n 5 p. huhtik. 661 §. — [4]) S:n 9 p. elok. 1,320 §. — [5]) S:n 25 p. lokak. 1,742 §. — [6]) S:n 20 p. jouluk. 2,139 §. — [7]) S:n 28 p. maalisk. 601 §. — [8]) S:n 5 p. heinäk. 1,236 §.

rautaisen jakokaapin pystyttämisoikeudesta Mechelininkadun tontin n:o 16 jalkakäytävälle hyväksyttiin [1]).

Lupa raiteen rakentamiseen. Kaupunginhallitus päätti [2]) oikeuttaa Suomen osuuskauppojen keskuskunnan rakentamaan normaalilevyisen pistoraiteen Vallilan vaihteesta Fleminginkadun varrella sijaitsevalle alueelleen ynnä asetteluraiteet Pääskylänkadulle hyväksymänsä suunnitelman mukaisesti yleisten töiden lautakunnan ja kiinteistölautakunnan esittämin ehdoin sekä lisäksi ottaen huomioon, että kaupungin kaduille rakennettavat raiteet ovat kaupungin ja muidenkin liikennöitsijäin käytettävissä tarpeen mukaan ja että raiteiden rakentamisessa ja liikennöimisessä noudatetaan rakennustoimiston satamarakennusosaston antamia tarkempia ohjeita. Oikeus raiteen pitämiseen annettiin kuuden kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin, ei kuitenkaan pidemmäksi aikaa kuin viideksi vuodeksi. Kiinteistölautakunnalle päätettiin antaa tehtäväksi laatia päätöksestä aiheutuva sopimus anojan kanssa.

Messurakennusta koskevat myönnytykset. Kaupunginhallitus oikeutti [3]) Suomen messut osuuskunnan järjestämään messurakennuksen itäisen tonttirajan ulkopuolelle portaita, siirtämään liikenteen helpottamiseksi näiden portaiden edessä olevan puistotien 4.5 m itäänpäin ja rakentamaan näin muodostuneelle uudelle puistokaistaleelle varauloskäyntiportaiden lisäksi kellariin vievän ajoluiskan, ravintolan keittiön ulkoportaat sekä kaksi rasvankokoojakaivoa. Samalla päätettiin, että katua siirretään 6 m itäänpäin ja että hakijalle vuokrataan näin muodostuva alue 6 kuukauden irtisanomisajoin ja velvollisuuksin huolehtia alueen ja sen istutusten kunnossapidosta kaupungin määräysten mukaan. Kaupunginlakimiehelle annettiin tehtäväksi täydentää hakijan kanssa tehtyä vuokrasopimusta tämän päätöksen mukaisesti.

Lupa vesialueen täyttämiseen. Paraisten kalkkivuori osakeyhtiön anottua lupaa saada täyttää Sörnäisten rantatien varrella yhtiön laiturin ja laastitehtaan välisen köysiradan alla ja takana olevan vesialueen sekä rakentaa purnuja köysiradan alle tien itäreunalla olevan patsaan itäpuolelle, kaupunginhallitus päätti [4]) myöntyä anomukseen siten, että yhtiö oikeutettiin täyttämään kyseinen alue rakennustoimiston satamarakennusosaston laatiman piirustuksen mukaisesti ja ehdoin, että se rakensi köysiradan kummallekin puolelle kaupungin viranomaisten hyväksymän suoja-aidan sekä että luvan myöntäminen hiekkapurnujen rakentamiseen ja täytealueen käyttöön jätetään yhtiön tehtävän uuden esityksen nojalla ratkaistavaksi.

Lupa mainospylväiden pystyttämiseen. Kaupunginhallitus päätti [5]) oikeuttaa Kotimainen työ nimisen yhdistyksen helmikuun 25 p:n ja maaliskuun 3 p:n välisenä aikana vietettävän kotimaisen viikon ajaksi pystyttämään Eteläsataman n. s. kolera-altaan etelärannalle lipputankoja ja altaan pohjoiselle laiturille 30 m:n korkuisen Neon-valaistuskilvin varustetun mainospylvään pysyttäen sen paikoillaan maaliskuun 15 p:ään saakka sekä neuvoteltuaan sähkölaitoksen kanssa vetämään sopivasta paikasta sähköjohdon mainospylvääseen, kaikki tämä ehdoin, ettei lipputankoja asetettu 3 m:ä lähemmäksi rautatieraidetta ja etteivät mainospylväs ja lipputangot haitanneet torikauppaa tai liikennettä sekä että yhdistys pylvään ja lipputankojen poistamisen jälkeen omalla kustannuksellaan saattoi laiturit entiseen satamarakennusviranomaisten hyväksymään kuntoon; maksutta luovuttaa

---

[1]) Khs 20 p. syysk. 1,523 §. — [2]) S:n 12 p. heinäk. 1,268 §. — [3]) S:n 5 p. heinäk. 1,227 §. — [4]) S:n 12 p. huhtik. 694 §. — [5]) S:n 15 p. helmik. 315 §.

yhdistykselle puheena olevaksi ajaksi tarpeellisen määrän lipputankoja ja Suomen lippuja samalla määräten, että lipputangot pystytetään ja poistetaan kaupungin kustannuksella; sekä oikeuttaa yhdistyksen samaksi ajaksi pystyttämään mainospylväitä kiinteistötoimiston asemakaavaosaston tarkemmin määrättäville paikoille Erottajalle, Hakaniementorille, Rautatientorille ja Hankkijan luona olevalle aukiolle.

Tien rakentaminen Vallilan uudelle tavara-asemalle. Rautatiehallitukselle myönnettiin [1]) oikeus rakentaa tie Mäkelänkadun ja Hämeenkadun kulmauksesta Vallilan uudelle tavara-asemalle.

Lupa kaapelikaivon rakennuttamiseen It. Pihlajasaareen. Kaupunginhallitus päätti [2]) ilmoittaa merivoimien esikunnalle, ettei kaupungilla ole mitään muistutettavaa n. 1 $^1/_2 \times 1\ ^1/_2$ m:n suuruisen kaapelikaivon rakentamista vastaan It. Pihlajasaareen Nobel-Standard osakeyhtiön Suomessa vuokra-alueelle edellytyksin, että kaikista yksityiskohdista oli sovittu alueen vuokraajan kanssa.

Vuokralle otetut huoneistot. Kaupunginhallitus antoi [3]) kiinteistölautakunnalle tehtäväksi kiireisesti ryhtyä toimenpiteisiin erään neljä huonetta, keittiön, palvelijanhuoneen y. m. käsittävän huoneiston vuokraamiseksi köyhäinhoitolautakunnan keskuskanslian tarpeisiin.

Kallion suomenkielisen kansakoulun talon valmistumisen viivästyessä päätettiin [4]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa syyskuun ajaksi suomenkielisille kansakouluille luovuttamaan Kirstinkadun ent. kansakoulurakennuksen sekä vuokraamaan Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen Pääskylänkadun varrella olevasta talosta kyseisten koulujen käytettävänä siihen saakka olleet huoneet.

Kansa- y. m. kouluhuoneistojen luovuttaminen muihin kuin koulutarkoituksiin. Erinäisten kansa- ja muiden koulujen huoneistot luovutettiin voimistelu- ja urheiluharjoitusten pitämiseen [5]), kokoushuoneistoiksi [6]), kurssitoimintaa varten [7]) sekä majoitus- [8]) y. m. [9]) tarkoituksiin.

Kaupungin muiden rakennusten ja huoneistojen käyttö. Kaupunginvaltuuston istuntosali päätettiin [10]) huhtikuun 8 p:nä luovuttaa Helsinkiseuran perustamiskokouksen paikaksi. Suomen messut osuuskunta oikeutettiin [11]) asettamaan rakennettavan messutalon piirustukset näytteille edellä mainittuun saliin ehdoin, että valaistus- ja siivouskustannukset korvattiin.

Kaupunginhallitus päätti [12]) suostua erään Käpylän poliisivartiokonttorin talossa olevan keittiöhuoneen luovuttamiseen poliisimiehistön makuuhuoneeksi. Lisäksi päätettiin [13]) kehoittaa poliisiviranomaisia valvomaan, ettei poliisilaitokselle luovutetuissa autosuojissa säilytetty muita kuin poliisilaitoksen tai kaupungin omistamia autoja ilman kiinteistötoimiston lupaa.

Kunnalliskodin C-rakennuksen alakerrassa sijaitsevat viisi virkailijain asuinhuonetta päätettiin [14]) varata mieshoidokeille.

---

[1]) Khs 15 p. helmik. 316 §. — [2]) S:n 15 p. maalisk. 532 §. — [3]) S:n 19 p. huhtik. 740 §. — [4]) S:n 9 p. elok. 1,325 §. — [5]) S:n 8 p. helmik. 267 §, 30 p. elok. 1,430 §, 4 p. lokak. 1,637 §, 1 p. marrask. 1,808 § ja 7 p. jouluk. 2,075 §. — [6]) S:n 8 p. helmik. 268 §, 15 p. maalisk. 545 §, 28 p. maalisk. 593 §, 8 p. marrask. 1,838 § ja 29 p. marrask. 2,027 §. — [7]) S:n 17 p. toukok. 941 §, 24 p. toukok. 982 § ja 20 p. jouluk. 2,164 §. — [8]) S:n 22 p. helmik. 412 ja 413 §, 1 p. maalisk. 451 §, 3 p. toukok. 836 §, 24 p. toukok. 983 §, 31 p. toukok. 1,027 §, 7 p. kesäk. 1,099 §, 5 p. heinäk. 1,240 §, 29 p. marrask. 2,027 § sekä 28 p. jouluk. 2,183 ja 2,184 §. — [9]) S:n 29 p. marrask. 2,027 § ja 28 p. jouluk. 2,183 §. — [10]) Khnjsto 6 p. maalisk. 3,609 §. — [11]) Khs 22 p. maalisk. 555 §. — [12]) S:n 7 p. kesäk. 1,079 §. — [13]) S:n 17 p. toukok. 929 §. — [14]) S:n 22 p. maalisk. 585 §.

Köyhäinhoitolautakuntaa päätettiin [1]) kehoittaa, siinä tapauksessa, että kaupunginvaltuusto myönsi määrärahan Kirstinkadun ent. kansakoulutalon muutostöitä varten, irtisanomaan lokakuun 1 p:stä lukien köyhäinhoidon työtupa Pengerkadun 11:ssä ja kiinteistölautakuntaa vuokraamaan samasta ajankohdasta lähtien työtuvaksi edellä mainittu koulutalo. Myöhemmin oli kuitenkin pakko pyytää kiinteistölautakuntaa lykkäämään kyseinen irtisanominen yhdellä kuukaudella, minkä toimenpiteen kaupunginhallitus hyväksyi [2]). Kaupunginhallitus päätti [3]) oikeuttaa köyhäinhoitolautakunnan työtupien mestarin V. Kaarnilan maksutta asumaan Kirstinkadun ent. kansakoulutaloon sijoitetun työtuvan konttorihuoneessa velvollisuuksin toimia talon vartijana.

Lastensuojelulautakunnan päätös Töölön neuvonta-aseman huoneiston luovuttamisesta Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton käytettäväksi kesäkaitsijakursseja varten hyväksyttiin [4]).

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esitys Museokadun varrella sijaitsevan Tunturilaakson huvilan luovuttamisesta syksystä lähtien mainittujen koulujen käytettäväksi evättiin [5]) mutta annettiin kiinteistölautakunnalle tehtäväksi varata niitä varten joitakin tyttöjen ammattikoulutalon luokkahuoneita. Yhtaikaa esillä ollut kysymys Turun kasarmin käyttämisestä samaan tarkoitukseen sai raueta [6]).

Kirjapainokoulun vahtimestarin asuntona oleva opetusvälinehuone päätettiin [7]) luovuttaa takaisin yleiselle ammattilaiskoululle alkuperäiseen tarkoitukseensa käytettäväksi, jolloin kyseisen vahtimestarin oli hankittava itselleen asunto koulun ulkopuolelta.

Kaupunginhallitus päätti [8]) suostua kaupunginkirjaston huoneiston luovuttamiseen valtion kirjastotoimiston käytettäväksi kirjastonhoitajain valmistuskursseja varten.

Kaupunginhallitus päätti [9]), ettei kiinteistölautakunnan Helsingin seurakuntien diakoniakeskuksen käytettäväksi suurkeräyksen järjestämiseksi hädänalaisten hyväksi luovuttamasta Heikinkadun 17:ssä sijaitsevasta varastosuojasta kannettaisi vuokraa.

Kiinteistölautakunta päätettiin oikeuttaa vuokraamaan kaasulaitokselle Kampin alucella olevat rakennukset n:ot 9 ja 11 elokuun 1 p:stä lukien [10]) ja Polyteknikkojen ilmailukerholle Turun kasarmirakennuksessa sijaitseva n. 10 × 10 m:n suuruinen työhuone 50 markan kuukausivuokrasta toistaiseksi lyhyin irtisanomisajoin [11]) sekä Vapaussodan invaliidien liitolle korvauksetta 8 huonetta Turun kasarmirakennuksesta helmikuun 18 p:nä liiton 10-vuotisjuhlan vieraiden majoittamiseen [12]).

Vielä kiinteistölautakunta oikeutettiin [13]) vuokraamaan Herttoniemen huvila n:o 9 b Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnalle muodollista vuokraa vastaan ehdoin, että annettuja määräyksiä tarkoin noudatettiin.

---

[1]) Khs 9 p. elok. 1,327 §. — [2]) S:n 6 p. syysk. 1,462 §. — [3]) S:n 15 p. marrask. 1,909 §. — [4]) S:n 14 p. kesäk. 1,145 §. — [5]) S:n 24 p. toukok. 973 §. — [6]) S:n 25 p. lokak. 1,759 §. — [7]) S:n 20 p. syysk. 1,542 §. — [8]) S:n 28 p. kesäk. 1,205 §. — [9]) S:n 15 p. maalisk. 536 §. — [10]) S:n 31 p. toukok. 1,007 §. — [11]) S:n 15 p. marrask. 1,892 §. — [12]) S:n 1 p. helmik. 220 §. — [13]) S:n 9 p. maalisk. 499 §.

2. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

Asemakaavaehdotusten käsittelyjärjestys. Sisäasiainministeriön asemakaavaehdotusten käsittelyjärjestystä koskevan kirjelmän johdosta kaupunginhallitus päätti [1]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa ilmoittamaan asemakaavaarkkitehdille, että hänen huomattavampia asemakaavaehdotuksia valmistellessaan olisi neuvoteltava ehdotuksista palosuojeluskeskuksen kanssa.

Sisäasiainministeriön vahvistamat asemakaavanmuutokset. Kaupunginhallitukselle saapui ilmoitus siitä, että sisäasiainministeriö oli vahvistanut seuraavia alueita koskevat asemakaavan muutosehdotukset: II kaupunginosan korttelia n:o 42 [2]); III kaupunginosan korttelia n:o 49 [3]); IV kaupunginosan kortteleita n:ot 166 ja 167 sekä osia kortteleista n:ot 154—158 [4]); kaupunginvaltuuston edellä mainittua asemakaavanmuutosta koskevasta päätöksestä [5]) Osakeyhtiö Mahogany oli valittanut [6]); V kaupunginosan kortteleita n:ot 83, 84 ja 91 [7]); VI kaupunginosan tehdaskorttelia n:o 119 [8]) ja kortteleita n:ot 176 ja 177 [9]); IX kaupunginosan korttelissa n:o 202 sijaitsevaa tonttia n:o 5 [10]) ja korttelia n:o 234 [11]); XI kaupunginosan korttelia n:o 340 [12]); XIII kaupunginosan kortteleita n:ot 413 ja 448 [13]); XIV kaupunginosan korttelia n:o 522 [13]), korttelissa n:o 463 sijaitsevaa Töölöntorinkadun tonttia n:o 3 [14]), korttelissa n:o 470 sijaitsevaa tonttia n:o 3 [15]), korttelia n:o 473 [16]), korttelissa n:o 474 sijaitsevaa Tykistökadun tonttia n:o 7 [17]), korttelia n:o 481 [18]), korttelia n:o 524 ja sen lähiympäristöä [19]) sekä korttelia n:o 524 [20]).

Raastuvanoikeuden hyväksymät tonttijaonmuutokset. Raastuvanoikeus suostui seuraavia alueita koskeviin tonttijaonmuutoksiin: V kaupunginosan kortteleita n:ot 83, 84 ja 91 [21]); IX kaupunginosan korttelia n:o 202 [22]); XI kaupunginosan korttelia n:o 340 [23]); XIII kaupunginosan korttelissa n:o 448 sijaitsevia Vänrikki Stoolin kadun tonttia n:o 6 b ja Etel. Hesperiankadun tontteja n:ot 16 b ja 18 a sekä korttelissa n:o 413 olevaa Hietaniemenkadun tonttia n:o 19 [24]); XIV kaupunginosan korttelissa n:o 522 sijaitsevaa Turuntien tonttia n:o 43 a [24]); sekä XV kaupunginosan kortteleita n:ot 642 ja 643 [24]).

Eräiden korttelien korkeussuhteiden vahvistaminen. Kaupunginhallitus vahvisti kiinteistölautakunnan ehdottamat seuraavien korttelien korkeussuhteet: I kaupunginosan korttelien n:o 17 [25]) ja n:o 27 [26]); VII kaupunginosan Tehtaanpuiston kirkkotontin [27]); XI kaupunginosan korttelin n:o 346 [28]); XIII kaupunginosan korttelien n:o 412 a [29]) ja n:ot 413 ja 448 [28]); sekä XIV kaupunginosan korttelien n:o 470 [30]), n:o 473 [31]), n:o 474 [32]), n:o 522 [28]) ja n:o 524 [33]); sekä stadionin alueen [34]).

Katujen poikkiprofiilit. Kaupunginhallitus vahvisti kiinteistölautakunnan laadituttamat Mechelinin- ja Nordenskiöldin- [35]) sekä Munkkiniemenkadun [36]) poikkiprofiiliehdotukset.

---

[1]) Khs 13 p. syysk. 1,495 §.— [2]) S:n 12 p. lokak. 1,655 §.— [3]) S:n 13 p. syysk. 1,491§.— [4]) S:n 27 p. syysk. 1,561 §. — [5]) Ks. tämän kert. s. 3. — [6]) Khs 28 p. kesäk. 1,194 §. — [7]) S:n 9 p. maalisk. 507 §. — [8]) S:n 13 p. syysk. 1,492 §. — [9]) S:n 13 p. jouluk. 2,109 §. — [10]) S:n 24 p. toukok. 966 §. — [11]) S:n 13 p. syysk. 1,493 §. — [12]) S:n 20 p. syysk. 1,521 §. — [13]) S:n 5 p. huhtik. 662 §. — [14]) S:n 3 p. toukok. 824 §. — [15]) S:n 22 p. helmik. 403 §. — [16]) S:n 20 p. syysk. 1,522 §. — [17]) S:n 12 p. heinäk. 1,264 §. — [18]) S:n 13 p. syysk. 1,494 §. — [19]) S:n 3 p. toukok. 813 §. — [20]) S:n 4 p. tammik. 9 §. — [21]) S:n 28 p. kesäk. 1,191 §. — [22]) S:n 1 p. marrask. 1,778 §.— [23]) S:n 20 p. jouluk. 2,140 §.— [24]) S:n 14 p. kesäk. 1,136 §.— [25]) S:n 12 p. heinäk. 1,262 §. — [26]) S:n 28 p. maalisk. 606 §. — [27]) S:n 5 p. huhtik. 659 § ja 3 p. toukok. 818 §. — [28]) S:n 11 p. toukok. 862 §. — [29]) S:n 26 p. heinäk. 1,292 §. — [30]) S:n 12 p. huhtik. 681 §. — [31]) S:n 25 p. lokak. 1,740 §. — [32]) S:n 16 p. elok. 1,338 §. — [33]) S:n 7 p. kesäk. 1,075 §.— [34]) S:n 15 p. maalisk. 538 §. — [35]) S:n 13 p. jouluk. 2,107 §.— [36]) S:n 3 p. toukok. 819 § ja 31 p. toukok. 1,010 §.

Korttelin n:o 132 B tonttia n:o 16 koskeva tontinmittaus. Puolustusministeriön ilmoitettua tyytymättömyytensä kesäkuun 12 p:nä toimeenpannun korttelin n:o 132 B tonttia n:o 16 koskevan tontinmittauksen suhteen kaupunginhallitus päätti [1]) maistraatille lähettää pyydetyn selvityksen asiassa esittäen samalla valituksen hylättäväksi.

Stadion-alueen johtotyöt. Määrärahasta Yleiset varatyöt työttömyyslainan varoilla kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan kaupunginhallitus myönsi [2]) vesijohtolaitokselle 66,000 markkaa ja kaasulaitokselle 20,000 markkaa vesi- ja kaasujohtojen vetämiseen stadion-alueelle.

Kaasujohtojen vetämistä varten Ratakadun talon n:o 10 keittiöihin päätettiin [3]) antaa yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi merkitä v:n 1935 talousarvioehdotukseensa 15,400 markkaa.

Sähköjakojohdon vetämiseen Väinämöisenkadun urheilukentälle myönnettiin [4]) 4,700 markkaa teknillisten laitosten pääluokassa kaupunginhallituksen käytettäväksi arvaamattomiin tarpeisiin varatuista varoista.

Teknillisten laitosten töiden aloittamislupa. Kaupunginhallitus päätti [5]) oikeuttaa kaasulaitoksen aloittamaan pääputkiverkon laajentamisen ja uusimisen ja bensolinerottajan työt sekä sähkölaitoksen aloittamaan koneiston ja ohjauslaitteiden hankinnan, johtoverkoston ja jakelulaitteiden työt, katuvalaistustyöt sekä mittarien oston, joita kaikkia töitä ja hankintoja varten oli merkitty siirtomäärärahat kertomusvuoden talousarvioon. Samalla esillä ollut Vanhankaupungin 500 kVa:n muuntajan hankinnan sekä kaikkien rakennustoimiston töistä riippuvien vesijohtolaitoksen uudistöiden aloittamista koskeva kysymys ei antanut [5]) toimenpiteen aihetta, koska mainittuja töitä varten ei ollut merkitty talousarvioon siirtomäärärahoja, joten niiden aloittamiseenkaan ei tarvittu kaupunginhallituksen suostumusta.

Kivihiilen käyttö kaasulaitoksessa. Britannian lähetystön kauppaosaston saatua pyynnöstä kaupunginhallitukselta selostuksen [6]) niiden teknillisten syiden yksityiskohdista, joihin sen kaasunvalmistukseen käytetty westfalilaisen ja englantilaisen hiilen sekoitus perustui osasto hankki kaupunginhallitukselle hiilikaivosten omistajain keskusneuvoston ehdotuksen [7]) kaasulaitoksen vaatimuksia vastaavasta englantilaisesta hiililaadusta, mikä päätettiin lähettää kaasulaitokselle.

Muuntoasemat. Kaupunginhallitus päätti [8]) antaa sähkölaitokselle tehtäväksi ryhtyä kulkutautisairaalan muuntoasemalla eräisiin sähkötarkastuslaitoksen vaatimiin parannustöihin käyttäen siihen laitoksen kertomusvuoden johtoverkoston ja jakelulaitteiden uudistyö- ja -hankintamäärärahaa.

Sähkötarkastuslaitoksen annettua määräyksen Nackbölen muuntoaseman rakentamisesta kokonaan uudelleen kaupunginhallitus päätti [9]) oikeuttaa kiinteistölautakunnan käyttämään tähän tarkoitukseen Tomtbackan tilan hoitoa varten kertomusvuodeksi myönnettyä määrärahaa.

Höyrykattilan myynti. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin [10]) myymään sähkölaitoksen käytännöstä poistettu 400 m²:n tulipintainen kattila 200,000 markan kokonaishinnasta, ollen siitä käytettävä kattilan poistamiseen sen romuarvoa, 82,700 markkaa, vastaava määrä.

Kulosaaren sillan siltamoottorin yhdistämiseksi sähkölaitoksen verkostoon myönnettiin [11]) 2,500 markkaa Kulosaaren sillan tulojen käyttömäärärahasta.

---

[1]) Khs 20 p. syysk. 1,526 §. — [2]) S:n 12 p. huhtik. 693 §. — [3]) S:n 16 p. elok. 1,342 §. — [4]) S:n 22 p. marrask. 1,955 §. — [5]) S:n 15 p. helmik. 312 §. — [6]) S:n 1 p. helmik. 226 §. — [7]) S:n 5 p. huhtik. 663 §. — [8]) S:n 1 p. maalisk. 439 §. — [9]) S:n 1 p. marrask. 1,790 §. — [10]) Khn jsto 25 p. syysk. 4,198 § ja 13 p. marrask. 4,347 §. — [11]) S:n 17 p. huhtik. 3,758 §.

Kaupungin omissa ja sen käytettävinä olevissa taloissa suoritetut korjaus- ja muutostyöt. Yleisten töiden pääluokkaan arvaamattomia tarpeita ja varatöitä varten merkityistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus osoitti 5,000 markkaa ensimmäisen kaupunginvoudin konttorin huoneiston korjaamiseen [1]); 6,135 markkaa tullipakkahuoneen hissien korjaamiseen [2]); 24,300 markkaa vientivuotia varten tarkoitetun osaston sisustamiseen Katajanokan varastosuojaan n:o 11 yleisten töiden lautakunnan ehdotuksen mukaisesti ja huomioonottaen terveydenhoitolautakunnan asettamat vaatimukset, että osaston lattia laskettaisiin asfaltilla sekä tehtäisiin kaltevaksi siten, että se voitaisiin huuhdella johtaen huuhteluvesi pois lattiasiivilän kautta [3]); 1,500 markkaa Eteläsataman passintarkastuskojun kaiteen parantamiseen [4]); 5,450 markkaa uuden hellan hankkimiseen pääpaloaseman keittiöön [5]); 58,000 markkaa Korkeavuorenkadun 39:ssä sijaitsevan palolaitoksen asuntorakennuksen huoneistojen muutostöiden suorittamiseen [6]); 6,000 markkaa Pengerkadun 5:ssä sijaitsevan poliisitalon kellarin kunnostamiseen [7]); 1,460 markkaa ensimmäisen poliisiaseman odotushuoneen pidätettyjen huoneisiin johtavan käytävän ikkunoiden varustamiseen rautaristikoilla [8]); 3,000 markkaa poliisilaitoksen etsivän osaston miehistön makuuhuoneen korjauksiin [9]); 15,400 markkaa Marian sairaalan lastenosaston erään hoitosalin jakamiseen neljään osaan [10]); 3,900 markkaa erinäisten kulkutautisairaalan korjaustöiden suorittamiseen [11]); 9,800 markkaa Nikkilän sairaalan leipomon muutostöiden suorittamiseen [12]); 3,400 markkaa sähköhellan hankkimiseen kunnalliskodin vahtimestarin huoneistoon [13]); 9,850 markkaa Bengtsårin koulukodin karjanhoitajan asunnon laajentamiseen [14]); 1,350 markkaa sähköllä lämmitettävän radiaattorin asentamiseen Ratakadun kansakoulun vahtimestarin huoneistoon [15]); 16,700 markkaa puuvajan, käymälän ja vesiklosettien järjestämiseen erinäisiin Turuntien tontilla n:o 24 b oleviin rakennuksiin [16]); 20,000 markkaa Ford Motor Company of Finland osakeyhtiölle korttelista n:o 178 vuokratun tehdasrakennuksen korjaamiseen [17]); 20,000 markkaa Merikadun talon n:ot 19—21 ynnä sen aitojen ulkomaalaamiseen maistraatin määräyksen mukaan [18]); sekä enintään 10,000 markkaa Turun kasarmin kolmikerroksisen rakennuksen kattolistan saattamiseen sellaiseen kuntoon, ettei siitä aiheutunut vaaraa jalankulkijoille [19]). Kaupunginhallituksen anomuksesta maistraatti myönsi [20]) lykkäystä viimeksi mainitun rakennuksen julkisivun korjaamiseen ja maalaukseen nähden, kunnes kysymys rakennuksen vastaisesta käyttämisestä oli lopullisesti ratkaistu.

Sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin [21]) 600 markkaa ensimmäisen kaupunginvoudin konttorissa suoritettujen kilpimaalausten maksamiseksi.

Rakennustoimisto oikeutettiin [22]) suorittamaan rikospoliisin koppirakennuksessa erinäiset poliisikomentajan pyytämät korjaus- ja parantelutyöt osoittaen tästä aiheutuvat kulut yleisten töiden pääluokkaan sisältyvästä poliisilaitoksen rakennusten korjaus- ja kunnossapitomäärärahasta sekä

---

[1]) Khn jsto 15 p. toukok. 3,865 §. — [2]) Khs 26 p. heinäk. 1,296 §. — [3]) S:n 15 p. helmik. 314 §. — [4]) S:n 25 p. lokak. 1,751 §. — [5]) S:n 28 p. maalisk. 612 §. — [6]) S:n 19 p. huhtik. 732 §. — [7]) S:n 17 p. toukok. 934 §. — [8]) Khn jsto 6 p. helmik. 3,466 §. — [9]) S:n 30 p. lokak. 4,312 §. — [10]) Khs 4 p. tammik. 16 §. — [11]) S:n 1 p. marrask. 1,807 §. — [12]) S:n 4 p. tammik. 17 §. — [13]) Khn jsto 13 p. maalisk. 3,648 §. — [14]) Khs 4 p. tammik. 18 §. — [15]) Khn jsto 13 p. helmik. 3,557 §. — [16]) Khs 17 p. toukok. 928 §. — [17]) S:n 5 p. heinäk. 1,232 §. — [18]) S:n 28 p. kesäk. 1,203 §. — [19]) S:n 9 p. elok. 1,321 §. — [20]) S:n 27 p. syysk. 1,559 §. — [21]) Khn jsto 2 p. lokak. 4,212 §. — [22]) S:n 16 p. lokak. 4,257 § ja khs 26 p. huhtik. 781 §.

rakentamaan erään oven ja portaat keskuspoliisitalon ullakkokerrokseen käyttäen samasta määrärahasta enintään 2,000 markkaa.

Kirstinkadun entisen kansakoulutalon muutostyöt [1]) päätettiin [2]) suoritettaviksi kertomusvuonna.

Kaupunginhallitus päätti kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa yksissä neuvoin kouluviranomaisten kanssa laatimaan suunnitelman ja kustannusarvion Vallilan kansakoulutalon uudistamiseksi [3]) sekä kesällä 1935 tutkia ja korjata Käpylän kansakoulutalossa mahdollisesti esiintyviä maavuotoja [4]). Vielä lautakuntaa kehoitettiin [5]) jakamaan kaupunginmuseon eräs varastohuone väliseinällä kahteen osaan, jolloin sinne voitaisiin järjestää suutarin työpajaa esittävä näyttely, ollen lautakunta oikeutettu käyttämään sanottuun tarkoitukseen 2,700 markkaa yleisten töiden pääluokkaan sisältyvästä rakennusten ja talojen erinäisten korjausten määrärahasta.

Suomen uimaliiton anomuksesta päätettiin [6]) kehoittaa rakennustoimiston talorakennusosastoa suorittamaan liitolle Humallahden uimalaitokselle rakennetusta kutsuvieraiden korokkeesta aiheutuneiden kulujen korvauksena 2,561: 90 markkaa edellä mainittuun pääluokkaan kuuluvasta uimahuoneiden, urheilupaviljonkien y. m. korjaus- ja kunnossapitomäärärahasta.

Kaupunginhallitus päätti [7]) antaa rakennustoimiston talorakennusosaston tehtäväksi ryhtyä tarpeellisiin muutos- ja korjaustöihin Munkkisaaren rakennuksessa n:o 2 käyttäen tarkoitukseen enintään 18,000 markkaa kiinteän omaisuuden pääluokkaan kaupunkitalojen korjauksia varten merkitystä määrärahasta. Samalla kaupunginhallitus päätti luovuttaa tämän rakennuksen toimiston puisto-osaston käytettäväksi sekä antaa kiinteistölautakunnan tehtäväksi aikanaan myydä sen entinen varastosuoja, Etel. Rantatien 7:ssä oleva n. s. pantturimakasiini, julkisella huutokaupalla purettavaksi ja poiskuljetettavaksi.

Kansakoulujen johtokuntia kehoitettiin [8]) mainittujen koulujen voimistelusaleja korjattaessa ottamaan harkittavakseen voimisteluseurojen tarpeet huonejärjestelyihin ja voimistelutelineisiin nähden.

Rauhalan lastentarhan johtotyöt. Vesi- ja viemärijohtojen vetämiseen Rauhalan lastentarhan huoneistoon myönnettiin [9]) 5,700 markkaa yleisten töiden pääluokkaan merkityistä kaupunginhallituksen käyttövaroista, mikä päätös kuitenkin myöhemmin peruutettiin [10]), koska kävi selville, että puheena oleva rakennus v. 1935 joutui purettavaksi kadun leventämisen vuoksi.

Kaivopuiston kylpylaitoksessa suoritettujen putkijohtojen uusimistöiden kustannukset, 5,100 markkaa, päätettiin [11]) suorittaa lämpöjohtojen kunnossapitoon ja vesijohtojen korjauksiin y. m. varatuista kertomusvuoden talousarvion varoista.

Osakeyhtiö Lapinlahdenkatu 27. Kaupunginhallitus suostui [12]) puolestaan lämpöjohtojen asentamista Osakeyhtiö Lapinlahdenkatu 27 nimisen yhtiön kiinteistöön tarkoittavaan ehdotukseen.

Rakennusten purkaminen ja myynti. Kiinteistölautakunta oikeutettiin julkisella huutokaupalla myymään Väinämöisenkadun tontilla n:o 1 a oleva

---

[1]) Vrt. tämän kert. s. 25 ja 107. — [2]) Khs 6 p. syysk. 1,432 §. — [3]) S:n 29 p.marrask. 2,020 §. — [4]) S:n 7 p. jouluk. 2,068 §. — [5]) S:n 22 p. marrask. 1,960 §. — [6]) Khn jsto 25 p. syysk. 4,197 §. — [7]) Khs 9 p. elok. 1,314 §. — [8]) S:n 12 p. tammik. 74 §. — [9]) S:n 5 p. heinäk. 1,238 §. — [10]) S:n 16 p. elok. 1,354 §. — [11]) Khn jsto 30 p. tammik. 3,314 §. — [12]) Khs 12 p. huhtik. 683 §.

tallirakennus [1]), Herttoniemen huvila n:o 21 [2]) sekä Herttoniemen siirtolapuutarhan pääsisäänkäytävän kohdalla oleva riihirakennus [3]), kaikki kolme purettaviksi ja poiskuljetettaviksi.

Elimäenkadun tehdaskorttelin n:o 692 tontilla n:o 22 oleva rakennusraunio päätettiin [4]) myydä kauppaneuvos I. Lindforsille 2,175 markan suuruisesta käteishinnasta.

Kiinteistölautakuntaa kehoitettiin purkauttamaan eräät Turun kasarmin alueella olevat puurakennukset [5]), Kampin alueella oleva rakennus n:o VIII [6]), eräs Turuntien 24:ssä oleva ulkohuonerakennus [7]), Ursinin uimalaitos [8]) sekä Talin kartanon alueella oleva lohkokivistä tehty maanpäällinen, rappeutunut vanha kalakellari [9]).

Kampin alueella sijaitsevat rakennukset n:o XII ja n:o XIX kaupunginhallitus päätti [10]) jättää rakennustoimistolle purettaviksi kehoittaen toimistoa purkaustyön päätyttyä puhdistamaan alueen.

Postitalotontin rakennukset. Kaupunginhallitus päätti [11]) ilmoittaa kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle suostuvansa siihen, että valtio postitalotonttia koskevan alueluovutuksen tapahduttua purkaa tontilla olevat rakennukset omaan laskuunsa, kuitenkin huomioonottaen, että Helsingin Rauta osakeyhtiöllä oli oikeus kuljettaa pois tontilla olevan rakennuksen puiset väliseinät ja -permannot sekä pihalla olevat kaksi vajaa, jotka kaikki se oli lunastanut rakennusten aikaisemmalta vuokraajalta.

Lisäksi valtio oikeutettiin [12]) omaan laskuunsa purkamaan myös kaupungille jäävällä osalla entisen kaasutehtaan tonttia sijaitsevat rakennukset saaden valtio ilman korvausta hyväkseen purkamisen kautta kertyvät kelvolliset rakennusaineet. Samalla valtiota kehoitettiin purkamistyössä noudattamaan rakennustoimiston antamia tarkempia ohjeita.

Ladon siirtäminen. Kaupunginhallitus päätti [13]) oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan taloustirehtööri E. E. A. Lönngrenin kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti siirtämään erään ladon toiseen paikkaan suorittaen sen kunnostamisen.

Tuberkuloottisten perheiden asuntotalot. Kaupunginhallitus päätti [14])

tehdä kaupunginvaltuustolle Loviisankadun 6—8:ssa olevan tuberkuloottisten asuntotalon käytön muuttamista koskevan esityksen [15]);

oikeuttaa kiinteistötoimiston ja tuberkuloosihuoltotoimiston odottamatta valtuuston päätöstä ryhtymään toimenpiteisiin rouva E. Söderlund-Bylinin tuberkuloottisten naisten sairaskodin siirtämiseksi kyseiseen asuntotaloon;

antaa yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi laatia tuberkuloottisten asuntotalojen erinäisten sisustustöiden kustannusarviot;

lähettää asetetulle tuberkuloosikomitealle lausunnon antamista varten terveydenhoitolautakunnan esityksen yksinäisten tuberkuloottisten miesten asuntolarakennuksen rakentamisesta kortteliin n:o 383; sekä

kehoittaa köyhäinhoitolautakuntaa, ennenkuin se lopullisesti määrää kaupungin tuberkuloottisten perheiden asuntotaloissa asuvien, köyhäinhoidon avustusta tarvitsevien perheiden vuokra- ja lämpö- sekä muunkin

---

[1]) Khs 9 p. maalisk. 504 §. — [2]) S:n 9 p. elok. 1,317 §. — [3]) S:n 9 p. elok. 1,318 §. — [4]) S:n 22 p. marrask. 1,940 §. — [5]) S:n 26 p. huhtik. 780 §. — [6]) S:n 20 p. jouluk. 2,141 §. — [7]) S:n 17 p. toukok. 928 §. — [8]) S:n 3 p. toukok. 827 §. — [9]) S:n 3 p. toukok. 822 §. — [10]) S:n 15 p. helmik. 303 §. — [11]) S:n 26 p. heinäk. 1,287 § ja 12 p. lokak. 1,653 §. — [12]) S:n 7 p. jouluk. 2,063 §. — [13]) S:n 22 p. marrask. 1,946 §. — [14]) S:n 9 p. elok. 1,324 §. — [15]) Vrt. tämän kert. s. 22.

avustuksen suuruuden, neuvottelemaan avustuksen suuruudesta tuberkuloosilääkärin kanssa.

Teurastamon rakennustyöt. Kaupunginhallitus päätti [1]), että valiokunta, johon kuului teurastamon rakennustoimikunnan työvaliokunnan jäsenet sekä kolme yleisten töiden lautakunnan valitsemaa jäsentä, ja jolle rakennustoimikunta oli uskonut sen ja kaupungin välisen selvittelyn, asetettaisiin huolehtimaan kaikista niistä tarkastuksista, jotka oli pidettävä teurastamon pääurakoitsijan ja hankkijain kanssa, sekä kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa huolehtimaan siitä, että näissä tarkastuksissa mahdollisesti havaitut puutteellisuudet tulivat korjatuiksi, mikä viimeinen kuitenkin myöhemmin päätettiin [2]) tulemaan voimaan vasta teurastamon rakennustoimikunnan vapauduttua tehtävästään.

Kansallis-osake-pankkia kehoitettiin [3]) ennen joulukuun 1 p:ää, jolloin valitusaika päättyi, suorittamaan kaupungille teurastamon urakoitsijain puolesta antamansa 1,000,000 markan suuruisen takaussumman, koska erinäisiä korjaustöitä vielä oli suorittamatta.

Yleisten töiden lautakunnalle päätettiin [4]) antaa tehtäväksi laatia luonnospiirustukset ja kustannusarvio teurastamon alueelle rakennettavaa vuotavarastorakennusta varten.

Nikkilän sairaala. Sairaalahallituksen anottua määrärahaa erinäisiin Nikkilän sairaalan henkilökunnan asuntorakennuksen sisustustöihin kaupunginhallitus päätti [5]) ilmoittaa: että kyseiseen rakennukseen tarvittavat hellalaitteet hankittaisiin rakennusmäärärahalla; että ehdotetut jäähdytyskaapit saataisiin hankkia käyttäen sairaalan kaluston hankintamäärärahaa; sekä että hallitus ei hyväksynyt leipomon sisustamista kyseiseen rakennukseen.

Yleisten töiden lautakuntaa päätettiin [6]) kehoittaa laadituttamaan luonnospiirustukset ja kustannusarviot sairaalan talousrakennuksen laajentamiseksi.

Kallion uuden kansakoulun rakennustöiden viivästyttyä työntekijälakkojen johdosta päätettiin [7]) kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin koulun julkisivujen ulkorappauksen urakkatyön teettämiseksi muuta työvoimaa käyttäen. Samalla päätettiin suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle ilmoittaa, että uusi koulutalo todennäköisesti ei valmistuisi määräpäivään, syyskuun 1:een, mennessä.

Yleisen ruumishuoneen järjestäminen. Kaupunginhallitus päätti [8]) periaatteellisesti hyväksyä kaupungin evankelis-luterilaisten seurakuntain kirkkohallintokunnan ehdotuksen osuuden hankkimisesta Harjun ruumishuoneessa ja yleisen ruumishuoneen sijoittamisesta sinne, samalla jättäen tämän toteuttamiseksi ehdotetun vaihtokaupan ratkaisun kiinteistöjohtajan uuden esityksen varaan.

Ruumishuoneen järjestämistä koskeva sopimusehdotus [9]) jätettiin [10]) kaupunginvaltuustolle.

Uunisaarten uimalaitos. Rakennustoimiston satamarakennusosaston ehdotus Uunisaarten uimalaitoksen työohjelman vahvistamisesta pienin muutoksin hyväksyttiin [11]).

---

[1]) Khs 8 p. marrask. 1,841 §. — [2]) S:n 29 p. marrask. 2,029 §. — [3]) S:n 29 p. marrask. 2,028 §. — [4]) S:n 28 p. maalisk. 620 §. — [5]) S:n 12 p. huhtik. 699 §. — [6]) S:n 12 p. lokak. 1,665§. — [7]) S:n 21 p. kesäk. 1,170 §. — [8]) S:n 15 p. helmik. 322 §. — [9]) Ks. tämän kert. s. 10. — [10]) Khs 15 p. maalisk. 550 §. — [11]) S:n 31 p. toukok. 1,016 §.

Kaupunginvaltuuston mainitun uimalaitoksen rakentamista varten myöntämästä määrärahasta [1]) päätettiin [2]) suorittaa 25,000 markkaa Pohj. Uunisaaressa sijaitsevan tiilirakennuksen lunastamiseen Suomen väri- ja vernissatehdas osakeyhtiöltä sekä jättää loput rakennustoimiston käytettäväksi. Valtuuston v:n 1935 talousarvioon merkittäväksi päättämästä lisämäärärahasta [3]) päätettiin [4]) myöntää 46,865 markkaa J. G. Mauritzen & C:o nimisen toiminimen hiekan hankinnasta lähettämän laskun suorittamista varten. Myöhemmin kaupunginhallitus päätti [5]) esittää valtuustolle, että mainittu lisämääräraha saataisiin kokonaan käyttää kertomusvuonna, minkä ohessa hallitus päätti, että töiden kestäessä suoritettujen korjausmaalauksien kustannukset, 11,213 markkaa, oli suoritettava uimahuoneiden, urheilupaviljonkien y. m. korjaus- ja kunnossapitomäärärahasta.

Käymälät. Kaupunginhallitus päätti [6]):

antaa kiinteistölautakunnan tehtäväksi tehdä aloitteet uusien käymälöiden rakentamisesta sekä entisten siirtämisestä ja niissä tarpeellisiksi havaittujen muutoksien ja suurempien korjaustöiden suorittamisesta, ottaen tällöin kuitenkin huomioon myöskin kaupunginvaltuuston käymäläin järjestämisestä v. 1931 tekemät päätökset [7]);

antaa yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi aloitteista johtuvien rakennustöiden suorittamisen;

jättää puhtaanapitolautakunnan tehtäväksi käymäläin kunnossa- ja puhtaanapidon, käsittäen tämä myös pienehköt korjaukset;

että poliisilaitoksen huomautus Rautatientorin käymälän siirtämisestä ei toistaiseksi antanut toimenpiteen aihetta;

antaa kiinteistölautakunnan toimeksi Hietalahden kauppahallin vieressä sijaitsevan käymälän siirtämistä koskevan esityksen teon; sekä

osoittaa kaasulaitoksen määrärahasta arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginhallituksen määräyksen mukaan 3,498 markkaa kansallismuseon takana olevan käymälän valaisemiseen ja sähkölaitoksen vastaavista varoista Rautatientorin käymälän, Hakaniementorin käymälän, Porthaninkadun ja Toisen linjan kulmauksessa olevan käymälän sekä Tehtaankadun ja Sepänkadun kulmauksessa olevan käymälän valaisemiseen vastaavasti 1,500 markkaa, 1,000 markkaa, 1,200 markkaa ja 2,500 markkaa.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [8]) 9,000 markkaa uuden käymälän rakentamista varten Hesperian puiston kaakkoisosaan.

Linja-autoaseman rakennuttaminen. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [9]) 4,000 markkaa rakennustoimiston suoritettavia tutkimuksia varten uuden linja-autoaseman järjestämiseksi Turun kasarmin tontille.

Kaupungin kiinteän omaisuuden palovakuuttaminen. Kaupunginhallitus päätti antaa kiinteistölautakunnalle tehtäväksi palovakuuttaa Nikkilän sairaalan uuden asuntorakennuksen [10]), Kellosaaren lentohallirakennuksen [11]) jekä Uunisaaren uimalaitoksen [12]), viimeksi mainitun siten, että tiiliseinät säisivät vakuutuksen ulkopuolelle.

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 32. — [2]) Khs 17 p. toukok. 930 §. — [3]) Vrt. tämän kert. s. 75. — [4]) Khs 26 p. heinäk. 1,272 §. — [5]) S:n 7 p. jouluk. 2,059 §. — [6]) S:n 25 p. lokak. 1,745 §. — [7]) Vrt. v:n 1931 kert. s. 154. — [8]) Khs 9 p. elok. 1,323 §. — [9]) S:n 1 p. marrask. 1,797 §. — [10]) S:n 13 p. jouluk. 2,123 §. — [11]) S:n 26 p. heinäk. 1,295 §. — [12]) S:n 16 p. elok. 1,336 §.

Kiinteistölautakunnan esitykset eräiden muiden kaupungin rakennusten palovakuuttamatta jättämisestä hyväksyttiin [1]) sekä oikeutettiin [2]) palovakuutuksista huolehtivat kaupungin laitokset harkintansa mukaan jättämään palovakuuttamatta sellaiset kaupungin maaseudulla omistamat rakennukset, joiden arvo kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiesten arvioinnin mukaan on enintään 5,000 markkaa, mikäli nämä rakennukset ovat täydellisesti erillisiä itsenäisiä vastuita.

Varatyöt ja ylimääräiset työt [3]). Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [4]) ennen hyväksyttyjen töiden lisäksi tammikuun 15 p:stä alkaen panemaan käyntiin seuraavat työt: Toukolantien ja Hämeentien oikaisu, työväenopiston tontin kallion louhinta, Rajasaaren puhdistuslaitoksen rakennustyöt ja Kivelän sairaalan hallintorakennuksen perustuksen tasoitus varatöinä, Mäkeläntkadun ja Paciuksenkadun työt ylimääräisinä töinä sekä Käpylän kokoojajohto työttömyyslainan varoilla suoritettavana työnä. Salmisaaren ja Länsisataman louhimistöissä olevat työntekijät päätettiin [5]) maaliskuussa siirtää samanlaisiin töihin Osakeyhtiö Alkoholiliike aktiebolagille mahdollisesti luovutettavalle tontille.

Kaupunginhallitus päätti [6]) kaupunginvaltuuston vahvistamaa [7]) ohjelmaa noudattaen ja valtuuston hallituksen käytettäväksi asettamia määrärahoja käyttäen, että syyskauden aikana oli suoritettava seuraavat työt: Lauttasaaren tie, Lauttasaaren silta, Salmisaaren louhinta, Merikadun kokoojajohto sen jälkeen kun johdon rakennusohjelma oli hyväksytty, Vallilan työväenasuntojen pihat, stadionin suunnitelman aiheuttamat työt, Rajasaaren kokoojajohto, Kivelän sairaalan uudisrakennustyöt sekä viemäriputkien valmistaminen yllä mainittuja viemäritöitä varten. Edellä lueteltujen varatöiden suorittamiseen hallitus myönsi rakennustoimiston käytettäväksi 1,200,000 markkaa tililtä Yleiset varatyöt kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan, 800,000 markkaa tililtä Ylimääräiset työt työttömyyden johdosta kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan sekä 4,400,000 markkaa tililtä Yleiset varatyöt työttömyyslainan varoilla kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan. Vielä rakennustoimisto oikeutettiin [8]) käyttämään jo mainittuja työttömyyden johdosta suoritettavia ylimääräisiä töitä varten myönnettyjä määrärahoja Toukolantien ja Kumpulantien tasoitustöiden jatkamiseen ja yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin [9]) joulukuun 3 p:nä aloittamaan seuraavat varatyöt: Koskelantien tasoitus, Puodinkylän ja Herttoniemen metsien raivaus, Puodinkylän valtaojan kaivuu, Kaivopuiston rantamuurin rakentaminen ja vanhojen nurmikenttien kääntäminen, mihin tarkoitukseen myönnettiin 340,000 markkaa tililtä Yleiset varatyöt kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan.

Kaupunginhallitus päätti [10]) asettaa yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi sen määrärahan [11]), jonka kaupunginvaltuusto oli oikeuttanut sen kertomusvuonna ennakolta osoittamaan Lauttasaaren sillan rakennustöitä sekä Osakeyhtiö Alkoholiliike aktiebolagin tontin louhimista varten v:n 1935 talousarvion määrärahasta Yleiset varatyöt kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan, sekä kertomusvuoden vastaavissa varoissa syntyneen 360,000 markan säästön.

---

[1]) Khs 12 p. lokak. 1,657 § ja 1 p. marrask. 1,779 §. — [2]) S:n 7 p. jouluk. 2,041 §. — [3]) Ks. myös tämän kert. s. 27. — [4]) Khs 12 p. tammik. 68 §. — [5]) S:n 28 p. maalisk. 613 §. — [6]) S:n 6 p. syysk. 1,458 §. — [7]) Ks. tämän kert. s. 28. — [8]) Khs 1 p. marrask. 1,788 §. — [9]) S:n 29 p. marrask. 2,018 §. — [10]) S:n 20 p. jouluk. 2,161 §. — [11]) Ks. tämän kert. s. 29 ja 56.

Kaupunginhallitus päätti [1]) puolestaan hyväksyä yleisten töiden lautakunnan laatiman v:n 1935 ylimääräisten töiden ohjelman oikeuttaen samalla lautakunnan noudattamaan sitä kyseisen vuoden alusta. Ohjelma oli alistettava kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Köyhäinhoidolliset varatyöt. Kun kaupunginvaltuuston n. s. köyhäinhoidollisten varatöiden järjestämiseen myöntämä [2]) määräraha oli loppuunkäytetty, oikeutti [3]) kaupunginhallitus kiinteistölautakunnan jatkamaan kyseisiä töitä entisessä laajuudessa käyttäen tarvittavan määrärahan etukäteen kaupunginkassasta, kunnes kaupunginvaltuusto oli ehtinyt käsitellä asiaa. Sittemmin lautakuntaa kehoitettiin [4]) jatkamaan vuoden vaihteen jälkeenkin köyhäinhoidollisina varatöinä suoritettuja Reijolan metsän puhdistustöitä sekä käyttämään tähän tarkoitukseen kertomusvuodeksi myönnettyjen varojen säästöä.

Yleisten töiden aloittamislupa. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [5]) aloittamaan seuraavat työt, joita varten talousarvioon oli merkitty siirtomäärärahat: Vallilan katujen ja käytävien lopullinen kuntoonsaattaminen, täytemaan vastaanotto, Kaisaniemenkadun Puutarha- ja Liisankadun välisen osan leventäminen, Mechelininkadun Pohj. Hesperian- ja Linnankoskenkadun välisen osan lopputasoitus ja puuistutukset, Vilhonvuorenpuistikon tiet ja istutukset sekä Hämeentien ja portaiden välisen tien tasoitus, Sturenkadun ja Kumpulantien välisen Mäkelänkadun lounaispuolen lopputasoitus ja puuistutukset, Mechelininkadun Pohj. Hesperian- ja Kammionkadun välisen osan, Munkkiniemenkadun Valpurintien ja Paciuksenkadun välisen osan sekä Paciuksenkadun Munkkiniemenkadun ja vanhan Munkkiniementien välisen osan viemärityöt, Salmentien ja Kuortaneenkadun välisen Mäkelänkadun osan sekä Käpylän pohjoisosan viemärien yhdistämisen Kyläsaaren kokoojajohtoon aiheuttamat putkityöt, Rajasaaren puhdistuslaitoksen työt, Hämeentielle tuleva Kumpulan puron rumpu sekä Kaivopuiston rantatiet ja It. Puistotien ja kylpylaitoksen väliset istutukset. Vielä lautakunta oikeutettiin [6]) jatkamaan Länsisataman, Katajanokan ja Herttoniemen satamarakennustöitä sekä aloittamaan Vanhankaupungin selän länsirannan satamaradan järjestelypihan ja Kellosaaren lentosataman työt.

Stadion-alueen työt. Kaupunginhallitus päätti hyväksyä eräät kiinteistölautakunnan ehdottamat pienehköt muutokset stadion-alueen tiesuunnitelmiin, ottaen huomioon yleisten töiden lautakunnankin esittämät mielipiteet [7]), sekä ehdotuksen stadion-alueella ja sen ympäristöllä olevien teiden leveyksistä alueen työohjelman perustaksi [8]).

Stadion-säätiön ja Aktiebolaget Bollplan nimisen yhtiön esitys, että kaupunki ympäröisi osin puu-, osin piikkilanka-aidalla oman osansa kaupungin, Suomen messut osuuskunnan ja hakijain alueet käsittävästä suuresta työmaasta, ei antanut [9]) aihetta muihin toimenpiteisiin kuin että rakennustoimisto oikeutettiin, mikäli tämä katsottiin tarpeelliseksi, eristämään piikkilanka-aidoin vielä aitaamattoman alueen käyttäen stadionin rakennustöihin varattuja varoja.

Hakaniementorin pliktaus. Hakaniementorille rakennettavaksi aiotun Helsingin kansanteatteri osakeyhtiön talon lopullisen sijoituspaikan selvillesaamiseksi kaupunginhallitus päätti [10]) kehoittaa rakennustoimistoa suoritta-

[1]) Khs 28 p. jouluk. 2,177 §. — [2]) S:n 24 p. toukok. 958 § ja tämän kert. s. 56. — [3]) Khs 30 p. elok. 1,427 §. — [4]) S:n 20 p. jouluk. 2,165 §. — [5]) S:n 15 p. helmik. 317 §. — [6]) S:n 22 p. helmik. 408 §. — [7]) S:n 22 p. maalisk. 570 §. — [8]) S:n 3 p. toukok. 821 §. — [9]) S:n 9 p. elok. 1,322 §. — [10]) S:n 1 p. marrask. 1,792 §.

maan koko torialueen pliktauksen 20 m:n ruuduissa, ollen pliktaus täydennettävä erinäisillä reijillä suunnitelluilla rakennustonteilla maaperän osoittaessa huomattavampaa vaihtelua; kulut oli suoritettava katujen ja yleisten paikkain mittauksia ja tutkimuksia varten varatuista varoista.

Katutyöt. Määrärahasta Kenttäkivikatujen asfaltoiminen kaupunginhallituksen ja maistraatin määräyksen mukaan myönnettiin 20,000 markkaa kauppahallin pohjoispuolella olevan Kauppatorin osan [1]) sekä 120,000 markkaa Arkadiankadun varrella olevien kaupungin katuosuuksien [2]) päällystämiseen asfaltilla.

Annettuaan [3]) suostumuksensa poliisiautojen pysäköimiseen Sofiankadun itäisellä jalkakäytävällä poliisilaitoksen ja Senaatintorin välillä kaupunginhallitus osoitti [4]) kadun tasoittamiseen 9,000 markkaa yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Edellä mainituista varoista myönnettiin [5]) enintään 2,000 markkaa Myllytien kunnostamiseen sen tontin n:o 3 kohdalta. Samalla päätettiin esittää maistraatille, että sen välttämättömäksi toteama Myllytien jatkamistyö lykättäisiin siksi kuin rakennustoimiston asemakaavaosaston jatkamisehdotus oli valmistunut. Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin merkitsemään määräraha tätä työtä varten v:n 1935 talousarvioehdotukseensa.

Puhtaanapitolaitokselle annettiin [6]) tehtäväksi täyttää Aleksis Kiven kadun kortteleissa n:ot 359 ja 361 olevat kuopat koksikuonalla jättäen kysymyksen täytteen päällystämisestä soralla kokemuksen varaan.

Yksityisten katuosuuksien kunnossapito. Kaupunginhallitus päätti [7]) oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan käytettävissään olevilla varoilla päällystämään asfalttisepelillä Helsingin suojeluskuntapiirin omistaman Pohj. Hesperiankadun tontin n:o 15 katuosuudet ollen kulut pantava rasittamaan kyseistä tonttia.

Aktiebolaget Göken niminen yhtiö [8]) ilmoitti, viitaten lokakuun 9 p:nä 1931 annettuun lakiin rahan, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapauttamisesta muusta suoritusvelvollisuudesta, suorittaneensa maistraatille sopimuksenmukaisen määrän, 120 markkaa, maksettavaksi kaupunginkassaan yhtiön katuosuuksien kunnossapidosta v. 1933, mitä määrää rahatoimisto kuitenkin oli kieltäytynyt ottamasta vastaan, koska yhtiön sopimus ei enää kaupunginhallituksen aikaisemman päätöksen [9]) nojalla ollut voimassa.

Aktiebolaget Metall osakeyhtiön ilmoitus, että se oli suorittanut maistraatille kaupungin laskuun 150 markkaa Hämeentien tontin n:o 34 jalkakäytävän ja ajoradan kunnossapitomaksuksi, merkittiin tiedoksi [10]).

Siltavuorenrannan järjestely. Kaupungingeodeetin laadittua, sen jälkeen kun yleisten töiden lautakunta oli puoltanut Siltavuorenrannan oikaisua yliopiston omistaman I kaupunginosan korttelin n:o 140 kohdalta [11]), alueen tonttijakokartan, minkä mukaan ei ollut tarpeen toimittaa mainitun tontin lunastusta kadun oikaisemiseksi tältä kohdalta, vaan kylläkin sen leventäminen Oikokadun ja valtion varastorakennuksen väliseltä osalta, kaupunginhallitus päätti [12]) hyväksyä kadun järjestelyn kaupungingeodeetin esittämää tonttirajaa seuraten sekä oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan käyttämään

---

[1]) Khs 7 p. kesäk. 1,088 §. — [2]) S:n 13 p. syysk. 1,507 §. — [3]) Ks. tämän kert. s. 120. [4]) Khs 20 p. jouluk. 2,143 §. — [5]) S:n 21 p. kesäk. 1,171 §. — [6]) S:n 26 p. heinäk. 1,298 §. — [7]) S:n 19 p. huhtik. 733 §. — [8]) S:n 18 p. tammik. 145 §. — [9]) Vrt. v:n 1932 kert. s. 171. — [10]) Khs 27 p. syysk. 1,566 §. — [11]) Vrt. v:n 1933 kert. s. 130. — [12]) Khs 22 p. maalisk. 578 § ja 6 p. syysk. 1,456 §.

Rantakatu ja Siltavuoren rantakatu Liisankadulta Unioninkadulle; tasoitus, käytävät ja sadevesikaivot nimisen v:n 1933 teiden uudistöiden siirtomäärärahan säästöä. Samalla päätettiin tehdä yliopistolle esitys, että se ryhtyisi toimenpiteisiin Siltavuorenrannan ääreisen tonttinsa pitämiseksi nykyistä siistimmässä kunnossa.

Edellä mainitun oikaisutyön yhteydessä korttelin n:o 140 kohdalle kadun ja tontin rajalle rakennettavan muurin rakennuskorkeuden hyväksymistä 3 m:ksi koskevaan yleisten töiden lautakunnan ehdotukseen kaupunginhallitus päätti [1]) suostua.

It. Puistotien leventäminen. Kaupunginhallitus myönsi [2]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 42,000 markkaa It. Puistotien leventämiseen tontin n:o 3 kohdalta ja 41,300 markkaa tontin n:o 4 kohdalta.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti [3]) hyväksyä mainitun kadun leventämisestä tonttien n:ot 18 ja 19 kohdalta laaditun ehdotuksen myöntäen tarkoitukseen edellä mainituista käyttövaroistaan 2,800 markkaa. Samalla päätettiin ilmoittaa puhtaanapitolautakunnalle ja rakennustoimistolle, että tontin n:o 18 osuus kunnossapitokustannuksista oli laskettava 1.33 m^2 nykyistä pienemmän pinta-alan mukaan.

Ratsastustien rakentaminen. Kaupunginhallitus päätti [4]) hyväksyä ratsastustien rakentamisesta Mechelinin- ja Nordenskiöldinkadulle laaditun suunnitelman kehoittaen rakennustoimistoa ottamaan tämän huomioon Mechelininkatua rakennettaessa. Kysymystä määrärahain myöntämisestä Nordenskiöldinkatua varten kaupunginhallitus päätti käsitellä talousarvioehdotuksen yhteydessä sekä määräsi, että katujen poikkiprofiiliehdotukset oli asetettava julkisesti näytteille asianmukaista vahvistamista varten.

Alppilan ravintolaan johtava tie. Kaupunginhallitus hyväksyi [5]) kiinteistölautakunnan laadituttaman edellä mainitun tien rakentamissuunnitelman päättäen samalla, että kysymys määrärahan myöntämisestä tietyötä varten otettaisiin harkittavaksi v:n 1935 talousarvioehdotuksen käsittelyn yhteydessä.

Tuomarinkylän tien kunnossapito. Kaupunginhallitus päätti [6]) suostua siihen, että kaupunki toistaiseksi ottaisi huolehtiakseen rakennuttamansa Helsingin—Tuomarinkylän—Hyrylän maantienosan kunnossapidosta samoin perustein kuin valtion varoista maksettiin korvausta maantienjatkeiden kunnossapidosta.

Viikin—Herttoniemen maantie. Kaupunginhallitus päätti [7]) ilmoittaa Viikin—Herttoniemen maantien valmistumisesta tie- ja vesirakennushallitukselle asiasta aiheutuviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Helsingin—Jorvaksen maantie. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön ilmoitus Helsingin—Jorvaksen maantiesuunnitelman vahvistamisesta helmikuun 22 p:nä merkittiin tiedoksi [8]).

Uudet korokkeet ja liikennemerkit nimisestä määrärahasta kaupunginhallitus myönsi kuuden rautaketjuilla yhdistetyn, n. s. kissansilmillä varustetun betonipylvään asettamiseen presidentin linnan kohdalla olevan altaan reunaan 5,000 markkaa [9]); kahden liikennekorokkeen asettamiseen Lautatarhankadun ja Hämeentien kulmaukseen 1,000 markkaa [10]); toisen korokkeen rakentamiseen Etel. Makasiinikadun ja Kasarmikadun kulmaan sekä

---

[1]) Khs 15 p. marrask. 1,898 §. — [2]) S:n 12 p. huhtik. 688 §. — [3]) S:n 12 p. huhtik. 689 §. — [4]) S:n 8 p. marrask. 1,827 §. — [5]) S:n 27 p. syysk. 1,568 §. — [6]) S:n 20 p. jouluk. 2,151 §. — [7]) S:n 20 p. syysk. 1,534 §. — [8]) S:n 1 p. maalisk. 441 §. — [9]) S:n 1 p. maalisk. 435 §. — [10]) S:n 15 p. helmik. 307 §.

katukulman pyöristämiseen 1,900 markkaa [1]); Turuntien ja Runeberginkadun kulmauksessa olevan pohjoisenpuoleisen korokkeen poistamiseksi 100 markkaa [2]); vuokra-autojen asemapaikkoja osoittavien ilmoituskilpien asettamiseen 1,000 markkaa [3]); asianmukaisten liikennemerkkien asettamiseen pysäköimispaikan järjestämiseksi oopperan kohdalle 300 markkaa [4]); tarpeellisten liikennemerkkien asettamiseen pysäköimiskiellon antamiseksi Fabianinkadun itäisellä sivustalla Pohj. ja Etel. Esplanaadikatujen välisellä osalla 300 markkaa [5]), Pohj. Makasiinikadun Fabianin- ja Unioninkadun välisen osan eteläpuolella 300 markkaa [6]) sekä Aleksanterinkadun samojen katujen välisen osan yliopiston puoleisella sivustalla 300 markkaa [7]); yliopiston ja Pohjoismaiden yhdyspankki osakeyhtiön uudisrakennuksen välille tarvittavien liikennettä ohjaavien taulujen paikoilleen asettamiseen 1,000 markkaa [8]); tienviitan asettamiseen Porvoon maantien ja Marjaniemen tien risteykseen tarvittavan rahamäärän[9]) sekä liikenneturvallisuusviikon järjestämiseen 1,500 markkaa[10])

Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin murtomaareitin viitoittamiseksi Eläintarhan urheilukentän läheisyydessä 900 mk. [11]).

Läroverket för gossar och flickor nimisen oppilaitoksen anottua suojaaidan ja kahden varoitusmerkin asettamista kyseisen koulun kohdalle Korkeavuorenkadulle kaupunginhallitus päätti [12]) ilmoittaa, ettei se voinut puoltaa liikennemerkkien asettamista mutta kylläkin rautaisen suoja-aidan rakentamista anojan kustannuksella maistraatin hyväksymän piirustuksen mukaisesti.

Liikenteen järjestelyä tarkoittavat toimenpiteet. Kaupunginhallitus hyväksyi [13]) Aktiebolaget Skodsborg osakeyhtiön anomuksen rakennustoimiston Herttoniemen tien päähän Puodinkylän—Malmin tien reunaa pitkin liikenneonnettomuuksien välttämiseksi asettaman puomin poistamisesta.

Suomalaisen teatteritalon osakeyhtiötä päätettiin [14]) oikeudenkäynnin uhalla kehoittaa v:n 1935 tammikuun 1 p:ään mennessä poistamaan It. Teatterikujaan asettamansa ajoliikenteen estävät pylväät.

Kaupunginhallitus päätti [15]) poliisilaitokselle puoltaa etelästä pohjoiseenpäin kulkevan katuliikenteen kieltämistä Aleksanterin- ja Pohj. Esplanaadikadun välisellä Fabianinkadun osalla niin kauaksi aikaa kuin Unioninkadun tontin n:o 4 rakennustyöt välttämättä sen vaativat.

Sitten kun oli ryhdytty rakennustöihin myöskin vastapäätä olevalla yliopiston omistamalla tontilla, kaupunginhallitus päätti [16]) pyytää maistraattia ja poliisilaitosta määräämään, että: länteenpäin johtava ajoliikenne Aleksanterinkadulla kielletään Senaatintorista Fabianinkatuun saakka; mainitulla katuosuudella sallitaan yhteen suuntaan menevä ajoliikenne niin ajoradan oikealla kuin vasemmallakin puolella; arkipäivisin klo 8:sta klo 18:aan sallitaan jalan kulkeminen kummallakin jalkakäytävällä ainoastaan yhteen suuntaan siten, että liikkuminen Pohjoismaiden yhdyspankin rakennuksen puolella on sallittu ainoastaan itäänpäin ja yliopiston rakennuksen puolella vain länteen, ja tämän jalankulkijaliikenteen valvomiseksi määrätään kumpikin rakennuttaja omalla kustannuksellaan palkkaamaan näkyvällä merkillä varustettu vahti, jonka tulee huolehtia jalankulkijain ohjaamisesta; pysäköimiskielto mainitulla katuosuudella peruutetaan rakennusajaksi

---

[1]) Khs 20 p. jouluk. 2,142a §. — [2]) S:n 12 p. huhtik. 682 §. — [3]) S:n 22 p. helmik. 401 §. — [4]) S:n 13 p. syysk. 1,501 §. — [5]) S:n 11 p. toukok. 869 §. — [6]) S:n 31 p. toukok. 1,008 §. — [7]) S:n 21 p. kesäk. 1,161 §. — [8]) S:n 23 p. elok. 1,401 §. — [9]) S:n 9 p. elok. 1,316 §. — [10]) S:n 13 p. syysk. 1,496 §; ks. myös tämän kert. s. 187 — [11]) Khn jsto 8 p. toukok. 3,842 §. — [12]) Khs 28 p. maalisk. 604 §. — [13]) S:n 20 p. syysk. 1,527 §. — [14]) S:n 7 p. jouluk. 2,046 §. — [15]) S:n 28 p. maalisk. 603 §. — [16]) S:n 23 p. elok. 1,401 §

kuorma-autoihin nähden, jotka ovat ajossa uudisrakennuksilla; sekä velvoitetaan Pohjoismaiden yhdyspankin urakoitsija korvaamaan läpinäkymätön aitaus Fabianin- ja Aleksanterinkatujen kulmauksessa läpinäkyvällä rautalankaverholla kuten yliopiston puolellakin on tehty.

Kaupunginhallitus päätti [1]), että pohjoiseen kulkeva liikenne Kaisaniemenkadulla kiellettäisiin Kaisaniemen-, Unionin- ja Liisankadun kulmauksessa ja liikenne johdettaisiin Unioninkadulle ja sieltä edelleen pohjoiseenpäin; samalla päätettiin kehoittaa kiinteistölautakuntaa heti irtisanomaan mainittujen katujen kulmauksessa olevaa mainospylvästä koskeva vuokrasopimus.

Yleisten töiden lautakunnan ehdotus puomeilla varustetun jalkakäytävän rakentamisesta Kalevankadun rannanpuoleisessa päässä olevan raitiotieaseman tienoilta rautatieraiteiden poikki hyväksyttiin [2]) siten muutettuna, että valaistuspylvään pohjoispuolelle ehdotettu koroke jätettiin rakennusohjelmasta pois, sekä ehdoin, että jalkakäytävä sijoitettiin englantilaisen vaihteen kielien ulkopuolelle ja rakennettiin puusta Ruoholahdenrannalla olevien raiteiden poikki kulkevalta osalta, sekä että rakennustoimiston satamarakennusosasto varusti jalkakäytävän puomien asemesta asianmukaisilla varoitustauluilla tai -merkeillä. Samalla päätettiin kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa v:n 1935 talousarvioehdotukseensa ottamaan tarkoitukseen tarvittavan määrärahan.

Helsinginkadun rautatienylikäytävän liikenteen uudelleenjärjestelyä koskevan kiinteistötoimiston asemakaavaosaston ehdotuksen johdosta kaupunginhallitus päätti [3]) kehoittaa Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiötä siirtämään alikäytävän ääressä olevan korokkeensa pois, ilmoittaen samalla, ettei sillä ollut mitään sen siirtämistä vastaan hieman länteenpäin. Rautatiehallitusta päätettiin samalla kehoittaa aidalla sulkemaan sillan alla olevat ajoradan ja jalkakäytävän väliset aukot.

Rakennustoimistoa päätettiin [4]) kehoittaa poistamaan It. Puistotien eteläpäässä oleva kielletyn ajosuunnan merkki.

Kaupunginhallitus päätti [5]) luovuttaa n. s. Ullanlinnan kentän Kaivopuistosta Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan käytettäväksi kevätjuhlaa varten toukokuun 13 p:nä sekä ilmoittaa poliisilaitokselle, ettei sillä puolestaan ollut mitään muistutettavaa Ison Puistotien sulkemista vastaan ajoliikenteeltä mainitun päivän aamusta alkaen sekä It. ja Länt. Puistotien sulkemista vastaan juhlan ajaksi.

Poliisilaitokselle päätettiin [6]) toimenpidettä varten ilmoittaa, ettei kaupunginhallituksella puolestaan ollut mitään sitä vastaan, että Hakaniemen torille järjestettiin ylimääräinen pysäköimispaikka Työväen urheiluliiton liittojuhlan ajaksi poliisilaitoksen määräyksen mukaisesti.

Kaupunginhallitus päätti puoltaa pysäköimispaikan järjestämistä kolmelle autolle Erottajan puistikon eteläpuolelle, puhelinkioskin viereen [7]) sekä Heikinkadun autoaseman vaunujen lukumäärän alentamista kolmeen parempien pysäköimismahdollisuuksien järjestämiseksi yksityisautoille [8]).

Poliisikomentajan ehdotus Sofiankadun sulkemisesta liikenteeltä päätettiin [9]) evätä mutta sallia poliisiautojen pysäköiminen Sofiankadun itäisellä jalkakäytävällä poliisilaitoksen autovajan ja Senaatintorin välillä.

Kaupunginhallitus päätti [10]) puoltaa poliisilaitoksen ehdottamien uusien

---

[1]) Khs 4 p. lokak. 1,626 §. — [2]) S:n 13 p. syysk. 1,503 §. — [3]) S:n 26 p. heinäk. 1,288 §. — [4]) S:n 6 p. syysk. 1,452 §. — [5]) S:n 11 p. toukok. 867 §. — [6]) S:n 21 p. kesäk. 1,164 §. — [7]) S:n 3 p. toukok. 811 §. — [8]) S:n 7 p. kesäk. 1,077 §. — [9]) S:n 20p. jouluk. 2,143 §. — [10]) S:n 9 p. maalisk. 498 §.

kaukolinja-autojen asemapaikkain järjestämistä Töölön tullin ja Sofianlehdon pikkulastenkodin kohdalle sekä esittää lisäksi asemain järjestämistä Mäkelänkadun ja Kangasalantien kulmaukseen sekä Unioninkadulle ja Etel. Esplanaadikadulle.

Viemärit. Kaupunginhallitus päätti [1]) suostua Asunto-osakeyhtiö Euran anomukseen Vallilan korttelissa n:o 582 olevan tontin n:o 94 halki kulkevaa viemärijohtoa koskevan sopimuksen irtisanomisen lykkäämisestä toistaiseksi.

Rakennustoimiston tehtäväksi päätettiin [2]) antaa kulkutautisairaalan kulverteissa olevien viemärijohtojen korjaaminen ja tarkoitukseen osoitettiin lämpöjohtojen kunnossapitoon ja vesijohtojen korjauksiin varatuista varoista 17,000 markkaa.

Ottaen huomioon, että Tehtaanpuiston kirkkotontin läpi kulkevan viemärin [3]) suhteen ei vielä ollut ryhdytty mihinkään toimenpiteisiin kaupunginhallitus päätti [4]) toimitetun katselmuksen jälkeen kääntyä asiassa uudelleen kirkkohallintokunnan puoleen huomauttaen kaupungin pitävän välttämättömänä, että seurakunnat huolehtivat sellaisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä, että puheena oleva viemäri tuli rakennustoimiston vaatimuksia vastaavalla tavalla suojatuksi sen vastaista korjaamista ja uusimista silmälläpitäen, edellyttäen, ettei kirkkohallintokunta katsonut aiheelliseksi ryhtyä toimenpiteisiin viemärin siirtämiseksi aikaisemmin ehdotetuin tavoin.

Myöhemmin kirkkohallintokunta ilmoitti [5]) kyseisen laiminlyönnin kokonaan johtuneen urakoitsijan niskoittelusta.

Pihlajasaaren puhelinkaapelin korjaamiseen kaupunginhallitus myönsi [6]) 3,200 markkaa sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä yleisistä käyttövaroistaan.

Katujen puhtaanapito. Kaupunginhallitus päätti [7]), että Malminkatu sekä Malmin- ja Lapinlahdenkadun välinen Etel. Rautatiekatu puhtaanapitoon nähden oli siirrettävä kolmannesta luokasta toiseen luokkaan.

Vielä päätettiin [8]), että talvella 1934—35 lumi oli poistettava kaupungin kaduilta ja teiltä kaupunginhallituksen v. 1931 vahvistaman ja v. 1932 osittain muuttaman ohjelman mukaisesti.

Katuvalaistus. Kaupunginhallitus päätti [9]), että puoliyönlamput kesällä oli sammutettava toukokuun 18 p:nä ja sytytettävä jälleen heinäkuun 28 p:nä sekä että kokoyönlamput oli sammutettava toukokuun 28 p:nä ja sytytettävä heinäkuun 14 p:nä, kuitenkin niin, ettei presidentin linnan ja Kauppatorin altaiden edustalla olevia lamppuja kesän aikanakaan sammutettaisi yöksi. Päätös määrättiin olemaan voimassa toistaiseksi, kunnes mahdollisesti toisin päätettäisiin.

Kaupunginhallitus päätti oikeuttaa kaasulaitoksen vahvistamaan Eteläsataman valaistusta kalahallin pohjoispään itäpuolella vaihtamalla kolme 300 normaalikynttilän lamppua 720 normaalikynttilän vahvuisiin sekä uudestisijoittamalla ja vaihtamalla 720 normaalikynttilän vahvuiseen lähellä olevan vajan ääreisistä lampuista yhden, niin että sen valaisema ala ulottuisi vajan ulkopuolelle, osoittaen tästä aiheutuvat kulut, 3,600 markkaa, kaasulaitoksen uudistyö- ja -hankintamäärärahasta Katulamput [10]) sekä asentamalla kaasulampun n. s. kolera-altaan eteläisen pistolaiturin itäpuolelle merkiten kustannukset, 2,900 markkaa, samalle tilille [11]).

---

[1]) Khs 31 p. toukok. 1,018 §. — [2]) S:n 15 p. marrask. 1,913 §. — [3]) Vrt. v:n 1933 kert. s. 127. — [4]) Khs 4 p. tammik. 12 §. — [5]) S:n 15 p. helmik. 318 §. — [6]) S:n 21 p. kesäk. 1,167 §. — [7]) S:n 1 p. maalisk. 438 §. — [8]) S:n 13 p. jouluk. 2,110 §. — [9]) S:n 3 p. toukok. 831 §. — [10]) S:n 20 p. jouluk. 2,158 §. — [11]) S:n 28 p. jouluk. 2,178 §.

Teknillisten laitosten hallitukselle päätettiin [1]) ilmoittaa, ettei kaupunginhallituksella puolestaan ollut mitään sitä vastaan, että sähkölaitos käyttäisi Herttoniemen siirtolapuutarhan johtoverkkoa ja sisäasennuksia varten 38,000 markkaa laitoksen johtotöiden määrärahasta. Edelleen hallitus päätti tievalaistusta varten myöntää 15,000 markkaa laitoksen määrärahasta Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginhallituksen määräyksen mukaan.

Viimeksi mainitusta määrärahasta myönnettiin vielä Koskelantien valaistuksen järjestämistä varten puupylväitä käyttäen 22,000 markkaa [2]), Kyläsaaren ja teurastamon rautatieraiteiden valaistuksen järjestämiseen siten, että asennettaisiin johto Kulosaarenkadulta satamaradalle pitkin rataa ja 3 lamppua Kulosaarenkadun pistoraiteen valaisemiseksi, johto radan varrelle rannan puolelle ja 9 lamppua järjestelyraiteiston valaisemiseksi, johto ja 2 lamppua puhtaanapitolaitoksen kuormauspaikan pohjoispuolelle erkanemiskohdan valaisemiseksi, johto ja 2 lamppua teurastamon läntisen raiteen erkanemisvaihteiden ja tienylikäytävän valaisemiseksi 25,000 markkaa [3]), katuvalaistuksen parantamiseksi Kotkankadulla asentamalla toiselle käytävälle 7 lamppua puupylväisiin 8,500 markkaa [4]), valaistuksen parantamista varten Asunto-osakeyhtiö Ahtolan kiinteistön kohdalla asentamalla sen ja Hakaniemen kauppahallin välille sähkölamppu 2,150 markkaa [5]), sähköpylvään asentamista varten VI poliisiaseman kohdalle 3,700 markkaa [6]) sekä Kaivopuiston kallioiden alapuolella sijaitsevalla hiekkakentällä olevien valaistuspylväiden siirtämiseen rannan puolelle ja kahden uuden pylvään järjestämiseen sinne 3,000 markkaa [7]).

Lisäksi kaupunginhallitus päätti [8]) Aktiebolaget Börs nimisen yhtiön sitä anottua oikeuttaa sähkölaitoksen yhtiön kustannuksella asettamaan ylimääräisen lampun pörssitalon ulkopuolelle Fabianinkadulle ehdoin, että yhtiö suoritti virrankulutuksesta aiheutuvat kulut.

Satamarata. Suomen satamaliiton hallitukselle päätettiin [9]) ilmoittaa, ettei kaupunginhallitus voinut puoltaa sen laatimaa ehdotusta kaupunkien ja valtionrautateiden välisten, satamaratojen rakentamista, kunnossa- ja puhtaanapitoa sekä liikennöimistä koskevien sopimusten yhtenäistämisestä. Rakennustoimistoa kehoitettiin laatimaan Helsingin kaupungin ja valtionrautateiden välinen kyseisten suhteiden järjestämistä koskeva sopimusehdotus, joka sittemmin oli lähetettävä satamaliiton hallituksen tiedoksi.

Salmisaaren louhinta- ja ruoppaustyöt. Salmisaaren louhimistöiden jatkamiseen sekä Salmisaaren pohjoisrannan ja Pässinkarin välillä suoritettavia ruoppaustöitä varten rakennustoimisto oikeutettiin [10]) käyttämään kaupunginhallituksen sen tarpeisiin määrärahasta Yleiset varatyöt kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan myöntämää erää [11]).

Sörnäisten radan yli kulkeva katusilta. Kaupunginvaltuuston esitettyä rautatiehallitukselle Sörnäisten radan yli Hämeentien suuntaan kulkevan katusillan leventämistä [12]), rautatiehallitus huomautti [13]), ettei sen mielestä vielä ollut ryhdyttävä levennykseen, mutta ilmoitti kuitenkin aikanaan ottavansa menoarvioehdotukseensa tarpeellisen määrärahan puheena olevaa työtä varten.

---

[1]) Khs 11 p. toukok. 873 §. — [2]) S:n 18 p. lokak. 1,686 §. — [3]) S:n 29 p. marrask. 2,014 §. — [4]) S:n 16 p. elok. 1,350 §. — [5]) S:n 1 p. marrask. 1,789 §. — [6]) S:n 16 p. elok. 1,351 §. — [7]) S:n 7 p. kesäk. 1,085 §. — [8]) S:n 8 p. helmik. 258 §. — [9]) S:n 9 p. maalisk. 508 §. — [10]) S:n 18 p. lokak. 1,700 §. — [11]) Vrt. tämän kert. s. 28. — [12]) Vrt. tämän kert. s. 26. — [13]) Khs 24 p. toukok. 970 §.

Herttoniemen rautatie. Kaupunginhallituksen pyydettyä [1]) rautatiehallitusta suorituttamaan erinäisiä Herttoniemen rautatien rakentamisen edellyttämiä töitä, rautatiehallitus ilmoitti niistä hyväksyneensä Oulunkylän asema-alueelle tulevan rummun sijoituksen sekä suostuvansa rakennusaineiden säilytysvajain pitämiseen maksutta asema-alueella ehdoin, että asianomaisen ratajakson päällikön määräyksiä noudatettiin. Mitä tulee Herttoniemen radan liittämiseen Oulunkylän aseman raiteistoon ja rautatien pistoraiteen alaisen rummun rakentamiseen, rautatiehallitus ilmoitti, että nämä työt voitiin suorittaa valtionrautateiden toimesta ehdoin, että kaupunki maksoi niistä aiheutuvat kustannukset, sekä tiedusteli, haluttiinko työt viipymättä suoritettaviksi, ja maksujärjestystä. Annettavassa vastauksessaan kaupunginhallitus päätti [2]): pyytää rautatiehallitusta rakentamaan edellä mainitun pistoraiteen rummun kaupunginhallituksen esittämällä tavalla [3]) sekä ennen kevättä, jotta Herttoniemen radan rummun tienoille ei kerääntyisi vettä tämän rummun valmistuttua kevääseen mennessä; pyytää rautatiehallitusta hankkimaan ja panemaan paikoilleen Herttoniemen radan liittämistä Oulunkylän raiteistoon koskevan sopimuksen [4]) 1 ja 2 kohdissa määrätyt laitteet suorittaen työt talvitöistä aiheutuvien lisäkustannusten välttämiseksi vasta keväällä; sekä suostua siihen, että edellä mainituista kaupungin kustannuksella suoritettavista töistä aiheutuvien kustannusten maksaminen tapahtuisi asianomaisen ratajakson päällikön esittämien laskujen ja palkkaluetteloiden perusteella rakennustoimiston satamarakennusosaston toimesta edellyttäen, että palkat voitiin maksaa Herttoniemen radan työntekijäin palkanmaksujen yhteydessä. Herttoniemen radan erkanemisvaihteen tuli olla paikoillaan heinäkuun 1 p:ään mennessä.

Kaupunginhallitus päätti [5]), että Herttoniemen radan rakennustöitä jatkettaisiin siten, että rata valmistuisi aikaisintaan v. 1936 sekä että sen vedenotto oli tapahtuva Herttoniemen museon lounaispuolella olevasta kaivosta.

Herttoniemen ratapihan järjestelyehdotus [1]) hyväksyttiin [6]) pääpiirteissään kaupunginhallituksen ehdottamalla tavalla.

Herttoniemen radan kohdalla suoritettava johtotyö. Herttoniemen radan kohdalla suoritettavan Imatran voima osakeyhtiön johdon muutostyön kaupunginhallitus päätti [7]) tilata mainitulta yhtiöltä, jolloin työkustannukset suoritettaisiin siirtomäärärahasta Herttoniemi, rakennustöiden jatkaminen varatöinä.

Kaupungin raiteiden kunnossapito. Kyläsaaren raiteella sen puutteellisen hoidon takia talvella 1933 valtionrautateiden päivystysjunalle sattuneen vaurion johdosta kaupunginhallitus päätti [8]), että rakennustoimiston satamarakennusosaston tuli huolehtia Vanhankaupungin selän rannalla olevien kaupungin raiteiden kunnossapidosta huomioonottaen lisääntynyt liikenne ja suoritettu raiteiston laajennus, johon raiteistoon luettiin myös teurastamoalueen ulkopuolella olevat teurastamon raiteet, sekä, että puhtaanapitolaitoksen oli huolehdittava kaduilla ja niihin verrattavilla paikoilla Vanhankaupungin selän rannalla ja teurastamoalueen ulkopuolella sekä Sörnäisten niemellä olevien kaupungin raiteiden sekä avoradalla olevien vaihteiden ja ylikäytävien puhtaanapidosta ja lumen luonnista samaten kuin Länsisatamassa.

---

[1]) Vrt. v:n 1933 kert. s. 129 §. — [2]) Khs 8 p. helmik. 256 §. — [3]) Ks. khn kirje n:o 312 v:lta 1933. — [4]) Vrt. v:n 1932 kert. s. 177. — [5]) Khs 22 p. marrask. 1,954 §. — [6]) S:n 15 p. maalisk. 540 § ja 12 p. huhtik. 692 §. — [7]) S:n 19 p. huhtik. 728 §. — [8]) S:n 4 p. tammik. 14 §.

Tämä päätettiin saattaa rautatiehallituksen tietoon samalla esittäen, että raiteiden auraaminen jäisi valtionrautateiden huollettavaksi.

Vantaanjoen rautatiesillan rakennussuunnitelman valmistelua varten asetetun komitean lähetettyä kaupunginhallitukselle neljä eri vaihtoehtoa käsittävän mietinnön, hallitus päätti [1]) lähettää sen rautatiehallitukselle esityksin, että se hyväksyisi kyseisen sillan rakentamisen joko vaihtoehto I:n tai III:n mukaisesti, mahdollisesti jossain määrin kehitettynä sen oman harkinnan mukaan. Edellisen vaihtoehdon mukaan jänneväli olisi 70 m ja maatuet perustetut betonipatsaille rakennuskustannusten noustessa 4,710,000 markkaan ja jälkimmäisen mukaan jännevälit olisivat $2 \times 18 + 54 + 2 \times 18$ m sekä maatuet ja pilarit perustetut betonipaalutukselle kustannusten noustessa 4,700,000 markkaan, kummatkin 150 m:n pituiselle rataosalle laskettuina.

Lauttasaaren silta. Rakennustoimiston laadittua Lauttasaaren siltaa [2]) koskevan uuden rakentamisehdotuksen, jonka mukaan sillan avattava aukko oli siirretty 16.5 m ulommaksi Salmisaaren rannasta kuin mitä Uudenmaan läänin maaherran päätös syyskuun 5 p:ltä 1932 edellytti, kaupunginhallitus päätti [3]) tiedustella tie- ja vesirakennushallitukselta, oliko sillä mitään muistutettavaa ehdotusta vastaan, sekä samalla pyytää sitä lausumaan mielipiteensä sillanrakennussuunnitelmasta yleensä ja etenkin ajoradan leveydestä.

Kaupunginhallitus päätti [4]), että Lauttasaaren sillan alusrakenteet, kuten maatuet, pilarit ja nousupenkereet, oli suoritettava välittömästi rakennustoimiston satamarakennusosaston toimesta ja sillan rautarakenteiden teettämisestä hankittava urakkatarjouksia.

Liikennelaskenta. Selostus Uunisaaren salmessa toimitetusta liikennelaskennasta päätettiin [5]) lähettää satamalautakunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten m. m. satamajärjestyksen 7 §:n muuttamiseksi.

Laiturit. Erään kaupungin satamalaiturin kunnostamista koskevan anomuksen jälkeen kaupunginhallitus päätti [6]) lausua mielipiteenään, että satamissa suoritettavia parannustöitä olisi jatkettava.

Kaupunginhallitus päätti [7]) hyväksyä 104,857 markan suuruisen suorituksen Maja nimisen tanskalaisen aluksen Sörnäisten sataman keskimmäiselle pistolaiturille aiheuttaman vaurion täydeksi korvaukseksi sekä oikeuttaa rakennustoimiston satamarakennusosaston heti ryhtymään korjaustöihin mainittua korvauserää käyttäen. Samalla päätettiin evätä osaston esitys lisäprosentin veloittamisen lakkauttamisesta satamalaitoksille aiheutettujen vaurioiden korjaamiseen, koska tämä veloitus oli pidettävä täysin aiheellisena.

Mustasaaren laivalaiturin korjaamiseen myönnettiin [8]) 12,000 markkaa Yleiset työt nimiseen pääluokkaan merkityistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Eväten toistaiseksi uuden jätteiden laivauslaiturin rakentamista Rajasaareen koskevan eräiden yhtymien anomuksen kaupunginhallitus päätti [9]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan myöntää 22,000 markkaa uuden jätteiden laivaussillan järjestämiseksi Sörnäisten painolastilaiturin nykyisten kuormaussiltain länsipuolelle ja sille johtavan tien kunnostamiseksi.

Kaupunginhallitus päätti [10]) antaa merivartiolaitoksen ehdotuksesta rakennustoimiston tehtäväksi rakentaa 20 m:n pituisen uuden laiturin Kello-

---

[1]) Khs 1 p. marrask. 1,791 §. — [2]) Vrt. tämän kert. s. 29. — [3]) Khs 12 p. huhtik. 695 §. — [4]) S:n 5 p. huhtik. 664 §. — [5]) S:n 16 p. elok. 1,346 §. — [6]) S:n 13 p. syysk. 1,505 §. — [7]) S:n 20 p. jouluk. 2,152 §. — [8]) S:n 22 p. maalisk. 577 §. — [9]) S:n 22 p. helmik. 406 §. — [10]) S:n 3 p. toukok. 833 §.

saaren läntiseen niemeen rasittaen kyseisen saaren rakennustöihin varattua siirtomäärärahaa, jota vastoin säilytysvajan rakentamista saareen koskeva esityksen osa ei antanut aihetta toimenpiteisiin.

Kaupunginhallitus päätti [1]), että Herttoniemen siirtolapuutarhan järjestämistä varten myönnetyn määrärahan säästöstä saisi käyttää 25,000 markkaa moottorivenesillan rakentamiseen puutarhaa varten.

Kaupunginhallitus ilmoitti [2]) suostuvansa venelaiturin rakentamiseen Arabian tehdasalueen rannalle edellytyksin, että satamalautakunnan asettamat vaatimukset tulivat huomioonotetuiksi.

Hinaajalaiva H2:n hylyn [3]) säilyttämiskustannuksiin kesäkuun 1 p:n 1933 ja joulukuun 31 p:n 1934 välisenä aikana kaupunginhallitus myönsi [4]) 7,600 markkaa yleisten töiden pääluokassa sen käytettäviksi varatuista varoista.

Sotasataman ruoppaaminen. Kaupunginhallitus suostui [5]) toimittamaan ruoppauksen Katajanokan sotasataman rannassa ehdoin, että valtion laivatelakka suoritti työn aiheuttamat suoranaiset kulut.

Hengenpelastusvälineiden asettamiseksi Suomen lastenhoitoyhdistyksen Meilahdessa ylläpitämän lastenkodin alueelle kaupunginhallitus myönsi [6]) sekalaisten menojen pääluokkaan merkityistä käyttövaroistaan 300 markan erän rakennustoimiston satamarakennusosaston käytettäväksi ehdoin, että yhdistys sitoutui huolehtimaan välineistä.

Katajanokan varastosuojan n:o 11 tulevien vuotien säilytykseen käytettävän osan lattian asfaltoimiseen myönnettiin [7]) 20,000 markkaa pääluokkaan Yleiset työt sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Hietalahden telakka. Yleisten töiden lautakunta päätettiin [8]) oikeuttaa helmi—maaliskuun aikana varatyönä louhimaan Hietalahden telakan rakenteilla olevan laiturin jatkeeksi telakka-alueen pohjoisrajasta pohjoiseenpäin vastedes rakennettavan laiturin paikalta ja edustalta 7 m:n syvyyteen käyttäen satamavaratöiden määrärahaa. Päätös oli alistettava kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Katajanokan lentosatama. Kaupunginhallitus päätti [9]) yleisten töiden pääluokan kohdalla olevista käyttövaroistaan myöntää 8,500 markkaa erinäisten töiden suorittamiseen Katajanokan lentosatamassa.

Lentosatamaan johtavan kadun käytävän päällystämistyö [10]) siirrettiin [11]) maistraatin suostumuksella tuonnemmaksi.

Maalentokentät. Suomen salaojitusyhdistyksen 11,980 markan suuruinen lasku suunnitellun Tattarisuon lentokentän salaojitussuunnitelman laatimisesta hyväksyttiin [12]) maksettavaksi sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Siviililentokenttiä koskeva kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön päätös kesäkuun 14 p:ltä merkittiin tiedoksi [13]).

Kahlaamon rakentamista Vallilaan koskevaa kysymystä käsitellessään kaupunginhallitus päätti [14]) pyytää professori A. Ylpöltä asiantuntijalausuntoa lasten kahlaamojen terveellisyydestä sekä muilta osin siirtää asian talousarvioehdotuksen laatimisen yhteyteen.

Stadion-alueen korkeussuhteita esittävä kiinteistötoimiston asemakaava-

---

[1]) Khs 30 p. elok. 1,424 §. — [2]) S:n 12 p. lokak. 1,656 §. — [3]) Vrt. v:n 1931 kert. s. 182. — [4]) Khs 5 p. heinäk. 1,234 §. — [5]) S:n 17 p. toukok. 931 §. — [6]) S:n 13 p. syysk. 1,510 §. — [7]) S:n 13 p. syysk. 1,502 §. — [8]) S:n 8 p. helmik. 259 §. — [9]) S:n 26 p. heinäk. 1,297 §. — [10]) S:n 5 p. heinäk. 1,235 §. — [11]) S:n 26 p. heinäk. 1,293 §. — [12]) S:n 1 p. helmik. 229 §. — [13]) S:n 12 p. heinäk. 1,267 §. — [14]) S:n 1 p. marrask. 1,783 §.

osaston laatima kartta päätettiin [1]) hyväksyä alueen tasoitustöiden ohjelman perustaksi.

Puiden ja pensaiden istuttaminen. Kaupunginhallitus osoitti [2]) puiden istuttamiseen sen käytettäväksi varatuista varoista 10,000 markkaa eräiden kaupungin vanhain puistojen täydentämiseen uusilla puilla ja pensailla.

Väinämöisenkadun ja krematorion välisen alueen tasoittamiseksi ja siistimiseksi kaupunginhallitus myönsi [3]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan enintään 30,000 markkaa.

Lammassaaren työt. Kaupunginhallitus myönsi [4]) Lammassaaren vuokraajan Raittiusyhdistys Koiton käytettäväksi pääluokkaan Yleiset työt merkityistä käyttövaroistaan 7,500 markkaa erinäisten korjaus- ja parannustöiden suorittamiseksi kyseisessä saaressa määräten kansanpuistojen isännöitsijän valvomaan töiden suoritusta.

Nikkilän sairaalan puutarhaa varten tarvittavan peltoalueen salaojitusta varten kaupunginhallitus myönsi [5]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 10,000 markkaa.

Ärtin koulupuutarhassa suoritettaviin korjaustöihin kaupunginhallitus oikeutti [6]) kansakoulujen johtokunnat käyttämään muurarimestari A. Ärtin rahaston v:n 1933 korkovaroja, mikäli koulupuutarhoja varten talousarviossa varatut varat eivät tähän riittäneet.

Istutuksen ottaminen kaupungin hoitoon. Kaupunginhallitus päätti [7]) suostua teknillisen korkeakoulun sähköteknillisen laboratorion edustalla Albertinkadun varrella olevan istutuksen ottamiseen kaupungin hoitoon 1,500 markan vuosikorvauksesta siten, että kaupunginlakimiehen laadittava sopimus olisi voimassa kuuden kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin. Rakennustoimisto oikeutettiin tähän tarkoitukseen käyttämään puistojen ja istutusten korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa.

Liisanpuiston muistopatsas. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [8]) 300 markan lisämäärärahan Liisanpuiston muistopatsaaseen lisättyjen kirjoitusten ja vanhan kirjoituksen uusintamaalauksen kustannusten suorittamiseksi.

Viron vapaussodassa kaatuneiden hauta. Pohjan poikain yhdistyksen Helsingin paikallisosaston anomuksesta päätettiin [9]) antaa rakennustoimistolle tehtäväksi pystyttää Viron vapaussodassa kaatuneiden haudalle joulun ja uudenvuoden ajaksi juhlavalaistu joulukuusi.

Urheilu- ja leikkikentät y.m. Kaupunginhallitus hyväksyi [10]) ehdotuksen urheilukentän rakentamisesta Pasilaan kiinteistölautakunnan esittämällä tavalla päättäen, että kysymys määrärahan myöntämisestä tarkoitukseen otettaisiin harkittavaksi v:n 1935 talousarvioehdotuksen käsittelyn yhteydessä.

Ryttylän koulukodin urheilukentän kunnostamiseen myönnettiin [11]) 7,000 markkaa pääluokkaan Sekalaiset menot sisältyvistä kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Kampin pallokentän pukusuojan viereinen, Lotta Svärd järjestön hallussa ollut huone päätettiin [12]) luovuttaa kentän uudeksi puku- ja varastosuojaksi kehoittaen rakennustoimistoa suorittamaan siinä tarpeelliset kor-

---

[1]) Khs 28 p. maalisk. 610 §. — [2]) S:n 1 p. marrask. 1,787 §. — [3]) S:n 17 p. toukok. 932 §. — [4]) S:n 7 p. kesäk. 1,081 §. — [5]) S:n 28 p. maalisk. 619 §. — [6]) S:n 25 p. lokak. 1,761 §. — [7]) S:n 7 p. kesäk. 1,089 §. — [8]) Khn jsto 18 p. syysk. 4,167 §; ks. myös v:n 1933 kert. s. 201. — [9]) Khn jsto 11 p. jouluk. 4,459 §. — [10]) Khs 4 p. lokak. 1,622 §. — [11]) S:n 17 p. toukok. 944 §. — [12]) S:n 13 p. jouluk. 2,106 §.

jaukset uimahuoneiden, urheilupaviljonkien y. m. korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa käyttäen.

Pallokentän suuren kelkkamäen jättämistä kertomusvuoden talveksi kuntoonpanematta koskeva yleisten töiden lautakunnan esitys lähetettiin [1]) kiinteistölautakunnalle toimenpidettä varten.

Kaupunginhallitus suostui [2]) uusien hiihtoharjoitusmäkien rakentamiseen Alppikadun ja Helsinginkadun väliselle kalliolle sekä Käpylän aseman ja Mäkelänkadun välillä olevan niityn länsipuolella sijaitsevalle mäenrinteelle.

Temppeliaukion koillisnurkassa olevan kuopan täyttämiseen lähistöllä olevilla kivillä ja paikan tasoittamiseen niin, että syntyi etelästäpäin viettävä matala kelkkamäki, kaupunginhallitus päätti [3]) myöntää 6,500 markkaa yleisten töiden pääluokkaan kuuluvista käyttövaroistaan.

Kaupunginhallitus hyväksyi [4]) esityksen uusien luistinratain järjestämisestä lapsille kertomusvuoden talvikaudeksi Pasilan leikkikentälle, Siltavuorenrannalle ja Runeberginkadun leikkikentälle.

Töiden järjestäminen vapautuneille vangeille. Kaupunginhallitus päätti [5]) myöntää yleisten töiden lautakunnalle v:n 1935 talousarvioon sisältyvistä käyttövaroistaan työttömyyden varalta 35,000 markkaa Suomen vankeusyhdistykseltä tilattavan työn järjestämiseksi, joka käsittäisi 5,000 m³:n multakerroksen keräämisen kaupunginpuutarhan tarpeisiinKumpulan siirtolapuutarhan ohi kulkevan valtatien ja Vanhankaupungin lahden väliseltä maa-alueelta rakennustoimiston ohjeiden mukaisesti ja ehdoin, että työhön otettiin Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivia vapautuneita vankeja.

Raviradat. Kaupunginhallitus myönsi [6]) 26,200 markkaa yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kulkutautisairaalan ja tuberkuloosisairaalan välisen laakson n. 2 ha:n suuruisen alueen osittaiseen kunnostamiseen ratsastuskentäksi.

Käpylän raviradan sisäalueen tasoittamiseen jalkapallokentäksi sekä maalien pystyttämiseen myönnettiin [7]) rakennustoimiston käytettäväksi 2,500 markkaa edellä mainituista hallituksen käyttövaroista.

Kansanpuistojen moottoriveneliikenne. Moottoriveneliikenteen harjoittajain M. Bergin y. m., jotka olivat oikeutetut harjoittamaan moottoriveneliikennettä kaupungin satama-alueella, anottua, että Uudenmaan läänin maaherra määräisi kyseisen liikenteen harjoittajille pysytettäväksi oikeuden yleisön kuljettamiseen kaikkiin niihin kaupungin saariin ja kansanpuistoihin, joihin ei ylläpidetty liikennettä kaupungin omistamilla tai muilla höyryaluksilla, eikä kuten kaupunki oli järjestänyt antamalla yksinoikeuden määrättyjen saarien liikenteeseen yksityisille henkilöille, kaupunginhallitus päätti [8]) maaherran siltä pyytämässä lausunnossa kiinteistölautakunnan perustelujen mukaisesti, koska sen mielestä maaherra ei voinut antaa mitään tällaisia oikeuksia, ilmoittaa, ettei kaupunki katsonut itsellään olevan syytä ryhtyä valituskirjelmän johdosta mihinkään toimenpiteisiin.

Eräiden maistraatin luvalla satama-alueella moottoriveneliikennettä harjoittavien henkilöiden anottua kiinteistölautakunnalta saada edelleenkin välittää liikennettä Korkeasaareen, lautakunta päätti evätä anomuksen sekä ettei kukaan sen luvatta saanut harjoittaa säännöllistä liikennettä mainittuun saareen. Samalla lautakunta päätti lähettää maistraatille ja satama-

---

[1]) Khs 18 p. tammik. 140 §. — [2]) S:n 18 p. tammik. 141 §. — [3]) S:n 13 p. jouluk. 2,116 §. — [4]) S:n 18 p. tammik. 142 §. — [5]) S:n 20 p. jouluk. 2,156 §. — [6]) S:n 15 p. maalisk. 529 §. — [7]) S:n 17 p. toukok. 927 §. — [8]) S:n 22 p. maalisk. 565 §.

kapteenille kirjelmän, jossa huomautettaisiin, että näiden antaessa moottoriveneenkuljettajille liikennelupia, olisi päätöksissään mainittava, että kuljettajien oli kaupungin kansanpuistojen liikenteen suhteen noudatettava lautakunnan valtuuksiensa puitteissa antamia määräyksiä. Tällöin kaupunginhallitus ilmoitti[1]), että lautakunnan päätös saataisiin panna täytäntöön muilta osin, paitsi, että hallitus lähettäisi asiaa koskevan kirjelmän maistraatille ja satamalautakunnalle.

Reimarsin alueella olevan palokaivon kuntoon panettamiseen kaupunginhallitus myönsi[2]) 10,000 markkaa yleisten töiden pääluokkaan arvaamattomia tarpeita ja töitä varten merkityistä käyttövaroistaan.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kaupungin vuoden 1933 tilinpäätös. Kaupunginhallitus päätti[3]) kehoittaa teknillisten laitosten hallitusta ja yleisten töiden lautakuntaa v:n 1935 tilinpäätöksessä palauttamaan ne siirtomäärärahain jäännökset, jotka olivat säästyneet jo valmistuneista töistä. Jos osa töistä vielä oli kesken, oli kertomusvuoteen siirrettävä vain se osa määrärahaa, mikä tarvittiin töiden lopettamiseen, määrärahan muun osan palautuessa.

Kaupunginhallitus päätti[4]) hyväksyä rahatoimiston tekemän v:n 1933 tilinpäätöksen.

Lyhytaikaisen luoton tarpeen tyydyttäminen. Rahatoimenjohtaja ilmoitti, että eräiltä liikkeiltä oli otettu lyhytaikaista luottoa kesänaikaisen kassatarpeen tyydyttämiseksi 35,000,000 markkaa 4—4 $^1/_2$ %:n koroin ja enintään 6 kuukauden maksuajoin. Kaupunginhallitus hyväksyi[5]) toimenpiteen sekä oikeutti rahatoimiston kesällä tarpeen mukaan ottamaan lisää enintään 6 kuukauden luottoa suunnilleen samoin koroin.

Pohjoismaiden yhdyspankki osakeyhtiön jätettyä kaupungille luottotarjouksen kaupunginhallitus päätti[6]) kaupungin v:n 1924 ja 1930 dollarilainoihin kuuluvien obligatioiden ostamiseksi kertomusvuoden aikana pankilta ottaa 25,000,000 markkaa luottoa pankin esittämin ehdoin, kuitenkin edellytyksin, että kaupunki myöskin oikeutettiin ilman pankin välitystä ostamaan pienempiä määriä mainittuihin lainoihin kuuluvia obligatioita sekä neuvoteltuaan pankin kanssa suurempiakin määriä.

Kaupungin obligatiolainain konverttaaminen. Katsoen välttämättömäksi, että kaupungin kaikki v:n 1918 jälkeen otetut kultavaluutta- sekä korkeakorkoiset lainat muunnettiin alempikorkoisiksi Suomen markkaisiksi lainoiksi, kaupunginhallitus oli esittänyt kaupunginvaltuustolle konverttausohjelman, minkä valtuusto oli hyväksynyt. Tämän mukaisesti kaupunginhallitus valtuutettiin ottamaan enintään 135,000,000 markan määräinen uusi obligatiolaina v:n 1930 kotimaisen 8 $^1/_2$ %:n lainan ja v:n 1932 osittain Suomen markkaisen, osittain Ruotsin kruunuisen 8 %:n lainan konverttaamiseen[7]), enintään 70,000,000 markkaa v:n 1922 7 %:n ja v:n 1932 ja 1933 8 %:n lainain konverttaamiseen[8]) sekä 100,000,000 markan laina v:n 1924

[1]) Khs 25 p. lokak. 1,744 §. — [2]) S:n 13 p. syysk. 1,498 §. — [3]) S:n 12 p. tammik. 43 §. — [4]) S:n 27 p. helmik. 415 § ja 9 p. maalisk. 486 §. — [5]) S:n 31 p. toukok. 1,000 §. — [6]) S:n 30 p. elok. 1,415 §. — [7]) Ks. v:n 1933 kert. s. 32. — [8]) Ks. tämän kert. s. 36.

ja 1930 6 1/2 %:n lainain obligatioiden lunastamiseen [1]) ynnä lisäksi 130,000,000 markan laina käytettäväksi yksinomaan v:n 1924 dollarilainan konverttaamiseen ja uusien lainain pääoma-alennuksiin [1]).

Suorittaakseen tämän tehtävän kaupunginhallitus ryhtyi eri rahalaitosten kanssa neuvotteluihin, joiden tuloksena oli, että kaupunki Suomen pankin ja Aktiebolaget Wilh. Bensow osakeyhtiön muodostaman konsortion välityksellä otti v:n 1930 8 1/2 %:n lainan ja v:n 1932 8 %:n lainan konverttaamiseen 135,000,000 markan [2]) suuruisen uuden obligatiolainan 30 vuoden takaisinmaksuajoin ollen kaupungilla kuitenkin oikeus konvertata se 5 vuoden kuluttua; korkomäärä määrättiin 5 1/2 %:ksi ja emissiokurssi 97 1/2 %:ksi. Pohjoismaiden yhdyspankki osakeyhtiön, Kansallisosake-pankin ja Aktiebolaget Wilh. Bensow osakeyhtiön välityksellä kausunki sai 46,000,000 markan [3]) obligatiolainan 15 vuoden kuluessa takaipin maksettavaksi ja 5 1/2%:n koroin emissiokurssin ollessa 97 1/2 %. Näillä varoilla selvitettäisiin v:n 1922 lainan ja v:n 1932 jälkimmäisen lainan loppuerät, 24,400,000 markkaa ja 20,000,000 markkaa. Stockholms enskilda bank nimisen pankkilaitoksen y. m. välityksellä otettiin[4]) v:n 1924 6 1/2 %:n dollarilainan konverttaamiseen 5,000,000 Ruotsin kruunun määräinen obligatiolaina, 65,000,000 Suomen markan suuruinen obligatiolaina sekä 2,500,000 Ruotsin kruunun suuruinen velkakirjaluotto. 5,000,000 kruunun[5]) lainaa koskevassa hyväksytyssä sopimuksessa määrättiin korko 4 1/2 %:ksi ja emissiokurssi 98 1/2%:ksi; laina tulisi kuoletettavaksi 10 tai mahdollisesti 8 vuodessa ja se saataisiin emittoida aikaisintaan marraskuun 1 p:nä 1935. Marraskuun 15 p:nä allekirjoitettiin 65,000,000 markan [6]) lainan ottamista koskeva sopimus [5]) Stockholms enskilda bankin kanssa, jonka mukaisesti lainan korko olisi 5 1/2 % ja emittoitaisiin se marraskuun 26 p:nä emissiokurssiin 99 1/2 %. Laina oli loppuunkuoletettava tammikuun 2 p:ään 1960 mennessä, mutta kaupungilla oli oikeus tammikuun 2 p:stä 1940 lukien joko lisätä kuoletusta tai kokonaan irtisanoa laina. Samana päivänä allekirjoitettiin pankin kanssa myöskin 2,500,000 kruunun[7]) suuruista velkakirjaluottoa koskeva sopimus [5]), jonka mukaisesti luotto oli maksettava takaisin 500,000 Ruotsin kruunun suuruisin tasaisin vuotuisin kuoletuksin tammikuun 2 p:n 1936 ja 1940 välisenä aikana. Korko olisi vastaavasti 3 %, 4 %, 4 % ja 4 1/4 % kullekin 500,000 kruunun erälle, mutta tarvitsi kaupungin siinä tapauksessa, että suoritus tapahtui ennen tammikuun 2 p:ää 1935 maksaa korkoa ainoastaan 2 %. Komissiona kaupunki maksaisi 1 %, jonka ohessa tehoisa korko olisi 4.5 %.

V:n 1930 8 1/2%:n laina [8]) ja v:n 1932 ensimmäinen 8 %:n laina [9]) päätettiin irtisanoa lunastettaviksi vastaavasti kesäkuun 1 p:nä ja heinäkuun 1 p:nä 1934, v:n 1922 7 %:n laina [10]) ja v:n 1932 toinen 8 %:n laina [10]) irtisanottiin maksettaviksi huhtikuun 1 p:nä 1935 ja v:n 1924 laina[11]) samoin huhtikuun 1 p:nä 1935. Viimeksi mainitusta päätöksestä päätettiin ilmoittaa lainasopimuksessa määrätyllä tavalla lainan finanssiasiamiehelle, The National City Bank of NewYork nimiselle pankille. Samalla päätettiin ilmoittaa kaupungin olevan valmis lunastamaan obligatioita jo ennen irtisanomispäivää sekä jättää päätöksen toimeenpano rahatoimenjohtajan tehtäväksi.

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 37. — [2]) Khs 25 p. tammik. 171 § ja 27 p. helmik. 414 §. — [3]) S:n 27 p. syysk. 1,555 § ja 12 p. lokak. 1,649 §. — [4]) S:n 23 p. lokak. 1,706 § ja 25 p. lokak. 1,739 §. — [5]) S:n 8 p. lokak. 1,640 §, 8 p. marrask. 1,817 § ja 13 p. marrask. 1,844 §. — [6]) S:n 22 p. marrask. 1,927 §. — [7]) S:n 22 p. marrask. 1,928 §. — [8]) S:n 12 p. tammik. 66 § ja 22 p. helmik. 388 §. — [9]) S:n 27 p. helmik. 414 §. — [10]) S:n 18 p. lokak. 1,676 §. — [11]) S:n 7 p. jouluk. 2,036 §.

Kun irtisanottujen v:n 1922 ja 1932 obligatiolainain konverttaukseen halukkaiden oli tehtävä merkintänsä, tuli laina huomattavissa määrin ylimerkityksi[1]).

Rahatoimisto päätettiin valtuuttaa ostamaan v:n 1924 6 $^1/_2$ %:n dollarilainan obligatioita 10,000,000 markan määrään saakka enintään kurssiin 98 % [2]) sekä myöhemmin rajaton määrä korkeintaan parikurssiin [3]).

Kaupungin dollarilainain konverttauskysymyksestä kaupunginhallitukselle antamassaan selonteossa [4]) rahatoimenjohtaja selvitti m.m. sitä seikkaa, että kaupungin kannalta olisi kultaklausulin välttämiseksi suotavaa konvertata v:n 1930 6 $^1/_2$ %:n dollariobligatiolaina, jonka lainasopimuksen mukaan kuitenkin sai irtisanoa konverttausta varten aikaisintaan v. 1940, joten mahdollinen konverttaus nyt olisi aikaansaatava obligatioiden haltijain ja kaupungin välisellä vapaaehtoisella sopimuksella [5]).

Kaupunginhallitus päätti [6]) muuttaa päätöstään [7]) v:n 1930 dollarilainan obligatioiden ostamisesta siten, että niitä saataisiin ostaa määrättyä korkeampaankin kurssiin edellytyksin, ettei hinta Suomen markoissa noussut yli pariarvon.

Rahatoimisto päätettiin [8]) oikeuttaa ostamaan v:n 1930 dollarilainan obligatioita ennen päätettyjen määrien lisäksi 6,000,000 markalla käyttäen tarkoitukseen Pohjoismaiden yhdyspankin kanssa aikaisemmin sovittua erikoisluottoa entisen lisäksi enintään tämän verran.

Päätettiin[9]) hyväksyä saadut tarjoukset 200,000 dollarin nimellisarvoisen määrän v:n 1930 dollariobligatioita ostamisesta kurssiin 92 $^1/_2$ %. Edelleen päätettiin oikeuttaa rahatoimisto jatkamaan sanottujen obligatioiden ostamista korkeintaan kurssiin 95 % sekä ostojen rahoittamiseksi käyttämään kassavaroja.

Ruotsissa oli kuuleman mukaan suuri osa obligatioita. Asian valaisemiseksi kaupunginhallitus oikeutti[10]) rahatoimenjohtajan pyytämään Stockholms enskilda bank nimiseltä yhtiöltä selvityksen siitä, millaisin ehdoin puheena olevan laatuinen konverttaus Ruotsissa olevien obligatioiden suhteen menestyksellisesti voitaisiin aikaansaada.

Mainittu rahalaitos ilmoitti sittemmin olevansa periaatteellisesti halukas myötävaikuttamaan Ruotsiin sijoitettujen kaupungin dollariobligatioiden konverttaamiseen kruununmääräisiksi. Vastaus merkittiin[10]) tiedoksi.

Koron ja kuoletuksen maksaminen kullassa. Kansainvälisen kultaklausulin tunnustamista vaativan komitean kirjelmään, jossa esitettiin, että kaupungin v:n 1930 dollarilainan korko ja kuoletus maksettaisiin kullassa, päätettiin[11]) vastata viittaamalla lainasopimuksen määräyksiin.

Vuoden 1902 4 %:n obligatiolainan obligatioiden lunastaminen. Otsakkeessa mainitun lainan eräiden osakkeiden haltijan ilmoitettua vaativansa kyseisten obligatioiden lunastamista kultakurssiin, ilmoittaen tahtovansa parempaa lunastushintaa kuin ilmoitettu 38 dollaria[12]), valtuutettiin[13]) rahatoimisto käymään obligatioiden haltijain kanssa neuvotteluja ja tilanteesta riippuen maksamaan nykyistä lunastushintaa korkeampia hintoja aina 43 dollariin saakka, koska oli suotavaa, että vielä lunastamattomat obligatiot vähitelleen saataisiin lunastetuiksi takaisin ilman riitaisuuksia.

---

[1]) Khs 8 p. marrask. 1,816 §. — [2]) S:n 22 p. maalisk. 564 §. — [3]) S:n 26 p. heinäk. 1,279 §. — [4]) S:n 22 p. helmik. 385 §. — [5]) S:n 22 p. marrask. 1,929 §. — [6]) S:n 12 p. tammik. 73 §. — [7]) Ks. v:n 1933 kert. s. 137. — [8]) Khs 15 p. helmik. 299 §. — [9]) S:n 9 p. maalisk. 496 §. — [10]) S:n 13 p. jouluk. 2,101 §. — [11]) S:n 15 p. helmik. 287 §. — [12]) Ks. v:n 1931 kert. s. 170. — [13]) Khs 12 p. heinäk. 1,254 §.

Lahjoitetut obligatiot. Englantilaiselle herra Hovendenille, joka oli lahjoittanut kaupungille kaksi v:n 1911 4 $^1/_2$ %:n obligatiolainaan kuuluvaa 20 punnan nimellisarvoista obligatiota, päätettiin[1]) pyynnöstä valtuuttaa rahatoimisto lähettämään 500 markan arvosta vanhoja käytettyjä suomalaisia postimerkkejä, myöntäen mainittu rahamäärä kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Kultakannasta luopumisen aiheuttamat lainatappiot. Rahatoimenjohtajan laadituttama selvitys siitä, paljonko Helsingin kaupungille on aiheutunut tappiota korkeampien korkojen ja kuoletusten muodossa sen johdosta, että Suomi syksyllä 1931 luopui kultakannasta, merkittiin tiedoksi[2]).

Työttömyyslainan emittoiminen. Kaupungin 12,000,000 markan työttömyyslaina[3]) emittoitiin [4]) marraskuun 12 p:nä parikurssiin sekä koska laina sijoitettiin ilman pankkien välitystä alentaen provisio 1 $^1/_2$ %:iin, joten laina maksoi kaupungille 98 $^1/_2$ % netto.

Parkstad-Vanda-puistokylä. Aktiebolaget parkstad-Vanda-puistokylä osakeyhtiön alueiden ostoa varten otettavan obligatiolainan [5]) lainaehdot ja kuoletussuunnitelma hyväksyttiin[6]) sekä oikeutettiin rahatoimisto antamaan myyjille väliaikaisia todistuksia obligatioista jo ennenkuin oli saatu valtioneuvoston vahvistus lainapäätökselle.

Obligatioiden arvonta. V. 1934 arvottiin seuraavat määrät kaupungin obligatiolainoihin kuuluvia obligatioita: heinäkuun 2 p:nä v:n 1913 5 %:n lainasta 347 obligatiota à 536 markkaa. Arvottavaksi määrätyn obligatiomäärän sijasta kaupunki lunasti: v:n 1909 4 $^1/_2$ %:n lainasta 98 obligatiota à 2,515 markkaa, v:n 1911 4 $^1/_2$ %:n lainasta 123 obligatiota à 2,515 markkaa ja 138 obligatiota à 503 markkaa, v:n 1916 velkakirjalainasta 20 velkakirjaa à 25,000 markkaa, v:n 1917 5 %:n lainasta 21 obligatiota à 10,000 markkaa, 17 obligatiota à 5,000 markkaa ja 18 obligatiota à 1,000 markkaa, v:n 1919 ensimmäisestä 5 $^1/_2$ %:n lainasta 18 obligatiota à 10,000 markkaa, 18 obligatiota à 5,000 markkaa ja 93 obligatiota à 1,000 markkaa, v:n 1919 toisesta 5 $^1/_2$ %:n lainasta 106 obligatiota à 1,000 markkaa ja 16 obligatiota à 500 markkaa, v:n 1924 6 $^1/_2$ %:n lainasta 86 obligatiota à 1,000 dollaria ja 14 obligatiota à 500 dollaria, v:n 1930 ensimmäisestä 6 $^1/_2$ %:n lainasta 113 obligatiota à 1,000 dollaria, v:n 1930 toisesta 8 $^1/_2$ %:n lainasta 210 obligatiota à 10,000 markkaa sekä v:n 1934 5 $^1/_2$ %:n lainasta 181 obligatiota à 5,000 markkaa.

Ent. Stockmannin talo. Rahatoimistolle päätettiin[7]) antaa tehtäväksi tammikuun 1 p:ään 1935 irtisanoa Aktiebolaget Stockmann osakeyhtiön kiinteistöjen ostossa kaupungin vastattavaksi siirtynyt, Pohjoismaiden yhdyspankin hoidossa oleva 2,000,000 markan suuruinen 7 %:n laina.

Stadion-säätiön ilmoitus säätiön kaupungille myöntämän lainan koron alentamisesta 5 $^1/_2$ %:ksi kesäkuun 1 p:stä lukien merkittiin [8]) tiedoksi.

Lyhytaikaisen luoton maksaminen. Päätettiin [9]), että kaupungin Sofiankadun talon ja tontin n:o 4 kauppahintaa koskeva velka[10]), joka oli maksettava viimeistään toukokuun 22 p:nä, suoritettaisiin Helsingin osakepankille erä-päivää odottamatta.

---

[1]) Khs 12 p. huhtik. 678 §. — [2]) S:n 5 p. huhtik. 652 §. — [3]) Ks. v:n 1933 kert. s. 33 ja tämän kert. s. 38. — [4]) Khs 13 p. marrask. 1,844 § ja 22 p. marrask. 1,926 §.— [5])Ks. tämän kert. s. 7 ja 79. — [6]) Khs 3 p. toukok. 829 § ja 11 p. toukok. 846 §. — [7]) S:n 12 p. heinäk. 1,245 §. — [8]) Khn jsto 19 p. kesäk. 3,973 §. — [9]) Khs 5 p. huhtik. 657 §. — [10]) Ks. v:n 1931 kert. s. 7.

Lapinlahdenkadun talon n:o 10 osto. Rahatoimisto päätettiin [1]) oikeuttaa uudistamaan Lapinlahdenkadun talon n:o 10 ostoa [2]) koskevat sekä muut koron alentamista varten irtisanotut velkakirjat enintään 6 %:n koroin.

Aktiebolaget Botby osakeyhtiölle päätettiin [3]) myöntää 50,000 markan koron suuruinen koroton konttokuranttilaina.

Aktiebolaget Sörnässtrand nimisen yhtiön anomus 5,555, 000 markan suuruisen lainan myöntämisestä kaupunginkassasta yhtiön Pohjoismaiden yhdyspankille maksettavan velan suorittamiseksi hyväksyttiin [4]). Asiasta oli tehtävä esitys kaupunginvaltuustolle yhtiön purkamisesityksen yhteydessä.

Punaisen ristin sairaalan rakennuskustannukset. Saatuaan Suomen punaisen ristin keskushallituksen lähettämän keskuskauppakamarin hyväksymän tilintarkastajan V. Lindroosin kertomuksen hänen punaisen ristin sairaalan rakennustileistä suorittamastaan tarkastuksesta, kaupunginhallitus päätti [5]) kehoittaa Suomen punaista ristiä palauttamaan kaupunginkassaan kaupungin myöntämän lainan ylijäämän, 324,901: 45 markkaa, sekä sen jälkeen kun korkkimatot oli asetettu paikoilleen antamaan lopputilityksen niitä varten varatuista varoista, jonka yhteydessä olisi myöskin selvitettävä varsinaiset rakennuskustannukset, joiden kuoletukseen kaupungin tuli osallistua.

Pakkohuutokaupalla myydyt kiinteistöt. Kaupunginlakimies valtuutettiin[6]) kaupungin puolesta antamaan ulosottolain 5 luvun 45 §:ssä edellytetty suostumus siihen, että pakkohuutokaupalla myydyn kiinteistön ostaja sai ottaa vastatakseen kiinnitetystä velasta, kuitenkin niin, että erääntyneet lyhennysmaksut ja korot oli maksettava käteisellä ja huomioonottaen että kaupungin saatava oli riittävästi turvattu.

Lahjoitusrahastoista myönnetyt lainat. Kaupungin lahjoitusrahastoista myönnettiin seuraavat lainat: Aktiebolaget Gräsviksgatan 5 nimiselle yhtiölle 26,000 markkaa [7]); Kiinteimistöosakeyhtiö Hertalle 550,000 markkaa [8]); Asunto-osakeyhtiö Sakarille 200,000 markkaa [9]); Helsingin kaupungin rakennusosakeyhtiölle n:o 3 1,020,000 markkaa[10]); sekä Helsingfors fastighetsaktiebolag nimiselle yhtiölle 150,000 markkaa [11]).

Kaupunginhallitus suostui Asunto-osakeyhtiö Sturen anomukseen, että yhtiölle v. 1927 lahjoitusrahastoista myönnettyä 800,000 markan suuruista lainaa heinäkuun 2 p:nä lyhennetään 100,000 markalla [12]) sekä Föreningen för Helsingfors gästhem och natthärbärge nimisen yhdistyksen anomukseen saada sopivissa tilaisuuksissa lyhentää kaupungin lahjoitusrahastoista saamaansa 1,000,000 markan lainaa 50,000 markan erissä [13]).

Kaupunginhallitus päätti [14]) suostua siihen, että Helsingin konservatorion kaupungin lahjoitusrahastoista saaman lainan kesäkuun 30 p:nä erääntyneet korot, 32,500 markkaa, saatiin suorittaa vasta seuraavan syyskuun aikana, kuitenkin ehdoin, että erääntyneelle erälle suoritettaisiin 8 %:n sakkokorko eräpäivästä maksupäivään asti.

Lainakorkojen alentaminen. Kaupunginhallitus päätti alentaa lahjoitusrahastoista myönnettyjen lainojen koron 6 $^1/_2$%:iin [15]) tammikuun 1 p:stä lukien ja sittemmin 6 %:iin [16]) heinäkuun 1 p:stä lukien, pidättäen kuitenkin kaupungille oikeuden korottaa korkoa kolme kuukautta ilmoituksen jälkeen.

---

[1]) Khs 1 p. helmik. 219 §. — [2]) Ks. v:n 1933 kert. s. 6. — [3]) Khs 28 p. kesäk. 1,202§. — [4]) S:n 5 p. heinäk. 1,226 §. — [5]) S:n 3 p . toukok. 807 §. — [6]) S:n 28 p. maalisk. 599 §. — [7]) S:n 15 p. helmik. 281 §. — [8]) S:n 12 p. huhtik. 677 §. — [9]) S:n 24 p. toukok. 957 §.— [10]) S:n 31 p. toukok. 1,003 §. — [11]) S:n 29 p. marrask. 1,998 §. — [12]) S:n 8 p. helmik. 244 §. — [13]) S:n 12 p. heinäk. 1,248 §. — [14]) S:n 26 p. heinäk. 1,277 §. — [15]) S:n 12 p. tammik. 48 §. — [16]) S:n 17 p. toukok. 920 §.

Kaupunginhallitus päätti tehdä sosialiministeriölle anomuksen Asunto-osakeyhtiö Sture[1]) ja Asunto-osakeyhtiö Aito bostadsaktiebolag[2]) nimisille yhtiöille sekä tuberkuloottisten asuinrakennusta[3]) varten valtion kaupungille pienasuntojen rakentamisen edistämiseksi myöntämien lainain koron alentamisesta.

Kiinnityksen siirtäminen myöhemmäksi. Kaupunginhallitus päätti[4]) erinäisin ehdoin suostua Kaupunkien paloapuyhdistyksen anomukseen saada antiponoida Käpylän korttelin n:o 874 tonttiin n:o 12 B ja tontin hallintooikeuteen kiinnitettävä uusi haltijavelkakirja.

Asunto-osuuskunta Käpylä. Asunto-osuuskunta Käpylän anottua, että kaupunginhallitus peruuttaisi lokakuun 12 p:nä 1933 tekemänsä päätöksen kaupungin osuuskunnalle myöntämien lainojen uloshausta ja lahjoitusrahastoista annetun lainan irtisanomisesta kaupunginhallitus päätti[5]) anomukseen suostua koska osuuskunta oli suostunut menettelemään kaupungin tahdon mukaisesti. Vielä osuuskunta oikeutettiin[6]) alentamaan v. 1930 otettua palovakuutusta siten, että viimeinen vakuutusmaksuerä sai jäädä suorittamatta ja vakuutusmäärä alennettiin suhteellisesti.

Asunto-osakeyhtiö Mechelinintalo oikeutettiin[7]) alentamaan yhtiön omistaman Mechelininkadun talon n:o 15 palovakuutusmäärä 8,200,000 markasta 6,396,000 markkaan.

Kaupunginkassan tarkastukset. Kaupunginkassan tarkastuksissa pidetyt pöytäkirjat, jotka oli jätetty kaupunginhallitukselle, eivät antaneet[8]) muistutuksen aihetta.

Kotitalouslautakunta oikeutettiin[9]) kertomusvuonna kuten siihenkin asti käyttämään sen järjestämien kurssien kurssimaksut ja muut tulot kurssien juokseviin menoihin, mutta sitä kehoitettiin seuraavan vuoden talousarvioehdotukseensa merkitsemään kyseiset tulot ja menot.

Veronlisäyksen laskemistapa. Huhtikuun 6 p:nä annetun veronlisäyksen maksamista koskevan lain mukaan oli veronsa maksamisen laiminlyöneen maksettava veronlisäystä siltä kuukaudelta, jonka kuluessa maksun määräaika oli päättynyt sekä kultakin seuraavalta kalenterikuukaudelta paitsi siltä, jonka aikana vero suoritetaan. Tämän uuden säädöksen johdosta rakennustoimisto oli alistanut kaupunginhallituksen päätettäväksi, miten oli meneteltävä siinä tapauksessa että määräpäivänä laiminlyödyn veron maksaminen tapahtuu myöhemmin vielä saman kuukauden kuluessa, jonka aikana maksun määräaika jo oli päättynyt. Samalla toimisto ilmoitti noudattaneensa siihen asti seuraavaa menetelmää: Kulloinkin maksettavaksi erääntyneen erän verovelvollinen oli saanut maksaa vielä kaksi päivää eräpäivän jälkeen ilman veronlisäystä. Jos maksu oli tapahtunut myöhemmin, kuitenkin ennenkuin verolippujen määrät oli lähetetty edelleen kaupunginvoudin perittäviksi, oli veronlisäys laskettu vain erääntyneelle erälle ja verovelvollinen oli tämän menetelmän kautta säilyttänyt oikeutensa maksaa seuraavat maksuerät määräpäivinä. Tämä menetelmä oli kylläkin ristiriidassa kaupunginvaltuuston aikanaan tekemän ja verolippuihin painetun päätöksen kanssa, jonka mukaan verolipun koko tai jäljellä oleva määrä laillisine veronlisäyksineen oli langennut maksettavaksi ja joutunut ulosottokelpoi-

[1]) Khs 22 p. marrask. 1,930 §. — [2]) S:n 22 p. marrask. 1,931 §. — [3]) S:n 29 p. marrask. 2,002 §. — [4]) Khn jsto 20 p. marrask. 4,362 §. — [5]) Khs 12 p. tammik. 64 §; vrt. myös v:n 1933 kert. s. 234. — [6]) Khs 17 p. toukok. 921 §. — [7]) S:n 28 p. kesäk. 1,190 §. — [8]) S:n 12 p. tammik. 35 §,9 p. maalisk. 493 §, 19 p. huhtik. 706 §, 9 p. elok. 1,306 §, 12 p. lokak. 1,643 § ja 7 p. jouluk. 2,038 §. — [9]) S:n 25 p. tammik. 167 §.

seksi ellei säädettyä erää määrättynä maksupäivänä ollut suoritettu, mutta soveltaminen oli vaikuttanut edullisesti kannantatulokseen, koska pula-aikana verovelvollisen oli helpompaa maksaa pienempi kuin suurempi rahamäärä yhtaikaa. Kysymystä esiteltäessä kaupunginhallitus päätti [1]), että kunnallis- y. m. verojen kannantaan nähden oli noudatettava siihenastista menetelmää huomioonottaen huhtikuun 6 p:nä 1934 annetun, veronlisäyksen laskemista koskevan lain määräykset siten tulkittuina, että veronlisäystä oli suoritettava myöskin siinä tapauksessa, että vero maksettiin myöhemmin sen kuukauden aikana, jonka kuluessa maksun määräaika oli päättynyt.

Kunnallisverot. Verotusvalmistelukunnan ilmoitettua, että veroäyrien lukumäärä v:lta 1933 toimitetussa kunnallisverotuksessa oli 23,477,067, kaupunginhallitus päätti [2]) määrätä kyseisen vuoden äyriltä maksettavan veromäärän alustavasti 8: 50 markaksi, josta määrästä ensimmäisessä kannannassa perittäisiin 2: 50 markkaa sekä toisessa, kolmannessa ja neljännessä kannannassa kussakin 2 markkaa. Sitten kun oli saatu verotusvalmistelukunnan ilmoitus mainitun vuoden verotuksen lopullisesta tuloksesta, hallitus päätti [3]) vahvistaa edellä mainitun, veroäyrin suuruutta koskevan päätöksensä.

Kaupunginhallitus päätti [4]), että kunnallisverojen toisen erän kannannasta alkaen rahatoimisto pidetään kannantojen aikana iltaisin avoinna ainoastaan yhden tunnin ajan, klo 18—19.

Kaupunginhallitus päätti [5]), että jos kaupungin työntekijä tai viranhaltija liittyy kaupungin huoltotoimistoon viimeistään maaliskuun alkupuolella kuluvana vuonna ja häneltä ulosottoteitse peritään aikaisempia kunnallisveroja, pienennetään ulosmitattava määrä kussakin tilissä sillä summalla, mikä vastaa huoltotoimistolle samasta tilistä menevää maksua, kuitenkin niin, että joka tapauksessa ulosmitataan vähintään $^1/_{10}$ palkasta. Tämä huojennus myönnetään vain milloin asianomaisella ei ole muita veroja tai velkoja, joiden ulosmittaus on pantu vireille, ja huomioonottaen, etteivät kysymykseen tulevat kunnallisverot ulosmitattavan määrän pienenemisen johdosta vanhene.

Kunnallisverotusta koskevat valitukset. Kaupunginhallitus sai Uudenmaan läänin maaherralta vastaanottaa lähetteen mahdollisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten taksoituslautakunnan jäsenen varatuomari Hj. Honkasen sekä lautakunnan entisen jäsenen kamreeri R. Estlanderin valituskirjelmäin johdosta, joista edellisessä väitettiin lainvastaiseksi taksoituslautakunnan kunnallisverotuksessa noudattama menettely, että n. s. perusvähennystä myönnettäessä pidetään perusteena sitä tuloa, josta n. s. lapsivähennys jo on luettu pois, samoin kuin myös lautakunnan noudattamat perusteet verohelpotuksia myönnettäessä verovelvollisen maksukyvyn vähenemisen johdosta, minkä vuoksi anottiin, että maaherra ei ainoastaan kumoaisi sanottuja päätöksiä vaan ennen asian lopullista ratkaisua kieltäisi niiden täytäntöönpanon, ja jälkimmäinen koski verotusvalmistelukunnan ja taksoituslautakunnan puheenjohtajan menettelyä laiminlyödä kutsua koolle asunto-osakeyhtiöiden taksoittamista koskevaa ehdotusta laatimaan asetettua valiokuntaa sekä jakaa taksoituslautakunnan kaikille jäsenille kirjallista kutsua lautakunnan kokoukseen joulukuun 16 p:nä ynnä esityslistoja sekä lisäksi päättää asioista, jotka ensin olisi pitänyt alistaa verotusvalmistelukunnan käsiteltäviksi, ja anottiin siinä, että maaherra kumoaisi mainitussa kokouksessa tehdyt pää-

[1]) Khs 16 p. elok. 1,334 §. — [2]) S:n 2 p. kesäk. 1,031 §. — [3]) S:n 16 p. elok. 1,337 §. — [4]) S:n 13 p. syysk. 1,490 §. — [5]) S:n 1 p. maalisk. 429 §.

tökset ja siihen saakka toimitetun taksoituksenkin mikäli se oli lainvastainen sekä velvoittaisi taksoituslautakunnan ja verotusvalmistelukunnan ottamaan uudelleen käsiteltäväksi v:n 1933 taksoituksen. Valittaja asetti myös kyseenalaiseksi eikö näiden puheenjohtajaa, varatuomari A. Linturia vastaan olisi nostettava virkasyytettä sekä huomautti lopuksi verotusviranomaisten ohjesäännön puutteesta.

Edellisen kirjelmän johdosta kaupunginhallitus päätti [1]) huomauttaa taksoituslautakunnalle, että vaikka kohtuussyyt puhuivatkin sen menettelyn puolesta, eivät kaupunginhallituksen mielestä lain säännökset antaneet siihen tukea, sekä pyytää kaupunkiliiton hallitusta suunnitellusta verolainuudistuksesta valtioneuvostolle annettavassa lausunnossa ottamaan huomioon taksoituslautakunnan siihen asti noudattamat näkökohdat. Jos kaupunginhallitus tekisi valtioneuvostolle esityksen verolainsäädännön uudistamisesta, oli kirjelmässä myöskin huomautettava mainituista näkökohdista. Jälkimmäisen kirjelmän johdosta kaupunginhallitus oli valiokunnan koollekutsumisen suhteen sitä mieltä [2]), että koska tällaisen valiokunnan asettaminen oli kokonaan lautakunnan sisäinen asia, ei kirjelmä tältä osalta antanut aihetta toimenpiteisiin kaupunginhallituksen taholta; taksoituslautakunnan kokouskutsujen suhteen päätettiin kehoittaa lautakunnan puheenjohtajaa vaikkei ollutkaan olemassa tätä koskevia määräyksiä, menettelemään siten, että jäsenet hyvissä ajoin ennen kokousta saivat kirjallisen kokouskutsun, josta ilmeni, mitä asioita kokouksessa käsiteltäisiin. Muilta kirjelmän osilta kaupunginhallitus katsoi, etteivät ne hallituksen taholta antaneet aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Kunnallisverotuksessa noudatettuja periaatteita koskeva taksoituslautakunnan selityskirjelmä ei antanut [3]) aihetta toimenpiteisiin.

Antamissaan päätöksissä [4]) maaherra ei katsonut valitusten asian nykyisessä vaiheessa antavan aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Myöhemmin edellä mainitut valittajat uudistivat valituksensa maaherralle anoen, edellinen juuri toimitetun taksoituksen kokonaan kumoamista laittomana sekä uuden taksoituksen määräämistä toimeenpantavaksi, ja jälkimmäinen, että ne verotusvalmistelukunnan jäsenet, jotka olivat myötävaikuttaneet verovähennyksiä ja -helpotuksia koskevaan päätökseen, velvoitettaisiin korvaamaan kaupungille kustannukset mahdollisesta jälkitaksoituksesta, jolloin kaupungin annettavissa selityksissä päätettiin [5]) huomauttaa, ettei jälkimmäisellä valittajalla ollut oikeutta kaupungin puolesta esittää yllä mainittua korvausvaatimusta, ja mikäli valitukseen katsottiin sisältyvän vaatimuksen kunnallistaksoituksen kumoamisesta kokonaisuudessaan, oli huomattava, että valittaja oli menettänyt puhevaltansa asiassa koska hän ei tutkijalautakunnalle ollut tehnyt asiaan kuuluvaa muistutusta omaa taksoitustaan vastaan, mikä viimeksi mainittu seikka oli esteenä myöskin edellisen valittajan valituksen huomioonottamiselle. Sen vuoksi kaupunginhallitus päättikin maaherralle annettavassa selityksessä vastustaa valittajain vaatimusten ottamista asiallisesti tutkittaviksi.

Maaherra hylkäsi [6]) molemmat valitukset.

Tuulaakimaksu. Uudenmaan läänin maaherra tiedoitti [7]) valtioneuvoston määränneen, että tuulaakimaksuna saadaan v. 1934 ja 1935 Helsingin,

---

[1]) Khs 3 p. toukok. 796 §. — [2]) S:n 3 p. toukok. 797 §. — [3]) S:n 31 p. toukok. 993 §. — [4]) S:n 24 p. toukok. 952 § ja 31 p. toukok. 994 §. — [5]) S:n 1 p. marrask. 1,765 ja 1,766 §. — [6]) S:n 7 p. jouluk. 2,032 § ja 20 p. jouluk. 2,131 §. — [7]) S:n 12 p. tammik. 62 §.

Porvoon, Loviisan ja Hangon kaupungeissa kantaa 2 % tuulaakiverotuksen alaisen tavaran tullimaksusta.

Maatalouskiinteistöjen taksoitusperusteet. Kaupunginhallitus päätti [1]) Uudenmaan läänin maaherralta anoa vapautusta maatalouskiinteistöjen v:n 1935 taksoitusperusteiden vahvistamisvelvollisuudesta.

Kaupungin kalastustulojen verottaminen. Helsingin maalaiskunnan verotettua kaupunkia 2,592 markalla sen kalavesien tuottamista tuloista v. 1930—33 kaupunginhallitus päätti [2]), että kiinteistölautakunta saisi suorittaa mainitun veromäärän sen käytettävissä olevista määrärahoista. Kiinteistötoimiston maatalousosastolle annettiin tehtäväksi huolehtia kaikkien vieraiden kuntien alueilla saatavien kalastustulojen ilmoittamisesta.

Koiraverolaki. Valtiovarainministeriön kehoitettua kaupunginhallitusta lausumaan mielipiteensä uudesta koiraverolakiehdotuksesta hallitus päätti [3]) lähettää ministeriölle sen pyytämän lausunnon ynnä muutosehdotuksen.

Liikennemaksut. Kungliga Dramatiska Teatern i Stockholm niminen taidelaitos päätettiin [4]) vapauttaa eräiden teatterikoristeiden ja tarvikkeiden liikennemaksujen suorittamisesta kaupungille.

Aktiebolaget Nielsen & Thordén osakeyhtiölle päätettiin [5]) palauttaa 997: 60 markkaa ruotsalaiselle teatterille erästä näytäntöä varten Tukholmasta lainattujen tarvikkeiden liikennemaksuja.

Kanojen teurastus- ja säilytysmaksut. Kaupunginhallitus päätti [6]) suostua teurastamolautakunnan anomukseen, että lautakunta kokeiluaikana saisi määrätä ne maksut, jotka kanojen teurastamisesta ja säilyttämisestä on kannettava.

Maidontarkastusmaksut. Kaupunginhallitus päätti [7]) hyväksyä terveydenhoitolautakunnan esityksen, että kaupungin ja Helsingin maidontarkastusyhdistyksen väliseen, m. m. maaseudulla sijaitsevien meijerien lähettämän maidon tarkastuksesta kaupungille suoritettavia maksuja koskevaan sopimukseen v:tta 1935 varten otettaisiin sellainen määräys, että toisesta kaupungista tai kauppalasta lähetetty maito olisi vapaa tarkastusmaksuista, jos asianomaiselle paikkakunnalle on järjestetty kunnallinen maidontarkastus samoin edellytyksin kuin Helsinkiin, sekä syksyllä pyytää päätökselle kaupunginvaltuuston hyväksymisen.

Suomen punaisen ristin sairaalaan kaupungin paikoille otettujen potilaiden maksamattomien laskujen perimisessä kaupunginhallitus päätti [8]) meneteltäväksi samalla tavoin kuin kaupungin omien sairaalain maksujen perimisestä on säädetty [9]), kehoittaen sairaalahallitusta ryhtymään toimenpiteisiin v. 1933 maksamatta jääneiden hoitomaksujen, yhteensä 2,895 markan, perimiseksi.

Mjölbollstadin parantolan liittohallitus ilmoitti [10]), että hoitomaksu v. 1935 tuli olemaan 16 markkaa osakaskunnan paikalla tai kunnan vähävaraisille kustantamalla vapaapaikalla olevalta potilaalta sekä 20 markkaa parantolahoitonsa itse maksavalta potilaalta. Jäsenkuntien mainittuna vuonna suoritettava osuusmaksu olisi 5,000 markkaa kultakin varatulta paikalta, mikä maksu velottaisiin vuosineljänneksittäin.

Diakonissain harjoittelu kulkutautisairaalassa. Kaupunginhallitus päätti [11])

---

[1]) Khs 15 p. marrask. 1,887 §. — [2]) S:n 16 p. elok. 1,332 §. — [3]) S:n 16 p. elok. 1,331 §. — [4]) S:n 20 p. jouluk. 2,150 §. — [5]) S:n 28 p. jouluk. 2,180 §. — [6]) S:n 15 p. helmik. 324 §. — [7]) S:n 5 p. heinäk. 1,237 §; ks. myös tämän kert. s. 41. — [8]) Khs 1 p. helmik. 233 §. — [9]) Ks. v:n 1933 kert. s. 142. — [10]) Khs 1 p. marrask. 1,806 §. — [11]) S:n 1 p. helmk. 231 §.

oikeuttaa sairaalahallituksen peruuttamaan diakonissalaitokselle lähettämänsä 22,921: 80 markan suuruisen laskun kulkutautisairaalassa kolmen vuoden aikana harjoitelleiden diakonissain nauttimista luontoiseduista, päättäen lisäksi, ettei harjoittelusta vastedeskään kanneta korvausta.

Kellokosken piirimielisairaalan ylilääkärin otettua maksua erään laitoksessa hoidetun potilaan sairautta koskevasta holhouslautakunnan pyytämästä todistuksesta, mikä kuitenkin myöhemmin saatiin perityksi potilaan omista varoista, lautakunta, koska se aikaisemmin oli saanut tällaiset todistukset maksutta, saattoi asian kaupunginhallituksen tietoon mahdollista toimenpidettä varten samalla esittäen, että lautakunta saisi oikeuden, mikäli se vastedes joutui suorittamaan lunastusta puheenalaista laatua olevista todistuksista, harkintansa mukaan käyttää siihen tarverahojaan. Sairaalan ylilääkäri ilmoitti häneltä pyydetyssä lausunnossa tehneensä poikkeuksen tavallisesta menettelystä kyseisen potilaan suhteen, koska tiesi hänen olevan varakas ja siis pystyvän itse maksun suorittamaan, mutta myönsi kuitenkin ehkä olevan selvempää antaa maksuttomat lausunnot varakkaistakin potilaista, vaikka voimassa olevat säännökset eivät siihen suoranaisesti velvoittaneetkaan. Samalla ylilääkäri pyysi kaupunginhallitusta kehoittamaan lautakuntaa antamaan tarkemman selvityksen siitä, millaisia holhouksen alle asetettavia mielisairaita oikeusviranomaiset katsoivat olevan syytä lähettää kuultaviksi oikeuteen ja millä tavoin heidän matkakustannustensa suorittaminen olisi järjestettävä, sillä lautakunta tiedusteli säännöllisesti todistuksia pyydettäessä oliko potilaan tila sellainen, että hänet voitiin kutsua oikeuteen asiassa kuulusteltavaksi. Kirjelmän sisältö päätettiin [1]) saattaa holhouslautakunnan tietoon kehoittaen sitä antamaan pyydetty selvitys.

Säilykekurssien osanottomaksujen poistaminen. Kaupunginhallitus päätti[2]), että valmistavan tyttöjen ammattikoulun säilykekurssien osanottomaksut poistetaan v:n 1935 alusta lukien.

Katuvalaistuksen hinta. Kaupunginhallitus päätti [3]) hyväksyä teknillisten laitosten hallituksen päätöksen 12 %:n alennuksen myöntämisestä katuvalaistuksen hinnasta v:lta 1933.

Virastojen sähkövirran kulutus. Sähkölaitosta kehoitettiin [4]) v:n 1935 alusta lukien veloittamaan kutakin kiinteistötoimiston laatimaan luetteloon merkittyä virastoa sähkövirran kulutuksesta etukäteen suorittamansa arvion perusteella käyttämättä mittareita veloituksen perusteella, vaan ainoastaan kokonaiskulutuksen tarkistamiseen.

Vapautus moottoriajoneuvoverosta. Uudenmaan läänin maaherran päätös eräiden yksinomaan yleishyödyllisiin tarkoituksiin käytettävien kaupungin moottoriajoneuvojen vapauttamista v:n 1934 moottoriajoneuvoverosta koskevasta kaupunginhallituksen anomuksesta merkittiin tiedoksi [5]).

Kulosaaren sillan siltamaksut. Kaupunginhallitus päätti [6]) oikeuttaa Kulosaaren sillan isännöitsijän painattamaan siltalippuja 10, 20 ja 40 kappaletta käsittävissä vihoissa, jolloin niitä lunastettaessa myönnettäisiin siltamaksusta 2 %:n kassa-alennus.

Johtaja W. Greuling oikeutettiin [7]) Kulosaaren sillan ylittämistä varten 2,000 markan vuosikortin lisäksi lunastamaan 1,500 markan vuosikortteja autoilleen.

---

[1]) Khs 18 p. lokak. 1,671 §. — [2]) S:n 13 p. syysk. 1,513 §. — [3]) S:n 25 p. tammik. 157 §. — [4]) S:n 7 p. jouluk. 2,050 §. — [5]) Khn jsto 15 p. toukok. 3,846 §. — [6]) Khs 20 p. jouluk. 2,142 §. — [7]) S:n 7 p. kesäk. 1,074 §.

Herttoniemen siirtolapuutarhayhdistys [1]) oikeutettiin saamaan jäsenilleen perheineen valokuvalla varustettuja kausikortteja Kulosaaren sillan yli kulkua varten, sekä Kalliolan vapaaopisto [2]) oppilailleen ja kerholaisilleen, kummatkin toukokuun ja lokakuun 1 p:n väliseksi ajaksi ja yhden markan korvauksesta. Jos suurempia ryhmiä samalla kertaa kuljetettiin sillan yli, vaadittaisiin kortti vain ryhmän johtajalta.

Kaupunginhallitus suostui Helsingin kaupunkilähetyksen [3]) sekä Pelastusarmeijan [4]) anomuksiin, että Mäntysaaressa kesäkuun ja elokuun 1 p:n välisenä aikana joko autolla tai jalan kaupunkilähetyksen työntekijäin johdolla käyvät lapset sekä Mustikkamaan kesäsiirtolassa kesän aikana käyvät lapset ja heidän Pelastusarmeijan merkillä varustetut hoitajansa, vapautettaisiin Kulosaaren sillan siltamaksujen suorittamisesta.

Lasten koulunkäynti vieraassa kunnassa. Merkittiin [5]) tiedoksi korkeimman hallinto-oikeuden maaliskuun 6 p:nä antama päätös, jolla hylättiin Hyvinkään kunnan kunnanvaltuuston anomus korvauksen myöntämisestä J. V. Ekholmin koulunkäynnistä johtuneista kustannuksista, samalla vapauttaen Helsingin kaupunki suorittamasta Hyvinkään kunnalle maaherran määräämää 200 markan kulujen korvausta.

Helsingfors skridskoklubb nimisen yhdistyksen järjestämien luistinkilpailujen tuloista kaupungille tuleva osuus määrättiin [6]) 5 %:ksi.

Valtionavut. Sen jälkeen kun oli anottu [7]) valtionapua poliisilaitoksen suojeluosaston sairasosaston ylläpitämiseen, lääkintöhallitus ilmoitti [8]), ettei se pitänyt mainittua sairasosastoa sellaisena mielisairaalana, jonka kunnossapito- ja käyttökustannuksiin lain mukaan voidaan antaa valtionapua.

Lääkintöhallitus ilmoitti myöntäneensä kaupunginhallituksen sitä anottua [9]) tuberkuloosisairaalan kunnossapito- ja käyttökustannuksiin v. 1934 v:n 1933 hoitopäivälukumäärän nojalla laskettuna 1,349,316 markkaa [10]) ja mielisairaaloille kertomusvuoden kolmeksi ensimmäiseksi vuosineljännekseksi 2,251,032 markkaa [11]).

Kaupungille myönnettiin [12]) valtionapua v:lta 1933 kansakoululaitoksen ylläpitämiseksi 5,397,040 markkaa.

Kaupunginlakimiehelle annettiin [13]) tehtäväksi anoa kertomusvuoden oppilasmäärän perusteella valtionapua kaupungin suomen- ja ruotsinkielisille kansakouluille.

Ruotsinkielisten kansakoululasten kesäsiirtoloille myönnettiin [14]) v:lta 1933 valtionapua 54,560 markkaa, josta kaupungin osalle tuli 39,470 markkaa ja Helsingin ruotsinkielisten kansakoulujen opettajayhdistyksen osalle 15,090 markkaa.

Kaupunginhallituksen anomusten johdosta sosialiministeriö ilmoitti päättäneensä myöntää kaupungille valtionapua nuorten miesten ammattikursseja varten, joihin kuuluvia puuseppäin ja verhoilijain sekä maalarien kursseja kuitenkaan ei järjestettäisi ilmoittautuneiden lukumäärän vähäisyyden vuoksi, 124,261: 50 markkaa [15]), kotitalouslautakunnan järjestämiä talousapulaisten kevätkauden kursseja varten 29,797: 50 markkaa [16]) ja syyskauden kursseja varten 19,350 markkaa [17]), naisten ompelu- y.m. ammatti-

[1]) Khs 11 p. toukok. 865 §. — [2]) S:n 11 p. toukok. 864 §. — [3]) S:n 5 p. huhtik. 660 §. — [4]) S:n 11 p. toukok. 863 §. — [5]) S:n 28 p. kesäk. 1,207 §. — [6]) S:n 27 p. syysk. 1,556 §. — [7]) S:n 1 p. maalisk. 442 §. — [8]) S:n 31 p. toukok. 1,026 §. — [9]) S:n 25 p. tammik. 178 §. — [10]) S:n 22 p. helmik. 411 §. — [11]) S:n 15 p. maalisk. 544 §. — [12]) S:n 1 p. maalisk. 448 §. — [13]) S:n 1 p. marrask. 1,801 § ja 22 p. marrask. 1,961 §. — [14]) S:n 25 p. tammik. 179 §. — [15]) S:n 15 p. helmik. 297 §. — [16]) S:n 15 p. helmik. 296 §. — [17]) S:n 15 p. marrask. 1,899 §.

kursseja varten kevätkaudeksi 294,765[1]) markkaa ja syyskaudeksi 50,830[2]) markkaa, yhteensä 343,595 markkaa sekä liikealan työttömille järjestettäviä ammattienedistämiskursseja varten 100,000 markkaa[3]).

Rahatoimiston lähetettyä sosialiministeriölle tilityksen ministeriön kaupungille edellisenä syksynä naisten ammatti- ja talous- sekä ompelukursseja varten myöntämän 464,387 markan suuruisen valtionavun käyttämisestä, kävi ilmi todellisten menojen olleen arvioituja niin paljon pienemmät, että 40 %:ksi todellisista nettomenoista tarkoitettu valtionapu näin laskien nousisi vain 236,311: 80 markkaan. Koska kaupunki jo oli nostanut myönnetystä apurahasta 348,000 markkaa, sen nyt näin ollen oli maksettava takaisin[4]) yli 110,000 markkaa.

Merkittiin[5]) tiedoksi, että Uudenmaan läänin maaherra tielain 91 §:n ja tieasetuksen 63 §:n nojalla oli vahvistanut Helsingin kaupungin alueella olevien yhteensä 5,681 m:n pituisten maantienjatkeiden kunnossapidosta v:lta 1933 tulevan, kaupunginhallituksen anoman[6]) valtionavun 38,491: 05 markaksi.

Kaupungin irtaimiston vakuutukset. Kaupunginhallitus päätti[7]) kaupungin irtaimen omaisuuden palovakuutuksista pitää voimassa vain seuraavaa omaisuutta koskevat alla mainitun suuruiset vakuutukset: Malminkadun 5:ssä oleva rakennustoimiston päävarasto, 400,000 markkaa, Sörnäisten rantatien 6:ssa oleva rakennustoimiston varasto, 300,000 markkaa, Ruoholahden tonteilla n:ot 10 ja 13 oleva rakennustoimiston varasto, 300,000 markkaa, Bengtsårin tilan raakaöljymoottori, puimakone, lajittelukone ja heittokone, 26,700 markkaa, Reijolan ja maaseudulla olevien lastenkotien kalustot, 1,260,000 markkaa, Suvilahdenkadun 4:ssä olevan naisten työtuvan irtaimisto, 600,000 markkaa, Korkeasaaren ja maatilojen irtaimisto, 390,000 markkaa, sekä telakalla oleva alus H5, 600,000 markkaa.

Vakuutusten hoito annettiin[7]) rahatoimistolle.

Kaupunginhallitus päätti[8]), ettei vakuutussopimusta Vakuutusosakeyhtiö Fennian kanssa uusita, minkä johdosta kaupungin voitto-osuusrahasto oli vaadittava suoritettavaksi kaupunginkassaan. Edelleen kaupunginhallitus päätti, että nämä varat, samoin kuin kaupungin eri laitosten talousarvioittensa mukaan suoritettavat autovakuutusmaksut, oli kirjattava erikoistilille siirrettäviksi mahdollisesti perustettavaan varsinaiseen autovakuutusrahastoon, sen jälkeen kun tämän rahaston säännöt oli laadittu ja hyväksytty.

Korvausvaatimuksia. Asunto-osakeyhtiö Caloniuskatu 3 oli maistraatilta anonut korvausta sen johdosta, että likavettä oli tunkeutunut yhtiön pohjavesikaivoihin. Asiaa käsitellessään kaupunginhallitus päätti[9]) palauttaa yhtiön lähettämät laskut maistraatille, samalla ilmoittaen kaupunginvaltuuston tekemästä päätöksestä[10]) kyseisien viemäriolojen parantamisesta sekä siitä, että yhtiö oli sitoutunut luopumaan kaikista vaatimuksistaan kaupunkia vastaan. Yhtiön sitoumus päätettiin lähettää kaupunginlakimiehelle säilytettäväksi.

Palokersantti M. Yrjölän anottua, että kaupunginhallitus määräisi hänelle maksettavaksi takaisin hänen toimiessaan v. 1930—32 palolaitoksen ruoka-

---

[1]) Khs 15 p. helmik. 298 §. — [2]) S:n 8 p. marrask. 1,833 §. — [3]) S:n 22 p. helmik. 389 §. — [4]) S:n 15 p. maalisk. 523 §. — [5]) Khn jsto 5 p. heinäk. 4,025 §. — [6]) S:n 20 p. helmik. 3,588 §. — [7]) Khs 1 p. helmik. 205 §, 9 p. maalisk. 497 § ja 13 p. syysk. 1,506 §. — [8]) S:n 21 p. kesäk. 1,154 § ja 20 p. jouluk. 2,133 §. — [9]) S:n 21 p. kesäk. 1,169 §. — [10]) Ks. tämän kert. s. 27.

lanpitäjänä kaasulaitokselle suorittamansa kaasunkulutusmaksut, 25,406:70 markkaa korkoineen, kaupunginhallitus päätti [1]) yleisistä käyttövaroistaan myöntää anojalle 1,500 markan suuruisen korvauksen siivouksessa kulutetun veden lämmittämiseen käytetystä kaasusta.

Tililtä Palovakuuttamattoman kiinteän omaisuuden korjaamiseen tulipalon sattuessa, kaupunginhallituksen käytettäväksi määrättiin [2]) 1,000 markkaa suoritettavaksi Puubriketti osakeyhtiölle sen hallinnassa Munkkisaarella olevassa makasiinirakennuksessa kesäkuun 29 p:nä sattuneen tulipalon vahinkojen korvaukseksi.

Helpotusten myöntäminen vuokran maksamisessa. Filosofiantohtori J. Jännekselle myönnettiin [3]) erinäisin ehdoin helpotuksia hänen vuokravelkansa maksamisessa.

Ent. asiamiehen M. Wilskmanin velan järjestely. Kaupunginhallitus määräsi [4]), millä tavoin ent. asiamiehen M. Wilskmanin tuli maksaa velkansa kaupungille.

Kaupungin saatavain suorittamisen lykkääminen. Asunto-osakeyhtiö Stenbäckinkatu 10 ei ollut kyennyt suorittamaan Stenbäckinkadun tonttia n:o 10 koskevia velkojaan kaupungille tehtyjen sopimusten [5]) mukaisesti, minkä vuoksi maistraatilta oli pyydettu tontin myymistä pakkohuutokaupalla. Yhtiön kuitenkin tätä anottua, kaupunginhallitus päätti [6]) oikeuttaa sen ennen tontin huutokauppapäivää, kuitenkin viimeistään huhtikuun 1 p:nä, suorittamaan kaupungille kyseisten päätösten edellyttämät maksut korkoineen maksupäivään saakka, päättäen, että yhtiö tällä edellytyksin ja ehdoin, että kaikki kaupungin kulut samalla korvattiin, tulisi osalliseksi päätöksissä myönnetyistä eduista ja helpotuksista. Myöhemmin yhtiölle vielä myönnettiin [7]) samoin ehdoin maksujen suorittamisen lykkäystä huhtikuun 21 p:ään asti.

Kaupunginhallitus myönsi [8]) Helsingin kaupungin rakennusosakeyhtiöiden n:o 3 ja n:o 4 vuokralaisille osakelyhennysmaksujen suorittamisajan pidennyksen kertomusvuoden loppuun ehdoin, että maksamatta olevat lyhennysmaksut suoritettiin alkuperäisten kuoletusaikain kuluessa. Sittemmin myönnettiin [9]) niille mainittujen yhtiöiden kaupungin omistamissa huoneistoissa asuville vuokralaisille, jotka vallitsevan taloudellisen ahdingon vuoksi eivät pystyneet suorittamaan osakelyhennysmaksusopimusten edellyttämiä maksuja, vapautus maksujen suorittamisesta v:ksi 1935 ehdoin, että edellisen yhtiön sopimusmaksut oli suoritettava huhtikuun 1 p:ään 1937 ja jälkimmäisen helmikuun 1 p:ään 1940 mennessä.

Kaupunginhallitus suostui [10]) Asunto-osakeyhtiö Limingantie 53—55 nimisen yhtiön anomukseen, että yhtiölle myönnettäisiin sen kaupungilta saaman lainan korkojen ja kuoletusten suorittamisen lykkäystä marraskuun 30 p:ään saakka.

Haagan kauppalalle päätettiin [11]) myöntää sen sähkömaksujen suorittamisen lykkäystä toukokuuhun asti ehdoin, että maksettaviksi langenneille erille suoritettaisiin 8 %:n korko.

Kaupunginhallitus päätti [12]) suostua Tieaine osakeyhtiön anomukseen, että se saisi suorittaa rakennustoimistolta ostamansa sepelin hinnan, 10,950

---

[1]) Khs 24 p. toukok. 972 §. — [2]) Khn jsto 11 p. syysk. 4,160 §. — [3]) Khs 16 p. elok. 1,347 §. — [4]) S:n 29 p. marrask. 1,999 §. — [5]) Ks. v:n 1933 kert. s. 38 ja 139. — [6]) Khs 22 p. maalisk. 562 §. — [7]) S:n 19 p. huhtik. 712 §. — [8]) S:n 22 p. helmik. 386 §. — [9]) S:n 29 p. marrask. 2,008 §. — [10]) S:n 25 p. lokak. 1,737 §. — [11]) S:n 15 p. helmik. 309 §. — [12]) S:n 7 p. jouluk. 2,060 §.

markkaa, siten, että 5,000 markkaa maksettiin viimeistään joulukuun 31 p:nä, 3,000 markkaa v:n 1935 maaliskuun 31 p:nä ja 2,950 markkaa saman vuoden kesäkuun 30 p:nä ehdoin, että lykkäytyville erille suoritettiin 8 %:n korko alkuperäisestä lankeamispäivästä maksupäiviin saakka.

Kaupungin varain kavaltaminen. Kaupunginhallitus päätti [1]) oikeuttaa köyhäinhoitolautakunnan suorittamaan ahkeruusrahain jakoa varten varatusta määrärahasta myöskin kunnalliskodin työlaitoksen vahtimestarin M. T. Råberghin kavaltamat ahkeruus- ja työosuusrahat [2]), minkä ohessa hallitus päätti, että vahtimestari Råberghia vastaan oli nostettava syyte kavalluksesta.

Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista päätettiin [3]) myöntää 50 markkaa köyhäinhoitolautakunnan Kotkankadun työtuvassa tapahtuneesta maaliaineiden kavalluksesta [2]) aiheutuneen oikeudenkäynnin yhteydessä syntyneiden kustannusten suorittamiseksi.

Myyntiaitta. Kaupunginhallitus päätti [4]) korottaa myyntiaitan kaupintapalkkion 15 %:ksi [5]) kertomusvuoden alustal ukien sekä myöntää v:n 1933 yleisistä käyttövaroistaan 3,452: 05 markkaa myyntiaitan menojen peittämiseen.

Kellokosken piirimielisairaalan liittovaltuuston lokakuun 29 p:nä pitämässä kokouksessa laadittu pöytäkirja ja siihen liittyvä v:n 1935 tulo- ja menoarvio merkittiin [6]) tiedoksi.

Anniskeluosakeyhtiö. Kaupunginhallitus päätti [7]) esittää sosialiministeriölle, että Helsingin anniskeluosakeyhtiön omaisuus jaettaisiin lain määräämällä tavalla valtion ja kaupungin kesken ja että valtiovallan puolesta ryhdyttäisiin, ellei muuta keinoa ollut, lainsäädäntötoimenpiteisiin asian järjestämiseksi.

Määrärahain käyttö. Jotta kaupunginvaltuuston hyväksymässä kertomusvuoden talousarviossa vahvistettuja määrärahoja ei vuoden kuluessa ylitettäisi, kaupunginhallitus päätti [8]) kaikille kaupungin lautakunnille ja hallituksille lähetettävässä kiertokirjeessä kehoittaa asianomaisia lautakuntia ja hallituksia jo vuoden alusta suunnittelemaan ja rajoittamaan toimintansa niin, että myönnetyt määrärahat riittäisivät.

Yleisinä ohjeina talousarvion toteuttamiseksi kaupunginhallitus määräsi:

että vuoden aikana otettaville tilapäisille apulaisille oli edelleen maksettava vähintään 20 % vastaavien vakinaisten viranhaltijain v. 1931 nauttimaa pohjapalkkaa alempi määrä, huolimatta siitä, olivatko he huoltovelvollisia vai eivät; alempikin palkka voisi tulla kysymykseen, milloin vastaavan vakinaisen viranhaltijan palkka oli suhteellisen korkea eikä tilapäiseksi otetulle asetettu erikoisia pätevyysvaatimuksia; että jatkuvasti toimessa olleiden tilapäisten toimenhaltijain palkkoja oli alennettava talousarviossa tapahtunutta määrärahain alentamista silmälläpitäen; missään tapauksessa palkanalennus ei saanut olla valtuuston v. 1933 päättämää alennusta [9]) pienempi; sekä että tilapäisten apulaisten käyttäminen oli koetettava supistaa mahdollisimman vähiin;

että kaikki palkkiot, kuten esim. lautakuntain sihteerien palkkiot, oli valtuuston edellä mainitun päätöksen mukaisesti alennettava 10 %:lla huoltovelvollisuudesta riippumatta;

---

[1]) Khs 13 p. jouluk. 2,125 §. — [2]) Ks. tämän kert. s. 42. — [3]) Khn jsto 9 p. elok. 4,102 §. — [4]) Khs 15 p. helmik. 333 §. — [5]) Vrt. v:n 1933 kert. s. 139. — [6]) S:n 29 p. marrask. 2,025 §. — [7]) S:n 15 p. marrask. 1,905 §. — [8]) S:n 12 p. tammik. 44 §. — [9]) Ks. v:n 1933 kert. s. 40.

että sairas- ja kesälomasijaisten palkkaamisessa oli noudatettava samoja periaatteita kuin tilapäisten apulaisten suhteen; kuitenkin oli, vaikkakin tällaisia sijaisia varten olisi talousarviossa varattu määräraha, koetettava mikäli mahdollista jakamalla työt vakinaisille viranhaltijoille tulla toimeen ilman sijaisia;

että ylityökorvausten suorittamista oli koetettava välttää, ottaen huomioon kaupunginhallituksen ja valtuuston v. 1933 asiasta tekemät päätökset [1]);

että avoimiksi tulevien toimien täyttämisen suhteen olisi kaupunginhallituksen aikaisemman kiertokirjeen [2]) mukaisesti töiden uudestaan järjestelyllä koetettava päästä siihen, että erinäisiä virkoja tai toimia voitaisiin lakkauttaa tai ainakin jättää toistaiseksi täyttämättä; sekä

että tarverahain säästämiseksi olisi esim. sanomalehtien tilaukset rajoitettava kaikkein välttämättömimpiin, samoin myös kirjallisuuden ostot sekä ilmoitusten koko ja määrä; kirjoituspaperia voitaisiin painatustöiden valvojan välityksellä edelleen hankkia edullisimmin, siirtyen samalla standardikokoihin.

Viranhaltijain ja työntekijäin irtisanominen sairaustapauksissa. Kaupunginhallitus päätti [3]) kehoittaa kaupungin hallituksia sekä lauta- ja johtokuntia huolehtimaan siitä, että niiden alaisen viranhaltijan tai työntekijän ollessa pitkäaikaisesti sairaana se viranomainen, jolle sairastuneen toimesta erottaminen kuului, ennen ensimmäisen sairausvuoden loppua hankitun selvityksen perusteella harkitsi, oliko hän pysyväisesti käynyt kykenemättömäksi hoitamaan tointansa tai työtänsä, mikä harkinta sairauden jatkuessa oli aina puolen vuoden kuluttua uudistettava; erottamispäätöstä tehtäessä oli kiinnitettävä huomiota siihen, oliko sairaus aiheutunut asianomaisen työn laadusta ja harkittava, voitiinko hänelle tarjota muuta sopivaa työtä kaupungin palveluksessa.

Raastuvanoikeuden puheenjohtajanpalkkiot. Rahatoimiston tiedusteluun irtisanomattomain viranhaltijain palkkojen vähentämistä koskevan kaupunginvaltuuston päätöksen soveltamisesta raastuvanoikeuden puheenjohtajanpalkkioihin kaupunginhallitus päätti [4]) vastata, että raastuvanoikeuden osastonpuheenjohtajain palkkioita oli vähennettävä 4 %:lla tai 8 %:lla, huoltovelvollisuudesta riippuen.

Sairaanhoitajatarkoulun oppilaiden palkat. Sairaalahallituksen asiasta tiedusteltua kaupunginhallitus päätti [5]) ilmoittaa hallitukselle, että sairaanhoitajatarkoulun johtosäännön 11 §:n nojalla sanotun koulun alihoitajattarena toimivalle kolmannen vuoden oppilaalle oli maksettava vakinaisen alihoitajattaren palkka.

Tilapäisten viranhaltijain palkat. Kaupunginhallitus päätti [6]) huomauttaa kaikille lauta- ja johtokunnille, että asianomainen viranomainen voi harkita jatkuvasti toimessa olevien tilapäisten viranhaltijain palkkoja määrärahojen puitteissa, kuitenkin ottaen huomioon, ettei palkanalennus saanut olla kaupunginvaltuuston päättämää [7]) vakinaisten viranhaltijain palkkain alennusta pienempi, mutta sitä vastoin kylläkin suurempi.

Lastensuojelulautakunnan alaisten toimenhaltijain lomat. Lastensuojelulautakunnalle huomautettiin [8]), että maanviljelystyöntekijäin lomat oli jär-

---

[1]) Ks. v:n 1933 kert. s. 153 ja 171. — [2]) S:n s. 210. — [3]) Khs 15 p. marrask. 1,888 §. — [4]) S:n 15 p. helmik. 290 §. — [5]) S:n 18 p. lokak. 1,701 §. — [6]) S:n 15 p. helmik. 286 § ja 8 p. maalisk. 490 §. — [7]) Ks. v:n 1933 kert. s. 40. — [8]) Khs 28 p. kesäk. 1,182 §.

jestettävä kaupungin töissä olevien työntekijäin lomasäännön eikä virkasäännön määräysten mukaan sekä että palvelijain kesälomat, mikäli he olivat lasten- ja koulukotien viranhaltijoita, oli järjestettävä virkasäännön 26 §:n määräysten mukaisesti.

Vahvistetut palkat. Kaupunginkanslian ylimääräisten virkailijain sekä vahtimestarien ja siivoojain kuukausipalkkojen määrät vahvistettiin [1]) v:ksi 1934.

Kaupunginhallitus päätti [2]) määrätä painatustöiden valvojan apulaisen V. Stenmanin kuukausipalkan huhtikuun 1 p:stä lukien 2,750 markaksi, josta kuitenkin oli vähennettävä 5 %, toisen apulaisen palkan 1,300 markaksi ja asiapojan palkan 500 markaksi kuukaudelta.

Rahatoimiston tilapäisen työvoiman ottamista kertomusvuonna koskevat ehdotukset hyväksyttiin [3]) ja kyseisten viranhaltijain kuukausipalkat vahvistettiin.

Vielä rahatoimisto oikeutettiin v:n 1935 tammikuun alusta toistaiseksi palkkaamaan [4]) erinäiset tilapäiset viranhaltijat kaupunginhallituksen vahvistamin palkoin sekä suorittamaan [5]) verohuoltotoimiston hoitajalle palkkiota viidennen palkkaluokan mukaan.

Sörnäisten alueläkärin vastaanottohuoneiston siivoojan kuukausipalkka vahvistettiin [6]).

Kaupunginvaltuuston Aleksis Kiven kouluun perustaman lämmittäjäntoimen [7]) palkka määrättiin 1,840 markaksi kuukaudelta [8]) sekä Barnabon ja Vallilan lastentarhoihin perustettujen aputytöntoimien [7]) palkat 5,200 markaksi vuodelta [9]).

Osakeyhtiö Alkoholiliike aktiebolagin ilmoitus, että väkijuomaliikkeen kunnallisen tarkastajan palkka kertomusvuodeksi oli määrätty 5,000 markaksi kuukaudelta merkittiin tiedoksi [10]).

Poistettujen saatavien tarkastus ja perintä. Poistettujen saatavien tarkastajana ja perijänä rahatoimistossa toimivan henkilön kuukausipalkkio vahvistettiin [11]) 1,500 markaksi ja lisäksi hänet oikeutettiin saamaan perimispalkkiota 20 % perimästään määrästä. Tarvittavat varat, 30,000 markkaa, osoitettiin tililtä Oikeudenkäyntien aiheuttamat menot.

Luontoisetujen korvausmäärien vahvistaminen. Palomiesten huoneistaan maksettavan kuukautisen luontoisetukorvauksen määrä vahvistettiin [12]) 50 markaksi, kalustosta 5 markaksi ja virkapuvusta 130 markaksi, korvausten muilta osilta jäädessä ennalleen. Korpraalien virkapuvusta suoritettavan korvauksen määrä määrättiin [12]) myös 130 markaksi, kaikki tammikuun 1 p:stä lukien. Palokersanttien asuntoedusta suoritettava luontoisetukorvaus oli laskettava [13]) kahden huoneen asuntonormin sekä ruiskumestarin ja työnjohtajan luontoisetukorvaukset kolmen huoneen asuntonormin mukaan, heinäkuun 1 p:stä lukien, johon saakka Korkeavuorenkadun talossa n:o 39 asuvan alipäällystön siihen asti voimassa olevat luontoisetukorvaukset oli pysytettävä ennallaan.

Lisäksi kaupunginhallitus lukuisissa yksityistapauksissa vahvisti palo-

---

[1]) Khn jsto 4 p. tammik. 3,053 § ja 27 p. maalisk. 3,672 §. — [2]) Khs 8 p. marrask. 1,813 §, khn jsto 20 p. helmik. 3,578 § ja 18 p. jouluk. 4,467 §. — [3]) Khn jsto 4 p. tammik. 3,054 §, 27 p. maalisk. 3,679 §, 23 p. elok. 4,115 §, 13 p. marrask. 4,337 § ja 4,342 § sekä 4 p. jouluk. 4,427 §. — [4]) S:n 28 p. jouluk. 4,503 §. — [5]) S:n 28 p. jouluk. 4,505 §. — [6]) Khs 24 p. toukok. 974 §. — [7]) Ks. tämän kert. s. 86. — [8]) Khs 1 p. maalisk. 444 §. — [9]) S:n 15 p. marrask. 1,906 §. — [10]) S:n 8 p. helmik. 272 §. — [11]) S:n 11 p. toukok. 849 §; ks. myös tämän kert. s. 202. — [12]) Khn jsto 13 p. helmik. 3,559 a §. — [13]) Khs 19 p. huhtik. 732 § ja 31 p. toukok. 1,021 §.

toimikunnan[1]), terveydenhoitolautakunnan[2]), sairaalahallituksen[3]), köyhäinhoitolautakunnan[4]), lastensuojelulautakunnan[5]), suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan[6]) ja kiinteistölautakunnan[7]) alaisten viranhaltijain palkoista nautittujen luontoisetujen perusteella vähennettävät rahamäärät.

Poliisisiivoojain asuntovuokrat. Kaupunginhallituksen päätettyä joulukuun 14 p:nä 1933 vaatia poliisilaitokselta laitoksen siivoojain asuntovuokrina yhteensä 16,500 markkaa vuodessa poliisilaitos oli kieltäytynyt vuokria suorittamasta, mikä ristiriita johtui siitä, että kaupunginhallituksen mielestä kaupunki ei ollut velvollinen antamaan poliisitaloissa asuville siivoojille ilmaisia asuntoja ollen kaupungin velvollisuutena ainoastaan huolehtia huoneistojen siivoamisesta kerran päivässä, kun poliisilaitos taas tulkitsi lain määräyksen siten, että pidätettyjen henkilöiden liatessa käytäviä tai huoneistojen muuten likaantuessa siivoojain heti oli puhdistettava huoneisto ja näin ollen oltava aina tavattavissa. Uuden poliisikomentajan ryhdyttyä hoitamaan virkaansa oli asia joutunut uuteen vaiheeseen sikäli, että hän oli luvannut esittää sisäasiainministeriölle tarkoitukseen myönnettäväksi määrärahan, joka sisällytettäisiin valtion poliisibudjettiin ja josta kaupunki siis tavallisessa järjestyksessä joutuisi maksamaan osan takaisin. Poliisikomentaja katsoi tämän kohtuulliseksi syystä, että siivoojain läsnäolo poliisitalossa oli välttämätön myöskin siksi, että he samalla toimivat pidätettyjen naisten tarkastajina. Jotta asia saataisiin ratkaisuun olisi kuitenkin v:n 1933 ja 1934 vuokraveloitukset peruutettava, koska valtio suorittaisi takautuvasti vuokrakorvausta kaupungille. Merkittyään pöytäkirjaan, että edellä mainitut v:n 1933 vuokrasaatavat jo oli peruutettu, kaupunginhallitus päätti[8]) hyväksyä poliisikomentajan ehdottaman menettelyn asian järjestämiseksi peruuttaen samalla kertomusvuoden veloitukset. Vielä vuokramäärät yksityiskohtaisesti vahvistettiin[9]). Suojeluosastossa pidätettyjen henkilöiden ruoanlaitosta huolehtivalle siivoojalle kaupunginhallitus päätti[8]) luovuttaa huoneiston vuokravapaasti.

Palomiehistön asunnot. Palokersantti A. V. Glad oikeutettiin[10]) asumaan tammikuun loppuun saakka entisessä huoneistossaan Korkeavuorenkadun talossa n:o 39.

Palkankorotukset. Palkankorotusta myönnettiin erinäisille kaupunginpalvelijoille[11]), yhdelle kaupunginviskaalille[12]), muutamille ulosottoapulaisille[13]), ulosottolaitoksen kassantarkkailijalle[14]), satamalautakunnan[15]), verotusvalmistelukunnan[16]), palotoimikunnan[17]), teurastamolautakunnan[18]), terveyden-

---

[1]) Khn jsto 10 p. tammik. 3,066 §, 30 p. tammik. 3,304 §, 27 p. helmik. 3,599 §, 20 p. maalisk. 3,657 §, 24 p. toukok. 3,881 §, 19 p. kesäk. 3,958 §, 5 p. heinäk. 4,026 §, 27 p. marrask. 4,396 §, 11 p. jouluk. 4,451 §, 18 p. jouluk. 4,483 § ja 28 p. jouluk. 4,498 §. — [2]) S:n 10 p. tammik. 3,068 §, 30 p. tammik. 3,306 § ja 27 p. helmik. 3,598 § — [3]) S:n 10 p. tammik. 3,067 §, 30 p. tammik. 3,305 §, 13 p. helmik. 3,550 §, 27 p. helmik. 3,597 ja 3,604 §, 20 p. maalisk. 3,658 §, 8 p. toukok. 3,826 §, ja 3,827 §, 12 p. kesäk. 3,945 §, 26 p. heinäk. 4,055 §, 11 p. syysk. 4,151 §, 18 p. syysk. 4,176 §, 16 p. lokak. 4,247 § ja 4 p. jouluk. 4,428 §. — [4]) S:n 10 p. tammik. 3,069 §, 6 p. helmik. 3,458, 3,459 ja 3,460 §, 20 p. helmik. 3,580 ja 3,581 §, 27 p. helmik. 3,603 §, 13 p. maalisk. 3,638 §, 17 p. huhtik. 3,755 §, 15 p. toukok. 3,862 §, 12 p. kesäk. 3,944 § ja 13 p. marrask. 4,344 §. — [5]) S:n 16 p. tammik. 3,172 §. — [6]) S:n 4 p. syysk. 4,146 § ja 2 p. lokak. 4,207 §. — [7]) S:n 3 p. toukok. 3,790 §. — [8]) Khs 1 p. marrask. 1,773 §. — [9]) S:n 7 p. jouluk. 2,049 §. — [10]) Khn jsto 16 p. tammik. 3,171 §. — [11]) Khs 11 p. toukok. 848 § ja 21 p. kesäk. 1,155 §. — [12]) S:n 1 p. helmik. 207 §. — [13]) S:n 5 p. heinäk. 1,218 § ja 1,221 § sekä 12 p. heinäk. 1,256 §. — [14]) S:n 5 p. heinäk. 1,219 §. — [15]) S:n 3 p. toukok. 801 § ja 804 §. — [16]) S:n 9 p. elok. 1,309 § ja 23 p. elok. 1,397 §. — [17]) S:n 28 p. kesäk. 1,184 §. — [18]) S:n 7 p. kesäk. 1,067 §.

hoitolautakunnan [1]), sairaalahallituksen [2]), köyhäinhoitolautakunnan [3]), lastensuojelulautakunnan [4]), suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan [5]), ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan [6]), ammattiopetuslaitosten johtokunnan [7]), lastentarhain johtokunnan [8]), musiikkilautakunnan [9]), teknillisten laitosten hallituksen [10]), yleisten töiden lautakunnan [11]) ja kiinteistölautakunnan [12]) alaisille erinäisille viranhaltijoille sekä naisten työtuvan toimitusjohtajalle [13]).

Lisätyökorvauksen myöntäminen köyhäinhoitolautakunnan työtupien johtajattarelle. Köyhäinhoitolautakunta oikeutettiin [14]) sen alaisten työtupien määrärahasta suorittamaan työtupien johtajattarelle kertomusvuonna ylimääräisten työtupien aiheuttaman lisätyön korvausta 150 markkaa kuukaudessa.

Virkavuosien laskeminen ikäkorotusten saamiseksi. Seuraavat viran- ja toimenhaltijat oikeutettiin ikäkorotusten saamiseksi lukemaan hyväkseen alla mainitut palvelusajat:

teurastamon lihantukkumyyntihallin vaakaaja K. Carlander lihantarkastamon ylimääräisenä kanslistina helmikuun 1 p:stä 1930 elokuun 31 p:ään 1933 sekä tilapäisenä vaakaajana syyskuun 1 p:stä 1933 tammikuun 31 p:ään 1934 palvelemansa aika ja siten nostamaan ensimmäinen ikäkorotus helmikuun 1 p:stä 1934 lukien [15]);

maidontarkastamon näytteidenottaja A. Tornberg palvelusaikansa kesäkuun 1 p:stä 1929 saman vuoden syyskuun 1 p:ään terveydenhoitolautakunnan virkaatoimittavana kaitsijana sekä syyskuun 1 p:stä 1929 marraskuun 1 p:ään 1933 makkaratehtaiden valvojana ja näin ollen saamaan ensimmäinen ikäkorotus marraskuun 1 p:stä 1933 lukien [16]);

Kallion haarahammasklinikan johtaja A. Hjelmman kouluhammasklinikan ylimääräisenä assistenttina sekä haarahammasklinikan virkaatoimittavana johtajana ja vakituisena johtajana toimimansa tammikuun 24 p:n 1928 ja joulukuun 31 p:n 1933 välinen aika ja niin ollen nostamaan toinen ikäkorotus helmikuun 1 p:stä 1934 lukien [17]);

kouluhammasklinikan vahtimestari A. Grenman helmikuun 15 p:n 1925 ja tammikuun 14 p:n 1933 välinen aika, jolloin hän toimi klinikan siivoojana suorittaen samalla vahtimestarin tehtävät, sekä saamaan siten kaksi ikäkorotusta tammikuun 1 p:stä 1934 lukien [18]);

kansakoulunopettajatar A. Valtonen vuosisijaisena syyskuun 1 p:stä 1929 heinäkuun 31 p:ään 1933 toimimansa aika ja nostamaan näin ollen ensimmäinen ikäkorotus elokuun 1 p:stä 1933 lukien [19]); sekä

sähkölaitoksen apulaiskoneenkäyttäjä P. Alho laitoksen varakoneenhoitajana tuntipalkoin maaliskuun 21 p:stä 1930 tammikuun 31 p:ään 1934

---

[1]) Khs 15 p. helmik. 292 §, 9 p. maalisk. 491 §, 28 p. kesäk. 1,183, 1,188 ja 1,189 § sekä 5 p. heinäk. 1,224 §. — [2]) S:n 19 p. huhtik. 711 §, 11 p. toukok. 857 §, 17 p. toukok. 918, 919 ja 922 §, 7 p. kesäk. 1,068 § ja 9 p. elok. 1,309 §. — [3]) S:n 20 p. syysk. 1, 518 § ja 1,519 § sekä 12 p. lokak. 1,647 §. — [4]) S:n 12 p. huhtik. 671 § ja 27 p. syysk. 1,55 3 §. — [5]) S:n 22 p. helmik. 387 §, 30 p. elok. 1,413 §, 6 p. syysk. 1,441 § ja 1 p. marrask. 1,771§.— [6]) S:n 11 p. toukok. 847 § ja 30 p. elok. 1,412 §. — [7]) S:n 12 p. heinäk. 1,255 §. — [8]) S:n 14 p. kesäk. 1,133 §. — [9]) S:n 12 p. lokak. 1,648 §. — [10]) S:n 26 p. huhtik. 775 §, 27 p. syysk. 1,552 §, 4 p. lokak. 1,620 §, 1 p. marrask. 1,771 §, 8 p. marrask. 1,814 ja 1,815 § sekä 22 p. marrask. 1,925 §. — [11]) S:n 18 p. tammik. 133 §, 5 p. heinäk. 1,220 §, 29 p. marrask. 2,000 §, 7 p. jouluk. 2,040 § ja 13 p. jouluk. 2,102 §. — [12]) S:n 12 p. tammik. 76 §, 25 p. tammik. 164 §, 3 p. toukok. 805 §, 7 p. kesäk. 1,066 §, 16 p. elok. 1,344 §, 6 p. syysk. 1,442 § ja 22 p. marrask. 1,924 §. — [13]) S:n 22 p. maalisk. 561 §. — [14]) S:n 8 p. helmik. 270 §. — [15]) S:n 22 p. maalisk. 559 §. — [16]) S:n 12 p. tammik. 58 §. — [17]) S:n 12 p. huhtik. 672 §. — [18]) S:n 25 p. tammik. 163 §. — [19]) S:n 5 p. huhtik. 654 §.

palvelemansa aika ja tällöin nostamaan ensimmäinen ikäkorotus helmikuun 1 p:stä 1934 lukien [1]).

Saamatta jääneiden ikäkorotusten korvaaminen. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [2]) suomenkielisten kansakoulujen opettajalle F. M. J. Savolalle 1,440 markkaa hänen elokuun 1 p:n 1922 ja elokuun 1 p:n 1923 väliseltä ajalta saamatta jääneiden ikäkorotuksiensa korvauksena. Tililtä Ikälisäykset ja palkankorotukset kaupunginhallituksen käytettäväksi päätettiin [3]) suorittaa 960 markkaa suomenkielisten kansakoulujen opettajalle I. Rautiolle hänen elokuun 1 p:n 1921 ja elokuun 1 p:n 1923 väliseltä ajalta saamatta jääneiden ikäkorotuksiensa korvauksena.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan anomuksen 9,000 markan suuruisen määrärahan myöntämisestä ikäkorotusten suorittamiseksi mainittujen koulujen opettajalle O. A. Kärnälle kouluhallituksen päätöksen mukaisesti elokuun 1 p:n 1930 ja elokuun 1 p:n 1931 väliseltä ajalta kaupunginhallitus epäsi [4]) päättäen samalla kouluhallituksen päätöksestä valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Matkakulujen korvaaminen. Kaupunginhallitus päätti [5]) oikeuttaa sairaalahallituksen suorittamaan matkakorvausta Nikkilän sairaalan perhehoidosta huolehtivalle lääkärille siihen asti noudatettujen perusteiden mukaisesti, siksi kuin perhehoito oli saatu uudelleenjärjestetyksi.

Sittemmin kaupunginhallitus hyväksyi [6]) sairaalahallituksen esityksen perhehoidon valvonnan väliaikaisesta järjestämisestä Nikkilän sairaalassa siten, että sairaalahallituksen aikoinaan vahvistaman perhehoitoa koskevan ohjesäännön mukaisesti v:n 1935 alusta lukien toistaiseksi saataisiin suorittaa matkakorvaus perhehoidosta huolehtivalle lääkärille yleisen matkasäännön määräyksistä poikkeavalla tavalla.

Kaupungin laina-asioissa tehtyjen matkojen aiheuttamiin kuluihin myönnettiin kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 4,598: 50 markkaa [7]) ja määrärahasta Provisiot y.m. kulut 17,097: 70 markkaa [8]) sekä erilaisiin muihin toimitus- ja matkakuluihin ensiksi mainituista varoista yhteensä 7,202: 75 markkaa [9]).

Köyhäinhoitolautakunta oikeutettiin [10]) Kustannukset elätteelleannosta, laitoshoidosta köyhäinhoidolle kuulumattomissa laitoksissa ja suoranaisista avustuksista nimisen luvun matkakustannusten määrärahasta suorittamaan köyhäinhoidon apulaisjohtajalle J. Jacobssonille 700 markan kuukausikorvaus hänen omalla autollaan tehtävistä virkamatkoistaan huhtikuun 1 p:stä lukien siksi kuin köyhäinhoidon hallinto-organisation uudistus oli saatettu voimaan, kuitenkin enintään v:n 1934 loppuun.

Raitiotievuosikorttien myöntämisestä kaupungin eri viranhaltijoille tehtiin [11]) joukko päätöksiä.

Oikeus palkkaetujen nauttimiseen sairauden takia myönnetyn virkavapauden ajalta. Helmikuun 1 p:n ja toukokuun 31 p:n väliseksi ajaksi myönne-

---

[1]) Khs 1 p. maalisk. 426 §. — [2]) S:n 31 p. toukok. 1,001 §. — [3]) S:n 4 p. lokak. 1,619 §. — [4]) S:n 24 p. toukok. 962 §. — [5]) S:n 22 p. marrask. 1,959 §. — [6]) S:n 7 p. jouluk. 2,071 §. — [7]) Khn jsto 6 p. marrask. 4,326 §. — [8]) S:n 16 p. lokak. 4,258 § ja 20 p. marrask. 4,355 §. — [9]) S:n 30 p. tammik. 3,321 §, 6 p. helmik. 3,469 §, 6 p. maalisk. 3,626 §, 3 p. toukok. 3,815 §, 19 p. kesäk. 3,984 §, 5 p. heinäk. 4,018 §, 9 p. elok. 4,103 §, 18 p. syysk. 4,165 §, 16 p. lokak. 4,262 §, 11 p. jouluk. 4,465 ja 4,466 § sekä 18 p. jouluk. 4,489 §. — [10]) Khs 8 p. helmik. 264 §. — [11]) Khs jsto 16 p. tammik. 3,169 §, 30 p. tammik. 3,320 § sekä 3 p. toukok. 3,811 ja 3,814 §.

tyn jatketun sairaslomansa ajalta Hermannin alueläkäri H. Roos oikeutettiin [1]) nostamaan 2/3 pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa.

Kivelän sairaalan osastonhoitajatar H. Hammar, joka jo oli nauttinut 5 kuukauden sairasloman palkkaussäännössä mainituin ehdoin, oikeutettiin [2]) virkasäännön 30 §:n nojalla hänelle helmikuun 15 p:stä syyskuun 1 p:ään myönnetyn jatketun sairasloman ajalta nostamaan 2/3 pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa.

Ryttylän koulukodin metallitöiden opettajalle V. J. Mannerille myönnettiin [3]) oikeus touko-, kesä- ja heinäkuun ajaksi saamansa jatketun sairasloman ajalta nostaa 2/3 pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa sekä syyskuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisen osittaisen sairaslomansa aikana nauttia palkkaetunsa vähentämättöminä.

Oikeus palkkaetujen nauttimiseen muun syyn kuin sairauden takia myönnetyn virkavapauden y.m. ajalta [4]). Kiinteistöjohtaja E. von Frenckellin ja köyhäinhoidon toimitusjohtajan B. Sarlinin palkat heille myönnetyn virkavapauden ajalta määrättiin [5]) suoritettavaksi samoin perustein kuin v. 1933, eli siis kuukausittain vähentämällä 3,250 markkaa ja 2,000 markkaa kulloinkin maksettavasta palkasta.

Kaupungineläinlääkäri W. Ehrström oikeutettiin [6]) hänelle opintomatkaa varten huhtikuun 9 p:stä lukien myönnetyn yhden viikon virkavapauden aikana nauttimaan täysiä palkkaetujaan.

Kaupunginhallitus päätti [7]) oikeuttaa Marian sairaalan alihoitajattaren E. Koiviston nauttimaan täysiä palkkaetujaan niiden 3 kuukauden ajalta, jolloin hän osallistui kasvatusopillisiin jatkokursseihin.

Tuberkuloosisairaalan röntgenhoitajatar A. Koskela oikeutettiin [7]) nostamaan nettopalkkansa, 1,190 markkaa, 3 kuukauden ajalta niistä 6 kuukaudesta, jolloin hän otti osaa valtion terveydenhoitokursseihin.

Saman sairaalan osastonhoitajatar H. Markkula oikeutettiin [7]) nauttimaan täysiä palkkaetujaan siltä 3 kuukauden ajalta, jolloin hän osallistui kasvatusopillisiin jatkokursseihin.

Kaupunginhallitus oikeutti [8]) lastenvalvoja R. G. Kallian hänelle maaliskuun 9 p:stä kesäkuun 30 p:ään myönnetyn virkavapauden ajalta nostamaan pohjapalkastaan 680 markkaa kuukaudessa sekä ikäkorotuksensa.

Lastensuojelulautakunnan kanslisti V. Pantsar oikeutettiin [9]) hänelle opintoja varten maalis- ja huhtikuun 15 p:n sekä syys- ja marraskuun 15 p:n väliseksi ajaksi myönnetyn virkavapauden kestäessä nostamaan ikäkorotuksensa.

Kaupunginhallitus päätti [10]) oikeuttaa rakennustoimiston satamarakennusosaston ylimääräisen insinöörin P. Aleniuksen lokakuun 1 p:stä alkavan opintomatkaa varten myönnetyn 6 kuukauden virkalomansa aikana nauttimaan täysiä palkkaetujaan ehdoin, että hän jäi kaupungin palvelukseen vähintään 2 vuodeksi matkan päätyttyä ja että hän kaupunginhallitukselle aikanaan jätti matkakertomuksen.

Kaupunginhallitus päätti [11]) oikeuttaa Kyläsaaren puhdistuslaitoksen kemistin W. Forsmanin lokakuun 24 p:n ja marraskuun 16 p:n välisenä virkavapausaikanaan nauttimaan täysiä palkkaetujaan.

---

[1]) Khs 1 p. maalisk. 443 §; vrt. myös tämän kert. s. 88, 153 ja 212 — [2]) Khs 15 p. helmik. 326 § ja 9 p. elok. 1,308 §. — [3]) S:n 7 p. kesäk. 1,096 § ja 4 p. lokak. 1,634 §.— [4]) Ks. myös tämän kert. s.208. — [5]) Khs 25 p. lokak. 1,735 §; vrt. v. 1933 kert. s. 159 ja tämän kert. s. 208 ja 213. — [6]) Khs 12 p. huhtik. 702 §. — [7]) S:n 1 p. maalisk. 454 §.— [8]) S:n 1 p. maalisk. 445 §. — [9]) S:n 28 p. maalisk. 618 § ja 4 p. lokak. 1,636 §. — [10]) S:n 3 p. toukok. 832 §. — [11]) S:n 12 p. lokak. 1,659 §.

Kiinteistötoimiston avustavalle asemakaava-arkkitehdille B. Aminoffille, jolle oli myönnetty 2 viikon loma syys- tai lokakuussa opintomatkaa varten, päätettiin [1]) mainitulta ajalta suorittaa täysi palkka.

Kaupunginhallitus oikeutti [2]) siirtolapuutarhaneuvoja E. Kochin opintomatkaa varten saamansa virkaloman ajalta nauttimaan täysiä palkkaetujaan.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti [3]), että seppä K. M. Haalle suoritetaan säädetty sairasavustus syyskuun 19 p:n ja 28 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän perheessään sattuneen lapsihalvaustapauksen johdosta ei saanut mennä työhönsä.

Virantoimituksesta pidätyksen aikainen palkka. Kaupunginhallitus päätti [4]) pidättää vähentyneen työkykynsä vuoksi toukokuun alusta lukien virantoimituksesta pidätetyn ruotsinkielisten kansakoulujen opettajattaren I. Granholmin palkasta 1/4 virantoimituksesta pidätyksen aikana.

Avoinna olevien virkain hoito. Varatuomari K. Walldénille, jonka yhteinen raastuvanoikeus oli määrännyt joulukuun 1 p:stä lukien virkaatoimittavana hoitamaan erästä avoimeksi joutunutta nuoremman oikeusneuvosmiehen virkaa, päätettiin [5]) maksaa, paitsi hänelle omasta virastaan raastuvanoikeuden arkiston apulaisaktuaarina tulevaa ikäkorotusta, nuoremman oikeusneuvosmiehen palkka.

Kaupunginhallituksen kansliasihteerille G. Brotherukselle myönnettiin [6]) korvauksena siitä että hän oli hoitanut avoinna ollutta kansliasihteerintointa syys- ja lokakuun aikana puolet tähän virkaan kuuluvasta palkkauksesta eli yhteensä 4,850 markkaa, joka oli suoritettava kaupunginkanslian tililtä Sääntöpalkkaiset virat.

Varatuomari B. Mellinille, joka oli määrätty hoitamaan kaupunginhallituksen asiamiehen tointa tammikuun 1 p:stä lukien kunnes virka vakinaisesti täytetään, päätettiin [7]) suorittaa palkkiota 4,240 markkaa kuukaudessa. Tarvittavat varat osoitettiin kaupunginginhallituksen asiamiesosaston tililtä Sääntöpalkkaiset virat.

Neiti M. Koivistolle päätettiin [8]) suorittaa 7 palkkaluokan mukainen 2,300 markan suuruinen palkka 10 %:n vähennyksineen siitä päivästä lukien, jolloin hän ryhtyi virkaatoimittavana hoitamaan avoinna olevaa kotitalousneuvojan tointa.

Palkansäästön suorittaminen. Rahatoimisto ilmoitti suorittaneensa v:n 1933 kuluessa palkansäästöä siviiliviraston leski- ja orpokassalle yhteensä 31,050 markkaa ehdottaen samalla että määrä osoitettaisiin raastuvanoikeuden palkkaustilin ylijäämästä. Esitys hyväksyttiin [9]).

Kesälomasijaisen palkkaaminen. Kaupunginhallitus myönsi [10]) yleisistä käyttövaroistaan 400 markkaa kaupunginmuseon vahtimestarin kesälomasijaisen palkkaamiseksi.

Viransijaisuuspalkkiot muun syyn kuin sairauden takia myönnetyn virkavapauden ajalta. Talousarvion määrärahasta Sijaispalkkiot virkavapaustapauksissa myönnettiin alla mainittujen viranhaltijain sijaisille seuraavan suuruiset palkkiot:

---

[1]) Khs 21 p.kesäk. 1,163 §. — [2]) S:n 26 p. heinäk. 1,286 §. — [3]) S:n 12 p. lokak. 1,660 §. — [4]) S:n 3 p. toukok. 837 §. — [5]) Khn jsto 11 p. jouluk. 4,448 §. — [6]) S:n 30 p. lokak. 4,283 §. — [7]) S:n 6 p. helmik. 3,433 §. — [8]) S:n 20 p. marrask. 4,359 § ja 11 p. jouluk. 4,449 §. — [9]) Khs 1 p. helmik. 210 §. — [10]) Khn jsto 11 p. syysk. 4,163 §.

Virasto tai laitos.	Virkavapaa viranhaltija.	Virka.	Virkavapaus kesti.	Sijaiselle myönnetty palkkio, Smk.	
Raastuvanoikeus	Leopold, C. G.[1])	Vanh. oikeusneuvosmies	1/4 —31/5	11,264	—
S:n	Gestrin, L. K. N.[2])	Rikosasiainnotaari	1/6 —30/9	9,280	—
Syyttäjistö	Fröjdman, K. H. Y.[3])	Toinen kaupunginviskaali	1/1 —31/5	31,424	—
S:n	Enebäck, A. M.[4])	Kolmas kaupunginviskaali	1/1 —30/4	15,360	—
Ulosottolaitos	Hirvikoski, L. P.[5])	Ulosottoapulainen	1/10—30/11	4,560	—
S:n	Löfman, J. J.[5])	»	1/10—31/10		
Raatihuoneen arkisto	Walldén, K. W.[6])	Apulaisaktuaari	1/12—31/12	2,080	—
Rahatoimisto	Nybom, G.[7])	Toimistoapulainen	1/6 — 1/7	1,360	—
Tilastotoimisto	Bruun, O.[8])	Johtaja	1/7 —15/7	1,000	—
Satamahallinto	Saarenheimo, O.R.[9])	Satamakonstaapeli	1/1 —15/5	5,400	—
Terveydenhoitolautak.	Aminoff, C. G.[10])	Päivystäjä	22/7 —15/10	3,740	—
Sairaaloihin kuulumaton lääkäri-, sairaanhoito- ja terveydenhoitohenkilökunta	Forsius, R.[10])	Töölön alueläkäri	18/6 — 2/7	970	—
S:n	Leander, J. G. H.[11])	Kaitsija	19/2 —19/3	1,600	—
Terveydellisten tutkimusten laboratoori	Ekholm, Hj. J.[12])	Vahtimestarinapulainen	1/1 —31/3	3,000	—
Asuntotarkastus	Nordensvan, E.C.[13])	Avustava asuntotarkastaja	25/6 —25/7	2,080	—
Keskuskoti henkisesti sairaita naisia varten	Juselius, A. I.[14])	Sairaanhoitajatar	1/7 —30/9	4,560	—
Marian sairaala	Nylander, P. E.A.[15])	Alilääkäri	23/5 —23/6	2,320	—
S:n	Lundstén, K. R.[16])	Apulaislääkäri	1/5 —31/5	2,320	—
			18/7 —18/8	2,320	—
S:n	Rosenius, C. H.[17])	»	1/12—31/12	2,320	—
S:n	Schröder, I.[18])	»	7/2 —30/4	6,496	—
S:n	Jokinen, E.[19])	Pesuapulainen	20/2 —20/3	684	—
			20/3 — 1/4	250	80
Kulkutautisairaala	Wickström, J. O.[20])	Apulaislääkäri	15/3 —15/4	2,320	—
S:n	Krohn, A.-M.[21])	Osastonhoitajatar	1/9 —31/12	9,600	—
S:n	Lindberg, A. I.[21])	»	16/9 —31/12		
S:n	Kautto, E.[21])	Alihoitajatar	16/9 —31/12		
S:n	Jänikselä, I.[22])	»	16/1 —16/7	7,200	—
S:n	Hankia, L.[23])	»	1/1 — 1/9	9,600	—
S:n	Ala-Knuussi, T.[23])	»	1/1 — 1/9	9,600	—
S:n	Laitinen, H.[23])	»	1/1 — 1/9	9,600	—
S:n	Seppä, T.[23])	»	1/1 — 1/9	9,600	—
S:n	Savolainen, A.[24])	Leipoja	27/3 —27/4	684	—
Kivelän sairaala	Kaila, M. E.[25])	Apulaislääkäri	1/12—31/12	2,320	—
S:n	Lundin, F. M.[26])	Osastonhoitajatar	2 kuuk.	3,000	—
S:n	Ahonen, A.[26])	Alihoitajatar	2 viikkoa		

[1]) Khn jsto 5 p. huhtik 3,692 §.—[2]) S:n 8 p. toukok. 3,821 § ja 12 p. heinäk. 4,037 §.—[3]) S:n 4 p. tammik. 3,060 § 16 p. tammik. 3,156 § ja 17 p. huhtik. 3,754 §. — [4]) S:n 4 p. tammik. 3,061 §.— [5]) S:n 2 p. lokak. 4,204 §.—[6]) S:n 11 p. jouluk. 4,447 §.—[7]) Khs 14 p. kesäk. 1,132 §. — [8]) S:n 31 p. toukok. 998 §. — [9]) Khn jsto 11 p. tammik. 3,088 §. — [10]) S:n 5 p. kesäk. 3,915 ja 3,916 §.—[11]) S:n 27 p. helmik. 3,594 §. —[12]) S:n 13 p. helmik. 3,546 §. — [13]) S:n 19 p. kesäk. 3,971 §. — [14]) S:n 24 p. huhtik. 3,780 §. — [15]) S:n 8 p. toukok. 3,833 §. —[16]) S:n 8 p. toukok. 3,832 § ja 9 p. elok. 4,092 §. —[17]) S:n 4 p. jouluk. 4,424. — [18]) S:n 13 p. helmik. 3,548 §. — [19]) S:n 20 p. maalisk. 3,651 § ja 17 p. huhtik. 3,751 §. — [20]) S:n 20 p. maalisk. 3,652 §. —[21]) S:n 16 p. lokak. 4,245 §. — [22]) S:n 13 p. helmik. 3,549 §. — [23]) S:n 30 p. tammik. 3,290 §. —[24]) S:n 17 p. huhtik. 3,752 §. — [25]) S:n 4 p. jouluk. 4,423 §. — [26]) S:n 23 p. lokak. 4,272 §.

Virasto tai laitos.	Virkavapaa viranhaltija.	Virka.	Virkavapaus kesti.	Sijaiselle myönnetty palkkio, Smk.	
Kivelän sairaala	Eklund, A.[1])	Alihoitajatar	9 päivää	360	—
S:n	Hammarström, G.[1])	»	9 »	360	—
S:n	Jacobsen, A.[1])	»	9 »	360	—
S:n	Laurikainen, T.[2])	»	1/1 — 1/9	9,600	—
S:n	Mäkinen, H.[3])	»	1/9 — 31/12	4,800	—
S:n	Nordlund, E.[1])	»	9 päivää	360	—
S:n	Pontan, K.[4])	»	1/10 — 31/12	3,600	—
S:n	von Schantz, B.[1])	»	9 päivää	360	—
S:n	Warheenmaa, H.[1])	»	9 »	360	—
S:n	Vegelius, G.[1])	»	9 »	360	—
Nikkilän sairaala	Sjöberg, S.[5])	»	15/1 — 15/7	7,200	—
			15/7 — 31/12	13,200	—
S:n	Lindqvist, G.[6])	»	15/7 — 31/12		
Tuberkuloosisairaala	Salmenkallio, H. I. J.[7])	Apulaislääkäri	1/5 — 31/5	2,320	—
S:n	Koskela, A.[2])	Röntgenhoitajatar	1/1 — 1/3	3,040	—
Köyhäinhoitolautakunnan kanslia	Sarlin, B.[8])	Toimitusjohtaja	Eduskunnan istuntokauden	1,000 kuukaudelta	—
S:n	von Schoultz, K. M.[9])	Ylim. kirjuriapulainen	1/8 — 30/9	1,800	—
S:n	Lyytikäinen, O.[10])	Diakonissa	18/1 — 25/1	300	—
Kunnalliskoti	Fagerström, B.[11])	Osastonhoitajatar	1/1 — 31/12	18,240	—
Lastensuojelulautakunta	Kallia, R. G.[12])	Lastenvalvoja	8/1 — 30/6	18,346	65
S:n	Pantsar, V.[13])	Kanslisti	15/3 — 15/4	1,200	—
			15/9 — 15/11	2,400	—
Töölön neuvonta-asema	Krohn, R. S. S.[14])	Johtajatar	1/2 — 1/5	5,520	—
			1/5 — 31/5	1,840	—
Sofianlehdon pikkulastenkoti	Häkli, S. A.-L.[15])	Osastonhoitajatar	1/6 — 1/8	2,720	—
S:n	Lehtiö, E. S. M.[16])	»	15/9 — 31/12	4,760	—
Reijolan lastenkoti	Vikman, K.[17])	Talonmies	3/2 — 3/6	4,000	—
			4/8 — 4/9	1,000	—
Vastaanottokoti	Jääskeläinen, I.[18])	Hoitajatar	15/4 — 15/5	1,530	—
S:n	Ilvesvaara, H.[18])	Harjoittelija	15/4 — 15/5	800	—
Lastentarhat	Marjomaa, K.[19])	Johtajatar	14/11 — 30/11	952	—
S:n	Ahva, T.[20])	Opettajatar	1/10 — 31/12	5,040	—
S:n	Luther, B. L.[21])	»	3/12 — 20/12	1,008	—
S:n	Tunkelo, T. T. M.[22])	»	1/3 — 15/5	4,200	—
S:n	Ranta, T.[23])	Aputyttö	2 kuuk.	800	—

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin[24]) suorittamaan 4,000 markan kuukausipalkka palkatonta virkalomaa nauttivien rakennustoimiston talorakennusosaston avustavien arkkitehtien viransijaisille.

---

[1]) Khn jsto 5 p. kesäk. 3,925 §. — [2]) S:n 30 p. tammik. 3,290 §. — [3]) S:n 18 p. syysk. 4,172 §. — [4]) S:n 18 p. syysk. 4,171 §. — [5]) S:n 30 p. tammik. 3,289 § ja 18 p. syysk. 4,173 §. — [6]) S:n 18 p. syysk. 4,173 §. — [7]) S:n 17 p. huhtik. 3,753 §. — [8]) Khs 23 p. elok. 1,396 § ja 18 p. lokak. 1,669 §. — [9]) Khn jsto 16 p. elok. 4,104 §. — [10]) Khs 8 p. helmik. 246 §. — [11]) Khn jsto 12 p. kesäk. 3,940 § ja 9 p. elok. 4,091 §. — [12]) Khs 18 p. tammik. 148 § ja 1 p. maalisk. 445 §. — [13]) Khn jsto 20 p. maalisk. 3,650 § ja 25 p. syysk. 4,189 §. — [14]) S:n 30 p. tammik. 3,291 § ja 24 p. toukok. 3,876 §. — [15]) S:n 24 p. huhtik. 3,782 §. — [16]) S:n 25 p. syysk. 4,190 §. — [17]) Khs 7 p. kesäk. 1,096 § sekä khn jsto 20 p. helmik. 3,567 §, 24 p. huhtik. 3,781 § ja 30 p. elok. 4,126 §. — [18]) Khn jsto 24 p. huhtik. 3,783 §. — [19]) S:n 27 p. marrask. 4,392 §. — [20]) S:n 2 p. lokak. 4,205 §. — [21]) S:n 11 p. jouluk. 4,446 §. — [22]) S:n 6 p. maalisk. 3,620 §. — [23]) S:n 6 p. helmik. 3,454 §. — [24]) Khs 24 p. toukok. 971 §.

Sairauden aikaiset viransijaisuuspalkkiot. Seuraavien viranhaltijain sijaisille kaupunginhallitus myönsi alla mainitut palkkiot talousarvioon tätä tarkoitusta varten merkitystä määrärahasta:

Virasto tai laitos.	Virkavapaa viranhaltija.	Virka.	Virkavapaus kesti.	Sijaiselle myönnetty palkkio, Smk.	
Maistraatti	Gottleben, K. E.[1])	V.t. kunnallispormestari	15/5—30/6 31	5,300	—
S:n	Pircklén, A.[1])	V.t. oikeusneuvosmies	18/4—31/5 31	2,000	—
S:n	Wennerqvist, A.[1])	Kirjaajanapulainen	18/4—31/5 31	1,800	—
Raastuvanoikeus	Björkman, G. L.[2])	Vanh. oikeusneuvosmies	20/4—20/5	4,500	—
S:n	Herrmann, K. H. K.[3])	V.t. vanh. oikeusneuvosmies	16/5—30/6	7,620	—
S:n	Hedman, H. O.[4])	Ylim. oikeusneuvosmies	10/7—15/8	5,000	—
S:n	Beyrath, E. S. M.[5])	Puhtaaksikirjoittaja	11/12—24/12	600	—
S:n	Blåfield, A. N.[6])	»	1/6—24/6	1,000	—
S:n	Holmström, A. L.[7])	»	1/8—15/8	600	—
S:n	Laaksonen, S. V.[8])	»	26/4—9/5 12/5—25/5	600 600	— —
S:n	Schauman, E. M.[9])	»	27/12 33-10/1 7/2—7/3	600 1,200	— —
S:n	Lindström, G. T.[10])	Kaupunginpalvelija	15/12 33-15/5	8,160	—
Syyttäjistö	Fröjdman, K. H. Y.[11])	Toinen kaupunginviskaali	26/9—9/10	1,600	—
S:n	Enebäck, A. M.[12])	Kolmas kaupunginviskaali	24/7—31/7 1/9—22/9	800 2,700	— —
S:n	Selin, A. R. R.[13])	V.t. toinen ylim. kaup. viskaali	7/12—12/12	640	—
Ulosottolaitos	Schönberg, A. T.[14])	Ulosottoapulainen	1/2—30/6	5,000	—
S:n	Österberg, A. V.[15])	»	22/3—4/4 1/7—31/7	1,000 2,000	— —
S:n	Wennerqvist, A. G. J.[16])	Ylim. ulosottomies	5/4—29/4	2,667	—
S:n	Johansson, E. M.[17])	Kassa-apulainen	18/6—18/7	1,000	—
S:n	Cavonius, E. J.[18])	Konttoriapulainen	1/1—31/1	1,000	—
S:n	Chydenius, E. I. J.[19])	»	1/8—31/12	5,000	—
S:n	Hanemann, H. J.[20])	»	25/6—5/8	1,500	—
S:n	Borg, H.[21])	»	15/3—15/5	2,000	—
S:n	Bergh, X. E.[22])	Tarkastusapulainen	25/7—25/9	2,400	—

[1]) Khn jsto 30 p. tammik. 3,293 §. — [2]) S:n 8 p. toukok. 3,830 §. — [3]) S:n 24 p. toukok. 3,871 § ja 12 p. kesäk. 3,939 §. — [4]) S:n 12 p. heinäk. 4,036 § ja 9 p. elok. 4,078 §. — [5]) S:n 28 p. jouluk. 4,493 §. — [6]) S:n 12 p. kesäk. 3,938 § ja 19 p. kesäk. 3,966 §. — [7]) S:n 9 p. elok. 4,077 §. — [8]) S:n 8 p. toukok. 3,828 § ja 24 p. toukok. 3,872 §. — [9]) S:n 11 p. tammik. 3,083 § ja 20 p. helmik. 3,576 §. — [10]) S:n 11 p. tammik. 3,086 § ja 6 p. helmik. 3,440 §. — [11]) S:n 2 p. lokak. 4,202 §. — [12]) S:n 9 p. elok. 4,075 §, 4 p. syysk. 4,137 § ja 25 p. syysk. 4,187 §. — [13]) S:n 18 p. jouluk. 4,476 §. — [14]) S:n 6 p. helmik. 3,453 § ja 13 p. maalisk. 3,636 §. — [15]) S:n 5 p. huhtik. 3,687 § ja 5 p. heinäk. 4,014 §. — [16]) S:n 10 p. huhtik. 3,712 § ja 24 p. huhtik. 3,775 §. — [17]) S:n 19 p. kesäk. 3,970 §. — [18]) S:n 16 p. tammik. 3,161 §. — [19]) S:n 9 p. elok. 4,076 § ja 16 p. lokak. 4,242 §. — [20]) S:n 26 p. kesäk. 3,998 §. — [21]) S:n 20 p. maalisk. 3,656 §. — [22]) S:n 19 p. kesäk. 3,965 §.

Virasto tai laitos.	Virkavapaa viranhaltija.	Virka.	Virkavapaus kesti.	Sijaiselle myönnetty palkkio, Smk.	
Raatihuoneen arkisto	Landgrén, L. F.[1])	Aktuaari	28/8 — 10/9	1,400	—
Kaupunginvaltuusto	Vainio, A.[2])	Siivooja	11/10 — 24/10	100	—
Rahatoimisto	Sandman, B.[3])	Kirjanpitäjä	12/7 — 11/8	2,600	—
S:n	Berg, S.[4])	Toimistoapulainen	3/4 — 3/5	1,520	—
S:n	Bolinder, Hj.[5])	»	4/6 — 18/6	1,520	—
			15/8 — 8/9	1,216	—
S:n	Fröding, G.[6])	»	1/2 — 30/4	3,705	—
			1/6 — 1/8	2,470	—
			25/9 — 31/12	4,320	—
S:n	Hein, M.[7])	»	6/8 — 1/9	1,125	—
S:n	Nybom, G.[8])	»	2/7 — 2/9	2,720	—
S:n	Poppius, M.[9])	»	5/1 — 8/5	4,940	—
			5/6 — 1/8	2,470	—
S:n	Rostedt, A. H.[10])	»	17/4 — 30/4	617	50
S:n	Tukiainen, E.[11])	Tilap. »	15/7 — 31/7	900	—
S:n	Juselius, A. W.[12])	Ylivahtimestari	6/1 — 12/2	866	65
Satamahallinto	Hellstén, B. E.[13])	Satamakonstaapeli	6/2 — 12/3	1,440	—
S:n	Nordberg, K. F.[14])	»	16/1 — 16/5	4,800	—
S:n	Källroos, A.[15])	Laskuttaja	1/1 — 31/1	1,300	—
S:n	Sergelius, H. J. E.[16])	Konttorikirjuri	2/7 — 1/9	2,360	—
S:n	Nordman, K. E.[17])	Vahtimestari	1/2 — 31/5	4,800	—
			25/6 — 22/7	1,080	—
S:n	Nyfors, N. E.[18])	Vaakavahtimestari	1/2 — 20/3	1,960	—
			3/4 — 20/6	3,080	—
S:n	Lindbäck, J. E.[19])	Apulaisvaakavahtimestari	15/2 — 15/7	6,500	—
Tilastotoimisto	Särkisilta, E. H. E.[20])	Assistentti	25/7 — 7/8	800	—
S:n	Inberg, E. M. N.[21])	Laskuapulainen	28/9 — 30/11	3,066	—
S:n	Montell, J. A. M.[22])	»	25/7 — 7/8	650	—
S:n	Kylkinen, S.[23])	Siivooja	Viikon	200	—
Rakennustarkastuskonttori	Peltonen, E. J.[24])	Rakennusinsinööri	1/7 — 1/8	4,640	—
S:n	Veiste, L.[25])	Apulaisrakennusinsinööri	25/1 — 25/2	3,500	—
Poliisilaitos	Miettinen, S.[26])	Ets.os. sairaanhoitajatar	3/3 — 2/4	1,400	—
			15/8 — 22/8		
Teurastamo	Berglund, I. A.[27])	Trikiinintutkija	10/11 — 9/12	1,200	—
			11/10 — 7/11	1,600	—
S:n	Pärssinen, I. A.[28])	»	5/10 — 19/10	600	—
			21/9 — 4/10		
			6/11 — 10/11	200	—
S:n	Martinmäki, J. E.[29])	Vahtimestari	18/10 — 18/11	1,200	—

[1]) Khn jsto 30 p. elok. 4,125 §. — [2]) S:n 4 p. jouluk. 4,415 §. — [3]) Khs 26 p. heinäk. 1,278 §.—[4]) S:n 12 p. huhtik. 670 §.—[5]) S:n 21 p. kesäk. 1,157 § ja 1 p. marrask. 1,770 §.— [6]) S:n 15 p. helmik. 284 §, 11 p. toukok. 856 §, 14 p. kesäk. 1,131 § ja 25 p. lokak. 1,738 §. — [7]) S:n 1 p. marrask. 1,770 §. — [8]) S:n 9 p. elok. 1,312 §. — [9]) S:n 18 p. tammik. 128 §, 15 p. helmik. 285 §, 22 p. maalisk. 558 §, 11 p. toukok. 855 § ja 21 p. kesäk. 1,156 §.— [10]) Khn jsto 24 p. huhtik. 3,779 §. — [11]) S:n 26 p. heinäk. 4,059 §. — [12]) S:n 20 p. helmik. 3,575 §. — [13]) S:n 20 p. helmik. 3,569 §. — [14]) S:n 30 p. tammik. 3,283 § ja 5 p. huhtik. 3,690 §.—[15]) S:n 30 p. tammik. 3,284 §.—[16]) S:n 9 p. elok. 4,080 § ja 11 p. syysk. 4,147 §.— [17]) S:n 20 p. helmik. 3,570 §, 13 p. maalisk. 3,633 §, 3 p. toukok. 3,791 §, 15 p. toukok. 3,857 § ja 9 p. elok. 4,081 §. — [18]) S:n 20 p. helmik. 3,568 § ja 5 p. huhtik. 3,691 §. — [19]) S:n 13 p. maalisk. 3,634 § ja 3 p. toukok. 3,792 §. — [20]) S:n 26 p. heinäk. 4,057 §. — [21]) Khs 18 p. lokak. 1,675 § ja khn jsto 6 p. marrask. 4,320 §. —[22]) Khn jsto 26 p. heinäk. 4,058 §. — [23]) S:n 9 p. elok. 4,079 §. — [24]) S:n 19 p. kesäk. 3,969 §. — [25]) S:n 6 p. helmik. 3,441 §. — [26]) S:n 6 p. maalisk. 3,608 § ja 23 p. elok. 4,110 §. — [27]) S:n 30 p. lokak. 4,287 § ja 4 p. jouluk. 4,418 §. —[28]) S:n 9 p. lokak. 4,224 §, 30 p. lokak. 4,287 § ja 4 p. jouluk. 4,421 §. — [29]) S:n 6 p. marrask. 4,322 §.

Virasto tai laitos.	Virkavapaa viranhaltija.	Virka.	Virkavapaus kesti.	Sijaiselle myönnetty palkkio, Smk.	
Teurastamo	Ahlberg, H. G.[1])	Kassanhoitaja	15/8—30/9	2,040	—
S:n	Forssell, U. A.[2])	Vaakaaja	15/11—24/11	500	—
S:n	Karjalainen, J. A.[3])	»	6/11—5/12	1,360	—
S:n	Hägg, H.[4])	Siivooja	7/11—14/11	160	—
Sairaaloihin kuulumaton lääkäri-, sairaanhoito- ja terveydenhoitohenkilökunta	Blomstedt, J.[5])	Alueläkäri	1/9—1/10	2,080	—
S:n	Lagus, R.[6])	»	20/5—20/7	4,480	—
S:n	Roos, H. R.[7])	»	1/1—31/8	16,640	—
			1/10—1/12	4,160	—
S:n	Sillman, E.[8])	»	1/2—15/2	1,040	—
			1/6—1/8	4,160	—
S:n	Ikäheimonen, E.[9])	Sairaanhoitajatar	5/11—5/12	1,520	—
S:n	Lundin, E. O.[10])	»	25/1—25/2	1,680	—
S:n	Hynynen, H.[11])	Yöpäivystäjä	25/9—1/11	1,720	—
S:n	Lönnfors, R. R. F.[12])	Kaitsija	11/12—31/12	1,120	—
S:n	Karlsson, E.[13])	Lysoolipuhtaanapitäjä	22/10—22/11	1,000	—
Maidontarkastamo	Lundberg, M.[14])	Kanslia-apulainen	1/7—31/7	1,080	—
S:n	Berglund, G. E. M.[15])	Laboratooriapulainen	17/5—26/5	400	—
S:n	Karsten, A.[16])	»	1/6—1/8	2,360	—
			1/9—30/11	3,600	—
S:n	Munter, M. A.[17])	»	10/4—20/4	400	—
			11/9—22/9	480	—
Asuntotarkastus	Wasastjerna, K. E.[18])	Asuntotarkastaja	24/12—31/12	1,066	—
Tuberkuloosihuoltotoimisto	Sandberg, H.[19])	Sairaanhoitajatar	12/3—25/3	858	—
S:n	Jormanainen, I.[20])	Palvelijatar	15/8—15/11	2,004	—
Vallilan haarahammasklinikka	Kurkiala, O. L.[21])	Johtaja	27/11—6/12	1,067	—
S:n	Becker, E. E.[22])	Kouluhammaslääk.	15/1—15/2	1,840	—
Keskuskoti henkisesti sairaita naisia varten	Juselius, A. J.[23])	Sairaanhoitajatar	1/5—31/5	1,520	—
Suojelupoliisin sairasosasto	Itäkangas, E. S.[24])	»	30/1—30/3	3,040	—
S:n	Virtanen, L. S.[25])	»	1/8—30/9	3,040	—
Desinfioimismajala	Wink, E.[26])	Kylvettäjä	3/2—16/3	1,408	—
Sairaalahallitus	Palander, G.[27])	Sairaalatarkastaja	1/11—31/12	6,555	—
Sairaanhoitajatarkoulu	Augustin, E.[28])	Siivooja	14/2—7/3	524	60

[1]) Khn jsto 16 p. elok. 4,106 § ja 9 p. lokak. 4,225 §. — [2]) S:n 4 p. jouluk. 4,422 §. — [3]) S:n 4 p. jouluk. 4,420 §. — [4]) S:n 4 p. jouluk. 4,419 §. — [5]) Khs 30 p. elok. 1,429 §. — [6]) S:n 14 p. kesäk. 1,142 § ja khn jsto 5 p. kesäk. 3,909 §. — [7]) Khs 1 p. maalisk. 443 §, 7 p. kesäk. 1,091 §, 8 p. marrask. 1,837 § ja 29 p. marrask. 2,023 § sekä khn jsto 6 p. helmik. 3,452 §. — [8]) Khs 15 p. helmik. 327 §, 1 p. maalisk. 450 § ja 7 p. kesäk. 1,092 §. — [9]) Khn jsto 27 p. marrask. 4,390 §. — [10]) S:n 30 p. tammik. 3,287 §. — [11]) S:n 6 p. marrask. 4,319 § ja 11 p. jouluk. 4,434 §. — [12]) S:n 28 p. jouluk. 4,491 §. — [13]) S:n 13 p. marrask. 4,331 §. — [14]) S:n 8 p. toukok. 3,829 §. — [15]) S:n 19 p. kesäk. 3,967 §. — [16]) S:n 19 p. kesäk. 3,968 §, 5 p. heinäk. 4,015 §, 26 p. heinäk. 4,060 §, 18 p. syysk. 4,169 § ja 9 p. lokak. 4,222 §. — [17]) S:n 24 p. huhtik. 3,777 § ja 25 p. syysk. 4,186 §. — [18]) S:n 28 p. jouluk. 4,496 §. — [19]) S:n 27 p. maalisk. 3,674 §. — [20]) S:n 23 p. elok. 4,114 §. — [21]) S:n 28 p. jouluk. 4,492 §. — [22]) S:n 30 p. tammik. 3,288 §. — [23]) S:n 24 p. huhtik. 3,780 §. — [24]) S:n 13 p. helmik. 3,544 §. — [25]) S:n 9 p. elok. 4,082 § ja 25 p. syysk. 4,185 §. — [26]) S:n 13 p. helmik. 3,545 § ja 13 p. maalisk. 3,632 §. — [27]) Khs 15 p. marrask. 1,903 §. — [28]) Khn jsto 20 p. maalisk. 3,655 §.

Virasto tai laitos.	Virkavapaa viranhaltija.	Virka.	Virkavapaus kesti.	Sijaiselle myönnetty palkkio, Smk.	
Köyhäinhoitokansliat	Mellberg, E. I.[1])	Ylim. kanslianhoitaja	13/2 —12/3	1,760	—
S:n	Hartikainen, E.M.[1])	Ylim. apulaiskanslianhoitaja	21/2 — 6/3	700	—
S:n	Johansson, I. A.[2])	»	29/5 —28/7	2,400	—
S:n	Mellberg, M.[3])	»	27/12 33—25/1	1,320	—
S:n	Nuotio, H. M.[4])	Kodissakävijä	5/10— 4/12	2,400	—
S:n	Ritz, A. L. G.[5])	»	1/3 —31/3	1,200	—
S:n	Alm, F.[6])	Ylim. kodissakävijä	11/12-17/12 33	300	—
			1/1 —31/3	3,600	—
S:n	Charpentier, I. A.[7])	» »	6/7 —20/7	600	—
S:n	Eklund, R. M.[8])	» »	7/11—11/11	200	—
S:n	Stenbäck, A. A.[9])	» »	1/8—15/8	680	—
			26/10—28/10	175	—
S:n	Stjernvall, S.[10])	» »	20/4 — 3/5	600	—
S:n	Tassberg, V. T.[1])	» »	22/1 —22/5	4,800	—
S:n	Lundmark, A. L.[11])	Diakonissa	8/1 —21/3	3,350	—
S:n	Lyytikäinen, O.[1])	»	23/2 —14/4	2,100	—
S:n	Kullman, S. A.[12])	Ylim. diakonissa	13/1 —19/1	300	—
			1/3 —30/4	2,800	—
S:n	Piltz, E. I.[1])	» »	5/2 — 4/3	1,200	—
S:n	Ölander, A. E.[13])	» »	9/12—23/12 33	500	—
S:n	Kaukoranta, A.[14])	» diakonissan-apulainen	23/1 — 3/4	3,050	—
			17/11— 7/12	750	—
S:n	Puolanne, A.M.V.[15])	» »	17/12-23/12 33	275	—
			28/12-30/12 33	150	—
			5/3 —12/3	350	—
			2/7 —12/8	1,700	—
S:n	Englund, S. V.[16])	Ylim. kanslisti	16/6 —30/6	450	—
S:n	Spranger, E. H.[17])	Ylim. apulaiskirjanpitäjä	1/10—17/11	1,880	—
S:n	Ropponen, M.-L.[18])	Kirjuriapulainen	29/5 —15/7	1,400	—
S:n	Häkkinen, I. O.[19])	V.t.kirjuriapulainen	1/10—17/12	2,960	—
S:n	Breitholtz, B.[20])	Ylim. »	22/12-31/12 33	300	—
S:n	Eklund, S. L.[21])	» »	9/3 — 6/4	900	—
S:n	Granath, A.-G.[22])	» »	4/6 —30/6	800	—
S:n	Juutilainen, M.[23])	» »	12/11—31/12	2,100	—
S:n	Kaisla, S. A.[24])	» »	1/1 —15/1	450	—
			1/10—25/10	1,000	—
S:n	Talvio, E. A. M.[25])	» »	15/6 —15/8	1,200	—
			1/10—30/11	2,080	—
S:n	Vickberg, E.D.K.[26])	» »	1/10—17/11	1,600	—
S:n	Rae, H. L.[27])	» nuor. »	21/2 — 5/3	375	—

[1]) Khn jsto 13 p. maalisk. 3,631 §. — [2]) S:n 5 p. heinäk. 4,009 §. — [3]) S:n 6 p. helmik. 3,449 §. — [4]) S:n 13 p. marrask. 4,333 § ja 11 p. jouluk. 4,444 §. — [5]) S:n 17 p. huhtik. 3,740 §. — [6]) S:n 11 p. tammik. 3,081 §, 6 p. helmik. 3,448 §, 20 p. helmik. 3,571 § ja 17 p. huhtik. 3,738 §. — [7]) S:n 9 p. elok. 4,086 §. — [8]) S:n 11 p. jouluk. 4,443 §. — [9]) S:n 9 p. elok. 4,089 § ja 11 p. jouluk. 4,439 §. — [10]) S:n 15 p. toukok. 3,854 §. — [11]) S:n 6 p. helmik. 3,447 §, 20 p. helmik. 3,573 § ja 13 p. maalisk. 3,631 §. — [12]) S:n 6 p. helmik. 3,445 §, 13 p. maalisk. 3,631 § ja 15 p. toukok. 3,856 §. — [13]) S:n 11 p. tammik. 3,076 §. — [14]) S:n 20 p. helmik. 3,572 §, 13 p. maalisk. 3,631 §, 17 p. huhtik. 3,743 § ja 11 p. jouluk. 4,440 §. — [15]) S:n 11 p. tammik. 3,075 §, 6 p. helmik. 3,451 §, 17 p. huhtik. 3,741 § ja 9 p. elok. 4,088 §. — [16]) S:n 5 p. heinäk. 4,011 §. — [17]) S:n 9 p. lokak. 4,218 §. — [18]) S:n 12 p. kesäk. 3,934 §. — [19]) S:n 9 p. lokak. 4,220 § ja 11 p. jouluk. 4,441 §. — [20]) S:n 11 p. tammik. 3,080 §. — [21]) S:n 17 p. huhtik. 3,745 §. — [22]) S:n 5 p. heinäk. 4,008 §. — [23]) S:n 11 p. jouluk. 4,442 §. — [24]) S:n 6 p. helmik. 3,450 § ja 13 p. marrask. 4,334 §. — [25]) S:n 5 p. heinäk. 4,010 § ja 9 p. lokak. 4,219 §. — [26]) S:n 9 p. lokak. 4,221 §. — [27]) S:n 17 p. huhtik. 3,739 §.

Virasto tai laitos.	Virkavapaa viranhaltija.	Virka.	Virkavapaus kesti.	Sijaiselle myönnetty palkkio, Smk.	
Köyhäinhoitokansliat	Aro, T.[1])	Ylim. vahtim.apul.	22/11—13/12	800	—
S:n	Salin, J.[2])	Siivooja	8/3 — 6/6	720	—
Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto	Vuorinen, H.H.A.[3])	Kirjanpitäjä	10/1 —10/3	4,160	—
S:n	Sjöblom, E. M.[4])	Avustava kassanhoitaja	7/4 —14/5	1,000	—
S:n	Putro, H. M.[5])	Ylim. avust. kassanhoitaja	12/2 —31/5	4,400	—
			21/10— 2/11	500	—
Kunnalliskoti	Enberg, I. E.[6])	Osastonhoitajatar	27/11-31/12 33	1,400	—
			15/1—1/5	4,200	—
			1/6—5/6	200	—
S:n	Saarenheimo, O. M.[7])	»	12/4 —31/5	2,112	—
S:n	Lehto, I.[8])	Alihoitajatar	5/12—31/12	1,080	—
S:n	Niemi, A.[9])	Ylim. yöhoitajatar	17/12—27/12	440	—
S:n	Rissanen, K.[10])	Lämmittäjä	1/6 —30/6	936	—
S:n	Borgström, K.[11])	Keittäjä	2/1 — 1/6	3,600	—
S:n	Kovanen, L.[12])	»	27/10—30/11	792	—
S:n	Hyrkkänen, A.[13])	Tarjoilija	11/5 —31/5	490	—
S:n	Allén, O.[14])	Siivooja	26/1 —25/3	1,400	—
S:n	Itkonen, A.[15])	»	1/9 —15/9	350	—
S:n	Kankainen, I.[16])	»	13/11—19/11	163	35
S:n	Mykkänen, E.[17])	»	26/1 —25/2	700	—
S:n	Holm, H.[18])	Pesijä	5/3 — 4/5	1,480	—
S:n	Järvinen, E.[19])	»	11/4 —24/4	345	—
			1/11—30/11	740	—
S:n	Kurki, A.[20])	»	7/5 —30/9	2,836	75
S:n	Laine, S.[21])	»	28/9 —28/10	740	—
S:n	Piili-Walldén, H.[22])	»	2/12 33—2/1	740	—
			15/5—31/5	395	—
S:n	Rissanen, H,[23])	»	24/8 — 9/9	419	30
Työlaitos	Silander, J. A.[24])	Vahtimestari	15/6 —14/7	1,520	—
S:n	Varjonen, J.[25])	»	4/8 —31/8	1,267	—
Köyhäinhoitolautakunnan työtuvat	Elomaa, A.[17])	Apulaisjohtajatar	16/2 —22/2	250	—
Lastensuojelulautakunta	Stegman, A. A.[26])	Naistarkastaja	4/10—4/11	1,500	—
S:n	Ramstedt, M. M.[27])	Naisopastaja	11/6 —25/6	750	—
S:n	Räty, E. M.[28])	»	27/12 33—5/1	500	—
S:n	Stråhlman, H.C.P.[29])	Kodissakävijä	1/12—31/12	1,520	—
Lastenhoidon neuvontaasemat	Soini, L.[30])	Johtajatar	15/5 — 1/6	920	—

[1]) Khn jsto 11 p. jouluk. 4,435 §. — [2]) S:n 17 p. huhtik. 3,744 § ja 12 p. kesäk. 3,935 §. — [3]) S:n 6 p. helmik. 3,446 §. — [4]) S:n 15 p. toukok. 3,855 §. — [5]) S:n 13 p. maalisk. 3,631 §, 17 p. huhtik. 3,742 § ja 13 p. marrask. 4,335 §. — [6]) S:n 11 p. tammik. 3,079 §, 6 p. helmik. 3,444 §, 20 p. helmik. 3,574 §, 13 p. maalisk. 3,631 § ja 12 p. kesäk. 3,936 §. — [7]) S:n 15 p. toukok. 3,853 § ja 12 p. kesäk. 3,933 §. — [8]) S:n 11 p. tammik. 3,077 §. — [9]) S:n 6 p. helmik. 3,442 §. — [10]) S:n 5 p. heinäk. 4,012 §. — [11]) S:n 6 p. helmik. 3,443 §, 13 p. maalisk. 3,631 §, 17 p. huhtik. 3,746 § ja 12 p. kesäk. 3,931 §. — [12]) S:n 11 p. jouluk. 4,438 §. — [13]) S:n 12 p. kesäk. 3,932 §. — [14]) S:n 13 p. maalisk. 3,631 § ja 17 p. huhtik. 3,748 §. — [15]) S:n 9 p. lokak. 4,216 §. — [16]) S:n 11 p. jouluk. 4,437 §. — [17]) S:n 13 p. maalisk. 3,631 §. — [18]) S:n 17 p. huhtik. 3,747 § ja 15 p. toukok. 3,852 §. — [19]) S:n 15 p. toukok. 3,851 § ja 11 p. jouluk. 4,436 §. — [20]) S:n 12 p. kesäk. 3,929 § ja 9 p. lokak. 4,217 §. — [21]) S:n 13 p. marrask. 4,336 §. — [22]) S:n 11 p. tammik. 3,078 § ja 12 p. kesäk. 3,930 §. — [23]) S:n 9 p. lokak. 4,223 §. — [24]) S:n 9 p. elok. 4,087 §.— [25]) S:n 11 p. syysk. 4,149 §. — [26]) S:n 23 p. lokak. 4,271 §. — [27]) S:n 19 p. kesäk. 3,959 §. — [28]) S:n 11 p. tammik. 3,085 §. — [29]) S:n 4 p. jouluk. 4, 416§. — [30]) S:n 24 p. toukok. 3,874 §.

Virasto tai laitos.	Virkavapaa viranhaltija.	Virka.	Virkavapaus kesti.	Sijaiselle myönnetty palkkio, Smk.
Sofianlehdon pikkulastenkoti	Heikkilä, M.[1])	Lastenhoitajatar	7/12—31/12	864 —
S:n	Henriksson, S.[2])	»	21/2—21/3	570 —
S:n	Talvio, K.[3])	Lämmittäjä-talonmies	1/2—28/2	1,500 —
Kullatorpan lastenkoti	Wright, A.[4])	Lastenhoitajatar	2/3—12/4	1,620 —
Reijolan lastenkoti	Saari, H.[5])	Palvelijatar	5/12—17/12	350 —
Bengtsårin koulukoti	Ekholm, J. H.[6])	Johtaja	26/3—5/6	1,250 —
S:n	Malmström, H. A.[7])	Emännöitsijä	1/8—1/10	3,040 —
Ryttylän koulukoti	Rönkä, T.[8])	Johtaja	1/2—1/6	5,250 —
S:n	Manner, V. J.[9])	Metallitöiden opettaja	3/2—4/8	14,820 —
S:n	Rautiainen, K.[10])	Hoitajatar	24/5—15/8	2,705 —
S:n	Roselius, E. E.[11])	»	26/10—10/11	405 —
S:n	Timonen, I.[12])	»	16/7—31/10	3,150 —
S:n	Rantanen, S.[13])	Keittäjä	15/3—30/4	860 —
			1/5—25/9	2,100 —
Toivoniemen koulukoti	Pesonen, I. E.[14])	Opettajatar	1/6—1/7	1,400 —
Ammattiopetuslaitosten johtokunta	Raatikainen, E.[15])	Vahtimestari	8/10—7/11	804 —
Valmistava tyttöjen ammattikoulu	Bremer, E.[16])	Opettajatar	15/1—25/2	3,120 —
			1/3—31/5	6,240 —
			1/9—15/12	7,280 —
S:n	Adolfsson, E. E.[17])	Vahtimestari	1/5—31/5	804 —
			8/11—15/12	1,045 —
Kirjapainokoulu	Westerlund, H. W.[18])	»	1/1—30/4	3,460 —
Kotitalouslautakunta	Salonen, A. M.[19])	Kotitalousneuvoja	14/3—18/4	1,350 —
Kaupunginkirjasto	Cajander, K. H.[20])	Amanuenssi	26/4—19/6	2,786 —
S:n	Dahlberg, V. M.[21])	»	4/7—17/7	504 —
			29/8—9/9	432 —
S:n	Färling, K. V.[22])	»	24/4—24/5	1,080 —
S:n	Grönroos, A. H.[23])	»	27/2—26/3	1,418 —
			17/11—19/12	1,672 —
S:n	Hertz, A. A.[24])	»	3/3—16/3	709 —
S:n	Jansson, S.[25])	»	26/6—8/7	650 —
S:n	Levanto, K.[26])	»	4/6—30/6	1,367 —
			1/8—31/8	1,520 —
S:n	Nilsson, A.[27])	»	9/7—31/7	1,165 —
S:n	Pettersson, A. M.[28])	»	22/9—24/10	1,672 —
S:n	Vaula, E. M.[29])	»	2/12—30/12 33	1,469 —

[1]) Khn jsto 18 p. jouluk. 4,474 §. — [2]) S:n 13 p. maalisk. 3,637 §. — [3]) S:n 20 p. helmik. 3,566 §. — [4]) S:n 20 p. maalisk. 3,654 §. — [5]) S:n 28 p. jouluk. 4,494 §. — [6]) S:n 17 p. huhtik. 3,749 § ja 24 p. toukok. 3,873 §. — [7]) S:n 30 p. elok. 4,122 § ja 25 p. syysk. 4,188 §. — [8]) S:n 20 p. helmik. 3,565 §, 20 p. maalisk. 3,653 § sekä 10 p. huhtik. 3,711 §. — [9]) Khs 7 p. kesäk. 1,096 § sekä khn jsto 20 p. helmik. 3,567 § ja 24 p. huhtik. 3,781 §. — [10]) Khn jsto 5 p. kesäk. 3,913 § ja 30 p. elok. 4,123 §. — [11]) S:n 20 p. marrask. 4,356 §. — [12]) S:n 30 p. elok. 4,124 §, 2 p. lokak. 4,203 § ja 30 p. lokak. 4,286 §. — [13]) S:n 24 p. huhtik. 3,778 §, 24 p. toukok. 3,875 §, 9 p. elok. 4,083 § ja 30 p. elok. 4,121 §. — [14]) S:n 5 p. kesäk. 3,912 §. — [15]) S:n 18 p. jouluk. 4,480 §. — [16]) S:n 16 p. tammik. 3,163 §, 13 p. maalisk. 3,635 § ja 11 p. syysk. 4,148 §. — [17]) S:n 24 p. toukok. 3,870 § ja 18 p. jouluk. 4,479 §. — [18]) S:n 11 p. tammik. 3,082 §. — [19]) S:n 24 p. huhtik. 3,776 §. — [20]) S:n 5 p. heinäk. 4,013 §. — [21]) S:n 9 p. elok. 4,084 § ja 18 p. syysk. 4,170 §. — [22]) S:n 30 p. toukok. 3,897 §. — [23]) S:n 5 p. huhtik. 3,688 § ja 28 p. jouluk. 4,495 §. — [24]) S:n 5 p. huhtik. 3,689 §. — [25]) S:n 12 p. heinäk. 4,039 §. — [26]) S:n 5 p. heinäk. 4,013 § ja 16 p. elok. 4,105 §. — [27]) S:n 9 p. elok. 4,085 §. — [28]) S:n 30 p. lokak. 4,285 §. — [29]) S:n 11 p. tammik. 3,084 §.

Virasto tai laitos.	Virkavapaa viranhaltija.	Virka.	Virkavapaus kesti.	Sijaiselle myönnetty palkkio, Smk.	
Kaupunginkirjasto	Weckman, I. A.[1])	Amanuenssi	21/1 —30/4	5,117	—
S:n	Honkanen, V. [2])	Siivooja	1/4 —31/5	1,384	—
Musiikkilautakunta	Pingoud, E. [3])	Intendentti	15/3 —15/4	1,000	—
Kaupunginorkesteri	Hannikainen, V. [4])	Orkesterinjäsen	11/12-14/12 33	550	—
S:n	Heino, A. [5])	»	1/12 33—15/1	2,250	—
S:n	Hellman, K. N.[6])	»	17/10—17/11	2,200	—
S:n	Kihl, K.[7])	»	28/3 —31/5	4,950	—
S:n	Montante, G.[8])	»	1/11—1/12 33	500	—
S:n	Roos, L.[9])	»	15/2 —15/3	2,000	—
S:n	Weisman, A. L.[10])	»	17/11—15/12	2,080	—
Sähkölaitoksen kassa- ja tilivirasto	Weckman, K. G.[11])	Kamreeri	4 viikkoa	2,500	—
Rakennustoimisto	Auramo, S. T.[12])	Toimistoapulainen	1/1 —30/9	10,200	—
S:n	Granqvist, R. J. M.[13])	Avust. katurakennuspäällikkö	19/9 —2/11	1,140	—
Puhtaanapitolaitos	Sjöblom, E.[14])	Toimistoapulainen	6/1 — 6/3	2,000	—
S:n	Ståhlberg, A. S. H.[15])	»	22/11 33—1/5	4,750	—
Kiinteistötoimisto	Eriksson, E. A.[16])	Tonttiosaston johtaja	25/5 — 7/6	1,750	—
S:n	Gefwert, H. R.[17])	Asemakaavainsinööri	1/4 —15/5	900	—
S:n	Hindström, J.[18])	Ylim. vahtimestarinapulainen	25/5 — 7/6	200	—
Kaupunkitalot	Hietala, E.[19])	Siivooja	16/10—31/10	220	—
S:n	Idström, H.[20])	»	23/11—23/12	440	—
S:n	Vainio, A.[21])	»	11/10—24/10	324	—
S:n	Ingman, I.[22])	»	7/5 —22/5	220	—
S:n	Andersson, I.[23])	»	18/8 —24/8	161	—
			1/11— 6/11	138	—
S:n	Laine, R.[24])	»	26/1 — 8/2	303	—
			1/10—14/10	303	30
Kauppahallit	Weckström, E. A.[25])	Hallivartija	23/12 33 —13/1	1,085	—
S:n	Jonasson, A. A.[26])	Hallirenki	12/11—30/11	658	65
Kansanpuistot	Sario, A.[27])	Koneenkäyttäjä	20/5 — 1/7	2,920	50
S:n	Kuikka, P.[23])	Eläintenhoitaja	12/7 —21/7	780	—
S:n	Oksa, E.[28])	»	6/10—20/10		

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [29]) 3,000 markkaa ylim. oikeusneuvosmiehelle H. Hedmanille korvauksena siitä palkkiosta, jonka hän huhtikuun 11 p:n ja toukokuun 11 p:n 1931 välisenä aikana oli suorittanut sairassijaiselleen.

---

[1]) Khn jsto 10 p. huhtik. 3,710 § ja 8 p. toukok. 3,831 §. — [2]) S:n 12 p. kesäk. 3,937 §. — [3]) S:n 10 p. huhtik. 3,708 §. — [4]) S:n 4 p. tammik. 3,056 §. — [5]) S:n 4 p. tammik. 3,055 § ja 30 p. tammik. 3,285 §. — [6]) S:n 30 p. lokak. 4,284 §. — [7]) S:n 10 p. huhtik. 3,709 § ja 3 p. toukok. 3,793 §. — [8]) S:n 6 p. maalisk. 3,619 §. — [9]) S:n 6 p. maalisk. 3,618 §. — [10]) S:n 11 p. jouluk. 4,445 §. — [11]) S:n 26 p. kesäk. 4,000 §. — [12]) S:n 16 p. tammik. 3,162 § ja 17 p. huhtik. 3,737 §. — [13]) S:n 16 p. lokak. 4,241 § ja 13 p. marrask. 4,332 §. — [14]) S:n 30 p. tammik. 3,286 §. — [15]) S:n 18 p. jouluk. 4,477 §. — [16]) S:n 5 p. kesäk. 3,910 §. — [17]) S:n 17 p. huhtik. 3,750 §. — [18]) S:n 5 p. kesäk. 3,911 §. — [19]) S:n 6 p. marrask. 4,321 §. — [20]) S:n 4 p. jouluk. 4,417 §. — [21]) S:n 30 p. lokak. 4,289 § ja 4 p. jouluk. 4,415 § . — [22]) S:n 5 p. kesäk. 3,914 §. — [23]) S:n 25 p. syysk. 4,184 § ja 20 p. marrask. 4,357 §. — [24]) S:n 13 p. helmik. 3,547 §, 16 p. lokak. 4,243 § ja 30 p. lokak. 4,288 §. — [25]) S:n 16 p. tammik. 3,160 §. — [26]) S:n 27 p. marrask. 4,391 §. — [27]) S:n 16 p. lokak. 4,244 §. — [28]) S:n 18 p. jouluk. 4,475 §. — [29]) S:n 11 p. tammik. 3,089 §.

Sairasapu teurastamon virkailijoille. Teurastamo oikeutettiin [1]) kaupunginhallituksen kustannuksella lähettämään Marian sairaalaan tutkittaviksi sen laboratoriossa esiintyvien haittojen johdosta sairastuneet virkailijat. Apulaisjohtaja J. Sjölundille ja trikiinintutkija A. Pärssiselle, jotka jo olivat ehtineet käyttää yksityislääkärin apua, kaupunginhallitus myönsi [2]) yleisistä käyttövaroistaan edelliselle 255: 70 markkaa ja jälkimmäiselle 199: 80 markkaa korvauksena heidän hoitokustannuksistaan.

Palkan suorittaminen itsenäisyydenpäivänä työssä olleille viranhaltijoille. Sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin [3]) 338: 50 markkaa korvaukseksi erinäisille terveydenhoitolautakunnan alaisille viranhaltijoille heidän itsenäisyydenpäivänä suorittamastaan työstä.

Korvaus ylityöstä. V:n 1933 yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [4]) 1,329: 75 markkaa ylityökorvauksen suorittamiseksi asuntotarkastuksen kanslistille S. Forsblomille.

Talousarvioehdotuksen valmistelu. Eräille kaupunginhallituksen jäsenille päätettiin [5]) suorittaa palkkio heidän osanotostaan muiden hallitusten tai virastojen kokouksiin, joissa v:n 1935 talousarvioehdotusta käsiteltiin. Saman talousarvioehdotuksen laadintaan osallistuneille virkailijoille päätettiin [6]) korvauksena ylityöstä suorittaa yhteensä 17,500 markkaa tililtä Kaupunginkanslian tilapäistä työvoimaa. V:n 1934 talousarviotöistä maksettiin [7]) rahatoimenjohtajan tilapäiselle sihteerille 1,500 markkaa.

Kaupunginhallituksen asiamiesosaston tilapäinen työvoima. Kiinteistötoimiston tonttiosaston apulaiselle O. Christiansenille myönnettiin [8]) tililtä Tilapäistä työvoimaa 1,500 markkaa sanotun toimiston asiamiehen tehtävien siirtymisen kaupunginhallituksen asiamiesosastolle aiheuttamien töiden suorittamisesta. Samalta tililtä myönnettiin [9]) enintään 135 markkaa kuukaudessa kiinteistötoimiston siivoojalle lisäkorvauksena asiamiesosaston huoneiston siivoamisesta.

Kaupungin varastojen hoito. Kaupunginhallitus päätti [10]) määrätä apulaiskaupunginkamreeri N. Fellmanin sivutyönään valmistelemaan kaupungin varastojen hoidon kehittämiskysymystä, ja oli hänelle tästä toimesta maalis—kesäkuun ja elo—lokakuun aikana suoritettava 1,000 markan suuruinen palkkio kuukaudessa kaupunginkanslian tililtä Tilapäistä työvoimaa.

Palkkiot eri tehtävistä. Kaupunginvaltuuston v:n 1933 esityslistojen ja painettujen asiakirjain sisällysluettelojen laatimisesta maksettiin [11]) 1,600 markkaa tililtä Kaupunginhallituksen tilapäistä työvoimaa.

Rahatoimiston kirjanpito-osaston osastopäällikölle maksettiin [12]) palkkiona konverttaussuunnitelmiin liittyneiden laskelmien suorittamisesta 1,000 markkaa tililtä Provisiot y.m. kulut.

Tilastotoimiston määrärahasta Tilapäistä työvoimaa päätettiin [13]) suorittaa 800 markkaa herra J. Strandbergille, joka oli määrätty toimiston ylimääräiseksi virkailijaksi heinäkuun 1 p:stä 15 p:ään asti.

Ammattiopetuslaitosten johtokunta oikeutettiin [14]) käyttämään 1,200

---

[1]) Khn jsto 23 p. lokak. 4,280 §. — [2]) S:n 11 p. jouluk. 4,462 §. — [3]) S:n 11 p. jouluk. 4,461 §. — [4]) Khs 1 p. helmik. 209 §. — [5]) Khn jsto 11 p. syysk. 4,155 § sekä 2 p. lokak. 4,200 §, ja 9 p. lokak. 4,231 ja 4,233 §. — [6]) S:n 18 p. jouluk. 4,468 §. — [7]) S:n 4 p. tammik. 3,052 §. — [8]) S:n 30 p. tammik. 3,276 § ja 5 p. huhtik. 3,684 §. — [9]) S:n 30 p. tammik. 3,317 §. — [10]) Khs 1 p. maalisk. 423 § ja 12 p. heinäk. 1,257 §. — [11]) Khn jsto 6 p. helmik. 3,434 §. — [12]) S:n 13 p. maalisk. 3,642 §. — [13]) Khs 31 p. toukok. 998 §; ks. myös tämän kert. s. 210. — [14]) Khs 12 p. huhtik. 698 §.

markkaa valmistavan tyttöjen ammattikoulun talouden- ja varainhoidon silmälläpidosta suoritettaviin palkkioihin, mikä määrä saatiin maksaa koulujen tililtä Palkkiot.

Kotitalouslautakunnan toukokuun 29 p:nä tekemän päätöksen palkkion maksamisesta tuntiopettajille lautakunnan keväällä järjestämän näyttelyn aikana kaupunginhallitus hyväksyi [1]).

V:n 1933 yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [2]) professori K. Kaupille 2,500 markan suuruisen palkkion hänen laatimastaan lausunnosta siitä, onko valtiolla tai Helsingin kaupungilla osuutta Helsingin anniskeluosakeyhtiön omaisuuteen. Kertomusvuoden vastaavasta määrärahasta kaupunginhallitus päätti suorittaa varatuomareille A. Kydille ja Y. Hämesalolle sekä aktuaari F. Landgrenille erään holhoustilin tarkastamisesta kullekin 300 markkaa [3]), kaupunginsihteeri K. Reinille köyhäinhoidon ohjesääntöjä käsitelleen komitean jäsenpalkkioksi 270 markkaa [4]), laamanni J. Ugglalle hänen kunnallislain 73 §:n tulkitsemisesta antamansa lausunnon palkkioksi 700 markkaa [5]), filosofiantohtori J. Jännekselle köyhäinhoitomenojen supistamismahdollisuuksia koskevista tutkimuksista 20,611 markkaa [6]) sekä filosofianmaisteri E. Taitoselle hänen eräästä verokavallusjutusta suorittamistaan tutkimuksista $^2/_9$ kokonaiskustannuksista eli 6,111: 10 markkaa [7]).

Viidenteentoista pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus asetti [8]) 14,035 markkaa puhtaanapitolaitoksen käytettäväksi eläinlääkäri H. Söderlundin laitoksen hevosten hoitamisesta v. 1924—31 antaman laskun maksamiseen.

Komitea- y.m. palkkiot. Valiokunta- ja komiteamenoja varten talousarvioon merkitystä määrärahasta maksettiin seuraavat palkkiot:

uuden talousarvioasetelman tarkastuskomitea [9])	Smk	8,075: —
kaupunkien rahastoimista koskevan selvityksen laatiminen [10])	»	4,200: —
vakuusasiakirjojen tarkastus [11])	»	270: —
pakkahuonekomitea [12])	»	900: —
pakkahuoneiden sijoittelukysymystä tutkivan komitean mietinnön laatiminen [13])	»	550: —
sosialihallintoa koskevien ohjesääntöjen tarkistuskomitea [14])	»	1,170: —
Helsingin ammatillisen paikallisjärjestön avustuskomitea [15])	»	2,835: —
työttömien miesten kurssitoimikunta [16])	»	5,100: —
työttömyyskomitea [17])	»	180: —
verojen perintää uudelleen suunnitteleva komitea [18])	»	3,280: —
verotusvalmistelukomitea [19])	»	1,575: —
osallistuminen teurastamon lopputarkastukseen [20])	»	8,900: —
jäähdyttämön käyttämistä kalan säilyttämiseen ja teurastamon mainostamista harkitsemaan asetetut komiteat [21])	»	540: —
kalanjäähdyttämökomitea [22])	»	1,755: —

[1]) Khs 27 p. syysk. 1,572 §. — [2]) Khn jsto 4 p. tammik. 3,048 §; ks. myös tämän kert. s. 141. — [3]) Khs 9 p. maalisk. 485 §. — [4]) Khn jsto 30 p. elok. 4,135 §. — [5]) S:n 6 p. marrask. 4,329 §. — [6]) Khs 28 p. jouluk. 2,181 §. — [7]) S:n 8 p. helmik. 247 §. — [8]) S:n 12 p. huhtik. 690 §. — [9]) Khn jsto 24 p. huhtik. 3,774 §. — [10]) S:n 12 p. kesäk. 3,927 §. — [11]) S:n 19 p. kesäk. 3,977 §. — [12]) S:n 19 p. kesäk. 3,979 §. — [13]) S:n 26 p. kesäk. 4,001 §. — [14]) S:n 19 p. kesäk. 3,985 §. — [15]) S:n 19 p. kesäk. 3,978 §, 5 p. heinäk. 4,017 § ja 28 p. jouluk. 4,508 §. — [16]) S:n 5 p. huhtik. 3,694 § ja 30 p. toukok. 3,904 §. — [17]) S:n 5 p. huhtik. 3,694 §. — [18]) S:n 6 p. maalisk. 3,607 §. — [19]) S:n 28 p. jouluk. 4,507 §. — [20]) S:n 4 p. ouluk. 4,432 ja 4,433 §, 11 p. jouluk. 4,464 § ja khs 7 p. jouluk. 2,077 §. — [21]) Khn jsto 4 p. tammik. 3,065 §. — [22]) S:n 28 p. jouluk. 4,517 §.

kalanjäähdyttämöä koskevan asiantuntijalausunnon laatiminen [1] ..... Smk 2,500: —
alueläkärinvirkojen uudelleenjärjestämiskomitea [2] ..... » 360: —
lausunnon antaminen verotusvalmistelukunnan huoneiston lämpö- ja ilmanvaihtopuutteellisuuksien parantamisehdotuksista [3] ..... » 675: —
maidontarkastamon neuvottelukunta [4] ..... » 427: 50
tilausmaitosääntöjen tarkastuskomitea [5] ..... » 720: —
yleishyödyllisten yritysten määrärahain jakoa varten asetettu komitea [6] ..... » 270: —
valmistavien koulujen varattomien lasten hammashoitoa järjestämään asetettu komitea [7] ..... » 225: —
Takaharjun parantolan kaupungille ostamista harkitsemaan asetettu komitea [8] ..... » 900: —
sihteerinä toimiminen köyhäinhoitoasetusta ja ohjesääntöä valmistelevassa komiteassa [9] ..... » 700: —
lausunnon antaminen Helsingin kaupungin virkamiesyhdistyksen leski- ja orpokassan sääntöehdotuksesta [10] ..... » 4,000: —
työlaitoskomitea [11] ..... » 1,440: —
Mäntsälän pitäjässä sijaitsevaan Kassilan kartanoon tehty matka [12] ..... » 375: —
Hiitolan pakkotyölaitokseen tehty matka [13] ..... » 682: —
Hautjärven ja Hirvihaaran maatilojen tarkastamisen johdosta tehty matka [14] ..... » 525: —
ammattikoulukomitea [15] ..... » 90: —
lastentarhoihin otettavien lasten korkeinta lukumäärää harkitseva komitea [16] ..... » 90: —
lastentarhain palveluskunnan palkkojen uudelleenjärjestämisvaliokunta [17] ..... » 202: 50
lastentarhain palveluskunnan irtisanomissyitä tutkimaan asetettu valiokunta [17] ..... » 540: —
keskuskirjaston paikkaa suunnitteleva komitea [18] ..... » 900: —
metsätyökurssikomitea [19] ..... » 900: —
osallistuminen sosialisten lautakuntien johtosääntöjen uudistamiskomitean töihin [20] ..... » 360: —
kaupungin lihanhankintakysymyksen selvittämiskomitea [21] » 1,147: 50
kiinteistölautakunnan vuokra- y.m. maksujen perimisen jouduttamisen tarkistamiskomitea [22] ..... » 1,582: 50
Helenankadun tontin n:o 4 arvioiminen [23] ..... » 225: —
Vantaanjoen siltarakennussuunnitelmaa laatimaan asetettu komitea [24] ..... » 990: —

---

[1]) Khn jsto 5 p. kesäk. 3,907 §. — [2]) S:n 4 p. tammik. 3,064 §. — [3]) S:n 12 p. heinäk. 4,048 §. — [4]) S:n 4 p. tammik. 3,063 §. — [5]) S:n 9 p. lokak. 4,235 §. — [6]) S:n 30 p. lokak. 4,314 §. — [7]) S:n 9 p. lokak. 4,236 §. — [8]) S:n 10 p. huhtik. 3,720 § ja 12 p. heinäk. 4,047 §. — [9]) S:n 25 p. syysk. 4,199 §. — [10]) S:n 5 p. kesäk. 3,920 §. — [11]) S:n 19 p. kesäk. 3,985 § ja 28 p. jouluk. 4,516 §. — [12]) S:n 28 p. jouluk. 4,516 §. — [13]) S:n 20 p. marrask. 4,373 §. — [14]) S:n 13 p. maalisk. 3,646 §. — [15]) S:n 19 p. kesäk. 3,985 §. — [16]) S:n 10 p. huhtik. 3,721 §. — [17]) S:n 28 p. jouluk. 4,515 §. — [18]) S:n 10 p. huhtik. 3,703 §. — [19]) S:n 12 p. heinäk. 4,045 §. — [20]) S:n 13 p. marrask. 4,348 §. — [21]) S:n 5 p. heinäk. 4,002 §. — [22]) S:n 26 p. heinäk. 4,065 §. — [23]) S:n 5 p. huhtik. 3,700 §. — [24]) S:n 9 p. lokak. 4,234 §.

Herttoniemen öljysatamakysymystä selvittelevä valiokunta[1]) Smk 292: 50
kaupungin liikenneohjesäännön muuttamista tutkimaan asetettu komitea[2]) ..... » 4,995: —

Matka-apurahat. Kaupunginhallitus päätti myöntää kertomusvuoden opintomatkastipendimäärärahasta seuraaville henkilöille alla mainitut rahamäärät:

kaupunginkanslian kansliasihteerille A. Blombergille 1,800 markkaa osallistumista varten Tukholmassa kesäkuun 18—20 p:nä pidettävään pohjoismaisen sosialifilantrooppisen liiton kongressiin[3]);

terveydenhoitolautakunnan puheenjohtajalle O. von Hellensille 3,000 markkaa osallistumista varten Tukholmassa pidettävään kaupunginlääkärien kongressiin[4]);

ensimmäiselle kaupungineläinlääkärille W. Ehrströmille 3,000 markkaa hänen Tukholmaan ja Osloon tehtäväksi suunnittelemaansa opintomatkaa varten[5]);

toiselle kaupungineläinlääkärille B. Österholmille 3,000 markkaa hänen Saksaan tehtäväksi suunnittelemaansa, n. kuukauden kestävää opintomatkaa varten[6]);

ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajalle R. Malmbergille 500 markkaa osallistumista varten Sortavalassa pidettävään yleiseen kansakoulukokoukseen[7]);

Suomen apukouluyhdistyksen johtokunnalle 3,000 markkaa sen edustajien osallistumista varten Norjassa elokuussa pidettävään Pohjoismaiden apukoululiiton kokoukseen[8]);

ammattikoulujen 8 eri virkailijalle kullekin 2,000 markkaa osallistumista varten Oslossa heinäkuussa pidettävään pohjoismaiseen ammattikoulunopettajien kokoukseen[9]);

ammattiopetuslaitosten johtokunnalle 4,000 markkaa sen keskuudestaan valitsemien henkilöiden suunniteltuja matkoja varten[9]); sekä

taideteollisuuskeskuskoulun johtokunnalle 1,500 markkaa koulun edustajien osallistumista varten Oslossa kesällä pidettävään pohjoismaiseen ammattikoulunopettajien kokoukseen[10]).

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi:

filosofiantohtori J. Helolle 10,000 markkaa ja filosofianmaisteri Y. Harvialle 5,000 markkaa osallistumista varten Lyonin kansainvälisen kaupunkiliiton kongressiin[11]);

poliisikomentaja J. Ahlrothille 5,000 markkaa suunnittelemaansa matkaa varten[12]);

eräille poliisimiehille 10,390 markkaa heidän Göteborgiin tehtäväksi suunniteltua opintomatkaansa varten[13]);

köyhäinhoitolautakunnan kanslian ylim. apulaisjohtajalle S. Seppälälle 1,500 markkaa osallistumista varten Tukholmassa kesäkuun 18—20 p:nä pidettävään pohjoismaisen sosialifilantrooppisen liiton kongressiin sekä köyhäinhoidon toimitusjohtajalle Br. Sarlinille, apulaisjohtaja J. Jakobssonille ja asiamies W. Eloniemelle kullekin 1,100 markkaa osanottoa varten

[1]) Khn jsto 2 p. lokak. 4,211 §. — [2]) S:n 18 p. jouluk. 4,488 §. — [3]) Khs 31 p. toukok. 1,024 §. — [4]) S:n 9 p. elok. 1,305 §. — [5]) S:n 15 p. helmik. 328 §. — [6]) S:n 12 p. huhtik. 703 §. — [7]) S:n 24 p. toukok. 947 §. — [8]) S:n 15 p. maalisk. 548 §. — [9]) S:n 19 p. huhtik. 734 §. — [10]) S:n 17 p. toukok. 939 §. — [11]) S:n 14 p. kesäk. 1,126 §. — [12]) S:n 12 p. lokak. 1,642 §. — [13]) S:n 5 p. heinäk. 1,228 §.

kesäkuun 15—22 p:nä Suomen ja Ruotsin huoltotyöntekijäin ja virkailijoiden liiton (huoltoväen liittojen) Viroon ja Latviaan järjestämään yhteiseen opintomatkaan [1]); sekä

eräille kaupungin teknillisille virkailijoille yhteensä 7,772 markkaa osanottoa varten Suomen kunnallisteknillisen yhdistyksen Raumalla heinäkuun 13—15 p:nä pidettävään kokoukseen [2]).

Kaupungin työntekijäin palkkain korottaminen. Kaupunginhallituksen jäsenen V. Salovaaran tekemä aloite kaupungin sekä vakinaisissa töissä että varatöissä olevien työntekijäin palkkain korottamisesta 10 %:lla sekä sen ohella kysymys kaupungin viranhaltijain palkanvähennyksen mahdollisesta poistamisesta jätettiin [3]) rahatoimenjohtajan valmisteltavaksi.

Kaupunginvaltuuston sittemmin tekemän päätöksen [4]) työntekijäin alimpien tuntipalkkain korottamisesta kaupunginhallitus päätti [5]) panna täytäntöön sekä samalla maaliskuun 1 p:stä lukien kumota marraskuun 30 p:nä 1931 tekemänsä päätöksen [6]) lyhennetyn työviikon ottamisesta käytäntöön vakinaisissa töissä.

Maaherran päätös vtn Huttusen valituksen johdosta, joka koski valtuuston puheenjohtajan noudattamaa äänestysmenetelmää valtuuston käsitellessä edellä mainittua työntekijäin palkkain korottamista koskevaa esitystä, merkittiin tiedoksi [7]).

Sekalaisten yleisten menojen pääluokan käyttövaraluvun määrärahan Työläispalkkain korottamisen varalta, kaupunginhallituksen käytettäväksi käyttämisen suhteen kaupunginhallitus päätti [8]) vahvistaa joukon rakennuskonttorin, teknillisten laitosten ja puhtaanapitolaitoksen y.m. työntek'jäin palkankorotukset [9]). Tällöin työnjohto oikeutettiin yksityistapauksissa työntekijäin paremman ammattitaidon ja työkyvyn taikka ahkeruuden perusteella korottamaan palkkoja enintään 10 %. Samalla päätettiin, että kaupungin kustantamaa elinkorkoa tai eläkettä nauttivan työntekijän palkasta vähennetään hänen elinkorkonsa tai eläkkeensä määrä vastaavalta ajalta, sekä että urakkatyötariffien vahvistaminen oli oleva asianomaisen hallituksen asia. Lisäksi kaupunginhallitus päätti vahvistaa lisämäärärahan tarkoitusta varten eri luvuille vasta sen jälkeen kun oli toimitettu laskelmat siitä, paljonko palkkain korotus vaikutti talousarvion eri lukuihin.

Ylityökorvauksen suorittaminen puhtaanapitolaitoksen töissä. Puhtaanapitolautakunta oikeutettiin [10]) maaliskuun 5 p:stä alkaen suorittamaan työntekijöille kahdeksan tunnin päivittäisestä työajasta marraskuun 27 p:nä 1917 annetun lain 3 §:n 2 kohdan mukaisesti korotettu palkka sen jälkeen kun he olivat olleet kahdeksan tuntia työssä. Sitä vastoin hylättiin lautakunnan esitys kaksinkertaisen palkan suorittamisesta sunnuntai- ja pyhäpäivätyöstä.

Erotettuja työntekijöitä koskevia asioita. Kaupunginhallitus päätti [11]) käsityksenään ilmoittaa yleisten töiden lautakunnalle, ettei sairasapua ollut suoritettava tottelemattomuuden takia erotetulle rakennustoimiston satamarakennusosaston työntekijälle V. Koivuniemelle, joka myöhemmin oli esittänyt lääkärintodistuksen työhön kykenemättömyydestä.

Rakennustoimiston töistä erotetun työntekijän G. Honkasen anomus pääsemisestä takaisin toimiston töihin ei antanut [12]) kaupunginhallitukselle toi-

---

[1]) Khs 7 p. kesäk. 1,100 §. — [2]) S:n 21 p. kesäk. 1,168 §. — [3]) S:n 8 p. helmik. 276 §. — [4]) Ks. tämän kert. s. 55. — [5]) Khs 1 p. maalisk. 417 §. — [6]) Ks. v:n 1931 kert. s. 206. — [7]) Khs 31 p. toukok. 995 §. — [8]) S:n 28 p. jouluk. 2,179 §. — [9]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 120. — [10]) Khs 28 p. maalisk. 598 §. — [11]) S:n 11 p. toukok. 850 §. — [12]) S:n 18 p. lokak. 1,690 §.

menpiteen aihetta, koska yleisten töiden lautakunnan ilmoituksen mukaan jo oli ryhdytty tämän suuntaisiin toimenpiteisiin.

Yleisten töiden lautakunnan alistuksen suhteen mahdollisen syytteen nostamisesta petosyrityksestä sairasapuanomustapauksessa kaupungin palveluksesta erotettua rusnaajaa K. J. Risku-Saloa vastaan, kaupunginhallitus päätti [1]), ettei asia antanut aihetta muihin toimenpiteisiin, kuin että yleisten töiden lautakuntaa, teknillisten laitosten hallitusta, puhtaanapitolautakuntaa ja kiinteistölautakuntaa oli kehoitettava olemaan ottamatta kyseistä työntekijää uudelleen kaupungin töihin.

Yksityisten töissä oleville työntekijöille annetut köyhäinhoitoavustukset. Valtioneuvoston asettaman työpalkkakomitean tiedusteltua, missä määrin köyhäinhoidon oli täytynyt avustaa yksityisten töissä olevia työntekijöitä siitä syystä, että heille suoritettu työpalkka ei ollut riittänyt normaaliksi katsottavien tarpeiden tyydyttämiseen, kaupunginhallitus päätti [2]) vastata, että kyseisiä seikkoja valaisevan luotettavan tilaston laatiminen vaatisi niin tavattomia kustannuksia ja paljon aikaa, ettei eriteltyjä numeroita voitu antaa, mutta köyhäinhoitolautakunnan antamien tietojen mukaan yksityisten töissä noudatettu palkkataso oli ollut hyvin alhainen, mikä osaltaan lukuisissa tapauksissa oli aiheuttanut pääkaupungin köyhäinhoitorasituksen kasvun. Viime aikoina oli tässä kohden kuitenkin ollut havaittavissa parannusta.

Köyhäinhoitolautakuntaa kehoitettiin [2]) ryhtymään toimenpiteisiin työpalkkakomitean haluaman tilaston aikaansaamiseksi vastedes annettaviin köyhäinhoitoavustuksiin nähden.

Rakennustyöntekijäin ottaminen Helsingin ulkopuolelta. Saatuaan tietää rakennuttajain jälleen alkaneen työmailleen tuottaa rakennustyöntekijöitä Helsingin kaupungin ulkopuolelta kaupunginhallitus päätti [3]) kääntyä Suomen rakennusmestariliiton Helsingin osaston ja Svenska byggmästareföreningen i Finland nimisen yhdistyksen puoleen huomauttaen, miten vahingollisesti sanottu menettely vaikutti kaupungin työttömyystilanteeseen ja miten kalliiksi se ajan mittaan kävi veronmaksajille, samalla kehoittaen heitä heidän käytettävinään olevin keinoin vaikuttamaan siihen, että Helsingin rakennustöissä käytettäisiin mikäli mahdollista täällä kotipaikkaoikeuden omaavia työntekijöitä.

Työnvälitystoimiston virkailijain virkamatkat. Kaupunginhallitus päätti [4]) myöntää työnvälitystoimiston tilapäiselle tarkastajalle, agronoomi A. Hambergille korvausta hänen virkamatkoillaan käyttämänsä oman autonsa siihenastisista menoista 2,500 markkaa v:n 1933 talousarvion sekalaisten menojen pääluokan määrärahasta Kaupunginhallituksen käyttövarat työttömyyden varalta sekä v:n 1934 alusta lukien tämän vuoden vastaavista varoista 400 markkaa kuukaudessa.

Viimeksi mainituista varoista myönnettiin työnvälitystoimiston virkailijain valtion siirtotyömaille tekemistä matkoista aiheutuneiden kulujen suorittamista varten työnvälitystoimiston käytettäväksi tilitystä vastaan 5,000 markkaa [5]) sekä myöhemmin vielä 2,440: 50 markan suuruinen määräraha [6]) siihenastisia puheena olevia kuluja varten.

Varatöitä varten myönnetyt määrärahat. Kaupunginvaltuuston myönnettyä kaupunginhallituksen käytettäväksi talousarviossa olevat määrärahat

[1]) Khs 4 p. lokak. 1,616 §. — [2]) S:n 12 p. huhtik. 676 §. — [3]) S:n 26 p. huhtik. 767 § ja 24 p. toukok. 949 §. — [4]) S:n 4 p. tammik. 7 §. — [5]) S:n 12 p. huhtik. 669 §. — [6]) S:n 20 p. jouluk. 2,149 §.

vara- ja ylimääräisten töiden teettämistä varten kertomusvuonna, kaupunginhallitus päätti [1]) osoittaa yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi tammielokuun ajaksi yleisiä varatöitä varten 7,600,000 markkaa tililtä Yleiset varatyöt ja 5,500,000 markkaa tililtä Yleiset varatyöt työttömyyslainan varoilla sekä yleisiä satamavaratöitä varten 1,800,000 markkaa tililtä Yleisiä satamavaratöitä ja ylimääräisiä töitä varten 2,100,000 markkaa tililtä Ylimääräiset työt. Syyskauden varatöitä varten myönnettiin [2]) 6,700,000 markkaa eri tileiltä.

Tililtä Yleiset varatyöt kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan osoitettiin lisäksi laivan rakentamista varten myönnetty [3]) määräraha.

Työttömyyden torjumista koskevia aloitteita. Kaupunginhallitus sai vastaanottaa työttömyyden torjumistoimenpiteitä tarkoittavan kansalaisadressin [4]) sekä Helsingin ammatillisen paikallisjärjestön työttömyyskomitealta varatyöjärjestelmästä luopumista koskevan kirjelmän [5]), mitkä aloitteet kuitenkaan eivät antaneet aihetta enempiin toimenpiteisiin kuin mihin jo oli ryhdytty.

Hallituksen jäsenen Sundströmin aloite [6]) erityisen elimen perustamisesta työttömyysasiain valmistelua varten pantiin pöydälle valmisteltavaksi.

Kaupungin varatyötoimintaa koskevia huomautuksia. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön väitettyä, että Helsingin kaupungin toiminta varatöiden järjestämiseksi sekä absoluuttisesti että muiden kaupunkikuntien toimenpiteisiin verraten ei ollut ollut niin tehoisaa kuin työttömyyden lieventämisen kannalta olisi ollut suotavaa, kaupunginhallitus lähettämässään vastauksessa totesi [7]) ministeriön käsityksen osaksi perustuvan vääriin tietoihin, osaksi johtuvan siitä että kaupungin aputoiminta oli ollut hiukan toista laatua kuin muiden kuntien.

Myöskin kaupungin ministeriölle lähettämän työttömyysraportin laatimisesta ministeriö teki erinäisiä huomautuksia, joihin kaupunginhallitus vastasi toivoen, ettei ministeriön kirjelmän tarvitsisi antaa aihetta muuhun kuin että kyseiset siihen asti työnvälitystoimiston johtajan allekirjoittamat raportit vastedes allekirjoittaisi kaupunginjohtaja työttömyyslautakunnan puheenjohtajana [8]).

Kaupungin työnvälitystä koskeva valitus. Eräiden naispuolisten työnhakijain valitettua työnvälitystoimiston siivoojain ja pesijäin sekä rakennusy. m. ulkotyöntekijäin osastojen virkailijoiden menettelytavoista kaupunginhallitus päätti [9]) kehoittaa työnvälitystoimiston johtokuntaa aikanaan hallitukselle esittämään asian johdosta toimitettavien kuulustelujen tulokset.

Työnvälitystoiminnan tehostaminen. Sosialiministeriölle lähetettiin [10]) sen pyytämä työnvälitystoimiston toiminnan tehostamista koskeva lausunto.

Työntekijäin välittämistä valtion varatöihin koskeva huomautus. Useiden työvirastojen ilmoitettua, etteivät kunnat olleet voineet toimittaa riittävää työntekijämäärää eräisiin varatöihin, kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö huomautti [11]) kaupunginhallitukselle, että kunta on velvollinen nopeasti ja jatkuvasti toimittamaan varatyöntekijöitä työmaille sitä mukaa kuin niitä sinne tilataan. Jos työtön ilman erikoista pätevää syytä kieltäytyy ottamasta vastaan varatyötä tai erotetaan siitä on hänet heti poistettava kortistosta. Joka kerran, kun työttömiä lähetetään varatyömaille, tulee työttömyys-

[1]) Khs 25 p. tammik. 162 §. — [2]) Ks. tämän kert. s. 115.— [3]) S:n s. 57 ja 188.— [4]) Khs 9 p. maalisk. 494 § ja 15 p. maalisk. 525 §. — [5]) S:n 20 p. jouluk. 2,154 §. — [6]) S:n 9 p. maalisk. 515 §. — [7]) S:n 22 p. marrask. 1,950 §. — [8]) S:n 22 p. marrask. 1,951 §. — [9]) S:n 12 p. heinäk. 1,251 §. — [10]) S:n 12 p. heinäk. 1,252 §. — [11]) S:n 29 p. marrask. 2,013 §.

lautakunnan työttömyyslomakkeella lähettää varatyömaan päälliköille ilmoitus työhön osoitetuista työttömistä. Varatyömaan päälliköitä oli samalla kehoitettu säännöllisesti ilmoittamaan työttömyyslautakunnille varatyöstä kieltäytyneistä, eronneista tai erotetuista työttömistä.

Työttömien suhtautuminen varatöihin. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle lähetettiin [1]) seuraavat sen pyytämät tiedot työttömien suhtautumisesta heille osoitettuihin varatöihin:

	V. 1933.	V. 1932.
Osoitettuun varatyöhön lähtemästä kieltäytyneitä, työosoituksen ottaneita mutta työmaalle saapumatta jääneitä sekä ilman hyväksyttävää syytä työstä poistuneita	734	1,043
Juopottelun takia erotettuja	103	—
Laiskuuden, sopimattoman käytöksen y.m. syiden takia erotettuja	37	—

Työttömyyskortisto ja työttömyyskäsitteen määrittely. Työttömyyskortistoa koskeva kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kiertokirje merkittiin tiedoksi [2]) ja päätettiin saattaa työnvälitystoimiston ja yleisten töiden lautakunnan tietoon. Vielä työnvälitystoimiston johtokunta oikeutettiin [3]) hankkimaan ja ottamaan käytäntöön uusi korttijärjestelmä [4]), jonka edellä mainittu ministeriö hyväksyi [5]) käytettäväksi myöskin valtion työttömyyskortistona ehdoin:

että yhteiskunnan apuun oikeutetut työttömät, valtion kortistoon kuuluvat henkilöt merkittiin erivärisille korteille;

että kyseisille erivärisille korteille, siis valtion kortistoon, saatiin merkitä vain ne työttömät, jotka voimassa olevien työttömyysohjeiden perusteella oli kortistoon hyväksytty, tullen työttömyyslautakunnan työttömän avuntarvetta harkitessaan, ellei hakija nauttinut köyhäinhoidollista avustusta työttömyyden vuoksi, pitää huolta siitä, että hakijaa koskeva selvitys oli annettu ministeriön vahvistamalla työttömyyslomakkeella, ja että hakijan antamien tietojen todenperäisyys sekä avuntarve oli todettu kotikäynnillä tai köyhäinhoidon keskusrekisterissä olevien tietojen nojalla;

että täytetyt tyttömyyslomakkeet n:o 3a ja köyhäinhoidon tarkastuspöytäkirjat mikäli ne koskivat valtion työttömyyskortistoon otettuja, oli säilytettävä hyvässä järjestyksessä, jotta työttömyyskortiston tarkastaja voi niistä vaikeudetta saada haluamansa tiedot;

että niiden kortit, jotka oli osoitettu työttömyyden lieventämistä tarkoittaviin töihin, järjestettiin eri osastoihin voimassa olevien ohjeiden mukaisesti, siis erikseen kunnan varatöissä olevat, valtion avustamissa kunnan varatöissä olevat ja valtion varatöissä olevat sekä sitä paitsi kussakin ryhmässä työmaittain; sekä

että työttömyysraportissa ilman työtä olevina oli huomioitava vain ne varatöihin oikeutetut työttömät, jotka olivat ilmoituksensa uudistaneet kuukauden viimeisellä viikolla, ja raportissa ulkopuolella sarakkeiden erikseen ilmoitettava niiden määrä, jotka olivat tällaisen uudistusilmoituksen laiminlyöneet ollen niiden kortit, jotka eivät olleet säädetyllä tavalla uudistusilmoitusta tehneet, kuukausittain poistettava kortistosta.

Ministeriön ilmoituksen kaupunginhallitus merkitsi [5]) tiedoksi päättäen samalla pyytää ministeriöltä, että ehtojen kolmannesta kohdasta poistet-

[1]) Khs 18 p. tammik. 134 §. — [2]) S:n 12 p. tammik. 49 §. — [3]) S:n 15 p. helmik. 288 §. — [4]) Ks. myös tämän kert. s. 47. — [5]) Khs 22 p. helmik. 390 § ja 1 p. maalisk. 424 §.

taisiin sanat »ja köyhäinhoidon tarkastuspöytäkirjat», koska sellaisen ehdon toteuttaminen oli käytännössä mahdoton.

Syyskuun 27 p:nä valtioneuvosto vahvisti [1]) uudet ohjeet työttömyyden lieventämistä tarkoittavaa valtion toimintaa varten, jotka poikkesivat siihen saakka voimassa olevista pääasiallisesti seuraavissa suhteissa:

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö voi, jos kunnan työttömyyskortisto ei ole ollut ohjeiden mukaisessa kunnossa, määrätä että työttömyyskortiston hoitajaksi on otettava erityinen virkailija, jonka maaherra määrää ja jolle tulevan palkkion kunta on velvollinen maksamaan.

Työttömyyden lieventämistä tarkoittavan valtion toiminnan päämuodot ovat samat kuin ennen, paitsi että lisäksi voidaan ryhtyä nuoriso- ja työsiirtolatoimintaan. Miesten ammattikurssit ovat tarkoitetut 25 vuotta nuorempia miehiä varten. Siihenastinen ikäraja oli ollut 23 vuotta.

Jotta työtön voidaan merkitä työttömyyskortistoon, tulee hänen täyttää siihen saakka voimassa olleet ehdot sekä lisäksi olla niin heikossa taloudellisessa asemassa, että hän työttömyyden takia saa köyhäinhoidolta avustusta tai että hänelle lähiaikoina todennäköisesti olisi tällaista avustusta annettava, ellei hänelle voida järjestää työtä.

Valtioneuvoston päätöksen mukaan työttömyyskortistoon ei saa ottaa henkilöä: joka on sairas tai muutoin työhön kykenemätön tai työtä vierova; joka ilman pakottavaa syytä työstä erottuaan taikka muutoin omasta syystään on työttömänä; joka ilman pätevää syytä kieltäytyy vastaanottamasta hänelle tarjona olevaa sopivaa työtä; joka nauttii pysyväistä köyhäinhoitoa; joka välittömästi työlakon tai työsulun johdosta on joutunut työttömäksi; joka välillisesti työlakon tai työsulun takia on joutunut työttömäksi, jos asianhaaroista voidaan päättää, että työriidan tarkoituksena on aikaansaada muutoksia myös hänen työ- sekä palkkasuhteisiinsa; sekä joka on enemmän kuin 3 ha muokattua peltoa omaava pienviljelijä.

Kaupunginhallitus päätti [2]), että helmikuun 12 p:stä alkaen toistaiseksi pidetään työttöminä vain niitä henkilöitä, jotka leimauttavat työttömyyskorttinsa työnvälitystoimistossa joka toinen arkipäivä, sekä, että työttömäksi ei katsota henkilöä: jolla jatkuvasti, vaikkakin epäsäännöllisin väliajoin, on työtä enemmän kuin 24 tuntia viikossa tai 90 tuntia kuukaudessa; joka tilapäisillä töillä tai käsityöammattilaisena ansaitsee, yksinäinen 100 markkaa ja huoltovelvollinen 150 markkaa viikossa; sekä jolla on talonmiehentoimi päätoimena tai jolla sivutyönä hoidettavasta talonmiehentoimesta on vapaan asunnon lisäksi palkkaa, pieniperheisellä, jolla on vaimo ja yksi lapsi, 300 markkaa tai enemmän ja isoperheisellä 500 markkaa tai enemmän kuukaudessa.

Sellaisilta, joilla on työtä ja ansiota edellisessä mainittua vähemmän ja jotka siis merkitään työttömiksi ja siten ovat oikeutetut leimauttamaan työttömyyskorttejaan, on vaadittava varatöihin osoitettaessa, mikäli heidät voidaan työttömyyskortistoon ottaa, harkinnan mukaan jonkun verran pidempi odotusaika kuin vastaavasti saman suuruisen perheen kokonaan työttömältä huoltajalta.

Myöhemmin päätettiin [3]), että marraskuun 1 p:stä alkaen kunkin viikon lopussa työnvälitystoimistossa laadittavaan viikkoilmoitukseen oli merkittävä työttömäksi työnhakijaksi jokainen, joka sen viikon aikana alempana määrätyin tavoin oli uudistanut työhakemuksensa saamatta sen jälkeen työtä; sekä että työnhakijan, joka tahtoi säilyttää vuoronsa päästä vara-

[1]) Khs 18 p. lokak. 1,696 §. — [2]) S:n 1 p. helmik. 214 § ja 15 p. helmik. 295 §. — [3]) S:n 25 p. lokak. 1,750 §.

töihin tai saada toimistolta työttömyystodistuksen tai hakea työttömyysavustusta köyhäinhoidolta, oli leimautettava työttömyyskorttinsa kahdesti viikossa toimiston määrääminä päivinä.

Työttömyyskortiston hoitoa koskeva kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kirjelmä päätettiin [1]) ilmoittaa työnvälitystoimiston johtokunnalle tiedoksi ja noudatettavaksi.

Valtion työttömyystarkastajan toimittamistaan kaupungin työttömyyskortiston tarkastuksista antamat kertomukset merkittiin tiedoksi [2]).

Leimaustoimistojen järjestäminen. Kiinteistölautakunnan tehtäväksi annettiin [3]) hankkia uudet huoneistot työnvälitystoimiston leimaustoimistoa varten Käpylä—Toukolassa ja Kalliossa sekä tarpeen vaatiessa myöskin Pasilassa oikeuttaen työnvälitystoimiston johtokunta järjestämään niihin uudet leimaustoimistot. Tarkoitukseen myönnettiin [4]) 27,000 markan määräraha kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta.

Pakolaisten ja toispaikkakuntalaisten osoittaminen varatöihin. Tiedoksi merkittiin [5]) valtioneuvoston tekemä huomautus, että pakolaisten kohtuuden mukaan pitäisi päästä kunnan varoilla järjestettäviin varatöihin samoin perustein kuin muutkin kuntalaiset. Perheellisillä varatyöntekijöillä oli oikeus eräin edellytyksin saada perhe- ja paikallislisät siltä kunnalta, jossa heillä oli kotipaikkaoikeus, mutta koska pakolaisilla ei ole köyhäinhoidollista kotipaikkaoikeutta missään kunnassa, eivät kunnat olleet maksaneet heille kyseisiä palkanlisiä. Valtioneuvosto määräsi sen takia, että valtio korvaa niille pakolaisille maksetut perhe- ja paikallislisät, jotka työttömyyslautakunta on osoittanut varatyöhön ja joihin köyhäinhoitolain 49 §:n 1 momentin 1 kohta on sovellettavissa. Varatyössä oleville pakolaisille suorittamistaan perhe- ja paikallislisistä saa kunta periä valtiolta korvauksen samassa järjestyksessä ja samalla tavoin kuin köyhäinhoitolain 50 §:ssä säädetään pakolaisille annetun köyhäinhoitoavustuksen korvaamisesta, kuitenkin siten, että hakemus on osoitettava kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle ja siihen liitettävä asianomaisten pakolaisten papinkirjat tai muut virkatodistukset heidän perhesuhteistaan sekä työttömyyslautakunnan todistus siitä, missä varatyössä asianomainen on ollut ja minä kuukausina sekä kuinka monta tuntia pakolainen on ollut työssä.

Vielä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö huomautti [6]), että työttömyyslautakunnan, jos työttömyyskortistoon ottamista hakevalla henkilöllä on köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus muussa kunnassa, kuin missä hän asuu, tulee lähettää hakemus edelleen sen kunnan työttömyyslautakunnalle, missä hakijalla on köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus. Kyseisissä tapauksissa sen kunnan työttömyysviranomaisen, jossa hakija asuu, tulee hankkia selvitys siitä, onko hakijan katsottava olevan yhteiskunnan avun tapeessa ja merkitä lausuntonsa työttömän hakemukseen sekä sen jälkeen jättää lomake sen kunnan-, kaupungin- tai kauppalanhallitukselle taikka kunnallislautakunnalle, jossa hakijalla on köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus. Tämän kunnan tulee heti ottaa harkittavakseen, osoitetaanko hakija varatyöhön tai ryhdytäänkö muihin asian vaatimiin toimenpiteisiin, ja on siitäkin hänelle kirjallisesti ilmoitettava. Edellä olevat määräykset koskevat vain valtion työttömyyskortiston merkintää, ja työnvälitystoimiston kirjoissa käsitellään hakijaa tavallisessa järjestyksessä työnhakijana.

---

[1]) Khs 3 p. toukok. 802 §. — [2]) S:n 9 p. maalisk. 488 § ja 489 §. — [3]) S:n 15 p. maalisk. 526 §. — [4]) S:n 5 p. heinäk. 1,223 §; vrt. tämän kert. s. 203. — [5]) Khs 20 p. jouluk. 2,145 §. — [6]) S:n 20 p. jouluk. 2,160 §.

Kansanopistoihin sijoitetut työttömät. Sosialiministeriön siirtolatoimikunnan tiedusteltua, oliko kaupunki halukas lähettämään työttömiä nuoria henkilöitä kansanopistoihin sekä valmis osallistumaan tästä aiheutuviin kustannuksiin, kaupunginhallitus päätti [1]) toimikunnalle ilmoittaa, että kaupunki oli valmis lähettämään enintään 25 työtöntä kansanopistoihin sekä myöntämään tätä varten enintään 25,000 markkaa. Samalla hallitus päätti oikeuttaa työnvälitystoimiston johtokunnan nostamaan ennakolta kaupunginkassasta tarkoitukseen tarvittavat rahamäärät.

Suomen kansanopistoyhdistyksen ja sosialiministeriön siirtolatoimikunnan ilmoitukset työttömäin sijoittamisesta kansanopistoihin merkittiin [2]) tiedoksi.

Työväenakatemia, Sörnäisten kristillinen kansanopisto ja Mellersta Nylands folkhögskola nimisten oppilaitosten ilmoitettua hyväksyneensä vastaavasti kolme, viisi ja yhden työttömän oppilaikseen lukuvuodeksi 1934—35, päätettiin kehoittaa rahatoimistoa suorittamaan mainituille laitoksille tarkoitukseen etuantina käytettäviksi varatuista edellä mainituista varoista 1,000 markan suuruinen avustus henkilöä kohden eli vastaavasti 3,000 markkaa [3]), 5,000 markkaa [4]) ja 1,000 markkaa [5]).

Työsiirtolat. Sosialiministeriön siirtolatoimikunnalle kaupunginhallitus päätti [6]) ilmoittaa kaupungin olevan valmis täyttämään sen käytettäviksi varatut Lappträskin pitäjässä olevaan Latokartanon nuorisosiirtolan paikat sekä sitoutuvan suorittamaan valtioneuvoston tätä koskevassa päätöksessä mainitut matkakulut ja korvaukset [6]). Päätöksen aiheuttamat menot nousivat kertomusvuonna 44,696: 80 markkaan, mikä määrä osoitettiin [7]) kaupunginvaltuuston tarkoitusta varten myöntämästä määrärahasta [8]).

Työnvälitystoimiston tehtäväksi annettiin [9]) työttömien merkitsemisestä valtion työttömyyskortistoon vahvistettua menettelytapaa noudattaen valita Tuusulan työsiirtolaan lähetettävät [9]) työttömät miehet sekä kehoittaa köyhäinhoitolautakuntaa toimittamaan siirtolaan pyrkivät asianomaisen alueläkärin tarkastettaviksi ja työnvälitystoimistoa huolehtimaan siirtolaisiksi hyväksyttyjen lähettämisestä viipymättä siirtolaan. Kyseiseen siirtolaan lähetettyjen työttömäin kustannuksista esitetyt laskut, yhteensä 29,820 markkaa, päätettiin [10]) suorittaa kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta.

Työttömien pääseminen asutustilallisiksi. Työnvälitystoimiston lähetettyä lisäluettelon asutustilallisiksi sopivista työttömistä kaupunginhallitus päätti [11]) lähettää kyseisten työttömien täyttämät kaavakkeet maatalousministeriölle sekä kehoittaa työnvälitystoimistoa uudelleen tarkastamaan asutustilallisiksi hyväksyttyjen luettelot ja poistamaan niistä ne henkilöt, jotka eivät enää voineet tulla kysymykseen, sekä lisäksi ottamaan vastaan uusia ilmoittautumisia tiedoitettuaan tästä työttömille ja aikanaan hakijain sopivuutta tutkittuaan lähettämään kaupunginhallitukselle uuden luettelon heistä.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö ilmoitti päättäneensä osoittaa työntekijät eräisiin erikoisasutusvaratöihin otettaviksi Helsingin kaupungin työttömien keskuudesta noudattaen mitä heinäkuun 6 p:nä 1933 vahviste-

---

[1]) Khs 27 p. syysk. 1,569 §. — [2]) S:n 25 p. lokak. 1,749 § ja 1 p. marrask. 1,786 §.— [3]) Khn jsto 20 p. marrask. 4,370 §. — [4]) S:n 20 p. marrask. 4,371 §. — [5]) S:n 20 p. marrask. 4,372 §. — [6]) Khs 11 p. toukok. 858 §. — [7]) Khs 22 p. marrask. 1,947 § ja 20 p. jouluk. 2,157 §. — [8]) Vrt. tämän kert. s. 56. — [9]) Khs 7 p. kesäk. 1,071 §.— [10]) S:n 1 p. marrask. 1,795 § ja 22 p. marrask. 1,948 §. — [11]) S:n 26 p. huhtik. 776 §.

tuissa työttömyysohjeissa, valtioneuvoston tammikuun 12 p:nä 1934 tekemässä perhe- ja paikallislisiä koskevassa päätöksessä sekä erikoisasutustoiminnasta tammikuun 10 p:nä 1934 annetun lain täytäntöönpanosta helmikuun 9 p:nä 1934 annetussa valtioneuvoston päätöksessä määrätään. Ilmoitus merkittiin [1]) tiedoksi ja ilmoitettiin työnvälitystoimistolle.

Niinikään merkittiin [2]) tiedoksi asutushallituksen kiertokirje asutustilallisten vuosimaksujen alentamisesta.

Asutushallitukselle kaupunginhallitus antoi [3]) putkityömies T. Hirvosen maansaantianomusta koskevan lausunnon.

Helsinkiläisille osoitetut valtion varatyöt. Tiedoksi merkittiin [4]), että kaupungilla oli mahdollisuus talvella 1934 sijoittaa helsinkiläisiä työttömiä seuraaviin valtion varatöihin: Helsingin—Porvoon, Helsingin—Turun ja Helsingin—Jorvaksen sekä Nummen—Suomusjärven maantietöihin, rautatieradan oikomistöihin, Santahaminan erinäisiin töihin, Lehtisenriutan purkaustyöhön, Porin—Haapamäen rautatietyöhön ja naistautisairaalan rakennustyöhön. Edellytyksin, että kaupungin omissa varatöissä oli n. 2,000 miestä, voitiin valtion töihin lähettää 1,331 miestä.

Kesän ajaksi — kesäkuun 1 p:stä syyskuun 30 p:ään — töitä supistettiin. Helsinkiläisiä työttömiä sai silloin ansiotyötä seuraavilla valtion varatyömailla: Jorvaksen maantietyössä, Espoon rautatietyössä, Nummenkylän alikäytävätyössä, stadionin rakennustyössä ja etsivän keskuspoliisin vankilanrakennustyössä sekä vielä naistautisairaalan rakennustyössä, joka suoritettiin ylimääräisenä yleisenä työnä. Kesäkuun alussa oli näissä töissä kaikkiaan 517 helsinkiläistä. Kaikissa kunnissa, joiden työttömille oli järjestetty varatöitä jatkumaan ja suoritettaviksi kesän aikanakin, oli koko ajan, kun näitä töitä siellä tai niille osoitetulla siirtotyömaalla suoritettiin, työttömyyslautakunnan oltava toiminnassa ja pidettävä työttömyyskortistoa, josta myös määrätyt kuukausiraportit määräajoin oli lähetettävä ministeriölle [5]).

Työttömien huoltosuunnitelman laatimista varten talvikaudeksi 1934—35 kaupunginhallitus lähetti [6]) kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle yksityisiltä työnantajilta ja järjestöiltä hankitut lausunnot ynnä muita työttömyystilannetta koskevia selvityksiä esittäen samalla että valtio tulevana talvikautena järjestäisi vara- ja ylimääräisiä töitä suunnilleen samassa laajuudessa kuin talvella 1933—34 sekä että valtion huoltosuunnitelmaan otettaisiin Turun maantien oikaisu Porvoon, Jorvaksen ja Haagan kohdalta sekä maalentokentän työt. Ministeriöltä saapuikin sitten ilmoitus [7]) että määrärahoja oli myönnetty maantietöiden ja radan oikaisutöiden suorittamiseen varatöinä.

Elokuun 17 p:nä päivätyssä kiertokirjeessä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö huomautti [8]) työtilanteen huomattavasti parantuneen kehoittaen kunnallisia viranomaisia ottamaan harkittavakseen, eikö voitaisi luopua erinäisistä huoltotoimenpiteistä. Oli nimittäin tärkeätä, että tuotantoelämän rakenteen edellyttämä työvoiman liikkuvaisuus palautui, toisin sanoen että työntekijät hakisivat työtä sieltä, missä sitä oli saatavissa, eivätkä jäisi odottamaan työtilaisuuksien ilmaantumista heidän omalla paikkakunnallaan.

---

[1]) Khs 28 p. kesäk. 1,186 §. — [2]) S:n 20 p. jouluk. 2,153 §. — [3]) S:n 13 p. jouluk. 2,112 §. — [4]) S:n 12 p. tammik. 50 ja 69 §, 25 p. tammik. 160, 161 ja 165 §, 15 p. helmik. 300 §, 28 p. maalisk. 597 § ja 19 p. huhtik. 710 § sekä khn jsto 13 p. maalisk. 3,640 §.— [5]) Khs 5 p. huhtik. 658 § ja 14 p. kesäk. 1,134 §. — [6]) S:n 12 p. heinäk. 1,253 §. — [7]) S:n 12 p. heinäk. 1,260 §, 20 p. syysk. 1,539 §, 4 p. lokak. 1,629 ja 1,630 §, 8 p. marrask. 1,832 § sekä 13 p. jouluk. 2,111 §. — [8]) S:n 6 p. syysk. 1,459 §.

Kaupunginhallitus päätti [1]) tehdä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle esityksen, että työttömyyden lieventämistä tarkoittavaa valtion toimintaa varten vahvistettujen ehtojen ja ohjeiden asianomaista kohtaa täydennettäisiin siten, että kunnalle myönnettäisiin oikeus varatyöhön lähettämänsä työntekijän varustamisesta aiheutuneiden kustannusten takaisin saamiseksi vähentää työntekijän lopputilistä harkinnan mukaan koko silloin jäljellä oleva sanottu saatavansa. Ministeriö epäsi [2]) esityksen.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön ilmoitettua Porin—Haapamäen radan varatöissä Helsingin kaupungin työttömille osoitetuista työpaikoista kaupunginhallitus päätti [3]), hyväksyen asiassa jo suoritetut toimenpiteet, että:

mainittuun työhön lähetetään ainoastaan perheettömiä miehiä;

työhön osoitetuille annetaan köyhäinhoidon antaman todistuksen nojalla tarvitsemansa puku- y. m. varusteet, joiden hintaa ei vaadita takaisin, ja että työnvälitystoimiston käytettäväksi tähän tarkoitukseen osoitetaan 25,000 markkaa kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta;

matkalippujen lisäksi työläisille voidaan antaa enintään 20 markkaa matkapäivien elantoa varten, ollen työnvälitystoimisto oikeutettu nostamaan matkakuluihin tarvittavat varat ennakkona kaupunginkassasta kuukausittain tehtävää tilitystä vastaan;

ne työttömät, jotka ilman hyväksyttävää syytä kieltäytyvät puheena olevaa työtä vastaanottamasta tai eivät saavu työhön taikka jättävät sen kesken, poistetaan varatyökortistosta, minkä ohella heistä tehdään ilmoitus köyhäinhoitolautakunnalle, jotta lautakunta voisi kieltäytyä antamasta heille köyhäinapua;

hyväksyttäväksi syyksi työstä kieltäytymiseen katsotaan työmaan johdon antama todistus siitä, että asianomainen ei pysty puheena olevaan työhön, ollen työnvälitystoimistolla myös oikeus muiden seikkain, kuten esim. asianomaisen työttömän aikaisemman ammatin, iän, terveydentilan y. m. s. seikkojen perusteella harkita, milloin työstä vapauttamiseen voidaan katsoa hyväksyttävän syyn olevan olemassa; ja

kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle tehdään esitys kyseisen työn jatkamisesta kauemmin kuin kaksi kuukautta.

Ministeriön vastaus kaupunginhallituksen anomukseen Porin—Haapamäen ratatöiden jatkamisesta sekä rahatoimenjohtajan selostus yksinäisille työttömille järjestettyjen valtion varatöiden kaupungille aiheuttamista kustannuksista merkittiin tiedoksi [4]) ja päätettiin ministeriölle ilmoittaa kaupungin puheena olevista kustannuksista esittäen, että vastaisuudessa osoitettaisiin pidempiaikaisia työmaita helsinkiläisille.

Metsätyökurssit. Kaupunginhallitus päätti [5]) tiedustella metsähallitukselta, katsoiko se mahdolliseksi järjestää metsätyökursseja helsinkiläisille työttömille syyskesän tai syksyn kuluessa sekä myönteisessä tapauksessa kuinka monelle henkilölle ja millaisin ehdoin.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö ilmoitti [6]) sittemmin päättäneensä järjestää siirtotyömaiksi asutuskeskuksien tyttömille erinäisiä metsähallinnon tierakennustöitä, jolloin oli suunniteltu että näiden tietöiden tultua talven takia keskeytetyiksi niihin sijoitetut miehet mahdollisesti voitaisiin siirtää vastedes järjestettäville metsätyökursseille ja sieltä varsinaisiin metsätöihin.

---

[1]) Khs 28 p. maalisk. 600 §. — [2]) S:n 19 p. huhtik. 715 §. — [3]) S:n 15 p. helmik. 289 §. — [4]) S:n 19 p. huhtik. 713 §. — [5]) S:n 11 p. toukok. 851 §. — [6]) S:n 4 p. lokak. 1,627 §.

Vielä ministeriö ilmoitti [1]) asettaneensa metsähallituksen käytettäväksi erinäisten hankintahakkuiden toimeenpanemista varten työttömyyden lieventämiseen merkityistä varoista avustuksen, jotta hakkuut voitaisiin suorittaa metsänhakkuukursseiksi järjestettyinä valtion varatöinä. Näille kursseille kaupunki oikeutettiin erinäisin ehdoin lähettämään helsinkiläisiä työttömiä.

Käyttövaroistaan työttömyyden varalta kaupunginhallitus myönsi [2]) 5,410 markkaa metsänhoitaja E. Virkkuselle hänen metsätyökurssikomitean hyväksymien matka- ja palkkiolaskujensa suorittamiseksi sekä 192 markkaa komitean mietinnön puhtaaksikirjoituslaskun suorittamista varten.

Valtion vahvistamat varatyöpalkat. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö ilmoitti [3]) helmikuun 8 p:nä vahvistaneensa Helsingin kaupungissa maksettavan normaalituntipalkan 5: 50 markaksi ja varatyötuntipalkan 4: 60 markaksi ollen tätä perustetta noudatettava Helsingissä suoritettaviin valtion varatöihin sekä valtion avustamiin varatöihin nähden ynnä ohjeiden mukaan myös kunnallisiin varatöihin nähden. Vahvistetut palkat yleensä käyvät selville seuraavasta:

Sekatyöntekijäin normaalituntipalkka, Smk.												
6: —	5: 75	5: 50	5: 25	5: —	4: 75	4: 50	4: 25	4: —	3: 75	3: 50	3: 25	3: —
Varatyöntekijäin tuntipalkka, Smk.												
4: 90	4: 75	4: 60	4: 45	4: 30	4: 15	3: 95	3: 80	3: 60	3: 40	3: 20	3: —	2: 80

Vahvistaessaan uudet työttömyyden torjumista koskevat ohjeet valtioneuvosto määräsi [4]) yllä esitetyn palkkatariffin jäämään edelleen voimaan.

Valtioneuvoston heinäkuun 6 p:nä 1933 tekemän päätöksen mukaan oli kunta lisäksi velvollinen suorittamaan perhelisän varatyöntekijälle, jos hänellä oli huolettavanaan vähintään kolme alle 16 vuoden ikäistä lasta. Vielä oli määrätty, ettei perheellistä varatyöntekijää saanut lähettää siirtotyömaalle, jonka varatyöpalkka oli lähetettävän oman kunnan varatyöpalkkaa alempi, jollei kunta omista varoistaan maksanut varatyöntekijän perheelle varatyöpalkkojen välistä erotusta, n.s. paikallislisää. Tällaisia perheja paikkallislisiä Helsingin kaupunki ei kuitenkaan ollut suorittanut, koska se oli kustantanut siirtotyömaille lähetetyille työntekijöille päivittäiset edestakaiset matkat työmaille, mikä avustus useimmissa tapauksissa oli ollut varatyöohjeiden määräämää palkanlisää huomattavasti suurempi.

Edellä kerrotut määräykset valtioneuvosto tammikuun 12 p:nä muutti näin kuuluviksi:

Milloin varatyöntekijällä on huollettavana vähintään kaksi alle 16 vuoden ikäistä lasta ja on ilmeistä, ettei hän voi täyttää huoltovelvollisuuttaan ilman köyhäinhoidolta saatavaa avustusta, on kunta köyhäinhoidollisen avustuksen sijaan velvollinen suorittamaan hänelle perhelisän. Perhelisä älköön kuitenkaan perhettä ja työpäivää kohden nousko yli varatyöntekijän kotipaikkakunnan varatyöpalkan ja normaalipalkan välistä erotusta laskettuna 8-tuntisen työpäivän mukaan.

Jos perheenhuoltaja osoitetaan varatyöhön toiseen kuntaan, missä varatyöpalkka on lähetettävän omassa kunnassa maksettua alempi, ja jos jonkun, johon nähden kyseisellä varatyöntekijällä on laillinen huoltovelvollisuus, harkitaan olevan avustuksen tarpeessa, tulee kotikunnan maksaa varatyöntekijälle tai huollettaville paikallislisänä sen verran työpäivää kohden kuin kotikunnan varatyöpalkka on työpaikkakunnan varatyöpalkkaa suurempi.

[1]) Khs 15 p. marrask. 1,900 §. — [2]) Khn jsto 11 p. tammik. 3,073 §, 20 p. helmik. 3,583 § ja 17 p. huhtik. 3,757 §. — [3]) Khs 22 p. helmik. 395 §. — [4]) S:n 18 p. lokak. 1,696 §; ks. myös tämän kert. s. 166.

Samalla tavoin ja samoin edellytyksin on kunta velvollinen, milloin se lähettää huoltovelvollisen työntekijän ylimääräiseen yleiseen työhön toiselle paikkakunnalle, missä normaalipalkka on alempi kuin lähetettävän kunnan normaalipalkka, maksamaan paikallislisänä työntekijälle tai hänen perheelleen normaalipalkkojen välisen erotuksen.

Mainitut uudet määräykset kaupunginhallitus päätti [1]) saattaa työnvälitystoimiston ja köyhäinhoitolautakunnan tiedoksi samalla päättäen:

että helmikuun 19 p:stä alkaen valtion siirtotyömailla työskenteleville perheellisille helsinkiläisille työntekijöille suoritetaan työnvälitystoimiston välityksellä paikallislisänä varatöissä Helsingin kaupungin ja asianomaisen työmaan varatyöpalkkojen välinen erotus ja ylimääräisissä töissä vastaavien normaalipalkkojen välinen erotus, mikä lisä maksetaan todellisilta työtunneilta työmaan kahdesti kuukaudessa annettavien työtunti- ja palkkatietojen perusteella, ottaen samalla huomioon, että milloin työntekijä nauttii kaupungilta matka-avustusta, hänelle suoritetaan paikallislisä vain siinä tapauksessa että ja sen verran kuin hänelle edellä olevan mukaan tuleva paikallislisä on matka-avustusta suurempi;

että sanotusta päivästä alkaen niille valtion varatöissä oleville perheellisille helsinkiläisille työntekijöille, joilla on huollettavana vähintään kaksi alle 16 vuoden ikäistä lasta ja jotka köyhäinhoitolautakunnan antaman todistuksen nojalla eivät voi täyttää huoltovelvollisuuttaan ilman köyhäinapua, suoritetaan työnvälitystoimistosta, köyhäinhoidollisen avustuksen sijaan, perhelisänä köyhäinhoitolautakunnan tarpeelliseksi harkitsema määrä, kuitenkin enintään 41: 40 markkaa viikossa;

että urakkatyössä oleville suoritetaan paikallis- ja perhelisä ainoastaan mikäli palkka ei muuten nouse siihen määrään, kuin mihin se nousisi tuntipalkan mukaan laskettuna paikallis- ja perhelisineen; sekä

että perhe- ja paikallislisien suorittamista varten tarpeelliset varat maksetaan ennakkona kaupunginkassasta työnvälitystoimiston kuukausittain annettavaa tilitystä vastaan, ollen työnvälitystoimiston aikanaan tehtävä esitys tarvittavien varojen myöntämisestä.

Edellä mainittua päätöstä muutettiin [2]) sittemmin siten, että huhtikuun 30 p:stä alkaen suoritetaan, kun valtion siirtotyömailla työskentelevällä perheellisellä työntekijällä, joka nauttii kaupungilta jatkuvaa matka-avustusta, on laillinen huoltovelvollisuus henkilöön nähden, jonka köyhäinhoitolautakunta harkitsee olevan avustuksen tarpeessa, köyhäinhoitolautakunnan päätöksen mukaan joko työntekijälle tahi huollettavalle paikallislisänä varatöissä Helsingin kaupungin ja asianomaisen siirtotyömaan varatyöpalkkojen välinen erotus ja ylimääräisissä töissä vastaavien normaalipalkkojen välinen erotus, mikä lisä maksetaan työnvälitystoimiston välityksellä todellisilta työtunneilta työmaiden annettavien työtunti- ja palkkatietojen perusteella, ottamatta huomioon työntekijöille maksettavia matka-avustuksia.

Valtion varatyömaille lähetettyjen työttömien avustaminen. Kaupunginhallitus hyväksyi [3]) työnvälitystoimiston ehdotuksen, että toimisto oikeutettaisiin tarpeen vaatiessa maksamaan Jorvaksen tietöissä työskentelevien perheellisten työntekijäin kuljetuksesta 9 markkaa miestä kohden päivässä.

Kaupunginhallituksen v:n 1933 käyttövaroista työttömyyden varalta myönnettiin 990 markkaa [4]) työntekijäin kuljetuksesta valtion siirtotyö-

---

[1]) Khs 15 p. helmik. 291 §.— [2]) S:n 19 p. huhtik. 714 §. — [3]) S:n 12 p. tammik. 51 §.— [4]) S:n 15 p. helmik. 294 §.

maille v. 1933 aiheutuneiden painatuskustannusten suorittamiseksi ja työntekijäin kuljettamisesta kertomusvuoden alkupuoliskolla aiheutuneiden kulujen peittämiseen tämän vuoden vastaavista varoista yhteensä 435,153: 50 markkaa [1]). Sittemmin päätettiin [2]) oikeuttaa työnvälitystoimisto edelleenkin, toistaiseksi syyskuun loppuun saakka, kustantamaan eräissä valtion vapaissa töissä olevien perheellisten työntekijäin matkat työmaille aikaisempien päätösten mukaisesti.

Maalis—toukokuussa maksettujen perhe- ja paikallislisien suorittamiseksi kaupunginhallitus myönsi [3]) työnvälitystoimiston käytettäväksi edellä mainituista v:n 1934 käyttövaroistaan 21,643: 50 markkaa.

Kaupunginvaltuuston käyttövaroistaan työttömyyden varalta kaupunginhallituksen käytettäväksi kyseistä tarkoitusta varten osoittama 180,000 markan määräraha [4]) päätettiin [5]) siirtää hallituksen vastaaviin käyttövaroihin sekä maksaa viimeksi mainituista varoista työntekijäin kuljetukseen sekä paikallis- ja perhelisien suorittamiseen kesä—elokuun aikana käytetyt varat, 153,100: 20 markkaa.

Patjapussien hankkimiseksi Turun ja Porvoon tietyömailla työskenteleviä helsinkiläisiä työntekijöitä varten myönnettiin [6]) samoista varoista työnvälitystoimiston käytettäväksi 6,000 markkaa, päättäen samalla kehoittaa toimistoa huolehtimaan patjain säilytyksestä senkin jälkeen kun niitä ei enää puheena olevaan tarkoitukseen tarvittu, sekä sellaisten hankkimista varten Helsingin—Turun maantietyömaalla sekä metsähallituksen työmaalla Virroilla työskenteleville työntekijöille 2,940 markkaa [7]).

Usein mainituista käyttövaroistaan kaupunginhallitus vielä myönsi työnvälitystoimiston käytettäväksi 13,940 markan lisämäärärahan [8]) Porin—Haapamäen ratavaratyömaalle lähetettyjen työttömien vaatetusavustuksista aiheutuneiden kustannusten peittämiseksi ja 30,375 markkaa [9]) valtion siirtotyömaille lähetettyjen miesten varustamisesta vaatteilla ja jalkineilla aiheutuneiden laskujen maksamista varten, sekä köyhäinhoitolautakunnan käytettäväksi v:n 1933 vastaavista varoista mainittua vuotta varten 10,196 markan lisämäärärahan [10]) ja v:n 1934 varoista 25,000 markkaa [10]) kertomusvuotta varten valtion siirtovaratöihin lähetettävien helsinkiläisten työttömien vaate- y.m. avustuksiin sekä myöhemmin lisäksi 60,000 markkaa [11]) vastaavaan tarkoitukseen.

Viljelyspalstatoiminta. Käyttövaroistaan työttömyyden varalta kaupunginhallitus myönsi [12]) 60,100 markkaa viljelyspalstatoiminnan johtamista varten asetetun toimikunnan käytettäväksi tilitystä vastaan.

Ammatti- ja opintokurssien järjestäminen työttömille miehille. Kaupunginhallitus päätti [13]):

että talvikauden aikana oli järjestettävä pääasiallisesti laaditun suunnitelman mukaan ja noudattaen valtion apurahan saamiseksi määrättyjä ehtoja seuraavat ammatti- ja opintokurssit Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttiville työttömille miehille, edellyttäen että riittävä määrä osanottajia ilmoittautui: nuorukaisten ammatti- ja opintokurssit enintään 150 16—23 vuotiaalle, metallimiesten kurssi n. 50 16—23 vuotiaalle metallialan työntekijälle, puuseppien ja verhoilijoiden kurssi n. 25 16—23 vuotiaalle ammattimiehelle,

[1]) Khs 3 p. toukok. 799 § ja 7 p. kesäk. 1,070 §. — [2]) S:n 5 p. heinäk. 1,222 §. — [3]) S:n 7 p. kesäk. 1,070 §. — [4]) Ks. tämän kert. s. 55. — [5]) Khs 1 p. marrask. 1,794 §. — [6]) S:n 12 p. tammik. 72 §. — [7]) S:n 18 p. lokak. 1,697 §. — [8]) S:n 11 p. toukok. 852 §. — [9]) S:n 20 p. jouluk. 2,148 §. — [10]) S:n 1 p. helmik. 218 §. — [11]) S:n 28 p. kesäk. 1,185 §. — [12]) S:n 26 p. huhtik. 777 §. — [13]) S:n 1 p. helmik. 217 §.

maalarien kurssi n. 25 16—23 vuotiaalle ammattimiehelle ja tietopuolinen työväenopistokurssi enintään n. 200 20—35 vuotiaalle michelle;

antaa kurssien järjestämisen ja valvomisen tehtäväksi komitealle, jonka puheenjohtajana oli oleva vt Salovaara ja jäseninä insinöörit A. Breitholtz ja V. Valkola;

myöntää kursseja varten 350,000 markkaa miesten opinto- ja ammattikursseja varten varatuista kaupunginhallituksen käyttövaroista;

määrätä, ettei metallimiesten, puuseppien ja verhoilijoiden sekä maalarien kursseja saanut aloittaa, ellei niille ollut ilmoittautunut suunnilleen kurssisuunnitelman edellyttämä määrä oppilaita, ja ettei opetusta nuorukaisten kursseilla ja työväenopistokursseilla olisi järjestettävä sellaisissa aineissa, joihin ei alusta alkaen ollut ilmoittautunut vähintään 40 opiskelijaa, elleivät käytännölliset syyt vaatineet pienempää oppilasmäärää; kurssin kestäessä oppilasmäärä vain poikkeustapauksissa sai alittaa 20 eikä missään tapauksessa 15, ollen kurssi tahi ryhmä silloin joko yhdistettävä toiseen tahi sen opetus keskeytettävä;

että kurssien osanottajat oli otettava työnvälitystoimiston välityksellä, jolloin heiltä oli otettava kurssiajaksi pois työttömyyskortit, mutta he kuitenkin edelleen saivat jäädä työnvälitystoimiston kortistoon;

että kurssien osanottaja, jolle kurssiaikana osoitettiin työtä, oli velvollinen heti keskeyttämään kursseilla käyntinsä ja vastaanottamaan hänelle osoitetun työn, uhalla että hänet muuten erotettiin kursseilta ja poistettiin työttömyyskortistosta;

että kurssikomitean tuli viikoittain antaa rahatoimenjohtajalle ilmoitus eri kursseilla ja luennoilla käyneiden oppilaiden lukumäärästä sekä kurssien päätyttyä kaupunginhallitukselle niiden selostus ja tilitys; sekä

antaa rahatoimistolle tehtäväksi nostaa myönnetyn valtionavun ja aikanaan viimeisen erän nostamiseksi jättää maaherralle sosialiministeriön hyväksyttäväksi asianmukaisesti laaditun tilityksen varain käytöstä.

Kaupunginhallitus päätti [1]) myöntää työttömien miesten ammatti- ja opetuskurssien toimikunnalle luvan käyttää työväenopiston opintosaleja päivisin klo 11.30—16, ehdoin että välitunteja ei järjestetty samanaikaisesti kansakoululasten välituntien kanssa ja että tarpeellista hiljaisuutta noudatettiin sekä että sen lisäksi kurssitoimikunnan puolesta huolehdittiin siitä, että työväenopiston johtokunnan asettamia ehtoja muuten noudatettiin.

Myöhemmin vastaanotettiin työttömien miesten ammatti- ja opintokurssien kurssitoimikunnan selostus ja tilitys helmikuun 13 p:n ja toukokuun 12 p:n välisenä aikana järjestetyistä miesten ammattikursseista. Tilitys päätettiin [2]) lähettää rahatoimistolle edellä mainittuihin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Työttömien merimiesten ammattikurssit. Kaupunginhallitus päätti [3]) käyttövaroistaan työttömyyden varalta myöntää työttömien merimiesten ammattikurssien kurssitoimikunnalle 1,000 markan suuruisen lisäavustuksen kurssien kustannusten peittämiseksi sekä kehoittaa rahatoimistoa suorittamaan aikaisemman avustuksen maksamatta olevan 5,000 markan suuruisen erän.

Myöhemmin kaupunginhallitus sai vastaanottaa kyseisten kurssien selostuksen ja tilityksen [4]).

---

[1]) Khs 25 p. tammik. 182 §. — [2]) S:n 31 p. toukok. 1,002 §. — [3]) S:n 22 p. maalisk. 563 §. — [4]) S:n 3 p. toukok. 800 §.

Naisten työtuvan ammattikurssit. Kaupunginhallitus päätti [1]) hyväksyä naisten työtuvan johtokunnan ehdotukset työläisnaisten alkeisompelukurssien, jatko-ompelukurssien ja erikoisompelukurssien sekä keskiluokan naisten jatko-ompelukurssien järjestämisestä tammikuun 16 p:n ja huhtikuun 30 p:n välisenä aikana yhteensä 335 työttömälle naiselle sekä myöntää tarkoitukseen 572,000 markkaa naisten opinto- ja ammattikursseja varten varatuista käyttövaroistaan. Myöhemmin hallitns päätti [2]) ompelukurssit järjestettäviksi helmikuun 1 p:n ja huhtikuun 30 p:n välisenä aikana lisäksi 100 työläisnaiselle 140,000 markan kustannuksin ja 120 työläisnaiselle 145,000 markan kustannuksin kuitenkin siten, että viimeksi mainittu kurssi mikäli mahdollista oli järjestettävä työtuvan luontoisena. Tarvittavat varat osoitettiin kaupunginhallituksen edellä mainituista käyttövaroista. Kurssien toimintaaika pidennettiin [3]) sittemmin toukokuun 12 p:ään ja työtuvan johtokunta oikeutettiin [4]) järjestämään työtuvan luontoiset ammattikurssit 240 työttömälle naiselle toukokuun 14 p:n ja 31 p:n välisenä aikana käyttäen tarkoitukseen 55,000 markkaa usein mainituista kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Syksyllä päätettiin [5]) järjestää jatko- ja alkeisompelukurssit lokakuun 15 p:n ja joulukuun 29 p:n välisenä aikana 150 työläisnaiselle 190,000 markan kustannuksin sekä perustaa samaksi ajaksi työtuvan alaosasto 104,000 markan kustannuksin edellytyksin että kurssitoimintaa varten saataisiin valtionapua. Sosialiministeriön myönnettyä [6]) avustusta 100 naiselle tarkoitettuja kursseja varten kaupunginhallitus vähensi myöntämänsä määrärahan 190,000 markasta 110,000 markkaan. Kurssit aloittivat toimintansa lokakuun 29 p:nä [7]) ja työtuvan alaosasto saman kuukauden 22 p:nä [7]).

Kaupunginhallitus päätti [8]) periaatteellisesti suostua siihen, että naisten työtuvan johtokunnan ehdottama, Meritullinkadun 1:ssä sijaitseva huoneisto vuokrataan työtuvan alaosastoa tai ammattikursseja varten v:n 1935 tammikuun 1 p:n ja huhtikuun 30 p:n väliseksi ajaksi, sekä jättää kysymyksen työtuvan alaosaston toiminnan laajuudesta ja järjestelystä tai mahdollisesti järjestettävistä ammattikursseista kyseisen vuoden alussa tehtävän uuden esityksen varaan.

Työnvälitystoimisto oikeutettiin [9]) harkintansa mukaan elokuussa osoittamaan työtupaan sellaisiakin työtuvan entisiä työntekijöitä, jotka työtuvan ollessa suljettuna eivät olleet leimauttaneet työttömyyskorttejaan, mutta voivat osoittaa uskottavaksi, etteivät kuitenkaan sanottuna aikana olleet olleet työssä.

Kaupunginhallitus hyväksyi [10]) naisten työtuvan johtokunnan esitykset, että ompelukurssien osanottajat, jotka täyttivät muut asetetut vaatimukset kursseilla työskentelyyn nähden, saisivat, jos niin haluaisivat, enintään 60 markan arvosta kursseilta ostamistaan tarveaineista valmistaa itselleen valintansa mukaan pakollisesti valmistettaviksi määrättyjä vaate-esineitä, joista ei veloitettaisi tekopalkkaa eikä voittoa.

Naisten työtuvan johtokunnan selostukset v:n 1933 syksyllä ja tammikuun 16 p:n ja toukokuun 12 p:n 1934 välisenä aikana järjestetyistä naisten ammatti-ja talouskursseista merkittiin tiedoksi [11]) päättäen kehoittaa raha-

---

[1]) Khs 12 p. tammik. 54 §. — [2]) S:n 25 p. tammik. 170 §. — [3]) S:n 19 p. huhtik. 716 §. — [4]) S:n 11 p. toukok. 854 §. — [5]) S:n 4 p. lokak. 1,628 §. — [6]) S:n 8 p. marrask. 1,833 §. — [7]) S:n 18 p. lokak. 1,699 §. — [8]) S:n 13 p. jouluk. 2,113 §. — [9]) S:n 12 p. heinäk. 1,249 §. — [10]) S:n 1 p. maalisk. 428 § ja 7 p. jouluk. 2,062 §. — [11]) S:n 1 p. helmik. 216 § ja 21 p. kesäk. 1,159 §; vrt. myös tämän kert. s. 139

toimistoa toimittamaan johtokunnan samoin jättämä edellä mainittujen kurssien tilitys maaherralle sekä huolehtimaan valtion apurahan nostamisesta.

Kotitalouslautakunnan järjestämät talouskurssit. Kaupunginhallitus päätti [1]) oikeuttaa kotitalouslautakunnan järjestämään kolmen kuukauden aikana työttömien talousapulaisten ammattikurssit hallituksen samalla hyväksymän suunnitelman mukaisesti ottaen huomioon valtionavun saamista varten asetetut ehdot. Kurssien kustannusten peittämiseksi myönnettiin 63,100 markkaa naisten opinto- ja ammattikursseja varten tarkoitetuista kaupunginhallituksen käyttövaroista. Syksyllä osoitettiin [2]) edellä mainitusta määrärahasta 38,700 markkaa lautakunnan käytettäväksi 40 työttömälle naiselle tarkoitettua 7-viikkoista talouskurssia varten. Kaupunginhallituksen anomuksesta sosialiministeriö myönsi tähän tarkoitukseen valtionapua 50 % kurssien nettokustannuksista [3]).

Kaupunkilähetyksen työtupa- ja kurssitoiminnan tukeminen. Kaupunginhallitus päätti [4]) käyttövaroistaan naisten opinto- ja ammattikursseja varten myöntää Helsingin kaupunkilähetykselle v:ksi 1934 ammattikurssien järjestämistä varten 121,170 markan suuruisen avustuksen, edellytyksin, että valtio myönsi sanottuun tarkoitukseen yhtä suuren avustuksen, sekä työtuvan ylläpitämistä varten 91,950 markan avustuksen, edellytyksin että valtio tätä varten myönsi vähintään 48,650 markkaa. Avustusten saannin ehdoiksi määrättiin edelleen, että kaupunkilähetyksen kahdesti kuukaudessa oli ilmoitettava köyhäinhoitolautakunnalle työtuvassa ja ammattikursseilla työskentelevien henkilöiden nimet ja osoitteet sekä heille maksetut palkat ja muut köyhäinhoitoviraston mahdollisesti haluamat tiedot sekä että kaupunkilähetyksen tuli asettua yhteyteen kaupungin vastaavien laitosten kanssa, jotta tuotteiden hinnoittelussa ja myynnissä jouduttaisiin noudattamaan samanlaisia perusteita.

Valtion myöhemmin supistettua omaa avustusosuuttaan kaupunginhallitus päätti [5]) muuttaen edellä mainittua päätöstään määrätä kaupungin osuuden 140,000 markaksi muuttamatta aikaisemmin päätettyjä ehtoja.

Ammattienedistämislaitoksen kurssitoiminta. Kaupunginhallitus päätti [6]) selittää ammattienedistämislaitoksen säätiön täyttäneen kaupunginvaltuuston asettamat [7]) ehdot vapautuksen saamiseksi kaupungin myöntämän 1,000,000 markan lainan koron maksamisesta v:lta 1933. Kurssien osanottajille annetun ruoan aiheuttamien kustannusten suorittamiseksi osoitettiin 6,730 markkaa kaupunginhallituksen v:n 1933 käyttövaroista miesten opinto- ja ammattikursseja varten ja 3,330 markkaa saman vuoden vastaavista varoista naisten opinto- ja ammattikursseja varten.

Kaupunginhallitus päätti [8]) tilitystä vastaan myöntää ammattienedistämislaitoksen käytettäväksi sähkö- ja työkaluntekijäinkurssin järjestämiseen enintään 7,440 markkaa käyttövaroistaan työttömyyden varalta sekä ilmoittaa päätöksestä sosialiministeriölle.

Naisjärjestöjen hätäapukomitealle kaupunginhallitus päätti [9]) myöntää naisten opinto- ja ammattikursseja varten varatuista käyttövaroistaan 17,500 markkaa kurssien järjestämiseksi nuorille Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttiville työttömille tytöille tekokukkien y.m.s. valmistamisessa. Myöhemmin merkittiin [10]) tiedoksi komitean kertomus ja tilitykset järjestämistään kursseista.

---

[1]) Khs 12 p. tammik. 67 §. — [2]) S:n 1 p. marrask. 1,796 §. — [3]) Ks. tämän kert.s. 138. — [4]) Khs 12 tammik. 53 §. — [5]) S:n 22 p. helmik. 393 §. — [6]) S:n 12 p. tammik. 56 §. — [7]) Ks. v:n 1933 kert. s. 34. — [8]) Khs. 8 p. marrask. 1,834 §. — [9])S:n 22 p. helmik. 394 §. — [10]) S:n 12 p. heinäk. 1,250 §.

Yöpymismajan y. m. järjestäminen kodittomille työttömille. Kaupunginhallitus päätti [1]) myöntää kristilliselle ylioppilasliitolle sen kodittomille työmiehille ylläpitämän yömajan kesällä aiheuttaman tappion korvaamiseksi 1,900 markkaa käyttövaroistaan työttömyyden varalta.

Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen Fredrikinkadun 65:ssä sijaitsevan kodittomien miesten yösuojan ylläpitämiseen tammi—huhtikuun aikana myönnettiin [2]) yhteensä 25,000 markkaa edellä mainituista varoista sekä yösuojan ylläpitämiseksi ja päivätoiminnan järjestämiseksi samassa paikassa marraskuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana samoista varoista 15,000 markkaa ehdoin, että yövieraiksi otettaisiin vain Helsingin kaupungissa kotipaikkaoikeutta nauttivia ja toispaikkakuntalaisia vain tilapäisesti, että toispaikkakuntalaisista viimeistään kolmantena päivänä tehtäisiin ilmoitus köyhäinhoitolautakunnan rekisteritoimistoon ja kieltäydyttäisiin näitä sen jälkeen vastaanottamasta sekä ohjattaisiin heidät avunsaantia varten köyhäinhoitolautakunnan VI kansliaan, sekä että köyhäinhoitolautakunnan rekisteritoimistolle annettaisiin muutkin sen haluamat yömajaa käyttäviä koskevat tiedot.

Pelastusarmeijalle myönnettiin [3]) kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta 12,000 markkaa tilitysvelvollisuuksin käytettäväksi lämmittelytuvan järjestämiseksi ruokatarjoiluineen helmi—maaliskuun ajaksi kodittomille helsinkiläisille työttömille ja myöhemmin joulukuun ajaksi vielä 6,000 markkaa.

Työttömyyskomitean avustaminen. Helsingin ammatillisen paikallisjärjestön työttömyyskomitean toimitsijan palkkaamiseksi, toimistohuoneen vuokraamiseksi y.m. toimintakulujen peittämiseksi myönnettiin [4]) kertomusvuodeksi yhteensä 31,500 markan suuruinen avustus kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta.

Komitean kertomus toiminnastaan merkittiin [5]) tiedoksi.

Liikealan työttömien avustaminen. Kaupunginhallitus päätti [6]) käyttövaroistaan työttömyyden varalta myöntää Liikealalla toimivien keskusavustustoimiston ja Suomen liiketyöntekijäin liiton käytettäväksi 100,000 markkaa ammattienedistämiskurssien järjestämistä varten Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttiville liikealalla toimineille työttömille edellytyksin, että valtio myönsi samaan tarkoitukseen vähintään yhtä suuren määrärahan, sekä ehdoin, että avustusta annettiin vain todistettavasti puutteessa oleville kursseihin osallistuville huomioonottaen, etteivät avustettavat samaan aikaan saaneet nauttia avustusta konttoristi- y.m.s. yhdistyksiltä; että myönnetyistä avustuksista annettiin tarkat tiedot köyhäinhoitolautakunnan rekisteritoimistolle ja työnvälitystoimistolle; että kaupunki sai määrätä yhden edustajan kurssien valvomista varten asetettavaan toimikuntaan; sekä että kaupunginhallitukselle kurssien päätyttyä annettiin toimintakertomus ja tilitys varain käytöstä. Avustus oli suoritettava kahdessa 40,000 markan ja yhdessä 20,000 markan erässä, joista viimeksi mainittu oli maksettava vasta kurssien päätyttyä, kun kaupunginhallitus oli sille jätetyn tilityksen hyväksynyt ja todennut, että yllä mainittuja ehtoja oli noudatettu. Kaupunginhallituksen edustajaksi kurssitoimikuntaan valittiin vt Salovaara.

---

[1]) Khs 20 p. jouluk. 2,162 §. — [2]) S:n 12 p. tammik. 45 §, 12 p. huhtik. 674 § ja 18 p. lokak. 1,688 §. — [3]) S:n 8 p. helmik. 248 § ja 29 p. marrask. 2,017 §. — [4]) S:n 12 p. tammik. 46 §, 24 p. toukok. 959 §, 6 p. syysk. 1,460 § ja 18 p. lokak. 1,691 §. — [5]) S:n 26 p. heinäk. 1,301 §. — [6]) S:n 25 p. tammik. 169 §.

Liikealan työttömien ammattienedistämiskurssien toimikunnan kertomukset ja tilitykset marraskuun 13 p:n 1933 ja tammikuun 17 p:n 1934 sekä helmikuun 19 p:n ja huhtikuun 20 p:n 1934 välisenä aikana järjestetyistä kursseista merkittiin [1]) tiedoksi, päättäen kehoittaa rahatoimistoa suorittamaan kurssitoimikunnalle kaupungin avustusten viimeisistä eristä vastaavasti 18,507: 50 markkaa ja 18,942: 70 markkaa.

Helsingfors svenska kontoristförening nimiselle yhdistykselle kaupunginhallitus päätti [2]) käyttövaroistaan työttömyyden varalta myöntää yhteensä 33,000 markkaa ruokalippujen ostoon kertomusvuodeksi keskuskeittolasta jaettaviksi Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttiville työttömille konttoristeille ehdoin, että yhdistys antoi köyhäinhoitolautakunnan rekisteritoimistolle tarpeelliset myönnettyjä avustuksia ja avunsaajia koskevat tiedot, sekä samoista varoista yhteensä 1,500 markkaa lippujen jakamiskustannuksista aiheutuvien menojen peittämiseen.

Työttömyyttä koskevan tutkimuksen toimittaminen. Eduskunnan päätösten ja eräiden järjestöjen tekemien aloitteiden johdosta sosialiministeriö oli antanut sosialiselle tutkimustoimistolleen tehtäväksi toimittaa kaksi työttömyyden nykyistä laatua ja laajuutta valaisevaa erikoistutkimusta, joista toinen koski nuorison, 16—25 vuotiaiden, toinen henkisen työn tekijäin työttömyyttä, mikä aineisto oli kerättävä kolmenlaisilla kyselykaavakkeilla. Kun oli tärkeätä, että voitaisiin laatia todellisia oloja vastaava selvitys, toimisto kehoitti kaupunginhallitusta hankkimaan mahdollisimman täydelliset tiedot kyseisistä helsinkiläisistä työttömistä.

Ministeriön kirjelmä lähetettiin [3]) toimenpidettä varten työnvälitystoimistolle.

Henkisen työn tekijäin varatöiden järjestelykomitean menot. Kaupunginhallitus päätti [4]) osallistua henkisen työn tekijäin varatöihin osoittamista varten Helsingissä asetetun komitean menoihin niiden puolella määrällä, kuitenkin enintään 7,500 markalla kuukaudessa kolmen kuukauden aikana, mikä menoerä oli suoritettava tilauksen perusteella sekalaisten menojen pääluokan määrärahasta Kaupunginhallituksen käyttövarat työttömyyden varalta.

Myöhemmin kaupunginhallitus kehoitti [5]) rahatoimistoa tämän päätöksen nojalla maksamaan Suomen valtiokonttoriin edellä mainituista varoista kaupungin maksettavan osuuden menoista, 21,991: 60 markkaa.

Myönnetyt eläkkeet. Kaupunginhallitus myönsi voimassa olevien eläkesääntöjen määräysten mukaisesti alla mainituille viranhaltijoille ja työntekijöille elinkautiset eläkkeet, joiden kuukausimäärät olivat seuraavat:

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja on toiminut.	Eläkkeensaaja.	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi.	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan.	Eläkemäärä kuukautta kohden, Smk.	
Raastuvanoikeus	Björkman, G. L.[6])	Vanh. oikeusneuvosm.	19 1/10 34	3,056	—
S:n	Gylling, F.[7])	» »	19 1/2 34	3,056	—
Rahatoimisto	Poppius, M. A.[8])	Toimistoapulainen	19 1/7 34	1,425	—
Satamahallinto	Bäckström, K. E.[9])	Vaakavahtimestari	19 1/4 34	1,203	—
S:n	Idman, V.[10])	Avust. hissikoneenkäyttäjä	19 1/6 34	558	—

[1]) Khs 8 p. helmik. 249 § ja 11 p. toukok. 853 §. — [2]) S:n 12 p. tammik. 57 §, 3 p. toukok. 806 § ja 25 p. lokak. 1,755 §. — [3]) S:n 18 p. lokak. 1,698 §. — [4]) S:n 22 p. marrask. 1,956 §. — [5]) S:n 20 p. jouluk. 2,159 §. — [6]) Khn jsto 9 p. lokak. 4,230 §. — [7]) S:n 30 p. tammik. 3,295 §. — [8]) S:n 12 p. heinäk. 4,040 §. — [9]) S:n 13 p. maalisk. 3,639 §. — [10]) S:n 5 p. kesäk. 3,921 §.

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja on toiminut.	Eläkkeensaaja.	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi.	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan.	Eläkemäärä kuukautta kohden, Smk.	
Työnvälitystoimisto	Blomqvist, H. E.[1])	Osastonjohtaja	19 1/1 34	1,607	—
Palolaitos	Eerola, K.[2])	Palopäällysmies	19 1/6 34	1,643	—
S:n	Koskinen, K. H.[3])	»	19 1/9 34	1,507	—
S:n	Jokinen, Hj.[4])	Vanh. korpraali	19 1/1 35	1,529	—
S:n	Lönnqvist, J. F.[5])	Nuor. »	19 1/10 34	1,425	—
Teurastamontoimisto	Träskman, J. E.[6])	Vaakaaja	19 1/1 34	1,027	—
Kulkutautisairaala	Alanne, E.[7])	Lämmittäjä	19 1/11 34	722	—
Kivelän sairaala	Sylander, H. V.[8])	Alihoitajatar	19 1/4 34	1,203	—
S:n	Gallén, H. S.[9])	»	19 1/10 34	1,203	—
S:n	Forsten, A. V.[10])	Pesuapulainen	19 1/12 34	439	—
Köyhäinhoitolautakunnan kanslia	Wallin, H. S. C.[11])	Kirjuriapulainen	19 1/10 34	863	—
Miesten työlaitos	Lindroth, G. W.[12])	Esimies	19 1/7 34	2,084	—
Suomenkieliset kansakoulut	Frick, A. S.[13])	Opettajatar	19 1/9 34	[14]) 785	—
S:n	Hellsten, H. M.[15])	»	19 1/1 35	[14]) 785	—
S:n	Huovinen, E. I.[16])	»	19 1/9 34	[14]) 785	—
S:n	Meriläinen, A. M. V.[17])	»	19 1/9 34	[14]) 785	—
S:n	Paasikallio, S. S.[18])	»	19 1/11 34	[14]) 785	—
S:n	Pantsar, K. M.[19])	»	19 1/9 34	[14]) 785	—
S:n	Syvänoja, I. K.[20])	»	19 1/2 34	[14]) 529	—
S:n	Weissman, A. K.[21])	»	19 1/3 34	[14]) 529	—
S:n	Saastamoinen, K.[22])	Siivooja	19 1/9 34	238	—
Kirjapainokoulu	Westerlund, H. W.[23])	Vahtimestari	19 1/5 34	325	—
Valmistava poikain ammattikoulu	Salo, K. G.[24])	Työmestari	19 1/10 34	863	—
Lastentarhat	Suhonen, H.[25])	Palvelija	19 1/11 34	288	—
Kaupunginkirjasto	Weckman, I. A.[26])	Amanuenssi	19 1/5 34	1,425	—
S:n	Hartikka, V.[27])	Siivooja	19 1/8 34	621	—
Kaupunginorkesteri	Heikel, K.[28])	Viulunsoittaja	19 1/9 34	1,234	—
Vesijohtolaitos	Peltola, A.[29])	Mittarinlukija	19 1/3 34	1,203	—
S:n	Abrahamsson, A. W.[30])	Koneenkäyttäjä	19 1/4 34	1,167	—
S:n	Grönfors, F. E.[31])	»	19 1/3 34	1,107	—
S:n	Äijälä, J.[32])	Putkimestari	19 1/6 34	2,084	—
S:n	Kaukonen, P.[33])	Putkenasentaja	19 1/5 34	1,311	—
Sähkölaitos	Åberg, F. A.[34])	Rahastaja	19 1/4 34	1,460	—
S:n	Kajander, K.[35])	Apulaislämmittäjä	19 1/10 34	618	—
S:n	Soininen, O.[36])	»	19 1/9 34	1,081	—
Rakennustoimisto	Nousiainen, T.[37])	Rakennusmestari	19 1/7 34	1,975	—
S:n	Viljola, K. J.[38])	Seppä	19 4/9 34	1,311	—
S:n	Juurimaa, V.[39])	Yövartija	19 1/3 34	352	—

[1]) Khn jsto 16 p. tammik. 3,167 §. — [2]) S:n 17 p. huhtik. 3,731 §. — [3]) S:n 18 p. syysk. 4,177 §. — [4]) S:n 2 p. lokak. 4,206 §. — [5]) S:n 19 p. kesäk. 3,960 §. — [6]) S:n 16 p. tammik. 3,168 §. — [7]) S:n 18 p. syysk. 4,180 §. — [8]) S:n 17 p. huhtik. 3,730 §. — [9]) S:n 18 p. syysk. 4,179 §. — [10]) S:n 27 p. marrask. 4,381 §. — [11]) S:n 12 p. kesäk. 3,947 §. — [12]) S:n 17 p. huhtik. 3,729 §. — [13]) S:n 30 p. elok. 4,130 §. — [14]) Määrästä on vähennetty valtion suorittama eläkemäärä. — [15]) Khn jsto 27 p. marrask. 4,385 §. — [16]) S:n 30 p. elok. 4,131 §. — [17]) S:n 30 p. elok. 4,129 §. — [18]) S:n 27 p. marrask. 4,384 §. — [19]) S:n 30 p. elok. 4,128 §. — [20]) S:n 6 p. helmik. 3,435 §. — [21]) S:n 20 p. helmik. 3,564 §. — [22]) S:n 30 p. elok. 4,127 §. — [23]) S:n 15 p. toukok. 3,849 §. — [24]) S:n 30 p. lokak. 4,295 §. — [25]) S:n 30 p. lokak. 4,297 §. — [26]) S:n 17 p. huhtik. 3,732 §. — [27]) S:n 9 p. elok. 4,097 §. — [28]) S:n 5 p. heinäk. 4,007 §. — [29]) S:n 20 p. helmik. 3,561 §. — [30]) S:n 20 p. maalisk. 3,563 §. — [31]) S:n 20 p. helmik. 3,562 §. — [32]) S:n 15 p. toukok. 3,867 §. — [33]) S:n 17 p. huhtik. 3,727 §. — [34]) S:n 17 p. huhtik. 3,728 §. — [35]) S:n 27 p. marrask. 4,383 §. — [36]) S:n 26 p. kesäk. 3,997 §. — [37]) S:n 12 p. kesäk. 3,948 §. — [38]) S:n 4 p. syysk. 4,140 §. — [39]) S:n 6 p. maalisk. 3,611 §.

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja on toiminut.	Eläkkeensaaja.	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi.	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan.	Eläkemäärä kuukautta kohden, Smk.	
Rakennustoimisto	Aalto, A.[1])	Työntekijä	19 23/2 34	606	—
S:n	Fallström, V. A.[2])	»	19 7/5 33	893	—
S:n	Heikkilä, K. V.[3])	»	19 16/8 34	447	—
S:n	Helander, K.[4])	»	19 16/11 34	350	—
S:n	Hildén, O.[5])	»	19 15/8 34	370	—
S:n	Johansson, J. R.[6])	»	19 7/7 34	465	—
S:n	Josefsson, J. A.[7])	»	19 28/9 34	649	—
S:n	Karlsson, Hj. L.[8])	»	19 20/10 34	382	—
S:n	Koivu, V. V.[9])	»	19 16/3 34	460	—
S:n	Kolari, A.[10])	»	19 1/4 34	1,369	—
S:n	Kunttala, J. E.[11])	»	19 21/9 34	371	—
S:n	Laine, J.[12])	»	19 1/3 34	674	—
S:n	Lanaeus, J. E.[13])	»	19 28/7 32	486	—
S:n	Lehtinen, N.[14])	»	19 16/6 34	410	—
S:n	Leinonen, F. A.[15])	»	19 1/10 34	507	—
S:n	Lindroos, V.[16])	»	19 1/5 34	374	—
S:n	Malila, H.[17])	»	19 7/2 34	356	—
S:n	Manner, M.[18])	»	19 1/4 34	395	—
S:n	Partanen, K.[19])	»	19 6/10 34	283	—
S:n	Pylkkänen, E. J.[20])	»	19 23/12 33	316	—
S:n	Ryyttäri, J.[21])	»	19 15/8 34	729	—
S:n	Säikkä, H.[22])	»	19 15/4 34	590	—
S:n	Tamminen, H. Hj.[23])	»	19 9/3 34	597	—
S:n	Vilén, K.[24])	»	19 22/7 34	354	—
Puhtaanapitolaitos	Grönlund, J. S.[25])	»	19 1/11 34	484	—
S:n	Kaijolainen, A. A.[26])	»	19 15/9 34	577	—
S:n	Laakso, H. K.[27])	»	19 1/2 34	497	—
S:n	Mäkinen, A.[28])	»	19 1/9 34	519	—
S:n	Salmi, O.[29])	»	19 1/2 34	593	—
S:n	Sällström, A. N.[30])	»	19 1/6 34	698	—
Kiinteistötoimiston alaiset tilat	Pietilä, I.[31])	Työnjohtaja	19 1/11 34	732	—
S:n	Thorman, J. V.[32])	»	19 1/11 34	1,296	—
Naisten työtupa	Granlund, A.[33])	Työntekijä	19 6/7 34	250	—
S:n	Konttinen, E.[34])	»	19 6/7 34	211	—

Rahatoimenjohtajan tehtäväksi annettiin [35]) valmistella kysymystä kaupungin myönnettävien eläkkeiden alimman määrän vahvistamisesta.

Sanottuaan neiti S. M. Soldanin irti köyhäinhoitoviraston apulaiskanslianhoitajanvirasta köyhäinhoitolautakunta anoi hänelle kaupungin viranhaltijain eläkesäännön 6 §:n nojalla n.s. lyhennettyä eläkettä, mutta kaupunginhallitus päätti [36]) hylätä esityksen, koska esitettyjen asiakirjojen mukaan ei ollut olemassa niitä edellytyksiä, joista eläkesäännössä mainitaan.

---

[1]) Khn jsto 17 p. huhtik. 3,733 §. — [2]) S:n 30 p. lokak. 4,296 §. — [3]) S:n 27 p. marrask. 4,382 §. — [4]) S:n 27 p. marrask. 4,380 §. — [5]) S:n 16 p. lokak. 4,250 §. — [6]) S:n 30 p. elok. 4,132 §. — [7]) S:n 30 p. lokak. 4,293 §. — [8]) S:n 27 p. marrask. 4,386 §. — [9]) S:n 20 p. maalisk. 3,664 §. — [10]) S:n 27 p. maalisk. 3,673 §. — [11]) S:n 30 p. lokak. 4,294 §. — [12]) S:n 6 p. maalisk. 3,612 §. — [13]) S:n 20 p. marrask. 4,358 §. — [14]) S:n 18 p. syysk. 4,178 §. — [15]) S:n 16 p. lokak. 4,251 §. — [16]) S:n 3 p. toukok. 3,805 §. — [17]) S:n 30 p. tammik. 3,294 §. — [18]) S:n 10 p. huhtik. 3,713 §. — [19]) S:n 27 p. marrask. 4,387 §. — [20]) S:n 30 p. tammik. 3,296 §. — [21]) S:n 23 p. lokak. 4,276 §. — [22]) S:n 15 p. toukok. 3,848 §. — [23]) S:n 27 p. marrask. 4,388 §. — [24]) S:n 30 p. elok. 4,133 §. — [25]) S:n 4 p. jouluk. 4,425 §. — [26]) S:n 9 p. lokak. 4,229 §. — [27]) S:n 20 p. maalisk. 3,663 §. — [28]) S:n 4 p. syysk. 4,138 §. — [29]) S:n 20 p. maalisk. 3,662 §. — [30]) S:n 4 p. syysk. 4,139 §. — [31]) S:n 6 p. marrask. 4,317 §. — [32]) S:n 6 p. marrask. 4,318 §. — [33]) S:n 4 p. jouluk. 4,426 §. — [34]) S:n 27 p. marrask. 4,389 §. — [35]) Khs 7 p. kesäk. 1,061 §. — [36]) Khn jsto 9 p. elok. 4,090 §.

Hautausavut. Hautausapua myönnettiin talousarvioon tätä tarkoitusta varten merkitystä määrärahasta seuraavien henkilöiden kuolinpesille alla mainitut määrät:

	Smk.
Raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijan G. T. Lindströmin [1])	2,770: —
Ulosottolaitoksen ulosottoapulaisen A. T. Schönbergin [2])	3,650: —
Eläkkeellä olleen ulosottolaitoksen ulosottoapulaisen K. H. Holmbergin [3])	2,007: —
Rahatoimiston siivoojan A. K. Westerholmin [4])	1,500: —
Satamalaitoksen johtajan O. W. E. Jaatisen [5])	8,280: —
Eläkkeellä olleen satamakapteeni A. J. Lindforsin [6])	2,296: —
Satamakonstaapeli K. F. Nordbergin [7])	1,685: —
Satamahallintotoimiston apulaisvaakamestarin J. E. Lindbäckin [8])	2,270: —
Satamahallintotoimiston ylim. vaakavahtimestarin R. V. Borgmanin [9])	1,500: —
Eläkkeellä olleen satamahallintotoimiston parmaajan J. F. Nybergin [10])	1,500: —
Satamaluotsi L. Laurin [11])	1,685: —
Eläkkeellä olleen verotusvalmistelukunnan osastonjohtajan T. S. Malmin [12])	1,500: —
Poliisilaitoksen etsivän osaston sairaanhoitajattaren S. Miettisen [13])	1,500: —
Eläkkeellä olleen ens. kaupunginlääkärin V. J. Sucksdorffin [14])	2,661: —
Teurastamontoimiston kassanhoitajan H. G. Ahlbergin [15])	2,960: —
Kaitsija M. V. Pärnän [16])	2,730: —
Terveydenhoitolautakunnan yöpäivystäjän H. H. Hynysen [17])	1,890: —
Terveydellisten tutkimusten laboratoorin vahtimestarin V. Karin [18])	2,500: —
Eläkkeellä olleen Marian sairaalan osastonhoitajattaren I. L. Dahlströmin [19])	1,500: —
Eläkkeellä olleen kulkutautisairaalan ylihoitajattaren E. Åströmin [20])	1,500: —
Nikkilän sairaalan osastonhoitajattaren H. L. Laaksosen [21])	2,055: —
Kunnalliskodin ylim. päivätyöntekijän S. R. Virran [22])	1,500: —
Köyhäinhoitolautakunnan päiväkodin johtajattaren A. Heikelin [23])	1,500: —
Köyhäinhoitolautakunnan työtupien emännöitsijän H. Uotilan [24])	1,500: —
Eläkkeellä olleen Bengtsårin koulukodin opettajan L. V. Müllerin [25])	1,500: —
Ryttylän koulukodin johtajan T. Röngän [26])	5,375: —
Ryttylän koulukodin hoitajattaren I. Timosen [27])	1,890: —
Suomenkielisten kansakoulujen toisen tarkastajan A. Jotunin [28])	5,900: —
Suomenkielisten kansakoulujen opettajattaren A. M. Järnefeltin [29])	2,730: —
Eläkkeellä olleen suomenkielisten kansakoulujen opettajattaren A. H. A. Haapion [30])	1,785: —
Eläkkeellä olleen suomenkielisten kansakoulujen opettajattaren I. Hannikaisen [31])	1,643: —

[1]) Khn jsto 12 p. heinäk. 4,035 §. — [2]) S:n 3 p. toukok. 3,817 §. — [3]) S:n 25 p. syysk. 4,195 §. — [4]) S:n 23 p. elok. 4,113 §. — [5]) S:n 5 p. heinäk. 4,019 §. — [6]) S:n 30 p. toukok. 3,893 §. — [7]) S:n 10 p. huhtik. 3,705 §. — [8]) S:n 3 p. toukok. 3,810 §. — [9]) S:n 16 p. tammik. 3,158 §. — [10]) S:n 13 p. maalisk. 3,629 §. — [11]) S:n 13 p. marrask. 4,345 §. — [12]) S:n 17 p. huhtik. 3,735 §. — [13]) S:n 30 p. elok. 4,134 §. — [14]) S:n 3 p. toukok. 3,803 §. — [15]) S:n 9 p. lokak. 4,226 §. — [16]) S:n 12 p. kesäk. 3,942 §. — [17]) S:n 13 p. marrask. 4,346 §. — [18]) S:n 5 p. heinäk. 4,020 §. — [19]) S:n 30 p. tammik. 3,282 §. — [20]) S:n 30 p. toukok. 3,892 §. — [21]) S:n 4 p. jouluk. 4,430 §. — [22]) S:n 23 p. tammik. 3,270 §. — [23]) S:n 16 p. lokak. 4,254 §. — [24]) S:n 11 p. syysk. 4,158 §. — [25]) S:n 15 p. toukok. 3,850 §. — [26]) S:n 18 p. syysk. 4,168 §. — [27]) S:n 4 p. jouluk. 4,431 §. — [28]) S:n 23 p. lokak. 4,269 §. — [29]) S:n 8 p. toukok. 3,818 §. — [30]) S:n 9 p. lokak. 4,215 §. — [31]) S:n 17 p. huhtik. 3,725 §.

	Smk.
Eläkkeellä olleen suomenkielisten kansakoulujen opettajattaren M. T. Joutsenen [1])	1,500: —
Eläkkeellä olleen suomenkielisten kansakoulujen opettajan O. Rosenqvistin [2])	1,500: —
Eläkkeellä olleen suomenkielisten kansakoulujen opettajattaren A. I. Tavaststjernan [3])	1,529: —
Eläkkeellä olleen suomenkielisten kansakoulujen vahtimestarin S. J. Hurmerinnan [4])	1,500: —
Eläkkeellä olleen suomenkielisten kansakoulujen vahtimestarin O. A. Tuomisen [5])	1,500: —
Eläkkeellä olleen ruotsinkielisten kansakoulujen opettajattaren L. I. Frelanderin [6])	1,785: —
Eläkkeellä olleen ruotsinkielisten kansakoulujen opettajan K. I. Wihlmanin [7])	1,500: —
Eläkkeellä olleen ruotsinkielisten kansakoulujen vahtimestarin K. M. Vikmanin [8])	1,500: —
Valmistavan poikain ammattikoulun työmestarin K. G. Salon [9])	1,500: —
Suomenkielisten lastentarhain johtajattaren E. O. Strengin [10])	1,500: —
Ebeneserkodin opettajattaren H. Steniuksen [11])	2,730: —
Eläkkeellä olleen lastentarhain palvelijan S. Anderssonin [12])	1,500: —
Eläkkeellä olleen kaupunginkirjaston amanuenssin J. Gripenbergin [13])	1,500: —
Teknillisten laitosten hallituksen sihteerin K. I. Savoniuksen [14])	1,500: —
Vesijohtolaitoksen mittarinlukijan A. Peltolan [15])	1,500: —
Vesijohtolaitoksen koneenkäyttäjän K. W. Takalan [16])	1,643: —
Eläkkeellä olleen vesijohtolaitoksen työntekijän V. Åvallin [17])	1,500: —
Eläkkeellä olleen kaasulaitoksen työntekijän H. Vaaran [18])	1,500: —
Eläkkeellä olleen teknillisten laitosten lämmittäjän O. Ahokankaan [19])	1,500: —
Rakennustoimiston rakennusmestarin V. A. Ahlqvistin [20])	2,142: —
Rakennustoimiston rakennusmestarin E. Eklundin [21])	3,500: —
Rakennustoimiston rakennusmestarin J. Jefremowin [22])	2,800: —
Rakennustoimiston toimistoapulaisen S. Auramon [23])	1,890: —
Rakennustoimiston työntekijän J. Karttusen [24])	1,500: —
Eläkkeellä olleen rakennustoimiston työntekijän A. Auvisen [25])	1,500: —
Eläkkeellä olleen rakennustoimiston työntekijän K. V. Heikkilän [26])	1,500: —
Eläkkeellä olleen rakennustoimiston työntekijän V. R. Holmströmin [27])	1,500: —
Eläkkeellä olleen rakennustoimiston kivityöntekijän O. V. Karlénin [28])	1,500: —
Eläkkeellä olleen rakennustoimiston työntekijän J. Rundbackan [29])	1,500: —
Eläkkeellä olleen rakennustoimiston työntekijän V. Soilanderin [30])	1,500: —
Eläkkeellä olleen rakennustoimiston työntekijän G. V. Tuovisen [31])	1,500: —

[1]) Khn jsto 6 p. marrask. 4,327 §. — [2]) S:n 6 p. marrask. 4,328 §. — [3]) S:n 11 p. syysk. 4,157 §. — [4]) S:n 16 p. lokak. 4,253 §. — [5]) S:n 30 p. tammik. 3,279 §. — [6]) S:n 20 p. marrask. 4,368 § ja 27 p. marrask. 4,405 §. — [7]) S:n 30 p. tammik. 3,281 §. — [8]) S:n 6 p. helmik. 3,438 §. — [9]) S:n 30 p. lokak. 4,311 §. — [10]) S:n 20 p. helmik. 3,560 §. — [11]) S:n 13 p. maalisk. 3,630 §. — [12]) S:n 26 p. heinäk. 4,061 §. — [13]) S:n 25 p. syysk. 4,196 §. — [14]) S:n 17 p. huhtik. 3,723 §. — [15]) S:n 26 p. kesäk. 3,996 §. — [16]) S:n 6 p. maalisk. 3,610 §. — [17]) S:n 28 p. jouluk. 4,502 §. — [18]) S:n 20 p. marrask. 4,367 §. — [19]) S:n 24 p. toukok. 3,869 §. — [20]) S:n 5 p. huhtik. 3,685 §. — [21]) S:n 27 p. marrask. 4,406 §. — [22]) S:n 9 p. elok. 4,072 §. — [23]) S:n 5 p. kesäk. 3,918 §. — [24]) S:n 10 p. huhtik. 3,706 §. — [25]) S:n 6 p. helmik. 3,432 §. — [26]) S:n 18 p. jouluk. 4,484 §. — [27]) S:n 5 p. heinäk. 4,022 §. — [28]) S:n 13 p. helmik. 3,543 §. — [29]) S:n 17 p. huhtik. 3,726 §. — [30]) S:n 5 p. huhtik. 3,686 §. — [31]) S:n 5 p. heinäk. 4,021 §.

	Smk.
Eläkkeellä olleen rakennustoimiston kirvesmiehen S. V. Valleniuksen [1]	1,500: —
Eläkkeellä olleen rakennustoimiston työntekijän J. G. Viitasen [2]	1,500: —
Eläkkeellä olleen rakennustoimiston työntekijän K. J. Vikholmin [3]	1,500: —
Eläkkeellä olleen rakennustoimiston työntekijän M. Vikholmin [4]	1,500: —
Eläkkeellä olleen puhtaanapitolaitoksen työntekijän A. Hartosen [5]	1,500: —
Eläkkeellä olleen puhtaanapitolaitoksen työntekijän J. V. Mattsonin [6]	1,500: —
Eläkkeellä olleen puhtaanapitolaitoksen työntekijän O. Salmen [7]	1,500: —
Eläkkeellä olleen puhtaanapitolaitoksen työntekijän V. Suhosen [8]	1,500: —
Eläkkeellä olleen puhtaanapitolaitoksen ajurin A. N. Sällströmin [9]	1,500: —
Eläkkeellä olleen puhtaanapitolaitoksen työntekijän J.V.Welinin [10]	1,500: —
Yövartija F. V. Gustafssonin [11]	1,500: —
Kaupungingeodeetti W. O. Lillen [12]	2,856: —
Hallivartija E. A. Weckströmin [13]	2,405: —
Palvelija V. Erikssonin [14]	1,500: —
Keskuskeittolan keittäjän K. Saarisen [15]	1,500: —

Lisäksi kehoitettiin[16]) rakennustoimistoa suorittamaan konttoriapulainen S. Auramon kuolinpesälle hänen palkkansa toukokuulta, 1,720 markkaa.

Professori R. Kajanus-vainajan hautajaiskustannusten peittämiseen kaupunginhallitus myönsi [17]) yleisistä käyttövaroistaan 4,354 markkaa edellyttäen, ettei kaupunginreviisorilla ollut mitään tilitystä vastaan muistutettavaa.

Rahatoimenjohtaja Hupli-vainajan ruumiin polttohautauksesta sekä hänen tuhkansa kuljettamisesta Suomeen aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi myönnettiin [18]) samoista varoista 7,040: 75 markkaa ja 9,132: 20 Tshekin kruunua.

Ennakolta nostettu avustus. Lasten työkotiyhdistys ja Helsingin sokeat niminen yhdistys oikeutettiin [19]) anomuksestaan ennakolta nostamaan edellinen 20,000 markan ja 15,000 markan suuruiset rahaerät ja jälkimmäinen 5,000 markan rahaerä niille yleishyödyllisten yritysten avustusmäärärahasta myönnettävästä avustuksesta.

Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustaminen. Valiokunta, jonka kaupunginhallitus oli asettanut jakamaan menosääntöön merkittyä yleishyödyllisten yritysten ja laitosten sekä hyväntekeväisyysyhdistysten avustusmäärärahaa, ilmoitti lähettämässään mietinnössä, että avustuksia, mikäli haluttu määrä oli hallituksen toimesta [20]) julkaistun kuulutuksen johdosta saapuneissa anomuksissa mainittu, oli anottu 1,594,000 markkaa, jota vastoin käytettävänä oleva määrä oli vain 750,000 markkaa. Kuten edellisinä vuosina oli valiokunta nytkin avusten jakoehdotuksessaan asettanut etusijalle lasten hyväksi toimivat yritykset ja laitokset.

Hyväksyen valiokunnan ehdotukset kaupunginhallitus päätti [21]) myöntää seuraaville yhdistyksille ja laitoksille alla mainitut apurahat:

---

[1]) Khn jston 17 p. huhtik. 3,724 §. — [2]) S:n 24 p. huhtik. 3,784 §. — [3]) S:n 16 p. lokak. 4,255 §. — [4]) S:n 20 p. maalisk. 3,649 §. — [5]) S:n 26 p. heinäk. 4,062 §. — [6]) S:n 28 p. jouluk. 4,501 §. — [7]) S:n 26 p. heinäk. 4,063 §. — [8]) S:n 9 p. elok. 4,073 §. — [9]) S:n 11 p. syysk. 4,156 §. — [10]) S:n 23 p. lokak. 4,270 §. — [11]) S:n 19 p. kesäk. 3,956 §. — [12]) S:n 5 p. heinäk. 4,023 §. — [13]) S:n 30 p. tammik. 3,280 §. — [14]) S:n 4 p. jouluk. 4,429 §. — [15]) S:n 9 p. elok. 4,074 §. — [16]) S:n 5 p. kesäk. 3,918 §. — [17]) Khs 19 p. huhtik. 736 §. — [18]) S:n 20 p. syysk. 1,515 §. — [19]) S:n 18 p. tammik. 146 §, 28 p. kesäk. 1,206 § ja 25 p. tammik. 180 §. — [20]) S:n 12 p. tammik. 29 §. — [21]) S:n 7 p. kesäk. 1,102 §.

	Smk.
Helsingfors svenska folkhögskola nimisen opiston toimikunnalle	4,000: —
Helsingin ruotsinkielisten kansakoulujen nuoriso- ja raittiusliitolle Fylgialle	2,000: —
Helsingin Toivonliiton toimikunnalle suomenkielisissä kansakouluissa suoritettavan toivonliittotyön tukemiseen	3,000: —
Helsingin työväen sivistystoimikunnalle opintokerhotyötä varten	2,500: —
Helsingin nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle alaikäisten katumyyjäin toiminnan järjestämiseksi sekä joutilaiden poikain työnvälitystoimistoa ynnä kesäleiriä varten	5,000: —
Helsingin nuorten naisten kristilliselle yhdistykselle sen kasvatussosialista toimintaa ja sen ylläpitämää tyttökotia varten	21,000: —
Svenska kristliga föreningen av unga män nimiselle yhdistykselle sen kasvatussosialisen työn tukemiseksi ja vähävaraisten poikain kesävirkistystoimintaa varten	3,000: —
Sörnäisten nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle poikakerhon ylläpitämiseksi Sörnäisten, Vallilan ja Toukolan kaupunginosissa	3,000: —
Pasilan nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle Pasilan ja Ruskeasuon poikain päiväkerhon ylläpitämiseksi	1,500: —
Käpylän nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle sen suunnitteleman nuoriso- ja poikatyön tukemiseksi	2,500: —
Helsingin poikakotiyhdistykselle poikakodin ylläpitämiseksi	10,000: —
Lasten työkotiyhdistykselle	110,000: —
Sairaanhoitajattarille T. Sainiolle ja H. Kivimäelle heidän Leppävaarassa olevan pientenlastenkotinsa ylläpitämiseksi	7,000: —
Yhdistykselle Koteja kodittomille lapsille lasten vastaanottokodin ylläpitoon	16,000: —
Caritas-kesäsiirtolan hallitukselle	2,500: —
Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton Helsingin osastolle Sofie Mannerheimin yksinäisten äitien ja heidän lastensa kodin ylläpitämiseksi	40,000: —
Toukolan lastenhoidon neuvonta-aseman ylläpitoon	5,000: —
Lastenlinnan neuvonta-asemalle	14,000: —
Suomen lastenhoitoyhdistykselle	65,000: —
Helsingin kaupunkilähetykselle:	
Korson poikakotia, Kilon tyttökotia, Pasilan lastenhuoltolaa sekä lasten kesäsiirtolaa varten ja lasten ja nuorten keskuudessa harjoitettavan työn tukemiseksi	22,000: —
käsityön hankkimiseksi työttömille naisille, puutarhatyötä sekä lasten- ja nuorisonkirjastoa varten	8,500: —
Neiti E. Puhakalle hänen ylläpitämäänsä pientenlastenkotia varten	7,000: —
Maitopisarayhdistykselle	152,000: —
Teollisuusseutujen evankelioimisseuralle Kalliolan poika- ja tyttökerhotyön kannattamiseksi	10,000: —
Suomen sairaanhoitajatarliitolle kotisairaan- ja terveydenhoidon ja terveydenhuollon keskuksen ylläpitoa varten	4,000: —
Suomen sokeain hierojain yhdistykselle hieroma- ja fysikaalista hoitolaitosta varten	22,500: —
Helsingin sokeaintalo-säätiölle sokeain työhuoneiden vuokran maksamiseksi	47,000: —

	Smk.
Sokeain keskusliitolle	12,500: —
Helsingin sokeat nimiselle yhdistykselle sen työtoimintaa ja myymälän vuokraa varten	12,000: —
Pelastusarmeijalle Pukinmäen tyttökotia, Leppävaaran poikakotia, Nummelassa olevaa lasten kesäsiirtolaa, Mustikkamaalla sijaitsevaa lasten päiväsiirtolaa, Väinölän turvakotia, slummikeskusta ja lastenseimeä varten	20,000: —
Helsingin taloustyöntekijäin yhdistykselle sen taloustyöntekijäkodin ylläpitoon ja Siuntiossa sijaitsevan lepokodin avustamiseen	9,000: —
Helsingin valkonauhayhdistykselle sen naisten työkodin kannattamiseksi	8,000: —
Keski-Helsingin valkonauhayhdistykselle naisten yökodin ylläpitämiseksi	1,500: —
Helsingin Mariayhdistykselle iäkkäiden kotiapulaisten kodin ylläpitämiseksi	3,000: —
Suomen merimieslähetysseuralle satamalähetystyön tukemiseksi Helsingissä	6,000: —
Helsingin kuuromykkäyhdistykselle kuuromykkäin keskuudessa harjoitettavaa kansansivistystyötä varten	3,500: —
Heikkokuuloisten suojaamisyhdistykselle	1,500: —
Helsingin sosialidemokraattiselle naisyhdistykselle varattomien äitien ja lasten kesävirkistystä varten	14,000: —
Helsingin suomalaiselle Marttayhdistykselle kodinhoito-, keitto- y. m. kursseja varten	3,000: —
Helsingfors svenska Marthaförening nimiselle yhdistykselle kodinhoitokursseja varten	2,000: —
Suomen työväen arkistolle	4,000: —
Yhdistykselle Kirjoja sokeille	5,000: —
Brageyhdistykselle sen leikkeleteosta varten	4,000: —
Vallilan sosialidemokraattiselle työväenyhdistykselle kirjastoa varten	1,000: —
Sivistysjärjestöjen kansankonservatoriolle	10,000: —
Pasilan lastenseimelle	15,000: —
Helsingin ruotsalaiselle partiopiirille	1,000: —
Helsingin sosialidemokraattiselle nuorisoyhdistykselle kesävirkistys- ja siirtolatoimintaa varten	3,000: —
Raittiusyhdistys Kilvelle	3,000: —
Sosialidemokraattiselle raittiusyhdistykselle Riennolle	2,000: —
Helsingin sosialidemokraattiselle raittiusaluejärjestölle raittiusvalistustyötä varten	1,500: —
Nouseva voima nimiselle lasten raittiusosastolle	1,500: —
Alli Tryggs minne-loosille	1,000: —
Raittiusyhdistys Koitolle	3,500: —
Raittiuskerho Imatralle	500: —
Helsingin raittiusseuralle	2,500: —
Vuorelan sosialidemokraattiselle lasten raittiusosastolle Oraalle	1,000: —
Suomen opiskelevan nuorison raittiusliitolle	1,000: —
Helsingin raittiusseurojen keskustoimikunnalle	1,500: —
Helsingin työväen matkailuyhdistykselle	2,000: —
Yhteensä Smk	750,000: —

Edelleen kaupunginhallitus päätti:

että avustuksensaajat oli varain asianmukaisen käytön suhteen alistettava sellaiseen valvontaan, joka säädetään kaupunginvaltuuston marraskuun 25 p:nä 1913 vahvistamissa, kaupungille tulevain juovutusjuomavoittovarain käytössä noudatettavaa menettelyä koskevissa säännöissä, niin että:

Helsingfors svenska folkhögskola nimisen opiston toimikunta ja Helsingin ruotsinkielisten kansakoulujen nuoriso- ja raittiusliitto Fylgia olivat ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan alaiset;

Helsingin Toivonliiton toimikunta suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan alainen;

Helsingin työväen sivistystoimikunta suomenkielisen työväenopiston johtokunnan alainen;

Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys, Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys, Svenska kristliga föreningen av unga män niminen yhdistys, Sörnäisten nuorten miesten kristillinen yhdistys, Pasilan nuorten miesten kristillinen yhdistys, Käpylän nuorten miesten kristillinen yhdistys, Helsingin poikakotiyhdistys, Lasten työkotiyhdistys, sairaanhoitajattaret T. Sainio ja H. Kivimäki Leppävaarassa olevan pientenlastenkotinsa puolesta, yhdistys Koteja kodittomille lapsille, Caritas-kesäsiirtolan hallitus, kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton Helsingin osasto, Toukolan lastenhoidon neuvonta-asema, Lastenlinnan neuvonta-asema, Suomen lastenhoitoyhdistys, Helsingin kaupunkilähetys lasten ja nuorison keskuudessa suoritettavan työnsä osalta, neiti E. Puhakka ylläpitämänsä pientenlastenkodin puolesta, Maitopisarayhdistys ja Teollisuusseutujen evankelioimisseura lastensuojelulautakunnan alaiset;

Suomen sairaanhoitajatarliitto terveydenhoitolautakunnan alainen;

Suomen sokeain hierojain yhdistys, Helsingin sokeaintalo-säätiö, Sokeain keskusliitto, Helsingin sokeat niminen yhdistys, Helsingin kaupunkilähetys muun mainitun, paitsi edellä luetellun, toimintansa osalta, Pelastusarmeija, Helsingin taloustyöntekijäin yhdistys, Helsingin valkonauhayhdistys, Keski-Helsingin valkonauhayhdistys, Helsingin Mariayhdistys, Suomen merimieslähetysseura, Helsingin kuuromykkäyhdistys, Heikkokuuloisten suojaamisyhdistys ja Helsingin sosialidemokraattinen naisyhdistys köyhäinhoitolautakunnan alaiset;

Helsingin suomalainen Marttayhdistys ja Helsingfors svenska Marthaförening niminen yhdistys kotitalouslautakunnan alaiset;

Suomen työväen arkisto, yhdistys Kirjoja sokeille, Brageyhdistys ja Vallilan sosialidemokraattinen työväenyhdistys kaupunginkirjaston johtokunnan alaiset;

Sivistysjärjestöjen kansankonservatorio musiikkilautakunnan alainen;

Pasilan lastenseimi lastentarhain johtokunnan alainen;

Helsingin ruotsalainen partiopiiri urheilulautakunnan alainen; sekä

Helsingin sosialidemokraattinen nuorisoyhdistys, raittiusyhdistys Kilpi, sosialidemokraattinen raittiusyhdistys Riento, Helsingin sosialidemokraattinen raittiusaluejärjestö, lasten raittiusosasto Nouseva voima, Alli Tryggs minne-loosi, raittiusyhdistys Koitto, raittiuskerho Imatra, Helsingin raittiusseura, Vuorelan sosialidemokraattinen lasten raittiusosasto Oras, Suomen opiskelevan nuorison raittiusliitto, Helsingin raittiusseurojen keskustoimikunta ja Helsingin työväen matkailuyhdistys sosiali- ja opetusasiain johtajan alaiset;

että mainitut lauta- ja johtokunnat olivat velvolliset v:n 1935 helmikuun kuluessa antamaan kaupunginhallitukselle selonteon puheena olevan valvontatyön suorittamisesta ja toimenpiteistään sen yhteydessä;

määrätä lisäehdoiksi, että kaikkien avustuksensaajain, jotka saamatta vastaavaa korvausta antoivat tarvitseville henkilöille apua, samalla kuin niiden soveltuvissa kohdin oli tehtävä ero täällä kotipaikkaoikeutta nauttivien ja muiden täällä oleskelevien henkilöiden välillä, tuli jokaisessa eri tapauksessa köyhäinhoitolautakunnan rekisteritoimistosta hankkia tarkka tieto avustuksenanojan oloista sekä sikäli kuin jonkinlaista avustusta annettiin, ilmoittaa se toimiston rekisteröitäväksi samoin kuin avustuksen myöntämisen ja käytön valvonnan suhteen alistua niihin määräyksiin, jotka köyhäinhoitolautakunta kenties katsoi tarpeellisiksi antaa;

että Helsingin nuorten naisten kristilliselle yhdistykselle, Lasten työkotiyhdistykselle, kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton Helsingin osastolle, Suomen lastenhoitoyhdistykselle, Helsingin kaupunkilähetykselle sen lasten ja nuorison keskuudessa harjoitetun työn osalta, Maitopisarayhdistykselle, Suomen sokeain hierojain yhdistykselle, Helsingin sokeaintalosäätiölle ja Pelastusarmeijalle myönnetyistä apurahoista maksettaisiin puolet heti, ottaen huomioon Lasten työkotiyhdistyksen ennakolta nostamat erät, yhteensä 40,000 markkaa, ja Helsingin sokeat nimisen yhdistyksen nostama 5,000 markan erä, sekä heinä- ja lokakuun alussa neljännes kummallakin kerralla, mutta muille avustuksensaajille koko apuraha yhtaikaa;

että kaupunginhallituksen edellä mainitut päätökset oli saatettava asianomaisten lauta- ja johtokuntain tietoon niiden asiana oleviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten; sekä

että sosialijohtajan tehtäväksi annettaisiin yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahain jakamisessa noudatettujen perusteiden tarkistaminen.

Erinäisten lautakuntien ilmoitukset v. 1933 myönnettyjen yleishyödyllisten yritysten avustusmäärärahojen käytön valvonnasta merkittiin [1]) tiedoksi.

Kaupunginhallitus päätti [2]) ottaa komitean ehdotuksen yleishyödyllisten yritysten avustamisen uudelleen järjestelystä käsiteltäväkseen seuraavan vuoden talousarvioehdotuksen laatimisen yhteydessä.

Helsinkiseura. Kaupunginvaltuuston juhlasalissa huhtikuun 8 p:nä pidetystä Helsinkiseuran perustavasta kokouksesta aiheutuneiden kulujen suorittamiseksi kaupunginhallitus myönsi [3]) yleisistä käyttövaroistaan 2,330 markkaa.

Liikenneturvallisuusviikon järjestämiseksi kaupunginhallitus osoitti [4]) edellä mainituista varoista 6,000 markkaa.

Verolainsäädäntöuudistuksen vaikutuksia koskeva tutkimus. Kaupunginhallitus päätti [5]) yleisistä käyttövaroistaan myöntää tilastolliselle päätoimistolle 20,000 markkaa päätoimiston suunnitteleman verolainsäädäntöuudistuksen vaikutuksia koskevan tutkimuksen suorittamiseksi edellytyksin että tutkimuksen tulokset, mikäli ne koskevat Helsingin kaupunkia, aikanaan annetaan kaupungin vapaasti käytettäviksi.

---

[1]) Khs 7 p. kesäk. 1,101 §. — [2]) S:n 1 p. marrask. 1,798 §. — [3]) Khn jsto 10 p. huhtik. 3,718 §. — [4]) Khs 13 p. syysk. 1,496 §; ks. myös tämän kert. s. 119. — [5]) Khs 3 p. toukok. 809 §.

Helsingin kaupungin sairaanhoitajattarien lepokotiyhdistykselle myönnettiin [1]) kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 4,000 markan suuruinen avustus Tuurholman kesäkodin ylläpitämiseen.

Helsingin kaupungin kunnantyöntekijäin yhdistykselle kaupunginhallitus myönsi [2]) niinikään yleisistä käyttövaroistaan 3,000 markan suuruisen avustuksen sen Herttoniemessä sijaitsevan huvilan ylläpitämiseen.

Raittiustoiminnan edistäminen. Samoista varoista kaupunginhallitus myönsi [3]) Helsingin Toivonliiton toimikunnalle 4,000 markan suuruisen avustuksen raittiuskilpakirjoituksien järjestämiseksi suomenkielisten kansakoulujen oppilaille.

Urheilun ja voimistelun edistäminen. Kaupunginhallitus päätti [4]) suostua kaupunginvaltuuston Työväen urheiluliitolle ja Suomen voimisteluliitolle myöntämien raha-avustuksien suorittamiseen; Työväen urheiluliitolle oli avustus kuitenkin annettava samoin ehdoin kuin valtioneuvosto asetti valtionapuun nähden.

Samoin kaupunginhallitus suostui [5]) urheilulautakunnan anomukseen saada jakaa luistinratojen alennuskortteja.

Ulkosuomalaisten vastaanotto. Ulkosuomalaisseura Suomi sai [6]) kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 4,000 markan suuruisen apurahan kesällä saapuvien ulkosuomalaisten retkeilijäin vastaanoton järjestämiseen.

Finlandssvenska utlandsdelegationen niminen yhdistys sai [7]) samoista varoista 2,500 markan suuruisen apurahan vastaanottotilaisuuden järjestämiseen kesällä kotimaahan palaaville Suomen-ruotsalaisille.

Vapaussodan invaliidien liiton 10-vuotisjuhlan ja sen yhteydessä vietettävien invaliidipäivien kustannusten peittämiseksi kaupunginhallitus myönsi [8]) 10,000 markkaa yleisistä käyttövaroistaan.

Suomen kunnallisteknillinen yhdistys sai [9]) samoista varoista 3,500 markkaa esitelmätilaisuuden järjestämiseen.

Suomen lähetysseuran 75-vuotisjuhlan yhteydessä tammikuun 18—21 p:nä järjestetyn liputuksen kulujen maksamiseen kaupunginhallitus myönsi [10]) 525: 50 markkaa yleisistä käyttövaroistaan.

Hietalahden telakka. Kaupunginhallitus päätti [11]), että Helsingin kaupungin ja Osakeyhtiö Hietalahden sulkutelakka ja konepaja nimisen yhtiön välisen Hietalahden telakan laajentamista koskevan sopimuksen 9 §:n määräykset ovat, mikäli ne koskevat kaupunkia ja yhtiötä, voimassa toukokuun 16 p:ään 1944. Lisäksi kaupunginhallitus päätti [12]), että kaupunginvaltuuston myöntämä [13]) 500,000 markan suuruinen avustus oli suoritettava yhtiölle ehdoin, että yhtiö asetti hyväksyttävän takauksen mahdollista voittoa vastaavan osan palauttamisesta. Kone- ja siltarakennus osakeyhtiön sittemmin allekirjoitettua takaussitoumuksen mainitussa asiassa, kaupunginhallitus päätti [14]) hyväksyä takaussitoumuksen ja oikeuttaa Osakeyhtiö Hietalahden sulkutelakka ja konepaja nimisen yhtiön tätä sitoumusta vastaan nostamaan tarkoitukseen varatun rahamäärän.

---

[1]) Khs 9 p. maalisk. 511 §. — [2]) S:n 15 p. maalisk. 539 §. — [3]) S:n 1 p. maalisk. 453 §. — [4]) S:n 18 p. lokak. 1,678 §. — [5]) S:n 1 p. marrask. 1,784 §; vrt. tämän kert. s. 177*. — [6]) Khs 26 p. huhtik. 765 §. — [7]) S:n 26 p. huhtik. 766 §. — [8]) S:n 12 p. tammik. 33 §. — [9]) S:n 8 p. helmik. 257 §. — [10]) Khn jsto 30 p. tammik. 3,277 §. — [11]) Khs 31 p. toukok. 1,022 §. — [12]) S:n 13 p. jouluk. 2,100 §. — [13]) Ks. tämän kert. s. 57. — [14]) Khs 20 p. jouluk. 2,132 §.

Autokulut. Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin [1]) 675 markkaa kaupunginvaltuuston marraskuun 3 p:nä retkeilyä varten käyttämän kahden linja-auton vuokran maksamiseen.

Verohuoltotoimisto. Kaupunginhallitus päätti [2]) valtuuttaa rahatoimiston ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin verohuoltotoimiston toiminnan aloittamiseksi maaliskuun 1 p:stä alkaen sekä myöntää yleisistä käyttövaroistaan sen palkkausmenoihin 12,600 markkaa, painatuskuluihin 1,000 markkaa sekä tarvittavien konttorivälineiden ja kaluston hankintaan 2,500 markkaa.

Rahatoimiston kassoissa esiintyneiden vajausten peittämiseen myönnettiin [3]) 700 markkaa kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Sokeain tilasto. Kaupunginhallitus päätti [4]) yleisistä käyttövaroistaan myöntää 870 markkaa sokeain tilaston keräämiskustannusten peittämiseksi.

Tuoreen kalan säilyttämistä koskevien tutkimusten suorittamiseksi kaupunginhallitus myönsi [5]) 3,000 markkaa yleisistä käyttövaroistaan.

Poliisilaitoksen määrärahat. Sen jälkeen kun oli käynyt ilmi, että Helsingin kaupunki oli v:lta 1932 ja 1933 suorittanut sille kuuluvaa osuutta poliisilaitoksensa ylläpitokustannuksista 1/3, paitsi eräistä muista menoista, myöskin vähentämättömistä palkoista, jääden valtion tileissä tulopuolelle kirjatut vähennykset kokonaan huomioonottamatta, kaupunginhallitus päätti [6]), että valtioneuvostolta oli anottava jo tapahtuneiden veloituksien oikaisua ja antoi rahatoimenjohtajalle toimeksi sopia valtion viranomaisten kanssa vastaisesta, ennen kaupunkien osuuksien suorittamista aina noudatettavasta tarkistusmenetelmästä.

Poliisilaitoksen muista määrärahoista [7]) käytettiin 2,897,886: 80 markkaa, josta vuokraan 2,646,131: 10 markkaa, kalustoon 39,685: 30 markkaa, painatusta ja sidontaa varten 24,734 markkaa, lääkäriä, hoitohenkilökuntaa, lääkkeitä ja sairaanhoitotarvikkeita varten 88,569: 65 markkaa, matka- ja kuljetuskustannuksiin 14,850 markkaa ja pidätettyjen henkilöiden ylläpitoon 83,916: 75 markkaa.

Opastuskurssien järjestäminen köyhäinhoitoviraston viranhaltijoille. Köyhäinhoitolautakunta oikeutettiin [8]) tililtään Tilapäistä työvoimaa käyttämään 3,600 markkaa kodissakävijäin opastuskursseja varten. Kurssien päättäjäisjuhlaa sekä kurssitodistuksia varten kaupunginhallitus myönsi [9]) 1,625 markan määrärahan yleisistä käyttövaroistaan.

Kaupunginvaltuustolle tehtiin esitys [10]) määrärahan myöntämisestä jatkokurssien järjestämiseen köyhäinhoitoviraston viranhaltijoille oikeuttaen [11]) köyhäinhoitolautakunta aloittamaan kyseiset kurssit jo marraskuun 15 p:nä ennen kaupunginvaltuuston päätöksen tekoa ja kehoittaen kiinteistölautakuntaa luovuttamaan kursseja varten tarpeelliset huoneet tyttöjen ammattikoulusta.

Määrärahoja kaupunginorkesterille. Sen jälkeen kun viidelle kaupunginorkesterin jäsenelle oli suotu arvonimi director musices, päätettiin [12]) leima-

---

[1]) Khn jsto 20 p. marrask. 4,354 §. — [2]) Khs 1 p. helmik. 215 §. — [3]) Khn jsto 18 p. jouluk. 4,485 §. — [4]) Khs 31 p. toukok. 1,025 §. — [5]) S:n 1 p. maalisk. 449 §. — [6]) S:n 20 p. jouluk. 2,134 §. — [7]) Khn jsto 4 p. tammik. 3,049 ja 3,050 §, 11 p. tammik. 3,070 §, 20 p. helmik. 3,585 §, 27 p. helmik. 3,602 §, 6 p. maalisk. 3,606 §, 13 p. maalisk. 3,628 §, 27 p. maalisk. 3,669 §, 3 p. toukok. 3,816 §, 15 p. toukok. 3,844 §, 24 p. toukok. 3,882 §, 5 p. kesäk. 3,922 §, 23 p. elok. 4,110 §, 23 p. lokak. 4,267 §, 27 p. marrask. 4,375, 4,376 ja 4,377 § sekä 18 p. jouluk. 4,471 ja 4,472 §. — [8]) Ksh 18 p. tammik. 147 § ja 8 p. helmik. 274 §. — [9]) S:n 11 p. toukok. 874 §. — [10]) Ks. tämän kert. s. 50. — [11]) Khs 15 p. marrask. 1,912 §. — [12]) Khn jsto 18 p. syysk. 4,166 §.

maksun suorittamiseen myöntää yhteensä 250 markkaa kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Kaupunginorkesterin nuottivaraston inventoinnin järjestämiseksi myönnettiin [1]) musiikkilautakunnan käytettäväksi 2,200 markkaa samoista varoista.

Kaupunginhallitus päätti [2]) evätä musiikkilautakunnan esityksen kaupunginorkesterin kunnallistamisen 20-vuotisjuhlan viettämisestä mutta kehoittaa lautakuntaa tekemään asiasta uuden esityksen ehdotettua halvemmin kustannusarvioin, niin että tarkoitukseen tarvittava menojen bruttosumma ei ylittänyt 25,000 markkaa. Suunniteltua ulkoilmakonserttia ei kaupunginhallituksen mielestä ollut järjestettävä Senaatintorille vaan, mikäli lautakunta vielä piti sitä tarkoituksenmukaisena, johonkin muualle. Rakennustoimistolle annettiin tehtäväksi laatia ehdotus kustannusarvioineen sellaisen siirrettävän musiikkilavan rakentamiseksi, jota vastedes voitaisiin käyttää muitakin ulkoilmakonsertteja varten.

Kaupunginorkesteri oikeutettiin [3]) syyskuun 16 p:nä pitämään pääsymaksuton konsertti kaartin maneesissa, annettiin rakennustoimistolle tehtäväksi hankkia penkkejä n. 500 henkilölle sekä myönnettiin edellä mainituista varoista enintään 7,000 markkaa penkkien kuljetuksen y. m. konsertin aiheuttamien menojen peittämiseen.

Myöhemmin kaupunginhallitus päätti [4]) samoista varoista myöntää 4,668: 75 markkaa kaupunginorkesterin 20-vuotisjuhlakonserttien nettomenojen peittämiseksi. Samalla kaupunginhallitus päätti evätä musiikkilautakunnan anomuksen 3,500 markan hyvityksestä.

Kaupunginorkesterin Lontoonmatkaa järjestäneelle komitealle päätettiin [5]) sen esitettyä tilityksen matkan kustannuksista suorittaa kaupunginvaltuuston matkaa varten myöntämä [6]) 50,000 markan avustusmäärä.

Kallion uusi kansakoulu. Rakennustoimisto oikeutettiin [7]) suorittamaan Kallion uuden kansakoulutalon rakennusmäärärahasta koulun toiseen voimistelusaliin sijoitettujen heiluntarenkaiden 3,168 markkaan päättyvä lasku.

Lisämääräraha lastentarhoille. Malliruokajärjestelmän käytäntöön ottamiseksi lastentarhoissa sekä keittokurssien järjestämiseksi niiden keittäjille kaupunginhallitus myönsi [8]) yleisistä käyttövaroistaan lastentarhain johtokunnalle 10,000 markkaa.

Kansakoululasten teatterinäytäntö. Samoista varoista myönnettiin [9]) 345 markkaa vaatteiden säilytysmaksujen suorittamiseksi kauppaneuvos A. Nymanin ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaille tilaamassa teatterinäytännössä.

Sähkönhinnan korotus. V:n 1933 talousarvioon sähkönhinnan korotuksen varalta kaupunginhallituksen käytettäväksi merkitystä määrärahasta myönnettiin saman vuoden valaistuskustannusten suorittamiseen ensimmäisen kaupunginvoudin konttorille 710: 60 markkaa [10]), terveydenhoitolautakunnalle 101: 65 markkaa [11]), kouluhammasklinikalle 319: 80 markkaa [12]), Marian sairaalalle 17,911: 30 markkaa [13]), köyhäinhoitolautakunnalle ja sen kanslialle 4,220: 90 markkaa [14]), yleiselle ammattilaiskoululle 425 markkaa [15]), valmistavalle poikain ammattikoululle 1,660 markkaa [15]), valmistavalle tyt-

[1]) Khs 14 p. kesäk. 1,148 §. — [2]) S:n 9 p. elok. 1,328 §. — [3]) S:n 6 p. syysk. 1,463 §. — [4]) S:n 1 p. marrask. 1,799 §. — [5]) S:n 25 p. lokak. 1,762 §. — [6]) Ks. tämän kert. s. 59. — [7]) Khs 20 p. syysk. 1,547 §. — [8]) S:n 15 p. maalisk. 543 §. — [9]) Khn jsto 20 p. marrask. 4,374 §. — [10]) Khs 22 p. helmik. 384 §. — [11]) S:n 25 p. tammik. 181 §. — [12]) S:n 15 p. helmik. 330 §. — [13]) S:n 18 p. tammik. 156 §. — [14]) S:n 1 p. helmik. 238 §. — [15]) S:n 18 p. tammik. 154 §.

töjen ammattikoululle 1,765: 70 markkaa [1]), kaupunginmuseolle 345: 10 markkaa [2]), keskuskeittolalle 15,000 markkaa [3]) sekä kauppahalleille ja toreille 525: 45 markkaa [4]), sekä v:n 1934 vastaavasta määrärahasta vesijohtolaitokselle 3,000 markkaa [5]).

Katuvalaistusmäärärahan ylittäminen. Kaupunginvaltuusto oli oikeuttanut [6]) kaasulaitoksen 120,000 markalla ylittämään v:n 1933 katuvalaistuksen muiden kustannusten määrärahaa, mutta koska vastaava määräraha esiintyi talousarviossa myöskin katu- ja laiturivalaistuksen menojen kohdalla momenttina Lampunhoitajain palkat sekä muut kustannukset, joten edellisen määrärahan ylittämisestä johtui, että jälkimmäinenkin tulisi ylitettäväksi yhtä paljon, kaupunginhallitus päätti [7]) sallia v:n 1933 tämänkin määrärahan ylittämisen 120,000 markalla.

Vuokramääräraha. Sitten kun Aktiebolaget Gräsviksgatan 5 nimisen yhtiön yhtiövuokrien korottamisen jälkeen kaupungin suoritettavat vuokrat huhtikuun 1 p:stä lukien kohosivat 7,339: 25 markasta 8,074 markkaan kuukaudessa, päätettiin [8]) myöntää korotetun vuokran suorittamiseen arvaamattomien vuokrain ja vuokrankorotusten määrärahasta 6,612: 75 markkaa.

Erinäiset kiinteistö- y. m. kulut. Valtion v. 1931 ennakolta asianomaiselle maanmittausinsinöörille kaupungin ja valtion välisen tilusvaihdon takia pidetyn Viikinmäen lohkomistoimituksen ja erään Pakinkylän yhteispalstan pakkolunastuksen johdosta Tuomarinkylän tietä varten suorittamien palkkioiden takaisinmaksamiseksi myönnettiin [9]) 5,421 :05 markkaa osoitettavaksi kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Erinäisten valtionrautateiden Pukinmäen laiturin luota lunastamien alueiden kuulutuskustannuksiin myönnettiin [10]) edellä mainituista varoista 244: 50 markkaa.

Samoista varoista myönnettiin [11]) Degerön ja Tuurholman vesialueiden kaupungin osalle lankeavista jakokustannuksista jakokunnalle 3,000 markan ennakkomaksu.

Kaupungin osuuden suorittamiseen Sofiero nimisen tilan rajankäyntitoimituksen uskotunmiehen palkkiosta myönnettiin [12]) edellä mainituista varoista 40: 75 markkaa.

Edellä mainituista varoista myönnettiin [13]) yhteensä 6,823: 75 markkaa eräiden maanmittauskulujen suorittamiseksi Raaseporin kihlakunnan kruununvoudille.

Maanmittausinsinööri L. A. Tenhon erinäisistä maanmittaustoimituksista laatimien palkkiolaskujen suorittamiseksi myönnettiin [14]) samoista varoista 1,195: 90 markkaa.

Rakennustoimistoa päätettiin [15]) kehoittaa suorittamaan valtiolle toimiston käytettäväksi määrärahasta Yleiset varatyöt, kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan asetetuista varoista valtion v. 1932 ennakolta asianomaiselle maanmittausinsinöörille suorittama 819 markan suuruinen palkkio maan hankintaa rakennettavaa Marjaniemen tietä [16]) varten koskevasta maanmittaustoimituksesta.

It.Puistotien tontin n:o 3 omistajain anottua tontille suunnitellun uudisrakennusten piirustusten tarkastusmaksujen takaisinmaksamista, kaupungin-

[1]) Khs 1 p. helmik. 236 § ja 15 p. helmik. 332 §. — [2]) S:n 18 p. tammik. 155 §. — [3]) S:n 18 p. tammik. 135 §. — [4]) S:n 1 p. helmik. 221 §. — [5]) S:n 29 p. marrask. 2,015 §. — [6]) Ks. v:n 1933 kert. s. 46. — [7]) Khs 25 p. tammik. 175 §. — [8]) Khn jsto 10 p. huhtik. 3,719 §. — [9]) S:n 6 p. maalisk. 3,623 ja 3,627 §. — [10]) S:n 12 p. heinäk. 4,046 §. — [11]) S:n 23 p. tammik. 3,273 §. — [12]) S:n 16 p. lokak. 4,256 §. — [13]) Khs 18 p. lokak. 1,681 §. — [14]) Khn jsto 6 p. marrask. 4,330 §. — [15]) S:n 27 p. marrask. 4,379 §. — [16]) Ks. v:n 1933 kert. s. 100.

hallitus, koska tonttia koskeva asemakaavanmuutos toimeenpantiin kaupungin intressistä, päätti [1]) peruuttaa tontin rakennuspiirustusten uuden 5,220 markan suuruisen tarkastusmaksun sisällöstä puolet eli 2,610 markkaa sekä myönsi [2]) yleisistä käyttövaroistaan 3,752 markkaa korvaukseksi It. Puistotien leventämisestä aiheutuneiden virastokustannusten suorittamisesta.

Muuttokustannukset. Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin 904: 40 markkaa [3]) ensimmäisen kaupunginvoudin konttorin muuton yhteydessä suoritettujen sähköjohtojen muutostöiden maksamiseen, 600 markkaa [4]) kilpimaalausten maksamiseen, 600 markkaa [5]) konttorin varaston muuton kuljetuskustannuksiin, 690: 80 markkaa [5]) kassakaapin muuttamisesta aiheutuneisiin kuluihin ja 1,255 markkaa [6]) eräiden muiden muuttokulujen suorittamiseen sekä 752: 40 markkaa [7]) kaupunginhallituksen asiamiesosaston muuton aiheuttamien kustannusten suorittamiseen.

Kotimainen työ nimisen yhdistyksen liikkeelle laskemia mainosmerkkejä päätettiin [8]) ostaa 200 markan arvosta, mikä meno oli huomattava kaupunginhallituksen yleisissä käyttövaroissa.

Jäsenmaksuja varten varatuista varoista päätettiin osoittaa 10,000 markkaa [9]) Suomen rationalisoimistyön edistämisyhdistyksen jäsenmaksun suorittamiseen ja 1,284 markkaa[10]) Tuberkuloosiparantolain ja -sairaalain keskusyhdistyksen jäsenmaksun suorittamiseen.

Avustus julkaisua varten. Kaupunginhallitus päätti [11]) yleisistä käyttövaroistaan myöntää 1,053 markkaa kuvalaattojen valmistamiseksi niistä valokuvista, jotka kaupunki antaa Osakeyhtiö seuramatkatoimisto aktiebolag nimisen yhtiön käytettäviksi Was über Helsinki nicht im Reiseführer steht nimistä julkaisua varten.

Eräiden julkaisujen tilaaminen. Suomen kunnallislehden tilaamista varten kertomusvuodeksi kaupunginkanslian kansliasihteereille myönnettiin [12]) kanslian tarverahoista 350 markkaa.

V. 1933 myönnetyn 2,500 markan suuruisen määrän lisäksi osoitettiin [13]) 459: 10 markkaa Itämeren seutua koskevan käsikirjan tilaamiseen.

Puhelimet. Kaupunginhallitus päätti [14]) määrärahasta Puhelinmaksut ja uudet puhelimet myöntää puhelimien y. m. hankkimiseen eräihin kaupungin virastoihin ja laitoksiin sekä joihinkin puhelinsiirtoihin tarvittavat varat.

Ensimmäisen kaupunginviskaalin yksityisasuntoon päätettiin[15]) samoista varoista kustantaa haarapuhelin ehdoin, että hän itse suoritti puhelinmaksut, mitä päätöstä kuitenkin myöhemmin muutettiin siten, että hänelle samoin ehdoin päätettiin [16]) toistaiseksi kustantaa suora johto hankkimalla kaupungille osuuskirja.

Vielä edellä mainitusta määrärahasta myönnettiin [17]) satamalautakunnan käytettäväksi 9,000 markkaa puhelinkaappien hankkimiseksi tullihuoneistoissa käytäntöön otettavia raha-automaattipuhelimia varten.

---

[1]) Khs 15 p. maalisk. 528 §. — [2]) Khn jsto 5 p. kesäk. 3,923 §. — [3]) S:n 9 p. elok. 4,068 §. — [4]) S:n 2 p. lokak. 4,212 §. — [5]) S:n 9 p. lokak. 4,232 §. — [6]) S:n 12 p kesäk. 3,953 §. — [7]) S:n 30 p. toukok. 3,905 §. — [8]) S:n 18 p. jouluk. 4,469 §. — [9]) S:n 8 p. toukok. 3,839 §. — [10]) S:n 8 p. toukok. 3,843 §. — [11]) Khs 3 p. toukok. 798 §. — [12]) Khn jsto 11 p. tammik. 3,074 §. — [13]) S:n 9 p. elok. 4,101 §; vrt. myös v:n 1933 kert. s. 199. — [14]) Khn jsto 23 p. tammik. 3,274 §, 13 p. helmik. 3,558 §, 17 p. huhtik. 3,760 §, 3 p. toukok. 3,812 §, 24 p. toukok. 3,887 ja 3,888 §, 12 p. kesäk. 3,953 §, 5 p. heinäk. 4,024 §, 16 p. elok. 4,109 §, 11 p. syysk. 4,162 §, 16 p. lokak. 4,259 § ja 13 p. marrask. 4,350 §. — [15]) Khs 25 p. lokak. 1,736 §. — [16]) S:n 7 p. jouluk. 2,033 §. — [17]) S:n 11 p. toukok. 871 §.

Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin soittojohdon vetämiseen ruotsinkielisten kansakoulujen kansliassa koulujen tarkastajan ja taloudenhoitajan puhelimista vahtimestarin asuntoon 320 markkaa [1]) sekä kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston puhelimien siirtokustannuksiin 975 markkaa [2]).

Lisäksi päätettiin oikeuttaa kiinteistöjohtaja huolehtimaan siitä, että kaupunginkanslian vahtimestarin huoneen puhelimesta vedettiin soittojohto eteisvartijan huoneeseen [3]), sekä suostua köyhäinhoitolautakunnan lastenpäiväkodin puhelimen siirtämiseen lautakunnan kanslian rekisteritoimistoon [4]), Kirstinkadun entisen kansakoulun puhelimen luovuttamiseen mainittuun koulutaloon siirrettävän köyhäinhoitolautakunnan työtuvan käytettäväksi [5]), puhelimen vuokraamiseen Lauttasaaren maantien rakennustyömaalle [6]) ja uuden puhelimen asettamiseen kiinteistötoimiston talo-osaston toimistohuoneeseen [7]).

Helsingin puhelinyhdistyksen puhelinluetteloon painatetuista ylimääräisistä riveistä ja autoasemien puhelinnumerot käsittävistä ylimääräisistä lehdistä lähettämien laskujen suorittamiseen kaupunginhallitus myönsi [8]) puhelinmaksujen ja uusien puhelimien määrärahasta 15,014 markkaa

Liikennetarkkailun toimittamista varten kaupunginhallitus myönsi [9]) käyttövaroistaan 3,300 markkaa.

Selonteko tarkkailun toimittamisesta merkittiin tiedoksi [10]).

Liikenneonnettomuuskartta. Edellä mainituista varoista myönnettiin [11]) vielä 144 markkaa liikenneonnettomuuskartasta otetun suurennuksen maksamiseksi.

Kunnianosoitukset. Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin tarvittavat määrärahat seppeleiden hankkimista varten edesmenneen satamalaitoksen johtajan O. E. Jaatisen [12]), satamakapteeni A. I. Lindforsvainajan [13]) ja kansakoulutarkastaja A. Jotuni-vainajan [14]) haudoille.

Samoista varoista päätettiin [15]) suorittaa 150 markkaa V. von Wrightin hautajaisrahaston säästötilille.

Kaupunginhallituksen kokouksessa elokuun 30 p:nä hallituksen puheenjohtaja lausui muutamia sanoja saman kuukauden 27 p:nä kuolleen rahatoimenjohtaja V. Huplin muistolle [16]). Kuolemantapauksen johdosta kaupunginhallitukseen saapuneet valittelut merkittiin [17]) pöytäkirjaan. Päätettiin [18]), että kaupunginorkesteri esittäisi soittoa hautajaisissa sekä että kaupungin puolesta laskettaisiin seppele.

Konttorikoneiden hoito. Kaupunginkanslian ja rahatoimiston kirjoitus- ja laskukoneiden kunnossapitoa koskeva, Uusi Systema osakeyhtiön kanssa tehty sopimus päätettiin [19]) uudistaa olemaan voimassa entisin ehdoin v. 1935.

Kansakoulujen oppilastarvehankintojen keskittäminen. Kaupunginhallitus päätti [20]) pyytää molempia kansakoulujen johtokuntia kehoittamaan kansakoulujen johtajia kanslia- ja opetusvälinetilauksia tehdessään kääntymään kaupungin painatustöiden valvojan puoleen, jonka tehtäväksi samalla annet-

[1]) Khn jsto 11 p. tammik. 3,091 §. — [2]) S:n 13 p. maalisk. 3,643 §. — [3]) S:n 23 p. tammik. 3,275 §. — [4]) S:n 5 p. heinäk. 4,028 §. — [5]) S:n 16 p. lokak. 4,264 §. — [6]) S:n 27 p. maalisk. 3,681 §. — [7]) S:n 23 p. tammik. 3,272 §. — [8]) Khs 15 p. marrask. 1,894 §.— [9]) S:n 31 p. toukok. 997 §, 16 p. elok. 1,348 § ja 13 p. syysk. 1,497 §. — [10]) S:n 26 p. heinäk. 1,284 § ja 6 p. syysk. 1,444 §. — [11]) Khn jsto 20 p. maalisk. 3,666 §. — [12]) S:n 5 p. heinäk. 4,029 §.— [13]) Khs 17 p. toukok. 914 § ja khn jsto 24 p. toukok. 3,889 §.— [14]) Khn jsto 23 p. lokak. 4,268 §. — [15]) S:n 19 p. kesäk. 3,981 §. — [16]) Khs 30 p. elok. 1,407 §. — [17]) S:n 30 p. elok. 1,407 § ja 6 p. syysk. 1,439 §. — [18]) S:n 6 p. syysk. 1,438 §. — [19]) Khn jsto 9 p. lokak. 4,214 §. — [20]) Khs 22 p. marrask. 1,957 ja 1,958 §.

tiin yksissä neuvoin suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen taloudenhoitajain kanssa neuvotella kustantajien kanssa, jotta kustantajilta saavutettaisiin nykyistä edullisemmat ehdot kansakoulujen oppikirjojen hankinnoissa.

Sanomalehti- y. m. tilaukset. Kaikkia kaupungin laitoksia päätettiin [1]) kehoittaa tekemään almanakka-, sanoma- ja aikakauslehtitilauksensa painatustöiden valvojan välityksellä.

Kaluston y. m. osto sekä erinäiset korjaukset. Kaupunginhallitus osoitti kertomusvuonna kaluston hankintamäärärahasta seuraavat rahamäärät:

Virasto tai laitos, johon kalusto oli hankittava.	V:n 1934 määrärahasta, Smk.
Raastuvanoikeus [2])	5,649: 50
Toisen kaupunginvoudin konttori [3])	4,675: —
Kaupunginhallitus [4])	1,166: —
Kaupunginhallituksen asiamiesosasto [5])	7,895: —
Kaupunginkanslia [6])	4,350: —
Rahatoimisto [7])	23,460: —
Satamalautakunta [8])	1,300: —
Tilastotoimisto [9])	7,245: —
Revisionikonttori [10])	667: 30
Verotusvalmistelukunta [11])	3,021: —
Terveydenhoitolautakunta [12])	1,400: —
Terveydellisten tutkimusten laboratoori [13])	6,030: —
Veneeristen tautien poliklinikka [14])	700: —
Köyhäinhoitolautakunta [15])	16,723: —
Valmistava poikain ammattikoulu [16])	2,620: —
Lastentarhain kanslia [17])	5,500: —
Rakennustoimisto [18])	13,350: —
Kiinteistötoimisto [19])	11,703: 20

Kaluston korjausmäärärahasta osoitettiin kertomusvuonna raastuvanoikeuden korjaustöiden maksamiseen 950 markkaa [2]), rahatoimiston 4,000 markkaa [20]), kaupunginkanslian 480 markkaa [21]), kaupunginhallituksen asiamies-osaston 170 markkaa [5]), tilastotoimiston 1,460 markkaa [22]), verotusvalmistelukunnan 3,480 markkaa [23]) ja kiinteistötoimiston korjaustöiden maksamiseen 700 markkaa [24]).

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [25]) 1,145 markkaa työvälitystoimiston hankkimien kantohihnojen maksamiseksi.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin [26]) tilaamaan lokakuun 1 p:stä lukien perustettujen uusien virkojen johdosta tarvittava uusi kalusto ehdoin, että n. 15,200 markaksi arvioitu hinta suoritetaan vasta v. 1935.

Röntgenhoitokoneen hankkiminen kulkutautisairaalaan. Lapsihalvausepidemian ollessa varsin uhkaava sosialijohtaja oli antanut määräyksen sen vastustamista varten tarvittavan röntgenhoitokoneen siirtämisestä

---

[1]) Khn jsto 23 p. lokak. 4,265 §. — [2]) S:n 30 p. tammik. 3,278 §. — [3]) S:n 23 p. tammik. 3,268 §. — [4]) S:n 6 p. helmik. 3,463 ja 3,464 §. — [5]) S:n 4 p. tammik. 3,047 §, 16 p. tammik. 3,159 § ja 8 p. toukok. 3,841 §. — [6]) S:n 27 p. helmik. 3,593 § ja 19 p. kesäk. 3,976 §. — [7]) S:n 13 p. maalisk. 3,641 § ja 4 p. syysk. 4,143 §. — [8]) S:n 5 p. huhtik. 3,701 §. — [9]) S:n 27 p. helmik. 3,590 §. — [10]) S:n 9 p. elok. 4,098 §. — [11]) S:n 13 p. maalisk. 3,644 §. — [12]) S:n 20 p. maalisk. 3,668 §. — [13]) S:n 30 p. tammik. 3,319 §. — [14]) S:n 6 p. maalisk. 3,625 §. — [15]) S:n 27 p. helmik. 3,605 § ja 12 p. heinäk. 4,049 §. — [16]) S:n 17 p. huhtik. 3,759 §. — [17]) S:n 20 p. helmik. 3,586 §. — [18]) S:n 30 p. tammik 3,318 § ja 13 p. maalisk. 3,645 §. — [19]) S:n 23 p. tammik. 3,271 §, 30 p. tammik. 3,315 ja 3,316 §, 6 p. helmik. 3,467 § ja 20 p. maalisk. 3,667 §. — [20]) S:n 15 p. toukok. 3,859 §. — [21]) S:n 9 p. elok. 4,069 §. — [22]) S:n 10 p. huhtik. 3,704 §. — [23]) S:n 8 p. toukok. 3,837 §. — [24]) S:n 20 p. maalisk. 3,667 §. — [25]) S:n 12 p. kesäk. 3,950 §. — [26]) Khs 8 p. marrask. 1,831 §.

tuberkuloosisairaalasta kulkutautisairaalaan. Kaupunginhallitus hyväksyi [1]) sanotun toimenpiteen päättäen samalla, että puheena olevan koneen siirtokustannuksiin saadaan käyttää varoja etukäteen kaupunginkassasta.

Lämminvesilaitteen hankkiminen terveydenhoitolautakunnan toimistoon. Vallitsevan lapsihalvausepidemian johdosta päätettiin [2]) oikeuttaa terveydenhoitolautakunta hankkimaan toimistoonsa lämminvesilaite sekä merkitsemään tästä aiheutuvat kustannukset, 1,500 markkaa, tilille Kulkutautien vastustaminen.

Kaluston myynti. Palotoimikunta oikeutettiin [3]) myymään tarpeettomaksi käynyt hevonen puhtaanapitolaitokselle, jonka käytettäväksi tätä tarkoitusta varten osoitettiin 1,000 markkaa Puhtaanapito nimiseen pääluokkaan *sisältyvistä* kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Teurastamolautakunnalle myönnettiin [4]) oikeus sen parhaaksi katsomalla tavalla muuttaa rahaksi keräytyvät tyhjät astiat ja muut pakkausaineet.

Kaupunginhallitus suostui [5]) kaupungineläinlääkärin anomukseen saada luovuttaa toisen kaupungineläinlääkärin käyttämä mikroskooppi 1,500 markan hinnasta hankittavan uuden mikroskoopin hinnan osasuoritukseksi.

Suomenkielisten kansakoulujen taloudenhoitaja S. Ojanne oikeutettiin [6]) myymään huutokaupalla sanottujen koulujen kelvottomaksi käynyttä kalustoa.

Naisten työtuvan johtokunta oikeutettiin [7]) myymään yhdet pystykangaspuut sillä hinnalla, mikä niistä voidaan saada.

Kaluston siirtäminen. Rakennustoimistoa kehoitettiin [8]) sijoittamaan Marian sairaalan käytännöstä poistetut pesukoneet niihin kuuluvine koneosineen toistaiseksi varastoonsa.

Kaupunginhallitus päätti [9]) velvoittaa kunnalliskodin laaditun luovutusluettelon mukaan ottamaan köyhäinhoitolautakunnan lakkautetun lastenpäiväkodin irtaimiston omiin luetteloihinsa merkinnöin siitä, mistä esineet on saatu, sekä pitämään päiväkodin luettelon aikanaan inventtaajien saatavana. Samalla päätettiin, että luettelossa mainitut kaksi huopaa poistetaan ja annetaan johtajattarelle.

Vielä kaupunginhallitus suostui [10]) suomenkielisten kansakoulujen taloudenhoitajan anomukseen, että koulujen kalustoluetteloista saataisiin siirtää koulutalossa Kirstinkatu 16 olleet erinäiset esineet niiden laitoksien luetteloihin, jotka lokakuun 1 p:stä lukien olivat ottaneet sanotun koulutalon hoitoonsa.

Määrärahoja edustusta y.m. varten. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi määrärahoja erilaisiin edustustarkoituksiin sekä avustuksia kokouksille y.m. seuraavasta luettelosta ilmenevällä tavalla:

lounaan järjestämiseen Helsingissä heinäkuun 9—11 p:nä pidettävän Parlamenttien välisen liiton kongressin osanottajille 7,215 markkaa [11]);

teekutsujen pitämiseen Tukholmassa pidetystä naislääkärien kongressista Helsinkiin saapuville osanottajille tarvittavan määrän [12]);

virvokkeiden tarjoamiseen Sofian lehdon pikkulastenkodissa sairaanhoitajatarkongressin osanottajille 500 markkaa [13]);

---

[1]) Khs 4 p. lokak. 1,639 §. — [2]) Khn jsto 23 p. lokak. 4,279 §. — [3]) S:n 23 p. lokak. 4,278 §. — [4]) S:n 27 p. maalisk. 3,682 §. — [5]) S:n 28 p. jouluk. 4,514 §. — [6]) S:n 19 p. kesäk. 3,980 §. — [7]) S:n 24 p. huhtik. 3,785 §. — [8]) S:n 13 p. marrask. 4,353 §. — [9]) Khs 26 p. heinäk. 1,299 §. — [10]) Khn jsto 27 p. marrask. 4,412 §. — [11]) Khs 7 p. kesäk. 1,064 § ja 26 p. heinäk. 1,274 §. — [12]) S:n 9 p. elok. 1,304 §. — [13]) Khs jsto 24 p. huhtik. 3,762 §.

päivällisen järjestämiseen Helsingissä toukokuun 28 p:nä vieraileville Kööpenhaminan kunnallismiehille 5,132: 35 markkaa ilmoittaen samalla, että vierailijoille järjestettiin käynti johonkin tuberkuloosiparantolaan [1]);

teekutsujen pitämiseen Helsingissä kesäkuun 2 p:nä pidettävän IV pohjoismaisen Rotary-kongressin osanottajille 4,000 markkaa [2]);

virolaisten ja latvialaisten sanomalehtimiesten vastaanottotilaisuuden järjestämiseen 3,500 markkaa [3]);

Kielin kansantalousinstituutista saapuneiden vierailijoiden kiertomatkan järjestämiseen kaupungissa 600 markkaa [4]);

tarjoilun järjestämiseen Helsingissä toukokuun 9—15 p:n välisenä aikana vieraileville Eestin lastentarhanopettajain yhdistyksen jäsenille 500 markkaa [5]);

lounaan järjestämiseen heinäkuun 30 p:nä pohjoismaiden siirtolapuutarhakokouksen osanottajille 4,860 markkaa [6]);

kaupunginjohtajain ja kauppalanjohtajain kokousten yhteydessä helmikuun 17—19 p:n välisenä aikana toimeenpantavan vastaanottotilaisuuden ja erinäisiin kunnallisiin laitoksiin suunnitellun kiertokäynnin järjestämiseen 16,245: 50 markkaa ilmoittaen samalla, että kaupunginvaltuuston istuntosali luovutettiin kokouksia varten korvauksetta käytettäväksi [7]);

lounaan järjestämiseen syyskuun 21 p:nä Suomen maistraattien ja raastuvanoikeuksien yhdistyksen vuosikokouksen osanottajille 6,000 markkaa tiedoittaen samalla, että kaupunginvaltuuston istuntosali luovutettiin korvauksetta kokouksen käytettäväksi yllä mainittuna päivänä [8]);

teetarjoilun järjestämiseen Englantiin tekemältään konserttimatkalta palaavalle kaupunginorkesterille 4,000 markkaa [9]);

teekutsujen järjestämiseen Helsingissä helmikuun 14 p:nä kaupungissa oleville viipurilaisille taiteilijoille ja eräille Helsingin taide- ja sivistyselämän edustajille 2,540 markkaa [10]);

kahvitarjoilun järjestämiseen heinäkuun 25 p:nä pohjoismaisiin pääkaupunkien välisiin ampumakilpailuihin osallistuneille helsinkiläisille ampujille tarvittavan määrän [11]);

Tukholman varatyöjärjestelyä varten asetetun komitean jäsenten Helsingissä käynnin yhteydessä lokakuun 20 p:nä tarjotun lounaan järjestämiseen 1,655: 25 markkaa [12]);

teekutsujen järjestämiseen Helsingissä elokuun 20 p:nä vierailevan amerikkalaisen Minneapolis nimisen sotalaivan päällystölle y. m. kutsuvieraille 1,011: 75 markkaa [13]);

kahvitarjoilun järjestämiseen toukokuun 20 p:nä XII pohjoismaisen koulunuorisokokouksen osanottajille 2,500 markkaa [14]);

kahvitarjoilun järjestämiseen Helsinkiin helluntaina saapuville tallinnalaisille oppikoululaisille 1,000 markkaa [15]) sekä ennen myönnetyn lisäksi pohjoismaalaisten ja tallinnalaisten oppikoululaisten vierailun johdosta toimeenpantavien kahvikutsujen järjestämiseen 200 markkaa [16]);

---

[1]) Khs 17 p. toukok. 916 § ja 31 p. toukok. 989 §. — [2]) S:n 15 p. maalisk. 518 § ja 31 p. toukok. 988 §. — [3]) S:n 26 p. heinäk. 1,275 §. — [4]) Khn jsto 24 p. toukok. 3,890 §. — [5]) S:n 3 p. toukok. 3,789 §. — [6]) S:n 9 p. elok. 4,070 § ja khs 5 p. heinäk. 1,217 §. — [7]) Khs 1 p. helmik. 204 § ja 22 p. helmik. 383 §. — [8]) S:n 23 p. elok. 1,394 §. — [9]) S:n 7 p. kesäk. 1,065 §. — [10]) S:n 8 p. helmik. 242 § ja khn jsto 20 p. helmik. 3,559 b §. — [11]) Khn jsto 26 p. heinäk. 4,051 §. — [12]) S:n 23 p. lokak. 4,266 §. — [13]) Khs 16 p. elok. 1,333 §. — [14]) S:n 11 p. toukok. 843 §. — [15]) S:n 11 p. toukok. 844 §. — [16]) S:n 31 p. toukok. 990 §.

vastaanottotilaisuuden järjestämiseen Helsinkiin elokuun 14 p:nä saapuville saksalaisille koululaisille 3,000 markkaa [1]);

ruokatarjoilun järjestämiseen Helsingissä heinäkuun 24 p:nä pidettävän partiolaisparaatin osanottajille 5,000 markkaa [2]); sekä

päivällisen järjestämiseen Helsingissä kesäkuun 15—17 p:nä pidettävän Svenska gasverksföreningen nimisen yhdistyksen vuosikokouksen osanottajille 18,000 markkaa [3]).

Hyvösen lastenkoti. Kaupunginhallitus vahvisti [4]) Hyvösen lastenkodille ja lastenkotisäätiölle v:ksi 1935 seuraavat talousarviot:

Lastenkoti.

Menoerät.

Palkat	136,820: —
Talous	88,421: 25
Vaatetus	23,450: —
Kalusto	10,000: —
Lämmitys ja valaistus	11,500: —
Vuokra	50,000: —
Kulungit	33,000: —
Yhteensä	353,191: 25

Tuloerät.

Lasten elatusmaksut	39,000: —
Henkilökunnan suorittama korvaus luontoiseduista	44,400: —
Korkotulot	269,791: 25
Yhteensä	353,191: 25

Lastenkotisäätiö.

Menoerät.

Lämmitys	23,675: —
Valaistus	2,240: —
Vedenkulutus	5,200: —
Puhtaanapito	1,800: —
Kulungit	10,000: —
Vuosikorjaukset	10,000: —
Palkat	16,800: —
Ylijäämä	75,085: —
Yhteensä	144,800: —

Tuloerät.

Yksityisten vuokrat	88,800:—
Lastenkodin vuokra	50,000:—
Talonmiehen vuokra	6,000:—
Yhteensä	144,800:—

Testamentit ja lahjoitusrahastot. Kamarineuvos E. E. Enebergin ilmoitus, että edesmenneen pöytäkirjasihteeri G. A. Lundeniuksen lahjoitus Helsingin kaupungille sen ruotsalaisia kesäsiirtoloita varten oli nostettavissa Pohjoismaiden yhdyspankista, merkittiin [5]) tiedoksi.

Herra K. Tammivuoren lahjoituskirjaa, jossa mainittu henkilö lahjoitti kaupungille Asunto-osakeyhtiö Torkkelinlinnaan kuuluvat, yhteensä 46,000 markan nimellisarvoiset osakkeet, jotka sisälsivät omistusoikeuden kaksi asuinhuonetta ja keittiön käsittävään huoneistoon n:o 75 Torkkelinkadun talossa n:o 3, ei kaupunginhallitus katsonut [6]) nykyoloissa voivansa ottaa vastaan.

Kaupunginlakimiehen suoritettua hänen tehtäväkseen annetun johtajanleski E. Myrstén-vainajan pesänselvityksen sekä perinnönjaon kaupungin ja rouva Myrsténin miesvainajan ruotsinmaalaisten perillisten kesken, kaupunginhallitus päätti [7]) myöntää hänelle 3,000 markkaa palkkioksi kuolinpesän varoista puheena olevien tehtävien suorittamisesta.

Rahatoimiston taholta esitetyn kunnallisneuvos V. J. von Wrightin testamenttilahjoitusta koskevan kirjelmän johdosta, kaupunginhallitus päätti [8]) tyytyä testamentatulle määrälle jo suoritettuun 2 %:n korkoon ja luopua mainitun määrän ylittävistä korkovaatimuksista.

Kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahaston korkovaroista kaupunginhallitus päätti [9]) julistaa haettaviksi kahdeksan 100 markan suuruista avus-

[1]) Khs 12 p. heinäk. 1,244 §. — [2]) S:n 21 p. kesäk. 1,152 §. — [3]) S:n 31 p. toukok. 1,019 §. — [4]) S:n 7 p. jouluk. 2,065 §. — [5]) Khn jsto 12 p. heinäk. 4,033 §. — [6]) Khs 19 p. huhtik. 739 §. — [7]) Khn jsto 4 p. jouluk. 4,414 §. — [8]) Khs 28 p. jouluk. 2,172 §. — [9]) S:n 4 p. lokak. 1,617 §.

tusta lokakuun loppuun mennessä, jolloin kuulutuksessa samalla oli ilmoitettava, että hakemukset oli kirjoitettava vahvistetulle, rahatoimistosta saatavalle kaavakkeelle, ja että myönnetyt avustukset oli nostettava viimeistään v:n 1935 kuluessa. Sittemmin annettiin [1]) 100 markan suuruinen palkinto 8 palvelijalle.

Apteekkari E. H. Hedbergin Helsingin kaupungille testamenttaaman jäämistön varoista kaupunginhallitus oikeutti [2]) kaupunginlakimiehen nostamaan 5,000 markkaa selvitysmiehen palkkiona.

Alma Uhlénin rahaston korkovaroista kaupunginhallitus päätti [3]) julistaa 2,600 markkaa tilapäisinä avustuksina haettavaksi. Hemmet för kvinnliga kontorister och handelsbiträden i Helsingfors nimisen yhdistyksen johtokunnan lausunnon mukaisesti kaupunginhallitus päätti [4]) myöntää kolme 100 markan, kolme 150 markan, neljä 200 markan, kolme 250 markan ja yhden 300 markan suuruisen avustuksen.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti [5]), että neiti Uhlén-vainajan Porvoon hautausmaalla sijaitsevan haudan kunnostamisen suorittaisi puutarhuri V. Thesslund 300 markan korvauksesta sekä huolehtisi toistaiseksi haudan jatkuvasta kunnossapidosta 150 markan vuotuisesta maksusta. Haudan kunnostamiskustannukset, 300 markkaa, myönnettiin kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista, mutta kustannukset sen jatkuvasta kunnossapidosta oli suoritettava Alma Uhlénin avustusrahaston korkovaroista.

Kaupunginhallituksen julistettua [6]) Alma Liljebladin ja Osk. Durchmanin lahjoitusrahastoista kainoille köyhille annettavat 35 1,000 markan suuruista avustusta haettaviksi lokakuun kuluessa, jolloin kuulutuksessa samalla oli ilmoitettava, että hakemuskaavakkeita oli saatavissa kaupunginkansliasta ja että myönnetyt avustukset oli nostettava viimeistään v:n 1935 kuluessa, ja Helsingin rouvasväen yhdistyksen annettua lausuntonsa sittemmin saapuneista hakemuksista, myönnettiin [7]) 1,000 markan avustukset edellisestä rahastosta 30 henkilölle ja jälkimmäisestä rahastosta 5 henkilölle. 20 näistä avustuksista päätettiin antaa edellä mainitun yhdistyksen perille vietäviksi.

C. F. Ekholmin stipendirahaston korkovaroista kaupunginhallitus päätti [8]) julistaa kolme 4,000 markan suuruista matka-apurahaa haettaviksi toukokuun kuluessa. Kaupunginvaltuuston elokuun 30 p:nä 1933 tekemän päätöksen mukaan oli yksi stipendeistä annettava suomenkielisille ja kaksi ruotsinkielisille hakijoille. Lisäksi määrättiin, että stipendin saajien tuli oleskella ulkomailla vähintään kolme viikkoa.

Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoitus J. J. Wilkmanin rahaston v:n 1933 korkovarain käytöstä varattomien kansakoululasten ruokkimiseen merkittiin [9]) tiedoksi.

Rahatoimiston ilmoitettua, että R. Heimbergerin palkintorahaston käytettävissä olevat korkovarat nousivat 5,300: 55 markkaan, kaupunginhallitus päätti [10]) asettaa näistä 5,300 markkaa ammattiopetuslaitosten johtokunnan käytettäväksi.

K. H. Renlundin stipendi- ja palkintorahastojen kertomusvuonna käytettävissä olevista korkovaroista, 2,700 markasta, päätettiin [11]) myöntää

---

[1]) Khs 15 p. marrask. 1,886 §. — [2]) Khn jsto 30 p. lokak. 4,281 §. — [3]) Khs 15 p. maalisk. 521 §. — [4]) S:n 24 p. toukok. 961 §. — [5]) S:n 1 p. helmik. 203 §. — [6]) S:n 4 p. lokak. 1,618 §. — [7]) S:n 7 p. jouluk. 2,037 §. — [8]) S:n 17 p. toukok. 917 §. — [9]) Khn jsto 30 p. tammik. 3,310 §. — [10]) S:n 15 p. toukok. 3,861 §. — [11]) Khs 5 p. huhtik. 653 §.

suomenkieliselle työväenopistolle 400 markkaa, ruotsinkieliselle työväenopistolle 150 markkaa, yleiselle ammattilaiskoululle 1,200 markkaa, kirjapainokoululle 380 markkaa ja taideteollisuuskeskuskoululle 570 markkaa.

G. Pauligin lahjoitusrahaston korkovaroista kaupunginhallitus päätti [1]) julistaa 10,000 markan suuruisen apurahan haettavaksi kuukauden kuluessa.

Gunnar Hjeltin rahaston korkovaroista kaupunginhallitus päätti [2]) myöntää leskirouva B. von Fieandtille 10,000 markan suuruisen vuotuisen avustuksen.

Finlands svenska författarförening nimisen yhdistyksen ja Suomen kirjailijaliiton tilitykset niille v. 1933 Rafael Ahlströmin rahastosta osoitettujen varojen käytöstä merkittiin [3]) tiedoksi.

Rafael Ahlströmin rahaston kertomusvuoden korkovarat käytettiin [4]) siten, että soitto-, sävellys- ja laulutaiteen edistämiseksi tarkoitettuja varoja jakamaan asetetulle lautakunnalle ja Suomen taideyhdistyksen palkintoja ostolautakunnalle annettiin kummallekin 123,000 markkaa sekä Suomen kirjailijaliitolle ja Finlands svenska författarförening nimiselle yhdistykselle kummallekin 61,500 markkaa.

Ensinmainitun lautakunnan sittemmin antama tilitys avustusvarain käytöstä merkittiin [5]) tiedoksi.

Kaupunginhallituksen käsiteltyä kaupunginvaltuuston hallitukseen palauttamaa Suomen kirjailijaliiton esitystä Rafael Ahlströmin rahastojen korkovarojen käyttöä koskevain määräysten muuttamisesta, hyväksyttiin [6]) sosialijohtaja J. W. Kedon ehdotus, jonka mukaan korkovarojen jakamista varten asetettaisiin kolmeksi vuodeksi seitsenhenkinen lautakunta, johon Suomen kirjailijaliitto ja Finlands svenska författarförening kumpikin valitsisivat kaksi jäsentä sekä yhden varamiehen, Työväen sivistysliitto ja A. Ahlström osakeyhtiön johtokunta kumpikin yhden jäsenen ja yhden varamiehen sekä Helsingin kaupunginhallitus puheenjohtajan ja hänelle varamiehen. Ehdotuksesta päätettiin pyytää vielä A. Ahlström osakeyhtiön johtokunnan lausunto.

C. Muut asiat.

Istunnot y.m. Kaupunginhallitus päätti [7]), että hallituksen varsinaiset kokoukset oli pidettävä torstaisin klo 15.30, kesäkuukausina klo 15, ja ylimääräisiä kokouksia tarpeen vaatiessa. Yleisjaoston tuli kokoontua tiistaisin klo 11 ja kesän aikana toistaiseksi torstaisin. Tästä oli sanomalehdistössä kuulutettava.

Päätettiin [8]) määrätä kaupunginjohtajan sijaiseksi apulaiskaupunginjohtajat seuraavassa järjestyksessä: Hupli, von Frenckell, Moring ja Keto; sekä rahatoimenjohtajan sijaiseksi kiinteistöjohtaja, kiinteistöjohtajan sijaiseksi kaupuginjohtaja, teknillisen johtajan sijaiseksi sosialijohtaja ja sosialijohtajan sijaiseksi teknillinen johtaja.

Pöytäkirjain tarkistus. Kaupunginhallituksen pöytäkirjain tarkistajiksi määrättiin [9]) kertomusvuodeksi teknillinen johtaja Moring ja hallituksen

---

[1]) Khs 27 p. syysk. 1,554 §. — [2]) S:n 12 p. tammik. 63 §. — [3]) S:n 1 p. helmik. 213 § ja 15 p. helmik. 283 §. — [4]) S:n 15 p. maalisk. 524 § ja 12 p. huhtik. 675 §. — [5]) S:n 26 p. huhtik. 771 §. — [6]) S:n 27 p. syysk. 1,550 §; vrt. myös tämän kert, s. 62. — [7]) Khs 12 p. tammik. 21 § ja 31 p. toukok. 991 § sekä khn jsto 26 p. kesäk. 3,986 §. — [8]) Khs 12 p. tammik. 22 §. — [9]) S:n 12 p. tammik. 28 § ja 5 p. heinäk. 1,210 §.

vuosijäsen toimistonjohtaja Janatuinen sekä varalle kertomusvuoden jälkipuoliskoksi sosialijohtaja Keto ja jäsen Salovaara. Yleisjaoston pöytäkirjain tarkistajaksi valittiin [1]) kertomusvuoden edellisen puoliskon ajaksi sosialijohtaja Keto ja varalle teknillinen johtaja Moring sekä vuoden jälkipuoliskoksi teknillinen johtaja Moring ja hänen varamiehekseen sosialijohtaja Keto.

Vakuusasiakirjain tarkastus. Hallituksen jäsenet Estlander, Janatuinen ja Rydman määrättiin [2]) kertomusvuonna toimittamaan kaupunginhallituksen ohjesäännön 28 §:n 2 momentin edellyttämät hallituksen hoidossa olevien vakuusasiakirjain tarkastukset; näissä tarkastuksissa laaditut pöytäkirjat merkittiin tiedoksi ja niissä esiintyvät huomautukset ilmoitettiin asianomaisille.

Rahatoimiston varain hoidon valvonta. Päätettiin [3]) määrätä jäsenet Salovaara ja Udd kertomusvuonna toimittamaan kaupunginhallituksen ohjesäännön 28 §:n 1 momentissa mainitut, rahatoimiston varojen hoitoa koskevat tarkastukset.

Laskujen hyväksyminen. Päätettiin [4]) oikeuttaa kaupunginjohtaja, rahatoimenjohtaja ja kaupunginsihteeri sekä viimeksi mainitun ollessa estyneenä kansliasihteerit G. Brotherus ja T. Nordberg hyväksymään kaupunginhallituksen käytettävinä olevista määrärahoista v. 1934 suoritettavat laskut ja muut maksettaviksi aiotut samantapaiset asiakirjat. Yllä mainitut valtuudet v:ksi 1935 annettiin [5]) samoille viranhaltijoille sekä kaupunginsihteerin estyneenä ollessa kansliasihteeri G. Brotherukselle.

Päätettiin [6]) oikeuttaa kaupunginsihteeri hyväksymään asianomaisilta tileiltä maksettaviksi pidätettyjen henkilöiden ylläpidosta aiheutuneet laskut poliisihenkilökunnan sairaalalaskut sekä kaupunginvaltuuston edustuksesta aiheutuvat laskut 500 markkaan saakka. V:n 1935 aikana kaupunginsihteeri edelleen oikeutettiin [5]) hyväksymään pidätettyjen henkilöiden ylläpidosta ja kaupunginvaltuuston edustuksesta aiheutuvat laskut.

Kaupunginlakimies, ja hänen estyneenä ollessaan kaupunginhallituksen asiamiesosaston asiamies, oikeutettiin [7]) hyväksymään asiamiesosaston käytettävinä olevista määrärahoista suoritettavat laskut ja muut maksumääräykset.

Uutisten antaminen sanomalehdistölle. Kansliasihteerit T. Nordberg ja A. Blomberg määrättiin [8]) antamaan sanomalehdistölle tietoja kaupunginhallituksen päättämistä asioista noudattaen aikaisemmin vahvistettuja periaatteita.

Tiedonannot ja ilmoitukset. Kaupunginhallituksen, kaupunginkanslian ja rahatoimiston yleiset kuulutukset päätettiin [9]) v. 1934 julkaista Arbetarbladetissa, Helsingin sanomissa, Hufvudstadsbladetissa, Suomen sosialidemokraatissa ja Uudessa Suomessa. Ajan suunta nimisen lehden anomus ilmoitusten julkaisemisesta mainitussa lehdessä hylättiin [10]).

Kaupunginhallituksen ja kaupungin lautakuntain yhteistyö. Kaupunginhallituksen ohjesäännön 20 §:n nojalla päätettiin [11]) määrätä seuraavat ohjeet noudatettaviksi lauta- ja johtokuntien päätösten saattamisessa kaupunginhallituksen tietoon:

---

[1]) Khn jsto 4 p. tammik. 3,046 § ja 12 p. heinäk. 4,031 §. — [2]) Khs 12 p. tammik. 27 ja 34 §, 21 p. kesäk. 1,153 § ja 20 p. jouluk. 2,127 §. — [3]) S:n 12 p. tammik. 26 §. — [4]) S:n 4 p. tammik. 6 §. — [5]) Khn jsto 28 p. jouluk. 4,506 §. — [6]) S:n 11 p. tammik. 3,072 §. — [7]) S:n 11 p. tammik. 3,071 §. — [8]) Khs 12 p. tammik. 31 §. — [9]) S:n 12 p. tammik. 37 §. — [10]) S:n 12 p. tammik. 38 §. — [11]) S:n 12 p. tammik. 25 §.

Lauta- ja johtokuntien oli ennen kokoustaan lähetettävä esityslista kaupunginhallituksen edustajalle, kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle.

Kokouksen jälkeisenä päivänä oli esityslistaan liittyvä päätösluettelo lähetettävä kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle. Jos pöytäkirja valmistui kolmantena päivänä kokouksen jälkeen, mihin kaikissa lauta- ja johtokunnissa oli pyrittävä, ei päätösluetteloa tarvinnut lähettää, vaan oli jäljennös pöytäkirjasta lähetettävä kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle.

Ellei pöytäkirja ollut valmistunut 2 kohdassa mainitussa ajassa, oli jäljennös siitä, niin pian kuin se valmistui, lähetettävä kaupunginjohtajalle.

Edelleen kaupunginhallitus päätti, että lautakunnan päätös katsottaisiin tulleeksi kaupunginhallituksen tietoon silloin, kun päätösluettelo tai pöytäkirja oli tullut kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle, niin että sekä kaupunginhallituksen edustaja että kaupunginjohtaja ja asianomainen apulaiskaupunginjohtaja olivat päätöksestä tietoisia.

Vapaapäivät. Päätettiin [1]) pitää kaupungin virastot ja laitokset kokonaan suljettuina pääsiäislauantaina, Vapunpäivänä ja jouluaattona sekä sulkea ne juhannus- ja uudenvuodenaattona klo 12.

Työaika kesällä. Kaupunginkanslian, rahatoimiston, revisionikonttorin ja kiinteistötoimiston sekä sairaalahallituksen ja sen alaisten laitosten virkaaika määrättiin [2]) olemaan kesäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana klo 9—15.45 ja lauantaisin klo 9—14.15, rahatoimistoon nähden kuitenkin vain elokuun 21 p:ään. Rahatoimiston kassat oli pidettävä avoinna kuten ennenkin, paitsi lauantaisin, jolloin ne oli suljettava klo 14.

Vuoden 1935 talousarvioehdotus. Kaupunginhallitus päätti [3]) hyväksyä ehdotuksen v:n 1935 talousarvion laatimista koskevaksi kiertokirjeeksi. Samalla hallitus päätti:

kehoittaa kiinteistölautakuntaa esittämään laskelman maatilojen kannattavuudesta talousarvioehdotuksensa yhteydessä;

määrätä rahatoimiston esittämään tilinpäätöskertomuksessa myös bruttomenot ja vastaavat tulot rakennustoimiston, teknillisten laitosten, naisten työtuvan ja mahdollisuuden mukaan muidenkin laitosten talousarvioon merkityistä nettomenoista ja -tuloista, ja ilmoittamaan tilinpäätöskertomuksessa kunkin lainan kurssitappiot erikseen sekä lisäksi antamaan lausunnon siitä, voidaanko teknillisten laitosten kameraalinen kirjanpito lakkauttaa;

antaa kiinteistölautakunnan tehtäväksi kiireellisesti laatia kaupunginhallitukselle ehdotuksen uuden talousarvioasetelman edellyttämistä vuokrista kaikille kaupungin virastoille ja laitoksille, jolloin vuokraperusteina on otettava huomioon, että tonttien ja rakennusten arvolle lasketaan $6^1/_2$ %:n korko sekä kunnossapitoa ja kuoletusta varten 2 % kivirakennusten ja 3 % puurakennusten arvosta; kiinteistöjen arvoiksi otetaan kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiesten arviot tai, ellei sellaisia ole, joku muu kiinteistölautakunnan ehdottama peruste; lisäksi on lautakunnan laadittava ehdotus vuokran määräämisen yleisistä perusteista kokonaisuudessaan;

kehoittaa teurastamolautakuntaa talousarvioesityksensä yhteydessä esittämään laitoksen kannattavuuslaskelman; sekä

[1]) Khs 22 p. maalisk. 557 §, 26 p. huhtik. 768 §, 14 p. kesäk. 1,130 § ja 13 p. jouluk. 2,098 §. — [2]) S:n 24 p. toukok. 953 §, 31 p. toukok. 1,029 § ja 7 p. kesäk. 1,083 §. — [3]) S:n 31 p. toukok. 999 §.

kehoittaa keskuskeittolan johtokuntaa samaten esittämään talousarvioehdotuksensa ohella laskelman keittolan kannattavuudesta.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että satamamenoja ja -tuloja talousarvioon merkittäessä toistaiseksi noudatetaan siihenastista menettelyä mikäli on kyseessä, mitkä menot ja tulot on katsottava satamiin kuuluviksi.

Kaupunginhallitus päätti [1]), että v:n 1935 talousarvioehdotus käsitellään kolmessa lukemisessa.

Kaupunginhallitus päätti [2]), että tilitysvuokrat otetaan talousarvioon pinta-alan mukaan arvioituina ja siten laskettuina, että m²:ltä kannetaan asuin-, toimisto- ja tämänluontoisista huoneista ilman lämpöä 10 markkaa ja lämmön kera 12 markkaa, työ- ja verstashuoneista ja autovajoista 3 markkaa sekä varastoalueena tai muuhun tarkoitukseen käytetystä rakentamattomasta tonttialueesta 1: 50 markkaa [3]).

Hyväksyttyään v:n 1935 talousarvioehdotuksen kaupunginhallitus päätti [4]) lähettää sen kaupunginvaltuustolle.

Irtaimistoluettelot. Kaupunginhallitus päätti [5]) kehoittaa kaikkia kaupungin laitoksia ja virastoja ajoissa laatimaan irtaimistoluettelonsa.

Verohuoltotoimisto. Yleisten töiden lautakunnan kaupungin verohuoltotoimistoa koskevan tiedustelun johdosta kaupunginhallitus päätti [6]), ettei varatyöntekijöitä käytännöllisistä syistä oteta mukaan verohuoltotoimistoon. Muista kirjeessä kosketelluista kysymyksistä päätettiin kehoittaa neuvottelemaan rahatoimiston kanssa verohuoltotoimiston hoitajana.

Teknillisten laitosten hallituksen esityksen johdosta vesijohtolaitoksen huoltokonttorin sääntöjen hyväksymisestä päätettiin [7]), koska kaupunginhallitus oli päättänyt tehdä kaupunginvaltuustolle esityksen yleisen huoltotoimiston perustamisesta kaikkia kaupungin viranhaltijoita ja työntekijöitä varten, että vesijohtolaitoksen sääntöehdotus jätettiin hyväksymättä ja ilmoitettiin teknillisten laitosten hallitukselle, ettei kaupunginhallitus näin ollen katsonut tarpeelliseksi erillisten huoltokonttorien perustamista eri laitosten yhteyteen kaupungin avustuksin, sekä että jos vesijohtolaitoksen henkilökunta tästä huolimatta halusi perustaa keskuuteensa huoltokonttorin sellaisia maksuja varten, joista yleinen huoltotoimisto ei tulisi huolehtimaan, oli sääntöjen 1 § muutettava siten kuuluvaksi, ettei vesijohtolaitoksen kassa- ja tilivirasto tullut hoitamaan huoltokonttorin tehtäviä.

Verojäämien periminen. Kaupunginhallitus päätti [8]) antaa rahatoimistossa asiamiesosaston alaisena toimivalle henkilölle tehtäväksi ulosottolaitoksen estetodistuksilla palauttamien verojäämien perimisen kertomusvuoden loppuun saakka.

Tilastotoimiston julkaisut ja tutkimukset. Tilastotoimiston laatima ehdotus v:n 1933 kunnalliskertomukseksi hyväksyttiin [9]) ja sen laatima kaupungin taloutta v. 1933 koskeva tilasto lähetettiin [10]) tilastolliselle päätoimistolle.

Selonteko toimiston suorittamasta sokeiden olosuhteita koskevasta tutkimuksesta päätettiin [11]) lähettää sosialiministeriön sosialiselle tutkimus- ja tilastotoimistolle pyytäen samalla korvauksena suoritetusta työstä 2,320 markkaa.

---

[1]) Khs 7 p. marrask. 1,810 §. — [2]) S:n 8 p. marrask. 1,818 §. — [3]) Vrt. tämän kert. s. 201. — [4]) Khs 26 p. marrask. 1,964 § ja 7 p. jouluk. 2,030 §; ks. tämän kert. s. 63 — [5]) Khs 12 p. tammik. 36 §. — [6]) S:n 28 p. maalisk. 596 §. — [7]) S:n 12 p. tammik. 71 §. — [8]) S:n 11 p. toukok. 849 §; ks. myös tämän kert. s. 143. — [9]) Khs 30 p. elok. 1,408 §. — [10]) Khn jsto 18 p. jouluk. 4,486 §. — [11]) Khs 22 p. maalisk. 586 § ja 17 p. toukok. 933 §.

Kaupunginhallitus päätti [1]) lähettää valtion virkamieskomitealle tilastotoimistolta saadut tiedot v. 1925—33 Helsingin seurakuntiin kaupungin ulkopuolelta muuttaneista henkilöistä. Samalla huomautettiin komitealle, että jos tietojen hankkimiseen käytettäisiin henkikirjoittajan hallussa olevaa aineistoa, vaatisi työ n. 6 viikkoa ja maksaisi n. 4,000 markkaa, sekä että ainoa keino, joka hiukan estäisi muuttoa asutuskeskuksiin, olisi kaksivuotisen ajan vaatiminen kotipaikkaoikeuden saavuttamiseksi, mikä kuitenkin vaatisi lainmuutosta.

Kaupunginhallitus päätti [2]) vastata myönteisesti sosialiministeriön sosialisen tutkimus- ja tilastotoimiston tiedusteluun, suostuuko kaupunki yhteistoiminnassa sen kanssa kesäkuun ensi puoliskolla panemaan toimeen tiedustelun pienten huoneistojen vuokrien suuruudesta. Tilastotoimistolle annettiin tehtäväksi toimittaa sanottu tiedustelu.

Asemakaavakarttojen julkaisemistapa. Kaupunginhallitus päätti [3]) peruuttaa aikaisemman päätöksensä Sinebrychoffin aluetta koskevan asemakaavakartan julkaisemisesta; lisäksi päätettiin, että asemakaavakarttoja ei julkaista kunnallisessa asetuskokoelmassa.

Kaupunginhallitus päätti [4]), että sisäasiainministeriön asemakaavan vahvistamista koskevat päätökset julkaistaan kokonaisuudessaan asetuskokoelmassa, joten päätösjäljennökset oli molemminkielisinä toimitettava tilastotoimistolle.

Uudestaanrakentamiskomitean asiakirjat. Päätettiin [5]), että erinäiset tilastotoimistossa säilytetyt Helsingin uudestaanrakentamiskomitean asiakirjat siirrettäisiin valtionarkistoon.

Työnvälitystoimiston Vallilan ja Kallion haaraosastot päätettiin [6]) lakkauttaa marraskuun 1 p:stä lukien.

Palolaitos. Maaherran kiertokirje, joka koski toimenpiteisiin ryhtymistä uuden palolain ja palosäännön johdosta, merkittiin [7]) tiedoksi.

Kaupunginhallitus päätti [8]) erinäisin muutoksin hyväksyä palotoimikunnan esittämän pääpaloaseman ruokalanpitäjän kanssa tehtävän sopimusehdotuksen. Palotoimikunta oikeutettiin kaupungin puolesta allekirjoittamaan sopimus.

Teurastamo. Hyväksyttiin [9]) teurastamolautakunnan ehdotus, että teurastamon kanslian aukioloajaksi määrättäisiin aika klo 8—15 muina arkipäivinä paitsi lauantaisin ja juhla-aattoina klo 8—13.

Teurastamolautakunta oikeutettiin [10]) Helsingin pitäjän ja Keravan kauppalan terveydenhoitolautakuntain kanssa sopimaan eräiden bakteriologisten tutkimusten suorittamisesta teurastamon laboratoriossa.

Kaupunginhallitus oikeutti [11]) teurastamolautakunnan sopimaan rautatiehallituksen kanssa karja- ja lihavaunujen puhdistamisesta ja desinfioimisesta pääasiallisesti lautakunnan esityksen mukaisesti.

Kaupunginhallitus päätti[12]), että teurastamolautakunnan vuosikertomus v:lta 1933 painatetaan molemminkielisenä niine mahdollisine supistuksineen, joita painatustöiden valvoja yhdessä teurastamon johtajan kanssa voi tehdä tilastollisten taulukoiden suhteen.

---

[1]) Khs 18 p. lokak. 1,672 §. — [2]) S:n 11 p. toukok. 842 §; ks. myös tämän kert. s. 47. — [3]) Khs 12 p. lokak. 1,644 §. — [4]) S:n 8 p. helmik. 241 §: — [5]) S:n 22 p. helmik. 382 §. — [6]) S:n 25 p. lokak. 1,750 §. — [7]) S:n 15 p. helmik. 310 §. — [8]) S:n 15 p.helmik. 311 § ja 1 p. maalisk. 437 §. — [9]) S:n 7 p. kesäk. 1,098 §. — [10]) S:n 22 p. maalisk. 590 §.— [1]) S:n 28 p. maalisk. 617 §. — [12]) S:n 14 p. kesäk. 1,143 §.

Poliklinikkain potilaiden lukumäärän rajoittaminen. Päätettiin [1]):

että lastenpoliklinikkaan ja korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikkaan oli otettava paitsi sellaisten perheiden lapsia, jotka nauttivat avustusta köyhäinhoitolautakunnalta, myöskin sellaisia kansakoulu- ja lastentarhalapsia, joita asianomainen kansakoulu- tai lastentarhalääkäri tai kouluhoitajatar lähetti poliklinikkaan;

oikeuttaa poliklinikan johtaja harkinnan mukaan vastaanottamaan vähävaraisten perheiden lapsia määrätyn taksan mukaan; sitä paitsi tuli hänen tutkia vaikeasti sairaat potilaat, jotka tulivat poliklinikkaan; sekä

määrätä edellä mainittu taksa 20 markaksi ensimmäisestä käynnistä ja 10 markaksi seuraavista saman taudin aiheuttamista käynneistä. Näistä maksuista oli puolet maksettava kaupunginkassaan, puolet tuli lääkärille.

Sairaalat. Kaupunginhallitus päätti [2]) suostua yliopiston rehtorin esitykseen sisätautiopetuksen järjestämisestä lääketieteenkandidaateille Kivelän sairaalassa ehdoin, että yliopisto suoritti kaupungille 33,000 markan suuruisen korvauksen lukuvuodelta huoneiston käyttämisestä ja laboratoriotarvikkeista.

Päätettiin [3]) pyytää lääkintöhallitukselta, että ensi vuoden alusta toistaiseksi saataisiin järjestää Kivelän sairaalan mielisairaiden osastolle 76 ylimääräistä sairaspaikkaa sekä Nikkilän sairaalaan 71 sellaista paikkaa.

Sairaalakomitean mietintö. Sairaalakomitean mietintö hyväksyttiin [4]) julkaistavaksi sekä suomen- että ruotsinkielisenä.

Köyhäinhoidon ohjesääntö. Kaupunginhallituksen anomuksesta [5]) vahvisti Uudenmaan läänin maaherra lokakuun 18 p:nä kaupunginvaltuuston hyväksymän köyhäinhoidon uuden ohjesäännön. Köyhäinhoitolautakunta ilmoitti [6]) tulevansa noudattamaan uutta hallintojärjestelmää v:n 1935 alusta alkaen.

Köyhäinhoitolautakunnan alaisten laitosten lakkauttaminen. Kaupunginhallitus päätti [7]) suostua köyhäinhoitolautakunnan esitykseen lautakunnan alaisen lastenpäiväkodin toiminnan lopettamisesta heinäkuun alusta 1934 lukien sekäesittää kaupunginvaltuustolle siihen liittyvien virkojen lakkauttamista.

Kaupunginhallitus päätti [8]) lähettää köyhäinhoitolautakunnan esityksen tuberkuloottisten työtuvan lopettamisesta kaupunginhallituksen asettamalle tuberkuloosikomitealle.

Köyhäinhoidon antaminen lakossa olevien perheille. Merkittiin [9]) tiedoksi köyhäinhoidon toimitusjohtajan kiertokirje lakossa olevien työntekijäin perheiden avustamisesta, josta sanottiin m. m., että työlakkoon yhtyneen köyhäinhoidollisesti alaikäiset lapset, jos perheellä ei ollut mitään muita varoja tai toimeentulomahdollisuuksia, olivat köyhäinhoitolain 1 §:n 1 momentin mukaan sellaisessa asemassa, että heille voitiin antaa köyhäinhoitoa. Välttämättömäksi osoittautunut avustus oli kuitenkin annettava niin, etteivät lakossa olevat perheenhuoltajat itse välillisestikään päässeet avustuksesta osallisiksi. Niinikään oli tärkeätä, että tällaisissa tapauksissa köyhäinhoitolain 56 §:n mukaan avustuksesta perittiin korvaus heti, kun elatusvelvolliset suinkin olivat tilaisuudessa sen suorittamaan, sekä että niskoittelijat tinki-

[1]) Khs 18 p. tammik. 150 §, 15 p. maalisk. 542 §. — [2]) S:n 7 p. kesäk. 1,090 §. — [3]) S:n 7 p. jouluk. 2,072 ja 2,073 § sekä 20 p. jouluk. 2,166 §. — [4]) S:n 15 p. helmik. 331 §. — [5]) S:n 6 p. syysk. 1,461 §; ks. myös tämän kert. s. 82 — [6]) Khs 29 p. marrask. 2,024 §. — [7]) S:n 14 p. kesäk. 1,149 §. — [8]) S:n 12 p. lokak. 1,666 §. — [9]) S:n 21 p. kesäk. 1,177 §.

mättä toimitettiin työlaitokseen korvaamaan työllään heidän huollettavilleen annetut avustukset.

Kansakoulujen jatko-opetus. Merkittiin [1]) tiedoksi kouluhallituksen lähettämä kiertokirje kansakoulujen jatko-opetuksen järjestämisestä, joka sisälsi m.m. seuraavaa:

Kouluhallitus, nojautuen oppivelvollisuuslain 8 §:n 2 momenttiin, myöntää kaikille kaupungeille, kauppaloille ja taajaväkisille yhdyskunnille yleisen oikeuden vielä lukuvuosina 1934—35, 1935—36 ja 1936—37 järjestää jatko-opetuksen iltakouluksi, kuitenkin kahtena jälkimmäisenä vuotena vain toisen jatko-opetusvuoden oppilaille. Jos jossakin kaupungissa, kauppalassa tai taajaväkisessä yhdyskunnassa — tai sellaisessa niihin kuuluvassa koulussa, joka on 5 km kauempana muusta saman kunnan samankielisestä koulusta — on joko suomen- tai ruotsinkielisiä ensimmäisen jatko-opetusvuoden oppivelvollisia vähemmän kuin kaksikymmentä, saadaan jatko-opetus puheena olevana aikana järjestää kokonaisuudessaan iltakouluksi.

Iltakouluna annettavan jatko-opetuksen aika on 36 viikkoa vuodessa ja vähintään 10 tuntia viikossa kutakin oppilasta kohden. Oppitunteja ei saa pitää klo 20 jälkeen.

Päiväkouluksi järjestetty jatko-opetus, milloin käytännöllistä opetusta varten ei vielä ollut tarpeellisia työpajoja, voidaan järjestää kansakoulun jatko-opetuksen mukaisesti ikäänkuin kansakoulun seitsemänneksi luokaksi, kuitenkin siten, että opetusaineiden valinnassa pidetään silmällä oppilaiden valmistamista etupäässä käytännölliseen elämään.

Kiertokirje ei koskenut niitä kauppaloita ja taajaväkisiä yhdyskuntia, joissa oppivelvollisuuden täytäntöönpanosuunnitelman mukaan jatko-opetusta ei vielä ollut annettava.

Erityisestä anomuksesta kouluhallitus voi myöskin muuttaa esittämäänsä järjestelyä; päiväkouluksi järjestetty jatko-opetus ei kuitenkaan voi lakkauttaa.

Harjoittelijoiden ottaminen valmistavan tyttöjen ammattikoulun ompelimoon. Päätettiin [2]) suostua harjoittelijoiden ottamiseen valmistavan tyttöjen ammattikoulun ompelimoon.

Kirjapainokoulu. Hyväksyttiin [3]) ammattiopetuslaitosten johtokunnan esitys, jonka mukaan järjestettäisiin kirjapainokoulun konelatojakurssille kahtena iltana viikossa yhden tunnin kestävä latomisteknillinen rinnakkaisopetus käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Lastentarhain kesätoiminta. Kaupunginhallitus hyväksyi [4]) lastentarhain johtokunnan toukokuun 4 p:nä tekemän päätöksen lastentarhain loma-ajan työn järjestämisestä ilmoittaen samalla, että johtokunnan oli vastedes järjestettävä lomatyö siten, että lomatyöaika muodostui kutakin opettajatarta kohden yhtä pitkäksi ja että lomatyövuorot jakautuivat tasaisesti kunkin opettajattaren osalle.

Lastentarhain johtokunnan esitys Ebeneserkodin kesälastentarhan virkojen hoidosta kesäkuukausina hyväksyttiin [5]).

Ulkokuntalaisten lasten ottaminen lastentarhoihin. Kaupunginhallitus päätti [6]):

että lastentarhoihin ja niihin liittyviin laitoksiin ei ilman kaupunginhallituksen suostumusta voida ottaa lapsia, joilla ei ole kotipaikkaoikeutta Helsingissä;

---

[1]) Khs 24 p. toukok. 975 §. — [2]) S:n 21 p. kesäk. 1,176 §. — [3]) S:n 15 p. helmik. 325 §. — [4]) S:n 24 p. toukok. 977 §. — [5]) S:n 7 p. kesäk. 1,093 §. — [6]) S:n 15 p. helmik. 329 §.

että ne lapset, jotka nykyään ovat laitoksen kirjoissa, saavat olla niissä ensi toukokuun loppuun; sekä

että, elleivät vanhemmat kykene määrättyä maksua suorittamaan, vapautetaan lapset tämän kevättyökauden aikana kaikista tai osasta maksuja.

Kaupunginhallitus oikeutti [1]) lastentarhain johtokunnan ottamaan eräitä ulkokuntalaisia lapsia lastentarhoihin.

Kaupunginhallitus päätti [2]) suostua lastentarhain johtokunnan esitykseen ulkokuntalaisten lasten oikeuttamisesta olemaan kaupungin lastentarhoissa kuluvan työkauden loppuun saakka antaen samalla sosialijohtajan tehtäväksi ottaa selvää siitä, mitä tarkoitti Helsingin lastentarhain johtosäännössä lasten lastentarhoihin ottamisen ehdoksi asetettu Helsingin kaupunkikuntaan kuuluminen ja voitiinko lastentarhoihin pääsyn ehdoksi asettaa lasten vanhempain köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus Helsingissä, sekä lastentarhain johtokunnan tehtäväksi ottaa selvää siitä, mitä taloudellisesti merkitsi ulkokuntalaisten lasten lastentarhoihin ottaminen.

Rakennustoimiston suorittamien töiden kalleus. Teknillisen johtajan laatima selvitys rakennustoimiston töiden kalleuden syistä merkittiin [3]) tiedoksi.

Kulosaaren sillan hoito. Päätettiin [4]) siirtää Kulosaaren sillan hoidon ja maksujen kannon valvominen suoraan kaupunginhallituksen alaiseksi, lähinnä kiinteistöjohtajan valvottavaksi.

Eversti A. Lindberg määrättiin [5]) toistaiseksi ja enintään vuoden loppuun toimimaan kyseisen sillan valvojana 500 markan kuukausipalkkiosta, jolla oli rasitettava tiliä Kulosaaren sillan tulojen käyttökustannukset.

Keskuskeittolan uudelleenjärjestäminen. Kaupunginhallitus päätti [6]), että keskuskeittola kesäkuun 15 p:stä 1934 lukien sai huolehtia kaupungin laitosten lihanhankinnoista asiaa käsitelleen komitean ehdotuksen mukaisesti. Keskuskeittolan johtokuntaa kehoitettiin antamaan yksityiskohtainen selonteko keskuskeittolan henkilökunnasta ja varastoista sekä yksityisille harjoitetun ruokatarjoilun kannattavuudesta.

Naisten työtupa. Suostuttiin [7]) naisten työtuvan johtokunnan anomukseen työtuvassa värjäyksestä huolehtivan henkilön lähettämisestä ammattienedistämislaitoksen värjäyskursseille.

Kaupungin viranhaltijain asevelvollisuuden suorittaminen sodan aikana. Kaupunginhallitus päätti [8]) esittää puolustusministeriölle satamalaitoksen johtajan vapauttamista asevelvollisuuden suorittamisesta sodan aikana.

Sisäasiainministeriön maaliskuun 3 p:nä päivätty kiertokirje, joka koski ilmoitusten tekemistä asianomaisille sotilaspiirien esikunnille sellaisten virantai toimen haltijain palvelukseen astumisesta tai erosta, jotka tammikuun 19 p:nä annetun asetuksen nojalla vapautettiin asevelvollisuuden suorittamisesta sodan aikana, merkittiin [9]) tiedoksi ja noudatettavaksi.

Kaasusuojelun järjestäminen. Kaupunginhallitus päätti [10]) lähettää kaupunginkanslian laatiman ehdotuksen kaupungin virastojen ja laitosten suojelupäälliköiden luettelosta Helsingin sotilaspiirin esikunnan väestösuojelutoimikunnalle sekä sen ohella sotilaspiirin esikunnan kirjelmässä mainitut kiertokirjeet Suomen kaasusuojelujärjestön välityksellä talonomistajille. Lisäksi päätettiin suostua siihen, että väestösuojelutoimikunnan rekisteriä varten tarvitsemat kortit painatettiin kaupungin kustannuksella.

---

[1]) Khs 27 p. syysk. 1,571 §. — [2]) S:n 8 p. marrask. 1,835 §. — [3]) S:n 5 p. huhtik. 665 § ja 26 p. huhtik. 788 §. — [4]) S:n 15 p. maalisk. 530 §. — [5]) Khn jsto 6 p. helmik. 3,465§. — [6]) Khs 24 p. toukok. 954 §. — [7]) S:n 1 p. maalisk. 427 §. — [8]) S:n 22 p. helmik. 407 §. — [9]) S:n 19 p. huhtik. 707 §. — [10]) S:n 14 p. kesäk. 1,125 § ja khn jsto 9 p. elok. 4,067 §.

Rakennustoimiston korjauspajan pihamaalla tapahtunut räjähdysonnettomuus. Teknillisen johtajan tehtyä selkoa rakennustoimiston korjauspajan pihamaalla syyskuun 12 p:nä 1933 tapahtuneen räjähdysonnettomuuden [1]) johdosta suoritetuista tutkimuksista sekä ilmoitettua asian olleen käsiteltävänä raastuvanoikeudessa, jolloin yleinen syyttäjä oli erinäisille henkilöille vaatinut rangaistusta kuoleman tuottamisesta, kaupunginhallitus päätti antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi seurata oikeudenkäyntiä ja aikanaan tehdä sen aiheuttamia esityksiä. Sittemmin annettiin [2]) asiamiesosaston tehtäväksi oikeudessa vaatia korjauspajainsinööri Gallelle ja työnjohtaja Vaarnalle rangaistusta rikoslain 40 luvun 21 §:n mukaan virkavirheestä, jota vastoin kysymys korvausvaatimuksesta jätettiin myöhemmin ratkaistavaksi. Edelleen kaupunginhallitus päätti ilmoittaa Tapaturmavakuutusosakeyhtiö Kullervolle, ettei kaupunginhallituksen mielestä yhtiön tarvitse nyt ryhtyä ajamaan takautumisvaadetta syytettyjä henkilöitä vastaan.

Väärinkäytökset puhtaanapitolaitoksen ostoissa. Helsingin kaupungin raastuvanoikeus julisti marraskuun 24 p:nä päätöksen siinä oikeusjutussa, jonka valtion syyttäjä oli puhtaanapitolaitoksen johtajaa vastaan nostanut hyvitysten vastaanotosta virkatoimessaan ja johon syytteeseen kaupungin asiamies oli yhtynyt. Oikeus ei katsonut näytetyn, että vastaaja olisi joko suoraan tai välillisesti vastaanottanut osan provisiosta tai muuta hyvitystä niistä toimista, jotka hänellä virkansa puolesta oli ollut eräiden kauppojen kanssa, harkiten sen takia oikeaksi hylätä syytteen ja vapauttaa vastaajan kaikesta edesvastuusta asiassa. Siihen nähden että syyte kuitenkin perustui todennäköisiin syihin hylättiin vastaajan vaatimus valtion syyttäjän ja kaupungin velvoittamisesta korvaamaan vastaajan oikeudenkäyntikuluja. Kaupunginhallitus päätti [3]) tyytyä päätökseen.

Eräiden yhdyskuntien rakennussuunnitelmia koskevat lausunnot. Hyväksyttiin [4]) kiinteistölautakunnan esitys eräästä Pitäjänmäen rakennussuunnitelman aiheuttamasta toimenpiteestä.

Kaupunginhallitus päätti [5]) lähettää kiinteistölautakunnan lausunnon Oulunkylän rakennussuunnitelman vahvistamista koskevassa asiassa Uudenmaan läänin maaherralle kannattaen omasta puolestaan lautakunnan lausuntoa.

Lauttasaaren rakennussuunnitelmaa koskevan maaherran lähetteen johdosta kaupunginhallitus esitti [6]) maaherralle annettavassaan lausunnossa suunnitelman suhteen tarpeellisiksi katsomansa huomautukset.

Matkakertomukset. Tilastotoimiston arkistossa säilytettäviksi lähetettiin kertomukset opintomatkoista, jotka kaupungin varoilla olivat tehneet kaupungineläinlääkäri W. Ehrström [7]), rakennustoimiston katurakennusosaston apulaisinsinöörit H. Rahtu ja Ö. Stadius [8]), ensimmäinen kaupunginlääkäri F. Hisinger [9]), poliisilaitoksen erinäiset virkailijat [10]), toinen kaupungineläinlääkäri B. Österholm [11]) sekä palomestari C. V. Åström ja poliisikomisario A. Laitinen [12]).

Raastuvanoikeus, maistraatti ja kaupunginviskaalit. Erinäisten raas-

---

[1]) Khs 25 p. tammik. 174 §. — [2]) S:n 22 p. maalisk. 582 §. — [3]) S:n 29 p. marrask. 1,996 §. — [4]) S:n 12 p. lokak. 1,650 §. — [5]) S:n 12 p. lokak. 1,654 §. — [6]) S:n 13 p. jouluk. 2,108 §. — [7]) S:n 31 p. toukok. 1,030 §. — [8]) S:n 19 p. huhtik. 730 § ja 26 p. huhtik. 784 §. — [9]) S:n 27 p. syysk. 1,573 §. — [10]) Khn jsto 30 p. lokak. 4,282 §. — [11]) Khs 7 p. jouluk. 2,076 §. — [12]) S:n 20 p. jouluk. 2,129 ja 2,144 §.

tuvanoikeuden [1]), maistraatin [2]) ja kaupunginviskaalien [3]) virkojen hoitamista koskevat ilmoitukset merkittiin tiedoksi.

Apulaiskaupunginjohtajat. Kaupunginhallitus myönsi [4]) rahatoimenjohtaja V. Huplille sairaslomaa heinäkuun 16 p:n ja elokuun 15 p:n väliseksi ajaksi muuttaen samalla huhtikuun 19 p:nä tekemäänsä päätöstä siten, että rahatoimenjohtajan kesäloma tuli elokuun 20 p:n ja syyskuun 19 p:n väliseksi ajaksi.

Kaupunginhallitus päätti [5]), että rahatoimenjohtaja Huplin kuoltua hänen virkaansa kuuluvat tehtävät, siksi kunnes virka täytettiin, oli hoidettava siten, että kaupunginjohtaja huolehti talousarvion laadintaan kuuluvista tehtävistä, teknillinen johtaja asioista, jotka koskivat työnvälitystä, naisten työtupaa sekä toimenpiteitä työttömyyden vastustamiseksi, ja kiinteistöjohtaja muista rahatoimenjohtajan tehtävistä. Avoimeksi tullut rahatoimenjohtajanvirka julistettiin haettavaksi 30 p:n kuluessa syyskuun 6 p:stä lukien [6]).

Sittemmin virkaan nimitetylle rahatoimenjohtaja J. Helolle kaupunginhallitus myönsi [7]) anotun osittaisen virkavapauden kuukauden ajaksi marraskuun 21 p:stä lukien, ollen hänellä velvollisuus ja oikeus ottaa osaa rahatoimenjohtajan hoidettavien asiain valmisteluun ja käsittelyyn, kuitenkin niin, että kaupunginjohtaja hoiti talousarvion laadintaan kuuluvat tehtävät ja teknillinen johtaja asiat, jotka koskivat työnvälitystä, naisten työtupaa sekä toimenpiteitä työttömyyden vastustamiseksi. Samalla kaupunginhallitus määräsi, että rahatoimenjohtaja Helon kuukausipalkka virkavapauden ajalta oli suoritettava siten, että palkasta vähennettiin 3,250 markkaa.

Kiinteistöjohtaja E. von Frenckellille myönnettiin [8]) virkavapautta täysin palkkaeduin toukokuun 22 p:n ja 30 p:n väliseksi ajaksi osallistuakseen erääseen Roomassa pidettävään kongressiin.

Edelleen kiinteistöjohtaja von Frenckellille myönnettiin [9]) osittaista virkavapautta eduskuntatyön johdosta syyskuun 3 p:stä lukien enintään yhden kuukauden ajaksi velvollisuuksin ja oikeuksin ottaa osaa kiinteistöjohtajan hoidettavien asiain käsittelyyn kaupunginjohtajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Kiinteistöjohtaja Frenckellin palkka virkavapausajalta vahvistettiin 8,870 markaksi kuukaudessa.

Sosialijohtaja J. W. Kedolle myönnettiin [10]) kahden viikon virkaloma täysin palkkaeduin osallistuakseen syyskuussa Lontoossa pidettävään kansainväliseen osuustoimintakongressiin sekä matkan yhteydessä tutustuakseen kunnallisiin laitoksiin Kööpenhaminassa, Tukholmassa ja Oslossa.

Kaupunginkanslian ja kaupunginhallituksen asiamiesosaston viranhaltijat. Päätettiin [11]) määrätä kansliasihteeri A. Blomberg hoitamaan heinäkuun 1 p:n ja 25 p:n väliseksi ajaksi kaupunginsihteerin tehtäviä.

Kaupunginhallitus päätti [12]) myöntää kansliasihteeri T. Nordbergille eron virastaan syyskuun 1 p:stä lukien. Hänen tilalleen valittiin [13]) sittemmin varatuomari J. Ståhlberg marraskuun 5 p:stä lukien.

---

[1]) Khn jsto 11 p. tammik. 3,087 §, 23 p. tammik. 3,269 §, 30 p. tammik. 3,292 §, 12 p. heinäk. 4,038 §, 2 p. lokak. 4,210 §, ja 18 p. jouluk. 4,481 §. — [2]) S:n 3 p. toukok. 3,788§, 5 p. heinäk. 4,003 §, 16 p. lokak. 4,240 §. — [3]) S:n 4 p. tammik. 3,059 §, 16 p. tammik. 3,157 § ja 27 p. helmik. 3,592 §. — [4]) Khs 12 p. heinäk. 1,243 §. — [5]) S:n 30 p. elok. 1,411 §. — [6]) S:n 6 p. syysk. 1,435 §; ks. myös tämän kert. s. 87. — [7]) Khs 22 p. marrask. 1,922 §. — [8]) S:n 11 p. toukok. 841 §. — [9]) S:n 23 p. elok. 1,395 §. — [10]) S:n 14 p. kesäk. 1,129 §. — [11]) S:n 11 p. toukok. 840 §. — [12]) S:n 12 p. heinäk. 1,242 §. — [13]) S:n 1 p. marrask. 1,768 § ja khn jsto 6 p. marrask. 4,316 §.

Kansliasihteerinvirkojen uudelleenjärjestelyn johdosta irtisanottiin [1]) kaupunginkanslian ylimääräinen virkailija filosofianmaisteri O. Wiherheimo kertomusvuoden lopusta lukien.

Neiti M. Viiala määrättiin [2]) ylimääräiseksi konekirjoittajaksi kaupunginkansliaan 2 viikon ajaksi elokuun 13 p:stä lukien 560 markan palkoin sekä sitten vielä toimimaan kaupunginkanslian ylimääräisenä kanslia-apulaisena syyskuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrättiin avustaakseen talousarvion valmistelutöissä enintään vuoden loppuun 1,360 markan kuukausipalkoin. V:n 1935 alusta lukien neiti Viiala otettiin [3]) kanslian ylimääräiseksi puhtaaksikirjoittajaksi toistaiseksi ja 1,360 markan kuukausipalkoin. Tästä aiheutuvat kulut oli suoritettava tililtä Tilapäistä työvoimaa. Samalta tililtä päätettiin [4]) myöntää kanslian tilapäiselle apulaiselle A. Leikamalle 1,400 markan kuukausipalkka v:n 1935 alusta alkaen.

Kaupunginhallitus päätti [5]) valita kaupunginhallituksen asiamiehen virkaan varatuomari V. Merivirran, jonka tuli astua toimeensa huhtikuun 1 p:nä. Siihen saakka päätettiin [6]) asiat hoitaa seuraavalla tavalla: sotaylioikeuden sihteeri varatuomari Y. Demander määrättiin hoitamaan konkurssiasioita ja tarkastamaan kaupungin velallisista annettuja varattomuustodistuksia 2,500 markan kuukausipalkoin helmikuun 19 p:stä lukien sekä kiinteistötoimiston tonttiosaston apulainen O. Christiansen avustamaan asiamiesosastoa kiinteistöhallinnon perimis- y. m. jutuissa helmikuun 16 p:stä lukien [7]).

Hovioikeudenauskultantti A. Grönberg määrättiin [8]) tilapäiseksi apulaiseksi kaupunginhallituksen asiamiesosastolle kesäkuun 1 p:stä kertomusvuoden loppuun saakka verojäämien perimistä varten

Kaupunginhallitus päätti [9]) valita v:n 1935 alusta lukien painatustöiden valvojan toisen apulaisen toimeen neiti A. Särkisillan ja asiapojan toimeen nuorukaisen K. Nordströmin.

Ylimääräiselle vahtimestarinapulaiselle K. E. Palinille myönnettiin [10]) hänen sairaslomansa ajalta virkasäännön mukaisena palkkana heinäkuun 12 p:stä 1933 lukien kahden kuukauden ajalta täysi palkka 1,440 markkaa kuukaudessa sekä sen jälkeen kolmen kuukauden ajalta $^2/_3$ tästä eli yhteensä 5,760 markkaa, joka osoitettiin tililtä Tilapäistä työvoimaa. Samalla päätettiin irtisanoa Palin hänen toimestaan huhtikuun 1 p:stä 1933 lukien.

Kaupunginkanslian ylimääräiselle vahtimestarinapulaiselle A. Lekanderille myönnettiin [11]) hänen ryhtyessään suorittamaan asevelvollisuuspalvelustaan virkavapautta toukokuun 1 p:stä lukien siksi kunnes hän vapautui sotapalveluksesta. Tästä ajasta oli yksi kuukausi pidettävä hänen kesälomanaan, jolta ajalta hän oikeutettiin saamaan palkkansa, muu osa virkavapautta oli palkaton. Lekanderin tilalle päätettiin [12]) kaupunginkansliaan ottaa toistaiseksi, kuitenkin enintään joulukuun 31 p:ään, ylimääräiseksi vahtimestarinapulaiseksi P. E. Tiitsi 900 markan kuukausipalkoin, mikä oli suoritettava tililtä Tilapäistä työvoimaa.

Ylimääräinen vahtimestari K. Nordström irtisanottiin [13]) toimestaan elokuun 25 p:stä lukien.

Palkkasääntöön merkitsemättömään pysyväiseen siivoojantoimeen määrättiin [14]) rouva J. V. Wegelius syyskuun 16 p:stä lukien.

---

[1]) Khn jsto 25 p. syysk. 4,183 §. — [2]) S:n 9 p. elok. 4,071 § ja 30 p. elok. 4,119 §. — [3]) S:n 18 p. jouluk. 4,473 §.— [4]) S:n 28 p. jouluk. 4,503 §. — [5]) Khs 15 p. helmik. 279 §.— [6]) Khn jsto 27 p. helmik. 3,591 §. — [7]) Ks. myös tämän kert. s. 158. — [8]) Khn jsto 30 p. toukok. 3,896 §. — [9]) Khs 8 p. marrask. 1,813 § ja khn jsto 18 p. jouluk. 4,467 §. — [10]) S:n 20 p. helmik. 3,589 §.— [11]) Khn jsto 24 p. huhtik. 3,761 §.— [12]) S:n 5 p. huhtik. 3,683 §.— [13]) S:n 23 p. elok. 4,111 §. — [14]) S:n 25 p. syysk. 4,194 §.

Rahatoimiston viranhaltijat [1]). Vakinaiseksi apulaiskaupunginkamreeriksi valittiin [2]) vuoden koeajan jälkeen kauppatieteidenkandidaatti N. Fellman lokakuun 1 p:stä lukien.

Konttoriapulaiselle M. Poppiukselle myönnettiin [3]) ero virastaan heinäkuun 1 p:stä 1934 lukien sekä määrättiin neiti E. Lindholm hoitamaan toistaiseksi virkaa 1,520 markan kuukausipalkoin.

Sairaslomaa täysin palkkaeduin myönnettiin [4]) kirjanpitäjä B. Sandmanille heinäkuun 12 p:n ja elokuun 11 p:n väliseksi ajaksi, toimistoapulaiselle S. Bergille huhtikuun 3 p:stä toukokuun 3 p:ään sijaisenaan neiti G. Kuusisaari, toimistoapulaiselle H. Bolinderille kahden viikon ajaksi kesäkuun 4 p:stä lukien sijaisenaan neiti M. Törnblom, edelleen neiti Bolinderille elokuun 15 p:n ja syyskuun 8 p:n väliseksi ajaksi sekä toimistoapulaiselle M. Heinille elokuun 6 p:n ja syyskuun 1 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan neiti U. Törnqvist, toimistoapulaisille A. Rostedtille huhtikuun 17 p:n ja 30 p:n sekä G. Nybomille heinäkuun 2 p:n ja syyskuun 2 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan neiti M. Törnblom sekä tilapäisille toimisto-apulaisille H. Törröselle kahden viikon ajaksi maaliskuun 16 p:stä lukien ja E. Tukiaiselle kahdeksi viikoksi heinäkuun 15 p:stä lukien; jälkimmäisen sijaiseksi määrättiin neiti M. Lindroth.

Toimistoapulaiselle M. Poppiukselle myönnettiin [5]) jatkettua sairaslomaa yhden kuukauden ajaksi tammikuun 5 p:stä lukien oikeuksin nostaa $^2/_3$ pohjapalkastaan sekä ikäkorotuksensa, palkatonta sairaslomaa helmikuun 6 p:stä maaliskuun 16 p:ään, täysin palkkaeduin maaliskuun 16 p:n ja huhtikuun 16 p:n väliseksi ajaksi sekä ilman palkkaa huhtikuun 17 p:stä toukokuun 8 p:ään ja kesäkuun 5 p:stä elokuun 5 p:ään. Sijaiseksi määrättiin neiti E. Lindholm.

Niinikään sairauden takia myönnettiin [6]) virkavapautta toimistoapulaiselle G. Frödingille helmi—huhtikuun ajaksi oikeuksin nostaa $^2/_3$ pohjapalkastaan sekä ikäkorotuksensa ja ilman palkkaa kesä—heinäkuun ajaksi, syyskuun 11 p:n ja 25 p:n väliseksi ajaksi sekä edelleen syyskuun 25 p:n 1934 ja elokuun 25 p:n 1935 väliseksi ajaksi. Sijaiseksi määrättiin rouva R. Wikström.

Sairaslomaa täysin palkkaeduin nautti [7]) vielä ylivahtimestari A. V. Juselius tammikuun 1 p:n ja helmikuun 12 p:n välisenä aikana, jolloin vahtimestari H. Ahlholm oman virkansa ohella hoiti ylivahtimestarin tehtävät.

Siivooja A. Vesterholmille myönnettiin [8]) sairaslomaa heinäkuun ajaksi.

Palkatonta virkavapautta myönnettiin [9]) yksityisasiain vuoksi toimistoapulaiselle G. Nybomille kesäkuun ajaksi. Sijaiseksi määrättiin rouva G. Johansson.

Tilastotoimiston viranhaltijat [10]). Kaupunginhallitus myönsi [11]) tilastotoimiston johtajalle O. Bruunille palkatonta virkavapautta yksityisasioiden vuoksi heinäkuun 1 p:n ja 15 p:n väliseksi ajaksi sekä määräsi aktuaari J. R. Torpan sanottuna aikana hoitamaan toimiston johtajan virkaa, amanuenssi E. Ruuthin hoitamaan aktuaarinvirkaa ja ylim. virkailijan A. Souran hoitamaan amanuenssinvirkaa. Edellisen ohella määrättiin herra J. Strandberg samaksi ajaksi ylimääräiseksi virkailijaksi tilastotoimistoon.

---

[1]) Vrt. tämän kert. s. 149 ja 152. — [2]) Khs 28 p. kesäk. 1,187 §. — [3]) S:n 12 p. heinäk. 1,246 §. — [4]) S:n 26 p. heinäk. 1,278 §, 12 p. huhtik. 670 §, 21 p. kesäk. 1,157 §, 9 p. elok. 1,312 § ja 1 p. marrask. 1,770 § sekä khn jsto 20 p. maalisk. 3,660 §, 24 p. huhtik. 3,779 § ja 26 p. heinäk. 4,059 §. — [5]) Khs 18 p. tammik. 128 §, 15 p. helmik. 285 §, 22 p. maalisk. 558 §, 11 p. toukok. 855 § ja 21 p. kesäk. 1,156 §. — [6]) S:n 15 p. helmik. 284 § 11 p. toukok. 856 §, 14 p. kesäk. 1,131 § ja 25 p. lokak. 1,738 §. — [7]) Khn jsto 20 p. helmik. 3,575 §. — [8]) S:n 26 p. heinäk. 4,056 §. — [9]) Khs 14 p. kesäk. 1,132 §. — [10]) Vrt. tämän kert. s. 149, 152 ja 1* — [11]) Khs 31 p. toukok. 998 §.

Rouva K. Saurio vapautettiin [1]) ensimmäiseen palkkaluokkaan kuuluvan laskuapulaisen viran hoitamisesta heinäkuun 1 p:stä lukien. Filosofianmaisteri L. Ruotsalainen määrättiin sanotusta päivästä lukien toistaiseksi hoitamaan avoinna olevaa virkaa kunnes virka vakinaisesti täytettiin ja oikeutettiin hänet saamaan virkaan kuuluva pohjapalkka 10 %:n vähennyksin.

Herra P. A. Cavén ja neiti A. Soura määrättiin [2]) toimiston ylimääräisiksi virkailijoiksi kesäkuun 1 p:stä lukien kertomusvuoden loppuun 1,600 markan kuukausipalkoin.

Sairaslomaa nauttivat [3]) seuraavat viranhaltijat: assistentti E. Särkisilta, laskuapulaiset H. Zimmermann, H. Montell ja E. Inberg sekä siivooja S. Kylkinen.

Kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijain kesälomat. Kaupunginhallitus vahvisti [4]) kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajain sekä kaupunginkanslian ja asiamiesosaston virkailijain ja palveluskunnan kesälomia koskevat esitykset.

Rahatoimiston ja tilastotoimiston viranhaltijain kesälomia koskevat esitykset hyväksyttiin [5]).

Kaupunginkamreerin tehtäväksi annettiin kesälomien järjestäminen rahatoimiston tilapäisille apulaisille silmälläpitäen töiden yleistä järjestelyä toimistossa [6]).

Satamalaitoksen johtajan viran täyttäminen. Satamalautakunta oikeutettiin [7]) julistamaan satamalaitoksen johtajan virka haettavaksi.

Kaupunginreviisorin virkaloma. Kaupunginreviisori J. Toiviaiselle myönnettiin [8]) kahden viikon virkavapaus Tsekkoslovakiaan suunnittelemaansa matkaa varten.

Poliisilaitos. Lääketieteenlisensiaatti N. Jännes määrättiin [9]) väliaikaisesti hoitamaan poliisilääkärinvirkaa tammikuun 15 p:stä lukien, kunnes virka lopullisesti täytettiin sekä oikeutettiin hänet vuoden alusta nostamaan virkaa seuraava pohjapalkka. Samalla päätettiin kehoittaa kiinteistölautakuntaa irtisanomaan tohtori Jänneksen kanssa tehty vastaanottohuoneistoa koskeva sopimus silloin, kun poliisilääkärin viran vakinainen haltija ryhtyi virkaansa hoitamaan. Sittemmin kaupunginhallitus valitsi [10]) poliisilääkärinvirkaan tohtori N. Jänneksen.

Sairaanhoitajatar S. Miettiselle myönnettiin [11]) sairaslomaa täysin palkkaeduin maaliskuun 3 p:n ja huhtikuun 2 p:n väliseksi ajaksi sekä edelleen elokuun 15 p:stä lukien sijaisenaan sairaanhoitajatar R. Arponen, joka sairaanhoitajatar Miettisen kuoleman jälkeen määrättiin hoitamaan kyseistä tointa elokuun 22 p:stä lukien toistaiseksi 1,200 markan kuukausipalkoin.

Toisen kaupunginlääkärin ja poliisilääkärin kesälomat. V. t. toiselle kaupunginlääkärille O. Elolle myönnettiin [12]) kesäloma kesäkuun 16 p:stä heinäkuun 16 p:ään ja määrättiin poliisilääkäri N. Jännes oman virkansa ohella hoitamaan tohtori Elon virkaa sekä poliisilääkäri Jännekselle kesäloma heinäkuun 16 p:stä lukien, jolloin tohtori Elo määrättiin [13]) oman virkansa

[1]) Khs 31 p. toukok. 996 §. — [2]) Khn jsto 15 p. toukok. 3,845 §. — [3]) Khs 18 p. lokak. 1,675 § ja 22 p. marrask. 1,920 §. sekä khn jsto 26 p. heinäk. 4,057 ja 4,058 §, 6 p. elok. 4,079 § ja 6 p. marrask. 4,320 §; ks. tarkemmin tämän kert. s. 1*. — [4]) Khs 19 p. huhtik. 708 § ja 5 p. heinäk. 1,214 § sekä khn jsto 3 p. toukok. 3,787 §, 5 p. kesäk. 3,906 §, 12 p. kesäk. 3,928 § ja 26 p. kesäk. 3,987 §. — [5]) Khn jsto 8 p. toukok. 3,819 § ja 30 p. toukok. 3,891 §. — [6]) S:n 26 p. kesäk. 3,999 §. — [7]) Khs 16 p. elok. 1,349 § ja 30 p. elok. 1,423 §; vrt. tämän kert. s. 88. — [8]) Khs. 31 p. toukok. 1,006 §. — [9]) S:n 1 p. helmik. 234 §. — [10]) S:n 28 p. maalisk. 615 §. — [11]) S:n 15 p. maalisk. 520 § ja khn jsto 23 p. elok. 4,110 §. — [12]) Khn jsto 8 p. toukok. 3,824 §. — [13]) S:n 8 p. toukok. 3,825 §.

ohella hoitamaan tohtori Jänneksen virkaa. Tohtori Elolle ja tohtori Jännekselle oli kummallekin suoritettava 1,800 markkaa [1]).

Teurastamon apulaisjohtajan virkaloma. Teurastamon apulaisjohtajalle J. Sjölundille myönnettiin [2]) virkavapautta täysin palkkaeduin huhtikuun 8—29 p:n väliseksi ajaksi osallistuakseen skandinaavisen maitokomitean kokoukseen Tukholmassa sekä harjoittaakseen samalla lihantarkastus- ja laboratorio-opintoja pohjoismaissa.

Alueläkärit. Alueläkäri J. Blomstedtille myönnettiin [3]) sairaslomaa täysin palkkaeduin syyskuun ajaksi sijaisenaan lääketieteentohtori Hj. Söderström.

Samoin myönnettiin [4]) alueläkäri R. Lagukselle sairaslomaa täysin palkkaeduin kesäkuun 3 p:n ja heinäkuun 20 p:n väliseksi ajaksi; sijaiseksi määrättiin lääketieteenlisensiaatti E. Rautavaara.

Siltä varalta, että kaupunginvaltuusto myönsi alueläkäri H. Roosille anotun sairasloman kesäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n väliseksi ajaksi, kaupunginhallitus päätti [5]) oikeuttaa hänet sanottuna aikana nauttimaan $^2/_3$ pohjapalkastaan sekä ikäkorotuksensa. Edelleen myönnettiin [6]) alueläkäri Roosille sairaslomaa loka—marraskuun ajaksi samoin palkkaeduin. Sijaiseksi määrättiin lääketieteenlisensiaatti V. Grönholm.

Alueläkäri E. Sillmanille myönnettiin [7]) sairaslomaa helmikuun ajaksi oikeuksin nostaa $^2/_3$ pohjapalkastaan sekä ikäkorotuksensa. Viransijaisuutta määrättiin hoitamaan lääketieteentohtori M. Wallenius. Viimeksi mainitun sairastumisen johdosta kaupunginhallitus kuitenkin muutti [8]) päätöstään siten, että alueläkäri Sillmanille myönnettiin sairaslomaa helmikuun 1 p:n ja 15 p:n väliseksi ajaksi edellä mainituin palkkaeduin sijaisenaan tohtori Wallenius. Edelleen myönnettiin [9]) alueläkäri Sillmanille sairaslomaa kesäkuun 1 p:n ja elokuun 1 p:n väliseksi ajaksi oikeuksin nostaa $^2/_3$ pohjapalkastaan sekä ikäkorotuksensa. Viransijaisuutta määrättiin hoitamaan lääketieteenlisensiaatti J. Lindroth.

Ammattientarkastajain sairaslomat. Ammattientarkastaja I. Schreckille myönnettiin [10]) sairaslomaa täysin palkkaeduin huhtikuun 17 p:n ja 24 p:n väliseksi ajaksi.

Ammattientarkastaja E. Heikkiselle myöntämäänsä [11]) sairaslomaa täysin palkkaeduin huhtikuun 23 p:n ja toukokuun 9 p:n väliseksi ajaksi kaupunginhallitus sittemmin muutti [12]) siten, että ammattientarkastaja Heikkinen oikeutettiin mainittuna sairaslomansa aikana nauttimaan $^2/_3$ pohjapalkastaan sekä ikäkorotuksensa.

Asuntotarkastajan sairasloma. Asuntotarkastaja K. Wasastjernalle myönnettiin [13]) sairaslomaa joulukuun 24 p:n 1934 ja tammikuun 10 p:n 1935 väliseksi ajaksi sekä määrättiin arkkitehti K. Rytkönen oman virkansa ohella hoitamaan asuntotarkastaja Wasastjernan virkaa.

Tuberkuloosilääkärinviran täyttäminen. Kaupunginhallitus päätti [14]) kehoittaa terveydenhoitolautakuntaa viipymättä julistamaan tuberkuloosilääkärinviran haettavaksi.

Kouluhammasklinikan apulaisjohtajaksi kaupunginhallitus päätti [15]) nimittää hammaslääkäri V. Cederbergin.

Sairaalatarkastajan ja -lääkärien lomat. Sairaalatarkastaja G. Palanderille myönnettiin sairaslomaa täysin palkkaeduin kuluvan vuoden lop-

---

[1]) Khn jsto 9 p. elok. 4,100 §. — [2]) Khs 28 p. maalisk. 616 §. — [3]) S:n 30 p. elok. 1,429 §. — [4]) S:n 14 p. kesäk. 1,142 §. — [5]) S:n 7 p. kesäk. 1,091 §. — [6]) S:n 8 p. marrask. 1,837 § ja 29 p. marrask. 2,023 §. — [7]) S:n 15 p. helmik. 327 §. — [8]) S:n 1 p. maalisk. 450 §. — [9]) S:n 7 p. kesäk. 1,092 §. — [10]) S:n 26 p. huhtik. 793 §. — [11]) S:n 11 p. toukok. 877 §. — [12]) S:n 24 p. toukok. 985 §. — [13]) S:n 28 p. jouluk. 2,182 §. — [14]) S:n 15 p. helmik. 320 §. — [15]) S:n 19 p. huhtik. 737 §.

puun viransijaisenaan kamreeri V. Kerkkänen, jonka tuli hoitaa oman virkansa ohella tähän virkaan kuuluvat tehtävät [1]).

Marian sairaalan ylilääkäri F. Saltzman oikeutettiin [2]) nauttimaan sairaslomaa täysin palkkaeduin kesäkuun 15 p:n ja heinäkuun 1 p:n välisenä aikana, jolloin alilääkäri J. Ch. Sjöblomin oman virkansa ohella tuli hoitaa tohtori Saltzmanin virkaa.

Kivelän sairaalan sisätautien osaston ylilääkärille W. Kerppolalle myönnettiin [3]) sairaslomaa täysin palkkaeduin huhti—toukokuun ajaksi sekä määrättiin alilääkäri U. Ahava oman virkansa ohella hoitamaan tohtori Kerppolan virkaa saaden korvaukseksi nostaa puolet ylilääkärin peruspalkasta 5 %:n vähennyksin.

Kulkutautisairaalan apulaislääkärille J. Wikströmille myönnettiin [4]) kevätkaudella yhden kuukauden virkaloma täysin palkkaeduin perehtyäkseen Tanskan valtion serumlaboratoriossa Kööpenhaminassa niiden rokotusaineiden valmistamiseen, jotka ovat tarkoitetut ehkäisemään kurkkumätää ja tulirokkoa.

Nikkilän sairaalan alilääkärinviran täyttäminen. Sairaalahallituksen nimitettyä Nikkilän sairaalan v. t. neljännen alilääkärin E. Gustafssonin vakinaiseksi virkaansa viran olematta haettavaksi julistettuna, kaupunginhallitus päätti [5]), ettei se voinut hyväksyä mainittua päätöstä.

Köyhäinhoidon toimitusjohtajalle B. Sarlinille myönnettiin [6]) virkavapaus syyskuun ajaksi v. 1933 vahvistetuin ehdoin [7]). Apulaisjohtaja J. Jakobsson määrättiin hoitamaan osa hänen tehtäviään saaden siitä 1,000 markan korvaus kuukautta kohden.

Lastenvalvojan virkaloma. Lastenvalvoja R. G. Kallialle myönnettiin [8]) virkavapautta tammikuun 8 p:stä maaliskuun 8 p:ään oikeuksin nostaa palkastaan 680 markkaa kuukaudessa sekä ikäkorotuksensa. Sijaiseksi määrättiin varatuomari H. Löfgren.

Ammattioppilaskodin hoitajattaren viran täyttäminen. Kaupunginhallitus päätti [9]) kehoittaa lastensuojelulautakuntaa julistamaan ammattioppilaskodin hoitajattaren viran haettavaksi.

Suomenkielisten kansakoulujen toisen tarkastajan viran hoitaminen. Kaupunginhallitus myönsi [10]) kansakouluntarkastaja A. Jotunille virkavapautta täysin palkkaeduin helmikuun 9 p:n ja maaliskuun 25 p:n väliseksi ajaksi määräten hänen viransijaisekseen helmikuun 16 p:stä lukien maaliskuun 25 p:ään filsofiantohtori R. Engelbergin.

Tarkastaja Jotunin kuoltua kaupunginhallitus päätti [11])määrätä filosofiantohtori R. Engelbergin toistaiseksi, kuitenkin enintään joulukuun 22 p:ään, virkaatoimittavana hoitamaan suomenkielisten kansakoulujen toisen tarkastajan virkaa kehoittaen samalla koulujen johtokuntaa julistamaan kyseisen viran haettavaksi.

Määräykset oli alistettava kouluhallituksen hyväksyttäviksi.

Ruotsinkielisten kansakoulujen johtajat ja johtajattaret. Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan maaliskuun 23 p:nä tekemän päätöksen [12]) johdosta, jonka mukaan Annankadun ja Kruununhaan kansakouluille valittaisiin kummallekin syksyllä alkavaksi kolmivuotiskaudeksi sekä mies- että naisjohtaja, kaupunginhallitus päätti[13]) ilmoittaa, ettei se pitänyt johtokunnan selitystä kahden johtajan asettamisesta yllä mainittuihin kansa-

[1]) Khs 15 p. marrask. 1,903 §. — [2]) S:n 21 p. kesäk. 1,174 §. — [3]) S:n 17 p. toukok. 938 §. — [4]) S:n 1 p. helmik. 232 §. — [5]) S:n 1 p. marrask. 1,800 §. — [6]) S:n 23 p. elok. 1,396 § ja 18 p. lokak. 1,669 §; ks. myös tämän kert. s. 88. — [7]) Ks. v:n 1933 kert. s. 220. — [8]) Khs 18 p. tammik. 148 §, 8 p. helmik. 271 § ja 15 p. maalisk. 549 §. — [9]) S:n 14 p. kesäk. 1,146 §. — [10]) S:n 15 p. helmik. 321 § ja 9 p. maalisk. 513 §. — [11]) S:n 1 p. marrask. 1,805 § ja 7 p. joulukk. 2,069 §. — [12]) S:n 28 p. maalisk. 593 §. — [13]) S:n 26 p. huhtik. 790 §.

kouluihin riittävästi perusteltuna eikä tulisi vastedeskään puoltamaan määrärahaa toista johtajaa varten. Sitä vastoin kaupunginhallituksella ei ollut [1]) mitään sitä johtokunnan pyyntöä vastaan, että mainittuihin kouluihin saataisiin edelleenkin valita sekä mies- että naisjohtaja edellytyksin, että asianomaiset johtajat jakaisivat keskenään sen palkan, joka muutoin tulisi yhdelle johtajalle.

Kotitalousneuvojanviran täyttäminen. Kaupunginhallitus päätti [2]) hyväksyä kotitalouslautakunnan lokakuun 4 p:nä tekemän päätöksen kotitalousneuvojanviran avoimeksi julistamisesta. Lautakunnan anomuksen, että avoimeksi tulleeseen kotitalousopettajanvirkaan nimitettäisiin virkaa haettavaksi julistamatta toimen v. t. haltija M. Koivisto, kaupunginhallitus hylkäsi [3]).

Kaupunginorkesterin jäsenluvun lisääminen. Kaupunginhallitus päätti oikeuttaa musiikkilautakunnan käyttämään enintään 9,200 markkaa määrärahasta Konserttikustannukset kaupunginorkesterin ylimääräisen oboensoittajan palkkaamiseksi [4]) sekä ilmoittaa lautakunnalle suostuvansa ylimääräisen alttoviulunsoittajan palkkaamiseen [5]) orkesteriin kuluvan soittokauden alusta lukien.

Kanslia-apulaisen palkkaaminen suomenkieliseen työväenopistoon. Kaupunginhallitus päätti [6]) v:n 1935 talousarvioehdotukseensa merkitä tilapäisen työvoiman tilille suomenkielisen työväenopiston kohdalle 18,000 markkaa kanslia-apulaisen palkkaamista varten.

Kiinteistötoimiston tonttiosaston johtajan sairasloma. Kiinteistötoimiston tonttiosaston johtajalle A. Erikssonille myönnettiin [7]) sairaslomaa täysin palkkaeduin maaliskuun 14 p:n ja huhtikuun 8 p:n väliseksi ajaksi. Arkkitehti V. Tuukkanen määrättiin sanottuna aikana hoitamaan tonttiosaston johtajan virkaa.

Eroamisvelvollisen viranhaltijan oikeus pysyä virassaan. Seuraavat viranhaltijat oikeutettiin jäämään virkoihinsa sivuutettuaan säädetyn eroamisiän: palokorpraali A. Karelberg helmikuun 9 p:ään 1936 saakka [8]); kaitsija H. W. Sjöblom joulukuun 31 p:ään 1934 saakka [9]); makkaratehtaiden valvoja I. Pesonen siksi kunnes hän täyttää 70 vuotta [10]); makkaratehtaiden valvoja R. Bruun v:n 1935 loppuun saakka[11]); Marian sairaalan poliklinikan hoitajatar H. Wallén yhdeksi vuodeksi kesäkuun 1 p:stä 1934 lukien [12]); sairaanhoitajatarkoulun johtajatar K. Neuman-Rahn yhdeksi vuodeksi tammikuun 13 p:stä 1935 lukien [13]); kunnalliskodin ja työlaitoksen saarnaaja D. Eklund marraskuun 13 p:ään 1935 saakka [14]); kunnalliskodin osastonhoitajatar M. Jansson heinäkuun 31 p:ään 1935 saakka [15]); kirjapainokoulun opettaja K. Malmström yhdeksi vuodeksi helmikuun 15 p:stä 1935 lukien [16]); kaupunginorkesterin vahtimestari E.V. Ek toukokuun 18 p:ään 1935 saakka [17]); vesijohtolaitoksen kamreeri O. F. Kurtén joulukuun 4 p:ään 1935 saakka [18]); kaasulaitoksen koksiesimies K. A. Leino lokakuun 20 p:ään 1935 saakka [19]); sähkölaitoksen koneenkäyttäjä S. S. Rautio syyskuun 22 p:ään 1935 saakka [20]); rakennusmestari V. Reinikainen enintään syyskuun 1 p:ään 1935 saakka [21]); rakennus-

[1]) Khs 17 p. toukok. 937 §. — [2]) S:n 25 p. lokak. 1,756 §. — [3]) S:n 22 p. marrask. 1,962 §. — [4]) S:n 14 p. kesäk. 1,147 §. — [5]) S:n 13 p. syysk. 1,511 §. — [6]) S:n 4 p. lokak. 1,635 §. — [7]) S:n 22 p. maalisk. 574 §. — [8]) S:n 15 p. marrask. 1,895 §. — [9]) S:n 28 p. maalisk. 621 §. — [10]) S:n 13 p. jouluk. 2,121 §. — [11]) S:n 13 p. jouluk. 2,122 §. — [12]) S:n 1 p. maalisk. 452 §. — [13]) S:n 9 p. elok. 1,326 §. — [14]) S:n 17 p. toukok. 942 §. — [15]) S:n 19 p. huhtik. 738 §.— [16]) S:n 25 p. lokak. 1,760 §.— [17]) S:n 9 p. maalisk. 512 §. — [18]) S:n 20 p. syysk. 1,533 §. — [19]) S:n 15 p. marrask. 1,896 §. — [20]) S:n 18 p. lokak. 1,687 §. — [21]) S:n 26 p. huhtik. 786 §.

mestari G. Nyman marraskuun 18 p:ään 1934 saakka [1]); ja kiinteistötoimiston piirtäjä A. Tammilehto syyskuun 13 p:ään 1935 saakka [2]).

Sivutoimet. Seuraavat henkilöt oikeutettiin vakinaisten virkojensa ohella hoitamaan alla mainittuja sivutoimia:

kaupunginkanslian ylim. virkailija O. Wiherheimo syyslukukauden 1934 aikana luennoimaan kansalaiskorkeakoulussa [3]);

kaupunginhallituksen asiamiesosaston asiamies V. Merivirta lukuvuoden 1934—35 aikana ohjaamaan lainopin opintopiiriä Helsingin suomenkielisessä työväenopistossa [4]);

rahatoimiston osastopäällikkö K. H. Öhman v:n 1934 loppuun hoitamaan Kulosaaren sillan isännöitsijän tointa [5]);

reviisori Y. Wahlroos v:n 1935 loppuun toimimaan Asunto-osakeyhtiö Valliilan pienasunnot n:o 1 ja Asunto-osakeyhtiö Vallilan pienasunnot n:o 2 nimisten yhtiöiden isännöitsijänä [6]);

Marian sairaalan apulaislääkäri H. Mikkonen yhden kuukauden ajan hoitamaan kunnalliskodin lääkärin virkaa [7]);

kulkutautisairaalan apulaislääkäri J. Wickström viransijaisena hoitamaan Uudenmaan rykmentin pataljoonanlääkärin tointa marraskuun 1 p:stä 1934 maaliskuun 31 p:ään 1935 [8]);

köyhäinhoitoviraston kodissakävijä N. Gebauer toimimaan opettajana valmistavassa koulussa, kassa- ja tiliviraston vanhempi kirjuriapulainen B. Laurell toimimaan ylim. apulaisena tai v. t. amanuenssina Kallion kirjastossa, asiamiesosaston ylim. kanslisti E. Roos toimimaan Sörnäisten ruotsalaisen seurakunnan kirkkoherranviraston kanslia-apulaisena sekä asiamiesosaston ylim. kirjuriapulainen E. Rundman toimimaan kirjastonhoitajana Helsingin pitäjän kirjastossa, kaikki v:n 1935 loppuun saakka [9]);

lastensuojelulautakunnan toimitusjohtaja R. Liukkonen v:n 1935 loppuun hoitamaan Suomen liikeapulaisten liiton sihteerin ja rahastonhoitajan tehtäviä [10]);

Tavolan koulukodin johtaja J. Jokinen v:n 1935 loppuun hoitamaan Nummen köyhäinhoitolautakunnan puheenjohtajan tointa [11]);

Valmistavan poikain ammattikoulun johtaja L. Blomstedt hoitamaan yleisen ammattilaiskoulun johtajan virkaa ja ensinmainitun koulun opettaja E. O. Stenij edelleenkin antamaan tuntiopetusta työväenopistossa, molemmat v:n 1935 loppuun saakka [12]);

lastentarha Barnabon johtajatar H. Bengelsdorff v:n 1935 loppuun toimimaan kanslia-apulaisena pohjoisen ruotsalaisen seurakunnan pastorinkansliassa [13]);

lastentarhanopettajatar B. Luther v:n 1935 loppuun toimimaan tuntiopettajana taideteollisuuskeskuskoulussa [14]);

Pasilan haarakirjaston johtaja W. Mellberg v:n 1936 loppuun hoitamaan yleisesikunnan kirjastonhoitajan apulaisen virkaa [15]);

vesijohtolaitoksen johtaja insinööri A. Skog v:n 1935 loppuun hoitamaan isännöitsijän tehtäviä talossa Tarkk'ampujankatu n:o 3 [16]);

---

[1]) Khs 26 p. huhtik. 787 §. — [2]) S:n 6 p. syysk. 1,450 §. — [3]) S:n 30 p. elok. 1,416 §. — [4]) S:n 20 p. syysk. 1,516 §. — [5]) S:n 1 p. maalisk. 425 §. — [6]) S:n 4 p. tammik. 4 §. — [7]) S:n 17 p. toukok. 943 §. — [8]) S:n 15 p. marrask. 1,911 §. — [9]) S:n 8 p. helmik. 265 §. — [10]) S:n 12 p. tammik. 82 §. — [11]) S:n 12 p. tammik. 83 §. — [12]) S:n 12 p. tammik. 81 §. — [13]) S:n 8 p. helmik. 261 §. — [14]) S:n 8 p. helmik. 262 §. — [15]) S:n 15 p. marrask. 1,910 §. — [16]) S:n 22 p. maalisk. 581 §.

sähkölaitoksen kamreeri G. Weckman v:n 1935 loppuun hoitamaan Aktiebolaget K. F. Winter osakeyhtiön hallituksen puheenjohtajan tehtäviä sekä Temppelikadun talon n:o 8 isännöitsijän tointa [1]);

sähkölaitoksen käyttöosaston insinööri J. Larho antamaan opetusta yleisessä ammattilaiskoulussa kevätlukukauden 1936 loppuun saakka [2]);

sähkölaitoksen työnjohtaja A. F. Johansson v:n 1935 loppuun hoitamaan Haagan sähkö- ja vesijohtolaitoksen isännöitsijän tointa [3]);

rakennustoimiston satamarakennusosaston ylim. insinööri K. Angervo hoitamaan teknillisen korkeakoulun sillanrakennusosaston assistentin virkaa v:n 1936 kevätlukukauden loppuun saakka ehdoin, että työskentely korkeakoulussa ei tapahtunut kaupungin virka-aikana [4]);

rakennustoimiston katurakennusosaston insinööri W. Starck toimimaan edelleen tuntiopettajana Helsingin teollisuuskoulussa n. 14 tuntina viikossa sekä insinööri H. A. Relander samoin edelleen hoitamaan tuntiopettajan tointa Helsingin teollisuuskoulussa n. 12 tuntina viikossa, molemmat lukuvuosien 1934—35 ja 1935—36 aikana [5]);

kiinteistötoimiston asemakaavaosaston arkkitehti V. Tuukkanen lukuvuonna 1934—35 toimimaan rakennusopin ylimääräisenä opettajana yliopiston maatalous-metsätieteellisessä tiedekunnassa [6]); sekä

kiinteistölautakunnan toimistoapulainen E. Rantanen kertomusvuonna hoitamaan kaupungin urheilukenttien rahastonhoitajan tointa [7]).

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan koulujen opettajille myöntämät oikeudet sivutoimen pitämiseen merkittiin [8]) tiedoksi.

Lupa asua kaupungin ulkopuolella. Seuraavat kaupungin viranhaltijat oikeutettiin asumaan kaupungin ulkopuolella: ylim. ulosottoapulainen Hj. L. Isaksson Käpylässä [9]); kaupunginkamreeri P. J. Björk Kirkkonummen pitäjässä [10]); rahatoimiston toimistoapulainen E. Hellström Kulosaaressa [11]); verotusvalmistelukunnan kanslia-apulaiset A. E. Forsström Oulunkylässä [12]) ja I. E. Stenbäck kesäkuun 1 p:ään 1936 Kulosaaressa [13]); Vallilan haarahammasklinikan klinikanapulainen V. S. Tawaststjerna Kulosaaressa [14]); rakennustoimiston talorakennusosaston rakennusmestari K. Nyman joulukuun 31 p:ään 1934 Pukinmäessä [15]); rakennustoimiston katurakennusosaston vaakitsija T.-E. Roos joulukuun 31 p:ään 1934 Munkkiniemessä, rakennusmestarit L. A. Granö, Y. Stigell, G. Ström ja J. Ahlgren joulukuun 31 p:ään 1934 ensimmäinen ja kolmas Oulunkylässä, toinen Tapanilassa ja neljäs Kilossa [15]); rakennustoimiston satamarakennusosaston insinööri P. J. E. Duncker ja rakennusmestari A. Kalervo joulukuun 31 p:ään 1934 edellinen Kauniaisissa ja jälkimmäinen Lauttasaaressa [16]); sekä rakennusmestari A. Rokkanen vuoden ajan kesäkuun 1 p:stä 1934 lukien Oulunkylässä [17]).

Kaupunginhallituksen edustajat hallituksissa, lautakunnissa y.m. Kaupunginhallituksen edustajaksi kiinteistölautakuntaan ja urheilulautakuntaan valittiin [18]) kiinteistöjohtaja von Frenckell; teknillisten laitosten hallitukseen, satamalautakuntaan, yleisten töiden lautakuntaan ja puhtaanapito-

---

[1]) Khs 4 p. tammik. 15 §. — [2]) S:n 20 p. syysk. 1,537 §. — [3]) S:n 1 p. helmik. 228 §. — [4]) S:n 30 p. elok. 1,425 §. — [5]) S:n 13 p. syysk. 1,508 §. — [6]) S:n 6 p. syysk. 1,451 §. — [7]) S:n 19 p. huhtik. 726 §. — [8]) S:n 12 p. huhtik. 701 §, 24 p. toukok. 981 §, 30 p. elok. 1,431 §, 4 p. lokak. 1,638 § ja 1 p. marrask. 1,809 §. — [9]) Khn jsto 27 p. maalisk. 3,670 §. — [10]) S:n 13 p. marrask. 4,338 §. — [11]) S:n 16 p. lokak. 4,248 §. — [12]) S:n 28 p. jouluk. 4,499 §. — [13]) S:n 28 p. jouluk. 4,500 §. — [14]) S:n 13 p. maalisk. 3,647 §. — [15]) S:n 6 p. helmik. 3,468 §. — [16]) S:n 13 p. helmik. 3,556 §. — [17]) S:n 5 p. kesäk. 3,924 §. — [18]) Khs 12 p. tammik. 23 ja 24 § ja 25 p. tammik. 159 §.

lautakuntaan teknillinen johtaja Moring; palotoimikuntaan jäsen Rydman; sairaalahallitukseen, terveydenhoitolautakuntaan, suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaan ja lastentarhain johtokuntaan sosiali- ja opetusasiain johtaja Keto; köyhäinhoitolautakuntaan ja kaupunginmuseon johtokuntaan jäsen Janatuinen; lastensuojelulautakuntaan, lastensuojelulautakunnan alaisten kansakoulujen johtokuntaan ja suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan jäsen Räisänen; ammattiopetuslaitosten johtokuntaan jäsen Udd; kaupunginkirjaston johtokuntaan ja oikeusaputoimiston johtokuntaan jäsen Norrmén; musiikkilautakuntaan, työnvälitystoimiston johtokuntaan ja verotusvalmistelukuntaan rahatoimenjohtaja Hupli sekä hänen kuoltuaan vastaavasti sosialijohtaja, teknillinen johtaja ja kiinteistöjohtaja [1]); teurastamolautakuntaan ja kotitalouslautakuntaan jäsen Salovaara; ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntaan jäsen Estlander; sekä ruotsinkielisen työväenopiston johtokuntaan jäsen Sundström.

Vielä kaupunginhallitus päätti [2]), että alla mainituissa lauta- ja johtokunnissa seuraavat kaupunginhallituksen jäsenet asianomaisen apulaiskaupunginjohtajan ohella ottaisivat osaa talousarvioehdotuksen käsittelyyn: jäsen Janatuinen verotusvalmistelukunnassa, köyhäinhoitolautakunnassa, suomenkielisten kansakoulujen johtokunnassa ja museolautakunnassa; jäsen Norrmén maistraatissa, raastuvanoikeudessa, poliisilaitoksessa, holhouslautakunnassa, oikeusaputoimistossa ja kaupunginkirjaston johtokunnassa; jäsen Rydman palotoimikunnassa ja kiinteistölautakunnassa; jäsen Suolahti terveydenhoitolautakunnassa, sairaalahallituksessa ja musiikkilautakunnassa; jäsen Räisänen lastensuojelulautakunnassa, työnvälitystoimiston johtokunnassa, suomenkielisen työväenopiston johtokunnassa ja satamalautakunnassa; jäsen Sundström urheilulautakunnassa, ruotsinkielisen työväenopiston johtokunnassa ja lastentarhain johtokunnassa; jäsen Estlander ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnassa, puhtaanapitolautakunnassa ja keskuskeittolan johtokunnassa; jäsen Udd ammattiopetuslaitosten johtokunnassa ja yleisten töiden lautakunnassa; sekä jäsen Salovaara kotitalouslautakunnassa, teurastamolautakunnassa ja teknillisten laitosten hallituksessa.

Lauta- ja johtokuntia päätettiin kehoittaa lähettämään kysymyksessä oleville kaupunginhallituksen jäsenille kutsu niihin kokouksiin, joissa talousarvioehdotuksia käsitellään. Lisäksi oli asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle lähetettävä kutsu siinäkin tapauksessa, ettei hän ole kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa.

Kaupunginagronoomi A. J. Tamminen valtuutettiin [3]) kertomusvuoden aikana edustamaan Helsingin kaupunkia Helsingin pitäjän tiekunnissa, manttaalikunnissa ja ojanperkausyhtymissä.

Kaupungin edustajaksi Helsingin konservatorion säätiön hallitukseen valittiin [4]) rahatoimenjohtaja J. Helo.

Kansan näyttämön säätiön isännistöön valittiin [5]) kuusivuotiskaudeksi 1935—40 filosofianmaisteri V. Helanen, johtaja Y. Harvia sekä toimittaja E. Lähde.

Kaupunginhallitus päätti [6]) nimittää ehdokkaaksi Helsingin kansanteatteri osakeyhtiön johtokuntaan johtaja Y. Harvian.

Helsingin sokeaintalo-säätiön hallituksen jäseniksi valittiin [7]) kolmi-

[1]) Khs 30 p. elok. 1,411 §. — [2]) S:n 31 p. loukok. 999 §. — [3]) S:n 1 p. maalisk. 431 §. — [4]) S:n 28 p. jouluk. 2,169 §. — [5]) S:n 7 p. jouluk. 2,066 §. — [6]) S:n 9 p. maalisk. 514 §. — [7]) S:n 7 p. jouluk. 2,070 §.

vuotiskaudeksi 1935—37 köyhäinhoidon toimitusjohtaja B. Sarlin ja kansliasihteeri A. Blomberg sekä tilintarkastajaksi apulaiskaupunginkamreeri N. Fellman.

Suomen matkat nimisen liiton hallintoneuvostoon valitsi [1]) kaupunginhallitus tulevaksi vuodeksi aikaisemmat edustajansa kaupunginjohtaja A. Tulenheimon vakinaiseksi jäseneksi ja kiinteistöjohtaja E. von Frenckellin varamieheksi.

Syyskuun 8 p:nä vietettävään Suomen työväen arkiston 25-vuotisjuhlaan valittiin [2]) kaupungin edustajaksi pankinjohtaja E. Rydman.

Kaupungin edustajaksi Helsingin ammatillisen paikallisjärjestön avustustoimikuntaan, joka huolehti maaherran elokuun 28 p:nä antaman päätöksen mukaan järjestettävästä rahankeräyksestä, valittiin [3]) kaupunginhallituksen jäsen J. E. Janatuinen.

Kaupunginhallitus päätti [4]) kaupungin edustajaksi kertomusvuoden asevelvollisuuskutsuntaan valita majuri K. B. Fogelholmin ja hänen varamiehekseen kaartinkapteeni A. Leanderin.

Katselmusmiesten valitseminen. Teurastamon katselmustoimikunnan kokoonkutsujaksi valittiin [5]) kauppaneuvos I. Lindfors sekä varalle hallituksen jäsen V. Salovaara. Yleisten töiden lautakunnan ilmoitus, että lautakunta oli kaupunginhallituksen kehoituksesta valinnut teurastamon loppukatselmusta toimittavaan toimikuntaan lautakunnan puheenjohtajan, johtaja G. K. Bergmanin, kaupungininsinööri O. Martikaisen ja kaupunginarkkitehti G. Taucherin, merkittiin [6]) tiedoksi.

Teknillinen johtaja E. Moring, kaupungininsinööri O. Martikainen sekä sähkölaitoksen johtaja A. Marsio määrättiin [7]) Töölön tullin kohdalta Munkkiniemen- ja Paciuksenkatuja pitkin viimeksi mainitun kadun ja nykyisen Munkkiniemen linjan yhtymäkohtaan kulkevan uuden raitiotielinjan katselmusmiehiksi.

Kaupunginhallitus määräsi [8]) kaupungininsinööri O. Martikaisen katselmusmieheksi vesioikeuslain mukaan toimitettavaan katselmukseen luvan saamiseksi Helsingin—Jorvaksen maantierakennuksen yhteydessä suunnitellun kiinteän sillan rakentamiseen Espoon kunnan Björnvikin kylässä olevaan Hanasalmeen.

Sipoon pitäjän Pigbyn kylässä sijaitseville Teiras, Mannis, Broböle I ja Broböle 2 nimisille tiloille, vesijohtotöiden [9]) siellä tultua loppuunsuoritetuiksi, päätti [10]) kaupunginhallitus määrätä toiseksi katselmusmieheksi kaupunginagronoomi A. J. Tammisen sekä kehoittaa vesijohtolaitoksen johtajaa olemaan toimituksessa läsnä.

Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiirin piiri-insinöörin anottua kaupungin edustajien määräämistä erääseen tarkastukseen, päätti [11]) kaupunginhallitus valita mainittuun tehtävään kaupungininsinööri O. Martikaisen sekä katurakennusosaston päällikön insinööri K. J. Willandtin.

Edustajikseen Helsingin—Kulosaaren—Puodinkylän tielle johtavan yhdystien tarkastukseen kaupunginhallitus määräsi [12]) kaupungininsinööri O. Martikaisen ja katurakennusosaston päällikön insinööri K. J. Willandtin.

Maanmittaukset. Kaupungingeodeetti E. Salonen, kaupunginagronoomi

---

[1]) Khs 28 p. jouluk. 2,168 §. — [2]) S:n 6 p. syysk. 1,440 §. — [3]) S:n 12 p. lokak. 1,662 §. — [4]) S:n 14 p. kesäk. 1,128 §. — [5]) S:n 15 p. marrask. 1,915 §. — [6]) S:n 22 p. marrask. 1,963 §. — [7]) S:n 21 p. kesäk. 1,172 §. — [8]) S:n 14 p. kesäk. 1,141 §. — [9]) Ks. tämän kert. s. 8. — [10]) Khs 21 p. kesäk. 1,173 §. — [11]) S:n 4 p. lokak. 1,631 §. — [12]) S:n 4 p. lokak. 1,632 §.

A. J. Tamminen, kaupunginagronoomin apulainen T. Toukomaa, kaupungininsinööri O. Martikainen ja satamakapteeni J. Lehtonen valtuutettiin [1]) edustamaan Helsingin kaupunkia eräissä maanmittaustoimituksissa. Kamarineuvos W. O. Lillen tuli kuitenkin edelleenkin edustaa Helsingin kaupunkia valtionrautateiden ja kaupungin välisiä alueluovutuksia koskevissa maanmittaustoimituksissa niiden päättymiseen saakka [2]).

Helsingfors slaktinrättning aktiebolag nimisen yhtiön anomuksen kaupungin edustajien valitsemisesta yhtiön rakennusten arvioimislautakuntaan kaupunginhallitus päätti [3]) evätä koska kaupunki ei sillä hetkellä halunnut ottaa yhtiön vuokra-aluetta haltuunsa eikä näin ollen ollut velvollinen lunastamaan yhtiön alueella sijaitsevia rakennuksia. Samalla pidätettiin kaupungille oikeus korvaukseen siltä ajalta, jona aluetta oli käytetty tai tullaan käyttämään muuhun kuin vuokrasopimuksessa mainittuun tarkoitukseen.

Keskuskeittolan johtokuntaan päätettiin [4]) valita entiset jäsenet filosofianmaisteri G. Estlander puheenjohtajaksi ja muiksi jäseniksi rouva H. Gebhard ja sähköteknikko V. V. Salovaara sekä varajäseniksi toimistonjohtaja J. E. Janatuinen ja lääketieteenlisensiaatti U. Tötterman. Puheenjohtajan, joka samalla oli keskuskeittolan toimistusjohtaja, palkkio määrättiin 2,700 markaksi kuukaudessa.

Naisten työtuvan johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin [5]) pankinjohtaja E. Rydman, varapuheenjohtajaksi toimistonjohtaja J. E. Janatuinen sekä jäseniksi teknikko A. G. Nyman, toimittaja M. Ollonqvist ja tarkastaja M. Sillanpää.

Myyntiaitan johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin [6]) köyhäinhoidon toimitusjohtaja B. Sarlin, varapuheenjohtajaksi lastensuojelulautakunnan toimitusjohtaja R. Liukkonen sekä muiksi jäseniksi kamreeri V. Kerkkänen ja toimitusjohtaja P. E. Kiljunen.

Asutuslautakunta. Kaupunginhallitus päätti [7]) tyytyä asutushallituksen kesäkuun 19 p:nä tekemään päätökseen, että asutuslautakunnan toimet oli toistaiseksi Helsingin kaupungissa kaupunginhallituksen hoidettavat. Asutushallituksen kiertokirje, joka sisälsi maatalousministeriön päätöksen kesäkuun 28 p:ltä kaupunki- ja kauppalakuntain asutuslautakuntain päivärahasta merkittiin [8]) tiedoksi.

Valiokunnat ja komiteat. Kaupunginhallitus myönsi [9]) professori A. J. Hjelmmanille eron talousarvioasetelmaa käsittelevän komitean jäsenyydestä ja puheenjohtajan toimesta sekä valitsi komitean puheenjohtajaksi filosofiantohtori H. Ramsayn ja uudeksi jäseneksi varatuomari E. Tulenheimon.

Kaupunginhallitus päätti [10]) asettaa komitean laatimaan ehdotusta kaupungin tilinpäätöskertomuksen uudelleenjärjestelystä. Komitean puheenjohtajaksi valittiin rahatoimenjohtaja V. Hupli sekä jäseniksi kaupunginkamreeri P. J. Björk, tilastotoimiston johtaja O. Bruun, rahatoimiston kirjanpito-osaston osastopäällikkö E. Jernström ja kaupunginreviisori J. Toiviainen. Rahatoimenjohtaja V. Huplin kuoltua valittiin [11]) komitean puheenjohtajaksi rahatoimenjohtaja J. Helo.

Kaupunginhallitus päätti [12]) asettaa komitean selvittämään kysymystä pääomatilin käytäntöönottamisesta kaupungin kirjanpidossa. Komitean

---

[1]) Khs 3 p. toukok. 823 §, 7 p. kesäk. 1,082 §, 23 p. elok. 1,402, 1,403 ja 1,404 §, 27 p. syysk. 1,562 §, 22 p. marrask. 1,944 ja 1,945 §, 4 p. lokak. 1,623 § sekä 18 p. lokak. 1,695 §. — [2]) S:n 15 p. maalisk. 527 §. — [3]) S:n 7 p. jouluk. 2,043 §. — [4]) S:n 12 p. tammik. 41 §. — [5]) S:n 12 p. tammik. 40 §. — [6]) S:n 18 p. tammik. 153 §. — [7]) S:n 5 p. heinäk. 1,215 §. — [8]) Khn jsto 26 p. heinäk. 4,064 §. — [9]) Khs 12 p. tammik. 32 §. — [10]) S:n 7 p. kesäk. 1,069 §. — [11]) S:n 29 p. marrask. 1,997 §. — [12]) S:n 21 p. kesäk. 1,158 §.

puheenjohtajaksi valittiin kiinteistöjohtaja E. von Frenckell sekä jäseniksi kaupunginkamreeri P. J. Björk, tilastotoimiston johtaja O. Bruun ja kaupunginreviisori J. Toiviainen.

Kaupunginhallitus päätti [1]) asettaa kolmijäsenisen komitean selvittelemään kysymystä verotusvalmistelukunnan kustannusten järjestämisestä määräten komiteaan jäseniksi kaupunginsihteeri K. Reinin ja pankinjohtaja V. Sipin. Kolmas jäsen oli maaherran määrättävissä ja määräsi [2]) maaherra puolestaan komiteaan nuoremman hallitussihteerin E. Kivikarin.

Valmistelemaan kysymystä teuraskanojen kaupan ja säilytyksen järjestelystä päätettiin [3]) asettaa komitea, jonka jäseniksi valittiin johtaja T. Salmio, sähköteknikko V. V. Salovaara ja teurastamon johtaja H. Tallqvist. Samalla kaupunginhallitus kehoitti kiinteistölautakuntaa valitsemaan komiteaan jäsenen, jonka tuli toimia komitean puheenjohtajana. Komitea oikeutettiin ottamaan sihteeri.

Kaupunginhallitus päätti [4]) asettaa komitean laatimaan esitystä kalan jäähdytys- ja jäädytyslaitoksen rakentamisesta Helsinkiin valiten komitean puheenjohtajaksi kaupungineläinlääkäri W. Ehrströmin sekä kehoittaen Nylands fiskarförbund ja Helsingfors fiskhandlarförening nimisiä yhtymiä, teurastamolautakuntaa ja kiinteistölautakuntaa valitsemaan komiteaan edustajansa. Komitea oikeutettiin käyttämään sihteeriä. Komitean käsiteltäväksi päätettiin siirtää eräiden muutostöiden suorittamista Rantatorin hallin eteläpäässä kalan tukkumyynnin järjestämiseksi koskeva kysymys.

Södra Finlands fisktransportförening nimisen yhdistyksen anomuksesta kaupunginhallitus päätti [5]) valita sanotun yhdistyksen puheenjohtajan herra C. Segerstrålen jäseneksi edellä mainittuun komiteaan.

Kaupunginhallitus päätti [6]) asettaa tuberkuloosihuoltotyön järjestämistä koskevaa kysymystä valmistelemaan komitean, määräten samalla komitean jäseniksi lääketieteentohtori E. Suolahden, tuberkuloosilääkäri A. V. Virran, tuberkuloosisairaalan ylilääkärin V. Seppäsen sekä sosialijohtaja J. W. Kedon, viimeksi mainitun puheenjohtajaksi. Hallituksen kehoituksesta terveydenhoitolautakunta valitsi [7]) komiteaan kaksi jäsentä, lääketieteenlisensiaatit S. Savosen ja H. Sundeliuksen, ja sairaalahallitus lääketieteentohtori F. Langenskiöldin [8]).

Kaupunginhallitus suostui [9]) alueläkärikomitean anomukseen sihteerin palkkaamisesta.

Kaupunginhallitus päätti [10]) viljelyspalstatoiminnan johtamista varten asettaa toimikunnan, jonka puheenjohtajaksi valittiin köyhäinhoidon ylim. apulaisjohtaja S. Seppälä sekä jäseniksi kaupunginagronoomi A. Tamminen ja kaupunginvaltuuston jäsen, järjestösihteeri E. Sallila. Toimikunnan tuli aikanaan tehdä esitys kaupunginhallitukselle tarvitsemistaan varoista.

Kaupunginhallitus asetti [11]) komitean tutkimaan niitä syitä, jotka vaikeuttivat rakennustoimiston konepajaa saamasta kaupungin eri laitosten töitä, valiten komitean puheenjohtajaksi kaupungininsinööri O. Martikaisen ja jäseniksi rakennustoimiston varastopäällikön O. Haglundin, sairaalain tiliviraston kamreerin V. Kerkkäsen, sähkölaitoksen johtajan A. Marsion,

---

[1]) Khs 6 p. syysk. 1,437 §. — [2]) S:n 27 p. syysk. 1,551 §. — [3]) S:n 1 p. marrask. 1,803 §. — [4]) S:n 14 p. kesäk. 1,138 §. — [5]) S:n 13 p. jouluk. 2,120 §. — [6]) S:n 31 p. toukok. 1,023 §. — [7]) Khn jsto 5 p. heinäk. 4,027 §. — [8]) S:n 26 p. heinäk. 4,066 §. — [9]) Khs 20 p. jouluk. 2,163 §. — [10]) S:n 1 p. helmik. 208 §. — [11]) S:n 7 p. jouluk. 2,054 §.

talonisännöitsijä S. Purasen ja puhtaanapitolaitoksen johtajan E. Rosenbröijerin.

Kaupunginhallitus päätti [1]) peruuttaa rautatiehallitukselle joulukuun 21 p:nä 1933 tekemänsä pyynnön Vantaanjoen sillan rakennussuunnitelman hyväksymisestä sekä asetti asian uudelleenvalmistelua varten komitean, johon kaupunginhallituksen edustajaksi ja komitean puheenjohtajaksi valittiin teknillinen johtaja E. Moring, yleisten töiden lautakunnan edustajaksi insinööri T. R. Vähäkallio sekä rakennustoimiston edustajiksi kaupungininsinööri O. Martikainen ja satamarakennuspäällikkö S. Randelin. Rautatiehallitusta päätettiin kirjeellisesti pyytää osallistumaan komitean työhön sopivaksi katsomallaan tavalla.

Helsingin kaupungin ja rautatiehallituksen välisen aluevaihtokysymyksen pohtimista ja alustavaa käsittelyä varten asetettuun toimikuntaan kaupunginhallitus valitsi [2]) edustajikseen kiinteistötoimiston päällikön J. W. Andersinin ja kaupungininsinööri O. Martikaisen.

Merkittiin [3]) tiedoksi, että puolustusministeriö oli asettanut toimikunnan neuvottelemaan Katajanokalla sijaitsevan asevarikkoalueen laajentamista valtion ja kaupungin välillä toimitettavin tilusvaihdoin määräten toimikunnan puheenjohtajaksi vanhemman hallitussihteerin K. Rosenlöfin sekä jäseniksi vankilantarkastaja A. Mannolan ja kaupunginhallituksen valitseman[4]) insinööri J. W. Andersinin.

Kaupunginhallitus päätti [5]) asettaa komitean tarkastamaan liikenneohjesääntöä ja sen soveltamista valiten komiteaan omasta puolestaan kiinteistöjohtaja E. von Frenckellin puheenjohtajaksi sekä muiksi jäseniksi kaupunginlakimies E. Cavoniuksen ja lääketieteentohtori E. Suolahden. Ilmoitus siitä, että poliisilaitos oli valinnut komitean jäseniksi apulaispoliisimestari I. Pohjanpalon ja lainopillisen poliisimestarinapulaisen varatuomari V. Halmeen, Yleinen autoliitto päätoimittaja L. M. Viherjuuren ja johtaja H. A. Parmalan, Suomen automobiiliklubi kunnallisneuvosmies Y. Similän ja professori G. von Wendtin sekä Suomen autoilijaliitto herrat V. Soinisen ja J. V. Paanasen merkittiin [6]) tiedoksi. Komitea oikeutettiin käyttämään sihteeriä.

Keskuskeittolan uudelleenjärjestelyä varten asetettiin [7]) valiokunta, johon valittiin kaupunginjohtaja A. Tulenheimo ja rahatoimenjohtaja V. Hupli sekä kaupunginhallituksen jäsenet Estlander, Salovaara ja Udd.

Yleishyödyllisten yritysten avustushakemusten valmistavaa käsittelyä varten asetettiin [8]) valiokunta, johon tulivat sosialijohtaja J. W. Keto, teknillinen johtaja E. Moring, sekä kaupunginhallituksen jäsenet Janatuinen, Suolahti ja Udd. Valiokunta sai [9]) myöskin tehtäväkseen valmistella avustusmäärärahojen ottamistav:n 1935 talousarvioon.

Kaupunginhallitus päätti [10]) valita työttömyyslautakuntaansa kaupunginjohtaja A. Tulenheimon puheenjohtajaksi sekä jäseniksi työnvälitystoimiston johtajan W. O. Ahtion, rahatoimenjohtaja V. Huplin, kaupungininsinööri O. Martikaisen, teknillisen johtajan E. Moringin, sähköteknikko V. V. Salovaaran, köyhäinhoidon toimitusjohtajan B. Sarlinin ja lääketieteentohtori

---

[1]) Khs 15 p. helmik. 319 §. — [2]) S:n 12 p. heinäk. 1,265 §. — [3]) S:n 28 p. jouluk. 2,176 §. — [4]) S:n 22 p. marrask. 1,941 §. — [5]) S:n 23 p. elok. 1,398 §. — [6]) S:n 27 p. syysk. 1,560 §. — [7]) S:n 15 p. helmik. 282 §. — [8]) S:n 12 p. tammik. 29 §. — [9]) S:n 12 p. lokak. 1,668 §. — [10]) S:n 12 p. tammik. 42 §.

E. Suolahden. Rahatoimenjohtaja Huplin kuoltua määrättiin [1]) hänen tilalleen kiinteistöjohtaja E. von Frenckell.

Kaupunginhallitus päätti valita edustajakseen henkisen työn tekijäin työttömyysaputoimikuntaan työnvälitystoimiston johtajan W. O. Ahtion [2]) ja henkisen työn tekijäin varatöiden järjestelykomiteaan kaupungininsinööri O. Martikaisen [3]).

Suomen merimiesten ja lämmittäjäin unionin asettamaan komiteaan, joka toimeenpani yleisen keräyksen työttömien merimiesten hyväksi Uudenmaan läänin alueella kertomusvuoden aikana, kaupunginhallitus valitsi [4]) edustajakseen toimittaja C. Sundströmin.

Päätettiin [5]), ettei aseteta valiokuntaa valmistelemaan kansalaisoikeutta, elinkeino-oikeutta ja talousspriin kauppaoikeutta koskevia anomuksia.

Kysymystä uusien nykyaikaisten huoneistojen hankkimisesta Helsingin tullikamareille valmistelemaan asetetun komitean antamaa mietintöä kaupunginhallitus piti hyväksyttävänä päättäen [6]) lähettää sen lausunnon antamista varten tullihallitukselle, satamalautakunnalle ja yleisten töiden lautakunnalle. Komitea lakkautettiin.

Teknillisten laitosten kassa- ja tilivirastojen yhdistäminen. Kaupunginhallitus päätti [7]) antaa teknillisten laitosten kassa- ja tilivirastojen yhdistämistä koskevan yksityiskohtaisen ehdotuksen laatimisen apulaiskaupunginkamreeri N. Fellmanin tehtäväksi.

Ulkomaalaisten matkailijain tutustuminen kaupungin laitoksiin. Suomen matkatoimisto-osakeyhtiön anottua, että kaupunginhallitus järjestäisi valtamerilaiva Carinthian saapuessa Helsinkiin elokuun 16 p:nä yhtiön käytettäväksi henkilön, joka seuraisi laivan matkustajille järjestettävää kiertomatkaa kaupungille, pitäisi englanninkielisen esitelmän työväen asunto-oloista kaupungissa ja näyttäisi muutamia kunnallisia työväenasuntoja kaupunginhallitus päätti [8]) pyytää asemakaava-arkkitehti B. Brunilaa, joka oli ilmoittanut siihen suostuvansa, ottamaan sanotun tehtävän suorittaakseen.

Ulkoasiainministeriö tiedoitti ilmoittaneensa elokuussa Lontoon lähetystölle, että elokuussa 1935 Helsinkiin saapuvalle joukolle englantilaisia kaupunkien ja kuntien virkailijoita tullaan varaamaan tilaisuus asiantuntijain opastamina tutustua m. m. kaupungin teknillisiin laitoksiin. Kaupunginhallitus päätti [9]) hyväksyä ministeriön toimenpiteen.

Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön johtokuntaan ehdotettiin [10]) valittaviksi entiset jäsenet kiinteistötoimiston päällikkö J. W. Andersin, filosofianmaisteri G. Estlander, pankinjohtaja L. af Heurlin, rahatoimenjohtaja V. Hupli ja professori O. Tarjanne sekä varajäseniksi kiinteistöjohtaja E. von Frenckell, pankinjohtaja T. Grotenfelt ja toimittaja Y. Räisänen; yhtiön vuositilintarkastajiksi ehdotettiin valittaviksi filosofiantohtori J. Helo ja kaupunginreviisori J. Toiviainen sekä heidän varamiehikseen kaupunginkamreeri P. J. Björk ja sähköteknikko V. V. Salovaara.

Helsingin makasiiniosakeyhtiön hallintoneuvoston ehdotus puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, jäsenten ja tilintarkastajien palkkioiden korottamisesta ehdotettiin [11]) hyväksyttäväksi; hallintoneuvostoon ehdotettiin valittaviksi uudelleen erovuorossa olevat jäsenet insinööri E. Moring ja vara-

---

[1]) Khs 30 p. elok. 1,411 §. — [2]) S:n 25 p. lokak. 1,748 §. — [3]) S:n 22 p. marrask. 1,956 §. — [4]) S:n 28 p. maalisk. 594 §. — [5]) S:n 12 p. tammik. 30 §. — [6]) S:n 12 p. heinäk. 1,266 §. — [7]) S:n 13 p. jouluk. 2,103 §. — [8]) S:n 1 p. maalisk. 421 §. — [9]) S:n 20 p. syysk. 1,540 §. — [10]) S:n 9 p. maalisk. 492 §. — [11]) S:n 22 p. maalisk. 554 §.

tuomari A. Söderholm sekä insinööri J. W. Andersinin tilalle järjestösihteeri E. Sallila; ehdotusta kolmen tilintarkastajan valitsemisesta oli puollettava; eroavalle toimitusjohtajalle, eversti G. D. von Essenille oli puollettava eläkettä, joka vastasi kaupungin myöntämää suurinta eläkettä vähennettynä palvelusvuosien perusteella kaupungin eläkesäännön mukaisesti; ehdotus yhtiöjärjestyksen 5 §:n muuttamisesta oli hyväksyttävä ja 6 §:lle ehdotettava seuraava sanamuoto: Yhtiön asiain hoidosta huolehtii johtokunta, johon kuuluu toimitusjohtaja puheenjohtajana sekä jäseninä yksi apulaisjohtaja ja yksi hallintoneuvoston vuodeksi kerrallaan valitsema jäsen.

Mankala fors aktiebolag nimisen osakeyhtiön johtokuntaan päätettiin [1]) esittää valittaviksi v:ksi 1935 entiset jäsenet kiinteistötoimiston päällikkö J. W. Andersin, filosofianmaisteri G. Estlander ja sähköteknikko V. V. Salovaara sekä varajäseniksi kaupunginlakimies E. Cavonius ja työnvälitysneuvoja T. Uski. Tilintarkastajiksi oli valittava kaupunginkamreeri P. J. Björk ja reviisori O. Paldani.

Aktiebolaget Gräsviksgatan 5 nimisen osakeyhtiön vuosikokouksessa kaupungin edustajan tuli [2]) puoltaa johtokunnan esitystä yhtiövuokrien korottamisesta 10 %:lla sekä ehdottaa yhtiön johtokuntaan valittaviksi entiset jäsenet kansliasihteeri E. Mantere, talonisännöitsijä S. Puranen ja varatuomari T. Törnblom sekä tilintarkastajaksi kaupunginkamreeri P. J. Björk.

Malmin kalkkihiekkatiilitehdas. Päätettiin [3]), että niin pian kuin Aktiebolaget Malm kalksandtegelbruk — Malmin kalkkihiekkatiilitehdas osakeyhtiön hallituksen jäsenet olivat asettaneet paikkansa kaupungin käytettäviksi, kutsuttaisiin yhtiön osakkeenomistajat yhtiökokoukseen, jossa johtokuntaan oli valittava kaupungininsinööri O. Martikainen, pankinjohtaja E. Rydman ja insinööri H. Zilliacus sekä varalle kansliasihteeri E. Mantere ja järjestösihteeri E. Sallila. Yhtiön johdolle päätettiin lausua toivomus, että tehdas vuokrattaisiin sopivalle henkilölle esim. 5 vuodeksi, tai, ellei se käynyt päinsä, oli ryhdyttävä toimenpiteisiin yhtiön toiminnan lopettamiseksi ja yhtiön purkamiseksi hallituksen sopivaksi katsomana ajankohtana. Yhtiön ylimääräisessä yhtiökokouksessa kaupungin edustajan tuli [3]) toimia niin, että tehdas mikäli mahdollista saataisiin vuokratuksi. Johtokuntaan ehdotettiin [4]) valittaviksi entiset henkilöt. Tilintarkastajiksi ehdotettiin kaupunginkamreeri P. J. Björk ja kaupunginreviisori E. Toiviainen sekä varalle apulaiskaupunginkamreeri N. Fellman.

Aktiebolaget parkstad-Vanda-puistokylä osakeyhtiön yhtiökokous oli [5]) kutsuttava koolle niin pian kuin yhtiön johtokunnan jäsenet olivat asettaneet paikkansa kaupungin käytettäviksi. Kokouksessa oli valittava johtokuntaan kiinteistöjohtaja E. von Frenckell, pankinjohtaja E. Rydman ja kaupunginagronoomi A. J. Tamminen sekä varalle kaupunginlakimies E. Cavonius ja työnvälitysneuvoja T. Uski. Johtokunnan tehtäväksi annettiin kutsua koolle uusi yhtiökokous päättämään yhtiön purkamisesta.

Etelä-Suomen voima osakeyhtiön johtokuntaan ehdotettiin [6]) valittaviksi uudelleen erovuorossa olevat jäsenet sekä tilintarkastajiksi samoin entiset tilintarkastajat, lukuunottamatta herra E. O. Tavastilaa, jonka tilalle ehdotettiin valittavaksi apulaiskaupunginkamreeri N. Fellman.

Voima- ja polttoainetaloudellisen yhdistyksen johtokuntaan ehdotettiin [7]) valittavaksi uudelleen erovuorossa oleva jäsen insinööri E. Moring.

---

[1]) Khs 9 p. maalisk. 503 §. — [2]) S:n 9 p. maalisk. 501 ja 502 §. — [3]) S:n 25 p. lokak. 1,743 §. — [4]) S:n 7 p. jouluk. 2,051 §. — [5]) S:n 19 p. huhtik. 723 §. — [6]) S:n 9 p. maalisk. 509 §. — [7]) S:n 19 p. huhtik. 731 §.

Jäsenten valitseminen asunto-osakeyhtiöiden ja -osuuskuntain johtokuntiin ja hallituksiin. Kaupungin edustajiksi niiden asunto-osakeyhtiöiden ja osuuskuntain johtokuntiin ja hallituksiin, joissa kaupungilla oli osakkeita tai osuuksia tai joille se oli myöntänyt lainoja, valittiin tai ehdotettiin valittaviksi seuraavat henkilöt:

Asunto-osuuskunta Poisto r. y.: kiinteistötoimiston osastonjohtaja A. Eriksson, saman toimiston sihteeri T. Törnblom ja työnvälitysneuvoja T. Uski vakinaisiksi sekä kansliasihteerit T. Nordberg ja E. Mantere varajäseniksi[1]); syyskaudella valittiin osuuskunnan hallitukseen uudelleen samat jäsenet varajäsen T. Nordbergia lukuunottamatta, jonka tilalle valittiin järjestösihteeri E. Sallila[2]);

Asunto-osakeyhtiö Stenbäckkatu 18—20: filosofianmaisteri V. Kaukoranta ja arkkitehti T. Salervo[3]);

Osakeyhtiö Virkamiesasuntoja Sampsantie 40 — Aktiebolaget Tjänstemannabostäder Sampsavägen 40: kiinteistötoimiston päällikkö J. W. Andersin, saman toimiston osastonjohtaja A. Eriksson ja kansliasihteeri A. Blomberg[4]);

Asunto-osakeyhtiö Osmo-Käpylä: apulaisrakennustarkastaja A. Toivonen vakinaiseksi ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom varajäseneksi[5]);

Asunto-osakeyhtiö Hauho: kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijä G. Karhumaa, talonisännöitsijä S. Puranen ja libristi F. Sundqvist vakinaisiksi sekä kiinteistötoimiston osastonjohtaja A. Eriksson ja liikemies T. Vanonen varajäseniksi[6]);

Aktiebolaget Tjänstemannabostäder — Virkamiesasuntoja osakeyhtiö: kansliasihteeri A. Blomberg, kiinteistötoimiston osastonjohtaja A. Eriksson ja filosofianmaisteri G. Estlander[7]);

Asunto-osakeyhtiö Sture: kiinteistötoimiston päällikkö J. W. Andersin sekä kansliasihteerit A. Blomberg ja E. Mantere vakinaisiksi ja asemakaavaarkkitehti B. Brunila ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom varajäseniksi[8]);

Tjänstemannabostadsaktiebolaget Sampsavägen 50 — Virkamiesasuntoosakeyhtiö Sampsantie 50: kaupunginkamreeri P. J. Björk, kansliasihteeri A. Blomberg ja kiinteistötoimiston osastonjohtaja A. Eriksson[9]);

Aktiebolaget Åshaka osakeyhtiö: kiinteistötoimiston osastonjohtaja A. Eriksson, kansliasihteeri E. Mantere ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom[10]);

Osakeyhtiö Lapinlahdenkatu 27: kauppias K. W. Hyvönen, taloudenhoitaja S. Ojanne, talonisännöitsijä S. Puranen, kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom sekä varatuomari L. Silfvenius vakinaisiksi jäseniksi ja rouva F. Hyvönen ja kansliasihteeri E. Mantere varajäseniksi, tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja rahatoimiston osastopäällikkö E. Jernström sekä heidän varamiehekseen apulaiskaupunginkamreeri N. Fellman[11]);

Aktiebolaget Sörnässtrand: kiinteistöjohtaja E. von Frenckell, rahatoimenjohtaja V. Hupli ja talonisännöitsijä S. Puranen, tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja rahatoimiston osastopäällikkö E. Jernström sekä heidän varamiehekseen kaupunginreviisori J. Toiviainen[12]); myö-

---

[1]) Khs 1 p. helmik. 222 §. — [2]) S:n 20 p. syysk. 1,531 §. — [3]) S:n 8 p. helmik. 250 §. — [4]) S:n 8 p. helmik. 251 §. — [5]) S:n 15 p. helmik. 302 §. — [6]) S:n 22 p. helmik. 396 §. — [7]) S:n 22 helmik. 397 §. — [8]) S:n 22 p. helmik. 404 §. — [9]) S:n 22 p. helmik. 405 §. — [10]) S:n 15 p. maalisk. 535 §. — [11]) S:n 28 p. maalisk. 607 §. — [12]) S:n 12 p. huhtik. 686 §.

hemmin valittiin rahatoimenjohtaja Huplin tilalle uudeksi jäseneksi yhtiön johtokuntaan rahatoimenjohtaja J. Helo [1]);

Helsingfors fastighetsaktiebolag: kansliasihteeri E. Mantere, talonisännöitsijä S. Puranen ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja kaupunginreviisori J. Toiviainen ja heidän varamiehekseen rahatoimiston osastopäällikkö E. Jernström [2]);

Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnot — Aktiebolaget Helsingfors folkbostäder: asemakaava-arkkitehti B. Brunila ja toimistonjohtaja Y. Harvia vakinaisiksi sekä työnvälitysneuvoja T. Uski varajäseneksi [3]);

Asunto-osuus Vanaja r.l.: kiinteistötoimiston osastonjohtaja A. Eriksson, toimistonjohtaja J. E. Janatuinen ja kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijä G. Karhumaa vakinaisiksi sekä kansliasihteerit A. Blomberg ja A. Danielson varajäseniksi [4]);

Vallilan asunto-osuuskunta r.l.: kansliasihteeri A. Blomberg, kiinteistötoimiston osastonjohtaja A. Eriksson ja työnvälitysneuvoja T. Uski vakinaisiksi sekä kansliasihteeri E. Mantere ja talonisännöitsijä S. Puranen varajäseniksi [5]);

Oma-asunto-osakeyhtiö: kiinteistötoimiston osastonjohtaja A. Eriksson, kansliasihteeri E. Mantere ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom vakinaisiksi sekä kansliasihteeri A. Danielson ja työnvälitysneuvoja T. Uski varajäseniksi [6]);

Asunto-osakeyhtiö Aito bostadsaktiebolag: kiinteistötoimiston osastonjohtaja A. Eriksson, kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom ja työnvälitysneuvoja T. Uski vakinaisiksi sekä kansliasihteeri E. Mantere ja kansakoulunopettaja E. Paalanen varajäseniksi [7]);

Asunto-osakeyhtiö Savila bostadsaktiebolag: kansliasihteeri A. Blomberg [8]);

Asunto-osakeyhtiö Tyyni: kiinteistötoimiston osastonjohtaja A. Eriksson, kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom ja työnvälitysneuvoja T. Uski vakinaisiksi sekä kansliasihteerit A. Blomberg ja E. Mantere varajäseniksi [9]);

Helsingin kaupungin rakennusosakeyhtiö n:o 3: kansliasihteeri A. Blomberg, kiinteistötoimiston osastonjohtaja A. Eriksson, toimistonjohtaja Y. Harvia, kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom ja työnvälitysneuvoja T. Uski vakinaisiksi ja asemakaava-arkkitehti B. Brunila, työntekijä O. Forslund ja asiamies T. Hänninen varajäseniksi sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja talonisännöitsijä S. Puranen sekä varalle kansliasihteeri G. Brotherus ja reviisori O. Paldani [10]);

Helsingin kaupungin rakennusosakeyhtiö n:o 4: kiinteistötoimiston osastonjohtaja A. Eriksson, toimistonjohtaja Y. Harvia, järjestösihteeri E. Sallila, lääketieteenlisensiaatti O. Tudeer ja työnvälitysneuvoja T. Uski vakinaisiksi jäseniksi ja varalle asemakaava-arkkitehti B. Brunila, kansliasihteeri E. Mantere ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja talonisännöitsijä S. Puranen sekä heidän varamiehikseen lääketieteen- ja kirurgiantohtori M. Björkstén ja reviisori O. Paldani [11]);

---

[1]) Khs 15 p. marrask. 1,889 §. — [2]) S:n 12 p. huhtik. 687 §. — [3]) S:n 19 p. huhtik. 722 §. — [4]) S:n 26 p. heinäk. 1,291 §. — [5]) S:n 30 p. elok. 1,417 §. — [6]) S:n 30 p. elok. 1,418 §. — [7]) S:n 18 p. lokak. 1,680 §. — [8]) S:n 1 p. marrask. 1,775 §. — [9]) S:n 1 p. marrask. 1,776 §. — [10]) S:n 8 p. marrask. 1,828 §. — [11]) S:n 8 p. marrask. 1,829 §.

Asunto-osakeyhtiö Töölönkatu 19: työnvälitysneuvoja T. Uski vakinaiseksi ja johtaja K. R. Heinonen varajäseneksi [1]);

Asunto-osuuskunta Voitto r.l.: kiinteistötoimiston osastonjohtaja A. Eriksson, talonisännöitsijä S. Puranen ja sähköteknikko V. V. Salovaara vakinaisiksi ja kansliasihteeri A. Blomberg ja kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijä G. Karhumaa varajäseniksi [2]);

Asunto-osakeyhtiö Vallilan pienasunnot n:o 1: asemakaava-arkkitehti B. Brunila, kiinteistötoimiston osastonjohtaja A. Eriksson ja johtaja K. R. Heinonen vakinaisiksi sekä kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijä G. Karhumaa ja työnvälitysneuvoja T. Uski varajäseniksi [3]);

Asunto-osakeyhtiö Vallilan pienasunnot n:o 2: asemakaava-arkkitehti B. Brunila, kiinteistötoimiston osastonjohtaja A. Eriksson ja johtaja K. R. Heinonen vakinaisiksi sekä kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijä G.Karhumaa ja työnvälitysneuvoja T. Uski varajäseniksi [4]);

Asunto-osuuskunta Haapa r.l.: kansliasihteeri A. Blomberg ja kaupunginhallituksen asiamies V. Merivirta ja työnvälitysneuvoja T.Uski vakinaisiksi sekä kansliasihteeri E. Mantere ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom varajäseniksi [5]);

Asunto-osuuskunta Käpylä r. l.: kansliasihteeri A. Blomberg, kaupunginhallituksen asiamies V. Merivirta, avustava kaupunginarkkitehti V. Määttä ja työnvälitysneuvoja T. Uski vakinaisiksi sekä kansliasihteerit A. Danielson ja E. Mantere varajäseniksi [6]); sekä

Asunto-osuuskunta Nelikulma r. l.: kansliasihteeri A. Blomberg, kiinteistötoimiston osastonjohtaja A. Eriksson, toimittaja K. A. Fagerholm ja sähköteknikko V. V. Salovaara vakinaisiksi sekä kansliasihteeri A. Danielson ja filosofianmaisteri E. Varonen varajäseniksi [7]).

Yhtiöjärjestyksen muuttaminen. Kaupunginhallitus suostui [8]) Asunto-osakeyhtiö Savila bostadsaktiebolag nimisen yhtiön esitykseen yhtiön yhtiöjärjestyksen muuttamisesta, edellytyksin, että yhtiön ja kaupungin välistä lainasopimusta täydennettiin siten, että lainansaajan oli valittava hallitukseensa yksi kaupunginhallituksen ehdottama jäsen uhalla, että laina muussa tapauksessa heti lankesi maksettavaksi.

Suomen messut osuuskunta r. l:n taloudellisen toiminnan valvonta. Kaupunginhallitus hyväksyi [9]) osuuskunnan taloudellisen valvonnan siten suoritettavaksi, että osuuskunnan hallintoneuvostoon, johon kuului 12 varsinaista ja 6 varajäsentä, oli yhdeksi varsinaiseksi ja yhdeksi varajäseneksi valittava kaupunginhallituksen ehdottamat henkilöt, samoin yksi tilintarkastaja, ja hänen varamiehensä oli valittava hallituksen ehdokkaista; lisäksi oli tilintarkastajien ja heidän varamiestensä lukumäärä korotettava nykyisestä lukumäärästään, kahdesta, kolmeksi.

Helsingin kaupungin painatustöiden valvojan kertomus v:lta 1934 sisälsi seuraavaa:

Painatusta ja sidontaa varten oli kertomusvuoden talousarviossa määrärahoja kaikkiaan 2,067,000 markkaa. Lisämäärärahoja tai ylitysoikeuksia

---

[1]) Khs 8 p. marrask. 1,830 §. — [2]) S:n 22 p. marrask. 1,933 §. — [3]) S:n 22 p. marrask. 1,937 §. — [4]) S:n 22 p. marrask. 1,938 §. — [5]) S:n 7 p. jouluk. 2,044 §. — [6]) S:n 7 p. jouluk. 2,045 §. — [7]) S:n 13 p. jouluk. 2,104 §. — [8]) S:n 30 p. elok. 1,420 §. — [9]) S:n 26 p. heinäk. 1,273 §.

näihin määrärahoihin myönnettiin 6 eri laitokselle yhteensä 50,532: 45 markkaa. Tilastotoimiston siirtomäärärahasta siirtyi kertomusvuoteen 25,174: 16 markkaa, joten painatukseen ja sidontaan käytettävänä olevia määrärahoja oli yhteensä 2,142,706: 61 markkaa. Tästä käytettiin v. 1934 1,818,960: 35 markkaa ja v:een 1935 siirtyi 133,515: 36 markkaa. Määrärahoja säästyi siis 190,230: 90 markkaa. Mainittuihin painatus- ja sidontamenoihin tulee lisäksi sellaisten laitosten vastaavat menot, joilla ei ollut talousarviossa erikoista määrärahaa, vaan joiden menot suoritettiin tarverahoista, työmäärärahoista tai erikoistarkoitukseen myönnetystä määrärahasta. Nämä menot nousivat kertomusvuonna 103,182: 85 markkaan (v. 1930 153,076: 10 [1]) markkaan), joten kaupungin menot painatuksesta ja sidonnasta v. 1934 olivat yhteensä 1,922,143: 20 markkaa.

Määrärahat ja niiden käyttö viisivuotiskautena 1930—34 näkyy alla olevasta yhdistelmästä:

	Siirto edell. v:sta, Smk.	Vuoden määräraha, Smk.	Lisämääräraha, Smk.	Vuoden käyttö, Smk.	Siirto seur. v:een, Smk.	Säästö, Smk.
1930	204,099	2,285,050	115,527	2,260,298	231,993	112,385
1931	231,993	2,357,850	52,664	2,107,473	280,975	254,059
1932	280,975	2,028,582	82,844	2,011,566	215,195	165,640
1933	215,194	2,011,300	71,485	2,026,107	25,174	246,698
1934	25,174	2,067,000	50,532	1,818,960	133,515	190,231

Kuten yhdistelmästä näkyy, vähenivät kaupungin varsinaiset painatus- ja sidontamenot tänä viisivuotiskautena yli 441,000 markalla ja jos otetaan huomioon myös muilta tileiltä suoritetut vastaavat menot, n. 420,000 markalla. Menojen alenemiseen vaikutti m. m. kirjapainojen välisen kilpailun hyväkseen käyttämät kirjapainotyöntekijäin joukkotyösopimukset, indeksin alenemiseen perustuva palkkojen aleneminen sekä ruotsinkielen vähentynyt käyttö painetuissa asiakirjoissa, 65,000 markkaa, ja tilastojulkaisuissa, 3,500 markkaa. Kuitenkin ehkäisevästi painatus- ja sidontamenojen jatkuvaan alenemiseen vaikuttaa toisaalta laitosten toiminnan laajeneminen ja uusien laitosten perustaminen. Viime vuosina esim. köyhäinhoidon lomaketarpeiden painatusmenot kaksinkertaistuivat; vastaperustetun teurastamon tarvitsemien lomakkeiden painatus teki v. 1933 yli 51,000 markkaa ja v. 1934 lähes 40,000 markkaa; v:sta 1930 kertomusvuoteen kaupungin laitoksille tilattujen lomakkeiden luku oli lisääntynyt 1,440:stä 1,810:een ja painosmäärä 9,634,948:stä 11,925,070:een.

Tarkastettujen laskujen lukumäärä, joka aikaisemmin oli n. 1,900, oli kertomusvuonna 2,997.

Konttoritarpeiden hankinta, joka tapahtui osittain painatustöiden valvojan varastosta, osittain suoraan liikkeistä eri laitoksille, lisääntyi myös huomattavasti vuodesta vuoteen.

Painatustöiden valvojan varastomyynti oli kertomusvuonna 259,655: 90 markkaa, oltuaan v. 1931, jolloin se käsitti melkein yksinomaan sairaalain lomakkeita, 61,527: 85 markkaa, v. 1932 76,318: 30 markkaa ja v. 1933 161,564: 65 markkaa. Lisäys v:sta 1931 oli siis enemmän kuin nelinkertainen. Myynnistä tuli v. 1934 varastossa pidettävien sairaalain lomakkeiden osalle

[1]) Tähän tulee lisäksi eräiden laitosten, kuten tulo- ja omaisuusverolautakunnan, Helsingin maidontarkastusyhdistyksen y.m. painatuskustannukset, 39,579: 25 markkaa. joiden painatuksista valvoja huolehtii, vaikkakaan ne eivät ole kaupungin laitoksia.

15,590: 40 markkaa ja konttoritarpeiden osalle 244,065: 50 markkaa. Kertomusvuonna pieneni huomattavasti sairaalain lomakkeiden myynti syystä, että lomakkeet, joita tarvitsi ainoastaan yksi sairaala, vietiin suoraan tämän sairaalan tilille. Lähetyskuittien luku oli kertomusvuonna 2,300 ja laskutusten luku 760.

Painatustöiden valvojan varastosta laitoksille v. 1934 toimittamien suurempien tarvikelajien määrät näkyvät seuraavasta taulukosta:

Virallista kirjoitus- ja konseptipaperia, arkk.	257,910	Säilytyskansia, kpl.	1,567
Posti- ja läpilyöntipaperia, arkk.	256,700	Imureita, kpl.	447
Imupaperia ja -kartonkia, arkk.	17,630	Mustetta, pull.	672
Hiilipaperia arkk.	21,195	Lyijy-, kopio- ja värikyniä, kpl.	17,681
Laskukonepaperia, rull.	1,327	Teräskyniä, tus.	1,571
Ikkunapaperia, pak.	68,075	Kumeja, kpl.	1,310
Toalettipaperia, pak.	16,491	Paperiliittimiä ja piirustusnastoja, ras.	1,261
Piirustuspaperia lastentarhoille, kpl.	39,400	Kumiliimaa, putk.	98
Muita paperilajeja, arkk.	52,612	» pull.	313
» » rull.	51	Kirjekuoria ja pusseja, kpl.	34,374
Muistilehtiöitä, nid.	7,432	Vihkoja (ei kansakouluille), kpl.	6,360
Laskulomakkeita, kpl.	26,200	Almanakkoja, kpl.	1,101
Muita lomakkeita, kpl.	156,288	Konttorikirjoja, kpl.	92
		Kirjoituskoneiden värinauhoja, kpl.	444

Kun laitosten aikaisemmin maksamien vähittäiskauppahintojen ja varaston myyntihintojen välinen ero oli keskimäärin 35 %, teki säästö tältä osalta n. 132,000 markkaa.

Liikkeistä suoraan toimitettiin laitoksille konttoritarpeita 149,011: 30 markan arvosta. Näiden hankintojen säästö oli keskimäärin 20 % eli n. 37,000 markkaa.

Kertomusvuoden kokonaissäästö konttoritarvehankinnoissa oli siis 169,000 markkaa.

Rotaprint-koneella monistettujen töiden luku lisääntyi. Kertomusvuonna monistettiin, 52 kaupunginhallituksen esityslistaa mukaan luettuna, 261 eri työtä, joiden yhteinen painosmäärä oli 180,000 kpl. Vastaavat luvut v. 1932 ja 1933 olivat 205 ja 169,000 sekä 216 ja 139,000.

Kaupunginhallituksen marraskuussa 1934 painatustöiden valvojan tehtäväksi jättämä kansakoulujen oppilastarvikehankintojen järjestäminen siirtyi v:een 1935. Näissäkin hankinnoissa saatiin jo viimeisinä lukuvuosina jonkun verran säästöä. Esim. vihkojen hinnat saatiin painatustöiden valvojan aloitteesta alenemaan yli 20 %. Lisäksi kehoitettiin kouluja käyttämään yksinomaan n. s. koulumustetta aikaisemmin käytetyn paljon kalliimman kirjoitus- ja jäljennösmusteen sijasta.

III. Kiinteistölautakunta.

Kaupunginvaltuuston valitsemana kiinteistölautakunnan puheenjohtajana toimi vuoden varrella johtaja Y. Harvia ja sen jäseninä veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, filosofianlisensiaatti K. Huhtala, johtaja C. Neovius, järjestösihteeri E. Sallila, johtaja T. Salmio, insinööri E. von Schantz, työnvälitysneuvoja T. Uski ja arkkitehti V. Vähäkallio. Lautakunnan valitsemana varapuheenjohtajana toimi johtaja T. Salmio. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kiinteistöjohtaja E. von Frenckell.

Maatalousjaostoon kuuluivat puheenjohtajana johtaja Neovius sekä jäseninä johtaja Salmio ja arkkitehti Vähäkallio, tonttijaostoon puheenjohtajana insinööri von Schantz sekä jäseninä johtaja Harvia ja järjestösihteeri Sallila ja talojaostoon puheenjohtajana työnvälitysneuvoja Uski sekä jäseninä veturinkuljettaja Gröndahl ja filosofianlisensiaatti Huhtala.

Kiinteistölautakunnalla oli vuoden varrella 48, maatalousjaostolla 4, tonttijaostolla 39 ja talojaostolla 20 kokousta. Lautakunnan pöytäkirjain pykäläluku oli 1,448 ja lähetettyjen kirjeiden luku 546. Maatalousjaoston pöytäkirjain pykäläluku oli 14, tonttijaoston 327 ja talojaoston 122. Kiinteistötoimiston diaariin merkittyjen asiain luku oli 1,930, joista yleisiä asioita oli 500, kansliaosastolle kuuluvia oli 10, tonttiosastolle 559, maatalousosastolle 102, asemakaavaosastolle 173, maanmittaus- ja kartastotöiden osastolle 15, talo-osastolle 338 ja kansanpuisto-osastolle kuuluvia 233.

Lautakunnan vuoden varrella käsittelemistä asioista mainittakoon tässä seuraavat:

1. Kiinteistötoimiston päällikön toimialaan kuuluvat asiat.

Kokoukset. Lautakunta päätti[1]) pitää kokouksensa v. 1934 maanantaisin klo 16, kesäaikana klo 15 tahi pyhäpäivän sattuessa lähinnä seuraavana päivänä.

Ilmoitukset ja kuulutukset. Lautakunta päätti[2]), että sen ilmoitukset ja kuulutukset julkaistaisiin sanomalehdissä Arbetarbladet, Helsingin sanomat, Hufvudstadsbladet, Suomen sosialidemokraatti ja Uusi Suomi.

Laskujen hyväksyminen. Lautakunta päätti[3]), että kiinteistötoimistonpäällikön tai hänen estyneenä ollessaan sihteerin tuli hyväksyä talousarvion I luvun 1, 4, 5 ja 9—16 momentilla sekä VI luvun 2, 3 ja 6 momentilla olevista määrärahoista maksettavat laskut, kaupunginagronoomin tai hänen estyneenä ollessaan kaupunginagronoomin apulaisen I luvun 6—8 momentilla sekä II luvun kaikilla momenteilla, talonisännöitsijän tai hänen estyneenä ollessaan kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijän I luvun 17 momen-

[1]) Kiint. lautak. 2 p. tammik. 3 §. — [2]) S:n 2 p. tammik. 4 §. — [3]) S:n 2 p. tammik. 5 §.

tilla, III luvun kohdalla ja VI luvun 4 momentilla, sekä kansanpuistojen isännöitsijän ja hänen estyneenä ollessaan talonisännöitsijän IV luvun kohdalla olevista määrärahoista maksettavat laskut.

Kiinteistötoimiston viranhaltijat. Vuoden varrella perustettuun tonttiosaston avustavan johtajan virkaan valitsi lautakunta arkkitehti E. Paalasen [1]) ja asemakaavaosaston insinöörinvirkaan insinööri Ö. Stadiuksen [2]).

V:ksi 1935 päätettiin [3]) kiinteistötoimistoon palkata seuraavat ylimääräiset viranhaltijat: kansliaosastolle asiapoika N. Osenius 600 markan, asemakaavaosastolle arkkitehti M. TalviOja 2,400 markan, piirtäjät S. Andersin 1,900 markan, J. Cajander 2,600 markan ja L. Forssell 1,400 markan sekä asiapoika G. Vatanen 550 markan, maanmittaus- ja kartastotöiden osastolle piirtäjä T. Laine 1,900 markan, kartoittaja E. Oksanen 1,500 markan ja vahtimestarinapulainen J. Hindström 1,000 markan, talo-osastolle rakennusmestari S. Lahtinen 2,500 markan, toimistoapulainen J. Milan 2,500 markan ja kanslia-apulainen M. Karhumaa 1,350 markan sekä kansanpuisto-osastolle toimistoapulainen E. Rantanen 1,350 markan kuukausipalkkiosta.

Lautakunta päätti [4]) määrätä arkkitehti M. TalviOjan tammikuun 27 p:stä lukien vuoden loppuun toimimaan tilapäisenä arkkitehtinä asemakaavaosastolla 1,500 markan kuukausipalkkiosta.

Tilapäiseksi vahtimestariksi kansanpuisto-osastolle huhtikuun 16 ja 23 p:n väliseksi ajaksi otettiin [5]) lämmittäjä A. Jonasson 192 markan palkkiosta.

Lautakunta päätti [6]) määrätä neiti B. Liljelundin toukokuun 7 p:stä kesäkuun 7 p:ään toimimaan siirtolapuutarhaneuvojan tilapäisenä apulaisena 700 markan palkkiosta.

Maanmittaus- ja kartastotöiden osaston ylimääräisen vahtimestarinapulaisen J. Hindströmin toukokuun 25 p:stä kesäkuun 7 p:ään kestäneen sairasloman ajaksi otettiin [7]) sijaiseksi nuorukainen E. Saloriutta 200 markan palkkiosta.

Lautakunta myönsi opintomatkalomaa avustavalle asemakaava-arkkitehdille B. Aminoffille [8]) kaksi viikkoa syys- tai lokakuun aikana ja siirtolapuutarhaneuvoja E. Kochille [9]) niinikään kaksi viikkoa elokuun 1 p:n ja syyskuun 15 p:n välisenä aikana.

Lautakunta hyväksyi [10]) kiinteistötoimiston viranhaltijain kesälomista laaditun ehdotuksen.

Komiteat ja valiokunnat y.m. Lautakunta päätti [11]) vapauttaa filosofianmaisteri G. Estlanderin v. 1931 ehdotuksen tekemistä varten kaupungin vuokra- y. m. saatavien perimisen jouduttamiseksi asettamansa komitean puheenjohtajan toimesta ja valitsi hänen tilalleen johtaja T. Salmion.

Lautakunta valitsi johtaja T. Salmion edustajakseen komiteaan, joka oli asetettu laatimaan esitystä kalan jäädytys- ja jäähdytyslaitoksen rakentamisesta [12]) ja komiteaan, joka oli asetettu laatimaan ehdotusta teuraskanojen kaupan ja säilytyksen järjestämisestä [13]).

Lautakunta valitsi [14]) työnvälitysneuvoja T. Uskin jäseneksi komiteaan, jonka terveydenhoitolautakunta oli asettanut tutkimaan desinfioimislaitoksen laajentamiskysymystä.

---

[1]) Kiint. lautak. 1 p. lokak. 1,097 §. — [2]) S:n 8 p. lokak. 1,119 §. — [3]) S:n 20 p. jouluk. 1,440 §. — [4]) S:n 29 p. tammik. 109 §. — [5]) S:n 16 p. huhtik. 416 § ja 23 p. huhtik. 466 §. — [6]) S:n 23 p. huhtik. 467 §. — [7]) S:n 28 p. toukok. 670 §. — [8]) S:n 11 p. kesäk. 742 §. — [9]) S:n 9 p. heinäk. 840 §. — [10]) S:n 28 p. toukok. 668 §. — [11]) S:n 19 p. helmik. 194 §.—[12]) S:n 25 p. kesäk. 796 §.—[13]) S:n 8 p. lokak. 1,120 §.—[14]) S:n 8 p. lokak. 1,121 §.

Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston talousarvioehdotusta tarkastamaan asetettiin [1]) valiokunta, johon valittiin lautakunnan jäsenet von Schantz, Uski ja Vähäkallio.

Lautakunta päätti [2]) asettaa viisijäsenisen valiokunnan antamaan lausunnon Herttoniemen öljysataman rakentamista ja käyttöä koskevien määräysten laatimista varten asetetun komitean mietinnöstä valiten sen jäseniksi puheenjohtajansa ynnä jäsenet Huhtalan, von Schantzin ja Uskin sekä kiinteistötoimiston päällikön insinööri Andersinin.

Eräiden osakeyhtiöiden omaisuuden ja tilien tarkastus. Kiinteistöjohtajan kehoituksesta määräsi [3]) lautakunta kiinteistötoimiston sihteerin tarkastamaan Vanda-puistokylä osakeyhtiön ja Malmin kalkkihiekkatiilitehdas osakeyhtiön omistusoikeutta koskevat asiakirjat ja kaupunginagronoomin tarkastamaan ensin mainitun yhtiön irtaimiston sekä kehoitti revisionikonttoria tarkastamaan molempien yhtiöiden tilit. Tarkastuskertomukset saatuaan lähetti [4]) lautakunta ne kaupunginhallitukselle.

Lauttasaari. Sen johdosta, että kaupungin ja J. Tallbergin perillisten sekä Julius Tallberg osakeyhtiön välillä tehdyn sopimuksen nojalla eräs tiemaa ja maa-alue huviloineen Lauttasaarella joutui kaupungin haltuun, antoi [5]) lautakunta asemakaavaosaston tehtäväksi suunnitella yleisen rannalle vievän tien sopivinta asemaa, tonttiosaston tehtäväksi huolehtia alueella olevien vuokratonttien valvonnasta, talo-osastolle huolehtia alueella olevan huvilan isännyydestä, kansanpuisto-osastolle huolehtia alueen vuokrapalstojen ulkopuolella olevan Lauttasaaren kansanpuistoon liitetyn osan hoidosta ja maatalousosastolle huolehtia alueella olevan metsän hoidosta. Samalla esitettiin kaupunginhallitukselle, että sen asiamiesosastolle annettaisiin tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin kaupungille tulevien alueiden erottamiseksi.

Diaariin merkittyjen ratkaisemattomien asioiden luettelo tarkastettiin [6]).

Talousarvioehdotus vuodeksi 1935 hyväksyttiin [7]) erinäisin muutoksin.

Säästöarviolaskelma lähetettiin [8]) rahatoimistolle.

Vakuusasiakirjojen tarkastus. Tarkastuksessa todettiin [9]), että puuttuvat velkakirjat joko oli maksettu tai muuten ehtojen tultua täytetyiksi kuittausta vastaan luovutettu velallisille sekä että eräiden velkakirjojen kiinnitykset oli uudistettava v:n 1935 kuluessa.

Käyttövarat. Lautakunnan käyttövaroista myönnettiin m. m. seuraavat määrärahat:

kiinteistötoimiston henkilökunnan kahvinkeittäjän palkkaamiseen 3,000 markkaa [10]);

Osakeyhtiö Merenkulun tarkastusmatkasta itäiseen saaristoon esittämän laskun suorittamiseen 400 markkaa [11]);

eräiden kiinteistötoimiston huoneistoissa toimeenpantujen muuttojen aiheuttamien kustannusten suorittamiseen 800 markkaa [14]);

eräiden maanmittauskustannusten suorittamiseen 7,608: 20 markkaa [13]);

normaalikellon hankkimiseksi kiinteistötoimiston huoneistoon 864 markkaa [14]); sekä

joulukuusen pystyttämistä varten Senaatintorille 2,500 markkaa [15]).

---

[1]) Kiint. lautak. 20 p. elok. 933 §. — [2]) S:n 20 p. elok. 934 §. — [3]) S:n 30 p. huhtik. 525 §. — [4]) S:n 14 p. toukok. 586 §. — [5]) S:n 9 p. heinäk. 838 §; vrt. myös tämän kert. s. 96 ja 242. — [6]) Kiint. lautak. 18 p. kesäk. 777 §. — [7]) S:n 18 p. syysk. 1,054 §. — [8]) S:n 29 lokak. 1,214 §. — [9]) S:n 20 p. jouluk. 1,448 §. — [10]) S:n 2 p. tammik. 19 §. — [11]) S:n 25 p. kesäk. 797 §. — [12]) S:n 29 p. lokak. 1,215 §. — [13]) S:n 12 p. marrask. 1,272 §, 26 p. marrask. 1,358 §, 10 p. jouluk. 1,399 §, 17 p. jouluk. 1,424 § ja 20 p. jouluk. 1,441 §. — [14]) S:n 3 p. jouluk. 1,374 §. — [15]) S:n 17 p. jouluk. 1,423 §.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m. m. asioista, jotka koskivat: Työväen rakennus- ja asunto-osakeyhtiö Tyynelän tarjousta myydä kaupungille Malminkadun kiinteistö n:o 28 [1]), erään Tattarisuon vieressä olevan palstan ostamista [2]), eräiden virkojen perustamista kiinteistötoimistoon [3]), kansanpuistojaoston perustamista [4]), urheilukenttien korjaus- ja kunnossapitotöitä sekä urheilukentillä suoritettavia rakennustöitä varten yleisten töiden lautakunnan menoarviossa varattuihin määrärahoihin tehtäviä muutoksia [5]) ja uusien kalustoesineiden hankkimista kiinteistötoimistoon [6]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m.m. asioista, jotka koskivat: korttelin n:o 4 tonttien n:ot 3 ja 4(Kleineh'in hotellin ja Svenska Finlands lantmannabank nimisen pankin talojen) ostamista [7]), Tomtbacka ja Nackböle nimisten tilojen hintaa [8]), Helsingin kaupungin ja Munkkiniemen välillä olevan maantiesillan korjauskustannusten suorittamisvelvollisuutta [9]), Kulosaaren sillan valvonnan ja siltamaksujen kannannan järjestämistä [10]), pohjoisen hautausmaan laajentamista [11]), Vanda puistokylä osakeyhtiön ja Malmin kalkkihiekkatiilitehdas osakeyhtiön osakkeiden ostamista [12]), maalentokentän rakentamista [13]), Lauttasaaren sillan rakennussuunnitelmaa [14]), asutuslautakunnalle kuuluvien tehtävien hoitamista Helsingin kaupungissa [15]), omakotirakennustoimintaa [16]), talousarvioasetelman uudistamista [17]), kaupungin ja Hietalahden sulkutelakka- ja konepajaosakeyhtiön välisen sopimuksen 5 §:ssä edellytettyä vuokrasopimusta ja asemakaavanmuutosta [18]), Degerön ja Herttoniemen välisen sillan rakentamista [19]), Herttoniemen öljysataman rakentamista ja käyttöä koskevien määräysten laatimista varten asetetun komitean mietintöä [20]), Helsingin maalaiskunnan vapauttamista eräiden maanteitä varten tarvittavien alueiden lunastamisesta [21]), vuositilintarkastajain kertomusta [22]), Herttoniemen rautatietöiden loppuunsuorittamista [23]), Herttoniemen vedentarpeen tyydyttämistä [24]), Kuusisaaren liittämistä Munkkiniemen huvilayhdyskuntaan [25]), Malmin kalkkihiekkatiilitehdas osakeyhtiön omistamien rakennusten ja laitteiden vuokraamista [26]), eräitä kaupungin ja valtionrautateiden välillä tehtäviä aluevaihtoja [27]), järjestyssääntöjä ammattimaisen autoliikenteen harjoittamista varten Helsingin kaupungissa [28]) sekä ehdotusta laiksi katujen kunnossa- ja puhtaanapidosta [29]).

2. Kiinteistötoimiston kansliaosaston toimialaan kuuluvat asiat.

Korvaus erään Leppäsuon alueen käyttämisestä. Sen johdosta että Osakeyhtiö M. G. Stenius ilman sopimusta tammikuun 1 p:stä 1919 tammikuun 1 p:ään 1930 oli pitänyt hallussaan Leppäsuon aluetta n:o 68a, päätti [30]) lautakunta kehoittaa rahatoimistoa velkomaan yhtiöltä korvauksena yhteensä 379,250 markkaa sekä, ellei korvausta heti suoritettaisi, viipymättä lähettämään sen kaupunginhallituksen asiamiesosastolle perittäväksi.

---

[1]) Kiint. lautak. 29 p. tammik. 110 §. — [2]) S:n 19 p. helmik. 196 §. — [3]) S:n 14 p. toukok. 585 § ja 22 p. toukok. 628 §. — [4]) S:n 25 p. kesäk. 798 §. — [5]) S:n 15 p. lokak. 1,147 §. — [6]) S:n 5 p. marrask. 1,249 §. — [7]) S:n 5 p. helmik. 137 § ja 12 p. helmik. 166 §. — [8]) S:n 19 p. helmik. 195 §. — [9]) S:n 26 p. helmik. 226 §. — [10]) S:n 26 p. helmik. 227 §. — [11]) S:n 5 p. maalisk. 248 §. — [12]) S:n 12 p. maalisk. 279 § ja 19 p. maalisk. 316 §. — [13]) S:n 9 p. huhtik. 381 §. — [14]) S:n 9 p. huhtik. 382 §. — [15]) S:n 16 p. huhtik. 449 §. — [16]) S:n 23 p. huhtik. 458 §. — [17]) S:n 23 p. huhtik. 468 §. — [18]) S:n 22 p. toukok. 631 §. — [19]) S:n 11 p. kesäk. 744 §. — [20]) S:n 24 p. syysk. 1,063 § ja 1 p. lokak. 1,111 §. — [21]) S:n 8 p. lokak. 1,117 §. — [22]) S:n 15 p. lokak. 1,148 §. — [23]) S:n 22 p. lokak. 1,174 §. — [24]) S:n 5 p. marrask. 1,247 §. — [25]) S:n 12 p. marrask. 1,273 §. — [26]) S:n 19 p. marrask. 1,329 §. — [27]) S:n 26 p. marrask. 1,335 §. — [28]) S:n 26 p. marrask. 1,336 §. — [29]) S:n 3 p. jouluk. 1,373 §. — [30]) S:n 25 p. kesäk. 799 §.

Pistoraiteen rakentamista koskeva sopimus. Lautakunta hyväksyi [1]) Suomen osuuskauppojen keskuskunta nimisen osuuskunnan kanssa tehtävän sopimuksen pistoraiteen rakentamisesta Vallilan vaihteelta osuuskunnan omistamalle Pääskylänkadun tontille n:o 20 kortteliin n:o 368 pääasiallisesti kaupunginhallituksen vahvistamien ehtojen mukaisesti ja ottaen huomioon erään osuuskunnan ehdottaman lisäyksen.

Kaisaniemenkadun leventämistä varten tarvittavaa maakaistaletta koskeva kauppakirja. Lautakunta hyväksyi [2]) pienin muutoksin yleisten rakennusten ylihallituksen ehdotuksen kauppakirjaksi, jolla kaupunki valtiolta osti Kaisaniemenkadun leventämistä varten tarvittavan 55 m²:n suuruisen tonttikaistaleen korttelista n:o 42.

Lausunto. Kaupunginhallitukselle annettiin [3]) lausunto, joka koski eräitä valtion ja kaupungin välillä v. 1927 päätetyn suuren tilusvaihdon johdosta suoritettuja maanmittaustoimituksia.

3. Kiinteistötoimiston tonttiosaston toimialaan kuuluvat asiat.

Myydyt tontit. Kiinteistölautakunta möi vuoden varrella alla mainitut tontit:

Korttelin numero.	Katu.	Tontin numero.	Ostaja.	Tontin pinta-ala, m².	Huutokauppahinta, Smk.
448	Apollonkatu	13	Rakennusmestari J. E. Valorinta [4])	469.080	333,500 —
464	Döbelninkatu	4	Osakeyhtiö V. A. P. [5])	935.730	936,000 —
448	Etel.Hesperiankatu	16 a	Rakennusmestarit O. Honkasalo ja V. J. Pirjola sekä Rakennusliike Orraeus & K:ni osakeyhtiö [6])	616.000	467,600 —
448	» »	18 a	Kamreeri R. Estlander [7])	602.000	456,500 —
448	» »	18 b	Tehtailija P. Hakala ja rakennusmestari I. Tikka [8])	548.100	557,200 —
413	Hietaniemenkatu	19	Opettaja A. Niilo [9])	584.407	350,000 —
473	Kivelänkatu	3	Rakennusmestarit E. Tiitinen ja T. Ranta [10])	800.401	550,000 —
421	Mechelininkatu	22	Rakennusmestari L. A. Pajunen [11])	950.000	1,322,500 —
474	Runeberginkatu	57	Rakennusmestarit O. Honkasalo ja V. J. Pirjola sekä Rakennusliike Orraeus & K:ni osakeyhtiö [12])	664.771	704,000 —
479 b	Topeliuksenkatu	3 b	Rakennusmestari L. Reitz [13])	2,525.335	1,512,000 —
413	Väinämöisenkatu	1 a	Herra K. Olamo [14])	1,092.330	645,000 —
421	»	21	Rakennusmestarit M. Hj. Heusala ja O. Tuominen [15])	1,455.823	680,000 —

[1]) Kiint. lautak. 27 p. elok. 965 §. — [2]) S:n 5 p. marrask. 1,254 §; ks. v:n 1933 kert. s. 100. — [3]) Kiint. lautak. 23 p. huhtik. 469 §. — [4]) Tonttij. 16 p. huhtik. 63 §, 23 p. huhtik. 75 §, 30 p. huhtik. 83 § ja kiint. lautak. 30 p. huhtik. 549 §. — [5]) Tonttij. 22 p. lokak. 272 §, 29 p. lokak. 282 a § ja kiint. lautak. 29 p. lokak. 1,241 §. — [6]) Tonttij. 17 p. jouluk. 323 § ja kiint. lautak. 17 p. jouluk. 1,439 §. — [7]) Tonttij. 10 p. jouluk. 318 §, 17 p. jouluk. 322 § ja kiint. lautak. 17 p. jouluk. 1,439 §. — [8]) Tonttij. 17 p. syysk. 237 §, 24 p. syysk. 244 §, 22 p. lokak. 286 a §, 29 p. lokak. 287 § ja kiint. lautak. 24 p. syysk. 1,067 §. — [9]) Tonttij. 20 p. heinäk. 185 §, 30 p. heinäk. 192 § ja kiint. lautak. 30 p. heinäk. 906 §. — [10]) Tonttij. 9 p. heinäk. 170 §, kiint. lautak. 25 p. kesäk. 804 § ja 9 p. heinäk. 867 §. — [11]) Tonttij. 26 p. marrask. 305 §, 3 p. jouluk. 311 § ja kiint. lautak. 3 p. jouluk. 1,393 §. — [12]) Tonttij. 30 p. huhtik. 89 §, 7 p. toukok. 94 § ja kiint. lautak. 7 p. toukok. 556 §. — [13]) Tonttij. 5 p. maalisk. 38 §, 12 p. maalisk. ja 39 § kiint. lautak. 12 p. maalisk. 299 §. — [14]) Tonttij. 3 p. jouluk. 313 §, 10 p. jouluk. 317 § ja kiint. lautak. 10 p. jouluk. 1,401 §. — [15]) Tonttij. 23 p. huhtik. 74 §, 30 p. huhtik. 84 § ja kiint. lautak. 30 p. huhtik. 549 §.

Tonttien hinnat. Kiinteistölautakunta vahvisti [1]) korttelissa n:o 473 olevan Kivelänkadun tontin n:o 3 huutokauppahinnan 550,000 markaksi.

Tonttien myyntiluettelo v:ksi 1934 vahvistettiin [2]).

Vuokralle annetut asuntotontit ja -palstat. Kiinteistölautakunta teki seuraavat asuntotarkoituksiin käytettävää maata koskevat vuokrasopimukset:

Tiluksen nimi.	Vuokraajan nimi.	Vuokrakausi päättyy.	Vuotuinen vuokramaksu, Smk.
Käpylä, asuntopalstan n:o 5, 1,900 m²:n suuruin. alue	Taiteilija R. Partanen [3])	1939, jouluk. 31	1,200 —
Käpylä, kortt. n:o 892, tontti n:o 6	Kirvesmies V. V. Korvenranta [4])	1935, toukok. 31	1,800 —
		1945, kesäk. 1	2,700 —
		1955, kesäk. 1	3,350 —
		1965, kesäk. 1	4,000 —
		1975, kesäk. 1	4,650 —
		1985, kesäk. 1	5,300 —
Kumpula, kortt. n:o 926, tontti n:o 11	Puuseppä E. Salminen [5])	1940, kesäk. 1	1,200 —
		1950, kesäk. 1	1,800 —
		1960, kesäk. 1	2,250 —
		1970, kesäk. 1	2,700 —
		1980, kesäk. 1	3,200 —
Kumpula, kortt. n:o 926, tontti n:o 92	Kirvesmies A. V. Lahti [6])	1980, kesäk. 1	kuten edell.
Kumpula, kortt. n:o 928, tontti n:o 69	Muurari T. E. Kinnunen [7])	1980, kesäk. 1	kuten edell.
Kumpula, kortt. n:o 928, tontti n:o 8	Kirvesmies E. J. Elo [8])	1940, kesäk. 1	1,500 —
		1950, kesäk. 1	2,250 —
		1960, kesäk. 1	2,800 —
		1970, kesäk. 1	3,400 —
		1980, kesäk. 1	4,000 —
Reimars, kortt. n:o 21, tontti n:o 4	Työnjohtaja O. Lumisalo [9])	1940, jouluk. 31	1,200 —
		1950, jouluk. 31	1,500 —
		1960, jouluk. 31	1,800 —
		1970, jouluk. 31	2,100 —
Reimars, kortt. n:o 21, tontti n:o 5	Tullivartija I. Järf [10])	1970, jouluk. 31	kuten edell.
Reimars, kortt. n:o 21, tontti n:o 6	Autonkuljettaja E. V. Salonen [9])	1970, jouluk. 31	kuten edell.
Reimars, kortt. n:o 21, tontti n:o 7	Varastonhoitaja K. J. Salonen [9])	1970, jouluk. 31	kuten edell.
Oulunkylän itäinen huvilaryhmä, 850 m² palstan n:o 30 edustalta	Johtaja H. Gräsbeck [11])	6 kk. irtis.	1,200 —

[1]) Kiint. lautak. 25 p. kesäk. 804 §. — [2]) S:n 5 p. helmik. 138 §. — [3])S:n 17 p. syysk. 1,035 § ja 24 p. syysk. 1,064 §. — [4]) S:n 19 p. marrask. 1,319 §. — [5]) Tonttij. 6 p. elok. 206 §. — [6]) S:n 1 p. lokak. 259 §. — [7]) S:n 3 p. jouluk. 314 §. — [8]) S:n 1 p. lokak. 257 §. — [9]) S:n 26 p. marrask. 306 §. — [10]) S:n 22 p. lokak. 273 §. — [11]) S:n 20 p. heinäk. 191 §.

Vuokralle annetut viljelyspalstat. Kiinteistölautakunta vuokrasi seuraa-viljelyspalstat alla mainituille henkilöille:

Alue.	Vuokraajan nimi.	Vuokrakausi päättyy.	Vuotuinen vuokramaksu, Smk.
Huopalahti, viljelyspalsta litt. t	Työmies O. Metsäaho [1])	1935, jouluk. 31	200 —
Kulosaari, syöttöpalsta	Ajuri H. Salonen [2])	Vuokrattu kesäksi	100 — koko ajalta
Kulosaaren kartanon vieressä oleva viljelyspalsta litt. a	Puutarhuri A. Johansson [3]), sopimus purettu [4])	1934, jouluk. 31	1,000 —
Kulosaari, n. 450 m²:n suuruinen alue	Kapteeni A. Karimo [5])	1935, huhtik. 30, sen jälkeen 2 kk. irtis.	500 —
Kumpula, Mäkelänk. Kumpulan siirtolapuutarhaan johtavan tien kansakoulupuutarhan ja litt. Ö. palstan välillä sijaitseva alue	Ajuri G. Hj. Hagelberg [6])	1934, jouluk. 31	500 —
Käpylä, syöttömaa	Ajuri A. Odell [7])	Vuokrattu kesäksi	100 — koko ajalta
Lauttasaari, n. 1.2 ha:n suuruinen viljelysalue	Kauppaneuvos J. Tallbergin perilliset [8])	1935, jouluk. 31, sen jälkeen 6 kk. irtis.	600 —
Meilahti, syöttöpalstat n:ot 4 ja 5	Ajuri K. V. Jussila [9])	1934, jouluk. 31	250 —
Meilahti, viljelysalue litt. c	Puutarhuri A. Lännenpää [10])	1939, jouluk. 31	1,000 —
Oulunkylä, viljelyspalstat litt. a ja b	Rouva O. Rytkönen [11])	1934, jouluk. 31	1,060 —
Oulunkylä, viljelyspalsta litt. z ja n. s. perunaruttoalue	Herra E. Ekholm [12])	1936, jouluk. 31	3,000 —
Oulunkylä, Stenmanin palstan osia	Oulunkylän kunta [13])	1934, jouluk. 31	100 —
Reijola, viljelyspalstat litt. k², k³ ja k⁴	Vuokraaja M. Jäppilä [14])	6 kk. irtis.	900 —
Reijola, syöttöpalsta n:o XII	Leskirouva G. Näsi [15])	1934, jouluk. 31	300 —
Ruskeasuo, viljelyspalsta litt. n	Vuokraaja M. Jäppilä [14])	6 kk. irtis.	300 —
Tilkan viljelyspalstasta litt. B rannan puoleinen osa	Huvilanomistaja E. Wallenius [16])	1934, jouluk. 31	150 —

[1]) Tonttij. 8 p. lokak. 268 §. — [2]) S:n 4 p. kesäk. 149 §. — [3]) S:n 6 p. elok. 202 §. — [4]) S:n 3 p. syysk. 225 §. — [5]) S:n 9 p. huhtik. 55 §. — 420 §. — [6]) Tonttij. 30 p. huhtik. 92 §. — [7]) S: n 11 p. kesäk. 155 §. — [8]) S:n 3 p. syysk. 224 §. — [9]) S:n 23 p. huhtik. 77 §. — [10]) Kiint. lautak. 10 p. syysk. 1,010 §. — [11]) Tonttij. 30 p. huhtik. 90 §. — [12]) S:n 23 p. huhtik. 68 §. — [13]) S:n 22 p. toukok. 130 §. — [14]) S:n 8 p. lokak. 267 §. — [15]) S:n 7 p. toukok. 104 §. — [16]) S:n 22 p. tammik. 11 §.

Pidennetyt asuntoalueiden vuokraoikeudet. Kiinteistölautakunta pidensi erinäisin ehdoin seuraavia tiluksia koskevat vuokrasopimukset:

Tiluksen nimi.	Vuokraajan nimi.	Vuokrakausi pidennetty		Vuotuinen vuokramaksu, Smk.	
		mistä.	mihin.		
Eläintarha, huvilapalsta n:o 1	Leskirouva A. Vahlberg ja alaikäiset R., B., V., B. ja B.-R. Vahlberg [1])	1933, marraskuun 15	6 kk. irtis.	9,000	—
Eläintarha, huvilapalsta n:o 14	Linjakasööri O. Blomin kuolinpesä [2])	1934, tammikuun 1	3 kk. irtis.	10,000	—
Herttoniemi, huvilapalsta n:o 80	Leskirouva E. S. Eklund [3])	1935, tammikuun 1	1939, joulukuun 31	1,200	—
Hietaniemen karit	Herra O. E. Lindgren [4])	1934, huhtikuun 1	3 kk. irtis.	400	—
Humalisto, huvilapalsta n:o 2	C. Fr. Spennertin perilliset [5])	1935, tammikuun 1	1936, kesäkuun 1	34,400	—
Kottbyn tila, asuntoalue n:o 4	Rouva A. Karlsson ja hänen poikansa E. Ilola [6])	1935, tammikuun 1	1939, joulukuun 31	2,500	—
Meilahti, huvila-alue n:o 2, Toivola	Työnjohtaja L. Ericson [7])	1934, marraskuun 1	1939, marraskuun 1	30,000	—
Meilahti, huvila-alue n:o 4	Varatuomari L. Pohjanheimo [8])	1935, tammikuun 1	1939, joulukuun 31	5,300	—
Meilahti, huvilapalsta n:o 7	Johtaja R. Nyman [9])	1935, tammikuun 1	1939, joulukuun 31	9,000	—
Meilahti, huvilapalsta n:o 8	Osuustukkukauppa r.l. [10])	1935, tammikuun 1	1939, joulukuun 31	7,200	—
Meilahti, huvila-alue n:o 28 a	Huvilanomistaja J. J. Mattila [11])	1934, syyskuun 1	1939, elokuun 31	3,000	—
Pasila, asuntopalsta litt. C	Huvilanomistaja O. Tammelin [12])	1934, maaliskuun 20	6 kk. irtis.	2,400	—
Pasila, vuokra-alue Malmi n:o 43 c	Ajuri K. A. Salonen [13])	1935, tammikuun 1	1939, joulukuun 31	2,400	—
Reijola, asuntopalsta litt. B	Rouva H. Kantanen [14])	1934, syyskuun 1	1939, elokuun 31	1,200	—
Reijola, huvila-alue litt. A	Neidit I. ja A. Anthoni [15])	1934, syyskuun 1	1939, elokuun 31	600	—
Runeberginkatu, tontti n:o 50	Vuokraaja J. Ojala [16])	1934, toukokuun 2	1934, kesäkuun 2	1,200	—
Ruskeasuo, asuntopalsta n:o 41	Aviopuolisot V. ja S. Kauppinen [17])	1934, toukokuun 1	1939, toukokuun 1	1,400	—
Topeliuksenkatu, tontti n:o 23	Puuseppä K. G. Tallqvist [18])	1931, huhtikuun 1	1 kk. irtis.	600	—

[1]) Kiint. lautak. 19 p. helmik. 198 §. — [2]) S:n 4 p. kesäk. 708 §. — [3]) S:n 12 p. marrask. 1,282 §. — [4]) Tonttij. 22 p. tammik. 10 §. — [5]) Kiint. lautak. 5 p. marrask. 1,253 §. — [6]) S:n 10 p. jouluk. 1,397 §. — [7]) S:n 5 p. helmik. 139 §. — [8]) S:n 26 p. helmik. 231 §. — [9]) S:n 12 p. helmik. 170 §. — [10]) S:n 12 p. helmik. 171 §. — [11]) S:n 9 p. heinäk. 844 §. — [12]) Tonttij. 12 p. maalisk. 41 §. — [13]) Kiint. lautak. 6 p. elok. 919 §. — [14]) S:n 12 p. — helmik. 168 §. — [15]) S:n 12 p. helmik. 169 §. — [16]) Tonttij. 23 p. huhtik. 73 §. — [17]) Kiint. lautak. 20 p. elok. 936 §. — [18]) Tonttij. 5 p. helmik. 20 §.

Pidennetyt viljelysalueiden vuokraoikeudet. Kiinteistölautakunta pidensi seuraavia viljelysalueita koskevat vuokrasopimukset:

Alue.	Vuokraajan nimi.	Vuokrakausi pidennetty		Vuotuinen vuokramaksu, Smk.	
		mistä.	mihin.		
Hermanni, syöttöpalstat litt. A 1, A 7, A 8, A 9, A 10, A 11, A 12 ja A 13	Ajuri H. Ylöstalo [1])	1934, tammikuun 1	1934, joulukuun 31	300	—
Imatrankadun itäpäässä oleva n.s. Elannon viljelyspalsta	Herra E. Syvänen [2])	1934, tammikuun 1	1934, joulukuun 31	1,200	—
Kumpula, peltopalstat n:ot 1[1], 1[2] ja litt. m	Ajuri S. Räisänen [3])	1934, tammik. 1	1934, jouluk. 31	600	—
Kumpula, puutarhapalsta	Puutarhuri A. Holmqvist [4])	1934, marraskuun 2	1939, marraskuun 1	7,200	—
Kumpula, osa viljelyspalstaa litt. d	Puutarhuri A. Holmqvist [4])	1933, tammikuun 1	3 kk. irtis., ei kuitenkaan luovutettavaksi huhtik.—lokak. aikana	1,300	—
Kumpula, rantaniityn litt. b jäljellä oleva osa	Ajuri J. E. Ylöstalo [5])	1934 tammikuun 1	1934, joulukuun 31	500	—
Kumpula, sairaala-alueen vieressä oleva syöttöpalsta a-c-d-a	Puutarhuri C. R. Lindberg [6])	1934, tammikuun 1	1934, joulukuun 31	650	—
Kumpula viljelyspalstat litt. e, f ja U	Puutarhuri R. Lindberg [7])	1934, tammikuun 1	1934, joulukuun 31	3,000	—
Kumpula, viljelyspalsta litt. J	Ajurinleski H. V. Jyvä [8])	1934, tammikuun 1	1934, joulukuun 31	300	—
Kumpula, viljelyspalsta n:o 15	Rouva I. Ansinen [9])	1934, tammikuun 1	1934, joulukuun 31	200	—
Käpylä niminen viljelyspalsta	Ajuri J. I. Mäkelä [10])	1934, tammikuun 1	1934, joulukuun 31	300	—
Käpylä, viljelyspalsta litt. B	Herra A. Odell [11])	1934, tammikuun 1	1938, joulukuun 31	600	—
Meilahti, Niittysaaret n:ot 6 ja 7, jäljellä oleva osa, n. 11,100 m²	Kauppias V. Elfving [12])	1934, tammikuun 1	1934, joulukuun 31	300	—
Meilahti, viljelyspalsta n:o 3, 6,500 m²:n suuruinen osa	Herra A. Lindström [13])	1934, tammikuun 1	1934, joulukuun 31	300	—
Meilahti, huvila-alue n:o 2 a	Herra J. E. Vitick [14])	1934, tammikuun 1	1934, joulukuun 31	200	—
Meilahti, n.s. Toivolan peltopalsta n:o 2	Herra A. R. Forssell [15])	1934, tammikuun 1	1934, joulukuun 31	900	—

[1]) Tonttij. 23 p. huhtik. 69 §. — [2]) S:n 16 p. huhtik. 58 §. — [3]) S:n 9 p. huhtik. 53 §. — [4]) Kiint. lautak. 16 p. huhtik. 420 §. — [5]) Tonttij. 14 p. toukok. 112 §. — [6]) S:n 29 p. tammik. 15 §. — [7]) S:n 22 p. tammik. 5 §. — [8]) S:n 23 p. huhtik. 71 §. — [9]) S:n 19 p. maalisk. 46 §. — [10]) S:n 14 p. toukok. 113 §. — [11]) S:n 22 p. tammik. 6 §. — [12]) S:n 14 p. toukok. 118 §. — [13]) S:n 7 p. toukok. 106 §. — [14]) S:n 23 p. toukok. 123 §. — [15]) S:n 16 p. huhtik. 59 §.

Alue.	Vuokraajan nimi.	Vuokrakausi pidennetty. mistä.	Vuokrakausi pidennetty. mihin.	Vuotuinen vuokram, Smk.	
Oulunkylän itäinen huvilaryhmä, huvilan n:o 1 itäpuolella oleva viljelysalue	Työmies K. E. Ahlfors [1])	1934, tammikuun 1	1934, joulukuun 31	125	—
Oulunkylä, Ruutipelto niminen viljelysalue	Herra H. Tammisalo [2])	1934, tammikuun 1	1934, joulukuun 31	500	—
Oulunkylä, viljelyspalstat litt. a ja b	Työmies P. J. Rytkönen [3])	1935, tammikuun 1	1939, joulukuun 31	1,100	—
Pasila, viljelysalue litt. e	Huvilanomistaja O. Tammelin [4])	1934, maaliskuun 20	6 kk. irtis.	120	—
Pasila, viljelyspalstat litt. o, p, r ja s yhteensä 1.3 ha	Ajuri T. Heino [5])	1935, tammikuun 1	1935, joulukuun 31	650	—
Reijola, syöttöpalsta n:o 10	Ajuri K. V. Kotivirta [6])	1934, tammikuun 1	1934, joulukuun 31	200	—
Reijola, viljelyspalsta litt. k^1	Herra K. E. Lindevall [7])	1935, tammikuun 1	6 kk. irtis.	200	—
Toukola, rantaniitty litt. b^2	Ajuri A. Leiqvist [8])	1934, tammikuun 1	1934, joulukuun 31	300	—
N.s. rankkurin asunnon läheisyydessä oleva syöttöpalsta litt. e	Herra J. Grönvall [9])	1934, tammikuun 1	1934, joulukuun 31	300	—

Vuokraoikeuksien siirto. Kiinteistölautakunta hyväksyi seuraavien asuntotonttien ja huvilapalstojen vuokraoikeuden siirron:

Tiluksen nimi.	Uuden vuokraajan nimi.
Hermanni, kortt. n:o 649, tontti n:o 2	Leskirouva V. Lehtosen perilliset [10])
S:n » » 651 » » 10	Leskirouva A. L. Nyman [11])
S:n » » 655 » » 14	Leskirouva E. S. Kilpinen [12])
S:n » » 655 » » 19	Leskirouva F. Lillträsk [13])
S:n » » 657 » » 26	Etsivä U. A. Mäntysalon oikeudenomistajat ja neiti H. S. Andersson [14])
Hermanni II, kortt. n:o 17, tontti n:o 1	Asunto-osakeyhtiö Kumpulankatu 1 [15])
Kumpula, kortt. n:o 932, tontit n:ot 64 ja 66	Maanviljelijä V. Lepikkö [16])
S:n » » 933, tontti n:o 65	Asunto-osakeyhtiö Limingantalo [17])
S:n » » 935 » » 45	Liikemies A. Tohkola [18])
S:n » » 936 » » 24	Talonomistaja O. J. Holmberg [19])
S:n » » 940 » » 4	Leskirouva E. Hilonen ja alaikäiset Y. H. ja A. E. Hilonen [20])

[1]) Tonttij. 12 p. maalisk. 42 §. — [2]) S:n 23 p. huhtik. 70 §. — [3]) Kiint. lautak. 17 p. syysk. 1,034 §. — [4]) Tonttij. 12 p. maalisk. 41 §. — [5]) S:n 6 p. elok. 203 §. — [6]) S:n 9 p. huhtik. 52 §. — [7]) S:n 12 p. marrask. 295 §. — [8]) S:n 14 p. toukok. 111 §. — [9]) S:n 23 p. toukok. 124 §. — [10]) Kiint. lautak. 20 p. jouluk. 1,447 §. — [11]) Tonttij. 17 p. jouluk. 325 §. — [12]) S:n 17 p. jouluk. 326 §. — [13]) S:n 1 p. lokak. 263 §. — [14]) Kiint. lautak. 20 p. jouluk. 1,442 §. — [15]) Tonttij. 26 p. helmik. 29 §. — [16]) S:n 9 p. heinäk. 171 §. — [17]) S:n 1 p. lokak. 264 §. — [18]) S:n 19 p. maalisk. 44 §. — [19]) S:n 1 p. lokak. 256 §. — [20]) S:n 17 p. jouluk. 324 §.

Tiluksen nimi.	Uuden vuokraajan nimi.
Käpylä, kortt. n:o 867, tontti n:o 25	Herra G. Berlin [1])
S:n » » 868 » » 4	Kauppias K. Hj. Laitinen [2])
S:n » » 869 » » 7 a	Rakennusmestari J. K. Hulmi [3])
S:n » » 873 » » 9	Varastonhoitaja E. Hj. Hellqvist [4])
Laakso, asuntopalsta litt. D ja viljelyspalsta n:o 9 a	Rouva A. Nyman [5])
Meilahti, huvila-alue n:o 26 D	Kauppias G. A. Routio [6])
S:n huvilapalsta n:o 27 c, Eteläinen Pukkisaari	Herra K. N. Wiklund [7])
Oulunkylä, itäinen huvilaryhmä n:o 16 eli Kullabacka n:o 7	Agronoomi C. Rafn [8])
S:n läntinen huvilaryhmä, huvila-alue n:o 3 b	Rouva N. Isaksson [9])
S:n Myllypelto n:o 7	Neiti M. Ahlfors ja autonkuljettaja V. Ahlfors [10])
Pasila, kortt. n:o 565, tontti n:o 5	Rouva S. Louhi ja neiti M. Kiviranta [11])
S:n » » 566 » » 4	Asunto-osakeyhtiö Salmenius [12])
S:n » » 566 » » 13	Maanviljelijä J. Holm ja rouva E. Holm [13])
Reijola, huvila-alue n:o 7	Rouva A. Multanen [14])
S:n » » 8	Liikemies A. H. Oksa [15]), (korotetuin vuosivuokrin huhtikuun 1 p:stä lukien)
Reimars, kortt. n:o 17, tontti n:o 10	Tilanomistaja O. Lindroth [16])
Ruskeasuo, vuokra-alueet n:ot 10 ja 10a	Poliisi J. Aalto [17])
S:n » » » 33, 33a ja 33b	Kauppias E. Viljanen [18])
Tilkka, asuntopalsta n:o 1 B	Talonomistaja E. Wallenius [19])
Toukola, kortt. n:o XII, asuntotontti n:o 6	Herra H. V. Vauhkonen [20])
S:n kortt. n:o 903, tontti n:o 4, puolet	Varastoapulainen B. ja rouva E. Winqvist [21])
S:n » » 903 » » 5	Rouva H. Hyvönen [22])
S:n » » 908 » » 3	Herra O. J. Hagelberg [23])
S:n » » 909 » » 6	Kirvesmies A. V. Niklander [24])
S:n » » 911 » » 2	Muurari J. Pellinen [25])
S:n » » 913 » » 13	Asunto-osakeyhtiö Intiankatu 7 [26])
S:n » » 915 » » 45	Leskirouva L. C. Alajärvi [27])
S:n » » 916 » » 19	Osakeyhtiö Aura [28])
S:n rantakortteli, tontti n:o 1	Osakeyhtiö L. A. Salo [29])
Vallila, kortt. n:o 530, tontti n:o 14	Leskirouva S. Salokannel [30])
S:n » » 531 » » 19	Merimies A. V. Hägglund [31])
S:n » » 540 » » 9	Tehtailija A. Poikonen [32])
S:n » » 541 » » 6	Liikemies T. J. Lepistö [33])
S:n » » 544 » » 5	Maanviljelijänpoika J. N. Nuuttila [34])
S:n » » 545 » » 27	Seppä K. Hukkila [35])
S:n » » 546 » » 9	Talonomistaja Hj. Boxberg [36])
S:n » » 557 » » 31	Osakeyhtiö Mäkelänkatu 31 [37])
S:n » » 580 » » 9	Leskirouva A. Vahlberg [38])
S:n » » 580 » » 9	Rouva I. Julkunen [39])

[1]) Tonttij. 5 p. helmik. 21 §. — [2]) S:n 23 p. huhtik. 65 §. — [3]) S:n 22 p. tammik. 9 § ja 19 p. helmik. 26 §. — [4]) S:n 9 p. heinäk. 172 §. — [5]) S:n 8 p. lokak. 271 §. — [6]) S:n 3 p. syysk. 221 §. — [7]) S:n 12 p. marrask. 289 §. — [8]) S:n 9 p. heinäk. 180 §. — [9]) S:n 7 p. toukok. 95 §. — [10]) S:n 4 p. kesäk. 147 §. — [11]) S:n 19 p. helmik. 24 §. — [12]) S:n 23 p. huhtik. 66 §. — [13]) S:n 28 p. toukok. 139 §. — [14]) S:n 6 p. elok. 197 § ja 1 p. lokak. 261 §. — [15]) S:n 12 p. maalisk. 40 §. — [16]) S:n 12 p. marrask. 290 §. — [17]) S:n 5 p. maalisk. 37 §. — [18]) S:n 20 p. elok. 219 §. — [19]) S:n 26 p. marrask. 300 §. — [20]) S:n 9 p. heinäk. 179 §. — [21]) S:n 7 p. toukok. 105 §. — [22]) S:n 9 p. huhtik. 50 §. — [23]) S:n 14 p. toukok. 120 §. — [24]) S:n 16 p. huhtik. 62 §. — [25]) S:n 7 p. toukok. 103 §. — [26]) S:n 29 p. lokak. 286 §. — [27]) S:n 20 p. heinäk. 189 §. — [28]) S:n 19 p. helmik. 25 §. — [29]) S:n 11 p. kesäk. 152 §. — [30]) S:n 10 p. syysk. 232 §. — [31]) S:n 9 p. heinäk. 184 §. — [32]) S:n 26 p. helmik. 28 §. — [33]) S:n 12 p. marrask. 291 §. — [34]) S:n 26 p. marrask. 301 §. — [35]) S:n 23 p. huhtik. 78 §. — [36]) S:n 22 p. toukok. 122 §. — [37]) S:n 22 p. tammik. 1 §. — [38]) Kiint. lautak. 19 p. helmik. 199 §. — [39]) Tonttij. 16 p. huhtik. 61 §.

Hermanni. Lautakunta päätti [1]) pidentää joulukuun 31 p:nä päättyvät seuraavia Hermannin tontteja koskevat vuokrasopimukset v:n 1935 alusta lukien kuuden kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin entisestä vuosivuokrasta: korttelin n:o 649 tontti n:o 2, korttelin n:o 650 tontit n:ot 4, 6, 65 ja 69, korttelin n:o 651 tontit n:ot 10, 12, 14, 16, 71, 75, 77, 79, 81 ja 83, korttelin n:o 652 tontit n:ot 4, 7, 89 ja 91, korttelin n:o 653 tontit n:ot 3, 14, 15, 17, 19 ja 23, korttelin n:o 655 tontit n:ot 12, 16, 18 ja 21, korttelin n:o 657 tontit n:ot 26 ja 28 sekä korttelin n:o 658 tontit n:ot 1, 2, 3, 4, 5, 6 ja 9.

Samalla päätti lautakunta: 1) poistaa vuokrasopimuksista niiden 8 §:n, jonka nojalla vuokraajalla oli oikeus saada jaoituskaavan mukainen tontti vuokralle kaupunginvaltuuston kesäkuun 11 p:nä 1924 Vallilan kivitalotontteja varten vahvistamin vuokraehdoin, sekä eräistä sopimuksista mainittua pykälää täydentävät pykälät; 2) muuttaa vuokrasopimusten 7 §:ää siten, että tontinrajojen ulkopuolella olevat ulkohuonerakennukset oli poistettava kolmen kuukauden kuluttua irtisanomisesta; 3) määrätä korttelin n:o 657 tontista n:o 28 suoritettavasta vuokrasta 3/5 vuokraaja Tallgrenin ja 2/5 vuokraaja Dorsénin maksettavaksi; 4) irtisanoa korttelin n:o 653 tontteja n:ot 11 ja 28 koskevan vuokrasopimuksen tarkoituksella korottaa mainittujen tonttien vuosivuokran 8,550 markasta 10,687: 50 markkaan; 5) irtisanoa korttelin n:o 653 tonttia n:o 32 koskevan vuokrasopimuksen ja vuokrata mainittua tonttia vastaavista vanhan jaoituksen mukaisista korttelin n:o XI c tonteista n:ot 16 ja 18 tontin n:o 16 kattilaseppä J. D. Pulkkiselle ja vaimo A. M. Pulkkiselle 750 markan vuosivuokrasta ja tontin n:o 18 rouva M. M. Forsgrenille 2,000 markan vuosivuokrasta, kummankin kuuden kuukauden irtisanomisajoin; 6) irtisanoa korttelin n:o 659 tonttia n:o 11 koskevan vuokrasopimuksen ja antaa mainitun, vanhan jaoituksen korttelin n:o VI b tonttia n:o 11 vastaavan alueen vuokralle herra J. Johanssonille 3,500 markan vuosivuokrasta kuuden kuukauden irtisanomisajoin; sekä 7) lakkauttaa eräät vanhentuneet vuokrasopimukset v:lta 1909.

Tehdastontin vuokralleanto. Lautakunta päätti [2]) vuokrata tehdaskorttelin n:o 692 Elimäenkadun tontin n:o 22 kauppaneuvos I. Lindforsille joulukuun 1 p:stä 1934 toukokuun 31 p:ään 1958 vuosivuokran ollessa joulukuun 1 p:n 1934 jatou kokuun 31 p:n 1938 välisenä aikana 17,300 markkaa, kesäkuun 1 p;stä 1938 toukokuun 31 p:ään 1948 24,225 markkaa ja kesäkuun 1 p:stä 1948 toukokuun 31 p:ään 1958 31,150 markkaa.

Ratsastuskenttä. Lautakunta päätti [3]), että viljelyspalsta n:o 9 Laakso oli jaettava kahteen osaan, joista viljelysalue n:o 9a Laakso oli vuokrattava puutarhuri P. Ytterbergille huhtikuun 1 p:stä 1934 lukien kuuden kuukauden irtisanomisajoin 3,600 markan vuosivuokrasta ja alue n:o 9b Laakso Suomen ratsastusliitolle viiden vuoden ajaksi huhtikuun 1 p:stä 1934 lukien 500 markan vuosivuokrasta ehdoin, että vuokraaja varaisi kaikille liittoon kuuluville paikallisille yhdistyksille ja poliisilaitoksen ratsastavalle osastolle oikeuden käyttää aluetta ratsastusharjoituksiin, että alue talvisin pidettäisiin avoinna hiihtämistä varten, että vuokraaja ei saisi siirtää sopimusta toiselle sekä että kaupungin tarvitessa aluetta tai osaa siitä yleisiä tarkoituksia varten tarpeellinen maa oli luovutettava kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta.

Alueen vuokraaminen räjähdysainevarastoa varten. Lautakunta päätti [4]) vuokrata Osakeyhtiö Algolille n. 100 m²:n suuruisen alueen räjähdysaine-

[1]) Kiint. lautak. 10 p. jouluk. 1,400 §. — [2]) S:n 12 p. marrask. 1,278 §. — [3]) S:n 30 p. huhtik. 527 §. — [4]) S:n 11 p. kesäk. 768 §.

varastoa varten Reijolan metsästä Turuntieltä Osakeyhtiö Julius Tallbergin räjähdysainevarastoalueelle johtavan tien varrelta kesäkuun 15 p:stä 1934 tammikuun 1 p:ään 1938 1,200 markan vuosivuokrasta ehdoin, että vuokraaja noudattaisi räjähdysaineiden varastoimisesta annettuja määräyksiä.

Alueen luovuttaminen purjehdusseuran paviljonkia varten. Lautakunta päätti [1]) vuokrata Hallonnäs grunden nimisten karien eteläosan Helsingfors segelklubb nimiselle yhdistykselle lähtöpaviljongin ja laiturin paikaksi kuuden kuukauden irtisanomisajoin ja 100 markan vuosivuokrasta.

Pyysaari. Pyysaaren kaakkoisosa vuokrattiin [2]) Työväen pursiseuralle kolmen kuukauden irtisanomisajoin.

Teollisuustontin vuokraoikeuden pidennys. Lautakunta päätti [3]) vuokrata teollisuuskorttelin n:o 697 Teollisuuskadun tontin n:o 15 edelleen Helsingin lautatarha osakeyhtiölle heinäkuun 1 p:stä 1934 kesäkuun 30 p:ään 1956 33,840 markan vuosivuokrasta ensimmäisenä kymmenvuotiskautena ja 42,300 markan vuosivuokrasta loppuaikana.

Valkosaari. Osakeyhtiö Helsingin vene- ja moottoripajan vuokraoikeus Valkosaaren alueisiin n:ot 1 ja 2 pidennettiin [4]) heinäkuun 1 p:stä viidellä vuodella 12,000 markan vuosivuokrasta ja ehdoin, että vuokraaja ennen entisen vuokrakauden päättymistä suorittaisi eräitä lautakunnan määräämiä korjauksia.

Veneveistämönomistaja E. Suortin vuokraoikeus Valkosaaren alueeseen n:o 3 pidennettiin [5]) heinäkuun 1 p:stä lukien viidellä vuodella 6,000 markan vuosivuokrasta ja ehdoin, että vuokraaja ennen entisen vuokrakauden päättymistä suorittaisi eräitä lautakunnan määräämiä korjauksia.

Wickström motor c:o osakeyhtiön vuokraoikeus Valkosaaren pohjoisosassa olevaan alueeseen pidennettiin [6]) heinäkuun 1 p:stä lukien viidellä vuodella.

Sompasaari. Osuusliike Elannon vuokraoikeus Sompasaaren alueisiin n:ot 1, 2, 3 ja 4a sekä litt. A pidennettiin [7]) joulukuun 31 p:stä 1935 lukien kolmella vuodella yhteensä 9,800 markan vuosivuokrasta.

Eräiden vuokra-alueiden uudestaanjärjestelyt. Sen johdosta, että osa Uunisaaria tarvittiin rakennettavaksi päätettyä uutta uimalaitosta varten, päätti [8]) lautakunta purkaa Suomen väri- ja vernissatehdas osakeyhtiön kanssa Uunisaarten vuokraamisesta tehdyn sopimuksen toukokuun 1 p:stä lukien ja sanotusta päivästä vuokrata mainitulle yhtiölle vuokrasopimukseen liitetylle kartalle tarkemmin merkityn alueen Pohjoiselta Uunisaarelta joulukuun 31 p:ään 1942 10,000 markan vuosivuokrasta ja ehdoin, että vuokraaja aitaisi alueensa lautakunnan hyväksymällä aidalla.

Helsingin vene- ja moottoripaja osakeyhtiölle luovutettu Mustikkamaan alue n:o 10b, joka oli mainitulle yhtiölle vuokrattu yhdessä alueen n:o 12 kanssa yhteensä 7,000 markan vuosivuokrasta, päätettiin [9]) vuokraajan anomuksesta ottaa kaupungille takaisin, jolloin vuosivuokra yhtiön haltuun jäävästä alueesta alennettiin 500 markalla.

Hugo Bastmanin höyrypanimo osakeyhtiölle, jolla on vuokralla Toukolan rantakorttelin alueet n:ot 2b ja 3, vuokrattiin [10]) alueensa rajojen järjestelyä varten tarpeellinen 160 m²:n suuruinen maakaistale, jonka johdosta vuosivuokra koko yhtiölle vuokratusta alueesta määrättiin lokakuun 1 p:n

[1]) Kiint. lautak. 3 p. syysk. 988 §. — [2]) Tonttij. 20 p. elok. 217 §. — [3]) Kiint. lautak. 11 p. kesäk. 747 §. — [4]) S:n 23 p. huhtik. 470 §. — [5]) S:n 23 p. huhtik. 471 §. — [6]) S:n 23 p. huhtik. 472 §. — [7]) S:n 29 p. lokak. 1,216 §. — [8]) S:n 23 p. huhtik. 476 §. — [9]) S:n 11 p. kesäk. 749 §. — [10]) S:n 1 p. lokak. 1,098 §.

1934 ja joulukuun 31 p:n 1936 väliseltä ajalta 29,650 markaksi ja tammikuun 1 p:n 1937 ja joulukuun 31 p:n 1940 väliseltä ajalta 34,700 markaksi.

Helsingin laivatelakka osakeyhtiön vuokrasopimus. Lautakunta päätti [1]), että Helsingin laivatelakka osakeyhtiön telakka-aluetta koskeva vuokrasopimus saataisiin irtisanoa aikaisintaan heinäkuun 1 p:nä 1936. Sittemmin päätettiin [2]) yhtiölle luovutetun alueen rajat järjestellä uudelleen.

Varastoalueet. Vuoden varrella lautakunta tai sen tonttijaosto antoi vuokralle useita varasto- y. m. alueita sekä myönsi tällaisten alueiden vuokraoikeuden pidennyksiä ja hyväksyi niiden siirtoja, mutta on näitä koskevat tiedot jätetty pois tästä kertomuksesta.

Lauttasaari. Oston kautta olivat seuraavat Lauttasaaren alueet helmikuun 22 p:nä joutuneet kauppaneuvos J. Tallbergin perillisiltä kaupungille:

N:o.	Vuokraaja.	Vuosivuokra, Smk.	Vuokra-aika päättyy.
6a	Vakuutusosakeyhtiö Kaleva	150: —	1939, tammik. 1
6b	K. A. Nylundin perilliset	100: —	1939, tammik. 1
7	K. M. Malmgren	80: —	1945, syysk. 1
8	N. Honkanen	100: —	1943, tammik. 1
9	M. Lilja	150: —	1940, syysk. 1
10	I. Andersson	130: —	1936, maalisk. 1
11	J. H. Oilenius	1,600: —	1934, syysk. 1

Lautakunta päätti [3]), että yllä mainittuja palstoja koskevat vuokrasopimukset oli rekisteröitävä ja numeroitava yllä esitetyllä tavalla. Kaupungin ostamaan alueeseen lisäksi kuuluva Hallonnäs niminen huvila-alue merkittiin n:oksi 5.

V. 1934 kertyvien vuokratulojen suhteen päätti [3]) lautakunta ehdottaa myyjille, että kaupunki saisi niistä kantaa yhteensä 1,883: 30 markkaa ja myyjät 426: 70 markkaa. Tämän jakoehdotuksen myyjät hyväksyivät [4]).

Koska palstat n:ot 8 ja 10 olivat osittain kaupungin, osittain J. Tallbergin perillisten maalla, päätti [4]) lautakunta, että edellisestä palstasta kaupungille tuleva vuokran osa olisi 20 markkaa ja jälkimmäisestä 97: 50 markkaa.

Vuokran alentaminen. Lautakunta päätti [5]) alentaa liikemies N. Kuusistolle vuokratun Ruusulankadun tontin n:o 39 vuokran huhtikuun 1 p:stä lukien 30,000 markasta 20,000 markkaan ehdoin, että vuokra suoritettaisiin vuosineljänneksittäin etukäteen ja vuokraaja asettaisi vakuuden vuokramaksun suorittamisesta.

Vuokran periminen. Koska Oulunkylän suojeluskunta ilman vuokrasopimusta v. 1933 oli hallinnut Oulunkylän viljelyspalstaa n:o 33, päätti [6]) talojaosto, että suojeluskunnalta oli sanotulta ajalta perittävä vuokraa 300 markkaa.

Autohuolto- ja bensiininjakeluasemat. Fabianinkadun tontilla n:o 36 oleva bensiininjakeluaseman paikka vuokrattiin [7]) johtaja I. Falinille kesäkuun 1 p:stä lukien yhden kuukauden irtisanomisajoin 22,000 markan vuosivuokrasta. Sittemmin vuokraaja irtisanoi [8]) vuokrasopimuksen päättyväksi marraskuun 16 p:nä 1934.

---

[1]) Kiint. lautak. 22 p. lokak. 1,175 §; vrt. v:n 1931 kert. s. 284. — [2]) Kiint. lautak. 10 p. jouluk. 1,398 §. — [3]) S:n 3 p. syysk. 987. — [4]) S:n 26 p. marrask. 1,338 §. — [5]) S:n 26 p. maalisk. 346 §; vrt. v:n 1930 kert. s. 199. — [6]) Tonttij. 26 p. helmik. 34 §. — [7]) S:n 28 p. toukok. 133 §. — [8]) S:n 22 p. lokak. 275 §.

Korttelin n:o 412a länsipäähän Mechelinin- ja Hietaniemenkatujen risteykseen suunnitellun autohuolto- ja bensiininjakeluaseman paikka vuokrattiin [1]) kesäkuun 11 p:stä lukien kymmeneksi vuodeksi Bensiini osakeyhtiölle 24,000 markan vuosivuokrasta.

Sturen- ja Helsinginkatujen kulmauksessa oleva bensiininjakeluaseman paikka vuokrattiin [2]) Bensiini osakeyhtiölle kolmeksi vuodeksi 12,000 markan vuosivuokrasta.

Kaisaniemenkadun tontista n:o 8 vuokrattiin [3]) 100 m²:n suuruinen alue Bensiininkuluttajain osakeyhtiölle autojen rasvaus- ja pesulaitoksen järjestämistä varten yhden kuukauden irtisanomisajoin 4,000 markan vuosivuokrasta ja ehdoin, että laitos vuokrakauden päätyttyä perustuksineen poistetaan ja alueen aita saatetaan entiseen kuntoonsa. Sittemmin vuokrattiin [4]) yhtiölle mainitusta tontista vielä 187 m²:n suuruinen alue lokakuun 1 p:stä 1934 lukien 7,480 markan vuosivuokrasta.

Turuntien- ja Kivelänkadun kulmauksessa oleva bensiininjakeluaseman paikka vuokrattiin [5]) elokuun 13 p:stä lukien 3 vuodeksi Bensiininkuluttajain osakeyhtiölle 12,000 markan vuosivuokrasta jakelupumppua kohden, joita asemalla sai olla enintään kaksi.

Mäkelänkadun puistikon päästä Käpylässä vuokrattiin [6]) Suomalainen Shell osakeyhtiölle autohuolto- ja bensiininjakeluaseman paikaksi 216 m²:n suuruinen alue tammikuun 1 p:stä 1935 lukien viideksi vuodeksi 12,000 markan vuosivuokrasta pylvästä kohden, jolloin asemalle saadaan pystyttää kaksi pylvästä.

Hietalahdentorin kauppahallin vieressä oleva bensiininjakeluaseman paikka vuokrattiin [7]) Bensiininkuluttajain osakeyhtiölle tammikuun 1 p:stä 1935 lukien kolmeksi vuodeksi 12,000 markan vuosivuokrasta.

Suomen mineraaliöljy osakeyhtiölle luovutettiin [8]) sen Vaasankadulta vuokraamaan bensiininjakeluaseman paikkaan liitettäväksi lisäalue, jonka kautta mainitun aseman ala tulisi olemaan yhteensä 140 m², ehdoin ettei autojen rasvauksia mainitulla lisäalueella toimiteta.

Suomalainen Shell osakeyhtiö oikeutettiin [9]) Itämerenkadun varrella olevalle bensiininjakeluasemalleen rakentamaan petroolinjakelulaite 400 litran vetoisine maanpäällisine säiliöineen 2,000 markan vuosivuokrasta yhden kuukauden irtisanomisajoin.

Bensiini osakeyhtiön vuokraoikeus Ruoholahden bensiininjakeluaseman paikkaan pidennettiin [10]) toukokuun 1 p:stä lukien kolmella vuodella 12,000 markan vuosivuokrasta, Katajanokan bensiininjakeluaseman paikkaan toukokuun 1 p:stä yhdellä vuodella 12,000 markan vuosivuokrasta ja Kaisaniemenlahden rannan bensiininjakeluaseman paikkaan toukokuun 17 p:stä yhdellä vuodella 7,000 markan vuosivuokrasta. Keskusosuusliike Hankkijan vuokraoikeus Hämeentien varrella Toukolassa [11]) ja Töölön tullin luona [12]) oleviin bensiininjakeluasemapaikkoihin pidennettiin v:ksi 1935 12,000 markan vuosivuokrasta.

Suomen osuuskauppojen keskuskunnan vuokraoikeus Puutarhakadun bensiininjakeluaseman paikkaan siirrettiin [13]) Nobel Standard osakeyhtiölle Suomessa.

---

[1]) Tonttij. 11 p. kesäk. 150 §. — [2]) S:n 11 p. kesäk. 151 §. — [3]) S:n 20 p. heinäk. 186 §. — [4]) S:n 8 p. lokak. 266 §. — [5]) S:n 13 p. elok. 210 §. — [6]) Kiint. lautak. 24 p. syysk. 1,065 §. — [7]) Tonttij. 26 p. marrask. 299 §. — [8]) Kiint. lautak. 9 p. heinäk. 843 §; ks. v:n 1932 kert. s. 322. — [9]) Kiint. lautak. 17 p. syysk. 1,036 §. — [10]) S:n 16 p. huhtik. 419 §; ks. v:n 1933 kert. s. 249. — [11]) Tonttij. 24 p. syysk. 248 §. — [12]) S:n 3 p. jouluk. 315 §. — [13]) S:n 24 p. syysk. 247 §.

Tonttijaosto päätti [1]), että Bensiininkuluttajain osakeyhtiö erinäisin ehdoin saisi yhdistää korttelin n:o 479 tontille n:o 25 Kivelänkadun ja Turuntien kulmaukseen rakennuttamansa bensiininjakeluasemalle tulevat vesi- ja viemärijohdot kaupungin tontilla oleviin johtoihin.

Astioista tapahtuva bensiinin myynti. Lautakunta päätti [2]) luovuttaa astioista tapahtuvaa bensiininmyyntiä varten Salomonkadulta ja Rautatientorilta varatut paikat merikapteeni M. Skogströmille kaupunginvaltuuston kesäkuun 15 p:nä 1932 vahvistamin ehdoin.

Lupia kilpien, ilmoitusten y. m. mainoslaitteiden asettamiseen myönnettiin [3]) 10 tapauksessa erinäisin ehdoin.

Lautakunta luovutti [4]) V. Jokimaan kilpitehtaalle mainostarkoituksiin Turun kasarmin Heikinkadun puoleisen aidan heinäkuun 1 p:stä 1934 lukien 1 kuukauden irtisanomisajoin 6,000 markan vuosivuokrasta ja ehdoin, että vuokraaja pitää aidan kunnossa, sekä Kaisaniemenkadun tonttien n:ot 9 ja 11 aidan heinäkuun 1 p:stä 1934 kesäkuun 30 p:ään 1935 5,000 markan vuosivuokrasta ja ehdoin, että vuokraaja vuokra-ajan päätyttyä jättää aitaan kiinnitetyt kilvet korvauksetta kaupungille.

Osakeyhtiö F. Tilgmannille myönnetty oikeus pystyttää 10 mainospylvästä erinäisiin paikkoihin siirrettiin [5]) taiteilija O. Furuhjelmille entisin ehdoin; kuitenkin oli Liisan- ja Unioninkatujen kulmauksessa oleva pylväs siirrettävä Pitkänsillan eteläpäähän.

Kaupungin puistojen y. m. käyttöoikeuksia myönnettiin [6]) 27 tapauksessa.

Leiriytymispaikkoja luovutettiin eri partiojärjestöille Lauttasaarelta [7]) ja Herttoniemen öljysatama-alueelta [8]).

Ulkoilmanäyttämö. Helsingin voimistelijat oikeutettiin [9]) vuokraamallaan Hesperian huvila-alueella n:o 61a pitämään ulkoilmanäyttämöä syyskuun 15 p:ään asti.

Mullan otto. Ruotsinkieliset kansakoulut oikeutettiin [10]) ottamaan 150 kuormaa multaa tonttiosaston lähemmin osoittamasta paikasta korttelista n:o 521, kuitenkin vasta sitten kuin korttelissa olevilta viljelysalueilta oli korjattu vuoden sato.

Hyväksyttyjä piirustuksia. Kiinteistölautakunta hyväksyi vuoden varrella Käpylän [11]), Kumpulan [12]), Reimarsin [13]), Vallilan [14]), Pasilan [15]) ja Meilahden [16]) vuokra-alueille, muille asunto- ja huvila-alueille [17]), sekä varasto- ja teollisuusalueille [18]) teetettävien uudisrakennusten piirustuksia erinäisin ehdoin ja sikäläisten vanhempien rakennusten muutospiirustuksia, vajarakennusta varten Pasilankadun ja Fannynkadun risteykseen [19]), ulkohuonerakennusta

---

[1]) Tonttij. 22 p. lokak. 277 §. — [2]) Kiint. lautak. 30 p. heinäk. 882 §. — [3]) Tonttij. 22 p. tammik. 4 §, 7 p. toukok. 96 §, 14 p. toukok. 116 §, 22 p. toukok. 121 §, 28 p. toukok. 138 §, 11 p. kesäk. 157 §, 18 p. kesäk. 166 §, 9 p. heinäk. 182 § ja 6 p. elok. 209 § sekä kiint. lautak. 17 p. jouluk. 1,427 §. — [4]) Tonttij. 4 p. kesäk. 142 §. — [5]) Kiint. lautak. 5 p. marrask. 1,252 §. — [6]) Tonttij. 26 p. helmik. 30 §, 19 p. maalisk. 47 §, 9 p. huhtik. 51 §, 16 p. huhtik. 60 §, 23 p. huhtik. 79 ja 80 §, 30 p. huhtik. 86 §, 14 p. toukok. 117 §, 22 p. toukok. 125 ja 131 §, 4 p. kesäk. 143, 144 ja 148 §, 11 p. kesäk. 158 ja 159 § ja 18 p. kesäk. 167 ja 168 § sekä kiint. lautak. 23 p. huhtik. 475 §, 20 p. elok. 940 §, 27 p. elok. 967 § ja 24 p. syysk. 1,066 §. — [7]) Kiint. lautak. 14 p. toukok. 591 § ja 22 p. toukok. 635 §. — [8]) S:n 14 p. toukok. 589 §. — [9]) S:n 9 p. heinäk. 845 §. — [10]) Tonttij. 10 p. syysk. 234 §. — [11]) S:n 3 p. syysk. 226 § ja kiint. lautak. 19 p. marrask. 1,319 §. — [12]) Tonttij. 10 p. syysk. 235 §. — [13]) S:n 24 p. syysk. 246 § ja 22 p. lokak. 273 §. — [14]) S:n 8 p. lokak. 265 §. — [15]) S:n 30 p. huhtik. 88 §. — [16]) S:n 17 p. syysk. 241 §. — [17]) S:n 29 p. tammik. 17 §. — [18]) S:n 9 p. huhtik. 49 §, 14 p. toukok. 119 §, 9 p. heinäk. 183 §, 20 p. heinäk. 188 §, 20 p. elok. 218 §, 17 p. syysk. 242 §, 1 p. lokak. 253 §, 12 p. marrask. 293 § ja 26 p. marrask. 308 § sekä kiint. lautak. 23 p. huhtik. 476 §. — [19]) Tonttij. 30 p. huhtik. 85 §.

varten tontille n:o 10 korttelissa n:o 565 [1]), ulkoilmanäyttämöä varten Hesperian vuokra-alueelle n:o 61a, litt. E [2]), venevajaa varten Mustikkamaan palstalle n:o 11 [3]), uudisrakennusta varten Merimelojat r. y. nimisen yhdistyksen Etel. Humalluodolta vuokraamalle alueelle [4]), kalastajamajaa varten Simpörn nimiselle saarelle [5]), bensiininjakeluasemia varten Turuntien ja Kivelänkadun kulmaukseen [6]), Sturen- ja Helsinginkadun kulmaukseen [7]) sekä Itämeren- ja Kalmistokadun kulmaukseen [8]).

Yhteiset palomuurit. Lautakunta teki [9]) 4 tapauksessa sopimuksen yhteisten palomuurien rakentamisesta.

Lupa ikkunoiden pitämiseen palomuurissa. Asunto-osakeyhtiö Vironkatu 5 oikeutettiin[10]) toistaiseksi talonsa kaupungin omistaman Mariankadun tontin n:o 14 puoleisessa palomuurissa pitämään 4 ikkunaa ja venttiilin.

Lupa sisäänkäytävän pitämiseen. Asunto-osakeyhtiö Eura oikeutettiin [11]) kaupungin omistamalta korttelin n:o 582 Sturenkadun tontilta n:o 47 järjestämään sisäänkäytävä talonsa autotalliin ehdoin, että yhtiö sulkee oviaukon kuukauden kuluttua käskyn siihen saatuaan ja ettei kaupungin tonttia käytetä autojen säilytyspaikkana eikä muihinkaan tarkoituksiin.

Kaupungin rajojen ulkopuolella olevat viljelyspalstat siirrettiin[12]) tammikuun 1 p:stä lukien maatalousosaston hoitoon.

Kolmivuotiskatselmukset. V. 1933 ja 1934 pidettyjen kolmivuotiskatselmusten johdosta päätti [13]) tonttijaosto ilmoittaa asianomaisille vuokraajille heidän alueellaan havaituista puutteellisuuksista samalla kehoittaen vuokraajia määräajassa ne korjaamaan.

Varastopaikkojen valvonta. Varastopaikkojen valvojaksi tammikuun 1 p:stä 1935 lukien neljän kuukauden ajaksi määrättiin[14]) everstiluutnantti I. Lydman.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahasto. Rahastosta myönnettiin[15]) vuoden varrella kaikkiaan viisi 30,000 markan suuruista lainaa eli siis yhteensä 150,000 markkaa.

Käyttövarat. V:n 1933 käyttövaroista myönnettiin 4,177: 70 markkaa erään korttelissa n:o 178 olevan aidan korjaamiseen [16])

V:n 1934 käyttövaroista myönnettiin seuraavat määrärahat:

Fredrikinkadun tontin n:o 56 aidan korjaamiskustannusten suorittamiseksi 379 markkaa[17]); sekä

Reijolan perunapalstojen paaluttamiseksi 300 markkaa [18]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m. m. asioista, jotka koskivat: yhteisiä palomuureja koskevien sopimusten tekoa[19]), veden poistamista Aleksis Kiven kadun tonteilta n:ot 2, 4, 6, 8 ja 10 [20]) ja erästä v. 1889 valtionrautateille luovutettua aluetta koskevan vuokrasopimuksen purkamista [21]).

Lausuntoja annettiin kaupunginhallitukselle m. m. asioista, jotka koskivat: Helsingin kaupungin rakennusosakeyhtiöiden n:ot 3 ja 4 osakemaksujen suorittamisajan lykkäämistä [22]), asunto-osakeyhtiöiden Euran ja Euran-

---

[1]) Tonttij. 29 p. tammik. 16 §. — [2]) Kiint. lautak. 9 p. heinäk. 845 §. — [3]) Tonttij. 1 p. lokak. 254 §. — [4]) S:n 10 p. syysk. 236 §. — [5]) S:n 13 p. elok. 211 §. — [6]) S:n 17 p. syysk. 240 §. — [7]) S:n 29 p. lokak. 284 §. — [8]) S:n 16 p. huhtik. 64 §. — [9]) Kiint. lautak. 9 p. huhtik. 383 §, 25 p. kesäk. 800 §, 10 p. syysk. 1,011 § ja 29 p. lokak. 1,219 §. — [10]) S:n 10 p. syysk. 1,012 §. — [11]) S:n 3 p. jouluk. 1,376 §. — [12]) S:n 26 p. marrask. 1,337 §. — [13]) Tonttij. 23 p. huhtik. 82 § ja 12 p. marrask. 288 §. — [14]) Kiint. lautak. 20 p. jouluk. 1,444 §. — [15]) Tonttij. 20 p. elok. 213 §, 1 p. lokak. 258 ja 260 §, 26 p. marrask. 304 § sekä 3 p. jouluk. 314 §. — [16]) Kiint. lautak. 2 p. tammik. 18 §. — [17]) S:n 15 p. tammik. 60 §. — [18]) S:n 10 p. jouluk. 1,399 §. — [19]) S:n 30 p. huhtik. 548 §. — [20]) S:n 25 p. kesäk. 802 §. — [21]) S:n 5 p. marrask. 1,251 §. — [22]) S:n 29 p. tammik. 113 §.

linnan vuokranalennusanomuksia [1]), tontinmyyntiehtojen keinottelun estämistä tarkoittavien määräysten muuttamista [2]), korttelin n:o 781 myymistä Osakeyhtiö Alkoholiliikkeelle [3]), polttoaineiden säilytyspaikkojen järjestämistä Katajanokan ja Kellosaaren lentosatamiin [4]) ja Helsingfors slaktinrättnings aktiebolag nimisen yhtiön rakennusten lunastamista [5]).

4. Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimialaan kuuluvat asiat.

Vuokralle annetut viljelyspalstat. Kiinteistölautakunta vuokrasi seuraavat viljelyspalstat alla mainituille henkilöille:

Alue.	Vuokraajan nimi.	Vuokrakausi päättyy.	Vuotuinen vuokramaksu, Smk.
Korpas, 1.1 ha:n suuruinen alue	Puutarhuri C. T. Ward [6])	1939, jouluk. 31	2,750 —
Korpas, 1.4 ha:n suuruinen peltoalue	Osakeyhtiö Rekola [7])	1939, jouluk. 31	3,500 —
Kulosaaren tila, n. 1.2 ha:n suuruinen alue	Puutarhuri A. Johansson [8])	1935, lokak. 15	1,000 —
Oulunkylän tilan tallin länsipuolelta peltoa 0.8 ha ja laidunmaata 0.5 ha	Maanviljelijä R. Lindbäck [9])	1935, jouluk. 31, sen jälkeen 3 kk. irtis.	700 —
Pukinmäki, Isonpellon vierestä 1 ha:n suuruinen peltoalue	Puutarhuri J. Johansson [10])	1935, jouluk. 31, sen jälkeen 3 kk. irtis.	850 —
Pukinmäki, Mosaholman vuokra-alue n:o 3, alaltaan 4 ha	Maanviljelijä V. Boström [11])	1939, jouluk. 31, sen jälkeen 3 kk. irtis.	2,000 —
Pukinmäki, rautatien etelä-puolelta Vantaanjoen rannalta 2.4 ha	Maanviljelijä R. Lindbäck [12])	3 kk. irtis.	1,200 —
Starensin tila, 1.7 ha:n suuruinen alue	Palstatilallinen A. I. Tiainen [13])	1937, jouluk. 31	500 —
Sundin torppaan kuuluvia peltoja 5.9 ha	Kauppias P. Saarinen [14])	1934, jouluk. 31, sen jälkeen 3 kk. irtis.	2,820 —

Vuokraoikeuksien siirto. Kiinteistölautakunta hyväksyi seuraavat viljelyspalstojen vuokraoikeuden siirrot:

Tiluksen nimi.	Uuden vuokraajan nimi.
Korpaksen tila	Kauppias S. Weckström [15])
Malmi, vuokra-alue n:o 1	Leskirouva A. Ekberg [16])
Pukinmäki, n. 0.76 ha:n suuruinen viljelysalue Norrbackan pellosta	Autonkuljettaja K. Nyström [17])
Tuomarinkylä, Joruksenniitty	Leskirouva E. Björk [18])
Tuurholma, puutarha	Puutarhuri G. Åberg [19])

[1]) Kiint.lautak. 12 p. helmik. 172 §. — [2]) S:n 26 p. helmik. 229 §. — [3]) S:n 22 p. toukok. 632 §. — [4]) S:n 20 p. elok. 943 §. — [5]) S:n 12 p. marrask. 1,275 §. — [6]) S:n 12 p. marrask. 1,285 §. — [7]) S:n 12 p. marrask. 1,286 §. — [8]) S:n 29 p. lokak. 1,220 §. — [9]) S:n 22 p. lokak. 1,183 §. — [10]) S:n 29 p. lokak. 1,221 §. — [11]) S:n 3 p. syysk. 989 §. — [12]) S:n 22 p. lokak. 1,184 §. — [13]) S:n 12 p. marrask. 1,283 §. — [14]) S:n 7 p. toukok. 559 § ja 22 p. toukok. 638 §. — [15]) S:n 22 p. tammik. 88 §. — [16]) S:n 9 p. heinäk. 847 §. — [17]) S:n 5 p. maalisk. 252 §. — [18]) S:n 22 p. toukok. 636 §. — [19]) S:n 22 p. tammik. 89 §.

Oikeus jään ottamiseen myönnettiin [1]) 3 tapauksessa Vantaanjoesta 50 pennin maksusta m²:ltä erinäisin ehdoin.

Alueiden luovuttaminen eri tarkoituksiin. Lautakunta päätti [2]) vuokrata herra S. Forsströmille Tattarisuon sorakuopan vierestä alueen bensiininjakelulaitteen pystyttämistä varten maaliskuun 1 p:stä lukien yhden vuoden ajaksi, ollen vuokrasopimus sen jälkeen jatkuva vuoden kerrallaan, ellei sitä irtisanottaisi viimeistään kolmea kuukautta ennen vuokrakauden päättymistä, sekä 200 markan kuukausivuokrasta.

Lautakunta päätti [3]) vuokrata kivenhakkaaja J. Laukkaselle pohjoiselle hautausmaalle vievän valtatien ja Porvoon maantien risteyksen kohdalta 0.125 ha:n suuruisen alueen kivenhakkaamoa varten kolmeksi vuodeksi v. 1934 alusta lukien, jonka jälkeen sopimus oli jatkuva vuoden kerrallaan, ellei sitä irtisanottaisi viimeistään kolmea kuukautta ennen vuokrakauden päättymistä, sekä 600 markan vuosivuokrasta ja erinäisin ehdoin.

Lautakunta päätti [4]) vuokrata palstatilallinen T. Sinisalolle Pakinkylästä n. 5 m²:n suuruisen alueen virvoitusjuomakioskin paikaksi toukokuun 1 p:stä lukien vuoden loppuun, jonka jälkeen sopimus jatkuisi vuoden kerrallaan, ellei sitä irtisanottaisi viimeistään kolmea kuukautta ennen vuokrakauden päättymistä, sekä 600 markan vuosivuokrasta.

Lautakunta päätti [5]) vuokrata Helsingin golfiklubille Talin kartanon maista n. 0.80 ha:n suuruisen alueen golfikentän laajentamista varten 600 markan vuosivuokrasta.

Osakeyhtiö Malmin sähkölaitos oikeutettiin [6]) Pukinmäen tien varrelle rakentamaan muuntajakoppi 100 markan vuosivuokrasta.

Lautakunta päätti [7]) vuokrata kauppias V. Wikströmille n. 0.15 ha:n suuruisen alueen Oulunkylän tilasta Vantaanjoen rannalta n. 200 m Ryssänsillasta ylöspäin v:ksi 1935 600 markan vuosivuokrasta sekä erinäisin ehdoin ollen sopimus jatkuva edelleen vuoden kerrallaan, ellei sitä irtisanottaisi viimeistään kolmea kuukautta ennen vuokrakauden päättymistä.

Helsingin maalaiskunnan urheilulautakunta oikeutettiin [8]) järjestämään uimapaikka kiinteistötoimiston maatalousosaston kanssa lähemmin sovitulle alueelle Vantaanjoen rannalle Pukinmäelle.

Vuokran alentaminen. Koska kauppias A. Kuusikille vuokratusta Tuomarinkylän Kornvall nimisestä palstasta oli Tuomarinkylän tietä varten otettu 0.45 ha:n suuruinen alue ja Pakinkylän ulkopalstasta 0.30 ha:n suuruinen alue, päätti [9]) lautakunta alentaa mainittujen palstojen vuokramaksuja samassa suhteessa maaliskuun 14 p:stä 1933 lukien.

Häätöjä ja vuokrasopimusten purkamisia. Torppari E. Sohl, jolla oli vuokralla Nybacka, Langenberg ja Rintala nimisten torppien maat irtisanottiin[10]) maksamattomien vuokrien tähden maaliskuun 14 p:ään mennessä, mutta oikeutettiin asumaan torpan rakennuksen yhdessä huoneessa ja käyttämään torpan pajaa ilman vuokraa.

Maksamattomien vuokrien tähden pyydettiin kaupunginhallituksen asiamiesosastoa häätämään seuraavat vuokraajat: Viikinmäen tilan n:o 2 Vanha Vikbacka nimisen torpan peltojen vuokraaja Hj. Öhrnberg[11]), Pukinmäen tilan

---

[1]) Kiint.lautak. 19 p. helmik. 202 §, 22 p. lokak. 1,181 § ja 26 p. marrask.1,340 §. — [2]) S:n 19 p. helmik. 211 §. — [3]) S:n 5 p. maalisk. 253 §. — [4]) S:n 23 p. huhtik. 482 §. — [5]) S:n 23 p. huhtik. 484 §. — [6]) S:n 30 p. heinäk. 884 §. — [7]) S:n 22 p. lokak. 1,182 §. — [8]) S:n 5 p. maalisk. 251 §. — [9]) S:n 19 p. helmik. 206 §; vrt. v:n 1923 kert. s. 177. — [10]) Kiint. lautak. 19 p. helmik. 209 §. — [11]) S:n 16 p. huhtik. 421 §.

Vindåbacka nimisen torpan vuokraaja K. Sund [1]), Pukinmäen tilan Mosaholman alueen vuokraaja F. Silfver [2]), Petaksen tilaan kuuluvan n. 18 ha:n suuruisen Malmin Suursuon alueen vuokraaja J. A. Teräsmaa [3]), erään Oulunkylän tilaan kuuluvan peltoalueen vuokraaja A. Hammarén [4]) sekä erään Ströms nimiseen tilaan kuuluvan peltoalueen vuokraaja V. Elg [5]).

Tattarisuon vapauttaminen. Tattarisuolle aiottua lentokenttää varten varatun alueen vapauttamiseksi vuokralaisista suostuivat seuraavat luovuttamaan hallinnassaan olevat alueensa kaupungille ennen vuokrakauden päättymistä seuraavin ehdoin [6]): maanviljelijä K. Elg, jolle v:n 1934 loppuun annettiin vuokralle eräs Lukubergin vuokra-alue, leski A. Lith, maanviljelijä K. Suisto ja maanviljelijä K. Lith, joille suoritettiin korvausta vastaavasti 1,500, 3,300 ja 2,000 markkaa, maanviljelijä V. Bollström, jolle vuokrattiin entistä 2.45 ha:n suuruista aluetta vastaava alue tehtailija V. Långilta ostetulta maalta kolmeksi vuodeksi 400 markan vuosivuokrasta ha:lta, maanviljelijä J. Judén, jolle oli muualta annettava vuokralle entistä 3.77 ha:n suuruista aluetta vastaava alue sekä maanviljelijä I. Kalliomäki, jolle oli vuokrattava 2 ha:n suuruinen alue tehtailija V. Långilta ostettavasta maasta joulukuun 31 p:ään 1937 ja muuten entisin ehdoin. Eräät vuokrasuhteet olivat joko irtisanomisen tai häätötuomion perusteella puretut.

Korpaksen tila. Koska Korpaksen tilaa vuokrakauden marraskuun 1 p:nä päätyttyä ei oltu saatu uudelleen vuokratuksi, päätti [7]) lautakunta oikeuttaa maatalousosaston tilapäisesti antamaan vuokralle ne tilan pellot ja niityt, joita ei voitaisi käyttää tilalle mahdollisesti perustettavaa siirtolapuutarhaa varten eikä saada vuokratuksi pidemmäksi ajaksi ollen tilan pää- ja tallirakennus vuokrattava teollisuus- tai muihin sellaisiin tarkoituksiin. Samalla ehdotettiin kaupunginhallitukselle, että eräät tilalla olevat rakennukset saataisiin myydä huutokaupalla pois kuljetettaviksi.

Kalastusoikeus Talin kartanon kalavesillä vuokrattiin [8]) kalastaja O. Liljeströmille v:ksi 1934 200 markan vuokrasta.

Metsästysoikeus Vanhankaupungin selällä ja sen ympärillä olevilla vesillä luovutettiin [9]) v:ksi 1934 ent. palopäällikkö G. Waseniukselle 100 markan vuokrasta.

Sähköjohtojen vetäminen kaupungin omistaman maan yli. Lautakunta päätti [10]) oikeuttaa Marjaniemen sähköosuuskunnan vetämään sähköjohdot kaupungin omistaman maan yli Porvoon maantieltä Marjaniemeen ehdoin, että osuuskunta suorittaisi korvausta 20 markkaa vuodessa kaupungin omistamalle maalle pystytettävistä 7 tai 8 pylväästä sekä korvaisi pylväitten pystyttämisestä viljelyksille aiheutuvat vahingot ollen johto ja pylväät poistettava vuoden kuluessa irtisanomisesta lukien.

Hevosten ja traktorien luovuttaminen puolustuslaitokselle. Lautakunta teki [11]) puolustusministeriön kanssa sopimuksia hevosten ja traktorien luovuttamisesta puolustuslaitoksen tarpeisiin yleisen liikekannallepanon sattuessa.

Esityksiä tehtiin rahatoimistolle maatilojen kirjanpidon uudelleen järjestämisestä [12]) ja kaupunginhallitukselle kaupungin maaseudulla olevien rakennusten palovakuuttamisesta [13]).

---

[1]) Kiint. lautak. 16 p. huhtik. 422 §. — [2]) S:n 16 p. huhtik. 423 §. — [3]) S:n 16 p. huhtik. 424 §. — [4]) S:n 16 p. huhtik. 425 §. — [5]) S:n 16 p. huhtik. 426 §. — [6]) S:n 30 p. huhtik. 526 § ja 26 p. marrask. 1,342 §. — [7]) S:n 12 p. marrask. 1,284 §. — [8]) S:n 7 p. toukok. 557 §. — [9]) S:n 18 p. kesäk. 780 §. — [10]) S:n 11 p. kesäk. 751 §. — [11]) S:n 9 p. huhtik. 388 §, 23 p. huhtik. 512 § ja 18 p. kesäk. 781 §. — [12]) S:n 10 p. syysk. 1,017 §. — [13]) S:n 26 p. marrask. 1,339 §.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: Vanda puistokylä osakeyhtiöltä, tehtailija V. Långilta ja kauppaneuvos J. Kavaleffilta ostettujen maiden viljelemistä [1]), työmaan järjestämistä köyhäinhoidon varassa oleville työttömille miehille [2]), kaupungin kalastustulojen verottamista Helsingin maalaiskunnassa [3]), metsänraivaustöiden järjestämistä työttömille [4]), revisionikonttorin huomautusta konsuli J. Kavaleffilta kantamatta jääneestä vuokrasta [5]), ja viljelyspalstatoiminnan jatkamista [6]).

5. Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat.

Asemakaavat. Kiinteistölautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa asemakaavaehdotuksia, jotka koskivat XXII kaupunginosaa (Vallilaa) [7]) ja XXI kaupunginosaa (Hermannia) [8]).

Asemakaavanmuutokset. Kiinteistölautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa asemakaavanmuutoksia, jotka koskivat XIII kaupunginosan kortteleita n:ot 413 ja 448 sekä XIV kaupunginosan korttelia n:o 522 [9]), III kaupunginosan korttelia n:o 52 [10]), XIV kaupunginosan korttelia n:o 463 [11]), IV kaupunginosan kortteleita n:ot 166 ja 167 sekä osia kortteleista n:ot 154, 155, 156, 157 ja 158 [12]), XI kaupunginosan korttelia n:o 340 [13]), XIV kaupunginosan korttelia n:o 481 [14]), III kaupunginosan korttelia n:o 49 [15]), VI kaupunginosan korttelia n:o 119 [16]), X kaupunginosan tehdaskortteleita n:ot 274 ja 282 [17]), XIV kaupunginosan korttelia n:o 524 [18]), I kaupunginosan korttelia n:o 25 [19]), IX kaupunginosan korttelia n:o 200 [20]), XII kaupunginosan korttelia n:o 368 [21]), V kaupunginosan korttelia n:o 91 [22]), XIV kaupunginosan korttelia n:o 513 [23]), XIV kaupunginosan korttelia n:o 481 [24]), XX kaupunginosan tehdaskorttelia n:o 781 [25]), XIII kaupunginosan korttelia n:o 417 [26]) sekä juutalaisen, roomalais-katolisen ja yksityisen kreikkalais-katolisen seurakunnan hautausmaita ynnä venäläisten sotilaiden hautausmaata [27]).

Korkeussuhteet. Lautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa asemakaavaosaston laatimia korkeustasopiirustuksia, jotka koskivat korttelin n:o 27 luoteiskulmaa [28]), korttelin n:o 470 tontteja n:ot 3a ja 3b [29]), korttelia n:o 233 [30]), kortteleita n:ot 413, 448 ja 522 sekä korttelia n:o 346 [31]), korttelia n:o 524 [32]), korttelia n:o 17 [33]), korttelia n:o 412 a [34]), korttelia n:o 474 [35]) ja korttelia n:o 473 [36]).

Herttoniemen siirtolapuutarhan majojen tyyppipiirustukset lautakunta hyväksyi [37]).

---

[1]) Kiint. lautak. 23 p. huhtik. 479 §. — [2]) S:n 23 p. huhtik. 481 §. — [3]) S:n 30 p. heinäk. 888 §. — [4]) S:n 3 p. syysk. 991 §. — [5]) S:n 3 p. syysk. 994 §. — [6]) S:n 22 p. lokak. 1,179 §. — [7]) S:n 29 p. tammik. 114 §. — [8]) S:n 8 p. lokak. 1,130 §. — [9]) S:n 22 p. tammik. 92 §. — [10]) S:n 5 p. helmik. 143 §. — [11]) S:n 12 p. helmik. 175 §. — [12]) S:n 23 p. huhtik. 489 §. — [13]) S:n 30 p. huhtik. 532 §. — [14]) S:n 30 p. huhtik. 534 §. — [15]) S:n 7 p. toukok. 561 §. — [16]) S:n 14 p. toukok. 592 §. — [17]) S:n 4 p. kesäk. 722 §. — [18]) S:n 9 p. heinäk. 849 §. — [19]) S:n 9 p. heinäk. 850 §. — [20]) S:n 6 p. elok. 920 §. — [21]) S:n 17 p. syysk. 1,040 §. — [22]) S:n 1 p. lokak. 1,100 §. — [23]) S:n 22 p. lokak. 1,192 §. — [24]) S:n 5 p. marrask. 1,255 §. — [25]) S:n 5 p. marrask. 1,256 §. — [26]) S:n 12 p. marrask. 1,290 §. — [27]) S:n 10 p. jouluk. 1,405 §. — [28]) S:n 19 p. helmik. 214 §. — [29]) S:n 5 p. maalisk. 256 §. — [30]) S:n 12 p. maalisk. 283 §. — [31]) S:n 9 p. huhtik. 391 §. — [32]) S:n 7 p. toukok. 562 §. — [33]) S:n 11 p. kesäk. 754 §. — [34]) S:n 25 p. kesäk. 807 §. — [35]) S:n 6 p. elok. 922 §. — [36]) S:n 24 p. syysk. 1,074 §. — [37]) S:n 8 p. tammik. 28 §.

Reimarsin omakotialueen teiden nimet. Lautakunta hyväksyi [1]) pienin muutoksin ja toistaiseksi käytettäviksi Reimarsin ja Talin alueiden vuokraajain yhdistyksen ehdotuksen Reimarsin omakotialueen teiden nimiksi, jotka oli otettava huomioon rakennussuunnitelmaa mainitulle alueelle aikanaan laadittaessa.

Sairasloma. Asemakaavainsinööri R. Gefwertille myönnettiin [2]) sairaslomaa huhtikuun 1 p:stä toukokuun 15 p:ään ollen insinööri Gefwert oikeutettu sairaslomansa aikana kantamaan 2/3 pohjapalkastaan ynnä ikäkorotukset. Viransijaiseksi määrättiin oman toimensa ohella asemakaavaosaston v. t. apulaisinsinööri T. Öller, jolle mainitulta ajalta ehdotettiin maksettavaksi 900 markan suuruinen lisäkorvaus.

Käyttövarat. Lautakunta päätti [3]) käyttövaroistaan myöntää 2,400 markkaa kahden ylimääräisen liikennelaskelman suorittamiseksi.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m. m. asioista, jotka koskivat: Munkkiniemenkadun raitiotie- ja valaistuspylväiden sijoittamista [4]), stadion-, messu- ja hippodromirakennusten tonttien välisten katukäytävien leveyksiä ja puuistutuksia [5]), Helsinginkadun rautatienylikäytävän länsipuolelle järjestettäviä korokkeita ja jalkakäytäviä [6]), ratsastusteiden rakentamista [7]) ja Kumpulantien ja Annalantien suuntien muuttamista y. m. [8]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: uutta vesisäiliötä [9]), raitioteiden järjestelyä Turuntien ja Munkkiniemenkadun risteyksessä [10]), postitalon paikkaa koskevaa aluevaihtosopimusta valtion ja kaupungin välillä [11]), tontin varaamista kaasulaitoksen työpajaa varten [12]), suoja-aidan rakentamista tasavallan presidentin linnan kohdalla olevaa allasta vastaan [13]), Siltavuorenrannan järjestelyä [14]), poliisilaitoksen toimituttamaa ulkokäymälöiden tarkastusta [15]), Lapinlahden rannan ja uuden hautausmaan välisen alueen luovuttamista evankelis-luterilaisten seurakuntien käytettäväksi [16]), Villa Munksnäs nimisen huvila-alueen rakennussuunnitelmaa [17]), Vallilan ja Mäkelän alueiden asemakaavaehdotusta [18]), Heikinkadun uudelleen järjestelyä [19]), linja-autoaseman rakentamista Turun kasarmin alueelle [20]), Kruununhaan ja Eiran välisen autolinjan pidentämistä [21]), ulkoilmakonsertin pitämistä Senaatintorilla [22]), Myllytien kunnostamista [23]), uima-altaan rakentamista Vallilaan [24]), urheilukentän rakentamista Pasilaan [25]), asemakaavakarttojen julkaisemista kunnallisessa asetuskokoelmassa [26]), Topeliuksen puistikon kunnostamista [27]), Pasilan torin kunnostamista [28]), korokkeiden järjestämistä Museo- ja Töölönkatujen kulmaukseen sekä Museo-, Runebergin- ja Caloniuksenkatujen risteykseen [29]), Harjutorin kunnostamista [30]), uusien pysähdyspaikkojen järjestämistä omnibusautoille [31]), Uudenmaan liikenne osakeyhtiön anomusta omnibusautoliikenteen harjoittamisesta Kampintorin ja teurastamon välillä [32]).

---

[1]) Kiint. lautak. 26 p. maalisk. 348 §. — [2]) S:n 9 p. huhtik. 393 §. — [3]) S:n 30 p. heinäk. 895 §. — [4]) S:n 12 p. maalisk. 284 §. — [5]) S:n 23 p. huhtik. 490 §. — [6]) S:n 9 p. heinäk. 852 §. — [7]) S:n 10 p. syysk. 1,023 §. — [8]) S:n 29 p. lokak. 1,224 § ja 3 p. jouluk. 1,381 §. — [9]) S:n 15 p. tammik. 62 §. — [10]) S:n 15 p. tammik. 64 §. — [11]) S:n 15 p. tammik. 66 §. — [12]) S:n 22 p. tammik. 91 §. — [13]) S:n 12 p. helmik. 174 §. — [14]) S:n 19 p. helmik. 212 §. — [15]) S:n 19 p. maalisk. 324 §. — [16]) S:n 22 p. toukok. 639 § ja 18 p. kesäk. 783 §. — [17]) S:n 22 p. toukok. 642 § ja 18 p. kesäk. 782 §. — [18]) S:n 4 p. kesäk. 720 §. — [19]) S:n 25 p. kesäk. 809 § ja 15 p. lokak. 1,150 §. — [20]) S:n 9 p. heinäk. 848 §, 15 p. lokak. 1,153 § ja 5 p. marrask. 1,259 §. — [21]) S:n 30 p. heinäk. 891 §. — [22]) S:n 30 p. heinäk. 892 §. — [23]) S:n 20 p. elok. 946 §. — [24]) S:n 20 p. elok. 949 §. — [25]) S:n 27 p. elok. 970 §. — [26]) S:n 17 p. syysk. 1,039 §. — [27]) S:n 1 p. lokak. 1,099 §. — [28]) S:n 22 p. lokak. 1,193 §. — [29]) S:n 12 p. marrask. 1,289 §. — [30]) S:n 12 p. marrask. 1,291 §. — [31]) S:n 26 p. marrask. 1,347 §. — [32]) S:n 3 p. jouluk. 1,380 §.

6. Kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston toimialaan kuuluvat asiat.

Asemakaavanmuutos. Kiinteistölautakunta päätti [1]) kaupunginhallitukselle puoltaa IX kaupunginosan korttelia n:o 204 koskevaa asemakaavanmuutosta.

Tilapäiset piirtäjät. Lautakunta päätti määrätä maanmittaus- ja kartastotöiden osaston ylimääräiseksi piirtäjäksi ylioppilas T. Kaartisen [2]) kesäkuun 5 p:stä syyskuun 5 p:ään ja insinööri E. Oksasen [3]) lokakuun 1 p:stä vuoden loppuun, kummankin 1,250 markan kuukausipalkkiosta.

Käyttövarat. Lautakunta myönsi [3]) käyttövaroistaan 598 markkaa sairasavun suorittamiseksi mittamies A. Laineelle.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin asioista, jotka koskivat: Konalan kylässä toimeenpantavien lohkomistoimitusten keskeyttämistä [4]), korttelin n:o 176 uusia tonttijakokarttoja [5]) ja eräiden kaupungin Oulunkylässä omistamien tilojen yhdistämistä [6]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat Degerön kylän vesialueen jakoa [7]), kaupunkien jakolain täytäntöönpanosäännöksiä [8]), valtiolle v. 1928 valtionrautateiden tarpeisiin myytyjen alueiden erottamista [9]), kaupungin omistaman Hagan tilan ja eräiden Helsingin evankelis-luterilaisten seurakuntien omistamien tilojen välistä tilusvaihtotoimitusta [10]), Kulosaaren kirkkotontin erottamistoimitusta [11]) ja Suomen sähkö osakeyhtiö Gottfr. Strömbergin anomusta korttelin n:o 291 tontin n:o 3 jakamisesta neljäksi tontiksi [12]).

7. Kiinteistötoimiston talo-osaston toimialaan kuuluvat asiat.

Kauppahallit. Talojaosto päätti [13]), että, vaikka eräät Kasarmintorin kauppahallin myymälät aikoinaan vastoin määräyksiä olikin luovutettu niiden nykyisille haltijoille ilman huutokauppaa, näitä ei ollut irtisanottava, vaan saisivat vanhemmat siirtää oikeutensa myymälään lapsilleen ilman huutokauppaa sekä että, jos jompikumpi aviopuolisoista kuolisi, siirtyisi vuokraoikeus jälkeenjääneelle ehdoin, että asianomainen itse oli myymälässä myymässä.

Kasarmintorin kauppahallin hallivartijaksi valitsi [14]) lautakunta v. t. hallivartijan R. Sabelströmin.

Rantatorin kauppahallin kalahalli vuokrattiin [15]) huhtikuun 1 p:stä lukien herroille A. Åvall, V. Söderlund ja T. Eriksson yhden kuukauden irtisanomisajoin 24,000 markan vuosivuokrasta ja ehdoin, että vuokraajat suorittavat kaupungille Skärgårds fiskarenas andelslag nimisen osuuskunnan maksamatta jättämän vuokravelan.

Vuoden varrella huutokaupattiin 8 Rantatorin hallin myymälän [16]) vuokraoikeudet yhteensä 59,760 markasta, 10 Kasarmintorin hallin myymä-

---

[1]) Kiint. lautak. 12 p. marrask. 1,293 §. — [2]) S:n 4 p. kesäk. 723 §. — [3]) S:n 1 p. lokak. 1,104 §. — [3]) S:n 20 p. elok. 951 §. — [4]) S:n 24 p. syysk. 1,075 §. — [5]) S:n 24 p. syysk. 1,075a §. — [6]) S:n 12 p. marrask. 1,294 §. — [7]) S:n 19 p. maalisk. 325 §. — [8]) S:n 26 p. maalisk. 349 §. — [9]) S:n 16 p. huhtik. 435 §. — [10]) S:n 22 p. lokak. 1,196 §. — [11]) S:n 22 p. lokak. 1,197 §. — [12]) S:n 19 p. marrask. 1,322 §. — [13]) Taloj. 22 p. tammik. 4 §. — [14]) Kiint. lautak. 16 p. huhtik. 439 §. — [15]) S:n 26 p. maalisk. 360 §. — [16]) Taloj. 5 p. helmik. 14 §, 16 p. huhtik. 58 §, 28 p. toukok. 74, 76 ja 81 §, 2 p. heinäk. 83 §, 17 p. syysk. 91, 92, 93 ja 97 §, 15 p. lokak. 101 §, 12 p. marrask. 107 § ja 17 p. jouluk. 119 §.

län [1]) vuokraoikeudet yhteensä 66,480 markasta ja 4 Hakaniementorin hallin myymälän [2]) yhteensä 14,580 markasta.

Torikauppa. Lautakunta vahvisti [3]) Hietalahdentorin oksien ja marjojen sekä kalojen myyntipaikkojen kuukausivuokrat kesäkuun 1 p:stä lukien 35 markaksi ja muiden myyntipaikkojen 55 markaksi.

Kioskeissa ja myyntipaikoissa sekä ulkosalla harjoitettu kauppa ja muu ansiotoiminta. Kiinteistölautakunta päätti [4]) v:n 1935 alusta lukien vuokrata samat 16 makkaranmyyntipaikkaa kuin v. 1934 sekä lisäksi yhden paikan Kasarmintorilta. Alimmat kuukausivuokrat päätettiin korottaa 10 markalla. Vuokraehdot vahvistettiin samoiksi kuin kuluvanakin vuonna. Huutokaupassa nousi korkeimpien tarjousten summa yhteensä 296,280 markkaan ja hyväksyi [5]) lautakunta tehdyt tarjoukset, joiden tekijöille paikat vuokrattiin kalenterivuodeksi 1935.

Lautakunta päätti [6]), että makkaratarjoilua saataisiin vapunaattona harjoittaa klo 5:een.

Lautakunta päätti, että virvoitusjuomakioskit [7]) ja vaunupaikat virvoitusjuomien myyntiä varten [8]) sekä jäätelönmyyntipaikat [9]), lukuunottamatta Hämeentien ja Keiteleentien kulmassa sekä Tehtaankadun ja Sepänkadun kulmassa olleita jäätelönmyyntipaikkoja, jotka jätettiin vuokraamatta, koska niistä edellisenä vuonna ei oltu tehty tarjousta, ja Erottajan myyntipaikka, joka oli siirrettävä Heikinpuistoon ruotsalaisen teatterin kohdalle, oli vuokrattava entisille vuokraajilleen samasta vuokrasta kuin edellisenäkin vuonna. Ne kioskit ja paikat joita entiset haltijat eivät halunneet, oli tarjottava huutokaupalla ja vahvistettiin [10]) niiden alimmat vuokrat.

Edellä käyneen huutokaupan jälkeen vuokrattiin huhtikuun 15 p:n ja lokakuun 15 p:n väliseksi ajaksi 23 virvoitusjuomakioskia [11]) 302,000 markasta, 4 vaunupaikkaa [12]) 9,000 markasta ja 5 jäätelönmyyntipaikkaa [13]) 81,900 markasta.

Marjojen ja hedelmien myyntipaikat vahvistettiin [14]) seuraaviksi Kaisaniemessä: 1) Joutsenlammen länsipuolella ja 2) Liisankadun kohdalla; sekä Eläintarhassa: 1) Helsinginkadun varrella ja 2) Nordenskiöldinkadun varrella. Huutokaupassa hyväksyttiin [15]) tarjoukset yhteensä 4,400 markasta.

Lautakunta päätti [16]), että kuluvaksi vuodeksi oli huutokaupalla luovutettava ainoastaan yksi filmausoikeus, joka käsitti koko kaupungin Kaisaniemeä ja Hietarantaa sekä saaria lukuunottamatta ja jonka alimmaksi vuokraksi vahvistettiin 6,000 markkaa.

Kaisaniemessä olevat 3 valokuvauspaikkaa vuokrattiin [16]) huutokaupalla ilman alinta vuokraa.

Kansanpuisto-osastolle annettiin [16]) tehtäväksi harkintansa mukaan määrätä filmaus- ja valokuvauspaikat kansanpuistoalueella ja jättää ne talo-osaston huutokaupattavaksi muiden valokuvauspaikkojen yhteydessä.

Edellä käyneen huutokaupan jälkeen vuokrattiin [17]) filmausoikeus 6,000 markasta ja valokuvauspaikat yhteensä 15,500 markasta.

---

[1]) Taloj. 5 p. helmik. 14 §, 5 p. maalisk. 50 §, 16 p. toukok. 57 ja 59 §, 28 p. toukok. 73, 75 ja 80 §, 17 p. syysk. 90 ja 94 §, 12 p. marrask. 108 § ja 17 p. jouluk. 120 §. — [2]) S:n 12 p. helmik. 21 §, 30 p. heinäk. 88 §, 15 p. lokak. 102 § ja 19 p. marrask. 113 §. — [3]) Kiint. lautak. 26 p. maalisk. 354 §. — [4]) S:n 29 p. lokak. 1,228, 1,229 ja 1,230 §. — [5]) S:n 19 p. marrask. 1,327 §. — [6]) S:n 23 p. huhtik. 515 §. — [7]) S:n 12 p. helmik. 179 §. — [8]) S:n 12 p. helmik. 180 §. — [9]) S:n 15 p. tammik. 72 §. — [10]) S:n 5 p. helmik. 147 §, 12 p. helmik. 180 § ja 5 p. maalisk. 263 §. — [11]) S:n 26 p. maalisk. 350 ja 351 § ja 9 p. huhtik. 394 §. — [12]) S:n 26 p. maalisk. 352 §. — [13]) S:n 29 p. tammik. 126 § ja 26 p. helmik. 236 §. — [14]) S:n 12 p. helmik. 182 §. — [15]) S:n 5 p. maalisk. 262 §. — [16]) S:n 12 p. helmik. 181 §. — [17]) S:n 5 p. maalisk. 261 §.

Herra K. Koski oikeutettiin [1]) pitämään kaukoputkia yleisön käytettävinä Tähtitorninvuorella ja Kaisaniemessä 300 markan maksusta vuodessa molemmista paikoista yhteensä.

Talojaosto päätti [2]), että ilmapalloja saadaan kuluvana vuonna myydä Kauppatorilla, Hakaniementorilla, Heikinpuistossa, Rautatientorilla ja Töölössä 50 markan vuokrasta myyjää ja päivää kohden.

Akateeminen kirjakauppa oikeutettiin [3]) toukokuun 15 ja syyskuun 15 p:n välisenä aikana myymään aikakauslehtiä Pohjois- ja Eteläsatamissa yhteensä 1,000 markan maksusta.

Libra osakeyhtiö oikeutettiin [4]) kesän aikana pitämään henkilövaakoja Kaivopuistossa 1,500 markan, Runeberginesplanaadissa 1,250 markan, Rantatorin hallin luona 1,000 markan, Korkeasaarella 1,000 markan ja Hietarannassa 1,250 markan vuokrasta.

Helsingfors scoutkår Spanarna oikeutettiin [5]) arpojen myyntiä varten pystyttämään teltat ylioppilastalon aukiolle ja Heikinpuiston eteläpäähän maaliskuun 23 ja 25 p:n väliseksi ajaksi.

Helsingin sokeat niminen yhdistys oikeutettiin [6]) myymään arpoja sokeain torikauppiaiden myyntipöydiltä Kauppatorilla torikaupan aikana marraskuun 12 p:stä vuoden loppuun.

Talojaosto vahvisti [7]) joulukuusien myyntipaikat ja niistä suoritettavat vuokrat oikeuttaen samalla talonisännöitsijän myöntämään joulukuusien myyntioikeuksia muillakin sopivilla paikoilla.

Lupa rahankeräyksen toimeenpanemiseen. Helsingin ammatillinen paikallisjärjestö oikeutettiin [8]) seitsemässä paikassa eri puolilla kaupunkia toimeenpanemaan rahan ja tavaran keräyksen pöydiltä työttömien hyväksi maaliskuun 27 ja 30 p:n välisenä aikana.

Virvokkeiden tarjoilu Eläintarhanajon aikana. Lautakunta oikeutti [9]) Eläintarhanajo-Djurgårdsloppet nimisen järjestön toukokuun 13 p:nä järjestettävän eläintarhanajon aikana kilpailualueelle järjestämään ravintolan ja virvokkeiden myynnin 3,000 markan maksusta ehdoin, että hakija hyvissä ajoin ennen kilpailua ilmoittaisi kilpailualueella ja sen välittömässä läheisyydessä oleville kioskikauppiaille sekä jäätelön, hedelmien ja virvoitusjuomien myyjille mainitusta tarjoilusta ja sopisi heidän kanssaan heidän mahdollisesti esittämistään vahingonkorvausvaatimuksista. Ellei mainittuja sopimuksia saataisi aikaan oli luvansaajan vastattava mahdollisista vahingonkorvausvaatimuksista.

Tivoli. Lautakunta oikeutti [10]) Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton järjestämään tivolin korttelin n:o 215 (Kampin alueen) luoteisosaan huhtikuun 29 p:n ja toukokuun 13 p:n väliseksi ajaksi ehdoin, että liitto huolehtisi siitä, ettei tivolista aiheudu häiriötä ympäristölle.

Ravintola- ja kahvilarakennusten vuokralleanto. Hesperian puiston kahvilarakennus vuokrattiin [11]) kesän ajaksi kirjanpainaja A. Runehjelmille 500 markan vuokrasta, joka oli etukäteen maksettava, ehdoin, että vuokraaja suorittaisi entisen vuokraajan Puistokahvila osakeyhtiön vuokravelan, 3,325: 60 markkaa.

---

[1]) Taloj. 19 p. helmik. 28 §. — [2]) S:n 19 p. helmik. 27 §. — [3]) S:n 30 p. huhtik. 69 §. — [4]) S:n 12 p. helmik. 23 §. — [5]) S:n 26 p. helmik. 43 §. — [6]) Kiint. lautak. 12 p. marrask. 1,295 §. — [7]) Taloj. 19 p. marrask. 112 §. — [8]) Kiint. lautak. 26 p. maalisk. 361 §. — [9]) S:n 16 p. huhtik. 450 §. — [10]) S:n 9 p. huhtik. 395 §. — [11]) S:n 7 p. toukok. 565 §.

Ullanlinnan kylpylaitoksen vieressä oleva kahvilarakennus alueineen (Veduta) vuokrattiin[1]) kesäksi 1935 rouva O. Suhoselle 40,000 markan vuokrasta.

Esplanaadikappelin vuokra v:lta 1934 alennettiin[2]) 50,000 markalla.

Kioskipaikan vuokraaminen. Lautakunta päätti[3]) vuokrata liikeapulainen A. Mäkäräiselle Herttoniemen valtatien ja Kulosaaren tien risteyksestä alueen virvoitusjuomakioskin paikaksi kesäkuun 1 p:stä lukien viideksi vuodeksi ollen ensimmäinen vuosi vuokravapaa ja vuokra seuraavilta neljältä vuodelta vastaavasti 100, 200, 300 ja 400 markkaa. Vuokrakauden päätyttyä oli kioskirakennus korvauksetta joutuva kaupungille.

Vuokran alentaminen. Kauppapuutarhuri A. Andelinille vuokratun Leppäsuon alueen n:o 68a vuosivuokra alennettiin[4]) heinäkuun 1 p:stä lukien 75,000 markasta 60,000 markkaan.

Ullanlinnan kylpylaitos vuokrattiin[5]) edelleen herroille J. Lydecken, K. Seidenschnur ja O. Ekman toukokuun 1 p:stä lukien yhdeksi vuodeksi 100 markan vuokrasta.

Esplanaadikappeli vuokrattiin[6]) lokakuun 8 ja 11 p:n väliseksi ajaksi Pellervo seuralle kanatalous- ja juustonäyttelyn järjestämistä varten 500 markan päivävuokrasta ollen vuokraajalla myös oikeus ennen näyttelyä kahtena päivänä ja sen jälkeen yhtenä päivänä käyttää kappelirakennusta ehdoin, että näyttelyn järjestäjä korvaisi kaiken näyttelyn ehkä aiheuttaman vahingon omalla kustannuksellaan, huolehtisi ravintolarakennuksen ja sen ympäristön siivoamisesta heti näyttelyn jälkeen sekä sopisi Osakeyhtiö Esplanaadikappelin kanssa valaistuksesta ja kaupungin sähkölaitoksen kanssa rakennukseen näyttelyn ajaksi järjestettävästä sähkölämmityksestä. Näyttelyn järjestäjä oikeutettiin[7]) ilman eri maksua näyttelyn aikana pitämään mainosilmapalloa rakennuksen katolla ja telineisiin kiinnitettyjä mainoskilpiä ravintolaan kuuluvalla alueella.

Puhelinkioskipaikat. Helsingin puhelinyhdistys oikeutettiin[8]) pystyttämään puhelinkioskeja Meritullintorille, Hakaniementorille, Hämeentien ja Intiankadun kulmaukseen, Sturen- ja Mäkelänkatujen kulmaukseen, Turuntien ja Nordenskiöldinkadun kulmaukseen sekä Runebergin- ja Caloniuksenkatujen kulmaukseen marraskuun 1 p:stä lukien kolmen kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin ja 180 markan vuosivuokrasta kioskilta.

Vuokralle otetut huoneistot. Kiinteistölautakunta otti vuoden varrella vuokralle kaupungin virastoja ja laitoksia varten seuraavat huoneistot:

Virasto tai laitos, jota varten huoneisto on vuokrattu.	Vuokranantaja.	Osoite.	Vuokrakausi		Vuokra Smk.
			alkaa.	päättyy.	
Henkisesti sairaiden miesten keskuskoti[9])	G. V. Nordlundin kuolinpesä	Kilo	1934, toukok. 16	1937, kesäk. 1 ja sitä ennen, jos irtis. helmik.	1,500: —
Terveystoimisto veneeristen tautien vastustamista varten[10])	Kauppias S. Mäntynen	Vironk. 7	1935, tammik. 1	1940, tammik. 1	2,500: —

[1]) Kiint. lautak. 26 p. marrask. 1,353 §. — [2]) S:n 11 p. kesäk. 761 §. — [3]) S:n 14 p. toukok. 596 §. — [4]) S:n 16 p. huhtik. 436 §. — [5]) S:n 12 p. helmik. 177 §. — [6]) S:n 24 p. syysk. 1,077 §. — [7]) S:n 15 p. lokak. 1,155 §. — [8]) S:n 9 p. heinäk. 857 §. — [9]) S:n 29 p. tammik. 124 §. — [10]) S:n 20 p. jouluk. 1,445 §.

ısto tai laitos, jota rten huoneisto on vuokrattu	Vuokranantaja.	Osoite.	Vuokrakausi alkaa.	Vuokrakausi päättyy.	Vuokra, Smk.
raanhoitajatar-ısunnot[1])	Fastighetsaktiebolaget Lappviksgatan 11	Lapinlahdenkatu 11	1934, kesäk. 1	1935, kesäk. 1	132,000:— vuod.
yhäinhoitovirason keskuskansia[2])	Ministeri O. Talas	Siltasaarenk. 3	1934, heinäk. 1	1935, kesäk. 1, sen jälk. irtis. helmik.	1,300: — kk.
yhäinhoitovirason avustuskansia[3])	Aktiebolaget Skillnaden 1—3	P. Roobertinkatu 13	1934, kesäk. 1	1939, kesäk. 1	1,900: — sekä eräiden korjaust. jälk. 2,200: —
yhäinhoitovirason avustuskansia[4])	Henkivakuutusyhtiö Suomi	Siltasaarenk. 11	1934, kesäk. 1	1935, kesäk. 1, sen jälk. irtis. helmik.	2,500: — kk.
yhäinhoitolautakunnan työtupa[5])	Helsingin sokeaintalo-säätiö	Pengerk. 11	1934, tammik. 1	1 kk. irtis.	50,000:— vuod.
llion uusi lastenarha[6])	Suomen luteril. evankeliumiyhdistys	Castrénink. 18	1935, helmik. 15	1935, kesäk. 1, sen jälk. irtis. helmik.	3,510: — kk.
stentarha Kotikallio[7])	Aktiebolaget Folkhemmet	Hämeentie 85—87	1935, tammik. 1	1936, kesäk. 1, sen jälk. irtis. helmik.	84,000:— vuod.
stentarha Päivä-koti[8])	Aktiebolaget P. Sinebrychoff osakeyhtiö	Albertink. 30	1934, kesäk. 1	1935, kesäk. 1, sen jälk. irtis. ennen maalisk. 15 p.	2,000: — kk.
stentarha Pääskylä[9])	Ryska välgörenhetsföreningen	Hämeentie 39	1934, kesäk. 1	1937, kesäk. 1	66,000: — vuod.
stentarha Sollälla[10])	Osakeyhtiö Kalliolinna	Toinen linja 2	1934, kesäk. 1	1935, kesäk. 1, sen jälk. irtis. helmik.	4,200: — kk.
ölön haarakirasto[11])	Asunto osakeyhtiö Töölö	Runebergink. 69	1934, kesäk. 1	1935, kesäk. 1	3,000: — kk.
keusaputoinisto[12])	Aktiebolaget svenska gården	Aleksanterinkatu 16—18	1934, kesäk. 1	Irtis. helmik.	14,000: — vuod.
isten työtupa[13])	Osakeyhtiö Ph. U. Strengberg & K:ni	Meritullink. 1	1934, tammik. 1 1934, helmik. 1 1934, toukok. 1 1934, toukok. 15 1934, lokak. 1	1934, huhtik. 30 1934, huhtik. 30 1934, toukok. 15 1934, toukok. 31 1934, jouluk. 31	6,555: — kk. 3,450: — kk. 5,002: 50 1,725: — 3,500: — kk.
skuskeittolan haaraosasto[14])	Osakeyhtiö Mäkelänk. 31	Mäkelänk. 31	1934, kesäk. 1	1935, kesäk. 1	2,300: — kk.
simmäisen kaupunginvoudin konttori[15])	Teollisuusneuvos S. Wuorio	Unionink. 30	1934, kesäk. 1	1935, kesäk. 1, sen jälk. irtis. helmik.	2,200: — kk.
liisilaitoksen variokonttori Toukolassa[16])	Poliisikonstaapeli M. Pohjanniemi	Jaavantie 4	1935, kesäk. 1	1940, kesäk. 1	18,000: — vuod.
liisilaitoksen asepaja[17])	Valtio	Uudenmaankatu 38	1934, kesäk. 1	1935, kesäk. 1	380: — kk.

[1]) Taloj. 30 p. huhtik. 71 §. — [2]) Kiint. lautak. 11 p. kesäk. 762 §. — [3]) S:n 5 p. maalisk. 260 §. — [4]) Taloj. 19 p. helmik. 32 §. — [5]) Kiint. lautak. 15 p. tammik. 73 §. — [6]) S:n 22 p. toukok. 648 §. — [7]) S:n 8 p. lokak. 1,134 §. — [8]) Taloj. 28 p. toukok. 77 §. — [9]) Kiint. lautak. 29 p. tammik. 121 §. — [10]) Taloj. 19 p. helmik. 33 §. — [11]) Kiint. lautak. 12 p. maalisk. 290 §. — [12]) Taloj. 23 p. huhtik. 67 §. — [13]) Kiint. lautak. 29 p. tammik. 120 §, 12 p. helmik. 184 §, 23 p. huhtik. 496 §, 22 p. toukok. 644 § ja 22 p. lokak. 1,202 §. — [14]) S:n 29 p. tammik. 125 §. — [15]) Taloj. 23 p. huhtik. 66 §. — [16]) Kiint. lautak. 30 p. heinäk. 903 §. — [17]) S:n 14 p. toukok. 600 §.

Kaupungin vuokralle ottamien huoneistojen vuokrien alentaminen. Alla mainittuja kaupungin virastoja ja laitoksia varten vuokrattujen huoneistojen vuokrat saatiin v:n 1934 aikana kesäkuun 1 p:stä lukien alennetuiksi seuraavasti:

ruotsinkielisten kansakoulujen kanslia, Annankatu 5, kuukausivuokra 2,175 markasta 2,100 markkaan [1]);

lastentarha Majgård, Toukolantie 13, vuosivuokra 28,000 markasta 26,500 markkaan [2]);

Espoon pitäjän Suur-Huopalahden kylässä oleva henkisesti sairaiden naisten keskuskoti, kuukausivuokra 2,000 markasta 1,800 markkaan [3]);

ruotsinkielinen työväenopisto, Ritarikatu 5, vuosivuokra 80,000 markasta 75,000 markkaan [4]);

lastentarha Vallila, Keuruuntie 14, 2,200 markasta 2,000 markkaan [5]);

merimiesten työnvälitystoimisto, Etel. Makasiinikatu 6, kuukausivuokra 1,417: 50 markasta 1,340 markkaan [6]);

kunnallinen lastenpoliklinikka, Unioninkatu 45, kuukausivuokra 1,500 markasta 1,350 markkaan [7]); sekä

lastentarha Kotivara, Kumpulankatu 4, kuukausivuokra 2,000 markasta 1,800 markkaan [8]).

Yhteiskunnallisen korkeakoulun omistamasta talosta, Franzéninkatu 13, köyhäinhoitoviraston V avustuskansliaa varten vuokratun huoneiston vuokrasopimusta päätettiin [9]) jatkaa ehdoin, että vuokranantaja tammikuun 1 p:stä 1935 lukien huoneistoon entisestään kuuluvien huoneiden lisäksi luovuttaisi erään 20 m^2:n suuruisen huoneen ilman vuokrankorotusta.

Terveydenhoitolautakunnan toimiston huoneistokysymys. Terveydenhoitolautakunnan toimiston huoneiston laajentamista varten päätti [10]) lautakunta kesäkuun 1 p:stä 1935 lukien luovuttaa veneeristen tautien terveystoimiston huoneiston terveydellisten tutkimusten laboratoorille sekä viimeksi mainitun laitoksen hallussa olevan huoneiston terveydenhoitolautakunnan toimistolle. Terveystoimistolle veneeristen tautien vastustamista varten oli hankittava huoneisto muualta.

Kunnallisten työväenasuntojen vuokrien kantotapa. Lautakunta päätti [11]), että kunnallisten työväenasuntojen vuokrankanto v:n 1935 alusta lukien oli tapahtuva pankkien välityksellä. Talojaosto vahvisti [12]) sittemmin kunnallisten työväenasuntojen vuokrien kannossa käytettävän kuittilomakkeen.

Normaalikellojen vuokraaminen. Lautakunta päätti [13]) Aktiebolaget normaltid nimiseltä yhtiöltä vuokrata Luotsikadun talossa n:o 1 ja Caloniuksenkadun talossa n:o 10 olevat normaalikellot heinäkuun 1 p:stä 1934 lukien 250 markan vuosivuokrasta kellolta sekä vaihtaa Fredrikintorin kulmassa olevan normaalikellon Laivurinkadun talossa n:o 43 olevaan normaalikelloon.

Palovakuutukset. Lautakunta päätti palovakuuttaa eräät Kulosaaren kartanon ulkorakennukset [14]) Suomen maalaisten paloapuyhdistyksessä yhteensä 80,000 markasta ja Uunisaaren uimalaitoksen rakennuksen [15]) Suomen maalaisten paloapuyhdistyksessä 225,000 markasta.

---

[1]) Taloj. 22 p. tammik. 2 §. — [2]) S:n 12 p. helmik. 24 §. — [3]) S:n 19 p. helmik. 30 §. — [4]) S:n 19 p. helmik. 31 §. — [5]) S:n 26 p. helmik. 39 §. — [6]) S:n 26 p. helmik. 46 §. — [7]) S:n 26 p. helmik. 47 §. — [8]) Kiint. lautak. 12 p. maalisk. 291 §. — [9]) Taloj. 23 p. huhitk. 65 §. — [10]) Kiint. lautak. 19 p. marrask. 1,323 §. — [11]) S:n 26 p. marrask. 1,350 §. — [12]) Taloj. 3 p. jouluk. 115 §. — [13]) Kiint. lautak. 4 p. kesäk. 725 §. — [14]) S:n 11 p. kesäk. 763 §. — [15]) S:n 9 p. heinäk. 858 §.

Tilitysvuokrat. Lautakunta määräsi [1]) perusteet, joiden mukaan kaupungin virastoilta ja laitoksilta oli perittävä vuokria niiden hallussa olevista kaupungin huoneistoista ja ehdotti [2]) kaupunginhallitukselle miten suurina näiden perusteiden mukaan määrätyt vuokrat oli otettava talousarvioon.

Halkojen hankinta. Kiinteistötoimiston talo-osaston hoidossa olevien huoneistojen lämmitykseen tarvittavien halkojen hankinta lämmityskautena 1934—35 annettiin [3]) pelastusarmeijalle.

Käyttövarat. Lautakunnan käyttövaroista myönnettiin m. m. seuraavat määrärahat:

v. 1934 sattuvien autoasemapuhelimien vahinkojen korjauskustannusten suorittamiseen 1,000 markkaa [4]);

Kauppatorin maalaismyyjäin myyntipenkkien osittaista uusimista varten 600 markkaa [5]);

korvauksena Osakeyhtiö Valille tippuvan öljyn aiheuttamista vahingoista Kasarmintorin hallin kangasmyymälässä n:o 77 oleville puseroille 280 markkaa [6]);

Ford motor c:o of Finland nimisen yhtiön vuokra-alueelle Munkkisaarella johtavan viemärijohdon uusimiseen 8,000 markkaa [7]);

uuden vesipostin asettamiseen Rantatorin kauppahallin pohjoispuolelle 5,000 markkaa [8]); sekä

Suvilahdenkadun talon n:o 4 savupiipun purkamiseen 6,000 markkaa [9]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m. m. asioista, jotka koskivat:

Hietalahdentorilla tapahtuvan kaupan laajentamista [10]) ja Kellosaaren lentokonehallin palovakuuttamista [11]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat:

makkaratarjoilua varten vahvistetun ajan pidentämistä eräissä tapauksissa [12]), kalajäähdyttämön rakentamista Helsinkiin [13]), kaasulaitoksen työpajan sijoittamista v:n 1936 alusta kortteliin n:o 217 [14]), Kirstinkadun kansakoulutalon käyttöä [15]), poliisilaitoksen siivoojattarien asumien huoneistojen vuokria [16]) ja puutarhatuotteiden myynnin järjestämistä kokeeksi kaupungin toreilla [17]).

8. Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston toimialaan kuuluvat asiat.

Maa-alueiden vuokralleanto ja luovuttaminen kansanpuistoista. Kivinokan kansanpuistossa oleva Rälläkkäniemi niminen alue ja sillä oleva kalastajatorppa vuokrattiin [18]) voimistelu- ja urheiluseura Helsingin Ponnistukselle huhtikuun 1 p:stä lukien yhdeksi vuodeksi 1,300 markan vuokrasta.

Helsingin pohjoisen seurakunnan nuorisopiirille luovutettiin [19]) Mustasaarelta 70 m²:n suuruinen alue kesämajan rakentamista varten toukokuun 1 p:stä toukokuun 1 p:ään 1938 vuokratta ollen yhdistys kuitenkin ennen

[1]) Kiint.lautak. 25 p. kesäk. 814 §. — [2]) S:n 9 p. heinäk. 854 §. — [3]) Taloj. 2 p. heinäk. 82 §. — [4]) Kiint.lautak. 12 p. maalisk. 288 §. — [5]) S:n 30 p. huhtik. 537 §. — [6]) S:n 4 p. kesäk. 726 §. — [7]) S:n 8 p. lokak. 1,137 §. — [8]) S:n 19 p. marrask. 1,324 §. — [9]) S:n 26 p. marrask. 1,355 §. — [10]) S:n 26 p. maalisk. 353 §. — [11]) S:n 4 p. kesäk. 724 §. — [12]) S:n 19 p. maalisk. 326 §. — [13]) S:n 14 p. toukok. 594 §. — [14]) S:n 22 p. toukok. 643 §. — [15]) S:n 22 p. toukok. 646 §. — [16]) S:n 11 p. kesäk. 758 §. — [17]) S:n 10 p. jouluk. 1,406 §. — [18]) S:n 12 p. maalisk. 294 §. — [19]) S:n 12 p. maalisk. 296 §.

vuokrakauden loppua velvollinen kaupungin vaatimuksesta poistamaan majan.

Mustikkamaan ravintolarakennusta varten Helsingin työväentalon ravintola osakeyhtiölle vuokrattua aluetta koskevaa vuokrasopimusta pidennettiin[1]) huhtikuun 27 p:stä 1936 lukien viidellä vuodella 3,000 markan vuosivuokrasta ja muuten pääasiassa entisin ehdoin ollen kuitenkin Mustikkamaan uimalaitoksen vuokraaja oikeutettu myymään virvokkeita uimalaitosta käyttäville.

Kansanpuistojen ravintolat ja kioskit. Pihlajasaaren ravintolarakennus vuokrattiin [2]) rouva B. Nylundille kesäksi 1934 10,000 markan vuokrasta, joka oli suoritettava elokuun kuluessa ja jonka suorittamisesta oli asetettava lautakunnan hyväksymä vakuus. Lisäksi oli vuokraajan kesäkuun kuluessa suoritettava edelliseltä kesältä maksamatta olevasta vuokrastaan 5,000 markkaa ja loput, 15,000 markkaa, heinäkuun kuluessa kaikki korkoineen ja kuluineen uhalla, että vuokraoikeus ravintolarakennukseen muutoin oli heti menetetty.

Lauttasaaren kioski vuokrattiin [3]) kesän ajaksi rouva E. Bergenströmille 1,200 markan vuokrasta; vuokraaja oikeutettiin höyrylaiva H5:llä maksutta kuljettamaan kioskia varten tarvittavat tavarat Lauttasaarelle.

Kaitsijanvaimo E. Tiihonen oikeutettiin [4]) Kivinokan kansanpuistossa omistamassaan kioskissa harjoittamaan virvokkeiden myyntiä kesän aikana 600 markan maksusta.

Varsasaaren kioski vuokrattiin [5]) kesän ajaksi liikemies V. Klefströmille 700 markan vuokrasta.

Kansanpuistoissa olevien ravintoloiden ja kioskien hinnastot kesäksi 1934 vahvistettiin [6]).

Kansanpuistoissa olevat huvilat. Mustikkamaan uimaranta-alueella oleva n. s. Österin huvila vuokrattiin [7]) Helsingin työväenyhdistykselle huhtikuun 1 p:stä lukien kolmeksi vuodeksi 2,000 markan vuosivuokrasta ehdoin, että vuokraaja kustantaisi kaikki tarpeelliset korjaukset sekä pitäisi huvilan ja sen ympäristön siistissä kunnossa.

Tuurholman kansanpuiston n. s. Ramsayn huvila luovutettiin [8]) Helsingin kaupungin sairaanhoitajattarien lepokotiyhdistykselle tammikuun 1 p:stä 1935 lukien viideksi vuodeksi vuokratta ja ehdoin, että yhdistys kustantaisi kaikki tarpeelliset sisäkorjaukset.

Kansanpuistoissa harjoitettu kauppa ja muu ansiotoiminta. Kansanpuistoissa olevien valokuvauspaikkojen huutokaupassa tarjottiin 10 valokuvauspaikkaa eri kansanpuistoissa. Tehdyistä tarjouksista hyväksyi[9]) lautakunta Korkeasaaren kahta, Mustikkamaan ja Hietarannan kahta paikkaa koskevat tarjoukset, jotka yhteensä nousivat 8,700 markkaan, mutta hylkäsi muut tarjoukset liian alhaisina.

Liikemies A. Haapasalo oikeutettiin[10]) pystyttämään Hietarannalle teltta uimapukujen ja leikkitarpeiden myyntiä varten kesäkuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n väliseksi ajaksi 3,500 markan maksusta.

Neiti E. Eklöfille myönnettiin[11]) oikeus kesän aikana myydä uimatarpeita ja ihovoiteita Pihlajasaarella 400 markan maksusta.

Osakeyhtiö Tekalle myönnettiin[12]) oikeus kesän aikana asettaa Hieta-

---

[1]) Kiint. lautak. 29 p. lokak. 1,235 §. — [2]) S:n 30 p. huhtik. 544 §. — [3]) S:n 23 p. huhtik. 501 §. — [4]) S:n 23 p. huhtik. 502 §. — [5]) S:n 22 p. toukok. 653 §. — [6]) S:n 16 p. huhtik. 442 §. — [7]) S:n 9 p. huhtik. 399 §. — [8]) S:n 29 p. lokak. 1,239 §. — [9]) S:n 5 p. maalisk. 268 §. — [10]) S:n 30 p. huhtik. 542 §. — [11]) S:n 14 p. toukok. 600a §. — [12]) S:n 9 p. heinäk. 864 §.

rannalle sekä Pihlajasaaren ja Mustikkamaan uimarannoille Läkerol merkinnällä varustettuja kumipalloja ehdoin, että niiden käyttö epäjärjestyksen tai muun sentapaisen syyn tähden heti voitiin kieltää.

Kaitsija J. Paananen oikeutettiin [1]) kesän aikana harjoittamaan kahvin ja virvokkeiden kauppaa Satamasaarella olevassa huvilassa 400 markan maksusta.

Kansanpuistojen luovuttaminen erinäisiin tarkoituksiin. Kalliolan vapaaopiston retkeilijät, Eiran jatkoluokkien retkeilijät, Reaalilukion teinit ja Helsingin retkeilijät oikeutettiin [2]) v:n 1934 aikana käyttämään erästä 5½ ha:n suuruista aluetta Degerön saarella leiripaikkana ehdoin, että yhdistykset ylläpitäisivät hyvää järjestystä ja siisteyttä leiripaikalla ja noudattaisivat leiriytymisestä muissa kansanpuistoissa säädettyjä määräyksiä ja sallisivat muiden Suomen opintoretkeilyliittoon kuuluvien yhdistysten jäsenten leiriytyä alueelle. Lisäksi olisivat leirialueen ympäristössä asuvat henkilöt oikeutetut käyttämään leirialuetta kulkutienään.

Helsingin ammatillinen paikallisjärjestö oikeutettiin [3]) elokuun 12 p:nä käyttämään Mustikkamaan urheilukenttää ja osaa sen ympäristöstä järjestämäänsä työnjuhlaa varten.

Vapaauintipaikka Seurasaarelle. Lautakunta päätti [4]), että Seurasaaren keskiosan itärannalla olevaa kallioista niemekettä, jonka edustalla on sileä kallioluoto, toistaiseksi saatiin käyttää vapaauintipaikkana.

Kansanpuistojen järjestyssäännöt. Lautakunta vahvisti Korkeasaaren järjestyssäännöt [5]), Varsasaaren kansanpuiston järjestyssäännöt [5]), joita tarpeenmukaisesti muutettuina oli käytettävä myös Kivinokan ja Satamasaaren kansanpuistoissa, sekä Seurasaaren kansanpuiston järjestyssäännöt [6]).

Liikenne kansanpuistoihin. Lautakunta vahvisti [7]) kansanpuistoihin liikennettä harjoittavien alusten kulkuvuorot.

Lautakunta päätti [8]), että Pihlajasaaren ja Lauttasaaren kansanpuistojen linjalla oli otettava käytäntöön alennuslippujärjestelmä, jonka mukaan 10 yksinkertaiseen matkaan oikeuttava laivalippuvihko maksaisi 25 markkaa ollen myös apuveneet oikeutettuja myymään tällaisia alennuslippuja, joista kaupungille tuleva korvaus kuitenkin pysytettiin samana kuin muista lipuista eli 10 %:na.

Lautakunta päätti [9]) luovuttaa herra A. Nyholmille yksinoikeuden harjoittaa moottoriveneliikennettä linjalla Toukola—Kyläsaari—Kivinokka 1,000 markan maksusta. Kuljetusmaksu vahvistettiin 1: 50 markaksi aikuisilta ja 1 markaksi lapsilta. Samalla vahvistettiin liikenteessä noudatettava aikataulu ja erinäiset muut ehdot.

Korkeasaaren kaukoputki. Lautakunta päätti [10]), että Korkeasaarelle hankittu kaukoputki oli tyynellä säällä pystytettävä saaren näkötorniin ja tuulisella säällä Mineraalimäelle tai vesitorniin ja pidettävä yleisön käytettävänä kauniina päivinä syyskuun 15 p:ään asti 4 tai 5 tunnin ajan arkipäivisin ja 8 tunnin ajan pyhäpäivisin jaettuna keski- ja iltapäivän osalle. Maksu kaukoputken käyttämisestä vahvistettiin 1 markaksi 5 minuutilta. Lisäksi päätettiin kaukoputken vartijaksi ja yleisön opastajaksi palkata kielitaitoinen hen-

[1]) Kiint. lautak. 4 p. kesäk. 729 §. — [2]) S:n 16 p. huhtik. 443 §. — [3]) S:n 22 p. toukok. 651 §. — [4]) S:n 18 p. kesäk. 790 §. — [5]) S:n 26 p. maalisk. 355 §; ks. myös Kunnall. as. kok., s. 114 ja 115. — [6]) Kiint. lautak. 23 p. huhtik. 498 §; ks. myös Kunnall. as. kok. s. 116. — [7]) Kiint.lautak. 16 p. huhtik. 446 §. — [8]) S:n 23 p. huhtik. 503 §. — [9]) S:n 23 p. huhtik. 510 §. — [10]) S:n 11 p. kesäk. 766 §.

kilö ja vakuuttaa kaukoputki 5,000 markan arvosta Yleisessä eurooppalaisessa vakuutusyhtiössä.

Korkeasaaren eläintarha. Lautakunta päätti [1]), että eläintarhaan oli ostettava kaksi ajoporoa sekä niille valjaat ja ajovälineet. Huviajelusta näillä poroilla oli perittävä 3 markkaa hengeltä aikuisilta, 5 markkaa aikuiselta ja lapselta yhteensä sekä 4 markkaa kahdelta lapselta yhteensä.

Ostamalla hankittiin eläintarhaan lisäksi 3 karhunpentua [2]), 2 joutsenta [3]) ja kameeli [4]) sekä vaihtojen kautta 2 metsäkaurista [5]) sekä sinikettu ja 2 skunkkia [6]).

Korkeasaaren eläintarhan aasi ajoneuvoineen luovutettiin [7]) Helsingin piirin Lotta Svärd järjestön käytettäväksi sen Kaivopuistossa toukokuun 19—21 p:nä järjestämää lastenjuhlaa varten ehdoin, että kaupunki saisi 75 % siellä toimeenpantujen huviajeluiden nettotulosta. Vielä päätettiin [8]) lainata aasi Suomalainen ooppera osakeyhtiölle muutamia lokakuussa toimeenpantavia oopperanäytäntöjä varten ehdoin, että yhtiö korvaisi kaikki kuljetuskustannukset.

Urheilukentät. Lautakunta päätti [9]), että Eläintarhan urheilukentän vuokraamisesta pääsymaksullisia kansallisia kilpailuja ja näytöksiä varten on kannettava 300 markkaa yhden päivän, 500 markkaa kahden päivän ja 700 markkaa kolmen peräkkäisen päivän kilpailuista sekä kansainvälisistä vastaavasti 400, 700 ja 1,000 markkaa.

Kaupungin Eläintarhan urheilukentällä omistamat pukusuojat vuokrattiin [10]) ja mainittu kenttä sekä eräät muut urheilukentät luovutettiin kilpailutarkoituksia varten eri urheilujärjestöille.

Kaupungin puistojen ja kansanpuistojen luovuttaminen kilpailu- tai näytöstilaisuuksia varten. Helsingin Toverit oikeutettiin [11]) syyskuun 9 p:nä ja Helsingin Kisa-veikot lokakuun 7 p:nä järjestämään Kaivopuistossa maratonjuoksukilpailut ehdoin, että mainitut yhdistykset suorittaisivat kilpailuista kaupungille 5 % pääsylippujen bruttotulosta, kuitenkin vähintään 500 markkaa ja huolehtisivat hyvästä järjestyksestä kilpailujen aikana ja korvaisivat kaupungille mahdollisen vahingon.

Lautakunta oikeutti [12]) Helsingin moottoriveneklubin toimeenpanemaan elokuussa moottorivenekilpailun Kaivopuiston, Harakan ja Särkän välisellä alueella ehdoin, että järjestäjä suorittaisi kaupungille 5 % bruttotuloista, kuitenkin vähintään 500 markkaa. Lisäksi oikeutettiin [13]) klubi mainittujen kilpailujen ajaksi erottamaan Eteläiseltä Uunisaarelta sen osan, joka on saaria yhdistävän sillan ja pukeutumisrakennuksen itäpuolella sekä tälle alueelle myymään aikuisille 6 markan ja lapsille 3 markan hintaisia pääsylippuja, joista Helsingfors simsällskap nimisen yhdistyksen tuli saada edellisista 2 markkaa ja jälkimmäisistä 1 markka ja puolestaan suorittaa kaupungille korvausta saman prosenttimäärän kuin muistakin tuloistaan.

Helsingin moottorimiehet oikeutettiin [14]) huhtikuun 15 p:nä Kampin kentällä järjestämään dirt track kilpailut ehdoin, että kaupungille suoritettaisiin 10 % kilpailujen bruttotuloista, vähintään 300 markkaa.

---

[1]) Kiint. lautak. 22 p. tammik. 98 §. — [2]) S:n 9 p. huhtik. 402 §. — [3]) S:n 11 p. kesäk. 765 §. — [4]) S:n 17 p. jouluk. 1,437 §. — [5]) S:n 19 p. maalisk. 332 § ja 26 p. maalisk. 358 §. — [6]) S:n 15 p. lokak. 1,162 §. — [7]) S:n 14 p. toukok. 605 §. — [8]) S:n 24 p. syysk. 1,082 §. — [9]) S:n 19 p. maalisk. 331 §. — [10]) S:n 12 p. maalisk. 297 §, 9 p. huhtik. 404 § ja 30 p. huhtik. 543 §. — [11]) S:n 25 p. kesäk. 817 §. — [12]) S:n 25 p. kesäk. 818 §. — [13]) S:n 20 p. elok. 952 §. — [14]) S:n 9 p. huhtik. 401 §.

Suomen kilpa-autoilijat oikeutettiin [1]) syyskuun 2 p:nä ja joulukuun 9 p:nä järjestämään autojen nopeuskilpailut Käpylän raviradalla ehdoin, että kaupungille suoritettaisiin vuokraa 2,000 markkaa sekä lisäksi 5 % kilpailujen bruttotuloista, jos ne olisivat yli 25,000 markkaa ja 10 % jos ne olisivat yli 50,000 markkaa sekä että järjestäjä sitoutui enintään 2,000 markalla ottamaan osaa radan saattamiseen entiseen kuntoonsa, jos se kilpailujen aikana pahemmin rikkoontuisi.

Helsingin moottorikerho oikeutettiin [2]) lokakuun 21 p:nä järjestämään moottoripyöräkilpailut Käpylän raviradalla ehdoin, että kaupungille suoritettaisiin perusmaksuna 1,000 markkaa sekä 5 % kilpailujen 25,000 markkaan saakka nousevista bruttotuloista ja sen yli menevältä osalta 10 %.

Seurasaaren leikkikentät ja Hesperian kenttä [3]) luovutettiin heinäkuun 13 ja 14 p:ksi Finlands svenska folkdansring nimiselle yhdistykselle, Hakasalmen puiston kenttä [4]) kesäkuun 16 ja 17 p:nä Sosialidemokraattiselle raittiusliitolle voimisteluharjoituksia ja lastenjuhlaa varten sekä Hesperian kenttä [5]) toukokuun 28 p:nä isänmaallisen kansanliikkeen puhetilaisuutta varten.

Suomen kilpa-autoilijat oikeutettiin [6]) maaliskuun 18 p:nä järjestämään autojen nopeuskilpailut jäällä Pohjoisrannan edustalla ehdoin, että kaupungille suoritettaisiin 5 % bruttotuloista.

Uimalaitokset. Lautakunta päätti [7]) kesäksi 1934 luovuttaa Humallahden uimalaitoksen Helsingin uimareille ja Mustikkamaan uimalaitoksen Helsingin työväen uimareille ehdoin, että seurat pitäisivät uimalaitoksellaan uimakoulua, jossa koululaiset saisivat maksutonta opetusta määräajoin, jonka lisäksi poliisi- ja palomiehistölle oli varattava tilaisuus maksuttomaan uintiin.

Uunisaarten uimalaitos luovutettiin [8]) kesiksi 1934, 1935 ja 1936 Helsingfors simsällskap nimiselle yhdistykselle ehdoin, että yhdistys huolehtisi liikenteen välittämisestä saarelle, ravintolan pidosta ja järjestyksestä. Uimalaitoksen valmistuttua oli yhdistyksen lisäksi pidettävä uimakoulua. Matka- ja sisäänpääsymaksuna yhdistys oikeutettiin kantamaan aikuisilta enintään 1: 50 markkaa ja lapsilta enintään 1 markka sekä vaatteiden säilytyksestä 50 penniä. Jos sisäänpääsytulot uintikautena ylittivät 100,000 markkaa, tuli yhdistyksen luovuttaa kaupungille 10 %, jos ne ylittivät 125,000 markkaa 15 % ja jos ne ylittivät 150,000 markkaa 25 %.

Seurasaaren uimalaitos vuokrattiin [7]) kesän ajaksi rouva A. Michelssonille 1,700 markan vuokrasta.

Korkeasaaren uimalaitos vuokrattiin [9]) kesän ajaksi toimittaja L. Saarialholle 2,000 markan vuokrasta, jonka lisäksi vuokraajan oli suoritettava lisävuokraa 10 % siitä osasta tuloja, joka ylitti 15,000 markkaa sekä 20 % siitä osasta tuloja, joka ylitti 20,000 markkaa.

Luistinradat. Lautakunta päätti [10]), että maksullisista kilpailuista ja näytännöistä kaupungin alueille rakennetuilla luistinradoilla on kannettava kilpailuvuokraa seuraavasti: 1) kun bruttotulot ovat enintään 10,000 markkaa, ei mitään kilpailuvuokraa kanneta; 2) kun bruttotulot ovat yli 10,000 markkaa, mutta eivät ylitä 20,000 markkaa, kannetaan vuokraa 5 %; 3) kun bruttotulot ovat yli 20,000 markan kannetaan vuokraa 10 %. Asianomaisen

---

[1]) Kiint. lautak. 20 p. elok. 953 §, 17 p. syysk. 1,049 § ja 26 p. marrask. 1,356 §. — [2]) S:n 15 p. lokak. 1,161 §. — [3]) S:n 19 p. helmik. 216 §. — [4]) S:n 29 p. tammik. 128 §. — [5]) S:n 28 p. toukok. 686 §. — [6]) S:n 12 p. maalisk. 295 §. — [7]) S:n 7 p. toukok. 572 §. — [8]) S:n 14 p. toukok. 604 § ja 9 p. heinäk. 866 §. — [9]) S:n 7 p. toukok. 572 § ja 18 p. kesäk. 791 §. — [10]) S:n 2 p. tammik. 24 §.

luistinseuran oli hyvissä ajoin, mikäli mahdollista jo luistinkauden alussa, ilmoitettava järjestettävistä kilpailuista ja näytöksistä kiinteistötoimiston kansanpuisto-osastolle ja viimeistään kaksi päivää kilpailujen jälkeen lähetettävä osastolle selvitys bruttotuloistaan käyttämällä tilityskaavakkeita, joita maksutta oli saatavissa kansanpuisto-osastolta. Pääsyliput, joiden tuli olla numeroituja, oli kilpailujen järjestäjän itsensä hankittava.

Helsingin yhteiskoulun ja reaalilukion urheilukerho oikeutettiin [1]) talveksi 1934 rakentamaan luistinrata Kampin kentälle.

Luistinkaudeksi 1934—35 oikeutettiin [2]) Helsingin luistelijat rakentamaan luistinrata Kaisaniemen suurelle kentälle, Työväen luistelijat, Vesa, Kullervo ja Ponnistus yhteisesti Kallion urheilukentälle, Helsingfors skridskoklubb Johanneksen kirkon kentälle ja Kaisaniemen pienelle kentälle, Idrottsföreningen Kamraterna Väinämöisenkadun urheilukentälle sekä Helsingin yhteiskoulun ja reaalilukion urheilukerho Kampin kentälle.

Alppilan hiihtomäki. Lautakunta vahvisti [3]) Alppilan hiihtomäen kilpailuvuokran talvikautena 1934 200 markaksi päivältä ollen kilpailujen järjestäjäin itse hankittava pääsyliput, huolehdittava niiden myynnistä ja palkattava järjestysmiehet sekä kansanpuistojen isännöitsijälle annettava selonteko kilpailujen tuloista ja menoista.

Kelkkamäet. Lautakunta päätti [4]), ettei pallokentän alueella olevaa kelkkamäkeä kunnostettaisi talveksi 1934, vaan sen sijaan rakennettaisiin kelkkamäet Runebergin- ja Hesperiankadun kulmauksessa olevaan puistikkoon, Telakanpuistikkoon ja Hauhontien puistikkoon.

Kaisaniemen verkkopallokentät päätettiin [5]) vuokrata siten, että kysynnän ollessa suuremman samalle henkilölle vuokrattaisiin etukäteen ainoastaan kaksi viikkotuntia kahden viikon ajaksi tuntimaksun ollessa 15 markkaa. Sateisen sään takia pelaamasta estyneille kentän vuokraajille suoritettaisiin etukäteen maksetut kenttävuokrat takaisin vain siinä tapauksessa, että sitä vaadittaisiin viimeistään 14 päivän kuluessa sadepäivästä lukien. Kaikki kolme pelialuetta vuokrattiin Helsingin verkkopalloseuralle joka perjantai klo 18—20.

Herttoniemen siirtolapuutarha. Lautakunta päätti [6]), että Herttoniemen siirtolapuutarhan palstoja luovutettaessa oli käytettävä Kumpulan ja Vallilan siirtolapuutarhoja varten vahvistettua vuokrasopimuskaavaketta, jonka 3 §:n f kohdan viimeinen lause kuitenkin oli muutettava näin kuuluvaksi: Majaa saadaan käyttää ainoastaan tilapäistä oleskelua varten sekä sitä paitsi kesäasuntona toukokuun 1 päivän ja lokakuun 15 päivän välisenä aikana.

Lautakunta hyväksyi [7]) arkkitehti M. af Schulténin laatimat tyyppipiirustukset Herttoniemen siirtolapuutarhan insuliitista rakennettavia majoja varten.

Herttoniemen siirtolapuutarhayhdistys oikeutettiin [8]) myymään virvokkeita siirtolapuutarhan alueella olevaan riihirakennukseen järjestetyssä kerhohuoneistossa iltaisin ja juhlapäivinä myymäläin sulkemisajan jälkeen.

Siirtolapuutarhan alueelta vuokrattiin [9]) Osuusliike Elannolle n. 45 m²:n suuruinen alue myymälärakennuksen rakentamista varten kesäkuun 1 p:stä lukien viideksi vuodeksi 2,000 markan vuosivuokrasta.

---

[1]) Kiint. lautak. 5 p. helmik. 154 §. — [2]) S:n 29 p. lokak. 1,237 §. — [3]) S:n 15 p. tammik. 75 §. — [4]) S:n 29 p. tammik. 130 §. — [5]) S:n 7 p. toukok. 571 §. — [5]) S:n 29 p. tammik. 129 §; ks. Kunnall. as. kok. v:lta 1931 s. 113. — [7]) Kiint. lautak. 5 p. helmik. 153 §. — [8]) S:n 22 p. toukok. 655 §. — [9]) S:n 22 p. toukok. 657 §.

Lautakunta päätti [1]), että kasteluveden pumppuamista varten tarvittava sähkövirta hankittaisiin siirtolapuutarhaan siten, että kaupungin kustannuksella vedettäisiin ja pidettäisiin kunnossa sähköjohto Hertonaisten sähköosuuskunnan sähköverkostosta kun taas Herttoniemen siirtolapuutarhayhdistys tekisi osuuskunnan kanssa sopimuksen sähkövirran hankkimisesta, perisi viljelijöiltä vesimaksut ja maksaisi sähkölaskut suoraan osuuskunnalle.

Helsingin puhelinyhdistys oikeutettiin [2]) pystyttämään puhelinkioski Herttoniemen siirtolapuutarhaan.

Vallilan siirtolapuutarha. Sähkömonttööri K. Lahtiselle vuokrattiin [3]) Vallilan siirtolapuutarhan alueelta kioskin rakentamista varten tarvittava alue kolmen kuukauden irtisanomisajoin 100 markan vuosivuokrasta.

Kumpulan siirtolapuutarha. Siirtolapuutarhassa oleva paviljonkirakennus luovutettiin [4]) Kumpulan siirtolapuutarhayhdistykselle ehdoin, että yhdistys huolehtisi rakennuksen kunnossapidosta ja hankkisi itse tarvittavan kaluston sekä luovuttaisi rakennuksen tarvittaessa Vallilan siirtolapuutarhayhdistyksen kokouksia varten.

Ruskeasuon siirtolapuutarha. Lautakunta päätti [5]), että Ruskeasuon siirtolapuutarhan rakennusten kattojen peittämiseen saataisiin käyttää icopalia päreiden sijasta.

Siirtolapuutarhaneuvojan apulaiset. Siirtolapuutarhaneuvojan apulaiseksi huhtikuun 1 p:stä lukien 5 kuukaudeksi määrättiin [6]) neiti K. Hemming 1,300 markan kuukausipalkkiosta ja harjoittelijaksi siirtolapuutarhoihin otettiin maaliskuun 7 p:stä lukien 2 kuukaudeksi neiti B. Liljelund 500 markan kuukausipalkkiosta.

Käyttövarat. Lautakunta myönsi käyttövaroistaan m. m. seuraavat määrärahat:

Kasarmintorin kauppahallin kattoterassin soveltuvaisuutta lasten leikkikentäksi koskevan tutkimuksen toimeenpanemiseen 1,500 markkaa [7]);

uuden moottoriveneen hankkimiseksi kiinteistötoimiston kansanpuistoosaston tarpeisiin 10,300 markkaa [8]);

sairasavun suorittamiseksi kirvesmies K. G. Sinisalolle 695: 60 markkaa [9]);

kaukoputken ostamiseksi Korkeasaarelle 1,600 markkaa [10]);

Kulosaaren ja Herttoniemen välisen sillan luona olevan merenpoukaman kunnostamiseen uimapaikaksi 1,000 markkaa [11]);

kansanpuistojen liikenteen aikatauluoppaan painattamiseen 1,500 markkaa [12]);

hyppypaikan rakentamiseksi Vallilan siirtolapuutarhan alueelle 1,500 markkaa [13]);

sairasavun suorittamiseksi siivooja T. Gustafssonille 418: 50 markkaa [14]);

Korkeasaaren puutarhurirakennuksen korjaamiseen 4,500 markkaa [15]);

sairasavun suorittamiseksi hevosmies E. Rantamäelle 234: 55 markkaa [16]);

vartijan palkkaamiseen syyskuun ajaksi Vallilan siirtolapuutarhaan 1,000 markkaa [17]);

Kumpulan ja Vallilan siirtolapuutarhojen vesijohtojen korjaamiseen 2,101: 35 markkaa [18]);

---

[1]) Kiint. lautak. 26 p. maalisk. 356 §. — [2]) S:n 4 p. kesäk. 732 §. — [3]) S:n 23 p. huhtik. 504 §. — [4]) S:n 9 p. heinäk. 861 §. — [5]) S:n 6 p. elok. 927 §. — [6]) S:n 5 p. maalisk. 267 §. — [7]) S:n 19 p. helmik. 217 §. — [8]) S:n 12 p. maalisk. 293 §. — [9]) S:n 9 p. huhtik. 408 §. — [10]) S:n 22 p. toukok. 654 §. — [11]) S:n 4 p. kesäk. 730 §. — [12]) S:n 4 p. kesäk. 731 §. — [13]) S:n 9 p. heinäk. 862 §. — [14]) S:n 30 p. heinäk. 905 §. — [15]) S:n 6 p. elok. 926 §. — [16]) S:n 27 p. elok. 976 §. — [17]) S:n 3 p. syysk. 1,005 §. — [18]) S:n 17 p. syysk. 1,050 §.

Seurasaaren kaitsijan rakennuksen korjaamiseen 2,500 markkaa [1]); sairasavun suorittamiseksi kirvesmies O. Hartmanille 688: 20 markkaa [2]) sairasavun suorittamiseksi Lauttasaaren kesävartijalle U. J. Kuulalle 26: 65 markkaa [3]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m. m. asioista, jotka koskivat: murtomaaradan viitoittamista Eläintarhan urheilukentän läheisyyteen [4]), poliisien ratsastusharjoituksia varten Käpylän raviradalla varatun alueen kunnostamista palloilukentäksi [5]), Mustikkamaan uimarannan hiekoittamista [6]), Hesperian puiston käymälöitä [7]), siirtolapuutarhan järjestämistä Talin kartanon alueelle [8]), leijonasuojan rakentamista Korkeasaaren eläintarhaan [9]) sekä ruohokentän rakentamista Käpylän raviradalle [10]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: eläintarhanajoa [11]), lasten leikkikentän järjestämistä Kasarmintorille tai Kasarmintorin kauppahallin katolle [12]), hiekan ruiskuttamista Uunisaaren rantaan [13]) sekä ilmaisten laivalippujen jakamista kansanpuistoihin työttömille [14]).

9. Erinäisten kiinteistölautakunnan alaisten viranhaltijain toimintakertomukset.

Kiinteistötoimiston maatalousosaston kertomus v:lta 1934 sisälsi seuraavaa:

Järjestely ja tehtävät. Maatalousosasto hoiti kuten ennenkin kiinteistölautakunnan ja sen maatalousjaoston alaisena ja kiinteistötoimiston osastona Helsingin pitäjässä ja Oulunkylän kunnassa olevat kaupungin varsinaiset maanviljelystilat sekä valvoi mainitussa kunnassa ja Haagan kauppalassa olevia erinäisiä vuokralle annettuja tiloja ja tiluksia. Lisäksi kuuluivat osaston hoitoon kaupungin omistamat kaupunkiin yhdistetyllä alueella ja Kulosaaren kunnassa olevat metsät, mikäli niitä ei ollut erikoisesti uskottu toisten kaupungin laitosten hoitoon. Sitä paitsi kuului osaston tehtäviin osaston hoidossa olevien sorakuoppien ja laitumien sekä osittain kalastuksen ja jäidenoton valvonta.

Virkailijat. Osaston vakinaisina viranhaltijoina olivat edelleen kaupunginagronoomi A.J. Tamminen, kaupunginagronoomin apulainen T. Toukomaa ja metsänvartija A. Sireeni. Sopimuspalkkaisena virkailijana toimi edelleen metsänhoitaja E. A. Sammallahti.

Toiminta. Osaston toimintaa johti, kuten ennenkin, Pukinmäessä oleva toimisto, jossa virallinen vastaanottoaika oli klo 9—10. Toimistossa pidettiin pientä käteiskassaa, josta maksettiin palkat.

Maatilat. Entisten tilojen lisäksi tuli kertomusvuonna osaston hoitoon maanviljelysneuvos J. Kavaleffilta ostettu Tomtbackan tila. Tilan hoitoa varten myönnettiin erikoismääräraha ja sen tilit hoidettiin erillään muista tileistä. Lisäksi kaupunki osti Aktiebolaget Botby osakeyhtiön ja Aktiebolaget Vanda-Parkstad-Puistokylä osakeyhtiön osakkeet, mutta yhtiöiden

---

[1]) Kiint.lautak. 17 p. syysk. 1,053 §. — [2]) S:n 8 p. lokak. 1,138 §. — [3]) S:n 8 p. lokak. 1,139 §. — [4]) S:n 30 p. huhtik. 545 §. — [5]) S:n 30 p. huhtik. 546 §. — [6]) S:n 22 p. toukok. 656 §. — [7]) S:n 28 p. toukok. 687 §. — [8]) S:n 10 p. syysk. 1,024 ja 10 p. jouluk. 1,410 §. — [9]) S:n 17 p. syysk. 1,052 §. — [10]) S:n 5 p. marrask. 1,264 §. — [11]) S:n 5 p. helmik. 151 §. — [12]) S:n 9 p. huhtik. 398 §. — [13]) S:n 7 p. toukok. 571a §. — [14]) S:n 18 p. kesäk. 788 §.

maaomaisuuksien hoito ei vielä suoranaisesti ole kuulunut osastolle. Tilojen ja tilusryhmien nimet ja viljelysalat olivat seuraavat:

Tilan nimi.	Omassa viljelyksessä, ha.	Omalla väellä, ha.	Tilapäisesti vuokralle annettua, ha.	Varsinaisia vuokra-alueita, ha.	Yhteensä.
Tuomarinkylä	336.81	2.71	0.10	21.07	360.69
Pukinmäki	185.98	1.59	9.21	202.00	398.78
Tali	103.08	2.24	1.50	7.74	114.56
Oulunkylä	61.26	0.39	0.40	43.25	105.30
Tuurholma	—	—	—	17.50	17.50
Herttoniemi	—	—	—	200.00	200.00
Puodinkylä	—	—	—	82.47	82.47
Viikinmäki	—	—	—	51.00	51.00
Kaarela	—	—	—	98.50	98.50
Korpas	—	—	—	16.40	16.40
Yhteensä	687.13	6.93	11.21	739.93	1,445.20

Usein tapahtuvat aluesiirrot tekevät pinta-alojen tarkan määrittelemisen vaikeaksi. Tomtbackan viljelyspinta-ala, jota ei vielä ole mitattu, lienee n. 185 ha.

Viljelysjärjestelmät. Omassa viljelyksessä olevia pelto-aloja viljeltiin seuraavasti:

	Tuomarinkylässä.		Pukinmäessä.		Talissa.		Oulunkylässä.		Yhteensä.	
	ha.	%.	ha.	%.	ha.	%.	ha.	%.	ha.	%.
Kesantona	31.3	9.3	13.6	7.3	8.8	8.5	3.2	5.2	56.9	8.3
Rukiilla	13.2	3.9	15.7	8.4	10.1	9.8	5.6	9.2	44.6	6.5
Syysvehnällä	23.5	7.0	3.3	1.8	—	—	—	—	26.8	3.9
Kevätvehnällä	10.3	3.1	—	—	—	—	—	—	10.3	1.5
Ohralla	7.7	2.3	4.6	2.5	4.0	3.9	—	—	16.3	2.4
Kauralla	84.6	25.1	47.8	25.7	25.7	24.9	18.4	30.0	176.5	25.7
Perunalla	16.2	4.8	9.1	4.9	10.9	10.6	5.4	8.8	41.6	6.0
Lantulla	2.5	0.7	1.4	0.8	2.0	1.9	—	—	5.9	0.9
Rehujuurikk.	0.9	0.3	0.6	0.3	—	—	—	—	1.5	0.2
Porkkanalla	—	—	—	—	0.2	0.2	—	—	0.2	[0.02]
Vihantarehulla	—	—	—	—	0.9	0.9	—	—	0.9	0.1
Heinällä	136.2	40.4	65.5	35.2	40.1	38.9	28.4	46.3	270.2	39.3
Laitumena	10.4	3.1	22.4	12.0	0.4	0.4	0.3	0.5	33.5	4.9
Puutarhana	—	—	2.0	1.1	—	—	—	—	2.0	0.3
Yhteensä	336.8	100.0	186.0	100.0	103.1	100.0	61.3	100.0	687.2	100.0

Edelliseen vuoteen verraten oli peltojen käyttö prosenteissa eri viljelyskasvien tuotantoon nähden seuraava:

	Kesantona, %.	Syysviljalla, %.	Kevätviljalla, %.	Heinällä ja laitumena, %.	Perunalla, juurikasveilla ja puutarhana, %.	Vihantarehulla, %.
v. 1934	8.3	10.4	29.6	44.2	7.4	0.1
v. 1933	7.6	9.5	31.3	43.5	7.5	0.6

Lannoitus. Eri lannoittimien käyttö oli seuraava:

Tilan nimi.	Karjanlantaa, kuormaa.	Kaupunkilantaa, kuormaa.	Turpeita ja multaa, kuormaa.	Salpietaria, kg.	Ammoniumsulfaattia, kg.	Superfosfaattia, kg.	Kalisuolaa, 40 %, kg.
Tuomarinkylä	1,450	1,580	1,689	1,600	14,000	29,100	4,600
Pukinmäki....	1,072	755	352	800	15,000	22,000	4,600
Tali	1,590	450	—	800	4,000	9,000	3,500
Oulunkylä	105	540	50	—	2,000	5,500	1,000
Yhteensä	4,217	3,325	2,091	3,200	35,000	65,600	13,700

Apulannoissa annettiin kasviravintoaineina pelloille hehtaaria kohden N 10.7 kg, P_2O_5 19.5 kg ja K_2O 8.4 kg.

Perusparannukset. Risuriukusalaojitusta suoritettiin tiloilla sikäli kuin se osoittautui tarpeelliseksi.

Kylvöt. Kylvömäärät olivat seuraavat:

	Tuomarinkylässä, kg.	Pukinmäessä, kg.	Talissa, kg.	Oulunkylässä, kg.	Yhteensä, kg.
Ruista	2,575	420	1,225	462	4,682
Syysvehnää	2,700	1,916	—	—	4,616
Kevätvehnää.....	2,490	—	—	—	2,490
Ohraa	1,520	940	810	—	3,270
Kauraa	19,300	11,285	6,032	4,880	41,497
Vikkeriä	450	495	140	40	1,125
Perunaa	44,321	24,522	23,651	12,596	105,090
Timoteinsiementä	1,305	647	325	138	2,415

Edellisen ohella kylvettiin 230 kg apilansiementä, 40 kg rehujuurikkaansiementä ja pienempi määrä keittiökasvien siemeniä.

Hehtaaria kohden kylvettiin ruista 105 kg, syysvehnää 172 kg, kevätvehnää 242 kg, ohraa 200 kg, kauraa 235 kg ja perunaa 2,527 kg.

Kasvilaaduista käytettiin seuraavia lajeja: ruis: vanha laatu, alkuaan Petkus; syysvehnä: Varma; kevätvehnä: Pika II; kaura: Esa ja Kultasade II; peruna: aikaisemmin joutuvista lajeista Arran Comrade ja Withe Hill, myöhemmistä Tinvald Perfection, Majestic ja Rosafolia; lanttu: Mustiala ja Bangholm; ja rehujuurikas: Barres.

Kauralajeista antoi kertomusvuonna kultasade paremman sadon kuin Esa. Perunalaatuja ei voitu vapaasti valita, koska osa tiloista ja niiden ympäristöt julistettiin perunasyövän saastuttamiksi.

Talvi oli syysviljan talvehtimiselle, varsinkin salaojitetuilla tasaisilla mailla, epäedullinen ja etenkin vehnä kärsi. Tuomarinkylässä jääpolte poltti syksyllä vankan oraan suurilta aloilta kokonaan ja Pukinmäessä nurmikkoon kylvetystä vehnästä talvi vei $^3/_4$. Kevätviljoille kesä oli suotuisa. Kevätkylvöt aloitettiin toukokuun 4 p:nä ja suoritettiin loppuun kahdessa viikossa. Viljankorjuuilmat olivat harvinaisen suotuisat.

Perunoissa oli ruttoa tavallista enemmän ja juurimadot ja kahukärpäsen toukat vioittivat syksyllä rukiinorasta. Sinappikuoriaisia oli vähän.

Sadot. Tärkeimpien viljelyskasvien sadot olivat seuraavat:

	Tuomarinkylässä.	Pukinmäessä.	Talissa.	Oulunkylässä.	Kaikilla tiloillla.
	Kaikkiaan, kg.				
Ruista	35,803	40,982	19,000	11,650	107,435
Syysvehnää	33,758	1,713	—	—	35,471
Kevätvehnää	23,640	—	—	—	23,640
Ohraa	17,210	10,660	9,715	—	37,585
Kauraa	210,912	98,488	39,636	35,189	384,225
Heinää	370,000	170,640	110,000	110,000	760,640
Timoteitä	875	185	339	—	1,399
Perunoita	229,840	154,904	161,364	72,012	618,120
Lanttuja	93,000	74,100	73,440	—	240,540
Rehujuurikkaita	40,800	24,000	—	—	64,800
	Hehtaaria kohden, kg.				
Ruista	2,719	2,610	1,889	2,073	2,412
Syysvehnää	1,437	519	—	—	1,324
Kevätvehnää	2,295	—	—	—	2,295
Ohraa	2,229	2,292	2,447	—	2,300
Kauraa	2,492	2,059	1,542	1,917	2,177
Heinää	2,716	2,607	2,742	3,869	[1]) 2,815
Perunoita	14,188	16,948	14,872	13,336	14,862
Lanttuja	37,200	52,929	37,662	—	41,118
Rehujuurikkaita	45,333	40,000	—	—	43,200

Sitä paitsi saatiin Tomtbackassa 8,215 kg ruista, 18,496 kg syysvehnää, 19,181 kg ohraa, 63,189 kg kauraa, 191,000 kg heinää ja jonkun verran apilansiementä sekä Talissa porkkanoita ja Pukinmäessä keittiökasveja. Kauran joukkoon kylvettiin muutamin paikoin virnaa.

Satovuosi oli tyydyttävä ja sadon laatu hyvä. Viljat itivät hyvin, kaurakin 94—95 %. Perunoissa oli, kuten jo mainittiin, jonkun verran ruttoa ja lantuissa esiintyi mätää. Heinien laatu oli keskinkertainen.

Sopimusviljelykset. Keskusosuusliike Hankkijan laskuun viljeltiin tiloilla viljaa n.s. sopimusviljana. Viljoista saatiin seuraavat hinnat: Varma 3: 04 markkaa, Louhiohra 2: 20, Esa 1: 47 ja Kultasade 1: 50 markkaa kg:lta. Laatumaksutapa korotti muutamien erien hintaa tuntuvasti.

Työväki. Vakinaisen työväen lukumäärä oli kertomusvuonna seuraava:

Tila.	Työnjohtajia. 1/1.	Työnjohtajia. 31/12.	Muonamiehiä. 1/1.	Muonamiehiä. 31/12.	Naispalvelijoita. 1/1.	Naispalvelijoita. 31/12.	Yhteensä. 1/1.	Yhteensä. 31/12.
Tuomarinkylässä	3	3	21	21	1	1	25	25
Pukinmäessä	3	4	14	13	3	3	20	20
Talissa	1	1	8	8	—	—	9	9
Oulunkylässä	1	—	5	—	—	—	6	—
Metsän hoidossa	1	1	—	—	—	—	1	1
Yhteensä	9	9	48	42	4	4	61	55

Lisäksi oli Tomtbackassa yksi työnjohtaja ja 8 muonamiestä.

Kun Oulunkylän itsenäinen talous lopetettiin vuoden lopussa, niin se vaikutti myöskin vakinaisten työntekijäin lukumäärään. Kesäisin pidettiin

[1]) Heinäsadon arvio ei ole täysin varma.

myöskin vakinaisten työntekijäin ohella päivätyöntekijöitä. Työntekijäin kokonaispalkkasumma luontoisetuineen oli 1,057,662: 05 markkaa; summaan ei kuitenkaan sisälly metsänraivaustöissä olleiden työntekijäin palkat, jotka maksettiin erikoisesta varatyömäärärahasta.

Tavalliselle muonamiehelle maksettiin seuraava vuosipalkka: rahaa 3,500—4,000 markkaa, rukiita 840 kg, kauroja 200 kg, perunoita 15 hl, maitoa 3—4 litraa päivässä, halkoja 6 syltä, käyttöoikeus 3—6 a:n suuruiseen perunamaahan sekä keittiön ja huoneen käsittävään huoneistoon valoineen. Osa miehistä sai maidon asemasta heiniä ja kauranolkia, kumpiakin 1,300 kg.

Päivätyöntekijäin päiväpalkka nousi kertomusvuonna hiukan. Kesällä maksettiin miehille 28—30 markkaa ja naisille 18—20 markkaa.

Työpäivän pituus oli sama kuin ennenkin, keskimäärin 9 tuntia, kesällä 5 kuukautena 10 tuntia ja keskitalvella 8 tuntia.

Suoritettujen työpäivien lukumäärä, lukuunottamatta urakka- ja työnjohtotöitä, ilmenee seuraavasta:

Tilan nimi.	Miehen työpäiviä yhteensä.	Naisen ja lapsen työpäiviä yhteensä.	Kaikki työpäivät miehen työpäiviksi muunnettuina. Kaikkiaan.	Ha:a kohden
Tuomarinkylä	9,180.5	3,368.0	11,425.8	33.9
Pukinmäki ja Oulunkylä	8,921.5	3,231.0	11,075.5	44.8
Tali	3,927.0	890.0	4,520.3	43.9
Yhteensä	22,029.0	7,489.0	27,021.6	39.3

Hevosia oli vuoden alussa 60 ja vuoden lopussa 57. Eri tilojen kesken hevoset jakautuivat seuraavasti:

Tilan nimi	Tammikuun 1 p:nä. Kaikkiaan.	Joulukuun 31 p:nä. Kaikkiaan.	100 ha:n peltoalaa kohden.
Tuomarinkylä	26	[1]) 27	7.4
Pukinmäki	16	19	10.2
Tali	10	11	10.7
Oulunkylä	8	—	—
Yhteensä	60	[1]) 57	8.8

Edellisten lisäksi oli Tomtbackassa joulukuun 31 p:nä 11 hevosta.
Hevospäivätöitä tehtiin keskimäärin hevosta ja viljelyshehtaaria kohden:

Tilan nimi.	Päiviä yhteensä.	Hevosta kohden.	Vilj. ha:a kohden.
Tuomarinkylä	5,210.0	217.1	15.5
Pukinmäki ja Oulunkylä	4,586.5	191.1	18.6
Tali	2,304.5	209.5	22.4
Yhteensä	12,101.0	205.5	17.6

Hevospäivätyön kustannus laskettiin kertomusvuonna 24: 73 markaksi, edellisenä vuonna 24: 70 markaksi.

[1]) Niistä 2 varsaa.

Karjatalous. Karjaa oli edelleenkin vain Tuomarinkylässä ja Pukinmäessä. Karjan lukumäärä, rehunkäyttö ja tuotanto oli tarkastusvuonna seuraava:

Tilan nimi	Lehmien luku.	Rekuyksiköitä.	Maitoa, kg.	Rasva-%.	Rasvaa, kg.
Tuomarinkylä					
Koko karja	29.5	2,801	3,359	4.36	146.3
Säännölliset	22.0	2,796	3,354	4.33	144.9
Pukinmäki					
Koko karja	44.65	2,901	3,764	3.95	148.7
Säännölliset	23.0	3,119	4,271	3.88	165.8

Eri rehulajien käyttö tarkastusvuonna oli kokonaismäärään verraten prosenteissa seuraava:

Rehulaji.	Tuomarinkylässä.	Pukinmäessä.
Öljykakkuja	14.1	14.7
Muuta ostettua väkirehua	3.4	1.9
Kotoista väkirehua	8.7	9.1
Heiniä	20.2	16.3
Olkia	5.2	6.7
Juurikasveja	9.9	14.8
Muuta tuoretta	2.9	1.9
Laidunta	35.6	34.6

Vuoden viimeisenä päivänä oli eläimiä:

Tilan nimi.	Sonneja.	Lehmiä.	Hiehoja, astutettuja.	Hiehoja, nuoria.	Vasikoita.	Kaikkiaan.
Tuomarinkylä	2	27	1	3	4	37
Pukinmäki	3	52	4	7	5	71
Yhteensä	5	79	5	10	9	108

Edellisten ohella oli tilapäisesti yksi sonni myyntiä varten ja kummallakin tilalla yksi nuori sonni kasvamassa. Tarttuvia tauteja ei esiintynyt.

Maito. Maidon käyttö oli seuraava:

	Tuomarinkylässä.		Pukinmäessä.		Yhteensä.	
	Litraa.	%.	Litraa.	%.	Litraa.	%.
Vasikoille	1,419	1.5	7,238	4.6	8,657	3.4
Muonaan	17,806	18.3	29,762	18.9	47,568	18.7
Eläkkeisiin	—	—	866	0.5	866	0.4
Käteismyyntiin	1,593	1.6	18,372	11.7	19,965	7.8
Tinkimaitona	64,191	65.9	72,001	45.7	136,192	53.4
Tukkumyyntiin	12,077	12.4	28,495	18.1	40,572	15.9
Mittatappio	342	0.3	757	0.5	1,099	0.4
Yhteensä	97,428	100.0	157,491	100.0	254,919	100.0

Maidon keskihinta oli 1: 42 markkaa litralta, edellisenä vuonna 1: 37 markkaa.

Karjanhoidossa tuli karkean rehun korvaushinnaksi Pukinmäessä 97 penniä rehuyksikköä kohden ja Tuomarinkylässä 95 penniä, edellisen vuoden vastaavat luvut olivat 96 ja 78.

Sikala. Vuoden sikakanta ilmenee seuraavista luvuista:

	Tammik. 1 p:nä 1934.	Syntyneitä.	Siirrettyjä.	Myytyjä.	Kuolleita.	Siirrettyjä.	Jouluk. 31 p:nä 1934
Karjuja	2	—	—	—	—	—	2
Emakoita	27	—	7	3	—	—	31
Nuoria sikoja	32	—	97	72	2	7	48
Porsaita	67	564	—	359	102	97	73
Yhteensä	128	564	104	434	104	104	154

Sianlihan hinta aleni kertomusvuonna edelleen sekä porsaiden menekki huononi.

Irtaimiston kirjanpitoarvot olivat joulukuun 31 p:nä 1934 seuraavat:

	Kaikkiaan, Smk.	Viljeltyä ha:a kohden, Smk.		Kaikkiaan, Smk.	Viljeltyä ha:a kohden, Smk.
Toimisto	10,925: —	—	Tali	112,740: —	1,094: —
Tuomarinkylä	251,180: —	746: —	Metsätalous	1,290: —	—
Pukinmäki	255,340: —	1,373: —	Kaikkiaan	631,475: —	1,009: —

Irtaimistoa ostettiin kertomusvuonna vähän, ainoastaan 23,100: 05 markalla. Tomtbackan irtaimiston arvo oli vuoden lopussa 129,985 markkaa. Tilan oston yhteydessä saatiin jonkun verran irtaimistoa, mutta suurin osa siitä ostettiin tai valmistettiin kotona.

Irtaimistosta on jo pikkukalusto kuoletettu niin, että jäljellä on vain kunakin vuonna ostetut esineet. Osa muustakin irtaimistosta on jo kuoletettu jotenkin lopullisiin vakinaisiin määriinsä.

Varastot. Vuoden viimeisenä päivänä suoritetun inventoimisen mukaan varastot olivat seuraavat:

	Smk.
Viljaa, rehua ja juurikasveja	537,264: 05
Eloja	495,675: —
Väkirehua	11,618: —
Puutavaraa	65,737: —
Rautatavaraa	7,747: —
Nahkaa ja vuotia	1,210: —
Paloöljyä y.m.s.	3,065: —
Rakennustarvikkeita	1,479: —
Sekalaista	70,421: —
Yhteensä	1,194,216: 05

Tärkeimpien tavaralaatujen inventoimishinnoista mainittakoon:

	Smk.
Vehnä	2: 50— 2: 85
Ruis	2: —— 2: 20
Kaura	1: 20— 1: 30
Ohra	1: 25
Kevätviljanoljet	—: 25——: 28
Perunat	—: 60

Kirjanpito. Kameraalisen kirjanpidon mukaan olivat menot ja tulot seuraavat:

Menot.	Määräraha talousarvion mukaan, Smk.	Kustannukset kirjojen mukaan, Smk.
Sääntöpalkkaiset virat	128,910: —	128,910: —
Konttorihuoneiston menot, lämpö, valaistus, siivoaminen	3,700: —	3,453: 35
Sääntöpalkkaiset virat (metsänvartija)	24,960: —	24,960: —
Tilapäistä työvoimaa	1,091,807: —	1,057,662: 05
Puhtaanapito (nuohous)	3,500: —	3,202: —
Kaluston hankinta	35,000: —	23,100: 05
» kunnossapito	65,000: —	50,264: 20
Tarverahat	11,000: —	7,414: 55
Lääkkeet ja sairaanhoito, eläinten	6,000: —	5,869: 60
Metsänhoito (metsänhoitaja)	15,000: —	12,092: 40
Tallit	260,000: —	210,548: —
Navetta ja sikala	405,000: —	340,431: —
Maanviljelys	370,000: —	375,253: 65
Verot ja vakuutukset	145,000: —	152,179: 10
Rakennukset	110,000: —	129,580: 55
Korot kaupunginkassaan	150,000: —	81,329: 60
Yhteensä	2,824,877: —	2,606,250: 10

Tuloja, jotka oli arvioitu 2,865,485 markaksi, kertyi 3,524,618: 50 markkaa. Kun jätetään huomioonottamatta osaston osuus kiinteistötoimiston kuluihin, oli maatalousosaston ylijäämä siis 921,821: 75 markkaa. Ulkopuolella menoarvion poistettiin saamisia 10,946: 20 markkaa. Kaupunginkassa sai maatalousosastolta konttokuranttitilin korkoina 81,329: 60 markkaa. Kaupunginkassa hyötyi maatalousosaston hoitamista tiloista kaikkiaan 988,751: 80 markkaa.

Vakinaisten tulojen suhteen oli kertomusvuosi jotenkin edellisen vuoden kaltainen. Tulosta paransi kuitenkin se, että metsänhakkauskustannukset maksettiin erikoisesta varatyömäärärahasta.

Voitto- ja tappiotili oli seuraava:

Tilit.	Voitto, Smk.	Tappio, Smk.
Maanviljelys	617,832: 70	
Sikala	9,227: 50	
Metsä	114,250: 05	
Maanvuokra	260,971: 75	
Sora y.m. sekalaiset	85,946: —	
Rakennukset		28,882: 20
Navetta		33,387: 65
Puutarha		8,170: 35
Irtaimisto		66,118: 10
Irtaimiston kunnossapito		102,111: 30
Nettovoitto		849,558: 40
Yhteensä	1,088,228: —	1,088,228: —

Kun edellä olevaan voittoon lisätään kaupunginkassan saamat korot, on kaupungin maatiloilta saama hyvitys kaikkiaan 930,888 markkaa, vastaten 4 %:n korkoa 23,272,200 markan suuruiselle pääomalle. Rasituksettomana oli puhdas tuotto 1,083,067: 10 markkaa.

Vuokratalous tuotti kertomusvuonna, kuten edellisenäkin vuonna, huonommin kuin oma maatalous.

Tomtbackan tila tuotti kertomusvuonna voittoa 152,021: 55 markkaa.

Kaupungingeodeetin antama toimintakertomus v:lta 1934 oli seuraavan sisältöinen:

Maanmittaus- ja kartastotöiden osaston henkilökunnan muodostivat kaupungingeodeetti, avustava kaupungingeodeetti, insinööri, kaksi vaakitsijaa, kaksi vakinaista ja kolme ylimääräistä piirtäjää sekä vahtimestarinapulainen. Vakinaisista piirtäjistä toinen toimi kanslia-apulaisena sekä arkistonhoitajana. Yksi ylimääräisistä piirtäjistä työskenteli ainoastaan 6 kuukautta.

Kertomusvuoden aikana osastolla suoritettiin seuraavat työt: 136 tonttimittausta tonttikarttoineen; 29 kivijalantarkastusta; 16 tonttirajan paalutusta; 46 tonttikartan jäljennöstä mittakirjoineen, näistä 3 kaupungille; 327 tonttikirjan otetta ja todistusta, joista 2 kaupungille; 172 karttapiirrosta ja -jäljennöstä, joista 145 kaupungille; 15 tonttijakokarttaa; sekä 13 lausuntoa ja esitystä.

Muusta toiminnasta mainittakoon seuraavaa: kaupungin ja sen ympäristön kiintopisteverkkoa täydennettiin ja laajennettiin rakentamalla ja havaitsemalla 7 uutta kolmiopistettä, 60 monikulmiopistettä ja 45 korkeuskiintopistettä. Monikulmiomittausta varten mitattiin sivuja 12,426 m. Monikulmiomittaukseen perustuen kartoitettiin ja vaakittiin Konalan kylässä 215 ha:n suuruinen alue ja Lauttasaaren itärannalla n. 15 ha:n suuruinen alue. Kumpulassa, Koskelassa, Oulunkylässä y. m. suoritettiin joukko pienempiä kartoituksia ja vaakituksia sekä I ja IV kaupunginosassa 30 korttelissa täydennysmittauksia tonttien rajapisteiden koordinaattien laskemista ja rekisterikarttojen laatimista varten. Sisätöinä suoritettiin m.m. kiintopisteiden koordinaattien tasoituslaskut, piirrettiin Konalan kylästä n. 215 ha:n suuruisen alueen kartta suhteessa 1 : 500 (20 karttalehteä), kaupungin asemakaavoitetusta alueesta, Heikin-, Lapinlahden-, Ruoholahden- ja Lauttasaarenkadun seuduilta, piirrettiin 12 karttalehteä (alueen laajuus 140 ha) sekä Lauttasaaren itärannalta n. 15 ha:n suuruisen alueen kartta suhteessa 1 : 500.

Kaupungingeodeetti osallistui vuoden aikana pidettyihin kolmivuotiskatselmuksiin sekä oli kaupungin edustajana 7 maanmittaus- ja pakkolunastustoimituksessa.

Kunnallisten työväenasuntojen hoidosta v. 1934 annettu kertomus sisälsi seuraavaa:

Kertomusvuonna asuntojen lukumäärä pysyi muuttumattomana. Somerontien asuntoryhmässä alennettiin neljän huoneiston vuokraa 25 markkaa huhtikuun 1 p:stä 1934 lukien kiinteistölautakunnan talojaoston maaliskuun 5 p:nä 1934 tekemän päätöksen mukaisesti.

Seuraavasta yhdistelmästä ilmenee kunnallisten työväenasuntojen huoneistojen ja huoneiden sekä niissä asuneiden henkilöiden lukumäärä v:n 1934 lopussa:

Asuntoryhmä.	Huoneistoja.	Huoneita.	Niissä asuvia henkilöitä, kaikkiaan.	huonetta kohden.
Hietaniemenkadun	66	77	220	2.9
Kirstinkadun	39	42	148	3.5
Somerontien	155	160	542	3.4
Kangasalantien	239	240	826	3.4
Karstulantien	334	502	1,338	2.7
Sammatintien	48	72	202	2.8
Mäkelänkadun	87	174	462	2.7
Kaikki asunnot	968	1,267	3,738	3.0

Vastaava asukasluku v. 1933 oli 3,822 ja 3.0.

Menot ja tulot. Kertomusvuoden menosääntöön kunnallisia työväenasuntoja varten merkityt määrärahat ja niiden käyttö ilmenee seuraavista numeroista:

Menoerä.	Määräraha talousarvion mukaan, Smk.	Kustannukset tilien mukaan, Smk.
Palkkaukset [1])	[2]) 140,040: —	140,040: —
Tilapäistä työvoimaa	18,000: —	18,000: —
Kesälomasijaiset	3,375: —	3,375: —
Vuokra	81,620: —	81,620: —
Lämpö	5,308: —	5,504: 10
Valaistus	40,000: —	35,092: 10
Siivoaminen	1,000: —	985: 60
Vedenkulutus	150,000: —	150,497: 55
Puhtaanapito	149,000: —	139,204: 30
Kaluston kunnossapito	3,600: —	393: 25
Kasvatustoiminta	10,000: —	7,955: 05
Korjaukset	200,000: —	199,572: 70
Yhteensä	801,943: —	782,239: 65

Eri asuntoryhmien kesken kustannukset jakautuivat seuraavasti:

Asuntoryhmä.	Smk.
Hietaniemenkadun	89,131: 60
Kirstinkadun	34,354: 60
Somerontien	94,281: 45
Kangasalantien	106,055: 20
Karstulantien	193,209: 60
Sammatintien	34,910: 05
Mäkelänkadun	166,526: 30
Yhteensä	*718,468: 80*
Kerhotoiminta	50,750: 85
Lastenseimen vuokra	13,020: —
Kaikkiaan	782,239: 65

Vuokrasaatavia oli edellisestä vuodesta siirretty 131,280 markkaa ja kertomusvuoden vuokrat arvioitiin 2,786,600 markaksi, joten talousarvioon merkittiin tuloja yhteensä 2,917,880 markkaa. Todellisuudessa veloitettiin 2,984,450 markkaa, mistä määrästä 20,595 markkaa poistettiin ja 86,067: 50 markkaa siirrettiin v:een 1935.

---

[1]) Isännöitsijän palkka sekä muut yhteiset hallintokustannukset merkitään kiinteistötoimiston tilille eivätkä sisälly tähän yhdistelmään; viranhaltijain palkat on tässä laskettu vähentämättöminä; vähennys oli kertomusvuonna 4,730: 40 markkaa. — [2]) Tähän sisältyy vuoden varrella myönnetty lisämääräraha, 1,440 markkaa.

Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston eri toiminta-aloihin jakautuva toimintakertomus v:lta 1934 sisälsi seuraavaa:

Urheilutoiminta. *Luistinradat.* Talvikauden 1933—34 epävakaisuuden johdosta hyvää talviurheiluaikaa kesti vain n. neljä viikkoa tammi—helmikuussa. Kaikki luistinradat, niin kunnan kuin yksityistenkin, olivat maaluistinratoja, pientä, Hietalahden sisäsatamassa olevaa kunnalle kuuluvaa lasten luistinrataa lukuunottamatta. Kaikilla luistinradoilla koulujen luokkaluistelu oli maksuton. Sitä käytti hyväkseen 3,378 luokkaa eli yhteensä 96,423 oppilasta. Tarkempi selostus tästä sekä kertomusvuonna kaupungissa olleista luistinradoista y. m. niistä koskevista asioista, on esitettynä saman vuoden urheilulautakunnan kertomuksessa [1]).

Kelkka- ja hiihtomäet. Kertomusvuonna ei kunnostettu Pallokentän alueella ennen ollutta kelkkamäkeä eikä Kallion kentän suurempaa mäkeä, edellistä alkaneiden stadionin rakennustöiden ja jälkimmäistä uuden kansakoulun rakennustöiden johdosta. Sen sijaan rakennettiin kolme uutta pikkumäkeä: Sepänkadun, Suvannontien ja Hauhontien varsille. Pienet kelkkamäet olivat seuraavissa paikoissa: Siltavuorenrannan (2 mäkeä), Katajanokan, Kapteenin-, Sepän-, Telakka-, Lapinlahden-, Runebergin-, Nervanderin-, Hesperian- ja Castréninkatujen sekä Suvannontien, Hauhontien ja Kaisaniemen puistikoissa, Haapaniemen ja Kallion urheilukentillä, Pasilassa Maistraatinkadun puistikossa ja Suomenlinnassa Kirkkopuistikossa. Suuremmat kelkkamäet sijaitsivat Kaivopuistossa ja Kaisaniemessä, joissa kummassakin oli kaksi mäkeä, sekä Vallilassa Karstulan- ja Kangasalantien risteyksessä.

Päähiihtomäkenä oli edelleen Alppilan vanha hyppyrimäki. Kallion urheilukentällä sijainnut hiihtomäki siirrettiin kertomusvuoden syksyllä Helsinginkadun ja Alppikadun väliselle kalliolle aikaisemmin mainitun kansakoulun rakennustöiden johdosta. Meilahden hiihtomäki siirrettiin lännemmäksi uuden raitiotielinjan takia. Samaan aikaan rakennettiin Käpylään kunnan kolmas pienoishiihtomäki.

Kunnalle kuuluvien luistinratojen sekä kelkka- ja hiihtomäkien rakentamisesta ja kunnostamisesta huolehti rakennustoimiston katurakennusosasto.

Urheilukentät. Edelliseen vuoteen verraten lisäsi kaupungissa olevien urheilukenttien lukumäärää yhdellä Töölössä kesä—heinäkuun vaihteessa valmistunut uusi, Väinämöisenkadun varrella sijaitseva harjoituskenttä, jota kutsuttiin Väinämöisenkadun kentäksi. Kenttää käytettiin ahkerasti alusta alkaen. Sen suuruus oli 112 × 70 m. Yleisurheiluharjoituksia varten rakennettiin kentän sivustaan 100 m:n pituinen juoksurata sekä pituus- ja korkeushyppypaikat.

Käpylän raviradan alueella keväällä suoritettujen ojien ja kuoppien sekä turpeiden ja mättäiden täyttämis- ja raivaustöiden yhteydessä rakennettiin alueen Käpylän puoleiseen päähän pieni jalkapallokenttä. Kenttä joutui heti vilkkaaseen käytäntöön, jonka johdosta ehdotettiin koko raviradan alueen kunnostamista palloilualueeksi; sittemmin kaupunginvaltuusto hyväksyi ehdotuksen otettavaksi yleisten töiden kolmivuotissuunnitelmaan.

Vuoden kuluessa suoritettiin urheilukentillä seuraavat korjaus- ja uudistyöt: Eläintarhan urheilukentällä laajennettiin vesijohtoverkostoa, naisille järjestettiin oma sekä kylmä- että lämminvesisuihku, paviljongin parveke

[1]) Ks. tämän kert. s. 177*.

muutettiin kuuluttajan huoneeksi, josta ääni kulki maan alatse kentän vastakkaisella puolella olevaan n. s. radiotorniin, kuuluttajalle järjestettiin puhelinyhteys kentällä toimivien palkintotuomarien kanssa neljään eri paikkaan, sekä kentän ulkopuolelle merkittiin kilometrin pituinen murtomaarata koulunuorison y. m. kilpailuja varten. Kallion urheilukentän Helsinginkadun puoleinen pää, joka oli pahasti vajonnut, korotettiin muun kentän tasoon. Juoksuradalle tuotiin uutta murskaa; kaupunki puolestaan kustansi kentälle kaksi sarjaa juoksuaitoja ja hyppytelineet. Kaisaniemen pohjoisen eli ison kentän tasoitus- ja laajennustyöt suoritettiin loppuun kesän kuluessa. Tällöin louhittiin m. m. kentän pohjoisosassa ollut kallio. Kustannukset olivat n. 180,000 markkaa. Kampin palloilukenttä sorastettiin osittain.

Harjoittelijain lukumäärä urheilukentillä kasvoi entisestään. Vilkkain toiminta oli Eläintarhan urheilukentällä, jossa parhaina harjoituspäivinä saattoi käydä n. 400—500 urheilijaa. Varsinkin syyspuolella sunnuntaisin pidettiin ahkerasti kilpailuja, joita yhden sunnuntain osalle saattoi tulla n. 20. Maksullisia urheilukilpailuja pidettiin kentällä kertomusvuonna 33, joissa kävi yhteensä 23,551 katselijaa. Bruttotulot olivat 205,240 markkaa ja kaupungin saama netto 21,154: 40 markkaa; 7 kilpailua tuotti tappiota, 1,075 markkaa. Useimmat kilpailut olivat pieniä ja yleisurheilukilpailut tuottivat kertomusvuonna tavallista huonommin. Kenttä avattiin urheilijoille huhtikuun 21 p:nä ja suljettiin lokakuun 30 p:nä. Tuloja oli siitä kaikkiaan 58,363: 90 markkaa. Kallion kentällä pidettiin n. 200 jalkapallo-ottelua ja n. 20 yleisurheilukilpailua, jotka kaikki olivat maksuttomia. Usein seurasi jalkapallokilpailuja kentällä yli 3,000 henkilöä. Naiset pelasivat ahkerasti pesäpalloa omalla alueellaan ja lapset käyttivät kahlaamoallasta innokkaasti. Annalan kentällä pelattiin varsinkin yhtiöotteluita. Hesperian pesäpallokentällä pidettiin 58 yleistä kilpailua ja sitä paitsi kenttä luovutettiin kaupungin johtavien pesäpalloseurojen pääjoukkueille harjoituksia varten; tuloja kertyi kaupungille kaikkiaan 12,732: 50 markkaa. Pallokenttä osakeyhtiön kentillä pidettiin kertomusvuonna 81 jalkapallo-ottelua ja kaksi voimistelujuhlaa, ollen edellisissä katselijoita yhteensä 68,000 ja jälkimmäisissä yli 30,000. Kaisaniemen verkkopallokentillä pelattiin verkkopalloa 2,600 tuntia, joista kaupungille kertyi bruttotuloja 39,014: 55 markkaa. Käpylän raviradalla ei pidetty yhtään ravikilpailua. Sen sijaan järjestettiin siellä kolme moottoriajokilpailua, joista varsinkin autokilpailut rikkoivat radan pahasti.

Ratsastusurheilua varten luovutettiin n. s. Laakson alue Nordenskiöldinkadun varrelta tuberkuloosisairaalan viereltä. Alue ojitettiin kesän aikana ja talvella ajettiin sinne suuret määrät kuonaa. Taivallahdesta suunniteltiin ratsastustie tälle kentälle ja siitä eteenpäin Haagaan.

Kansanpuistot. Kertomusvuonna kaupungilla oli seuraavat kansanpuistot: Korkeasaari, Seurasaari, Mustikkamaa, Tuurholma, Mustasaari, Lauttasaari, Pihlajasaari, Varsasaari, Kivinokka, Hietaranta sekä vasta kertomusvuonna kansanpuistoksi muodostetut Satamasaaret ja Uunisaarten rantakylpylä, joka valmistui juhannukseksi. Vuoden kuluessa laadittiin useille kansanpuistoille uudet järjestyssäännöt, mikä vaikutti suuresti järjestyksen ylläpitoon. Samoin yhdistettiin kansanpuistoihin suuntautuvaa liikennettä selostavat aikataulut yhdeksi vihkoksi, jota jaettiin ilmaiseksi halullisille. Lautta- ja Pihlajasaaren linjalla otettiin käytäntöön alennuslippujärjestelmä.

Kertomusvuonna vallinneen kauniin alkukesän johdosta kävi m. m. toukokuun 6 p:nä Hietarannalla n. 6,000 henkilöä; jo toukokuun 10 p:nä

avattiin pukusuojat tilapäisesti. Suurin yleisömäärä lienee kansanpuistoissa ollut heinäkuun 15 p:nä, jolloin laskettiin lukumäärän nousseen n. 60,000:een; tästä Hietarannalla 17,000, Mustikkamaalla 18,000, Seurasaaressa 6,000, Pihlaja-, Korkea- ja Uunisaarissa kussakin n. 5,000 sekä Kivinokassa, jossa oli tällöin n. 500 telttaa, yli 5,000 henkilöä.

Edelliseen vuoteen verraten vilkastui käynti kansanpuistoissa. Kaupungin sekä Seurasaaren, Mustasaaren, Korkeasaaren, Mustikkamaan, Kivinokan, Pihlajasaaren ja Lauttasaaren välisen höyrypursiliikenteen harjoittamisen yksinoikeuden kaupunki luovutti määrätystä korvauksesta kuten ennenkin yksityisten höyrypursien ja moottoriveneiden omistajille. Lisäksi kaupunki välitti liikennettä omalla aluksellaan Pihlajasaareen ja Lauttasaareen. Suuressa määrin yleisö käytti myös omia aluksiaan. Matkalippuja myytiin, meno- ja paluuliput erikseen laskettuina, kaikkiaan 958,124, nim. Seura- ja Mustasaareen yhteensä 28,068, Korkeasaareen 350,456, Mustikkamaalle 466,775, Lautta- ja Pihlajasaareen 87,615 ja Kivinokkaan 25,210. Näistä luvuista päätellen käytti siis edellä mainittuihin kansanpuistoihin menneistä henkilöistä n. 479,000 säännöllistä laiva- tai moottoriveneliikennettä [1]). Varsinkin Korkeasaaressa ja Mustikkamaalla kävijöiden lukumäärä nousi huomattavasti edellisestä vuodesta. Seurasaarelle kuljettiin entistä enemmän jalkaisin; sunnuntaisin saattoi saarella käydä n. 2,000—3,000 henkilöä, arkipäivisin keskimäärin 300. Kaikkiaan laskettiin kertomusvuonna laivalla saareen kulkijoita olleen n. 10,000 henkilöä ja jalankulkijoita n. 80,000. Uunisaarilla kävi kertomusvuonna yli 125,000 henkilöä. Sinne rakennettu rantakylpylä vaikutti osittain haitallisesti Pihlajasaaren käyttöön. Tuurholmassa kävijöiden lukumäärän pienenemiseen vaikutti taas Satamasaarten kansanpuisto, jossa yleisö sai leiriytyä kuten Varsasaaressa ja Kivinokassa. Näitä kolmea leiriytymissaarta suosittiin innokkaasti. Saarissa kävijöistä kulki suurin osa omilla veneillään; lisäksi moottoriveneet välittivät liikennettä Varsasaareen sangen säännöllisesti Ruoholahden vuokramoottorilaiturista. Satamasaarien käyttö oli jo ensimmäisenä kesänä kovin vilkas. Keskikesän sunnuntaisin saattoi saarilla olla n. 1,000 henkilöä. Kaikkiaan laskettiin saarilla käyneen kesän aikana n. 7,000 henkilöä. Vakinaisia telttoja oli 75, lauantaisin tilapäistelttoja lisäksi n. 50. Melkein kaikki Satamasaarissa kävijät kulkivat omilla veneillään lukuunottamatta tilapäishuvimatkoja höyrylaivalla. Kivinokassa laskettiin juhannuksena olleen 5,000 henkilöä. Heinäkuun 15 p:nä telttojen lukumäärä oli suurin eli 516, ja niissä majaili yhteensä n. 2,000 asukasta. Vielä syyskuussa oli alueella yli 400 telttaa. Sääntöjen mukaan poistettiin teltat syyskuun viimeisenä päivänä. Yleisö saapui leirialueelle joko maitse Kulosaaren kautta tai veneillä Kyläsaaren rannasta. Esim. juhannuksena oli alueen rannoilla n. 270 yksityisten omistamaa venettä. Koko kesän aikana laskettiin Kivinokkaan menneistä vuokramoottoriveneitä käyttäneen n. 12,000 henkilöä.

Hietarannassa kävijöiden lukumäärä oli n. 500,000, joista maksullista pukusuojaa käytti 56,300 henkilöä. Ranta avattiin virallisesti toukokuun 5 p:nä ja suljettiin syyskuun 5 p:nä. Hukkumistapauksia ei sattunut. Uimavartijain apua tarvittiin kuitenkin 16 tapauksessa. Eniten alueella tuottivat häiriötä koirat ja juopuneet. Kesän aikana pystytettiin Hietarannalle ja Mustikkamaan hietikolle voimistelurekit, joista tuli erittäin suosittuja.

[1]) Tarkemmat tiedot kaupungin oman aluksen sekä yksinoikeutettujen yksityisten alusten välittämästä liikenteestä kansanpuistoihin v. 1925—34 on esitettynä Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1935.

Humallahdessa, Mustikkamaalla, Uunisaarissa ja Seurasaaressa olevissa uimalaitoksissa kävijöistä on tarkempi selostus esitettynä urheilulautakunnan vuosikertomuksessa [1]).

Helsingin retkeilykerho sai leiriytymisalueen Degeröstä, läheltä Hevossalmea. Kerho piti alucellaan m. m. teltta- ja retkeilyvarusnäyttelyn. Kerholaiset tekivät alueelleen yhteensä 29 keskiviikko- ja viikonloppumatkaa, joihin otti osaa kaikkiaan n. 2,400 henkilöä. Heinäkuussa vieraili leirillä eräs latvialainen 23-henkinen retkikunta.

Kesän aikana tanskalainen hiekkalaiva ruiskutti Mustikkamaalle hiekkaa 5,150 m³, joten tälle alueelle on tuotu hiekkaa kaikkiaan jo 21,300 m³. Alueen uimarannan nykyinen pituus on n. 300 m. Samanaikaisesti ruiskutettiin Uunisaarille hiekkaa 4,000 m³. Seurasaaressa varattiin eräs idänpuoleinen kallioniemi yleisön vapaaksi uimapaikaksi.

Kaikissa kansanpuistoissa suoritettiin vuoden aikana tavanmukaisia rakennusten, teiden, laiturien y. m. korjauksia. Uudisrakennuksista mainittakoon Mustikkamaan kaksi uutta vesipostia, Pihlaja- ja Satamasaarten uudet kaivot, Varsa- ja Satamasaarten uudet käymälät sekä Pihlajasaaren naisten varapukusuoja. Helsingin pohjoisen suomalaisen seurakunnan Nuorten toveruusliitto sai rakennuttaa kesämajan omilla varoillaan Mustasaarelle.

Korkeasaaren kasvihuoneissa ja lavoissa kasvatettuja kukantaimia istutettiin kansanpuistoihin seuraavasti: Korkeasaareen 7,675, Seurasaareen 2,500, Pihlajasaareen 2,300, Mustasaareen 2,200, Mustikkamaalle 1,900, Palosaareen 1,100, Tuurholmaan 950, Lauttasaareen 250, Satamasaariin 160, Varsasaareen 125 ja Kivinokkaan 100 kappaletta. Kansanpuistojen puutarhuri valvoi alueiden nurmikoiden hoitoa ja kunnostamista. Satamasaarten nurmikoiden kunnostamiseksi vedettiin Hertoniemestä multaa n. 25 m³ ja sama määrä hiekkaa.

Eläintarha. Korkeasaaren eläintarhan toiminnasta eläintarhan valvoja antoi seuraavat tiedot:

Henkilökunnassa ei tapahtunut mitään muutoksia vuoden kuluessa.

Korjaustöistä mainittakoon seuraavat: susihäkkiä laajennettiin kolmannella osallaan entisestä suuruudestaan. Verkko uusittiin, permanto katettiin sementillä ja pesäkoppi sijoitettiin entisen kylpyaltaan päälle. Sinikettuhäkki jaettiin väliseinällä kahteen osastoon. Majavahäkki, jonka sementtialtaan routa oli vioittanut käyttökelvottomaksi, kunnostettiin mäyrille. Hiekalla täytettyyn altaaseen upotettiin eläinten uudet kulkutorvilla varustetut hirsimajat. Häkin matalampaan päähän sijoitettiin sementtiset kylpyaltaat. Yläosa pohjustettiin kivillä ja verhottiin paksulla hiekkakerroksella, jotta mäyrät saisivat siellä kaiveskella. Väliseinällä erotettiin ameriikkalaiset ja kotimaiset mäyrälajit toisistaan. Vesilintutalon eteläpäähän rakennettiin yläkarsinat, joten osastoihin saatiin lisää neljä talvitilaa. Edellisenä vuonna rakennettu piisonitalli ja hirvipaviljonki varustettiin tiilikatolla. Lammas- ja vuohitallin ikkunoita suurennettiin ja tallin käyntisilta laskettiin betonilla. Hevostallirakennuksen kaniiniosaston häkit varustettiin lasikatoksilla. Metsojen osastoon rakennettiin seinällinen suojus pikkulinnuille. Lisäksi maalattiin häkkejä ja aitauksia ja suoritettiin muita pienempiä korjaustöitä m. m. maapohja päällystettiin useissa häkeissä ja aitauksissa puhtaalla hiekalla.

Eläimistö. Vuoden lopussa oli eläintarhassa 136 eri lajia eläimiä, yhteensä 509 kappaletta, kuten alla olevasta yhdistelmästä ilmenee:

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 176*.

	Kpl.	Eri lajeja.
Imettäväisiä	224	54
Lintuja	272	77
Matelijoita	3	3
Kaloja	10	2
Yhteensä	509	136

Erinäiset pikkueläimet on jätetty pois yhdistelmästä. Eläintarhan eläimistön arvo arvioitiin vuoden lopussa 280,060 markaksi.

Ostamalla hankittiin eläintarhaan m. m. 2 ajoporoa, 1 pari hopeafasaaneja, merikotka, kalasääski, merimetso, 3 piekanahaukkaa, 3 metsähanhea ja 2 suomalaista joutsenta. Lisäksi päätettiin ostaa naaraskameli, mutta sen tuonti siirtyi kuitenkin seuraavaan vuoteen.

Prahan eläintarhan kanssa vaihdettiin kolme poroa eläintarhasta saatuun kolmeen metsäkauriiseen. Nuori hopeakettu-uros vaihdettiin naaraspuoliseen sinikettuun ja nuori pesukarhupari skunkkipariin.

Lahjaksi saatiin kaksi saman vuoden naaraspuolista hirvenvasikkaa, joista kuitenkin toinen kuoli, vihertävä marakatti, 2 kalasääskeä, kesy kuovi, amazonpapukaija ja 8 kanarialintua.

Eläintarhassa syntyneistä ja eloonjääneistä eläimistä mainittakoon muflonikaritsa, 5 kuusipeuraa, porovasikka, 5 hopeakettua, 7 pesukarhua, 8 frettiä, 3 riikinkukkoa ja 2 haapanaa.

Lisääntyneen eläimistön arvo laskettiin 56,385 markaksi.

Vuoden varrella kuolivat seuraavat eläimet: ajoporo, Prahasta saatu metsäkaurisuros ja toinen naaraista, muflonilammas, pelikaani, skunkki ja lyhytnokkahanhi. Muuten lopetettiin pohjoissuomalainen nautakolmikko, 2 nuorta uroshopeakettua sekä punakenguru. Nuori pesukarhukolmikko myytiin. Poistettujen eläinten arvo arvioitiin 41,025 markaksi.

Eläintarhan huvituksiin kuuluivat kertomusvuonna entisten huvitusten lisäksi porolla ajelut, joita suosittiin kovasti. Ajelu tapahtui helmi- maaliskuussa sunnuntaisin saaren idänpuoleisella jäällä. Ajomaksuja kertyi kaikkiaan 1,887 markkaa, josta 1,478 markkaa oli nettoa. Entiseen tapaan järjestettiin kesän aikana lasten ajeluja ja ratsastuksia aaseilla ja kamelilla. Näistä kertyneet bruttotulot nousivat 12,305 markkaan, mistä nettoa 8,373 markkaa.

Eläintarhan näkötorniin hankittiin 22 kertaa suurentava kaukoputki ollen se yleisön käytettävissä kesäkuun puolivälistä syyskuun loppuun, arkisin 4 ja pyhäisin 8 tunnin ajan, syyskuussa kuitenkin vain sunnuntaisin, 1 markan maksusta. Kaukoputken käyttöä ohjasi avustaja toimien samalla rahastajana. Kaukoputkea käytti yhteensä 1,849 henkilöä; nettotulo oli 69 markkaa.

Siirtolapuutarhat. Siirtolapuutarhoja oli neljä: Ruskeasuon, Kumpulan, Vallilan ja Herttoniemen siirtolapuutarhat, joista viimeksi mainittu valmistui kertomusvuoden keväällä. Edelliseen vuoteen verraten ei Ruskeasuon, Kumpulan ja Vallilan siirtolapuutarhoissa tapahtunut muita muutoksia kuin erinäisiä parannus- ja rakennustöitä. Vallilassa ja Kumpulassa korjattiin ja hiekoitettiin teitä. Vallilan suuremmalle leikkikentälle rakennettiin pituus- ja korkeushyppypaikat sekä Kumpulaan n. s. keskusmaja, joka sisälsi suurehkon kokoussalin, kirjastohuoneen ja keittiön. Herttoniemen siirtolapuutarhan perustamistyöt aloitettiin syksyllä 1933 ja puutarha valmistui vuokrattavaksi keväällä 1934. Alueen pinta-ala on n. 8 ha, josta viljeltyä 6.8 ha. Kaikki 182 palstaa, joiden suuruus vaihteli 300 m²:stä 600 m²:iin, vuokrattiin jo ensim-

mäisenä kesänä. Palstoille rakennettiin 120 majaa. Vuokra oli 75 penniä m²:ä ja kastelukustannukset 10 markkaa palstaa kohden.

Heinäkuun 26—30 p:nä pidettiin neljäs pohjoismainen siirtolapuutarhakokous Helsingissä, jolloin ulkomaalaiset vieraat tutustuivat edellä mainittuihin siirtolapuutarhoihin. Juhlatilaisuuksia järjestettiin varsinkin Ruskeasuolla ja Kumpulassa.

Kuten edellisenäkin vuonna, jatkettiin nytkin neuvontatyötä talvisaikaan joka toinen lauantai kotitalouslautakunnan huoneistossa havaintoopetuksen ja esitelmien muodossa.

Kertomusvuoden kuluessa puutarhakonsulentit laativat 122 siirtolapuutarhapalstapiirustusta, 5 omakotipuutarhapiirustusta ja 22 kaupunkitalojen pihamaapiirustusta. Siirtolapuutarhamajapiirustuksia myytiin 164 kappaletta.

Puutarhaneuvontaa harjoitettiin myöskin Käpylän, Kumpulan ja Toukolan omakotialueilla sekä niillä kaupungin pihamailla, joille laadittiin puutarhapiirustukset.

IV. Tilastotoimisto.

Tilastotoimiston v:lta 1934 antama kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Toimiston henkilökunta. Vakinaisen henkilökunnan keskuudessa ei vuoden kuluessa tapahtunut muutoksia. Yhtä avoinna olevaa laskuapulaisenvirkaa hoiti rouva K. Saurio heinäkuun 1 p:ään ja sen jälkeen kaupunginhallituksen toukokuun 31 p:nä tekemän päätöksen mukaan filosofianmaisteri L. Ruotsalainen.

Johtaja O. Bruun nautti palkatonta virkavapautta yksityisten asiain tähden heinäkuun 1 p:n ja 15 p:n välisenä aikana, sijaisenaan aktuaari J. R. Torppa. Aktuaarintointa hoiti mainittuna aikana amanuenssi E. Ruuth, amanuenssintointa ylim. virkailija A. Soura sekä ylim. virkailijan tointa herra J. Strandberg.

Seuraavat viranhaltijat nauttivat sairaslomaa: assistentti E. Särkisilta heinäkuun 25 p:stä elokuun 7 p:ään, sijaisenaan herra J. Strandberg, laskuapulaiset H. Zimmermann helmikuun 15 p:n ja 28 p:n välisenä aikana, ilman sijaista, H. Montell heinäkuun 25 p:stä elokuun 7 p:ään, sijaisenaan rouva E. von Veh, ja E. Inberg syyskuun 28 p:stä marraskuun loppuun, sijaisenaan laskuapulainen A.-M. Söderlund, jonka tointa hoiti herra J. Strandberg; siivooja S. Kylkinen sai viikon sairasloman heinäkuussa.

Ylimääräisinä virkailijoina kuukausipalkoin toimivat herra P. A. Cavén ja neiti A. Soura koko vuoden; saman ajan ylimääräisenä apulaisena toimi herra J. Strandberg, ollen osittain kaupungin historiatoimikunnan palkkaama. Laskun mukaan palkattuna toimi neiti A. Grönroos koko vuoden. Rouva E. von Veh työskenteli tilapäistöissä 3 viikkoa elokuussa sekä saman ajan marras—joulukuun vaihteessa. Rahatoimikamarin aikaisemman määräyksen mukaan toimi sen ent. sihteeri H. Dalström toimistossa koko vuoden. Arkiston järjestämistöissä työskenteli tuntipalkoin samoin koko vuoden valtionarkiston amanuenssi B. Federley.

Palkkaukset. Palkoista vähennettiin edelleenkin 5 % huoltovelvollisilta ja 10 % muilta.

Uusia julkaisuja. Vuoden varrella ilmestyi tilastotoimiston julkaisemina seuraavat kuusi julkaisua:

Tammik. 9. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja. Statistisk årsbok för Helsingfors stad. 26. 1933. XIV + 380 s.

Toukok. 11. Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma. 11. 1933. XIII + 137 s.

» » Kommunal författningssamling för Helsingfors stad. 11. 1933. XIII + 137 s.

Heinäk. 2. Helsingin kaupungin tilasto. I. Terveyden- ja sairaanhoito. 17. 1932. Edellinen osa. Vuosikertomuksia. IV + 92 s.
» 13. Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri. 10. 1934. VIII + 287 s.
» » Kommunalkalender för Helsingfors stad. 10. 1934. VIII + 284 s.

Köyhäinhoidon ja siihen kuuluvien virastojen ohje- ja johtosäännöt julkaistiin vuoden varrella 500 kpl. käsittävänä eripainoksena; samoin julkaistiin matkustussäännöistä sekä meijereitä ja maitomyymälöitä koskevista säännöksistä vastaavasti 200 kpl. ja 300 kpl. käsittävät uudet painokset.

Kertomusvuoden lopussa valmistuivat myöskin kaupunginvaltuuston toimintaa v. 1879—82 selostavien kertomuksten käsikirjoitukset.

Kunnallisessa asetuskokoelmassa julkaistavien asemakaavojen ja asemakaavamääräysten julkaisemistavasta, kaupunginhallitus, ottaen huomioon toimiston asiassa esittämät näkökohdat, päätti, että sisäasiainministeriön asemakaavan vahvistamista koskevat päätökset oli kokonaisuudessaan julkaistava asetuskokoelmassa, joten päätösjäljennökset oli toimitettava sekä suomen- että ruotsinkielisinä tilastotoimistolle. Asemakaavakarttojen julkaisemista, jota toimisto kannatti määrätyissä tapauksissa, kaupunginhallitus ei pitänyt tarpeellisena, koska kiinteistölautakunnan ilmoituksen mukaan asetuskokoelmaan painetut asemakaavakartat tulisivat olemaan kovin pienessä mittakaavassa ja koska osoitekalenterissa julkaistu kartta, joka kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimesta tarkastettiin vuosittain, oli yleisölle täysin riittävä.

Tietoja ja selvityksiä muille viranomaisille annettiin kuten ennenkin. Sen laatuisista tehtävistä mainittakoon seuraavat:

Kaupunginhallituksen kehoituksesta toimisto laati taulukkoja kaupungin seurakuntiin muilta paikkakunnilta muuttaneista henkilöistä heikkovaraisten kuntien liikatyövoiman sijoituskysymyksen selvittämistä varten. Laaditut taulukot lähetettiin kaupunginhallitukseen.

Kaupunginhallituksen pyynnöstä hankittiin tietoja kaupungissa asuvien sokeiden oloista. Kerätty aineisto, joka koottiin määrättyä kyselykaavaketta käyttäen ja sisälsi tietoja kaikkiaan 290 sokeasta, lähetettiin kaupunginhallitukseen sieltä edelleen sosialiministeriön sosialiseen tutkimus- ja tilastotoimistoon lähetettäväksi.

Kaupunginhallituksen määräyksestä toimitettiin vuokraamatta tai muuten käyttämättöminä olevien huoneistojen laskenta; kerätyt tiedot yhdisteltiin toimistossa ja täten saadut tulokset lähetettiin kaupunginhallitukseen. Samoin toimitettiin kaupungissa tavanmukainen vuokratiedustelu samaa järjestelmää noudattaen kuin aikaisemminkin ja lähetettiin kerätty aineisto sosialiministeriön sosialiseen tutkimus- ja tilastotoimistoon.

Kaupunginhallituksen määräyksestä toimisto suoritti satamalaitoksen kannattavaisuutta valaisevia laskelmia lähettäen niitä esittävät taulukot ja selostuksen taulukkojen laatimisperiaatteista kaupunginhallitukseen.

Tilastollisen päätoimiston suorittaessa tutkimuksia selvittääkseen lainvalmistelukunnan tulo- ja omaisuus- sekä kunnallisverotukseen ehdottamien muutoksien vaikutusta sekä laatiessa samalla kaupungin tarvitsemat kysymystä koskevat laskelmat avusti tilastotoimisto päätoimistoa tietojen hankinnassa ja erinäisten laskelmien suorittamisessa.

Lisäksi toimisto antoi pienempiä tietoja ja ilmoituksia useille viranomaisille ja yksityishenkilöille sekä kotimaassa että ulkomailla.

Toimenpiteitä kunnallisen tilaston parantamiseksi. Jo pitemmän aikaa oli esitetty toivomuksia köyhäinhoitotilaston järjestämisestä yksityiskohtaisemmaksi ja avustettujen oloja paremmin valaisevaksi. Tästä syystä tarkastettiin kertomusvuonna laadittavan tilaston työsuunnitelma ja uusittiin työtaulut. Koska tilaston aineistona käytettiin sosialiministeriön sosialisen tutkimus- ja tilastotoimiston virallista köyhäinhoitotilastoa varten vahvistamia henkilökortteja ja lisäksi kunnallisen köyhäinhoitotilaston laadinnan yhteydessä saatiin samalla viralliseen tilastoon tarvittavat tiedot, sovittiin tutkimustoimiston kanssa, että tilastotoimisto laati oman työnsä ohella virallista köyhäinhoitotilastoa varten tarvittavat Helsingin köyhäinhoitoa koskevat taulut ja että tutkimustoimisto korvaukseksi tästä suoritti ilmaiseksi erinäiset tilastotoimiston aikaisemmin kustantamat työt.

Toimisto alkoi laatia myöskin kaupunkiin tapahtuvaa tuoreen kalan tuontia koskevaa tilastoa. Ensimmäinen valmistunut tilasto käsitti v:n 1933 ja se julkaistiin tilastollisessa vuosikirjassa. Tilasto vaati kuitenkin niin paljon työtä, että sitä tuskin voitanee jatkaa saman laajuisena.

Tilastotoimiston ja merenkulkuhallituksen tilastotoimiston kesken käytiin neuvotteluja yhtenäisen, Helsingin satamien koko laivaliikennettä käsittävän merenkulkutilaston laatimisesta. Neuvottelut eivät kuitenkaan vielä johtaneet lopulliseen päätökseen.

Kertomusvuonna hyväksyttiin valtion viranomaisten taholla uusi, koko maata käsittävä kuolleisuustilaston yhteydessä käytettävä kuolemansyynimistö, joka piakkoin tulisi otettavaksi käytäntöön. Tilastotoimisto piti tarpeellisena noudattaa kunnallisessa tilastossa tätä samaa nimistöä, varsinkin kun toimiston aikaisemmin hyväksymää nimistöä oli käytetty vasta v:sta 1930 eikä mitään tilastoa sen jälkeisestä ajasta oltu vielä julkaistu. Sen tähden ryhdyttiin muuttamaan v:n 1930—32 kunnallista kuolemansyyhyn perustuvaa tilastoa, josta osa oli jo ladottuna.

Tilastollisen päätoimiston kanssa sovittiin verotustilaston laadintaa koskevan sopimuksen edelleen jatkamisesta kahdella vuodella.

Toimiston menot ja tulot. Seuraava taulukko osoittaa missä määrin toimiston käytettävissä olevia määrärahoja käytettiin.

Menoerät.	Määrärahat talousarvion mukaan.		Lisämäärärahat.		Yhteensä.		Menot.		Säästetty määrä.	
	Markkaa ja penniä.									
Sääntöpalkk. virat	635,465	—	[1]) 5,516	—	640,981	—	[2]) 636,407	15	4,573	85
Tilap. työvoimaa	110,000	—	[3]) 4,000	—	114,000	—	125,939	60	[4]) 11,939	60
Siivoaminen	19,450	—	[5]) 200	—	19,650	—	19,618	80	31	20
Painatus ja sidonta	[6]) 236,174	16	—	—	236,174	16	172,658	80	[7]) 63,515	36
Tarverahat	22,000	—	—	—	22,000	—	21,869	65	130	35
Yhteensä	1,023,089	16	9,716	—	1,032,805	16	[8])976,494	—	56,311	16

[1]) 4,516 markkaa siirretty tililtä Sairaslomasijaiset ja 1,000 markkaa tililtä Sijaispalkkiot virkavapaustapauksissa. — [2]) Tähän sisältyvät viranhaltijain palkat vähentämättöminä; kaupunginvaltuuston määräämä vähennys vietiin kirjoihin tulona.— [3]) Kaupunginvaltuuston myöntämä lisämääräraha köyhäinhoitotilaston jouduttamista varten. — [4]) Kaupunginvaltuusto oikeutti marraskuun 21 p:nä toimiston ylittämään tiliä 12,000 markalla, josta 9,000 markkaa tuli vuokratiedustelua ja 3,000 markkaa kalojen tuontia koskevaa tilastoa varten. — [5]) Sijaispalkkio sairauden aikana. — [6]) Tähän sisältyy v:sta 1933 siirretyt 25,174: 16 markkaa. — [7]) Siirrettiin v:een 1935. — [8]) Lisäksi kaupunginhallitus myönsi 870 markkaa sokeiden oloja valaisevan aineiston keräämispalkkioksi.

Yleisestä kalustomäärärahasta kaupunginhallitus myönsi 7,245 markkaa yhteenlaskukoneen hankkimiseen ja kaluston korjausmäärärahasta yhteensä 1,460 markkaa erinäisten kalustoesineiden korjaamista varten.

Toimiston tulot myydyistä julkaisuista nousivat 4,234: 50 markkaan.

Vuoden 1935 menoarvio. Toimiston menoarvioehdotuksessa oli arvioituja menoja 1,194,297 markkaa. Toimiston ehdottamasta tilapäistyövoiman määrärahasta kaupunginhallitus vähensi 14,200 markkaa. Valtuuston hyväksymä menoarvio oli 1,131,792 markkaa, johon sisältyi talousarvioasetelman muutoksen johdosta vuokra- ja valaistusmenoja yhteensä 94,332 markkaa.

Arkisto, kirjasto ja julkaisuvarasto. Arkiston järjestelyä ja luettelointia jatkettiin. Vanhempi arkisto saatiin kertomusvuoden aikana järjestetyksi ja sen jälkeen ryhdyttiin järjestämään tilastotoimiston omaa arkistoaineistoa ja työtauluja. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan talletettiin erinäiset arkistossa olevat Helsingin uudestaanrakentamiskomitean asiakirjat valtionarkistoon. Vanhoja henkikirjoja sidottiin. Henkikirjojen perusteella annettiin kaikkiaan 719 todistusta, joista suurin osa Helsingin köyhäinhoitoviraston pyynnöstä.

Kirjasto lisääntyi vuoden varrella 452 numerolla.

Lähetettyjen lähetysten lukumäärä oli 2,157. Niistä oli lähetettyjä kirjelmiä 747 ja jaettuja julkaisuja 1,410.

V. Ulosottolaitos.

Helsingin kaupungin ulosottolaitoksen tarkastajan kertomus toimintavuodelta 1934 oli seuraava:

Helsingin kaupungin ulosottolaitoksen tarkastusosaston toiminta kohdistui v. 1934 kuten aikaisempinakin vuosina etupäässä verojäämien pakkoperintää huolehtivan toisen kaupunginvoudin konttorin toiminnan valvontaan.

Alempana annetaan tietoja toisen kaupunginvoudin konttoriin perimistä varten jätetyistä verolipuista sekä tämän perimisen tuloksista v. 1934:

	Lukumäärä tammikuun 1 p:nä.	Vuoden aikana saapuneita.	Yhteensä.	Näistä lipuista: Perittiin.	Palautettiin.	Jäi jäljelle v:een 1935.	Perittyjä %:na koko lukumäärästä.
Kunnallisvero	61,659	50,294	111,953	28,052	33,008	50,893	25
Valtion tulo- ja omaisuusvero	9,896	21,114	31,010	15,428	8,456	7,126	50
Kirkollisvero	29,658	64,713	94,371	31,178	48,653	14,540	33
Yhteensä	101,213	136,121	237,334	74,658	90,117	72,559	31

Näiden verolippujen edustama rahamäärä oli seuraava:

	Kunnallisvero, Smk.	Valtion tulo- ja omaisuusvero, Smk.	Kirkollisvero, Smk.	Yhteensä, Smk.
Edellisestä vuodesta jäljellä olevien ..	61,038,377	11,173,587	3,392,336	75,604,300
V. 1934 perittäviksi saapuneiden	42,121,636	12,560,585	4,093,071	58,775,292
Yhteensä	103,160,013	23,734,172	7,485,407	134,379,592
Perittyjen	30,438,971	8,722,148	3,132,788	42,293,907
Palautettujen	25,846,762	3,103,421	2,266,894	31,217,077
V:een 1935 jääneiden	46,874,280	11,908,603	2,085,725	60,868,608
Yhteensä	103,160,013	23,734,172	7,485,407	134,379,592

Perittyjen verolippujen jakautuminen verolajeihin ja verotusvuosiin käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

	Verolippujen lukumäärä.	Peritty veromäärä, Smk.	Peritty veronlisäys, Smk.
Kunnallisvero vuodesta:			
1930 ja aikaisemmin	984	893,136	272,291
1931	4,068	4,462,381	798,431
1932	21,326	23,412,813	1,378,887
1933	1,674	1,670,641	26,841
Yhteensä	*28,052*	*30,438,971*	*2,476,450*

Valtion tulo- ja omaisuusvero vuodesta:			
1930 ja aikaisemmin	670	593,046	139,267
1931	3,430	2,160,319	352,513
1932	11,327	5,964,321	235,077
1933	1	4,462	—
Yhteensä	*15,428*	*8,722,148*	*726,857*
Kirkollisvero vuodesta:			
1930 ja aikaisemmin	1,239	187,955	—
1931	8,767	933,507	—
1932	21,171	2,010,948	—
1933	1	378	—
Yhteensä	*31,178*	*3,132,788*	—
Kaiken kaikkiaan	74,658	42,293,907	3,203,307
Siitä vuodesta:			
1930 ja aikaisemmin	2,893	1,674,137	411,558
1931	16,265	7,556,207	1,150,944
1932	53,824	31,388,082	1,613,964
1933	1,676	1,675,481	26,841

Toimeksiantajien Helsingissä perittäviksi jättämistä verolipuista palautettiin vuoden kuluessa yhteensä 90,117 merkinnöin, ettei veromääriä voitu laillisesti periä seuraavista syistä (estelajin mukaan):

	Verovelvolliset olivat: Köyhiä.[1]	Löytymättömiä.	Muut estelajit.	Virka-aputapaukset.	Yht.
Kunnallisvero vuodesta:					
1930 ja aikaisemmin	2,052	332	60	81	2,525
1931	6,590	736	377	196	7,899
1932	12,957	4,884	888	2,917	21,646
1933	80	253	89	516	938
Yhteensä	*21,679*	*6,205*	*1,414*	*3,710*	*33,008*
Valtion tulo- ja omaisuusvero vuodesta:					
1930 ja aikaisemmin	690	121	51	71	933
1931	2,209	322	63	179	2,773
1932	2,691	1,054	127	878	4,750
Yhteensä	*5,590*	*1,497*	*241*	*1,128*	*8,456*
Kirkollisvero vuodesta:					
1930 ja aikaisemmin	3,211	1,283	116	453	5,063
1931	16,537	5,205	426	1,118	23,286
1932	8,546	8,776	210	2,772	20,304
Yhteensä	*28,294*	*15,264*	*752*	*4,343*	*48,653*
Kaiken kaikkiaan	55,563	22,966	2,407	9,181	90,117

Edellä mainituista perittäväksi jätetyistä kunnallisverolipuista palautettiin 29.5 %, valtion tulo- ja omaisuusverolipuista 27.3 % ja kirkollisverolipuista 52 % eli kaikista 38.0 %. Koko palautusmäärästä, 90,117 kappaleesta, oli kunnallisverolippuja 36.6%, valtion tulo- ja omaisuusverolippuja 9.4% ja kirkollisverolippuja 54.0%. Estelajin mukaan palautettujen verolippujen ryhmitys oli seuraava: köyhiä 61.6 %, löytymättömiä 25.5 %, muita estelajeja 2.7 % ja virka-avun pyynnöin palautettuja verolippuja 10.2 %.

Nämä luvut valaisevat perintätyön kielteistä tulosta. V. 1933 palautettiin 91,975 verolippua, joten siis palautettujen verolippujen lukumäärä kertomusvuonna väheni 1,858.

Sitä paitsi perittiin ulosottolaitoksen toimesta seuraavat sekalaiset verot ja maksut:

Vero- tai maksulaji.	Perittyjen verolippujen luku.	Peritty määrä, Smk.
Koiraveroa	632	134,091: 80
Kauppayhdistyksen velottamia maksuja	1,209	24,769: 20
Sairaalamaksuja	105	42,556: 05
Tontin katsastus- ja mittausmaksuja	15	8,967: —
Rakennusten tarkastusmaksuja	2	320: —
Tuulaaki- ja liikennemaksuja	961	89,970: 25
Apteekkimaksuja	8	68,243: —
Radiolupamaksuja (maaseutuosaston perimiä)	349	34,980: —
Ruotsalaiselle Olaus Petrin seurakunnalle tulevia veroja	76	10,297: 20
Venäläiselle kreikkalais-katoliselle seurakunnalle tulevia veroja	515	31,701: 30
Juutalaiselle seurakunnalle tulevia veroja	30	23,650: —
Yhteensä	3,902	469,545: 80

Sekalaisten verojen ja maksujen perintä tuotti 25,937: 75 markkaa enemmän kuin v. 1933.

Kaikkiaan perittiin v. 1934 78,560 Helsingin verolippua eli 6,227 verolippua, 8.6%, enemmän kuin v. 1933. Verolippujen edustama rahamäärä nousi v. 1934 45,966,758: 75 markkaan oltuaan v. 1933 49,954,965: 05 markkaa, joten rahallinen perintätulos väheni 3,988,206: 30 markkaa eli 8.0%. Tämä huomattava vastakkaisuus verolippujen luvussa ja rahallisessa perintätuloksessa johtui ilmeisesti yleisen rahallisen tilanteen parantumisesta. Erikoisen tuntuva oli ilmiö valtion tulo- ja omaisuusveron ja kirkollisverojen määräaikaisessa kannannassa, sillä suurempien veroerien maksajat täyttivät maksuvelvollisuutensa, lukuisammin kuin ennen, jo kuulutettuina maksumääräaikoina.

V:n 1933 perintään verraten perittyjen kunnallisverolippujen lukumäärä lisääntyi kertomusvuonna 4,263 eli 17.9% ja verolippujen edustama rahamäärä 4.9%, huolimatta siitä, että tilitettävän verolippuvaraston lukumäärä oli 6.8% ja raha-arvo 11.5% edellisen vuoden varastoa pienempi. Valtion tulo- ja omaisuusverolippujen lukumäärä kasvoi 788 eli 5.4%, vastaava rahallinen perintätulos sitä vastoin aleni 34.3%, johtuen nähtävästi jo edellä mainitusta syystä. Tämän verolajin tilivuoden koko verolippuvarasto oli luku- ja rahamäärään nähden 20.1% edellisen vuoden verolippuvarastoa pienempi. Perittyjen kirkollisverolippujen lukumäärä kasvoi 753 eli 25.%, kun taas vastaava rahamäärä väheni 16.7%. Tilivuoden koko verolippuvarasto oli lukumäärältään 9.4% ja raha-arvoltaan 14.0% pienempi kuin edellisenä vuonna. Sekalaisten verojen ja maksujen liput lisääntyivät 423 eli 12.2 % ja lippujen edustama rahamäärä 5.8 %.

Virka-avun pyynnöin toisen kaupunginvoudin konttoriin saapuneita verolippuja perittiin v. 1934 9,744 eli 19.7% enemmän kuin v. 1933, jolloin verolippujen luku oli 8,137. Lippujen edustama rahamäärä oli vastaavasti 4,402,403: 15 markkaa ja 3,819,472: 35 markkaa ollen lisäännys 582,930: 80 markkaa eli 15.3 %. Lisäksi perittiin kertomusvuonna 349 radiolupamaksua, joiden vastaava rahamäärä oli 34,980 markkaa. Jäännös v:n 1933 tilittämättömistä veroista teki 590,466: 38 markkaa. V. 1934 tilitettävä kokonaissumma

oli siis 5,027,849: 53 markkaa, josta samana vuonna toimeksiantajille tilitettiin 4,392,432: 65 markkaa ja v:een 1935 siirtyi 635,416: 88 markkaa. Kertomusvuonna virka-avun pyynnöin toisen kaupunginvoudin konttoriin saapuneiden verolippujen lukumäärä oli 24,642 ja niiden edustama raha-arvo 10,322,018:70 markkaa. Maaseudulle lähetettyjen vastauskirjeiden luku oli 9,581.

Pakollisesti perittyjen verojäämien kokonaismäärä veronlisäyksineen, joka v. 1933 oli 53,774,527: 37 markkaa, aleni v. 1934 50,369,161: 90 markkaan vastaavan verolippulukumäärän ollessa 80,470 ja 88,304. Verolippujen lukumäärä lisääntyi siis 7,834 eli 9.7 %, lippujen edustama rahamäärä sitä vastoin väheni 3,405,365: 47 markkaa eli 6.3 %.

VI. Verotusvalmistelukunta.

Verotusvalmistelukunnan kertomus v:lta 1934 sisälsi seuraavaa:

Toukokuun 30 p:nä 1911 annetun ohjesääntönsä mukaan verotusvalmistelukunnan on vuosittain kaupunginvaltuustolle annettava kertomus edellisen vuoden toiminnastaan. Esillä oleva kertomus v:lta 1934 käsittää sitä paitsi sanottuna vuonna v:n 1933 tulojen perusteella toimitetun taksoituksen.

Verotusvalmistelukuntaan kuuluivat kertomusvuonna puheenjohtajana varatuomari K. A. A. Linturi sekä jäseninä oikeusneuvosmies K. Furuhjelm ja asianajaja J. Helo, viimeksi mainittu marraskuun 21 p:ään saakka, sekä hänen jälkeensä filosofianmaisteri P. Railo marraskuun 21 p:stä vuoden loppuun. Ensimmäisen sihteerin virkaa hoiti varatuomari B. von Fieandt ja toisen sihteerin virkaa varatuomari E. Blomkvist. Apulaissihteereinä toimivat herra Hj. Svinhufvud, reviisori I. Krieg, hovioikeudenauskultantti W. W. Wirtanen ja konttoripäällikkö V. Nikko.

Valmistelukunta antoi v:n 1934 aikana kaupunginhallitukselle lausuntonsa 714 verotusasiasta, teki esityksiä kaupunginhallitukselle ja muille virastoille 35 eri asiasta sekä lähetti 758 kirjelmää virastoille, toiminimille y. m. Tämän työn suorittamista varten valmistelukunta kokoontui vuoden kuluessa 43 kertaa; vastaava luku edellisenä vuonna oli 62.

Taksoituslautakunnan kokoukset alkoivat tammikuun 2 p:nä 1934 ja päättyivät seuranneen toukokuun 31 p:nä. Lautakunta, joka työskenteli seitsemänä osastona, kokoontui kokonaisuudessaan viisi kertaa ollen eri osastojen kokousten lukumäärä seuraava: ensimmäisen osaston 20, toisen 28, kolmannen 33, neljännen 35, viidennen 27, kuudennen 33 ja seitsemännen 30. Näissä kokouksissa käsiteltiin eri osastojen puheenjohtajien tarkoitusta varten palkattujen apulaisten avulla sitä ennen tarkastamat ja tarpeen vaatiessa uusilla selvityksillä täydentämät verovelvollisten lautakunnalle antamat tuloilmoitukset, joiden lukumäärä oli 131,738 oltuaan v. 1933 127,646. Kehoituksia tuloilmoitusten antamiseen lähetettiin kertomusvuonna 12,605, jota paitsi lähetettiin suuri joukko kehoituksia annettujen tuloilmoitusten täydentämiseen. Kehoituksia palkantarkistusilmoitusten antamiseen toimitettiin n. 2,500 yhtiölle, virastolle ja yksityiselle työnantajalle. Viimeksi mainittujen kehoitusten johdosta saapui valmistelukunnalle tasaluvuin 140,000 tarkistusilmoitusta v:n 1933 aikana palkka-, palkkio-, tantiemi- tahi luontoisetuina tai muussa muodossa nautituista tuloista. Näistä tarkistusilmoituksista lähetettiin n. 11,000, jotka koskivat Helsingin kaupungin lähiseuduilla asuvia henkilöitä, asianomaisille taksoituslautakunnille ja 4,060 pantiin sellaisenaan taksoituksen perusteeksi, kun asianomaiset verovelvolliset eivät olleet antaneet tuloilmoituksia. Sitä paitsi taksoituslautakunta määräsi niille verovelvollisille, joiden erittäinkin henkikirjaa tarkastamalla oli havaittu laiminlyöneen ilmoitusvelvollisuutensa, harkinnan mukaan vero-

äyrejä lainsäätämine veronkorotuksineen. Verotettujen lukumäärä oli 108,774 oltuaan edellisenä vuonna 108,864.

Taksoituslautakunnan toimittaman verotuksen tulos oli, että veroäyrien lukumäärä, joka v:lta 1932 toimitetussa taksoituksessa oli ollut 24,216,794, v:lta 1933 aleni 23,477,067:ään. Tähän sisältyvät myös jälkiverotukset.

V:n 1933 tulojen perusteella toimitetusta taksoituksesta tehtiin tutkijalautakunnalle 2,918 valitusta; vastaava luku edellisenä vuonna oli 4,114. Nämä valitukset tutkijalautakunta käsitteli elokuun 7, 8, 9, 10, 13 ja 14 p:nä pitämissään kokouksissa. Edellä mainituista valituksista 1,433 aiheutti joko taksoituksen kumoamisen tai alentamisen, jota vastoin 1,485 ei aiheuttanut mitään muutosta taksoitukseen. Tutkijalautakunnan tekemäin muutosten johdosta veroäyrien luku aleni 123,331, joten taksoituksen perusteeksi jäi 23,353,736 äyriä. Veroäyrien kokonaismäärä jakautui seuraavasti: 14.6 % kiinteistötulosta, 20.7 % elinkeino- ja liiketulosta sekä 64.7 % palkka- ynnä muusta sen kaltaisesta tulosta.

Veroäyriltä maksettavaksi pantu veromäärä v:lta 1933 määrättiin 8:50 markaksi oltuaan 9: 50 markkaa v:lta 1932.

VII. Yleiset työt.

Kaupungin yleisten töiden lautakunnan v:lta 1934 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Kaupungin yleisten töiden lautakuntaan kuuluivat v. 1934 puheenjohtajana johtaja G. K. Bergman, varapuheenjohtajana professori O. A. Tarjanne sekä jäseninä pankinjohtaja T. Grotenfelt, vuorineuvos C. G. Herlitz, toimittaja J. E. Huttunen, sähkötyöntekijä O. W. Oksanen ja insinööri T. R. Vähäkallio. Kaupunginhallituksen edustajana oli teknillinen johtaja E. Moring. Lautakunta kokoontui 49 kertaa ja käsitteli tällöin 1,017 asiaa. Lähetettyjen kirjeiden luku oli 341. Sihteerinä toimi varatuomari K. I. Nordberg.

Vuoden aikana teetetyistä suurehkoista uudis- ja korjaustöistä tehdään selkoa rakennustoimiston eri osastojen toimintaa koskevissa selostuksissa.

Lautakunnan alaisina olivat rakennustoimisto ja sen tilivirasto.

Rakennustoimisto toimi kaupungininsinöörin johdolla ja jakautui kansliaan sekä 5 osastoon, nim. satamarakennus-, katurakennus- ja talorakennusosastoon, puisto-osastoon ja varasto-osastoon. Toimiston tilejä hoiti sen tilivirasto. Lähetettyjen kirjeiden luku oli 390.

Työväki ja työpalkat. Seuraava taulukko osoittaa rakennustoimiston eri osastojen työntekijäin lukumäärän kunkin kuukauden lopussa:

Kuukausi.	Satamarakennusosasto.	Katurakennusosasto.	Talorakennusosasto.	Puistoosasto.	Varastoosasto.	Yhteensä.	Näistä varatöissä.				
							Satamarakennusosasto.	Katurakennusosasto.	Talorakennusosasto.	Puistoosasto.	Yhteensä.
Tammikuu	921	1,698	434	44	95	3,192	596	1,221	148	—	1,965
Helmikuu	849	1,674	484	46	99	3,152	570	1,201	161	—	1,932
Maaliskuu	752	1,495	593	59	102	3,001	476	1,094	146	—	1,716
Huhtikuu	771	1,241	510	256	100	2,878	422	762	50	—	1,234
Toukokuu	763	837	398	260	98	2,356	243	306	—	—	549
Kesäkuu	604	806	385	247	86	2,128	83	265	—	—	348
Heinäkuu	460	797	381	175	80	1,893	121	258	—	—	379
Elokuu	558	824	340	157	95	1,974	228	255	—	—	483
Syyskuu	570	836	290	122	99	1,917	259	249	94	—	602
Lokakuu	562	809	308	63	84	1,826	361	315	230	—	906
Marraskuu	597	846	335	42	79	1,899	419	501	265	—	1,185
Joulukuu.....	611	964	315	83	95	2,068	428	689	234	48	1,399

Vakinaisissa töissä suoritetut palkat perustuivat kaupunginvaltuuston toukokuun 27 p:nä 1931 vahvistamaan alimpien tuntipalkkojen tariffiin, muutettuina eräiden nimikkeiden kohdalla maaliskuun 1 p:stä 1934 alkaen valtuuston helmikuun 28 p:nä tekemän päätöksen mukaiseksi.

Varatöissä suoritettiin kaupunginvaltuuston helmikuun 11 p:nä 1931 ja syyskuun 21 p:nä 1932 tekemien päätösten mukaiset palkat siten, että per-

heellisten työntekijäin tuntipalkka oli kivityöntekijöillä ja niihin verrattavilla ammattilaisilla 5: 50 markkaa, rusnaajilla 5 markkaa ja apureilla 4: 50 markkaa; perheettömien työntekijäin tuntipalkat olivat vastaavasti 4, 3: 60 ja 3: 20 markkaa. Perheettömien tuntipalkat korotettiin maaliskuun alusta 60 pennillä.

Kesälomaa myönnettiin vuoden aikana 2,640 työntekijälle yhteensä 25,266 päivää seuraavasta yhdistelmästä lähemmin ilmenevin tavoin:

Osasto.	Työntekijöitä, jotka ovat nauttineet kesälomaa					Kesäloma-päiviä yhteensä.
	4 päivää.	7 päivää.	2 viikkoa.	3 viikkoa.	yhteensä.	
Satamarakennusosasto	193	149	441	102	885	8,943
Katurakennusosasto	322	162	583	136	1,203	11,866
Talorakennusosasto	137	109	54	22	322	2,355
Varasto-osasto	7	13	59	20	99	1,187
Puisto-osasto	68	31	25	7	131	915
Yhteensä	727	464	1,162	287	2,640	25,266

Tapaturmat. Tapaturmaisesti vahingoittui 489 työntekijää, joille sen perusteella suoritettiin vahingonkorvausta yhteensä 298,944: 45 markkaa. Invaliideiksi joutuneiden 10 työntekijän puolesta maksettiin elinkorkorahastoon yhteensä 159,956: 80 markkaa. Tapaturmista aiheutuneet kustannukset nousivat yhteensä 458,901: 25 markkaan. Työntekijät olivat vakuutetut Tapaturmavakuutusosakeyhtiö Kullervossa.

Satamarakennusosaston henkilökuntaan kuuluivat satamarakennuspäällikkö, avustava satamarakennuspäällikkö, 11 apulaisinsinööriä, 2 vaakitsijaa ja 2 piirtäjää. Konttorityöstä huolehti 4 toimistoapulaista. Lähettejä oli 2. Eräs osaston insinööreistä opiskeli syksyllä geotekniikkaa ulkomaisissa korkeakouluissa täysin palkkaeduin.

Suoranaista työnjohtoa osaston työmailla hoiti vuoden alussa 17 rakennusmestaria, 12 apulaistyönjohtajaa, 1 nosturien esimies ja 1 varastokirjuri. Vuoden aikana erosi 2 rakennusmestaria ja 1 apulaistyönjohtaja.

Vakinaisissa töissä olevien työntekijäin lukumäärä oli vuoden alussa 428, väheni sitten huhtikuussa 259:ään, lisääntyi 625:een kesäkuussa, mutta väheni syksyllä niin, että oli marraskuussa 156. Herttoniemen varatöissä oli tammikuussa 327 työntekijää, mutta lukumäärä väheni vähitellen 83:een kesäkuussa; syksyllä työntekijäin luku vaihteli 100—150:n välillä. Muissa varatöissä paitsi Lauttasaaren sillan töissä oli tammi—toukokuussa 120—350 miestä ja syys—joulukuussa 70—180 miestä; kesäkuukausina sanotut työt olivat pysähdyksissä. Lauttasaaren sillan työt aloitettiin heinäkuussa 26-miehisellä työvoimalla, työntekijäin lukumäärä oli suurin lokakuussa, jolloin työssä oli 133 miestä.

Lautakunnalle esitettiin 183 asiaa, joista 85 koski uudistuksia ja rakennustöitä ja 97 hallinnollisia tai henkilö- ja palkka-asioita. Lausuntoja annettiin m.m. satamalautakunnan suunnittelemasta Länsisataman alueen aitaamisesta; satamaliiton suunnittelemista yhtenäisistä satamaosastojen rakentamis-, kunnossapito- ja liikennöimismääräyksistä; asemakaavaosaston Länsisatamaan ja Lauttasaareen suunnittelemista Ruoholahden- ja Lauttasaarenkadun suuntaan kulkevista liikenneväylistä; Hietalahden telakan tontista ja vuokrasopimuksesta; sekä Sörnäisten rantatien varrella olevalle Osuustukkukaupan tontille ja Pääskylänkadun varrella olevalle Suomen osuuskaup-

pojen keskuskunnan tontille johtavista rautatieraiteista. Esitykset koskivat m.m. Laivarannan raiteiston järjestelyä ja laiturin eteläpään takaisen alueen hiekalla täyttämistä, Ruoholahdenrannan jatkamista ja raiteiden asettamista sille, hiilivarastoalueiden vuokraamista Saukonrannalta, Lauttasaaren siltaa, Osakeyhtiö Alkoholiliike aktiebolagin Salmisaarella olevaa aluetta, Rahapajanrannan jatkeen varastorakennusta, lentosatamien parannuksia, Sörnäisten keskimmäiselle laiturille törmäyksestä johtuneiden vaurioiden korvaamista, Kyläsaaren järjestelyraiteita, Arabian radan painumisia, Herttoniemen radan liittämistä Oulunkylän ratapihaan ja Vantaanjoen siltaa, Herttoniemen asema-aluetta ja vedensaantia, Herttoniemen radan jäljellä olevien töiden kustannuksia sekä satamanosturien kannattavaisuutta ja uuden hinaaja-aluksen hankintaa. Valtionrautateiltä ostettiin 20 vaihdetta, sähköteräskiskoja sidekiskoineen 2,500 m ja kivihiiltä 600 tonnia. Osasto oli edustettuna valiokunnassa, jonka kaupunginhallitus asetti tarkastamaan Vantaan rautatiesillan suunnitelmia. Satamalautakunnalle, rakennustoimistolle, kaupunginhallitukselle y.m. viranomaisille annettiin useita lausuntoja. Kaupungin puolesta osasto valvoi Hietalahden telakan laajennustöitä, jotka pääpiirteissään valmistuivat.

Laiturien korjauksiin kuului, paitsi suojusparrustojen, puukansien ja kiinnityspatsaiden kunnossapitoa, Saukonrannan Melkinkadusta itään olevan laiturin suojusparruston sekä Sörnäisten painolastilaiturin länsipään ja keskiosan täydellinen uusiminen. Varsinaisen määrärahan lisäksi saatiin 10,000 markkaa työpalkkojen korotusten määrärahasta.

Hietalahden pohjoisranta päällystettiin asfalttiliuossepelillä ja tullitarkastusrakennuksesta etelään oleva Etelärannan osa ja varastorakennusten 10 ja 11 välinen osa Rahapajanrantaa hiekka-asfaltilla. Työpalkkojen korotusten määrärahasta saatiin 5,000 markkaa. Viimeksi mainitut työt suoritti Osakeyhtiö Wetek aktiebolag.

Katajanokan viemäri n:o 20 siirrettiin lopullisesti varastorakennus n:o 8:n luoteispuolelle.

Kruunuvuoren selän kompassitarkastuspoijun ankkuroinnin lujittamiseksi kaivettiin ankkurina toimiva betonimöhkäle liejuun ja peitettiin hiekalla.

Rahapajanrannan porttinostureihin muutettiin uudet pyörät nosturikoppien alle, korjattiin nostokoukku- ja sähkölaitteita ja hankittiin uusia nostoköysiä. Asianomaisella luvalla ylitettiin määräraha 20,000 markalla.

Kaivopuiston kylpylän rannassa olevan höyrypursilaiturin itäinen reuna varustettiin kaiteella. Eräs Kaivopuiston länsirannalla olevista laitureista muutettiin moottorivenelaituriksi Uunisaaren uimalaitokselle suuntautuvaa liikennettä varten.

Rautatieraiteiden kunnossapitoon sisältyi Töölön tavara-asemalta Katajanokalle ulottuvalla satamaradalla, Hietalahdessa, Merisatamassa, Eteläsatamassa ja Katajanokalla olevilla sivuraiteilla korjattavia kiveyksiä y.m. kaupungin suoritettavia töitä, joiden kustannukset nousivat 30,000 markkaan. Länsisataman ja Munkkisaaren raiteiden pölkkyjä vaihdettiin, kiskoja ja vaihteenosia uusittiin. V. 1933—34 naulatut kaupungin teurastamon ja Arabian tehtaan raiteet tarkistettiin ja nostettiin. Pääasiassa viimeksi mainitun raiteen korottamiseen myönnettiin 160,000 markan lisämääräraha.

Venepaikkojen kunnossapito supistui vähäisempiin korjauksiin, mutta koska määrärahaa oli vähennetty se kuitenkin ylitettiin, 17,971: 55 markalla.

Rannalta jäälle vieviä siltoja rakennettiin vain muutamiin kohtiin. Edullinen talvi aiheutti tuntuvan määrärahan säästön.

Ruoppauslaitteella ruopattiin kaikkien suurten viemärien suiden edustat, lumenkaatopaikkojen kohdat sekä eräiden laiturien edustoja. Lisäksi ruopattiin Ruoholahdenrannan edustalla olevan karin tienoo, Rahapajanrannan uuden osan edusta, Katajanokan itäosaan rakennettavan rantapenkereen paikka sekä selkä Lauttasaaren sillan rakentamista varten; näiden ruoppausten kustannukset suoritettiin uudisrakennusten määrärahoista. Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston laskuun ruopattiin Naurissaaren sillasta itään rakennettavan laiturin paikka. Kourakaivurilla ruopattiin Meritullintorin edusta, Katajanokan lentosatama, pohjoinen ja eteläinen venesatama, Länsisatamassa Laivarannan H varaston edusta sekä Hietalahdenrannan itäpään varsi. Edelleen ruopattiin Hietalahden allas, Lapinlahden ja Ruoholahdenrannan viemärien suiden tienoot sekä katurakennusosaston laskuun Rajasaaren uppojohdon tienoo. Pohjakiviä louhittiin Särkän pohjoispuolella olevan karireimarin kohdalta ja Ruoholahdesta Lauttasaaren lauttalaiturin edustalta. Ruoppaukset olivat käynnissä toukokuun 3 p:stä joulukuun 2 p:ään, jolloin 183 työpäivän aikana ruopattiin kaikkiaan 108,000 m^3 eli n. 590 m^3 päivässä. Ruopatusta määrästä vietiin n. 60,000 m^3 Suomenlinnan edustalle.

Mittaukset ja tutkimukset kohdistuivat Lauttasaaren siltaan, Rahapajanrannan varastorakennukseen, Ruoholahdenrannan edustalla olevaan kariin sekä Ruoholahdenrannan laiturin jatkamiseen. Lisäksi mitattiin ja tutkittiin Hietalahden telakan varustuslaiturin tienoita, pohjoista venesatamaa ja halkolaiturin tienoita. Sitä paitsi suoritettiin tonttimittauksia, kartoituksia, laiturien tarkastusmittauksia, harauksia ja menoarvion laatimiseen tarvittavia mittauksia. Työpalkkojen korotusten määrärahasta saatiin 5,000 markkaa.

Työkalustoa kunnostettiin kuten tavallisesti. Kourakaivuri n:o 1 korjattiin perusteellisesti ja puiset ruoppausproomut n:o 4 ja n:o 15 uusittiin. Työpalkkojen korotusten määrärahasta saatiin 10,000 markkaa.

Katajanokan lentosatamassa uusittiin kaksi 20 m:n pituista laituriosaa. Eräitä siellä suoritettavia töitä varten myönnetystä lisämäärärahasta käytettiin 7,942: 05 markkaa. Kellosaaren lounaisrantaan rakennettiin 20 m:n pituinen laituri ja laiturin viereinen alue sepelöitiin. Kustannukset, 24,304: 45 markkaa, suoritettiin Kellosaaren lentosataman määrärahasta.

Saukonrannan ja Laivarannan eteläosan valaistuslaitteita korjattiin ja täydennettiin.

Taivallahden purkauslaituri n:o 3 ja Merisataman purkauslaituri n:o 4 uusittiin täydellisesti; edellisessä oli vain muutamien paalujen uusinta tarpeellinen. Ruoholahden purkauslaituri n:o 3 uusittiin, vahvistettiin ja suurennettiin. Pitkänsillan kaakkoinen laituritaso uusittiin ja osa rantaa täytettiin. Hakaniemen lauttalaituri uusittiin ja parannettiin.

Länsisataman uudisrakennustöitä tehtiin pääasiallisesti menosäännön perusteluihin sisältyvän ohjelman mukaisesti. Laivarantaa jatkettiin vielä 70 m, joten laiturin pituus on 870 m, siitä kulman eteläpuolella 200 m. Viimeksi mainitun laituriosan ja Hietasaarenkadun päähän tehdyn kivipenkereen välinen vesialue täytettiin hiekalla. Hiekkaa kuljetettiin jaaloilla 10,084 m^3, hinnan ollessa 14: 50—15 markkaa m^3:ltä, ja hiekanpumppuamisalus Sydhavnilla 123,515 m^3, hinnan ollessa 12 markkaa m^3:ltä. Sydhavn nosti hiekkaa Katajanokan laiturin varrelta, Melkin luota ja Santahaminan

länsipuolelta. Laivarannan rautatieraiteita jatkettiin ja ne liitettiin Hietasaarenkadun yhdysraiteeseen. Raiteistoa muutettiin kulman kohdalla siten, että uloinkin raide ulottui kulman ohi. Kiveys- ja asfaltoimistöitä suoritettiin ohjelman mukaisesti. Laiturin vesijohto asetettiin paikoilleen. Hietasaarenkadun rautatieraiteita jatkettiin. Mittaajankatua pengerrettiin Poikkikatu 4:n kohdalta länteen päin ja sepelöitiin korttelien n:ot 752 ja 755 varrella oleva osa. Poikkikatu 4:n länsipuolella oleva osaa Saukonkatua sepelöitiin ja kadun rautatieraiteita jatkettiin. Saukonranta kunnostettiin täydellisesti ja korttelit n:ot 757 ja 760 vuokrattiin heinäkuun 1 p:stä Helsingin makasiiniosakeyhtiölle ja merenkulkuhallitukselle. Korttelin n:o 760 tasoittamiseen käytettiin 995 m³ jaalahiekkaa ja 15,450 m³ Sydhavnin pumppuamaa hiekkaa. Melkinkadusta itään olevan laituriosan suojusparruston uusimisen yhteydessä tasoitettiin sen kivialustaa. Korttelin n:o 760 varrelle laskettiin rautatieraiteet, kiveys ja vesijohto. Poikkilaiturin alue kivettiin osaksi ja sepelöitiin osaksi. Helsingin makasiiniosakeyhtiön laskuun laitettiin nosturiraiteet korttelin n:o 760 varrelle sekä nostettiin Jaalalaiturin nosturiraiteet ja rakennettiin Laivapojankadun itäpään puolelle uuden autovaa'an perustus. Korttelin n:o 247 varrella oleva Majakkakadun osa asfaltoitiin. Saukonrannan ja hiilisataman valaistuslaitteita uusittiin ja täydennettiin ja Majakkakadulle ja Läntiselle Vaihdekadulle hankittiin sähkövalaistus. Helsingin puhelinyhdistyksen tarpeita silmälläpitäen kaivettiin kanavia Saukonkatuun ja Majakkakatuun. Menot nousivat vuoden aikana 5,163,779: 90 markkaan.

Eteläsatamassa olevan 25 tonnin nosturin korottamista ei suoritettu, koska nosturin rakenteen vanhanaikaisuus teki korottamisen hyödyn epävarmaksi. Kuitenkin haluttiin kokeilla Hietalahden telakalle asennetun 75 tonnin nosturin käyttökelpoisuutta satamaliikenteessä, joten kaupunginvaltuusto päätti siirtää määrärahan v:een 1935.

Katajanokan uudisrakennustöistä valmistui 145 m:n pituinen rautaponttiseinälaituri, jossa tärkein työ oli rautabetoniarinan ja laiturimuurin teko. Laiturille asetettiin kaksi rautatieraidetta, sitä kivettiin 100 m ja avattiin sitten väliaikaisesti liikenteelle. Laiturialue salaojitettiin ja vesijohto asetettiin paikalleen. Laiturinosturin kiskon perustusta tehtiin 250 m. Laiturialueen täytteeksi käytettiin hiekkaa, jota saatiin rakennettavan varastorakennuksen peruskuopasta ja laiturin edustaa ruopattaessa; ruoppaus suoritettiin 8 m:n syvyyteen asti. S/S Sydhavn nosti hiekkaa 15,450 m³ ja pumppusi sen Saukonrannalle. Katajanokan itäpään ranta-alue ruopattiin tulevan rantaviivan kohdalta n. 9 m:n syvyyteen ja kaivannon täytteeksi käytettiin n. 40,000 m³ hiekkaa. Vetoraiteesta pohjoiseen oleva katu tasoitettiin ja Kruunuvuorenkadun ja Linnankadun välinen osa siitä päällystettiin asfalttisepelillä ja jatke itäisimmälle lumenkaatopaikalle sepelöitiin. Menot nousivat vuoden aikana 2,916,044: 10 markkaan.

Vanhankaupungin selän länsirannan satamaradan järjestelyraiteet rakennettiin, mutta avattiin vain osaksi liikenteelle pohjan paikoittaisen huonouden tähden. Penkereen rakentaminen suoritettiin osittain varatyönä. Työpalkkojen korotusten määrärahasta saatiin 15,000 markkaa.

Ulkopaalullisia venepaikkoja rakennettiin Taivallahteen ruutikellarialueen eteläpuolelle 50 ja samoin 50 Kaisaniemen rantaan Pitkänsillan länsipuolelle.

Laivastokadun uloimmille venepaikoille ja Käenkujan venepaikoille lyötiin ulkopaalut.

Täytteen saanti lisääntyi. Täytettä otettiin Taivallahteen, Hernesaarelle, Kaivopuiston rantaan, Siltavuorenrannalle, Sörnäisten rantatien ja Lautatarhankadun varrelle, keskusvankilan kohdalla olevalle rannalle, Kyläsaaren tien pohjoispuolelle ja työpajan tienoille Toukolaan. Työpalkkojen korotusten määrärahasta saatiin 10,000 markkaa.

Herttoniemen rakennustöitä rakennettiin varatöinä. Vantaanjoen rannoille radan penkereisiin tuotiin täytettä Tattarisuon luona olevasta sorakuopasta. Penkereitä korotettiin monin paikoin muuallakin, m.m. Malmin tiestä itään oleva penger ja Porvoon tien eteläpuolella oleva penger korotettiin 1.5—2 m yli tasausviivan ja täytteenä käytettiin Herttoniemestä tuotua hiekkaa. Vantaan sillan paikan pohjatutkimuksia täydennettiin, Malmin tien varrelle kaivettiin sivuoja, Herttoniemen asema-alue tasoitettiin ja teille tehtiin ahtokivipohjat. Herttoniemen radan johdosta Oulunkylän asemalla tehtävät tarpeelliset työt suorittivat valtionrautatiet kaupungin laskuun; näiden töiden kustannukset nousivat 98,566: 30 markkaan. Öljysataman väylä tutkittiin tarkoin ja havaittiin n. 10 m:n syvyisen väylän teko mahdolliseksi suuremmitta louhimisitta. Töihin käytettiin 4,925,287: 45 markkaa; sitä paitsi katurakennusosasto käytti 1,377,446: 95 markkaa tien rakentamiseen [1]).

Varatöinä louhittiin ja tasoitettiin Salmisaaren eteläosa tammi- huhtikuussa. Kustannukset nousivat 565,000 markkaan. Kaupungin ja Osakeyhtiö Alkoholiliike aktiebolagin keväällä neuvoteltua Salmisaaren pohjoisosassa olevan korttelin myynnistä Alkoholiliikkeelle, edellytyksin, että kaupunki suorittaisi alueen tasoitustyöt, aloitettiin työt mainitulla paikalla huhtikuun puolivälissä. Kesällä töitä ei tehty, mutta niitä jatkettiin jälleen syyskuussa. Lokakuun alusta menot merkittiin eri tilille. Yleisten satamavaratöiden tilille merkittiin 608,000 markkaa. Talvella jatkettiin Länsisataman korttelin n:o 245 tasoittamista; kustannukset olivat 336,000 markkaa. Keväällä syvennettiin Hietalahdenrannan itäosan viereinen vesialue telakan laajentamisen yhteydessä 7 m:n syvyiseksi kustannusten noustessa 246,000 markkaan. Kevättalvella hankittiin myös täytettä Kyläsaaren järjestelyraiteiston penkereeseen, jolloin kustannukset olivat 245,000 markkaa.

Painolastilaiturin itäosaan järjestettiin lannanlaivauspaikka. Tarkoitusta varten myönnettiin 22,000 markkaa.

Mustasaaren höyrypursilaituri uusittiin kokonaisuudessaan; paalut lyötiin vanhaan arkkuun. Työn suoritukseen myönnettiin 11,981:10 markkaa.

Uunisaaren uimalaitoksella osasto suoritti kaikenlaisia pienehköjä töitä, m.m. rakennettiin laitureita ja silta, tehtiin tunneli aallonmurtajan lävitse, perattiin rantoja ja pohjaa y.m. Kustannukset, jotka nousivat 238,000 markkaan, velottiin talorakennusosastolta. Hiekan vastaanottamiskustannuksista, jotka tekivät 11,135 markkaa, velotettiin kaupunginhallitusta (kansanpuistot).

Kun kaupunki oli päättänyt ottaa rakentaakseen Lauttasaaren sillan ja kaupunginhallitus päättänyt huhtikuun 5 p:nä antaa sillan tukirakenteiden, maatukien ja pilarien rakentamisen satamarakennusosaston tehtäväksi, aloitettiin työt kesäkuun puolivälissä. Yleisestä varatyömäärärahasta myönnettiin 2,000,000 markkaa. Sillan rautarakenteiden hankkimisen toimitti urakalla Kone- ja siltarakennusosakeyhtiö. Urakkahinnan, 5,378,000 markkaa, josta vuoden aikana käytettiin 1,882,300 markkaa, kaupunginvaltuusto päätti kesäkuun 13 p:nä ottaa v:n 1935 menosääntöön. Salmisaaren puoleinen

[1]) Vrt. s. 20*.

maatuki sekä pilarit n:ot 1, 2 ja 7 rakennettiin melkein valmiiksi. Pilari n:olle 3, jonka perustana on kallio, ruopattiin paikka ja valmistettiin arkkua, pilarien n:ojen 4 ja 5 paikoille laskettiin hiekkakerros sekä veistettiin jälkimmäisen pilarin arkkua, pilari n:on 6 paalutus tehtiin ja arkku veistettiin. Lauttasaaren puoleisen maatuen perustus valmistettiin ja saaren penger rakennettiin vesirajaan asti louhikivestä ja hiekasta. Kustannukset nousivat 1,951,417: 35 markkaan.

Hinausalus H 2:n rungon Hietalahden telakalla edelleen säilyttämiseen myönnettiin 7,600 markkaa.

Kulosaaren kartanon alueelle Naurissaaren sillan itäpuolelle rakennettiin moottorivenelaituri kiinnityspaikkoineen. Kustannukset, 25,000 markkaa, merkittiin Herttoniemen siirtolapuutarhan tilille.

Kaupungin myydessä korttelin n:o 781 Osakeyhtiö Alkoholiliike aktiebolagille sitoutui se samalla tasoittamaan alueen määrättyyn korkeuteen ja louhimaan osan sen viereistä tasoittamatonta Tallberginkatua. Louhittava kalliomäärä laskettiin 80,400 m³:ksi, josta vuoden aikana louhittiin 39,200 m³. Louhittua kiveä käytettiin Lauttasaaren sillan rakentamiseen, Hietasaarenkadun ja Mittaajankadun pengertämiseen sekä murskattiin osaksi sepeliksi. Satamavaratöiden tililtä maksettujen kustannusten lisäksi aiheutui suoritetusta työstä 1,048,302: 10 markan meno, joka maksettiin yleisiä varatöitä varten varatusta määrärahasta.

Kaivopuiston kylpylästä itään olevan täytetyn ranta-alueen saatua istutuksensa, rakennettiin rantamuuri valmiiksi kylpylän rannassa olevaan laituriin asti. Kustannukset, 19,010: 05 markkaa, suoritettiin yleisiä varatöitä varten varatusta määrärahasta.

Kulosaaren sillalle rakennettiin toinen vartiokoppi itään päin suuntautuvaa liikennettä varten ja sillan ja Sörnäisten satamaraiteen välinen jalkakäytävä levennettiin ja kunnostettiin. Kustannukset nousivat 21,656: 55 markkaan, mikä merkittiin kaupunginhallituksen tiliin.

Vuotien ja nahkojen säilyttämiseen varatun Rahapajanrannan varastorakennuksen n:o 11 itäisimmän osan permannoksi laskettiin hiekka-asfalttikerros. Työ maksoi 19,800: 80 markkaa ja sen suoritti Osakeyhtiö Wetek aktiebolag.

Satamaradan kohdalla olleet Runeberginkadun vesi- ja kaasujohdot muutettiin, jotta rata saataisiin kaksiraiteiseksi sekä voitaisiin alentaa tältä kohdin. Valtajohtojen ohella järjestettiin varajohdot satamaradan alitse 13 m valtajohdoista itään. Kanavien louhinnan, muurien y.m. sekä valtajohtojen kustannukset nousivat 450,000 markkaan. Kaasu- ja vesijohtolaitos kustansivat varajohtojen putket ja asettivat ne paikoilleen.

Muiden viranomaisten sekä yksityisten laskuun suoritettiin töitä 867,574: 40 markan arvosta.

Työvälineiden vuokrina, korvauksena laitureille aiheutuneiden vaurioiden korjaamisesta ja veneiden talteenotoista sekä suoritettujen töiden yleismenojen korvauksena osasto sai tuloja 78,640: 80 markkaa.

Katurakennusosasto. Osaston henkilökunnan muodostivat katurakennuspäällikkö, avustava katurakennuspäällikkö, 9 apulaisinsinööriä, 3 vaakitsijaa, 5 piirtäjää, 1 kemisti, 1 laborantti ja 9 toimistoapulaista. Suoranaisesta työnjohdosta osaston työmailla huolehtii 49 rakennusmestaria, 6 apulaistyönjohtajaa sekä konemestari.

Vakinaisissa töissä olevien työntekijäin lukumäärä oli suurin syyskuussa, nim. 595 miestä, ja pienin joulukuussa, jolloin se oli 261 miestä. Varatyön-

tekijäin lukumäärä oli suurin maaliskuussa, jolloin osaston töissä oli 1,210 miestä.

Katujen ja yleisten paikkain korjausta- ja kunnossapitoa varten oli menoarviossa määrärahoja yhteensä 748,000 markkaa, mutta myönnettiin myöhemmin edellisen lisäksi 50,000 markkaa. Kustannukset nousivat 765,584: 45 markkaan jakautuen seuraaviin eriin: katukorjaukset 539,398: 65 markkaan, kaiteet 114,827: 75 markkaan, kuorma-ajuriasemat 2,774: 25 markkaan, katukilpien uudistus 13,383 markkaan sekä mittaukset ja tutkimukset 95,200: 80 markkaan.

Katukorjauskustannukset, 539,398: 65 markkaa, jakautuivat seuraavasti: kiveyksiin 196,532: 15 markkaa, sepelöimiseen 199,302: 60 markkaa, käytäviin 34,960: 90 markkaa, painuneiden katujen koroittamiseen ja tasoittamiseen 17,772: 40 markkaa sekä työnjohtoon ja sekalaisiin menoihin 90,830: 60 markkaa.

Uudistustöistä mainittakoon seuraavat työkustannusten noustessa alla mainittuihin määriin: Aleksanterinkatu 1:n käytävä 11,048: 50 markkaan, Kasarmintorin hallin edessä olevan kolmion päällystäminen 102,111: 40 markkaan, Kapteeninpuistikon käytävä 9,212 markkaan, Merikatu 19—21:n ja Laivurinkatu 1—3—5:n käytävä 18,888: 40 markkaan, Porthaninkatu 8:n käytävä 7,349: 25 markkaan, Rahapajankadun puiston puoleisen sivun rautakaide 6,058: 70 markkaan, eräiden Vallilan katujen lopullinen kunnostaminen 99,551: 05 markkaan, kenttäkivikatujen asfaltoiminen 140,691: 80 markkaan, täytemaan vastaanotto 48,530: 50 markkaan, uudet korokkeet ja liikennemerkit 40,246: 80 markkaan, Fabianin- ja Liisankadun välisen Kaisaniemenkadun osan leventäminen 205,397: 15 markkaan, Pohj. Hesperian- ja Linnankoskenkadun välisen Mechelininkadun osan tasoitus ja puuistutukset 817,228 markkaan, jolloin v:teen 1935 siirrettiin 517,772 markkaa, Stenbäckin- ja Munkkiniemenkadun välisen Topeliuksenkadun osan tasoitus ja asfalttisepelöiminen 286,641: 70 markkaan, Vilhonvuoren puistikon teiden ja Hämeentien ja portaiden välisen istutuksen laitanta sekä puistikon itäpuolella olevan tien tasoitus 225,572: 95 markkaan, Sturenkadun ja Kumpulantien välisen Mäkelänkadun osan lounaispuolen tasoitus ja puuistutukset 894,179: 65 markkaan, Vuorelankadun asfalttisepelöiminen 50,926: 15 markkaan sekä Töölöntorin hiekoittaminen 65,174 markkaan.

Uusien katujen kustannukset nousivat vuoden aikana 3,028,808 markkaan ja yhteenlasketut korjaus- ja kunnossapitokustannukset 765,584: 45 markkaan. Katujen ja yleisten paikkain kokonaiskustannukset vuoden aikana olivat näin ollen 3,794,392: 45 markkaa.

Kanavien ja viemärien korjaus- ja kunnossapitokustannukset nousivat 743,860: 80 markkaan jakautuen seuraavasti: johdot 394,968: 05 markkaa, syöksykaivot 222,611: 15 markkaa, ojat 27,142: 05 markkaa sekä työnjohto ja sekalaiset menot 99,139: 55 markkaa. Välttämättömiä viemäriverkon täydennystöitä suoritettiin useissa eri paikoissa kaupunkia yhteenlaskettujen kustannusten ollessa 198,461 markkaa; viemärien huuhteluvesikustannukset nousivat 9,864: 90 markkaan. Savilan ja Alppilan puhdistuslaitosten käyttö- ja hoitokustannukset olivat 192,422: 40 markkaa, Nikkilän sairaalan puhdistuslaitoksen vastaavat kustannukset 6,150 markkaa ja Kyläsaaren puhdistuslaitoksen 383,008: 15 markkaa.

Alppilan puhdistuslaitoksen puhdistusteho oli hyvä. Laitoksen kokonaispuhdistusteho oli, mitattuna 5 vrk:n biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan, vuoden aikana keskimäärin 85 %.

Savilan puhdistuslaitoksen puhdistusteho oli huono, johtuen osittain laitoksen suuresta ylikuormituksesta, osittain siitä, että Savilan uuden pumppulaitoksen rakentaminen pakotti häiritsemään laitoksen toimintaa. Rakennustöiden takia suoritettiin kemialliset tutkimukset vain osana vuotta, jolloin kokonaispuhdistusteho oli 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan keskimäärin 60 %; on kuitenkin huomattava, että likavesimäärästä n. 75 % juoksee täysin puhdistamattomana Töölönlahteen. Tämä epäkohta korjautuu kuitenkin uuden pumppulaitoksen käytäntöön tultua. Savilan puhdistuslaitoksen voimankulutus oli 38,619 kwt.

Kyläsaaren puhdistuslaitoksessa puhdistettiin vuoden aikana 2,005,906 m^3 viemärivettä, josta 1,479,564 m^3 puhdistettiin biologisesti ja loput mekaanisesti. Kokonaispuhdistusteho oli edellä mainitun biokemiallisen tutkimuksen mukaan keskimäärin 95 % ja mekaaninen puhdistusteho 35 %. Parhain vuoden aikana saavutettu puhdistusteho oli 99.9 % ja puhdistetun veden biokemiallinen hapenkulutus oli parhaimmassa puhdistustuloksessa 1 mg litralta 5 vuorokaudessa. Keskimäärin oli vuoden aikana puhdistetun veden 5 vuorokauden biokemiallinen hapenkulutus 23 mg litralta. Toukokuun lopulla tapahtuneen Kallion alueen laitokseen yhdistämisen jälkeen oli laitos huomattavasti ylikuormitettu ja puhdistusteho huononi. Laitoksen kokonaisvoimankulutus oli 408,110 kwt. Laitoksen kaasuntuotanto oli vuoden aikana 99,302 m^3 metaanikaasua, vastaten n. 150,000 m^3 kaasulaitoksen kaasua. Lietteentuotanto oli 3,539 m^3 kuivattua lietettä, jonka osittain kaupunki ja osittain yksityiset käyttivät lannoitusaineena.

Laitoksessa on tehty tutkimuksia ja kokeita jo yli 2 1/2 vuotta edullisimpien puhdistustapojen selvillesaamiseksi. Näin pitkäaikaiset tutkimustulokset, jolloin vesimäärä ja sen laatu ehtivät suuresti vaihdella, ovat jo jokseenkin täydellisiä ja luotettavia. Katuosasto laatiikin parhaillaan yhteenvetoa tutkimusten tuloksista.

Paitsi niitä kemiallisia tutkimuksia, joita suoritettiin Kyläsaaren laboratoorissa, jatkoi lääketieteenlisensiaatti W. Lojander vuoden alkupuolella laitoksen bakteriologisia tutkimuksia. Tutkimusten tulokset julkaisi tohtori Lojander tutkielmassaan Untersuchungen über die Reinigung der Abwässer mittels Belebtschlammethode [1]). Tutkimusten mukaan oli laitoksen bakteriologinen puhdistusteho vettä normaalisesti puhdistettaessa 98—99 %. Paras todettu bakteriologinen puhdistusteho oli yli 99.9 %.

Käpylän putkivalimolla jatkettiin v. 1933 aloitettuja kokeita sopivimman betonin eristysaineen määräämiseksi. Tutkimusten suorittamista hoiti insinööri H. V. Rahtu, joka julkaisi tulokset Suomen kunnallisteknillisen yhdistyksen julkaisussa v. 1934 Muutamia betonin tiiveys- ja kestävyystutkimuksia nimisenä kirjoitelmana.

Rajasaaren ja Nikkilän puhdistuslaitosten sekä Savilan pumppulaitoksen yksityiskohtaisten piirustusten laadintaa jatkettiin. Sitä paitsi laadittiin suunnitelma lietesäiliöiden rakentamista varten Kyläsaareen ja tehtiin summittainen kustannusarvio Merisatamaan rakennettavasta puhdistuslaitoksesta. Viemäriverkon laajennussuunnitelmia laadittiin tarvittavissa kohdin ja jatkettiin vanhan viemäriverkon uudelleen laskemista mikäli aikaa riitti.

Vuoden kuluessa suoritettiin m. m. seuraavat suuret viemäriverkon uudistus- ja täydennystyöt, joiden kustannukset nousivat alla mainittuihin määriin: Helsingin- ja Kaarlenkadun välisen Kallion urheilukentän alaisen

[1]) Ks. julk. Duodecim, Ser. A. Tom. XVII, Fasc, 2. 1934.

viemärin uusiminen 177,885: 55 markkaan, Porvoonkadun viemäri Fleminginkadusta 33 m länteen 29,126: 60 markkaan sekä Käpylän pohjoisosan viemärien yhdistäminen Kyläsaaren kokoojajohtoon 334,031: 70 markkaan.

Uusien katurakennustöiden yhteydessä rakennettiin viemäreitä alla mainittuihin katuihin kustannusten ollessa seuraavat: Pohj. Hesperiankadun ja Kammionkadun väliseen Mechelininkadun osaan 391,639: 70 markkaa, Valpurintien ja Paciuksenkadun väliseen Munkkiniemenkadun osaan 101,975: 15 markkaa, Munkkiniemenkadun ja Munkkiniemen vanhan tien väliseen Paciuksenkadun osaan 95,106 markkaa ja Salmentien ja Kuortaneenkadun väliseen Mäkelänkadun osaan 75,741: 35 markkaa. Savilan pumppulaitoksen ja painejohdon rakennuskustannukset nousivat 4,999,931: 20 markkaan. Edellä mainittujen töiden yhteenlasketut kustannukset nousivat 6,205,437:25 markkaan, kanavien ja viemärien korjaus- ja kunnossapitokustannukset sekä puhdistuslaitosten käyttö- ja hoitokustannukset 1,533,767: 25 markkaan; yhteensä siis 7,739,204: 50 markkaa.

Teiden korjausta, sepelöimistä ja pinta-asfaltoimista suoritettiin 164,754 m² kustannusten ollessa 1,298,194: 75 markkaa. Maantienjatkeiden kunnossapitoon, johon valtio osallistui määrätyllä osalla, käytettiin vuoden aikana 29,457: 10 markkaa. Maantienjatkeiden parannuksia ei vuoden kuluessa suoritettu, joten 20,000 markan määräraha palautui kaupunginkassaan.

Teiden uudistustöistä mainittakoon seuraavat työt kustannuksineen: Tilkan silta Turuntiellä 1,378,987: 80 markkaa, silta ei valmistunut kuitenkaan lopullisesti ja v:een 1935 siirrettiin 68,012: 20 markkaa, rumpu Kumpulan puroa varten 358,075: 80 markkaa, It. Puistotien ja kylpylän väliset rantatiet ja istutukset Kaivopuistossa 229,494: 75 markkaa, v:een 1935 siirrettiin 61,505: 25 markkaa sekä It. Puistotien leventäminen 73,068: 25 markkaa.

Urheilukenttien korjauksia ja kunnossapitoa suoritettiin menoarviossa varattujen määrärahojen mukaisesti. Kustannukset olivat seuraavat: Eläintarhan, Kallion, Haapaniemen ja Käpylän urheilukenttien sekä raviradan kunnossapito 148,767: 90 markkaa, Kaisaniemen verkkopallokenttien kunnossapito 14,873: 65 markkaa, Alppilan hiihtomäen kunnossapito 16,481: 95 markkaa, hiihtomäkien rakentaminen ja kunnossapito 28,978: 95 markkaa, kelkkamäkien rakentaminen ja kunnossapito 113,542 markkaa, maaluistinratojen kunnostaminen ja kunnossapito 131,190: 60 markkaa, Mustikkamaan juhlakentän kunnossapito 836 markkaa sekä pesäpallokenttien kunnossapito 9,865: 80 markkaa.

Seuraavat uudistyöt suoritettiin alla mainituin kustannuksin: Eläintarhan urheilukentän vesiposteja, puhdistuskaivo suihkua varten sekä ajotie kentän eteläpuolelle 94,802: 70 markkaa, Kampin kentän kunnostaminen 22,931 markkaa ja Väinämöisenkadun urheilukentän sorastus 63,725: 20 markkaa.

Työttömyyden lieventämiseksi olivat kertomusvuonna seuraavat kadut y.m. paikat kallionlouhinta-, tasoitus- ja viemäritöiden alaisina: Turuntie, Toukolantie, Lauttasaarentie, Koskelantie, Josafatinkatu, Kirstinkatu, Kumpulantie, Suvilahden kokoojajohto, Viikin—Herttoniemen tie, Mäkelänkatu, Paciuksenkatu, Merikadun kokoojajohto, stadionin yhteyteen kuuluvat työt, Rajasaaren kokoojajohto, Rajasaaren puhdistuslaitos, Käpylän kokoojajohto, Kaarlenkatu, Kristianinkatu ja Hämeentie. Lisäksi suoritettiin ojankaivuuta Puodinkylässä sekä metsänpuhdistusta Herttoniemessä. Kustannukset näistä ylimääräisistä töistä nousivat 16,258,057: 05 markkaan.

Yllä mainittujen menoarvioon otettujen tai eri määräyksestä suoritettujen töiden lisäksi suoritettiin töitä kaupungin muille laitoksille sekä yksityi-

sille talonomistajille. Sellaisten töiden kustannukset olivat 2,115,694: 80 markkaa.

Talorakennusosaston henkilökuntaan kuuluivat kaupunginarkkitehti, avustava kaupunginarkkitehti, 6 avustavaa arkkitehtiä, 2 piirtäjää, 1 kirjanpitäjä ja 4 toimistoapulaista. Suoranaisesta työnjohdosta osaston työmailla huolehti 14 rakennusmestaria.

Osastolla käsiteltiin vuoden kuluessa 503 diaariin vietyä asiaa, joista annettiin lausuntoja, osaksi Helsingin kaupungin yleisten töiden lautakunnalle, osaksi kaupunginhallitukselle tai muille laitoksille. Sen lisäksi laadittiin uudis- ja muutosrakennusten piirustuksia, joista mainittakoon seuraavat: Kivelän sairaalan hallinto- ja asuinrakennuksen, teurastamon varanavetan, Korkeavuorenkadun 39:ssä tehtävien muutostöiden ja Kumpulan siirtolapuutarhan paviljongin pää- ja työpiirustukset sekä piirustusehdotuksia m.m. Savilan puhdistusasemaa varten, Käpylän hiekkavajaa, Marian sairaalan rakennuksen n:o 9:n muutossuunnitelmaa, Annalan ja Väinämöisenkadun urheilukenttien pukeutumispaviljonkia, Rajasaaren puhdistusaseman kone- ja pumppuhuonetta, kortteliin n:o 506 suunniteltua Töölön paloasemaa, Ryttylän koulukodin työpajarakennusta, Korkeasaaren leijonasuojaa, Hakaniementorin virastorakennusta ja ent. Turun kasarmin tontille suunnitellun linja-autoaseman sisustamista verten.

Työvoima vaihteli ollen 372 työntekijää tammikuun ensimmäisellä viikolla ja 321 joulukuun viimeisellä viikolla ja oli suurin eli 607 työntekijää huhtikuun 1 ja 7 p:n välisellä viikolla. Työvoiman viikkokeskimäärä oli koko vuoden aikana 406 työntekijää.

Kustannukset työntekijäin kesälomista nousivat 131,643: 10 markkaan, sairasavut 67,379: 90 markkaan. Hautausavustuksina maksettiin 3,000 markkaa. Itsenäisyydenpäivän vietosta aiheutuneet työntekijäin palkat tekivät 18,639: 35 markkaa.

Kaupungin omistamien rakennusten ja talojen korjausta ja kunnossapitoa varten oli menoarviossa varattu yhteensä 4,109,160 markan suuruinen määräraha, kustannukset nousivat 3,839,413: 10 markkaan, säästöä oli siis 269,746: 90 markkaa.

Uudis- ja muutosrakennustöihin oli käytettävissä yhteensä 16,157,400 markkaa, josta 2,800,000 markkaa erikoisen rakennustoimikunnan hoitamaa uuden teurastamon rakennustyötä varten. Osaston käytettäväksi jäi siis 13,357,400 markkaa. Lisäksi tuli v:sta 1933 siirretyt 883,590: 95 markkaa, joten osaston toimesta kertomusvuonna teetettäviä töitä varten oli kaikkiaan 14,240,990: 95 markkaa. Kustannukset nousivat 13,043,007: 45 markkaan. 1,197,983: 50 markan suuruiseen säästöön sisältyy 80,000 markkaa, mikä siirrettiin v:een 1935 suorittamattomia töitä varten. Uudis- ja muutosrakennuksiin varattuja määrärahoja säästyi siis 1,117,983: 50 markkaa.

V:sta 1933 siirrettiin jo ennen mainitun Marian sairaalan pesulaitoksen uusimista varten myönnetyn 75,000 markan lisäksi 3,500,000 markkaa kunnalliskodin yhteyteen rakennettavaa naisten työkotipaviljonkia varten eli yhteensä siis 3,575,000 markkaa. Pesulaitosta varten myönnetty määräraha käytettiin, mutta työkotipaviljonkia varten myönnetty määräraha siirrettiin seuraavaan vuoteen.

Vuoden kuluessa suoritettiin sitä paitsi töitä, osaksi ennakolta v:n 1935 menoarviosta myönnetyillä määrärahoilla, osaksi kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen käyttövaroilla, yhteensä [1]) 4,958,711: 85 markalla.

[1]) Tähän sisältyy Kivelän sairaalan hallintorakennusta varten 3,321,063:90 markkaa.

Käytettävissä olevasta määrärahasta palautettiin 46,233: 15 markkaa säästönä kaupunginkassaan.

Paitsi yllä mainittuja, osaston käytettäväksi osoitetuilla määrärahoilla suoritettuja töitä, suoritettiin töitä toisten kunnallisten laitosten ja viranomaisten laskuun yhteensä 252,985: 10 markalla, jotka työt tuottivat toimistolle voittoa 86: 75 markkaa.

Talorakennusosaston v. 1934 suorittamien töiden kokonaiskustannukset nousivat 22,169,117: 50 markkaan. Säästöä kaikista töistä karttui 1,434,050: 30 markkaa.

Seuraavat suurehkot uudisrakennustyöt loppuunsuoritettiin vuoden kuluessa:

Kallion paloaseman uudis- ja lisärakennustöiden kustannukset nousivat 3,915,291: 45 markkaan, joten määrärahasta, 3,918,000 markasta, jäi säästöä 2,708: 55 markkaa.

Nikkilän sairaalan asuinrakennusta varten oli myönnetty 4,017,900 markkaa, kustannukset nousivat 3,555,958: 70 markkaan, joihin sisältyy 102,776: 90 markkaa kulvertin rakentamiseksi vesi- ja lämpöjohtoputkien vetämistä varten rakennusten ulkopuolelle. Rakennuksen kuutiosisällys on 13,950 m³, joten kustannukset nousivat 254: 91 markkaan m³:ltä johtokulvertti mukaan luettuna. Verraten suuri säästö, 461,941: 30 markkaa, johtui siitä, että osa urakkatöistä ja rakennustarpeista kuten vesi-, lämpöjohto- ja maalaustyöt sekä muuritiilit tulivat halvemmiksi kuin kustannusarviossa laskettiin.

Kansakoulun rakennuttamiseen Fleminginkadun tontille n:o 22—24, kortteliin n:o 351, oli myönnetty 12,372,500 markkaa, josta 11,490,000 markkaa rakennusta varten ja 882,500 markkaa alueen tasoittamista, pengermälle tulevia muureja, ulkoportaita y.m. varten. Rakennuksen kustannukset nousivat 10,811,122: 45 markkaan ja tasoitus- y.m. kustannukset 920,471: 30 markkaan eli yhteensä 11,731,593: 75 markkaan. Rakennuksen kuutiosisällys on 43,600 m³, joten kustannukset nousivat m³:ä kohden 247: 96 markkaan. Tasoituskustannukset mukaan laskettuina nousivat kustannukset m³:ä kohden 269: 07 markkaan. Säästö, 640,906: 25 markkaa, aiheutui samoista syistä kuin edellisessä rakennuksessa.

Kivelän sairaalan hallinto- ja asuinrakennus muurattiin syksyllä; sisustustyöt jatkuivat vuoden vaihteessa.

Lämpöteknikko. Lämpöteknikon valvontaan kuului vuoden lopussa 52 laitosta, joissa oli yhteensä 158 kattilaa ja niissä tulipinta 3,674 m². Kunnalliskodissa ja useimmissa sairaaloissa olevat monet kattilalaitokset on tässä laskettu vain yhdeksi laitokseksi. Vuoden kuluessa kattiloiden luku lisääntyi 7:llä ja tulipinta 140 m²:llä

Laatunsa puolesta kattilat jakautuivat höyry- ja lämminvesikattiloihin ja höyrykattilat edelleen korkea- ja matalapainekattiloihin, joissa työpaine oli 0.5 kg/cm². Korkeapainekattiloita oli 18, niissä tulipinta 1,126 m², matalapainekattiloita 83 ja tulipinta 1,479 m² sekä lämminvesikattiloita 57, joiden tulipinta 1,069 m². Kattiloiden tulipinnan keskisuuruus oli vastaavasti 62.5 m², 17.8 m² ja 18.8 m².

Laitosten korjausta ja kunnossapitoa varten oli myönnetty 295,800 markkaa, josta jäi säästöä 440: 25 markkaa.

Vuoden kuluessa suoritetuista suurehkoista töistä mainittakoon seuraavat:

Kallion paloasemalla, Nikkilän sairaalan henkilökunnan rakennuksessa ja Fleminginkadun tontille n:o 22—24 rakennetussa Aleksis Kiven koulussa suo-

ritettiin asennustöiden valvonta ja pidettiin lopputarkastus. Kivelän sairaalan hallintorakennukseen laadittiin työselitys lämpö- ja vesijohtoja varten, suoritettiin tarjousten hankinta ja niiden tarkastus.

Edellisen lisäksi suoritettiin useita alustavia suunnitelmia ja kustannusarvioita.

Keskuslämmityslaitosten polttoainekulutuksesta laadittu tilasto osoittaa, että v. 1934 kulutettiin kaikkiaan 12,864 tonnia koksiksi redusoituna. Edelliseen vuoteen verraten osoittaa tilasto 390 tonnin eli 3 %:n vähennystä siitä huolimatta, että kattiloiden tulipinta suureni n. 4 %. Tämä aiheutuu harvinaisen pienestä ominaislämmöntarpeesta, joka oli 3,401 kcal/v; edellisenä vuonna se oli 4,206 kcal/v.

Puisto-osasto. Osaston henkilökuntaan kuului kaupunginpuutarhuri, avustava kaupunginpuutarhuri ja toimistoapulainen. Työnjohtajia oli 7, joiden lisäksi osaston palveluksessa oli kasvihuoneenpuutarhuri, talonmies, 19 puistovartijaa ja 8 harjoittelijaa.

Työntekijäin lukumäärä oli keskimäärin 134 ollen suurimmillaan toukokuussa, 333, ja pienimmillään joulukuussa, 35. Varatyöntekijöitä oli joulukuussa 50, jotka käänsivät Kaisaniemen vanhoja nurmikenttiä vapaamuurarin hautapatsaan ja ravintolan viereisellä alueella sekä Kaivopuiston nurmikot Ullanlinnan kylpylaitoksen ja korttelin n:o 203 välisellä kentällä. Kustannukset nousivat 33,252 markkaan.

Kukkakasveja istutettiin seuraaviin paikkoihin: Aleksanteri II:n patsaalle, Caloniuksen- ja Runeberginkadun kulmaan, desinfioimismajalan edustalle, Eiran puistikkoon, Engelinaukiolle, Runeberginesplanaadiin, Hankkijan edustalle, 18 läntisen hautausmaan haudalle, Hesperianesplanaadiin, Hietarantaan, Kaisaniemen puistoon, Kaivopuistoon, Katajanokan puistikkoon, kirurgisen sairaalan puistikkoon, Kivelän sairaalan puistikkoon, Koulupuistikkoon, krematorion luo, kulkutautisairaalan alueelle, Marian sairaalan puistikkoon, Puijontien puistikkoon, Puutarhakadun puistikkoon, Ritaritalonpuistikkoon, Vanhassakaupungissa olevalle Hans van Sandenin haudalle, saksalaisen kirkon luo, Snellmanin patsaalle, Sofianlehdon pikkulastenkodin puistikkoon, Säätytalonpuistikkoon, Tähtitorninvuorelle, Ullanlinnan kylpylaitoksen edustalle, Vanhankirkon puistoon, talvipuutarhan edustalle, kaupunginpuutarhaan, tuberkuloosisairaalan alueelle, Vesilinnanmäelle, Edelfeltintien ja Franzéninkadun varrelle, Aleksis Kiven koulun edustalle, Kumpulan koulupuutarhaan, Punanotkonpuistoon, Ruusulaan ja Siltavuorenrannalle.

Kukkasipuleja, kesäkukkia ja monivuotisia kasveja istutettiin yhteensä 78,825 kpl., joiden hinta arvioitiin 188,540: 60 markaksi.

Koristepuita ja -pensaita istutettiin vuoden kuluessa 6,217 kpl. Niiden hinta arvioitiin 127,843: 40 markaksi. Entisten istutuspaikkojen ohella istutettiin puita ja pensaita seuraaviin uusiin paikkoihin: Aleksis Kiven kadulle, Teatteriesplanaadin mukavuuslaitoksen vierustalle, hautausmaan muurin vierustalle Hietarantaan, Helsingin- ja Vaasankadun kolmioon, Hesperianesplanaadiin, Kaarlenkadun pohjoispäässä olevalle rinteelle, Kaisaniemen rantatien vierustalle, Kaivopuistoon Ullanlinnan kylpylaitoksen viereiselle rantaalueelle, Aleksis Kiven koululle, Mechelininkadulle Hesperiankadusta pohjoiseen päin, Sturenkadun pohjoispuolella olevalle Mäkelänkadun osalle, Kulomaan siirtolapuutarhaan, Siltavuorenrannalle sekä Stenbäckin- ja Lääkärinkadun väliselle Turuntien osalle. Huomattava määrä koristepuita ja -pensaita käytettiin puistoissa myös ennen istutettujen puiden ja pensaiden kunnosta-

miseen. Tähän tarkoitukseen käytettiin tililtä Puiden istuttaminen kaupunginhallituksen määräyksen mukaan 10,000 markkaa.

Vanhojen nurmikenttien kylvömullaksi varattiin keväällä n. 350 m³ ruokamultaa. Puistoihin saatiin ruokamulta kaupungin omilta alueilta Herttoniemen satamaradan varrelta. Ainoastaan pieni määrä ostettiin.

Talvipuutarha oli edelleen suosiossa. M.m. ensimmäisenä pääsiäispäivänä laskettiin siellä käyneen 3,096 henkilöä.

Puisto-osaston varasto, joka oli useita vuosia It. Kaivopuistossa n. s. pantturimakasiinissa, siirrettiin makasiinin purkamisen johdosta Munkkisaaren rakennukseen n:o 2.

Kevätkesällä sovittiin puisto-osaston hoitoon siirrettäväksi teknillisen korkeakoulun sähkölaboratorion edustalla olevat Albertinkadun puoleiset istutukset. Vuotuinen korvaus istutusten hoidosta oli 1,500 markkaa.

Tuholaishyönteisten torjumiseksi ruiskutettiin puisto- ja kujannepuut kevättalvella hankitulla Ulster-ruiskulla huhtikuun 16 p:n ja toukokuun 5 p:n sekä elokuun 3 p:n ja 17 p:n välisinä aikoina. Samassa tarkoituksessa ruiskutettiin ja savutettiin kasvihuoneissa entiseen tapaan.

Puisto-osaston vakinaisiin menoihin tuli lisää kaksi uutta menoerää, nim. eduskuntatalon istutukset 12,800 markkaa ja kasvien tuholaistorjunta 50,000 markkaa.

Korjaus- ja kunnossapitomenot nousivat 2,259,707: 05 markkaan, josta Puistot ja istutukset tilille tuli 1,159,862: 70 markkaa. Viimeksi mainitut kustannukset jakautuivat seuraavasti:

Kaupunginpuutarha	125,614: 25
Kasvihuoneet	131,826: —
Kaivopuisto	70,462: 90
Kappeliesplanaadi, Runeberginesplanaadi, Teatteriesplanaadi	60,287: 60
Tähtitorninvuori	51,526: —
Kaisaniemi	51,107: 20
Engelinaukio	36,818: 50
Talvipuutarhan edustalla olevat pengermät	33,536: 15
Vanhankirkon puisto	31,190: —
Eläintarha	29,790: 30
Eiran puistikko	23,519: —
Punanotko	22,065: —
Hakasalmen ja Hesperian puisto	18,345: —
Heikinpuisto	16,194: 20
Katajanokan puistikot	14,692: 50
Hietaranta	14,530: —
Hauhontien puistikot	13,476: 85
Käpylän urheilukentän ist.	12,295: —
Haudat	12,106: —
Kallion urheilukentän istutukset	10,670: —
Kallion kirkon istutukset	9,345: —
Kirurgisen sairaal.istutukset	9,030: —
Johanneksen kirkon ist.	7,830: —
Urheilukadun istutukset	7,745: —
Kangasalantien leikkikenttä	7,165: —
Vuorimiehenpuistikko	6,920: —
Mäkelänkadun istutukset	6,910: —
Säätytalonpuistikko	6,780: —
Puutarhankadun puistikko	6,675: —
Runebergin, Lönnrotin ja Snellmanin patsaiden koristaminen	6,513: 70
Hesperianesplanaadi	6,252: 60
Keuruuntien istutukset	6,005: —
Ensi-sairaalan puistikko	5,915: —
Puijonkadun puistikko	5,625: —
Nervanderinpuistikko	5,567: —
Runebergin patsaan istut.	5,545: —
Haapaniemen urheilukentän istutukset	5,445: —
Torkkelinpuistikko	5,425: —
Kallion kirjastotalon istutus	5,420: —
Mechelininkadun istutukset	4,925: —
Koulupuistikko	4,795: —
Turuntien ja Arkadiankadun kolmioistutukset	4,690: —
Lönnrotinpuistikko	4,655: —
Ateneumin istutukset	4,575: —
Liisanpuistikko	4,570: —
Suomen pankin istutukset	4,563: 60
Runeberginkin leikkikenttä	4,340: —
Ullanpuistikko	4,290: —
Pohjolankadun istutukset	4,230: —
Ritaritalonpuistikko	4,220: —
Ruoholahdenpuistikko	4,090: —
Telakanpuistikko	4,025: —
Kolmikulma	3,715: —
Aleksis Kiven kadun istut.	3,565: —
Museokadun leikkikenttä	3,445: —
Teknillisen korkeakoulun puistikko	3,380: —
Franzéninkadun istutus	3,350: —
Dagmarinkadun leikkikenttä	3,215: —

Meritori	3,130: —
Saksalaisen kirkon istutukset	3,085: —
Aleksanteri II:n patsaan istutukset	3,070: —
Simonkadun kujanne	2,945: —
Lapinlahdenpuistikko	2,740: —
Apollonpuistikko	2,680: —
Annalan urheilukentän istut.	2,650: —
Agricolanpuistikko	2,515: —
Fredrikinkadun pohjoispään istutukset	2,510: —
Viidennen linjan puistikko	2,490: —
Sirkuspuistikko	2,380: —
Porthanin- ja Pengerkadun välinen istutus	2,375: —
Bulevardin puuistutukset	2,365: —
Caloniuksen- ja Runeberginkadun kulmaistutus	2,275: —
Perhonkadun leikkikenttä	2,050: —
Paulantien leikkikenttä	1,990: —
Turuntien puuistutukset	1,980: 20
Kapteeninpuistikko	1,860: —
Hankkijan edusta	1,615: —
Fredrikintori	1,610: —
Arkadian- ja Runeberginkadun kulmaus	1,590: —
Hämeentien runkopuut	1,555: —
Kotkankadun istutukset	1,475: —
Pääskylänpuistikko	1,315: —
Kasarmintorin istutukset	1,260: —
Ammattienedistämislaitoksen edusta	970: —
Porvoonkadun puistikot	880: —
Kinnekulle	865: —
Hernesaarenkadun istut.	810: —
Aadolfinrinne	795: —
Arkadian- ja Pohj. Rautatiekadun kulmaistutukset	635: —
Topeliuksenkadun puuistut.	545: —
Meritullinkadun pohjoispään istutukset	460: —
Tekn. korkeak. sähkötekn. laitoksen istutukset	300: —
Pietarinkadun kastanjat	230: —
Perämiehenkadun istutukset	225: —
Sekalaista	112,833: 15
Yhteensä	1,159,862: 70

Uudistöihin käytetyt varat jakautuivat seuraavasti: uusien puistosohvien osto 49,950 markkaa, osastolla oli puistosohvia vuoden lopussa kaikkiaan 1,460 kpl., Turuntien ja Runeberginkadun välisten Pohj. ja Etel. Hesperiankatujen istutusten lopullinen kunnostaminen 127,000 markkaa, ja samojen katujen Runebergin- ja Mechelininkadun välillä olevien jatkeiden perustamistyöt 199,864: 20 markkaa, Aleksis Kiven kadun puuistutukset Sturen- ja Kotkankadun välisellä osalla 12,253: 30 markkaa Floran puutarhan taakse rakennettu uusi multatarha, tiet, salaojitus ja aitaus 20,000 markkaa, jolloin Mäntymäellä ollut entinen multatarha hävitettiin, Porthanin- ja Pengerkadun väliselle istutukselle rakennettu kesävesijohto 15,834: 65 markkaa, myönnetty määräraha oli 15,000 markkaa, Runeberginkadun leikkikentän kesävesijohto 20,410: 20 markkaa, mikä ylitti 5,410: 20 markalla määrärahan, kaupunginpuutarhan lavatarhaa ympäröivien teiden tervaus 12,886 markkaa, Talin kartanon alueelle tulevan taimiston perustamistöiden kustannuksia 55,000 markkaa, Hietarantaa rajoittavan hautausmaan muurin vierustan kunnostaminen ja puiden ja villiviinin istutus sinne 24,965: 50 markkaa, Stenbäckin- ja Lääkärinkadun välisen Turuntien osan lehmusten istutus 20,208: 20 markkaa, Merisataman istutustyöt 15,000 markkaa, puisto Siltavuorenrannalle 99,994: 20 markkaa sekä Helsingin- ja Vaasankadun kolmion istutukset 9,500 markkaa.

Varsinaisen menosäännön ulkopuolella suoritettiin Väinämöisenkadun ja krematorion välisen alueen puhdistus, jota varten kaupunginhallitus myönsi käyttövaroistaan 30,000 markkaa.

Kiintestötoimiston laskuun jatkettiin edellisen vuoden syksyllä aloitettuja perustamistöitä lähellä Herttoniemen kartanon rajaa sijaitsevassa Kulomaan siirtolapuutarhassa. Kustannukset nousivat 388,459: 55 markkaan.

Talorakennusosaston laskuun suoritettiin Aleksis Kiven koulun, Kallion paloaseman ja Rautalammintien istutusten perustamis- ja istutustyöt, joiden kustannukset nousivat vastaavasti 234,902: 30, 22,556: 20 ja 5,862: 75 markkaan.

Katurakennusosaston tiliin suoritettiin istutustöitä Kaisaniemessä 19,711: 30 markalla, It. Kaivopuiston 3:ssa 352: 50 markalla, Mechelininkadulla 4,632: 50 markalla, Mäkelänkadulla 732 markalla ja Kaivopuistossa Ullanlinnan luona 5,944: 80 markalla.

Kustannukset kesälomista nousivat 22,465: 50 markkaan ja sairasavusta 13,443:45 markkaan. Itsenäisyydenpäivänä maksetut työntekijäin palkat nousivat 2,895: 40 markkaan.

Kaupunginpuutarhasta myytiin kuten ennenkin yli jääneitä taimia, kukkasia, pensaita y.m. sekä vuokrattiin kasveja juhlatilaisuuksiin. Näistä karttui tuloja yhteensä 74,269: 30 markkaa.

Vuoden lopulla toimitetun luetteloinnin mukaan oli kaupunginpuutarhan kasvihuoneissa ja talvipuutarhassa olevien kasvien, avomaalle kasvatettavien perennain ja taimiston, koristepuiden ja pensaiden arvo yhteensä 401,245 markkaa.

Varasto-osaston henkilökuntaan kuului varastonpäällikkö, kirjanpitäjä ja 3 toimistoapulaista. Päävarastolla oli varastonhoitaja ja toimistoapulainen sekä konepajassa insinööri ja 3 toimistoapulaista.

Osaston tehtävänä oli hoitaa Malminkadun 5:ssä sijaitsevaa päävarastoa, Ruoholahden ja Hakaniemen varastoja, Toukolassa sijaitsevaa konepajaa sekä rakennustoimiston tarveaineiden, työkoneiden ja -välineiden ja kaluston hankinnat.

Toimiston eri osastot ja yksityiset käyttivät konepajoja vuoden aikana seuraavasta yhdistelmästä ilmenevällä tavalla:

	Tarveaineita, Smk.	Työkustannuksia, Smk.	Yhteensä, Smk.
Varasto-osasto	428,450: 90	473,238: 80	901,689: 70
Katurakennusosasto	447,803: 55	588,511: 90	1,036,315: 45
Satamarakennusosasto	239,435: 70	397,114: 75	636,550: 45
Talorakennusosasto	207,262: 55	299,771: 60	507,034: 15
Puisto-osasto	48,794: 90	70,641: 85	119,436 75
Kansliaosasto	—	441: 50	441: 50
Muut kaupungin laitokset	117,117: 40	105,998: 75	223,116: 15
Yksityiset	1,687: 55	11,199: 55	12,887: 10
Yhteensä	1,490,552: 55	1,946,918: 70	3,437,471: 25

Varastoitujen rakennustarpeiden arvo oli tammikuun 1 p:nä 1934 2,729,486: 94 markkaa. Vuoden kuluessa ostettiin tarveaineita 8,392,336: 20 markalla ja käytettiin 7,583,103: 60 markalla, joten säästö v:een 1935 oli 3,538,719: 54 markkaa. Tarveaineiden käyttö jakautui seuraavasti: katurakennusosasto 5,531,722: 40 markkaa, satamarakennusosasto 982,607: 75 markkaa, talorakennusosasto 662,478: 10 markkaa, konepajat 280,319: 70 markkaa, puisto-osasto 28,583: 95 markkaa, kansliaosasto 36,517: 80 markkaa, muut kaupungin laitokset 35,679: 20 markkaa sekä yksityiset 25,194: 70 markkaa.

Tiliviraston henkilökunnan muodostivat kamreeri, kirjanpitäjä, avustava kirjanpitäjä ja 3 toimistoapulaista.

Tilitodistuksia oli vuoden aikana 21,641, laskutuksia 1,207 ja lähetettyjä kirjelmiä 1,433. Kirjanpitoeriä oli yhteensä 33,370.

Tiliviraston käteiskassan liikevaihto oli kertomusvuonna 6,135,585: 65 markkaa. Viraston määrärahat olivat yhteensä 239,636 markkaa menojen ollessa 233,332: 80 markkaa, joten säästöä jäi 6,303: 20 markkaa.

VIII. Puhtaanapito.

Puhtaanapitolaitoksen kertomus v:lta 1934 sisälsi seuraavaa:

Puhtaanapitolautakunta. Kaupungin puhtaanapitotoimen ylin johto kuului puhtaanapitolautakunnalle. Siitä, missä määrin terveydenhoitolautakunnalla oli toimivaltaa puhtaanapitoasioissa, säädettiin terveydenhoitosäännöissä ja Helsingin kaupungin terveydenhoitojärjestyksessä.

Puhtaanapitolautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna filosofianmaisteri G. Estlander puheenjohtajana, toimittaja A. Aalto varapuheenjohtajana ja muina jäseninä apteekkari P. Elmgren, seppä K. Kaukonen, posliinitekniikko A. G. Nyman, ylijohtaja Y. Sadeniemi ja pankinjohtaja V. Sipi. Apteekkari Elmgren vapautettiin paikkakunnalta poismuuton takia lautakunnan jäsenyydestä elokuun 29 p:nä ja hänen tilalleen valittiin johtaja J. Hellstén. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli teknillinen johtaja E. Moring. Sihteerinä toimi vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuhjelm ja esittelijänä puhtaanapitolaitoksen johtaja E. Rosenbröijer.

Puhtaanapitolautakunta kokoontui kertomusvuonna 20 kertaa. Sen pöytäkirjain pykäläluku oli 202, diaariin vietyjen asiain luku 303 ja lähetettyjen kirjelmäin luku 57. Vuoden varrella käsitellyistä asioista mainittakoon seuraavat:

Talousarvioasetelman uudistamista valmistelemaan asetetun komitean mietinnön johdosta lautakunta esitti lausunnossaan puhtaanapidon talousarvioasetelman pantavaksi siihen muotoon, että siinä esiintyisivät tuloina puhtaanapitolaitoksen veloitukset kaikista sen suorittamista töistä. Uudistusasetelmaan oli sisällytettävä ei ainoastaan komitean ehdottama oikeus veloittaa asianomaisia kaupungin virastoja kaupungille kuuluvien katujen ja satama-alueiden puhtaanapidosta, vaan myöskin oikeus veloittaa yleisten käymäläin ja vedenheittopaikkojen puhtaana- ja kunnossapidosta sekä jätteiden ja lumenkaatopaikkojen ja kuormausasemien hoidosta aiheutuvista kustannuksista. Kaupunginhallitus ei hyväksynyt lautakunnan ehdotusta.

Lainvalmistelukunnan lakiehdotus kadun kunnossa- ja puhtaanapidosta toivottiin ilman lisäyksiä tai muutoksia mitä pikimmin hyväksyttäväksi, koska laki oikeuttaisi kaupungin ottamaan yksinoikeudekseen m.m. sellaisten katuosien puhtaanapidon, joiden puhtaanapidosta tonttien omistajat eivät huolehtineet kyllin tehokkaasti ja koska lakiehdotus ei tarkoittanut puhtaanapidon monopolisointia, vaan ainoastaan katualueiden moitteettoman ja asianmukaisen hoidon turvaamista.

Käsiteltiin laitoksen johtajan antamaa selostusta katujen ja kiinteistöjen puhtaanapidosta, jossa selviteltiin kysymystä katujen puhtaanapidon jättämisestä puhtaanapitolaitoksen yksinoikeudeksi. Laajasti perustellussa selostuksessa laitoksen johtaja oli kuitenkin sitä mieltä, että katujen puhtaanapidon monopolisointi puhtaanapitolaitokselle ei ollut niinkään edullinen

kaupungin asukkaiden kannalta, koska nykyisin varsinaisesta katujen puhtaanapidosta huolehtivat asianomaiset talonmiehet suoriutuivat tehtävästään varsin tyydyttävästi. Jo ennestään puhtaanapitolaitoksen yksinoikeuteen kuuluvat Eiran ja Kaivopuiston kaupunginosien katujen ja teiden puhtaanapitotyöt olivat kuitenkin edelleen pysytettävät laitoksen yksinoikeutena, koska kaikilla siellä olevilla taloilla ei ollut omaa talonmiestä.

Se seikka, että kertomusvuonna oli Helsingissä n. 2,150 kiinteistöstä 1,794 eli n. 83.4 % luovuttanut puhtaanapidon puhtaanapitolaitokselle, osoitti laitoksen tässä suhteessa olevan kaupungin enimmin käytetyn urakoitsijan ja antoi aihetta harkita kysymystä kiinteistöjen puhtaanapidon osittaisen yksinoikeuden käytäntöönottamisesta, joka ei sanottavasti aiheuttanut laitoksen varusteidenkaan lisäämistä. Antamassaan lausunnossa puhtaanapitolautakunta suhtautui myötämielisesti asiaan, mutta kaupunginhallitus jätti kuitenkin kysymyksen toistaiseksi lepäämään uuden aloitteen varaan ja ratkaisi myös kysymyksen kaupungin katujen puhtaanapidon monopolisoinnista kielteiseen suuntaan.

Kaupunginhallitukselle Malmin kaatopaikan siirtämiskysymyksestä antamassaan lausunnossa lautakunta kannatti uuden alueen varaamista mahdollisesti ilmenevää tarvetta varten, mutta esitti kaatopaikan Malmilla pysytettäväksi toistaiseksi ja että rikat ja talousjätteet kuljetettaisiin mahdollisimman suuressa määrin suoraan kaupungin läheisyydessä oleville tilaajille tai maantäytteeksi tuleviin puistoihin, että puhtaanapitolaitokselle varattaisiin n. 15,000 m²:n laajuinen alue vanhan Porvoon maantien ja Östersundomin tien tienhaaran länsipuolelta sekä että asutuksen syntyminen mainitun alueen läheisyyteen estettäisiin mahdollisimman hyvin.

Kertomusvuonna puhtaanapitolaitoksen johtaja sai tehtäväkseen laatia puhtaanapidon veloitustaksan muutosehdotuksen kiinteistöjen ja katujen puhtaanapitomaksujen alentamiseksi työntekijäin palkkojen alennuttua. Sitä paitsi useat puhtaanapitourakoitsijat suorittivat puhtaanapitotöitä alemmasta maksusta kuin mitä laitos sai taksan mukaan veloittaa. Veloituskaavan muutosehdotuksessa säilytettiin entinen veloitusmuoto, ainoastaan puhtaanapitomaksut alenivat seuraavasti: kiinteistöjen puhtaanapidossa: talous-, hiili- ja koksijätteet 1: 50—6 markkaa siirrettävän rautalevysäiliön ja 25—75 markkaa m³:ltä kiinteän puu- tai betonisäiliön tyhjentämisestä, hevoslanta 20—35 markkaa m³:ltä, makkilanta 3: 50—9 markkaa vaihdettaessa makkiastiaa ja hajoituskaivojätteet 3—6 markkaa säiliöltä ja 50—100 markkaa m³:ltä, sekä katujen puhtaanapidossa: 8—12 markkaa m²:ltä vuodessa suurliikenteisillä, 4—8 markkaa normaaliliikenteisillä ja 1: 50—4 markkaa m²:ltä vuodessa pienliikenteisillä kaduilla. Lautakunta ehdotti kyseisen puhtaanapitoveloituksen vahvistettavaksi voimaanastuvaksi heinäkuun 1 p:stä 1934 lukien.

Kaupunginreviisorin huomautettua puhtaanapitolaitoksen käyttävän tarkoituksiinsa kovin kalliita hiekkalajeja esitti lautakunta asiasta antamassaan lausunnossa, että tarkoituksenmukaisen hiekoituksen aikaansaamiseksi oli laitoksen käytettävä laatuhiekkaa. Halvempihintaisen hiekan käyttäminen nykyisissä olosuhteissa ei kannattanut.

Hevosten elatus nimiselle tilille merkitty määräraha 56,100 markkaa osoittautui riittämättömäksi, minkä vuoksi pyydettiin 13,243 markan suuruinen lisämääräraha.

Suomen kunnantyöntekijäinliitto r.y.:n laatiman ehdotuksen työehtosopimukseksi Helsingin kaupungin ja erinäisten Helsingin kunnantyöntekijäin

ammattiosastojen välillä lautakunta ehdotti evättäväksi sopimusluonnoksen puutteellisuuden takia.

Lautakunta kannatti kaupungin työntekijäin palkkojen korottamista 10 %:lla.

Puhtaanapitolautakunnan vuoden varrella tekemän esityksen kaksinkertaisen palkan suorittamisesta sunnuntai- ja pyhätyöstä kaupunginhallitus hylkäsi.

Viranhaltijain huoltovelvollisuuskysymystä käsiteltiin. Kaupunginvaltuusto oli nimittäin päättänyt, että viranhaltijain peruspalkkojen määristä oli v:n 1934 aikana vähennettävä huoltovelvollisilta 5% ja viranhaltijoilta ilman huoltovelvollisuutta 10 %.

Edelleen käsiteltiin viranhaltijain kesäloma-ajat, neljän viranhaltijan sairasloma-anomukset, 116 työntekijän sairas- ja 2 hautausapuanomusta, 9 työssä sattunutta tapaturmaa sekä 5 työntekijän eläkeanomusta.

Puhtaanapitolaitos. Puhtaanapitolaitos suoritti sekä kaupungille että sopimusten nojalla yksityisille kiinteistöjen omistajille kuuluvan puhtaanapidon, käsitteli ja möi kertyviä jätteitä, hoiti työvälineitään ja tarveaineitaan sekä piti kunnossa kaupungin yleisiä mukavuuslaitoksia.

Toiminta jakautui kuten aikaisemminkin katujen puhtaanapitoon, kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapitoon sekä työkoneiden ja työvälineiden kunnossapitoon ja korjaukseen. Työt oli järjestetty seuraaville erikoisosastoille: hallinto, johon kuului toimisto ja tilivirasto, katujen puhtaanapito, kiinteistöjen, yleisten mukavuuslaitosten ja hajoituskaivojen puhtaanapito, Malmin kaatopaikka, korjauspaja, autotallit ja -korjaamo, hevostalli ja varasto.

Hallinto. Puhtaanapitolaitoksen päällikkönä toimi johtaja, laitoksen tarkastajan ollessa apulaisjohtajana. Työinsinöörin erikoistehtäviin kuului tilastollisten yhdistelmien laatiminen eri töiden työilmoitusten nojalla. Ylityönjohtaja valvoi lähinnä alimman työnjohdon toimintaa.

Puhtaanapitolautakunnan sekä puhtaanapitolaitoksen tilejä hoiti johtajan valvonnan alaisena puhtaanapitolaitoksen tilivirasto. Kassavirastona oli rahatoimisto.

Toimisto- ja tilivirastohenkilökunnan muodostivat kamreeri, kirjanpitäjä, seitsemän toimistoapulaista, joista yksi toimi kassanhoitajana ja yksi konekirjoittajana sekä vahtimestari ja asiapoika. Kiinteistöjen puhtaanapidosta laadittujen ilmoitusten tarkkailua varten toimi kuormauspaikoilla kaksi kirjuria. Yksi virkailija hoiti Malmin kaatopaikalla lannan myyntiä.

Toimistosta lähetettiin kertomusvuonna 1,111 kirjettä ja annettiin 7,753 laskua suoritetuista töistä sekä pidettiin asetusten mukaista tilastoa laitoksen työntekijöistä.

Katujen puhtaanapito. Katujen puhtaanapitotyöt jaettiin seitsemään piiriin siten, että XIII, XIV ja XV kaupunginosat kuuluivat ensimmäiseen piiriin, IV ja XX toiseen piiriin, V ja VI kolmanteen piiriin, III, VII, VIII ja IX neljänteen piiriin, I ja II viidenteen piiriin, X, XI ja XII kuudenteen piiriin sekä Vallila, Hermanni, Toukola ja Mäkelä seitsemänteen piiriin. Jokaisessa piirissä toimi vastuunalainen työnjohtaja.

Erilaatuisten työntekijäin keskimääräinen luku viikossa käy ilmi seuraavasta yhdistelmästä:

	Kesätöissä.	Talvitöissä.
Puhtaanapitotyöntekijöitä, miehiä	96	255
» naisia	10	10
Tuntipalkkaisia autonkuljettajia	15	11

	Kesätöissä.	Talvitöissä.
Urakalla työskenteleviä autonkuljettajia	—	11
Ajomiehiä	2	2
Urakalla työskenteleviä yksityisiä ajureita omine hevosineen	—	46
Yhteensä	123	335

Koneellisia laitteita käytettiin:

	Kesätöissä.	Talvitöissä.
Kasteluvaunuja	1	—
Kasteluautoja	10	—
Lumiauroja, hevosen vetämiä	—	57
» moottori-	—	7
Tiehöyliä	—	6
Kuljetusvälineitä, laitoksen omia	2	2
» urakoitsijoiden	—	32
Kuorma-autoja, laitoksen omia	4	5
» urakoitsijoiden	—	11
Purgator-raittata	94	—
Lakaisukoneita	5	—

Kesäkuukausina osasto käytti 2 laitoksen hevosta ja talvikautena 48 hevosta, joista 2 oli laitoksen omaa.

Katujen kastelemiseen käytettiin imu- ja painepumpuilla varustettuja kasteluautoja. Katujen lakaisutyöt suoritettiin karrier-lakaisukoneilla ja käyttämällä käsilakaisurattaita, n. s. purgator-kojeita. Ruoho poistettiin käyttämällä 1,200 kg vegebellum ja 1,100 kg kitko nimisiä kemikalioita. Katujen kastelemiseen käytettiin 22,636 m³ merivettä ja 19,520 m³ vesijohtovettä, kaikkiaan 42,156 m³.

Pölynsitovana aineena käytettiin kertomusvuonna ainoastaan kalsiumkloriidiliuosta, jonka kertakustannukset nousivat n. 42 penniin m²:ltä; liuosta käytettiin 28,200 m²:ä kohden 5,168 kg.

Talvityöt käsittivät lumen auraamisen, luonnin ja lakaisun, jään hakkaamisen, katuojien avaamisen, katukäytävien ja ajoteiden hiekoittamisen, lumenkuljetuksen kaatopaikoille ja kaatopaikkojen hoidon.

Talvikausi 1934 oli erittäin leuto, joten katujen puhtaanapitomäärärahasta säästyi 902,808: 50 markkaa.

Kaupunginhallituksen v. 1931 vahvistamaa ohjelmaa lumen poistosta kaupungin kaduilta ja teiltä noudatettiin pääpiirteissään myöskin v:n 1934 talvikautena.

Kuten aikaisemminkin käytettiin talvitöissä ryhmäjärjestelmää. Lumen auraaminen toimitettiin osaksi vuokrahevosten ja -autojen vetämillä lumiauroilla, osaksi laitoksen moottoriauroilla. Tiehöylätraktoreja käytettiin ajoteiden tasoittamis- ja leventämistöissä. Lumenkuljetus suoritettiin urakkatyönä melkein yksinomaan vuokrahevosilla ja -autoilla. Hevosilla kuljetettavia kuormia varten järjestettiin yleisön käytettäväksi 15 ja moottorivoimalla kuljetettavia kuormia varten 9 lumenkaatopaikkaa. Ainoastaan puhtaanapitolaitoksen käytettäväksi luovutettiin sekä hevosella että moottorivoimalla kuljetettavia lumikuormia varten Helsingin laivatelakka osakeyhtiön tienoo, Eteläsatamassa rautatiesillan itäinen puoli sekä Arabian alueen eteläpuolella oleva seutu.

Laitoksen käytettävissä oli 10 hiekkavajaa eri osissa kaupunkia, niihin voitiin varastoida yhtaikaa enintään 3,000 m³ hiekkaa. Kertomusvuonna kului hiekkaa 4,734 m³.

Eri tarkoituksiin katujen puhtaanapitotöissä käytettyt untimäärä ilmenee seuraavasta taulukosta:

Työn laatu.	Henkilöpäivätyöt.		Hevospäivätyöt.		Autopäivätyöt.	
	Vakin. työaika.	Yliaika.	Vakin. työaika.	Yliaika.	Vakin. työaika.	Yliaika.
	Työtunteja.					
Lakaisu	154,977	184	1,815	38	12,998	1
Lumenluonti y. m.	221,925	866	—	—	—	—
Lumenauraus	1,423	—	8,956	726	1,163	9
Lumenkuljetus	—	—	5,978	—	2,773	—
Lumenkaatopaikk. hoito	11,324	—	—	—	—	—
Hiekoitus	4,754	309	18,087	730	2,866	50
Kastelu	5,691	—	—	—	5,783	—
Tilapäiset työt	5,339	—	685	—	502	—
Yhteensä	405,433	1,359	35,521	1,494	26,085	60

Urakalla kuljetettiin 56,584 hevoskuormaa ja 22,712 autokuormaa lunta.

Katujen puhtaanapitokustannukset nousivat kertomusvuonna 7,295,410: 40 markkaan; puhtaanapidetyn pinta-alan laajuus oli 2,300,000 m².

Kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapito. Paitsi kaupungin omien kiinteistöjen ja mukavuuslaitosten puhtaanapidosta huolehti laitos sopimusten nojalla yksityisille talonomistajille kuuluvien kiinteistöjen puhtaanapidosta. Tarkoitusta varten kaupunki jaettiin kahteen pääpiiriin kuormauspaikkoineen. Molemmissa piireissä toimi vastuunalainen työnjohtaja, joka lähinnä valvoi jätteiden kuljetus-, kuormaus- ja purkaustöitä. Kuormien tarkkailua varten toimi kirjurina apulaistyönjohtaja. Kuormauspaikat sijaitsivat Sörnäisten rantatien tontilla n:o 17, vuoden varrella muutettiin mainittu asema Kyläsaaren kortteliin n:o 662, ja Länsisataman korttelissa n:o 263; kuormausasemilta jätteet kuljetettiin rautateitse Malmin kaatopaikalle. Sitä paitsi kuljetettiin kaikkiaan 38,953 kuormaa jätteitä väliaikaisille, kaupungin lähistöllä oleville kaatopaikoille, kuten Viikin latokartanolle, kaupungin maatiloille ja yksityisille tilanomistajille y. m.

Viikoittain tehtiin kirjalliset ilmoitukset kuormauspaikoille tuotujen ja niistä Malmille ja muuanne lähetettyjen erilaisten jätteiden määrästä. Seuraavassa esitetään luettelo näistä ilmoituksista:

	Lähetettyjä jätteitä kaikkiaan, m³.	Malmin kaatopaikalle lähetettyjä, m³.
Roskia ja talousjätteitä	102,936	10,679
Makkilantaa	5,984	5,532
Hevoslantaa	1,137	23
Hajoituskaivojätteitä	4,540	4,540
Tuhkaa	16,284	—
Rakennuspaikkajätteitä	1,072	—
Yhteensä	131,953	20,774

Kaupungista lähetettiin suoraan seuraava määrä jätteitä vaunukuormina alla mainituille asemille:

Asema.	Makkilantaa.	Hevoslantaa.	Roskia ja talousjätteitä.	Paperijätteitä.	Yhteensä.
Espoo	1	—	2	—	3
Jorvas	—	1	2	—	3
Kauklahti	1	4	4	—	9
Kauniainen	1	16	—	—	17
Kela	4	—	—	—	4
Kerava	1	—	—	—	1
Kilo	2	—	3	—	5
Kirkkonummi	2	—	5	—	7
Lappila	2	—	—	—	2
Leppävaara	1	—	1	—	2
Malmi	1	—	7	156	164
Masala	12	4	47	4	67
Meltola	—	1	—	—	1
Nikkilä	—	—	1	—	1
Oulunkylä	1	—	—	—	1
Pitäjänmäki	—	—	2	4	6
Röykkä	2	—	—	—	2
Siuntio	4	—	—	—	4
Tikkurila	1	—	—	—	1
Yhteensä	36	26	74	164	300

Osaston eri työntekijäin keskimäärän viikossa osoittaa seuraava luettelo:

Ajomiehiä	9	Vaunumiehiä	4
Autonkuljettajia	41	Siivoojia	11
Apureita	30	Yhteensä	95

Teknilliseen varustukseen kuului 27 erikoisautoa, 14 laitoksen kuorma-autoa, 4 yksityisten kuorma-autoa, 1 kaivontyhjennysauto, 9 kappaletta rattaita ja 9 rekeä. Hevosia oli osastolla 9.

Hajoituskaivojen tyhjentäminen luovutettiin kahdelle urakoitsijalle. Nämä tyhjensivät 839 talon kaivot, joista 155 tyhjennettiin perinpohjin korjausta varten. Sitä paitsi tyhjennettiin vuoden varrella 142 sade- ja likavesikaivoa. Työn suoritti 8 työntekijää laitoksen kaivontyhjennysautolla ja neljällä urakoitsijain kuorma-autolla. Laitoksen kustannukset kaivojen tyhjentämisestä nousivat 232,738: 80 markkaan.

Alla oleva taulukko esittää kiinteistöjen puhtaanapitoon käytettyjen työtuntien lukumäärän:

Työn laatu.	Henkilöpäivätyöt.		Hevospäivätyöt.		Autopäivätyöt.	
	Vakin. työaika.	Yliaika.	Vakin. työaika.	Yliaika.	Vakin. työaika.	Yliaika.
	Työtunteja.					
Kiinteistöjen puhtaanapito	73,330	1,674	20,255	507	80,093	1,557
Mukavuuslaitosten puhtaanapito	23,355	—	398	—	952	—
Hajoituskaivojen tyhjennys	1,121	—	—	—	1,121	—
Yhteensä	97,806	1,674	20,653	507	82,166	1,557

Kaikkiaan pidettiin puhtaana 1,794 kiinteistöä, 27 yleistä mukavuuslaitosta ja 40 vedenheittopaikkaa; kustannusten yhteissumma oli 5,536,223:50 markkaa.

Malmin kaatopaikka. Työnjohto uskottiin työnjohtajalle. Hänen alaisenaan työskenteli 6 miestä jätteiden kuormaus- ja purkaustöissä, kaatopaikkojen hoidossa 2, levyastioiden puhdistustöissä 1 ja levyastioiden korjaustöissä 3 miestä; vahteja oli 2.

Eri töiden tuntilukumäärä oli seuraava:

Työn laatu.	Vakinainen työaika, tunteja.	Urakkatunteja.
Jätteiden purkaus	3,642	3,776
Romun kuormaus	458	536
Kaatopaikan hoito	4,043	—
Höyrykattilan lämmitys	918	—
Levyastiain puhdistus	2,071	—
» korjaus	7,556	—
Rautatievaunujen korjaus	237	—
Rakennusten kunnossapito	130	—
Vartiointi	511	3,912
Yhteensä	19,566	8,224

Lisäksi purettiin 1,212 rautatievaunullista jätteitä ja 306 rautatievaunullista romua.

Polttouunissa hävitettiin 205 koiraa, 249 kissaa, 8 hevosta, 2 sikaa ja 1 apina, kaikkiaan 465 eläintä sekä 13 kuormaa pilaantunutta lihaa.

Varastoa hoiti erityinen varastomies. Varastokortteja pidettiin laitoksen toimistossa ja tavarat varastossa varustettiin stafettikorteilla. Tammikuun 1 p:nä 1934 arvioitiin varasto 236,497: 65 markaksi, vuoden kuluessa ostettiin tavaroita 1,038,224 markalla ja käytettiin 1,052,306 markan arvosta; joulukuun 1 p:nä varasto arvioitiin 222,415: 65 markaksi.

Korjauspaja. Töiden lähin valvonta oli uskottu autokorjaamon työnjohtajalle. Työntekijäin viikkoinen lukumäärä oli keskimäärin 7 ammattityöntekijää ja 8 aputyöntekijää, yhteensä 15 henkilöä. Työntekijäin yhteinen työtuntimäärä oli 35,948 ja se jakautui seuraavasti:

Katujen puhtaanapito-osaston laskuun pidettiin kunnossa:

	Työtunteja.		Työtunteja.
Työkaluja	3,042	Työkojuja ja hiekkavajoja	3,260
Työkojeita ja ajoneuvoja	6,814	Lumisiltoja	2,812

Kiinteistöjen puhtaanapito-osaston laskuun pidettiin kunnossa:

	Työtunteja.		Työtunteja.
Työkaluja	408	Jätesäiliöitä	2,804
Työkojeita ja ajoneuvoja	2,683	Yleisiä mukavuuslaitoksia	3,164
Työkojuja	1,232		

Hevostallin töihin käytettiin 713 työtuntia, autotallin töihin 5,420 työtuntia ja sekalaisiin töihin 3,596 työtuntia.

Korjauspajan työkustannukset nousivat 479,553: 75 markkaan, josta 294,520: 25 markkaa meni työntekijäin palkkoihin.

Autotallissa ja -korjaamossa oli lähin johto uskottu erityiselle ammattityöjohtajalle. Työntekijäin luku keskimäärin viikkoa kohden oli 17, josta 11 ammattityöntekijää ja 6 aputyöntekijää.

Puhtaanapitolaitoksen keskusasemalla Turuntien 24 b:ssä, missä autokorjaamo sijaitsi, oli laitoksen käytettävissä kaksi autovajaksi sisustettua tallirakennusta. Sitä paitsi vuokrattiin laitoksen käytettäväksi autotalli Kulmavuorenkadun 2:sta. Autovarasto käsitti 77 kappaletta moottoriajoneuvoja alla mainittuja merkkejä:

Kuorma-autoja:		Kasteluautoja:		Magirus kaivontyhjennysautoja	
Ford	28	Berliet	4	Tiekarhu tiehöyliä	6
Chevrolet	18	De Dion Bouton	1	Buick henkilöautoja	1
International	1	Selden	2	Harley Dawidson moottoripyöriä	1
Dodge Brothers	2	Daimler-Benz	3		
Volvo	2	Karrier lakaisukoneita	5		
Morris	1				
Reo	1				
				Yhteensä	77

Kuorma-autoja käytettiin seuraavin työtuntimäärin alla mainittuihin tarkoituksiin:

	Työtunteja.		Työtunteja.
Kuljettamaan:		Kuljettamaan:	
Talousjätteitä	79,923	Hiekkaa	1,993
Makkilantaa	6,440	Luudaksia	126
Rikkoja	11,010	Halkoja	112
Lunta	1,530	Sekalaista	832
		Yhteensä	101,966

Kasteluautoja käytettiin 5,783 tuntia, lakaisuautoja 5,472, tiehöyliä 463 ja kaivontyhjennysautoa 1,121 tuntia.

Hevostalli. Laitoksen hevostalli sijaitsi kertomusvuonna Kampin alueella. Henkilökunnan tuntimäärä oli vuoden aikana 4,638. Hevosten lukumäärä oli sekä vuoden alussa että lopussa 14. Yksi hevonen lopetettiin työhön kelpaamattomana ja yksi hevonen ostettiin. Hevosten ruokkimiseen käytettiin heinää 48,790 kg ja kauroja 19,516 kg. Sairaina hevoset olivat yhteensä 279 päivää. Hevosten työtuntimäärä oli seuraava:

Työn laatu.	Vakinainen työaika.	Yliaika.	Yhteensä.
	Työtunteja.		
Katujen puhtaanapito	4,545	—	4,545
Kiinteistöjen »	20,426	432	20,858
Raatojen kuljetus	227	75	302
Yhteensä	25,198	507	25,705

Työntekijäin erinäiset edut. Kertomusvuonna myönnettiin 116 työntekijälle sairasapua 18,670 työtunnista ja kahden työntekijän kuolemantapauksen johdosta maksettiin heidän perillisilleen asetuksenmukaista hautausapua. Kesälomaa nautti 305 työntekijää, niistä 129 18 päivää, 137 12 päivää, 22 7 päivää ja 17 4 päivää, mikä vastasi kaikkiaan 32,138 työtuntia. Vuoden kuluessa sattui 9 tapaturmaa, joista maksettiin asianmukaista korvausta.

Lautakunnan vahvistaman määräyksen mukaisesti annettiin työntekijöille työpuseroita, umpisuojuksia, nahkarukkasia, esiliinoja ja sadetakkeja. Työntekijöille suoritettiin palkkoina kaikkiaan 7,425,891: 50 markkaa ja erinäisinä etuina 489,146: 50 markkaa, siitä sairas- ja hautausapua 137,689: 95 markkaa, kesälomapalkkoja 252,998: 70 markkaa, tapaturmavakuutusmaksuja 10,545 markkaa, vaatetusmaksuja 71,176: 45 markkaa ja vapaapäiväpalkkoja 16,736: 40 markkaa.

Menot ja tulot. Puhtaanapitolaitoksen liiketilinpäätös joulukuun 31 p:nä 1934 osoitti seuraavat loppusummat:

	Katujen puhtaanapito.			Kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapito.		
	Kaupungin osuus.	Yksityisten osuus.	Yhteensä.	Kaupungin osuus.	Yksityisten osuus.	Yhteensä.
	Suomen markkaa.					
Menot:						
Työnjohto	282,954	49,926	332,880	61,905	185,650	247,555
Yleiset työkustannukset	—	—	—	907,747	2,351,887	3,259,634
Lakaisu	1,564,488	244,756	1,809,244	—	—	—
Katujen kastelu; veden kulutus kiinteistöjen puhtaanapidossa	220,942	34,457	255,399	3,119	697	3,816
Lumityöt	1,977,963	415,198	2,393,161	—	—	—
Hiekoitus	418,516	56,871	475,387	—	—	—
Sekalaiset työt	42,770	—	42,770	—	—	—
Työkalujen kunnossapito	41,588	6,935	48,523	13,875	21,899	35,774
Lämpö	3,491	713	4,204	2,462	936	3,398
Valaistus	3,143	562	3,705	2,680	418	3,098
Tarverahat	6,335	1,118	7,453	345	1,035	1,380
Rautatierahdit	36,577	6,463	43,040	31,058	93,158	124,216
Puhdistus- ja desinfioimisaineet	—	—	—	21,212	1,499	22,711
Lääkkeet	295	52	347	105	315	420
Kulungit	132,129	130,518	262,647	123,536	150,928	274,464
Vuokrat	115,682	32,627	148,309	20,422	97,889	118,311
Kalusto	588,069	108,343	696,412	152,436	469,252	621,688
Kiinteistö	161,626	30,578	192,204	90,365	84,367	174,732
Malmin kaatopaikka	92,848	12,299	105,147	130,504	215,518	346,022
Varasto	18,783	3,212	21,995	2,710	8,221	10,931
Korjauspaja	143,902	19,204	163,106	62,160	26,245	88,405
Työntekijäin edut	245,418	44,060	289,478	52,085	147,584	199,669
Yksityisille henkilöille suoritetusta työstä syntynyt voitto	—	734	734	—	17,553	17,553
Yhteensä	6,097,519	1,198,626	7,296,145	1,678,726	3,875,051	5,553,777
Tulot:						
Korvaus katujen tai kiinteistöjen puhtaanapidosta	442,831	1,198,626	1,641,457	340,522	3,875,051	4,215,573
Korvaamattomat menot samasta	5,654,688	—	5,654,688	1,172,481	—	1,172,481
Maksut yleisistä mukavuuslaitoksista	—	—	—	32,209	—	32,209
Myydystä lannasta	—	—	—	120,490	—	120,490
Sekalaisista	—	—	—	13,024	—	13,024
Yhteensä	6,097,519	1,198,626	7,296,145	1,678,726	3,875,051	5,553,777

Varat. Joulukuun 31 p:nä 1933 vietiin puhtaanapitolaitoksen kalusto kirjoihin 5,321,231: 95 markan arvoisena ja kiinteistö 1,553,920: 65 markan arvoisena. Kertomusvuoden aikana hankittiin kalustoa 397,206: 75 markalla ja kiinteistöjen arvo kohosi 37,989 markalla. Kun 917,809: 40 markkaa poistettiin kalustojen arvosta ja 255,501: 50 markkaa kiinteistöjen arvosta, niin siirrettiin 6,137,037: 45 markkaa säästönä v:een 1935.

IX. Satamahallinto.

Satamalautakunnan v:lta 1934 antama kertomus[1]) oli seuraava:

Lautakunnan kokoonpano. Satamalautakuntaan kuuluivat v. 1934 kauppaneuvos I. Lindfors puheenjohtajana, merikapteeni A. Wihuri varapuheenjohtajana sekä satamatyöntekijä U. Ilmanen, toimittaja V. Koivula, merenkulkuneuvos A. V. Lindberg, vuorineuvos K. A. Paloheimo ja johtaja H. Ramsay. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa toimi teknillinen johtaja E. Moring. Lautakunnan sihteerinä oli varatuomari T. Nordberg.

Kokoukset y. m. Lautakunta kokoontui v. 1934 17 kertaa. Pöytäkirjan pykäläluku oli kertomusvuonna 439 ja lähetettyjen kirjelmien lukumäärä 273.

Satamahallintotoimiston ja sen osastojen päälliköt. Satamahallintotoimiston päällikkönä toimi vuoden alusta kesäkuun 24 p:ään satamalaitoksen johtaja O. E. Jaatinen. Hänen kuolemansa jälkeen satamakapteeni J. A. Lehtonen hoiti oman virkansa ohella satamalaitoksen johtajan virkaa joulukuun 13 p:ään, jolloin kaupunginvaltuuston marraskuun 21 p:nä valitsema uusi satamajohtaja, filosofianmaisteri K. W. Hoppu, ryhtyi hoitamaan mainittua virkaa. Satamaliikenneosaston päällikkönä toimi satamakapteeni J. A. Lehtonen ja satamakannantaosaston päällikkönä satamakamreeri I. Liljeros.

Satamalaitoksen johtajan virka. Satamalaitoksen johtajan viran tultua avoimeksi satamalautakunta piti viran uudelleen täyttämistä tarpeellisena. Viran oltua haettavaksi julistettuna lautakunta puolsi kokouksessaan lokakuun 15 p:nä hakijan filosofianmaisteri K. W. Hopun nimittämistä virkaan. Marraskuun 21 p:nä kaupunginvaltuusto valitsi lautakunnan ehdotuksen mukaisesti satamalaitoksen johtajaksi filosofianmaisteri K. W. Hopun.

Satamaliikenneosaston viranhaltijat. Huhtikuun 1 p:nä kuoli satamakonstaapeli K. F. Nordberg ja marraskuun 8 p:nä satamakonstaapeli L. Lauri. Pyynnöstä myönnettiin ero satamakonstaapeli O. Saarenheimolle kesäkuun 7 p:nä ja tarkastuskonstaapeli L. Parviaiselle elokuun 31 p:nä. Satamakonstaapeleiksi valittiin toukokuun 9 p:nä aliperämies T. Keponen toukokuun 16 p:stä lukien, heinäkuun 18 p:nä merimies M. V. Palmroos elokuun 1 p:stä lukien ja joulukuun 7 p:nä merimies H. H. B. Lindberg joulukuun 16 p:stä lukien. Tarkastuskonstaapeliksi valittiin joulukuun 7 p:nä A. V. Biström joulukuun 16 p:stä lukien.

Satamakannantaosaston viranhaltijat. Vaakamestari E. Lindbäckin kuoltua huhtikuun 25 p:nä määrättiin ylioppilas M. Kauppala huhtikuun 26 p:stä lukien toistaiseksi hoitamaan virkaa 1,300 markan kuukausipalkoin. Kaupunginhallituksen evättyä lautakunnan esityksen vaakavahtimestari K. E.

---

[1]) Kertomukseen liittyvät taulukot ovat julkaistut Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1935.

Bäckströmin oikeuttamisesta jäämään edelleen virkaansa yhden vuoden ajaksi hänen täytettyään maaliskuun 19 p:nä 69 vuotta, myönnettiin Bäckströmille ero virastaan maaliskuun 1 p:nä ja määrättiin v. t. vaakavahtimestariksi maaliskuun 20 p:stä lukien toistaiseksi ylim. vahtimestari E. Lappalainen 1,200 markan kuukausipalkoin. Avoinna olevan avustavan hissikoneenkäyttäjän virkaa määrättiin hoitamaan helmikuun 8 p:nä G. Numfeldt helmikuun 1 p:stä lukien, josta alkaen E. Lappalaiselle annettu määräys sanotun viran hoitamisesta peruutettiin. Avustava hissikoneenkäyttäjä V. Idman erosi korkean ikänsä tähden kesäkuun 1 p:nä, ja toukokuun 24 p:nä määrättiin v. t. avustavaksi hissikoneenkäyttäjäksi kesäkuun 1 p:stä lukien G. Stigell 1,080 markan kuukausipalkoin. Lautakunnan maaliskuun 22 p:nä tekemän päätöksen nojalla irtisanottiin pitkäaikaisen sairauden tähden vahtimestari N. Nyfors kesäkuun 27 p:stä lukien. Ylimääräiseksi vahtimestariksi otettiin toukokuun 9 p:nä herra T. Holmström toukokuun 14 p:stä lukien 1,120 markan kuukausipalkoin. Herra T. Terho otettiin kesäkuun 7 p:nä ylimääräiseksi vaakavahtimestariksi kesäkuun 6—27 p:n väliseksi ajaksi ja määrättiin viimeksimainitusta päivästä lukien toistaiseksi v. t. vaakavahtimestarksi 1,200 markan kuukausipalkoin. Vanhemmalle kassanhoitajalle K. Boreniukselle myönnettiin pyynnöstä ero virastaan heinäkuun 18 p:nä elokuun 1 p:stä lukien; hänen tilalleen valittiin elokuun 31 p:nä vanhemmaksi kassanhoitajaksi neiti G. Ingraeus syyskuun 1 p:stä lukien.

Virkavapaudet. Vuoden aikana myönnettiin virkavapautta sairauden takia seuraaville viranhaltijoille:

Päätöksen päivämäärä.	Virkavapaa viranhaltija.	Virka.	Virkavapaus kesti.	Virkavapaalle myönnetyt palkkaedut.
		Satamaliikenneosasto.		
18/1	Nordberg, K. F.	Satamakonstaapeli	16/1 —16/3	Täysi palkka
22/3	—»—	»	16/3 —16/5	2/3 palkasta
8/2	Hellstén, B. E.	»	12/1 —12/3	Täysi palkka
		Satamakannantaosasto.		
18/1	Källroos, A.	Laskuttaja	1/1 — 1/2	Täysi palkka
8/2 ja 1/3	Nordman, K. E.	Vaakavahtimestari	1/2 — 1/4	Täysi palkka
18/4, 9/5 ja 18/7	—»—	»	1/4—1/6 ja 22/6—22/7	2/3 palkasta
8/2 ja 7/6	Nyfors, N. E.	»	20/1 —20/3	2/3 palkasta
8/2 ja 7/6	—»—	»	30/3 — 6/6	Ilman palkkaa
1/3	Lindbäck, E.	Vaakamestari	15/2 —15/4	Täysi palkka
22/3	—»—	»	15/4 —15/5	2/3 palkasta
18/7 ja 31/8	Sergelius, H.	Konttorikirjuri	21/6 —21/8	Täysi palkka
31/8	—»—	»	21/8 — 1/9	2/3 palkasta
28/12	Sundman, A.	Sivuosastonhoitaja	16/11—25/12	Täysi palkka

Satamalautakunnan palkkiosääntö. Satamalaitoksen johtajan ehdotettua kesäkuun 7 p:nä, huomioimalla lautakunnan lisääntyneen työmäärän ja muiden lautakuntain vastaavat palkkiot, lautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkioiden korottamista, päätti lautakunta alistaa asian kaupunginhallituksen harkittavaksi. Kaupunginhallituksen esityksestä kaupunginvaltuusto päätti talousarvion käsittelyn yhteydessä korottaa lautakunnan puheenjohtajan vuosipalkkion 12,000 markaksi ja jäsenten kokouspalkkion 100 markaksi.

Satamalaitoksen johtajan vastaanottoaika. Lautakunta päätti joulukuun 28 p:nä määrätä satamalaitoksen johtajan vastaanottoajaksi ajan klo 10—12.

Satamalaitoksen johtajan vapauttaminen asevelvollisuudesta sodan aikana. Koska satamalaitoksen johtaja, jonka toimeksi annettiin varuskunnassa laaditun liikekannallepanosuunnitelman toteuttaminen satamissa, oli jätetty pois erinäisiin viran- tai toimenhaltijoihin kohdistuvasta asevelvollisuusvapautuksesta sodan aikana tammikuun 19 p:nä 1934 annetussa asetuksessa, päätti satamalautakunta helmikuun 8 p:nä pyytää kaupunginhallitusta esittämään puolustusministeriölle sanotun asetuksen täydentämistä siten, että satamalaitoksen johtaja luettaisiin niihin viranhaltijoihin, jotka vapautettiin asevelvollisuuden suorittamisesta sodan aikana.

Komiteat. Helsingin makasiiniosakeyhtiön esitettyä komitean asettamista selvittämään Länsisatamaan aiotun uuden varastosuojan rakentamiskysymystä, lautakunta syyskuun 28 p:nä päätti valita edustajakseen sanottuun komiteaan merikapteeni A. Wihurin.

Satamalaitoksen johtaja Hoppu valittiin joulukuun 28 p:nä edesmenneen johtaja Jaatisen tilalle puheenjohtajaksi komiteaan, jonka tehtävänä oli valmistaa kysymystä jäänmurtajan hankkimisesta.

Lausuntoja. Kaupungin muille viranomaisille annettiin vuoden kuluessa kaikkiaan 47 lausuntoa, joista 33 kaupunginhallitukselle, 11 kiinteistölautakunnalle ja 3 yleisten töiden lautakunnalle.

Kaupunginhallitukselle annettiin seuraavat lausunnot: helmikuun 8 p:nä eräiden jätteitä kuljettavien alusten omistajien ja Puhtaanapito osakeyhtiön anomuksista uuden sillan rakentamisesta jätteiden kuljettamista varten; maaliskuun 1 p:nä Suomen ilmailuklubin anomuksesta ilmaisen säilytyspaikan myöntämisestä Kellosaaren lentohallissa klubin uutta lentokonetta varten; maaliskuun 22 p:nä Uunisaarille aiotun uimalaitoksen rakentamista koskevasta komitean ehdotuksesta; samana päivänä Paraisten kalkkivuori osakeyhtiön anomuksesta saada täyttää yhtiön Sörnäisten rantatiellä sijaitsevan ilmaradan alla oleva vesialue; huhtikuun 18 p:nä Suomen purjelaivaliiton anomuksesta 10,000 markan suuruisen avustuksen myöntämisestä Suomen purjelaivaston historian julkaisemista varten; samana päivänä ehdotuksesta Lauttasaaren sillan avattavan aukon siirtämisestä 16 $^1/_2$ m ulommaksi Salmisaaren rannasta kuin mihin maaherran antama päätös edellytti; samana päivänä Trafikaktiebolaget Sibbo skärgård nimisen yhtiön valituksesta lautakunnan päätöksen johdosta, joka koski S/S Norrkullan laituripaikkaa; samana päivänä yleisten töiden lautakunnan ehdotuksesta heinäkuun 1 p:nä 1934 valmistuvan Saukonlaiturin jatkeen kohdalla olevien hiilivarastopaikkojen käytöstä; samana päivänä talousarvioasetelman uudistamista koskevasta komitean mietinnöstä; toukokuun 9 p:nä Uunisaarten uimalaitoksen liikennettä varten rakennettavien laiturien paikasta; samana päivänä valtion laivatelakan Katajanokan sotasatama-alueen rannan ruoppausta koskevasta tiedustelusta; samana päivänä Suomen moottoriveneklubi r. y:n anomuksesta saada järjestää kansainväliset moottoriveneiden nopeuskilpailut Kaivopuiston edustalla; samana päivänä Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiön telakoimistaksaa ja telakkasääntöjä koskevasta ehdotuksesta; samana päivänä Suomen vientiyhdistyksen anomuksesta ilmoituksen julkaisemisesta Suomen ulkomaankauppa nimisen lehden Ruotsin numerossa; toukokuun 24 p:nä urheilulautakunnan esityksestä Kaivopuiston kallioiden alapuolella sijaitsevan kentän kahden valaistuspylvään siirtämisestä sekä teknillisten laitosten hallituksen tämän johdosta laadituttamasta ehdotuksesta valaistuksen järjestämisestä; samana päivänä Helsingin kauppakamarin esityksestä satama-alueiden aitaamisesta; kesäkuun 7

p:nä Helsingin makasiiniosakeyhtiön esityksestä hiilisataman uusien varastoalueiden alivuokraajien hyväksymisestä; samana päivänä maistraatin Katajanokan ja Kellosaaren lentosatamiin polttoaineen säilytyspaikkojen järjestämistä koskevasta kirjelmästä; samana päivänä Suomalainen Shell osakeyhtiön anomuksesta saada rakentaa bensiininjakelulaite Ruoholahden satama-alueelle Itämerenkadun itäpäähän; samana päivänä kaupungin ja Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiön välisten vuokrasopimusten ehdotuksista sekä korttelille n:o 176 laaditusta asemakaavan muutosehdotuksesta; samana päivänä Osakeyhtiö Alkoholiliike aktiebolagin anomuksesta saada ostaa Salmisaaren tehdaskortteli n:o 781; sekä samana päivänä edelleen uusi lausunto Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiön telakoimistaksan ja telakkasääntöjen ehdotuksien johdosta; heinäkuun 18 p:nä Pihlajasaaren puhelinkaapelia kohdanneesta vahingosta; samana päivänä Kellosaaren lentohallirakennuksen palovakuuttamisesta; samana päivänä Kellosaaren merivartiolaitoksen tarvetta varten ajatellun bensiininjakeluaseman rakentamiskysymyksestä; elokuun 31 p:nä Barnavårdsföreningen i Finland nimisen yhdistyksen anomuksesta hengenpelastusaseman järjestämisestä Meilahteen yhdistyksen lastenkodin alueelle; samana päivänä Maakauppiaitten osakeyhtiön anomuksesta saada ostaa tai vuokrata tontti Katajanokan kärjestä; syyskuun 28 p:nä eräiden Arabian tehtaan työntekijöiden anomuksesta saada rakentaa soutuvenelaituri Arabian tehtaan pohjoispuolelle; samana päivänä yleisten töiden lautakunnan esityksestä Merikadun kokoojajohdon rakentamisesta Neitsytpolulta Telakkakadulle; samana päivänä Merihuolto osakeyhtiön anomuksesta 50 %:n satamamaksujen alennuksen myöntämisestä turistilaivoille Warszawa ja Pulaski; lokakuun 15 p:nä neiti F. Blomqvistin anomuksesta lisäeläkkeen myöntämisestä hänen mielisairaalle sisarelleen V. Lammiselle; lokakuun 15 p:nä poliisilaitoksen esityksestä Eteläsataman passintarkastuskojun aitauksen parantamisesta; joulukuun 7 p:nä palotoimikunnan esityksestä moottorialuksen asettamisesta palokunnan käytettäväksi; sekä joulukuun 28 p:nä terveydenhoitolautakunnan Kauppatorin ulommassa altaassa kalasumppualusten pitämistä koskevasta kirjelmästä.

Kiinteistölautakunnalle annettiin seuraavat lausunnot: helmikuun 8 p:nä Veljekset Udd rakennustoimiston anomuksesta saada edelleenkin vuokrata Ruoholahden varastoalue n:o 2; kesäkuun 7 p:nä Nobel-Standard osakeyhtiön Suomessa anomuksesta saada vuokrata alue Kaivopuistossa bensiininja petroolinjakelulaitteiden pystyttämistä varten; samana päivänä erinäisten henkilöiden anomuksesta, että kaupunki rakentaisi palkoveneiden säilytysvajoja; heinäkuun 18 p:nä Aktiebolaget Calor nimisen yhtiön anomuksesta Merisataman varastoalueen n:o 12 vuokramaksun alentamisesta; elokuun 31 p:nä Lapinlahden sairaalan anomuksesta Morsian saarelle rakennetun sillan edelleen paikoilleen jäämisestä; syyskuun 28 p:nä Suomen petrooli osakeyhtiön anomuksesta saada vuokrata lisäalue Salmisaarelta bensiinisäiliöitä varten; lokakuun 15 p:nä merivartiolaitoksen anomuksesta saada rakentaa vartiokoju Kellosaaren lentosatamaan; samana päivänä Osakeyhtiö Ikopal aktiebolagin anomuksesta yhtiön Hernesaarella olevan vuokra-alueen vuokran alentamisesta v:ksi 1934 ja 1935; samana päivänä Helsingin laivatelakka osakeyhtiön anomuksesta yhtiön vuokraaman laivanveistämöalueen edelleen vuokraamisesta yhtiölle; samana päivänä Osuusliike Elannon anomuksesta Sompasaaren huvilapalstojen vuokra-ajan pidentämisestä; sekä marraskuun 9 p:nä Osakeyhtiö Winko aktiebolagin anomuksesta saada vuok-

rata öljyvarastoalue Herttoniemestä ja saada rakentaa väliaikaisesti öljysäiliöitä Munkkisaareen.

Yleisten töiden lautakunnalle annettiin tammikuun 18 p:nä lausunto satamarakennusosaston ehdotuksesta Hietalahden telakan rakenteilla olevan varustamislaiturin jatkamisesta sekä Ruoholahden laiturin jatkamiskysymyksestä; marraskuun 9 p:nä Laivalaiturin eteläisen osan raidejärjestelyä koskevasta suunnitelmasta; sekä samana päivänä Hietalahden telakan laajennustöiden lopputarkastuksista.

Maanvuokrat. Helmikuun 8 p:nä hyväksyttiin maa-alueiden vuokralleannossa käytettäväksi yleinen vuokrasopimuskaavake. Aikaisempien suullisten vuokravälipuheiden sijaan hyväksyttiin maaliskuun 1 p:nä seuraavat vuokrasopimukset voimaanastuviksi huhtikuun 1 p:nä 3 kuukauden irtisanomisajoin: Etelärannasta konttorikojun paikka Aktiebolaget Lars Krogius & C:o osakeyhtiölle 280 markan, Aktiebolaget Victor Ek osakeyhtiölle 500 markan ja Aktiebolaget Stevedoring osakeyhtiölle 1,300 markan vuosivuokrasta sekä varastokojun paikka viimeksi mainitulle vuokraajalle 4,900 markan ja Suomen höyrylaiva osakeyhtiölle 1,240 markan vuosivuokrasta; Katajanokalta vuokrattiin 3 varastokojun paikkaa Aktiebolaget Stevedoring osakeyhtiölle 880, 8,400 ja 3,000 markan vuosivuokrasta sekä 1 varastokojun paikka Osakeyhtiö huolintakeskus aktiebolagille 1,900 markan, John Nurminen osakeyhtiölle 880 markan, F. O. Åkerman & sonille 5,800 markan, Osakeyhtiö Finnish Stevedores aktiebolagille 1,800 markan ja Aktiebolaget Victor Ek osakeyhtiölle 8,000 markan vuosivuokrasta sekä konttorikojun paikka Aktiebolaget Lars Krogius & C:o osakeyhtiölle 1,400 markan, Finland Spedition-Central aktiebolagille 1,400 markan, Merihuolto osakeyhtiölle 1,400 markan, Aktiebolaget Victor Ek osakeyhtiölle 1,400 markan, Osakeyhtiö H. Elmgren & C:o aktiebolagille 1,400 markan, Suomen höyrylaiva osakeyhtiölle 1,400 markan sekä Osakeyhtiö Finnish Stevedores aktiebolagille 1,400 markan vuosivuokrasta.

Toukokuun 9 p:nä päätettiin vuokrata Katajanokan varastoalue n:o 13, pinta-alaltaan 640 m², majuri F. Grönrosille heinäkuun 1 p:stä 1934 lukien kahden vuoden ajaksi ja sen jälkeen 6 kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin 20 markan vuosivuokrasta m²:ltä.

Joulukuun 7 p:nä lautakunta päätti hyväksyä K. Kinnusen perikunnan ja A. Seppäsen anomukset Kinnuselle vuokratun makasiinikorttelin n:o 191 siirtämisestä Seppäselle tammikuun 1 p:stä 1935 lukien.

Kesäkuun 7 p:nä lautakunta hyväksyi kaupunginvaltuuston toukokuun 23 p:nä tekemän päätöksen mukaiset kaupungin sekä Helsingin makasiiniosakeyhtiön ja merenkulkuhallituksen väliset Länsisataman hiilivarastoalueita koskevat vuokrasopimukset. Merenkulkuhallituksen ilmoitettua tulkinneensa jäänsärkijäin hiilivarastopaikkaa koskevan sopimuksen siten, että kysymyksessä olevaa hiilivarastoa voitaisiin käyttää myös muita valtion aluksia kuin jäänsärkijöitä varten, päätti lautakunta heinäkuun 18 p:nä asian johdosta olla ryhtymättä enempiin toimenpiteisiin, koska merenkulkuhallituksen käsitys oli sopusoinnussa aikaisemman käytännön kanssa.

Aktiebolaget Enroth & C:o osakeyhtiölle myönnettiin elokuun 31 p:nä oikeus varastoida takkirautaa Länsisataman I makasiinin pohjoispuolelle 20 pennin aluevuokrasta m²:ltä vuorokaudessa.

Syyskuun 28 p:nä hylättiin herra H. Kuukkasen anomus saada vuokrata Kruunuvuorenkadun varrella oleva varastoalue vientigraniitin varasto- ja jalostuspaikaksi, koska paikkaa pidettiin tarkoitukseen sopimattomana.

Maaliskuun 22 p:nä ilmoitettiin lautakunnalle Riihimäen sähkö- ja sahalaitos osakeyhtiön suorittaneen v:n 1933 vuokran, 4,540 markkaa, Sörnäisten niemellä olevasta varastoalueesta n:o 8 ja vuokranneen alueen edelleenkin samasta vuosivuokrasta toistaiseksi 3 kuukauden irtisanomisajoin. Vuokra v:sta 1931 ja 1932, yhteensä 9,080 markkaa, oli saamatta, mutta koska silloinen vuokraaja Helsingin laivaus osakeyhtiö oli varaton, oli sitä tuskin mahdollista enää saada. Edelleen ilmoitettiin, että Sähkö osakeyhtiö A. E. G., joka oli pitänyt vuokratta hallussaan 146 m²:n suuruista aluetta Katajanokan varastoalueen n:o 13 vieressä Mastokadulla syyskuun 1 p:n 1930 ja joulukuun 31 p:n 1933 välisenä aikana, oli suorittanut vaaditun vuokran, 20 markkaa m²:ltä vuodessa, eli yhteensä 9,733: 35 markkaa. Näistä seikoista päätettiin ilmoittaa kaupunginhallitukselle lautakunnan lokakuun 5 p:nä lähettämän kirjelmän täydennykseksi.

Vesialueen vuokraaminen. Maaliskuun 22 p:nä lautakunta päätti vuokrata Aug. Eklöf aktiebolagille kesän ajaksi 150,000 m²:n suuruisen vesialueen Vanhankaupungin selältä yhtiön Vantaanjoessa uitettavien tukkien ja paperipuiden varastoimista ja lajittelua varten mm. ehdoin, että vesialueesta suoritettiin vuokraa 5 penniä m²:ltä koko laivauskaudelta. Huhtikuun 18 p:nä lautakunta päätti suostua siihen, että vesialueelle lyödyt paalut ja mahdollisesti uponneet puut saivat jäädä paikoilleen v:n 1935 laivauskauden loppuun.

Ruokailukojut. Maaliskuun 22 p:nä hyväksyttiin sopimuskaavake kahvi- ja ruokailukojuja sekä kahvinmyyntivaunuja varten, jonka mukaan laadittiin seuraavien vuokraajien kanssa alla mainitut vuokrasopimukset: oikeus kahvi- ja ruokailukojun pitämiseen Länsisatamassa myönnettiin S. Häggglundille 500 markan, E. Hallille 500 markan ja A. Ahrenbergille 3,000 markan suuruisesta vuosivuokrasta; Eteläsatamassa A. Koposelle 500 markan, H. Kopralle 6,000 markan ja V. Aallolle 500 markan vuosivuokrasta; ja Sörnäisten satamassa I. Seleniukselle 500 markan, S. Koivulaaksolle 6,000 markan ja K. A. Paloheimolle 500 markan suuruisesta vuosivuokrasta; sekä oikeus kahvinmyyntivaunujen pitämiseen Katajanokalla A. Lindholmille, I. Ruoholle ja O. Kesälälle kullekin 600 markan suuruisesta vuosivuokrasta.

Huhtikuun 18 p:nä evättiin leski A. Liivinheimon anomus kahvi- ja ruokailukojun avaamisesta Sörnäisten satama-alueella, koska mainitunlaisia kojuja oli siellä jo neljä ja niidenkin kannattavaisuus oli huonoa.

Rouva S. Koivulaakson tiedusteluun saada tarjoilla III luokan olutta Sörnäisten satamassa hoitamassaan satamaruokalassa, päätti lautakunta toukokuun 9 p:nä vastata, ettei se voinut puoltaa anotun tarjoiluoikeuden myöntämistä.

Marraskuun 9 p:nä evättiin K. Hyttisen anomus ruokailukojun perustamisesta Länsisatamaan tai johonkin toiseen sopivaan paikkaan.

Puhelinkioskit. Heinäkuun 18 p:nä päätettiin oikeuttaa Helsingin puhelinyhdistys pystyttämään puhelinkioski Ruoholahdensatamaan Lauttasaaren lautan lähtöpaikan läheisyyteen ehdoin, että yhdistys suoritti 180 markan vuosivuokran maa-alueesta ja poistaisi kioskin 3 kuukauden kuluessa irtisanomisajan jälkeen. Joulukuun 7 p:nä lautakunta päätti oikeuttaa yhdistyksen pystyttämään puhelinkioskin Länsisatamaan Saukonrannan päähän 100 markan vuosivuokrasta ja joulukuun 28 p:nä pystyttämään puhelinkioskin Eteläsatamaan tullitarkastusaseman eteläpuolella olevan katoksen reunaan 100 markan vuosivuokrasta.

Marraskuun 9 p:nä evättiin Osakeyhtiö huolintakeskus aktiebolagin anomus saada rakentaa yhdessä John Nurminen osakeyhtiön kanssa puhelinkoju Eteläsatamaan, mutta samalla päätettiin antaa satamaliikenneosaston tehtäväksi neuvotella Helsingin puhelinyhdistyksen kanssa yleisen puhelimen asettamisesta Eteläsataman tullitarkastusaseman viereen.

Autovaaka Länsisatamassa. Kesäkuun 7 p:nä päätettiin oikeuttaa Helsingin makasiiniosakeyhtiö rakentamaan uusi autovaaka Länsisatamaan.

Laiturihuolto. Sen jälkeen kun Helsingin makasiiniosakeyhtiölle luovutettiin lisää 10.7 m² Eteläsatamassa sijaitsevasta III tullikamarin huoneistosta, päätti lautakunta heinäkuun 18 p:nä korottaa Helsingin makasiiniosakeyhtiön vuokraa 1,600 markalla eli 15,600 markaksi, kesäkuun 1 p:stä 1934 lukien.

Rakennuspiirustukset. Koska rakennustarkastuskonttorin taholta valitettiin, että Länsisatamaan oli rakennettu useita varasto- y.m. rakennuksia, joiden piirustuksia ei ollut alistettu minkään viranomaisen hyväksyttäväksi, päätti lautakunta helmikuun 8 p:nä kehoittaa Helsingin makasiiniosakeyhtiötä vastaisuudessa alistamaan Länsisatamaan rakennettavien rakennusten piirustukset lautakunnan hyväksyttäväksi.

Maaliskuun 1 p:nä hyväksyttiin Aktiebolaget Mercantile osakeyhtiön piirustukset Länsisataman kortteliin n:o 268 rakennettavaan lisärakennukseen ja Suomen petrooli osakeyhtiön piirustukset Salmisaarelle rakennettavaan purkauslaituriin, marraskuun 9 p:nä Aktiebolaget Finnish Stevedores osakeyhtiön piirustukset Länsisataman kortteliin n:o 247 rakennettavaksi suunniteltua puista varastorakennusta varten sekä Rake osakeyhtiön piirustukset Länsisataman kortteliin n:o 266 rakennettavaan kahteen varastorakennukseen ja joulukuun 28 p:nä Länsisataman puutavara osakeyhtiön piirustukset Länsisatamaan rakennettavaan varastosuojaan.

Satama-alueiden aitaaminen. Kaupunginhallituksen pyydettyä lausuntoa Helsingin kauppakamarin satama-alueiden aitaamista koskevasta esityksestä, päätti lautakunta toukokuun 24 p:nä esittää lausuntonaan, ettei ollut syytä ryhtyä aloitteen toteuttamiseen tällä hetkellä, mutta antoi samalla satamalaitoksen johtajalle tehtäväksi valmistella kysymystä määrärahan mahdollisesta ottamisesta v:n 1935 menoarvioon Länsisataman aitaamiseksi kokeeksi. Kun kaupunginhallitus kesäkuun 7 p:nä päätti asian antavan aihetta vain siihen, että satamalautakunta kehoitettaisiin laatimaan ehdotus kustannuslaskelmineen kustakin kaupungin eri satama-alueen aitaamisesta erikseen, päätti lautakunta heinäkuun 18 p:nä pyytää satamarakennusosastoa laatimaan kaupunginhallituksen haluamat ehdotukset kustannusarvioineen. Yleisten töiden lautakunnan asiaa koskevan selvittelyn nojalla satamalautakunta päätti lokakuun 15 p:nä, ettei vielä tehtäisi ehdotusta määrärahan ottamisesta talousarvioon, vaan asia jätettäisiin toistaiseksi pöydälle.

Verotus kalastustuloista. Helsingin pitäjän asetettua Helsingin kaupungin (satamahallintotoimiston) maksettavaksi 240 veroäyriä kiinteistöstä v:lta 1933, mikä kohdistui kaupungin Helsingin maalaiskunnan alueella olevista vesialueista tuleviin kalastustuloihin, päätti lautakunta heinäkuun 18 p:nä lähettää sanotun verolipun kaupunginhallitukselle.

Raha-automaattipuhelimet tullikamareissa. Satamakannantaosaston esityksestä, jota Helsingin speditööriyhdistys puolsi, päätti lautakunta huhtikuun 18 p:nä esittää kaupunginhallitukselle 9,000 markan suuruisen määrärahan myöntämistä tullihuoneistoihin yleisön käytettäväksi asetettujen puhelimien automatisoimisesta.

Saaristolaisveneistä tapahtuva maalaistuotteiden kauppa Kauppatorin altaissa. Kauppatorin altaissa ilmenneen tilanahtauden johdosta maalaistuotteita tuovien saaristolaisveneiden lukumäärän lisäännyttyä, päätti lautakunta tammikuun 18 p:nä satamakapteenin esityksestä hyväksyä saaristolaisveneiden sijoittelussa noudatettavaksi uuden järjestelytavan, jonka mukaan sekä sisä- että ulkoallas luovutettiin yksinomaan saaristolaisveneiden myyntipaikoiksi ja ulkoaltaasta tähän asti liikennöiville matkustajaaluksille osoitettiin laituripaikka muualta. M/S Sibbo II:n omistajien ja eräiden kalastajien anottua sanotulle alukselle edelleenkin entistä laituripaikkaa Kauppatorin ulkoaltaassa tai jotakin muuta paikkaa torin läheisyydessä, päätti lautakunta helmikuun 8 p:nä, että koska mainitulle alukselle järjestettiin laituripaikka Pohjoissataman höyrypursilaituriin, siis melko lähelle Kauppatoria, ei anomus antanut aihetta lautakunnan tammikuun 18 p:nä tekemän päätöksen muuttamiseen.

Maaliskuun 22 p:nä hylättiin Trafikaktiebolaget Sibbo skärgård nimisen yhtiön anomus Norrkulla laivan oikeuttamisesta edelleenkin käyttämään entistä laituripaikkaansa Kauppatorin varrella. Samoin hylättiin heinäkuun 18 p:nä Finlands svenska kontorsmannaförbund r. f. nimisen liiton ja Trafikaktiebolaget Sibbo skärgård nimisen yhtiön samansisältöiset anomukset.

Katajanokan lentosataman tullausolot. Aero osakeyhtiön ja Aktiebolaget aerotransport nimisen yhtiön esitettyä Helsingin tullikamarille parempien tullausolojen järjestämistä Katajanokan lentosatamassa, piti tullikamari tarpeellisena tullaustoimiston rakentamista mainitulle alueelle. Helmikuun 8 p:nä lautakunta kuitenkin päätti, ettei asia antanut aihetta toimenpiteisiin, koska lentoliikenne maalentokentän valmistuttua siirrettäisiin pois Katajanokalta.

Oleskelukoju tullivirkailijoille Katajanokan lentosatamassa. Helsingin tullikamarin esityksestä lautakunta päätti heinäkuun 18 p:nä anoa kaupunginhallitukselta 2,000 markan suuruista määrärahaa oleskelukojun järjestämiseksi Katajanokan lentosataman tullivirkailijoille.

Uusi laituri Kellosaaressa. Merivartiolaitoksen anottua Kellosaaren länsiniemelle uuden laiturin sekä lentovarusteiden säilytysvajan rakentamista samaan saareen, lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle laiturin rakentamista 16,000 markan kustannuksin, mutta ei puoltanut säilytysvajan rakentamista.

Bensiininjakeluasema Kellosaaressa. Nobel-Standard osakeyhtiön Suomessa, Suomalainen Shell osakeyhtiön ja Merivartiolaitoksen, kunkin erikseen, anottua bensiininjakeluaseman rakentamislupaa Kellosaaren lentosatamaan, päätti lautakunta heinäkuun 18 p:nä, puoltaen bensiininjakeluaseman rakentamista, siirtää asian kiinteistölautakunnan käsiteltäväksi.

Erinäisten töiden suorittaminen lentosatamissa. Aero osakeyhtiön esitettyä erinäisten töiden suorittamista Katajanokan ja Kellosaaren lentosatamissa, lautakunta, pitäen anottuja töitä tarpeellisina m.m. siksi, että kaupunki oli lain mukaan vastuussa lentokoneille lentosatamien laitteiden puutteellisuuksista johtuvista vaurioista, päätti joulukuun 7 p:nä esittää kaupunginhallitukselle, että Aero osakeyhtiön pyytämät työt suoritettaisiin satamarakennusosaston ehdotuksen mukaisesti.

Raitiotievuosikortti lentosatamien tarkastuskonstaapelille. Lautakunta päätti huhtikuun 18 p:nä esittää kaupunginhallitukselle, että raitiotievuosikortti hankittaisiin lentosatamia valvovalle tarkastuskonstaapelille.

Moottorivenekilpailut Kaivopuiston edustalla. Toukokuun 9 p:nä lautakunta päätti suostua Suomen moottoriveneklubi r. y:n anomukseen kansainvälisten moottoriveneiden nopeuskilpailujen järjestämisestä elokuussa Kaivopuiston edustalla Harakka ja Särkkä nimisten saarten välillä ehdoin, että yhdistys hankki maaherran luvan kysymyksessä olevien saaristoväylien sulkemiseen yleiseltä liikenteeltä kilpailujen ajaksi, asetti tarpeelliset vahdit satamaliikenneosaston osoitusten mukaisesti, tiedoitti yleisölle sanomalehdistössä liikenneväylien sulkemisesta sekä ettei kilpailuja pidetty niinä päivinä, jolloin satamaan saapuneet turistilaivat käyttivät Kaivopuiston kylpylaitoksen edustalla olevaa laituria matkailijain maihin kuljettamista varten.

Moottoripyöräkilpailut Länsisatamassa. Syyskuun 28 p:nä lautakunta päätti evätä Helsingin moottorikerhon anomuksen moottoripyöräkilpailujen järjestämisestä Länsisatamassa.

Länsisataman linjaloistot. Koska valtiolta oli vielä perimättä Länsisataman tuloväylän valaisemiseksi v. 1924—25 rakennetun kahden linjaloiston rakennuskustannukset, 49,981: 44 markkaa, päätettiin toukokuun 24 p:nä, kaupunginvaltuuston huhtikuun 16 p:nä 1924 tekemän päätöksen mukaisesti, huomauttaa asiasta kaupunginhallitukselle.

Vesijohto Kaivopuistosta Uunisaarille. Vesijohtolaitoksen laadittua ehdotuksen vesijohdon laskemisesta Kaivopuistosta Uunisaarille, päätti lautakunta kesäkuun 7 p:nä ilmoittaa vesijohtolaitokselle, ettei sillä ollut mitään ehdotusta vastaan ehdoin, että johto asetettiin tarpeeksi syvään uomaan, rannoille asetettiin varoitustaulut ja asiasta ilmoitettiin luotsipiiripäällikölle.

Liikenne Uunisaaren salmessa. Käsiteltyään elokuun 16 p:nä kiinteistöjohtajan Uunisaaren salmessa toimitetusta liikennelaskelmasta laatimaa selostusta, jossa m.m. huomautettiin moottoriveneiden ylittävän satamaalueella säädetyn 4 solmun nopeuden, kaupunginhallitus päätti lähettää selostuksen satamalautakunnalle tiedoksi sekä mahdollisia toimenpiteitä varten. Elokuun 31 p:nä lautakunta päätti antaa kysymyksen satamaliikenneosaston valmisteltavaksi ja saatuaan siltä lausunnon, päätti syyskuun 28 p:nä, ettei asia antanut aihetta muihin toimenpiteisiin kuin lausunnon kaupunginhallituksen tietoon saattamiseen.

Salmisaaren venelaituri. Suomen moottorivene klubi r. y:n anottua m.m. vartioinnin järjestämistä Salmisaaren venelaiturille, päätti lautakunta syyskuun 28 p:nä esittää kaupunginhallitukselle, että tähän tarkoitukseen sekä Salmisaaren venelaiturin uudelleenjärjestelyä varten merkittäisiin v:n 1935 menoarvioon 56,000 markan määräraha, jolloin tulopuolelle voitaisiin lisätä 25,000 markkaa.

N. s. merenkävijäin laituri. Huhtikuun 18 p:nä lautakunta päätti esittää yleisten töiden lautakunnalle Kaivopuiston kylpylaitoksen rannassa olevan laiturin varustamista toisella kaiteella.

Nobel-Standardin laituri Sörnäisissä. Nobel-Standard osakeyhtiön Sucmessa anottua saada leventää yhtiön Sörnäisten satamassa olevan lastauslaiturin eteläistä haaraa n. 3 m ja pidentää sen pohjoista haaraa n. 20 m, päätti lautakunta helmikuun 8 p:nä suostua anomukseen ehdoin, että pidennettyä laituria saivat käyttää ainoastaan yhtiön omat alukset, joiden kiinnittämisessä oli seurattava satamaliikenneosaston ohjeita, ettei laajennustyössä asetettu kivitäytettä veteen ja että siltaa purettaessa kaikki paalut poistettiin hakijan toimesta.

Kivihiililastien purkaminen. Osakeyhtiö Arabia aktiebolagin anomuksen saada purkaa yhtiölle tulevat kivihiililastit Sörnäisten satamassa lautakunta päätti elokuun 31 p:nä hylätä m.m. siksi, että Sörnäisten satama oli tarkoitettu puutavaran lastausta varten ja kaupungilla oli erikoinen hiilissatama. Yhtiön valitettua päätöksestä kaupunginhallitukselle, joka pyysi asiasta satamalautakunnan lausuntoa, päätti lautakunta marraskuun 9 p:nä panna asian pöydälle ja kehoittaa satamarakennusosastoa tutkimaan, voisiko yhtiön kivihiililastien purkaminen tapahtua kaasulaitoksen purkauslaiturissa.

Eteläsataman 25 tonnin nosturi. Rakennustoimiston satamarakennusosaston esityksestä lautakunta päätti lokakuun 15 p:nä anoa kaupunginhallituksen toimenpidettä Eteläsataman 25 tonnin nosturin korottamista varten varatun määrärahan siirtämiseksi v:een 1935.

Passintarkastuskoju n. s. Lybeckin laiturille. Lokakuun 15 p:nä lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että osoitettaisiin 8,500 markan suuruinen määräraha passintarkastuskojun rakentamista varten n. s. Lybeckin laiturille ja 20,800 markan suuruinen määräraha Laivalaiturille rakennettavaa vartiokojua varten.

III:n tullikamarin kaluston uusinta. III:n tullikamarin anomuksesta lautakunta päätti maaliskuun 22 p:nä esittää kaupunginhallitukselle, että myönnettäisiin 4,180 markan suuruinen määräraha uusien pulpettien ja tuolien hankkimiseen mainittuun tullikamariin.

Tullipakkahuoneen hissien korjaus. Heinäkuun 18 p:nä lautakunta päätti anoa kaupunginhallitukselta 6,135 markan suuruista määrärahaa tullipakkahuoneen hissien korjaamista ja niihin kahden uuden köyden hankkimista varten.

Vuokraveloitus satamahallinnon huoneistoista. Kiinteistölautakunnan vaatiessa satamahallinnon huoneistoista kohtuutonta vuokraa, päätti lautakunta lokakuun 15 p:nä ilmoittaa kaupunginhallitukselle, ettei vuokra ilman lämpöä saisi nousta yli 100 markan m²:ltä vuodessa eikä yli 120 markan lämpöineen.

Lisämääräraha satamakannantaa varten. Satamakannantaosaston esityksestä päätettiin syyskuun 28 p:nä anoa kaupunginhallitukselta 140,000 markan suuruista lisämäärärahaa Korvaus Helsingin makasiiniosakeyhtiölle satamakannannasta nimiselle tilille. Joulukuun 28 p:nä päätettiin anoa vielä 20,000 markan suuruista lisämäärärahaa samalle tilille.

Satama- y. m. maksujen laskukaavakkeet. Suomen satamaliiton hallituksen kiertokirjeen johdosta lautakunta päätti joulukuun 7 p:nä, että satamamaksujen, liikennemaksujen, satamajäänsärkijämaksujen sekä vesimaksujen laskukaavakkeisiin otettaisiin myös englanninkielinen teksti kaavakkeita vastedes painettaessa.

Satamamaksut. Toukokuun 9 p:nä päätettiin puoltaa 75% alennusta satamamaksuista turistilaivoille Oceana, Reliance, Kungsholm ja Sierra Cordoba ehdoin, etteivät laivat ottaneet eivätkä jättäneet matkustajia tai lastia eivätkä vaatineet laituripaikkaa.

Samoin edellytyksin päätettiin heinäkuun 18 p:nä puoltaa samansuuruista alennusta turistilaivoille Carinthia, Tuscania, Colombie, Orontes ja Gripsholm.

Merihuolto osakeyhtiön anottua 50 %:n satamamaksujen alennusta turistilaivoille Warszawa ja Pulaski, jotka Helsingissä käydessään eivät olleet ottaneet eivätkä jättäneet matkustajia eivätkä lastia, mutta olivat käy-

neet laiturissa, päätti lautakunta syyskuun 28 p:nä ilmoittaa kaupunginhallitukselle, että anomus oli aiheellinen mutta edellytti satamamaksutariffin muuttamista.

Axel Holmström aktiebolag anoi Norddeutscher Lloyd nimisen laivanvarustamon asiamiehenä 50 %:n satamamaksujen alennusta turistilaivalle Stuttgart, joka heinäkuun 28 p:nä Helsingissä käydessään oli jättänyt maihin 12 matkustajaa ja ottanut 3 uutta. Katsoen, ettei S/S Stuttgart silti ollut menettänyt turistilaivan luonnettaan, päätti lautakunta elokuun 31 p:nä myöntää satamatariffin 2 §:n nojalla laivalle 50 %:n alennuksen satamamaksuista.

Kaupunginvaltuuston lokakuun 11 p:nä tekemän päätöksen nojalla kaupunginhallitus antoi lokakuun 18 p:nä satamalautakunnan tehtäväksi esityksen laatimisen voimassa olevan satamamaksutariffin muuttamisesta siten, että matkailijahöyrylaivoille myönnettäisiin alennus siitä riippumatta, laskevatko ne laituriin vai ankkuroivat ulkosatamaan, edellytyksin, etteivät ne jättäneet eivätkä ottaneet matkustajia eivätkä lastia. Marraskuun 9 p:nä lautakunta päätti antaa ehdotuksen laadinnan satamalaitoksen johtajan tehtäväksi.

Liikennemaksut. Joulukuun 7 p:nä päätettiin puoltaa kaupunginhallitukselle Ruotsin lähetystön anomusta, että Tukholman kuninkaallinen dramaattinen teatteri vapautettaisiin täällä annettavia vierailunäytäntöjä varten kuljetettujen teatterikoristuksien y. m. teatteritarpeiden liikennemaksujen suorittamisesta.

Joulukuun 28 p:nä lautakunta päätti puoltaa Aktiebolaget Nielsen & Thordén osakeyhtiön anomusta ruotsalaiselle teatterille tilapäistä näytäntöä varten maahan tuoduista ja sittemmin jälleen maasta viedyistä teatteritarpeista suoritetun liikennemaksun, 997: 60 markan, palauttamisesta.

Suomalainen Shell osakeyhtiön anomus kaupungille suoritettujen liikennemaksujen palauttamisesta bensiinistä, joka oli Helsingissä pantu tullivarastoon ja sittemmin siirretty muilla paikkakunnilla oleviin tullivarastoihin, hylättiin joulukuun 28 p:nä.

Perimättä jääneiden maksujen poistaminen. Tammikuun 18 p:nä lautakunta päätti poistaa v:lta 1925 ja 1926 perimättä jääneitä maksuja yhteensä 24,711: 53 markkaa ja marraskuun 9 p:nä v:lta 1927 ja 1928 samanlaisia maksuja 17,668: 80 markkaa. Joulukuun 28 p:nä poistettiin perimättä jääneitä maksuja 259: 25 markkaa.

Satamaliikenne. Helsingin satamissa kävi v:n 1934 aikana 5,811 rannikkolaivaa edustaen 266,305 nettorekisteritonnia ja 1,892 ulkomailta tullutta laivaa, 1,591,266 nettorekisteritonnia, eli yhteensä 7,703 laivaa edustaen 1,857,571 nettorekisteritonnia. Tämän lisäksi tulee vielä höyry- ja moottorialuksia, yhteensä 15,898 nettorekisteritonnia, jotka päivittäin kävivät satamassa ja suorittivat maksunsa viikoittain. Verrattaessa näitä lukuja v:een 1933 on rannikkoliikenteessä olevien laivojen lukumäärä lisääntynyt 641:llä ja tonnisto 21,854 nettorekisteritonnia, ulkomailta tulleiden laivojen lukumäärä lisääntynyt 30:llä ja tonnisto 164,218 nettorekisteritonnia. V. 1934 koko tonnisto lisääntyi 186,072 nettorekisteritonnia edelliseen vuoteen verraten. Paikallista liikennettä välittävien alusten tonnisto sitä vastoin vähentyi 247 nettorekisteritonnia.

Katajanokan kuusi sähkönostokurkea oli käynnissä 5,268 tuntia eli 504 tuntia enemmän kuin edellisenä vuonna ja 25 tonnin nostokurki 295 tuntia eli 35 tuntia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Satamajäänsärkijä Hercules avusti v. 1934 kaupungin eri satamissa 30 laivaa, ollen avustusten vähennys edelliseen vuoteen verrattuna 57. Hyvien jääsuhteiden vuoksi laivaliikenne jatkui jäänsärkijäin avulla koko talven 1933—34.

Laiturien pituus lisääntyi v. 1934 605 m, josta Katajanokan 197 m, Laivalaiturin 170 m ja Saukonlaiturin 238 m. Vuoden lopussa laituripituus oli 4,833 m.

Satamakannanta. V. 1934 maksuunpano nousi ilman palautuksia 29,391,718: 90 markkaan jakautuen eri tuloerille seuraavasti:

	Smk.	Smk.
Tuulaaki kaupunkiin osoitetuista tavaroista..	12,309,557: 10	
Tuulaaki muihin tullikamareihin osoitetuista tavaroista	531,715: 95	12,841,273: 05
Liikennemaksut		10,636,404: 35
Varastosuojamaksut		163,038: 10
Satamamaksut		3,820,717: 10
Nosturimaksut		251,645: —
Vesimaksut		328,734: 10
Paikanvuokrat		1,014,384: 45
Venelaiturimaksut		165,900: —
Satamajäänsärkijämaksut		14,800: —
Lentokoneiden satamamaksut		126,256 :15
Erinäiset huoneistovuokrat		28,566: 60
		29,391,718: 90
Vuoden kuluessa palautettu		699,239: 05
Maksuunpano palautuksen jälkeen		28,692,479: 85

V. 1934 nousi kannanta seuraaviin määriin:

v. 1934 maksuunpantuja	28,546,253: 85
edellisinä vuosina maksuunpantuja	82,876: 54
poistot	19,069: 65
Yhteensä	28,648,200: 04

Suorittamatta olevia maksuja oli vuoden alussa edellisiltä vuosilta 137,379: 68 markkaa, vuoden lopussa siirtyi seuraavaan vuoteen 181,659: 49 markkaa.

Helsingin makasiiniosakeyhtiön maksuunpano ja kannanta teki v. 1934 tuulaakimaksuja 6,384,288: 35 markkaa ja liikennemaksuja 4,757,125: 20 markkaa eli yhteensä 11,141,413: 55 markkaa.

X. Palolaitos.

Palotoimikunnan kertomus vakinaisen palokunnan toiminnasta v. 1934 oli seuraavan sisältöinen:

Palotoimikunnan jäsenet ja toiminta. Palotoimikuntaan, joka maistraatin alaisena valvoo palolaitosta, kuuluivat v. 1934 seuraavat henkilöt: puheenjohtajana filosofiantohtori B. Nybergh, varapuheenjohtajana varatuomari L. Pesonen sekä jäseninä vahtimestari H. Ahmala, viilaaja Hj. Blomqvist ja insinööri E. Lucander. Kaupunginhallituksen edustajana palotoimikunnassa oli pankinjohtaja E. Hj. Rydman. Sihteerinä toimi kansliasihteeri G. V. Brotherus.

Vuoden kuluessa palotoimikunta kokoontui 16 kertaa ja käsitteli tällöin 120 varsinaista asiaa, jotka antoivat aihetta lausuntoihin tai esityksien tekemiseen viranomaisille; pöytäkirjaan merkittiin 89 tiedonantoa. Erinäisille kaupungin viranomaisille ja yksityisille annettiin sitä paitsi palopäällikön toimesta 317, edellisenä vuonna 231, kirjallista lausuntoa, esitystä tai todistusta.

Tärkeimmistä palotoimikunnan vuoden kuluessa käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

Käsiteltiin rakennustoimiston talorakennusosaston laatimat luonnospiirustukset kortteliin n:o 506 rakennettavaksi aiottua Töölön paloasemaa varten. Uuden rakennusohjelman laatimista varten päätettiin asettaa valiokunta, jonka jäseniksi valittiin palotoimikunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä palopäällikkö ja kaupunginarkkitehti.

Käsiteltiin nuohoustoimen uudelleen järjestämistä kaupungin asianomaisten hallintoelinten välittömään hoitoon. Joulukuun 3 p:nä asian pohtimista varten asetettuun komiteaan valittiin jäseniksi palotoimikunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, yksi palotoimikunnan jäsenistä sekä palopäällikkö. Helsingin asuntokiinteistöyhdistystä, Helsingfors svenska bostadsfastighetsförening nimistä yhdistystä, Helsingin nuohoojamestariyhdistystä ja Helsingin nuohoojain ammattiosastoa kehoitettiin kutakin valitsemaan lisäksi yksi jäsen komiteaan.

Uudenmaan läänin maaherran huomautettua siitä mahdollisuudesta, että kesäkuun 22 p:nä 1933 annetun palolain ja joulukuun 30 p:nä 1933 annetun palosäännön aiheuttaessa muutoksia voimassa olevaan palojärjestykseen tai paikallisiin määräyksiin, on palolain ja palosäännön mukainen palojärjestys ennen tammikuun 1 p:ää 1936 alistettava maaherran ratkaistavaksi sekä muut toimenpiteet palotoimen järjestämiseksi palolain ja palosäännön mukaisesti loppuunsaatettava ennen tammikuun 1 p:ää 1939, päätti palolautakunta helmikuun 26 p:nä voimassa olevan järjestyksen sekä muiden palotointa koskevien paikallisten määräysten uudelleen laatimista varten asettaa komitean valiten sen jäseniksi palotoimikunnan puheenjohtajan sekä varapuheenjohtajan ja palopäällikön.

Puollettiin Suomen palosuojeluyhdistyksen anomusta pohjoisen paloaseman luovuttamisesta väliaikaisesti sekä mikäli mahdollista vuokratta yhdistyksen käytettäväksi palopäällystökoulua varten. Lokakuun 11 p:nä

kaupunginvaltuusto päätti luovuttaa puheena olevan paloaseman mainittuun tarkoitukseen toistaiseksi marraskuun 1 p:stä 1934 lukien ehdoin, että yhdistys itse suoritti tarvittavat korjaustyöt. Kaupunginhallituksen päätöksen nojalla siirrettiin asemarakennuksen hoito kiinteistölautakunnalle.

Revisionikonttorin pääpaloaseman ruokalanpitoa koskevan huomautuksen johdosta palotoimikunta laati sopimusehdotuksen, joka sisälsi ruokalanpitäjän oikeudet ja velvollisuudet sekä ruokatavaroiden hintaluettelon. Kaupunginhallituksen hyväksyttyä palotoimikunnan laatiman sopimusehdotuksen palotoimikunta päätti, että toimikunnan jäsenten tuli kunkin vuorollaan valvoa ruokalanpitoa sekä sen toimintaa. Kertomusvuoden aikana järjestettiin myöskin Kallion paloaseman ruokalanpito samaan tapaan kuin pääpaloasemalla. Käpylän, Sörnäisten ja Pasilan paloasemilla palomiehistö itse huolehti ravinnostaan kuten ennenkin.

Lausuntoja. Asemakaava- ja rakennusasioita koskevia lausuntoja palotoimikunta antoi 38 ja palopäällikkö 111.

Palolaitoksen miesvahvuus ja moottoriajoneuvojen luku oli seuraava:

Paloasema.	Henkilökunta.			Moottoriajoneuvot.							Moottoriruiskuja.
	Päällystöä.	Miehistöä.	Kaikkiaan.	Paloautoja.	Henkilöautoja.	Sairaankuljetusautoja.	Linja-korjausautoja.	Kuormaautoja.	Moottoripyöriä.	Kaikkiaan.	
Pääpaloasema	11	72	83	9	2	4	1	2	1	19	1
Kallion	5	35	40	6	1	1	—	1	—	9	1
Käpylän	1	6	7	1	—	—	—	—	—	1	1
Pasilan	—	6	6	1	—	—	—	—	—	1	—
Sörnäisten niemen	—	6	6	1	—	—	—	—	—	1	—
Yhteensä	17	125	142	18	3	5	1	3	1	31	3

Paloautoista oli yksi vaahtosammutusauto, joka oli varustettu 1,000 min./litr. pumpulla, kaksi letkuautoa, kaksi konetikapuuautoa, yksi kaasuja valaistusauto ja kaksitoista ruiskuautoa, joista viimeksi mainituista yksi oli varustettu 400, yksi 750, kolme 1,000, kolme 1,100 ja kolme 1,500 min./litr. pumpulla sekä yksi erillisellä pumpulla. Moottoriruiskuista, joita oli kolme, oli yksi 250, yksi 400 ja yksi 600 min./litr. tehoinen.

Paloasemat. Heinäkuun 1 p:stä alkaen otettiin uudelleenrakennettu Kallion paloasema jälleen käytäntöön.

Paloilmoituslaitos. Palolennätinkeskuksia oli pääpaloasemalla sekä Kallion, Käpylän, Pasilan ja Sörnäisten niemen paloasemilla. Yleisiä palokelloja tuli lisää 53 ja poistettiin 49, käytännössä oli niitä kaikkiaan 215 kappaletta. Lennätinverkkoon kytkettyjä yksityisiä palokelloja kytkettiin lisää 4 kappaletta, niitä oli kaikkiaan 20 paikassa. Automaattihälyttäjiä oli 1 paikassa. Palohälytyspuhelin oli kytkettynä puhelinkeskukseen erikoisnumerolla 500, johtoja oli 3. Paloasemien välisiä tiedoituksia varten oli asemien välillä suoraan kulkeva puhelinjohto.

Onnettomuuksien ehkäisemiseksi, palokunnan kiirehtiessä palopaikalle, asetettiin 5 hälytyssireeniä tärkeimpien katujen risteyksiin pääpaloaseman läheisyydessä, nimittäin Korkeavuoren- ja Pienen Roobertinkadun, Kasarmi- ja Etel. Esplanaadikadun, Korkeavuoren- ja Etel. Esplanaadikadun, Aleksanterin- ja Mikonkadun sekä Erottajan- ja Ludviginkadun risteyksiin.

Palopostit ja muut vedenottopaikat. Vesijohdon paloposteja tuli lisää 56, kaikkiaan niitä oli 1,428, joista 52 yksityistä. Palokaivoja oli 3.

Vapaaehtoinen palokunta. Vapaaehtoisen reservipalokunnan päällystön miesluku oli 33 ja miehistön 350.

Kalustoon kuului 4 paloautoa, joista 3 ruiskuautoa ja 1 kalustoauto sekä 4,260 m letkuja.

Vapaaehtoisen palokunnan lentävään osastoon kuului 44 miestä; sen hälytys oli järjestetty tapahtuvaksi puhelinkeskuksen kautta kulkevalla hälytyspuhelimella. Yleinen hälytys tehtiin palotorvella pääpaloaseman palotornista.

Palotarkastukset. Uuden palolain voimaanastuminen ei aiheuttanut muutoksia palotarkastuksien täytäntöönpanossa. Palotarkastukset suoritettiin samoin kuin edellisenäkin vuonna.

Kertomusvuoden aikana tarkastettiin kaikki kaupungin alueella olevat kiinteistöt. Paitsi näitä tarkastuksia palomestarit suorittivat 777 ylimääräistä tarkastusta tuleen ja henkilöturvallisuuteen nähden vaarallisissa laitoksissa. Näistä tarkastuksista ensimmäinen palomestari suoritti 172, toinen 181 ja kolmas palomestari 424. Tämän ohella palopäällikkö toimitti tarkastuksia yleisissä kokoussaleissa, teattereissa, bensiininsäilytyspaikoissa, filmivarastoissa, suurehkoissa autovajoissa y. m. tulenaroissa paikoissa.

Turvavartio teattereissa. Teattereissa y. m. s. huoneistoissa oltiin vartiossa näytäntöjen aikana seuraavasti: Suomalaisessa oopperassa 3 miestä 144 kertaa, Ruotsalaisessa teatterissa 2 miestä 313 kertaa, Kansan näyttämöllä 2 miestä 225 kertaa, Koiton näyttämöllä 1 mies 193 kertaa, Kansallisteatterissa 3 miestä 273 kertaa, Valkoisessa salissa 1 mies 4 kertaa ja Tivolissa 1 mies 11 kertaa.

Nuohoustoimi. Kaupunki jaettiin nuohoustöiden suorittamista varten 11 nuohouspiiriin. Jokaisessa piirissä oli piirinuohooja velvollinen tarpeellisine apumiehineen maistraatin vahvistaman taksan mukaan toimittamaan savutorvien ja tulisijojen puhdistuksen sekä pyynnöstä nuohoamaan kaakeliuunien putket ja muut pienehköt savujohdot.

Palojärjestyksen mukaan piirinuohooja oli vastuunalainen siitä, että nuohoaminen tapahtui oikeaan aikaan ja niin huolellisesti, ettei tullut nokivalkean vaaraa. Hän oli myöskin velvollinen korvaamaan itse aiheuttamansa vahingot tulisijoissa tai savuhormissa.

Piirinuohooja otti itse palvelukseensa tarvittavan miehistön ja maksoi sille palkan. Hän ei nauttinut palkkaa kaupunginkassasta. Nuohoamistöiden suorittamista varten tarvittavat varat piirimestari kantoi edellä mainitun taksan mukaan suoraan talonomistajilta.

Nokivalkeiden lukumäärä v. 1923—34 oli seuraava:

1923	102	1927	58	1931	31
1924	88	1928	47	1932	28
1925	89	1929	68	1933	20
1926	44	1930	41	1934	19

Tulipalot. Palokunta hälytettiin kertomusvuoden aikana 321 kertaa, niistä 196 kertaa todellisen tulipalon tai tulipalonvaaran johdosta, 19 kertaa nokivalkean tähden, 22 kertaa käryn ja 5 kertaa valonheijastuksen takia, 18 kertaa pulmoottoriavustuksen antamista varten, 9 kertaa erehdyksestä, 2 kertaa hotellien palolennätinverkoston vian takia, 21 kertaa ilkivaltaisuudesta, edellisenä vuonna 27 kertaa, sekä 29 kertaa muista syistä. Edelliseen

vuoteen verraten palohälytysten lukumäärä väheni 45:llä ja tulipalojen lukumäärä 50:llä.

Vuoden eri kuukausien kesken tulipalot jakautuivat seuraavasti: tammikuussa 16, helmikuussa 11, maaliskuussa 12, huhtikuussa 25, toukokuussa 20, kesäkuussa 24, heinäkuussa 20, elokuussa 17, syyskuussa 7, lokakuussa 15, marraskuussa 10 ja joulukuussa 19.

Ensimmäinen tieto tulen irtipääsystä saatiin 103 tapauksessa puhelimitse, 86 tapauksessa palolennättimellä ja 7 tapauksessa suullisen sanantuojan kautta. 126 tulipaloa sattui päivällä, aikana klo 6—klo 18, ja 70 tulipaloa yöllä klo 18—klo 6 välisenä aikana.

Tulipalojen jakautuminen tulen irtipääsypaikan mukaan näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

	Kivirakennuksia.	Puurakennuksia.	Yhteensä.		Kivirakennuksia.	Puurakennuksia.	Yhteensä
Asuinhuoneita ...	30	17	47	Ravintoloita	3	1	4
Kylpyhuoneita ..	6	1	7	Konttorihuoneistoja ..	—	1	1
Pukukomeroita ..	2	2	4	Tehtaita tai työpajoja	21	4	25
Ruokakomeroita .	1	—	1	Laboratorioita.....	4	—	4
Mankelihuoneita .	1	—	1	Autovajoja	3	—	3
Kellareita.....	6	3	9	Rakenteilla olevia taloja	3	—	3
Ullakoita	4	1	5	Moottorikoppeja	—	1	1
Pesutupia.....	1	—	1	Bensiininjakeluasemia .	1	—	1
Varastosuojia tai				Kanaloita.....	—	1	1
ulkohuoneita ..	3	4	7	Kattoja	3	2	5
Myymälöitä	3	—	3	Ulkoseiniä	1	1	2
Kouluja	2	—	2	Muita tulen irtipääsy-			
Sairaaloita	1	1	2	paikkoja	—	—	56
Teattereita	1	—	1	Yhteensä	100	40	196

Taulukossa luettelemattomat muut tulen irtipääsypaikat olivat autoja ja moottoripyöriä 21, ruohikkoja 9, rikkalaatikkoja 7, metsämaita 5, hiilivarastoja 3, kaatopaikkoja 3, laivoja ja moottoriveneitä 2 sekä aitoja, rautatievaunuja, patsaankoristuksia, turvekasoja, johtopylväitä ja lautatarhoja kumpaakin 1.

Eri kaupunginosien, esikaupunkien ja kaupungin ulkopuolella olevien alueiden kesken tulipalot jakautuivat seuraavasti:

I	kaupunginosa	7	XV	kaupunginosa.....	1
II	»	14	XX	»	8
III	»	7	Pasila		7
IV	»	26	Meilahti		3
V	»	11	Tilkka		2
VI	»	8	Vallila		8
VII	»	13	Hermanni		4
VIII	»	1	Kumpula		1
IX	»	2	Vanhakaupunki		1
X	»	9	Käpylä		6
XI	»	15	Valkosaari		1
XII	»	15	Sirpalesaari		1
XIII	»	14	Kyläsaari		1
XIV	»	10	Yhteensä		196

Tulen irtipääsyn syyt näkyvät alla olevasta yhdistelmästä:

Tulenarkojen nesteiden ja tavaroiden varomaton käsittely	23
Lampun, kynttilän tai tulitikun varomaton käsittely	20
Puutteellinen tulisija tai savujohto	18
Räjähdysmoottorin syttyminen	15
Tulisijoista pudonneet kekäleet ja kipinät	13
Oikosulku sähköjohdoissa	13
Tulisijan tai savujohdon liiallinen kuumentuminen	12
Itsestään syttyminen	11
Varomaton tupakanpoltto	10
Syttyminen kaasujohdosta	8
Puhalluslampun varomaton käsittely	6
Lasten leikkiminen tulella	4
Uuttauskojeen varomaton käsittely	4
Sähkökeittokoje tai silitysrauta	4
Tulensekaisen tuhkan sopimaton säilytyspaikka	3
Salaman sytyttämä	3
Katolle lentäneet kipinät	2
Primuskeittiön räjähdys	2
Auton pakoputken sytyttämä	1
Sähkömoottori	1
Öljykeittiön räjähdys	1
Sytytetty	1
Auringon sytyttämä	1
Selville saamaton syy	20
Yhteensä	196

Kertomusvuoden aikana sattuneesta 196 tulipalosta oli 134 (68.4 %) pientä eli sellaista, että ne sammutettiin pönttöruiskulla tai muulla ensiapuruiskulla, 44 (22.4 %) keskikokoista, jotka sammutettiin käyttämällä yhtä vesijohdon, moottoriruiskun tai n. s. hiilihapporuiskun suihkua sekä 18 (9.2 %) vakavampaa laatua, joissa tarvittiin suurempi määrä vesisuihkuja tulen sammuttamiseen.

Tulipaloista ei mikään ollut niin suuri, että palokunnan kokonaisuudessaan olisi täytynyt ryhtyä toimintaan. Vakavaluontoisempiin tulipaloihin kuuluviksi voidaan lukea seuraavat:

Huhtikuun 20 p:nä syttyi tulipalo Julius Tallberg osakeyhtiön omistaman kivirakennuksen ullakolla Aleksanterinkadun 21:ssä. Tuli sai alkunsa uuttauskojeiden varomattomasta käsittelystä ja turmeli useita liikehuoneistoja. Sammutukseen käytetty vesi vahingoitti myöskin huoneistoja alemmissa kerroksissa. Vesikatto revittiin auki n. 45 m²:n ja välikatto n. 12 m²:n suuruiselta alalta. Sammutukseen käytettiin kolmea vesisuihkua. Vahingot nousivat n. 80,000 markkaan. Omaisuus oli vakuutettu.

Oksasenkadun 1 B:ssä pääsi tuli irti kesäkuun 14 p:nä ullakolla tapahtuneen varomattoman tulen käsittelyn johdosta. Tulen nopeaa leviämistä edistivät ullakkokomeroiden lautaseinät sekä ullakolle kootut huonekalut. Ullakon katto avattiin ja väliseinät revittiin. Sammutukseen käytettiin kaksi pumppuihin kytkettyä 3″ pääjohtoa. Vahingot nousivat n. 260,000 markkaan. Omaisuus oli vakuutettu.

Samoin syttyi tulipalo heinäkuun 27 p:nä Vaasankadun 14:ssä olevassa puurakennuksessa tulta varomattomasti käsiteltäessä. Rakennuksen ullakko ja ylin kerros paloivat melkein kokonaan, seinät vioittuivat myöskin. Palo sammutettiin yhdellä koneruiskun suihkulla ja kahdella vesijohdosta vedetyllä suihkulla.

Yliopiston kasvitieteelliseen puutarhaan kuuluvassa puurakennuksessa Unioninkadun 44:ssä syttyi tulipalo elokuun 7 p:nä. Tuli sai alkunsa puhalluslampulla poistettaessa vanhaa maalia katosta. Palossa tuhoutui osa ullakkoa ja ulkoseinää. Sammutuksessa käytettiin kahta 3″ letkujohtoa pumpun

kautta, jotka haaroitettiin 2″ suihkuihin. Vahingoittunut omaisuus oli vakuuttamaton.

Syyskuun 5 p:nä pääsi tuli irti Länsisatamassa Länsisataman puutavara osakeyhtiön omistamassa lautatarhassa. Palo sai alkunsa varomattomasta tupakanpoltosta höyläämön puuvarastossa leviten nopeasti höyläämöön ja lautatarhaan ja tuhoten ne melkein täydellisesti. Lisäksi tuli levisi Osakeyhtiö F. Tilgmannin kirjapainon varastosuojaan, joka pilaantui paperivarasoineen tulen ja sammutusveden vaikutuksesta. Sammutuksessa oli käynnissä kolme autopumppua. Vahingot nousivat n. 891,000 markkaan. Omaisuus oli vakuutettu.

Marraskuun 21 p:nä sattui tulipalo Perämiehenkadun 10:ssä sijaitsevan uudisrakennuksen ullakolla. Tuli sai alkunsa luvattomasti asetetusta ja hoidotta jätetystä lämmityskamiinasta leviten yli koko ullakon. Sammutukseen käytettiin neljää suihkua kahden pumpun kautta. Vahingot nousivat n. 83,000 markkaan.

Tapaturmat. Tulipalojen yhteydessä sattuivat seuraavat tapaturmat:

Tammikuun 24 p:nä räjähti teknillisen korkeakoulun laboratoorissa eetteripullo syttyen palamaan. Sammutuksen yhteydessä räjähti laboratoorissa oleva natriumvarasto, jolloin palopäällikkö, kolmas palomestari ja eräs palomies saivat kasvoihinsa palavasta natriumista lievempiä palohaavoja.

Tuberkuloosisairaalalle kuuluvassa korjauspajassa helmikuun 9 p:nä sattuneessa tulipalossa tapahtui karbiidilampun räjähdys aiheuttaen lievempiä palohaavoja kahdelle palomiehelle.

Maaliskuun 4 p:nä kuoli eräs vanhus Laivurinkadun 11:ssä saamiinsa palohaavoihin ja savumyrkytykseen kytevän savukkeen aiheuttamassa onnettomuudessa.

Marraskuun 4 p:nä sattui kaasuräjähdys Pääskylänrinteen 3:ssa, jolloin eräs naishenkilö sai lieviä palohaavoja.

Samoin sai joulukuun 22 p:nä Väinämöisenkadun 23:ssa eräs naishenkilö lieviä palohaavoja käsiinsä ja kasvoihinsa tärpättipullon räjähtäessä.

Palovahingot ja niiden korvaaminen. Enemmän tai vähemmän vahingoittuneen omaisuuden irtaimiston arvo oli 47,670,850 markkaa ja kiinteän omaisuuden arvo 315,285,770 markkaa, yhteensä 362,956,620 markkaa. Vahingon suuruus tai palovahingon korvauksen määrä irtaimistosta nousi 1,643,816: 66 markkaan ja kiinteimistöstä 682,108: 70 markkaan, yhteensä 2,325,925: 36 markkaan, tehden 0.64 % turmeltuneen omaisuuden arvosta.

Palovahingonkorvauksia kotimaiset vakuutuslaitokset suorittivat 2,299,130: 48 markkaa ja ulkolaiset vakuutuslaitokset 26,794: 88 markkaa eli yhteensä 2,325,925: 36 markkaa.

Vertailun vuoksi on seuraavassa merkitty palovahingon korvausprosentit ajalta 1924—33:

1924	1.4	1929	0.9
1925	0.9	1930	1.0
1926	1.5	1931	0.6
1927	1.6	1932	0.9
1928	3.0	1933	2.3

Sairaankuljetustoimi. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana yhteensä 4,439 kertaa, joista 4,379 kertaa sairaiden ja 60 kertaa tapaturmaisesti vahingoittuneiden henkilöiden kuljetukseen. Vastaavat luvut

v. 1933 olivat 4,422, 4,365 ja 57. Kuljetukset lisääntyivät siis 17:llä. Ajojen lukumäärä oli päivää kohden 12.2, ollen sama kuin edellisenäkin vuonna. Kuljetusmatkojen pituus oli 34,072 km, edellisenä vuonna 31,481 km. Kuljetuksista suoritettiin kaupunginkassaan yhteensä 129,400 markkaa.

Eri kuukausien kesken kuljetukset jakautuivat seuraavasti:

	Sairaustapauksissa.	Tapaturmissa.	Yhteensä.		Sairaustapauksissa.	Tapaturmissa.	Yhteensä.
Tammikuu	473	9	482	Heinäkuu	280	6	286
Helmikuu	348	5	353	Elokuu	301	6	307
Maaliskuu	396	9	405	Syyskuu	353	2	355
Huhtikuu	379	2	381	Lokakuu	368	6	374
Toukokuu	367	5	372	Marraskuu	387	2	389
Kesäkuu	338	5	343	Joulukuu	389	3	392
				Yhteensä	4,379	60	4,439

Palolaitoksen kustannukset v. 1934 käyvät ilmi seuraavasta taulukosta:

	Määräraha talousarvion mukaan, Smk.	Kustannukset kirjojen mukaan, Smk.	Säästö (+) tai ylitys (–), Smk.
Palkkiot	[1]) 20,925: —	18,775: —	+ 2,150: —
Sääntöpalkkaiset virat	3,965,465: —	3,912,242: —	+ 53,223: —
Kesälomasijaiset	100,000: —	99,900: —	+ 100: —
Vuokra	23,400: —	25,066: 65	— 1,666: 65
Lämpö	224,800: —	180,454: 85	+ 44,345: 15
Valaistus	51,100: —	47,756: 45	+ 3,343: 55
Siivoaminen	12,000: —	11,776: 50	+ 223: 50
Vedenkulutus	32,310: —	29,592: 70	+ 2,717: 30
Puhtaanapito	6,000: —	5,155: 50	+ 844: 50
Kaluston hankinta	870,840: —	865,806: 60	+ 5,033: 40
Kaluston kunnossapito	205,000: —	200,411: 85	+ 4,588: 15
Painatus ja sidonta	4,000: —	3,838: 30	+ 161: 70
Tarverahat	18,000: —	19,980: 40	— 1,980: 40
Vaatteiden pesu	25,000: —	24,915: 50	+ 84: 50
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	8,000: —	5,232: 25	+ 2,767: 75
Hevosten elatus	8,508: —	2,269: 55	+ 6,238: 45
Autojen käyttö	85,000: —	84,933: 15	+ 66: 85
Rakennusten korjaukset	5,000: —	4,999: 50	+ —: 50
Vakuutukset	40,000: —	39,882: 10	+ 117: 90
Yhteensä	5,705,348: —	[2])5,582,988: 85	+ 122,359: 15

Kutakin henkikirjoissa olevaa henkilöä kohden kustannukset nousivat 25: 20 markkaan.

Avustus- ja huvirahasto. Palokunnan avustus- ja huvirahasto sai alkunsa siitä, että kaupunginvaltuusto myönsi palolaitokselle määrätyn osan kertyneistä sairaankuljetusmaksuista. Pääomamäärä oli kertomusvuoden alussa

[1]) Tähän sisältyy vuoden varrella myönnetty lisämääräraha, 2,025 mk. — [2]) Lisäksi siivouksessa kulutetun veden lämmittämiseen käytetystä kaasusta myönnetty korvaus, 1,500 mk.

366,997: 66 markkaa. Rahasto lisääntyi vuoden kuluessa sairaankuljetusmaksuista 14,245 markkaa, koroista 17,327: 86 markkaa, palotornin sisäänpääsy-, puhelin- y. m. maksuista 525: 20 markkaa, siis yhteensä 32,098: 06 markkaa. Menot, käsittäen kapellimestarin palkkaamisen palokunnan soittokuntaa varten, kirjojen ja sanomalehtien sekä urheilukilpailupalkintojen ostot, tarjoilun miehistölle juhlapäivinä, palokunnan kesäkodin vuokraan ja ylläpitoon tarvittavat maksut y. m., nousivat 31,932: 40 markkaan. Joulukuun 31 p:nä 1934 rahaston pääomamäärä oli 367,163: 32 markkaa, josta 97,500 markkaa oli sijoitettuna Helsingin kaupungin v:n 1934 5 ½ %:n obligatioissa, 10 kpl. litt. B., 9,100 markkaa pankkiosakkeina sekä pankissa 138,750: 85 markkaa talletustilillä ja 121,812: 47 markkaa säästötilillä.

XI. Teurastamo.

Teurastamon toimintaa koskeva kertomus[1]) v:lta 1934 oli seuraavan sisältöinen:

Teurastamolautakunta. *Kokoonpano ja kokoukset.* Kokouksessaan joulukuun 13 p:nä 1933 kaupunginvaltuusto valitsi teurastamolautakunnan puheenjohtajaksi kauppaneuvos S. A. Hohenthalin sekä lautakunnan muiksi jäseniksi kaupungineläinlääkäri eläinlääketieteentohtori W. Ehrströmin, toimittaja A. E. Leinon, osastopäällikkö F. Moisalan, ja varatuomari A. Wikströmin. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli sähköteknikko V. V. Salovaara. Lautakunnan varapuheenjohtajana toimi eläinlääketieteentohtori W. Ehrström ja sihteerinä kaupunginhallituksen kansliasihteeri A. Blomberg.

Teurastamolautakunta kokoontui v. 1934 18 kertaa ja oli sen käsittelemien asiain pykäläluku 179 ja sen lähettämien kirjeiden luku 121.

Lausunnot y. m. Lautakunnan kertomusvuoden aikana antamista lausunnoista ja esityksistä mainittakoon seuraavat: puoltava lausunto kaupunginhallitukselle lihan jälkitarkastuksen voimaansaattamisesta Helsingin kaupungissa; ehdotus kaupunginhallitukselle kanateurastuksen väliaikaisesta järjestämisestä teurastamossa; esitys kaupunginhallitukselle saada tehdä sopimus rautatiehallituksen kanssa rautatievaunujen puhdistamisesta teurastamon toimesta; esitys kaupunginhallitukselle saada tehdä sopimus Nobel-Standard Suomessa osakeyhtiön kanssa autohuoltoaseman rakentamisesta teurastamon alueelle; esitys kaupunginhallitukselle, että Helsingin maalaiskunnan ja Keravan kauppalan lihantarkastamoissa esiintyvät bakteriologiset tutkimukset saataisiin tehdä teurastamon laboratoriossa määrättyä maksua vastaan; lausunto kaupunginhallitukselle talousarvion uudelleenjärjestämisestä; lausunto kaupunginhallitukselle tilintarkastajien v:n 1933 kertomuksesta; esitys kaupunginhallitukselle vuotavaraston rakentamisesta; lausunto kaupunginhallitukselle komitean asettamisesta ehdotuksen laatimista varten teuraskanojen kaupan ja säilytyksen järjestämiseksi; lausunto kaupunginvaltuuston asettamille teurastamon katselmusmiehille teurastamon rakennusten, koneiston ja laitteiden tarkoituksenmukaisuudesta ja kunnosta.

Teurastamo. *Muutokset henkilökunnassa.* Joulukuun 31 p:nä 1933 eläkkeelle siirtyneen vaakaaja J. Träskmanin tilalle teurastamolautakunta tammikuun 30 p:nä nimitti v. t. vaakaajan K. Carlanderin helmikuun 1 p:stä alkaen. Helmikuun 28 p:nä eronneen vaakaaja L. Laurinin tilalle lautakunta kesäkuun 15 p:nä nimitti v.t. vaakaajan H. Heinon heinäkuun 1 p:stä alkaen. Syyskuun 23 p:nä kuolleen kassanhoitaja H. G. Ahlbergin tilalle lautakunta joulukuun 29 p:nä nimitti kassanhoitajaksi ja kanslistiksi v. t. kassanhoitajan ja kanslistin I. Paateron tammikuun 1 p:stä 1935 alkaen.

Sairaslomaa nauttivat vaakaaja L. Laurin tammikuun 13—19 p:n välisenä aikana, kanslia-apulainen I. Paatero helmikuun 26 p:stä maaliskuun 12 p:ään, halliesimies H. Nordberg huhtikuun 21 p:stä toukokuun 5 p:ään, kassanhoitaja H. G. Ahlberg toukokuun 1 p:stä kesäkuun 30 p:ään sekä elokuun, halliapulainen E. Johansson toukokuun 14 p:stä kesäkuun 16 p:ään ja

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1935.

trikiinintutkija I. Berglund joulukuun 27—31 p:n välisenä aikana, kaikki ilman erityistä sijaista. Kassanhoitaja H. G. Ahlberg oli sairauden takia virkavapaana vielä syyskuun 1 p:stä saman kuukauden 23 p:ään, jolloin hän kuoli; hänen sijaisenaan oli A. Nikula. Sairaslomaa nauttivat vielä trikiinintutkija A. Pärssinen syyskuun 21 p:stä lokakuun 18 p:ään, sijaisenaan U. Thomé syyskuun 21 p:n ja lokakuun 4 p:n välisenä aikana ja B. Ahlbäck lokakuun 5 p:n ja 18 p:n välisenä aikana, ja edelleen marraskuun 6—10 p:n välisenä aikana, sijaisenaan N. Holmberg, trikiinintutkija I. Berglund lokakuun 11 p:stä marraskuun 7 p:ään ja marraskuun 10 p:stä joulukuun 9 p:ään, sijaisenaan D. Segercrantz, vahtimestarl J. E. Martinmäki lokakuun 18 p:stä marraskuun 17 p:ään, sijaisenaan H. Johansson, vaakaaja J. A. Karjalainen marraskuun 6 p:stä joulukuun 5 p:ään, sijaisenaan Å. Ekholm, siivooja H. Hägg marraskuun 7—14 p:n välisenä aikana, sijaisenaan I. Häyrynen ja vaakaaja U. Forssell marraskuun 15—24 p:n välisenä aikana, sijaisenaan T. Nylander.

Harjoittelijat. Lihantarkastusharjoittelijoina olivat piirieläinlääkäri H. A. Andersson tammikuun ajan, kunnaneläinlääkäri Y. O. Kokko syyskuun 15 p:stä marraskuun 15 p:ään, kaupungineläinlääkäri A. Palmén helmikuun 19 p:stä maaliskuun 19 p:ään, eläinlääkäri P. M. Wallin toukokuun 2—17 p:n välisen ajan ja kaupungineläinlääkäri K. Vuorinen helmikuun 19 p:stä maaliskuun 3 p:ään. Kaikki nämä harjoittelivat myös laboratoriossa. Vain laboratoriossa harjoittelivat eläinlääkärit A. Malkki ja A. Sjöberg, kaupungineläinlääkärit R. Hemnell, J. Morelius ja R. Reinilä, kunnaneläinlääkäri A. Eriksson ja rouva Reinilä. Trikiinintutkijaharjoittelijana toimi neiti I. J. Venho lokakuun 1—15 p:n välisenä aikana.

Aukioloaika. Lihantarkastamon aukioloaikaan tehtiin vuoden aikana se muutos, että lihantarkastamoa pidettiin auki lihojen tarkastusta varten myös iltapäivisin klo 18—19, paitsi lauantaisin ja aattopäivinä.

Yömaja. Vuoden aikana sisustettiin pienkarjan tallin päädyssä oleva huone yömajaksi maalaisia varten.

Retkikuntia. Niinkuin ennenkin kävi kertomusvuonna lukuisia retkikuntia teurastamossa.

Teurastusosastoilla teurastettiin ja tarkastettiin seuraava määrä eläimiä:

Sonneja ja härkiä	1,942	Lampaita ja vuohia	3,326
Lehmiä	7,695	Sikoja	9,310
Hiehoja ja isoja vasikoita	7,459	Porsaita	16
Pikkuvasikoita	816	Hevosia	50
		Yhteensä	30,614

Yllä luetellut ruhot vastasivat 2,415,452 kg lihaa, josta 67.3 % oli nautakarjan-, 30.5 % sian-, 1.7 % lampaan- ja vuohen- sekä 0.5 hevosenlihaa. Teurastettua karjaa tarkastettaessa määrättiin erikoiskäsiteltäväksi 78 kpl, kun taas seuraava määrä hylättiin:

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruhonosia,		Kaikkiaan,
	kpl.	kg.	kpl.	kg.	kg.
Sonneja	1	63	4	29	92
Lehmiä	6	757	25	204	961
Hiehoja	—	—	2	3	3
Pikkuvasikoita	1	22	1	19	41
Lampaita	—	—	6	6	6
Sikoja	4	210	75	485	695
Yhteensä	12	1,052	113	746	1,798

Hylättyjen kokonaisten elinten lukumäärä ilmenee seuraavista numeroista:

	Sydämiä.	Päitä.	Kieliä.	Keuhkoja.	Maksoja.	Utareita.	Vatsalaukkuja, vatsakalvoja.	Suolia, suoliliveitä.	Munuaisia.
Sonnien	29	23	9	33	80	—	3	8	2
Lehmien ..	112	72	22	193	1,089	82	44	67	27
Hiehojen ..	29	29	11	62	120	3	1	5	1
Is.vasikoiden	5	8	3	5	11	—	1	2	2
Pikkuvasikkoiden ..	—	—	—	—	1	—	1	2	1
Lampaiden .	7	—	—	19	288	—	3	9	—
Sikojen	130	8	2	1,429	83	19	42	107	15
Porsaiden ..	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Hevosien ..	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Yhteensä	312	140	47	1,742	1,673	104	95	200	48

Teurastusosastoilla teurastetut eläimet olivat saapuneet kaupunkiin joko maanteitse tai rautateitse kuten alla olevasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

	Maanteitse saapuneita.	Rautateitse saapuneita.	Kaikkiaan.
Sonneja, lehmiä, hiehoja ja isoja vasikoita ..	1,136	15,960	17,096
Pikkuvasikoita	104	712	816
Lampaita ja vuohia	175	3,151	3,326
Sikoja	5,744	3,566	9,310
Porsaita	—	16	16
Hevosia	16	34	50
Yhteensä	7,175	23,439	30,614

Karjatallien käyttö. Eläinten talleissaolon vuorokausimäärä käy ilmi seuraavista numeroista:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavaita ..	168	158	156	148	277	190	481	341	152	264	221	104	2,660
Vasikoita ..	5	5	8	—	31	6	35	27	2	5	4	12	140
Lampaita ..	10	6	2	1	10	8	39	30	6	95	85	3	295
Sikoja	91	71	60	24	79	69	127	142	38	75	83	73	932
Hevosia	2	—	—	1	1	—	—	—	—	5	2	3	14

Kaikista teuraseläimistä oli talleissa yli yön keskimäärin 13.2 %. Hevosista oli yli yön 28.0 %, naudoista 15.6 %, sioista 10.0 % ja lampaista 8.9 %.

Suolipesimössä puhdistettiin eri kuukausina seuraavalla sivulla mainitun eläinmäärän elimet:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi.
Raavasten, sikojen, hevosten..	1,047	811	1,361	699	2,209	1,790	1,854	5,083	2,401	2,008	3,564	4,218	27,045
Pikkuvasikoiden, lampaiden, porsaiden	68	36	22	22	222	177	225	856	574	488	917	596	4,203

Näistä 589 oli muualla teurastettuja raavaita ja 45 muualla teurastettuja pikkuvasikoita ja lampaita.

Lihantarkastamossa tarkastettiin v:n 1934 kuluessa kaikkiaan 2,835,400 kg lihaa keskipainojen mukaan laskettuina. Tarkastukset kohdistuivat paloiteltuun lihaan, 96,960 kg:aan, sekä alla mainittuihin ruholajeihin:

	Koko ruhoja, kpl.	Puoliruhoja, kpl.		Koko ruhoja, kpl.	Puoliruhoja, kpl.
Sonneja ja härkiä	371	1	Lampaita ja vuohia	13,626	7
Lehmiä	7,744	33	Sikoja	7,634	246
Hiehoja ja isoja vasikoita	16,022	18	Porsaita	304	—
Pikkuvasikoita	24,521	34	Hevosia.....	64	1
			Yhteensä	70,286	340

Tarkastusten johdosta erikoiskäsiteltiin 36 raavasta ja 39 isoa vasikkaa sekä hylättiin seuraava määrä koko ruhoja, ruhojen osia ja kokonaisia elimiä:

	Hylättyjä koko ruhoja, kpl.	Hylättyjä koko ruhoja, kg.	Hylättyjä ruhonosia, kpl.	Hylättyjä ruhonosia, kg.	Kaikkiaan, kg.
Sonneja ja lehmiä.....	52	7,498	97	1,325	8,823
Hiehoja	19	695	71	603	1,298
Isoja vasikoita	9	351	27	279	630
Pikkuvasikoita	479	6,487	117	589	7,076
Lampaita.....	21	262	54	227	489
Sikoja	12	644	292	1,760	2,404
Porsaita	10	141	—	—	141
Hevosia	—	—	1	5	5
Paloiteltua lihaa	—	—	—	—	1,415
Yhteensä	602	16,078	659	4,788	22,281

	Hylättyjä kokonaan						
	Sydämiä.	Päitä.	Kieliä.	Keuhkoja.	Maksoja.	Utareita.	Munuaisia.
Sonnien	31	29	27	45	37	—	4
Lehmien	253	172	148	604	841	78	35
Hiehojen	159	131	115	271	207	—	4
Is. vasikoiden	197	226	199	245	176	1	17
Pikkuvasikoiden	403	42	41	435	369	—	10
Lampaiden ..	181	10	9	208	628	—	—
Sikojen	283	16	68	1,917	113	—	21
Hevosten	1	1	—	4	1	1	2
Yhteensä	1,508	627	607	3,729	2,372	80	93

Tukkumyyntihallia, jäähdyttämöä ja jäädyttämöä käytettiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulук.	Koko vuosi.
	Tukkumyyntihallista myytyjä.												
Raavaita, kpl.	3,913	3,139	3,818	3,043	2,903	2,361	2,840	4,028	4,474	4,436	4,055	2,850	41,860
Isoja vasikoita »	3,184	2,938	4,097	3,433	3,927	3,598	3,023	3,688	3,511	3,700	3,452	3,241	41,792
Pikkuvasikoita »	659	771	1,285	1,055	862	692	630	738	592	599	823	668	9,374
Lampaita »	2,261	1,850	1,921	1,747	1,368	1,282	1,306	4,198	5,406	6,953	6,333	2,935	37,560
Sikoja »	2,894	2,759	3,256	2,407	2,208	1,826	1,750	2,007	2,342	3,052	4,082	4,334	32,917
Porsaita »	105	80	35	48	20	30	16	13	15	9	8	68	447
Hevosia »	1	1	2	—	1	—	—	1	1	—	—	—	7
Muuta tavaraa, kg.	5,661	5,268	9,210	4,320	4,761	9,679	10,822	6,900	3,289	10,433	9,350	16,285	95,978
	Riippuvien ruhojen osastoissa ja tukkumyyntihallissa säilytettyjä.												
Raavaita, kpl.	1,797	1,011	914	1,066	1,820	1,716	2,872	4,522	3,593	3,587	2,653	2,269	27,820
Vasikoita »	730	575	521	242	316	343	571	981	651	404	357	614	6,305
Lampaita »	384	309	173	197	179	331	626	1,239	1,335	2,087	1,540	1,414	9,814
Sikoja »	696	319	517	463	1,069	1,043	1,648	1,919	2,355	1,812	2,145	1,530	15,516
Porsaita »	44	27	20	26	3	1	2	—	—	—	9	86	218
Hevosia »	1	—	3	1	25	112	51	58	14	75	187	36	563
Poroja »	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
	Tukkumyyntihallia käyttämättä teurastusosastosta kuumana lihana vietyjä.												
Raavaita, kpl.	75	123	134	60	86	109	153	112	86	94	122	23	1,177
Vasikoita »	43	29	36	25	53	41	42	87	—	2	30	6	394
Lampaita »	—	—	—	—	1	—	—	2	—	3	13	—	19
Sikoja »	103	148	166	129	162	84	164	209	114	162	149	262	1,852
Porsaita »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
Hevosia »	1	—	1	1	—	5	2	—	—	—	—	1	11
	Tarkastettuja, mutta ei tukkumyyntihallista myytyjä.												
Raavaita, kpl.	35	52	68	57	20	18	5	19	16	9	30	50	379
Isoja vasikoita »	92	133	185	114	107	112	64	49	76	73	82	129	1,216
Pikkuvasikoita »	2,348	1,454	2,724	2,913	1,267	768	716	658	947	1,350	2,088	2,074	19,307
Lampaita »	57	65	102	49	58	66	44	127	255	242	242	102	1,409
Sikoja »	152	92	176	120	60	48	31	20	30	70	94	123	1,016
Hevosia »	3	2	5	1	1	3	2	2	1	2	12	11	45
Paloiteltua, lihaa, kg.	4,370	6,766	7,853	6,869	10,055	7,158	6,210	3,002	2,121	7,431	8,156	9,262	79,253
	Tukkumyyntihallia käyttämättä teurastusosastosta vietyjä jäähdyttämössä pidettyjä.												
Raavaita, kpl.	2	1	3	8	1	5	13	18	15	69	31	58	224
Vasikoita »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	34	44
Lampaita »	1	1	—	—	—	—	—	4	50	95	2	1	154
Sikoja »	21	—	—	—	14	49	92	113	142	127	133	38	729
Revosia »	1	—	—	—	1	4	2	2	1	3	1	1	16
	Jäädyttämössä säilytettyjä.												
Lihaa, kg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,612	6,692	252	14,556
Lintuja »	—	—	—	—	—	—	—	137	173	18,672	10,570	4,153	33,705
Kaloja »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	442	442
Muuta »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	—	—	120

Keskipainojen mukaan kilogrammoiksi muunnettuina muuttuivat edellä esitetyt numerot seuraaviksi:

Kuukausi.	Tukkumyyntihallista myytyjä.	Riippuvien ruhojen osastoissa ja tukkumyyntihallissa säilytettyjä.	Tukkumyyntihallia käyttämättä teurastusosastosta kuumana lihana vietyä.	Tarkastettuja, mutta ei tukkumyyntihallista myytyjä.	Tukkumyyntihallia käyttämättä teurastusosastosta vietyjä jäähdyttäm. pidett.	Jäädyttämössä säilytettyjä.
Tammikuu ..	884,999	315,782	17,203	52,276	2,331	—
Helmikuu ..	787,959	179,631	25,364	43,697	114	—
Maaliskuu ..	943,997	179,546	28,379	70,954	299	—
Huhtikuu ..	755,471	183,218	18,042	62,071	798	—
Toukokuu ..	772,916	333,408	23,540	37,144	1,604	—
Kesäkuu	638,080	343,007	19,515	28,140	5,764	—
Heinäkuu ..	615,692	533,155	30,249	21,242	10,039	—
Elokuu	786,941	787,655	30,754	18,529	12,474	137
Syyskuu	853,228	681,760	18,475	23,836	15,164	173
Lokakuu	977,647	653,551	23,743	35,826	20,333	26,404
Marraskuu ..	1,026,686	581,459	25,560	52,366	15,413	17,262
Joulukuu	834,959	458,158	26,810	57,905	9,844	4,847
Koko vuosi	9,878,575	5,230,330	287,634	503,986	94,177	48,823

Jäätä valmistettiin alla mainitut määrät:

	Tonnia.		Tonnia.
Toukokuu	3.6	Syyskuu	76.0
Kesäkuu	14.0	Lokakuu	158.0
Heinäkuu	16.6	Marraskuu	260.0
Elokuu	19.6	Joulukuu	140.0
		Koko vuosi	687.8

Punnitseminen. Seuraavat numerot valaisevat teurastamossa suoritettua punnitsemista:

Punnittu.	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulук.	Koko vuosi.
Vuotia, kpl.	1,385	1,126	1,471	1,183	2,054	1,968	2,795	4,192	3,337	3,584	2,792	1,589	27,476
Elävää karjaa, kpl.	1	—	—	4	—	1	1	4	17	3	—	9	40
Kuumaa lihaa:													
Hevosia, raavaita, sikoja, kpl...	25	52	107	88	189	179	249	243	270	280	262	170	2,114
Vasikoita, lampaita, porsaita, kpl.	—	—	—	2	—	5	—	5	1	12	7	1	33
Muuta tavaraa, kg.	4,400	900	900	400	1,100	1,500	4,200	5,300	4,100	7,200	8,900	3,700	42,600

Teurastamon juoksuratoja, sähkövinttureja y.m. laitteita käytettiin seuraavaa muualla tarkastettua lihamäärää varten:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulok.	Koko-vuosi
Raavaita, kpl. .	1,970	1,660	2,041	1,579	1,784	1,582	1,517	1,740	2,331	2,068	1,947	1,556	21,775
Isoja vasikoita » . .	1,988	1,895	2,696	2,176	2,984	2,828	2,191	2,259	2,180	2,259	2,301	2,446	28,203
Pikkuvasikoita » . .	973	335	671	611	984	659	670	619	799	867	1,095	846	9,129
Lampaita » . .	1,627	1,200	1,152	1,052	981	1,096	1,104	2,978	3,288	3,910	3,862	2,086	24,336
Sikoja, » . .	1,911	1,954	2,224	1,612	1,497	1,315	954	1,038	1,367	2,437	3,165	3,430	22,904
Porsaita » . .	80	60	22	31	10	25	11	20	7	7	8	39	320
Hevosia » . .	3	1	1	—	1	—	—	1	1	2	59	20	89
Muuta tavaraa, kg.	6,294	3,991	25,184	22,304	8,434	14,580	14,405	12,842	11,414	21,458	20,748	17,884	179,538

Näiden ruhojen lihamäärä oli keskipainojen mukaan laskettuna eri kuukausina seuraava:

	Kg.		Kg.
Tammikuu	505,538	Heinäkuu	378,523
Helmikuu	480,988	Elokuu	408,004
Maaliskuu	578,027	Syyskuu	492,254
Huhtikuu	465,891	Lokakuu	593,815
Toukokuu	520,205	Marraskuu	670,298
Kesäkuu	463,173	Joulukuu	587,674
		Koko vuosi	6,144,390

Lämpökeskuksen polttoainekulutus v. 1934 oli 677.10 tonnia hiiliä; höyrykattiloita lämmitettiin 4,036 tuntia 15 minuuttia ja niistä annettiin höyryä 3,852 tuntia 35 minuuttia, arinamoottoreja käytettiin 3,872 tuntia 35 minuuttia, hiilinosturi oli käynnissä 239 tuntia 46 minuuttia ja lisävettä käytettiin 490 m³. Lämpökeskuksen keskimääräinen vuorokautinen käyttö näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulok.
	Tuntia ja minuuttia.											
Lämmitetty	17.44	18.33	16.07	11.40	5.45	4.58	6.25	7.01	6.25	9.15	13.08	15.43
Annettu höyryä	17.23	18.16	15.38	11.21	5.21	4.31	5.46	6.22	6.00	8.45	12.36	13.30
	Kuutiometriä.											
Käytetty lisävettä	2.55	2.71	2.42	1.20	0.52	0.67	0.90	0.90	0.43	0.74	1.10	2.10
	Tonneja.											
Poltettu hiiliä	2.83	2.95	2.64	2.11	0.98	0.77	0.86	1.00	1.05	1.69	2.45	3.05

Konekeskuksen jäähdytyskoneiden keskimääräinen vuorokautinen käyntiaika tunneissa ja minuuteissa laskettuna oli seuraava:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulukk.
	Tuntia ja minuuttia.											
Jäähdytyskoneet	5.39	4.46	3.31	3.47	5.40	7.13	11.02	11.58	11.47	11.43	11.18	6.25
Jäähdyttämön tuulettajat	5.12	6.48	3.29	3.45	5.36	6.00	9.55	11.48	11.30	11.45	8.06	4.24
Jäädyttämön tuulettajat	4.25	3.13	2.54	2.42	4.12	5.36	9.06	10.54	10.45	11.22	11.12	6.20
Jäähdytysvesipumppu ..	5.46	4.52	3.39	4.06	6.29	7.36	11.42	12.30	12.12	12.00	12.06	7.00

Kloorikalsiumia käytettiin 19,319 kg.

Sähkövirtaa kului kaikkiaan 736,319 kWh, kuten alla olevista numeroista lähemmin näkyy:

	Valaistusvirtaa, kWh.	Voimavirtaa, kWh.	Yhteensä, kWh.
Tammikuu	5,973	34,467	40,440
Helmikuu	3,946	26,884	30,830
Maaliskuu	3,460	24,205	27,665
Huhtikuu	2,053	26,516	28,569
Toukokuu	1,419	45,508	46,927
Kesäkuu	1,196	51,469	52,665
Heinäkuu	1,390	90,346	91,736
Elokuu	1,434	97,404	98,838
Syyskuu.....	2,610	90,809	93,419
Lokakuu	5,011	85,387	90,398
Marraskuu	6,921	76,504	83,425
Joulukuu	6,912	44,495	51,407
Yhteensä	42,325	693,994	736,319

220 V:n virtaa oli 204,879 kWh, 500 V:n virtaa 531,440 kWh. Huippukuormitus eri kuukausina oli seuraava:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.
kW	44	43.4	25	252	295.4	298.2	310	315	316.4	309	43.5	43.4

Vedenkulutus kuutiometreissä laskettuna ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

Kylmä vesi.	
Hallintorakennus	1,561
Suurkarjan teurastamo	4,301
Sianteurastamo	2,461
Saniteettiteurastamo	77
Lihantarkastamo	42
Suolipesimö	7,532
Mahantyhjennyshuone	26,141
Suurkarjan talli	683
Pienkarjan talli	613
Tukkumyyntihalli	1,061
Jäähdyttämöt	206
Jäähdytyskoneet	3,975
Ilmapumpun jäähdytys	742
Jäätehdas	700
Lämpökeskus.....	490
Vaunupesimöt	1,512
Pesu ja kastelu	2,293
Lantala	276
Lämmin vesi.	
Lämminvesisäiliöt.....	7,839
Vaunupesimöt	255
Yhteensä	62,760

Alla olevat numerot osoittavat vedenkulutuksen kuutiometreissä kuukausittain:

Tammikuu	2,211	Heinäkuu	6,747
Helmikuu	2,178	Elokuu	8,959
Maaliskuu	2,894	Syyskuu	9,092
Huhtikuu	2,293	Lokakuu	9,013
Toukokuu	4,146	Marraskuu	7,208
Kesäkuu	3,771	Joulukuu	4,248
		Koko vuosi	62,760

Laboratoriossa tutkittiin v. 1934 bakteriologisesti 298 kokonaista ruhoa ja 93 ruhonosaa tai elintä, tehtiin 32 histologista tutkimusta, 348 keittokoetta ja 17 maitotutkimusta. 17,190 koko- ja puolisikaa ja 320 porsasta tutkittiin trikiinien varalta. Lisäksi valmistettiin myyntiä varten elatusaineita 305 täydellistä tutkimusta varten.

Koko ruhoja koskevat bakteriologiset tutkimukset. Ruhoista tuli 233 lihantarkastamosta, 48 teurastusosastoista, 1 sairasosastosta, 1 tukkumyyntihallista, 11 Malmin ja 1 Keravan lihantarkastamosta sekä 3 Karjakeskuskunnan teurastamosta.

Ruhoista oli 110 nautaa, 87 isoa vasikkaa, 60 pikkuvasikkaa, 38 sikaa, 1 porsas, 1 lammas ja 1 hevonen.

Septicaemiaa todettiin 73 tapauksessa eli 24.5 %:ssa, sitä vastoin sitä ei todettu 225 tapauksessa, joista 121 tapausta oli kokonaan bakteerittomia. Septicaemiaprosentti lihantarkastamon ruhoissa oli 27.1, teurastusosastojen ruhoissa 10.4 ja muissa ruhoissa 29.4.

Septicaemia oli 54 tapauksessa kolibakteerien aiheuttama, 8 tapauksessa streptokokkien, 6 diplokokkien, 2 diplostreptokokkien, 1 pastörellabakteerien, 1 proteusbakteerien ja 1 tapauksessa pernaruttobasillien aiheuttama.

Ruhonosia, imusolmukkeita tai elimiä koskevat bakteriologiset tutkimukset. Pernaruton varalta tutkittiin 9 näytettä, joista 3 oli naudasta, 2 isosta vasikasta, 3 lampaasta ja 1 siasta. Tulokset olivat kielteiset. Tuberkuloosin varalta tutkittiin 40 näytettä, joista 9 oli naudasta, 3 isosta vasikasta ja 28 siasta. Myönteinen tulos saatiin 11 tapauksessa, joista 1 oli nauta, 2 isoa vasikkaa ja 8 sikaa. Yhdessä tapauksessa saatiin myönteinen tulos mikroskoopilla kun sitä vastoin muut tulokset saatiin vasta marsuistutuksien jälkeen. Sikasepticaemian varalta tutkittiin 2 näytettä, joista 1 oli myönteinen.

Muista 41 bakteriologisesta tutkimuksesta mainittakoon: 18 absessia, joista 12 oli Bac. pyogeneksen aiheuttamaa, ja 4 muuttunutta utaretta, joista 2:ssa todettiin Strept. agalactiaca ja 2:ssa Bac. colia.

Histologiset tutkimukset. Melkein kaikkia näitä tutkimuksia varten käytettiin jäädytysmikrotomia. Saaduista tuloksista mainittakoon seuraavat: 2 actinomycosista, 4 carcinomia, 1 sarcomi, 1 lipomi, 2 myxofibromaa, 1 adenoma, 1 sarcosporidia ja 2 rasvarappeutumista.

Keitto- ja paistamiskokeet. Näytteistä oli 281 niistä ruhoista, jotka bakteriologisesti tutkittiin, sekä 67 muita ruhoja. Viimeksi mainitut ruhot jakautuivat eri eläinlajeihin seuraavasti: 22 nautaa, 7 isoa vasikkaa, 4 pikkuvasikkaa ja 34 sikaa. Myönteinen tulos saatiin ensinmainitussa ryhmässä 58 ruhosta eli 20.6 %:ssa ja toisessa ryhmässä 24 ruhosta eli 35.8 %:ssa. Syistä ja tau-

deista, joiden tähden keitto- tai paistamiskokeita toisessa ryhmässä suoritettiin, mainittakoon seuraavat: karjut ja piettiöt huono teurastus, munuaisrakkulat, munuaistulehdukset, tympanitis, icterus, rachitis, hepatitis, outo väri ja outo haju.

Maidontarkastuksia. Aina kun teuraseläinten maito on käytetty ihmisravinnoksi on se sitä ennen bakteriologisesti tarkastettu. Sairaalloisia muutoksia ei ole kertaakaan voitu todeta.

Trikiinintutkimukset. Trikiinien varalta tutkituista sioista ja porsaista oli 8,184 lihantarkastamosta ja 9,326 teurastusosastoista. Trikiinejä ei todettu.

Elatusaineiden valmistus muiden kuin omiksi tarpeiksi. Osuuskunta Veterinarian laskuun valmistettiin 1,830 lakmuslaktosagarputkea, 1,830 fuksinidekstrosiagarputkea, 3,050 lakmuslaktosekstraktiagarputkea, 3,050 lakmusdekstrosiekstraktiagarputkea, 6,100 grammaa lihalientä ja 6,100 grammaa liha-agaria. Osuuskunta Veterinaria on jakanut yllä mainittuja elatusaineita 61 lihantarkastusasemalle ja hyväksytylle teurastamolle maassamme.

Sairasosasto. Sairasosastossa teurastettiin 2 pikkuvasikkaa, 7 porsasta ja 4 sikaa. Tarttuvia tauteja ei voitu todeta.

Takavarikoimissyiden joukosta mainittakoon cysticercus inermis ja tuberculosis. Miten runsaasti niitä v. 1934 on todettu verrattuna kaikkiin lihantarkastamossa ja teurastusosastoissa tarkastettuihin ruhoihin selviää alla olevasta taulukosta. Mainittakoon vielä pernaruttotapaus, joka todettiin teurastusosastoissa.

	Cysticercus inermis.		Tuberculosis.	
	Lukumäärä.	% kaikista tarkastetuista.	Lukumäärä.	% kaikista tarkastetuista.
Nautoja	89	0.50	1	0.006
Hiehoja ja isoja vasikoita	69	0.29	2	0.009
Sikoja	—	—	8	0.05
Yhteensä	158	0.38	11	0.02

Teurastamon tulot ja menot. Talousarvion mukaan oli kertomusvuonna tuloja arvioitu kertyvän yhteensä 4,059,440 markkaa, siitä 498,000 markkaa teurastusosastojen, 1,289,000 markkaa lihantarkastamon, 1,312,000 markkaa tukkumyyntihallin ja 960,440 markkaa muita tuloja. Todellisuudessa tulot nousivat yhteensä 3,244,549: 30 markkaan jakautuen 552,909: 75 markkaa teurastusosastojen, 775,121 markkaa lihantarkastamon, 987,857: 95 markkaa tukkimyyntihallin ja 928,660: 60 markkaa muitten tulojen osalle. Kertyneet tulot olivat yhteensä 814,890: 70 markkaa eli 20.1 % arvioitua määrää pienemmät. Teurastusosastojen tulot osoittivat ylitystä 54,909: 75 markkaa, jota vastoin lihantarkastamon tulot osoittivat 513,879 markan, tukkumyyntihallin 324,142: 05 markan ja muut tulot 31,779: 40 markan vajausta talousarvioon nähden. Eri tuloerät ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	Smk.		Smk.
Teurastusosastojen käyttö ..	552,909: 75	Suolauskoppien vuokrat ..	13,563: 65
Lihantarkastus	775,121: —	Lihojen säilytys tukkumyyntihallissa	8,497: —
Myyntimaksut	987,857: 95	Asunto- ja ravintolan vuokrat	35,400: —
Juoksuratojen, sähkövintturien y. m. laitteiden käyttö	307,251: 65	Konttorihuoneitten vuokrat	16,250: —
Lihojen erikoiskäsittely	3,940: —	Heinien ja kaurarouheiden myynti	11,193: 60
Suolipesimön käyttö	58,287: —	Jäiden myynti	84,851: 45
Karjatallien käyttö	15,294: —	Vaunujen puhdistus y. m. ..	51,835: —
Punnitusmaksut.....	18,528: 50	Luontoisetujen korvaaminen	38,640: —
Esijäähdyttämön ja riippuvien ruhojen osaston käyttö	138,445: 70	Muut tulot	11,319: 05
Jäähdytyskoppien vuokrat ..	29,145: 45	Yhteensä	3,244,549: 30
Jäädytyskoppien vuokrat ..	75,786: 05		
Sisäelinten säilytyskoppien vuokrat	10,432: 50		

Alla olevat numerot osoittavat miten tulot jakautuivat eri kuukausiin:

	Smk.		Smk.
Tammikuu	258,568: 90	Heinäkuu	224,149: 85
Helmikuu	208,736: 05	Elokuu	272,056: 40
Maaliskuu	258,086: 05	Syyskuu	283,410: 40
Huhtikuu	252,109: 10	Lokakuu	375,158: 15
Toukokuu	217,573: 80	Marraskuu	394,211: —
Kesäkuu	180,379: 05	Joulukuu.....	320,110: 55
		Yhteensä	3,244,549: 30

Kaupungin v:n 1934 talousarvioon merkittiin teurastamoa varten määrärahoja yhteensä 2,458,815 markkaa, johon kertomusvuoden varrella myönnettiin lisämäärärahoja 12,140: 30 markkaa. Kaikkiaan oli siis käytettävissä 2,470,955: 30 markkaa, mistä määrästä käytettiin 2,236,751: 85 markkaa. Säästöä jäi 234,203: 45 markkaa. Eri menoeriin määrärahat ja kustannukset jakautuivat seuraavasti:

	Talousarvion määräraha, Smk.	Lisämäärä-raha, Smk.	Menot tilien mukaan, Smk.	Säästö (+) tai ylitys (—), Smk.
Palkkiot.....	26,100: —	—	25,830: —	+ 270: —
Sääntöpalkkaiset virat ..	867,135: —	10,860: —	820,273: 65	+ 57,721: 35
Palkkasääntöön merkitsesemättömät pysyväiset virat	93,780: —	—	93,780: —	—
Tilapäistä työvoimaa	310,000: —	160: —	274,424: 85	+ 35,735: 15
Kesälomasijaiset	2,000: —	—	2,000: —	—
Lääkärinapu eräille viranhaltijoille	—	1,120: 30	1,120: 30	—
Lämpö	140,200: —	—	124,944: 40	+ 15,255: 60
Valaistus	55,000: —	—	39,949: 10	+ 15,050: 90
Siivoaminen	6,000: —	—	4,621: 50	+ 1,378: 50
Puhtaanapito	50,000: —	—	33,109: 45	+ 16,890: 55
Kaluston hankinta	45,000: —	—	45,000: —	—
Kaluston kunnossapito ..	12,000: —	—	11,942: 40	+ 57: 60
Painatus ja sidonta	25,000: —	—	39,956: 20	— 14,956: 20
Tarverahat	73,000: —	—	69,139: 45	+ 3,860: 55
Vaatteiden pesu	10,000: —	—	8,016: 85	+ 1,983: 15
Yleisten laitteiden kunnossapito	150,000: —	—	198,582: 15	— 48,582: 15
Käyttövoima	366,000: —	—	244,029: 10	+ 121,970: 90
Vedenkulutus	147,600: —	—	129,159: 60	+ 18,440: 40
Rehut.....	15,000: —	—	10,196: 40	+ 4,803: 60
Tarveaineet	65,000: —	—	60,676: 45	+ 4,323: 55
Yhteensä	2,458,815: —	12,140: 30	2,236,751: 85	+ 234,203: 45

Eri eläinlajien takavarikoimissyyt sekä taka-

Hylkäämisen, erikoisen käsittelyn tai bakteriologisen tutkimisen syy.	Takavarikoimisia, jotka koskivat									Takavarikoimisia yhteensä.	Toimenpide.			Kokoruhoja koskevia bakteriologisia tutkimuksia [1]).
	Sonneja ja härkiä.	Lehmiä.	Hiehoja ja suurempia vasikoita.	Pikkuvasikoita.	Lampaita ja vuohia.	Sikoja.	Porsaita.	Hevosia.	Suolattua, savustettua, palvattua tai muuten kestäväksi tehtyä lihaa.		Hylkääminen. Kokoruhoja tai ruhojen osia.	Hylkääminen. Kokoelimiä tai elinten osia.	Erikoiskäsittely.	
Lihantarkastamo.														
Abscessus. Märkäpesäkkeet	1	23	8	—	2	5	—	—	—	39	7	32	—	3
Actinomycosis. Sädesienitauti	—	4	5	1	—	—	—	—	—	10	—	10	—	—
Angiectasia hepatis. Pilkkumaksa	—	30	1	—	—	—	—	—	—	31	—	31	—	—
Arthritis, bursitis, gonitis. Niveltai limapussintulehdus	—	3	1	1	—	3	—	—	—	8	8	—	—	8
Cachexia. Nääntyminen	—	3	—	3	—	—	—	—	—	6	6	—	—	—
Cystae. Rakkokasvaimet	—	13	6	—	—	3	—	—	—	22	1	21	—	—
Cysticercus inermis. Matorakkulat	10	26	43	—	—	—	—	—	—	79	4	—	75	—
Cysticercus tenuicollis. Matorakkulat	—	—	—	—	15	12	—	—	—	27	—	27	—	—
Distomatosis. Maksamadot	24	785	105	—	270	—	—	—	—	1,184	—	1,184	—	—
Fractura contusio. Luunmurtumat ja ruhjevammat	2	15	5	1	—	42	—	—	[2])	65	65	—	—	1
Haemorhagia. Verenvuodot	—	7	—	2	3	16	—	1	[3])	29	19	10	—	1
Icterus. Keltatauti	—	2	2	8	1	—	—	—	—	13	9	4	—	3
Kehittymättömyys	—	—	—	91	—	—	—	—	—	91	91	—	—	—
Likaantuminen	2	54	77	16	5	4	—	—	—	158	17	141	—	—
Mastitis. Utaretulehdus	—	42	—	—	—	1	—	—	—	43	4	39	—	24
Metritis. Kohtutulehdus	—	6	—	—	—	—	—	—	—	6	4	2	—	13
Necrosis. Kuolio	—	1	1	—	105	1	—	—	—	108	—	108	—	—
Nephritis. Munuaistulehdus	—	3	—	1	—	—	—	—	—	4	1	3	—	5
Osteomalacia, rachitis. Luunpehmeneminen, riisi	—	—	—	—	—	8	10	—	—	18	18	—	—	—
Pericarditis. Sydänpussintulehdus	—	3	—	—	—	4	—	—	—	7	—	7	—	1
Pilaantuminen	30	228	441	718	252	303	—	—	[4])	1,972	709	1,263	—	—
Pneumonia. Keuhkotulehdus	1	6	4	—	4	5	—	—	—	20	—	20	—	5
Rehu-, kalttausvesi-, veriaspiratio	15	359	156	15	33	2,003	—	—	—	2,581	—	2,581	—	—
Septicaemia. Verenmyrkytys	—	13	7	77	1	6	—	—	—	104	104	—	—	13
Tuberculosis. Nystyrätauti	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—
Tumores. Kasvannaiset	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—
Vaccin. variol.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56
Vieras haju, väri, maku	2	16	33	61	5	29	—	1	—	147	115	32	—	6
Alii morbi. Muut taudit	1	68	24	49	115	31	—	1	[5])	289	79	210	—	94
Yhteensä	88	1,710	919	1,044	811	2,478	10	3	—	7,063	1,261	5,727	75	233

[1]) Tähän sisältyvät myöskin ne epäilyttävissä tapauksissa tehdyt bakteriologiset tutkimukset, jotka johtivat lihan hyväksymiseen. — [2]) 13 kg. — [3]) 5 kg. — [4]) 1,389 kg. — [5]) 8 kg.

Huom.: Taulukkosarekkeeseen Kokoelimiä tai elinten osia merkityt luvut eivät koske yksityisten elinten lukua, vaan niitten eläinten lukua, joista ne on hylätty.

varikoimisen aiheuttamat toimenpiteet.

Hylkäämisen, erikoisen käsittelyn tai bakteriologisen tutkimisen syy.	Takavarikoimisia, jotka koskivat								Takavarikoimisia yhteensä.	Toimenpide.			Kokoruhoja koskevia bakteriologisia tutkimuksia [1]).
	Sonneja ja härkiä.	Lehmiä.	Hiehoja ja suurempia vasikoita.	Pikkuvasikoita.	Lampaita ja vuohia.	Sikoja.	Porsaita	Hevosia.		Hylkääminen. Kokoruhoja tai ruhojen osia.	Hylkääminen. Kokoelimiä tai elinten osia.	Erikoiskäsittely.	
						Teurastusosastot.							
Abscessus. Märkäpesäkkeet ...	6	96	10	—	1	39	—	—	152	36	116	—	8
Actinomycosis. Sädesienitauti..	4	12	5	—	—	—	—	—	21	—	21	—	—
Angiectasia hepatis. Pilkkumaksa	—	50	3	—	—	1	—	—	54	—	54	—	—
Anthrax. Pernarutto.....	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—
Arthritis, bursitis, gonitis. Niveltai limapussintulehdus.....	1	4	—	—	—	3	—	—	8	8	—	—	1
Cachexia. Nääntyminen	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Cystae. Rakkokasvaimet	—	14	2	—	—	1	—	—	17	—	17	—	—
Cysticercus echinococcus. Matorakkulat	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
Cysticercus inermis. Matorakkulat	14	39	26	—	—	—	—	—	79	1	—	78	—
Cysticercus tenuicollis. Matorakkulat	—	—	—	—	19	19	—	—	38	—	38	—	—
Distomatosis. Maksamadot	113	1,291	172	—	237	6	—	—	1,819	—	1,819	—	—
Enteritis. Suolitulehdus	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1
Fractura. Luunmurtumat.....	—	—	—	—	—	4	—	—	4	4	—	—	—
Icterus. Keltatauti	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
Kalkkiutuneita, loiseläimiä ..	—	—	—	—	3	8	—	—	11	—	11	—	—
Kehittymättömyys	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Mastitis. Utaretulehdus	—	38	2	—	—	3	—	—	43	2	41	—	7
Metritis. Kohtutulehdus	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	3
Necrosis. Kuolio	1	—	—	—	11	1	—	—	13	—	13	—	—
Nephritis. Munuaistulehdus....	—	2	—	—	—	4	—	—	6	—	6	—	2
Osteomalacia, rachitis. Luunpehmeneminen, riisi	—	—	—	—	—	5	—	—	5	5	—	—	—
Pericarditis. Sydänpussintulehdus	1	7	—	—	—	70	—	—	78	—	78	—	1
Pneumonia. Keuhkotulehdus ..	12	17	15	—	6	122	1	—	173	—	173	—	11
Rehu-, kalttausvesi-, veriaspiratio	6	71	33	—	6	1,302	—	—	1,418	—	1,418	—	—
Septicaemia. Verenmyrkytys ..	—	2	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—
Tuberculosis. Nystyrätauti	—	1	2	—	—	7	—	—	10	—	10	—	—
Tumores. Kasvannaiset	—	7	1	—	—	—	—	—	8	1	7	—	1
Alii morbi. Muut taudit	11	142	18	2	49	149	—	1	372	62	310	—	13
Yhteensä	169	1,797	289	3	332	1,746	1	1	4,338	125	4,135	78	48

[1]) Ks. edell. s. alaviittaa 1 ja huom.

Lihan tukkuhinnat Helsingissä vuonna 1934.

Kuukausi ja hintataso.	Naudat.				Juottovasikat.				Pikkuvasikat.	Lampaat.				Siat.			
	Paras laatu.	Keskilaatu.	Huon. laatu.		Paras laatu.	Keskilaatu.	Huon. laatu.		Keskilaatu.	Paras laatu.	Keskilaatu.	Huon. laatu.		Paras laatu.	Keskilaatu.	Huon. laatu.	
	Hinta kilogrammalta, markkaa ja penniä.																
Tammikuu, korkein	7 —	5 50	4 —		13 —	11 —	9 —		4 —	11 50	10 50	8 —		11 —	10 50	10 —	
» alin	6 —	5 —	3 —		12 —	10 —	8 —		3 50	10 50	9 —	7 —		10 50	10 —	9 50	
Helmikuu, korkein	7 —	6 —	4 50		12 —	10 —	8 —		4 —	11 —	10 50	8 —		11 —	10 50	9 50	
» alin	6 75	5 50	4 —		12 —	10 —	8 —		4 —	11 —	10 —	7 —		10 50	10 —	9 50	
Maaliskuu, korkein	7 75	6 50	5 —		13 —	11 —	9 —		4 —	11 50	10 50	9 —		10 50	10 —	9 —	
» alin	7 —	6 —	4 —		12 —	10 —	8 —		3 50	11 —	10 50	8 —		9 25	8 75	8 25	
Huhtikuu, korkein	8 —	7 —	5 —		13 —	10 —	8 —		3 50	12 —	11 —	8 —		9 50	9 —	8 50	
» alin	7 —	6 —	4 50		12 —	10 —	8 —		3 —	11 —	10 —	8 —		9 —	8 50	8 —	
Toukokuu, korkein	9 —	8 —	6 —		14 —	12 —	10 —		3 50	11 50	10 50	8 —		9 50	9 —	8 —	
» alin	8 —	6 50	5 —		12 —	10 —	8 —		3 50	11 —	10 —	8 —		9 —	8 50	7 50	
Kesäkuu, korkein	8 50	7 —	6 —		13 —	11 —	10 —		4 50	11 50	10 50	8 —		10 50	10 —	8 50	
» alin	8 —	6 75	5 50		12 —	10 —	8 —		3 50	10 —	9 —	7 —		9 50	9 —	8 —	
Heinäkuu, korkein	8 50	7 50	6 —		13 —	11 50	9 —		4 50	12 —	11 —	7 —		10 —	9 50	8 50	
» alin	8 —	6 75	5 —		12 —	10 —	8 —		4 —	10 —	9 —	7 —		10 —	9 50	8 —	
Elokuu, korkein	9 —	8 —	6 —		13 —	11 —	9 —		4 50	12 —	11 —	9 —		10 —	9 50	8 —	
» alin	8 —	6 50	4 50		12 —	10 —	8 —		4 —	10 —	8 —	6 —		10 —	9 —	7 50	
Syyskuu, korkein	8 50	7 25	5 50		13 —	11 —	9 —		4 50	11 50	10 —	7 50		10 —	9 50	8 —	
» alin	8 —	6 50	5 —		13 —	11 —	9 —		4 —	9 50	8 —	6 —		10 —	9 —	7 —	
Lokakuu, korkein	8 50	7 —	5 —		12 —	11 —	9 —		4 50	9 —	8 —	6 —		10 25	9 50	8 50	
» alin	7 —	5 50	4 —		11 —	9 50	8 —		4 —	9 —	8 —	6 —		9 25	9 —	8 —	
Marraskuu, korkein	8 25	7 —	4 50		13 —	11 50	9 50		4 50	9 50	9 —	7 —		10 50	9 50	9 —	
» alin	8 —	6 50	4 —		13 —	11 —	9 —		4 —	8 50	7 —	6 —		10 —	9 —	7 50	
Joulukuu, korkein	8 —	7 —	5 —		13 —	11 —	9 —		4 50	10 —	9 —	6 —		10 50	9 50	8 50	
» alin	7 50	6 —	4 —		12 —	10 —	9 —		4 50	9 —	8 —	5 —		10 —	9 —	8 —	

XII. Köyhäinhoito.

Köyhäinhoitolautakunnan kertomus[1]) Helsingin kaupungin köyhäinhoidon hallinnosta v. 1934 oli seuraavan sisältöinen:

1. Yleiskatsaus köyhäinhoito-oloihin ja köyhäinhoitolautakunnan toimintaan.

Köyhäinhoito-olot. Useina vuosina olivat yleismaailmallisen talouspulan vaikutukset Suomessa raskaina tuntuneet ja vaatineet kunnilta suorastaan äärimmäisiä ponnistuksia köyhäinhoidon lainmukaisessa toimittamisessa. Helsingissä olivat suurtyöttömyyden seurausilmiöt köyhäinhoitoalalla saavuttaneet huippunsa v. 1933. Kertomusvuosi 1934 osoittautui sen sijaan jo jossain määrin helpommaksi. Kun köyhäinhoidon avustukseen v. 1933 oli jouduttu turvaamaan 37,480 tapauksessa, aleni vastaava lukumäärä v. 1934 31,238:ksi. Vastaavasti väheni kertomusvuonna myöskin köyhäinhoitolautakunnan ja sen alaisen viraston työmäärä. Niinpä voidaan mainita, että kun köyhäinhoitoviraston avustuskanslioiden käsittelemien asioiden lukumäärä (pienetkin asioimiset mukaanluettuina) v. 1933 nousi 612,970:een, se v. 1934 supistui 487,288:aan. Edelleen mainittakoon, että kun v. 1933 kodissakävijät joutuivat suorittamaan 110,054 kodissakäyntiä ja diakonissat 82,860 kodissakäyntiä, v. 1934 kodissakävijöiden käyntien lukumäärä oli 83,703 ja diakonissojen 82,496. Vielä ansaitsee maininnan köyhäinhoitolautakunnan jaostojen käsittelemien asioiden lukumäärän aleneminen 96,771:stä v. 1933 73,475:teen v. 1934. Niinikään supistuivat köyhäinhoitolautakunnan menot, jotka v. 1933 nousivat jo 73,335,617: 35 markkaan, kertomusvuonna 59,942,899: 75 markkaan. Onkin näin ollen todettava, että tilanne pääkaupungin köyhäinhoidon työmaalla kehittyi kertomusvuonna varsin ilahuttavaan suuntaan; toivottavaa olisi, että tämä edullinen kehityssuunta edelleen jatkuisi, joskaan ei liene olemassa mitään mahdollisuuksia päästä enää takaisin niihin puitteisiin, millä köyhäinhoidon toiminta Helsingissä oli ennen äsken sivuutettua talouspulan aikaa.

Jo v. 1932 lautakunnan toimitusjohtajan vireillepanema aloite ankarammanlaatuisen työlaitoksen perustamiseksi maaseudulle ei vielä kertomusvuonnakaan johtanut lopulliseen tulokseen, vaikka kaupungin sosialijohtajan puheenjohdolla toimiva komitea työskentelikin edelleen asian myönteiseen ratkaisuun saattamiseksi.

Paljon huolta ja vaivaa tuotti lautakunnalle niin muodoin edelleen kaupungin köyhäinhoitolaitosten ahtaus. Vaikka kunnalliskodissa ja työlaitoksessa sovellettiin jatkuvasti kertomusvuonnakin hoidokkisijojen pinta-alaan ja kuutiotilavuuteen nähden sosialiministeriön köyhäinhoitotoimiston hyväksymiä minimiperusteita, oli pakko edelleen jatkaa Hyvinkään kauppalakunnan kanssa tehtyä sopimusta laitoshoidokkien sijoittamisesta kauppalan kunnalliskotiin. Työlaitos varsinkin osoittautui edelleen aivan riittä-

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1935.

mättömäksi, ja kasaantui sinne vaikeimpina kuukausina hoidokkeja huomatmattavasti yli normaalitilan.

Köyhäinhoitolautakunnassa oli kertomusvuonna 18 jäsentä; varajäseniä oli samoin 18. Valvontansa alaisten piirien mukaan ryhmitettyinä jakautuivat nämä seuraavasti:

Piiri.	Jäsen, piirin johtaja.	Varajäsen.
I.	Eversti O. E. Ehrström.	Opettajatar E. Heikel.
II. III.	Asiamies K. R. Paasio.	Rouva E. Stolt.
IV.	Kivityömies O. Nuutinen.	Ompelija E. Paasio.
V.	Kouluhoitajatar L. Hagan.	Lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Alho.
VI.	Filsofianmaisteri H. Allenius.	Pastori Th. af Björkstén.
VII.	Opettajatar M. Hannula.	Filosofianmaisteri A. Kallioniemi.
VIII.	Rouva S. Savenius.	Konttoristi E. Jokinen.
IX.	Filosofiantohtori J. M. af Forselles.	Konemestari G. A. Lemström.
X.	Lehtori N. Furustam.	Taloudenhoitaja K. Wilén.
XI.	Malliveistäjä T. Kuukkanen.	Työmies J. Väätäinen.
XII.	Lehtori N. Furustam.	Taloudenhoitaja K. Wilén.
XIII.	Pianoteknikko J. Virtanen.	Toimittaja A. E. Leino.
XIV.	Insinööri F. Kreander.	Lääketieteen lisensiaatti L. Wetterstrand.
XV.	Varatuomari A. Venäläinen.	Pastori J. Waltasaari.
XVI.	Filosofiantohtori J. af Forselles.	Konemestari G. A. Lemström.
XVII.	Rouva E. Huttunen.	Varastomies N. Lehto.
XVIII.	Opettajatar M. Hannula.	Filosofianmaisteri A. Kallioniemi.
XIX.	Malliveistäjä T. Kuukkanen.	Työmies J. Väätäinen.
XX.	Rouva E. Huttunen.	Varastomies N. Lehto.
XXI.	Rouva S. Savenius.	Konttoristi E. Jokinen.
XXII.	Prokuristi C. F. Fagerholm.	Tullipäällysmies A. Forsström.
XXIII.	Varatuomari A. Venäläinen.	Pastori J. Waltasaari.
XXIV.	Varastotyöntekijä S. Laine.	Seppä A. Mäki.

Edellä mainittujen piirinjohtajain lisäksi kuuluivat köyhäinhoitolautakuntaan kansakoulunopettaja O.A. Oinola ja esittelijäneuvos A. Arvelo varamiehinään lääketieteenlisensiaatti A. Wartiovaara ja kansakoulunlääkäri A. Ruotsalainen.

Köyhäinhoitolautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna jäsen Kreander ja varapuheenjohtajana jäsen Virtanen.

Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kaupunginhallituksen jäsen, toimiston johtaja J. E. Janatuinen.

Tarkastuspiirit olivat seuraavat:

1:nen tarkastuspiiri käsitti: Aleksanterin- ja Heikinkadun pohjoispuolella olevat I ja II kaupunginosan alueet; 2:nen tarkastuspiiri: III ja VIII kaupunginosat kokonaan sekä I, II, VI ja VII kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina ovat Aleksanterinkatu, Heikinkatu, Erottajankatu, Yrjönkatu, Ratakatu, Fredrikinkatu, Pursimiehenkatu, Telakkakatu, Tehtaankatu ja Etelärantatie; 3:s tarkastuspiiri: V ja VI kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina ovat: Fredrikinkatu, Pursimiehenkatu, Telakkakatu, Munkki-

saarenkatu, Hietalahti ja Punavuorenkatu; 4:s tarkastuspiiri: IX kaupunginosan sekä VI ja VII kaupunginosista sen alueen, joka on Munkkisaaren ja Tehtaankadun eteläpuolella; 5:s tarkastuspiiri: V kaupunginosan kokonaisuudessaan; 6:s tarkastuspiiri: IV ja XX kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina ovat: Heikinkatu, Kalevankatu, Yrjönkatu, Eerikinkatu, meri (Ruoholahti—Lapinlahti), Leppäsuonkatu ja Etel. Rautatiekatu; 7:s tarkastuspiiri: XIII, XIV ja XV kaupunginosat sekä Meilahden alueen; 8:s tarkastuspiiri: Pasilan sekä XII kaupunginosasta sen alueen, joka on Inkoon- ja Tammisaarenkadun luoteispuoleila, sekä asuma-alueet Tilkka, Ruskeasuo, Uusipelto ja Reijola; 9:s tarkastuspiiri: XI kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina ovat: Helsinginkatu, Kolmas linja, Siltasaarenkatu, Porthaninkuja, Eläintarhanlahti ja Töölönlahti; 10:s tarkastuspiiri: XI kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina ovat: Helsinginkatu, Kaarlenkatu, Agricolankatu, It. Papinkatu, Castréninkatu ja Kolmas linja; 11:s tarkastuspiiri: XI kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina ovat: Castréninkatu, It. Papinkatu, Agricolankatu, Viides linja, Hämeentie, Neljäs linja, Porthaninkatu ja Kolmas linja; 12:s tarkastuspiiri: X ja XI kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina ovat: Porthaninrinne, Siltasaarenkatu, Kolmas linja, Porthaninkatu, Neljäs linja, Hämeentie, Haapaniemenkatu, Sörnäisten rantatie, Pohjoissatama, Siltavuorensatama, Kaisaniemenlahti ja Eläintarhanlahti; 13:s tarkastuspiiri: XII kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina ovat: Pääskylänkatu, Harjukatu, Helsinginkatu ja Kustaankatu; 14:s tarkastuspiiri: Vallilan kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina ovat: Mäkelänkatu, Teollisuuskatu, Työpajankuja, Elimäenkatu, Kurunkuja, Pälkäneentie, Nilsiäntie, Nokiantie ja Nokiankuja; 15:s tarkastuspiiri: XII kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina ovat Josafatinkatu, Sturenkatu, Teollisuuskatu, Kustaankatu, Vaasankatu, Fleminginkatu ja Helsinginkatu; 16:s tarkastuspiiri: XII kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina ovat: Viipurinkatu, Tammisaarenkatu, Inkoonkatu, Aleksis Kiven katu, Teollisuuskatu, Sturenkatu, Josafatinkatu, Helsinginkatu ja rautatielinja; 17:s tarkastuspiiri: IV ja XX kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina ovat: Heikinkatu, Bulevardi, meri (Hietalahti —Ruoholahti), Eerikinkatu, Yrjönkatu ja Kalevankatu; 18:s tarkastuspiiri: Käpylän kaupunginosan sekä Vallilan kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina ovat: Mäkelänkatu, Nokiankuja, Nokiantie, Nilsiäntie, Pälkäneentie, Kuruntie, Elimäenkatu, Työpajankuja ja Teollisuuskatu; 19:s tarkastuspiiri: Hermannin ja Vallilan kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina ovat: Mäkelänkatu, Sturenkatu, Hämeentie, Oihonnankatu, meri ja Lautatarhankatu; 20:s tarkastuspiiri: Kumpulan, Toukolan, Arabian ja Vanhankaupungin kaupunginosat sekä Vallilan kaupunginosasta sen alueen, jonka eteläisenä rajana ovat: Oihonnankatu, Hämeentie, Sturenkatu ja Mäkelänkatu; 21:s tarkastuspiiri: X kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina ovat: Harjukatu, Teollisuuskatu, Pääskylänkatu, Lautatarhankatu, meri, Vilhonvuorenkatu, Hämeentie ja Helsinginkatu; 22:s tarkastuspiiri: X ja XI kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina ovat: Haapaniemenkatu, Hämeentie, Sakarinkatu, Pengerkatu, Helsinginkatu, Hämeentie, Vilhonvuorenkatu, meri, Sörnäisten rantatie ja Haapaniemenkatu sekä Kana-, Hana-, Sompa- ja Nihti-nimiset saaret; 23:s tarkastuspiiri: XI kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina ovat: Franzéninkatu, Pengerkatu, Sakarinkatu, Hämeentie, Viides linja ja Kaarlenkatu; sekä 24:s tarkastuspiiri: XI ja XII kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina ovat: Helsinginkatu, Fleminginkatu, Vaasankatu, Kustaankatu, Helsinginkatu, Pengerkatu, Franzéninkatu ja Kaarlenkatu.

Köyhäinhoitolautakunnan jaostot. Ohjesäännön mukaista asioiden käsittelyä varten jakaantui lautakunta kertomusvuonna entiseen tapaan jaostoihin. Näiden lukumäärä, erikoisjaostot mukaanluettuina, oli 12. Jaostot 1—9 käsittelivät kaupungin alueella oleskelevien köyhäinhoitoanomuksia, toimien näistä 6:s jaosto, joka muutoin ratkaisi köyhäinhoidon laitoksiin ottamista koskevat sekä vakinaista asuntoa vailla olevien anomukset, samalla kunnalliskodin ja työlaitoksen johtokuntana. Edellä mainitut jaostot muodostivat asianomaiset piirinjohtajat, paitsi VI jaostoa, jonka toimintaalueena oli koko kaupunki ja johon kuuluivat jäsenet Ehrström, Oinola ja Virtanen. Puheenjohtajina näissä jaostoissa toimivat: ensimmäisessä jäsen Paasio, toisessa jäsen af Forselles, kolmannessa jäsen Huttunen, neljännessä jäsen Allenius, viidennessä jäsen Virtanen, kuudennessa jäsen Ehrström, seitsemännessä jäsen Kuukkanen, kahdeksannessa jäsen Venäläinen ja yhdeksännessä jäsen Hagan.

Kymmenes jaosto, jonka muodostivat jäsenet Arvelo, Allenius ja Laine, ensiksi mainittu puheenjohtajana, käsitteli ulkokunta- eli n.s. B-tapaukset sekä köyhäinhoidon huostaan otettavien omaisuuden haltuunottoa koskevat asiat.

Yhdestoista jaosto hoiti köyhäinhoitolautakunnan työtupia työtupien johtokunnan nimellä, ja kuuluivat siihen jäsenet Fagerholm, Hagan ja Kreander, viimeksi mainittu puheenjohtajana.

Juopuneina tavattujen henkilöiden huoltojaostoon, kahdenteentoista jaostoon, kuuluivat jäsenet Kreander, Oinola ja Nuutinen, puheenjohtajana Kreander.

Kokoukset y.m. Köyhäinhoitolautakunnalla kokonaisuudessaan oli vuoden varrella 12 varsinaista ja 2 ylimääräistä kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 458 asiaa, nimittäin 457 toimitusjohtajan ja 1 asiamiehen valmistelemaa. Jaostojen toimintaa valaisevat seuraavat numerot:

Jaosto.	Kokouksia.	Käsiteltyjä asioita.	Jaosto.	Kokouksia.	Käsiteltyjä asioita.
Ensimmäinen	25	9,173	Kuudes	23	8,439
Toinen	22	9,065	Seitsemäs	23	7,967
Kolmas	23	7,062	Kahdeksas	21	6,330
Neljäs	23	7,698	Yhdeksäs	23	8,065
Viides	23	7,275	Kymmenes	26	2,401
			Yhteensä	232	73,475

Kunnalliskodin ja työlaitoksen johtokunta kokoontui 18 kertaa ja käsitteli yhteensä 358 asiaa, joista 40 koski 430 hoidokin poispääsyä laitoksesta.

Köyhäinhoitolautakunnan työtupien johtokunta kokoontui 21 kertaa ja käsitteli kokouksissaan yhteensä 154 asiaa.

Juopuneina pidätettyjen huoltojaosto kokoontui 24 kertaa ja käsitteli yhteensä 18,615 asiaa, minkä lisäksi jaosto poliisiviranomaisilta vastaanotti 3,650 laadultaan sellaista ilmoitusta, jotka eivät jaoston mielestä aiheuttaneet toukokuun 8 p:nä 1931 annetun, juopuneiden huoltoa koskevan lain 2 §:n säätämiä toimenpiteitä. Jaoston käsittelemistä asioista päädyttiin 1,734 tapauksessa kirjallisen ja 180 tapauksessa suullisen ohjauksen, neuvon tai varoituksen antamiseen.

Lautakunnan vuoden kuluessa käsittelemistä joko periaatteellista laatua

olevista tai yleisempää mielenkiintoa herättävistä asioista mainittakoon seuraavat:

Sitten kun kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö oli valtion virastoille ja laitoksille sekä kaikille kunnille osoittamissaan kiertokirjeissä antanut lähemmät ohjeet valtion työttömyysavustusten edellytyksistä, valtion varatöistä, kunnan varatöistä, joihin valtio myöntää avustusta, työttömien naisten ja 25 vuotta nuorempien miesten ammattikursseista ja siirtolatoiminnasta, työttömyyslautakunnista, perhe- ja paikallislisistä, siirtotyömaista sekä viranomaisista, jotka käsittelevät työttömyyden lieventämistä tarkoittavat asiat, ja tällöin m.m. määrännyt, että työttömyyslautakunnan, jollaisena kaupungissa voi toimia kaupunginhallitus, oli ratkaistava ketkä varatöihin, siirtoloihin tai ammattikursseille pyrkivät oli otettava n. s. varatyökortistoon, kaupunginhallitus ilmoitti edellisen vuoden lopulla päättäneensä, että päätöksen teko siitä, ketkä oli hyväksyttävä varatyökortistoon, uskottiin köyhäinhoitolautakunnan toimitusjohtajan B. Sarlinin ja työnvälitystoimiston johtajan V. O. Ahtion tehtäväksi. Tämän johdosta ovat mainitut toimitusjohtajat, jotka ovat kuuluneet kaupunginhallituksen keskuudestaan asettamaan työttömyyskomiteaan sen lisäjäseninä, joutuneet kaupunginhallituksen puolesta ratkaisemaan useita tuhansia varatöihin pääsyä koskevia anomuksia; ja kun mainittujen kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön antamien ohjeiden mukaan köyhäinhoidon on annettava lausuntonsa varatyöanomuksista ja niissä m.m. todettava varatyöhön pääsyn edellytyksenä, onko työtön työkykyinen ja työhaluinen, onko hän niin heikossa taloudellisessa asemassa, että hän työttömyyden takia saa köyhäinhoidolta avustusta taikka että hänelle lähitulevaisuudessa todennäköisesti olisi tätä avustusta annettava, ellei hänelle voitu järjestää työtä, sekä vielä, oliko työtön avun tarpeessa sellaisen työttömyyden tähden, jota oli jatkunut vähintään 6 päivää sen jälkeen kun asianomainen oli hakenut kunnan työnvälitystoimistosta työtä tai ilmoittautunut työttömyyslautakunnalle, työtä sen välityksellä saamatta, joutuivat köyhäinhoitoviraston avustuskansliat näiden selvitysten johdosta toimittamaan tuhansia kodissakäyntejä ja kirjoittamaan kullekin anomuskaavakkeelle lausuntonsa. Köyhäinhoitoviraston työmäärä on näiden toimenpiteiden vuoksi jälleen huomattavasti lisääntynyt ja toimitettavat tutkimukset ovat vieneet runsaasti aikaa, sillä paitsi edellä jo mainittuja selvityksiä, on puheenalaisiin köyhäinhoitoviraston lausuntoihin ollut merkittävä tiedot siitäkin, etteivät anojat ole olleet sairaita tai muuten työhön kykenemättömiä taikka työtä vierovia, etteivät he ole ilman pakottavaa syytä eronneet työpaikoistaan eivätkä pysyväisen köyhäinhoidonnauttijoita, välittömästi työlakon tai työsulun johdosta työttömiksi joutuneita j.n.e. Nousukauteen palattua ovat kuitenkin nämä tapaukset sekä niiden aiheuttamat kodissakäynnit kertomusvuoden lopulla alkaneet huomattavasti vähentyä.

Joulukuun 9 p:nä 1933 päivätyssä kirjeessä Suomen punaisen ristin sairaala, koska köyhäinhoitolautakunta oli useassa tapauksessa hylännyt sairaalan maksusitoumuspyynnöt, ja siten jättänyt laskut sairaalan perittäväksi, sekä huomioonottaen, että sairaala toimiessaan ensiapuasemana oli ollut pakoitettu vastaanottamaan kiireelliset tapaukset vitkastelematta, pyysi köyhäinhoitolautakunnalta sellaista toimenpidettä, että lautakunta aina antaisi maksusitoumuksen niitä henkilöitä koskevissa tapauksissa, joissa sairaala oli potilaan yleistilan ja sairauden vakavuuden takia ollut pakoitettu ottamaan kaupungin paikoille potilaita ilman muuta, ja huomau-

tettiin kirjelmässä lisäksi, että maksusitoumuksen saaminen oli sairaalan mielestä selviö, koska kaupungin omissakin sairaaloissa tapaukset, joissa köyhäinhoitolautakunta oli maksusitoumukset evännyt, olivat jääneet kertymättöminä jääminä kaupungin vahingoksi ja koska Punaisen ristin sairaala, ellei puheenalaisia maksusitoumuksia annettaisi, joutuisi epäedulliseen asemaan sen johdosta, että sen tulisi suorittaa kaupungille omista varoistaan ne erät, jotka potilaat jättivät maksamatta. Kirjelmä päättyi pyyntöön, ettei sairaalaa tällaisissa tapauksissa velvoitettaisi suorittamaan kaupungille tulevia sairasmaksuja. Köyhäinhoitolautakunta käsitteli kirjelmän kokouksessaan tammikuun 4 p:nä ja hyväksyi siinä lautakunnan toimitusjohtajan samalle päivälle päivätyn ehdotuksen vastauskirjelmäksi, jossa m.m. lausuttiin, että toukokuun 7 p:nä 1930 hyväksytyssä Suomen punaisen ristin ja Helsingin kaupungin välisessä sopimuksessa, joka koski yhteistoimintaa sairaalan rakentamiseksi, sanottiin m.m., että sairaalan oli osoitettava kaupungin käytettäväksi 100 paikkaa ja tarpeen vaatiessa 15 lisäpaikkaa sekä otettava Helsingin kaupunkia varten varatuille osastoille kaupungin lukuun »potilaita ainoastaan niillä ehdoin ja siinä järjestyksessä kuin Helsingin kaupungin sairaalain säännöt lokakuun 28 p:ltä 1925 ja niihin myöhemmin tehdyt muutokset määräävät», niin myös, että sairaalan oli kautta vuorokauden huolehdittava lääkärinpäivystyksestä ja ensiaputapauksista sekä noudatettava Helsingin kaupungin käytettävänä olevilla osastoilla potilaiden sairaalaan ottamisessa ja sairaalasta poistamisessa ynnä sairaalamaksujen kantamisessa ja tilityksessä jo mainittuja Helsingin kaupungin sairaalain sääntöjä sekä muita sairaalahallituksen näihin seikkoihin nähden antamia säännöksiä, joissa sairaalain säännöissä ja määräyksissä vuorostaan sanottiin, että kaupungin sairaaloihin otettiin, ellei toisin oltu säädetty, Helsingin kaupungissa hengillekirjoitettuja varattomia tai vähävaraisia sairaita, että henkilöitä, jotka eivät olleet Helsingissä hengillekirjoitettuja, oli otettava sairaaloihin ainoastaan köyhäinhoitolautakunnan esityksestä tai, poikkeustapauksissa, asianomaisen ylilääkärin harkinnan jälkeen, sekä että sairaalaan pääsyä varten vaadittiin lääkärintodistus, viranomaisen tai vakavaraisen henkilön antama sitoumus sairaan hoitomaksun suorittamisesta tahi suoritus etukäteen yhdeltä kuukaudelta, rekisteriviranomaisen todistus sekä todistus hengillekirjoittamisesta, jos asianhaarat sitä vaativat, kuitenkin niin, että milloin sairaustapaus oli senlaatuinen, että se vaati pikaista sairaalahoitoa, näistä määräyksistä voitiin myöntää poikkeuksia, minkä lisäksi sairaalain säännöissä vielä määrättiin toimitsijan velvollisuudeksi hankkia vakuus hoitomaksujen suorittamisesta sekä, jos sairas henkilö oli ilman hakemuskirjoja tai epätäydellisin kirjoin otettu sairaalaan, ryhtyä viipymättä toimenpiteisiin asiakirjain hankkimiseksi, kuin myöskin, milloin potilas ei voinut antaa maksusitoumusta tai ennakkosuoritusta, mutta hänen tilansa välttämättä vaati sairaalahoitoa, vaatia ylilääkäriltä todistus tästä ja pyytää viipymättä köyhäinhoitolautakunnalta maksusitoumusta. Kaiken tämän nojalla lautakunnan vastauskirjelmässä todettiin, että Punaisen ristin sairaalan oli potilaita kaupunkia varten varatuille osastoille vastaanottaessaan noudatettava kaupungin omille sairaaloille siinä suhteessa annettuja määräyksiä, jolloin köyhäinhoitolautakunnalta maksusitoumusta hankittaessa oli meneteltävä edellä kerrotuin tavoin; että köyhäinhoitolautakunnalle, jotta se olisi tilaisuudessa köyhäinhoitolain 11 §:n mukaan tutkimaan, oliko maksusitoumus köyhäinhoidon puolesta annettava, oli näin muodoin annettava selvitys asianomaisen henkilön nimestä, syntymäajasta, ammatista, asunto-osoit-

teesta, kirkon- ja henkikirjoituspaikasta y.m.s., jota varten, kuten oli sovittu kaupungin omien sairaalain kanssa, köyhäinhoitolautakunnalle oli viipymättä ja ainakin 7 päivän kuluessa siitä, kun potilas oli sairaalaan vastaanotettu, annettava tarkoitusta varten järjestetyllä kaavakkeella selvitys, jonka saatuaan lautakunta oli ottava maksusitoumuspyynnöt tutkittavakseen, mitä tutkimusta köyhäinhoitolautakunnan oli muutoin mahdotonta suorittaa ja todeta, oliko henkilö todella ollut itse kykenemätön sairaalamaksua suorittamaan. Tutkimus oli välttämätön senkin vuoksi, että Helsingin kaupunki ei muutoin voinut saada korvausta asianomaiselta kotipaikkakunnalta, minkä lisäksi umpimähkäinen maksusitoumusten anto, ilman in casu tapahtuvaa selvitystä, oli omansa Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttiviinkin nähden tarpeettomasti lisäämään köyhäinhoitorasitusta. Vastauskirjelmässä lausuttiin lopuksi, että Punaisen ristin sairaala saattoi ensiapuasemana toimiessaan todellakin joutua kantamaan kohtuuttomia menoja, mutta kun niiden välttäminen ei kuulunut köyhäinhoitolautakunnan toimivaltaan, kysymys siltä osalta oli muiden kaupungin viranomaisten ratkaistava. Köyhäinhoitolautakunta lausui lopuksi sen toivomuksen, että Punaisen ristin sairaalan kirjelmässä päiväjärjestykseen saatettu kysymys otettaisiin pohdittavaksi kaupungin sosialijohtajan johdolla kokoontuvassa neuvottelukunnassa, jossa olisivat edustettuina sekä sairaalahallitus että köyhäinhoitolautakunta. Tällainen neuvottelukunta asetettiinkin myöhemmin, koska se oli osoittautunut välttämättömäksi myöskin maksusitoumusasioiden joustavamman järjestelyn aikaansaamiseksi yleensä, ja laadittiinkin kaupungin sairaaloita ja köyhäinhoitoa sitovat menettelytapaohjeet asiassa, mutta kun ne saatettiin voimaan vasta kertomusvuoden päätyttyä, jää niiden lähempi selostaminen seuraavaan vuosikertomukseen.

Kaupunginhallituksen pyydettyä köyhäinhoitolautakunnalta lausuntoa Suomen kunnantyöntekijäin liittoon kuuluvan Helsingin kaupungin Toimen- ja viranhaltijain yhdistys r.y:n anomuksesta, että kunnalliskodin siivoojattarille järjestettäisiin lain edellyttämä 1 vapaapäivä viikossa, köyhäinhoitolautakunta käsitteli asian kokouksessaan tammikuun 4 p:nä ja päätti yhtyä asiassa hankittuun kunnalliskodin johtokunnan antamaan lausuntoon, jossa anomusta oli vastustettu, sekä sen lisäksi mielipiteenään esittää, vaikka marraskuun 27 p:nä 1917 annetun 8-tunnin päivittäistä työaikaa koskevan lain mukaan työntekijälle olikin sunnuntain aikana järjestettävä vähintään 30 tunnin pituinen, yhtäjaksoinen vapaus työstä, mainitussa laissa kuitenkin säädettiin, että tätä yleistä säännöstä ei ollut ehdottomasti sovellettava, jos työn teknillinen laatu ei sitä sallinut, sekä että valtioneuvostolla oli valta silloinkin, kun muut pakottavat seikat niin vaativat, määrätä poikkeuksia työaikalain säännöksistä vuodeksi kerrallaan, ja olikin valtioneuvosto määrännyt m.m., ettei työaikalain säännöksiä ollut sovellettava sairaaloihin ja vankiloihin, minkä vuoksi ja kun ammattien ylitarkastajakin oli käsityksenään lausunut, ettei 8 tunnin työaikalain määräyksiä voitu soveltaa kunnalliskodin työntekijöihin, koska nämä laitokset sairaiden ja vanhusten huolto-osastoineen olivat sairaaloihin rinnastettavissa, lautakunta tuli siihen lopputulokseen, että anomuksen olisi annettava raueta, ja niin varsinkin, kun p.o. siivoojattarien asema oli jo järjestetty siten, että heillä oli käytettävänään kohtuullinen, yhtäjaksoinen lepoaika ja kun siivoojattaret itse puolestaan eivät olleet tätä järjestelyä vastaan muistutuksia tehneet. Lautakunta huomautti lopuksi, että kaupunginhallituksen olisi, jos edellä esitettyä laintulkintaa ei pidettäisi riidattomana, pyydettävä valtioneuvostoa ulottamaan poikkeus

nimenomaan kunnalliskotejakin koskevaksi, koska kunnalliskotiin muutoin jouduttaisiin täällä palkkaamaan huomattavasti lisää siivoojattaria, sillä tilapäisten aputyövoimien käyttö ei voinut, järjestyksen pitoa vaarantamatta, tulla kunnalliskodin tapaisessa laitoksessa kysymykseen.

Lähetteellä tammikuun 4 p:ltä kaupunginhallitus pyysi köyhäinhoitolautakunnalta lausuntoa Pelastusarmeijan anomuksesta, että kaupunginvaltuusto myöntäisi Pelastusarmeijalle 20,000 markan suuruisen apurahan, jotta Pelastusarmeija voisi tammi-, helmi- ja maaliskuun ajaksi järjestää n.s. lämmittelytuvan soppatarjoiluineen sellaisille kodittomille miehille, jotka muutoin joutuivat kaiken päivää oleskelemaan kaduilla. Köyhäinhoitolautakunta puolsi anomusta, koska yömajoissa olevat eivät muutoin voineet päivisin päästä pakkastenkaan vallitessa lämpimään ja koska nämä sen vuoksi olivat ryhtyneet tunkeutumaan joko julkisiin rakennuksiin, kuten esim. asemahuoneustoihin, tai yksityisten rappukäytäviin, josta järjestysviranomaisten taholta oli silloin tällöin valituksia kuulunutkin. Kokouksessaan helmikuun 8 p:nä kaupunginhallitus myönsikin Pelastusarmeijalle tarkoitusta varten tilitystä vastaan käytettäväksi helmi—maaliskuun aikana 12,000 markan suuruisen apurahan; ja oli Pelastusarmeijan näin järjestämä lämmittelytupa omansa vähentämään myöskin kerjuuta.

Kuten edellisen vuoden toimintakertomuksessa on mainittu, kaupunginhallitus osoitti lokakuun 18 p:nä 1933 köyhäinhoitolautakunnan käytettäväksi määrärahan köyhäinhoitoviraston kodissakävijäkunnan kentällä tapahtuvan käytännöllisen opetuksen järjestämiseksi. Tämän erittäin hyödylliseksi havaitun opastustoiminnan jatkamiseksi kaupunginhallitus myönsi, tehdyn anomuksen johdosta, lautakunnalle oikeuden käyttää kertomusvuonna 3,000 markkaa.

Kaupunkilähetys oli useampana vuonna järjestänyt ammattikursseja työttömille, joista on ollut huomattava hyöty sekä ammattitaidon kohoamiselle että työttömyyden torjumista tarkoittaville toimenpiteille, minkä vuoksi köyhäinhoitolautakunta on siltä pyydetyissä lausunnoissa säännöllisesti puoltanut Kaupunkilähetyksen tämän toiminnan toteuttamiseksi tekemiä apuraha-anomuksia. Niin oli laita kertomusvuotta koskevaan anomukseenkin nähden, ja myönsikin kaupunginhallitus kokouksessaan tammikuun 12 p:nä jälleen mainituksi vuodeksi 121,170 markan suuruisen avustuksen ammattikurssien järjestämiseksi, edellytyksin, että valtio myönsi tarkoitusta varten yhtä suuren avustuserän, sekä samalla työtuvan ylläpitämistä varten 91,950 markan suuruisen avustuksen, edellytyksin, että valtio tähän tarkoitukseen myöntää osaltaan vähintään 48,650 markkaa. Köyhäinhoitolautakunnan ehdotusten mukaisesti määrättiin avustuksen ehdoiksi m.m., että Kaupunkilähetys kahdesti kuukaudessa ilmoittaa köyhäinhoitolautakunnan rekisteritoimistoon työtuvassaan ja ammattikursseillaan työskentelevien nimet ja osoitteet sekä heille maksetut palkat, kuin myöskin köyhäinhoitoviraston mahdollisesti haluamat muut tiedot, sekä että Kaupunkilähetys asettuu yhteyteen kaupungin vastaavien laitosten kanssa, jotta tuotteiden hinnoittelussa ja myynnissä noudatettaisiin samanlaisia perusteita. Sekä ilmoitusvelvollisuuden täyttämisessä että yhteistoiminnassa kaupungin vastaavien laitosten kanssa on kuitenkin ollut havaittavissa puutteellisuuksia, jotka olisi saatava korjatuiksi avustusehtojen täsmällisemmällä noudattamisella.

Kirjelmässä tammikuun 29 p:ltä Maitopisarayhdistys r.y. anoi, että yhdistyksen lastenhuoltokeskuksissa toimivien lääkärien kirjoittamat reseptit

varattomien, köyhäinhoidon avustusta nauttivien ja köyhäinhoidon rekisteröimien vanhempien lapsille hyväksyttäisiin maksuttomien lääkkeitten saantia varten ilman asianomaisen kaupungin alueläkärin hyväksymistä, koska alueläkärin hyväksymisen hankkiminen aiheutti monimutkaisuutta, tarpeetonta työtä ja sellaista ajanhukkaa, joka vaikeutti lääkkeitä tarvitsevien lasten hoitoa. Kokouksessaan helmikuun 12 p:nä lautakunta päätti hyväksyä anomuksen ja kehoittaa toimitusjohtajaa saattamaan päätöksen köyhäinhoitoviraston virkailijakunnan tietoon ja noudatettavaksi, kuten sittemmin tapahtuikin.

Kuten v:n 1933 toimintakertomuksessa on mainittu, lautakunnan toimitusjohtaja alisti mainittuna vuonna helmikuussa lautakunnan harkittavaksi, eikö, sen jälkeen kuin eduskunta oli hyväksynyt hallituksen esityksen eräiksi muutoksiksi köyhäinhoitolakiin, ollut syytä asettaa komiteaa valmistamaan lautakunnalle periaatteellinen mietintö siitä, millä linjalla pääkaupungin köyhäinhoidon hallintojärjestelmää olisi uuden lain 17 §:n sallimissa puitteissa ryhdyttävä kehittämään, sekä että lautakunta asettikin tarkoitusta varten komitean, jonka valmistaman lopullisen periaatteellisen mietinnön lautakunta puolestaan hyväksyi marraskuun 6 p:nä 1933 sekä kaupunginvaltuusto saman kuukauden 22 p:nä. Tämän periaatteellisen mietinnön pohjalla köyhäinhoidon hallinto-organisation uudistamista varten asetettu komitea valmisti sittemmin ehdotuksen uudeksi köyhäinhoito-ohjesäännöksi ja sen edellytyksenä olevaksi asetukseksi perusteluineen. Ehdotukset hyväksyttiin lautakunnan kokouksessa helmikuun 12 p:nä ja päätettiin ne toimittaa viipymättä kaupunginvaltuuston hyväksyttäviksi ja vahvistukseen saatettaviksi. Kirjeessä lokakuun 29 p:ltä Uudenmaan läänin lääninhallitus ilmoitti, että Uudenmaan läänin maaherra oli saman kuukauden 18 p:nä antamallaan päätöksellä, sen jälkeen kun asetuskokoelmassa oli edellisen elokuun 31 p:nä julkaistu asetus Helsingin kaupungin köyhäinhoidon hallinnon perusteista, vahvistanut noudatettavaksi kaupunginhallituksen kirjeessä syyskuun 13 p:ltä 1934 maaherran vahvistettavaksi toimitetun köyhäinhoidon ohjesäännön. Köyhäinhoitolautakunta käsitteli tämän lääninhallituksen ilmoituksen kokouksessaan marraskuun 19 p:nä ja huomioonottaen, että lautakunta oli kirjelmässään kaupunginhallitukselle helmikuun 13 p:ltä samana vuonna ilmoittanut, että kirjelmässä lähemmin selvitetyistä syistä siirtyminen uuteen hallintojärjestelmään oli jätettävä riippuvaiseksi siitä, milloin edellä mainittu asetus asiassa tuli julistetuksi ja siihen nojaava uusi ohjesääntö vahvistetuksi, lautakunta päätti saattaa kaupunginhallituksen tietoon, että uutta järjestelmää ryhdytään noudattamaan tammikuun 1 p:stä 1935 lukien. Samassa lautakunnan kokouksessa käsiteltiin hallinto-organisatiokomitean kirjelmä marraskuun 10 p:ltä, jolla komitea lähetti lautakunnan vahvistettavaksi valmistamansa ehdotuksen kaupungin köyhäinhoitolautakunnan ja sen alaisten viranhaltijain johtosäännöksi perusteluineen. Ehdotus johtosäännöksi hyväksyttiin sellaisenaan ja päätettiin samalla painattaa uudet ohje- ja johtosäännöt sekä saattaa ne siten lautakunnan jäsenten ja sen alaisen virkailijakunnan tietoon ja noudatettavaksi. On vielä mainittava, että lautakunta hyväksyi samassa kokouksessa myöskin toimitusjohtajansa laatiman ehdotuksen lautakunnan alaisten työtupien ohjesäännöksi, minkä ehdotuksen työtupien johtokunta oli lokakuun 26 p:nä puolestaan hyväksynyt, ja päätettiin tämäkin ohjesääntö liittää uuteen painatettavaan ohje- ja johtosääntöyhdistelmään.

Köyhäinhoitolautakunnan kokouksessa syyskuun 3 p:nä lautakunnan

toimitusjohtaja ehdotti, että lautakunta päättäisi, edellyttämällä, että uuden hallinto-organisation perusteina olevat asetus ja ohjesääntö tulivat sitä ennen annetuiksi, kaupunginhallitukselle esittää, että uuden hallinto-organisation johdosta köyhäinhoitovirastosta joulukuun 31 p:stä 1934 lukien lakkautettaisiin neljä 5 palkkaluokkaan kuuluvaa apulaiskanslianhoitajan virkaa sekä 7 palkkaluokkaan kuuluva kodissäkävijäin valvojan virka; että samaan virastoon perustettaisiin tammikuun 1 p:stä 1935 alkaen neljä uutta 5 palkkaluokkaan kuuluvaa kodissakävijän virkaa ja yksi 7 palkkaluokkaan kuuluva kanslianhoitajan virka; niin myös, että lautakunnan v:n 1935 menoarvioehdotuksen I liitteessä apulaiskanslianhoitajain palkkauksiin esitellyt erät siirrettäisiin lautakunnan käytettäväksi kodissakävijäin palkkaamiseen sekä samassa liitteessä kodissakävijäin valvojan palkkaukseen esitelty erä käytettäväksi kanslianhoitajan palkkaamiseen. Lautakunta hyväksyi toimitusjohtajan ehdotuksen ja kirjeellä lokakuun 18 p:ltä kaupunginkanslia ilmoitti, että kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan saman kuukauden 11 p:nä hyväksynyt tämän lautakunnan esityksen sekä samalla oikeuttanut lautakunnan, harkintansa mukaan, siirtämään, virkoja haettavaksi julistamatta, lakkautettujen virkojen haltijoita uusiin virkoihin. Lautakunta käsitteli asian kokouksessaan marraskuun 5 p:nä ja päätti, että lakkautetun kodissakävijäin valvojan viran haltija, neiti H. Lindroos, oli ilman muuta siirrettävä tammikuun 1 p:stä 1935 lukien perustetun kanslianhoitajan viran haltijaksi, sekä että lakkautettujen apulaiskanslianhoitajien viranhaltijat, nimittäin rouva E. Mellberg, neiti H. Paulin ja neiti L. Winter oli niinikään ilman muuta tammikuun 1 p:stä 1935 lukien siirrettävä perustettujen kodissakävijän virkojen haltijoiksi, niin myös, että neljäs perustetuista kodissakävijän viroista, koska neljäs apulaiskansijanhoitajan viran haltija, neiti S. Soldan, oli sanottu irti virastaan ja sen jo jättänyt, oli julistettava haettavaksi.

Pulavuosien aikana oli köyhäinhoitovirastoa ollut vuosi vuodelta laajennettava ja sen virkailijakuntaa lisättävä. Kun noususuhdanteen jälleen palattua lautakunnan toimitusjohtaja oli toimintavuoden kesäkuukausien aikana havainnut, että viraston työt olivat alkaneet siinä määrin supistua, että niitä kyettiin hoitamaan jonkun verran pienemmällä tilapäisen työvoiman tililtä palkattavalla työvoimalla, hän oli elokuun 31 p:nä sanonut viraston palveluksesta irti kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen eli siis lokakuun 1 p:stä lukien yhteensä 20 tilapäistä virkailijaa sekä samalla tehnyt ylimääräisen virkailijakunnan sijoituksessa tarpeelliseksi havaittuja siirtoja. Toimitusjohtajan ilmoitettua nämä toimenpiteensä köyhäinhoitolautakunnalle sen kokouksessa syyskuun 3 p:nä 1934 ja jätettyä lautakunnalle niistä seikkaperäisen selostuksensa, lautakunta päätti hyväksyä toimitusjohtajan järjestämän työvoiman vähennyksen.

Edellisen vuoden vuosikertomuksessa on jo mainittu, että köyhäinhoitolautakunta toimeenpani marraskuulla 1933 alkaneet 6 kuukautta kestäneet köyhäinhoitoviraston virkailijakunnan virkailijoita koskevat opintokurssit kaupunginhallituksen myöntämällä määrärahalla. Kun opetuskursseille oli, virkailijakuntaa liiaksi rasittamatta, osoittautunut mahdottomaksi perehdyttää osanottajia riittävässä määrin myöskin erikoiskysymyksiin, ja kun tiedossa oli, että köyhäinhoitolakiin hyväksytyt muutokset tulivat noudatettaviksi tammikuun 1 p:nä 1934, lautakunnan toimitusjohtaja katsoi tarpeelliseksi täydennyskurssien järjestämisen köyhäinhoitoviraston virkailijakunnalle marraskuun 15 p:n 1934 ja toukokuun 15 p:n 1935 välisenä aikana ja

teki siitä köyhäinhoitolautakunnalle seikkaperäisen esityksen, jonka lautakunta käsitteli kokouksessaan marraskuun 5 p:nä. Lautakunta päätti hyväksyä toimitusjohtajansa ehdotuksen sekä anoa tarkoitusta varten lautakunnan käytettäväksi 7,000 markan suuruisen määrärahan, minkä kaupunginvaltuusto sittemmin myönsikin; ja osallistui näihin täydennyskursseihin suurin osa köyhäinhoitoviraston virkailijoista.

Edellisessä vuosikertomuksessa on samoin jo mainittu niistä toimenpiteistä, joihin oli ryhdytty n.s. viljelyspalstatoiminnan edistämiseksi kaupungissa. Köyhäinhoitolautakunnan ehdotuksen mukaisesti kaupunginhallitus kokouksessaan helmikuun 1 p:nä asetti viljelyspalstatoimintaa johtamaan erityisen toimikunnan ja kutsui sen puheenjohtajaksi köyhäinhoidon apulaisjohtajan, filosofianmaisteri S. Seppälän, jonka johdolla viljelyspalstatoimintaa on kertomusvuonna hoidettu.

Helmikuun 8 p:nä päivätyssä kirjeessä kunnalliskodin ja työlaitoksen johtokunta anoi lautakunnan hyväksymistä siihen, että kunnalliskodin C-paviljongin alakerrassa oleviin virkailija-asuntoihin saataisiin huhtikuun 1 p:stä lukien järjestää 20 hoidokkisijaa käsittävä lisäosasto miespuolisia hoidokkeja varten, koska tilanahtaus laitoksessa oli käynyt vaikeaksi ja lisäosaston järjestely mahdolliseksi sen kautta, että virkailijat vapautettiin luontoiseduistaan asuntoonsa nähden korvaamalla ne rahassa. Lautakunta hyväksyi johtokunnan ehdotuksen ja päätti samalla pyytää 6,300 markan suuruisen määrärahan osastolle kertomusvuodeksi palkattavaa ylimääräistä siivoojatarta varten. Kaupunginhallitus vuorostaan hyväksyi lautakunnan asiassa sille tekemän esityksen ja osoitti maaliskuun 22 p:nä tarkoitusta varten pyydetyn määrärahan. Kun tilanahtautta kunnalliskodissa ei vielä tätenkään saatu poistetuksi ja lautakunta oli ollut pakoitettu jo edellisenä vuonna sijoittamaan Hyvinkään kauppalan kunnalliskotiin 17 markan päivämaksua vastaan enintään 40 helsinkiläistä, kunnalliskodin hoitoa kaipaavaa hoidokkia, esitti kunnalliskodin ja työlaitoksen johtokunta lokakuun 13 p:nä, että Hyvinkään kauppalan kanssa toimintavuodeksi tehty sopimus uudistettaisiin v:ksi 1935 perustellen anomustaan huomautuksella, että tilanahtaus talvikuukausina muutoin saattoi jälleen muodostua niin suureksi, ettei voitu noudattaa sosialiministeriön hoidokkien sijoitukseen nähden määräämiä ilmakuutio- ja pinta-alaminimejä. Kokouksessaan marraskuun 5 p:nä lautakunta hyväksyi johtokunnan ehdotuksen.

Kun julkisessa sanassa ja eduskunnassakin oli tuon tuostakin lausuttu, että köyhäinhoito oli lukuisissa kunnissa joutunut avustamaan sellaisten täysin työkykyistenkin henkilöiden perheitä, jotka olivat yksityisten töissä, mutta saivat niin alhaisen palkan, ettei se riittänyt normaaliksi katsottavien tarpeiden tyydyttämiseen, asetti valtioneuvosto n.s. työpalkkakomitean tutkimaan palkkatilannetta maassa ja laatimaan ehdotuksen niiksi toimenpiteiksi, jotka näyttivät tarpeellisilta. Komitea pyysi m.m. Helsingin kaupunginhallitukselta tietoja siitä, oliko ja missä määrin Helsingin kaupungin köyhäinhoidon ollut annettava avustusta työntekijöille alipalkkauksen vuoksi ja kaupunginhallitus vuorostaan maaliskuun 22 p:nä päivätyllä lähetteellä vaati asiassa tietoja köyhäinhoitolautakunnalta. Lautakunta käsitteli asian kokouksessaan huhtikuun 9 p:nä ja hyväksyi toimitusjohtajansa asiassa laatiman kirjelmän, jossa todettiin, että vaadittujen tietojen kokoaminen yli neljän vuoden ajalta luokittelemalla, kuten oli tarkoitettu, työntekijät maatalouden, metsätalouden, metalliteollisuuden, kivi-, savi-, lasi- y.m. teollisuuden, nahka-, kumi- ja karvateollisuuden, kutomateollisuu-

den, vaatetusteollisuuden, paperiteollisuuden, rakennusteollisuuden, kemiallisen- sekä terva-, öljy- y.m.s. teollisuuden, valaistus-, voimansiirto- ynnä vesijohtoteollisuuden, ravintoaineteollisuuden, väkijuoma- ja mallasjuomateollisuuden, tupakka- y.m. nautintoaineteollisuuden, graafillisen teollisuuden, muun teollisuuden, merenkulun, lastaus-, purkamis- y.m.s. työn, ravintola-, kahvila- ja hotelliliikkeen ynnä muun kauppaliikkeen aloilla työskenteleviin ammattiryhmityksiin sekä päälle päätteeksi työntekijöihin, jotka eivät kuuluneet mihinkään edellä luetelluista ryhmistä, olisi kysynyt kohtuuttoman suuren työn, koska Helsingin kaupungissa pulavuosina kymmenettuhannet ihmiset olivat saaneet avustusta ja koska valtiolle annettavassa köyhäinhoitotilastossa köyhäinhoidolta ei oltu vaadittu tällaisia tietoja, eikä köyhäinhoito siis ollut arvannut järjestää rekisterikortistoaan sellaiseksi, että tiedot olisi kyetty sen nojalla ilman muuta antamaan; ja esittikin lautakunta, että tietojen vaatimus saisi raueta. Lausunnossa todettiin kuitenkin lautakunnan yleisenä käsityksenä, että palkkataso oli erinäisissä yksityisten työnantajien töissä pulavuosina osaltaan vaikuttanut lukuisissa tapauksissa kaupungin köyhäinhoitorasituksen nousuun, koska varsinkin suurempiperheisten henkilöiden oli ollut melkein mahdotonta täyttää elatusvelvollisuuttaan normaalisia tarpeita tyydyttävällä tavalla alipalkkauksen vuoksi, mutta oli tilanteessa kuitenkin jo tapahtunut ilmeistä tervehtymistä. Työpalkkakomitea kuuli sen jälkeen asiantuntijoina kokouksessaan lautakunnan toimitusjohtajaa Br. Sarlinia ja apulaisjohtajaa S. Seppälää, jotka esittivät komitealle ylimalkaisempia havaintoja ja numeroita, joiden pohjalla oli mahdollista tehdä päätelmiä palkkatason suhteesta kaupungin köyhäinhoitoon.

Maaliskuun 27 p:nä päivätyllä lähetteellä kaupunginhallitus pyysi köyhäinhoitolautakunnalta lausuntoa kaupungin rahatoimenjohtajan laatimasta ja tarkoitusta varten asetetun komitean tarkastamasta ehdotuksesta talousarvioasetelman uudistamiseksi. Lautakunta käsitteli asian kokouksessaan huhtikuun 9 p:nä ja piti puolestaan asetelmaehdotusta oleellisin osin oikeille perusteille rakentuvana.

Raajarikkoisten huoltolaitoksen johtokunta kääntyi huhtikuun 9 p:nä päivätyllä kirjeellä köyhäinhoitolautakunnan puoleen pyytäen lautakunnan toimenpidettä siihen, että Raajarikkoisten huoltolaitoksen ortopediseen poliklinikkaan annettavat köyhäinhoidon maksusitoumukset laadittaisiin sellaisiksi, että lautakunta samalla kertaa sitoutuisi niissä korvaamaan varsinaisen sairaalahoidon lisäksi myös tarpeelliset ortopediset apuneuvot. Kokouksessaan toukokuun 7 p:nä lautakunta päätti, että maksusitoumuksissa sitoudutaan vuodemaksun ohella kulloinkin suorittamaan myös kulut röntgenvalokuvista sekä proteeseista, jos maksusitoumusta varten lähetetyssä lääkärintodistuksessa on ilmoitus siitä, mitä proteesi enintään tulee maksamaan, jotta köyhäinhoidolla on tilaisuus arvostella menoerän kohtuullisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta, mutta että maksusitoumus oli, ellei äsken mainittua ilmoitusta jo maksusitoumusta pyydettäessä voitu esittää, myöhemmin pyydettävä erikseen ja silloin esitettävä hintailmoitus.

Toukokuun 2 p:nä päivätyllä lähetteellä kaupunginhallitus pyysi köyhäinhoitolautakunnalta lausuntoa herrojen H. Paciuksen ja B. Svanbäckin Helsingin tuberkuloottisten puolesta tekemästä anomuksesta, että kaupunkiin perustettaisiin tuberkuloottisia varten työkoteja ja työtupia. Käsiteltyään asian kokouksessaan kesäkuun 4 p:nä lautakunta lausunnossaan tunnusti anomuksen perustelut yleensä huomionarvoisiksi, koska tuberkuloottisten oli sangen vaikeata saada työtä ja koska monet heistä, jos pääsivät

työhön, joutuivat työskentelemään oloissa, jotka eivät suoneet tilaisuutta tarpeelliseen terveydenhoitoon ja lepoon, niin että heidän sairautensa sen johdosta paheni. Lautakunta oli kuitenkin sitä mieltä, että laajemmat, tarkoitukseen sopiviksi harkitut toimenpiteet olisi uskottava tuberkuloottisten huoltoon erikoisesti perehtyneitten kaupunginviranomaisten asiaksi sekä että vireillä olevan uuden tuberkuloottisten asuntotalon rakentamiskysymystä olisi kiirehdittävä ja sen yhteydessä otettava pohdittavaksi myös kysymys tuberkuloottisten työtuvista.

Kokouksessaan kesäkuun 4 p:nä köyhäinhoitolautakunta otti käsiteltäväkseen toimitusjohtajansa toukokuun 24 p:nä lautakunnalle osoittaman laajahkon promemorian, jossa toimitusjohtaja esittämillään perusteilla ehdotti, että lautakunnan alainen lastenpäiväkoti, joka sijaitsi vuokrahuoneistossa Alppikadun 19:ssä, lakkautettaisiin heinäkuun 1 p:stä lukien sekä että kodin virkailijakunta sanottaisiin irti toimestaan virkasäännön mukaista irtisanomisaikaa noudattamalla ja kodin irtaimisto luovutettaisiin kunnalliskodille, koska kaupunki oli v:n 1929 alusta lukien ottanut huostaansa aikaisemmin yksityisten hallussa olleet, mutta kunnan avustusta nauttineet lastentarhat ja koska lastentarhoille marraskuun 11 p:nä 1927 annetun lain ja sen täytäntöönpanoasetuksen mukaan voitiin saada $^1/_3$ laitoksen kohtuullisiksi harkituista vuosimenoista valtiolta, joten lautakunnan alaisen erillisen lastenpäiväkodin jatkuva ylläpito oli käynyt tarpeettomaksi ja kaupungin edun vastaiseksi. Lautakunta hyväksyi toimitusjohtajan ehdotuksen ja kaupunginhallitus, jonka ratkaistavaksi asia alistettiin, puolestaan hyväksyi toimenpiteen. Päiväkoti lakkautettiinkin heinäkuun 1 p:nä.

Kokouksessaan kesäkuun 4 p:nä köyhäinhoitolautakunta päätti, toimitusjohtajansa ehdotuksen asiassa hyväksyen, pyytää kaupunginhallitukselta apulaisjohtaja, filosofianmaisteri S. Seppälälle 1,500 markan suuruisen apurahan osanottoa varten Pohjoismaiden sosialifilantrooppiseen kokoukseen ja opintopäiviin Tukholmassa kesäkuun 18—20 p:nä sekä samoin 1,100 markan suuruiset apurahat toimitusjohtaja Br. Sarlinille, asiamies W. Eloniemelle ja apulaisjohtaja J. Jakobssonille osanottoa varten Ruotsin huoltotyöntekijäin liiton ja Suomen vastaavan liiton päättämään opintomatkaan Viroon ja Latviaan kesäkuun 15—22 p:nä. Kaupunginhallitus myönsikin pyydetyt apurahat kokouksessaan kesäkuun 7 p:nä. Osanotto mainittuihin tilaisuuksiin muodostui köyhäinhoidon johtaville virkamiehille erittäin antoisaksi.

Kun lautakunnan toimitusjohtaja oli havainnut, että monet juopottelevaa tai muutoin huonoa elämäntapaa viettävät yksinäiset tai perheensä elatuksen laiminlyöneet ja perheestään erossa asuvat pyrkivät köyhäinhoidon elätettäviksi, ja kun työlaitoksen ahtauden vuoksi ja varteenottaen Käpylän työlaitoksen ammattitaidottomille soveltumattomat työmuodot, tällaisia aineksia ei voitu sijoittaa työlaitokseenkaan, toimitusjohtaja laati laajahkon promemorian kaupungin sosialijohtajalle ja esitti siinä, että mainitunlaisille henkilöille järjestettäisiin sopivia töitä, joihin köyhäinhoitolautakunta heidät osoittaisi, että miehiä ei työmailta erotettaisi sen vuoksi, että he juopottelun takia tai muista syistä kävivät niissä vain epäsäännöllisesti sekä että näille, joilla siten olisi tilaisuus työllään hankkia elatuksensa, ei pelkästään siitä syystä, että he tahallisesti laiminlöivät käyttää hyödykseen tarjottua työtilaisuutta, annettaisi mitään köyhäinavustusta, ellei sairaus tai muu todistettu syy sitä vaatisi Kaupunginhallitus teki asiassa esityksen kaupunginvaltuustolle, ja kaupunginkanslian toukokuun 31 p:nä

päivätyssä kirjeessä ilmoitettiin köyhäinhoitolautakunnalle, että valtuusto oli päättänyt käyttövaroistaan työttömyyden varalta osoittaa kiinteistölautakunnan käytettäväksi tarkoitusta varten kaupungin lähimetsien raivaus- ja puhdistushakkuutöiden suorittamiseen 125,000 markkaa sekä samalla määrännyt, että työt oli suoritettava varatöinä sillä poikkeuksella varatyömääräyksistä, että työntekijät, paitsi tarvittavat ammattityöntekijät, näihin töihin osoitettiin köyhäinhoitoviranomaisten toimesta, joiden kanssa myös oli neuvoteltava työntekijöiden erottamisesta työstä. Työntekijöiden osoittaminen mainituille työmaille järjestettiin yhdenmukaisuuden saavuttamiseksi VI:n avustuskanslian asiaksi, ja järjestelmä on osoittautunut sosialisessa mielessä tarkoituksenmukaiseksi ja antanut hyviä tuloksia. Tämän vuoksi kaupunginvaltuusto myönsi kokouksessaan syyskuun 19 p:nä tarkoitusta varten 225,000 markan suuruisen lisämäärärahan.

Otteella toukokuun 24 p:nä tehdystä pöytäkirjastaan kaupunginhallitus ilmoitti päättäneensä, että keskityksen aikaansaamiseksi kesäkuun 15 p:stä lukien kaupungin lihanhankinnat oli jätetty, kuten tarkoitusta varten asetettu komitea oli ehdottanut, kaupungin keskuskeittolan huolehdittaviksi. Kokouksessaan heinäkuun 2 p:nä lautakunta käsitteli asian ja määräsi, että kunnalliskodin ja työlaitoksen sekä lautakunnan alaisten työtupien johtokuntien oli ryhdyttävä noudattamaan kaupunginhallituksen päätöstä.

Otteella kesäkuun 7 p:nä tehdystä pöytäkirjastaan kaupunginhallitus ilmoitti ehdottaneensa kaupunginvaltuustolle, että kaupunki täyttäisi sen käytettäväksi Tuusulan työsiirtolaan asetetut paikat sekä sitoutuisi suorittamaan valtioneuvoston huhtikuun 11 p:nä vahvistamissa ohjeissa mainitut matkakulut ja korvaukset, joiden peittämiseksi kertomusvuonna olisi myönnettävä 80,000 markan suuruinen määräraha sekä päättäneensä antaa työnvälitystoimiston tehtäväksi valita työsiirtolaan lähetettävät miehet sekä kehoittaa köyhäinhoitolautakuntaa toimittamaan siirtolaan pyrkivät asianomaisten alueläkäreitten tarkastettaviksi. Köyhäinhoitoviraston avustuskansliat joutuivat tämänkin määräyksen johdosta suorittamaan melkoisen määrän lisätyötä.

Kesäkuun 1 p:nä päivätyllä lähetteellä kaupunginhallitus pyysi köyhäinhoitolautakunnalta lausuntoa kiinteistölautakunnan ehdotuksesta, että Kirstinkadun kansakoulutalo luovutettaisiin köyhäinhoidon työtupien käytettäväksi. Lautakunta käsitteli asian kokouksessaan heinäkuun 2 p:nä hyväksyen silloin puheenjohtajan ja toimitusjohtajan kesäkuun 14 p:nä päivätyssä kirjelmässä asian kiireellisyyden vuoksi jo antaman lausunnon, jossa puollettiin Kirstinkadun kansakoulutalon luovuttamista työtupatarkoitusta varten sekä esitettiin, että Pengerkadun 11:n vuokrahuoneissa sijainnut työtupa siirrettäisiin Kirstinkadulle sekä että siirron yhteydessä Pengerkadun työtuvan tuberkuloottisten osasto lakkautettaisiin. Siirto tapahtui marraskuun 1 p:nä.

Kesäkuun 18 p:nä päivätyssä kirjeessä kaupunginhallitus, sen johdosta, että kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö oli kaupunginhallitukselta pyytänyt seuraavan työttömyyskauden huoltosuunnitelman laatimista varten lausuntoa seuraavan talven työttömyystilanteen todennäköisestä kehityksestä, kehoitti köyhäinhoitolautakuntaa esittämään käsityksensä siitä, minkälaisiksi olosuhteet köyhäinhoidon alalla todennäköisesti tulisivat seuraavan talven kuluessa muodostumaan. Kokouksessaan heinäkuun 2 p:nä lautakunta päätti käsityksenään lausua, että jos varatyöt tykkänään lakkautettaisiin tai niitä huomattavasti supistettaisiin, köyhäinhoitomenot, joissa

palanneen noususuhdanteen johdosta jo oli päästy alenevaan suuntaan, alkaisivat jälleen kohota sekä köyhäinhoitoon uudelleen työttömyyden vuoksi kasaantua avustettavia, jotka varsinaisesti eivät köyhäinhoitoon kuuluneet.

Köyhäinhoitolautakunnan kokouksessa heinäkuun 2 p:nä lautakunnan toimitusjohtaja ilmoitti lähettäneensä apulaisjohtajille, asiamiesosastolle ja kaikille avustuskanslioille, viimeksi mainituissa myös asianomaisten lautakunnan jäsenten tietoon saatettavaksi kiertokirjeen, jossa oli annettu tarpeelliset ohjeet lakossa oleville ja heidän perheilleen annettavasta köyhäinhoidosta. Toimitusjohtajan toimenpide ja kiertokirjeen sisältö hyväksyttiin.

Syyskuun 4 p:nä päivätyssä anomuskirjelmässä Maitopisara r.y. pyysi, että yhdistykselle, jonka toiminta ja tarkoitusperät olivat köyhäinhoitolautakunnalle tunnetut, köyhäinhoidon puolesta korvattaisiin ne menot, jotka yhdistykselle johtuivat niistä valohoitokäsittelyistä, joita annettiin yhdistyksen lääkärin määräyksestä yhdistyksen ylläpitämissä lastenhuoltokeskuksissa sellaisille yhdistyksen huoltoon uskotuille lapsille, joiden vanhemmat saivat köyhäinhoitoa Helsingin kaupungilta. Köyhäinhoitolautakunta käsitteli asian kokouksessaan lokakuun 1 p:nä päättäen hyväksyä yhdistyksen anomuksen, mutta kuitenkin ainoastaan toistaiseksi ja kunnes sen kokemuksen nojalla, joka oli saatu laskutusten summista, ehkä toisin määrättiin.

Syyskuun 24 p:nä päivätyllä lähetteellä kaupunginhallitus pyysi köyhäinhoitolautakunnan lausuntoa sosialiministeriön syyskuun 17 p:nä päivätyssä kirjeessä kaupunginhallitukselle lähetetystä anomuskirjelmästä, jonka Helsingin ammatillisen paikallisjärjestön työttömyyskomitea oli syyskuun 11 p:nä päivättynä toimittanut valtioneuvostolle ja jossa m.m. anottiin, että helsinkiläisille työntekijöille, jotka olivat joutuneet työttömyyden tähden käyttämään Helsingin kaupungin köyhäinhoitolaitoksen velka-avustusta, annettaisiin täydellinen vapautus näin syntyneestä velastaan siten, että köyhäinhoito pyyhkisi sen pois kerta kaikkiaan sekä että valtio tästä poistosta korvaisi vähintään 50 %. Köyhäinhoitolautakunta käsitteli asian kokouksessaan marraskuun 5 p:nä, jolloin pöytäkirjaan merkittiin, että myöskin köyhäinhoidon ylitarkastaja oli syyskuun 26 p:nä päivätyssä kirjeessä lähettänyt lautakunnalle tiedoksi jäljennöksen edellä mainitun komitean valtioneuvostolle osoittamasta anomuskirjelmästä ja samalla huomauttanut, että anomuskirjelmä koski köyhäinhoitoa siltä osalta, jossa pyydettiin, ettei työttömille annetusta köyhäinavusta perittäisi korvausta, miltä osalta anomuksen siis oli katsottava kohdistuvan köyhäinhoitolautakuntaan eikä valtioon. Lautakunta hyväksyi äänestyksen jälkeen toimitusjohtajansa asiassa laatiman, laajasti perustellun lausuntoehdotuksen, jonka mukaisesti lautakunta päätti, että voimassaolevan köyhäinhoitolain 52 §:n säännökset huomioonottaen lautakunta ei katsonut olevansa oikeutettu kertakaikkiaan luopumaan työttömyydenkään aiheuttamissa tapauksissa korvauksesta, vaan oli korvauksesta luovuttava ja vapautus korvauksesta annettava edelleenkin ainoastaan joko asianomaisten itsensä tai lautakunnan asiamiehen aloitteesta, kussakin tapauksessa erikseen tapahtuvan tutkimuksen perusteella, varteenottaen kuitenkin, että vapautuksissa oli, milloin työttömät ilman omaa syytään olivat nimenomaan työttömyyden vuoksi joutuneet niin hädänalaiseen asemaan, että heille oli ollut annettava köyhäinhoitoa, meneteltävä nahdollisimman suurella inhimillisyydellä kiinnittämällä huomiota köyhäinhoitolain 21 §:n säännökseen, jonka mukaan avustusta oli annettava siten, että työkykyinen avunsaaja voi, mikäli mahdollista, ru-

veta elättämään itseänsä. Köyhäinhoitolautakunnan vähemmistö, 7 jäsentä, yhtyi äänestyksessä kannattamaan lautakunnan varapuheenjohtajan ehdotusta, jonka mukaan korvauksen perimisestä luopumisesta työttömyystapauksissa olisi ollut annettava lautakunnan jaostoille yleinen luopumisohje sekä viran puolesta otettava kaikki työttömyydestä johtuneet avustustapaukset kokonaisuudessaan korvauksesta luopumisen aikaansaamiseksi tutkittaviksi.

Kun vierailta paikkakunnilta työttömiä edelleen oli suurin joukoin saapunut Helsingin kaupunkiin ilmeisesti toivossa saada täällä helpommin ansiotyötä, pyydettiin valtiolta, kuten edellisenäkin vuonna, apurahaa luottokuljetuslippujen muodossa hädänalaisten työttömien vieraskuntalaisten toimittamiseksi kotipaikkakunnilleen, ja myönnettiinkin tarkoitusta varten useassa erässä riittävät määrärahat.

Edellisen vuoden vuosikertomuksessa on jo mainittu, että kaupunginhallitus oli, kaupunginvaltuuston köyhäinhoitomenojen supistamista tarkoittaneen päätöksen johdosta pyytänyt filosofiantohtori J. Jännestä suorittamaan selvityksen mainittujen menojen mahdollisista supistamiskeinoista sekä asettanut 5-jäsenisen komitean kehittämään asiaa sanotun selvityksen pohjalla edelleen. Tohtori Jänneksen ehdotuksista on edellisessä vuosikertomuksessa mainittu sekä lausuttu, ettei hän jättänyt kaupunginhallitukselle ennen v:n 1933 päättymistä lopullista esitystä köyhäinhoitomenojen supistamiseksi. Sellaista esitystä ei tohtori Jännes, mikäli köyhäinhoitolautakunnalle on tunnettua, onnistunutkaan laatimaan, vaan lienee asetetun komitean viimeisessä istunnossa todettu, että toimenpiteet köyhäinhoitomenojen supistamiseksi alaan perehtymättömän ulkopuolisen voiman viitoittamia teitä oli katsottava rauenneiksi, kuten hyvin saattoi arvatakin. Välillisesti oli täten kuitenkin tullut todetuksi, että köyhäinhoitolautakunta ja sen alainen virkailijakunta olivat hoitaneet köyhäinhoitoa pulavuosinakin lain ja asetusten sekä kaupungin edun mukaisesti sekä että menojen arvaamaton nousu oli johtunut, kuten köyhäinhoidon taholta moneen otteeseen oli todistettukin, ei huolimattomuudesta eikä asian ymmärtämättömyydestä, vaan yksinomaan siitä, että tuhansia ihmisiä oli työttömyyden vuoksi päätynyt köyhäinhoitoon, kun näille ei oltu järjestetty varatöitä.

Paitsi edellä kerrottuja köyhäinhoitolautakunnan käsittelemiä asioita on mainittava, että toimitusjohtaja on yksissä neuvoin apulaisjohtajien kanssa vuoden varrella valmistellut ja saattanut täytäntöön köyhäinhoitovirastossa erinäisiä järjestelyjä, joilla on pyritty ratsionalisoimaan työvoiman käyttöä sekä keventämään köyhäinhoitorasitusta. Hallinto-organisation kiteyttämiseksi yhä tarkempiin ja tarkoituksenmukaisempiin muotoihin, virkailijain toimintatapojen ja menetelmien yhdenmukaistamiseksi sekä havaittujen epäkohtien korjaamiseksi toimitusjohtaja on kertomusvuoden kuluessa antanut yhteensä 35 kiertokirjettä, joista muutamat ovat olleet hyvinkin seikkaperäiset.

2. Köyhäinhoitovirasto.

Virkailijat. Virkailijakunnassa ei kertomusvuonna tapahtunut mainittavia muutoksia. Tilapäistä työvoimaa varten osoitettujen määrärahojen puitteissa palkatuista ylimääräisistä virkailijoista voitiin vuoden lopussa eräitä vapauttaa lautakunnan palveluksesta.

Kansliatyö. Yleinen osasto lähetti vuoden varrella yhteensä 8,061 kirjelmää. Niistä oli puheenjohtaja allekirjoittanut ja toimitusjohtaja varmentanut 227, toimitusjohtaja yksin 784, apulaisjohtajat 591, rekisteritoimiston hoitaja 200 sekä avustuskanslioiden hoitajat yhteensä 6,259 [1]). Viimeksi mainituista lähetti I kanslia 812, II kanslia 530, III kanslia 538, IV kanslia 531, V kanslia 459, laitoskanslia 1,976, VII kanslia 471, VIII kanslia 362 ja IX kanslia 580. Muilla paikkakunnilla asuvien köyhäinhoitoanomukset nousivat yhteensä 2,805:een. Kunnalliskotiin tai työlaitokseen pääsyä koskevia anomuksia tehtiin 605 ja hyväksyttiin niistä 542. Anomuksia köyhäinhoidon saamisesta tehtiin kanslioihin yhteensä 83,964. Niistä valmisteli avustuskanslia I 10,657, kanslia II 10,770, kanslia III 8,102, kanslia IV 9,314, kanslia V 8,046, laitoskanslia 10,265, kanslia VII 9,792, kanslia VIII 7,182 ja kanslia IX 9,836.

Avustuskansliat pidettiin avoinna yleisölle arkipäivisin klo 9—14, mutta avustuksenanojien suuren lukumäärän vuoksi eivät työt kanslioissa läheskään aina päättyneet vastaanottoajan kuluessa.

Näissä kanslioissa käsiteltyjen asioiden lukumäärä nousi kaikkiaan 487,288:aan, joista kanslia I:ssä käsiteltiin 54,961, kanslia II:ssa 62,653, kanslia III:ssa 59,257, kanslia IV:ssä 52,556, kanslia V:ssä 58,056, kanslia VI:ssa (laitoskansliassa) 45,040, kanslia VII:ssä 62,121, kanslia VIII:ssa 42,154, kanslia IX:ssä 50,490.

Kodissakävijät suorittivat vuoden kuluessa yhteensä 83,703 kodissakäyntiä, jotka jakautuivat eri kanslioihin kuuluvien tarkastuspiirien välillä seuraavasti:

Kanslia.	Käyntejä.	Kanslia.	Käyntejä.
I	10,429	VI, laitoskanslia	9,455
II	11,066	VII	9,428
III	8,430	VIII	7,108
IV	9,388	IX	9,639
V	8,760		Yhteensä 83,703

Kodissakävijäin valvoja toimitti kertomusvuonna 550 kodissakäyntiä avustuksensaajain luona; hänen käyntinsä aiheuttivat erinäisissä tapauksissa muutosehdotuksia avustusmääriin. On kuitenkin huomattava, että kodissakävijäin valvoja joutui kertomusvuonna toimimaan 98 päivää v.t. apulaisjohtajana sekä suorittamaan huomattavan määrän tilastotyötä.

Köyhäinhoidon diakonissat toimittivat määrätyissä tapauksissa avustusten jaon ja antoivat huoltoa perheissä, joissa oli alaikäisiä tai sairaita taikka muita sellaisia henkilöitä, jotka syystä tai toisesta tarvitsivat erikoishuoltoa. Diakonissojen ja diakonissan apulaisten kodissakäyntien luku nousi yhteensä 82,496:een.

Köyhäinhoitolautakunnan keskuskanslia kaikkine siihen kuuluvine osastoineen sijaitsi edelleen Siltasaarenkadun talossa n:o 3.

Rekisteritoimisto. Yksityishenkilöt, hyväntekeväisyysyhdistykset y.m. tekivät rekisteritoimistolle seuraavan määrän avunetsijöitä koskevia tiedusteluja:

[1]) Avustuskanslioiden kirjeenvaihtoa pienensi se, että papinkirjoja ei kertomusvuonna tilattu juuri nimeksikään postitse.

Helsingin ammatillisen paikallisjärjestön avustuskomitea	3,002
Työnvälitystoimisto	2,752
Lastensuojelulautakunta	1,451
Ruotsinkieliset kansakoulut	750
Tuberkuloosihuoltotoimisto	102
Yksityishenkilöt	25
Yhteensä	8,082

Tehtyjen kyselyjen lukumäärä jakaantui eri kuukausille seuraavasti:

Tammikuu	1,175	Toukokuu	325	Syyskuu	859
Helmikuu	752	Kesäkuu	92	Lokakuu	896
Maaliskuu	832	Heinäkuu	72	Marraskuu	1,053
Huhtikuu	903	Elokuu	125	Joulukuu	998

Aikaisemmin ovat sekä yksityiset että yhdistykset ja järjestöt tehneet rekisteritoimistolle siksi lukuisasti ilmoituksia puutteenalaisille antamastaan avustuksesta, että niistä on voitu antaa tarkempia numerotietojakin. Viime vuosien varrelta on todettava, että tällaiset ilmoitukset, joilla olisi oleellista merkitystä virallisen köyhäinhoidon työlle, ovat supistuneet verraten vähiin. Ainoastaan kansakoulut ja muutamat hyväntekeväisyysyhdistykset ovat edelleen ilmoituksia antaneet. On syytä pyrkiä uudelleen yleistämään ilmoitusmenettelyä ja velvoittaa, kuten on alkanut tapahtuakin, ainakin ne järjestöt, seurat ja yhdistykset, jotka nauttivat kaupungin varoista avustusta, poikkeuksetta täyttämään ilmoitusvelvollisuutensa, jotta rekisteritoimiston kortit todella antaisivat luotettavan kuvan avustustoiminnan laadusta ja laajuudesta, ja entistä elävämpi yhteistyö lakimääräisen köyhäinhoidon ja yksityisen hyväntekeväisyyden kesken saataisiin aikaan. Tämä voitaisiin helposti toteuttaa sitäkin suuremmalla syyllä, kun rekisteritoimiston keskuskortisto on nyttemmin saatu uudistetuksi ajan vaatimuksia vastaavalle tasolle.

Toimintavuoden kuluessa annettiin uusi avustuskortti yhteensä 4,592 henkilölle.

Rekisteröityjen henkilökorttien lukumäärä lisääntyi 5,554 ja oli vuoden viimeisenä päivänä 88,274. Henkilöasiakirjavihkojen luku vuorostaan lisääntyi 5,569 ja oli niiden koko lukumäärä vuoden lopussa 81,477.

Varoituksen saaneet henkilöt. Poliisin pyynnöstä toimitusjohtaja varoitti 66 miestä ja 3 naista kerjuusta sekä apulaisjohtaja 987 miestä ja 1,474 naista irtolaisuudesta. Viimeksi mainitut varoitukset jakautuivat vuoden eri kuukausille seuraavasti:

	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.		Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Tammikuu	84	159	243	Heinäkuu	61	131	192
Helmikuu	82	86	168	Elokuu	64	118	182
Maaliskuu	75	103	178	Syyskuu	114	149	263
Huhtikuu	96	118	214	Lokakuu	82	132	214
Toukokuu	87	131	218	Marraskuu	73	118	191
Kesäkuu	101	141	242	Joulukuu	68	88	156
				Yhteensä	987	1,474	2,461

Asiamiesosasto. Tehtävien laatuun nähden asiamiesosasto oli jaettuna viiteen eri toimistoon.

I. Yleistoimisto hoiti pääasiassa seuraavat osaston yleiset tehtävät: 1) köyhäinhoitolautakunnan ja sen holhouksen alaisten edun valvonnat, 2) köyhäinhoitolautakunnan täyteen huolenpitoon joutuneiden henkilöiden omaisuuden haltuunotto ja realisoiminen, 3) köyhäinhoidon avustusta ja sen korvausta koskevat valitukset niiden johdosta vaadittuine selityksineen, 4) korvausta koskevat lainhaut ja niiden sekä toisten kuntien Helsingin kaupungin köyhäinhoitolautakuntaan kohdistamien lainhakujen aiheuttamat selitykset, 5) kotipaikkaoikeusselvittelyt ja henkikirjoitusta koskevat tutkimukset arkistoissa, 6) elatusvelvollisten maksukyvyn tutkimukset ja lausunnot korvauskyvystä, 7) köyhäinhoidon avustuksen väärinkäyttöä koskevat tutkimukset ja niiden aiheuttamat oikeudenkäynnit, 8) toispaikkakuntalaisten kotikuntaan lähettämisen edellytysten tutkimukset ja niiden johdosta aiheutuneet lainhaut selityksineen, sekä 9) toisissa kunnissa asuvien helsinkiläisten köyhäinhoitoa koskevien korvaushakemusten esittelyt jaoston kokouksissa.

II. Ulkokuntalaisia koskevien asiain eli A-toimisto hoiti korvausten perimiset toisilta kunnilta sekä toispaikkakuntalaisten kotipaikkakuntaan lähettämisen valmistelut. Toisille kunnille esitettiin korvausvaatimuksia 6,143 tapauksessa, joista 5,538 koski suoritusta köyhäinhoitolautakunnan ja 605 lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta. Näistä oli uusia tapauksia 1,782, joista 113 koski lastensuojelulautakunnan antamaa hoitoa. Vuoden kuluessa selvitettiin 2,322 tapausta, joista 190 lastensuojelulautakunnan tapausta. Toimistosta lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 18,052 ja saapuneiden 13,959.

III. Ulkokunnissa hoidettujen helsinkiläisiä koskevien asiain eli B-toimisto hoiti toisissa kunnissa asuvien helsinkiläisten avustuksista tehtyjen korvausvaatimusten selvittelyt ja valmistelut lautakunnan X:ssä jaostossa käsittelyä varten. Vuoden varrella saapui vierailta kunnilta vaatimuksia 3,289 tapauksessa, joista 228 koski annettua lastensuojelulautakunnan avustusta. Toimistoon saapuneiden kirjelmien lukumäärä oli 4,725 ja lähetettyjen 4,120.

IV. Valtiontapausten eli D-toimisto hoiti korvauksen hakemiset valtiolta. Köyhäinhoidosta, jonka valtio lain mukaan on velvollinen korvaamaan, tehtiin 811 tapauksessa korvausvaatimus. Tämän lisäksi toimisto haki valtiolta korvausta sotaorpojen huollosta, ammattiopetusavustuksesta, ulkomaalaisten matka-avustuksesta ja köyhäinhoitolautakunnan toimesta hankituista proteeseista. Toimistosta lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 1,421 ja saapuneiden 1,412.

V. Yksityisiin elatusvelvollisiin kohdistuvien korvausasiain eli L-toimisto hoiti korvauksen velkomiset yksityisiltä, toiminimiltä y.m. yhtymiltä, vakuutus- y.m. laitoksilta sekä vararikko- ja kuolinpesistä, valmisteli niitä koskevat lainhakuasiakirjat, teki elatusvelvollisten kanssa sopimukset maksuvarojen puutteessa vastaisuudessa tapahtuvasta korvauksen suorittamisesta, hoiti työlaitokseen lähettämiset ja valmisteli korvauksen velkomisesta luopumisehdotukset. Yksityisiltä elatusvelvollisilta haettiin korvausta 33,387 tapauksessa, joista 30,529 oli köyhäinhoitolautakunnan tapauksia ja 2,858 lastensuojelulautakunnan tapauksia. Edellisistä oli 4,318 ja jälkimmäisistä 335 uusia tapauksia. Vuoden kuluessa selvitettiin 2,339 tapausta, joista 29 lastensuojelulautakunnan tapauksia. Toimistosta lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 34,860 ja saapuneiden 27,177.

Työlaitokseen toimisto vuoden kuluessa lähetti työkorvausta suorittamaan 256 miestä ja samassa tarkoituksessa kunnalliskotiin 14 naista. Vaikkakin sangen lukuisissa muissa tapauksissa katsottiin tarkoituksenmukaiseksi vaatia köyhäinhoidosta työkorvausta, ei tehtyjä päätöksiä voitu panna täytäntöön työlaitoksen ahtauden vuoksi.

Asiamiesosaston järjestysmiehet toimittivat kertomusvuoden aikana osaston asioissa viraston ulkopuolella yhteensä 6,020 käyntiä. Näistä koski 3,805 käyntiä asiain toimitusta kaupungin eri virastoissa, 2,168 käyntiä koski elatusvelvollisten ja avustusta nauttivien kutsumista virastoon sekä 47 näiltä hankittuja selvityksiä.

Taulukossa I ilmenee koko asiamiesosaston kirjevaihdon laajuus. Lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 59,270, josta korvausvaatimuksia koskevia oli 58,453. Saapuneiden kirjelmien lukumäärä oli 48,040.

Avunsaajain lukumäärä [1]), joka v. 1933 oli 26,647, nousi v. 1934 yhteensä 21,895:een. Köyhäinhoidon avustusta annettiin 31,238 tapauksessa, ollen vastaava luku edellisenä vuonna 37,480. Kertomusvuonna oli avunsaajista 19,818 täysikasvuisia ja 794 alaikäisiä [2]), yhteensä 20,612 Helsingissä asuvaa [3]) henkilöä. Köyhäinhoidolle lahjoitettujen varojen koroilla avustettiin 254 henkilöä; 1,029 muilla paikkakunnilla asuvaa, mutta Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivaa henkilöä sai avustusta oleskelupaikkakunnan köyhäinhoitoviranomaisen välityksellä. Alempana esiintyvät yksityiskohtaiset tiedot koskevat ainoastaan ensinmainittua avunsaajain ryhmää, mukaanluettuina lautakunnan asiamiehen välityksellä avustusta saaneet Helsingin ulkopuolella asuvat henkilöt.

Täysi-ikäisten avunsaajain jakautuminen ikään ja sukupuoleen nähden käy selville alla olevasta taulukosta:

Ikä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Ikä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
16—20 vuotta	545	535	1,080	51—60 vuotta	1,157	1,533	2,690
21—30 »	2,445	2,334	4,779	61—70 »	622	1,207	1,829
31—40 »	2,591	1,904	4,495	71—80 »	297	930	1,227
41—50 »	1,818	1,621	3,439	81— »	61	218	279
				Yhteensä	9,536	10,282	19,818

Miehistä oli 89.7 % ja naisista 77.1 % 16—60 vuotiaita.

Alaikäisten avunsaajain jakautuminen iän ja sukupuolen mukaan käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Ikä.	Poikia.	Tyttöjä.	Yhteensä.	Ikä.	Poikia.	Tyttöjä.	Yhteensä.
—3 vuotta	196	147	343	12 vuotta			
4—6 »	82	79	161	täyttäneitä ..	47	50	97
7—11 »	93	100	193	Yhteensä	418	376	794

Kuten yllä olevista luvuista näkyy, oli 36.5 % lapsista 7 vuotiaita tai vanhempia, kun taas lapset alle 4 vuoden muodostivat 43.2 % kaikista alaikäisistä avunsaajista.

---

[1]) Tähän ei sisälly 3,526 miestä, 2,701 naista ja 1,327 lasta, jotka olivat saaneet yksinomaan raha-avustusta tai lääkkeitä alle 500 markan arvosta. — [2]) Lasten päiväkotihoito tuli kertomusvuonna enää vain poikkeustapauksissa köyhäinhoidon kustannettavaksi. — [3]) Mukaan on luettu henkilöt, jotka lautakunnan oman asiamiehen välityksellä saivat avustusta Helsingin ulkopuolelle.

Tietoja täysikasvuisten avunsaajain siviilisäädystä annetaan seuraavassa yhdistelmässä:

Siviilisääty.	Miehiä.		Naisia.	Yhteensä.
Naimattomia	3,855	[1])	5,388	9,243
Naimisissa olevia	4,960	[2])	2,024	6,984
Leskiä	442		2,461	2,903
Eronneita	278		409	687
Sivilisääty tuntematon	1		—	1
Yhteensä	9,536		10,282	19,818

Syntymäpaikan ja kotipaikkaoikeuden mukaan jakautuivat avunsaajat seuraavasti:

Syntymäpaikka.	Avunsaajat: 16 v. täyttäneitä.	Avunsaajat: Alle 16-vuotiaita.	Kotipaikka.	Avunsaajat: 16 v. täyttäneitä.	Avunsaajat: Alle 16-vuotiaita.
Helsinki	3,894	598	Helsinki	16,044	634
Muu Suomen paikkakunta	15,131	137	Muu Suomen paikkakunta	2,597	120
Ulkomaat	708	3	Selvittämätön	615	23
Tuntematon paikkakunta	85	56	N. s. valtiontapaus	562	17
Yhteensä	19,818	794	Yhteensä	19,818	794

Eri ikäryhmien jakautuminen täysikasvuisten avunsaajain syntymäpaikan mukaan näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Ikä.	Helsinki.	Muu Suomen paikkakunta.	Ulkomaat.	Syntymäpaikka tietymätön.	Yhteensä.
16—30 vuotta	2,022	3,667	147	23	5,859
31—50 »	1,271	6,343	284	36	7,934
Yli 50 vuoden	601	5,121	277	26	6,025
Yhteensä	3,894	15,131	708	85	19,818

Kaikista 16—30 vuotiaista avunsaajista oli 34.5 % Helsingissä syntyneitä, kun taas 31—50 vuotiaitten ikäryhmän vastaava prosenttiluku oli 16.0 ja yli 50 vuotiaitten ikäryhmän ainoastaan 10.0.

Ammatin mukaan jakautuivat täysikasvuiset avunsaajat [3]) siten, että 16,239 henkilöä eli 81.9 % oli ruumiillisen työn tekijöitä, 2,610 eli 13.2 % henkisen työn tekijöitä ja 632 eli 3.2 % varsinaista ammattia vailla olevia henkilöitä sekä 337 eli 1.7 % henkilöitä, joiden ammatti oli tietymätön. Sairaus, kivulloisuus tai työkyvyttömyys oli syynä 39.4 %:n avuntarpeeseen, synnytys 1.5 %:n ja vanhuus 9.6 %:n kaikista avustetuista henkilöistä, kun taas 1.0 % oli joutunut köyhäinhoidon rasitukseksi perheen lukuisuuden, 37.7 % työttömyyden, 3.2 % riittämättömän ansion, 3.0 % aviottoman lapsen elättämisen, 2.9 % aviomiehen perheensä jättämisen johdosta ja 1.7 % muista syistä. On kuitenkin otettava huomioon, että tilastoon merkitään avuntarpeen syyksi sairaus tai kivulloisuus sellaisissakin tapauksissa, joissa lääkärintodistus, mikä melkein aina avunhakijoilta vaaditaan, osoittaa avunhakijassa

[1]) Niistä naimattomia äitejä 592. — [2]) Niistä aviopuolison jättämiä 598. — [3]) Omaa ammattia vailla olevat aviovaimot on laskettu miehen ammatin mukaan.

minkä tahansa sairaalloisuuden, vian tai heikkouden, vaikka hän vielä onkin joko täysin tai osittain työkykyinen esim. omassa ammatissaan. Näin ollen olisi huomattavasti suurempi työttömyysprosentti todellisuutta vastaavampi.

Avustettavista lapsista oli 676 eli 85.2 % avioliitossa, 117 eli 14.7 % avioliiton ulkopuolella syntyneitä; yhdestä lapsesta, 0.1 %, tiedot tässä suhteessa puuttuvat. Vanhempien ammatin mukaan he jakautuvat seuraavasti:

Isän tai äidin ammatti.	Avio-lapsia.	Aviottomia lapsia.
Ruumiillisen työn tekijöitä	582	103
Henkisen työn tekijöitä	60	11
Ammattia vailla olevia henkilöitä tai ammatti tietymätön	34	3
Yhteensä	676	117

662 tapauksessa elivät molemmat vanhemmat, 87 tapauksessa ainoastaan toinen ja 1 tapauksessa ei vanhemmista ja 44 tapauksessa ei toisesta heistä ole tietoa; 35 lasta eli 4.4 % oli avuntarpeessa perheen lukuisuuden, 625 lasta eli 78.7 % oman sairautensa tai viallisuutensa tähden sekä 134 lasta eli 16.9 % muusta syystä.

Köyhäinhoitolautakunnan toimesta avustettiin välittömästi v. 1934 20,866 Helsingissä asuvaa eri henkilöä. Helsingissä hoidetuista, elätetyistä ja rahalla avustetuista oli:

Kunnalliskotiin ja työlaitokseen otettuja	1,958
Elätteelle annettuja	26
Päiväkodissa ja kesäsiirtoloissa hoidettuja [1])	162
Kotiinsa vähintään 500 markan arvosta suoranaista avustusta saaneita [2])	12,685
Kotiinsa alle 500 markan arvosta suoranaista avustusta saaneita, jotka olivat nauttineet muutakin apua [2])	1,150
Lääkkeillä y. m. avustettuja [2])	5,036
Lahjoitettujen varojen koroilla avustettuja [2])	254
Sairaaloissa y. m. laitoksissa kunnalliskodista erillään hoidettuja [3])	8,938
Yhteensä [4])	30,209

Lisäksi avustettiin 1,029 toisilla paikkakunnilla asuvaa Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavaa henkilöä oleskelupaikan köyhäinhoitoviranomaisten välityksellä.

3. Kunnalliskoti ja työlaitos.

Kunnalliskodissa ja työlaitoksessa hoidettiin kunnalliskodin kirjanpidon mukaan v. 1934 1,746 täysikasvuista henkilöä sekä 22 lasta, yhteensä 1,768 henkilöä, joista osa oli kertomusvuonna sekä kunnalliskodissa että työlaitoksessa ja eräät useampia kertoja jommassakummassa. Edellisestä vuodesta jäljellä olevia oli 1,217 henkilöä, vuoden varrella otettiin 551 ja poistettiin 623.

[1]) Lautakunnan omassa lastenpäiväkodissa hoidettiin lisäksi 40 lasta. — [2]) Avunsaajain perheet eivät ole mukaanluetut ks. myös tämän kert.s. 90* alav. 3. — [3]) Vrt. tämän kert. s. 101* ja 102* alav. 1. — [4]) Tähän ei sisälly 7,554 henkilöä, jotka olivat saaneet yksinomaan alle 500 markan arvosta avustuksia; koska sama henkilö vuoden varrella on voinut saada useanlaatuista avustusta, ei summa esitä avustettujen henkilöiden kokonaislukua, vaan niiden tapausten lukumäärää, joissa köyhäinhoidon apua on käytetty.

V:een 1935 jäi siis jäljelle 1,145 henkilöä, joista 581 miestä (213 työlaitoksessa), 558 naista ja 6 lasta. Poistetuista:

Siirtyi vapaaseen elämään	388	Karkasi laitoksesta	23
Lähetettiin kotiseudulleen	25	Kuoli	113
Siirrettiin muihin laitoksiin	74	Yhteensä	623

Vuoden päättyessä jäljellä olevat hoidokit jakautuivat kunnalliskodissa ja työlaitoksessa viettämänsä ajan pituuden mukaan seuraavasti:

Aika.	Hoidokkeja.	Aika.	Hoidokkeja.	Aika.	Hoidokkeja.
Alle 1 vuoden	301	5 vuotta	29	16—20 vuotta	30
1 vuosi	239	6 »	31	21—27 »	18
2 vuotta	138	7 »	43	30 »	1
3 »	62	8—10 »	110	34 »	1
4 »	44	11—15 »	97	48 »	1
				Yhteensä	1,145

Hoidokkien vaihtuminen eri kuukausina selviää alla olevista luvuista:

	Laitoksiin otettuja.	Poistettuja.		Laitoksiin otettuja.	Poistettuja.
Tammikuu	83	43	Heinäkuu	63	40
Helmikuu	33	49	Elokuu	31	43
Maaliskuu	28	41	Syyskuu	52	53
Huhtikuu	31	80	Lokakuu	39	43
Toukokuu	37	59	Marraskuu	55	40
Kesäkuu	51	63	Joulukuu	48	69
			Yhteensä	551	623

Hoidokkien luku eri kuukausina oli:

	Suurin määrä.	Vähin määrä.	Keskimäärä.		Suurin määrä.	Vähin määrä.	Keskimäärä.
Tammikuu	1,234	1,210	1,222	Heinäkuu	1,039	1,003	1,024
Helmikuu	1,228	1,205	1,213	Elokuu	1,040	993	1,022
Maaliskuu	1,214	1,166	1,192	Syyskuu	1,076	1,028	1,051
Huhtikuu	1,161	1,079	1,127	Lokakuu	1,106	1,073	1,086
Toukokuu	1,077	1,036	1,046	Marraskuu	1,142	1,096	1,117
Kesäkuu	1,042	997	1,025	Joulukuu	1,150	1,118	1,136
				Koko vuonna	1,234	993	1,104

Ikäänsä nähden jakautuivat täysikasvuiset hoidokit seuraavasti [1]):

Ikä.	Kunnalliskoti. Miehiä.	Kunnalliskoti. Naisia.	Työlaitos. Miehiä.	Yhteensä.
16—30 vuotta	52	43	93	188
31—50 »	152	134	295	581
51—70 »	263	263	157	683
71— »	154	321	10	485
Yhteensä	621	761	555	1,937

Syynä kunnalliskotiin ottamiseen oli useimmissa tapauksissa vanhuus tai sairaus, työlaitokseen ottamiseen työnmuotoinen velan korvaaminen tai köyhäinhoitolain 31 § 2 mom. mukainen sijoitus.

[1]) Kaupungin tilastotoimiston laskelman mukaan.

Hoidokkien siviilisääty ilmenee seuraavasta yhdistelmästä [1]):

Siviilisääty.	Kunnalliskoti. Miehiä.	Naisia.	Työlaitos. Miehiä.	Yhteensä
Naimattomia	311	[2]) 403	287	1,001
Naimisissa olevia	185	[3]) 74	189	448
Leskiä	92	253	35	380
Eronneita	33	31	44	108
Yhteensä	621	761	555	1,937

Syntymäpaikan mukaan jakautuivat täysikasvuiset hoidokit seuraavasti [1]):

Syntymäpaikka.	Kunnalliskoti. Miehiä.	Naisia.	Työlaitos. Miehiä.	Yhteensä.
Helsinki	112	97	158	367
Muu Suomen paikkakunta	480	636	376	1,492
Ulkomaat	28	27	20	75
Tietoja puuttuu	1	1	1	3
Yhteensä	621	761	555	1,937

Kunnalliskodissa hoidettiin vuoden varrella 21 lasta, joista 13 poikaa ja 8 tyttöä, kaikki alle 2 vuoden.

Hoitopäiviä oli vuoden varrella 445,126 [4]) ja jakautuivat ne seuraavasti [1]):

	Hoitopäiviä kaikkiaan.			Keskimäärin hoidokkia kohden.		
	Kunnalliskoti.	Työlaitos.	Yhteensä.	Kunnalliskoti.	Työlaitos.	Yhteensä.
Miesten	125,461	74,616	200,077	202	134	170
Naisten	242,124	—	242,124	318	—	318
Lasten	2,925	—	2,925	139	—	139
Yhteensä	370,510	74,616	445,126	264	134	227

Täysikasvuisten hoidokkien hoitopäivien jakautuminen eri ikäryhmien kesken näkyy alla olevasta yhdistelmästä [1]):

Ikäryhmä.	Hoitopäiviä kaikkiaan. Miesten.	Naisten.	Yhteensä.	Keskimäärin hoidokkia kohden. Miesten.	Naisten.	Yhteensä.
Alle 30 vuoden	15,416	5,996	21,412	106	139	114
31—50 vuotta	52,692	41,409	94,101	118	309	162
51—70 »	85,592	82,077	167,669	204	312	245
71— »	46,377	112,642	159,019	283	351	328
Yhteensä	200,077	242,124	442,201	170	318	228

Hoitopäivien luku keskimäärin hoidokkia kohden kohosi siis hoidokkien iän mukaan; naisten päiväluku oli yleensä suurempi kuin miesten.

Kunnalliskodin ja työlaitoksen menot ja tulot olivat:

	Menoja, Smk.		Tuloja, Smk.
Kunnalliskodin	5,260,189: 80	Kunnalliskodin	185,803: 95
Työlaitoksen	1,350,047: 20	Työlaitoksen	450,795: 60
Yhteiset menot	836,042: 15	Luontoisetujen korvaukset	664,993: 10
Yhteensä	7,446,279: 15	Yhteensä	1,301,592: 65

[1]) Kaupungin tilastotoimiston laskelman mukaan. — [2]) Niistä naimattomia äitejä 20. — [3]) Niistä aviopuolison jättämiä 16. — [4]) Kunnalliskodin oman kirjanpidon mukaan oli hoitopäiviä kaikkiaan 403,201.

Yllä mainittujen tulojen lisäksi on kirjoihin tulona viety 115,526 markkaa, s. o. kaupunginvaltuuston kertomusvuodeksi määräämä vähennys toimihenkilökunnan palkoista, joka vähennys oli 5 % huoltovelvollisten ja 10 % ilman sellaista velvollisuutta olevien palkoista.

Tuotannollisten laitosten toiminnan nettotulos kertomusvuonna oli voittoa 628,800: 50 markkaa, nimittäin maanviljelyksestä 30,973: 75 markkaa, sikalasta 115,008: 35 markkaa ja pesulaitoksesta 482,818: 40 markkaa.

Bruttokustannus kunnalliskodin kirjanpidon mukaan hoidokkia ja päivää kohden, lapset mukaanluettuina, oli 18: 47 markkaa, rakennuskonttorin laskuun suoritetut vuosi- y. m. korjausten menot, 260,485: 35 markkaa, huomioonotettuina, 19: 11 markkaa. Jos vähennetään kunnalliskodista ja työlaitoksesta kertyneet tulot, saadaan nettokustannukseksi päivää kohden 14: 95 markkaa. Jos taas otetaan mukaan tuloa tuottavain laitosten nettotulot nousevat nettokustannukset hoidokkia ja päivää kohden 13: 39 markkaan (v. 1933 12: 73 markkaa).

Hoidokkien työ. Työkykyisiä hoidokkeja pidettiin työssä laitosten taloustehtävissä ja työsaleissa sekä pesulaitoksessa, maanviljelystöissä ja sikalassa.

Hoidokeista oli 262 miestä ja 48 naista vuoden varrella korvaamassa työllään kaupungin heille antamaa köyhäinhoitoa. Heidän laskettiin korvanneen kaupungille 557,440 markkaa.

Lääkärinhoidosta kunnalliskodissa ja työlaitoksessa huolehti laitosten vakinainen lääkäri, joka kävi laitoksissa säännöllisesti joka päivä. Polikliinisten käyntien luku v. 1934 oli 3,914, jakautuen vuoden eri kuukausille seuraavasti:

Tammikuu	366	Toukokuu	281	Syyskuu	310
Helmikuu	348	Kesäkuu	355	Lokakuu	335
Maaliskuu	323	Heinäkuu	329	Marraskuu	405
Huhtikuu	212	Elokuu	330	Joulukuu	320
				Yhteensä	3,914

Kaikkiaan sattui 113 kuolemantapausta, jotka jakautuivat kuolemansyyn mukaan seuraavasti:

Kuolemansyy.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Kuolemansyy.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä
Verisuonten kalkkeutuminen	9	20	29	Keuhkotauti	3	—	3
Sydän- ja munuaistaudit	16	14	30	Verenmyrkytys	1	1	2
Vanhuudenheikkous	4	15	19	Selkäydintauti	1	1	2
Syöpä	8	3	11	Aivojenpehmennys	—	1	1
Aivohalvaus	2	7	9	Kaatumatauti	—	1	1
Keuhkokuume	—	4	4	Unitauti	—	1	1
				Paralysia	1	—	1
				Yhteensä	45	68	113

Kirjastossa oli vuoden lopussa 3,088 kirjaa, joista suomenkielisiä 1,486 ja ruotsinkielisiä 1,497 sekä muunkielisiä 105. Suomenkielisten kirjalainojen lukumäärä oli 6,686 ja ruotsinkielisten 3,909, yhteensä 10,595. Lukusalikäyntien määrä oli vuoden kuluessa 10,699. Paitsi kahta kuvalehteä oli käytettävänä 33 suomenkielistä sekä 16 ruotsinkielistä Helsingissä ilmestyvää lehteä.

Pesulaitos. Kunnalliskodin pesulaitoksessa suoritettiin kertomusvuonna omien laitosten vaatteiden pesun lisäksi myöskin Kivelän sairaalan ja Kullatorpan lastenkodin, kaupunginkanslian, kouluhammasklinikoiden ja eräiden

yksityisten henkilöiden vaatteiden pesu. Kunnalliskodissa pestyt ja mankeloidut vaatteet painoivat 413,947 kg (v. 1933 394,286 kg). Pesulaitoksessa työskenteli päivittäin, paitsi kahta johtajatarta, 17 palkattua pesijätärtä, n. 20 hoidokkia, joiden päivätöistä pesulaitokselta velottiin 10 markkaa hoidokkia ja päivää kohden. Tuloja oli 1,051,170 markkaa, kun taas menot olivat 568,351: 60 markkaa, joten siis nettovoitoksi jäi 482,818: 40 markkaa.

Maanviljelys ja puutarhanhoito. Maanviljelystä harjoitettiin kertomusvuonna samalla tapaa kuin aikaisemmin. Työlaitoksen hoidokkien maanviljelyksessä suorittamista päivätöistä velottiin siltä 25 markkaa hevospäivätyöstä ja 10 markkaa hoidokkipäivätyöstä. Tulot tekivät 178,993 markkaa, menot taasen 148,019: 25 markkaa. Nettotulo oli siis 30,973: 75 markkaa. Sato käsitti 2,440 hl perunoita, 275 hl lanttuja, 120 hl porkkanoita, 82 hl punajuuria, 9,000 kg kaalia, 12,600 kg heiniä, 114 kuormaa kauraa ja vikkeriä sekä vihanneksia ja puutarhatuotteita, kuten rabarberia, viinimarjoja, mansikoita y. m. laitoksen omiksi tarpeiksi.

Sianhoito. Sikakanta oli vuoden alussa 434 eläintä ja vuoden päättyessä 414 eläintä. Vuoden varrella myytiin 147 elävää eläintä 22,675 markasta ja 21,117 kg sianlihaa 198,269: 25 markasta. Sianlihaa toimitettiin omalle ruokalalle 23,754 kg arvoltaan 212,214: 50 markkaa. Sikalasta oli v. 1934 menoja 322,475: 40 markkaa ja tuloja 437,483: 75 markkaa, joten siis puhdas voitto oli 115,008: 35 markkaa.

4. Elätteelleanto.

V. 1934 oli köyhäinhoidon kustannuksella elätteelle sijoitettu 26 henkilöä, joista 14 miestä ja 12 naista. Nämä jakautuivat avuntarpeen syyn mukaan seuraavasti:

Avuntarpeen syy.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Mielisairaus tai tylsämielisyys	11	4	15
Sairaus, kivulloisuus tai muu syy	2	3	5
Vanhuudenheikkous	—	4	4
Raajarikkoisuus	1	1	2
Yhteensä	14	12	26

Huoltotoimisto henkisesti sairaita varten sijoitti lisäksi köyhäinhoidon kustannuksella hoidettavaksi useita mielisairaita [1]).

5. Päiväkodeissa ja kesäsiirtoloissa hoidetut.

Köyhäinhoidolle kuulumattomissa päiväkodeissa hoidettiin köyhäinhoidon kustannuksella [2]) 66 poikaa ja 70 tyttöä, yhteensä 136 lasta, joiden ikä näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Ikä.	Poikia.	Tyttöjä.	Yht.	Ikä.	Poikia.	Tyttöjä.	Yht.
Alle 3 vuoden	18	10	28	7—10 vuotta	12	24	36
3—6 vuotta	23	28	51	11 v. täyttäneitä	13	8	21
				Yhteensä	66	70	136

13 poikaa ja 13 tyttöä oleskeli köyhäinhoidon kustannuksella kesäsiirtoloissa.

Köyhäinhoitolautakunnan omassa lastenpäiväkodissa Alppikadun 19:ssä

[1]) Vrt. tämän kert. s. 100*, alav. 2. — [2]) S:n s. 90*, alav. 2.

hoidettiin vuoden aikana 40 lasta, nimittäin 17 poikaa ja 23 tyttöä. Tämä päiväkoti oli toiminnassa kuitenkin vain kertomusvuoden alkupuoliskon. Oli nimittäin todettu, ettei ollut enää tarkoituksenmukaista jatkaa köyhäinhoitolautakunnan oman lastenpäiväkodin ylläpitämistä, ja niinpä kaupunginhallitus kokouksessaan kesäkuun 14 p:nä päätti lautakunnan esityksen hyväksyen, että päiväkoti lakkautetaan heinäkuun 1 p:stä 1934 lukien.

6. Suoranaiset avustukset.

Vuoden aikana avustusta rahassa tai erilaisten tarveaineiden muodossa saaneiden avustuksensaajain lukumäärä nousi 14,864:een [1]). Näistä asui 1,029 toisilla paikkakunnilla ja avustus annettiin tällöin oleskelupaikan köyhäinhoitoviranomaisten välityksellä. Köyhäinhoitoviranomaisten välityksellä avustetut 1,029 avustuksensaajaa asuivat 112 eri kunnassa. Vähintään 10 avustuksensaajaa asui seuraavissa kunnissa: 163 Helsingin maalaiskunnassa, 55 Oulunkylässä, 51 Viipurissa, 44 Haagan kauppalassa, 42 Espoossa, 32 Huopalahdessa, 31 Turussa, 27 Tampereella, 19 Kuopiossa, 18 Porissa, 17 Kotkassa, 17 Lahdessa, 15 Hämeenlinnassa, 15 Keravalla, 12 Hangossa, 12 Oulussa 10 Kirkkonummella, 10 Porvoossa ja 10 Viipurin maalaiskunnassa. Helsingin kaupungissa asuvista täysikasvuisista avustuksensaajista oli 1,150 henkilöä saanut, paitsi muuta apua, suoranaista avustusta vähemmän kuin 500 markkaa, kun taas 12,683 henkilöä [2]) oli saanut suuremman määrän. Elatusvelvollisuutta silmälläpitäen jakautuivat viimeksi mainitut avustuksensaajat siten, että yksinäisiä miehiä oli 2,698, yksinäisiä naisia oli 4,090, lapsettomia perheitä oli 1,877 ja lapsiperheitä oli 4,018.

Lasten lukumäärä näissä perheissä käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Kunkin perheen lasten luku.	Perheitä, joihin kuului: Mies ja vaimo ynnä lapsia.	Yksinäinen mies [3]) ynnä lapsia.	Yksinäinen nainen [3]) ynnä lapsia.	Yhteensä.
1	1,228	41	857	2,126
2	724	18	333	1,075
3	359	6	111	476
4	137	6	40	183
5	83	3	19	105
6	33	—	3	36
7	12	—	—	12
8	4	—	—	4
10	1	—	—	1
Yhteensä	2,581	74	1,363	4,018
Lapsia yhteensä	5,040	134	2,129	7,303
Lapsia keskimäärin perhettä kohden	2.0	1.8	1.6	1.8

Kotiavustuksesta osallisiksi tulleiden lukumäärä oli siis yhteensä 23,863 [1]), niistä 6,934 miestä, 9,626 naista ja 7,303 lasta.

Kaupungissa asuvat 500 markkaa tai enemmän suoranaista avustusta saaneet 16 vuotta täyttäneet henkilöt jakautuivat iän ja sukupuolen mukaan seuraavasti:

[1]) Ks. tämän kert. s. 90* alav. 1. — [2]) Tähän sisältyvät kaupungin ulkopuolella asuvat mutta köyhäinhoitolautakunnan omien asiamiesten välityksellä avustetut henkilöt. — [3]) Naimaton, leski, eronnut, aviopuolison jättämä tai muutoin tästä erillään (puoliso vankilassa, sairaalassa, toisella paikkakunnalla t. m. s.).

Ikä.		Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Ikä		Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
16—20	vuotta	391	228	619	51—60	vuotta	752	1,080	1,832
21—30	»	1,938	837	2,775	61—70	»	367	867	1,234
31—40	»	2,013	1,008	3,021	71—80	»	137	574	711
41—50	»	1,311	1,063	2,374	81—	»	23	94	117
						Yhteensä	6,932	5,751	12,683

Tietoja näiden avustuksensaajain siviilisäädystä annetaan alla olevassa yhdistelmässä:

Siviilisääty.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Naimattomia	2,343	2,854 [1])	5,197
Naineita	4,175	697 [2])	4,872
Eronneita	157	292	449
Leskiä	256	1,908	2,164
Tietoja puuttuu	1	—	1
Yhteensä	6,932	5,751	12,683

Syntymä- ja kotipaikkaoikeuden mukaan nämä avustuksensaajat jakautuivat seuraavasti:

Syntymäpaikka.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Kotipaikka.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Helsinki	1,600	863	2,463	Helsinki	5,687	4,544	10,231
Muu Suomen paikkakunta	5,038	4,673	9,711	Muu Suomen paikkakunta	969	920	1,889
Ulkomaat	277	199	476	Riidanalainen	96	100	196
Ilmoittamaton paikkakunta	17	16	33	N. s. valtiontapaus	180	187	367
Yhteensä	6,932	5,751	12,683	Yhteensä	6,932	5,751	12,683

Avuntarpeen syy oli näissä tapauksissa [3]):	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	%
Sairaus tai muu työkyvyttömyys	1,145	1,423	2,568	20.3
Vanhuus	273	976	1,249	9.9
Perheen lukuisuus	120	87	207	1.6
Työnpuute	4,952	1,899	6,851	54.0
Oma tai aviopuolison huolimattomuus, juoppous y.m.s.	34	542	576	4.5
Riittämätön ansio	365	265	630	5.0
Muu syy	43	559	602	4.7
Yhteensä	6,932	5,751	12,683	100.0

Lukuunottaen ainoastaan sellaiset kaupungissa asuvat 16 vuotta täyttäneet avustuksensaajat, jotka pelkästään suoranaistakin avustusta olivat saaneet vähintään 500 markkaa, yhteensä 26,366,707 markkaa, oli kotiavustus kutakin (12,683) avustustapausta kohden 2,078: 90 markkaa.

Avustukseen osallisiksi päässeiden lukumäärä oli 23,863, joten keskiavustus avustettua henkilöä kohden oli 1,104: 92 markkaa.

Avustukset annettiin osin rahassa, osin ruokatavaroiden, ruoka-annosten, jalkineiden, valmiiden vaatteiden, kankaiden, sukkien y. m. muodossa.

Perheitä, joissa oli sotaorpoja, oli kaikkiaan 34. Suoranaisesti avustettujen sotaorpojen lukumäärä oli niinikään 34. Näille lapsille annettujen suoranaisten avustusten kokonaismäärä oli 26,709: 75 markkaa.

[1]) Näistä 442 aviotonta äitiä. — [2]) Näistä puolison jättämiä 557. — [3]) Vrt. tämän kert. s. 91*.

Suoranaisia avustuksia jaettiin kaikkiaan 29,822,869 markkaa, kaupungille kuulumattomiin turva- ja työkoteihin sijoitettujen hoitomaksut mukaanluettuina, kuten alla oleva taulukko lähemmin osoittaa:

Kuukausi.	Kotiavustukset, Smk.						Turvakodeissa y.m.s. laitoksissa hoidettujen kustannukset Smk.
	Rahassa.	Polttopuissa.	Ruokana.	Vaatteina.	Muussa muodossa.	Yhteensä.	
Tammikuu ..	2,250,598	131,720	634,830	82,238	19,410	3,118,796	255,148
Helmikuu....	2,137,434	108,435	606,924	110,343	16,747	2,979,883	116,432
Maaliskuu ...	2,103,361	79,142	551,809	72,726	14,556	2,821,594	117,650
Huhtikuu	1,960,152	34,585	461,188	63,216	13,513	2,532,654	293,614
Toukokuu ..	1,699,676	5,171	365,505	53,850	10,190	2,134,392	101,869
Kesäkuu	1,561,318	863	270,905	38,840	10,372	1,882,298	83,970
Heinäkuu	1,564,521	728	251,194	33,685	11,225	1,861,353	278,521
Elokuu	1,560,069	1,826	248,928	10,593	10,554	1,831,970	82,715
Syyskuu	1,560,152	39,174	247,372	39,578	11,417	1,897,693	86,347
Lokakuu	1,636,028	136,619	271,124	76,546	10,174	2,130,491	280,376
Marraskuu ..	1,773,845	110,612	304,686	55,250	12,713	2,257,106	66,329
Joulukuu	1,969,018	101,574	339,470	63,920	19,450	2,493,432	118,236
Koko vuosi ..	21,776,172	750,449	4,553,935	700,785	160,321	27,941,662	1,881,207

Vastaavat avustustapaukset näkyy alla olevasta taulukosta:

Kuukausi.	Kotiavustustapauksia.	Laitoshoitotapauksia.	Yhteensä.	Näistä uusia avustustapauksia		B-tapauksia. (Toisissa kunnissa asuvien helsinkiläisten avustaminen.)
				Kaikkiaan.	Syynä työttömyys.	
Tammikuu	12,015	178	12,193	554	353	281
Helmikuu	11,544	75	11,619	638	410	236
Maaliskuu.....	10,981	71	11,052	592	442	122
Huhtikuu	10,196	182	10,378	418	313	303
Toukokuu.....	8,887	58	8,945	294	212	139
Kesäkuu	7,621	72	7,693	293	185	406
Heinäkuu	7,704	189	7,893	295	185	45
Elokuu	7,310	55	7,365	290	176	212
Syyskuu	7,266	85	7,351	282	193	145
Lokakuu	7,779	165	7,944	455	281	327
Marraskuu	8,290	174	8,464	591	355	176
Joulukuu	9,111	88	9,199	563	359	373
Koko vuosi	108,704	1,392	110,096	5,265	3,464	2,765
Avustuskanslia, jonka toimesta avustus on annettu						
I.....	14,228	—	14,228	795	369	—
II	13,213	—	13,213	483	425	—
III	12,521	—	12,521	304	187	—
IV	11,684	—	11,684	439	301	—
V	11,330	—	11,330	1,117	705	—
VI	8,765	1,392	10,157	967	656	—
VII	12,966	—	12,966	370	272	—
VIII	9,897	—	9,897	328	220	—
IX	14,100	—	14,100	462	329	—

7. Laitoshoitoa nauttineet avunsaajat, ryhmitettyinä eri laitosten mukaan.

Helsingin kaupungin köyhäinhoidon kustannuksella hoidettiin 3,672 miestä, 5,474 naista ja 656 lasta, kaikkiaan 9,802 henkilöä, alla mainituissa laitoksissa:

Kaupungin laitokset.	16 v. täyttäneet hoidokit			Hoitopäiviä kaikkiaan.			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden.
	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miesten.	Naisten.	Yhteensä.	
Kunnalliskoti	*621*	*761*	*1,382*	*125,461*	*242,124*	*367,585*	*266.0*
Työlaitos	*555*	—	*555*	*74,616*	—	*74,616*	*134.4*
Sairaalat [1])	*1,577*	*2,797*	*4,374*	*89,254*	*116,526*	*205,780*	*47.0*
Marian sairaala	721	1,771	2,492	20,237	37,504	57,741	23.2
Kivelän sairaalan sisätautien osasto	512	703	1,215	37,614	48,526	86,140	70.9
Tuberkuloosisairaala	377	293	670	29,370	26,999	56,369	84.1
Kulkutautisairaala	98	208	306	2,033	3,497	5,530	18.1
Mielisairaalat [1])	*581*	*833*	*1,414*	*173,769*	*257,646*	*431,415*	*305.1*
Nikkilän sairaala	432	591	1,023	143,407	195,955	339,362	331.7
Kivelän sairaalan mielisairaiden osasto	125	216	341	21,961	52,777	74,738	219.2
Keskuskodit [2])	39	49	88	8,401	8,914	17,315	196.8
Muut laitokset [1])	—	*58*	*58*	—	*7,570*	*7,570*	*130.5*
Muiden omistamat laitokset.							
Vanhainkodit ja turvakodit [1])	*53*	*201*	*254*	*13,008*	*30,799*	*43,807*	*172.5*
Hyvinkään kunnalliskoti	46	17	63	11,121	5,189	16,310	258.9
Urjalan »	1	—	1	62	—	62	62.0
Vanhainkoti (De gamlas hem)	—	1	1	—	365	365	365.0
Pelastusarmeijan vanhainkoti	—	4	4	—	1,320	1,320	330.0
Ruots. metodistiseurakunnan vanhainkoti	—	4	4	—	1,238	1,238	309.5
Altenheim	—	11	11	—	3,185	3,185	289.5
Venäläisten vanhainkoti	—	12	12	—	3,862	3,862	321.8
Etel. ruots. seurakunnan vanhainkoti	—	2	2	—	730	730	365.0
Kyyhkylän invaliidikoti	1	—	1	365	—	365	365.0
Vankeusyhdistyksen koti	—	1	1	—	184	184	184.0
Pippingsköldin turvakoti	—	85	85	—	5,715	5,715	67.2
Sofie Mannerheimin turvakoti	—	14	14	—	1,641	1,641	117.2
Pelastusarmeijan äitienk.	—	18	18	—	2,474	2,474	137.4
Mariayhdistyksen palvelijainkoti	—	6	6	—	1,665	1,665	277.5
Helsingin krist. työväenyhd. palvelijainkoti	—	1	1	—	31	31	31.0
H:gin taloustyöntekijäin yhdistyksen lepokoti Siuntiossa	—	13	13	—	511	511	39.3
Pakolaiskoti Aurinko	1	—	1	364	—	364	364.0
Sokeainkoti, Eläintarha 7	1	5	6	252	775	1,027	171.2

[1]) Saman ryhmän eri laitoksissa hoidettu henkilö on tässä laskettu vain kerran. — [2]) Keskuskotien numeroihin sisältyy muutamia yksityishoitoon sijoitettuja kotien valvonnan alaisia henkilöitä.

	16 v. täyttäneet hoidokit.			Hoitopäiviä kaikkiaan.			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden.
	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miesten.	Naisten.	Yhteensä.	
Sokeain työkoulu, Toinen linja 8	—	1	1	—	334	334	334.0
Kuhankosken tyttökoti	—	2	2	—	549	549	274.5
N.N.K.Y:n tyttökoti	—	3	3	—	483	483	161.0
Pelastusarmeijan lastenkodit	—	1	1	—	31	31	31.0
Venäläinen lastenkoti	—	1	1	—	31	31	31.0
Lastenkoti Pisara	2	2	4	481	481	962	240.5
Betlehem	—	1	1	—	5	5	5.0
Pohjolan poikakoti, Muhos	1	—	1	363	—	363	363.0
Työkodit ja työsiirtolat [1])	*250*	*148*	*398*	*22,655*	*10,401*	*33,056*	*83.1*
Rajamäen naissiirtola	—	37	37	—	4,330	4,330	117.0
» työsiirtola	250	—	250	22,655	—	22,655	90.6
Kaupunkilähetyksen vastaanottokoti Betania	—	108	108	—	2,723	2,723	25.2
Valkonauhayhdistyksen työkoti	—	10	10	—	2,496	2,496	249.6
Pelastusarmeijan turvakoti Väinölä	—	9	9	—	852	852	94.7
Sairaalat, huoltokodit ja parantolat [1])	*403*	*923*	*1,326*	*15,191*	*22,589*	*37,780*	*28.5*
Yleisen sairaal. eri osastot	145	664	809	5,550	10,813	16,363	20.2
Suomen punaisen ristin sairaala	230	230	460	5,309	4,924	10,233	22.2
Diakonissalaitos	—	4	4	—	178	178	44.5
Hämeenlinnan lääninsair.	1	—	1	10	—	10	10.0
Tuberkuloosiparantolat	13	12	25	1,507	745	2,252	90.1
Kaatumatautiparantolat	8	3	11	1,693	332	2,025	184.1
Raajarikkoisten huoltolaitos	1	1	2	39	57	96	48.0
Helsingin sairaskoti	3	18	21	568	5,128	5,696	271.2
Veikkola	1	4	5	90	412	502	100.4
Alkoholistiparant. Turva	5	—	5	425	—	425	85.0
Mielisairashoitolat [1])	*222*	*249*	*471*	*21,256*	*34,145*	*55,401*	*117.6*
Lapinlahden sairaala	171	166	337	8,031	10,856	18,887	56.0
Niuvanniemen sairaala	—	1	1	—	365	365	365.0
Seilin sairaala	—	3	3	—	1,095	1,095	365.0
Kellokosken piirimielisair.	43	74	117	9,142	18,027	27,169	232.2
Seinäjoen piirisairaalat	10	15	25	2,344	3,675	6,019	240.8
Kammion sairaala	—	1	1	—	35	35	35.0
Perttulan tylsämielisten kasvatuslaitos	5	—	5	1,097	—	1,097	219.4
Vaalialan tylsämielisten lasten hoitola	3	1	4	642	92	734	183.5
Kaikki laitokset [1])	**4,262**	**5,970**	**10,232**	**535,210**	**721,800**	**1,257,010**	**122.9**
Tapauksia kaikkiaan [2])	4,422	6,216	10,638				

[1]) Saman ryhmän eri laitoksissa hoidettu henkilö on tässä laskettu vain kerran. — [2]) Tässä avunsaaja on laskettu joka laitoksessa, missä häntä kertomusvuonna on hoidettu.

Kaupungin laitokset.	Alle 16 vuotiaat hoidokit. Poikia.	Tyttöjä.	Yhteensä.	Hoitopäiviä kaikkiaan. Poikien.	Tyttöjen.	Yhteensä.	Hoitopäiv. keskimääräin hoidokkia kohden.
Kunnalliskoti	*13*	*8*	*21*	*1,930*	*995*	*2,925*	*139.3*
Sairaalat [1]	*272*	*238*	*510*	*10,008*	*7,961*	*17,969*	*35.2*
Marian sairaala	193	155	348	7,752	4,486	12,238	35.2
Kivelän sairaalan sisätautien os.	1	—	1	5	—	5	5.0
Tuberkuloosisairaala	14	21	35	1,147	2,161	3,308	94.5
Kulkutautisairaala	76	75	151	1,104	1,314	2,418	16.0
Kivelän sairaalan mielisairaiden os.	*1*	*1*	*2*	*365*	*7*	*372*	*186.0*
Muiden omistamat laitokset.							
Sairaalat, huoltokodit ja parantolat [1]	*73*	*56*	*129*	*1,859*	*3,223*	*5,082*	*39.4*
Yleisen sairaalan eri osastot	33	32	65	905	2,349	3,254	50.1
Suomen punaisen ristin sairaala	38	22	60	851	517	1,368	22.8
Diakonissalaitos	1	—	1	11	—	11	11.0
Tuberkuloosiparantolat	1	1	2	92	209	301	150.5
Raajarikkoisten huoltolaitos	—	1	1	—	148	148	148.0
Lapinlahden sairaala	*2*	—	*2*	*104*	—	*104*	*52.0*
Kaikki laitokset [1]	**361**	**303**	**664**	**14,266**	**12,186**	**26,452**	**39.8**
Tapauksia kaikkiaan [2]	373	316	689				

8. Lahjoitettujen varojen koroilla avustetut.

Köyhäinhoidolle lahjoitettujen rahastojen korot v:lta 1934 nousivat seuraaviin määriin:

	Smk.
Hedvig Charlotta Gripenbergin rahasto	766: 90
Alexandras Understöd	514: 90
Carl Sierckenin rahasto	191: 70
Gustava Katharina Brobergin y. m. rahastot	999: 70
W. J. S. Westzynthiuksen testamenttirahasto	1,431: 05
Maria Bergmanin testamenttirahasto	684: 70
Adolf Fredrik Sierckin rahasto	479: 30
Lisette Gardbergin rahasto	68: 45
Elsa Maria Lampan rahasto	1,188: —
Waldemar Wavulinin lahjoitusrahasto	1,027: 05
Wilhelm Elgin rahasto	705: 20
Carl Gustaf Hannellin rahasto	356: 05
Lasten kesäsiirtolain rahasto	1,181: 40
Johan Gustav Rosenbergin rahasto	689: 55
Puolisoiden Isak Mattson-Kivilän apurahasto	15,816: 30
Emma Grefbergin rahasto	7,504: 80
Alfred Kordelinin avustusrahasto	18,521: 50
John Holmströmin rahasto kainojen köyhien hyväksi	14,363: 25
Yhteensä	66,489: 80

Lahjoitettujen varojen korkoja käytettiin kertomusvuonna avustukseksi 254 henkilölle yhteensä 61,114: 80 markkaa.

[1]) Ks. edell. sivun alav. 1. — [2]) S:n alav. 2.

9. Työttömyysavustukset.

Parina aikaisempana vuonna oli kaupungin puolesta jaettu köyhäinhoitolautakunnan välityksellä, mutta ulkopuolella köyhäinhoitolautakunnan varsinaisten määrärahojen, erikoista työttömyysavustusta Helsingin kaupungissa kotipaikkaoikeuden omaaville työttömille. Tämänlaatuista virallista avustustoimintaa ei enää v:sta 1932 alkaen ole harjoitettu. Niinikään v:n 1931 lopulla aloitettu ruoanjakelu helsinkiläisille työttömille lopetettiin jo v:n 1933 alkupuoliskolla. Kun kertomusvuonna oli edelleen töitä käynnissä valtion siirtovaratyömailla, ja Helsingin kaupunki oikeutettiin niihin lähettämäänhuomattava joukko työttömiänsä, ja kun heidät voimassaolevien määräysten mukaan paikallisen työttömyyslautakunnan toimesta oli varustettava, milloin tarve niin vaati, tamineilla sekä asunto- ja muonavaroilla ensimmäiseen tiliin saakka, määräsi kaupunginhallitus, joka Helsingin kaupungissa toimi työttömyyslautakuntana, köyhäinhoitolautakunnan entiseen tapaan toimittamaan tämän huoltotehtävän ja myönsi kertomusvuonnakin lautakunnan käytettäväksi, ulkopuolella lautakunnan varsinaisen menoarvion, tähän tarkoitukseen tarvittavat määrärahat. Näitä määrärahoja käytettiin yhteensä 54,116 markkaa, ja valmistettiin niiden avulla lukuisille helsinkiläisille työttömille mahdollisuus ryhtyä työskentelemään kyseisillä siirtovaratyömailla. Kertomusvuonna järjesti kaupunki sitä paitsi köyhäinhoidon avunnauttijoille ja työttömille, mikäli heillä oli kotipaikkaoikeus Helsingissä, tilaisuuden osallistua ilmaiseen n. s. palstanviljelykseen kaupungin mailla Oulunkylässä. Viljelyspalstatoimintaan osallistui yli puolitoistasataa perhettä, ja onnistui se varsin hyvin. Kustannuksia aiheutui tästä avustamistoiminnasta 36,267: 65 markkaa, mutta on huomattava, että samalla saatiin aikaan erinäisiä perusparannuksia viljelysalueella.

10. Köyhäinhoitolautakunnan työtuvat.

V:n 1934 kuluessa oli toiminnassa 5 työtupaa, joihin voitiin sijoittaa alla mainitut lukumäärät työntekijöitä: Hämeentien 39:ssä olevaan 100 naista, Kulmavuorenkadun 2:ssa olevaan 50 naista ja 50 miestä, Kotkankadun 9:ssä sijaitsevaan 160 miestä sekä Pengerkadun 11:ssä olevaan 125 tervettä ja 27 tuberkuloottista miestä, jotka kumpaisetkin ryhmät työskentelivät eri työsaleissa; viimeksi mainittu työtupa muutettiin lokakuun lopussa, jolloin tuberkuloottisten osasto lakkautettiin, Kirstinkadun 16:een, jossa on tilaa 100 miehelle.

Työntekijät saivat työtuvissa kaksi ateriaa päivässä ja aamuisin voileipää ja maitoa, kuten ennenkin. Työntekijöille maksettu rahapalkka vaihteli 5:stä 15 markkaan päivässä ja tulee siihen lisäksi ruoka, jota miehille annettiin myöskin sunnuntaisin yksi ateria. Ylimääräisinä viikkopyhinä ja juhlapäivinä saivat naisetkin aterian.

Naisten töistä mainittakoon: höyhenien riipiminen, sukankudonta, virkkaus, peitteiden ompeleminen, matonkuteitten leikkely, maton- ja pyyheliinakankaan kutominen, koneompelu, kehrääminen y. m. Miehet taasen suorittivat m. m. seuraavat työt: nahka-, kookos- ja palikkamattojen sekä lelujen valmistamisen, huonekalu- ja verhoilutyöt, riippumatto- ja kassityöt y. m. Huomattavimmat ostajat ja tilaajat olivat: teurastamo, terveydenhoitolautakunta, köyhäinhoitolautakunnan kansliat, Sofianlehdon pikkulastenkoti, Reijolan lastenkoti, lastentarhain johtokunta ja kiinteistötoimisto.

Työskentelevien suurin määrä eri kuukausina oli seuraava:

	Miehiä.	Naisia.		Miehiä.	Naisia.		Miehiä.	Naisia.
Tammikuu . . .	636	300	Toukokuu . .	500	313	Syyskuu	521	326
Helmikuu	634	303	Kesäkuu . .	485	327	Lokakuu	535	330
Maaliskuu	616	302	Heinäkuu . .	749	502	Marraskuu . .	506	324
Huhtikuu	570	307	Elokuu	562	340	Joulukuu . .	798	494

Työtupien bruttokustannukset nousivat 3,355,517: 15 markkaan. Työpäivien lukumäärä oli 135,403, joten bruttomenot työpäivää kohden olivat keskimäärin 24: 78 markkaa. Kun työtupien tulot kuitenkin nousivat 893,757: 75 markkaan ja vuoden vaihteessa sitä paitsi oli huomattava varasto valmiita töitä ja työaineita, muodostuvat nettomenot paljon pienemmiksi. Työtuvilla on ollut huomattava moraalinen merkitys, sillä niiden kautta on voitu suoranaisten kotiavustusten määrää edes jossain määrin alentaa.

11. Juopuneina pidätettyjen huolto.

Toukokuun 8 p:nä 1931 annetun lain 1 §:n säätämiä ilmoituksia saapui poliisiviranomaisille n. s. hiljaisista juopuneista eli henkilöistä, joita poliisiviranomainen ei ollut saattanut syytteeseen ja joita siis myöskään ei oltu juopumuksesta rangaistu, yhteensä 18,615 sekä henkilöistä, jotka olivat tuomitut juopumuksesta rangaistukseen, yhteensä 3,650. Jaosto ei ole katsonut tarpeelliseksi ryhtyä puheena olevan lain 2 §:n säätämiin opastus- tai neuvonta- taikka varoitustoimenpiteisiin jälkimmäiseen ryhmään nähden, koska siihen kuuluvat jo olivat saaneet rangaistuksen ja heidän tapaamisensa olisi tuottanut kovin suuria vaikeuksia. Edelliseen ryhmään kuuluneista 18,615 tapauksesta, joista miehiä koski 17,235 eli 92.59 % ja naisia 1,380 eli 7.41 % jaosto käsitteli kaikki, mutta päätti antaa toimenpiteen raueta 16,701 tapauksessa, jota vastoin kirjallinen ohje, neuvo tai varoitus annettiin yhteensä 1,734 tapauksessa ja suullista ohjausta, neuvoa tai varoitusta yhteensä 180 tapauksessa, joista 4 naisille ja 176 miehille.

Yllä mainituista 18,615 n. s. hiljaisiin juopuneisiin kohdistuneista ilmoituskorteista monet koskivat samaa henkilöä, niin että henkilöluku supistui 8,981:een. Korkein määrä kortteja samasta henkilöstä n. s. hiljaisten juopuneiden ryhmässä nousi 51:een, jos kuitenkin otetaan huomioon myös ne kerrat, joista mainittua henkilöä on juopumuksesta rangaistu sakolla, nousee korttien määrä 58:aan.

12. Köyhäinhoidon tulot ja menot.

Kaupungin v:n 1934 talousarviossa osoitettiin köyhäinhoitoa varten varoja yhteensä 64,938,864 markkaa, josta määrästä kuitenkin 8,500,000 markkaa arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti. Köyhäinhoitolautakunnalla oli siis käytettävissään määrärahoja kaikkiaan 56,438,864 markkaa, mutta vuoden varrella myönsivät kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus lautakunnalle lisämäärärahoja yhteensä 4,732,076: 75 markkaa, josta 54,116 markkaa työttömien avustamista varten

ja 36,267: 65 markkaa viljelyspalstatoimintaa varten [1]). Köyhäinhoitolautakunnan bruttomenot nousivat kaiken kaikkiaan 59,942,899: 75 markkaan, josta varsinaiseen köyhäinhoitoon käytettiin 59,852,516: 10 markkaa, ja kun tästä köyhäinhoitomenojen kokonaismäärästä vähennetään tulot [2]), 14,188,472: 65 markkaa, jää jäljelle 45,664,043: 45 markkaa, mikä viimeksi mainittu määrä siis osoittaa varsinaisesta köyhäinhoidosta kaupunkikunnalle aiheutuneet todelliset kustannukset v. 1934. Edellä oleviin määriin sisältyvät myös juopuneina pidätettyjen huollosta aiheutuneet kustannukset. Jos lisäksi kuitenkin otetaan huomioon työttömyysavustuksiin ja viljelyspalstatoimintaan käytetyt ylimääräiset menoerät, yhteensä 90,383: 65 markkaa, nousivat lopulliset nettomenot 45,754,427: 10 markkaan. Vastaavat määrät v. 1925—33 olivat seuraavat:

	Smk.		Smk.
1925	[3]) 14,561,959: 24	1930	31,082,359: 05
1926	[4]) 15,816,880: 44	1931	39,984,067: 05
1927	[5]) 15,858,530: 28	1932	50,067,505: 80
1928	16,749,655: 10	1933	[7]) 57,707,653: 40
1929	[6]) 20,649,386: 80		

Seuraavassa taulukossa esitetään tietoja köyhäinhoidon arvioiduista ja todellisista tuloista ja menoista v. 1934 [8]):

	Arvioidut tulot ja menot.				Todelliset tulot ja menot.		Määrä, jolla todelliset tulot ja menot ylittävät (+) tai alittavat (—) lasketut.		
	Talousarvioon otetut.		Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen myöntämä lisämääräraha.						
	Markkaa ja penniä.								
Tulot.									
Kunnalliskoti	180,000	—	—	—	185,803	95	+	5,803	95
Työlaitos	414,000	—	—	—	450,795	60	+	36,795	60
Maanviljelys	175,000	—	—	—	166,465	—	—	8,535	—
Sikala	575,000	—	—	—	433,158	75	—	141,841	25
Pesula	1,097,000	—	—	—	1,036,488	—	—	60,512	—
Työtuvat	600,000	—	—	—	847,503	75	+	247,503	75
Korvaus köyhien ylläpidosta	8,100,000	—	—	—	10,081,571	40	+	1,981,571	40
Palkanvähennykset	—	—	—	—	249,004	10		—	—
Luontoisetujen korvaukset	917,712	—	—	—	737,682	10	—	180,029	90
Yhteensä	12,058,712	—	—	—	14,188,472	65	+	1,880,756	55
Menot.									
Köyhäinhoitolautakunta	5,961,692	—	79,338	35	5,387,284	10	—	653,746	25
Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto	314,600	—	5,160	—	318,322	95	—	1,437	05
Lastenpäiväkoti	114,245	—	—	—	63,642	85	—	50,602	15
Kunnalliskodin ja siihen liittyvien laitosten yhteiset kustannukset	872,580	—	5,818	—	836,042	15	—	42,355	85
Kunnalliskoti	5,669,260	—	38,588	70	5,260,189	80	—	447,658	90
Työlaitos	1,396,020	—	5,187	—	1,350,047	20	—	51,159	80

[1]) Ks. tämän kert. s. 103*. — [2]) Tulona on tässä laskettu myöskin kaupunginvaltuuston kertomusvuodeksi määräämä vähennys toimihenkilökunnan palkoista, kaikkiaan 249,004: 10 markkaa. — [3]) Lisäksi työttömille jaetut avustukset 242,915: 51 markkaa. — [4]) S:n 100,000 markkaa. — [5]) S:n 30,000 markkaa. — [6]) S:n 402,700 markkaa. — [7]) Lisäksi työttömien ruoanjakelun järjestämiskustannukset 14,873 markkaa ja köyhäinhoitovirastoissa palvelevien viranhaltijain opintokurssikustannukset 15,000 markkaa — [8]) Yksityiskohtaiset tiedot on julkaistu Helsingin kaupungin tilastossa V. 19. 1934.

	Arvioidut menot.				Todelliset menot.		Määrä, jolla todelliset menot ylittävät (+) tai alittavat (—) lasketut.	
	Talousarvioon otetut.		Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen myöntämä lisämääräraha.					
	Markkaa ja penniä.							
Maanviljelys	148,900	—	—	—	148,019	25	— 880	75
Sikala	328,980	—	—	—	322,475	40	— 6,504	60
Pesula	576,120	—	7,301	05	568,351	60	— 15,069	45
Työtuvat	3,391,467	—	300	—	3,355,517	15	— 36,249	85
Elätteelleanto	75,000	—	—	—	49,167	—	— 25,833	—
Sairaanhoito	9,300,000	—	—	—	10,486,535	40	+ 1,186,535	40
Läkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	750,000	—	—	—	568,566	85	— 181,433	15
Suoranaiset avustukset; turvakodeissa y. m. s. hoidettujen kustannukset	27,000,000	—	4,500,000	—	30,893,880	40	— 606,119	60
Päivähoitokustannukset	250,000	—	—	—	38,182	50	— 211,817	50
Matkakulut	40,000	—	—	—	36,868	40	— 3,131	60
Hautauskulut	250,000	—	—	—	169,423	10	— 80,576	90
Työttömien avustaminen	—	—	54,116	—	54,116	—	—	—
Viljelyspalstatoiminta	—	—	36,267	65	36,267	65	—	—
Yhteensä	56,438,864	—	4,732,076	75	59,942,899	75	— 1,228,041	—

13. Korvaus köyhäinhoidosta.

Asiamiesosaston toimesta perittiin vuoden kuluessa rahakorvausta 11,669,392: 05 markkaa, josta 10,081,571: 40 markkaa oli köyhäinhoitolautakunnan ja 1,587,820: 65 markkaa lastensuojelulautakunnan antaman huollon korvauksena. Perimistyö jakautui eri toimistojen kesken seuraavasti:

	Korvaus köyhäinhoidosta, Smk.	Korvaus lastensuojelusta, Smk.	Yhteensä, Smk.
A-toimiston toisilta kunnilta perimä	7,030,937: 50	755,567: 40	7,786,504: 90
D-toimiston valtiolta perimä	2,086,872: 35	504,519: 80	2,591,392: 15
L-toimiston yksityisiltä perimä	963,761: 55	327,733: 45	1,291,495: —
Yhteensä	10,081,571: 40	1,587,820: 65	11,669,392: 05

Alla olevat numerot osoittavat köyhäinhoidon korvausmäärän jakautumisen käytettyjen avustusmuotojen mukaan:

	Korvausmäärä, Smk.
Suoranaisista avustuksista	7,624,377: 40
Kunnalliskodissa ja työlaitoksessa annetusta hoidosta	821,599: 20
Sairaalahoidosta	1,519,301: 85
Muusta köyhäinhoidosta	116,292: 95
Yhteensä	10,081,571: 40

Suoranaisten avustusten aiheuttamista vuoden menoista saatiin niinmuodoin takaisin 24.7 %, kunnalliskodin ja työlaitoksen bruttomenoista 9.7 %, sairaalahoitomenoista 14.5 % ja kokonaisbruttomenoista 16.8 %.

Paitsi rahassa suoritettua korvausta sai kunta hyvitystä köyhäinhoitolautakunnan ja lastensuojelulautakunnan antamasta hoidosta 262 mieheltä työlaitoksessa ja 48 naiselta kunnalliskodissa tehdystä työstä. Työkorvauksen määrä koko vuodelta oli yhteensä 557,440 markkaa, josta 455,285 markkaa koski köyhäinhoidon hyvitystä ja 102,155 markkaa lastensuojelulautakunnan antaman hoidon hyvitystä. Kaikkiaan kertyi korvausta seuraavasti:

Rahasuoritukset yhteensä	Smk	11,669,392: 05
Työllä hyvitetty työlaitoksessa ja kunnalliskodissa	»	557,440: —
Yhteensä peritty korvausta,	Smk	12,226,832: 05

Suoritetuissa rahakorvauksissa oli lisäystä yksityisten elatusvelvollisten korvaamissa määrissä, mikä on todisteena siitä, että raskas pula-aika on pääasiassa sivuutettu ja että talouselämän nousukausi on jo vaikuttanut sikäli köyhimmänkin väestön taloudelliseen asemaan ja maksukykyyn, että se on huomattavasti enemmän kyennyt korvaamaan pula-aikana saamaansa köyhäinhoitoa.

Niiden yksityisiä, toiminimiä, laitoksia y. m. koskevien velkomustapausten lukumäärä, joissa vuoden kuluessa saatiin korvausta, oli 4,417. Näistä oli köyhäinhoitolautakunnan tapauksia 4,069 ja lastensuojelulautakunnan 348.

Taulu I. Yleiskatsaus köyhäinhoitolautakunnan asiamiesosaston kirjeenvaihtoon vuonna 1934.

Laitos tai viranomainen y.m., jolta saapui tai jolle lähetettiin kirjelmä.	Saapuneita kirjelmiä.						Lähetettyjä kirjelmiä.					
	Toiselle kunnalle tehtyjä	Helsingin kaupungille tehtyjä	Valtiolle tehtyjä	Yksityiselle elatusvelvollisselle tehtyjä	Muita.	Yhteensä.	Toiselle kunnalle tehtyjä	Helsingin kaupungille tehtyjä	Valtiolle tehtyjä	Yksityiselle elatusvelvollisselle tehtyjä	Muita.	Yhteensä.
	korvausvaatimuksia.						korvausvaatimuksia.					
	A	B	D	L	C		A	B	D	L	C	
Köyhäinhoitolautakunnat ..	1,576	3,276	74	347	17	5,290	5,544	2,766	78	440	57	8,885
Lastensuojelulautakunnat ..	228	15	55	790	—	1,088	130	54	7	105	1	297
Korkein hallinto-oikeus	97	8	1	36	144	286	139	5	65	32	104	345
Sosialiministeriö	68	5	38	—	—	111	—	—	43	—	1	44
Maaherrat	2,006	432	1,033	476	499	4,446	1,856	291	1,024	621	497	4,289
Poliisilaitokset	1,929	328	51	21,913	1	24,222	1,922	334	48	9,080	2	11,386
Kruununnimismiehet	617	—	2	641	—	1,260	651	—	2	755	—	1,408
Henkikirjoittajat	5,084	276	5	—	1	5,366	4,991	263	5	1	—	5,260
Kaupungin- tai kruununvoudit	9	15	—	24	—	48	113	9	—	26	—	148
Asiamiehet, maistraatit, valtuustot	2	10	—	34	—	46	49	10	—	10	—	69
Kirkkoherranvirastot	1,651	279	114	1,138	6	3,188	1,645	282	129	1,082	23	3,161
Yksityiset henkilöt, yhtymät tai laitokset	—	59	1	1,592	—	1,652	—	22	1	22,341	—	22,364
Muut	692	22	38	186	99	1,037	1,012	84	19	367	132	1,614
Yhteensä	13,959	4,725	1,412	27,177	767	48,040	18,052	4,120	1,421	34,860	817	59,270

Muist.: A = A-toimiston käsittelemiä asioita, B = B-toimiston käsittelemiä asioita j.n.e. (vrt. tämän kert. s. 89*).

Taulu II. Miesten työlaitoksen työtoiminta vuonna 1934.

Työtoiminnan haarat.	Työtoiminnasta kertyneet tulot, Smk.				Siitä	
	Kunnalliskodille tehdyistä töistä.	Työlaitokselle tehdyistä töistä.	Muille virastoille ja yksityisille tehdyistä töistä.	Yhteensä.	Käytettyjen työtarvikkeiden arvo, Smk.	Nettotulot (työpalkat), Smk.
Puunjalostamo	27,599	4,306	211,399	243,304	110,089	133,215
Jalkinetyöt	62,358	38,973	27,886	129,217	85,509	43,708
Sepäntyöt	31,864	4,874	42,307	79,045	36,391	42,654
Maalaamo	31,353	11,487	45,919	88,759	41,836	46,923
Räätälintyöt	54,407	57,714	1,436	113,557	73,438	40,119
Sekalaistyöt	146,451	571	13,961	160,983	16,807	144,176
Yhteensä	354,032	[1]117,925	342,908	814,865	364,070	[2] 450,795

Työaineita oli v:n 1934 alussa 82,066: 30 markan arvosta, vuoden varrella hankittiin niitä 357,286: 10 markalla ja kulutettiin 364,069: 70 markalla, joten työaineiden säästö v:een 1935 oli 75,282: 70 markkaa.

[1]) Numerot käsittävät vain työtarvikkeiden arvon. — [2]) Vrt. alav. 1.

Taulu III. Katsaus köyhäinhoitolautakunnan kansliain työhön[1]) vuonna 1934.

	Lähetteitä köyhäinhoitolautakunnan				Maksusitoumuksia.													
	kunnalliskotiin.	työlaitokseen.	työtupiin.	päiväkotiin.	sairaaloihin.	päiväkoteihin.	muihin laitoksiin.	Lääke- ja sairaanhoitotarvikemääräyksiä.	Annettuja kotiavustuksia.	Suorittettuja elätteelleantomaksuja.	Suorittettuja laitoshoitomaksuja.	Annettuja hautausavustuksia.	Annettuja varattomuustodistuksia.	Annettuja muita todistuksia.	Vastaanotettuja anomuksia.	Evättyjen anomusten ilmoituksia.	Muita asioita.	Asioita yhteensä.
Kansliat.																		
I	—	—	—	—	1,127	10	—	1,709	32,522	—	—	34	1,314	25	10,657	2,670	4,893	54,961
II	—	—	—	7	736	11	—	1,725	37,075	—	—	25	1,095	—	10,770	800	10,409	62,653
III	—	—	—	—	652	47	—	3,339	43,612	—	—	42	1,432	61	8,102	1,222	748	59,257
IV	—	—	—	3	994	21	—	1,798	33,500	—	—	45	1,765	94	9,314	1,245	3,777	52,556
V	—	—	—	2	699	3	—	1,667	39,243	—	—	40	1,256	212	8,046	3,163	3,725	58,056
VI	389	73	1,443	—	1,882	—	782	1,725	15,833	40	3,969	76	163	1	10,265	85	8,314	45,040
VII	—	—	—	—	771	17	—	1,276	41,550	—	—	21	1,360	633	9,792	1,077	5,624	62,121
VIII	—	—	—	24	572	44	—	1,118	29,165	—	—	27	566	42	7,182	2,209	1,205	42,154
IX	—	—	—	—	893	14	—	1,544	32,919	—	—	35	1,287	146	9,836	210	3,606	50,490
Yhteensä	389	73	1,443	36	8,326	167	782	15,901	305,419	40	3,969	345	10,238	1,214	83,964	12,681	42,301	487,288
Kuukausi.																		
Tammikuu	47	—	162	11	759	30	101	1,823	34,930	—	437	38	873	56	9,885	1,799	5,523	56,474
Helmikuu	25	—	93	5	822	14	66	1,357	33,674	—	289	28	798	64	8,186	1,589	4,504	51,514
Maaliskuu	24	—	142	3	693	4	71	1,472	31,930	22	334	30	686	90	7,888	1,564	4,305	49,258
Huhtikuu	24	—	112	4	720	18	59	1,315	27,837	—	400	36	758	69	6,937	1,160	3,260	42,709
Toukokuu	26	17	142	6	684	11	63	1,323	22,959	—	402	25	721	48	5,945	898	2,862	36,132
Kesäkuu	13	13	95	7	625	28	31	1,114	19,963	16	255	34	517	55	5,686	825	2,802	32,079
Heinäkuu	30	11	130	—	586	14	54	1,122	19,384	1	422	29	555	60	5,375	944	2,817	31,534
Elokuu	32	5	96	—	639	12	72	1,183	19,149	—	293	32	529	83	5,686	587	2,549	30,947
Syyskuu	30	13	103	—	593	9	59	1,175	20,257	—	247	18	2,218	211	7,189	871	2,885	35,878
Lokakuu	34	6	97	—	767	9	98	1,367	22,846	—	378	26	1,125	99	7,076	847	3,233	38,008
Marraskuu	66	—	133	—	793	7	73	1,424	24,945	—	183	24	874	145	7,146	925	3,961	40,699
Joulukuu	38	8	138	—	645	11	35	1,226	27,545	1	329	25	584	234	6,965	672	3,600	42,056
Yhteensä	389	73	1,443	36	8,326	167	782	15,901	305,419	40	3,969	345	10,238	1,214	83,964	12,681	42,301	487,288

[1]) Ks. myös tämän kert. s. 87* ja 99*.

XIII. Lastensuojelu.

Lastensuojelulautakunnan v:lta 1934 antama kertomus[1]) oli seuraavan sisältöinen:

Yleiskatsaus. Monta vuotta vallinnut taloudellinen pulakausi ja siitä johtunut yleinen työttömyys, jonka vaikutukset tuntuivat myöskin yhteiskunnallisessa lastenhuoltotyössä, on alkanut vähitellen jo helpottua. Pitkäaikaisen ansionpuutteen aikana useat perheet köyhtyivät kuitenkin siinä määrin, ettei normaalitilanteesta vielä voida puhua. Työväki kärsii suuressa määrin edelleenkin alipalkkaisuutta ja henkisellä alalla vallitseva työttömyys on muiden syiden lieventyessä osaltaan lisännyt yhteiskunnallisen lastenhuollon tarvetta. Entisestään vähentyneet määrärahat vaikeuttavat edelleen sekä kunnallisten että yksityisten lastenkotien toimintaa, ja erinäisten lastenhuoltolaitosten huoneisto-oloissa aikoja sitten ajatellut parannussuunnitelmat ovat saaneet siirtyä yhä eteenpäin. Ilahduttavaa on kuitenkin todeta, että vuosikymmeniä suunnitteilla ollut lastensuojelulakiehdotus on vihdoinkin tullut eduskunnassa ratkaistuksi. Tosin siihen on tullut aikaisempiin esityksiin verraten jonkunverran enemmän köyhäinhoidollista tuntua nykyaikaisten lastenhuoltoperiaatteiden ja koulukasvatuksellisten näkökohtain kustannuksella, mutta sellaisenaankin se yhdenmukaistuttaa maamme eri kunnissa varsin erilaisella tasolla olevia lastenhuolto-oloja sekä laskee samalla lakisääteisen pohjan tälle sosialisen toiminnan haaralle. Edellyttäen, että suuremmat kaupungit saavat edelleenkin järjestää lastensuojelunsa yleisestä huoltolautakunnasta riippumattoman lastensuojelulautakunnan alaisena, ei uusi lastensuojelulaki tule aiheuttamaan pääkaupungin lastenhuolto-oloihin sanottavia muutoksia.

Myönnettyjen määrärahojen puitteissa toimien ja pidättyen ottamasta lapsia liian vähäisistä syistä huostaansa on lautakunta välttänyt hoidokkiensa lukumäärän lisääntymisen. Kasvatuksellisista syistä lautakunnan huostaan joutuneiden normaalikykyisten lasten luku väheni kertomusvuonna 39:llä, mikä johtui osittain siitä, että lapset pääsivät suuremmassa määrin kuin aikaisemmin ennen 18 ikävuottaan toimipaikkoihinsa sekä sukulaistensa hoiviin. Toisaalta taas uudenaikaiset kouluhuoneistot sekä vuosi vuodelta yhä korkeampia vaatimuksia vastaava opettajisto ovat myöskin omiaan parantamaan kansakouluoppilaiden käyttäytymistä kouluissa. Myöskin kansakoulujen harjoittama puutteenalaisten lasten sosialinen huolto- ja avustustoiminta on ilmeisesti myötävaikuttanut tähän yleiskasvatukselliselta kannalta suotuisaan tulokseen. Samoin väheni lautakunnan täysihuollossa olevain köyhäinhoidollisten lasten lukumäärä kertomusvuonna 33:lla, mikä aiheutunee osittain talouspulan helpottumisesta, osittain luetteloista melkein kokonaan poistuneista sotaorvoista. Lastenvalvojain luetteloissa olevain aviottomain lasten luku väheni 139:llä, mihin vaikuttivat siirtymiset toisille paikkakunnille sekä elatusvelvollisten keskinäiset avioliitot. Lisäksi kertomusvuonna poistuivat lastenvalvojien luetteloista 17 ikävuotta täyttäneinä v. 1917 syntyneet

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1935.

lapset, joita oli tavallista enemmän. Surullista on kuitenkin todeta, että psykopaattisten, vajaakykyisten ja tylsämielisten lasten luku on entisestään yhä vain lisääntynyt.

Lautakunnan kokoonpano. Lastensuojelulautakuntaan kuuluivat v:ksi 1934—36 valittuina puheenjohtajana professori M. Ruuth, varapuheenjohtajana päätoimittaja E. Kilpi sekä muina jäseninä rouva M. Huttunen, toimistoapulainen T. Leivo, vanhempi oikeusneuvosmies T. Nilsson, kirjanpitäjä B. Tabelle ja professori A. Ylppö. Edellä mainitut T. Leivoa lukuunottamatta muodostivat samalla lautakunnan alaisissa laitoksissa toimivien kansakoulujen johtokunnan, johon opettajakunnan edustajana kuului v. 1934 opettaja V. E. Uusivirta sekä opettajiston varaedustajana johtajatar L. Kivekäs. Lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja hoitivat, siihen valittuina, vastaavat tehtävät myöskin sanotussa kansakoulujohtokunnassa.

Kaupunginhallitusta edusti kummassakin toimittaja Y. Räisänen.

Opetuksen tarkastamisesta lautakunnan alaisissa kansa- ja ammatillisissa jatkokouluissa huolehti Helsingin kaupungin suomenkielisten kansakoulujen tarkastaja M. Pesonen ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajan R. Malmbergin avustamana.

Lautakunnan kokoukset. Lastensuojelulautakunta kokoontui entiseen tapaansa jokaisena kuukauden toisena ja neljäntenä tiistaina, paitsi kesä-, heinä- ja elokuun aikana, jolloin kokouksia pidettiin ainoastaan kerran kuukaudessa. Kansakoulujohtokuntana, jolloin myöskin koulukotien opettajakunnan edustaja otti osaa päätöksiin, lautakunta käsitteli asioita 2 eri kertaa. Pöytäkirjat lautakunnan kokouksista toimintavuoden kuluessa sisältävät yhteensä 1,776 eri asiaa, joista 415 yleisen kansliaosaston, 1,011 turvattomain lasten osaston ja 350 aviottomain lasten osaston esittämiä.

Tärkeimmät asiat. Paitsi talousarvioehdotuksen valmistelua, lasten huostaanottamista, avustusten lakkauttamista, elatussopimusten vahvistamista, lasten koulunkäynnin ja jatko-opetuksen järjestelyä koskevia y. m. jokapäiväisestä toiminnasta johtuvia asioita, lautakunta käsitteli kertomusvuoden kuluessa erinäisiä yhteiskunnallisen lastensuojelu- ja kasvatustoiminnan sekä alaistensa laitosten ja maatilojen edelleen kehittämistä tarkoittavia kysymyksiä, joista tässä mainittakoon seuraavat:

Ryttylän ammattikoulurakennusta varten merkittiin kaupungin v:n 1935 talousarvioon tarpeellinen määräraha, mutta sitä vastoin uuden ammatti- ja oppilaskodin rakentaminen, jonka suunnitelmien mukaan piti kuulua jo v:n 1933 rakennusohjelmaan, jäi edelleen epämääräiselle kannalle. Kaupungin rakennustoimiston laatima piirustusluonnos on tosin jo valmiina ja lautakunta puolestaan valitsi rakennuksen paikan Sofianlehdon pikkulastenkodin ja Kumpulan sairaalan väliseltä aukealta. Tonttia pidettiin kuitenkin erinäisten virastojen taholla liian tilavana tähän tarkoitukseen. Tammikuun 9 p:nä lautakunta kaupunginhallitukselle asian johdosta antamassaan lausunnossa puolsi edelleen mainitun tontin sopivaisuutta ja luovuttamista sanottuun tarkoitukseen. Esitys ei johtanut vielä lopulliseen tulokseen.

Lautakunnan syksyllä 1933 tekemän esityksen johdosta niiden ristiriitojen poistamiseksi, jotka vallitsivat kansakoulutointa koskevan lainsäädännön erinäisten määräysten ja koulukotien yhteydessä toimivien kansakoulujen järjestysmuodon välillä, muutti kaupunginvaltuusto kertomusvuoden alussa lastensuojelulautakunnan ohjesäännön 4 §:n kahta ensimmäistä momenttia ja poisti siten sen epäselvyyden, joka oli olemassa kansakoulujen johtokuntien puheenjohtajasta ja jäsenten lukumäärästä voimassaolevien määräysten sekä

koulukotien johtokuntana toimivan lastensuojelulautakunnan jäsenmäärän ja puheenjohtajan valitsemistavan välillä. Muutos tarkoitettiin väliaikaiseksi, kunnes lainsäädäntö saataisiin muissakin lautakunnan ehdottamissa kohdin muutetuksi.

Asiasta antamiensa lausuntojen yhteydessä suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntain esille tuoman kysymyksen johdosta, että koulukotien tai ainakin niissä toimivien kansakoulujen valvonta siirrettäisiin jälleen opetusministeriöstä riippuvan kouluhallituksen alaiseksi, lautakunta esitti helmikuun 2 p:nä antamassaan lausunnossa, että nämä laitokset niissä toimivine kouluineen pysytettäisiin edelleen sosialiministeriön yhteydessä, koska tämä tapa oli yleinen pohjoismaissa ja laitokset saisivat siten suuremman valtionavun.

Hyväksyttyään tämän periaatteellisen kannan kaupunginvaltuusto teki huhtikuun 11 p:nä lautakunnan edellä mainitun esityksen mukaisesti anomuksen valtioneuvostolle kesäkuun 4 p:nä 1931 kansakoulujen järjestysmuodosta annetun asetuksen muuttamisesta siten:

että kunnallisen kasvatuslaitoksen yhteydessä olevan kansakoulun johtokuntana voisi toimia lastensuojelulautakunta, jos siinä oli vähintään 6 jäsentä sekä opettajiston edustaja;

että johtokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä taloudenhoitajan ja sihteerin vaalia koskevat asetuksen määräykset eivät koskisi kansakoulujohtokuntana toimivaa kunnallisen kasvatuslaitoksen johtokuntaa eikä sellaisen koulun taloudenhoitoa, joista on voimassa, mitä niistä on erikseen säädetty;

että kunnallisen kasvatuslaitoksen johtokunta voisi määrätä kasvatuslaitoksen johtajan laitoksen yhteydessä toimivan kansakoulun johtajaksi, jos hänellä oli kelpoisuus yläkansakoulunopettajan virkaan; sekä

että asetuksen erinäisiä määräyksiä sisältävään VI lukuun otettaisiin lausuma, että kunnallisen kasvatuslaitoksen yhteydessä toimiviin kansakouluihin nähden oli, sen lisäksi mitä niistä oli erikseen säädetty, soveltuvilta kohdilta voimassa se, mitä kansakouluista oli yleensä määrätty.

Esityksen käsittely siirtynee opetusministeriössä joskus tulevaisuudessa suoritettavan kansakoululainsäädännön kodifioinnin yhteyteen. Asiasta antamassaan lausunnossa kouluhallitus asettui asetuksen muutosehdotuksiin nähden kielteiselle kannalle ja esitti, että kaupunki järjestäisi puheena olevat kansakoulut joko tavallisiksi kansakouluiksi, joiden oppilaat asuvat tosin kasvatuslaitoksissa, taikka kasvatuslaitoksen erottamattomiksi osiksi, jollaisia olivat valtion kasvatuslaitoksissa toimivat kansakoulua vastaavat koulut. Edellisessä tapauksessa koulu tulisi kaupungin kansakoulun johtokunnan ja oman johtajansa alaiseksi ja valtio osallistuisi sen ylläpitoon kansakoulujen kustannuslain mukaisesti ainoastaan kutakin oppilasta kohden annettavalla vuosiavustuksella, mutta takaisi sen sijaan koulun opettajille valtion eläkkeet. Jälkimmäisessä tapauksessa saataisiin koulun opettajien palkkaukseen ja koulun ylläpitoon valtionapu niinkuin kunnallisten kasvatuslaitosten valtionavusta on säädetty, mutta mitään valtion eläkettä ei silloin maksettaisi näiden laitosten opettajille. — Lautakunta tehnee asiassa vielä uuden aloitteen siihen suuntaan, että sen alaisten koulukotien opettajille saataisiin turvatuksi valtion eläke samoin kuin valtion kasvatuslaitoksissa toimiville opettajille.

Maaliskuun 13 p:nä lautakunnan kaupunginhallitukselle antaman lausunnon johdosta, että yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahasta, josta viime vuosina annettiin avustuksia yhä moninaisempiin tarkoi-

tuksiin lastenhoidollisia tarpeita sivuuttamalla, olisi etenkin sellaisten lastenhuoltoyhdistysten jatkuva toiminta turvattava, joilla oli käytettävissä aikaisemmin hankittuja kiinteistöjä ja joilla saavuttamansa kokemuksen perusteella oli huomattavampi merkitys kunnallisen lastensuojelutyön tukena, merkittiin kertomusvuonna talousarvioon kuudelle mainitussa suhteessa huomattavalle yksityiselle lastensuojelujärjestölle kiinteä avustus, joka vastasi niille aikaisemmin myönnettyjä määriä.

Huhtikuun 16 p:nä lautakunta kaupunginhallitukselle antamassaan kaupungin talousarvioasetelman uudistamista koskevassa lausunnossa esitti maaseudulla sijaitsevien lastenhuoltolaitosten pienemmät vuosikorjaukset suoritettaviksi asianomaisten johtajain johdolla laitosten omin työvoimin varttuneempien oppilaiden avustamana. Rakennustoimisto hoitaisi edelleenkin uudisrakennukset ja suuremmat muutostyöt. Ehdotus ei johtanut lautakunnan toivomiin muutoksiin.

Toukokuun 8 p:nä anottiin kaupunginvaltuustolta 7,000 markan suuruista määrärahaa Ryttylän koulukodin urheilukentän kunnostamiseksi, edellyttäen, että työt suoritettaisiin laitoksen omin työvoimin. Anottu määräraha myönnettiin ja kenttä tuli valmiiksi.

Kaupunginhallituksen asetettua komitean tarkastamaan sosialisten lautakuntain ja laitosten ohje- ja johtosääntöjä ja koska lastensuojelutoimintaa koskevat säännökset kaipasivat myöskin kaupungin uuden virkasäännön johdosta erinäisiä muutoksia, täydennyksiä sekä kielellisiä korjauksia, asetti lautakunta keskuudestaan valiokunnan niitä tarkistamaan. Elokuun 16 p:nä lautakunta lähetti säännökset erinäisiltä kohdin uudelleen muovailtuina mainitun komitean käsiteltäviksi, ehdoin, että ne ennen lopullista vahvistamista palautettiin lautakunnan tarkistettaviksi kaupunginhallituksen lokakuun 26 p:nä 1933 tekemän päätöksen mukaisesti.

Elokuun 16 p:nä teki lautakunta jo toisen kerran kaupunginvaltuustolle esityksen Reijolan lastenkodin ylimääräisen yöhoitajan ja keittiöapulaisen toimien vakinaistamisesta. Esitys hylättiin toistamiseen kaupunginhallituksen ehdotuksesta.

Sen johdosta, että Koteja tylsämielisille r. y. niminen yhdistys suunnitteli tylsämielisten lasten hoitokodin rakennuttamista Käpylään ja anoi tarkoitusta varten myöskin kaupungilta 500,000 markan suuruista avustusta ehdoin, että kaupunki saisi siinä käytettäväkseen 30 paikkaa 15 markan suuruisista päivämaksuista, totesi lautakunta puolestaan syyskuun 11 p:nä kaupunginhallitukselle asian johdosta antamassaan lausunnossa tällaisen laitoksen ajan oloon käyvän yhä tarpeellisemmaksi Helsingissä. Yhdistyksen anomus lienee toistaiseksi evätty sekä kaupungin että valtion taholta.

Lautakunnan kaupunginhallitukselle tekemän esityksen johdosta merkittiin Bengtsårin koulukotiin rakennettavaa lisäkaivoa varten 35,000 markan suuruinen määräraha yleisten töiden lautakunnan kuluvan vuoden menosääntöön. Lokakuun 18 p:nä Kullatorpan lastenkodin lisäkaivoa varten tehty 15,000 markan avustusanomus hylättiin. Lautakunnan uudistaessa anomuksensa jätettiin sittemmin tämänkin kaivon rakentaminen rakennustoimiston tehtäväksi.

Joulukuun 11 p:nä tehtiin kaupunginhallitukselle esitys lastenvalvojan palkkaetujen parantamisesta, mutta esitys hylättiin.

Syksyllä 1933 lautakunta teki kaupunginhallitukselle esityksen, että vuorineuvoksetar K. Herlitzin Toukolassa alkuunpanema lastenhoidonneuvontaasema otettaisiin v:n 1934 alusta lukien kaupungin huostaan. Kaupunginval-

tuusto hylkäsi esityksen, mutta myönsi puheena olevan neuvonta-aseman toiminnan tukemiseksi v:ksi 1934 5,000 markkaa yleishyödyllisiin tarkoituksiin varatusta määrärahasta. Sittemmin merkittiin tämänkin neuvonta-aseman menot lautakunnan talousarvioon, joten se on v:n 1935 alusta lukien toiminut kolmantena tällaisena kunnallisena laitoksena.

Lastensuojelulautakunnan virkailijat. Lautakunnan toimitusjohtajana toimi filosofianmaisteri R. Liukkonen, jolle ohjesäännön mukaisesti kuului myöskin lautakunnan sihteerin tehtävät ja kasvatuksellisistä syistä huostaan otettujen lasten huoltolaitosten välitön valvonta. Lautakunnan kassa- ja tiliasiat ovat olleet v:n 1920 alusta alkaen köyhäinhoidon kassa- ja tiliviraston alaisina, jossa niitä on hoitanut tämän viraston johtaja, kamreeri F. O. Rosendahl. Lastenhuoltokorvausten perimisistä on huolehtinut varatuomari V. A. Eloniemen johtama köyhäinhoidon ja lastensuojelulautakunnan yhteinen asiamiesosasto. Koulukotien, vastaanotto- ja ammattioppilaskodin sekä Kullatorpan lastenkodin lääkärinä oli lääketieteenlisensiaatti E. O. Lindén, joka tarkasti myöskin tylsämielisten laitoksiin ja aistivialliskouluihin pyrkivät lapset sekä yleensä 7 vuotta vanhemmat lautakunnan hoidokit ja lisäksi lautakunnan kesäksi maalle toimittamat lapset. Yleisen kansliaosaston kansliatehtäviä hoiti neiti C. Nyström sekä rekisteri- ja tiedonantotoimistoa neiti M. Tawaststjerna neitien H. Stråhlmanin ja L. V. Lidmanin avustaessa toimistolle ilmoitettujen lastensuojelutapausten tutkimisessa.

Lastenvalvojana toimi lakitieteenkandidaatti R. G. Kallia ja lastenhuoltotarkastajana sekä samalla nuorisonhuoltajana ja lastenvalvojan varamiehenä pastori K. F. Palomäki. Näiden johtamille osastoille kuuluvain aviottomain ja turvattomain lasten hoitoa valvoi lääketieteenlisensiaatti E. R. Granholm naistarkastajien neiti M. Ahlbergin ja rouva A. Stegmanin avustamina, joista edellinen huolehti 0—3 vuotiaiden ja jälkimmäinen sitä vanhempien lasten sijoituksista. Neiti Ahlbergin välittömän ohjauksen alaisina naisopastajina toimivat sovittua piirijakoa noudattaen neidit I. Glansenstierna ja L. Hirstiö. Myöskin kunnallisten lastenhoidon neuvonta-asemain hoitajat, neiti L. Soini ja rouva R. Krohn, osallistuivat lautakunnan huostaan otettujen pikkulasten hoidon valvontaan. Rouva Stegmanin ohjaamina työskentelivät naisopastajat rouva M. Ekholm ja neiti M. Ramstedt sekä rouva E. Räty, jotka huolehtivat myöskin nuorisonhuoltojaostolla tarpeellisista kodissakäynneistä. Kansliatehtäviä hoitivat turvattomain lasten osastolla neidit E. Ekholm ja G. Boldt sekä nuorisonhuoltojaostolla neiti E. Hirn. Lastenvalvojan perimistoimistoa hoiti rouva A. Aminoff ja aviottomain lasten osaston kansliatehtävistä huolehtivat rouvat M. Forsström ja V. Hyvärinen.

Lähetetyt kirjelmät ja toimituskirjat. Lautakunnan tekemäin päätösten johdosta taikka muusta syystä lähetettiin kansliasta toimintavuoden kuluessa yhteensä 7,076 kirjelmää tai laajempaa esitystä, joista 585 lautakunnan puheenjohtajan ja sihteerin allekirjoittamia, 716 toimitusjohtajan lähettämiä, 399 rekisteritoimistosta, 1,663 turvattomain lasten osastolta, 3,278 aviottomain lasten osastolta ja 435 nuorisonhuoltojaostolta toimitettuja. Näiden lisäksi lähetettiin eri osastoilta kirjeellisiä kansliaan kutsuja lasten vanhemmille tai muille yksityisille henkilöille sekä nuorisonhuoltojaostolta erinäisiä tiedusteluja, joita ei katsottu tarpeelliseksi rekisteröidä.

Holhoustoiminta. Lautakunnan toimitusjohtajan edelleen v. 1934 huolehtimia holhotteja oli vuoden alussa 65 ja vuoden lopussa 52, joista 3 oli sijoitettu kaupungin koulukoteihin, 2 yksityisiin lastenkoteihin ja 47 suku-

laistensa luokse. 44 holhottia oli saanut päästötodistuksen kansakoulusta, 1 kävi oppikoulussa ja 7 ammattikoulussa.

Ilmoitukset hoidon ja kasvatuksen puutteessa olevista lapsista. Lukuunottamatta lautakunnan nuorisonhuoltojaostolle ilmoitettuja 612 koulusta poisjäänyttä lasta kuin myöskin saman jaoston välityksellä 321 kesäksi maalle pyrkinyttä sekä 2,388 leikkikentille ilmoittautunutta lasta, jätettiin lautakunnan rekisteritoimistoon kertomusvuoden kuluessa yhteensä 1,399 ilmoitusta hoidon ja kasvatuksen puutteessa olevista lapsista, jakautuen tapaukset ilmoituksen tehneisiin nähden seuraavasti:

Köyhäinhoitolautakunta	172	Lastensuojeluyhdistykset	32
Kansakoulutarkastajat	31	Yksityishenkilöt	554
Poliisilaitoksen huolto-osasto	20	Lastensuojelulautakunnan eri osastot	472
Muut viranomaiset	118		
		Yhteensä	1,399

Ilmoituksen aiheena oli:

Kasvatukselliset syyt	108	Lasten pahoinpitely tai huono hoito	89
Lasten aistiviallisuus tai vähälahjaisuus	23	Vanhempien huono elämä	96
Lasten turvattomuus	679	Muut syyt	12
» avioton syntyperä	392		
		Yhteensä	1,399

Yleinen kansliaosasto. Suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia, joiden suhteen toivottiin yleisen kansliaosaston toimenpiteitä, oli edellä mainituista 99. Kussakin yksityistapauksessa toimitetun tutkimuksen perusteella lautakunta otti näistä 89 lasta huostaansa; muissa 10 tapauksessa eivät vanhemmat suostuneet luovuttamaan lapsiansa lautakunnalle. 15 aistiviallisen ja raajarikkoisen lapsen puolesta toimitettiin sisäänpääsyanomus heille soveltuviin hoitolaitoksiin. Huostaan otetuista lapsista 71 oli poikia ja 18 tyttöjä, 77 suomen- ja 12 ruotsinkielisiä, 50 eli 56.2 % oli syntynyt Helsingissä ja 39 eli 43.8 % muualla. Avioliitossa syntyneitä oli 61 eli 68.5 % ja avion ulkopuolella syntyneitä 28 eli 31.5 %. Iän mukaan jakautuivat nämä lapset seuraavasti:

—7 vuotiaita	6	13—15 vuotiaita	22
7—9 »	7	15—16 »	12
9—13 »	42		
		Yhteensä	89

Edelleen mainittakoon, että näistä lapsista 20 oli varhain kadottanut isänsä, 14 oli kadottanut äitinsä, 11:llä oli isäpuoli, 6:lla oli äitipuoli ja 16:ssa ilmeni perinnöllistä rappeutuneisuutta tai henkistä vajaakykyisyyttä.

Yhteensä oli yleisen kansliaosaston huollossa 494 lasta, joista 405 oli jäljellä v:sta 1933, 89 oli vuoden varrella otettu hoidettavaksi; 128 poistettiin ja 366 jäi lautakunnan hoitoon v:een 1935.

Suurin osa näistä lapsista oli sijoitettu kaupungin koulukoteihin. Varattomat tylsämieliset, kuuromykät sekä raajarikkoiset, sokeat ja kaatuvatautiset lapset olivat, mikäli kunnan velvollisuus oli huolehtia heidän koulunkäynnistään, lastensuojelulautakunnan toimesta sijoitetut heille sopiviin erikoislaitoksiin ja pienehkö määrä oli elätteellä yksityisissä lastenhoitolai-

toksissa tai yksityishenkilöiden luona, niinkuin alla oleva yleiskatsaus lähemmin osoittaa:

	Suomenkielisiä.			Ruotsinkielisiä.			Kaikkiaan.
	Poikia.	Tyttöjä.	Yht.	Poikia.	Tyttöjä.	Yht.	
Kaupungin omissa laitoksissa ..	245	53	298	60	1	61	359
Muissa lastenhoitolaitoksissa ja aistivialliskouluissa	43	52	95	18	16	34	129
Yksityiskodeissa	3	1	4	—	2	2	6
Yhteensä	291	106	397	78	19	97	494

Lasten vanhempien sääty tai ammatti näkyy seuraavista luvuista:

	Luku.	%.
Ammattitaidottomia työntekijöitä	275	55.7
Tehtaan- ja ammattitaitoisia työntekijöitä	145	29.4
Pikkuliikkeen harjoittajia ja palvelusmiehiä	62	12.5
Virkamiehiä ja tehtailijoita	12	2.4
Yhteensä	494	100.0

Avioliitossa syntyneitä lapsia oli 321 eli 65.0 % ja avion ulkopuolella 173 eli 35.0 %.

V. 1934 oli kaikkiaan 105 lautakunnan hoidokkia seuraavissa aistivialliskouluissa y. m. erikoislaitoksissa:

	Edell. vuod. siirtyneitä.	Uusia.	Eronneita.	Jäljellä vuoden päättyessä. Poikia.	Tyttöjä.	Yhteensä.
Helsingin sokeainkoulussa	1	—	1	—	—	—
Kuopion »	—	1	—	1	—	1
Mikkelin kuuromykkäin koulussa	1	—	—	—	1	1
Turun » »	5	—	2	2	1	3
Jyväskylän » »	—	1	—	—	1	1
Vaajasalon parantolassa	1	—	—	1	—	1
Raajarikkoisten työkoulussa	2	—	—	—	2	2
Perttulan tylsämielisten kasvatuslaitoksessa	8	1	6	3	—	3
Toivolan tylsämielisten kasvatuskodissa Muhoksella	6	—	—	6	—	6
Kuhankosken tyttökodissa Laukaassa	11	—	2	—	9	9
Sortavalan diakonissalaitoksessa	18	6	6	7	11	18
Helsingin »	27	8	5	18	12	30
Helsingin kaupungin sairaaloissa	4	2	4	—	2	2
Oulun kaatuvatautisten kasvatuskodissa	2	—	—	2	—	2
Yhteensä	86	19	26	40	39	79

Alaikäiset lainrikkojat. Paitsi edellä mainittuja 494 suojelukasvatuksen alaista lasta, oli 3 alaikäistä lainrikkojaa asiansa tutkintoaikana lautakunnan hoidossa yhteensä 161 päivää ja saatiin näistä tällaisten lasten erikoishoitoa koskevan sopimuksen mukaisesti sosialiministeriöltä 11,038 markan korvaus.

Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti. Lautakunnan huostaan otetuista lapsista koetetaan ensin Merikadun 21:ssä sijaitsevassa vastaanottokodissa tehdä mahdollisimman tarkkoja havaintoja, jotta heidät voitaisiin sittemmin terveydentilansa, erilaisten luonteenominaisuuksiensa ja siveellisen laatunsa perusteella sijoittaa kullekin parhaiten soveltuvaan laitokseen tai yksityiseen kasvatuskotiin. Käytökseltään moitteettomat lapset voivat vastaanottokodissa asuen käydä kaupungin kansa- ja ammattikouluissa.

Samassa talossa vaikka eri rakennuksessa toimiva ammattioppilaskoti taasen tarjoaa asunnon ja hoitoa sellaisille lautakunnan alaisista laitoksista kaupunkiin käsityöläisoppiin tai tehtaiden työpajoihin siirtyville pojille, joilla ei ole kunnollista omaa kotia ja jotka eivät yksin jätettyinä voisi vielä tulla elämässä omin neuvoin toimeen.

Vastaanotto- ja ammattioppilaskodin johtajana toimi opettaja M.Tuokko, emännöitsijänä neiti E. Mäiseli, joka samalla hoiti tyttöosastoa hoitajatarharjoittelijan avustamana, sekä poikien hoitajattarena neiti I. Jääskeläinen huhtikuun 15 p:ään, siitä alkaen neiti H. Ilvesvaara marraskuun 1 p:ään ja sen jälkeen neiti A. Rantanen. Ammattioppilaskotia hoiti neiti L. Lundén huhtikuun 15 p:ään ja siitä alkaen neiti I. Jääskeläinen. Tätä paitsi oli kaikilla osastoilla yhteisesti keittäjä ja palvelija sekä leipoja ja pesijä.

Hoidokkeja oli v. 1934 vastaanottokodissa eri aikoina kaikkiaan 188, niistä 67 suojelukasvatusta tarvitsevaa ja 121 köyhäinhoidollista lasta. Ammattioppilaskodissa oli yhteensä 40 hoidokkia.

Koulukodit. V. 1934 oli kaupungilla maaseudulla seuraavat 5 koulukotia oppilasasuntoloineen:

Bromarvin pitäjässä sijaitseva Bengtsårin koulukoti siihen kuuluvine maatiloineen on kaksikielinen ja tarkoitettu enintään 85 yläkansakoulun tai jatkokoulun ikäasteella olevalle pojalle. Laitoksen johtajana toimi Hj. Ekholm, suomenkielisen osaston opettajana T. A. Mikkola sekä ruotsinkielisen osaston opettajana C. A. Collén. Kummankinkielisten jatkoluokkain opetustunteja hoitivat edellä mainitut opettajat sekä laitoksen johtaja yhteisesti. Koulukodin emännöitsijänä toimi neiti H. A. Malmström ja kolmeen eri asuntolaan sijoitettujen oppilaiden hoitajattarina neidit Z. Ekholm, I. Hänninen ja M. Castrén, viimeksi mainittu syyskuun 1 p:ään asti, jolloin hänen tilalleen tuli neiti K. Pajunen. Käytännöllisten ammattien opetusta antoivat veistonopettaja A. I. Johansson, räätälimestari A. Stenlund, suutarimestari F. Mäkynen, puutarhuri J. E. Lindqvist, maataloustöiden johtaja A. Holmström, karjanhoitaja G. Malin ja lämmittäjä-mekanikko A. Salmi. Lisäksi kuului laitoksen henkilökuntaan tallimies, renki, keittäjä, leipoja, kaksi pesijää ja kolme palvelijaa.

Nummen pitäjässä sijaitseva Tavolan koulukoti on tarkoitettu enintään 20 henkisesti vajaakykyiselle suomenkieliselle pojalle. Laitoksen oppilasasuntolassa on 15 sijaa; osa oppilaista on sijoitettu täysihoitoon laitoksen lähellä asuviin yksityisperheisiin. Koulukodin johtajana ja samalla opettajana toimi J. Jokinen sekä emännöitsijänä ja oppilasasuntolan hoitajattarena neiti M. L. Leppäniemi, apunaan keittäjä.

Hausjärvellä oleva Ryttylän koulukoti omine maatalouksineen voi ottaa vastaan 140 yläkansakoulun ja jatkokoulun ikäasteella olevaa suomenkielistä poikaa. Tämän koulukodin toiminnassa on kiinnitetty erikoista huomiota mahdollisimman monipuolisen ja tehokkaan ammattiopetuksen järjestämiseen. Laitoksen pitkäaikainen ja tarmokas johtaja T. Rönkä kuoli elokuun

22 p:nä, minkä jälkeen johtajan virkaa hoiti väliaikaisesti opettaja T. Reino joulukuun 1 p:ään, jolloin virkaan valittu diploomi-insinööri V. Antila ryhtyi toimeensa. Laitoksen opettajina toimivat K. Ahtinen, T. Reino ja S. Pellinen. Emännöitsijänä oli neiti I. Jakobsson syyskuun 1 p:ään asti ja siitä alkaen neiti M. Nurmi. Viidessä eri kotikunnassa asuvain oppilaiden hoitajattarina toimivat neidit M. Aflecht, E. Roselius, K. Rautiainen, T. Pastell ja I. Timonen, joista viimeksi mainittu kuoli lokakuun 24 p:nä. Hänen tilalleen valittiin neiti H. Ilvesvaara. Hoitajattarien apuna on ollut hoitajatarharjoittelija. Ammattiopetusta antoivat veistonopettaja L. Keinänen, metallitöidenopettaja V. J. Manner ja seppä K. Moisio, räätälimestari K. W. Laakso, suutarimestari J. A. Lampinen, puutarhuri L. Päivike ja maataloustöiden johtaja V. Niittylä. Näitä paitsi kuului Ryttylän toimihenkilöihin lämmittäjä, karjakko, tallimies, 3 muonamiestä, navettaapulainen, keittäjä, leipoja, 3 palvelijaa ja 2 pesijää.

Lohjan pitäjässä sijaitseva Toivoniemen koulukoti omine maatiloineen on tarkoitettu 40 kansakoulun tai jatkokoulun ikäasteella olevalle suomenkieliselle tytölle. Laitoksen johtajattarena, joka osallistuu myöskin opetukseen, toimi neiti L. Kivekäs. Opettajattarena oli neiti I. Pesonen, emännöitsijänä ja kotitaloustöiden ohjaajana neiti M. Nurmi syyskuun 1 p:ään sekä siitä alkaen neiti T. Alakari. Lasten hoitajattarena ja samalla käsitöiden opettajattarena toimi neiti H. Koivisto. Maanviljelystehtävistä huolehti maataloustöiden johtaja J. Arola ja navettatöistä M. Nurminen vanhempain oppilaiden avustamana. Näitä paitsi oli laitoksessa tallimies, kolme muonamiestä ja palvelija, jolle samalla kuului puutarhan hoito.

Opetus koulukotien kouluissa oli järjestetty, mikäli mahdollista, pääkaupungin kansakouluille vahvistettuja opetussuunnitelmia noudattaen. Kuten jo toimihenkilöiden luettelostakin ilmenee, annettiin yläkansakoulun oppikurssin suorittaneille ammatillista jatko-opetusta kaikissa koulukodeissa lukuunottamatta Tavolaa, josta kehityskykyisimmiksi osoittautuneet kansakoulujen apukoulua vastaavan kurssin suorittaneet siirrettiin työopetuksen saantia varten Ryttylän koulukotiin. Bengtsårin ja Ryttylän ammatillisissa jatkokouluissa pantiin pääpaino puusepän-, räätälin-, suutarin-, sepän- ja puutarhurinammatteihin sekä maatalouteen kuuluvain töiden oppimiseen, kun taas Toivoniemen jatkokoulussa opetettiin pääasiallisesti naisten käsitöitä ja kotitalouden hoitoa. Toivolan koulukodissa, josta lähempi selostus seuraa myöhemmin, ovat mahdollisuudet tehokkaamman ammattiopetuksen antamiseen puutteellisten työpajojen vuoksi vähäisemmät, mutta saivat lapset täälläkin tietopuolisen opetuksen ohella harjoitusta käytännöllisissä kotiaskareissa ja puutarhanhoidossa.

Oppilasmäärä yleisen kansliaosaston tilastoihin kuuluvissa kouluissa oli lokakuun 20 p:nä 1934 248, josta Bengtsårissa 74, Tavolassa 25, Ryttylässä 105 ja Toivoniemessä 44.

Sukupuolen ja äidinkielen mukaan oppilaat jakautuivat seuraavasti:

Sukupuoli.	Suomenkielisiä.	Ruotsinkielisiä.	Yhteensä.
Poikia	166	38	204
Tyttöjä	41	3	44
Yhteensä	207	41	248

Oppilaiden jakautuminen syntymäpaikan mukaan näkyy alla olevasta yhdistelmästä:

Helsinki	189	Muut Suomen kunnat	43
Helsinkiin rajoittuvat kunnat	3	Ulkomaat	5
Muut Uudenmaan läänin kunnat	8	Yhteensä	248

244:llä eli 98.4 %:lla oppilaista oli koti Helsingissä.

Oppilaiden ikää valaisevat seuraavat numerot:

8 vuotta	1	12 vuotta	20	16 vuotta	51
9 »	7	13 »	40	17 »	25
10 »	13	14 »	38	18— »	12
11 »	15	15 »	26	Yhteensä	248

Lasten vanhemmista oli työntekijöitä 231, pienammatinharjoittajia ja palvelijoita 13 sekä virkamiehiä 4.

Oppilaiden käytöksen huolellinen valvominen laitoksissa on erittäin tärkeä asia. Tyydytyksellä voidaan todeta, ettei hoidokkien käytöksessä, pienempiä hairahduksia ja muutamia karkausyrityksiä lukuunottamatta, ole suurin piirtein katsoen ollut vakavampaa muistuttamisen aihetta. Asianomaisten johtajain kuukausittain lautakunnan kansliaan lähettämien arvostelujen mukaan, joissa eri arvostelijain vaatimusten mahdollinen erilaisuus on huomioonotettava, käyttäytyi alla mainitusta yhdistelmästä näkyvä prosenttimäärä kaikista oppilaista v. 1934 hyvin, tyydyttävästi tai huonosti:

	Bengtsår.	Tavola.	Ryttylä.	Toivoniemi.
Hyvin	86	47	80	48
Tyydyttävästi	8	36	17	51
Huonosti	6	17	3	1
Yhteensä	100	100	100	100

On yleensä osoittautunut vaikeaksi, varsinkin lautakunnan kansliasta käsin, saada lähempiä tietoja lautakunnan entisten hoidokkien myöhemmistä oloista ja elämänvaiheista. Ne tiedot, joita heidän kirjeenvaihdostaan tai muusta yhteydestään laitosten johtajain ja johtajattarien sekä aikaisempien kasvatuskotiensa kanssa on näiden välityksellä saatu, on säännöllisesti merkitty asianomaisten kansliassa säilytettäviin asiakirjoihin. Vaikkakaan ne eivät riitä täydellisen tilaston esittämiseen, voidaan kuitenkin varmuudella sanoa, että valtava enemmistö pääkaupungin koulukotien entisistä oppilaista on kehittynyt hyödyllisiksi yhteiskunnan jäseniksi. Kansliaosastolle saapuneiden tietojen mukaan oli v:n 1934 kuluessa poistetuista 128 oppilaasta:

Ammattikouluissa opintojaan jatkavia	5
Kansakouluopettajaseminaarissa opintojaan jatkavia	1
Käytännöllisellä alalla toimivia:	
puusepäntöissä	5
metallipajoissa	12
maalarintöissä	3
tehdastyöntekijänä	9
rakennustöissä	5
suutarin- ja räätälintöissä	6

asiapoikana liikkeissä	6
harjoittelijana sairaalassa tai lastenkodissa	5
renkinä, palvelijattarena tai autonkuljettajana	21
maatalous- ja puutarhatyössä	5
Köyhäinhoitolautakunnan avustamia työttömiä	13
Sotapalveluksessa	4
Omaistensa luona	14
Karkumatkalla	2
Aistiviallisia	9
Kuolleita	3
Yhteensä	128

Turvattomien lasten osasto huolehtii lautakunnan huostaan otetuista köyhäinhoidollisista lapsista. Näitä koetettiin sijoittaa etupäässä yksityishoitoon, mutta koska varsinkaan hentojen pikkulasten maaseudulle lähettäminen ei ole lastenhoidon kannalta tarkoituksenmukaista eikä kouluikäisillekään lapsille aina heti ole saatavissa sopivaa kasvatuskotia, oli osaston käytettävänä Sofianlehdon pikkulastenkoti, Reijolan lastenkoti, Kullatorpan lastenkoti, Toivolan koulukoti sekä näiden lisäksi melkoinen määrä paikkoja yksityisissä lastenkodeissa eri ikäisille lapsille. Osa tilapäiseen hoitoon otettuja lapsia asui vastaanottokodissa.

Lastenkodit. Sofianlehdon pikkulastenkodin eri osastoilla on yhteensä 100 hoitopaikkaa 0—2 vuoden ikäisille lapsille. Kodin johtajattarena toimi neiti E. Boström, emännöitsijänä neiti H. Lipponen sekä eri osastojen hoitajattarina neidit E. Lehtiö, S. Pirkkalainen, H. Henriksson ja S. Häkli. Näiden apuna toimi 10 ammattitaitoista lastenhoitajatarta ja 15 palkatonta hoitajatarharjoittelijaa kuusi kuukautta käsittävissä vuoroissa. Kaikkiaan harjoitteli laitoksessa pikkulasten hoitoa vuoden kuluessa 30 henkilöä.

Edellä mainittujen lisäksi kuului tämän laitoksen henkilökuntaan ompelija, keittäjä, viisi palvelijaa, kaksi pesijää ja lämmittäjä-talonmies.

Reijolan lastenkoti, jossa eristysosastoineen on 35 hoitopaikkaa, on tarkoitettu pääasiallisesti lastentarhaiässä oleville normaalikykyisille lapsille. Kodin johtajattarena toimi rouva E. Ahlgren ja häntä avustavina lastenhoitajattarina neidit A. Carlén, T. Blomqvist, E. Rehnström, A. Aaltonen ja K. Nyholm. Näitä paitsi kuului lastenkodin henkilökuntaan ompelija, keittäjä, kaksi palvelijaa ja talonmies.

Kuten toisessa yhteydessä on sivumennen mainittu, toimi sekä Sofianlehdon että Reijolan lastenkodin lääkärinä lääketieteenlisensiaatti R. Granholm.

Kullatorpan lastenkodissa, jonne on sijoitettu hitaammin kehittyviä sairaalloisia lastentarhaiässä olevia lapsia, on niinikään yhteensä 35 hoitopaikkaa. Kodin johtajattarena toimi neiti A. Orola ja lastenhoitajattarina neidit I. Hannén, K. Nässling, A. Wright ja K. Salo. Lisäksi oli tässäkin lastenkodissa ompelija, joka ajoittain avusti Sofianlehdon lastenkodin ompelijaa, keittäjä ja kaksi palvelijaa. Lääkärinä toimi vastaanottokodin ja koulukotien lääkäri E. O. Lindén.

Helsingin pitäjän Pakinkylässä sijaitseva Toivolan koulukoti omine maatalouksineen on tarkoitettu enintään 85 huonohoitoiselle kansakouluiässä olevalle lapselle. Laitoksessa toimii vain suomenkielinen ala- ja yläkansakoulu, koska sinne sijoitetut ruotsinkieliset lapset voivat opiskella koulukodin lähellä sijaitsevassa Oulunkylän ruotsinkielisessä kansakoulussa. Toivolan

koulukodin johtajana toimi K. A. Kurkela ja opettajina V. Uusivirta ja neiti R. Honkapirtti. Varsinaisia opettajia avusti yleisessä kasvatustyössä rouva L. Kurkela toimien samalla laitoksen kanslia-apulaisena ja tilapäisenä lastenhoitajattarena. Tässäkin koulukodissa oli kolme eri oppilasasuntolaa, joiden hoitajattarina toimivat neidit A. Eskola, H. Hirvonen ja L. Mäkelä, sekä lisäksi laitoksen aitauksen ulkopuolella sijaitsevaan rakennukseen järjestetty alaikäisistä lainrikkojista heidän asiainsa tutkintoaikana huolehtiva eristysosasto, joka oli kaitsija F. Korpelan valvonnan alainen. Koulukodin emännöitsijänä toimi neiti L. Kuittinen ja maataloustöiden johtajana P. Karvia. Näitä paitsi kuului laitoksen henkilökuntaan suutari, maataloustöiden johtajan apulainen, ompelija, keittäjä, karjakko ja neljä palvelijaa.

Vastaanottokodin koululaisosastolle sijoitetut köyhäinhoidolliset lapset kävivät kaupungin kansakouluissa.

Lastenkotien silmälläpidosta huolehti lähinnä lastensuojelulautakunnan lastenhuoltotarkastaja. Lasten terveydellisen puolen valvonta sekä ruokajärjestyksen määrääminen näissä kodeissa kuului lautakunnan lääkäreille aikaisemmin mainittua työnjakoa noudattaen.

V. 1934 otettiin koteihin ja erosi niistä seuraavat määrät lapsia:

	Sofianlehdon pikkulastenkoti.	Reijolan lastenkoti.	Kullatorpan lastenkoti.	Vastaanottokodin koululaisosasto.	Toivolan koulukoti.	Yhteensä.
V:sta 1933 hoitoon jääneitä	97	34	28	42	87	288
V. 1934 hoitoon otettuja	118	92	24	79	75	388
Yhteensä	215	126	52	121	162	676
Näistä:						
a) Edelleen osaston hoidossa ollen						
sijoitettiin yksityishoitoon	39	47	—	9	13	108
lähetettiin toiseen lastenkotiin	16	5	1	20	2	44
lähetettiin sairaalaan	17	9	6	1	13	46
b) Osaston hoidosta siirtyneinä						
luovutettiin vanhempiensa hoitoon	36	29	4	17	27	113
luovutettiin toisten maksuttomaan hoitoon	4	—	—	14	2	20
luovutettiin toisen kunnan hoitoon ..	5	3	2	7	2	19
lähetettiin muihin lastenhuoltolaitoksiin	1	—	6	9	29	45
Kuoli	1	—	—	—	—	1
Yhteensä poistettuja	119	93	19	77	88	396
V:een 1935 jääneitä	96	33	33	44	74	280
Jäljellä olevista oli:						
Poikia	50	18	20	29	42	159
Tyttöjä	46	15	13	15	32	121
Yhteensä	96	33	33	44	74	280
Avioliitossa syntyneitä	39	20	12	33	53	157
Avioliiton ulkopuolella syntyneitä ..	57	13	21	11	21	123
Yhteensä	96	33	33	44	74	280

Yksityishoitoon annettavia lapsia koetettiin, mikäli mahdollista, sijoittaa sukulaistensa luokse. Hoitokotien sopivaisuudesta hankittiin paikallisten asiamiesten tai köyhäinhoitolautakuntain välityksellä tarkat tiedot. Samoin lasten hoitoa niissä koetettiin valvoa tarkastuksien kautta, joita lautakunnan paikallisasiamiehet tai muut luotettavat henkilöt toimittivat neljästi vuodessa laatien kustakin tarkastuksesta erikoisen selostuksen sosialiministeriön köyhäinhoitotoimiston tähän tarkoitukseen hyväksymille kaavakkeille. Myöskin lastenhuoltotarkastaja apulaisineen koetti eri seuduille tekemillään tarkastusmatkoilla valvoa, että kasvatus ja hoito kasvatuskodeissa oli lasten ikä- ja kehityskautta vastaava. Kasvatuskodit olivat yleensä hyviä. Huonoiksi näyttäytyneistä hoitopaikoista siirrettiin lapset parempiin kasvatuskoteihin tai erinäisten syiden vaatiessa myöskin kaupungin omiin lastenhuoltolaitoksiin. Kaikki kouluiässä olevat hoitolapset saivat käydä kansakoulua, josta johtuvat koulumaksut lautakunta suoritti. Sitä paitsi toimitti lautakunta 81 kansakoulukurssin suorittaneelle yksityishoitoon sijoitetulle lapselle tilaisuuden saada taipumuksiensa mukaista ammatillista jatkoopetusta seminaareissa, kauppa-, maamies-, urkuri- ja talouskouluissa, konekirjoituskursseilla tai erilaisiin käsityöammatteihin valmistavissa laitoksissa, käyttäen tähän tarkoitukseen sosialiministeriön köyhäinhoitotoimistolta tulevine osuuksineen yhteensä 118,277: 15 markkaa.

Paikallisasiamiehinä toimivat rouvat M. Ekholm Helsingin pitäjässä ja A. Charpentier Espoossa, neidit M. Hoffman Kirkkonummella, M. Malmgren ja myöhemmin rouva A. Olin Vihdissä, neidit J. Bergström Siuntiossa, H. Savimaa Tuusulassa, M. Byman Sipoossa ja M. Kielomaa Nurmijärvellä, rouvat L. Palomäki Lohjalla ja H. Tikkanen Joroisissa, opettajattaret H. Keinonen Lapinlahdella ja L. Saarikoski Nurmossa, kansanopiston johtaja J. Kytömaa Ylivieskassa sekä maanviljelijät V. Jakola Sievissä ja A. W. Sinisalo Somerolla.

Turvattomain lasten osaston yksityishoitoon antamien lasten vaihtuminen näkyy seuraavista luvuista:

	Yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuja. Helsinkiin.	Maaseud.	Yksityisiin perheisiin sijoitettuja. Helsinkiin.	Maaseud.	Yksityishoitoon sijoitett. kaikkiaan
V:sta 1933 hoitoon jääneitä	234	343	478	746	1,801
V. 1934 hoitoon otettuja	101	162	154	167	584
Yhteensä	335	505	632	913	2,385
Näistä:					
a) Edelleen osaston hoidossa ollen					
siirrettiin toiseen sijoituspaikkaan	9	12	12	16	49
otettiin kunnan lastenkotiin	3	5	8	10	26
otettiin yksityisiin lastenkoteihin	8	9	9	14	40
otettiin koulukotiin	—	13	11	15	39
otettiin muuhun lastenhuoltolaitokseen	—	—	—	2	2
otettiin sairaalaan	7	11	12	2	32
b) Osaston hoidosta poistettuina					
siirrettiin yleiselle kansliaosastolle	2	—	2	5	9
luovutettiin vanhempiensa hoitoon	42	70	56	64	232
luovutettiin toisen kunnan hoitoon	8	20	11	2	41
pääsi ottolapseksi tai luovutettiin yksityishoitoon	2	4	7	7	20

	Yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuja. Helsinkiin.	Maaseud.	Yksityisiin perheisiin sijoitettuja. Helsinkiin.	Maaseud.	Yksityishoitoon sijoitett. kaikkiaan
Poistettiin työkykyiseksi tultuaan	16	10	37	39	102
Kuoli	10	3	2	2	17
Yhteensä poistettuja	107	157	167	178	609
V:een 1935 jääneitä	228	348	465	735	1,776
Jäljellä olevista oli:					
Poikia	109	164	204	414	891
Tyttöjä	119	184	261	321	885
Yhteensä	228	348	465	735	1,776
Aviollisia	122	203	254	284	863
Aviottomia	106	145	211	451	913
Yhteensä	228	348	465	735	1,776

Maaseudulle yksityisperheisiin annettujen lasten sijoitusalueet selviävät seuraavasta luettelosta:

	V:sta 1933 jääneitä.	V. 1934 hoitoon otettuja.	V. 1934 poistettuja.	V:een 1935 jääneitä.		V:sta 1933 jääneitä.	V. 1934 hoitoon otettuja.	V. 1934 poistettuja.	V:een 1935 jääneitä.
Espoo	27	3	10	20	Lapinlahti ..	4	—	1	3
Kirkkonummi	54	7	7	54	Joroinen	1	—	—	1
Siuntio	20	7	5	22	Sievi	7	—	4	3
Vihti.....	71	16	9	78	Lohja	11	—	—	11
Helsingin pit.	61	25	17	69	Eri kunnat [1])	338	84	110	312
Tuusula	26	6	3	29	Yhteensä	746	167	178	735
Sipoo	22	1	4	19					
Nurmijärvi ..	59	8	5	62	Näistä:				
Ylivieska	9	—	1	8	Poikia	425	89	100	414
Somero	36	6	2	40	Tyttöjä	321	78	78	321
Nurmo	—	4	—	4	Yhteensä	746	167	178	735

V. 1934 lautakunnan hoidossa olevia köyhäinhoidollisia lapsia oli kaikkiaan 3,061, kuten seuraavista luvuista ilmenee:

V:sta 1933 hoitoon jääneitä	2,089
V. 1934 hoitoon otettuja	972
V. 1934 poistettuja	1,005
V:een 1935 hoitoon jääneitä	2,056

Yksityisperheisiin ja yksityisiin lastenkoteihin sijoitettujen lasten hoitomaksut vaihtelivat lasten iästä, terveydentilasta, kasvatusvanhempain sukulaisuudesta y. m. asiaan vaikuttavista seikoista johtuen 100 markasta 360 markkaan kuukaudessa, tehden keskimäärin yksityisperheissä kaupungissa

[1]) Näillä tarkoitetaan kuntia, joihin ei ole asetettu erityisiä asiamiehiä, vaan joissa lapset ovat asianomaisten köyhäinhoitoviranomaisten silmälläpidon alaisina.

n. 205 markkaa ja maaseudulla 165 markkaa sekä yksityisissä lastenkodeissa 2 vuotta nuoremmista n. 360 markkaa ja 2 vuotta vanhemmista n. 250 markkaa lasta ja kuukautta kohden. Tuberkuloottisten lasten hoidosta maksettiin eri määrärahasta lastenkoti Droppenille 12 markkaa päivältä. Kun lisäksi otetaan huomioon vieraiden kuntain velkomat koulumaksut sekä sairaanhoitokustannukset ja hellittävissä tapauksissa myönnetyt vaateavustukset, tulivat lautakunnan yksityishoitoon sijoittamat normaalikykyiset lapset aikaisemmin selostettuine jatko-opetuksineen maksamaan yhteensä 5,188,449: 75 markkaa eli keskimäärin n. 2,920 markkaa vuodessa kutakin lasta kohden — maksukykyisiltä vanhemmilta ja vierailta kunnilta perittyjä korvauksia sekä valtiolta sotaorpojen huollosta ja jatko-opetuksesta saatua avustusta lukuunottamatta.

Nuorisonhuoltojaosto. Jaostolle koulusta poisjääneiksi ilmoitettujen lasten luku oli toimintavuonna 612. Suoritettujen tiedustelujen ja kodissakäyntien sekä kansliassa pidettyjen neuvottelujen kautta, jotka vuoden kuluessa nousivat 1,054:ään, saatiin 364 lasta palaamaan kansakouluun. Muut lapset olivat keskeyttäneet koulunkäyntinsä seuraavista syistä:

Sairauden takia	6
Esitetty otettavaksi lautakunnan huostaan	11
Siirtynyt toiseen kouluun	161
Oli ansiotyössä	17
Muuttanut paikkakunnalta	53
Yhteensä	248

Edelleenkin oli jaoston käytettävänä 10,000 markan suuruinen määräraha rautatielippujen hankkimiseksi varattomille lapsille, jotka lähetettiin maalle viettämään kesää siellä asuvien omaistensa luo. Köyhäinhoitoviranomaisten mainittuja lippuja lapsilleen anoneiden vanhempain varattomuudesta antaman lausunnon perusteella jaettiin 249 meno- ja paluulippua. Sellaisille varattomille lapsille, joilla ei ollut sukulaisia maaseudulla, toimitti jaosto lisäksi kirjeellisten tiedustelujen ja sanomalehti-ilmoitusten avulla kesäkoteja. Kaikkiaan 321 lasta sai täten ilmaisen kesänviettopaikan.

Kaupunginvaltuuston tarkoitukseen myöntämällä 35,000 markan suuruisella määrärahalla järjestettiin kaupungissa kesäänsä viettäville pienille lapsille 4 leikkikenttää, jotka sijaitsivat Hietarannassa, Eläintarhassa Borgströmin patsaan edustalla olevalla nurmikolla, Vallilassa Mäkelänkadun varrella sekä Vuorimiehenkadun ja Neitsytpolun välisellä aukiolla. Kullakin kentällä toimi kaksi leikinohjaajaa; toiminta kesti kesäkuun 4 p:stä elokuun 18 p:ään. Ilmoittautuneita lapsia oli kaikkiaan 2,388, nimittäin 895 Hietarannassa, 541 Eläintarhan kentällä, 631 Vallilassa ja 321 Neitsytpolun kentällä; kutakin päivää kohden oli lapsia keskimäärin 156, 136, 148 ja 81. Leikkikenttien ohjelmassa oli erilaisia laulu- ja liikuntaleikkejä, urheiluharjoituksia ja kilpailuja urheilumerkkien saamiseksi, satujen kertomista, uintimatkoja, retkeilyjä y. m. lapsille viihtyisää ajanviettoa.

Alaikäisten katuammattilaisten valvonnan järjestämiseksi oli lastenhuoltotarkastaja yhteistoiminnassa näiden ammattilaisten vakinaisten kaitsijain kanssa. Kengänkiillottajiksi pyrki 221 poikaa, joista hyväksyttiin 114. Ansiotoimintansa ohella ottivat nämä pojat osaa kasvitarhatyöskentelyyn sekä Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen heille järjestämiin urheilukilpailuihin ja veneretkiin.

Milloin kerjääviä lapsia tavattiin kaupungilla tai niistä jaostolle ilmoitettiin, otettiin selvää lasten kotioloista ja saatettiin asia köyhäinhoitoviranomaisten tiedoksi mahdollista avustuksen toimittamista varten.

Vuoden kuluessa hankittiin jaoston välityksellä toimipaikkoja 12 nuorelle tytölle.

Nuorisonhuoltajana lastenhuoltotarkastaja valvoi yleishyödyllisiin tarkoituksiin varatusta määrärahasta lautakunnan suosituksesta avustettujen yksityisten lastenkotien ja yhdistysten toimintaa sekä antoi siitä kaupunginhallitukselle eri selostuksen.

Aviottomain lasten osasto. Lastenvalvojan välittömässä johdossa toimivan aviottomain lasten osaston tärkeimpänä tehtävänä oli aviottomain lasten tiedusteleminen ja luetteloiminen, valmistavan tutkimuksen toimeenpano lapsiin ja niiden äiteihin nähden, äitien opastaminen lasten hoidossa, lasten sijoittaminen hoitokoteihin ja hoidon valvominen, isyyden tutkiminen ja elatussopimuksien aikaansaaminen sekä elatusavun periminen. Osaston kirjoihin merkittyjen valvonnan tai tiedustelunalaisten lasten luku oli seuraava:

	Alle 3 vuoden.	3—17 vuotiaita.	Yhteensä.
V:sta 1933 jäljellä olevia	791	2,293	3,084
Uusia hoidokkeja	302	91	393
Poistettuja hoidokkeja	206	326	532
V:een 1935 jääneitä	606	2,339	2,945

Valmistavan tutkinnon uuden aviottomain lasten luetteloon merkityn lapsen äidin kanssa toimitti naistarkastaja. Luetteloon merkittiin tarpeelliset tiedot lapsesta, äidistä ja isästä sekä ne todisteet, jotka äiti voi esittää isyyden selvillesaamiseksi. Näihin tietoihin perustuvat alla olevat yhdistelmät, jotka valaisevat vuoden lopussa jäljellä olevien lasten vanhempain siviilisäätyä ja ikää sekä ammattia tai säätyä:

Äitien siviilisääty:

Naimattomia	2,571
Leskiä tai laillisesti eronneita	207
Naineita	98
Tuntematon	69
Yhteensä	2,945

Elatusvelvollisten siviilisääty:

Naimattomia	1,787
Leskimiehiä tai laillisesti eronneita	161
Naineita	330
Tuntematon	667
Yhteensä	2,945

Äitien ikä:

—15 vuotiaita	3
16—20 »	468
21—25 »	1,064
26—30 »	700
31—35 »	375
36—40 »	203
41— »	60
Tuntematon	72
Yhteensä	2,945

Elatusvelvollisten ikä:

16—20 vuotiaita	147
21—25 »	691
26—30 »	592
31—35 »	290
36—40 »	202
41—50 »	168
51— »	38
Tuntematon	817
Yhteensä	2,945

Äidit ryhmittyivät ammatin mukaan seuraavasti:

Palvelijoita	1,116
Ompelijoita ja modisteja	258
Ulko- ja sekatyöntekijöitä	229
Toimisto- ja myymäläapulaisia y. m. s.	225
Tehtaantyöntekijöitä	213
Pesijöitä ja siivoojia	127
Tarjoilijoita	121
Käsityöammattilaisia	46
Kirjanpainajia ja -sitojia	40
Partureita ja kähertäjiä	38
Kaupustelijoita y. m. pikkuelinkeinon harjoittajia	26
Silittäjiä	24
Kylvettäjiä ja hierojia	22
Sairaanhoitajia ja kätilöitä	18
Kauppiaita ja pikkuliikkeenharjoittajia	14
Raitiotie- ja voimavaununrahastajia	13
Karjakoita ja meijeriapulaisia	12
Taiteilijoita	7
Opettajia	6
Opiskelijoita ja koululaisia	6
Virkailijoita	4
Kauppamatkustajia	3
Sanomalehdentoimittajia	2
Ilman varsinaista tointa olevia	375
Yhteensä	2,945

Elatusvelvolliset ryhmittyivät ammatin mukaan seuraavasti:

Ammattityöntekijöitä ja käsityöläisiä	601
Ulko- ja sekatyöntekijöitä	590
Tehtaantyöntekijöitä	168
Sotilashenkilöitä	128
Autonkuljettajia	127
Toimisto- ja myymäläapulaisia	89
Maanviljelijöitä ja huvilanomistajia	89
Kaupustelijoita y. m. pikkuelinkeinon harjoittajia	104
Liikemiehiä ja kauppiaita	81
Lämmittäjiä ja koneenkäyttäjiä	65
Ajureita ja renkejä	60
Palvelusmiehiä	47
Opiskelijoita ja koululaisia	44
Rautatieläisiä	44
Työnjohtajia	43
Kirjaltajia ja kirjapainotyöntekijöitä	40
Insinöörejä, lääkäreitä y. m. akateemisesti sivistyneitä	40
Poliiseja	40
Taiteilijoita	31
Merikapteeneja, merimiehiä y. m.	24
Maataloustyöntekijöitä	24
Liikkeenjohtajia sekä toimisto- ja konttoripäälliköitä	23
Mekanikkoja ja teknikkoja	23
Rakennusmestareita	15
Raitiovaununkuljettajia- ja -tarkastajia	9
Tarjoilijoita	8
Kalastajia	8
Virkamiehiä	6
Sairaanhoitajia ja hierojia	3
Ammatti tuntematon	371
Yhteensä	2,945

Lasten sijoittamisessa äitejä avustivat naistarkastajat, jotka yksityisesti tiedustelemalla ja sanomalehdissä ilmoittamalla koettivat hankkia sopivia kasvatuskoteja. Hoitokustannukset — 300—400 markkaa kuukaudelta — tuottivat kuitenkin varattomille äideille suuria vaikeuksia lastensa sijoittamisessa.

Aviottomain lasten hoitoa valvoivat naisopastajat, jotka pitkin vuotta kodeissa käyden seurasivat lasten ruumiillista ja henkistä kehitystä sekä antoivat äideille ohjeita lasten järkiperäisessä hoidossa ja kasvatuksessa. Myöskin lastenhoidon neuvonta-asemien johtajat osallistuivat 3 vuotta nuorempien lasten hoidon valvontaan toimialueillaan. Milloin lapsen ruumiillinen kehitys

oli sellainen, että hänen katsottiin olevan erikoishoidon tarpeessa, käytettiin asianomaisen lääkärin apua.

Lautakunnalle kuukausittain esitettyjen tiedonantojen mukaan

Äitinsä luona olevat lapset saivat:	%	Kasvatusäidin luo sijoitetut lapset saivat:	%
hyvän hoidon	53.8	hyvän hoidon	74.9
suhteell. hyvän hoidon	44.4	suhteell. hyvän hoidon	24.1
epätyydyttävän hoidon	1.8	epätyydyttävän hoidon	1.0
Äidin koti oli:		**Kasvatusäidin koti oli:**	
hyvässä kunnossa	55.8	hyvässä kunnossa	60.0
suhteell. hyvässä kunnossa	41.4	suhteell. hyvässä kunnossa	38.7
epätyydyttävässä kunnossa	2.8	epätyydyttävässä kunnossa	1.3

Osaston hoidokeista kuoli v:n 1934 kuluessa 36, joista kuollessaan 14 oli sairaalassa, 11 lastenkodissa, 1 synnytyslaitoksessa ja 10 yksityishoidossa.

Kuolemansyy näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Keuhkokuume	5	Yleinen myrkytys	1
Sydänvika	4	Ripuli	1
Verenmyrkytys	4	Hukkuminen	1
Aivokalvontulehdus	4	Kuristustauti	1
Synnynnäinen heikkous	3	Thymustauti	1
Ruusu	2	Influenssa	1
Miliaarinen tuberkuloosi	2	Tuntematon syy	5
Henkitorven tulehdus	1	Yhteensä	36

Isyyden lopullisen selvittämisen toimitti lastenvalvoja niiden tiedonantojen nojalla, joita äidit olivat antaneet lastensa isistä. Nämä selvittelyt tapahtuivat tavallisesti yhteisten neuvottelujen kautta, joita lastenvalvoja piti asianosaisten kanssa. Lastenvalvojan suorittama työ sekä saavutukset isyyden selvittämisessä ilmenevät seuraavista numeroista:

V:lta 1933 oli 46 oikeusjuttua vireillä, uusia haasteita otettiin 107. 25 tapauksessa ei vastaajaa saatu haastetuksi, joten vuoden kuluessa käsiteltiin 128 juttua. Näistä voitettiin 65 juttua, niistä 1 Tukholman ja 1 Göteborgin raastuvanoikeudessa, 15 tapauksessa saatiin aikaan sopimus haasteen tiedoksiannon jälkeen, 11 tapauksessa kumottiin kanne ja 37 juttua siirrettiin seuraavaan vuoteen.

Kanteen kumoaminen edellisissä 11 tapauksessa aiheutui seuraavista syistä: 7 tapauksessa olivat todistajain tiedot riittämättömät, 1 tapauksessa jätettiin juttu sillensä siltä varalta, että myöhemmin ilmaantuisi riittävästi todistajia, ja 3 tapauksessa vastaaja vannoi hänelle määrätyn puhdistusvalan.

Virka-apua oikeudenkäynneissä saatiin vieraiden kuntain lastenvalvojilta tai oikeusaputoimistoilta 10 tapauksessa.

Muissa kuin elatusapuasioissa esiinnyttiin viran puolesta 4 rikosasiassa, 4 vararikkoasiassa ja 1 ulosottovalitusasiassa sekä 5 holhousoikeudesta erottamista tai ottolapsisuhteen purkamista koskevassa asiassa, joista esitetty vaatimus hyväksyttiin 3 tapauksessa ja 2 jäi vireille v:een 1935.

Elatusvelvollisten tapaturmaisen kuoleman vuoksi haettiin ja saatiin 2 tapauksessa tapaturmaeläke, yhteensä 6 lapselle, joista 2 aviotonta.

Tämän lisäksi ajettiin 5 juttua virka-apuna vieraiden kuntain lastenvalvojille. Näistä voitettiin 3, 1 jäi vireille seuraavaan vuoteen ja 1 hävittiin syystä, että vastaaja ei ollut se henkilö, jota tarkoitettiin.

Sopimuksilla selvitettiin isyys lopullisesti 117 tapauksessa, joista niinkuin sanottu, 15 tapauksessa vasta haasteen jälkeen, kun taas 77 tapauksessa asia jäi selvittämättä syystä, että asianomaiset asuivat yhdessä huolehtien itse lapsesta.

Edellä mainittujen sopimusten lisäksi välitettiin muiden paikkakuntain lastenvalvojain anomuksesta 12 elatussopimusta Helsingissä asuvilta isiltä. Virka-apupyyntöjen yhteismäärä oli 196. Toisaalta lastenvalvoja sai vastaavaa, tulokseen vienyttä virka-apua muiden paikkakuntien lastenvalvojilta ja muilta viranomaisilta muualla oleskeleviin isiin nähden 10 eri tapauksessa.

Elatus- ja kasvatusavustusten periminen. Osaston toimesta perittiin kertomusvuonna elatus- ja kasvatusavustuksia Helsingin kaupunkikuntaan kuuluville lapsille 977,013: 20 markkaa, josta isiltä kannettuja 886,713: 20 markkaa ja äideiltä saatuja 90,300 markkaa. Lisäksi välitettiin ulkokuntalaisille lapsille pääkaupungissa työnansiolla oleskelevilta elatusvelvollisilta 86,196: 65 markkaa, joten siis osaston perimien elatus- ja kasvatusavustuksien yhteissumma oli kyseessä olevana vuonna 1,063,209: 85 markkaa.

Aviottomain lasten ja heidän äitiensä tilapäiseksi avustamiseksi oli osaston käytettäväksi varattu lautakunnan menoarvioon 70,000 markan suuruinen määräraha. Tästä käytettiin kaikkiaan 66,592: 50 markkaa, josta 33,519: 70 markkaa kului todistajapalkkioihin sekä lastenvalvojan kansliamenoihin. 31,072: 80 markkaa jaettiin kodissakävijäin esityksistä joko pieninä rahaavustuksina tai valmiina vaatekappaleina lapsensa kanssa suurimmassa ahdinkotilassa oleville äideille sekä 2,000 markkaa käytettiin joulujuhlan järjestämiseksi lapsille ja heidän hoitajilleen. Edellä mainitun rahamäärän lisäksi jaettiin Adolf Holmgrenin lahjoitusrahaston korkovaroista yhteensä 2,500 markkaa kehoituspalkintoina lapsensa hyvin hoitaneille imettäville äideille.

Ottolapsiksi hyviin lapsirakkaisiin perheisiin toimitettiin v. 1934 asianomaisten äitien suostumuksella 30 aviotonta lasta.

Holhoustoiminta. Lastenvalvojan varsinaisen holhouksen alaisena oli kertomusvuonna 110 lasta, joista 99 v:sta 1933 siirtynyttä. Kertomusvuoden kuluessa lakkasi holhokkien täysi-ikäiseksitulon vuoksi 6 holhoustointa, joten näiden luku vuoden lopussa oli 104.

Lastenhoidon neuvonta-asemat. Paitsi Maitopisarayhdistyksen kunnan avustuksella kaupungin eri osissa ylläpitämää 5 lastenhoidon neuvonta-asemaa sekä Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton lukuun Lastenlinnassa toiminutta neuvonta-asemaa ja vuorineuvoksetar K. Herlitzin Toukolassa alullepanemaa neuvolaa, lautakunta ylläpiti kahta kunnallista lastenhoidon neuvonta-asemaa, joista toinen toimi Tehtaankadun 1:ssä sijaitsevassa lastensairaalassa ja toinen Savilankadun 3:ssa.

Lastensairaalassa olevan lastenhoidon neuvonta-aseman toiminta-alueena oli edelleen Kruununhaka, Katajanokka, Kaivopuisto, II ja III kaupunginosa sekä Suomenlinna. Aseman lääkärinä oli syyskuun 15 p:ään lääketieteentohtori P. Heiniö ja sen jälkeen lääketieteentohtori C. E. Räihä. Johtajattarena toimi terveyssisar L. Soini.

Neuvonta-aseman kirjoissa oli lapsia kuukausittain keskimäärin 423 ja kaikkiaan koko vuoden 630. Heidän vaihtumisensa vuoden kuluessa käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

	—2 vuotiaita.	2—7 vuotiaita.	Yhteensä.
V:sta 1933 jäljellä olevia	217	142	359
Uusia	224	47	271
Poistettuja	156	59	215
V:een 1935 jääneitä	292	123	415

Lapsen kirjoista poistamisen aiheutti 156 tapauksessa lapsen muuttaminen pois piiristä, 5 tapauksessa lapsen kuolema ja 54 tapauksessa joku muu seikka. Kuolemansyynä oli:

Keuhkokuume	2	Synnynnäinen sydänvika	1
Tuberkuloottinen aivokalvontulehdus	1	Märkää keuhkoissa	1
		Yhteensä	5

Kirjoihin merkityistä lapsista 80 oli avioliiton ulkopuolella syntynyttä; 85 lasta tuli alle 1 kuukauden ikäisinä neuvonta-aseman valvonnan alaiseksi.

Aseman lääkäri otti vastaan säännöllisesti 2 kertaa viikossa, yhteensä 92 kertaa. Hänen vastaanotoillaan oli kävijöitä kaikkiaan 2,273. Terveyssisaren jokapäiväisillä vastaanottotunneilla oli kävijöiden lukumäärä 851. Kansliatuntien lukumäärä oli 935, mihin sisältyy lääkärin vastaanottoihin, valohoitoon, kurssien pitämiseen y. m. neuvonta-asemalla tapahtuneeseen toimintaan käytetty aika.

Kodissakäyntejä tehtiin:

Aseman hoidokkien luokse:			
2 v. nuorempien luokse	1,804	Raskaana olevien naisten luokse	236
2—7 vuotiaiden luokse	335	Asiakäyntejä	96
Kirjoihin merkitsemättömien lasten luokse	142	Yhteensä	3,152
Aviottomien lasten luokse	539	Näistä sairaskäyntejä	164

Sairaskäyntien aiheena oli: ripuli 19, angina 9, keuhkokuume 5, katarri 3, aivokalvontulehdus 1, vesirokko 4, tuhkarokko 1, hinkuyskä 3, tapaturma 1 ja lapsihalvaus 1 tapauksessa sekä muut tapaukset kuumetta, nuhaa ja yskää. Sairashoitoon toimitettiin 17 ja lastenkotiin 3 lasta.

Suomenlinnassa [1]) työtä jatkettiin kuten edellisinäkin vuosina. Siellä pidetyillä lääkärin vastaanotoilla kävi 219 lasta. Kirjoissa oli 92 siellä asuvaa lasta, joista 43 oli alle 2 vuoden ja 49 2—7 vuotiaita. Kodissakäyntejä tehtiin Suomenlinnassa 176.

Äitiyshuoltoa jatkettiin. Raskaana olevat naiset kävivät yleisen sairaalan naistautiosaston äitiysvastaanotoilla ja kodissakäyntejä tehtiin raskaana olevien luo, kuten edellä on mainittu, 236. Kirjoissa oli 73 naista.

Avustustoiminnasta mainittakoon, että kiertokori n:o 1 oli lainattuna 1 kotiin. Lastensuojelulautakunnan välityksellä toimitettiin vaateavustusta 5 lapselle ja neuvonta-asemalta 32 lapselle. Köyhempiin koteihin jaettiin äideille imettämisen edistämiseksi n. k. maitorahaa 520 markkaa ja 26 kotiin

[1]) Numerotiedot Suomenlinnassa suoritetusta työstä sisältyvät yllä oleviin neuvonta-aseman työtä koskeviin tietoihin.

voitiin yksityisiltä saaduin pienin lahjoituksin järjestää hiukan jouluiloa. Lasten yleistilan vahvistamiseksi annettiin lastensairaalan poliklinikalla valohoitoa 45 lapselle yhteensä 819 kertaa ja varattomille lapsille hankittiin vahvistavia lääkkeitä kuten kalanmaksaöljyä, nutrolia, rachitosea y. m.

Valistustarkoituksessa pidettiin äideille 5 pienten lasten hoitoa käsittelevää luentosarjaa ja näille luennoille osallistuneiden lukumäärä oli 68. Luentosarjoista oli 2 ruotsinkielistä. Ohjelmallisia illanviettoja äitien virkistykseksi pidettiin Korkeavuorenkadun 10:ssä sijaitsevassa seurakuntasalissa äitienpäivänä ja jouluna. Osanottajien lukumäärä näissä tilaisuuksissa oli n. 500. Niissä esitelmöivät lääketieteentohtori P. Heiniö lastenhuollosta ja rouva K. Bergholm äidin merkityksestä lastensa hoitajana ja kasvattajana. Suomenlinnan äitien ompeluseura on jatkuvasti toiminut, ollen osanottajien lukumäärä 13—17. Rouvien ompeluseura, joka taloudellisesti tuki työtä, kokoontui säännöllisesti kahdesti kuussa.

Oppilasopetusta seurasivat valtion terveydenhoitokurssien oppilaat, lastensairaalassa työskentelevät lääketieteenkandidaatit ja Helsingin kaupungin sairaanhoitajatarkoulun oppilaat. Oppilaista työskenteli osa 2 viikkoa ja osa kuukauden.

Töölön lastenhoidon neuvonta-aseman toiminta-alueena oli Töölö, Meilahti ja Ruskeasuo. Neuvonta-aseman toimintamuotoja olivat edelleen äitiys- ja 0—7 vuotiaitten lasten huolto. Syyskuun 1 p:nä lopetettiin lääkärin vastaanotot raskaille naisille, koska uuden naistautien klinikan alettua toimintansa lokakuun 1 p:nä raskaana olevat naiset kävivät tämän sairaalan neuvonta-asemalla. Kuitenkin Töölön neuvonta-aseman terveyssisar huolehti kodissakäynneistä, saaden tiedot potilaista naistautien klinikan neuvonta-aseman terveyssisarelta.

Aseman lastenlääkärinä toimi lääketieteentohtori U. Muroma, äitiyshuollon lääkärinä lääketieteentohtori A. Apajalahti ja johtajattarena terveyssisar, rouva R. Krohn.

Neuvonta-aseman kirjoissa oli koko vuoden kaikkiaan 727 lasta; kuukausittain oli lapsia keskimäärin 457. Heidän vaihtumisensa ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

	—2 vuotiaita.	2—7 vuotiaita.	Yhteensä.
V:sta 1933 jäljellä olevia	276	162	438
Uusia	270	19	289
Poistettuja	139	114	253
V:een 1935 jääneitä	266	208	474

141 lasta siirrettiin ryhmästä 0—2 vuotiaita ryhmään 2—7 vuotiaita.

Kirjoista poistamisen syynä oli 168 tapauksessa poismuutto, 103 tapauksessa harrastuksen puute, 6 tapauksessa lapsen siirto lastenkotiin, 13 tapauksessa yli-ikä[1]). 1 lapsi kuoli Marian sairaalassa verenmyrkytykseen. Kirjoihin merkittiin 154 lasta alle 1 kuukauden ikäisinä. Aviottomia lapsia oli vuoden kuluessa 56.

Lääkärin vastaanottoja pidettiin 0—2 vuotiaille lapsille 2 kertaa viikossa ja 2—7 vuotiaille lapsille kerran kuukaudessa. Ilahduttavaa oli huomata, miten äidit yhä paremmin alkoivat ymmärtää ja antaa arvoa neuvonta-aseman työlle.

[1]) Toimintakauden aikana poistetuista lapsista palasi neuvonta-asemalle vuoden kuluessa 38, joita ei uusiksi kirjoihin merkitty.

Raskaana oleville naisille pidettiin lääkärin vastaanottoja syyskuun 1 p:ään asti kerran viikossa, paitsi maalis—toukokuussa 2 kertaa viikossa, yhteensä 22 kertaa.

Lääkärien vastaanotoilla kävi 258 raskaana olevaa naista, 1,763 alle 2 vuotiasta lasta, 288 2—7 vuotiasta lasta ja 6 muuta, yhteensä 2,315 henkilöä.

Terveyssisar oli tavattavissa joka arkipäivä määrätyllä vastaanottotunnillaan ja äideillä oli silloin tilaisuus keskustella hänen kanssaan lapsen hoitoa koskevista kysymyksistä, punnituttaa lapsensa y. m. Terveyssisaren kansliatunteja, niihin luettuina vastaanotot, kurssien pidot, ompeluillat ja neuvontaaseman tukemisyhdistyksen kokoukset, oli n. 1,250.

Valohoitoa annettiin neuvonta-asemalla 971 kertaa 68 lapselle. Varattomille annettiin valohoitoa joko alennetuin maksuin tai ilmaiseksi, muut maksoivat siitä 5 markkaa kerralta.

Terveyssisaren vastaanottotunneilla kävi raskaana olevia naisia 117, 0—2 vuotiaita lapsia 1,179, 2—7 vuotiaita lapsia 192 ja muita 122, yhteensä 1,610 henkilöä.

Terveyssisar teki kodissakäyntejä:

Raskaana olevien naisten luokse		100	Muitten aikuisten luokse		18
Alle 2 vuotiaiden lasten	»	814	Kirjoihin merkitsemättömien luokse		206
2—7 vuotiaiden lasten	»	151	Sairaskäyntejä		257
Aviottomien lasten	»	332		Yhteensä	1,878

Lastenhoidosta pidettiin 4 luentosarjaa. Niillä oli yhteensä 83 osanottajaa.

Vuoden kuluessa toimi neuvonta-aseman työn tukemiseksi rouvien ompeluseura, johon kuului näistä asioista innostuneita, Töölössä asuvia rouvia. Ompeluseuran aikaansaamilla varoilla hankittiin neuvonta-asemalle huomattava määrä koteihin lainattavaa tavaraa, kuten lastensänkyjä, ammeita, lastenvaunuja, juoksukehyksiä, lastenvaatteita y.m.

Avustustoiminnasta mainittakoon edelleen, että lasten vaatekiertokori n:o 1 lainattiin kuuteen kotiin ja kiertokori n:o 2 kolmeen kotiin. Varattomille raskaana oleville naisille ja lapsille annettiin lääkkeitä, kuten digitalista, rautapillereitä, kalanmaksaöljyä, rachitosea y. m. Jouluksi jaettiin 10 varattomaan kotiin ruoka-avustusta. Ruokavaroja ostettiin 458 markalla. Niinikään vaateavustuksia toimitettiin useaan kotiin.

Muutamia neuvonta-aseman äitejä kokoontui 2 kertaa kuukaudessa ompeluiltaan. Terveyssisar tällöin joko luki jotain lastenhoitoa koskevaa kirjallisuutta tai piti pienen pakinan lastenhoidosta. Kahvia tarjottiin ilmaiseksi.

Äitienpäivänä ja jouluna pidettiin ohjelmallinen illanvietto äideille. Ohjelmasta mainittakoon filosofianmaisteri L. Harmajan esitelmä äidin merkityksestä taloudellisena tuottajana. Lääketieteentohtori Urho Muroma piti esitelmän aineesta vaikeasti kasvatettavat lapset. Kummassakin illanvietossa oli läsnä n. 150—200 äitiä.

Valtion terveyssisarkurssin oppilaat seurasivat neuvonta-aseman toimintaa ollen työssä kuukauden. Samoin Helsingin kaupungin sairaanhoitajatarkoulun oppilaat harjoittelivat asemalla, kukin 2 viikon ajan.

Terveydenhoito. Vastaanotto- ja ammattioppilaskotia, Kullatorpan lastenkotia sekä koulukoteja valvovan lääketieteenlisensiaatti E. O. Lindénin selostus vallinneesta terveydentilasta ja hygieenisistä olosuhteista oli seuraavan sisältöinen:

Syksyllä 1933 Bengtsårin koulukodissa esiintyneen kuuden trakoomintapaisen silmätautitapauksen johdosta tutkittiin kaikki pojat v:n 1934 alusta lukien joka kuudes viikko, nimittäin tammikuun 21 p:nä, maaliskuun 4 p:nä, huhtikuun 15 p:nä, toukokuun 27 p:nä, heinäkuun 15 p:nä ja syyskuun 14 p:nä. Tammikuussa suoritetussa tarkastuksessa todettiin ainoastaan yhden pojan sairastavan trakoomia; hänet lähetettiin yliopiston silmäklinikkaan hoidettavaksi. Seuraavissa tarkastuksissa trakoomia ei enää havaittu, joten koulukoti voitaneen katsoa trakoomivapaaksi. Tammikuussa todettiin kolme anginatapausta sekä yksi tarttuva suukatarritapaus, joita sairastavat lapset eristettiin. Kesän alkupuolella ilmaantui Midgårdissa ja muissakin kodeissa useille pojille märkiviä haavoja jalkoihin ja sääriin, mutta sairaus hävisi myöhemmin.

Muuten terveydentila oli erinomainen. Oppilaiden painonlisäys oli säännöllinen. Laitoksen työjärjestystä vastaan ei ollut mitään muistuttamista, mutta työhuoneet, kuten metallityöpaja ja suutarin- ja räätälintyöhuoneet, joita viimeksi mainittuja käytettiin samalla valmiiden töiden varastoimispaikkoina, olisivat perusteellisen kunnostamisen tarpeessa. Yleensä vallitsi järjestys ja siisteys kaikkialla. Kesäkuukausina ja syyspuoleen haittasi vedenpuute.

Kesäkuun 30 p:nä lääkäri kävi Toivoniemen ja Tavolan koulukodeissa. Toivoniemen lapsissa todettiin syyhyä, mutta syksyllä toimitetussa tarkastuksessa olivat kaikki tartunnan saaneet jo terveitä. Erään tytön sääressä todettiin lueettista luumätää; hänet lähetettiin Marian sairaalaan hoidettavaksi. Kodissa olevien 46 lapsen painonlisäys oli säännöllinen.

Tavolaan sijoitetusta 26 lapsesta 12 asui laitoksen oppilasasuntolassa ja 14 yksityisperheissä. Terveydentila oli vuoden aikana erinomainen ja lääkärintarkastuksessakin havaittiin kaikki lapset terveiksi. Lasten henkinen edistys oli ilmeinen ja painonlisäys säännöllinen. Järjestys ja siisteys vallitsi kaikkialla.

Heinäkuun 8 p:nä tutkittiin Ryttylän koulukodissa olevat 100 lasta. Terveydentila oli hyvä. Tarkastustilaisuudessa havaittiin kuitenkin kolmen lapsen sairastavan anginaa; potilaat eristettiin. Struumaa ei havaittu. Lehmät saivat kuitenkin edelleen jotipitoista suolaa. Lasten painonlisäys oli säännöllinen. Työjärjestystä vastaan ei ollut mitään muistuttamista. Järjestys ja siisteys vallitsi kaikkialla. Urheilua harrastettiin innolla.

Elokuun 5 p:nä suoritettiin tarkastus Kullatorpan lastenkodissa. Kaksi vaikeasti hoidettavaa lasta, toinen 5, toinen 7 vuotias, suunniteltiin lähetettäväksi Sortavalaan ja eräs 3 vuotias Helsingin diakonissalaitoksen tylsämielisten kotiin. Eräs lapsi, joka lähetettiin kuuromykkäinkoulusta Kullatorppaan vahvistumaan, aiottiin toimittaa takaisin kuuromykkäinkouluun. Kaksi normaalista, kouluiässä olevaa lasta ajateltiin siirtää Toivolaan sekä kaksi henkisesti vajaakykyistä lasta vuoden perästä apukouluun tai henkisesti vajavaisten laitokseen. Vuoden alkukuukausina esiintyi lasten keskuudessa muutamia influenssa- ja keitatautitapauksia. Helmikuussa lähetettiin yksi tulirokkoon sairastunut ja kaksi epäilyksenalaista lasta kulkutautisairaalaan. Kevätpuoleen sattui jokunen angina- ja korvatulehdustapaus. Muuten terveydentila oli hyvä, erittäinkin kesällä ja syksyllä. Laitoksessa oli kaikki hyvässä järjestyksessä. Kesällä haittasi vedenpuute.

Elokuun 20—22 p:nä tutkittiin Toivolan koulukodin 82 lasta. Tarkastusaikana raivosi Mäntylän pikkupoikien keskuudessa laajalle levinnyt influenssaepidemia. Kesän aikana esiintyi vesirokkoa, sikotautia sekä pari tapausta vihurirokkoa. Syyspuoleen raivonneen lapsihalvausepidemian johdosta lasten kotikäyntien ja omaisten vastavierailujen rajoittaminen lienee edistänyt syksyllä vallinnutta hyvää terveydentilaa. Kaksi Kumpulassa olevaa poikaa, joiden keuhkot herättivät epäilyksiä, lähetettiin tuberkuloosisairaalaan tarkastettaviksi. Heidät todettiin kuitenkin tartuntavaarattomiksi. Lasten painonlisäys oli säännöllinen. Työjärjestys oli hyvä samoin siisteys ja järjestys. Luteita esiintyi väliin Harjulassa, mutta niiden leveneminen ehkäistiin. Vedenpuute vallitsi.

Vastaanottokodissa ja ammattioppilaskodissa suoritettiin vuositarkastus joulukuun 16 p:nä. Terveydentila oli hyvä. Lasten keskuudessa ilmeni kuitenkin pitkin talvea ja kesää anginaa sekä ammattioppilaskodissa anginan ohella kevättalvella henkitorvenkatarria. Useimmat anginaa sairastavista lapsista vietiin kulkutautisairaalaan. Lisäksi esiintyi muutama tapaus vihurirokkoa ja joulukuussa syyhyä. Järjestys ja siisteys vallitsi kaikkialla. Luteita oli, mutta niiden leveneminen ehkäistiin. Lasten painonlisäys oli säännöllinen.

Kaupungin koulukoteihin sijoitettujen lasten hampaidenhoidosta huolehti edelleen kouluhammasklinikan johtaja T. H. J. Ekman suorittaen hampaiden korjaamiset kauempana sijaitsevissa laitoksissa lautakunnan tätä tarkoitusta varten hankkimilla välineillä. Vastaanotto- ja ammatti-oppilaskodin hoidokit sekä Toivolan koulukodin oppilaat kävivät tarpeen vaatiessa kouluhammasklinikassa.

Sofianlehdon pikkulastenkodista sekä Reijolan lastenkodista huolehtiva lääketieteenlisensiaatti R. Granholm jätti näissä laitoksissa vallinneesta terveydentilasta seuraavan selostuksen:

Sofianlehdon lastenkodissa ilmeni useita sairaustapauksia, mutta suurin osa niistä oli lievää laatua. Tavallisimmat taudit olivat influenssa ja henkitorvenkatarri. Keväällä sairastui suuri joukko lapsia hinkuyskään; potilaat siirrettiin kulkutautisairaalaan. Kaksi lapsista sai hinkuyskän yhteydessä vaikean keuhkokuumeen, mutta ainoastaan yksi lapsista kuoli hinkuyskän aiheuttaman vaikean kuristuskohtauksen johdosta. Elokuun alussa sairastui eräs alle 2-vuoden vanha poika lapsihalvaukseen. Poika lähetettiin heti kulkutautisairaalaan ja hän parani hyvin.

Sairaustapaukset näkyvät lähemmin seuraavasta yhdistelmästä:

Tauti.	0—1 v. vanh. lapsia.	Yli 1 v. vanh. lapsia.	Yhteensä.	Näistä hoidettiin sairaalassa 0—1 v. vanh. lapsia.	Näistä hoidettiin sairaalassa Yli 1 v. vanh. lapsia.
Influenssa	18	29	47	1	—
Henkitorvenkatarri, äkill.	11	12	23	—	—
» pitkäaik.	1	1	2	—	—
Vatsa- ja suolikatarri	3	8	11	—	—
Keltatauti	—	11	11	—	—
Suun limakalvontulehdus	—	17	17	—	—
Kurkkutulehdus	5	8	13	—	1
Keuhkokuume	2	4	6	2	2
Korvatulehdus	6	2	8	—	—
Imurauhastulehdus	6	8	14	—	—

Tauti.	0—1 v. vanh. lapsia.	Yli 1 v. vanh. lapsia.	Yhteensä.	Näistä hoidettiin sairaalassa 0—1 v. vanh. lapsia.	Näistä hoidettiin sairaalassa Yli 1 v. vanh. lapsia.
Virtsatiehyeentulehdus	9	7	16	1	—
Hinkuyskä	2	38	40	2	3
Vesirokko	5	—	5	—	—
Lapsihalvaus	—	1	1	—	1
Tuberkuloosi	—	2	2	—	[1]) 2
Suurentuneet nielurisat	—	5	5	—	—
Ihottuma	4	6	10	—	—
Riisitauti	6	3	9	—	—
Kouristuksia	—	2	2	—	—
Verenheikkous	—	5	5	—	—
Vesipää	1	—	1	—	—
Little'n tauti	1	—	1	—	—
Vajaakykyisyys	1	1	2	—	—
Tyrä	2	—	2	1	—
Solisluunmurtuma	—	1	1	—	—
Yhteensä	83	171	254	7	9

Kun Sofianlehdossa kertomusvuonna hoidetuista 215 lapsista, 1 kuoli, oli kuolleisuusprosentti siis 0.47.

Reijolan lastenkodissa oli terveydentila verraten hyvä. Kuolemantapauksia ei sattunut. Karanteeniosastolla sairasti kolme lasta hinkuyskää; heidät sijoitettiin kulkutautisairaalaan. Samalla osastolla esiintyi myös vesirokkoa kahdessa lapsessa. Kesällä eräs tytöistä taittoi reisiluunsa ja hänet lähetettiin Marian sairaalan kirurgiselle osastolle.

Sairaustapaukset näkyvät seuraavasta yhdistelmästä:

Tauti.	Lukumäärä.	Näistä hoidettiin sairaalassa.
Influenssa	6	—
Henkitorvenkatarri, äkill.	6	1
» pitkäaik.	1	1
Vatsa- ja suolikatarri	4	1
Kurkkutulehdus	4	—
Korvatulehdus	5	—
Imurauhastulehdus	5	—
Hinkuyskä	3	3
Vesirokko	2	—
Tuberk. rinnan sivurauhasissa	1	[1]) 1
Suurentuneet nielurisat	12	—
Ihottuma	1	—
Synnynnäinen sydänvika	2	—
Kaatuvatauti	1	—
Vajaakykyisyys	2	—
Tyrä	1	1
Reisiluunmurtuma	1	1
Yhteensä	57	9

[1]) Lastenkoti Droppenissa.

Menot ja tulot. Lastensuojelutoiminnan aiheuttamat bruttomenot nousivat v. 1934 lautakunnan tilinpäätöksen mukaan 14,542,328: 15 markkaan jakautuen seuraaviin eriin:

Lastensuojelulautakunta	Smk	903,232: 85
Kasvatuksellisesti laiminlyötyjen lasten koulukodit	»	[1]3,103,171: 15
Vastaanotto- ja ammattioppilaskodit	»	565,468: 25
Toivolan koulukoti	»	913,434: 85
Pikkulastenkodit	»	1,663,523: 10
Keuhkotautisten lasten hoito	»	575,420: —
Sijoitus yksityishoitoon ja jatko-opetus	»	4,613,029: 75
Lastenhoidon neuvonta-asemat	»	103,758: 60
Tylsämielisten, aistiviallisten ja raajarikkoisten lasten erikoishoito ja opetus	»	311,640: 80
Lastenvalvojan kansliamenot sekä aviottomain lasten avustaminen	»	66,592: 50
Lasten hammashoito, kesävirkistystoiminta sekä matkakulut	»	145,070: 25
Maatilat	»	1,577,986: 05
Yhteensä	Smk	14,542,328: 15

Näiden menojen lisäksi oli rakennustoimiston tilille viety huoneistojen korjauskustannuksia alla mainituissa lastenhuoltolaitoksissa seuraavat määrät:

Sofianlehdon pikkulastenkoti	Smk	25,094: 85
Reijolan lastenkoti	»	20,115: 65
Kullatorpan »	»	17,952: 40
Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti	»	18,391: —
Toivolan koulukoti	»	32,638: 60
Bengtsårin »	»	42,042: 55
Ryttylän »	»	46,927: 80
Toivoniemen »	»	10,914: 60
Yhteensä	Smk	214,077: 45

Lastensuojelutoiminnasta aiheutuneet tulot nousivat v. 1934 5,794,822:20 markkaan jakautuen seuraaviin eriin:

Lastenhoidosta saatua korvausta:			
valtiolta	Smk	[2] 504,519: 80	
vierailta kunnilta	»	[3] 755,567: 40	
yksityisiltä korvausvelvollisilta	»	[4] 327,733: 45	Smk 1,587,820: 65

[1] Tähän sisältyvät Ryttylän urheilukentän rakentamiskustannukset, 7,000 markkaa.

[2] 135 hoidokista, joista uusia 19 ja 23 semmoisia, joista maksuvelvollisuus on vuoden aikana päättynyt.

[3] 472 » » » 113 » 119 —»—

[4] 2,858 » » » 335 » 29 —»—

Yht. 3,465 hoidokista, joista uusia 467 ja 171 sellaisia, joista maksuvelvollisuus on vuoden aikana päättynyt.

Lisäselvityksenä mainittakoon, että yksityisiltä elatusvelvollisilta on vaadittu korvausta 2,858 tapauksessa, mutta v:n 1934 aikana on korvausta saatu vain 348 tapauksessa; muut ovat olleet korvauskyvyttömiä.

Edelläsanotun lisäksi suoritti 38 miestä ja 14 naista lastensa hoitokustannusten korvaukseksi kunnalliskodin työlaitoksessa työtä yhteensä 102,155 markan arvosta. Työlaitoksen ahtauden vuoksi ei sinne ole voitu ottaa useampia niskoittelevia elatusvelvollisia, minkä vuoksi työkorvauksenkaan määrä ei ole päässyt entisestään kohoamaan.

Koulukotien valtionapu v:lta 1934			Smk	1,792,334: 55
Koulukotien oppilastöistä			»	42,447: 35
Ammattioppilaskodin hoidokeilta			»	29,175: —
Maatilat tilittäneet (maatalousvarastoja lukuunottamatta)				
Bengtsårin tila	Smk	440,185: 05		
Toivoniemen »	»	295,538: 60		
Ryttylän ja Siltalan tilat	»	482,039: 25		
Toivolan tila	»	342,412: 75	»	1,560,175: 65
Laitosten ja maatilojen henkilökunnan suorittamat luontoisetujen korvaukset			»	782,869: —
			Yhteensä Smk	5,794,822: 20

Kun nämä tulot vähennetään edellä mainittujen kustannusten yhteissummasta, 14,756,405: 60 markasta, jää kaupungin kassaa rasittaviksi nettomenoiksi 8,961,583: 40 markkaa, joka on 191,028: 60 markkaa suurempi kuin vastaava summa edellisenä vuonna. Tämä nettomenojen lisäys aiheutuu siitä, että lastenhoitokorvauksia saatiin kertomusvuonna perityksi 177,715:25 markkaa vähemmän kuin v. 1933.

Koulukoteihin kuuluvien tilojen maatalouskirjanpidossa, jossa on otettu huomioon myöskin vuoden lopussa olevat maatalousvarastot, tehtiin tilinpäätös siten, että laitosten käyttämistään rakennuksista maatiloille suorittamat vuosivuokrat, Bengtsårissa 197,000 markkaa, Toivoniemessä 53,100 markkaa, Ryttylässä 249,000 markkaa ja Toivolassa 96,600 markkaa eli yhteensä 595,700 markkaa, joista laitosten tuloihin sisältyy 40 %:n valtionapu, siirrettiin kaupunginkassaan kaupungin näihin kiinteistöihin sijoittamien pääomain korkojen korvaukseksi.

Näiden suorituksien sekä erinäisten maanparannus- ja rakennuskustannuksien lyhennysten jälkeen osoitti maataloustilien päätös voittoa Bengtsårissa 2,057: 45 markkaa, Toivoniemessä 18,184: 25 markkaa, Ryttylässä 12,801 markkaa ja Toivolassa 9,350 markkaa eli yhteensä 42,392: 70 markkaa, mikä mainittujen laitosten valtionapua koskevassa lopputilityksessä on vähennetty valtionavun perusteena olevista vuosimenoista.

Eri laitosten varsinaiset menot, henkilökunnan luontoisedut, yksityishoitoon lähetettyjen lasten vaatetus sekä pula-ajan vähennys toimihenkilöiden palkoista poisluettuina nousivat seuraaviin määriin:

		Kaikkiaan.	Lasta ja päivää kohden.	Lasta ja vuotta kohden.
Sofianlehdon pikkulastenkoti	Smk	798,363: 30	21: 94	8,006: 67
Reijolan lastenkoti	»	280,630: 45	22: 92	8,366: 42
Kullatorpan »	»	247,587: 55	20: 77	7,580: 69
Vastaanottokoti	»	428,990: 60	23: 78	8,681: 61
Ammattioppilaskoti	»	81,493: 65	12: 66	4,622: 41
Toivolan koulukoti	»	784,693: 20	25: 98	9,482: 62
Bengtsårin »	»	970,188: 90	35: 94	13,117: 95
Tavolan »	»	160,357: 10	17: 17	6,265: 96
Ryttylän »	»	1,273,028: 10	33: 40	12,192: 48
Toivoniemen »	»	324,465: 45	21: 13	7,712: 29
Yhteensä	Smk	5,349,798: 30	26: 09	9,523: 58

Seuraava taulukko osoittaa eriteltyinä varsinaiset lastenhoitomenot elatuspäivää kohden lastensuojelulautakunnan alaisissa laitoksissa v. 1934:

Menoerä.	Lastenkoti.			Vastaanottokoti.	Ammattioppilaskoti.	Koulukoti.					Kaikkiaan.
	Sofianlehto.	Reijola.	Kullatorppa.			Toivola.	Bengtsår.	Tavola.	Ryttylä.	Toivoniemi.	
	Penniä.										
Palkkaukset	1,039	1,361	1,137	730	368	1,145	1,459	870	1,337	890	1,123
Vuokra, lämpö ja valo	230	182	133	836	96	500	1,044	158	900	422	553
Ruokinta	445	341	357	463	408	519	561	434	592	518	493
Vaatetus ja kalusto	131	191	195	216	240	253	329	153	324	149	231
Muut menot	350	217	255	133	154	181	201	102	187	134	209
Yhteensä	2,194	2,292	2,077	2,378	1,266	2,598	3,594	1,717	3,340	2,113	2,609

Jos otetaan huomioon myöskin rakennustoimiston omilla määrärahoillaan eri lastenhuoltolaitoksissa suorittamat huoneistojen korjauskustannukset, yhteensä 214,077: 45 markkaa sekä Ryttylän urheilukentän kustannukset, 7,000 markkaa, saadaan keskikustannukseksi lasta ja päivää kohden kaikissa laitoksissa 27: 17 markkaa ja lasta ja vuotta kohden 9,917: 13 markkaa.

Vuoteen 1933 verrattuina hoitokustannukset hieman alenivat Sofianlehdossa ja Kullatorpassa, mutta kohosivat vastaavasti Bengtsårissa, Ryttylässä ja Toivoniemessä, mikä aiheutui erikoisesti palkkaus- y. m. kiinteisiin menoihin vaikuttavasta lapsimäärän vaihtelusta. Kaikkien laitosten keskimääräinen päiväkustannus osoitti 92 pennin lisäystä.

Lahjoitusrahastot ja Hyvösen lastenkoti. Lastensuojelulautakunnalle kuuluivat allamainitut lasten hyväksi lahjoitetut, rahatoimiston hoidossa olevat rahastot, joiden pääoma ja käytettävissä olevat korkovarat joulukuun 31 p:nä 1934 nousivat seuraaviin määriin:

	Pääoma, Smk.	Korot, Smk.
Adolf Holmgrenin lahjoitusrahasto turvattomille äideille ja lapsille	40,000: —	2,738: 85
L. A. Grönholmin Helsingin orpolasten rahasto	7,500: —	337: 25
Bergman-puolisoiden lahjoitusrahasto jatko-opetuksen hankkimiseksi turvattomille lapsille	61,000: —	3,503: 20
M. Kotschakin lastenvaatetusrahasto	50,450: —	3,080: 40
Aina ja Ivar Gordien lahjoitusrahasto	27,308: 11	—
Yhteensä	186,258: 11	9,659: 70

Lastensuojelurahastoihin kuuluu myöskin aviopuolisoiden G. ja M. Hyvösen kaupungille lahjoittama omaisuus, jonka pääoma oli kertomusvuoden lopussa 2,075,000 markkaa sekä käytettävissä olevat korkovarat 320,829: 87 markkaa. Tämän rahaston korkovaroilla ylläpidetään talossa Kotkankatu n:o 14 n. 30 hoitopaikkaa käsittävää lastenkotia hätääkärsiville suomea tai ruotsia puhuville eri ikäisille lapsille. Lastenkodin hallintoa hoitaa lastensuojelulautakunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan valitsema johtokunta, johon v:ksi 1934—36 valittuina kuuluivat tarkastaja M. Sillanpää puheenjohtajana sekä muina jäseninä professori A. Ylppö, varatuomari L. Silvenius, kansakoulujen taloudenhoitaja S. Ojanne ja lastentarhan johtajatar I. Poppius.

Lastenkodin johtajattarena sekä samalla johtokunnan sihteerinä toimi neiti I. Siirala ja lääkärinä lääketieteenlisensiaatti R. Granholm. Lisäksi kuului tämän laitoksen henkilökuntaan lastentarhanopettaja, 2 lastenhoitajaa, keittäjä, siivooja ja ompelija.

Lapsia oli kodissa 32, joista 17 tyttöä ja 15 poikaa. Hoitopäiviä oli yhteensä 11,357.

Lastenkodin menot kertomusvuonna olivat seuraavat:

Menoerä.	Kaikkiaan, Smk.	Lasta ja päivää kohden, Smk.	Menoerä.	Kaikkiaan, Smk.	Lasta ja päivää kohden, Smk.
Palkat ..	114,773: 25	10.11	Lämpö ja valo	11,054: 95	0.97
Talous ..	78,248: 40	6.89	Vuokra	50,000: —	4.40
Vaatetus .	23,310: 80	2.05	Kulungit	28,916: 30	2.55
Kalusto .	8,963: 60	0.79	Yhteensä	315,267: 30	27.76

Tuloja kertyi kaikkiaan 320,045: 78 markkaa, joista säästöä edellisestä vuodesta 17,472: 53 markkaa, säätiön varoja [1]) 210,000 markkaa, lasten elatusmaksuja 47,608: 40 markkaa, henkilökunnan luontoisetujen korvauksia 43,533: 25 markkaa, muita tuloja 1,120: 50 markkaa sekä korkoja 311: 10 markkaa. Säästöä jäi v:teen 1935 4,778: 48 markkaa.

[1]) Tähän on laskettu myös arvioitu vuokra 50,000 markkaa.

XIV. Kotitalouslautakunta.

Kotitalouslautakunta antoi toiminnastaan v. 1934 seuraavan selonteon:

Lautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna tarkastaja M. Sillanpää puheenjohtajana, rouva H. Gebhard varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä rouva H. Brander, talousopettaja A. Lindström ja arkkitehti S. Lagerborg-Stenius. Kaupunginhallitusta edusti lautakunnassa sähköteknikko V. V. Salovaara. Sihteerinä toimi opettaja I. Grotenfelt. Vuoden kuluessa lautakunta kokoontui 16 kertaa. Lähetettyjen kirjeiden ja kirjelmien luku oli 162 ja saapuneiden 88.

Lautakunnan toimihenkilöt. Lautakunnan vakinaisista kotitalousneuvojista toimi käsityönopettaja I. Grotenfelt Kotitalouskerholassa ja talousopettaja A. Salonen- Eerola Opetuskeittiössä syyskuun 15 p:ään saakka, jolloin viimeksi mainitun tilalle määrättiin v.t. kotitalousneuvojaksi talousopettaja M. Koivisto. Apuopettajina olivat koko vuoden talousopettaja M. Koivisto ja käsitöissä rouva L. Lehtonen ja neiti A. Kautonen sekä lyhyemmän ajan talousopettajat K. Lindroos, H. Sahrakorpi, E. Sore ja L. Vivolin. Tyttökerhojen ohjaajana oli kevätlukukaudella neiti A. Viitasalo ja syyslukukaudella lastentarhanopettaja A. Planting sekä voimistelunohjaajana neiti T. Lehtonen. Marraskuussa lautakunta määräsi kotitalousneuvoja I. Grotenfeltin ylineuvojaksi.

Toiminta. Kotitalouslautakunnan harjoittama valistus- ja neuvontatoiminta sai jatkuvasti osakseen suurta kannatusta kaupungin vähävaraisten kansanluokkien keskuudessa. Lautakunnan toiminta tapahtui kahdessa huoneistossa, nim. Mäkelänkadun 45:ssä sijaitsevassa Kotitalouskerholassa ja Helsinginkadun 26:ssa sijaitsevassa Opetuskeittiössä. Sitä paitsi lautakunnalla oli käytettävänään asianomaisella luvalla suomenkielisen työväenopiston käsityösali. Toiminta jakautui talous- ja käsityönopetuksen ja neuvonnan antamiseen sekä kerhotyöhön äitien ja kasvavien tyttöjen keskuudessa.

Talousopetuksessa lautakunta järjesti 45 ruoanlaittokurssia, näistä 2. monipuolisessa ja 8 taloudellisessa ruoanlaitossa, 10 leipoma-, 6 leikkele- ja eväsruoka-, 4 säilöönpano-, 3 kasvisruoka- ja 5 jouluruokakurssia, 3 talouskurssia kerhotytöille ja 3 kurssia kotiapulaisille, yhteensä 574 oppilaalle. Työttömyyden lieventämiseksi myönnetyn valtionavun ja kaupunginhallituksen erikoismäärärahan avulla toimeenpantiin 4 talouskurssia, osaksi työttömille kotiapulaisille, osaksi työttömille naisille, yhteensä 82 oppilaalle. Havaintoopetusta ja neuvontaa ruoanlaitossa, säilöönpanossa ja kodinhoidossa annettiin kerran viikossa kummassakin keittiössä, yhteensä 50 kertaa, 1,234 kuulijalle.

Käsityönopetus tapahtui osaksi neuvonnan osaksi luokkaopetuksen muodossa. Kertomusvuoden aikana järjestettiin 18 neuvontakurssia, joilla oli 814 osanottajaa, 2 liinavaateompelu-, 4 kaavapiirustus- ja sommittelukurssia sekä 1 patjan- ja 2 vanupeitteenvalmistuskurssia, yhteensä 70 oppilaalle. Käsityöneuvonnassa annettiin 3 havainto-opetustuntia 134 kuulijalle.

Toukokuu 12—13 p:nä järjestettiin kotitalouskerholassa kotitaloudellinen näyttely, jossa esitettiin lautakunnan eri toiminta-alojen aikaansaannoksia, kuten pikkulasten ruokia, leivonnaisia kotimaisista jauhoista, eväsruokia ja retkeilyvälineitä sekä käsityökurssien ja lastenkerhojen valmisteita.

Uutena työmuotona kotitalouslautakunta liitti toimintaansa lastenhoidon edistämisen ja kohottamisen. Tätä silmälläpitäen pidettiin opetuskeittiössä asiantuntijan avulla 5 luentoa lastenhoidossa, joihin otti osaa 30 henkilöä.

Kerran kuukaudessa pidettiin koti-iltoja, joissa vaihtelevan ja mielenkiintoisen ohjelman avulla koetettiin herättää harrastusta kodinhoitoa koskeviin kysymyksiin. Koti-iltoja oli kaikkiaan 7 ja niihin otti osaa 850 henkilöä.

Kerhotoiminta. Kuten jo mainittiin jakautui kerhotoiminta äitien ja tyttöjen keskuudessa harjoitettuun kerhotyöhön. Äitikerho, joka syksyllä vietti kymmenvuotisjuhlaansa, kokoontui kerran viikossa, kaikkiaan 34 kertaa kerhoiltoihin, joissa keskustelunaiheina käsiteltiin kodinhoito- ja kasvatuskysymyksiä; lisäksi pidettiin voimistelu- ja lauluharjoituksia. Kerhossa oli n. 75 jäsentä. Kertomusvuoden aikana pidettiin 7 perhejuhlaa, joissa oli 568 osanottajaa, ja tehtiin retki Porvooseen.

Tyttöjen kerhotoiminta oli hyvin vilkasta. Kerhoja oli 8 ja niiden jäsenluku 114. Pieniä lapsia opastettiin laululeikeissä ja käsitöissä, vanhempia tyttöjä taas käsitöissä ja taloustoimissa; urheilua ja ulkoilmaleikkejä harrastettiin. Juhlia toimeenpantiin 12.

Lautakunnan luvalla Kumpulan ja Vallilan siirtolapuutarhojen jäsenkerhot useina lauantai-iltoina kokoontuivat kotitalouskerholassa.

Menot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin lautakunnan käytettävissä olevia määrärahoja käytettiin:

Menoerä.	Määräraha.		Todelliset menot.		Säästetty (+) tai ylitetty (−) määrä.	
	Markkaa ja penniä.					
Palkkiot	5,900	—	6,007	50	— 107	50
Sääntöpalkkaiset virat	64,470	—	[1]) 63,810	—	+ 660	—
Tilapäistä työvoimaa	71,940	—	70,451	50	+ 1,488	50
Vuokra	54,000	—	54,000	—	±	
Lämpö	5,000	—	2,870	55	+ 2,129	45
Valaistus	2,500	—	1,755	—	+ 745	—
Siivoaminen	3,600	—	3,487	80	+ 112	20
Kaluston kunnossapito	2,000	—	1,975	40	+ 24	60
Painatus ja sidonta	1,000	—	771	—	+ 229	—
Tarverahat	6,500	—	5,712	35	+ 787	65
Tarveaineet havainto- ja käsityönopetusta varten	30,000	—	29,193	95	+ 806	05
Yhteensä	[2]) 246,910	—	240,035	05	+ 6,874	95

Tilapäisen työvoiman palkkaamiseen käytetystä määrästä 23,920 markkaa tuli talousopetuksen osalle, 25,660 markkaa käsityönopetuksen osalle, 10,411: 50 markkaa kerhotyöhön, 1,600 markkaa esitelmiin ja 8,860 markkaa muihin tilapäisiin menoihin.

Tulot. Erilaisista kursseista oli tuloja 27,059: 65 markkaa.

[1]) Viranhaltijain palkat on tähän merkitty vähentämättöminä. — [2]) Tähän sisältyy tilille Sääntöpalkkaiset virat myönnetty lisämääräraha, 1,350 markkaa, ja tilille Siivoaminen myönnetty lisäys, 2,000 markkaa.

XV. Kaupunginkirjasto.

Kaupunginkirjaston johtokunnan kertomus v:lta 1934[1]) oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunta. Kaupunginkirjaston johtokuntaan kuuluivat filosofiantohtori A. H. Bergholm, puheenjohtajana, professori H. E. Pipping, varapuheenjohtajana, rouva E. Peräläinen, filosofiantohtori H. Renqvist ja toimittaja C.-J. Sundström. Kaupunginhallituksen edustajana kirjaston johtokunnassa oli lakitieteenkandidaatti G. Norrmén. Johtokunta kokoontui kertomusvuonna 7 kertaa. Pääkirjaston kassan johtokunnan puheenjohtaja tarkasti 11 kertaa.

Henkilökunta. Ylemmän palkkausluokan amanuenssille I. Weckmanille, joka yli 40 vuoden ajan oli harrastuksella ja miellyttävän avuliaana työskennellyt kirjastossa, myönnettiin pyynnöstä ero ynnä täysi eläke toukokuun 1 p:stä lukien. Hänen sijaansa johtokunta nimitti toukokuun 28 p:nä filosofianmaisteri L. Lindbergin, joka astui virkaansa kesäkuun 1 p:nä. Ylemmän palkkausluokan amanuenssi K. Levanto (Levander) sai pyytämänsä eron syyskuun 1 p:stä lähtien. Täten avoimeksi joutuneeseen virkaan valittiin lokakuun 25 p:nä rouva R. Norrmén, joka ryhtyi toimeensa joulukuun 15 p:nä. Töölön haarakirjaston siivooja W. Hartikka sai anomansa eron ja eläkkeen elokuun 1 p:stä lukien. Toimeen otettiin hänen jälkeensä samana päivänä rouva S. Sundström. Sairaslomaa myönnettiin 22 viranhaltijalle 35 eri tapauksessa yhteensä n. 2,056 työtuntia.

Huoneistot. Pääkirjastolle rakennettavan uuden talon sijoittamiskysymyksestä antoi kaupunginhallituksen jo v. 1931 tarkoitusta varten asettama komitea helmikuussa mietintönsä. Komitea ehdotti uudisrakennuksen paikaksi Nordenskiöldin-, Messeniuksen- ja Minna Canthin kadun välistä korttelia n:o 507. Tästä ehdotuksesta kaupunginhallitus pyysi kirjaston johtokunnan ja kiinteistölautakunnan lausuntoa. Kirjaston johtokunta esitti laajasti perustellussa lausunnossaan, että ehdotettu paikka oli liian syrjäinen ehdottaen puolestaan, että alun perin varattu alue, kansallismuseon lähettyvillä sijaitseva kortteli n:o 416, lopullisesti määrättäisiin rakennuksen paikaksi. Kiinteistölautakunta ei jättänyt kertomusvuonna lausuntoaan.

Valtion kirjastotoimiston toimeenpanemille kirjastokursseille vuokrattiin Rikhardinkadun varrella olevasta kirjastotalosta tarvittavat huoneet elokuun 15 ja joulukuun 15 p:n väliseksi ajaksi. Useat kaupunginkirjaston apulaiset osallistuivat näihin kursseihin.

Lainausliike. Lainausliikkeen vaikeimpina pulavuosina voimakasta kasvua seurasi kertomusvuonna tuntuva vastavaikutus.

Lainauspäivien lukumäärä oli pääkirjastossa ja Kallion haarakirjastossa 344 sekä Töölön, Vallilan, Käpylän ja Pasilan haarakirjastoissa 303.

Töölön ja Vallilan haarakirjastojen lainausosastojen lainausaikaa pidennettiin vuoden alusta lukien 2 tunnilla kaikkina arkipäivinä, joten ne olivat yleisölle avoinna klo 3—8 ip. Muiden lainausosastojen aukioloaika pysyi muuttumattomana.

---

[1]) Kertomukseen liittyvät taulukkotiedot lainausliikkeestä sekä käynneistä lukusaleissa on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1935.

Kirjalainojen lukumäärä v. 1934 ja 1933 oli seuraava:

	1934.		1933.	
	Kaikkiaan.	Keskimäärin lainauspäivää kohden.	Kaikkiaan.	Keskimäärin lainauspäivää kohden.
Pääkirjasto	646,932	1,881	681,414	1,992
Kallion haarakirjasto	297,285	864	321,604	940
Töölön »	42,486	140	39,692	131
Vallilan »	61,507	203	51,501	170
Käpylän »	25,805	85	25,792	85
Pasilan »	13,634	45	15,981	53
Yhteensä	1,087,649	3,218	1,135,984	3,371

Suurin määrä päivässä annettuja kirjalainoja oli 5,781 (6,258 v. 1933). Aikuisille sekä toiselta puolen lapsille ja nuorisolle annettujen kirjalainojen välinen suhde selviää seuraavasta taulukosta:

	Kirjalainoja aikuisille.		Kirjalainoja lapsille ja nuorisolle.		Yhteensä.
	Luku.	%.	Luku.	%.	
Pääkirjasto	528,428	81.7	118,504	18.3	646,932
Kallion haarakirjasto	219,751	73.9	77,534	26.1	297,285
Töölön »	27,539	64.8	14,947	35.2	42,486
Vallilan »	43,862	71.3	17,645	28.7	61,507
Käpylän »	16,268	63.0	9,537	37.0	25,805
Pasilan »	9,060	66.5	4,574	33.5	13,634
Yhteensä	844,908	77.7	242,741	22.3	1,087,649

Kaikkiaan lainattiin aikuisille 844,908 nidosta eli 77.7 %, vastaten 872,860 nidosta eli 76.8 % v. 1933, sekä lapsille ja nuorisolle 242,741 nidosta eli 22.3 %, vastaten 263,124 nidosta eli 23.2 % v. 1933. Lasten ja nuorison kirjalainat vähenivät suhteellisesti siis suuremmassa määrin kuin aikuisille annetut lainat.

Erikielisen kirjallisuuden lainausta valaisee seuraava taulukko:

	Suomenkielinen kirjallisuus.		Skandinavinen kirjallisuus.		Muunkielinen kirjallisuus.		Yhteensä.
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.	
Pääkirjasto	365,183	56.4	254,891	39.4	26,858	4.2	646,932
Kallion haarakirjasto	261,220	87.9	36,065	12.1	—	—	297,285
Töölön »	25,197	59.3	17,289	40.7	—	—	42,486
Vallilan »	47,635	77.4	13,872	22.6	—	—	61,507
Käpylän »	22,549	87.4	3,256	12.6	—	—	25,805
Pasilan »	11,867	87.0	1,767	13.0	—	—	13,634
Yhteensä	733,651	67.4	327,140	30.1	26,858	2.5	1,087,649

Kaikilta lainausosastoilta annettiin v. 1933 lainaksi suomenkielistä kirjallisuutta 761,570 nidosta, 67.0 %, skandinavista kirjallisuutta 348,101 nidosta, 30.7 % sekä muunkielistä kirjallisuutta 26,313 nidosta, 2.3 %. Kerto-

musvuonna lisääntyi niin muodoin absoluuttisesti vain vieraskielisen kirjallisuuden lainaus kirjalainojen muuten vähentyessä. Skandinavisen kirjallisuuden lainausprosentti aleni kertomusvuonna vähäisen, kun taas suomenkielisen samoin kuin muunkielisenkin kirjallisuuden lainausprosentti nousi jonkun verran.

Romaani- ja kertomuskirjallisuuden sekä muun kirjallisuuden lainauksen välinen suhde selviää seuraavasta taulukosta, jossa myös on otettu huomioon aikuisille sekä toiselta puolen lapsille ja nuorisolle annettujen lainain välinen ero:

	Kirjalainoja aikuisille.				Kirjalainoja lapsille ja nuorisolle.				Kirjalainoja kaikkiaan.			
	Romaani-kirjallisuus.		Muu kirjallisuus.		Kertomuskirjallisuus.		Muu kirjallisuus.		Romaani- ja kertomuskirjallisuus.		Muu kirjallisuus.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Pääkirjasto	314,168	59.5	214,260	40.5	82,437	69.6	36,067	30.4	396,605	61.3	250,327	38.7
Kallion haarakirjasto	139,390	63.4	80,361	36.6	59,843	77.2	17,691	22.8	199,233	67.0	98,052	33.0
Töölön »	18,130	65.8	9,409	34.2	11,280	75.5	3,667	24.5	29,410	69.2	13,076	30.8
Vallilan »	27,020	61.6	16,842	38.4	13,566	76.9	4,079	23.1	40,586	66.0	20,921	34.0
Käpylän »	10,444	64.2	5,824	35.8	6,560	68.8	2,977	31.2	17,004	65.9	8,801	34.1
Pasilan »	5,195	57.3	3,865	42.7	3,345	73.1	1,229	26.9	8,540	62.6	5,094	37.4
Yhteensä	514,347	60.9	330,561	39.1	177,031	72.9	65,710	27.1	691,378	63.6	396,271	36.4

V. 1933 lainattiin kaikkiaan 726,911 nidosta eli 64.0 % romaani- ja kertomuskirjallisuutta sekä 409,073 nidosta eli 36.0 % muuta kirjallisuutta. Verratessa käy selville, että romaani- ja kertomuskirjallisuuden lainaus väheni lainojen kokonaismäärään katsoen, mutta suhteellisesti myös tietokirjallisuuden lainaamiseen verraten. Tietokirjallisuuslainojen suhteellinen lisääntyminen on keskeytymättä jatkunut v:sta 1928 asti. Suhteellinen lisäys kohdistui kertomusvuonna etupäässä aikuisten ottamiin lainoihin, jota vastoin lapsille ja nuorisolle annetut tietokirjallisuuslainat vähenivät sekä lainojen kokonaismäärän että suhteellisesti myös kertomuskirjallisuuden lainaukseen nähden.

Kirjavaraston eri osastoista lainattujen nidosten luku ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

	Pääkirjasto.	Kallion haarakirjasto.	Töölön haarakirjasto.	Vallilan haarakirjasto.	Käpylän haarakirjasto.	Pasilan haarakirjasto.	Yhteensä.	%.
I. Uskontoa	7,651	1,635	134	399	90	110	10,019	0.9
II. Historiaa, arkeologiaa ja elämäkertoja	57,472	23,750	3,931	6,006	2,212	1,233	94,604	8.7
III. Maantietoa, kansatiedettä, antropologiaa ja matkakertomuksia	44,305	24,826	3,690	5,460	2,189	1,284	81,754	7.5
IV. Romaaneja, kertomuksia ja satuja	396,605	199,233	29,410	40,586	17,004	8,540	691,378	63.6
V. Runoja, näytelmiä, albumeja sekä kirjallisuushistoriaa ja taidetta	39,797	13,859	1,657	2,547	1,321	900	60,081	5.5
VI. Luonnontiedettä, matematiikkaa, lääketiedettä ja teknologiaa	34,313	11,892	1,308	2,272	1,122	610	51,517	4.8

	Pääkirjasto.	Kallion haarakirjasto.	Töölön haarakirjasto.	Vallilan haarakirjasto.	Käpylän haarakirjasto.	Pasilan haarakirjasto.	Yhteensä.	%
VII. Oikeus- ja valtiotiedettä, yhteiskunnallisia kysymyksiä ja taloutta	21,444	6,485	648	1,459	428	346	30,810	2.8
VIII. Kielitiedettä	12,539	3,775	364	607	224	133	17,642	1.6
IX. Filosofiaa, siveysoppia, kasvatusta, kirja- ja kirjastotiedettä, urheilua sekä muita ja sekal. aineita	32,806	11,830	1,344	2,171	1,215	478	49,844	4.6
Yhteensä	646,932	297,285	42,486	61,507	25,805	13,634	1,087,649	100.0

V. 1933 olivat eri kirjallisuusosastoista annettujen lainain vastaavat prosenttiluvut: 0.8, 8.6, 7.4, 64.0, 5.6, 4.7, 2.7, 1.5 ja 4.7. Kertomusvuonna lisääntyivät suhteellisesti osastoista I, II, III, VI, VII ja VIII annetut lainat, kun taas osastoista IV, V ja IX annetut lainat suhteellisesti vähenivät. Varsin tuntuva vähennys ilmeni IV osastoon kuuluvan kirjallisuuden lainauksessa.

Kirjakokoelma annettiin kertomusvuonna lainaksi Espoon Aurorakotiin.

Kertomusvuonna lainaksi annetuista kirjoista on 267 palauttamatta; näistä oli 228 lainattu pääkirjastosta, 28 Kallion haarakirjastosta, 2 Töölön haarakirjastosta, 4 Vallilan haarakirjastosta ja 5 Käpylän haarakirjastosta.

Kirjastosta sai kaikkiaan 48,154 henkilöä kotilainoja. Näistä oli 8,518 uusia lainaajia. Seuraavassa taulukossa esitetään lainaajia koskevia tietoja:

	Miehiä.			Naisia.			Lapsia ja nuorisoa.			Kaiken kaikkiaan.
	Ruumiillisen työn tekijöitä.	Muita.	Yhteensä.	Ruumiillisen työn tekijöitä.	Muita.	Yhteensä.	Poikia.	Tyttöjä.	Yhteensä.	
	Lainaajia, joiden äidinkieli oli suomi.									
Pääkirjasto	3,543	3,713	7,256	2,789	4,566	7,355	1,180	747	1,927	16,538
Kallion haarakirjasto	2,612	1,483	4,095	2,188	1,805	3,993	1,279	920	2,199	10,287
Töölön »	217	114	331	239	268	507	325	160	485	1,323
Vallilan »	545	84	629	330	96	426	286	159	445	1,500
Käpylän »	188	67	255	56	154	210	201	183	384	849
Pasilan »	157	46	203	80	75	155	62	61	123	481
Yhteensä	7,262	5,507	12,769	5,682	6,964	12,646	3,333	2,230	5,563	30,978
	Lainaajia, joiden äidinkieli oli ruotsi.									
Pääkirjasto	1,698	3,744	5,442	1,197	5,824	7,021	800	618	1,418	13,881
Kallion haarakirjasto	282	299	581	170	410	580	172	134	306	1,467
Töölön »	108	105	213	93	241	334	125	119	244	791
Vallilan »	120	40	160	60	57	117	81	63	144	421
Käpylän »	27	23	50	4	61	65	41	45	86	201
Pasilan »	13	25	38	9	17	26	9	12	21	85
Yhteensä	2,248	4,236	6,484	1,533	6,610	8,143	1,228	991	2,219	16,846

	Miehiä.			Naisia.			Lapsia ja nuorisoa.			Kaiken kaikkiaan.
	Ruumiillisen työn tekijöitä.	Muita.	Yhteensä.	Ruumiillisen työn tekijöitä.	Muita.	Yhteensä.	Poikia.	Tyttöjä.	Yhteensä.	
	Lainaajia, joiden äidinkieli oli joku muu kieli.									
Pääkirjasto	15	118	133	4	171	175	10	12	22	330
	Lainaajia kaikkiaan.									
Pääkirjasto	5,256	7,575	12,831	3,990	10,561	14,551	1,990	1,377	3,367	30,749
Kallion haarakirjasto .	2,894	1,782	4,676	2,358	2,215	4,573	1,451	1,054	2,505	11,754
Töölön »	325	219	544	332	509	841	450	279	729	2,114
Vallilan »	665	124	789	390	153	543	367	222	589	1,921
Käpylän »	215	90	305	60	215	275	242	228	470	1,050
Pasilan »	170	71	241	89	92	181	71	73	144	566
Yhteensä	9,525	9,861	19,386	7,219	13,745	20,964	4,571	3,233	7,804	48,154

V. 1933 oli lainaajien lukumäärä 47,824, jolsta 30,882:lia eli 64.6 %:lla oli äidinkielenään suomi, 16,597:llä eli 34.7 %:lla ruotsi ja 345:llä eli 0.7 %:lla joku muu kieli. Vastaavat, kertomusvuotta koskevat prosenttiluvut ovat 64.3, 35.0 ja 0.7. Lainaajien lukumäärä lisääntyi; ruotsinkielisten luku, harvinaista kyllä, lisääntyi suuremmassa määrin kuin suomenkielisten. Kuten useana edellisenä vuotena, muuttui aikuisten ja nuorten lainaajien suhdeluku aikuisten eduksi; näiden prosenttiluku oli 83.8 (82.8 v. 1933) sekä lasten ja nuorison 16.2 (17.2 v. 1933). Vastoin lähinnä edellisinä vuosina vallinnutta lainaussuhteen suuntautumista väheni ruumiillisen työn tekijöihin kuuluvien aikuisten lainaajien luku sekä absoluuttisesti että suhteellisesti muiden aikuisten lainaajien lukumäärään nähden; edellisten prosenttiluku aleni 41.5:een oltuaan 42.7 v. 1933, kun taas jälkimmäisten prosenttiluku kohosi 58.5:een oltuaan 57.3 v. 1933. Miesten prosenttiluku nousi 48.0:aan oltuaan 47.5 v. 1933, naisten prosenttiluku sen sijaan aleni 52.0:een oltuaan 52.5 v.1933. Tarkastettaessa lasten ja nuorison lainausta havaitaan poikien lukumäärän vähentyneen enemmän kuin tyttöjen; poikien prosenttiluku oli 58.6 (59.0 v. 1933) ja tyttöjen 41.4 (41.0 v. 1933).

Lukusalit. Pääkirjaston opintosali, yleinen lukusali, lasten lukusali ja sanomalehtisali olivat yleisön käytettävissä 356 päivää. Kallion haarakirjaston aikuisten lukusali pidettiin yleisölle avoinna 355 ja lasten lukusali 344 päivää, kun taas molemmat sanomalehtisalit olivat avoinna 356 päivää. Töölön, Vallilan, Käpylän ja Pasilan haarakirjastojen lasten lukuhuoneet olivat avoinna 355 päivää. Töölön, Vallilan ja Pasilan haarakirjastojen sanomalehtihuoneet pidettiin avoinna 356 päivää ja Käpylän haarakirjaston sanomalehtihuone 354 päivää. Merimiehenkadun varrella oleva lukuhuoneisto oli yleisön käytettävissä 356 päivää. Päivittäiset aukioloajat pysyivät muuttumattomina.

Lukusalikäyntien lukumäärä v. 1934 ja 1933 selviää seuraavasta taulukosta:

	Opintosali.		Aikuisten lukusalit.		Sanomalehtisalit.		Lasten lukuhuoneet.		Kaikkiaan.	
	1934.	1933.	1934.	1933.	1934.	1933.	1934.	1933.	1934.	1933.
Pääkirjasto ..	41,902	39,200	50,535	55,861	296,508	323,706	74,394	77,879	463,339	496,646
Haarakirjasto,										
Kallion	—	—	39,209	42,607	359,357	296,927	84,270	77,084	482,836	416,618
Töölön	—	—	—	—	151,095	142,889	24,456	31,465	175,551	174,354
Vallilan	—	—	—	—	156,045	153,241	30,229	25,835	186,274	179,076
Käpylän	—	—	—	—	68,441	71,129	6,051	5,969	74,492	77,098
Pasilan	—	—	—	—	38,024	37,975	7,684	4,868	45,708	42,843
Eteläinen lukuhuoneisto ..	—	—	—	—	—	—	—	—	202,273	165,376
Yhteensä	41,902	39,200	89,744	98,468	1,069,470	1,025,867	227,084	223,100	1,630,473	1,552,011

Lukusalikäyntien päivittäinen keskimäärä oli seuraava:

	1934.	1933.		1934.	1933.
Pääkirjasto	1,302	1,396	Käpylän haarakirjasto	210	217
Kallion haarakirjasto ..	1,364	1,182	Pasilan »	129	121
Töölön »	493	490	Eteläinen lukuhuoneisto	568	466
Vallilan »	523	506	Yhteensä	4,589	4,378

Ilmoitettu käyntimäärä pääkirjaston ja Kallion haarakirjaston sanomalehtisaleissa, samoin kuin muiden haarakirjastojen lukuhuoneiden vastaava luku, eivät ole täysin tarkat, syystä että käynnit on merkitty mekaanisin laskukojein.

Vuoden varrella ilmestyneistä aikakaus- ja sanomalehdistä oli lukusaleissa ja lukuhuoneissa yleisön käytettävissä seuraava määrä:

	Sanomalehtiä, luku.	Sanomalehtiä, kpl.	Aikakauslehtiä, luku.	Aikakauslehtiä, kpl.
Pääkirjasto	58	80	284	337
Kallion haarakirjasto	36	75	115	140
Töölön »	20	24	41	46
Vallilan »	18	32	40	47
Käpylän »	16	20	35	35
Pasilan »	16	16	35	37
Eteläinen lukuhuoneisto	16	30	34	38

Satuillat. Talven, kevään ja syksyn kuluessa järjestettiin pääkirjastossa 28 suomenkielistä ja 30 ruotsinkielistä sekä Kallion haarakirjastossa 20 suomenkielistä ja 7 ruotsinkielistä satuiltaa lapsille.

Kirjavarasto. Kaupunginvaltuusto vahvisti uudet kirjavaraston tarkastusta koskevat säännökset, joiden mukaisesti on vuosittain tarkastettava kirjaston johtokunnan määräämä osa kirjavarastoa siten, että viiden vuoden kuluessa kaikki kirjallisuusosastot tulevat tarkastetuiksi. Inventtaustarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi 5-vuotiskaudeksi 1934—38 filosofianmaisterit C.-R. Gardbergin ja S.-K. Kilven sekä varatarkastajiksi filosofianmaisteri E. Olsonin ja libristi K. F. Sundqvistin. Uusien määräysten mukaisesti tarkastettiin kesäkuussa suunnilleen viides osa kirjavarastoa. Tarkastettavina olivat lukusaleihin sijoitetut kirjat sekä lainausosastojen kirjallisuus-

ryhmät I, II ja III. Tällöin todettiin puuttuneen kaikkiaan 339 kirjaa, joista 276 oli pääkirjaston kirjoja, 58 Kallion haarakirjaston, 1 Töölön haarakirjaston, 3 Vallilan haarakirjaston ja 1 Käpylän haarakirjaston. Puuttuneet kirjat poistettiin luetteloista. Lisäksi poistettiin 596 v. 1928, 1929 ja 1930 lainattua kirjaa, joita ei kirjaston, ponnistuksista huolimatta, ollut onnistunut saada takaisin, samoin kuin 3,098 lainausliikkeessä kulunutta kirjaa. Kertomusvuonna poistettiin niin muodoin kaikkiaan 4,033 kirjaa. Vuoden kuluessa hankittujen ja luetteloitujen uusien kirjojen lukumäärä oli 11,046.Luetteloitu kirjavarasto käsitti vuoden alussa 203,825 nidosta. Vuoden päättyessä oli niteitten lukumäärä 210,838, joista 109,803 eli 52.1 % oli suomenkielistä ja 93,853 eli 44.5 % skandinavista sekä 7,182 eli 3.4 % muunkielistä (saksan-, englannin-, ranskan- ja vironkielistä) kirjallisuutta. Vastaavat prosenttiluvut v:lta 1933 olivat: 51.7, 45.0 ja 3.3.

Kirjavarasto jakautui vuoden lopussa eri kirjallisuusosastoihin seuraavasti:

		Nidoksia.	%.
I.	Uskontoa	6,891	3.3
II.	Historiaa, arkeologiaa ja elämäkertoja	19,012	9.0
III.	Maantietoa, kansatiedettä, antropologiaa ja matkakertomuksia	11,326	5.4
IV.	Romaaneja, kertomuksia ja satuja	83,272	39.5
V.	Runoja, näytelmiä, albumeja sekä kirjallisuushistoriaa ja taidetta	23,558	11.2
VI.	Luonnontiedettä, matematiikkaa, lääketiedettä ja teknologiaa	12,209	5.8
VII.	Oikeus- ja valtiotiedettä, yhteiskunnallisia kysymyksiä ja taloutta	12,768	6.0
VIII.	Kielitiedettä	3,411	1.6
IX.	Filosofiaa, siveysoppia, kasvatusta, kirja- ja kirjastotiedettä, urheilua sekä muita ja sekalaisia aineita	12,888	6.1
X.	Lukusaleihin sijoitettua kirjallisuutta (hakuteoksia, sidottuja aikakauslehtiä ja sanomalehtiä y.m.)	25,503	12.1
	Yhteensä	210,838	100.0

Vastaavat prosenttiluvut v:lta 1933 olivat: 3.2, 9.0, 5.3, 39.9, 11.2, 5.8, 5.9, 1.6, 6.0 ja 12.1.

Pääkirjaston ja eri haarakirjastojen kesken kirjavarasto jakautui seuraavasti:

	1934.		1933.	
	Nidoksia.	%.	Nidoksia.	%.
Pääkirjasto	124,502	59.1	121,130	59.4
Kallion haarakirjasto	50,862	24.1	48,865	24.0
Töölön »	14,736	7.0	14,213	7.0
Vallilan »	11,432	5.4	10,954	5.4
Käpylän »	6,224	3.0	5,925	2.9
Pasilan »	3,044	1.4	2,702	1.3
Merimiehenkadun lukuhuoneisto	38	[0.02]	36	[0.02]
Yhteensä	210,838	100.0	203,825	100.0

Kirjavarasto, jonka arvo kertomusvuoden alussa laskettiin 4,554,100 markaksi, arvioitiin vuoden lopussa 4,820,950 markaksi.

Kirjalahjoja ovat antaneet kirjastolle kirjastonjohtaja E. Ackerknecht, neiti L. Baeckman, professori R. Beazley, vapaaherratar N. Cedercreutz, Christian science-yhdistys (Helsinki), eduskunnan kirjasto, haarakirjastonjohtaja E. Grönroos, rouva O. Haavisto, Japanin Helsingissä oleva lähestystö, rouva E. Klatt, agentti H. Merikukka, Puolan Helsingissä oleva lähestystö, Ranskan Helsingissä oleva lähestystö, vahtimestari L. Richter, Romanian Helsingissä oleva lähetystö, Saksan Helsingissä oleva lähetystö, kirjalijatar E. A. Sawyer, neiti L. Tötterman, Upsalan yliopiston kirjasto, valtioneuvoston julkaisuvarasto ja neiti L. Wetterstrand.

Kirjasto sai myös korvauksetta julkaisuja, joita olivat toimittaneet Deichmanin kirjasto (Oslo), eduskunnan kirjasto, I. G. Farben & Norsk hydro, O. Y. Forssa A.B., Göteborgin kaupunginkirjasto, Helsingin kauppiaitten kauppakoulu, Helsingin kaupunginhallitus, Helsingin kaupungin kirjapainokoulu, Helsingin kaupungin rahatoimisto, Helsingin kaupungin tilastotoimisto, Helsingin säästöpankki, Jyväskylän tieteellinen kirjasto, kansainvälisen sosialipoliittisen yhteistyön valtuuskunta (Tukholma), Kansakoulunopettajain leski- ja orpokassa, Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Suomi, Kotimainen työ r.y., Kunnallinen keskustoimisto, Kustannusosakeyhtiö Otava, La biblioteca communale dell'Archinnasio (Bologna), Merenkävijäin junioriosasto, metsätieteellinen tutkimuslaitos, Odensen keskuskirjasto, Oslon yliopiston kirjasto, Pelastusarmeija, Osakeyhtiö Pohjoismaiden yhdyspankki, Porin kaupunginkirjasto, posti- ja lennätinlaitos, postisäästöpankin hallitus, Ruotsalaisen kirjallisuuden seura, Suomen faktoriliitto, Suomen matkalijayhdistys, Suomen meripelastusseura, Suomen säästöpankkiliitto, taideteollisuuskeskuskoulu, Tallina keskraamatukogu, Tampereen kaupunginhallitus, Tampereen kaupunginkirjasto, The Carnegie United Kingdom Trust, Tolvan-yhdistys, Tukholman kaupunginkirjasto, Turun kaupunginhallitus, Turun kaupunginkirjasto, Turun yliopiston kirjasto, Upsalan yliopiston kirjasto, valtion kirjastotoimisto, valtioneuvoston julkaisuvarasto, Viipurin kaupunginhallitus ja Viipurin kaupunginkirjasto sekä seuraavien aikakaus- ja sanomalehtien toimitukset: Aitosuomalainen, Bank of Finland, Barnens missionstidning, Christian Science Sentinal, Deutsche Allgemeine Zeitung, East-West, Osuusliike Elanto, Finsk tidskrift, Försäkringstidskrift i Finland, Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen kuukauslehti, Henkinen työ, Hissilehti, Hufvudstadsbladet, Industritidningen, Kaasutorjunta, Kevätkylvö, Kirjatyö-Bokarbete, Kirjojen maailma, Köpmannen, Labor, Lastenlehti, Lasten lähetyslehti, Leipuri, Lucifer, Missionstidning för Finland, Otava, Pirkka, Pohjantähti, Prager Presse, Ristin voitto, Sosialinen aikakauskirja-Social tidskrift, Suomen kulkuneuvot-Finlands kommunikationer, Suomen lähetyssanomia, Säästöpankki, Teollisuuslehti, Tidskrift utgiven av Stiftelsen för psykisk hälsa, Tikkurilan viesti, Tuberkuloosilehti, Tuberkulosbladet, Unitas, Uskon sanoma, Vakuutussanomia, Wochenschau ja Ylioppilaslehti.

Painosta julkaistiin v. 1933 kirjastoon hankitun ruotsinkielisen sekä tanskalaisen, norjalaisen, saksalaisen, englantilaisen ja ranskalaisen kirjallisuuden luettelo sekä suomenkielinen kertomus kirjaston toiminnasta v. 1933. Suurehko yleisluettelo, joka käsittää v. 1921—33 kirjastoon hankitun suomen- ja vironkielisen kirjallisuuden, laadittiin valmiiksi, mutta sen painatustyötä ei ennätetty kertomusvuonna suorittaa.

Tulot. 61,473 tapauksessa velvoitettiin lainanottajat maksamaan sakkoja, joita kertyi kaikkiaan 96,034: 75 markkaa, 503 suomenkielistä kirjaluetteloa myytiin kaikkiaan 1,000: 75 markasta, 496 ruotsinkielistä luetteloa 1,080: 60 markasta ja 2 vieraskielisen kirjallisuuden luetteloa 4 markasta. Erääntyneistä vakuuksista kertyi 2,218 markkaa ja vanhojen sanomalehtien y.m. myynnistä kertyi 8,283: 65 markkaa. Tuloja oli kaikkiaan 108,621: 75 markkaa.

Kadonneiden ja vahingoittuneiden kirjain korvausrahoja kertyi sitä paitsi 3,574: 10 markkaa. Säästöä edellisestä vuodesta oli 7: 70 markkaa. Näillä varoilla ostettiin uutta kirjallisuutta ja lunastettiin aikaisemmin korvattuja kirjoja 3,568 markan arvosta. Säästöä v:een 1935 jäi täten 13: 80 markkaa.

Menot[1]) ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä, johon myös on otettu kirjastolle myönnetyt määrärahat.

	Määräraha, Smk.	Menot, Smk.
Palkat, palkkiot ja sairasapu	1,759,520: —	[2]) 1,740,817: 50
Vuokrat	128,700: —	123,867: —
Lämpö	67,520: —	57,907: 60
Valaistus	77,000: —	69,713: —
Siivoaminen [3])	10,500: —	10,280: 90
Vedenkulutus	2,300: —	1,971: 15
Puhtaanapito [4])	18,500: —	12,151: 50
Kalusto	13,900: —	13,537: 50
Sidonta- ja painatuskulut	345,000: —	[5]) 344,998: 10
Tarverahat	18,500: —	17,595: 65
Kirjallisuus	446,500: —	446,500: —
Yhteensä	2,887,940: —	2,839,339: 90

Yhdistykset »Kirjoja sokeille», »Brage» ja »Vallilan sos.-dem. työväenyhdistys» sekä »Suomen työväen arkisto», jolle kaupunginhallitus oli myöntänyt apurahoja, olivat kertomusvuonna kirjaston johtokunnan valvonnan alaisia apurahojen käyttöön nähden. Saadut avustukset käytettiin tarkoituksenmukaisesti.

[1]) Tähän eivät sisälly kirjastorakennusten kunnossapidosta ja palovakuutuksesta aiheutuneet kulut. — [2]) Todelliset menot olivat 1,655,107: 50 markkaa, vakinaisten viranhaltijoiden palkkoja kun vähennettiin 85,710 markalla, mikä määrä on kaupunginkassaan pidätetty. — [3]) Määräraha oli alkuaan 9,500 markkaa, mutta siihen saatiin lisää 1,000 markkaa siirtämällä tämä erä puhtaanapitomäärärahasta.— [4]) Määrärahasta, joka alun perin oli 19,500 markkaa, siirrettiin 1,000 markkaa siivoamismäärärahaan. — [5]) Tähän sisältyy 70,000 markan suuruinen summa, joka siirrettiin v:een 1935. Jäännöksestä on 249,467: 95 markkaa käytetty sidonta- ja 25,530: 15 markkaa painatuskuluihin.

XVI. Kaupunginmuseo.

Helsingin kaupunginmuseon johtokunnan kertomus v:lta 1934 oli seuraavan sisältöinen:

Museon johtokunnan muodostivat professori A. Hämäläinen puheenjohtajana, professori V. Voionmaa sekä filosofiantohtori T. Stjernschantz. Museon johtaja A. W. Rancken toimi sihteerinä. Toimistonhoitaja J. E. Janatuinen edusti kaupunginhallitusta yhdessä kokouksessa. Johtokunta kokoontui vuoden kuluessa seitsemään vakinaiseen istuntoon, joissa käsiteltiin ja otettiin päätettäviksi museon hallintoa ja hoitoa koskevia asioita.

Museo oli avoinna yleisölle muina arkipäivinä klo 12—15, pääsymaksun ollessa 1 markka, paitsi perjantaisin klo 17—20, jolloin pääsy oli vapaa ja lauantaisin, jolloin museo oli suljettuna.

Museo pidettiin suljettuna kesäkuun 15 p:stä heinäkuun 15 p:ään.

Museossa kävi vuoden kuluessa 2,978 henkilöä, joista maksavia oli 2,419. Oppaita myytiin 672.

Museon kokoelmat lisääntyivät 365 numeroa, joista arkistoaineistoa 36, karttoja, tauluja, valo- y. m. kuvia 164, piirustuksia 13, kirjoja ja lehtiä 16, koristeita ja ritarimerkkejä 20, leimoja ja rahoja 10, aseita 2, vaate- ja kudontakappaleita 41, huonekaluja ja taloustarpeita 47, maalöytöjä 2 ja vanhoja rakennusmuistoja 14.

Taiteilija E. Helenius maalasi museon johtokunnan tilauksesta filosofiantohtori K. K. Meinanderin muotokuvan.

Seuraavat henkilöt ja laitokset tekivät lahjoituksia museolle: eversti I. Gordien ja hänen puolisonsa kuolinpesä, protokollasihteeri G. A. Lundenius, suutari K. H. Brådd, insinööri K. Tallqvist, Aktiebolaget Kvarnbacken, asianajaja G. Norrmén, Allas krönika nimisen aikakauslehden toimitus, Helsingin kaupungin rahatoimisto, maistraatti ja sähkölaitos, apteekkari R. Lindin kuolinpesä, herrat K. E. Boijer, F. H. Collin, O. Söderström ja J. Pettay, senaattorinrouva L. Hjelt, valtioneuvoston kanslia, kenraalinrouva Timiriasew, esittelijäneuvos E. Heilimo, asianajaja V. F. Nygrén, Bögelundin valokuvaamo, ent. veturinkuljettaja J. Eriksson, arkkitehti sekä rouva N. Wasastjerna, neiti M. Ehrnrooth, filosofianmaisterit M. Terho ja M. Kenttämaa ja valtiongeologi W. Wilkman.

Vanhoja rakennusmuistoja, kuten uuneja, veistoksia, tapetteja y. m., otettiin talteen It. Kaivopuiston n:oista 3 ja 80, Turuntien 48:sta ja Etel. Esplanaadikadun 18:sta. Lisäksi ostettiin tauluja, kuvia, kirjoja y. m. yhteensä 18,777: 75 markan arvosta.

XVII. Musiikkilautakunta.

Musiikkilautakunnan toiminnastaan v:lta 1934 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Musiikkilautakunnan kokoonpano ja työ. V:ksi 1934 kaupunginvaltuusto valitsi musiikkilautakunnan jäseniksi lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahden, johtaja H. Ramsayn, rouva E. von Frenckellin, asianajaja T. Sventorzetskin ja kirjaltaja S. K. Leinon, joista tohtori Suolahti toimi puheenjohtajana ja johtaja Ramsay varapuheenjohtajana. Kaupunginhallitusta edusti musiikkilautakunnassa rahatoimenjohtaja V. Hupli ja hänen kuolemansa jälkeen sosialijohtaja J. W. Keto. Sihteerin tehtäviä hoiti vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuhjelm.

Kertomusvuoden aikana lautakunta kokoontui 12 kertaa; sen kokouksissa pidettyjen pöytäkirjain pykäläluku oli yhteensä 183. Lähtevien kirjeiden luku oli 95.

Kaupunginorkesterin toiminta. Orkesterin miesluku oli kalenterivuonna 1934 kuten edellisinäkin vuosina 69.

Kaupunginvaltuuston päätettyä [1]) perustaa kaupunginorkesteriin kaksi uutta soittajan tointa v:n 1935 alusta lukien, lautakunta päätti näihin uusiin virkoihin ottaa oboen- ja englantilaisen torven sekä alttoviulunsoittajan. Samassa yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti, että ne viisi soittajan virkaa, jotka täytettiin vain 9 kuukaudeksi vuodessa, muutettaisiin v:n 1935 alusta läpi vuoden palkatuiksi soittajan viroiksi. Orkesterin taiteellisena johtajana toimi professori G. Schnéevoigt.

Vuoden varrella toimeenpantiin 16 varsinaista sinfoniakonserttia, joista professori Schnéevoigt johti 12, Olallo Morales yhden, Ignaz Neumark yhden, Tauno Hannikainen yhden ja Georg Hoeberg yhden. Ylimääräinen sinfoniakonsertti, joka oli samalla Helsingin kaupunginorkesterin 20-vuotisjuhlakonsertti, annettiin syyskuun 14 p:nä. Syyskuun 16 p:nä annettiin ylimääräinen maksuton konsertti kaartin maneesissa professori Schnéevoigtin johdolla. Lisäksi annettiin 5 kansansinfoniakonserttia ja 29 kansankonserttia. Näistä professori Schnéevoigt johti 2 kansansinfoniakonserttia, filosofiantohtori N. van Gilse van der Pals yhden, Bengt Carlson yhden ja Truvor Sventorzetski yhden. Kansankonserteista professori Schnéevoigt johti 7, Arvo Hannikainen 4, Ossian Fohström 13, Toivo Haapanen yhden, Tauno Hannikainen yhden, Ole Edgren yhden, Wäinö Mäkinen yhden ja N. van Gilse van der Pals yhden. Vapunpäivänä annetun päiväkonsertin johti Ossian Fohström. Lisäksi annettiin yksi koulukonsertti, jonka professori Schnéevoigt johti ja jossa ohjelman selostajana oli yliopettaja R. Hollmerus.

Sinfoniakonserteissa esiintyivät seuraavat solistit: Anna Hagelstam, Helmi Liukkonen, Gerhard Hüsch, Arnold Tilgman (laulu), Ilmari Hannikainen 2 kertaa, Merete Söderhjelm, Nikolai Orloff, France Ellegaard (piano),

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 86.

Tibor de Machula (sello), Charles Barkel, Anja Ignatius-Lagus (viulu), ja Carl Achatz (huilu).

Sinfoniakonserteissa esitettiin seuraavat sävellykset:

a) kotimaisia sävellyksiä: Jean Sibelius: Aallottaret, Sinfonia VII, Pohjolan tytär, Sinfonia IV, Tuonelan Joutsen, Luonnotar, Tapiola, Intrata, Berceuse, alkusoitto Myrsky; Ernest Pingoud: Konsertti n:o I op. 18; Aarre Merikanto: Lemminkäinen, Variationit ja Fuga op. 8; Sulho Ranta: Nymfi soittaa, Proloogi; Uuno Klami: 3 Beaufort; Selim Palmgren: Pianokonsertti Huhtikuu ballaadi; Leevi Madetoja: Sinfonia III op. 55; Yrjö Kilpinen: Tunturilauluja.

b) ulkomalaisia sävellyksiä: Tschaikowsky: Sinfonia op. 58 (Manfred), Sinfonia V e-molli op. 64, Viulukonsertti d-duuri; Bach: Branderburger konsert n:o 3; Ravel: Melodies hebraiques, Pianokonsertti; Georges: Chansons de Miarka; Elgar: Cockaigne sinfonia muunnelmia; Grieg: Pianokonsertti; Mozart: Jupiter sinfonia, Viulukonsertti a-duuri, Pianokonsertti d-molli, Konsertti g-duuri huilulle, Sinfonia ess-duuri; Nielsen: Sinfonia g-molli op. 7, Sinfonia V op. 30; Morales: Alkusoitto Abu casemin tohvelit; Alfvén: Gustaf II Adolf; Karlowicz: Naamiohuvi-elämys; Szymanowsky: Sinfonia III op. 27; Koffler: Muunnelmia jousiorkesterille; Rozycki: Mona Lisa, Gioconda alkusoitto; Noskowsky: Arolla; Montante: Alla Luna; Saint-Saëns: Sellokonsertti a-molli; Schostakowitsch: Sinfonia I f-molli; Beethoven: Sinfonia III, Alkusoitto Leonore III; Rich. Strauss: Don Juan; Bossi: Intermezzi Goldomani; Rimsky-Korsakow: Introduction et cortège; Rachmaninoff: Pianokonsertti; Schubert: Sinfonia h-molli; Haydn: Sinfonia n:o 31; Bruckner: Sinfonia VII E-duuri; Withol: Pierres précieuses; Flotow: aaria opperasta Stradella; Rossini: aaria oopperasta Sevillan parturi; Riisaager: Sarja op. 23; Hoeberg: Legenda jousiorkesterille.

Varsinaisissa sinfoniakonserteissa kävi kaikkiaan 4,472 henkilöä eli keskimäärin 279.5 henkilöä konserttia kohden ja varsinaisissa kansansinfonia- ja kansankonserteissa 10,763 henkilöä eli keskimäärin 316.6 henkilöä konserttia kohden. Vastaavat numerot v. 1933 olivat sinfoniakonserteissa 5,554 henkilöä ja kansankonserteissa 7,984 henkilöä. Ylimääräisissä konserteissa oli v. 1934 939 henkilöä ja yhdessä koulukonsertissa 711 henkilöä. Mainitussa maksuttomassa konsertissa kaartin maneesissa oli 1,900 henkilöä.

Taloudelliset tulokset. Kaupunginorkesterin toiminnan taloudellisista tuloksista esitettäköön seuraavat tiedot:

Tulot orkesterin työstä v. 1934 olivat 794,980: 45 markkaa, josta summasta 263,330: 45 markkaa kertyi orkesterin omista konserteista ja 531,500 markkaa avustamisesta oopperanäytännöissä ja konserteissa sekä 150 markkaa nuottien vuokraamisesta. 531,500 markan määrään sisältyy 70,000 markkaa, minkä ooppera maksoi vasta tammikuussa v. 1935 kaupunginkassaan. Talousarviossa tulot arvioitiin 890,000 markaksi.

Menot olivat v. 1934 2,890,365: 20 markkaa, josta palkkauksia 2,626,230 markkaa, konserttikuluja 159,397: 50 markkaa ja muita menoja 104,737: 70 markkaa. Menoarviossa arvioitiin palkkauksiin 2,604,400 markkaa, konserttikuluihin 165,000 markkaa ja muihin kuluihin 115,000 markkaa.

Kuukausitilintarkastukset. Musiikkilautakunnan voimassa olevan johtosäännön mukaan taloudenhoitaja on velvollinen kuukausittain, viimeistään seuraavan kuukauden 5 p:nä, musiikkilautakunnalle antamaan kaksin kappalein laaditun tilin siihen kuuluvine todisteineen sekä vahvistetun kaavakkeen mukaisen taulun tuloista ja menoista. Niin pian kuin nämä asiakirjat oli annettu, toimitettiin jokaisen kuukauden alussa tilintarkastus, ja havaittiin

näissä kuukausitilintarkastuksissa tilien aina olevan kunnossa ja kassan aseman pitävän yhtä tilikirjain kanssa.

Vuoden 1935 talousarvio. Syyskuun 4 p:nä päivätyn kirjelmän ohella musiikkilautakunta lähetti kaupunginhallitukselle v:n 1935 talousarviolaskelmansa, jonka mukaan kaupungin lopullisten menojan kaupunginorkesterin voimassapidosta arvioitiin nousevan 1,590,000 markkaan.

Kaupungin avustamien laitosten valvonta. Musiikkilautakunnan asiana olevan kaupungin avustamien taidelaitosten työn valvonnan lautakunta järjesti samalla tavoin kuin edellisinä vuosina.

Teoston ja lautakunnan välinen sopimus. Säveltäjäin tekijänoikeustoimisto Teoston ja lautakunnan välillä tehtiin edelleen kalenterivuodeksi 1934 sopimus, jonka mukaan Teosto myönsi lautakunnalle oikeuden 15,000 markan korvausta vastaan sallia kaupunginorkesterin konserteissa v. 1934 rajoittamattomassa määrässä esitettävän kaikkia sävelteoksia, joiden esittämisoikeutta Teosto edusti tai sopimusaikana tuli edustamaan, lukuunottamatta sopimuksessa lähemmin selostettuja sävellyksiä.

Orkesterin käyttö oopperassa. Musikkilautakunnan ja Suomalainen ooppera osakeyhtiön välinen huhtikuun 3 p:nä 1933 tehty sopimus, jonka mukaan kaupunginorkesterin soittokausi kesti oopperassa lokakuun 1 p:stä toukokuun 1 p:ään 70,000 markan kuukausimaksuin, oli voimassa myöskin v. 1934.

Ulkoilmakonsertit. Kaupunginvaltuuston ulkoilmakonsertteja varten myöntämä 25,000 markan määräraha jaettiin seuraavasti: 9,200 markkaa Helsingin suojeluskunnan torvisoittokunnalle yhtä konserttia varten viikossa Kaivopuistossa, Töölössä, Pihlajasaaressa ja Korkeasaaressa kuuden viikon aikana; 7,200 markkaa Uudenmaan rykmentin soittokunnalle yhtä viikkokonserttia varten Kalliossa, Pasilassa ja Toukolassa kuuden viikon aikana; sekä 8,400 markkaa Helsingin työväenyhdistyksen soittokunnalle yhtä konserttia varten viikossa Vallilassa, Hermannissa ja Käpylässä seitsemän viikon aikana.

Konserttien radiointi. Orkesterin sinfonia- ja kansankonsertteja radioitiin kuten edellisinäkin vuosina kertamaksun ollessa 4,000 markkaa sinfoniakonserttia ja 2,000 markkaa kansankonserttia kohden.

Koulukonsertit. Orkesterin suuren työtaakan johdosta voitiin koulukonsertteja antaa v. 1934 valitettavasti vain yksi.

Kaupunginorkesterin kunnallistuttamisen 20-vuotisjuhla. Mainitun merkkitapauksen johdosta musiikkilautakunta suunnitteli järjestettäväksi kaksi juhlakonserttia, joista toinen annettaisiin Senaatintorilla ja toinen yliopiston juhlasalissa pääsylippujen hintain ollessa vain 10 ja 5 markkaa. Samalla esitettiin kaupunginhallitukselle katoksella varustetun soittolavan rakentamista Senaatintorille mainittua konserttia varten. Kaupunginhallitus ei kuitenkaan hyväksynyt ehdotusta, mutta suostui myöhemmin lautakunnan uuteen ehdotukseen, jonka mukaan annettiin juhlakonsertti yliopiston juhlasalissa ja toinen maksuton konsertti kaartin maneesissa.

Kaupunginorkesterin Lontoonmatka. Kaupunginorkesterin Lontooseen toukokuussa 1934 suunnitellun konserttimatkan johdosta asetetun toimikunnan hankittua takauksia matkan suuria kustannuksia ja konserttihuoneiston varaamista varten, kaupunginhallitus päätti asettaa kaupunginorkesterin toimikunnan käytettäväksi toukokuun 23 p:n ja kesäkuun 11 p:n väliseksi ajaksi myöntäen ylimääräisten soittajien palkkaamiseksi Lontoonmatkan aikana 20,000 markkaa ja suostuen enintään 50,000 markan suuruiseen takaukseen orkesterin matkakustannusten peittämiseksi, sikäli kuin matkasta syntyisi tappiota yksityisten hankkimien takaussitoumusten yli. Tästä huomiota

herättäneestä konserttimatkasta kaupunginorkesteri suoriutui erittäin kiitettävällä tavalla.

Orkesterin myötävaikutus Tampereen laulu- ja soittojuhlilla. Musiikkilautakunta teki Suomen kuoroliiton kanssa sopimuksen, jonka mukaan kaupunginorkesteri myötävaikutti Tampereella kesäkuun 30 p:n ja heinäkuun 1 p:n välisenä aikana järjestetyillä yleisillä koko maata käsittävillä laulu- ja soittojuhlilla.

Konserttien mainostaminen. Musiikkilautakunta ryhtyi kertomusvuoden aikana erinäisiin toimenpiteisiin orkesterin konserttien tehokkaammaksi mainostamiseksi.

Orkesterin kirjaston inventoiminen. Kaupunginorkesterin kallisarvoisessa kirjastossa toimitettiin kertomusvuonna perinpohjainen inventoiminen, jonka yhteydessä asiantunteva henkilö järjesti ja luetteloi uudelleen koko nuottivaraston.

Orkesterin luovuttaminen Kalevalan 100-vuotisjuhliin. Musiikkilautakunta päätti korvauksetta luovuttaa kaupunginorkesterin erinäisiin Kalevalan riemujuhlatoimikunnan ilmoittamiin juhlatilaisuuksiin helmi- maaliskuussa 1935.

XVIII. Rakennustarkastuskonttori.

Rakennustarkastajan rakennustarkastuskonttorin toiminnasta v. 1934 antama kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Edelliseen vuoteen verraten vilkastui rakennustoiminta kertomusvuonna etenkin työn alla oleviin rakennuksiin nähden. Lopullisesti hyväksyttyjen uudisrakennusten lukumäärä oli 20, lisärakennusten ja rakennuskorotuksien lukumäärä 27 ja niiden yhteinen kuutiosisällys 309,892 m³; rakennusmuutoksien lukumäärä oli 165. Vuoden rakennuskustannukset voidaan arvioida keskimäärin 290 markaksi m³:ä kohden, joten uudisrakennuksiin sijoitettu pääoma nousi 89,868,680 markkaan rakennusmuutoksien kustannuksia lukuunottamatta.

Vertailu edelliseen neljään vuoteen osoittaa seuraavaa:

Vuosi.	Uudis- ja lisärakennusten sekä rakennuskorotusten kuutiosisällys, m³.	Rakennuskustannukset, Smk. Kaikkiaan.	M³:ä kohden.
1930	888,923	280,000,000	315
1931	572,715	171,814,500	300
1932	755,017	215,179,845	285
1933	355,750	97,831,250	275
1934	309,892	89,868,680	290

Uudisrakennustoiminnan kautta saatiin 759 asuinhuoneistoa ja kaikkiaan 1,836 huonetta. Muunlaatuisten huoneistojen pinta-ala oli 23,630 m² vastaten n. 675 huonetta; kokonaistuotanto oli siis n. 2,511 huonetta. Jos tästä vähennetään purettujen asuinhuoneiden lukumäärä, 369, jää nettotuotannoksi 2,142 huonetta.

Huoneiden luku vastarakennettua asuinhuoneistoa kohden oli kertomusvuonna 2.4 ja viisivuotiskautena 1930—34 seuraava:

Vuosi.	Huoneistoja.	Huoneita.	Huoneita huoneistoa kohden.
1930	884	1,826	2.1
1931	1,391	2,729	2.0
1932	1,855	3,926	2.1
1933	583	1,359	2.3
1934	759	1,836	2.4

Huoneistojen keskisuuruus kohosi siis viime vuosina ja se johtui pääasiassa siitä, että rakennustoiminta tapahtui läntisissä kaupunginosissa, joissa asuva väestö yleensä oli varakasta.

Henkilökunnan vähennys vaikeutti osittain järkiperäisen valvonnan järjestämistä.

Seuraava taulukko osoittaa rakennustöiden lukumäärän eri kuukausina ja lopettamiseen tarvittavan pääoman:

Kuukausi.	Uudisrakennuksia.								Rakennusmuutoksia.	Rakennusyritysten lopettamiseen tarvittava pääoma.
	Perustusvaiheessa.		Muurausvaiheessa.		Sisustusvaiheessa.		Keskeneräiseksi jätettyjä.			
	Luku.	1,000 m³.	Luku.	1,000 m³.	Luku.	1,000 m³.	Luku.	1,000 m³.	Luku.	Miljoonaa markkaa.
Tammikuu ..	9	101.5	5	69.9	7	60.1	10	152.2	10	43
Helmikuu	11	144.6	10	98.7	10	104.3	9	142.4	13	63
Maaliskuu ...	13	148.5	11	126.5	9	103.7	9	142.4	16	68
Huhtikuu	13	134.3	16	187.5	15	147.0	9	116.6	23	79
Toukokuu ...	14	180.3	19	181.4	19	207.4	4	63.0	40	100
Kesäkuu	12	204.2	11	179.3	22	228.7	6	50.9	53	108
Heinäkuu	15	339.9	13	146.6	23	251.8	4	50.5	62	130
Elokuu	10	333.2	21	250.2	27	281.7	1	14.0	68	145
Syyskuu	9	254.7	18	243.2	33	303.9	1	14.0	57	130
Lokakuu	9	194.0	14	263.7	31	259.2	1	14.0	30	126
Marraskuu ...	9	112.2	11	273.0	31	325.0	2	14.0	16	122
Joulukuu	5	47.1	6	172.3	36	461.8	2	14.0	13	92

Vuoden kuluessa tarkastettiin 292 uudis-, lisä- ja muutosrakennustyön piirustusta, joiden kuutiosisällys muutosrakennustöitä lukuunottamatta oli 821,155 m³. Suunniteltujen huoneistojen lukumäärä oli 1,247, huoneluku 2,690, keskimääräinen huoneistosuuruus 2.2 huonetta ja muunlaatuisten huoneistojen pinta-ala 95,281 m², vastaten n. 3,176 huonetta.

Uudisrakennuksia varten tarkastettiin 292 työ- ja rakennuspiirustusta ja välitarkastuksia toimitettiin n. 2,962 lukuunottamatta rakennustarkastajien ja rakennusinsinöörin toimittamia lukuisia välitarkastuksia.

Rakennustarkastuskonttorin tulot ja menot viisivuotiskautena selviävät seuraavasta:

Vuosi.	Rakennusten, joiden piirustukset on tarkastettu, kuutiosisällys, m³.	Kannettuja maksuja piirustusten tarkastuksesta, Smk.	Kannettuja maksuja kadun aitaamisesta, Smk.	Tuloja yhteensä, Smk.	Rakennustarkastuksen aiheuttamat kustannukset, Smk.
1930	481,176	311,023: 65	257,669: 40	568,693: 05	714,545: 95
1931	912,985	510,851: 75	228,881: 30	739,733: 05	663,142: 45
1932	289,770	189,468: 25	187,566: 45	377,034: 70	[1])627,752: 60
1933	360,341	297,193: 75	58,781: 65	355,975: 40	[1])559,834: 35
1934	821,155	538,373: 60	118,786: 75	657,160: 35	[1])546,208: 60

Tulot ainoastaan rakennustarkastuskonttorin rakennustarkastuksista nousivat viisivuotiskautena 1930—34 keskimäärin 369,382: 20 markkaan vuodessa ja jos lasketaan mukaan tulot rakennustarkastajan mittaamista kadun aitaamisista 539,719:31 markkaan vuodessa. Menot olivat keskimäärin 622,296: 79 markkaa vuodessa.

[1]) Tähän sisältyvät viranhaltijain palkat vähentämättöminä.

XIX. Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunta.

Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan toiminnastaan v. 1934 antama kertomus sisälsi seuraavaa:

Toimikuntaan kuuluivat kertomusvuonna itseoikeutettuina jäseninä rakennustarkastaja H. Andersin, toimien samalla puheenjohtajana, asemakaava-arkkitehti B. Brunila ja kaupunginarkkitehti G. Taucher sekä kaupunginvaltuuston vuodeksi valitsemina jäseninä professori O. Tarjanne, joka samalla toimi varapuheenjohtajana, ja työnvälitysneuvoja T. Uski. Sihteerinä toimi kaupunginhallituksen kansliasihteeri G. Brotherus. Toimikunnan itseoikeutettujen jäsenten ollessa estyneinä oli apulaisrakennustarkastaja A. Toivonen saapuvilla eräissä toimikunnan kokouksissa. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna 21 kertaa. Sen pöytäkirjain pykäläluku oli 262.

Toimikunnan menoja varten oli kaupungin talousarvioon merkitty yhteensä 7,800 markkaa, todellisten menojen noustessa 6,730 markkaan.

Toimikunnan toiminta jatkui v. 1934 samoja suuntaviivoja noudattaen kuin edellisinäkin vuosina. Vuoden kuluessa tarkastettiin 46 suurehkon uudisrakennuksen julkisivupiirustukset. Tällöin hyväksyttiin suuri määrä piirustuksia lopullisesti vasta sen jälkeen kun toimikunnan vaatimat erinäiset muutokset olivat tulleet huomioonotetuiksi. Tämän lisäksi toimikunta tarkasti joukon rakennus- ja julkisivumuutos-, lisärakennus-, bensiininjakeluasema-, vaja-, mainos- y.m. piirustuksia.

Yleisiä julkisivukaavioita toimikunta puolsi erinäisille kortteleille ja tonteille.

XX. Holhouslautakunta.

Holhouslautakunnan kertomus v:lta 1934 oli seuraava:

Holhouslautakuntaan kuuluivat v. 1934, niinkuin edellisenäkin vuonna, esittelijäneuvos K. T. Modeen puheenjohtajana sekä jäseninä esittelijäneuvos I. V. Groundstroem, varatuomari N. A. Lahtinen ja hallintoneuvos P. A. Rikberg. Sihteerinä toimi oikeusneuvosmies K. A. Kaira.

Lautakunta kokoontui vuoden kuluessa 50 kertaa. Säännönmukaiset kokoukset pidettiin joka tiistai, paitsi kesä-, heinä- ja elokuussa, jolloin säännönmukaisia kokouksia oli ainoastaan kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena tiistaina.

Lautakunta käsitteli 692 pöytäkirjaan merkittyä asiaa; sen vuoden aikana tarkastamien holhoustilien luku oli 696. Sen ohessa lautakunta pyynnöstä antoi holhoojille ja kasvattajille suullisia neuvoja ja tietoja holhouksenalaisten asiain hoidosta.

Lautakunnan kappaleeseen holhouskirjaa oli vuoden alussa merkittynä 1,089 holhous- ja uskotun miehen tointa, joista edellisiä oli 941 ja jälkimmäisiä 148; holhoustoimista oli 353 lakimääräistä ja 588 määräykseen perustuvaa. Vuoden kuluessa vietiin holhouskirjaan 156 uutta holhous- ja uskotun miehen tointa ja siitä poistettiin 149. Lautakunnan holhouskirjan kappaleessa oli siis v:n 1934 lopussa kaikkiaan 1,096 holhous- ja uskotun miehen tointa, joista lakimääräisiä holhoustoimia 356 ja määräykseen perustuvia 598 eli yhteensä 954, uskotun miehen toimia oli 142.

XXI. Oikeusaputoimisto.

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin oikeusaputoimiston toiminnasta v. 1934 [1]) oli seuraava:

Joulukuun 21 p:nä 1933 pidetyssä kaupunginvaltuuston kokouksessa valittiin oikeusaputoimiston johtokunnan jäseniksi v:ksi 1934 vanhempi oikeusneuvosmies G. Leopold, varatuomarit E. Tulenheimo, O. Johansson ja T. Mannermaa sekä ylioppilas A. Heiskanen. Näistä johtokunta valitsi sittemmin puheenjohtajakseen vanhemman oikeusneuvosmiehen Leopoldin ja varapuheenjohtajakseen varatuomari Mannermaan. Kaupunginhallituksen edustajana oikeusaputoimiston johtokunnassa oli asianajaja G. Norrmén.

Johtokunnalla oli kertomusvuoden varrella kaikkiaan kolme kokousta. Kokouksissa käsiteltiin pääasiassa juoksevia asioita.

Oikeusavustajan virkaa hoiti edelleen varatuomari N. Lindegrén ja oikeusavustajan apulaisen virkaa varatuomari Y. Hämesalo. Toimitusapulaisena oli ylioppilas O. Bremer. Kesälomasijaisina toimivat hovioikeudenauskultantti E. Norros ja neiti K. Vesa.

Oikeusaputoimiston menosääntö nousi v. 1934 159,421 markkaan oltuaan edellisenä vuonna 168,421 markkaa.

Oikeusaputoimisto sai vuoden varrella kuten ennenkin toimeksiantoja Tukholman kaupungin oikeusaputoimistolta (Stockholms stads rättshjälpsanstalt), jonka välitystä toimisto puolestaan käytti yhdessä asiassa. Myöskin eräät toiset ulkomaalaiset oikeusaputoimistot käyttivät toimiston apua. Sitä paitsi oltiin molemminpuolisessa yhteydessä erinäisten kotimaassa toimivien köyhäinasianajajain kanssa.

Muuten jatkui oikeusaputoimiston toiminta entiseen tapaan. Tosin asiakkaiden luku vähentyi jonkun verran edellisestä vuodesta, mikä johtunee osaksi vallinneen taloudellisen lamakauden helpottumisesta. Oikeudenkäynnit kuitenkin lisääntyivät, johtuen pääasiassa avioeroasiain lisääntymisestä. Jäljempänä olevat numerotiedot valaisevat lähemmin oikeusaputoimiston toimintaa v. 1934.

Käyntien luku oli 12,914, niiden luvun oltua v. 1933 13,380, v. 1932 12,890, v. 1931 9,935 ja v. 1930 8,771. Eri kuukausien osalle käynnit jakautuivat seuraavasti:

	Vastaanottopäiviä.	Käyntejä kaikkiaan.	Käyntejä päivää kohden.		Vastaanottopäiviä.	Käyntejä kaikkiaan.	Käyntejä päivää kohden.
Tammikuu	25	1,162	46.5	Heinäkuu	26	1,100	42.3
Helmikuu	24	1,175	49.0	Elokuu	27	1,174	43.5
Maaliskuu	24	1,007	42.0	Syyskuu	25	1,102	44.1
Huhtikuu	24	1,049	43.7	Lokakuu	27	1,106	41.0
Toukokuu	25	961	38.4	Marraskuu	26	1,172	45.1
Kesäkuu	26	1,032	39.7	Joulukuu	22	874	39.7
				Yhteensä	301	12,914	42.9

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1935.

Suurin päivittäinen käyntien luku oli 90, pienin 4.

Alempana olevat tilastotiedot osoittavat rekisteröityjen asioiden luvun ja asiakkaiden säädyn, ammatin y. m. Tällöin on otettu huomioon ainoastaan ne asiat, joissa toimisto on ryhtynyt oikeudenkäyntiin, kirjallisiin tehtäviin tai pidempiin suullisiin neuvotteluihin.

Tällaisten asiain kokonaismäärä oli 2,208, joista 2,120 oli kertomusvuonna tulleita ja 88 edelliseltä vuodelta ratkaisematta olevia. Kirjallisia toimituksia oli 2,483, niistä hakukirjoja 895.

Säätynsä tai ammattinsa sekä sukupuolensa mukaan kävijät ryhmittyivät seuraavasti:

	Mp.	Np.	Yht.
Ajureita	1	—	1
Asfalttityöntekijöitä	9	—	9
Asiamiehiä	3	—	3
Autonkuljettajia	45	—	45
Desinfioitsijoita	1	—	1
Emännöitsijöitä	—	18	18
Ent. kantavääpeleitä	1	—	1
Hierojia	1	8	9
Hiojia	1	—	1
Juoksupoikia	7	—	7
Juoksutyttöjä	—	4	4
Kahvinkuljettajia	—	2	2
Kampaajia	—	3	3
Kanttoreita	1	—	1
Karjakoita	—	1	1
Kassanhoitajia	—	5	5
Kauppa-apulaisia	7	38	45
Kauppamatkustajia	4	—	4
Kauppiaita	7	7	14
Keittäjiä	2	22	24
Kelloseppiä	2	—	2
Kersantteja	1	—	1
Kirjapainotyöntekijöitä	6	4	10
Kirjatyöntekijöitä	3	4	7
Kirjeenkantajia	1	—	1
Kirvesmiehiä	34	—	34
Kivityöntekijöitä	13	—	13
Konemestareita	6	—	6
Konttoriapulaisia	8	6	14
Kutojia	—	4	4
Kylmänruoanlaittajia	—	4	4
Kylvettäjiä	—	6	6
Kätilöitä	—	1	1
Lastenhoitajia	—	2	2
Leipureita	4	6	10
Lämmittäjiä	6	6	12
Maalareita	40	—	40
Merimiehiä	3	—	3
Merkkimiehiä	1	—	1
Metallityöntekijöitä	8	—	8
Modisteja	—	3	3
Monttöörejä	17	—	17
Muurareita	5	—	5
Muusikoita	7	1	8
Naimisissa olevia naisia ja leskiä	—	642	642
Neitejä ilman ammattia	—	18	18
Ompelijoita	—	72	72
Pakkaajia	1	1	2
Palosotilaita	1	—	1
Palvelijoita	—	222	222
Partureita	5	16	21
Peltiseppiä	14	—	14
Pesijöitä	—	16	16
Poliiseja	5	—	5
Poraajia	1	—	1
Putkityöntekijöitä	7	—	7
Puuseppiä	29	—	29
Puutarhureita	4	—	4
Raitiovaununkuljettajia	1	—	1
Rakennusmestareita	4	—	4
Rappaajia	7	—	7
Rautatieläisiä	1	—	1
Räätäleitä	16	3	19
Sairaanhoitajia	—	4	4
Seppiä	7	—	7
Siivoojia	—	44	44
Sorvaajia	5	—	5
Suutareita	10	—	10
Sähkötyöntekijöitä	14	—	14
Talonmiehiä	5	—	5
Tarjoilijoita	—	30	30
Tiskaajia	—	11	11
Turkkureita	1	1	2
Työntekijöitä	207	77	284
Vahtimestareita	6	—	6
Valajia	2	—	2
Varastoapulaisia	9	4	13
Verhoilijoita	5	—	5
Viilaajia	12	—	12
Värjääjiä	1	—	1
Yövahteja	11	—	11
Yhteensä	646	1,316	1,962

Vuoden varrella käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittyminen laatunsa mukaan käy selville seuraavasta, vahvistetun kaavakkeen mukaan laaditusta yhdistelmästä.

Velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita:

Vuokrariitoja	29
Työ- ja palkkariitoja	598
Muita velkomisjuttuja	189

Esineoikeuteen kuuluvia asioita	11
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:	
Avioriitoja	9
Avioeroja	206
Pesäeroja	1
Perheen elatusasioita	154
Kuolleeksi julistamisia	6
Perintöoikeuteen kuuluvia asioita	49
Testamenttioikeuteen kuuluvia asioita	5
Yleisiä veroja koskevia asioita	55
Holhousasioita	1
Vähäpätöisiä rikosasioita	3
Sotilasavustuksia	260
Tapaturma-asioita	12
Toimeksiantoja	9
Erinäisiä tiedusteluja, hakemuksia, valituksia y. m.	611
Yhteensä	2,208

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden varrella lopullisesti ratkaistuiksi ja kirjoista poistetuiksi 2,118, kuten alempana olevista luvuista näkyy:

Sopimalla ratkaistu	673
Oikeudenkäynnillä ratkaistu	339
Erin. syistä jätetty sillensä	127
Annettu eri viranomaisille	944
Juttuja, joissa toimisto otti haasteen, mutta ei ajanut loppuun	35
Yhteensä	2,118

Edellä mainitut eri virastoille jätetyt 944 asiaa, joihin ei sisälly Helsingin raastuvanoikeuteen ja muualle otettuja haasteita, jakautuivat eri viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti	9
Valtioneuvosto	27
Valtiovarainministeriö	3
Sisäasiainministeriö	1
Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö	7
Puolustusministeriö	9
Sosialiministeriö	1
Ulkoasiainministeriö	3
Oikeusministeriö	2
Korkein oikeus	13
Korkein hallinto-oikeus	158
Turun hovioikeus	7
Uudenmaan läänin maaherra	583
Viipurin » »	1
Oulun » »	2
Turun ja Porin läänin maaherra	2
Mikkelin » »	1
Kuopion » »	1
Helsingin poliisilaitos	1
Vakuutusneuvosto	1
Valtion tapaturmalautakunta	1
Tampereen tuomiokapituli	2
Helsingin kaupungin:	
maistraatti	15
raastuvanoikeus	16
kaupunginvaltuusto	2
kaupunginhallitus	33
köyhäinhoitolautakunta	18
lastensuojelulautakunta	3
ensimmäinen kaupunginvouti	6
tutkijalautakunta	11
Kutsuntalaitoksen keskuslautakunta	1
Tie- ja vesirakennushallitus	1
Lääkintähallitus	1
Helsingin pitäjän kunnallislautakunta	1
Rajajoen tuomiokunnan tuomari	1

Se seikka, että 127 asiaa jätettiin sillensä, johtui, samoinkuin edellisinä vuosina, siitä, etteivät oikeudenetsijät, sen jälkeen kuin oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen eikä sopimusta voitu saada aikaan, enää palanneet, mutta myöskin siitä, ettei ollut toiveita juttujen voittamisesta oikeudenkäynnillä, sekä lopuksi siitä, että hakijat eivät joko tahtoneet tai voineet esittää asian edelleen ajamiseen tarvittavaa varattomuustodistusta.

Syynä siihen, että toimisto ei ajanut perille 35 yllä mainittua juttua, joissa haaste oli jo otettu, oli osittain, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella oleviin tuomioistuimiin, joissa toimiston virkamiehet toimiston johtosäännön mukaan eivät ole velvolliset oikeudenetsijöitä avustamaan, osittain, ettei vastaajia ollut haasteella tavattu tai että asia oli järjestetty ennen oikeuden istuntoa.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vuoden kuluessa 403 asiassa. Näistä ajoi toimisto vuoden kuluessa loppuun 339 asiaa, joista 335 juttua voitettiin ja 4 hävittiin. Helsingin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin vuoden kuluessa toimiston puolesta 555 kertaa 228 päivänä. Kun työpäivien luku nousi 301:een esiinnyttiin niinmuodoin raastuvanoikeudessa useammin kuin joka toinen päivä.

XXII. Työnvälitystoimisto.

Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston johtokunnan v:lta 1934 antama kertomus [1]) oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunta. Työnvälitystoimiston johtokuntaan kuuluivat v. 1934 puheenjohtajana varatuomari E. Tulenheimo, varapuheenjohtajana toimittaja E. Huttunen ja jäseninä työnantajain edustajat johtaja W. Korhonen ja insinööri P. Kyrenius sekä työntekijäin edustajat toimitsija L. Mikkonen ja eristäjä K. Saarnijärvi. Edellisten varamiehenä oli kamreeri O. Tiderman ja jälkimmäisten toimitsija T. Bryggari. Kaupunginhallituksen edustajana johtokunnassa oli rahatoimenjohtaja V. Hupli.

Johtokunta kokoontui kertomusvuoden kuluessa 10 kertaa. Sen käsittelemistä asioista merkittiin pöytäkirjaan 66 pykälää. Suurin osa näistä koski toimiston juoksevia asioita, paikkakunnan työoloja sekä toimenpiteitä työttömyyden torjumiseksi. Tärkeimmistä johtokunnan käsittelemistä kysymyksista mainittakoon seuraavat:

Toimiston kortiston uusiminen. Koska toimistoon työttömiksi ilmoittautuneiden työnhakijain luku pulavuosien aikana nousi kymmenkertaiseksi siitä, mikä se oli säännöllisissä oloissa, työnvälitysten kuitenkin samaan aikaan vähentyessä, ja tästä aiheutuva työttömyyskorttien leimaaminen ja uudistettujen työhakemusten kortistoon merkitseminen muodostui varsinkin miesosastoilla suurena osana vuotta pääasialliseksi työksi, ryhtyi johtokunta jo edellisen vuoden aikana suunnittelemaan toimiston korttijärjestelmän uusimista sellaiseksi, että sanotut mekaaniset työsuoritukset tapahtuisivat mahdollisimman nopeasti. Asiaa valmistamaan asetetun valiokunnan ehdotuksesta otettiin v:n 1933 lopulla eräällä miesosastolla kokeiltavaksi vartavasten suunniteltu ja keksitty järjestelmä, jossa työttömien henkilökortit kiinnitettiin erikoisiin korttitauluihin niin levein alareunoin, että niihin voitiin tehdä leimaus- y.m. tärkeimpiä merkintöjä. Korttitaulut ripustettiin leimausajoiksi leimausluukkujen ympärille, joten leimausmerkinnät tehtiin henkilökortteihin heti leimauttajan luukulla ollessa; aikaisemmin se tapahtui eri työsuorituksena jälkeenpäin. Kokeilussa saatujen suotuisain tulosten perusteella johtokunta päätti helmikuun 6 p:nä ottaa uuden järjestelmän käytäntöön kaikilla toimiston osastoilla. Siirtyminen tapahtui asteittain maalis-huhtikuun aikana, niin että toukokuun alusta alkaen koko toimistossa työttömyyskorttien leimaaminen tapahtui uusiin kortteihin. Toimiston anomuksesta kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö suostui helmikuun 9 p:nä siihen, että n.s. valtion työttömyyskortisto, jota aikaisemmin oli erikseen pidettävä yhteiskunnan apua tarvitsevista työttömistä, yhdistettäisiin uuteen kortistoon erinäisin ehdoin, joina vaadittiin m.m., että valtion kortistoon kuuluvat työnhakijat merkittiin erivärisille korteille ja että niiden henkilöiden kortit, jotka osoitettiin työttömyyden lieventämistä tarkoittaviin töihin, järjestettiin eri osastoihin siten, että ase-

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1935.

tettiin erikseen kunnan varatöissä olevat, valtion avustamissa kunnan varatöissä olevat sekä valtion varatöissä olevat ja sitä paitsi kussakin ryhmässä olevat henkilöt järjestettiin työmaittain. Tällaisen kortistojen yhdistämisen kautta saavutettiin huomattava mekaanisen työn säästö.

Työnvälitystoiminnan tehostaminen. Kun valtioneuvosto kesäkuun 7 p:nä 1934 asetti komitean tutkimaan, missä määrin ja millä tavoin työnvälitystoimintaa voitaisiin nykyisestään tehostaa, pyysi sosialiministeriö johtokunnan lausuntoa siitä, mitkä mahdolliset epäkohdat ja puutteellisuudet vähensivät työnvälityksen merkitystä ja mitä voitaisiin tehdä työnvälitystoiminnan sisäisen organisation kehittämiseksi sellaiseksi, että työnantajat entistä enemmän käyttäisivät hyväkseen virallista työnvälitystä. Asiasta antamassaan lausunnossa johtokunta mainitsi, että sen käsityksen mukaan ne puutteellisuudet, joita myöskin suurempien paikkakuntien työnvälitystoimistojen toiminnassa voitiin havaita ja jotka ehkäisivät työnvälitystoiminnan voimakkaampaa nousua ja laajentumista, johtuivat pääasiassa siitä, että työn ja työvoiman tarjonnan ollessa vapaina työnantajat, etenkin merkitsevimmät heistä, ottivat tarvitsevansa työvoiman ilman työnvälityksen apua niistä työntekijöistä, jotka tulivat suoraan heidän luokseen tarjolle. Julkisen työnvälityksen onnistumista vaikeutti myös se seikka, että suurimmissa kaupungeissa toimistojen oli mahdoton tuntea niin perinpohjin kaikkia työnhakijoita ja heidän erilaisia ominaisuuksiaan, ettei työnantajilla olisi aihetta luottaa enemmän omaansa kuin toimiston valintaan. Keinona, jolla jossakin määrin lisättäisiin julkisen työnvälityksen merkitystä, mainitsi johtokunta sen, että toimistot omasta aloitteestaan kääntyisivät työnantajain puoleen tarjoten näille toimiston palvelusta ja esittäen tarjokkaiksi työhön ensi sijassa oman kunnan jäseniä.

Kunnallisen ammatinneuvonnan järjestäminen. Psykoteknillisen kerhon tehtyä kaupunginhallitukselle asiasta esityksen ja kaupunginhallituksen pyydettyä johtokunnalta siitä lausuntoa, johtokunta yhtyi kannattamaan psykoteknillisen kerhon ehdotusta, jonka mukaan asiaan perehtyneille henkilöille annettaisiin tehtäväksi laatia yksityiskohtainen ehdotus asian alkuunpanosta ja järjestämisestä Helsingissä.

Lokakuun 10 p:nä kaupunginhallitukselle antamassaan lausunnossa työttömyyskorttien leimaamista koskevassa asiassa johtokunta ehdotti luovuttavaksi väliaikaisesti käytännössä olleesta kolme kertaa viikossa tapahtuvasta työttömyyskorttien leimaamisesta sen tähden, että toimenpide karkoitti toimistosta kunnollisinta ja ammattitaitoisinta väkeä, jota siellä nimenomaan tarvittiin työnvälitystoiminnan kehittämiseen pyrittäessä. Leimausvelvollisuutta keväällä lisättäessä järjestettiin toimistolle ennestään toiminnassa olleen Vallilan toimiston lisäksi kaksi uutta sivutoimistoa, toinen Kallioon, ja toinen Toukolaan. Kun kuitenkin huomattiin, että työtä karttavat ainekset pyrkivät leimauttamaan työttömyyskorttejaan näissä sivutoimistoissa, joissa heille ei voitu tarjota työtä, ehdotti johtokunta, että samalla kun leimausvelvollisuutta vähennettiin lakkautettaisiin sivutoimistot. Kaupunginhallituksen yhdyttyä johtokunnan esitykseen lakkautettiin sivutoimistot marraskuun 1 p:nä.

Tarkkailijain selville saamia väärinkäytöksiä johtokunta käsitteli useampaan kertaan. Väärinkäytöksiin syypäät erotettiin määräajaksi toimiston kirjoista. Vakavammat tapaukset, esim. sellaiset, jolloin asianomainen leimautti työttömyyskorttiaan työssä ollessaan, saattoi johtokunta kaupunginlakimiehen tietoon.

Lisäksi johtokunta antoi kaupunginhallitukselle lausuntoja yhdistysten anomuksista saada harjoittaa työnvälitystä. Milloin anoja oli ammatillinen yhdistys ja sen suunnittelema työnvälitys tapahtui sellaisella erikoisalalla, jolla julkinen työnvälitys ei kyennyt välitysmiehen tarvetta tyydyttämään, johtokunta puolsi anomusta. Ammatillisesti rajoittamatonta yhdistysten työnvälitystä ei johtokunta pitänyt tarpeen vaatimana ja antoi sitä tarkoittavista anomuksista epäävät lausunnot.

Toimiston henkilökunta. Toimiston johtajana oli W. O. Ahtio. Osastonjohtajina miesosastoilla toimivat F. E. Huhtala, K. B. Sundström ja lokakuun 1 p:stä alkaen A. E. Holmström. Miesosastojen vakinaisina apulaisina toimivat V. Jyrkänne ja K. Vuolanne. Naisosastojen osastonjohtajina olivat rouva R. Hänninen sekä neidit L. Ahlgren, A. Bruun, T. Melanen ja E. Sundström, apulaisina rouva E. Bauer sekä neidit A. Ahovaara, S. Rechardt ja A. Vallinheimo. Vakinaisen henkilökunnan lisäksi oli miesosastoilla vuoden alkupuolella kaksitoista ylimääräistä apulaista. Vuoden lopulla voitiin näiden lukumäärä vähentää kuuteen. Samoin vähennettiin naisosastoilta ylimääräinen apulainen. Toimiston vahtimestarina toimi T. Leander.

Työhakemukset ja työnhakijat. Ryhmitettyinä työnhakijain sukupuolen mukaan ja verrattuna edelliseen vuoteen oli työhakemusten luku seuraava

	1934.		1933.		Vähennys v. 1934 verrattuna v:een 1933.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Miesten tekemiä	31,189	59.8	41,858	60.7	10,669	25.5
Naisten »	20,972	40.2	27,050	39.3	6,078	22.5
Yhteensä	52,161	100.0	68,908	100.0	16,747	24.3

Työtä hakevia eri henkilöitä oli seuraavasti:

	1934.		1933.		Vähennys v. 1934 verrattuna v:een 1933.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Miehiä	15,400	64.4	19,061	64.6	3,661	19.2
Naisia	8,512	35.6	10,450	35.4	1,938	18.5
Yhteensä	23,912	100.0	29,511	100.0	5,599	19.0

Edelliseen vuoteen verraten väheni sekä työhakemusten että työtähakevien eri henkilöiden määrä huomattavasti. Työnhakijat uudistivat työhakemuksensa työttömiksi uudelleen jouduttuaan, miehet 15,789 ja naiset 12,460 eli yhteensä 28,249 eri tapauksessa.

Kotipaikkaoikeuden mukaan työnhakijat jakautuivat seuraavasti:

	Miehiä.		Naisia.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsingissä	13,085	85.0	6,836	80.3	19,921	83.3
Muualla	2,315	15.0	1,676	19.7	3,991	16.7
Yhteensä	15,400	100.0	8,512	100.0	23,912	100.0

Edellisenä vuonna oli vieraspaikkakuntalaisia miehistä 14.4 %, naisista 14.9 % ja kaikista työnhakijoista 14.6 %.

Perheolojen[1]) mukaan ryhmitettyinä oli työnhakijoista:

	Miehiä.		Naisia.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Perheellisiä	7,282	47.3	2,024	23.8	9,306	38.9
Yksinäisiä	8,118	52.7	6,488	76.2	14,606	61.1
Yhteensä	15,400	100.0	8,512	100.0	23,912	100.0

Edellisenä vuonna oli perheellisiä miehistä 46.2 %, naisista 27.3 % ja kaikista työnhakijoista 39.5 %.

Tarjotut paikat. Toimiston täytettäväksi tarjottiin kertomusvuonna kaikkiaan 20,904 työpaikkaa, joista miesten paikkoja 7,062 eli 33.8 % ja naisten paikkoja 13,842 eli 66.2 %. Edelliseen vuoteen verraten lisääntyi miehille tarjottujen paikkain luku 52:lla eli 0.7 % ja naisille tarjottujen paikkain luku 761:llä eli 5.8 %, joten työtarjoukset yhteensä lisääntyivät 813:lla eli 4.0 %.

Työpaikkakunnan mukaan ryhmitettyinä oli tarjotuista työpaikoista:

	Miesten paikkoja.		Naisten paikkoja.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsingissä	4,870	69.0	12,482	90.2	17,352	83.0
Muualla	2,192	31.0	1,360	9.8	3,552	17.0
Yhteensä	7,062	100.0	13,842	100.0	20,904	100.0

Täytetyt paikat. Toimiston työn tulos, välitysten määrä, verrattuna myös edelliseen vuoteen, selviää seuraavasta:

	1934.		1933.		Lisäännys v. 1934 verrattuna v:een 1933.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Miesten paikkoja	6,965	36.9	6,890	36.9	75	1.1
Naisten »	11,887	63.1	11,795	63.1	92	0.8
Yhteensä	18,852	100.0	18,685	100.0	167	0.9

Edelliseen vuoteen verraten sekä miesten että naisten välitys jonkun verran lisääntyi.

Kun työnhakijoita edelleenkin oli runsaasti ympäri vuoden, tarjotut paikat, varsinkin miesten paikat, voitiin täyttää sangen tarkkaan, kuten seuraavasta asetelmasta selviää.

Tarjotuista paikoista täytettiin:

	Miesten paikkoja.		Naisten paikkoja.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsingissä	4,788	98.3	10,940	87.6	15,728	90.6
Muualla	2,177	99.3	947	69.6	3,124	88.0
Yhteensä	6,965	98.6	11,887	85.9	18,852	90.2

Edellisenä vuonna täytettiin miehille tarjotuista paikoista 98.3 %, naisille tarjotuista 90.2 % ja kaikista tarjotuista paikoista 93.0 %. Tilastoa laskettaessa täyttämättömiksi jääneistä palvelijain paikoista täytettiin melkoinen osa seuraavan vuoden alussa.

[1]) Perheellisiin on ryhmityksessä viety, paitsi naimisissa olevia henkilöitä, myöskin naimattomat henkilöt, joilla on lapsia elätettävänä, ja yksinäisiin myöskin lesket, joilla ei ole lapsia alle 16 vuoden, joten ryhmitystä ei ole tehty siviilisäädyn, vaan elatusvelvollisuuden perusteella.

Ammattialan mukaan ryhmittyivät työhakemukset sekä tarjotut ja täytetyt paikat seuraavasti:

Ammatti- ja toimiala.	Työhakemuksia.			Tarjottuja paikkoja.			Täytettyjä paikkoja.		
	Miest.	Naist.	Yht.	Miest.	Naist.	Yht.	Miest.	Naist.	Yht.
Maa- ja metsätalous	171	342	513	224	616	840	222	562	784
Teollisuus ja käsityö.									
Metalliteollisuus	3,332	128	3,460	178	28	206	177	26	203
Kivi-, savi- ja lasiteoll.	429	30	459	13	—	13	13	—	13
Kemiall. teollisuus	7	38	45	—	11	11	—	11	11
Nahka- ja karvateoll.	322	93	415	7	7	14	6	6	12
Kehruu- ja kutomateoll.	6	95	101	—	26	26	—	26	26
Vaatetavara- ja puhdistusteollisuus	176	1,092	1,268	1	1,173	1,174	1	1,168	1,169
Paperiteollisuus	106	196	302	3	10	13	3	6	9
Puuteollisuus	978	78	1,056	29	38	67	29	38	67
Rakennusteollisuus	10,661	1,596	12,257	3,807	365	4,172	3,764	347	4,111
Valaistuslaitokset	411	23	434	24	—	24	18	—	18
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	208	398	606	2	58	60	2	57	59
Graafillinen teollisuus	377	82	459	3	11	14	3	10	13
Teollisuus ja käsityö, luokittamattomat	541	7	548	8	—	8	8	—	8
Kauppa ja liikenne.									
Kauppa-ala	1,992	1,663	3,655	59	590	649	42	436	478
Meri- ja satamaliikenne	2,547	108	2,655	481	53	534	481	53	534
Maaliikenne	1,287	—	1,287	29	—	29	29	—	29
Ravintola- ja hotelliliike	76	2,665	2,741	6	1,057	1,063	6	1,030	1,036
Sekatyöt, luokittamattomat	5,706	1,860	7,566	1,767	1,141	2,908	1,767	1,139	2,906
Taloustoimet	—	10,005	10,005	—	8,312	8,312	—	6,739	6,739
Erinäiset toimet	840	107	947	43	23	66	41	21	62
Käskyläis- ja oppilastoimet	1,016	366	1,382	378	323	701	353	212	565
Yhteensä	31,189	20,972	52,161	7,062	13,842	20,904	6,965	11,887	18,852

Miesosastoille tehtiin kertomusvuonna, kuten aikaisemminkin, eniten työhakemuksia rakennusteollisuuden alalta, 34.2 % kaikista hakemuksista. Seuraavina järjestyksessä olivat luokittamattomat sekatyöt 18.3 %, metalliteollisuus 10.7 %, meri- ja satamaliikenne 8.2 %, kauppa-ala 6.4 % ja maaliikenne 4.1 %. Edelliseen vuoteen verraten lisääntyivät työhakemukset vain luokittamattomain sekatöiden alalla, ollen lisäännys 16.1 %, kaikilla muilla työaloilla oli vähennys melkoinen; esim. maa- ja metsätalouden alalla vähennys oli 25.3 %, rakennusteollisuuden alalla 25.9 % ja kauppa-alalla 26.2 %.

Naisosastoilla tehdyistä työhakemuksista oli edelleenkin suurin määrä taloustoimien aloilta. Lähinnä seurasivat ravintola- ja hotelliliike, luokittamattomat sekatyöt, kauppa-ala, rakennusteollisuus sekä vaatetavara- ja puhdistusteollisuus. Edelliseen vuoteen verraten vähenivät työhakemukset kaikilla naisten ammatti- ja toimialoilla. Merkitsevimmät vähennykset tapahtuivat taloustoimien, rakennusteollisuuden, ravintola- ja hotelliliikkeen sekä vaatetavara- ja puhdistusteollisuuden aloilla.

Työtarjouksia oli miehille eniten rakennusteollisuuden, sen jälkeen luokittamattomain sekatöiden, sitten meri- ja satamaliikenteen sekä käskyläis- ja oppilastointen aloilta. V:een 1933 verraten lisääntyivät työtarjoukset etupäässä rakennusteollisuuden, maa- ja metsätalouden, luokittamattomain sekatöiden sekä metalliteollisuuden aloilla. Huomattava vähennys tapahtui meri- ja satamaliikenteen alalla sekä pienempiä vähennyksiä kivi-, savi-

ja lasiteollisuuden, puuteollisuuden ja maaliikenteen aloilla. Naisille tarjotuista paikoista oli edelleen enemmän kuin puolet taloustoimien aloilta. Muilta aloilta oli naisille tarjottuja paikkoja eniten vaatetavara- ja puhdistusteollisuuden (suuri osa paikoista kaupungin työtupaan ja ompelukursseille), luokittamattomain sekatöiden, ravintola- ja hotelliliikkeen, maa- ja metsätalouden sekä kaupan aloilta. Edelliseen vuoteen verraten lisääntyi työtarjousten määrä varsinkin taloustoimien, luokittamattomain sekatöiden, kaupan, ravintola- ja hotelliliikkeen sekä maa- ja metsätalouden aloilla. Vähennys taas tapahtui esim. rakennusteollisuuden, vaatetavara- ja puhdistusteollisuuden sekä muutamien muiden ammattien aloilla.

Toimitetut välitykset jakautuivat eri teollisuus- ja toimialojen kesken samassa suhteessa kuin työtarjoukset.

Täyttämättä jäi paikkoja mainittavasti vain taloustoimien ja kaupan sekä vähemmässä määrin käskyläistoimien ja maatalouden aloilla. Syynä välitysten raukeamiseen taloustoimien aloilla oli osaksi vuoden jälkipuoliskolla ilmennyt suositeltujen talousapulaisten puute, osaksi myös se, että palvelupaikkoihin kysyttiin yleensä nuorempaa väkeä kuin oli saatavissa. Viimeksi mainitusta syystä jäi myöskin melkoinen osa naisille kaupan alalta tarjotuista paikoista täyttämättä. Täyttämättä jääneet miesten paikat kaupan alalla olivat provisionimyyjän paikkoja, joissa ei ollut mitään pohjapalkkaa.

Merimiesten työnvälitys[1]). Merimiesosaston johtokuntaan kuuluivat v.1934 puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana toimiston johtokunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, jäseninä laivanvarustajain edustajat merikapteenit H. Andersson ja J. A. Lahtinen sekä merimiesten edustajina Suomen merimiesten ja lämmittäjäin unionin luottamusmies K. Ahonen ja saman järjestön asiamies K. Tuomikoski. Edellisten varamiehenä oli konemestari K. A. Höök, jälkimmäisten laivakirvesmies E. V. Långström. Sihteerinä toimi merimiesosaston johtaja F. E. Huhtala.

Merimiesosastolle jätti kertomusvuonna 1,272 (edell. v. 1,461) eri työnhakijaa kaikkiaan 1,997 (2,461) työhakemusta. Työnhakijoista oli helsinkiläisiä 678 eli 53.3 % ja vieraspaikkakuntalaisia 594 eli 46.7 %. Edellisenä vuonna olivat vastaavat prosenttiluvut 51.4 ja 48.6, joten vieraspaikkakuntalaisten luku laski suhteellisesti runsaammin kuin helsinkiläisten.

Perheellisiä oli merimiehistä 269 eli 21.1 % ja yksinäisiä 1,003 eli 78.9 %.

Osastoon tarjottuja ja osaston oma-aloitteisesti hankkimia työpaikkoja oli kertomusvuonna kaikkiaan 481 (edell. v. 729), joista Helsinkiin 277 eli 57.6 % ja muille paikkakunnille 204 eli 42.4 %. Edelliseen vuoteen verraten, jolloin osaston liike oli harvinaisen vilkas, työpaikkojen määrä väheni 34.0 %. Kaikki kertomusvuoden aikana osastolle tarjotut ja hankitut työpaikat täytettiin.

Merimiesosaston toiminnan jakautuminen eri kuukausien osalle selviää seuraavasta asetelmasta:

	Työhakemuksia.	Tarjottuja paikkoja.	Täytettyjä paikkoja. Yhteensä.	Niistä muualle.
Tammikuu	314	18	17	8
Helmikuu	305	25	25	12
Maaliskuu	330	30	31	12
Huhtikuu	347	48	48	15

[1]) Kaikki numerotiedot sisältyvät myöskin edellä olevaan, koko toimistoa koskevaan selostukseen.

Toukokuu	288	64	64	38
Kesäkuu	270	76	76	36
Heinäkuu	262	50	50	15
Elokuu	277	51	51	15
Syyskuu	260	43	43	23
Lokakuu	305	31	31	10
Marraskuu	281	22	22	7
Joulukuu	244	23	23	13
Koko vuosi [1])	1,997	481	481	204

Kuten yleensä edellisinäkin vuosina oli liike vilkkain toisen neljänneksen aikana kevätpurjehduksen alkaessa ja hiljaisin ensimmäisen neljänneksen aikana.

Eri päällystö- ja miehistöryhmien kesken jakautui osaston liike, verrattuna samalla edelliseen vuoteen, seuraavasti:

	1934.			1933.		
	Työhakemuksia.	Tarjottuja paikkoja.	Täytettyjä paikkoja.	Työhakemuksia.	Tarjottuja paikkoja.	Täytettyjä paikkoja.
Laivanpäälliköt	55	12	12	60	6	6
Perämiehet	102	32	32	98	39	39
Koneenkäyttäjät	330	108	108	353	102	102
Kansimiehistö	574	139	139	662	192	187
Konemiehistö	722	116	116	1,048	294	293
Radiosähköttäjät	16	8	8	33	15	15
Keittiöhenkilökunta	198	66	66	207	81	81
Yhteensä	1,997	481	481	2,461	729	723

Työhakemusten kohdalla tapahtui vähennystä kaikkien muiden ryhmien paitsi perämiesten osalta. Laivanpäälliköille ja koneenkäyttäjille oli työtarjouksia enemmän kuin edellisenä vuonna, mutta kaikille muille ryhmille vähemmän. Varsin huomattava vähennys tapahtui konemiehille tarjottujen paikkojen luvussa. Kuitenkin osasto voi kertomusvuonnakin osoittaa työpaikan likimain kaikille sen puoleen kääntyneille kelvollisille ja tottuneille merimiehille. Välitykset edelliseen vuoteen verraten lisääntyivät ja vähenivät samassa suhteessa kuin työtarjoukset.

Työolot Helsingissä v. 1934. Toimenpiteet työttömyyden torjumiseksi. Parin edellisen vuoden aikana vallinnut suurtyöttömyys näytti vielä kertomusvuoden alussa jatkuvan miltei heikentymättömänä. Tosin työttömyysnumerot olivat vuoden vaihteessa ja tammikuussa edellisen vuoden vastaavia numeroita pienemmät, mutta kuitenkin vielä huolestuttavan korkeat. Helmikuun lopulla ja vielä enemmän maalis-huhtikuun aikana ilmeni työoloissa melkoisia paranemisen merkkejä ja ilmiö jatkui yhä kevään ja kesän aikana. Heinäkuussa oli toimistossa työnhakijoita n. 55 % vähemmän kuin tammikuussa siitä huolimatta, että kevään kuluessa vapautui lähes 3,000 työntekijää erilaisista varatöistä. Mutta niinpä esim. rakennusteollisuuden alalla työt olivat vilkkaammassa käynnissä kuin moneen vuoteen, vaikka niitä jossakin määrin haittasi toukokuun 26 p:nä alkanut muurarien lakko, joka jatkui elokuun 18 p:ään saakka. Erittäin suotuisain sääsuhteiden val-

[1]) Summaan eivät sisälly kuukaudesta toiseen siirtyneet työhakemukset.

litessa jatkuivat työt syksyllä harvinaisen vilkkaina aina lokakuun puoliväliin saakka. Useimmilla muillakin työaloilla olivat työt kesäkuukausina säännöllisessä käynnissä. Myöskin naisten työaloilla työt lisääntyivät melkoisesti kertomusvuoden aikana. Varsinkin kysyttiin toimistosta väkeä taloustoimien aloille, ja hyvillä suosituksilla varustetuista talousapulaisista oli keväästä alkaen jatkuva puute. Elokuun lopusta alkaen työnhakijain luku toimistossa kuitenkin hiljalleen lisääntyi, mutta pysytteli kaiken syksyä huomattavasti pienempänä kuin parin edellisen vuoden vastaavina aikoina.

Työnpuutteen poistamiseksi järjestivät sekä kunta että valtio pääasiassa talvikaudeksi erinäisiä varatöitä, joihin työvoima suurimmaksi osaksi otettiin toimiston välityksellä. Kaupungin varatöissä työskenteli vuoden alussa n. 2,000 työtöntä. Keväällä näitä töitä vähitellen supistettiin niin, että keskikesällä kaupungin varatyöntekijäin lukumäärä nousi n. 400 mieheen. Vuoden lopulla oli töitä jälleen lisättävä ja joulukuun lopussa työskenteli kaupungin järjestämissä varatöissä n. 1,500 miestä ja satakunta naista. Valtion Helsingin työttömille järjestämistä varatöistä olivat huomattavimmat Lauttasaaren—Jorvaksen ja Helsingin—Turun maantierakennukset, rautatieradan oikaisut Pasilan—Espoon välisellä rataosalla sekä stadionin kentän tasoitus. Helmi—toukokuun aikana työskenteli näissä töissä yhteensä 1,000—1,200 miestä, kesällä 200—350 ja syyskautena 400—600 miestä.

Työolojen ja työttömyystilanteen vaihtelun valaisemiseksi esitettäköön vielä työnvälitystoimiston työnhakijain lukumäärä kuukausittain v. 1934 ja 1933.

	1934.			1933.		
	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Tammikuu	9,015	4,349	13,364	10,589	4,851	15,440
Helmikuu	8,139	3,742	11,881	9,842	4,260	14,102
Maaliskuu	7,321	3,167	10,488	9,590	4,017	13,607
Huhtikuu	6,167	2,883	9,050	9,513	3,728	13,241
Toukokuu	4,573	2,621	7,194	8,736	4,643	13,379
Kesäkuu	4,073	2,273	6,346	7,548	3,321	10,869
Heinäkuu	3,927	2,038	5,965	7,292	3,072	10,364
Elokuu	4,146	2,303	6,449	8,014	3,762	11,776
Syyskuu	4,313	2,320	6,633	8,685	4,117	12,802
Lokakuu	5,032	2,457	7,489	9,101	3,938	13,039
Marraskuu	5,594	2,424	8,018	9,173	3,707	12,880
Joulukuu	5,503	2,035	7,538	8,325	3,074	11,399

XXIII. Naisten työtupa.

Naisten työtuvan toimintakertomus v:lta 1934 oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunnan kokoonpano ja toiminta. Kaupunginhallitus valitsi tammikuun 12 p:nä 1934 entiset jäsenet naisten työtuvan johtokuntaan, johon kuuluivat pankinjohtaja E. Hj. Rydman puheenjohtajana, toimistonjohtaja J. E. Janatuinen varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä posliiniteknikko A. G. Nyman, rouva M. Ollonqvist ja tarkastaja M. Sillanpää. Sihteerinä toimi naisten työtuvan toimitusjohtaja P. E. Kiljunen.

Kertomusvuonna johtokunta piti 14 kokousta, joissa käsiteltiin 87 eri asiaa. Pöytäkirjain pykäläluku oli 93. Suurin osa käsitellyistä asioista koski työtuvan toiminnassa esiintyneitä käytännöllisiä kysymyksiä, kuten kaupunginhallituksen päätösten toimeenpanoa, töiden järjestelyä, työnhankintoja, ammattikurssien suunnitteluja y.m.

Naisten keskuudessa vallitseva työttömyys oli edelleenkin verrattain huomattava. Kertomusvuonna työttömien naisten luku oli suurin tammikuun 13 p:nä, jolloin työttömiä oli 3,220. Edellisen vuoden samanaikainen korkein määrä oli 3,593. Kesäkuun 23 p:nä työttömien naisten lukumäärä oli pienimmillään eli 556. Syyskuun loppupuolella lukumäärä kasvoi 562:een ja marraskuun alkupuolella se oli jo 1,347. Joulukuussa työttömyys hiukan aleni. Huhti—toukokuun vaihteessa otettiin käytäntöön uusi työttömien rekisteröimistapa, joten sen mukaan lasketut työttömien lukumäärät eivät ole täysin verrattavissa vanhoihin lukuihin.

Työtuvan toiminta ja talous. Työtupa pidettiin kesällä suljettuna heinäkuun 5 p:stä elokuun 10 p:ään. Tältä ajalta työntekijöille maksettiin lain edellyttämä kesälomapalkka ja samaksi ajaksi järjestettiin henkilökunnan kesälomat. Kesäloman alkaessa palautettiin työnvälitystoimistoon toimiston pyynnöstä kaikkien muiden paitsi erikoistöissä olevien työntekijäin työosoituskortit työtuvassa olevien työntekijäin rekisteröimiseksi käytäntöön otetun uuden menettelytavan mukaisesti.

Työtuvassa työskennelleiden lukumäärä kunkin kuukauden alussa sekä heidän yhteenlaskettu työtuntimääränsä kunakin kuukautena näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

	Työntekijöitä.	Työtunteja.		Työntekijöitä.	Työtunteja.
Tammikuu	119	18,168.0	Heinäkuu	102	4,604.5
Helmikuu	114	22,896.0	Elokuu[1])	53	9,475.5
Maaliskuu	103	15,681.5	Syyskuu	92	15,909.0
Huhtikuu	105	17,789.5	Lokakuu	93	15,922.5
Toukokuu	102	15,255.5	Marraskuu	94	20,801.0
Kesäkuu	99	21,862.5	Joulukuu	101	16,310.5

[1]) Työntekijäin lukumäärä elokuun 10 p:nä, jolloin aloitettiin työt kesäloman jälkeen.

Kertomusvuoden aikana erosi työtuvasta 38 työntekijää, joista useat saivat vakinaisen toimen, uusia otettiin 18. Ainoastaan yksi tapaturma sattui ja sekin oli lievää laatua. Työtuntien lukumäärä nousi 194,676:een, joista maksettiin työntekijöille työpalkkaa kaikkiaan 721,064: 45 markkaa. Kesälomapalkkoja maksettiin yhteensä 19,144: 90 markkaa, joten työtuvan kirjoissa olevien työntekijäin palkat tekivät kaikkiaan 740,209: 35 markkaa. Sen johdosta, että työtuntien yhteissumma oli lähes 16,000 työtuntia pienempi kuin edellisenä vuonna ja menot nousivat samanaikaisesti jonkun verran, olivat menot työntekijäin työtuntia kohden 1: 70 markkaa, edellisenä vuonna 1: 43 markkaa, ja työntekijää ja työpäivää kohden vastaavasti 12: 89 ja 10: 84 markkaa. Palkkojen jakautuminen työn laadun mukaan näkyy seuraavasta:

Vuosineljännes.	Työtuvassa suoritetuista varsinaisista töistä maksettuja tuntipalkkoja.		Työtuvassa suoritetuista varsinaisista töistä maksettuja urakkapalkkoja.		Työtuvassa suoritetuista erikoistöistä maksettuja tunti- ja urakkapalkkoja.		Työntekijäin kotonaan suorittamista töistä maksettuja urakkapalkkoja.		Maksettuja työpalkkoja kaikkiaan.	
	Markkaa ja penniä.									
I	73,068	25	97,627	50	18,905	65	3,398	50	192,999	90
II	81,678	85	94,761	35	20,290	—	4,385	55	201,115	75
III	33,619	65	64,221	15	13,205	10	7,403	20	118,449	10
IV	62,961	10	112,287	85	23,099	70	10,150	65	208,499	30
Koko vuosi	251,327	85	368,897	85	75,500	45	25,337	90	721,064	05
	Keskimääräinen tuntipalkka, Smk.									
	3	06	3	92	4	14	.	.	.	.

Alla olevassa yhdistelmässä esitetään työtuvan tulot ja menot kertomusvuonna:

Tulot.	Smk.	Menot.	Smk.
Kaupungin myöntämä määräraha	399,024: 25	Työ- ja kesälomapalkat	740,209: 35
Tuloja tehdyistä töistä:		Henkilökunnan palkat	272,154: —
kaupungin sairaaloille	78,231: 15	Vuokrat	80,000: —
köyhäinhoitolaitokselle	91,112: 05	Sähkö	33,233: 15
kansakouluille	302,693: 50	Kaluston osto ja kunnossapito	15,715: 85
muille kaupungin laitoksille	117,699: 60	Työainekustannukset	852,576: 50
puolustusministeriölle	36,897: 45	Ilmoitus- ja lähetys- y.m. kuluja	18,080: 70
suojeluskunnalle	11,263: 50	Sairasavustuksia	6,805: 70
valtion sairaaloille	48,246: 80	Hyvityksiä	33,754: 55
yksityisille sairaaloille	9,026: 25	Sekalaiset menot	27,419: 75
» liikkeille ja henkilöille	79,875: 75	Kaluston poisto	7,010: —
käteisiä	413,537: 05	Erotus aloittavan ja päättyvän saldon välillä	3,191: 50
Vuosialennusta	38,448: 85		
Myyntiaitan myynti	223,377: 30		
Hallin myynti	240,717: 55		
Yhteensä	2,090,151: 05	Yhteensä	2,090,151: 05

V:n 1934 talousarvioon oli kaupunginvaltuusto merkinnyt naisten työtuvan osalle 525,000 markkaa, josta käytettiin 399,024: 25 markkaa; säästöksi jäi siis 125,975: 75 markkaa.

Määrärahasta nostettua määrää lukuunottamatta työtuvalla oli kertomusvuoden aikana tuloja yhteensä 1,691,126: 80 markkaa, edellisenä vuonna 1,561,543: 77 markkaa. Työtuvan tulot tekivät 81.0 % kokonaismenoista, edellisenä vuonna 79.7 %.

Tilinpäätöksessä on huomioon otettava, että työtuvan omaisuuden arvo nousi kertomusvuoden aikana 68,473: 30 markkaan, johon sisältyy varattujen työtarpeiden ohella hankitun kaluston arvo 2,754 markkaa. Työtuvan todellinen tappio oli 330,469: 10 markkaa, edellisenä vuonna 300,768: 93 markkaa. Varat olivat joulukuun 31 p:nä 1934 laadittujen kalustoluetteloiden mukaan 1,208,426: 35 markkaa.

Tilausten hankinta ja tuotteiden myynti. Suurimman tuloryhmän muodostivat edelleenkin kaupungin eri laitoksille toimitetut hankinnat sekä liikkeiden ja yksityisten henkilöiden tekemät ostot. Myyntiaitassa ja hallimyymälässä pidettiin myös kaupan työtuvan tuotteita. Enimmin haluttuja olivat riepumatot ja niiden ohella muut kudontatuotteet. Toukokuussa pidettiin myyjäiset, joissa myytiin sekä työtuvassa että ammattikursseilla valmistettuja tuotteita yhteensä 61,270: 50 markan arvosta.

Työtuvan alaosasto. Sen johdosta, että työnvälitystoimistoon ilmoittautuneista työntekijöistä oli kovin suuri osa yli 45 vuotiaita, joille ei voitu järjestää valtion apurahan edellyttämiä ammattikursseja, esitti johtokunta kaupunginhallitukselle työtupaan järjestettäväksi alaosaston edellä mainittuja työttömiä varten. Johtokunnan tekemien suunnitelmien ja ehdotusten mukaisesti kaupunginhallitus hyväksyikin kertomusvuoden aikana työtuvan yhteyteen järjestettäväksi alaosaston, jonka toiminta sekä kevät- että syyskaudella selviää lähemmin alla olevasta taulukosta:

Alaosaston toimintapaikka.	Alaosaston toiminta-aika.	Osanottajien arvioitu lukum.	Myönnetty määräraha, Smk.		Brutto-menot, Smk.		Tulot, Smk.		Netto-menot, Smk.	
Meritullink. 1	1/2—31/5	120	285,000	—	184,865	55	5,849	40	179,016	15
»	22/10—31/12	100	104,000	—	87,469	60	6,498	55	80,971	05

Työtuvan alaosastolle kaikkiaan myönnetystä määrärahasta, 389,000 markasta, käytettiin kertomusvuonna yhteensä 259,987: 20 markkaa, joten määrärahasta jäi säästöä 129,012: 80 markkaa.

Alaosastolla työskennelleiden työntekijäin lukumäärä kunkin kuukauden alussa, paitsi lokakuussa 22 p:nä, sekä heidän yhteenlaskettu työtuntimääränsä niinä kuukausina, joina alaosaston toiminta tapahtui, näkyy alla olevasta yhdistelmästä:

	Työntekijöltä.	Työtunteja.		Työntekijöitä.	Työtunteja.
Helmikuu	111	15,155.5	Lokakuu	101	4,437.5
Maaliskuu	125	14,713.5	Marraskuu	103	13,947.0
Huhtikuu	128	15,997.0	Joulukuu	104	14,072.0
Toukokuu	105	19,663.0			

Koska työtuvan alaosastolla oli enimmäkseen vanhempia naisia, jotka pystyivät vain yksinkertaisempaan ompelutyöhön, leikattiin ja ommeltiin siellä pääasiassa matonkuteita, joista työtuvassa kudottiin mattoja. Mikäli

työntekijät pystyivät, suoritettiin tilaustöitä. Työntekijöille maksettiin aluksi alimpana palkkana 14 markkaa päivältä, mutta voitiin se korottaa työtaidon ja ahkeruuden perusteella 15 markkaan.

Ammattikurssit. Samoin johtokunnan tekemien suunnitelmien ja ehdotusten mukaisesti kaupunginhallitus hyväksyi kertomusvuoden aikana toimeenpantaviksi seuraavassa taulukossa mainitut kurssit:

Kurssien toimintapaikka.	Kurssien toimintaaika.	Kurssilaisten arvioitu lukumäärä.	Myönnetty määräraha, Smk.		Bruttomenot, Smk.		Tulot, Smk.		Nettomenot, Smk.	
Meritullink. 1	16/1—12/5	365	572,000	—	631,707	80	65,622	90	566,084	90
»	29/10—31/12	59	165,000	—	71,989	60	5,721	15	66,268	45

Alla olevat numerot osoittavat kurssilaisten lukumäärän kunkin kuukauden ensimmäisenä päivänä, paitsi tammikuussa 17 p:nä ja lokakuussa 29 p:nä sekä työtuntien yhteenlasketun lukumäärän niinä kuukausina, jolloin kurssit olivat toiminnassa:

	Kurssilaisia.	Työtunteja.		Kurssilaisia.	Työtunteja.
Tammikuu	252	17,293.0	Toukokuu	301	20,904.5
Helmikuu	322	45,945.5	Lokakuu	30	445.5
Maaliskuu	362	42,110.0	Marraskuu	44	6,730.5
Huhtikuu	342	43,635.0	Joulukuu	54	7,387.5

Kunkin kurssin päätyttyä annettiin siitä lopputilityksen mukana rahatoimistolle yksityiskohtainen selostus. Lisäksi mainittakoon, että sosialiministeriön taholta annettuja ohjeita seuraten noudatettiin kertomusvuonna sellaista menettelytapaa, että ammattikursseilla ensimmäistä kertaa olleista työntekijöistä otettiin edistyneimmät, mikäli olivat vielä työttöminä, kuitenkin enintään 1/3, seuraavien kurssien alkaessa jatkokursseille sekä heistä vielä seuraavalla kerralla parhaat erikoiskursseille. Mainittua menettelytapaa silmälläpitäen järjestettiin vuoden alkupuolella toimineilla ammattikursseilla paitsi ompelu- ja jatkokursseja erikoiskurssit puku- ja kotiompelussa ja pitsinnypläyksessä sekä singer-kurssi. Syksyllä toimineet ammattikurssit käsittivät vain ompelu- ja jatkokurssit.

Kaupunginhallitus hyväksyi johtokunnan tekemän aloitteen talouskurssien toimeenpanosta työttömiä naisia varten. Kurssit järjestettiin kotitalouslautakunnan toimesta sen käytettävänä olevassa huoneistossa.

Ammattikurssien kaluston sekä jäljelle jääneiden tarveaineiden ja valmisteiden arvo laadittujen kalustoluetteloiden mukaan oli joulukuun 31 p:nä 1934 105,670: 25 markkaa.

Loppukatsaus. Työtuvan ja ammattikurssien toiminta tapahtui kertomusvuonna samantapaisesti kuin edellisinäkin vuosina. Työttömyyden torjumisessa ja varsinkin nuorempien naisten ammattitaidon kohottamisessa oli naisten työtuvan toiminnalla huomattava merkitys.

XXIV. Myyntiaitta.

Helsingin kaupungin työlaitosten myyntiaitan kertomus v:lta 1934 oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunta y.m. Myyntiaitan johtokuntaan kuuluivat köyhäinhoitolautakunnan toimitusjohtaja B. Sarlin puheenjohtajana, lastensuojelulautakunnan toimitusjohtaja R. Liukkonen varapuheenjohtajana sekä jäseninä naisten työtuvan toimitusjohtaja P. E. Kiljunen ja sairaalahallituksen kamreeri V. Kerkkänen myyntiaitan hoitajan toimiessa asioiden esittelijänä ja pöytäkirjan pitäjänä johtokunnan kokouksissa.

Henkilökuntaan kuuluivat myyntiaitan hoitajan lisäksi vanhempi myymäläapulainen ja asiatyttö. Joulukiireiden aikana oli lisäapuna ylimääräinen asiatyttö ja -poika.

Joulukuun 29 p:nä kuoli myyntiaitan hoitaja J. Pärssinen; joulukuun 31 p:nä valitsi johtokunta apulaiskaupunginkamreeri N. Fellmanin oman toimensa ohella väliaikaisesti hoitamaan myyntiaittaa.

Myynti. Eri tuotantolaitosten kesken myynti jakautui seuraavasti:

Kuukausi.	Nikkilän sairaala.		Köyhäinhoitolautakunnan työtuvat.		Toivoniemen koulukoti.		Bengtsårin koulukoti.		Naisten työtupa.		Yhteensä.	
	Markkaa ja penniä.											
Tammikuu ..	26	25	5,646	—	—	—	—	—	11,552	—	17,224	25
Helmikuu ..	127	60	6,422	50	—	—	—	—	12,305	10	18,855	20
Maaliskuu ..	142	50	11,057	70	—	—	—	—	15,670	10	26,870	30
Huhtikuu ...	139	85	7,088	—	40	—	—	—	17,198	60	24,466	45
Toukokuu ..	50	75	12,554	75	—	—	—	—	19,932	30	32,537	80
Kesäkuu	13	—	17,501	—	34	—	12	—	24,040	70	41,600	70
Heinäkuu ..	10	—	12,116	—	30	—	—	—	14,717	70	26,873	70
Elokuu	2	75	9,228	50	125	—	565	—	12,184	60	22,105	85
Syyskuu	31	60	13,908	—	95	—	260	—	21,339	70	35,634	30
Lokakuu	13	35	10,452	—	138	—	—	—	20,268	80	30,872	15
Marraskuu ..	61	—	12,380	—	115	—	10	—	12,858	60	25,424	60
Joulukuu ..	103	90	38,243	70	335	50	780	—	34,675	10	74,138	20
Yhteensä	722	55	156,598	15	912	50	1,627	—	216,743	30	376,603	50

Kuten taulukosta selviää, on myynti keskittynyt köyhäinhoitolautakunnan ja naisten työtuvissa valmistettujen tavaroiden myyntiin, Nikkilän sairaalan sekä Toivoniemen ja Bengtsårin koulukotien valmisteiden myynnin ollessa aivan vähäistä.

Välityspalkkiona veloitti myyntiaitta v:n 1934 aikana 15 % myytyjen tavaroiden myyntihinnasta, nousten myyntiaitan tulot 55,072 markkaan. Välityspalkkio oli huomattavasti alhaisempi kuin vastaavilla aloilla toimivien liikkeiden bruttovoittoprosentit.

Varsinaisen myynnin lisäksi myyntiaitta välitti eri laitoksille työtilauksia yhteensä n. 70,000 markan arvosta, saamatta näistä mitään välityspalkkiota.

Tavaravarasto. Myytävän tavaravaraston suuruus ja siinä vuoden aikana tapahtuneet muutokset näkyvät seuraavasta yhdistelmästä:

Tuotantolaitokset.	Saapuneen tavaran arvo, Smk.		Myydyn tavaran arvo, Smk.		Varaston arvo jouluk. 31 p:nä 1934. Smk.	
Nikkilän sairaala	3,752	75	722	55	3,030	20
Köyhäinhoitolautak. työtuvat	284,173	90	156,598	15	127,575	75
Toivoniemen koulukoti	4,474	—	912	50	3,561	50
Bengtsårin »	4,405	—	1,627	—	2,778	—
Naisten työtupa	338,209	15	216,743	30	121,465	85
Yhteensä	635,014	80	376,603	50	258,411	30

Köyhäinhoitolautakunnan työtuvat toimittivat myyntiaitalle myytäväksi vaatetavaroita, huonekaluja ja leikkikaluja, naisten työtupa vaatetavaroita sekä mattoja, joita myös Nikkilän sairaala etupäässä toimitti. Bengtsårin koulukodin valmisteet olivat etupäässä huonekaluja ja Toivoniemen koulukodin vaatetavaroita.

Taloudellinen tulos. Myyntiaitan menot v:n 1934 aikana selviävät seuraavasta yhdistelmästä:

	Määräraha, Smk.	Käytetty, Smk.	Erotus, Smk.
Johtokunnan palkkiot	2,520: —	1,512: —	+ 1,008: —
Palkat	51,600: —	51,600: —	—
Vuokra lämpöineen	10,800: —	10,800: —	—
Valaistus	2,000: —	2,000: —	—
Siivoaminen	2,900: —	2,904: 75	— 4: 75
Sekalaiset menot	14,100: —	14,234: 20	— 134: 20
Yhteensä	83,920: —	83,050: 95	+ 869: 05

Menoista muodostivat palkat pääosan. Sekalaisista menoista olivat huomattavimmat mainostusmenot sekä tavaroiden lähetyskustannukset. Pääasiallisimmat mainontamuodot olivat sanomalehtimainonta ja ikkunanäyttelyt.

Myyntiaitan tulojen ollessa 55,072 markkaa ja menojen 83,050: 95 markkaa, tuotti myyntiaitta tappiota 27,978: 95 markkaa. Tulosta arvosteltaessa on otettava huomioon välityspalkkion suhteellinen pienuus sekä myyntiaitan n. 70,000 markkaan nouseva työtilausten välitystoiminta, josta se ei ole saanut mitään palkkiota. Ottamalla nämä tekijät huomioon, tuleekin myyntiaitan tappio korvatuksi.

XXV. Urheilulautakunta.

Urheilulautakunnan kertomus v:lta 1934 oli seuraava:

Urheilulautakuntaan kuuluivat v. 1934 puheenjohtajana lääketieteenlisensiaatti U. Tötterman, varapuheenjohtajana kamreeri T. H. Vilppula sekä jäseninä apulaiskaupunginkamreeri O. Fellman, voimistelunopettaja V. Laherma ja kapteeni H. Öhman. Kaupunginhallituksen edustajana oli kiinteistöjohtaja E. von Frenckell. Sihteerinä toimi Helsingin kaupungin kansanpuistojen isännöitsijä K. Soinio.

Lautakunta kokoontui kertomusvuoden kuluessa 14 kertaa; kokouksissa laadittujen pöytäkirjojen pykälämäärä oli 51. Huomattavimmista lautakunnan toiminnan tapauksista mainittakoon seuraavat:

Kaupungin uimalaitokset lautakunta puolestaan ehdotti vuokrattaviksi siten, että Uunisaaren kesäkuussa v. 1934 valmistunut merikylpylä joutui määrätyin ehdoin Helsingfors simsällskap nimiselle seuralle, Humallahden uimalaitos Helsingin uimareille ja Mustikkamaan uimalaitos Helsingin Työväen uimareille. Kaupunginvaltuuston v:n 1934 talousarvioon merkitsemän 25,600 markan suuruisen uimaseurojen avustusmäärärahan lautakunta jakoi tasan edellä mainitun kolmen seuran kesken. Avustuksen saaneiden seurojen oli ylläpidettävä uimalaitoksellaan uimakoulua, jossa koululaiset saivat maksutonta opetusta määräajoin. Poliisi- ja palomiehistölle oli samoin varattava vapaauinti. Seurasaaren uimalaitos oli kesäksi 1934 vuokrattuna saarenvartija A. E. Michelssonin rouvalle.

Uimaseurat ja Seurasaaren laitoksen vuokraajat antoivat seuraavat tilastolliset tiedot hallussaan olevien uimalaitosten käytöstä:

Uimalaitos.	Kävijöitä suunnilleen.			Uimakoulun oppilaita.			
	Maksavia.	Maksutta käyneitä.	Yhteensä.	Kaikkiaan.	Uimakandidaatti- ja -maisteritutkinnon suorittaneita.		
					Mp.	Np	Yhteensä.
Humallahden	34,000	42,000	76,000	654	85	80	165
Uunisaaren	98,355	27,270	125,625	534	69	79	148
Seurasaaren	11,700	—	11,700	—	—	—	—
Mustikkamaan	10,000	9,000	19,000	600	69	79	148
Yhteensä	154,055	78,270	232,325	1,788	223	238	461

Juhannuksen paikkeilla avatun Uunisaaren uuden merikylpylän käyttö oli huomattavan vilkas. Eräänä heinäkuun sunnuntaina kävi siellä lähes 5,000 henkeä. Seurasaarella oli päivän suurin kävijöiden luku 850 ja kaikkiaan 11,700 kävijästä oli 6,700 miestä ja 5,000 naista. Korkeasaaren hiekka-

rannalla ja uimalaitoksella kävi n. 5,000 henkeä. Ursinin vanha uimalaitos purettiin alkukesällä ja osa sen aitauksesta siirrettiin Uunisaarelle.

Kertomusvuonna oli kunnalla 7 omaa luistinrataa, nim. suuremmat radat Käpylässä ja Vallilassa sekä pienemmät Siltavuorenkadun, Neitsytpolun, Runeberginkadun ja Pasilan leikkikentillä sekä Hietalahden sisäsatamassa. Kaikilla näillä radoilla oli luistelu maksuton; jäänpinta-ala oli lähes 15,000 m². Lisäksi olivat seuraavat yksityisten omistamat luistinradat: Helsingin luistelijain rata Kaisaniemen suurella kentällä, Helsingfors skridskoklubbin radat Kaisaniemen pienellä ja Johanneksenkirkon kentällä, Idrottsföreningen kamraterna nimisen yhdistyksen rata Väinämöisenkadun kentällä, Työväen luistelijain rata Kallion kentällä ja Pallokenttä osakeyhtiöllä alueellaan kaksi suurta rataa, joiden pinta-ala oli n. 21,000 m². Näillä yksityisten omistamilla radoilla oli koulu- ja luokkaluistelu maksuton; lisäksi jaettiin alennuskortteja, jotka oikeuttivat kansa- ja oppikoululaiset saamaan alennuksella haluamansa luistinradan talvikausilippuja. Alla oleva taulukko osoittaa, missä määrin koulut ja koululaiset käyttivät hyväkseen näitä etuja:

	Jaettu alennuskortteja,		Luistinradoilta käyneitä,	
	kansakoululaisille.	oppikoululaisille.	luokkia.	oppilaita.
Kallion luistinrata	128	37	1,123	34,263
Helsingin luistelijain luistinrata	50	73	1,009	28,874
Helsingfors skridskoklubbin radat	86	82	829	23,137
Väinämöisenkadun rata	15	49	252	5,145
Pallokentän rata	29	27	165	5,004
Yhteensä	308	268	3,378	96,423

Lautakunta päätti jakaa kertomusvuoden määrärahan 38,400 markkaa seuraaville luistinradoille:

	Smk.
Kallion luistinradalle	11,400
Helsingin luistelijain luistinradalle	10,000
Helsingfors skridskoklubbin radoille	10,000
Väinämöisenkadun luistinradalle	3,500
Pallokentän radalle	3,500

Vuoden varrella käsitellyistä asioista mainittakoon seuraavat:

Määrärahasta hyvitettiin ensin kullekin luistinradalle myydyt alennuskortit; Helsingin luistelijoille, Helsingfors skridskoklubille ja Työväen luistelijoille annettiin 5,000 markan suuruinen pohja-avustus sekä Osakeyhtiö Pallokentälle ja Idrottsföreningen Kamraterna nimiselle yhdistykselle 2,000 markkaa. Jäännös jaettiin seuroille suhteellisesti luokkaluistelun perusteella.

Lautakunta ehdotti n. kilometrin pituisen murtomaajuoksuradan rakentamista Eläintarhan urheilukentän ympäristöön ja kahden hiihtoreitin raivaamista Herttoniemeen. Väinämöisenkadun kentän toiselle pitkälle sivulle ehdotettiin pikajuoksurataa ja hyppypaikkaa; lisäksi pidettiin tarpeellisena rakentaa lähitulevaisuudessa erinäisiä uusia urheilu- ja harjoituskenttiä, m. m. urheilukenttä naisille Ruskeasuon tienoille.

Kanoottivajojen rakentamista ei kannatettu, vaan oli kaupungin tarvittaessa rahallisesti avustettava kanoottiseuroja.

Laadittiin kiinteistölautakunnalle ehdotus urheilukenttien kilpailuvuoroista ja Eläintarhan pukeutumissuojien vuokraamisesta. Eläintarhan urheilukentän vuokra ehdotettiin korotettavaksi kansallisissa kilpailuissa 400 markaksi yhdestä päivästä, 500 markaksi kahdesta ja 700 markaksi kolmesta perättäisestä kilpailupäivästä sekä kansainvälisistä vastaavasti 500, 700 ja 1,000 markaksi.

Esityksen Pallokenttä osakeyhtiön purkamisesta ja laitoksen siirtämisestä kaupungin haltuun lautakunta tahtoi jättää toistaiseksi sillensä, mutta piti kuitenkin toisaalta luonnollisena, että kaupunki toteuttaessaan kentän laajentamista ottaisi myös haltuunsa koko urheilulaitoksen.

Kertomusvuoden määrärahat 32,000 markkaa lasten ja varhaisnuorison leikkityön edistämiseksi ja 51,200 markkaa voimisteluyhdistysten työn tukemiseksi jaettiin seuraavien järjestöjen kesken:

	Lasten ja varhaisnuorison leikkityön edistämiseksi, Smk.	Voimisteluyhdistysten työn tukemiseksi, Smk.	Yhteensä, Smk.
Helsingin naisvoimistelijat	2,000: —	5,300: —	7,300: —
Idrottsföreningen Kamraterna	2,600: —	2,500: —	5,100: —
Voimistelu- ja urheiluseura Kullervo	2,500: —	2,500: —	5,000: —
Voimistelu- ja urheiluseura Kisatoverit	2,300: —	2,400: —	4,700: —
Työväen naisvoimistelijat	—: —	4,200: —	4,200: —
Helsingin Kisaveikot	2,000: —	1,900: —	3,900: —
Työväen voimistelijat	—: —	3,800: —	3,800: —
Voimistelu- ja urheiluseura Helsingin Ponnistus	1,200: —	2,300: —	3,500: —
Idrottsklubben 32	1,200: —	1,800: —	3,000: —
Helsingin voimailijat	—: —	2,800: —	2,800: —
Kronohagens idrottsförening	1,300: —	1,500: —	2,800: —
Helsingfors gymnastikklubb	—: —	2,500: —	2,500: —
Suomalainen naisvoimisteluseura	—: —	2,400: —	2,400: —
Helsingin Toverit	1,100: —	1,200: —	2,300: —
Helsingin työväenyhdistyksen voimistelu- ja urheiluseura Tarmo	800: —	1,300: —	2,100: —
Naisvoimisteluseura Säkenet	—: —	2,100: —	2,100: —
Käpylän Kunto	1,000: —	1,000: —	2,000: —
Voimistelu- ja urheiluseura Visa	1,000: —	1,000: —	2,000: —
Gymnastikföreningen i Helsingfors	—: —	1,500: —	1,500: —
Helsingfors Scoutdistrikt	1,500: —	—: —	1,500: —
Idrottsutskottet av Svenskt förbund för fysisk fostran för Finlands kvinnor	1,500: —	—: —	1,500: —
Jukolan pojat	500: —	1,000: —	1,500: —
Voimistelu- ja urheiluseura Teräs	500: —	900: —	1,400: —
Käpylän naisvoimistelijat	500: —	800: —	1,300: —
Helsingin hiihtäjät	1,000: —	—: —	1,000: —
Töölön naisvoimistelijat	—: —	1,000: —	1,000: —
Voimistelu- ja urheiluseura Kotkat	—: —	1,000: —	1,000: —
Voimistelu- ja urheiluseura Vesa	1,000: —	—: —	1,000: —
Helsingin työväen hiihtäjät	900: —	—: —	900: —
Suomenlinnan urheilijat	300: —	300: —	600: —
Nuorten miesten kristillinen yhdistys	600: —	—: —	600: —
Svenska kvinnoförbundets gymnastikklubb	—: —	600: —	600: —
Örnen	—: —	600: —	600: —
Helsingin jalkapalloklubi	500: —	—: —	500: —
Helsingin naisurheilijat	—: —	500: —	500: —
Helsingin palloseura	500: —	—: —	500: —
Kristliga föreningen av unga män	500: —	—: —	500: —
Kuuromykkäin voimistelu- ja urheiluseura	—: —	500: —	500: —

	Lasten ja varhaisnuorison leikkityön edistämiseksi, Smk.	Voimisteluyhdistysten työn tukemiseksi, Smk.	Yhteensä, Smk.
Pallonlyöjät	500: —	—: —	500: —
Pallotoverit	500: —	—: —	500: —
Ryttylän koulukodin voimistelu- ja urheiluseura Yritys	500: —	—: —	500: —
Voimistelu- ja urheiluseura Kalervo	500: —	—: —	500: —
Työväen mailapojat	500: —	—: —	500: —
Makkabi	400: —	—: —	400: —
Suomalainen partiotyttöjärjestö Hespartto	300: —	—: —	300: —
Yhteensä Smk	32, 000: —	51,200: —	83,200: —

XXVI. Ammattioppilaslautakunta.

Ammattioppilaslautakunnan toiminnasta v:lta 1934 saatiin seuraavat tiedot:

Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna puheenjohtajana insinööri E. E. Söderman, varapuheenjohtajana kirjaltaja A. J. Hällström sekä jäseninä työnantajain edustajat talousneuvos A. Haanoja ja kultaseppä F. O. Lindroos sekä työntekijäin edustajat konepajatyöntekijä J. V. Laine ja kirjansitoja F. E. Merikoski; edellisten varajäseninä olivat insinööri K. F. Kreander ja kirjapainonjohtaja J. K. V. Paasio, jälkimmäisten rouva L. M. Ahmala ja vaatturi R. Virta. Sihteerinä toimi varatuomari T. Törnblom ja kanslistina filosofiankandidaatti G. Laurén. Kokouksia pidettiin vuoden varrella 7 sekä sen lisäksi 32 arvostelulautakunnan kokousta.

Kertomusvuonna luetteloitiin 82 oppisopimusta ja edellisestä vuodesta oli luettelossa jäljellä 1,265 sopimusta, joten luetteloituja sopimuksia oli vuoden lopussa 1,347. Ammatittain jakautuivat vuoden varrella luetteloidut sopimukset seuraavasti:

Ammatti.	Sopimuksia.	Ammatti.	Sopimuksia.
Valajia	1	Veturimiehiä	[2])14
Viilaajia	[1])11	Hattu- ja lakkityöntekijöitä	2
Rautasorvaajia	9	Latojia	15
Läkki- ja levyseppiä	[2]) 2	Painajia	9
Käämijöitä	2	Kemigrafeja	1
Sähkömonttöörejä	1	Kivipainajia	[2]) 1
Kulta- ja hopeaseppiä	2	Kirjansitojia	2
Emaljityöntekijöitä	2	Valokuvaajia	1
Mallipuuseppiä	3	Partureita ja kähertäjiä	4
		Yhteensä	82

Luetteloiduista sopimuksista oli 78 miesten oppisopimusta ja[3]) 4 naisten jotka kaikki kuuluivat parturin ja kähertäjän ammattialaan.

20 oppilasta teki sopimuksen 3 vuodeksi, 1 oppilas 3 1/2 vuodeksi ja 61 oppilasta 4 vuodeksi. Kokeissa hyväksyttiin 102 oppilasta ja hylättiin 1.

Kertomusvuonna luetteloiduista oppilaista asui 1 työnantajan luona ollen hänen ruoassaan, oppilaskodissa ja sen ruoassa oli 13 oppilasta ja 68 oppilaalla oli oma koti ja talous.

[1]) Näistä 3 sopimusta purettiin. — [2]) S:n 1 sopimus. — [3]) S:n 2 sopimusta.

XXVII. Työttömyyden lieventämistä koskevat Helsingin kaupungin toimenpiteet vuosina 1931—34.

Kaupunginhallituksen toimeksiannosta kansliasihteeri T. Nordberg on laatinut seuraavan sisältöisen selostuksen kaupungin toimenpiteistä työttömyyden lieventämiseksi v. 1931—34:

Katsaus työttömyystilanteeseen. Jo v:n 1929 viimeisinä kuukausina työolot olivat käyneet huolestuttaviksi, varsinkin miesten keskuudessa. Suunta jatkui sen jälkeen samanlaisena kärjistyen v. 1930. Työhenkilökuntaa vähennettiin kaikkialla niin teollisuus- kuin muillakin tuottavilla toimintaaloilla, ja kaupungin viranomaisten oli pakko turvautua poikkeuksellisiin toimenpiteisiin työttömyyden vastustamiseksi ja puutteen lieventämiseksi. Sopivia töitä oli aloitettava, talousarvio sovellettava pula-ajan vaatimusten mukaiseksi noudattaen mitä suurinta säästäväisyyttä missä vain voitiin, kun taas ylimääräisiä töitä ja köyhäinhoitoa varten tarkoitetut määrärahat nousivat ylenmäärin. Elokuun 18 p:nä 1930 rahatoimikamari päätti, siinä tapauksessä, että valtio avustaisi kaupunkia sen taistelussa työttömyyttä vastaan, asettaa säädetyn työttömyyslautakunnan, ja tammikuun 22 p:nä 1931 kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö suostui kaupunginhallituksen anomukseen saada toimia mainittuna lautakuntana. Avustustoiminnan järjesti osaksi kaupunki, joka toimeenpani vara- ja ylimääräisiä yleisiä töitä, järjesti ammattikursseja ja jakoi suoranaisia avustuksia, osaksi valtio, joka samoin järjesti vara- ja ylimääräisiä töitä sekä sitä paitsi pani käyntiin maanviljelystilain asuttamisen ja ylläpiti työttömien työ- ja nuorisosiirtoloita, sekä osaksi eräät yksityiset hyväntekeväisyysjärjestöt, joiden työtä kaupunki rahallisesti tuki. Kurssitoimintaansa varten kaupunki sai valtionapua suorittaen puolestaan sovitun osan valtion työ- ja nuorisosiirtoloihin sijoitettujen helsinkiläisten työttömien sekä asutustoiminnan aiheuttamista kuluista. Valtion varatöissä työskentelevät nauttivat myöskin eräitä kunnallisia avustuksia.

Työttömien välittämisestä kaupungin ja valtion vara- ja ylimääräisiin töihin sekä kursseille y.m. huolehti kokonaan kaupungin työnvälitystoimisto. Sitä oli v. 1931 laajennettava perustamalla Vallilaan haaratoimisto, joka kuitenkin kesän aikana, v:n 1934 kesäkuukausia lukuunottamatta, pidettiin suljettuna. Helmikuun 1 p:nä 1934 kaupunginhallitus päätti perustaa uudet haaratoimistot myöskin Kallioon ja Toukolaan. Vähäisen liikkeen vuoksi Toukolan haaratoimisto kuitenkin suljettiin jo kesäkuussa 1934 ja marraskuun 1 p:stä 1934 lukien lakkautettiin myöskin Vallilan ja Kallion haaratoimistot.

Työnvälitystoimiston kortiston rinnalla pidettiin kesästä 1931 alkaen kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön antamien ohjeiden mukaista erityistä työttömyyskortistoa, johon merkittiin ne työttömät, jotka olivat ilmoittaneet olevansa halukkaita menemään kunnan tai valtion järjestämiin varatöihin, ja ammattinsa y.m. puolesta soveltuivat sellaisiin töihin; heidän antamiensa tietojen todenperäisyys sekä heidän avuntarpeensa oli todettava kotikäynnillä tai köyhäinhoidon keskusrekisterissä olevien tietojen nojalla. Tämän

»valtion kortiston» tietoihin perustuvat seuraavat yhdistelmät työttömien, s.o. kaupungin ja valtion vara- ja ylimääräisiin töihin sijoitettujen sekä ilman työtä olevien, lukumäärästä kunkin kuukauden lopussa v. 1931—34:

Kuukausi.	1931.			1932.			1933.			1934.		
	Mp.	Np.	Yht.	Mp.	Np.	Yht.	Mp.	Np.	Yht.	Mp.	Np.	Yht.
Tammikuu	.	.	.	4,731	836	5,567	4,490	1,261	5,751	6,816	1,972	8,788
Helmikuu ..	.	.	.	4,865	839	5,704	3,925	1,173	5,098	6,418	1,753	8,171
Maaliskuu ..	.	.	.	4,640	801	5,441	3,994	1,241	5,235	5,852	1,685	7,537
Huhtikuu ..	.	.	.	2,806	736	3,542	3,507	1,140	4,647	4,680	1,354	6,034
Toukokuu ..	.	.	.	2,625	642	3,267	3,053	563	3,616	3,768	984	4,752
Kesäkuu ..	2,939	473	3,412	2,056	399	2,455	2,564	541	3,105	2,440	796	3,236
Heinäkuu ..	.	.	.	2,001	378	2,379	2,632	413	3,045	2,455	717	3,172
Elokuu	.	.	.	3,387	528	3,915	2,906	693	3,599	2,409	704	3,113
Syyskuu	.	.	.	4,044	1,209	5,253	3,604	966	4,570	2,748	722	3,470
Lokakuu ..	3,186	497	3,683	4,483	1,303	5,786	5,807	1,707	7,514	2,887	984	3,871
Marraskuu ..	3,836	565	4,401	5,242	1,209	6,451	6,628	1,958	8,586	2,961	1,087	4,048
Joulukuu ..	3,601	399	4,000	5,193	1,619	6,812	6,224	1,591	7,815	3,139	1,063	4,202

Näistä luetteloiduista työttömistä osa oli sijoitettuna erilaisiin vara- ja ylimääräisiin yleisiin töihin muiden sitä vastoin odottaessa pääsyvuoroaan niihin, kun työmahdollisuuksia ilmaantuisi, kuten alla olevasta taulukosta selviää:

Kuukausi.	1931.			1932.			1933.			1934.		
	Kaupungin vara- ja ylim. töissä olevia.	Valtion vara-ja ylim. yleissä töissä olevia.	Ilman työtä olevia.	Kaupungin vara- ja ylim. töissä olevia.	Valtion vara-ja ylim. yleissä töissä olevia.	Ilman työtä olevia.	Kaupungin vara- ja ylim. töissä olevia.	Valtion vara-ja ylim. yleissä töissä olevia.	Ilman työtä olevia.	Kaupungin vara- ja ylim. töissä olevia.	Valtion vara-ja ylim. yleissä töissä olevia.	Ilman työtä olevia.
Tammikuu	.	.	.	3,855	172	1,540	2,545	549	2,657	2,322	898	5,568
Helmikuu ..	.	.	.	3,760	260	1,684	2,809	610	1,679	2,621	1,138	4,412
Maaliskuu ..	.	.	.	3,597	326	1,518	2,803	966	1,466	2,598	1,300	3,639
Huhtikuu ..	.	.	.	1,869	438	1,235	2,166	1,072	1,409	2,119	1,259	2,656
Toukokuu ..	.	.	.	1,398	335	1,534	889	1,141	1,586	1,373	1,300	2,079
Kesäkuu ..	726	.	2,686	786	292	1,377	783	519	1,803	592	416	2,228
Heinäkuu ..	.	.	.	560	258	1,561	515	586	1,944	577	389	2,206
Elokuu	.	.	.	691	204	3,020	629	623	2,347	645	228	2,240
Syyskuu	.	.	.	1,254	216	3,783	827	751	2,992	651	414	2,405
Lokakuu ..	1,841	37	1,805	2,146	253	3,387	1,682	633	5,199	465	588	2,818
Marraskuu ..	2,145	58	2,198	2,467	254	3,730	1,970	633	5,983	552	430	3,066
Joulukuu ..	2,517	64	1,419	2,813	220	3,779	1,788	611	5,416	741	496	2,965

Kortiston elokuussa 1932 ja lokakuussa 1933 osoittama huomattava numeroiden nousu johtuu kortistosta annettujen uusien määräysten soveltamisesta, joiden mukaan kortistoon voitiin merkitä joukko sellaisiakin työnhakijoita, joita ei aikaisemmin ollut siihen merkitty. Näin ollen ovat esim. v:n 1934 valtion työttömyyskortiston osoittamista luvuista vain viimeisen neljänneksen luvut suoranaisesti verrattavissa edellisen vuoden vastaaviin lukuihin.

Kaupungin vakinaisissa yleisissä töissä oli samaan aikaan seuraava määrä työntekijöitä:

	1931.	1932.	1933.	1934.		1931.	1932.	1933.	1934.
Tammik.	1,360	1,102	1,222	1,227	Heinäk.	2,289	1,447	1,588	1,514
Helmik.	1,291	969	1,180	1,220	Elok. ..	2,466	1,732	1,812	1,491
Maalisk	1,286	1,077	1,225	1,285	Syysk.	2,406	1,643	1,841	1,315
Huhtik.	1,720	1,271	1,308	1,644	Lokak.	2,107	1,561	1,674	920
Toukok.	2,171	1,341	1,780	1,807	Marrask.	1,880	1,409	1,733	714
Kesäk.	2,178	1,333	1,586	1,780	Jouluk.	1 654	1,147	1,645	669

Vertailun vuoksi esitetään tässä vielä kunnan kortiston mukainen työttömäin lukumäärä kunkin kuukauden lopussa v. 1931—34:

Kuukausi.	1931.			1932.			1933.			1934.		
	Mp.	Np.	Yht.	Mp.	Np.	Yht.	Mp.	Np.	Yht.	Mp.	Np.	Yht.
Tammikuu ..	3,068	610	3,678	6,405	1,817	8,222	7,968	3,424	11,392	6,926	3,207	10,133
Helmikuu ..	3,091	786	3,877	6,781	1,893	8,674	7,814	2,904	10,718	6,245	2,726	8,971
Maaliskuu ..	3,055	850	3,905	6,307	1,889	8,196	7,758	2,872	10,630	4,945	2,153	7,098
Huhtikuu ..	3,258	1,081	4,339	6,869	1,704	8,573	7,382	2,628	10,010	3,244	976	4,220
Toukokuu ..	2,734	627	3,361	6,143	1,613	7,756	5,689	2,358	8,047	1,466	670	2,136
Kesäkuu	2,213	473	2,686	6,206	1,850	8,056	5,403	1,978	7,381	1,652	754	2,406
Heinäkuu ..	2,151	659	2,810	5,620	1,634	7,254	5,470	2,142	7,612	1,696	761	2,457
Elokuu	2,557	882	3,439	5,974	1,883	7,857	6,111	2,435	8,546	1,736	567	2,303
Syyskuu	3,317	1,147	4,464	6,697	2,117	8,814	6,832	2,558	9,390	2,018	658	2,676
Lokakuu	3,879	1,098	4,977	7,116	2,261	9,377	6,994	2,548	9,542	2,298	837	3,135
Marraskuu ..	5,103	1,565	6,668	7,849	2,884	10,733	7,164	2,615	9,779	3,199	1,118	4,317
Joulukuu....	4,193	1,622	5,815	7,703	2,536	10,239	5,749	2,159	7,908	3,509	1,208	4,717

Jokaiselle työnhakijalle, jolle työnvälitystoimisto ei kyennyt välittämään työtä, annettiin työttömyyskortti, joka tarkkailun vuoksi oli leimattava toimistossa kaksi kertaa viikossa. Yhä lisääntyvien väärinkäytösten estämiseksi kaupunginhallitus helmikuun 2 p:nä 1934 päätti, että kortistoon toistaiseksi oli merkittävä vain ne työttömät, jotka leimauttivat työttömyyskorttinsa kolme kertaa viikossa. Tämä päätös toteutettiin huhtikuun kuluessa työnvälitystoimiston korttijärjestelmän uudestijärjestelyn yhteydessä, mikä työolojen paranemisen ohella on myötävaikuttanut silloin tapahtuneeseen työttömien lukumäärän huomattavaan vähenemiseen. Työttömyystilanteen parannuttua kaupunginhallitus lokakuun 25 p:nä 1934 päätti, että seuraavan marraskuun 1 p:stä alkaen oli työnvälitystoimiston viikkoilmoitukseen merkittävä työttömäksi työnhakijaksi jokainen, joka sen viikon aikana oli uudistanut työhakemuksensa saamatta sen jälkeen työtä, ja että työnhakijan, joka tahtoi säilyttää vuoronsa päästä varatöihin tai saada työttömyystodistuksen tahi anoa työttömyyden johdosta avustusta köyhäinhoidolta, oli leimautettava korttinsa kahdesti viikossa[1]). Valtion työttömyyskortistoon merkittiin koko ajan kaikki ne annettujen määräysten mukaan kortistoon muuten hyväksyttävät, jotka kuukauden viimeisen viikon aikana olivat käyneet kerran leimauttamassa korttinsa.

Kaupungin avustustoiminta. *Vara- ja ylimääräiset yleiset työt.* Kaikkein tehoisimmin kaupunki saattoi avustaa järjestämällä mahdollisimman runsaasti töitä, joista, koska suurin osa työttömiä oli ulkotyöntekijöitä, tulivat kysymykseen etupäässä kaduntasoitus- ja satamarakennustyöt. V. 1931—34 suoritettiin vara- ja ylimääräisiä yleisiä töitä yhteensä 132,555,441: 62 markan kustannuksin, kuten seuraavasta yhdistelmästä lähemmin ilmenee:

Rakennustoimiston osasto, jonka toimesta työ on suoritettu.	1931.		1932.		1933.		1934.		1931—34.	
	Kustannukset, markkaa ja penniä.									
Katurakennusosasto	21,332,910	55	23,944,688	70	14,956,330	90	16,324,799	25	76,558,729	40
Satamarakennusosasto	13,686,779	45	12,714,605	20	11,001,792	85	9,928,616	95	47,331,794	45
Talorakennusosasto	28,828	32	—	—	1,200,000	—	3,943,641	45	5,172,469	77
Puisto-osasto	—	—	262,505	25	59,078	10	33,252	—	354,835	35
Yhteensä	*35,048,518*	*32*	*36,921,799*	*15*	*27,217,201*	*85*	*30,230,309*	*65*	*129,417,828*	*97*
Myönnetyt avustukset y.m.	—	—	*1,007,953*	*80*	*1,629,658*	*85*	*500,000*	—	*3,137,612*	*65*
Kaikkiaan	35,048,518	32	37,929,752	95	28,846,860	70	30,730,309	65	132,555,441	62

[1]) Vrt. tämän kert. s. 165—167 sekä v:n 1933 kert. s. 173.

Edellä mainittuja rahamääriä käytettiin seuraavien töiden suorittamiseen:

	1931.		1932.		1933.		1934.		1931—34.	
	Kustannukset, markkaa ja penniä.									
Rakennustoimiston katurakennusosaston suorittamat vara- ja ylimääräiset työt	**21,332,910**	**55**	**23,944,688**	**70**	**14,956,330**	**90**	**16,324,799**	**25**	**76,558,729**	**40**
Yleiset varatyöt:										
Hietaniemenkatu	716,926	55	—	—	—	—	—	—	716,926	55
Reijolankatu	482,560	25	—	—	—	—	—	—	482,560	25
Vilhonvuorenkatu	374,702	65	—	—	—	—	—	—	374,702	65
Punkaharjuntie	355,978	80	—	—	—	—	—	—	355,978	80
Siltasaarenkatu	169,472	80	—	—	—	—	—	—	169,472	80
Nilsiäntie	107,770	50	—	—	—	—	—	—	107,770	50
Pengerkatu	88,009	45	—	—	—	—	—	—	88,009	45
Eduskuntakatu	616,833	05	—	—	—	—	—	—	616,833	05
Porthaninkatu	786,075	30	—	—	—	—	—	—	786,075	30
Valtimonkatu	210	—	—	—	—	—	—	—	210	—
Salmentie	22,629	20	—	—	—	—	—	—	22,629	20
Nokiantie	154,474	05	—	—	—	—	—	—	154,474	05
Kuutamotie	178,601	25	—	—	—	—	—	—	178,601	25
Teiskontie	79,274	65	—	—	—	—	—	—	79,274	65
Mäntsäläntie	7,370	—	—	—	—	—	—	—	7,370	—
Vallilan tehdasalue	16,538	55	—	—	—	—	—	—	16,538	55
Vallilan kansakoulu	22,533	25	70,314	40	—	—	—	—	92,847	65
Pälkäneentie	682,933	15	32,845	95	—	—	—	—	715,779	10
Varastoalue	1,109,524	95	42,364	30	—	—	—	—	1,151,889	25
Lemuntie	1,170,255	55	430,498	85	—	—	—	—	1,600,754	40
Kuortaneenkatu	486,589	95	4,993	50	—	—	—	—	491,583	45
Kuruntie	66,858	55	10,799	45	—	—	—	—	77,658	—
Nokiankuja	95,562	85	24,152	40	—	—	—	—	119,715	25
Sysmänkuja	3,668	—	14,524	10	—	—	—	—	18,192	10
Kammionkatu	256,827	50	351,526	30	—	—	—	—	608,353	80
Ruskeasuon—Pasilan tie	199,035	30	3,865	60	—	—	—	—	202,900	90
Mechelininkatu	271,889	35	1,011,497	40	1,487	95	—	—	1,284,874	70
Mäkelänkatu	2,076,700	80	616,046	55	549,393	65	—	—	3,242,141	—
Sturenkatu	2,253,682	15	1,118,667	25	628,072	35	—	—	4,000,421	75
Käenkuja	546,523	15	362,414	45	181,100	40	—	—	1,090,038	—
Lautatarhankatu	37,447	15	401,127	60	791	80	—	—	439,366	55
Hesperiankatu	291,386	65	199,567	80	4,405	45	—	—	495,359	90
Koskelantie	1,230,380	35	984,716	25	1,015,086	60	508,106	35	3,738,289	55
Rajasaaren puhdistuslaitos	98,402	—	2,632,582	20	1,044,790	55	7,155	25	3,782,930	—
Turuntie	170,972	25	1,702,670	35	1,998,262	85	1,185,043	20	5,056,948	65
Toukolantie	108,796	65	737,679	85	431,316	50	1,042,716	55	2,320,509	55
Kyläsaaren puhdistuslaitos	—	—	546,222	10	—	—	—	—	546,222	10
Välskärinkatu	—	—	1,459	60	235,220	35	—	—	236,679	95
Ruskeasuon kaatopaikka	—	—	[1] 168,061	10	—	—	—	—	[1] 168,061	10
Mechelininkadun viemärityöt	—	—	739,373	45	—	—	—	—	739,373	45
Hesperiankadun istutukset	—	—	280,262	45	—	—	—	—	280,262	45
Arkadiankadun istutukset	—	—	528,160	20	—	—	—	—	528,160	20
Punavuorenkadun kansakoulu	—	—	13,014	60	—	—	—	—	13,014	60
Arabiankatu	—	—	2,545	80	312,783	75	—	—	315,329	55
Messeniuksenkatu	—	—	219,005	65	106,169	50	—	—	325,175	15
Tuomarinkylän tie	—	—	1,259,160	15	2,330,463	55	—	—	3,589,623	70
Helsinginkuja	—	—	—	—	1,709	50	—	—	1,709	50
Arkadiankatu	—	—	—	—	3,093	90	—	—	3,093	90
Vuorelankatu	—	—	—	—	1,011,486	30	—	—	1,011,486	30
Rajasaaren kokoojajohto	—	—	—	—	409,060	95	—	—	409,060	95
Eläintarhan urheilukenttä	—	—	—	—	29,012	80	—	—	29,012	80

[1]) Vrt. tämän kert s. 188*.

	1931.		1932.		1933.		1934.		1931—34.	
	Kustannukset, markkaa ja penniä.									
Töölön kansakoulu	—	—	—	—	12,752	20	—	—	12,752	20
Kaisaniemi	—	—	—	—	158,413	65	231	20	158,644	85
Kaarlenkatu ja -kuja	—	—	—	—	161,430	20	102,317	—	263,747	20
Hämeentie	—	—	—	—	29,128	95	233,555	90	262,684	85
Marjaniemen tie	—	—	—	—	447,879	45	839	—	448,718	45
Kristianinkatu	—	—	—	—	318,464	20	67,655	50	386,119	70
Josafatin- ja Kirstinkatu	—	—	—	—	—	—	736,367	30	736,367	30
Suvilahden kokoojajohto	—	—	—	—	—	—	1,660,687	70	1,660,687	70
Puodinkylän valtaoja	—	—	—	—	—	—	41,002	05	41,002	05
Herttoniemen metsän raivaustyöt	—	—	—	—	—	—	33,255	80	33,255	80
Lauttasaaren tie	—	—	—	—	—	—	945,620	35	945,620	35
Yhteensä	*15,337,396*	*60*	*14,510,119*	*65*	*11,421,777*	*35*	*6,564,553*	*15*	*47,833,846*	*75*
Ylimääräiset yleiset työt työttömyyden johdosta:										
Tursontien viemäri	—	—	50,410	85	—	—	—	—	50,410	85
Humalistonkadun viemäri	—	—	468,539	60	—	—	—	—	468,539	60
Alppilan puhdistuslaitoksen viemäri	—	—	795,909	90	—	—	—	—	795,909	90
Kyläsaaren viemäri 24 b	—	—	2,615,041	50	—	—	—	—	2,615,041	50
Nordenskiöldinkadun tasoitus	—	—	57,143	—	—	—	—	—	57,143	—
Hämeentien leventäminen	—	—	156,400	30	—	—	—	—	156,400	30
Humalistonkadun leventäminen	—	—	145,613	75	—	—	—	—	145,613	75
Korttelin n:o 282 tasoitus	—	—	306,686	65	91,586	70	—	—	398,273	35
Siltavuorenrannan ajotie	—	—	360,571	10	34,428	90	—	—	395,000	—
Käpylän kokoojajohto	—	—	—	—	507,434	85	—	—	507,434	85
Rajasaaren kokoojajohto	—	—	—	—	682,037	05	—	—	682,037	05
Mäkelänkatu	—	—	—	—	395,585	55	552,897	70	948,483	25
Paciuksenkatu	—	—	—	—	313,122	70	907,617	75	1,220,740	45
Merikatu	—	—	—	—	—	—	166,947	50	166,947	50
Toukolantie	—	—	—	—	—	—	432,691	05	432,691	05
Kumpulantie	—	—	—	—	—	—	557,936	05	557,936	05
Yhteensä	—	—	*4,956,316*	*65*	*2,024,195*	*75*	*2,618,090*	*05*	*9,598,602*	*45*
Työttömyyslainan varoilla suoritetut yleiset varatyöt:										
Käpylän kokoojajohto	—	—	—	—	—	—	923,253	30	923,253	30
Rajasaari, kokoojajohto	—	—	—	—	—	—	1,618,641	05	1,618,641	05
» puhdistuslaitos	—	—	—	—	—	—	125,260	15	125,260	15
Stadion, suunnitelman aiheutt. työt	—	—	—	—	—	—	3,031,882	60	3,031,882	60
» vesi- ja kaasujohdot	—	—	—	—	—	—	60,405	40	60,405	40
Lentokenttä	—	—	—	—	—	—	5,266	60	5,266	60
Yhteensä	—	—	—	—	—	—	*5,764,709*	*10*	*5,764,709*	*10*
Herttoniemen varatyöt:										
Herttoniemen valtatie ja tie Porvooseen	5,995,513	95	4,030,752	05	273,499	65	—	—	10,299,765	65
Viikin—Herttoniemen maantie	—	—	—	—	1,121,370	40	1,377,446	95	2,498,817	35
Yhteensä	*5,995,513*	*95*	*4,030,752*	*05*	*1,394,870*	*05*	*1,377,446*	*95*	*12,798,583*	—
Ruoanvastiketyöt	—	—	*447,500*	*35*	*115,487*	*75*	—	—	*562,988*	*10*

	1931.		1932.		1933.		1934.		1931—34.	
	Kustannukset, markkaa ja penniä.									
Rakennustoimiston satamarakennusosaston suorittamat varatyöt	**13,686,779**	**45**	**12,714,605**	**20**	**11,001,792**	**85**	**9,928,616**	**95**	**47,331,794**	**45**
Yleiset varatyöt:										
Salmisaari, louhimis- ja tasoitustyöt	1,253,528	45	557,567	45	—	—	—	—	1,811,095	90
» Alkon tontin tasoitus	—	—	—	—	—	—	1,032,902	10	1,032,902	10
Lapinniemi, louhimistyöt	495,900	—	—	—	—	—	—	—	495,900	—
Lauttasaaren silta	—	—	—	—	—	—	1,951,417	35	1,951,417	35
Länsisatama, korttelit n:ot 255, 258	842,000	—	—	—	—	—	—	—	842,000	—
» kortteli n:o 256	—	—	20,207	15	—	—	—	—	20,207	15
» » n:o 265	205,800	—	—	—	—	—	—	—	205,800	—
Satamarata, Leppäsuon leikkaus	98,800	—	—	—	—	—	—	—	98,800	—
» Merisataman	1,191,700	—	—	—	—	—	—	—	1,191,700	—
» » ratapiha	69,300	—	—	—	—	—	—	—	69,300	—
Hernesaaren vesijohto	153,300	—	—	—	—	—	—	—	153,300	—
» laiturit	—	—	109,946	40	—	—	—	—	109,946	40
Teurastamon ja Arabian raiteet	224,400	—	2,778,721	60	—	—	—	—	3,003,121	60
Pohjatutkimuksia	166,200	—	—	—	—	—	—	—	166,200	—
Kaivopuiston rantamuuri	—	—	29,641	60	—	—	19,010	05	48,651	65
Yhteensä	*4,700,928*	*45*	*3,496,084*	*20*	—	—	*3,003,329*	*50*	*11,200,342*	*15*
Yleiset satamavaratyöt:										
Salmisaari, louhimis- ja tasoitustyöt	—	—	—	—	920,000	—	564,400	—	1,484,400	—
» Alkon tontin tasoitus	—	—	—	—	—	—	615,400	—	615,400	—
Lauttasaaren- ja Salmik. viemärit	—	—	—	—	310,000	—	—	—	310,000	—
Länsisatama, kortteli n:o 245	—	—	—	—	655,000	—	328,000	—	983,000	—
» Majakkakatu	—	—	—	—	54,000	—	—	—	54,000	—
» Hietalahden laituri	—	—	—	—	—	—	240,100	—	240,100	—
Arabian raide	—	—	—	—	2,015,000	—	—	—	2,015,000	—
Kyläsaaren ratapiha	—	—	—	—	—	—	252,100	—	252,100	—
Sörnäisten kuormauspaikka	—	—	—	—	46,000	—	—	—	46,000	—
Yhteensä	—	—	—	—	*4,000,000*	—	*2,000,000*	—	*6,000,000*	—
Herttoniemen työt	*8,985,851*	—	*8,971,309*	*15*	*7,001,792*	*85*	*4,925,287*	*45*	*29,884,240*	*45*
Ylimääräiset yleiset työt:										
Lönnrotinkatu	—	—	56,773	50	—	—	—	—	56,773	50
Ruoholahdenranta	—	—	48,603	60	—	—	—	—	48,603	60
Laiturit ja rantaverhoukset	—	—	50,000	—	—	—	—	—	50,000	—
Satamain ruoppaus	—	—	40,000	—	—	—	—	—	40,000	—
Mittaukset ja tutkimukset	—	—	23,198	05	—	—	—	—	23,198	05
Taivallahden ruoppaus	—	—	28,636	70	—	—	—	—	28,636	70
Yhteensä	—	—	*247,211*	*85*	—	—	—	—	*247,211*	*85*
Rakennustoimiston talorakennusosaston suorittamat varatyöt	**28,828**	**32**	—	—	**1,200,000**	—	**3,943,641**	**45**	**5,172,469**	**77**
Yleiset varatyöt:										
Vallilan korttelin n:o 584 louhimis- ja tasoitustyöt	18,526	20	—	—	—	—	—	—	18,526	20
XII kaup.osan korttelin n:o 382 louhimis- ja tasoitustyöt	10,302	12	—	—	—	—	—	—	10,302	12
S:n n:o 351 tasoitustyöt	—	—	—	—	1,200,000	—	—	—	1,200,000	—
Työväenopiston tontin louhimis- ja tasoitustyöt	—	—	—	—	—	—	498,865	35	498,865	35
Yhteensä	*28,828*	*32*	—	—	*1,200,000*	—	*498,865*	*35*	*1,727,693*	*67*

	1931.		1932.		1933.		1934.		1931—34.	
Ylimääräiset yleiset työt työttömyyden johdosta:	Kustannukset, markkaa ja penniä.									
Vallilan työväenasunnot, kallion louhimis- ja tasoitustyöt	—	—	—	—	—	—	*123,712*	*20*	*123,712*	*20*
Työttömyyslainan varoilla suoritetut yleiset varatyöt:										
Kivelän sairaalan hallintorakennus	—	—	—	—	—	—	3,321,063	90	3,321,063	90
Rakennustoimiston puisto-osaston suorittamat varatyöt	—	—	**262,505**	**25**	**59,078**	**10**	**33,252**	—	**354,835**	**35**
Yleiset varatyöt:										
Vanhojen nurmikentt. kääntäminen	—	—	—	—	—	—	*33,252*	—	*33,252*	—
Ylimääräiset yleiset työt työttömyyden johdosta:										
Vallilan siirtolapuutarhan laajentaminen	—	—	*233,873*	*55*	*31,114*	*50*	—	—	*264,988*	*05*
Ruoanvastiketyöt	—	—	*28,631*	*70*	*27,963*	*60*	—	—	*56,595*	*30*
Muut varatyömäärärahoilla suoritetut kustannukset	—	—	**1,007,953**	**80**	**1,629,658**	**85**	**500,000**	—	**3,137,612**	**65**
Yleiset varatyöt:										
Avustus valtiolle Nordenskiöldinkadun alikäytäväsillan uudelleenrakentamiseen	—	—	850,000	—	77,750	10	—	—	927,750	10
Avustus Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiölle	—	—	—	—	1,500 000	—	500,000	—	2,000,000	—
Yhteensä	—	—	*850,000*	—	*1,577,750*	*10*	*500,000*	—	*2,927,750*	*10*
Ruoanvastiketyöt:										
Työntekijäin ruokintamenot	—	—	103,322	—	27,365	—	—	—	[1]) 130,687	—
Komiteamenot	—	—	54,631	80	24,543	75	—	—	79,175	55
Yhteensä	—	—	*157,953*	*80*	*51,908*	*75*	—	—	*209,862*	*55*
Kaikkiaan	**35,048,518**	**32**	**37,929,752**	**95**	**28,846,860**	**70**	**30,730,309**	**65**	**132,555,441**	**62**

Taulukon viimeisessä osassa olevien avustuserien nimityksen selittämiseksi mainittakoon, että kaupunginvaltuusto joulukuun 16 p:nä 1931 valtuutti kaupunginhallituksen sopimaan rautatiehallituksen kanssa Nordenskiöldinkadun läntisen rautatien ylikäytävän laajentamisen suorittamisesta valtion toimesta kaupungin suorittaessa puolet työkustannuksista, ei kuitenkaan enempää kuin 1,000,000 markkaa, ehdoin, että työ suoritettiin varatyönä ja että siihen otettiin ainoastaan Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivia henkilöitä.

Toukokuun 23 p:nä 1933 kaupunginvaltuusto myönsi Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiölle 1,500,000 markan avustuksen ja 3,000,000 markan korottoman lainan 30 vuodeksi yhtiön telakan laajentamiseksi m.m. ehdoin, että laajennustöissä käytettiin Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivia miehiä. Lokakuun 29 p:nä 1934 kaupunginvaltuusto myönsi mainitulle yhtiölle 500,000 markan avustuksen myötävaikuttaakseen Suomen höyrylaiva osakeyhtiön suunnitteleman laivatilauksen sijoittamiseen Helsinkiin.

[1]) Vrt. tämän kert. s. 193*.

Vara- ja ylimääräisissä yleisissä töissä suoritetut palkat. Kaupunginvaltuuston syyskuun 17 p:nä 1930 tekemän päätöksen mukaisesti maksettiin varatyöntekijöille tuntipalkkaa, siten että perheenhuoltajille suoritettava palkka oli 20 % ja huoltovelvollisuutta vailla oleville 30 % vakinaisten työntekijäin tuntipalkkaa alempi. Marraskuun 1930 ja helmikuun 1931 välisenä aikana sovellettiin n.s. vuorojärjestelmää, jonka mukaisesti työntekijät olivat jaettuina kahteen ryhmään, jotka vuorotellen viikon kerrallaan työskentelivät varatöissä samoin nauttien edellä mainittua alempaa palkkaa. Tästä järjestelmästä oli kuitenkin luovuttava, koska työntekijät eivät voineet tulla toimeen niin vähäisellä ansiolla ja työsuoritustenkin taso aleni. Helmikuun 11 p:nä 1931 kaupunginvaltuusto vahvisti alla mainitut varatyöntekijäin tuntipalkat, jotka mitä perheenhuoltajiin tulee syyskuun 21 p:nä 1932 korotettiin 10 % ja mitä huoltovelvollisuutta vailla oleviin tulee helmikuun 28 p:nä 1934 20—30 pennillä tunnilta:

	Perheellisten tuntipalkat, Smk.		Perheettömien tuntipalkat, Smk.	
	vahv. 19 11/2 31.	vahv. 19 21/9 32.	vahv. 19 11/2 31.	vahv. 19 28/2 34.
Kivi- ja heihin verrattavat ammattityöntekijät	5: —	5: 50	4: —	4: 60
Rusnaajat	4: 50	5: —	3: 60	4: 20
Apurit	4: —	4: 50	3: 20	3: 80

Yllä mainitun syyskuun 21 p:nä 1932 tehdyn päätöksen nojalla tulivat huoltovelvollisten varatyöntekijäin palkat olemaan vastaavasti 31.25%, 16.66% ja 18.18 % vakinaisten työntekijäin palkkoja alemmat. Tällöin on kuitenkin huomattava, että suurin osa vakinaisista työntekijöistä sai olla työssä vain viisi päivää viikossa, josta seurasi, että perheellisten varatyöntekijäin viikkoansiot oikeastaan olivat suunnilleen saman suuruiset kuin vastaavien vakinaisten työntekijäin. Helmikuun 28 p:nä 1934 kaupunginvaltuusto päätti korottaa alhaisimmin palkattujen vakinaisten työntekijäin palkat 20—30 pennillä tunnilta.

V. 1932—34 suoritetuissa ylimääräisissä töissä maksettiin samat palkat kuin vakinaisissa töissä ja työskenneltiin kuten niissäkin lyhennetyin viisipäiväisin työviikoin. Kaupunginvaltuusto oli nimittäin marraskuun 11 p:nä 1931 päättänyt, että kaupungin vakinaisissa töissä seuraavan joulukuun 7 p:stä lähtien toistaiseksi oli työskenneltävä vain viitenä päivänä viikossa, maanantaipäivän ollessa vapaan, mikäli eivät teknilliset syyt vaatineet töiden teettämistä lyhentämättömin työviikoin. Maaliskuun 1 p:stä 1934 lukien on kaupunginhallituksen mainittuna päivänä tekemän päätöksen mukaisesti jälleen otettu käytäntöön kuusipäiväinen työviikko kaikissa kaupungin töissä.

Köyhäinhoidolliset varatyöt. Joulukuun 23 p:nä 1931 kaupunginhallitus päätti, että yleisten töiden lautakunnan käytettävissä olevilla varatyömäärärahoilla oli aloitettava työt kaatopaikan järjestämiseksi Pasilan ja Ruskeasuon välille 203,000 markkaan päättyvän kustannusarvion mukaisesti. Työmaa järjestettiin sellaisille nuorehkoille naimattomille miehille, joilla silloisen työttömyystilanteen vallitessa ei ollut mitään mahdollisuutta päästä edes varatöihin ja jotka tämän takia joutuivat köyhäinhoidon elätettäviksi ja toiselta puolen viettämään aikansa joutilaina ja usein kerjuulla kulkien. Köyhäinhoitolautakunta valtuutettiin välittämään työntekijät kyseiselle työmaalle. Työkustannukset nousivat 168,061: 10 markkaan [1]).

Koska köyhäinhoidon saajiksi oli pyrkinyt paljon epäsäännöllistä ja juopottelevaa elämää viettäviä yksinäisiä miehiä, jotka eivät halunneet edes yrittääkään hankkia itselleen työtä, ja joilta näin ollen kotiavustus oli kiellettävä, ja kun heitä tilanahtauden vuoksi ei voitu sijoittaa kunnalliskotiin ja

1) Vrt. tämän kert. s. 194*

työlaitokseen, kaupunginvaltuusto päätti toukokuun 23 p:nä 1934 järjestää erityisen työmaan tällaisia miehiä varten, myöntäen samalla kiinteistölautakunnan käytettäväksi 125,000 markkaa, sekä syyskuun 19 p:nä 1934 lisäksi 225,000 markkaa, kaupungin lähimetsien raivaus- ja puhdistushakkuutöiden suorittamista varten samalla määräten, että työt oli suoritettava varatöinä, joihin työntekijät oli osoitettava köyhäinhoitoviranomaisten toimesta. Näiden töiden kokonaiskustannukset nousivat v. 1934 347,173: 10 markkaan.

Naisten työtupa ja kurssitoiminta. Kaupunki ylläpiti työtupaa työn järjestämiseksi työttömille naisille ja täten myöskin toimeentulomahdollisuuksien hankkimiseksi heille. Naisten työtupaa varten on joka vuosi varattu 500,000—525,000 markan suuruinen määräraha työn järjestämiseksi 130 naiselle 11 kuukauden ajaksi. Työtuvassa on kuitenkin keskimäärin ollut jonkun verran vähemmän työntekijöitä, joten määrärahassa aina on syntynyt säästöä. Työtupaa varten ei ole saatu valtionapua. Seuraavat numerot osoittavat työtuvan työntekijäin lukumäärän kunkin kuukauden alussa v. 1931—34:

[1])	1931.	1932.	1933.	1934.		1931.	1932.	1933.	1934.
Tammikuu .	123	113	119		Heinäkuu.. .	—	—	—	—
Helmikuu .	115	114	114		Elokuu .. .	109	107	53	
Maaliskuu .	112	109	103		Syyskuu .. .	113	107	92	
Huhtikuu .	128	103	105		Lokakuu .. .	107	107	93	
Toukokuu .	124	108	102		Marraskuu.	85	106	105	94
Kesäkuu .. .	120	119	99		Joulukuu ..	85	106	104	101

Työtuvan yhteydessä pidettiin ammattikursseja, joiden tarkoituksena oli hankkia työttömille naisille sellainen ammattitaito, jonka he tarvitsivat voidakseen joltisellakin menestyksellä hakea itselleen työtä vapailla työmarkkinoilla. Aikeen onnistumiseksi vaadittiin kurssien osanottajilta kuitenkin määrättyjä edellytyksiä. Kaupunginhallitus toimitti v. 1931 työtuvan kurssitoiminnan arvostelevan tutkimuksen, jolloin kävi selville, että ammattikurssien osanottajat suureksi osaksi olivat työkyvyttömiä henkilöitä, joiden näin ollen oikeastaan tuli saada avustusta köyhäinhoidolta. Tämän johdosta kaupunginhallitus helmikuun 12 p:nä 1931 teki päätöksen kurssien supistamisesta hyväksyen samalla uudet määräykset ja ehdot kurssilaisten ottamista varten, minkä ohella kaupunngivaltuusto maaliskuun 18 p:nä 1931 päätti perustaa uuden köyhäinhoitolautakunnan alaisen työtuvan n. 220 naiselle.

V. 1931—34 myönnettiin naisten työtuvan johtokunnalle tarpeelliset varat ammatti- ja talouskurssien järjestämiseksi seuraavalle määrälle työttömiä naisia alla mainittuina aikoina:

1931.		1932.		1933.		1934.	
Kurssien toiminta-aika.	Kurssilaisten arvioitu lukumäärä.	Kurssien toiminta-aika.	Kurssilaisten arvioitu lukumäärä.	Kurssien toiminta-aika.	Kurssilaisten arvioitu lukumäärä.	Kurssien toiminta-aika.	Kurssilaisten arvioitu lukumäärä.
15/1 —28/2	750	9/1 — 1/5	600	16/1 —16/2	450	16/1 — 1/2	335
1/3 —15/3	550	1/5 —31/5	150	16/2 —30/4	825	1/2 —14/5	555
15/3 —15/4	350	15/9 —30/9	525	1/5 —31/5	100	14/5 —31/5	240
15/4 —15/5	200	1/10—31/12	825	25/9 —30/12	825	29/10—29/12	200
1/10—23/12	200						

[1]) V:n 1931 tammi—lokakuulta ei ole tietoja erikseen työtuvan ja ammattikurssien työntekijöistä. Yhteensä niitä oli kunkin kuukauden alussa vastaavasti 719, 757, 593, 400, 143, 92, 96, —, 75 ja 177 naista.

Seuraava taulukko osoittaa kurssilaisten todellisen lukumäärän kunkin kuukauden alussa:

Kuukausi.	1931.	1932.			1933.			1934.		
	Kurssilaisia kaikkiaan[1]).	Ammattikurssilaisia.	Talouskurssilaisia.	Kurssilaisia kaikkiaan.	Ammattikurssilaisia.	Talouskurssilaisia.	Kurssilaisia kaikkiaan.	Ammattikurssilaisia.	Työtuvan alaosaston kurssilaisia.	Kurssilaisia kaikkiaan.
Tammikuu	.	.	.	.	122	22	[2]) 144	[4]) 252	.	252
Helmikuu	.	489	91	580	368	44	412	322	111	433
Maaliskuu	.	471	96	567	624	104	728	362	125	487
Huhtikuu	.	436	93	529	676	111	787	342	128	470
Toukokuu	.	154	—	154	593	95	688	301	105	406
Syyskuu	.	—	—	—	114	29	[3]) 143	—	—	—
Lokakuu	.	382	75	457	199	43	242	[5]) 30	[6]) 101	131
Marraskuu	190	651	123	774	483	83	566	44	103	147
Joulukuu	189	696	123	819	577	110	687	54	104	158

Kursseilla työskenneltiin yleensä kuusi tuntia päivässä päiväpalkan ollessa 14—16 markkaa, josta talouskurssien osanottajilta vähennettiin 4 markkaa heidän saamansa ruoan korvaukseksi.

Valtionavun saantia varten oli m.m. osanottajien ylimmäksi ikärajaksi määrätty 45 vuotta. Osa kursseista oli järjestetty työtuvan luontoisiksi ja niille otettu myöskin sellaisia naisia, jotka eivät olleet täyttäneet valtion asettamia ehtoja, joten niitä varten ei saatu valtionapua. Naisten ammattikurssien kustannukset nousivat v. 1931—34 seuraaviin määriin:

	1931.		1932.		1933.		1934.		1931—34.	
	Markkaa ja penniä.									
Nettomenot	1,234,163	15	1,940,452	20	1,702,168	75	892,340	55	5,769,124	65
Valtionapu	—	—	630,000	—	643,571	10	249,764	50	1,523,335	60
Kaupungin nettokust.	1,234,163	15	1,310,452	20	1,058,597	65	642,576	05	4,245,789	05

Kotitalouskurssit. V. 1931 myönnettiin kotitalouslautakunnalle 28,000 markkaa kotitalouskurssien järjestämiseksi huhti—toukokuun aikana n. 20 kotiapulaiselle. Todelliset menot nousivat 26,714: 50 markkaan. V:n 1934 alussa järjestettiin kotitalouslautakunnan toimesta 1 $^1/_2$ kuukautta kestävät talousapulaisten ammattikurssit 80 työttömälle naiselle sekä marraskuun 5 p:n—joulukuun 22 p:n 1934 välisenä aikana samanlaiset kurssit 40 naiselle. Mainittujen kurssien nettomenot olivat 75,637: 05 markkaa, mutta koska niitä varten saatiin valtionapua yhteensä 36,218: 55 markkaa, supistuivat kaupungin kustannukset kursseista 39,418: 50 markkaan.

Miesten ammatti- ja opetuskurssit. Koska varatöihin luonnollisista syistä täytyi ottaa etupäässä perheellisiä, oli nuorilla perheettömillä miehillä hyvin pienet mahdollisuudet saada kaupungilta työtä. Oivaltaen sen siveellisen vaaran, joka johtuu työttömien nuorukaisten joutilaina vetelehtimisestä, kaupunginhallitus joulukuun 3 p:nä 1931 asetti komitean laatimaan ehdotusta

[1]) V:n 1931 tammi—lokakuulta ei ole tietoja erikseen työtuvan ja ammattikurssien työntekijöistä. Yhteensä niitä oli kunkin kuukauden alussa vastaavasti 719, 757, 593, 400, 143, 92, 96, —, 75 ja 177 naista. — [2]) Tammikuun 16 p:nä. — [3]) Syyskuun 25 p:nä. — [4]) Tammikuun 17 p:nä. — [5]) Lokakuun 29 p:nä. — [6]) Lokakuun 22 p:nä.

ammatti- y.m. kurssien, luentojen y.m.s. järjestämisestä nuorille työttömille miehille. Tammikuun 20 p:nä 1932 kaupunginvaltuusto päättikin ryhtyä järjestämään ammattikursseja työttömyyden lieventämiseksi varsinkin nuorten miesten keskuudessa. Tällaisia kursseja järjestettiin v. 1932—34. Kurssilaiset saivat vapaan ruoan kursseillaoloajaltaan, mutta rahapalkkaa ei annettu.

Kaupunginhallituksen asettaman kurssitoimikunnan lähimmän valvonnan alaisina toimivat v. 1932—34 seuraavat työttömien miesten opetus- ja ammattikurssit:

Kurssien toiminta-aika ja laatu.	Kurssien toiminta-aika, viikkoa tai kuukautta	Ilmoittautuneita kurssilaisia.	Opiskelijoita kurssien päättyessä.
Helmikuun 1 p:stä toukokuun 1 p:ään 1932.			
Ammatti- ja opetuskurssi alle 20 vuotiaille nuorukaisille	2 kk.	120	77
Metallitekniikkakurssi 20—35 vuotiaille ammattimiehille	3 »	172	54
Maalarien kurssi 20—35 vuotiaille ammattimiehille	3 »	80	43
Puuseppien ja verhoilijain kurssi 20—30 v. ammattimiehille	3 »	48	23
Tietopuoliset työväenopistokurssit 20-35 vuotiaille miehille	3 »	124	51
Yhteensä		*544*	*248*
Marraskuun 1 p:stä joulukuun 23 p:ään 1932.			
Ammatti- ja opetuskurssit alle 20 vuotiaille nuorukaisille..	2 kk.	106	86
Talonmiesten kurssi 20—35 vuotiaille miehille	3 v.	71	58
S:n	3 »	74	65
S:n	3 »	67	62
Putkimiesten kurssi 20—35 vuotiaille ammattimiehille ..	2 kk.	67	50
Puuseppien kurssi 20—35 vuotiaille ammattimiehille	2 »	36	26
Sähkömiesten kurssi	2 »	37	33
Tietopuoliset työväenopistokurssit	2 »	377	211
Yhteensä		*835*	*591*
Helmikuun 9 p:stä—toukokuun 12 p:ään 1933.			
Ammatti- ja opetuskurssit 16—23 vuotiaille nuorukaisille:			
Pohjakurssi	3 kk.	93	75
Jatkokurssi	3 »	56	48
Talonmiesten kurssi 16—23 vuotiaille miehille	$3^1/_2$ v.	43	37
Talonmiesten jatkokurssi 24—35 vuotiaille miehille	$5^1/_2$ »	44	40
Tietopuoliset työväenopistokurssit 24-35 vuotiaille miehille	3 kk.	300	148
Yhteensä		*536*	*348*
Helmikuun 13 p:stä—toukokuun 12 p:ään 1934.			
Ammatti- ja opetuskurssit 16—23 vuotiaille nuorukaisille:			
Pohjakurssi	3 kk.	75	64
Jatkokurssi	3 »	55	45
Metallitekniikkakurssi 16—23 vuotiaille miehille	$2^1/_2$ »	35	17
Tietopuoliset työväenopistokurssit 20-35 vuotiaille miehille	3 »	200	70
Yhteensä		*365*	*196*

Kaupungin kurssitoiminnan kustannukset nousivat v. 1932—34 seuraaviin määriin:

1932.	Kustannukset, Smk.	Valtionapu, Smk.
Ammatti- ja opetuskurssit	106,116: 80	50,000: —
Metallitekniikka- sekä maalarien ja puuseppien kevätkauden kurssit	81,296: 20	—
Talonmiesten-, putkimiesten, sähkömiesten ja puuseppien syyskauden kurssit	89,216: 25	—
Tietopuoliset työväenopistokurssit	130,053: 10	—
Yhteensä	*406,682: 35*	*50,000: —*

	Kustannukset, Smk.	Valtionapu, Smk.
1933.		
Ammatti- ja opetuskurssit	124,455: 45	48,462: 90
Talonmiesten kurssit	35,225: —	
Tietopuoliset työväenopistokurssit	152,868: 65	—
Yhteensä	*312,549: 10*	*48,462: 90*
1934.		
Ammatti- ja opetuskurssit	114,095: 75	102,751: 15
Metallitekniikkakurssi	25,855: —	
Tietopuoliset työväenopistokurssit	102,423: 70	—
Yhteensä	*242,374: 45*	*102,751: 15*
Kaikkiaan	**961,605: 90**	**201,214: 05**

Kaupungin kustannuksiksi jäi siis v. 1932 356,682: 35 markkaa, v. 1933 264,086: 20 markkaa ja v. 1934 139,623: 30 markkaa.

Työttömien opiskelu kansanopistoissa. Syyskuun 27 p:nä 1934 kaupunginhallitus myönsi 25,000 markkaa enintään 25 helsinkiläisen työttömän sijoittamista varten kansanopistoihin valtion osallistuessa kustannusten suorittamiseen niin ikään 1,000 markalla henkilöä kohden. Eri kansanopistoihin lähetettiin sittemmin 9 ilmoittautunutta sopivaksi katsottua henkilöä. Tästä oli v. 1934 kustannuksia 10,200 markkaa.

Suoranaiset avustukset. Ruoanjakelu. Lieventääkseen yhä lisääntyvän työttömyyden seurauksia samalla keventäen köyhäinhoidon työtaakkaa kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen esityksestä talvikuukausina järjestää maksuttoman ruoantarjoilun Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttiville, etupäässä perheettömille työttömille. Tarkoitusta varten osoitettiin tarpeelliset varat, minkä jälkeen keskuskeittolan toimesta joulukuun 2 p:nä 1931 avattiin kaksi tilapäistä ruokalaa työttömille, toinen Kampin alueella ja toinen Vallilassa. Kun kuitenkin keväällä kävi ilmi, ettei työttömyystilanteessa ollut havaittavissa helpottumista, kaupunginvaltuusto päätti kesäkuun 15 p:nä 1932 jatkaa ilmaista ruoanjakelua yli kesän, samalla oikeuttaen kaupunginhallituksen vaatimaan maksutonta ruokaa nauttineilta vastasuoritusta työn muodossa, mikäli se voitaisiin järjestää sopivalla tavalla. Tämän päätöksen nojalla järjestettiin heinäkuun 7 p:n ja marraskuun 19 p:n 1932 välisenä aikana rakennustoimiston toimesta n.s. ruoanvastiketöitä [1]), joissa työttömien tuli työskennellä yhden viikon saadakseen tästä kahdeksan viikon aikana ruokaa kaupungilta. Ruoanjakelua jatkettiin sittemmin talvikuukausina ilman työvelvollisuutta. Sen jälkeen kun työttömyydessä keväällä 1933 oli havaittavissa helpottumisen oireita ja kun väärinkäytösten ehkäisemiseksi oli käynyt välttämättömäksi ryhtyä erityisiin tarkkailutoimenpiteisiin ja lisäksi terveydenhoitolautakunnan taholta oli ilmoitettu vapaa-aterian ravintoarvo liian pieneksi, joten ruoan laatua olisi ollut parannettava, minkä seikkojen johdosta aterioiden hinta taas olisi huomattavasti noussut, kaupunginvaltuusto päätti kesäkuun 21 p:nä 1933 keskeyttää ruoanjakelun ja ruoanvastiketyöt, jotka jälleen oli aloitettu mainitun vuoden toukokuun 15 p:nä. Vastiketyöt lopetettiin heinäkuun 8 p:nä 1933 ja ruoanjakelu saman kuukauden 10 p:nä, minkä jälkeen aterioita kuitenkin aina saman vuoden elokuun 13 p:ään asti annettiin sellaisille, jotka täyttämällä työvelvollisuutensa, olivat saavuttaneet oikeuden vapaan ruoan nauttimiseen kahdeksan viikon aikana. Kaupunginhallituksen pyydettyä ruoanjakelun mahdollisesta jatkamisesta

[1]) Vrt. tämän kert. s. 185* ja 187*.

lausuntoa köyhäinhoitolautakunnalta ja keskuskeittolan johtokunnalta, jolloin molemmat antoivat asiassa epäävän lausunnon, kaupunginvaltuusto päätti edellä mainitun vuoden marraskuun 1 p:nä, ettei kunnallista ruoanjakelua enää jatketa.

Aluksi ei ruoka-annosten lukumäärää henkilöä kohden rajoitettu, mutta jo tammikuun 23 p:stä 1932 lukien kävi välttämättömäksi rajoittaa annosten lukumäärä henkilöä ja päivää kohden neljään ja maaliskuun 1 p:stä lukien kolmeen. Sittemmin kaupunginhallitus joulukuun 1 p:nä 1932 päätti, että ainoastaan perheettömät ja sellaiset perheelliset henkilöt, joilla ei ollut 16 vuotta nuorempia lapsia huollettavanaan, oli oikeutettava saamaan vapaaaterioita ja muut perheelliset sitä vastoin osoitettava köyhäinhoitoon. Väärinkäytösten välttämiseksi kaupunginhallitus helmikuun 2 p:nä 1933 päätti antaa ruokakorttien jaon köyhäinhoitolautakunnan tehtäväksi määräten, että vapaan ruoan saantiin toukokuun 1 p:stä alkaen oli vaadittava paitsi työttömyyskorttia myöskin köyhäinhoitolautakunnan kontrollikortti.

Keskuskeittolalle maksettiin aluksi 90 penniä annoksesta. Koska tämä hinta kuitenkin osoittautui liian alhaiseksi, korotettiin se kesäkuun 18 p:stä 1932 lukien 1 markkaan. Vastiketöissä oleville annetuista voimakkaammista aterioista on henkilöä ja päivää kohden veloitettu alussa 6 markkaa, elokuun 1 p:stä 1932 lukien 6: 25 markkaa ja v. 1933 6: 50 markkaa, josta 3 markkaa on maksettu ilmaista ruoanjakelua varten varatusta määrärahasta ja loput ruoanvastiketyömäärärahasta. Kaupungin kustannukset [1]) kyseisestä ruoanjakelusta olivat seuraavat:

	1931.	1932.	1933.	1931—33.
Yleisen ruoanjakelun kustannukset	209,675: 60	3,743,262: 75	1,537,934: 70	5,490,873: 05
Vastiketöiden aikana annetun lisäruoan kustannukset	—	103,322: —	27,365: —	130,687: —
Yhteensä	209,675: 60	3,846,584: 75	1,565,299: 70	5,621,560: 05

Työttömille eri kuukausina annettujen aterioiden lukumäärä [1]) ilmenee seuraavasta taulukosta:

Kuukausi.	1931.			1932.			1933.		
	Jaettuja ruoka-annoksia.								
	Miehille.	Naisille.	Yhteensä.	Miehille.	Naisille.	Yhteensä.	Miehille.	Naisille.	Yhteensä.
Tammikuu ..	—	—	—	246,176	41,202	287,378	245,911	93,966	339,877
Helmikuu....	—	—	—	266,650	50,250	316,900	198,491	78,685	277,176
Maaliskuu ..	—	—	—	245,027	60,879	305,906	206,724	76,114	282,838
Huhtikuu ..	—	—	—	247,455	71,191	318,646	181,076	59,497	240,573
Toukokuu ..	—	—	—	243,486	68,989	312,475	117,549	45,677	163,226
Kesäkuu	—	—	—	246,478	72,959	319,437	76,497	28,202	104,699
Heinäkuu ..	—	—	—	233,463	81,717	315,180	26,306	9,873	36,179
Elokuu	—	—	—	218,306	86,147	304,453	1,141	161	1,302
Syyskuu	—	—	—	204,137	91,979	296,116	—	—	—
Lokakuu	—	—	—	195,747	102,995	298,742	—	—	—
Marraskuu ..	—	—	—	220,541	119,366	339,907	—	—	—
Joulukuu ..	156,867	21,035	177,902	224,602	88,608	313,210	—	—	—
Koko vuosi ..	156,867	21,035	177,902	2,792,068	936,282	3,728,350	1,053,695	392,175	1,445,870

[1]) Laskelman ulkopuolelle on tässä jätetty työttömille konttoristeille ja ammattikurssilaisille myönnetyt vapaa-ateriat; vrt. tämän kert. s. 191*, 194* ja 199*.

Lisäksi jaettiin vastiketöiden aikana mainituissa töissä oleville seuraava lukumäärä voimakkaampia ruoka-annoksia:

Kuukausi.	1932.			1933.		
	Miehille.	Naisille.	Yhteensä.	Miehille.	Naisille.	Yhteensä.
Toukokuu	—	—	—	4,626	2,805	7,431
Kesäkuu	—	—	—	9,678	3,792	13,470
Heinäkuu	7,107	2,044	9,151	2,546	967	3,513
Elokuu	26,375	6,751	33,126	—	—	—
Syyskuu	20,930	3,007	23,937	—	—	—
Lokakuu	20,769	1	20,770	—	—	—
Marraskuu	9,095	—	9,095	—	—	—
Koko vuosi	84,276	11,803	96,079	16,850	7,564	24,414

Ruokalippujen jakaminen työttömille konttoristeille. Helsingin konttoristiyhdistykselle ja yhdistykselle Helsingfors svenska kontoristförening myönnettiin v. 1931—34 seuraavan suuruiset apurahat kaupungin keskuskeittolan ruokalippujen ostamiseksi työttömille konttoristeille, jotka olivat olleet Helsingissä henkikirjoitettuina vähintään vuoden ajan:

	1931.		1932.		1933.		1934.		1931—34.	
	Markkaa ja penniä.									
Helsingin konttoristiyhdistys	30,000	—	57,500	—	77,500	—	—	—	165,000	—
Helsingfors svenska kontoristförening	30,000	—	87,500	—	31,500	—	34,500	—	183,500	—
Yhteensä	60,000	—	145,000	—	109,000	—	34,500	—	348,500	—

Valtion töissä olevien helsinkiläisten avustaminen [1]). Valtion vara- ja ylimääräisiin töihin sijoitetut työttömät tuottivat kaupungille eräitä kustannuksia, jotka v:lta 1931—34 nousivat yhteensä 1,988,381: 05 markkaan jakautuen seuraaviin eriin:

	1931.		1932.		1933.		1934.		1931—34.	
	Markkaa ja penniä.									
Suomen merimiesten ja lämmittäjäin unionille työntekijäin kuljetuskustannusten suorittamiseen	3,000	—	—	—	—	—	—	—	3,000	—
Köyhäinhoitolautakunnalle työntekijäin kuljetuksiin ja vaatetukseen	—	—	166,845	60	30,196	—	54,116	—	251,157	6
Työnvälitystoimistolle työntekijäin kuljetuksiin	—	—	82,810	—	678,404	50	[2]) 722,191	50	1,483,406	—
S:n työntekijäin vaatetukseen	—	—	—	—	—	—	67,635	—	67,635	—
S:n vaatevälityksen tappion korvaamiseksi	—	—	—	—	3,888	—	—	—	3,888	—
S:n patjapussien hankkimiseksi työmaille	—	—	—	—	10,567	20	8,394	50	18,961	7
S:n perhe- ja paikallislisien suorittamiseksi työntekijöille	—	—	—	—	—	—	88,864	90	88,864	9
Siirtotyömaiden valvojain matkakulut	—	—	—	—	9,400	50	12,236	50	21,637	—
Työntekijäin kuljetuksesta aiheutuneet painatus- y.m. kustannukset	—	—	—	—	2,230	—	—	—	2,230	—
Valtion Espoon tietyömaalle rakentamien kämppien hoitokulujen korvaamiseksi	—	—	—	—	20,700	—	—	—	20,700	—
Työntekijäin asunnoksi järjestetyn rautatievaunun vuokra	—	—	—	—	12,350	—	—	—	12,350	—
Työntekijäin ruokailun järjestämisestä syntyneen luottotappion korvaamiseksi	—	—	—	—	1,156	95	13,393	90	14,550	8
Yhteensä	3,000	—	249,655	60	768,893	15	966,832	30	1,988,381	0

[1]) Vrt. v:n 1932 kert. s. 241, v:n 1933 kert. s. 176 ja tämän kert. s. 171—173. —
[2]) Tähän sisältyvät myöskin nuoriso- ja työsiirtolaisten kuljetuskustannukset.

Köyhäinhoitolautakunnan jakamat muut suoranaiset avustukset. Talousarvioon työttömyyden seurausten lieventämiseksi merkitystä määrärahasta kaupunginvaltuusto helmikuun 25 p:nä 1931 myönsi köyhäinhoitolautakunnalle 1,000,000 markkaa jaettavaksi tilapäisinä luontois- tai vuokra-avustuksina työttömille. Lautakunnan sittemmin asettaman avustusjakelukomitean kuluihin kaupunginhallitus myönsi 9,050 markkaa.

Viljelyspalstatoiminta. Kaupunginhallitus päätti huhtikuun 27 p:nä 1933 oikeuttaa kiinteistölautakunnan maksutta luovuttamaan työttömien viljeltäväksi perunapalstoja. Tarkoitusta varten varattiin eräs n. 6.5 ha:n suuruinen Oulunkylän alue. Kun viljelijöitä oli 105 ja kullekin luovutettiin 2 a, tuli kuitenkin käytetyksi vain runsas kolmannes varatusta alueesta. V:n 1934 viljelyskaudeksi varattiin työttömien viljelyspalstatoimintaa varten Oulunkylästä n. 10 ha maata. Viljelijöiksi hyväksyttiin 259 ilmoittautunutta työtöntä, mutta näistä otti palstan keväällä viljeltäväkseen vain 151. Kaupunki kustansi viljelyspalstain kuntoonpanon ja lannoituksen, siementen ja taimien oston sekä sadon varastoimisen viljelijöitä varten. Siemeneksi tarvittu perunamäärä perittiin kuitenkin syksyllä viljelijöiltä takaisin. Kaupungin kustannukset tästä toiminnasta nousivat v. 1933 15,544: 60 markkaan ja v. 1934 36,267: 65 markkaan eli yhteensä 51,812: 25 markkaan.

Valtion avustustoiminta. *Valtion vara- ja ylimääräiset työt.* Kun työttömyyden kasvamistaan kasvaessa kävi yhä ilmeisemmäksi, ettei kaupunki voinut ilman valtion avustusta tarpeellisessa laajuudessa järjestää töitä työttömyyden lieventämiseksi, ryhdyttiin neuvotteluihin valtion asianomaisten viranomaisten kanssa valtion töiden järjestämisestä helsinkiläisille työttömille. V. 1932—34 tekivät sekä kaupunginvaltuusto että kaupunginhallitus tästä lukuisia esityksiä valtioneuvostolle sekä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle. V:een 1933 saakka kaupunki kuitenkin sai miltei yksin huolehtia työttömyyden torjumisesta, sillä vielä v. 1932 järjesti valtio vain varsin vähäisessä määrin töitä helsinkiläisille työttömille. V:n 1933 talvikuukausiksi luvattiin valtion taholta järjestää töitä 1,500 helsinkiläiselle, mutta tähän määrään valtion töissä olevien työntekijäin lukumäärä ei kuitenkaan koskaan noussut, vaan ylitti se vasta huhtikuussa 1,000 saavuttaen toukokuussa huippunsa, n. 1,150. V. 1934 oli valtion töissä maalis—toukokuun aikana n. 1,300 miestä ja kesä—joulukuussa työntekijäin lukumäärä vaihteli 200—500 välillä.

Tärkeimmät valtion järjestämät työt olivat Turun, Porvoon ja Jorvaksen maantietyöt, erinäiset Helsingin—Karjaan rataosan oikaisutyöt sekä Helsingin naistautien sairaalan rakennustyöt. Työt teetettiin varatöinä lukuunottamatta Helsingin—Porvoon tietyötä sen alkamisesta v:n 1933 alussa saman vuoden syksyyn saakka sekä naistautien sairaalan töitä, mitkä teetettiin ylimääräisinä yleisinä töinä. Edelleen järjestettiin nimenomaan perheettömille miehille varatöitä m.m. v. 1932 Loviisan lähistöllä sekä v. 1934 Porin—Haapamäen rautatierakennuksella ja syksyllä 1934 Alajärven, Virtain ja Alavuuden kuntain tierakennuksilla.

Palkat valtion töissä. Koska valtion siirtotöissä maksetut palkat olivat huomattavasti alemmat kuin kaupungin maksamat vastaavat palkat ja ilmeisesti riittämättömät perheellisille, joilla oli perheensä ylläpidettävänä Helsingissä, oli kaupungin pakko avustaa niihin lähetettyjä työttömiä[1]). Valtioneuvoston vahvistamissa ehdoissa ja ohjeissa työttömyyden lieventämistä

[1]) Vrt. tämän kert. s. 194*.

tarkoittavaa valtion toimintaa varten määrättiinkin, että asianomaisen kunnan oli suoritettava työttömän matkakulut työpaikkakunnalle. Niinikään oli kunnan pidettävä huolta siitä, että työttömillä oli tarpeelliset puku- y.m. varusteet sekä yhden tilikauden elantoa varten tarpeelliset varat ollen kunnalla kuitenkin oikeus periä täten suorittamansa kustannukset työttömältä takaisin, jolloin työntekijäin palkasta saatiin pidättää enintään 10 %. Kaupunki ei kuitenkaan vaatinut työntekijöille annetuista puku- y.m. varusteista suorittamiansa varoja takaisin, vaan ainoastaan työntekijäin elatusta varten suoritetut etuannit. Edelleen oli kaupungin pakko kustantaa perheellisille siirtotyöntekijöille päivittäiset edestakaiset matkat lähempänä Helsinkiä oleville työmaille sekä työmaiden siirryttyä kauemmaksi Helsingistä yksi edestakainen matka viikossa työpaikkakunnalta Helsinkiin. Kaupungin kustannukset päivittäisistä matkoista nousivat aina 9 markkaan henkilöä ja päivää kohden sekä pyhämatkoista 16 markkaan. Lisäksi kaupungin täytyi suorittaa muitakin kustannuksia valtion töihin lähetettyjen työntekijäin puolesta, kuten esim. Karjaan radanoikaisutyössä asuntona käytetyn rautatievaunun vuokra sekä korvaus valtiolle Espoon tietyömaalle rakennettujen kämppien hoitokuluista. V:n 1933 alusta palkattiin työnvälitystoimistoon erityinen valtion siirtotyömaiden valvoja. V:n 1934 alusta lähtien sai kaupunki varsin huomattavia lisäkustannuksia valtion töihin sijoitetuista helsinkiläisistä työntekijöistä perhe- ja paikallislisiä koskevan kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kiertokirjeen johdosta. Tämän mukaan tuli kunnan milloin varatyöntekijällä oli huollettavana vähintään kaksi alle 16 vuoden ikäistä lasta ja oli ilmeistä, ettei hän voinut täyttää huoltovelvollisuuttaan ilman köyhäinhoidolta saatavaa avustusta, suorittaa hänelle köyhäinhoidollisen avustuksen sijaan perhelisää, joka saattoi nousta perhettä ja työpäivää kohden aina varatyöntekijän kotipaikkakunnan varatyöpalkan ja normaalipalkan väliseen erotukseen, laskettuna kahdeksantuntisen työpäivän mukaan. Jos perheenhuoltaja oli osoitettu varatyöhön toiseen kuntaan, missä varatyöpalkka oli alempi kuin hänen kotikunnassaan, ja jos jonkun, johon nähden varatyöntekijällä oli laillinen huoltovelvollisuus, harkittiin olevan avustuksen tarpeessa, tuli kotikunnan maksaa varatyöntekijälle tai huollettaville paikallislisänä sen verran työpäivää kohden kuin kotikunnan varatyöpalkka oli työpaikkakunnan varatyöpalkkaa suurempi. Samalla tavoin ja samoin edellytyksin oli kunta velvollinen, milloin se lähetti huoltovelvollisen työntekijän ylimääräiseen yleiseen työhön toiselle paikkakunnalle, missä normaalipalkka oli alempi kuin lähettävän kunnan normaalipalkka, maksamaan paikallislisänä työntekijälle tai hänen perheelleen normaalipalkkojen välisen erotuksen. Tämän nojalla ja kun valtio samalla korotti Helsingin normaalituntipalkan 5: 25 markasta 5: 50 markkaan, ja varatyötuntipalkan vastaavasti 4: 25 markasta 4: 60 markkaan, pysyttäen siirtotyömaiden palkat suunnilleen entisellään, oli kaupunki helmikuun 19 p:stä 1934 lähtien maksanut valtion varatöissä oleville perhe- ja paikallislisiä köyhäinhoitolautakunnan lausunnon mukaisesti aina alempana olevassa taulukossa mainittuihin määriin saakka:

Työpaikka.	Normaalituntipalkka, Smk.	Varatyötuntipalkka, Smk.	Paikallislisä tunnilta, Smk.	Perhelisä tunnilta, Smk.
Helsinki	5: 50	4: 60	—	—: 90
Jorvaksen maantie ..	4: 50	3: 95	—: 65	—: 90
Porvoon maantie	4: 50	3: 95	—: 65	—: 90
Turun maantie (Vihti)	4: —	3: 50	1: 10	—: 90

Valtion maksaman päiväpalkan ollessa esim. Jorvaksen tietyössä 8 × 3: 95 = 31: 60 markkaa täytyi kaupungissa suorittaa työntekijöille lisää päivää kohden paikallislisänä 5: 20 markkaa, perhelisänä 7: 20 markkaa ja matkakuluina aina 9 markkaan saakka eli siten suuriperheisille jopa 21: 40 markkaa ja pieniperheisille 14: 20 markkaa päivässä.

Nuoriso- ja työsiirtolatoiminta. Eduskunnan myönnettyä varoja siirtolain järjestämiseksi työttömille nuorukaisille ja nuorille miehille valtioneuvosto huhtikuun 11 p:nä 1934 vahvisti ehdot ja ohjeet nuoriso- ja työsiirtolatoimintaa varten. Näiden mukaan järjestettiin työttömyyden lieventämiseksi nuorison keskuudessa sosialiministeriön alaisina kahdenlaatuisia siirtoloita: a) nuorisosiirtoloita pääasiallisesti 16—20 vuotiaille nuorukaisille ja b) työsiirtoloita pääasiallisesti 21—25 vuotiaille miehille. Siirtolaoppilaat ja -työntekijät saivat maksuttoman majoituksen, ruoan ja työvaatteet sekä rahapalkkaa työtulosten mukaan. Asianomaisen kunnan oli suoritettava työttömän matkakulut siirtolaan sekä korvausta heidän oleskelustaan siellä, mikä korvaus Helsingin kaupungille oli vahvistettu 6 markaksi päivää kohden. Helsinkiläisiä työttömiä otettiin toukokuusta alkaen Lapinjärven pitäjään perustettuun Latokartanon nuorisosiirtolaan ja kesäkuusta lähtien Tuusulaan perustettuun työsiirtolaan. Seuraava taulukko osoittaa siirtolaoppilaiden ja -työntekijäin lukumäärän kunkin kuukauden lopussa:

	Latokartanon nuorisosiirtola.	Tuusulan työsiirtola.	Yhteensä.
Touko—kesäkuu	.	.	.
Heinäkuu	30	38	68
Elokuu	36	48	84
Syyskuu	41	53	94
Lokakuu	35	44	79
Marraskuu	37	3	40
Joulukuu	36	—	36

Kaupungin kustannukset työttömien sijoittamisesta nuoriso- ja työsiirtoloihin nousivat yhteensä 74,516: 80 markkaan [1]).

Erikoisasutustoiminta. Erikoisasutustoiminnasta tammikuun 10 p:nä 1934 annetun lain mukaan, joka on voimassa v:n 1936 loppuun, on maatalousministeriö oikeutettu työttömyyden torjumista silmälläpitäen ostamaan tarpeellisia maatalouskiinteistöjä sekä teettämään niin hyvin jo perustetuilla kuin perustettavilla asutustiloilla varatöinä maankuivaus-, raivaus-, tie-, rakennus- y.m.s. töitä. Koeajan jälkeen maatalousministeriö voi luovuttaa tällaisia tiloja sopiville työttömille asutustiloiksi. Kaupungin työnvälitystoimistossa toimeenpantu koemerkintä osoitti, että työttömien joukossa oli kaikkiaan 374 asutustilallisiksi halukasta ja sopivaa miestä. Valtion asettaman ehdon mukaisesti kaupunginvaltuusto toukokuun 2 p:nä 1934 päätti, että kaupunki sitoutuu avustamaan helsinkiläisiä työttömiä siirtymään asutustilallisiksi suorittamalla valtiolle asutettavain työttömäin hyväksi välttämättömän maatalousirtaimiston, kotieläinten, siemenen y.m.s. hankintaa varten enintään 10,000 markkaa henkilöä kohden. Asutusvaratöihin saatiin syyskuussa 1934 lähettää 22 miestä, joista kuitenkin vain pieni osa aikanaan tulee saamaan asutustilan viljeltäväkseen.

Metsätyökurssit. Koska katsottiin mahdolliseksi sijoittaa helsinkiläisiä työttömiä metsätöihin, tällaisiin töihin tottuneista työntekijöistä kun muuta-

[1]) Vrt. tämän kert. s. 194*, alav. 2 ja s. 201*, alav. 3 ja 4.

min paikoin oli ilmoitettu olevan jonkin verran puutetta, kaupunginhallitus joulukuun 14 p:nä 1933 asetti komitean laatimaan ehdotusta metsätyöntekijäin kurssien järjestämiseksi. Komitea lähetti metsänhoitajan tutustumaan maassa käynnissä oleviin metsätyökursseihin saaden asiasta kirjallisen selonteon. Koska komitea kuitenkin tuli siihen tulokseen, että tällaisia kursseja tuskin voitiin ajatella järjestettäviksi muulla tavoin kuin metsähallituksen toimesta, kaupunginhallitus toukokuun 11 p:nä 1934 komitean esityksestä päätti metsähallitukselta tiedustella, katsoiko tämä mahdolliseksi järjestää metsätyökurssit tahi -kursseja Helsingin kaupungin työttömille. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö ilmoitti sittemmin asettaneensa metsähallituksen käytettäväksi määrärahan metsänhakkuukurssien järjestämiseksi osin siirtovaratyömaiksi järjestettyjen metsähallinnon tierakennustöiden jatkoksi, näiden töiden keskeytyessä talven johdosta, osin asutuskeskusten työttömien perehdyttämiseksi metsätöihin, tarkoitettuina etupäässä perheettömille, metsätöihin fyysillisiä edellytyksiä omaaville työttömille. Ensiksimainitunlaatuisille hakkuukursseille Alajärven sekä Virtain ja Alavuuden pitäjissä varattiin Helsingin kaupungille 72 työpaikkaa suunnitelman mukaisesti joulukuun 15 p:n 1934 ja huhtikuun 15 p:n 1935 väliseksi ajaksi. Toiseen ryhmään kuuluvista hakkuutöistä osoitettiin kaupungille Korkeakoskelta 80 työpaikkaa arvion mukaan marraskuun 1 p:n 1934 ja toukokuun 1 p:n 1935 väliseksi ajaksi. Hakkuutyömailla oli suoritettava samat työpalkat kuin vapailla työmarkkinoilla.

Varatöiden järjestäminen henkisen työn tekijöille. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön ilmoitettua suunnittelevansa töiden järjestämistä työttömille henkisen työn tekijöille sijoittamalla heidät ylimääräisiin töihin valtion virastoissa ja laitoksissa sekä tiedusteltua, oliko kaupunki suostuvainen osallistumaan näiden töiden järjestelyyn sikäli kuin oli kysymys helsinkiläisille osoitetuista varatyöpaikoista suorittamalla valtiolle kunkin varatyöhön osoitetun työttömän helsinkiläisen kohdalta 6 markkaa työpäivää kohden, kaupunginvaltuusto päätti joulukuun 5 p:nä 1934 tähän suostua. V:n 1935 aikana tulisi arvion mukaan järjestettäväksi työtä kuuden kuukauden aikana n. 400 helsinkiläiselle henkisen työn tekijälle. Tarkoitusta varten asetettiin komitea, jonka menot jaettaisiin tasan valtion ja kaupungin kesken. Kaupungin osuus menoista oli v. 1934 21,991: 60 markkaa.

Yksityisten avustustoiminta. *Helsingin kaupunkilähetys.* Kaupunginhallitus on jatkuvasti myöntänyt avustusta Helsingin kaupunkilähetykselle, joka on ylläpitänyt omaa naisten työtupaa ja järjestänyt naisten ammattikursseja kaupungin ja valtion myöntämillä varoilla. Seuraava taulukko osoittaa sille v. 1931—34 myönnettyjen apurahojen määrän:

	1931.		1932.		1933.		1934.		1931—34.	
	Markkaa ja penniä.									
Kaupunginapu	199,800	—	266,400	—	266,400	—	140,000	—	872,600	—
Valtionapu.....	199,800	—	241,000	—	241,000	—	70,671	25	752,471	25
Yhteensä	399,600	—	507,400	—	507,400	—	210,671	25	1,625,071	25

Näillä apurahoilla Kaupunkilähetys pystyi talvikuukausina järjestämään työtä v. 1931 n. 100 naiselle, v. 1932 ja 1933 n. 110 naiselle ja v. 1934 80 naiselle. Tällä tavoin avustetut naiset olivat yleensä vanhahkoja ja vähemmän työkykyisiä.

Ammattienedistämislaitoksen kurssitoiminta. Ammattienedistämislaitoksen anottua vapautusta kaupungilta saamansa 1,000,000 markan lainan koron maksamisesta v:lta 1931—33 kaupunginvaltuusto vapautti laitoksen sanotusta koronmaksuvelvollisuudesta ottaen huomioon, että Ammattienedistämislaitos oli järjestänyt maksuttomia kursseja työttömille. Kaupunki kustansi kurssilaisille ilmaisen ruoan. Kaupungin täten kärsimä korkomenetys oli yhteensä 150,000 markkaa, kun taas Ammattienedistämislaitos järjesti seuraavat kurssit:

Kurssin toiminta-aika ja laatu.	Kurssien toiminta-aika, viikkoa tai kuukautta.	Ilmoittautuneita kurssilaisia.	Opiskelijoita kurssien päättyessä.
Helmikuun 1 p:stä—toukokuun 1 p:ään 1932.			
Talonmiesten kurssi I	3 v.	106	100
S:n II	3 »	130	102
Pesu- ja silityskurssi naisille I	3 »	37	31
S:n II	3 »	41	25
Yhteensä		314	258
Helmikuun 9 p:stä—toukokuun 12 p:ään 1933.			
Pesu- ja silityskurssit naisille:			
Pohjakurssi I	1 kk.	26	21
S:n II	1 »	26	21
S:n III	1 »	23	18
Jatkokurssi I	1 »	26	23
S:n II	1 »	26	21
Syksyllä 1933.			
Puuseppien kurssi	2 »	33	19
Pesu- ja silityskurssi naisille	1 »	23	19
Yhteensä		*183*	*142*

Kaupungin kurssilaisille myöntämän ilmaisen ruoan kustannukset nousivat v. 1932 13,988: 05 markkaan, v:n 1933 kevätkautena 15,915 markkaan ja syyskautena 9,700 markkaan.

V:n 1934 syksyllä Ammattienedistämislaitos kaupungin ja valtion avustuksin järjesti $2\,^1/_2$ viikkoa kestävän sähkömiesten kurssin 10—40 oppilaalle sekä 2 viikkoa kestävän työkaluntekijäinkurssin 15—40 oppilaalle. Näiden kurssien järjestämiseksi kaupunginhallitus myönsi 5,310 markan apurahan.

Muu yksityisten järjestämä kurssitoiminta. Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus ovat edelleen myöntäneet apurahoja alla mainituille yhdistyksille ja järjestöille ammattikurssien järjestämiseksi työttömille:

	1931.		1932.		1933.		1934.		1931—34.	
	Markkaa ja penniä.									
Helsingin konttorityöntekijäin osastolle n:o 44	10,000	—	32,571	35	—	—	—	—	42,571	35
Helsingfors svenska kontoristföreningille	10,000	—	12,000	—	—	—	—	—	22,000	—
Liikealalla toimivien keskusavustustoimistolle	—	—	75,000	—	173,507	50	98,942	70	347,450	20
Suomen merimiesten ja lämmittäjäin unionille ammattikursseja vart. työttöm. merimiehille	—	—	—	—	24,563	50	—	—	24,563	50
Valtion ja kaupungin yhteiselle toimikunnalle ammattikursseja vart. työttöm. merimiehille	—	—	—	—	25,000	—	1,000	—	26,000	—
Naisjärjestöjen hätäapukomitealle ammatti- ja talouskursseja varten työttömille keskiluokan naisille	—	—	—	—	75,000	—	—	—	75,000	—
S:n tekokukkien valmistuskursseja varten 15—16 vuotiaille tytöille	—	—	—	—	—	—	17,500	—	17,500	—
Yhteensä	20,000	—	119,571	35	298,071	—	117,442	70	555,085	05

Muu kaupungin avustama työttömyyden lieventämistä tarkoittava toiminta. Kaupungin varoista myönnettiin vielä seuraaville yhdistyksille ja järjestöille alla mainitun suuruiset apurahat työttömyyden aiheuttaman hädän lieventämiseksi:

	1931.		1932.		1933.		1934.		1931—34.	
	Markkaa ja penniä.									
Helsingin ammatill. paikallisjärjestön työttömyyskomitealle vuokran ja toimintakulujen peittämiseksi	32,000	—	38,400	—	38,400	—	31,500	—	140,300	—
Naisjärjestöjen hätäapukomitealle vuokran ja toimintakulujen peittämiseksi	10,000	—	—	—	—	—	—	—	10,000	—
Nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle yömajaa varten	—	—	[1]) 38,000	—	42,000	—	40,000	—	120,000	—
Kristilliselle ylioppilasliitolle yömajaa varten	—	—	—	—	—	—	1,900	—	1,900	—
Pelastusarmeijalle lämmittelytupaa varten	—	—	—	—	—	—	18,000	—	18,000	—
Yhteensä	42,000	—	76,400	—	80,400	—	91,400	—	290,200	—

Kokonaiskustannukset niiden toimenpiteiden johdosta, joihin oli ryhdytty työttömyyden ja sen seurausten vastustamiseksi, nousivat v. 1931—34 seuraaviin määriin, jotka ovat jaoiteltuina talousarvion nimikkeiden mukaan:

Talousarvion nimike.	1931.		1932.		1933.		1934.		1931—34.	
	Markkaa ja penniä.									
Yleiset varatyöt	20,067,153	37	18,856,203	85	14,199,527	45	10,600,000	—	63,722,884	67
Herttoniemen työt	14,981,364	95	13,002,061	20	8,396,662	90	6,302,734	40	42,682,823	45
Ylimääräiset työt	—	—	5,437,402	05	2,055,310	25	2,741,802	25	10,234,514	55
Yleiset satamavaratyöt	—	—	—	—	4,000,000	—	2,000,000	—	6,000,000	—
Yleiset varatyöt työttömyyslainan varoilla	—	—	—	—	—	—	9,085,773	—	9,085,773	—
Ruoanvastiketyöt:										
työkustannukset	—	—	—	—	619,583	40	—	—	[3]) 829,445	95
työntekijäin lisäruoka	—	—	—	—	[2]) 130,687	—	—	—		
komiteamenot	—	—	—	—	79,175	55	—	—		
Naisten työtupa	369,213	20	418,022	85	395,134	60	399,024	25	1,581,394	90
Naisten ammattikurssit	1,460,677	65	1,576,852	20	1,328,327	65	839,494	55	5,205,352	05
Miesten opinto- ja ammattikurssit	—	—	—	—	286,371	20	139,623	30	425,994	50
Kaup. valtuuston käyttövarat työttömyyden varalta:										
ruoanjakelu	209,675	60	3,743,262	75	1,537,934	70	—	—	5,490,873	05
muu avustustoiminta	1,060,000	—	382,670	40	586,125	50	391,869	90	2,420,665	80
Kaup. hallituksen käyttövarat työttömyyden varalta	—	—	377,655	60	687,183	25	1,299,966	25	2,364,805	10
Kaupunginvaltuuston yleiset käyttövarat	20,000	—	160,071	35	—	—	—	—	180,071	35
Kaupunginhallituksen yleiset käyttövarat	54,050	-	40,900	—	—	—	1,900	—	96,850	—
Yhteensä	38,222,134	77	43,995,102	25	34,302,023	45	33,802,187	90	150,321,448	37

[1]) Siitä 8,000 markkaa huoneiston sisustamiseen. — [2]) Vrt. tämän kert. s. 193*. — [3]) Siitä 634,085: 85 markkaa on käytetty ennakkona v. 1932.

Seuraavat numerot osoittavat lähemmin, mihin tarkoituksiin määrärahat käytettiin:

Tarkoitus, johon määräraha on käytetty.	1931.		1932.		1933.		1934.		1931—34.	
	Markkaa ja penniä.									
Kaupungin yleiset vara- ja ylimääräiset työt	35,048,518	32	36,818,477	15	27,189,836	85	30,230,309	65	129,287,141	97
Yleisiä töitä varten myönnetyt avustukset	—	—	1,007,953	80	1,629,658	85	500,000	—	3,137,612	65
Kaupungin lähimetsien raivaus- ja puhdistushakkuutyöt	—	—	—	—	—	—	347,173	10	347,173	10
Naisten työtupa ammattikursseineen	1,603,376	35	1,728,475	05	1,453,732	25	1,041,600	30	5,827,183	95
Kotitalouslautakunnan kurssitoiminta	26,714	50	—	—	—	—	39,418	50	66,133	—
Kaupungin järjestämät miesten ammatti- ja opetuskurssit	—	—	356,682	35	264,086	20	139,623	30	760,391	85
Työttömien opiskelu kansanopistoissa	—	—	—	—	—	—	10,200	—	10,200	—
Ruoanjakelu työttömille työntekijöille [1]	[2] 209,675	60	3,846,584	75	1,565,299	70	—	—	5,621,560	05
Ruokalippujen jakaminen työttöm. konttoristeille	60,000	—	145,000	—	109,000	—	34,500	—	348,500	—
Valtion varatöissä olevien helsinkiläisten avustam.	3,000	—	249,655	60	768,893	15	[3] 966,832	30	1,988,381	05
Köyhäinhoitolautakunnan jakamat luontois- ja vuokra-avustukset	1,009,050	—	—	—	—	—	—	—	1,009,050	—
Viljelyspalstatoiminta	—	—	—	—	15,544	60	36,267	65	51,812	25
Metsätyökurssien järjestämisestä aiheutuneet komitea- y.m. menot	—	—	—	—	1,400	—	5,602	—	7,002	—
Työttömien sijoittaminen nuoriso- ja työsiirtoloihin	—	—	—	—	—	—	[4] 74,516	80	74,516	80
Varatöiden järjestämisestä henkisen työn tekijöille aiheut. komiteamenot	—	—	—	—	—	—	21,991	60	21,991	60
H:gin kaupunkilähetyksen järjestämien naisten ammattikurssien avustam.	199,800	—	266,400	—	266,400	—	140,000	—	872,600	—
Ammattienedistämislaitoksen kurssitoim. avustam.	—	—	13,988	05	25,615	—	5,310	—	[5] 44,913	05
Liikealalla toimivien kurssitoiminnan avustaminen	20,000	—	119,571	35	173,507	50	98,942	70	412,021	55
Merimiesten ammattikurssien avustaminen	—	—	—	—	49,563	50	1,000	—	50,563	50
Naisjärjestöjen hätäapukomitean kurssitoiminnan avustaminen	—	—	—	—	75,000	—	17,500	—	92,500	—
Muut yksityisille järjestöille myönnetyt avustukset	42,000	—	[6] 76,400	—	80,400	—	91,400	—	290,200	—
Yhteensä	38,222,134	77	[7] 44,629,188	10	[8] 33,667,937	60	33,802,187	90	150,321,448	37

[1] Ammattikurssilaisten ruokakustannuksia lukuunottamatta; vrt. tämän kert. s. 190* ja 199*. — [2] Siitä 41,520: 70 markkaa ruokailuhuoneiston sisustamiseen. — [3] Tähän sisältyvät myöskin nuoriso- ja työsiirtolaisten matkakustannukset. — [4] Vrt. alav. 3. — [5] Lisäksi kaupungin korkomenetys, 150,000 markkaa, vrt. tämän kert. s. 199*. — [6] Siitä 8,000 markkaa N.M.K.Y:n yömajan sisustamiseen — [7] Siitä 634,085: 85 markkaa ennakkona v:n 1933 ruoanvastiketyömäärärahasta. — [8] Vrt. alav. 6.

Työttömyyden kaupungille aiheuttamat menot eivät kuitenkaan rajoittuneet yksinomaan jo mainittuihin. Vara- ja ylimääräisiin yleisiin töihin, ammattikursseille, työsiirtoloihin y.m. sijoitettujen henkilöiden lisäksi oli nimittäin huomattava määrä työttömiä, joita köyhäinhoidon oli avustettava, koska heille ei muuten voitu järjestää toimeentulomahdollisuutta. Kaupungin suoranaisiin työttömyyden aiheuttaman puutteen lievittämismenoihin kuuluu siis myöskin suuri osa v. 1931—34 tavattomasti lisääntyneistä köyhäinhoitokuluista.

HAKEMISTO.

Sivu

Ahlströmin, Rafael, rahastojen korkovarojen käyttö 62, 199
Aikakauslehtien myynti satamissa 253
Aistivialliskouluissa hoidetut lapset 116*
Aitaamista, katualueen, koskeva kysymys 34, 35
Ajoliikenteen järjestäminen eri paikoissa 119
Aktiebolaget Bollplan osakeyhtiön purkaminen 84
Aleksis Kiven koulu, ks. Kallion uusi kansakoulu.
Alkoholiliike osakeyhtiö, Salmisaaren erään tontin luovuttaminen sille 11, 97
» » sen Salmisaaressa olevan tontin tasoittaminen 17*
Alkoholinmyynnin järjestäminen Käpylään 84
Alli Tryggs minne-loosin avustaminen 185, 186
Alppilan hiihtomäki 262
» puhdistuslaitoksen toiminta 18*
» ravintolaan johtavan tien rakentaminen 118
Alueläkäkärien sairaslomat 212
Alueläkäkärikomitealle myönnetty oikeus sihteerin palkkaamiseen 220
Aluksista tapahtuvan kaupan ajan määrääminen 83, 102
Amerikkalaisen sotalaivan päällystölle järjestetyt teekutsut 196
Ammatinneuvonnan järjestäminen 163*
Ammattienedistämislaitoksen kurssitoiminta 176, 199*
» säätiön johtokunnan jäsenten ja varajäsenen vaali 94
Ammattientarkastajain sairaslomat 212
Ammatti- ja oppilaskodin rakentaminen 111*
Ammattikoulut, varojen myöntäminen niille lahjoitusrahastoista 199
Ammattikurssit, niiden järjestäminen ..... 173—176, 173*, 189*—192*
» niitä varten myönnetty valtionapu 138
» » » varattujen määrärahain säästön siirtäminen v:een 1935 55
Ammattiopetuslaitosten johtokunnan puheenjohtajan ja jäsenten vaali 92
Ammattioppilaskodin hoitajattaren viran täyttäminen 213
» toiminta 117*
Ammattioppilaslautakunnan puheenjohtajan, jäsenten ja varajäsenten vaali .. 92
» vuosikertomus 180*
Ampujat, pohjoismaisiin ampumakilpailuihin osallistuneet helsinkiläiset, kahvitarjoilun järjestäminen heille 196
Anniskeluoikeuksien, väkijuomain, saantia koskevat anomukset 89
Anniskeluosakeyhtiön, Helsingin, omaisuuden käyttö 141
Apollonkadun tontin n:o 9A myynti 97
Arabia osakeyhtiön kivihiililastien purkaminen 46*
Arabian tehdasalue, venelaiturin rakentaminen sen rannalle 125
Arvanmyyntioikeuksien myöntäminen 102, 253
Asemakaava-asiain käsittely maistraatissa 90
Asemakaavaehdotusten käsittelyjärjestys 108
Asemakaavakarttojen julkaisemistapa 203
Asemakaavanmuutokset ..... 3—7, 108, 249, 251
Asetus köyhäinhoidon hallinnon perusteista 82
Asevarikkoalueen, Katajanokan, laajentaminen 221
Asevelvollisuuden, kaupungin viranhaltijain, suorittaminen sodan aikana .. 206, 39*
Asevelvollisuuskutsunta, kaupungin edustajain valitseminen siihen 218
Asiantuntijalausunnot 159
Asunto-osakeyhtiöiden johtokuntain jäsenten vaali ..... 224—226
» osuuskuntain johtokuntain jäsenten vaali ..... 224—226

Asuntotarkastajan sairasloma ... 212
Asuntotarkastuksen kanslistille myönnetty ylityökorvaus ... 158
Asuntotontit, kiinteistölautakunnan vuokralle antamat ... 234
» niitä koskevien vuokrasopimusten pidentäminen ... 236, 240
Asutuslautakunnan asettaminen ... 94
» tointen hoitaminen ... 219
Asutustilallisiksi pääseminen, työttömien ... 168
» siirtyvien työttömien avustaminen ... 56
Autoasemapuhelimet ... 257
Autoasemat ... 103
Autohuoltoasemat ... 243
Autovaaka, lupa sellaisen sijoittamiseen Länsisatamaan ... 43*
Avustukset, työttömille myönnetyt ... 172
Avustusanomuksen, leskirouva Heikkisen, epääminen ... 60

Barnabon lastentarhan kokopäivänosaston vakinaistaminen ... 68, 86
Bastmanin höyrypanimo osakeyhtiö, Toukolan erään alueen vuokraaminen sille 241
Bengtsårin koulukoti, lisäkaivon aikaansaaminen sille ... 113*
» » sen karjanhoitajan asunnon laajentaminen ... 110
Bensiininjakeluasemat ... 22, 103—104, 242—244, 247, 44*
Bensiinin myynti, astioista tapahtuva ... 244
Botby osakeyhtiölle myönnetty koroton konttokuranttilaina ... 132
Brageyhdistyksen avustaminen ... 185, 186

Caloniuskatu 3 osakeyhtiön korvausvaatimus ... 139
Caritas-kesäsiirtolan avustaminen ... 184, 186

Degerön—Herttoniemen—Puodinkylän tien julistaminen maantieksi ... 101
» » sillan uudelleenrakentaminen ... 30
» vesialueen jako ... 97
» » » sen kustannusten suorittaminen ... 191
Desinfioimislaitoksen laajentaminen ... 230
Desinfioimismajalan määrärahain ylittäminen ... 49
Diakonissain harjoittelu kulkutautisairaalassa ... 136
Durchmanin, Osk., lahjoitusrahaston korkovarojen käyttö ... 198
Döbelninkadun varrella olevan korttelin n:o 470 tonttijaonmuutos ... 5

Edustusta varten myönnetty määräraha ... 195
Eestiläisten lastentarhanopettajain vierailu Helsingissä ... 196
Ekholmin, C. F., stipendirahaston korkovarojen käyttö ... 62, 198
Elimäenkadun tontin n:o 22 vuokralleanto ... 240
Elinkeino-oikeuksien saantia koskevat anomukset ... 89
Eläintarhan urheilukenttää koskevat päätökset ... 260
Eläintarhanajo ... 102, 253
Eläke, makkaratehtaiden valvojain oikeus sen saamiseen ... 43
Eläkkeet, kaupunginhallituksen myöntämät ... 178—180
» kaupunginvaltuuston myöntämät ... 60, 61
Elämän terveyttämisyhdistyksen avustusanomuksen epääminen ... 59
Elätteelleanto, köyhäinhoitolautakunnan ... 96*
» lastensuojelulautakunnan ... 122*
Englantilaisten kunnanvirkailijain vastaanotto ... 222
Erhelaskujen, rahatoimiston kassoissa sattuneiden, korvaaminen ... 189
Erikoisasutustoiminta ... 197*
Eroamisvelvollisten viranhaltijain oikeus pysyä virassaan ... 88, 214
Erotettuja työntekijöitä koskevat päätökset ... 162—163
Esitykset, kiinteistölautakunnan tekemät ... 232, 245, 248, 250, 251, 257, 264
Esplanaadikappelin vuokralleanto ... 254
» vuokran alentaminen ... 254
Eura, asunto-osakeyhtiö, sen tonttivuokran alentaminen ... 21
» » sille myönnetty lupa sisäänkäytävän järjestämiseen .. 245
Euranlinna, asunto-osakeyhtiö, sen tonttivuokran alentaminen ... 21
Evankelis-luterilaiset seurakunnat, alueen luovuttaminen niille hautausmaaksi .. 20
» » niiden ja kaupungin välinen tilusvaihto .. 9—10

Filmausoikeudet, kiinteistölautakunnan myöntämät 252
Filppus nimisen tilan erään osan osto 8, 79, 95
» » » käyttö 31
Finlands svenska folkdansring yhdistyksen avustaminen 59
Finlandssvenska utlandsdelegationen yhdistyksen avustaminen 188
Fylgia, nuorisoliitto, sen avustaminen 184, 186

Golfikentän, Talin, laajentaminen 247
Gordien, A. ja I., lahjoitusrahaston vastaanotto 62
Gräsviksgatan 5 osakeyhtiön vuosikokouksessa käsiteltävät asiat 223
» » » yhtiövuokran korottaminen 191
Gästgivars nimistä tilusta koskeva vuokrasopimus 99

Haagan kauppalalle myönnetty lykkäys sen sähkömaksujen maksamisessa 140
» raitiotielinjan ajomaksut 42
» tilan vaihtaminen evankelis-luterilaisten seurakuntain omistamiin tiloihin 96
Hakaniementorin pliktaus 116
Halkojen hankinta kiinteistötoimiston hoitamia kiinteistöjä varten 257
Hammasklinikan, kunnallisen, perustaminen 84
Hankinta- ja ostostoimen, kaupungin, keskittäminen 34
Harjun ruumisasema, yleisen ruumishuoneen sisustaminen sinne 10
Hautausapu, makkaratehtaiden valvojain kuolinpesien oikeus sen saamiseen .. 43
» sen myöntämistä työntekijöille koskeva määräys 81
» sitä varten myönnetty määräraha 47
Hautausavut, kaupunginhallituksen myöntämät ..... 181—183
Hautausmaat, alueiden luovuttaminen niitä varten 19
Hedbergin, E. H., pesänselvityksestä myönnetty palkkio 198
Hedelmien myynti 252
Heikkinen, E. J., kapteeni, hänen leskensä avustusanomuksen epääminen 60
Heikkokuuloisten suojaamisyhdistyksen avustaminen 185, 186
Heimbergerin, R., palkintorahaston korkovarojen käyttö 198
Helsingfors segelklubb, alueen vuokraaminen sille 241
» skridskoklubb yhdistyksen luistinkilpailut 138
» slaktinrättning aktiebolag nimisen yhtiön ja kaupungin välinen vuokrasopimus 219
» svenska folkhögskola, sen avustaminen 184, 186
» » kontoristförening, sen avustaminen 178
» » Marthaförening, sen avustaminen 185, 186
Helsingin ammatillisen paikallisjärjestön avustustoimikunnan jäsenen vaali 218
» » » oikeuttaminen rahankeräyksen toimeenpanemiseen 253
» » » työttömyyskomitean avustaminen.... 177
» anniskeluosakeyhtiön omaisuuden käyttö 141
» kansanteatterin avustamisen ehdot 69
» kaupungin rakennusosakeyhtiöt n:ot 3 ja 4, osakelyhennysmaksujen suorittamisajan pidennyksen myöntäminen niiden vuokralaisille 140
» » sairaanhoitajattarien lepokotiyhdistyksen avustaminen .. 188
» kaupunkilähetyksen avustaminen 176, 184, 186, 187
» » toiminta 198*
» konservatorion säätiön hallituksen jäsenen vaali 217
» kuuromykkäyhdistyksen avustaminen 185, 186
» laivatelakka osakeyhtiön vuokrasopimus 242
» maidontarkastusyhdistyksen ja kaupungin välinen sopimus 136
» makasiiniosakeyhtiö, hiilisataman varastoalueiden luovuttaminen sille 17
» » koron alennuksen myöntäminen sille 39, 78
» » sen vuosikokouksessa käsiteltävät asiat 222
» » sille vuokratun huoneiston vuokran korottaminen 43*
» nuorten miesten kristillisen yhdistyksen avustaminen 184, 186
» » » » » yösuojan avustaminen 177
» » naisten kristillisen yhdistyksen avustaminen..... 184, 186
» pohjoisen suomalaisen seurakunnan nuorisopiiri, erään Mustasaaren alueen vuokraaminen sille 257
» poikakotiyhdistyksen avustaminen 184, 186

Helsingin Ponnistus, voimistelu- ja urheiluseura, Kivinokan alueen ja kalastajatorpan vuokraaminen sille ... 257
» raittiusseuran avustaminen ... 185, 186
» ruotsalaisen partiopiirin avustaminen ... 185, 186
» sokeaintalo-säätiön avustaminen ... 67, 184, 186
» » hallituksen jäsenten vaali ... 217
» sokeat yhdistyksen avustaminen ... 185, 186, 187
» sosialidemokraattisen naisyhdistyksen kesätoiminnan avustaminen 185, 186
» » nuorisoyhdistyksen kesätoimintaa varten myönnetty apuraha ... 185, 186
» suomalaisen Marttayhdistyksen avustaminen ... 185, 186
» taloustyöntekijäin yhdistyksen avustaminen ... 185, 186
» toivonliiton avustaminen ... 184, 186, 188
» työväen matkailuyhdistyksen avustaminen ... 185, 186
» » sivistystoimikunnan työn tukeminen ... 184, 186
» » teatterin kannatusyhdistyksen avustaminen ... 59
» valkonauhayhdistyksen avustaminen ... 185, 186
» vene- ja moottoripaja osakeyhtiön vuokraoikeuden pidennys ... 241
Helsinginkadun rautatienylikäytävän liikenteen uudelleenjärjestely ... 120
Helsinki-seuran avustaminen ... 72, 187
» perustamiskokous ... 187
Hengenpelastusvälineiden asettaminen Meilahdessa olevan lastenkodin alueelle .. 125
Henkilökohtaisen palkankorotuksen myöntäminen työlaitoksen työnjohtajalle K. Hiltuselle ... 45
Henkilövaakojen pitämiseen myönnetty lupa ... 253
Henkisen työn tekijäin työttömyysaputoimikunnan jäsenen vaali ... 222
» » » varatöiden järjestäminen ... 57, 178, 198*
Henkisesti sairaiden huoltotoimiston määrärahan ylittäminen ... 49
Hermannin tontteja koskevien vuokrasopimusten pidentäminen ... 240
Herttoniemen—Degerön sillan uudelleenrakentaminen ... 30
» erään huvilan vuokraaminen Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnalle ... 107
» » tien sulkemiskielto ... 101
» rautatie ... 123
» siirtolapuutarha, moottorivenesillan rakentaminen sitä varten .. 125
» » sen majain tyyppipiirustukset ... 249, 262
» » » vuokrasopimuskaavakkeiden vahvistaminen 262
» » sähkövirran hankkiminen sinne ... 263
» —Viikin maantie ... 118
» öljysataman rakentamista ja käyttöä koskevien määräysten laatiminen ... 231
Hesperian puiston kahvilarakennuksen vuokralleanto ... 253
Hevossalmen—Degerön—Viikin tien julistaminen maantieksi ... 31
Hevosten luovuttaminen puolustuslaitokselle ... 248
Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiö, alueiden vuokraaminen sille 4, 16
» » » » » avustuksen myöntäminen sille 58, 188
» telakan rakentamistyöt ... 125
» telakkain taksa ja säännöt ... 83
» torin torikaupan laajentaminen ... 83
Hietalahti, louhimistyön suorittaminen siellä ... 28
Hietarantaa koskevat päätökset ... 258
Hiihtomäet ... 127, 274
Hiilisataman varastoalueiden vuokralleanto ... 17, 98
Hinaajalaiva H 2:n hylyn säilyttäminen ... 125
Hjeltin, G., lahjoitusrahaston korkovarain käyttö ... 199
Holhouslautakunnan ja mielisairaalain välinen suhde ... 137
» jäsenen vaali ... 92
» vuosikertomus ... 158*
Holhoustoiminta, lastensuojelulautakunnan toimitusjohtajan ... 114*
Humallahden uimalaitos, korokkeen rakentaminen sinne ... 111
» » sen luovuttaminen ... 261
» vuokra-alueen käyttö ... 98
Huoltotoimisto, kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin ... 84, 189, 202

Huoneistot, niiden hankkiminen eri tarkoituksiin ... 106, 254—255
» » luovuttaminen eri tarkoituksiin ... 106—107
Huoneistovuokrien aleneminen ... 256
Hupli, V., vainajan hautauskustannusten suorittaminen ... 183
Huvikentän järjestämiseen myönnetty lupa ... 253
Hyvinkään kauppalan kunnalliskodin hoidokkisijain luovuttaminen Helsingin kaupungille ... 81*
Hyvösen lastenkoti ... 197, 137*
Hämeentien tonteille kuuluvien katuosuuksien kunnossapito ... 117
» varrella olevan korttelin n:o 340 tonttijaonmuutos ... 4
Häätäminen, eräiden vuokraajien ... 247
Höferin, J. O. A., omistaman tiluksen erottaminen ... 97
Höyrykattilan myynti ... 109

Ikkunoiden pitäminen palomuurissa ... 245
Ikopal osakeyhtiön vuokraaman alueen vuosivuokran alentaminen ... 99
Ikäkorotuksia koskevat päätökset ... 145, 146
Ilmapallojen myynti ... 253
Ilmoitukset, kaupungin, niiden julkaiseminen ... 200, 229
Iltaluokkien järjestäminen kansakoulujen jatkokouluihin ... 51
Im Ostseeraum, julkaisu, sen tilaaminen ... 192
Imatra, raittiuskerho, sen avustaminen ... 185, 186
Invaliidipäivien järjestämistä varten myönnetty apuraha ... 188
Inventtaajain, kaupungin irtaimen omaisuuden, luvun lisääminen ja palkkion korottaminen ... 44, 66, 81
» » » » vaali ... 91
Inventtaustarkastajat, kaupunginkirjaston kirjavaraston, heidän palkkionsa vahvistaminen ... 45
Irtaimiston, kaupungin, palovakuutukset ... 139
It. Puistotien leventäminen ... 4, 9
Itsenäisyydenpäivänä työssä olleet viranhaltijat, palkan suorittaminen heille 158

Jakokaapin pystyttämiseen myönnetty lupa ... 104
Johtosääntö, toisen kaupunginlääkärin ... 81
Jorvaksen—Helsingin maantie ... 118
Joulukuusen pystyttäminen Senaatintorille ... 231
Joulukuusien myyntipaikat ... 253
Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan jäsenten vaali ... 92
» » vuosikertomus ... 157*
Juopuneina pidätettyjen huolto ... 104*
Jäiden ottoa koskevat asiat ... 247
» valmistus teurastamossa ... 62*
Jännes, J., helpotusten myöntäminen hänen vuokravelkansa maksamisessa .. 140
Järjestyssääntöjen vahvistaminen kansanpuistoille ... 259
Jätteiden laivaussillan järjestäminen Sörnäisiin ... 124
Jäähdytyslaitoksen, teurastamon, taksan muuttaminen ... 41
Jäänmurtajat, valtion, niiden vedenottoa ja hiilivarastopaikkaa koskeva sopimus 17
Jäätelönmyynti kaduilla ... 252

Kaapelikaivon rakentaminen It. Pihlajasaareen ... 106
Kaasujohtojen rakentaminen ... 25
» vetäminen Ratakadun taloon n:o 10 ... 109
» » stadion-alueeseen ... 109
Kaasulaitos, eräiden rakennusten vuokraaminen sille ... 107
» sen kivihiilien käyttö ... 109
» » määrärahain ylittäminen ... 53
» » työpajan siirtäminen ... 25
» » uuden painejohdon ja säätäjälaitoksen rakentaminen ... 26
» » vakuusjärjestelmä ... 35
Kaasun hinta ... 34, 41
Kaasusuojelun järjestäminen ... 206
Kaatopaikat ... 101, 102
Kadut, maanhankinta niitä varten ... 9

Kadut, niiden poikkiprofiilien vahvistaminen 108
» » puhtaanapito 121, 29*
» » » sen maksut 41
» » valaistus ..... 121—122, 191
» » valaistuksen hinta 137
» rakennustoimiston korjaamat 18*
Kahdeksan tunnin työaikalain määräysten soveltaminen kunnalliskodin työntekijöihin 77*
Kahlaamon rakentaminen Vallilaan 125
Kahvilarakennusten vuokraaminen 253
Kaisaniemen urheilu- ja leikkikenttien kunnostaminen 27
» verkkopallokenttien vuokralleanto 262
Kaisaniemenkadun leventäminen 233
Kaivopuiston kylpylaitoksen putkijohtojen uusiminen 111
» rannassa olevan laiturin varustaminen toisella kaiteella 45*
Kajanus, R., -vainajan hautauskustannusten suorittaminen 183
Kalan jäähdytys- ja jäädytyslaitoksen rakentaminen 220, 230
» tuontia koskevan tilaston laatiminen 3*
» tuoreen, säilyttäminen 189
Kalastusoikeudet, kiinteistölautakunnan myöntämät 248
Kalastustulojen, kaupungin, verottaminen 136, 43*
Kalevalan riemujuhlain toimeenpanon avustaminen 59
Kalevankadun rannanpuoleiseen päähän rakennettava jalkakäytävä 120
Kalliolan poika- ja tyttökerhotyön avustaminen 184, 186
Kallion paloaseman uudisrakennustyöt 22*, 25*
» uusi kansakoulu, tilapäisten huoneistojen hankkiminen sen luokille .. 106
» » » vahtimestarin- ja lämmittäjäntoimen perustaminen sinne 86
» » kansakoulutalo, sen rakennustöiden viivästyminen 113
» » » » sisustaminen 51, 190
» » » sinne sijoitettavien luokkien väliaikaisen opetuksen järjestäminen 51
Kaluston hankinta ja korjaukset 46, 194
» myynti ja siirtäminen 195
Kampin pallokenttä, puku- ja varastosuojan järjestäminen sinne 126
Kanojen teurastus- ja säilytysmaksut 136
Kansakouluhuoneistojen luovuttaminen eri tarkoituksiin 106
Kansakouluoppilaille järjestetty teatterinäytäntö 190
Kansakoulut, niiden jatko-opetuksen järjestäminen 51, 205
» » järjestysmuodosta annetun asetuksen muuttaminen 112*
» » määrärahain lisääminen ja ylittäminen ..... 50—51
» » oppilastarvehankintojen keskittäminen 193
» » tarkastajain vakanssisäästöjen suorittaminen siviilivirkakunnan leski- ja orpokassaan 44
» » valtionapu 138
» » voimistelusalien kunnostaminen voimisteluseurojen tarpeita tyydyttämään 111
» ruotsinkieliset, niiden johtajia ja johtajattaria koskeva kysymys 213
» suomenkieliset, eräiden niiden opettajain tuntipalkkioiden korottaminen 45
» » niiden huoneistokysymykset 106, 107
» » » toisen tarkastajan viran hoitaminen 213
Kansakoulutalot, niiden korjaustyöt 111
Kansakoulutointa koskeva lainsäädäntö 82
Kansalaisadressi, työttömyyden torjumistoimenpiteitä tarkoittava 164
Kansalaisoikeudet, Suomen, niitä koskevat anomukset 88
Kansan näyttämön säätiön isännistön jäsenten vaali 217
Kansanopistoihin sijoitetut työttömät 168
Kansanpuistojaoston asettamista koskevan esityksen epääminen 85
Kansanpuistot, kaupan ja muun ansiotoimen harjoittaminen niissä 258
» niiden järjestyssääntöjen vahvistaminen 259
» » käyttöoikeudet 260
» » liikenteen järjestäminen 127, 259
» » luovuttaminen eri tarkoituksiin 259

Kansanpuistot, niiden maa-alueiden vuokralleanto 257
» » määrärahain ylittäminen 54
» » ravintoloita ja kioskeja koskevat päätökset 258
» » vuosikertomus 275
» niissä olevien huviloiden vuokralleanto 258
Kasarmitorin kauppahallin eräiden toimien uudelleenjärjestäminen 87
» » kattoterassin järjestäminen leikkikentäksi 263
» uudelleenpäällystäminen 26
Katajanokan asevarikkoalueen laajentaminen 221
» lentosataman eräiden töiden suorittaminen 125
» » tullausolot 44*
» » tullivirkailijoille rakennettava oleskelukoju 44*
» sataman uudisrakennustyöt 15*
» sotasataman ruoppaaminen 125
» varastosuoja, osaston sisustaminen sinne vientivuotia varten .. 110, 125
Katselmusmiesten valitseminen 218
Katualueen aitaamisesta kannettavien maksujen luonteen määrääminen .. 34, 35
Katukauppa 83, 102, 252
Katuosuuksien, yksityisten, kunnossapito 117
Katutyöt 117
Kaukoputken pitämiseen myönnetty lupa 253
Kaupan harjoittaminen satamissa 83, 102
Kauppahalleja koskevat asiat 87, 251
Kauppatorin rannassa tapahtuva kauppa 44*
Kaupunginagronoomin valtuuttaminen edustamaan kaupunkia 217
» vuosikertomus 264
Kaupunginasemakaavanmuutokset ..... 3—6, 108
Kaupungingeodeetin vuosikertomus 272
Kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijain kesälomain järjestely 211
» asiamiesosasto, lainopillisen apulaisen palkkaaminen sinne 66
» » sen henkilökunta 95, 158, 209
» avoinna olevan asiamiehenviran hoitaminen 148
» edustajat hallituksissa, lautakunnissa y. m. ..... 216—218
» istunnot y. m. 199
» ja kaupungin lautakuntain yhteistyö 200
» jäsenille myönnetty korvaus talousarvion käsittelystä .. 158
» jäsenten vaali 91
» kokoonpano 95
» kokoukset 95
» pöytäkirjain tarkistus 199
Kaupunginjohtajain ja kauppalanjohtajain kokousten yhteydessä järjestettävät vastaanottotilaisuudet 196
» sijaisuudet 199
Kaupunginkanslian avoinna olevan kansliasihteerinviran hoitaminen 148
» kansliasihteerinvirkain uudelleenjärjestely 44
» viranhaltijat ..... 95, 143, 148, 208—209
Kaupunginkassan tarkastukset 133
» tarkastusmiesten vaali 91
Kaupunginkirjaston huoneiston luovuttaminen kursseja varten 107
» johtokunnan jäsenten vaali 93
» kirjavaraston inventtaus 93
» » inventtaustarkastajain palkkion vahvistaminen 45
» ohjesäännön muuttaminen 82
» tulot ja menot 149*
» vuosikertomus 141*
Kaupunginlääkärin, toisen, johtosäännön vahvistaminen 81
» » kesäloma 211
» » vaali 88
Kaupunginmuseon johtokunnan jäsenten vaali 93
» vahtimestarin kesälomasijaisen palkkaaminen 148
» vuosikertomus 150*
Kaupunginorkesterin jäsenet, teetarjoilun järjestäminen heille 196
» jäsenluvun lisääminen 86, 214

Kaupunginorkesterin jäsenten palkkain järjestely 69, 87
» 20-vuotisjuhla 190, 153*
» konserttien radiointi 153*
» koulukonsertit 153*
» käyttö oopperassa 153*
» Lontoonmatka 59, 190, 153*
» luovuttaminen Kalevalan 100-vuotisjuhliin 154*
» myötävaikuttaminen Tampereen laulu- ja soittojuhlilla .. 154*
» määrärahat 52, 189
» nuottivaraston inventointi 190, 154*
» toiminta 151*
» valtionapu 76
Kaupungintalojen määrärahain ylittäminen 54
Kaupunginvaltuuston edustajien valitseminen 94
» istuntosali, kaluston hankkiminen sinne 46
» » sen luovuttaminen eri tarkoituksiin 106
» kokoonpano 1
» kokoukset 2
» kuulutusten julkaiseminen 81
» vaalilautakunnan jäsenten vaali 91
» valmisteluvaliokunnan asettaminen 90
Kaupunginvoudin, ensimmäisen, konttori, kilpimaalausten suorittaminen siellä 110
» » » sen huoneiston korjaaminen 110
» » » » muuttokustannukset 192
» toisen, konttori, sen toiminta 5*
Kaupunkilähetyksen avustaminen 176, 184, 78*
» toiminta työttömyyden torjumiseksi 198*
Kavaleff, J., hänen ja kaupungin välinen vuokrasopimus 98
Kavaltaminen, kaupungin varain 42, 141
Kelkkamäet 127, 262, 274
Kellokosken piirimielisairaalan ja holhouslautakunnan välinen suhde 137
» » lainain konverttaaminen 38
» » liittovaltuuston jäsenten vaali 90
» » v:n 1935 tulo- ja menoarvio 141
Kellosaari, laiturin rakentaminen sen läntiseen niemeen 124, 44*
Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton avustaminen 184, 186, 187
Keski-Helsingin valkonauhayhdistyksen avustaminen 185, 186
Keskuskeittolan määrärahain ylittäminen 54
» puheenjohtajan, jäsenten ja varajäsenten vaali 219
» toimitusjohtajan palkkion määrääminen 219
» uudelleenjärjestely 85, 206, 221
Keskussairaalan suunnittelutyöstä myönnetty lisäpalkkio 54
Kesälomaoikeutta, viranhaltijain, koskeva määräys 81
Kesälomasijaisten palkkaamista koskevat määräykset 142
Kesälomat, kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijain 211, 230
» kunnan työntekijäin nauttimat 12*, 34*
Kesän aikana noudatettava työaika 201
Kesäsiirtolat, niiden hyväksi tehty lahjoitus 197
» niissä hoidetut köyhäinhoidolliset lapset 96*
» niitä varten myönnetyt määrärahat 184, 185, 186
Kielin kansantalousinstituutista saapuneiden vierailijoiden vastaanotto 196
Kiinnityksen siirtäminen myöhemmäksi 133
Kiinteistöjen puhtaanapito 31*
» puhtaanapitomaksut 41, 28*, 35*
Kiinteistöjohtaja, virkavapauden myöntäminen hänelle 88, 147, 208
Kiinteistölautakunnan kokoonpano, kokoukset y. m. 229
» käyttövarojen käyttö 231, 250, 251, 257, 263
» puheenjohtajan ja jäsenten vaali 93
» päätösvalta 82
Kiinteistötoimisto, lainopillisen kesälomasijaisen palkkaaminen sinne 54
» sen kansanpuisto-osaston toimintakertomus 274
» » maanmittaus- ja kartastotöiden osaston toimintakertomus 272
» » tonttiosaston johtajan palkankorotusta koskevan anomuksen epääminen 45

Kiinteistötoimisto, sen tonttiosaston johtajan sairasloma 214
» » työvoiman lisääminen 87
» » viranhaltijat 230, 250, 251, 264
Kiinteän omaisuuden katselmusmiesten vaali 91
» » palovakuuttaminen 114, 115
Kilpailutilaisuuksien järjestäminen puistoihin ..... 260—261
Kilpi, raittiusyhdistys, sen avustaminen 185, 186
Kioskit 247, 252, 254, 258
Kirjanpito, kaupungin, pääomatilin käytäntöönottaminen siinä 219
Kirjapainokoulun opetussuunnitelman laajentaminen 205
» vahtimestarin huoneistokysymys 107
Kirjasto, ks. Kaupunginkirjasto.
Kirjavarasto, kaupunginkirjaston 146*
Kirjoja sokeille, yhdistys, sen avustaminen 185, 186
Kirkon rakentaminen Temppeliaukiolle 17
Kirstinkadun ent. kansakoulutalon luovuttaminen köyhäinhoitolautakunnalle 25, 107, 111, 84*
Kivelän sairaalan alueen asemakaavan muuttaminen 5
» » henkilökunnan lisääminen 85
» » luovuttaminen yliopiston käytettäväksi 204
» » määrärahain ylittäminen 49
» » potilaiden hammashoito 67
» » uuden sairaspaviljongin kalustaminen 49
» » uudisrakennukset 24
» » ylimääräiset sairaspaikat 204
Kivelänkadun kunnostaminen 25
Kivenhakkaamo, alueen vuokraaminen sitä varten 247
Kivihiilien käyttö kaasulaitoksessa 109
Kivihiililastien purkaminen Sörnäisten satamassa 46*
Kivinokan kansanpuisto, erään sen alueen vuokralleanto 257
» » oikeus virvokkeiden myyntiin siellä 258
» » sen järjestyssäännöt 259
» » » liikenteen järjestäminen 259
Koiraverolakia koskeva lausunto 136
Koiton näyttämön kannatusyhdistys, akordin myöntäminen sille 40
Koitto, raittiusyhdistys, sen avustaminen 185, 186
Kolmivuotiskatselmukset 245
Komiteapalkkiot, kaupunginhallituksen myöntämät ..... 159—161
Komiteain asettaminen ja jäsenten vaali ..... 219—222, 230—231, 39*
Konttorikoneiden hoito 193
Konverttaaminen, lainain ..... 36—38, 128
Korjauspajat, puhtaanapitolaitoksen 33*
» rakennustoimiston 26*
Korjaus- ja sisustustyöt, kaupungin omien ja sen hallussa olevien talojen 110
Korkeasaaren eläintarha, eläintenhoitajanviran perustaminen sinne 70, 87
» » leijonasuojan rakentaminen sinne 25, 74
» » sen eläinten hankkiminen ja luovuttaminen 260
» » » toimintakertomus 277
Korkeasaari, kaukoputken ostaminen sinne 263
» sen järjestyssääntöjen vahvistaminen 259
» » kaukoputkea koskevat määräykset 259
» » puutarhurirakennuksen korjaaminen 263
» » uimalaitoksen vuokralleanto 261
Korkeussuhteet, eräiden korttelien 108, 249
Korko, kaupungin varoista myönnettyjen lainain 39, 132
» valtion varoista myönnettyjen lainain 133
Korokkeiden rakentaminen eri paikkoihin 118
Korpaksen tilan käyttö 248
Kortteli n:o 178, siinä olevan tehdasrakennuksen korjaaminen 110
Korvaukset, erinäiset, kaupungin suorittamat 139, 140
» köyhäinhoidosta kertyneet 106*
Korvaus, kaupungille maksettu, Sörnäisten sataman laiturin vahingoittamisesta 124
Koteja kodittomille lapsille, yhdistys, sen avustaminen 184, 186
Kotiapulaisten kodin ylläpitämiseksi myönnetty apuraha 185, 186

Kotimainen työ, yhdistys, sen mainosmerkkien osto 192
» » » sille myönnetty lupa mainospylväiden pystyttämiseen 105
Kotitalouskurssit, työttömille järjestetyt 190*
Kotitalouslautakunnan järjestämät talouskurssit 176
» määrärahain lisääminen ja ylittäminen 52
» puheenjohtajan ja jäsenten vaali 92
» tulojen käyttäminen menojen peittämiseen 133
» tuntiopettajat, palkkion maksaminen heille 159
» vuosikertomus 139*
Kotitalousneuvojan viran, avoinna olevan, hoitaminen 148
» » täyttäminen 214
» » uuden, perustaminen 86
Kotschakin, M., lastenvaatetusrahaston hoito ja käyttäminen 62
Kouluhammasklinikan apulaisjohtajan nimittäminen 212
» määrärahain ylittäminen 48
Kouluhuoneistojen luovuttaminen eri tarkoituksiin 106
Koulukodit, niiden kansakoulutointa koskeva lainsäädäntö 111*
» » siirtäminen kouluhallituksen valvonnan alaisiksi 112*
» » toiminta 117*
» niitä koskevien säännösten muuttaminen 111*, 112*
Koulukonsertit, kaupunginorkesterin antamat 153*
Koululaisten vierailu Helsingissä 196, 197
Koulunkäynti vieraissa kunnissa, helsinkiläisten lasten 138
Koulunuorisokokouksen osanottajille järjestetty kahvitarjoilu 196
Kreikkalais-katolinen seurakunta, alueen luovuttaminen sille hautausmaaksi .. 19
Krematorion ja Väinämöisenkadun välisen alueen tasoittaminen ja siistiminen .. 126
Kristianinkadun leventäminen 3, 9
Kristillisen ylioppilasliiton ylläpitämän yömajan avustaminen 177
Kristliga föreningen av unga män, yhdistys, sen avustaminen 184, 186
Kuivatusjohdon rakentaminen Mecheliniankadun kokoojajohtoon 27
Kuljetuskustannukset, valtion varatöissä olevien helsinkiläisten työntekijäin 172—173, 194*, 196*
Kulkutautisairaala, diakonissain harjoittelu siellä 136
» irtaimiston hankkiminen sen makuuhalliin 49
» röntgenhoitokoneen hankkiminen sinne 49, 194
» sen sairaanhoitohenkilökunnan luontoisetukorvaukset 43
Kullatorpan lastenkoti, lisäkaivon aikaansaaminen sille 113*
Kulosaaren kirkkotontin erottaminen 97
» —Puodinkylän tien kunnossapito 31
» siltaa koskevat asiat 30, 41, 54, 55, 109, 137, 138, 206
Kultakannasta luopumisen aiheuttamat lainatappiot 131
Kultaklausulia koskeva lausunto 130
Kumpulan siirtolapuutarhan paviljonkirakennuksen luovuttaminen 263
Kunnallisen ammatinneuvonnan järjestäminen 163*
Kunnalliset työväenasunnot, muutostöiden suorittaminen niissä 25
» » niiden hoitoa koskeva vuosikertomus 272
» » » vuokrien kantotapa 256
Kunnalliskertomuksen, v:n 1933, hyväksyminen 202
Kunnalliskodin johtokunta 74*
» kirjaston toiminta 95*
» maanviljelys ja puutarhanhoito 96*
» mieshoidokkien tilan lisääminen 86, 81*
» pesulaitoksen toiminta 95*
» siivoojat, 8 tunnin työaikalain määräysten soveltaminen heihin .. 77*
» sikala 96*
» tilanahtaus 81*
» tulot ja menot 105*, 106*
» vahtimestarin huoneisto, sähköhellan hankkiminen sinne 110
» vuosikertomus 92*
Kunnallisverojen pakkoperintä ..... 5*—7*
Kunnallisverotusta koskevat asiat ..... 134, 9*—10*
Kunnantyöntekijät, ks. Työntekijät.
Kunnianosoitukset 193
Kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahaston korkovarojen käyttö 197

Kuolleisuustilaston uusiminen 3*
Kuormauspaikka, Kyläsaaressa oleva, ruokailuvajan rakentaminen sinne 25
Kuritushuonealue, kadun rakentaminen sen itäpuolelle 4
Kurssitoiminta, köyhäinhoitovirkailijain 50, 189, 78*, 80*
» työttömäin hyväksi ..... 173—176, 177—178, 189*—192*, 199*
Kuulutusten, kaupungin, julkaiseminen 81, 200, 229
Kuuromykkäyhdistyksen, Helsingin, avustaminen 185, 186
Kuusisaaren liittäminen Munkkiniemeen 80
Kyläsaaren kuormauspaikka, ruokailuvajan rakentaminen sinne 25
» liikenteen järjestäminen 259
» puhdistuslaitos, lietesäiliön rakentaminen sinne 26
» » sen toiminta 19*
Käpylä, alkoholinmyynnin järjestäminen sinne 84
» asunto-osuuskunta, sen kaupungilta saaman lainan ehtojen noudattaminen 133
Käpylän nuorten miesten kristillisen yhdistyksen avustaminen 184, 186
» raviradan alueen kunnostaminen urheilukentäksi 274
» » sisäalueen tasoittaminen jalkapallokentäksi 27, 127
Käymäläin rakentamista, siirtämistä ja puhtaanapitoa koskevat päätökset 114
Käyttörahaston perustaminen 40, 71, 90
Köyhäinhoidolliset varatyöt 56, 116, 83*, 188*
Köyhäinhoidon antaminen lakossa olevien perheille 204
» apulaisjohtajan virkamatkat 146
» avunsaajain sijoittaminen kaupungin omistamiin huoneistoihin 35
» hallintojärjestelmän uudistaminen 82, 79*
» ohjesääntö 204
» toimitusjohtaja, virkavapauden myöntäminen hänelle 88, 213
» tulot ja menot ..... 104*—106*
Köyhäinhoitoavustukset, niiden antaminen alipalkkauksen vuoksi 81*
» yksityisten töissä oleville työntekijöille annetut 163
Köyhäinhoitokorvaukset 106*
Köyhäinhoitolautakunnan alaisen lastenpäiväkodin lakkauttaminen .. 85, 204, 83*
» asiamiesosaston toiminta 88*, 107*
» jakamat avustukset työttömille 195*
» jaostot 74*
» jäsenet 72*
» keskuskanslia, huoneiston hankkiminen sen tarpeisiin 106
» kokoonpano 72*
» kokoukset 74*
» tarkastuspiirit ..... 72*—73*
» tuberkuloottisten työtuvan lakkauttaminen 204
» työtuvat, Kirstinkadun kansakoulutalon luovuttaminen niiden tarpeisiin 25, 107, 111, 84*
» » lisätyökorvauksen myöntäminen niiden johtajattarelle 145
» » niiden ohjesääntö 79*
» » » toimintakertomus 103*
» » niissä tapahtunut kavallus 141
» » » » varkaus 42
» yhteistyö tuberkuloosilääkärin kanssa 112
» vuosikertomus 71*
Köyhäinhoitomenojen supistaminen 86*
Köyhäinhoitomäärärahain lisääminen ja ylittäminen 50
Köyhäinhoitotilaston parantaminen 3*
Köyhäinhoitoviraston asiamiesosaston toiminta 88*, 107*
» diakonissain toiminta 87*
» eräiden virkain uudelleenjärjestely 86, 80*
» kansliatyö 87*, 109*
» kodissakävijäin toiminta 87*
» rekisteritoimiston hoitajan palkankorotus 44
» » toiminta 87*
» viranhaltijain kurssitoiminta 50, 189, 78*, 80*
Kööpenhaminan kunnallismiesten vastaanotto 196

Laboratorion, teurastamon, toiminta ... 65*
Lahjoitus, herra Hovendenin tekemä ... 131
Lahjoitusrahastot, avustusten jakaminen niistä köyhäinhoitolautakunnan toimesta ... 102*
» niiden korkovarojen käyttö ... 62
» niistä myönnetyt lainat ... 132
» niitä koskevat päätökset ... 197
Lainat, kaupungin antamat ... 39
» » ottamat ... 36—39, 129—132
» niiden käyttösuunnitelmat ... 38
Lainrikkojat, alaikäiset, lastensuojelulautakunnan hoidossa olleet ... 116*
Laitoshoitoa nauttineet köyhäinhoidolliset henkilöt ... 100*—102*
Laiturien pituus ... 48*
Laiturin rakentaminen Salmisaareen ... 12
Lakossa olevien oikeus köyhäinhoitoon ... 85*
Lammassaaren korjaus- ja parannustöiden suorittaminen ... 126
Lapinlahden ranta-alueen luovuttaminen ... 20
Lapinlahdenkadun talon n:o 10 osto ... 132
Lapinlahdenkatu 27, osakeyhtiön, kiinteistön lämpöjohtojen asentaminen ... 111
Lapinrinteen leventäminen ... 3
Laskujen hyväksyminen ... 200, 229
Lasten työkotiyhdistyksen avustaminen ... 58, 183, 184, 186, 187
Lastenhoidon neuvonta-asemat ... 68, 85, 184, 186, 113*, 128*
Lastenhoitoyhdistyksen, Suomen, avustaminen ... 184, 186, 187
Lastenhuoltolaitosten korjausten suorittaminen ... 113*
Lastenkodit, kaupungin varoilla avustetut ... 184, 186
» lastensuojelulautakunnan alaiset ... 120*
Lastenlinnan neuvonta-aseman avustaminen ... 184, 186
Lastenpäiväkodin, köyhäinhoitolautakunnan, lakkauttaminen ... 85, 204
Lastenseimen, Pasilan, avustaminen ... 68
Lastensuojelu, määrärahain myöntäminen sitä varten ... 50
Lastensuojelulautakunnan alaisia kansakouluja koskevat määräykset ... 82
» alaisten maanviljelystyöntekijäin lomat ... 142
» aviottomain lasten osasto ... 125*
» kokoonpano ... 111*
» nuorisonhuolto ... 124*
» ohjesäännön muuttaminen ... 111*
» turvattomain lasten osasto ... 120*
» virkailijat ... 114*
» vuosikertomus ... 110*
Lastensuojelutoiminta, sen menot ja tulot ... 135*
» sitä koskevien säännösten muutokset ... 113*
Lastentarhat, eräiden niiden kokopäivänosastojen vakinaistaminen ... 68, 86
» keittokurssien järjestäminen niiden keittäjille ... 190
» niiden johtokunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten vaali ... 93
» » kesätoiminta ... 205
» » kesävirkistystoiminnan tilitykset ... 34, 36
» » määrärahain lisääminen ja ylittäminen ... 52
» ulkokuntalaisten lasten ottaminen niihin ... 205
Lastenvalvojan palkkaetujen parantaminen ... 113*
» virkaloma ... 213
Lastialuksen rakentaminen kotimaassa ... 57
Latokartanon nuorisosiirtola, työttömien lähettäminen sinne ... 56
Lausunnot, kiinteistölautakunnan antamat .. 232, 233, 245, 249, 250, 251, 257, 264
» palotoimikunnan antamat ... 50*
» rakennustoimiston satamarakennusosaston antamat ... 12*
» satamalautakunnan antamat ... 39*—41*
» teurastamolautakunnan antamat ... 57*
» työnvälitystoimiston johtokunnan antamat ... 163*, 164*
Lautakuntain, kunnallisten, vaalitapa ... 91
Lauttasaaren eräiden tilojen erottaminen ... 97
» eräät alueet, kaupungin haltuun joutuneet ... 242
» kansanpuiston kioskin vuokralleanto ... 258

Lauttasaaren kansanpuiston liikenteen järjestäminen 259
» rakennussuunnitelmaa koskeva lausunto 207
» sillan rakentaminen 29, 124, 16*
» taajaväkisen yhdyskunnan hallinto-ohjesääntö 83
Leijonasuojan rakentaminen Korkeasaareen 25
Leikkikentät 27, 126, 127
Leikkityön edistäminen 178*
Leimaustoimistojen järjestäminen työttömille 167
Leiriytymispaikkojen luovuttaminen 244
Lentokenttä, Tattarisuolle suunniteltu 248
Lentokoneiden satamamaksut, v. 1934 veloitetut 48*
Lentosatamat, erinäisten töiden suorittaminen niissä 125, 44*
» niiden tullausolot 44*
Lepistön, F. A., ja kaupungin välinen vuokrasopimus 99
Lepokoti, kaupungin sairaanhoitajattarien, huvilan luovuttaminen sitä varten .. 258
» » » sen ylläpitämiseen myönnetty avustus 188
Leppäsuon alueen käyttämisestä maksettava korvaus 232
» » n:o 68 a vuosivuokran alentaminen 254
Leski- ja orpoeläkkeet 61
Lietesäiliön rakentaminen Kyläsaaren puhdistuslaitokseen 26
Lihan jälkitarkastus 83
» tukkuhinnat Helsingissä 70*
Lihanhankinnat, kaupungin laitosten 84*
Lihantarkastamon kassanhoitajanviran uudelleenjärjestäminen 44
» » toiminta 60*, 68*
Liikealan työttömien avustaminen 177, 178
Liikenne, sen turvaamista tarkoittavat toimenpiteet 119
Liikennelaskenta, Uunisaaren salmessa toimitettu 124
Liikenneluvat 104
Liikennemaksut 136, 46*, 47*, 48*
Liikennemerkkien asettaminen eri paikkoihin 118
Liikenneohjesäännön tarkastaminen 221
Liikenneonnettomuuskartan laatiminen 193
Liikennetarkkailun toimittaminen 193
Liikenneturvallisuusviikon järjestäminen 187
Liisanpuiston muistopatsaan kunnostaminen 126
Liito- ja purjelentonäytöksen järjestäminen 102
Liljebladin, A., lahjoitusrahaston korkovarojen käyttö 198
Limingantie 53—55, asunto-osakeyhtiölle myönnetty lykkäys velkansa maksamisessa 140
Linja-autoaseman rakennuttaminen 114
Linjaloistot, Länsisataman, niiden rakennuskustannukset 45*
Luistinkilpailut, kaupungille tuleva osuus niiden tuloista 138, 261
Luistinradat 127, 188, 261, 262, 274, 177*
Lukusalit, kaupunginkirjaston 145*
Lundeniuksen, G. A., lahjoitus 197
Luontoisetukorvaukset, kaupungin viranhaltijain 43, 143
Luottokuljetuslippujen hankkiminen 86*
Lupa asua kaupungin ulkopuolella 216
Luvat, erilaiset, kaupunginhallituksen myöntämät ..... 104—106
» » kiinteistölautakunnan myöntämät 244, 245
Lyhytaikaisen luoton ottaminen 39, 128
Långforsin tilan käyttö 31
» » osto 8, 79
Lämmittelytuvan ylläpitäminen työttömille 177
Lämpöteknikon vuosikertomus 22*
Länsisatama, sen linjaloistojen rakennuskustannukset 45*
» » uudisrakennustyöt 14*
» sinne rakennettavien rakennusten piirustusten hyväksyminen 43*
Lönngren, E. E. A., hänelle myönnetty oikeus ladon siirtämiseen 112

Maa-alueiden hankkiminen ..... 7—11
Maalentokenttiä koskevat päätökset 18, 125, 248

Maanmittaukset, kaupungin edustaminen niissä ... 218
Maanmittauskulujen suorittaminen ... 191, 231
Maantienjatkeiden kunnossapidosta myönnetty korvaus ... 139
Maantiet ... 8, 30, 101, 118
Maanviljelys, kunnalliskodin ja työlaitoksen ... 96*, 105*, 106*
Maatalouskiinteistöjen taksoitusperusteet ... 136
Maatalousosasto, kiinteistötoimiston, sen toimintakertomus ... 264
Maatilat, niiden määrärahain ylittäminen ... 54
» niitä koskevat vuositilintarkastajain huomautukset ... 35
Maidontarkastamon määrärahain ylittäminen ... 48
Maidontarkastus teurastamossa ... 66*
Maidontarkastusmaksut ... 41, 136
Mainoslaitteiden asettaminen ... 105, 244
Maistraatti, sen viranhaltijain viransijaisuuspalkkioiden suorittaminen ... 45
» siihen valittavan asemakaava- ja rakennusasioita tuntevan lisäjäsenen ehdottaminen ... 90
Maitopisarayhdistys, korvauksen myöntäminen sille eräistä valohoitokäsittelyistä 85*
» sen avustaminen ... 184, 186, 187, 78*
Makkarainmyynti kaduilla ... 83, 252
Makkaratehtaiden valvojain virka-aseman määritteleminen ... 43, 76
Maksujen, perimättä jääneiden, poistaminen ... 47*
Malmin kaatopaikka ... 101, 28*, 33*
» kalkkihiekkatiilitehdas ... 7, 79, 98, 223, 231
Mankala fors aktiebolag nimisen yhtiön johtokunnan jäsenten ja tilintarkastajain vaali ... 223
Marian sairaalan lastenosaston rakennusten muutostyöt ... 24
» » määrärahain ylittäminen ... 49
Mariayhdistyksen, Helsingin, avustaminen ... 185, 186
Marjaniemen sähköosuuskunnalle myönnetty lupa sähköjohtojen vetämiseen .. 248
Marjojen myynti ... 252
Marttayhdistysten avustaminen ... 185, 186
Matka-apurahat, kaupunginhallituksen myöntämät ... 161—162, 83*
Matkailuyhdistyksen, Helsingin työväen, avustaminen ... 185, 186
Matkakertomukset ... 207
Matkakulujen korvaaminen ... 146
Mechelininkadun kokoojajohto, kuivatusjohdon rakentaminen sinne ... 27
» talon n:o 15 palovakuutusmäärän alentaminen ... 133
Menoarvio, kaupungin v:n 1935 ... 63—64, 65
Merenkulkutilaston parantaminen ... 3*
Merenkävijäin laiturin varustaminen toisella kaiteella ... 45*
Merikadun talon n:ot 19—21 ulkomaalaaminen ... 110
Merimieslähetysseuran, Suomen, avustaminen ... 185, 186
Merimiesten työnvälitys ... 167*
» työttömien, ammattikurssit ... 174
Messurakennus, sen piirustusten hyväksyminen ... 22
» » » näytteille paneminen ... 106
» » rakentamista varten otetun lainan takaaminen ... 39
» sitä koskevat myönnytykset ... 105
Metsästysoikeudet, kiinteistölautakunnan myöntämät ... 248
Metsätyökurssien järjestäminen työttömille ... 170
Mielisairaalat, ks. myös Nikkilän sairaala.
» niiden ja holhouslautakunnan välinen suhde ... 137
» » valtionapu ... 138
Minervankadun tontin n:o 4 kunnossapito ... 101
Mjölbollstadin parantolan hoitomaksut ... 136
» » lyhytaikaisten lainain vakauttaminen ... 38
Mooseksenuskoinen seurakunta, alueen luovuttaminen sille hautausmaaksi ... 19
Moottoriajoneuvojen vapauttaminen verosta ... 137
Moottoripyöräkilpailut Länsisatamassa ... 45*
Moottoriveneen hankkiminen kiinteistötoimiston tarpeisiin ... 263
Moottorivenekilpailut Kaivopuiston edustalla ... 45*
Moottoriveneliikenne kansanpuistoihin ... 127
Mukavuuslaitosten puhtaanapito ... 31*
Mullan ottoon myönnetty lupa ... 244

Munkkiniemen ja kaupungin alueet yhdistävän sillan korjauskustannusten suorittaminen ... 29
» raitiotielinjan liittäminen Turuntien raiteistoon ... 104, 218
Munkkisaaren rakennuksen n:o 2 luovuttaminen rakennustoimiston puisto-osaston käytettäväksi ... 111
» viemärijohdon uusiminen ... 257
Museo, ks. Kaupunginmuseo.
Musiikkilautakunnan jäsenten vaali ... 93
» määrärahain ylittäminen ... 52
» vuosikertomus ... 151*
Mustasaaren erään alueen vuokralleanto ... 257
» laivalaiturin korjaaminen ... 124
Mustikkamaan aluetta n:o 10 b koskevan vuokrasopimuksen uudestaanjärjestely 241
» erään huvilan vuokralleanto ... 258
» kansanpuiston uimarannan hiekoittaminen ... 32
» ravintola-alueen vuokralleanto ... 258
» uimalaitoksen luovuttaminen ... 261
Muuntajakopin rakentaminen Pukinmäen tien varrelle ... 247
Muuntoasemia koskevat päätökset ... 109
Muuttoliikenne Helsinkiin ... 203
Myrstén, E., -vainajan pesänselvityksestä ja perinnönjaosta myönnetty palkkio .. 197
Myyntiaitan johtokunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten vaali 219
» kaupintapalkkion korottaminen ... 141
» vuosikertomus ... 174*

Nackbölen tilan käyttö ... 31
» » osto ... 8, 79
Naisjärjestöjen hätäapukomitean avustaminen ... 176
Naislääkärien kongressin osanottajat, teekutsujen järjestäminen heille ... 195
Naisten työtuvan ammattikurssit ... 175, 189*
» » erään toimihenkilön lähettäminen värjäyskursseille ... 206
» » johtokunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten vaali ... 219
» » toiminta v. 1931—34 ... 189*
» » vuosikertomus ... 170*
Neuvonta-asemat, lastenhoidon ... 68, 85, 184, 186, 113*, 128*
Nikkilän sairaalan alilääkärinviran täyttäminen ... 213
» » asuinrakennustyöt ... 22*
» » henkilökunnan asuntorakennuksen sisustaminen ... 49, 113
» » » luontoisetukorvaukset ... 43
» » » luvun lisääminen ... 85
» » määrärahain ylittäminen ... 49
» » perhehoidosta huolehtivan lääkärin matkakulut ... 146
» » puutarha-alueen salaojitus ... 126
» » talousrakennuksen laajentaminen ... 113
» » vedenottamo ... 8, 96, 218
» » viemäriveden puhdistamo ... 27
» » ylimääräiset sairaspaikat ... 204
Nobel-Standard osakeyhtiön Sörnäisissä olevan laiturin leventäminen ... 45*
Nokivalkeiden lukumäärä ... 51*
Normaalikellojen vuokraaminen ... 256
Nosturimaksut, v. 1934 veloitetut ... 48*
Nouseva voima, yhdistys, sen avustaminen ... 185, 186
Nuohoustoimi ... 84, 49*, 51*
Nuorisokokouksen avustaminen ... 59
Nuorisonhuolto ... 124*
Nuorisosiirtolatoiminta ... 168, 197*

Obligatioiden arvonta ... 131
» takaisinosto ... 36, 129—130
Obligatiolainain ottaminen ... 8
Ohjesääntö, kaupunginkirjaston ... 82
» köyhäinhoidon ... 82, 204
Oikeudenkäyntikulut, määrärahan myöntäminen niiden peittämiseen ... 47

Oikeus, ks. Lupa.
Oikeusaputoimiston johtokunnan jäsenten vaali 92
» määrärahan ylittäminen 47
» vuosikertomus 159*
Omaisuuslaskelmaan merkittävien puntalainojen kurssi 33, 35
Omnibus osakeyhtiölle myönnetty liikennelupa 104
Opastuskurssien järjestäminen köyhäinhoitoviraston viranhaltijoille..... 189
Opintokurssien järjestäminen työttömille miehille ..... 173, 190*—192*
Oppilaskodin rakentaminen 111*
Orkesteri, ks. Kaupunginorkesteri.
Orpoeläkkeet 61
Ostos- ja hankintatoimen, kaupungin, keskittäminen 34
Osuustukkukaupan ja kaupungin välinen, raiteen rakentamista koskeva sopimus 22
Oulunkylän eräiden tilojen yhdistäminen 97
» —Pukinmäen tien julistaminen kylätieksi 101
» rakennussuunnitelmaa koskeva lausunto 207

Paikallislisän suorittaminen valtion varatöissä oleville helsinkiläisille työntekijöille ..... 171—172, 194*, 196*
Paikanvuokrat, v. 1934 veloitetut 48*
Painatustöiden valvoja, hänen apulaisensa palkan määrääminen 143
» » » toimintakertomuksensa..... 226
» » sanomalehtien y.m. tilaamisen uskominen hänelle 194
Pakkohuutokaupalla myytyjä kiinteistöjä koskeva päätös 132
» ostetut kiinteistöt ja vuokraoikeudet 13, 97
Pakkoperintä, verojäämien 5*
Pakolaisten osoittaminen varatöihin 167
Palkankorotukset 45, 144
Palkankorotusanomukset, evätyt 45
Palkansäästön suorittaminen siviiliviraston leski- ja orpokassalle 148
Palkanvähennykset 43
Palkat, kaupunginhallituksen vahvistamat 143
» valtion töissä 195*
» vara- ja ylimääräisissä töissä maksetut 188*
Palkka, oikeus sen nauttimiseen virkavapauden ajalta ..... 46, 146—148
Palkkakysymykset, työntekijäin 162, 171
Palkkiot, eri tehtävistä myönnetyt 158
» niiden vähentäminen 141
Pallokenttä osakeyhtiön ja Stadion-säätiön välinen sopimus 16
» » purkaminen 84
Paloaseman rakentaminen Töölöön 49*
Paloasemien ruokalanpito 203, 50*
Paloilmoituslaitos 50*
Palokaivon kuntoon panettaminen 128
Palokunta, Helsingin vapaaehtoinen, sen toiminta 51*
» sen rahastot 55*
Palolaitoksen menot 55*
» miesvahvuus ja moottoriajoneuvojen luku 50*
» määrärahain ylittäminen 48
» pääasema, hellan hankkiminen sinne 110
» ruokalanpitäjälle myönnetty korvaus 139
» toimintakertomus 49*
Palomiehistön asuntokysymykset 144
Palomuurin, yhteisen, rakentaminen kahdelle tontille 22, 82, 245
Palopostit 51*
Palopäällystökoulun huoneistokysymys 23, 66, 49*
Palotarkastukset 51*
Palotoimen järjestäminen uusien palolain ja palosäännön mukaiseksi 49*
Palotoimikunnan jäsenet 92, 49*
» sihteerin palkan korottaminen 44
Palovahingot 54*
Palovakuutukset 114, 115, 139, 256
Paraisten kalkkivuori osakeyhtiölle myönnetty lupa vesialueen täyttämiseen .. 105
Parlamenttien välisen liiton kongressin osanottajat, lounaan järjestäminen heille 195

Partiolaisparaatin osanottajat, ruokatarjoilun järjestäminen heille 197
Pasilan kaatopaikan hoito 102
» lastenseimen avustaminen 68, 185, 186
» nuorten miesten kristillisen yhdistyksen avustaminen 184, 186
» urheilukentän rakentaminen 126
Passintarkastuskojun kaiteen parantaminen 110
» rakentaminen n. s. Lybeckin laiturille 46*
Patjapussien hankkiminen varatyöntekijöille 173
Pauligin, G., lahjoitusrahaston korkovarojen käyttö 62, 199
Pelastusarmeija, sen avustaminen 67, 177, 185, 186, 187, 78*
» sille myönnetty tontin rakennusajan pidennys 80
Perhelisän suorittaminen valtion varatöissä oleville helsinkiläisille työntekijöille 171, 172, 194*, 196*
Pihlajasaaren kaapelikaivon rakennuttaminen 106
» liikenteen järjestäminen 259
» myyntipaikkain vuokralleanto 258
» puhelinkaapelin korjaaminen 121
» ravintolarakennuksen vuokralleanto 258
Piirustukset, ks. myös Rakennuspiirustukset.
» niiden hyväksyminen 21, 22, 23, 24, 244, 249, 262, 43*
Pistoraiteen rakentaminen eräälle Salmisaaren tontille 12
» rakentamista Pääskylänkadun tontille n:o 20 koskeva sopimus 105, 233
Pitäjänmäen—Helsingin maantien mutkain oikaiseminen 30
» rakennussuunnitelman aiheuttamien toimenpiteiden hyväksyminen 207
» rautatiealuetta koskeva tilusvaihto 96
Pohjoismaiden yhdyspankin uudisrakennusta koskeva päätös 79
Pohjoismaisen nuorisokokouksen kulujen peittäminen 59
Pohjoispaloaseman luovuttaminen palopäällystökouluna käytettäväksi 23
Poikakodin avustaminen 184, 186
Poliisilaitoksen huoneistokysymykset 106, 110
» moottoriveneen hankintakustannusten suorittaminen 48
» määrärahaan myönnetty lisäys 47
» määrärahain käyttö 189
» sairaanhoitohenkilökunta 211
» suojeluosaston sairasosaston valtionapua koskeva päätös 138
Poliisilääkärin kesäloma 211
Poliisisiivoojain asuntovuokrat 144
Poliklinikkain potilaiden lukumäärän rajoittaminen 204
Polyteknikkojen ilmailukerho, huoneiston luovuttaminen sille 107
Postitalon aluetta koskevan sopimuksen laatiminen 96
» paikan määrääminen 11
» tontilla olevien rakennusten purkaminen 112
Puhdistuslaitokset ..... 26, 18*—19*
Puhelimia koskevat asiat ..... 192—193
Puhelinkioskipaikat 254, 42*, 43*
Puhelinmaksut ja uudet puhelimet nimiseen määrärahaan myönnetty lisäys .. 47
Puhtaanapitolaitoksen autotalli ja -korjaamo 34*
» hevostalli 34*
» hevosten hoitaminen 159
» hiekkavajaa koskeva päätös 98
» korjauspajan toiminta 33*
» menot ja tulot 35*
» ostoissa esiintyneet väärinkäytökset 42, 207
» työt, ylityökorvauksen suorittaminen niissä 162
» vuosikertomus 27*
Puhtaanapitolautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten vaali 91, 93
Puhtaanapitomaksujen alentaminen 28*
» uusien perusteiden vahvistaminen 41
Puhtaanapitomäärärahan ylittäminen 54
Puiden ja pensaiden istuttaminen 126
Puisto-osaston, rakennustoimiston, vuosikertomus 23*
Puistot, niiden käyttöoikeudet 102, 120, 244, 260
Puistotien, It., eteläpäässä olevan kielletyn ajosuunnan merkin poistaminen .. 120
» » leventäminen 118

Puistotien It., tontin n:o 3 uudisrakennuksen piirustusten tarkastusmaksut .. 191
Pukinmäen erään tiluksen erottaminen 97
» —Oulunkylän tien julistaminen kylätieksi 101
Punainen risti, ks. Suomen punainen risti.
Puntalainain merkitseminen kaupungin omaisuuslaskelmaan puntakurssin mukaan 33, 35
Puodinkylän—Kulosaaren—Helsingin tielle johtavan yhdystien tarkastus 218
Purjehduspaviljongin rakentaminen Hallonnäs grunden nimisille kareille 241
Purjelentonäytöksen järjestäminen 102
Purkaussillan rakentaminen Salmisaareen 12
Puubrikettiosakeyhtiölle myönnetty korvaus 140
Päiväkodeissa hoidetut köyhäinhoidolliset lapset 96*
Päiväkodin, köyhäinhoitolautakunnan alaisen, lakkauttaminen 85, 204, 83*
Pääomatilin käytäntöönottaminen kaupungin kirjanpidossa 219

Raajarikkoisten huoltolaitoksen ja köyhäinhoitolautakunnan väliset suhteet .. 82*
Raastuvanoikeuden hyväksymät tonttijaonmuutokset 108
» puheenjohtajain palkkiot 142
» viranhaltijain viransijaisuuspalkkioiden suorittaminen .. 45
» virkamiesten vaali 87
Raatihuoneen arkisto, lisämäärärahan myöntäminen sen tarpeisiin 46
Rahankeräyksen toimeenpanemiseen myönnetty lupa 253
Rahastot, köyhäinhoidolle lahjoitetut 102*
» lastensuojelutarkoituksiin lahjoitetut 137*
» niiden perustaminen 40, 74, 90
Rahatoimenjohtaja J. Helolle myönnetty virkaloma 208
» V. Huplille myönnetty sairasloma 208
Rahatoimenjohtajan vaali 87
Rahatoimiston kassoissa esiintyneiden vajausten peittäminen 189
» varain hoidon valvonta 200
» viranhaltijat 143, 210
Raiteiden kunnossapito 123
» rakentamiseen myönnetyt luvat 12, 22, 105, 233
Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön johtokunnan jäsenten ja varajäsenten vaali .. 222
Raitiotielinjain ajomaksut 42
Raitiotielinjan, Munkkiniemen, liittäminen Turuntien raiteistoon 104, 218
Raitiotievuosikorttien myöntäminen 146, 44*
Raittiuslautakunnan asettaminen Helsinkiin 94
Raittiusyhdistysten avustaminen 185, 186
Rajasaaren puhdistuslaitos 19*
Rakennukset, niiden korjaukset 110, 21*
» » käyttö 22, 106
» » myynti ja purkaminen 111
Rakennusasiain käsittely maistraatissa 90
Rakennuskiellon antaminen 7
Rakennusluvan myöntämistä koskevat anomukset 100
Rakennuspiirustukset, kaupunginvaltuuston hyväksymät 21, 22, 23, 24
» kiinteistölautakunnan hyväksymät 244, 249, 262
» satamalautakunnan hyväksymät 43*
Rakennustarkastuskonttorin määrärahain ylittäminen 47
» vuosikertomus 155*
Rakennustoimiston eräiden viranhaltijain palkankorotusta koskevan anomuksen epääminen 45
» katurakennusosaston toimintakertomus 17*
» konepajassa sattunut räjähdysonnettomuus 56, 207
» puisto-osasto, Munkkisaarella olevan rakennuksen luovuttaminen sille 111
» » sen toimintakertomus 23*
» putkivalimo, tontin luovuttaminen sen paikaksi 17
» satamarakennusosasto, kaupungin raiteiden kunnossapidon uskominen sille 123
» » sen toimintakertomus 12*
» suorittamien töiden kalleutta koskeva selitys 206, 220
» talorakennusosaston toimintakertomus 21*

Rakennustoimiston tiliviraston toimintakertomus 26*
» varasto-osaston toimintakertomus 26*
» virkain järjestely 87
» vuosikertomus 11*
Rakennustyöntekijäin ottaminen Helsingin ulkopuolelta 163
Rakentamisajan pidentäminen 80
Rakentamisoikeuden lisääminen 6
Ratakadun kansakoulun vahtimestarin huoneiston lämmittäminen sähköllä 110
Ratsastuskenttien kunnostaminen 127
Ratsastuskenttä, Laakson erään alueen vuokraaminen sitä varten 240
Ratsastustien rakentaminen 118
Rauhalan lastentarhan johtotyöt 111
Rautatiehallituksen kanssa tehtävä sopimus karja- ja lihavaunujen puhdistamisesta 203
Ravintolarakennusten vuokralleanto 253, 258
Raviratain kunnostaminen 127
Reijolan alueen erään osan rakennuskielto 7
» lastenkodin eräiden virkain vakinaistaminen 86, 113*
Reimarsin alueella olevan palokaivon kuntoon panettaminen 128
» omakotialueen teiden nimet 250
Rekisteritoimisto, köyhäinhoitolautakunnan, sen toiminta 87*
Renlundin, K. H., stipendi- ja palkintorahastojen korkovarojen käyttö 198
Riento, raittiusyhdistys, sen avustaminen 185, 186
Roomalais-katolinen seurakunta, alueen luovuttaminen sille hautausmaaksi .. 19
Rotary-kongressin osanottajat, teekutsujen järjestäminen heille 196
Ruoanjakelu työttömille ..... 192*—194*
Ruoanvastiketyöt v. 1932—33 ..... 185*, 187*, 193*, 194*, 200*
Ruoholahdenkadun leventäminen 3
Ruokailukojut, satamissa olevat, niitä koskevat vuokrasopimukset 42*
Ruokailuvajan rakentaminen Kyläsaaren kuormauspaikalle 25
Ruokalanpito, paloasemien 50*
Ruokalippujen jakaminen työttömille konttoristeille 194*
Ruoppaustyöt 14*
Ruotsalaisen teatterin avustamisen ehdot 69
» » laajentaminen 21
Ruskeasuon siirtolapuutarhan rakennusten kattojen peittäminen icopalilla 263
Ruumishuoneen, yleisen, järjestäminen 10, 113
Ryttylän koulukodin ammattiopetusrakennuksen piirustusten ja kustannusarvion hyväksyminen 24
» » urheilukentän kunnostaminen 126, 113*
» » uudisrakennuksia varten saatava valtionapu 78
Räjähdysainevarasto, alueen vuokraaminen sitä varten 240
Röntgenhoitokoneen hankkiminen kulkutautisairaalaan 194

Saaristolaisveneistä tapahtuva maataloustuotteiden kauppa 44*
Saatavat, kaupungin, niiden suorittamisen lykkääminen 140
» » poistetut, niiden tarkastus ja perintä 143
Sairaalahallitus, Humallahden puistoalueen luovuttaminen sen käytettäväksi .. 98
» sen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten vaali 92
Sairaalakomitean mietinnön julkaiseminen 204
» töiden valmistuminen 90
Sairaalalääkärien lomat 212
Sairaalat, niiden korjaus- ja muutostyöt 110
» niissä hoidetut köyhäinhoidolliset henkilöt 100*
» niitä varten myönnetyt määrärahat 49, 67
Sairaalatarkastajan sairasloma 212
Sairaanhoitajatarkongressin osanottajat, virvokkeiden tarjoaminen heille 195
Sairaanhoitajatarkoulun lisämäärärahat 50
» oppilaiden palkat 142
Sairaankuljetustoimi, palokunnan 54*
Sairasavut, kiinteistölautakunnan myöntämät 263, 264
» niiden myöntämistä työntekijöille koskeva määräys 81
» puhtaanapitolautakunnan myöntämät 34*
» teurastamon virkailijoille myönnetyt 158

Sairaslomat, kaupunginhallituksen myöntämät 208 214
» kaupunginvaltuuston myöntämät 88
» kiinteistölautakunnan myöntämät 250
» niiden myöntämistä viranhaltijoille koskeva määräys 81
» satamalautakunnan myöntämät 38*
» teurastamolautakunnan myöntämät 57*
Sairassijaisten palkkaamista koskevat määräykset 142
Sairauden aikaiset viransijaisuuspalkkiot, kaupunginhallituksen myöntämät 151—157
Sairaus, viranhaltijain ja työntekijäin irtisanomisen syynä 142
Salmisaaren erään tontin myynti 11, 97
» ja Lauttasaaren välisen sillan rakentaminen 29
» louhinta- ja ruoppaustyöt 122
» venelaiturin uudelleenjärjestely 45*
Sanomalehtien tilaaminen kaupungin virastoihin ja laitoksiin 194
Sanomalehtimiesten, virolaisten ja latvialaisten, vastaanotto 196
Satama-alueiden aitaaminen 43*
Satamahallinnon huoneistojen vuokra 46*
» määrärahat 47
Satamajäänsärkijämaksut, niiden laskukaavakkeiden teksti 46*
» v. 1934 veloitetut 48*
Satamajäänsärkijän toiminta 48*
Satamakannanta 46*, 48*
Satamakannantaosaston viranhaltijat 37*
Satamalaitoksen johtajan vaali 88, 211, 37*
» » vapauttaminen asevelvollisuudesta sodan aikana .. 39*
» » vastaanottoaika 38*
Satamalautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkioiden korottaminen 44, 38*
» » » » vaali 91
» vuosikertomus 37*
Satamaliikenne 47*
Satamaliikenneosaston viranhaltijat 37*
Satamamaksut, niiden laskukaavakkeiden teksti 46*
» niistä myönnetty alennus 46*, 47*
» v. 1934 veloitetut 48*
Satamamaksutariffin muuttaminen 40
Satamaratojen rakentamista, kunnossa- ja puhtaanapitoa sekä liikennöimistä koskevien sopimusten yhtenäistäminen 122
Satamasaaren kansanpuisto, oikeus kaupan harjoittamiseen siellä 259
» » sen järjestyssäännöt 259
Satamat, niiden menojen ja tulojen määritteleminen 202
» niissä aluksista tapahtuvan kaupan ajan määrääminen 83, 102
» » suoritetut työt ..... 13*—17*
Satuillat, kaupunginkirjaston järjestämät 146*
Savilan asunto-osakeyhtiön yhtiöjärjestyksen muuttaminen 226
» puhdistuslaitoksen toiminta 19*
Sedmigradskyn pientenlastenkoulut ja Marian turvakoti, niiden johtokunnan jäsenten vaali 93
» » ja Marian turvakoti, niiden tilintarkastajain vaali 89
» » ja Marian turvakoti, vastuuvapauden myöntäminen niiden johtokunnalle 36
Senaatintorin joulukuusi 231
Seurakuntain ja kaupungin välinen tilusvaihto 9
Seuramatkatoimisto osakeyhtiölle myönnetty apuraha 192
Seurasaaren kansanpuiston järjestyssääntöjen vahvistaminen 259
» » kaitsijan rakennuksen korjaaminen 264
» » uimalaitoksen vuokralleanto 261
» » vapaauintipaikan järjestäminen 259
Sigurdsin joukkueen muistopatsaan kunnostaminen 126
Siirtolapuutarhakokouksen osanottajat, lounaan järjestäminen heille 196
Siirtolapuutarhamajojen tyyppipiirustusten hyväksyminen 249
Siirtolapuutarhaneuvojan apulaisten palkkaaminen 263
Siirtolapuutarhat 262, 263, 278
Sijaispalkkiot virkavapaustapauksissa 47

Sijaisten palkkaamista koskevat määräykset 142
Sillan rakentaminen Hanasalmeen 218
Siltavuorenrannan järjestely 117
Siviilivirkakunnan leski- ja orpokassa, kansakoulujen tarkastajain virkain liittäminen siihen 44
» » » » palkansäästön suorittaminen sille 148
Sivistysjärjestöjen kansankonservatorion avustaminen 185, 186
Sivutoimien hoitamiseen myönnetty lupa ..... 215—216
Sofiankadun talon ja tontin n:o 4 kauppahinnan suorittaminen 131
Sohl, E., torppari, hänen kanssaan tehdyn vuokrasopimuksen purkaminen 247
Sokeain avustaminen 184, 185, 186, 187
» oloja koskeva tutkimus 189, 202, 2*
Sokeaintalo-säätiön, Helsingin, avustaminen 67
Soldanin, S. M., eläkekysymys 180
Sompasaaren alueiden vuokralleanto 241
Sopimusten tekemistä koskeva vuositilintarkastajain lausunto 34
Sosialijohtaja J. W. Kedolle myönnetty virkavapaus 208
Sotaväen ravinto- sekä rehu- ja kuivikeannokset 88
Stadion-alueen johto-, tasoitus- y. m. työt 101, 109, 116, 125
» -säätiö, alueiden vuokraaminen sille ..... 13—16, 97
» » sen edustajiston jäsenen vaali 94
» » » ja Pallokenttä osakeyhtiön välinen sopimus 16
» » » kaupungille myöntämän lainan koron alennus 131
Staffas nimisen virkatalon erään osan ostaminen 8, 96
Stenbäckinkadun kunnostaminen 26
Stenbäckinkatu 10 asunto-osakeyhtiölle myönnetty helpotus velkansa maksamisessa 140
Stockmannin taloon kiinnitettyjen lainain irtisanominen 131
Sukupuolineuvonta-aseman perustaminen 84
Suomalaisen oopperan avustamisen ehdot 69
Suomen kaapelitehdas osakeyhtiön omistaman asuntokorttelin n:o 119 muuttaminen tehdaskortteliksi 3
» kansallisteatterin avustamisen ehdot 69
» kunnallislehden tilaaminen kaupunginkansliaan 192
» kunnallisteknilliselle yhdistykselle myönnetty apuraha 188
» lastenhoitoyhdistyksen avustaminen 184, 186, 187
» lähetysseuralle myönnetty apuraha 188
» maistraattien ja raastuvanoikeuksien yhdistyksen vuosikokouksen osanottajat, lounaan järjestäminen heille 196
» matkat nimisen liiton hallintoneuvoston jäsenen ja varajäsenen vaali .. 218
» merimieslähetysseuran avustaminen 185, 186
» merimiesten ja lämmittäjäin unionin asettaman komitean jäsenen vaali 222
» messut osuuskunta, sen taloudellisen toiminnan valvonta 226
» » » sille myönnetyn lainan takaaminen 39
» opiskelevan nuorison raittiusliiton avustaminen 185, 186
» osuuskauppojen keskuskunta, sen eräiden tonttien yhdistäminen 5
» » » » ja kaupungin välinen sopimus 233
» » » sille myönnetty lupa raiteen rakentamiseen 105
» palosuojeluyhdistykselle myönnetty apuraha 66
» punaisen ristin sairaalan hoitomaksujen periminen 136
» » » » ja köyhäinhoitolautakunnan väliset suhteet .. 75*
» » » » rakennuskustannukset 132
» » » » ylipaikkojen ottaminen käytäntöön 84
» rationalisoimistyön edistämisyhdistyksen jäsenmaksun suorittaminen 192
» sairaanhoitajatarliiton avustaminen 184, 186
» sokeain hierojain yhdistyksen avustaminen 184, 186, 187
» sukututkimusseuran avustaminen 72
» työväen arkiston avustaminen 185, 186
» uimaliiton avustaminen 111
» voimisteluliiton avustaminen 188
» väri- ja vernissatehdas osakeyhtiön ja kaupungin välinen sopimus 21, 241
» » » » » omistaman tiilirakennuksen osto 114
Suomi-seuran avustaminen 188

Suoranaiset avustukset, köyhäinhoitolautakunnan jakamat 97*
Suurkeräys, seurakuntain diakoniakeskuksen, huoneiston luovuttaminen sitä varten 107
Suvilahdenkadun tontin n:o 4 savupiipun purkaminen 257
Svenska gasverksföreningen, päivällisen järjestäminen sen vuosikokouksen osanottajille 197
» samskolan i Helsingfors, tontin luovuttaminen sille 4, 17
Sähköjohtojen rakentaminen 25, 109
» vetäminen kaupungin omistaman maan yli 248
Sähkölaitoksen erään höyrykattilan myynti 109
» muistojulkaisun painattaminen 53
» määrärahan ylittäminen 53
» vakuusjärjestelmä 35
Sähkönhinnan korotus 190
Sähkövirran kulutus teurastamossa 64*
» » virastoissa 137
Säilykekurssien osanottomaksujen poistaminen 137
Säveltäjäin tekijänoikeustoimisto Teoston ja musiikkilautakunnan välinen sopimus 153*
Säännöt, Hietalahden telakkain käyttöä koskevat 83
Säästäväisyys, kaupungin hallinnossa noudatettava 142
Säästöarviolaskelma, kiinteistölautakunnan laatima 231
Söderlund-Bylinin sairaskodin siirtäminen 112
Sörnäisten nuorten miesten kristillisen yhdistyksen avustaminen 184, 186
» radan yli kulkevan katusillan leventäminen 26, 122
Sörnäistenkatua koskeva asemakaavanmuutos 4
Sörnässtrand, osakeyhtiö, lainan myöntäminen sille 132

Taideteollisuuskeskuskoulun johtokunnan jäsenten ja varajäsenten vaali 94
» valokuvaajakurssit 57, 69
Taideteosten osto 72
Takaussitoumuksen vanhentumisen aiheuttama vahinko 42
Takavarikoiminen teurastamossa ..... 68*—69*
Taksa, Hietalahden telakkain 83
» poliklinikoille vahvistettu 204
Taksoituslautakunnan jäsenten vaali 91, 93
» jäsenyydestä myönnetty vapautus 93
» kokoukset, kutsumistapa niihin 93
» toiminta 9*
Taksoitusperusteet, maatalouskiinteistöjen 136
Talin golfikentän laajentaminen 247
» kartanon kalavesien vuokraaminen 248
Tallbergin, J., perillisten, Aktiebolaget Julius Tallberg osakeyhtiön ja kaupungin väliset sopimukset 96
Tallinnalaisten oppikoululaisten vierailu Helsingissä 196
Talousarvio, kaupungin v:n 1935 ..... 63, 158, 201, 217
Talousarvioasetelman uudistaminen 62, 82*
Talousarvioehdotus, kiinteistölautakunnan laatima 231
Talouskurssien järjestäminen työttömille naisille 176, 189*, 190*
Taloustyöntekijäin koti, apurahan myöntäminen sen ylläpitämiseen 185, 186
Tammivuoren, K., tekemän lahjoituksen epääminen 197
Tapaturmaisesti loukkaantuneiden työntekijäin palkkaedut 56
Tapaturmat, kaupungin yleisissä töissä sattuneet 12*
» tulipalojen yhteydessä sattuneet 54*
Tarkastuspiirit, köyhäinhoitolautakunnan ..... 72*—73*
Tattarisuon alueen luovuttaminen maalentokenttää varten 18
» lentokentän salaojitussuunnitelma 125
» vuokra-alueita koskevien sopimusten purkaminen 100, 248
Teatterien turvavartio 51*
Teatterikujassa, It., olevien pylväiden poistaminen 119
Tehtaanpuiston järjestäminen 26
» kirkkotontin läpi kulkevan viemärin suojaaminen 121
Teknillisen korkeakoulun sähkötekniillisen laboratorion edustalla olevan istutuksen ottaminen kaupungin hoitoon 126
Teknilliset laitokset, luvan myöntäminen niiden töiden aloittamiseen 109

Teknilliset laitokset niiden hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten vaali ... 93
» » » kassa- ja tilivirastojen yhdistäminen ... 222
Tekniska läroverket i Helsingfors säätiölle myönnetty rakentamisajan pidennys 80
Tekokukkien valmistamiskurssin järjestäminen ... 176
Temppeliaukio, kirkon rakentaminen sinne ... 17
Teollisuuskadun tontin n:o 15 vuokralleanto ... 241
Teollisuusseutujen evankelioimisseuran avustaminen ... 184, 186
Teoston ja musiikkilautakunnan välinen sopimus ... 153*
Terveydenhoito, lastensuojelulautakunnan huostaan otettujen lasten ... 132*
Terveydenhoitojärjestyksen muuttamista koskeva anomus ... 81
Terveydenhoitolautakunnan toimisto, lämminvesilaitteen hankkiminen sinne .. 195
» » sen huoneistokysymys ... 256
Terveydenhoitomäärärahan lisääminen ja ylittäminen ... 48
Terveystoimiston määrärahain ylittäminen ... 48
Testamentit, kaupungin hyväksi tehdyt ... 62, 197
Teuraskanojen kaupan ja säilytyksen järjestely ... 220, 230
Teurastamolautakunnan kokoonpano ... 57*
» puheenjohtajan ja jäsenten vaali ... 92
Teurastamon alue, bensiininjakeluaseman rakentaminen sinne ... 22
» apulaisjohtajan virkaloma ... 212
» aukioloaika ... 203, 58*
» harjoittelijat ... 58*
» henkilökunta ... 57*
» jäähdytyslaitoksen taksan muuttaminen ... 41
» katselmustoimikunnan kokoonkutsujain vaali ... 218
» laboratorion luovuttaminen tutkimusten suorittamista varten vieraille kunnille ... 203
» loppukatselmuksen toimittaminen ... 90
» määrärahain siirtäminen ja ylittäminen ... 48
» rakennustyöt ... 23, 113
» tulot ja menot ... 66*—67*
» vastaanottaminen ... 23
» virkailijat, sairasavun myöntäminen heille ... 158
» vuosikertomus ... 203, 57*
Teurastusmaksut, kanojen ... 136
Tieaine osakeyhtiön kanssa tehty kauppahinnan suoritusta koskeva sopimus .. 140
Tiealueiden lunastusmaksujen suorittaminen ... 82
Tiedonannot, kaupunginhallituksen, niiden julkaiseminen ... 200
Tien rakentaminen Vallilan uudelle tavara-asemalle ... 106
Tietyöt ... 20*
» ks. myös Maantiet.
Tilapäiset viranhaltijat, heidän palkkaamistaan koskevat määräykset .. 141, 142
Tilastotoimiston julkaisut ja tutkimukset ... 202, 203, 1*, 2*
» määrärahain lisääminen ja ylittäminen ... 47
» viranhaltijat ... 158, 210, 1*
» vuosikertomus ... 1*
Tilien, kaupungin v:n 1933, tarkastus ... 32
Tilinpäätös, kaupungin, v:n 1933 ... 32, 128
Tilinpäätöskertomuksen uudelleenjärjestely ... 219
Tilintarkastajain vaali ... 89
Tilitysvuokrain määrääminen ... 201, 202, 257
Tilkan katusilta, vesi-, viemäri- ja kaasujohdon ulottaminen sinne ... 25
» sairaala-alueen järjestely ... 96
Tilusvaihdot ... 4, 9, 11, 96, 221, 233
Tivolin järjestämiseen myönnetty lupa ... 253
Toisen kaupunginlääkärin johtosäännön vahvistaminen ... 81
» » vaali ... 88
» kaupunginvoudin konttorin määrärahain ylittäminen ... 46
Toispaikkakuntalaisten osoittaminen varatöihin ... 167
Toivonliiton, Helsingin, avustaminen ... 184, 186, 188
Tomtbackan tilan käyttö ... 31
» » osto ... 8, 79
Tontinmittausta koskeva valtion valitus ... 109

Tontit, kiinteistölautakunnan myymät ... 233
» niiden jakaminen pienemmiksi ... 5—6
» » myyntiluettelon vahvistaminen ... 234
» » yhdistäminen ... 5
Tonttijaonmuutokset, raastuvanoikeuden hyväksymät ... 108
Tonttivuokrien alentaminen ... 21
Topeliuksenpuistikon järjestely ... 26
Torikauppaa koskevat asiat ... 83, 102, 252
Tornikerrosten sisustaminen ... 6
Toukolan lastenhoidon neuvonta-aseman avustaminen ... 184, 186
» » » kunnallistaminen ... 68, 85
Traktorien luovuttaminen puolustuslaitokselle ... 248
Trikiinintutkimukset teurastamossa ... 66*
Tuberkuloosihuoltotoimiston määrärahain lisääminen ja ylittäminen ... 48
Tuberkuloosihuoltotyön järjestäminen ... 220
Tuberkuloosilääkärinviran täyttäminen ... 88, 212
Tuberkuloosiparantolain ja -sairaalain keskusyhdistyksen jäsenmaksun suorittaminen ... 192
Tuberkuloosisairaalan hissien kunnostaminen ... 49
» ja tuberkuloosihuoltotoimiston välinen suhde ... 81
» määrärahain ylittäminen ... 50
» valtionapu ... 138
Tuberkuloottiset henkilöt, heidän asuntotalojaan koskevat päätökset ... 112
Tukholman varatyöjärjestelyä varten asetetun komitean jäsenten vierailu ... 196
Tukkumyyntihallin, teurastamon, käyttö ... 61*
Tulipalot ... 51*—54*
Tullausolot Katajanokan lentosatamassa ... 44*
Tullihuoneistojen puhelimien automatisointi ... 43*
Tullikamarin huoneisto-olot ... 222
» kaluston uusinta ... 46*
Tullipakkahuoneen hissien korjaus ... 110, 46*
Tulo- ja omaisuusverolautakunnan jäsenten vaali ... 94
Tuloarvio, kaupungin v:n 1935 ... 64, 75
Tuomarinkylän tie, sen julistaminen maantieksi ... 31
» » » kunnossapito ... 118
» » sitä varten tapahtunut maa-alueen pakkolunastus ... 8, 191
» tilaa koskevan kauppakirjan virheellisyys ... 98
Turistilaivain satamamaksujen alentaminen ... 40
» » palauttaminen ... 40
Turun kasarmin kattolistan korjaaminen ... 110
Turuntien tontilla n:o 24 b olevien rakennusten muutostyöt ... 110
Tutkijalautakunnan jäsenten vaali ... 92
Tuulaaki, v. 1934 veloitettu ... 48*
Tuulaakimaksun suuruuden määrääminen ... 135
Tuurholman erään huvilan luovuttaminen lepokodiksi ... 258
» vesialueen jakokustannusten suorittaminen ... 191
Tuusulan työsiirtola, työttömien lähettäminen sinne ... 56, 84*
Tylsämielisten lasten hoitokodin rakennuttaminen Käpylään ... 113*
Työaika kesällä ... 201
Työlaitos, miesten, sen toiminta ... 92*, 108*
» » » työnjohtajalle K. Hiltuselle myönnetty palkankorotus 45
» » siellä tapahtunut kavallus ... 42, 141
Työntekijät, kaupungin töissä olevat, heidän irtisanomisensa sairaustapauksissa 142
» » » » » palkkainsa korottaminen .. 55, 162
» » » » » palvelusvuosiensa laskeminen .. 55
» » yleisissä töissä olleet, heidän lukumääränsä ... 11*
» ks. myös Varatyöntekijät.
Työnvälityksen harjoittamisluvan saantia koskevat anomukset ... 89
Työnvälitystoiminnan tehostaminen ... 164
Työnvälitystoimiston haaratoimistojen lakkauttaminen ... 203, 163*
» johtokunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, jäsenten ja varajäsenten vaali ... 91
» leimaustoimistojen järjestäminen ... 167
» työttömyyskortiston uusiminen ... 47
» virkailijain virkamatkat ... 163

Työnvälitystoimiston vuosikertomus 162*
Työnvälitystä, kaupungin, koskeva valitus 164
» valtion varatöihin koskeva huomautus 164
Työolot Helsingissä v. 1934 ..... 168*
Työsiirtolatoiminta 56, 168, 84*, 197*
Työttömyyden torjumista koskevat toimenpiteet ..... 163—178, 181*, 200*
Työttömyysavustukset, köyhäinhoitolautakunnan jakamat 85*, 103*
Työttömyyskomitean avustaminen 177
Työttömyyskortisto, sen uusiminen 47, 162*
» siihen merkitsemisen edellytykset 75*
» sitä koskevat määräykset 165
Työttömyyskorttien leimaamista koskevat päätökset 163*
Työttömyyskäsitteen määrittely 165
Työttömyyslainan käyttösuunnitelman muuttaminen 38
Työttömyyslautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten vaali 221
Työttömyyttä koskevan tutkimuksen toimittaminen 178
Työttömäin avustaminen asutustilallisiksi 168
» lukumäärä v. 1931—34 ..... 182*
» opiskelu kansanopistoissa 168, 192*
» sijoittaminen työsiirtoloihin 56, 168, 84*, 197*
» suhtautuminen varatöihin 165
» viljelyspalstatoiminta 98
Työväen teatterin avustaminen 59
» urheiluliiton avustaminen 60, 188
Työväenopiston, ruotsinkielisen, huoneistokysymys 25
» » johtokunnan jäsenten ja varajäsenten vaali .. 92
» suomenkielisen, johtokunnan jäsenten ja varajäsenten vaali .. 92
» » kanslia-apulaisen palkkaaminen 214
Työväenopistot, varojen myöntäminen niille lahjoitusrahastoista 199
Töölön neuvonta-aseman luovuttaminen kursseja varten 107
Töölöntorinkadun varrella olevan korttelin n:o 463 asemakaavanmuutos 5

Uhlénin, A., haudan kunnostaminen 198
» » lahjoitusrahaston korkovarojen käyttö 198
Uimahalli osakeyhtiö, lykkäyksen myöntäminen sen lainan kuoletuksen suorittamisessa 39
Uimalaitosten toiminta 176*
» vuokralleanto 261
Uimapaikan järjestäminen Kulosaaren ja Herttoniemen välisen sillan luo 263
» » Vantaanjoen rannalle Pukinmäelle 247
Ulkoilmakonsertit 153*
Ulkoilmanäyttämön pitämiseen myönnetty lupa 244
Ulkokuntalaisten lasten ottaminen kaupungin lastentarhoihin 205
Ulkomaalaisten matkailijain tutustuminen kaupungin laitoksiin 222
Ulkosuomalaisten vastaanotto 188
Ullanlinnan kylpylaitoksen vuokralleanto 254
Ulosottolaitoksen tarkastajan vuosikertomus 5*
» viranhaltijain viransijaisuuspalkkioiden suorittaminen 45
Urheilukentät 27, 126, 127, 260, 274
Urheilulautakunnan jäsenten vaali 92
» vuosikertomus 176*
Urheilulinnan rakentaminen Eläintarhaan 14
Urheilun edistäminen 188
Ursinin uimalaitoksen purkaminen 112
Uudenmaan liikenne osakeyhtiölle myönnetty liikennelupa 104
Uudestaanrakentamiskomitean asiakirjain siirtäminen valtionarkistoon 203
Uudisrakennukset, rakennustarkastuskonttorin valvonnan alaiset 155*
Uunisaaren salmen liikennettä koskeva lausunto 45*
Uunisaaret, niitä koskeva vuokrasopimus 21, 241
» vesijohdon rakentaminen niihin 45*
Uunisaarten uimalaitoksen järjestäminen 32
» » kuntoonpaneminen 114
» » luovuttaminen 261
» » työohjelman vahvistaminen 113
Uutisten antaminen sanomalehdistölle 200

Vaakojen pitämiseen myönnetty lupa ... 253
Vaali, kaupunginvaltuuston vaalilautakunnan jäsenten ... 91
» raastuvanoikeuden virkamiesten ... 87
» rahatoimenjohtajan ... 87
» satamalaitoksen johtajan ... 88
» tilintarkastajain ... 89
» toisen kaupunginlääkärin ... 88
» tuberkuloosilääkärin ... 88
» vuositilintarkastajain ... 89
Vaatetusavustuksen myöntäminen varatyöntekijöille ... 173
Vakuusasiakirjain tarkastus ... 200, 231
Valitus alueiden hautausmaiksi luovuttamisen johdosta ... 20
Valkonauhayhdistyksen, Helsingin, avustaminen ... 58, 185, 186
Valkosaaren vuokralleanto ... 241
Vallilan lastentarhan kokopäivänosaston vakinaistaminen ... 68, 86
» siirtolapuutarha, erään sen alueen vuokraaminen kioskipaikaksi ... 263
» » hyppypaikan rakentaminen sinne ... 263
» » vartijan palkkaaminen sinne ... 263
» sosialidemokraattisen työväenyhdistyksen kirjastoa varten myönnetty apuraha ... 185, 186
» suomenkielisen kansakoulun uudistaminen ... 111
» tavara-asema, tien rakentaminen sinne ... 106
Valmistava tyttöjen ammattikoulu, harjoittelijoiden ottaminen sen ompelimoon 205
» » » sen johtajattaren virkavelvollisuuksien järjestäminen ... 34, 35
» » » » kurssimaksun poistaminen ... 137
» » » » määrärahain lisääminen ja ylittäminen 51, 52
» » » » talouden- ja varainhoidon järjestäminen ... 159
Valmisteluvaliokunnan, kaupunginvaltuuston, asettaminen ... 90
Valokuvaajakurssin järjestäminen taideteollisuuskeskuskouluun ... 57, 69
Valokuvauspaikkain luovuttaminen ... 252, 258
Valtion jäänmurtajat, alueen luovuttaminen niiden hiilivarastopaikaksi ... 17
» vara- ja ylimääräiset työt, helsinkiläisille työttömille osoitetut ... 169, 195*
» vara- ja ylimääräiset työt, helsinkiläisille työttömille osoitetut, niissä olevien avustaminen ... 172—173, 194*
» vara- ja ylimääräiset työt, helsinkiläisille työttömille osoitetut niissä olevien palkkaedut ... 171—172
Valtionavut ... 76, 78, 138
Vanda-puistokylä osakeyhtiö, sen omaisuuden ja tilien tarkastus ... 231
» » » osakkeiden osto ... 7, 79, 131
» » » yhtiökokous ... 223
» » siltä ostettujen maa-alueiden viljeleminen ... 31
Vangit, vapautuneet, töiden järjestäminen heille ... 127
Vanhankaupungin selän erään alueen vuokraaminen ... 42*
Vanhempainneuvoston, oppikoulun, täydentäminen ... 94
Vantaanjoen rautatiesillan rakennussuunnitelma ... 30, 124, 221
Vapaaehtoinen palokunta ... 51*
Vapaapäivät ... 201
Vapaauintipaikan osoittaminen Seurasaarelta ... 259
Vapaussodan invaliidien liitto, huoneiston luovuttaminen sille ... 107
» » » sille myönnetty apuraha ... 188
Varastoalueiden vuokralleanto ... 98, 242
Varastojen, kaupungin, hoito ... 158
Varastopaikkojen valvonta ... 245
Varastosuojamaksut, v. 1934 veloitetut ... 48*
Varatyökortisto, ks. Työttömyyskortisto ... 75*
Varatyöntekijäin kuljetuskustannusten peittäminen ... 55
» liittymistä kaupungin verohuoltotoimistoon koskeva päätös .. 202
Varatyöpalkat, valtion vahvistamat ... 171
Vara- ja ylimääräiset yleiset työt, v. 1931—34 suoritetut ... 183*—187*
Varatyötoimintaa, kaupungin, koskevat huomautukset ... 164
Varatöiden järjestäminen, henkisen työn tekijöille ... 198*

Varatöiden järjestäminen ruumiillisen työn tekijöille 27, 56, 57, 115, 116, 163, 167, 16*, 20*, 75*
Varkaus, köyhäinhoitolautakunnan työtuvassa tapahtunut ... 42
Varsasaaren kansanpuiston järjestyssääntöjen vahvistaminen ... 259
» kioskin vuokralleanto ... 258
Was über Helsinki nicht im Reiseführer steht, julkaisu, sitä varten myönnetty apuraha ... 192
Vastaanottokoti, hoitajatarharjoittelijan palkkaaminen sinne ... 50
» sen toiminta ... 117*
Vastuuvapaus, sen myöntäminen kaupungin hallituksille, lautakunnille ja virastoille ... 36
» » » Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin johtokunnalle ... 36
Vedenkulutus teurastamossa ... 64*
Vedenottamon rakentaminen Nikkilän sairaalalle ... 218
Veduta nimisen kahvilarakennuksen y. m. vuokralleanto ... 254
Venelaiturimaksut, v. 1934 veloitetut ... 48*
Verhoilija-ammattikoulu, huoneiston luovuttaminen sille ... 23
Verohuoltotoimiston, kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin, perustaminen 84, 189, 202
Verojäämien periminen ... 66, 202
Verolainsäädäntöuudistuksen vaikutuksia koskeva tilasto ... 187
Veronlisäyksen laskemistapa ... 133
Verotasausrahaston perustaminen ... 40, 74, 90
Verotustilaston laatimista koskeva sopimus ... 3*
Verotusvalmistelukunnan jäsenen valitseminen ... 91
» kustannusten järjestäminen ... 220
» vuosikertomus ... 9*
Verovelvollisen henkilön tulosta verotettaessa tehtävä vähennys ... 41
Veroäyriltä maksettava veromäärä ... 10*
Vesialueen, Degerön, jako ... 97
» täyttämiseen myönnetty lupa ... 105
Vesialueista tulevien kalastustulojen verottaminen ... 43*
Vesijohtojen rakentaminen ... 25, 52, 45*
» vetäminen stadion-alueeseen ... 109
Vesijohtolaitoksen huoltokonttorin sääntöjen hyväksyminen ... 202
» määrärahain siirtäminen ja ylittäminen ... 52
Vesipostin asettaminen Rantatorin kauppahallin pohjoispuolelle ... 257
Viemärijohtojen rakentamista ja korjauksia y. m. koskevat päätökset 25, 121, 257
Viemärit, niiden korjaus- ja uudisrakennustyöt ... 18*—20*
Viikin—Herttoniemen maantie ... 118
Viipurilaiset taiteilijat, teekutsujen järjestäminen heille ... 196
Viljelyspalstat, kiinteistölautakunnan vuokralle antamat ... 235, 246
» niiden siirtäminen kiinteistötoimiston maatalousosaston hoitoon 245
» niitä koskevien vuokrasopimusten pidentäminen ... 237
Viljelyspalstatoiminta, työttömien ... 98, 173, 220, 81*, 103*, 195*
Wilkmanin, J. J., lahjoitusrahaston korkovarojen käyttö ... 198
Wilskmanin, M., velan järjestely ... 140
Viranhaltijat, kaupungin, heidän asevelvollisuutensa suorittaminen sodan aikana 206
» » » eroamisvelvollisuutensa ... 88, 214
» » » irtisanomisensa sairaustapauksissa ... 142
» » » palkkainsa vähentäminen ... 43
Viransijaisuuspalkkiot, kaupunginhallituksen myöntämät ... 148—157
» maistraatin, raastuvanoikeuden ja ulosottolaitoksen viranhaltijain ... 45
Virantoimituksesta pidätyksen aikaisen palkan maksaminen ... 148
Virkasäännön täydentäminen ... 81
Virkavapaudet ... 88, 146—148, 250, 38*
Virkavuosien laskeminen ... 46, 145
Viron vapaussodassa kaatuneiden haudan koristaminen ... 126
Virvoitusjuomakioskien ja -vaunupaikkojen vuokralleanto ... 247, 252
Virvokkeiden tarjoilu Eläintarhanajon aikana ... 253
Voimisteluliiton avustaminen ... 59
Voimistelun edistäminen ... 188, 178*

von Wrightin, V. J., testamenttilahjoitus kaupungille 62, 197
Vuokraehtojen muuttaminen 99
Vuokralleanto, satamalautakunnan alaisten alueiden ..... 41*—42*
Vuokran alentaminen 242, 247, 254
» periminen 242
Vuokraoikeuksien lunastaminen pakkohuutokaupalla 13, 97
» pidentäminen ..... 236—238
» siirto ..... 238—239, 246
Vuokrasopimuskaavake, satamalautakunnan vahvistama 41*
Vuokrasopimusten purkaminen 99, 247
Vuokratiedustelun toimittaminen 203
Vuokraveloitusten peruuttaminen 99
Vuorelan sosialidemokraattisen lasten raittiusosaston avustaminen 185, 186
Vuositilintarkastajain vaali 89
Vuotasuojan sisustaminen 110, 125
Vuotavarastorakennuksen rakennuttaminen teurastamon alueelle 23, 113
Väinämöisenkadun urheilukenttä, sähköjohdon vetäminen sinne 109
Väkijuomain anniskeluoikeuksien saantia koskevat anomukset 89
Väkijuomaliikkeen kunnallisen tarkastajan palkan vahvistaminen 143

Yksityishoitoon sijoitetut köyhäinhoidolliset lapset 122*
Yleisen ammattilaiskoulun määrärahan ylittäminen 51
Yleiset työt, niiden aloittamiseen myönnetty lupa 116
» » » lautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten vaali 93
» » » » toimintakertomus 11*
» » niitä varten myönnettyjen määrärahain siirtäminen ja ylittäminen.. 53
» vesipostit, lisämäärärahan myöntäminen niitä varten 47
Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahasto 245
Yleishyödyllisten yhtymien, eräiden, avustaminen 58
» yritysten ja laitosten avustaminen ..... 183—187, 221
» » » » avustusmäärärahan käyttö 112*
Ylityökorvaukset 142, 158, 162
Yömajan sisustaminen teurastamoon 58*
Yöpymismajan järjestäminen kodittomille työttömille 177

Ärtin koulupuutarhan korjaustyöt 126

Julkaisujen luettelo.

A. Helsingin kaupungin tilasto.

(Ilmestyi aikaisemmin erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina, myöhemmin kaksikielisenä painoksena suomen- ja ruotsinkielisin rinnakkaistekstein. V. 1933 ja myöhemmin ilmestyneissä julkaisuissa on yksinomaan suomenkielinen teksti; vain sarjasta VI on olemassa erillinen ruotsinkielinen painos, joka sisältää ruotsinkielisten opetuslaitosten toimintakertomukset; taulukoissa on ruotsinkieliset sekä — sarjoissa I, II, III ja VI — ranskankieliset otsakkeet.)

I. **Terveyden- ja sairaanhoito.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—17. 1910—32.
18. 1933. Edellinen osa.

II. **Ulkomaan kauppa.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—11. 1916—26.

III. **Merenkulku.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—3. 1915—26.

II—III. **Ulkomaan kauppa ja merenkulku.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—6. 1927—34.

IV. **Helsingin kaupungin teknilliset laitokset.** Helsingin kaupungin teknillisten laitosten hallituksen julkaisema.
1—20. 1916—35.

V. **Kaupungin tilit ja tilinpäätös.** Helsingin kaupungin rahatoimiston antama kertomus.
1—20. 1916—35.

VI. **Opetuslaitokset.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—8. 1916—33.

B. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja.

Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.

(Taulukoissa on suomen- ja ruotsinkieliset otsakkeet; sisällysluettelo on laadittu myöskin ranskankielellä.)
5—11. 1909—15.
12—28. 1919—35.

C. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta.

Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.

(Aikaisemmin julkaistu erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina, v:sta 1932 alkaen ainoastaan suomenkielisenä painoksena.)
21—47. 1908—34.
Vanhempi sarja. Kaupunginvaltuusto 1. 1875—78.

D. Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri.

Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.

(Julkaistaan erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.)
1—12. 1911—36.

E. Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma.

Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.

(Julkaistaan erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.)
1—13. 1923—35.

F. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset. Kunnallinen käsikirja.

Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema (1930).

(Julkaistu erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.)